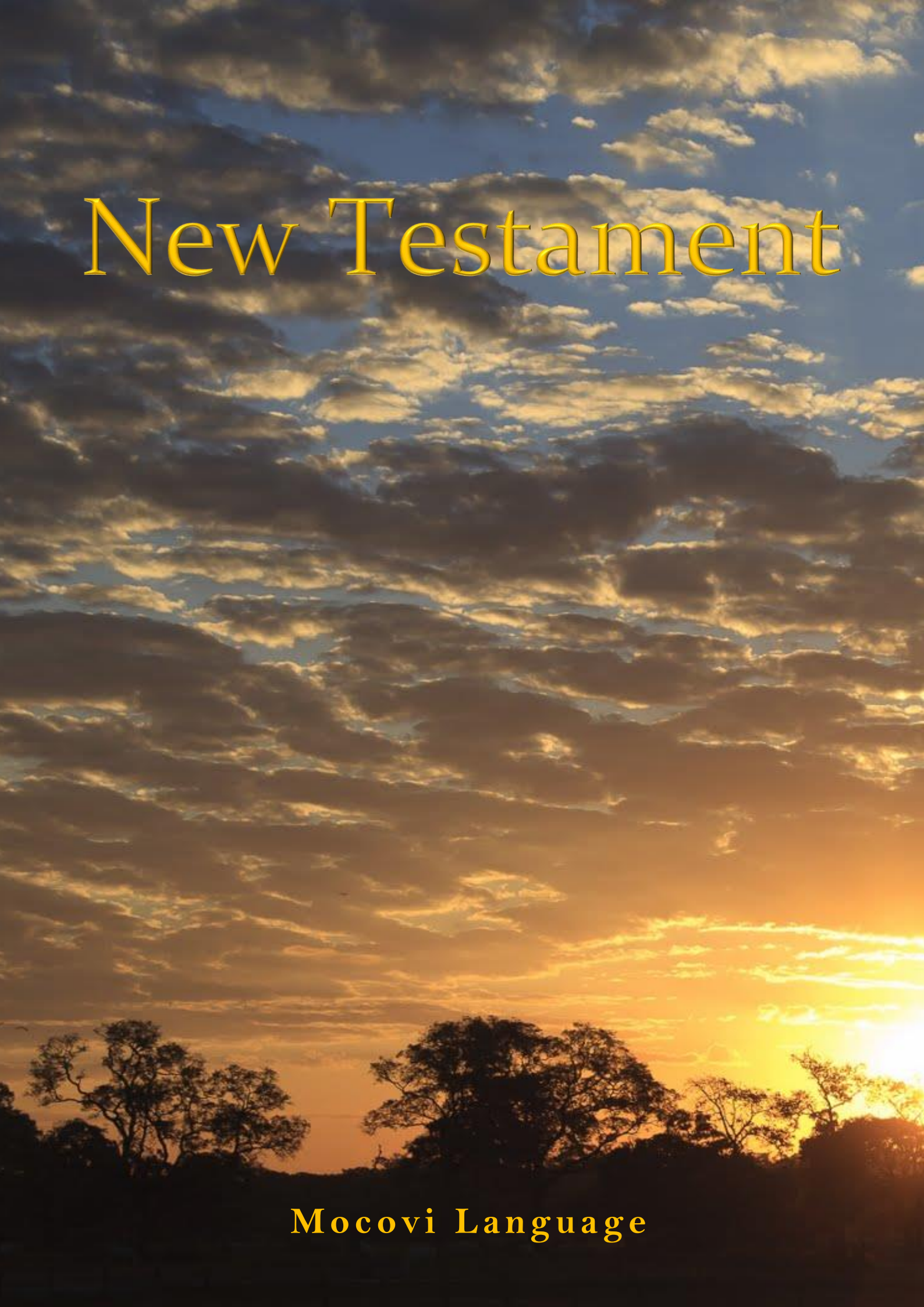
New Testament
Mocovi Language

Mocovi - All Bible

Mateo	3
Marcos	90
Lucas	145
Juan	238
Hechos	304
Romanos	337
1 Corintios	424
2 Corintios	461
Gálatas	484
Efesios	497
Filipenses	510
Colosenses	519
1 Tesalonicenses	528
2 Tesalonicenses	536
1 Timoteo	540
2 Timoteo	551
Tito	558
Filemón	563
Hebreos	565
Santiago	593
1 Pedro	603
2 Pedro	613
1 Juan	619
2 Juan	628
3 Juan	630
Judas	632
Apocalipsis	635

La'qaatqa ñi qota'olec Qota'olec & Qota'olec Novita Na Qomyipi
Nuevo Testamento en Mocoví
© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

SOCIEDAD BÍBLICA ARGENTINA

Mocovi - All Bible

Mateo

Mateo 1

So 'auaxaic leta'allipi so Jesucristo
(Lucas 3.23-38)

1Anajo chaqana aná'maq naneraxalate só'maq 'auaxaic leta'allipi so Jesucristo, só'maq chigoxougui so nashi David chaqai so Abraham.

2So Abraham chaqaiso so leta'a so Isaac, ca' so Isaac llaalec so Jacob, ca' so Jacob llaalec so Judá chaqai so lqaỹaripi.

3Ca' so Judá llaalec so Fares chaqai so Zara, ca' aso late'e' saua'maxare leenaxat Tamar. Ca' so Fares llaalec so Esrom, só'maq leta'a so Aram.

4Ca' so Aram llaalec so Aminadab. Ca' so Aminadab llaalec so Naasón, só'maq leta'a so Salmón.

5Ca' so Salmón chaqai aso Rahab llaalegue' so Booz, chaqai so Booz chaqai aso Rut, ca' llaalegue' so Obed, só'maq leta'a so Isaí.

6Ca' so Isaí llaalec so nashi David. Ca' so David co'na' o'ñiguit aso shi'co' quen loua so Urías, ca saua'maxare llaalegue' so Salomón.

7Ca' so Salomón llaalec so Roboam, só'maq leta'a so Abías. Ca' so Abías llaalec so Asa.

8Ca' so Asa llaalec so Josafat, só'maq leta'a so Joram. Ca' so Joram llaalec so Uzías.

9Ca' so Uzías, ca' llaalec so Jotam. Ca' so Jotam llaalec so Acaz, só'maq leta'a so Ezequías.

10Ca' so Ezequías, ca' llaalec so Manasés. Ca' so Manasés llaalec so Amón, só'maq leta'a so Josías.

11Ca' so Josías, ca' llaalec so Jeconías chaqai saua lqaỹa' quecá'maq vigui na' noxonec so Israel llaalqaipi, ca' qaỹauega yi Babilonia quiyim ncoñiitecseripi.

12Ca co'na' ime dajo, ca' so Jeconías, ca' llaalec so Salatiel, só'maq leta'a so Zorobabel.

13Ca' so Zorobabel, ca' llaalec so Abiud. Ca' so Abiud, ca' llaalec so Eliaquim, só'maq leta'a so Azor.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ca' so Azor, ca' llaalec so Sadoc. Ca' so Sadoc, ca' llaalec so Aquim, só'maq leta'a so Eliud.

15Ca' so Eliud, ca' llaalec so Eleazar. Ca' so Eleazar, ca' llaalec so Matán, só'maq leta'a so Jacob.

16Ca' so Jacob, ca' llaalec so José, só'maq loua aso María. Ca aso'maxare late'e so Jesús, só'maq leenaxat nashi nca'laxaqui.

17Ca quiyim ima'ta' sojo neta'allipi, ca' ỹovi' catorce chicqochi'ñi queso Abraham, ca' ỹovita so nashi David. Ca' ỹovi' catorce só'maq liỹa neta'allipi chicqochi'ñi so David, ca' chi ỹovireta'a so na'xa'a na' qaỹaueguegue da Babilonia so llaalqaipi so Israel. Ca lotqai ỹovi' catorce so liỹa neta'allipi, ca' chi ỹovireta'a so na'xa'a na' ne'qaañi so nashi nca'laxaqui.

Da 'neeto' na'le da ne'xaỹoqsoxoc so Jesucristo

(Lucas 2.1-7)

18Da 'neeta da ne'xaỹoqsoxoc so Jesucristo 'neetasa': Aso late'e María co'na' mashic letaxaỹaxaua so José quiyim loua. Chaqai na' saqa' noua', qa' aso'maxare 'man, chicqochigui da lquesaxanaxa so Espíritu Santo.

19So José, só'maq ỹa'maqatañi quiyim loua, ỹaatqajam no'uen ỹale. So'maxare se iuagaxatec ỹa'xat dá'maq 'neetari' aso María. Ta'ta'a quiyim ỹahotaque ỹaxanñi aso'maxare, qam qaica ca liỹa ỹa'den nqai'en quena qom.

20Ca co'na' ra'deenataxantac quecá'maq 'neeta'gue dajo, ca' re'guemacho' so lelaatec ñi qara'gaxala' piguim le'ec. Ca' qohinapego': —José, ma' qami' chicqoiraugui so nashi David, se ro'chi'i' quiyim coñita añi María quiyim roua'e'. Ma' yí'maq ne'qaañi ma'le llaalec añi'maxare chicqo'ot so Espíritu Santo.

21Ca ma' ne'qaañi yi llaalec, ca ñitegue leenaxat Jesús. Leenaxato' ma'le dajo, ma' nca'laxatec ma'le na lalamaxaret lauo' quena lasauaxaset.

22Ná'ogue najo 'uo' na'le, qaiyi ipaquichigui da la'qaatec ñi qara'gaxala' na' retaqaugui so letaxaỹaxanqajnec, 'naacsa':

23Aca nequetegaxai saqa' 'on, qam 'manaxai ma'le, ca' 'ue ca llaalec. Qam ca'maxare leenaxato' ma'le Emanuel. Ca' dajo 'naac: Ñi qota'olec ỹalequetauguilo qomi'.

24Ca co'na' so José nelouec, ca ỹo'uet 'ne'tegue dá'maq 'naaco' na'le ca lelaatec ñi qara'gaxala' piguim le'ec. Ca icona aso María quiyim loua.

25Qam se naqajta' quiyim 'neetasa'lo caua noua'. Ta'to'o' na' ime co'o, ca ỹanegue leenaxat Jesús nqai'en so llaalec.

Mateo 2

Da loviraxague' saua 'deenaxanqachaqaqa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca' so Jesús ne'xaỹoqsoqo' yi na'a' leenaxat Belén, huaugui yi 'laua Judea, co'na' so Herodes nashi quiyi'maxare. Ca ỹovirera'o' yi na'a' lodegaxat Jerusalén saua ỹale' chicqora'gue da lqodoigue. Saua'maxare ỹaatqajam ỹa'deene' retane' ana huaqajñi.

2Ca renataxane': —¿Negue' cá'maq hueeta'gue ca lashi na judioipi cá'maq chita'gue ne'qaañi? Ma' queda lqodoigue dá'maq sachigoxosqa'gue, seuanaxa aso netanqate huaqajñi. Ca' vichiguiño' ñanaguinaq quiyim semaqachinaq ca'maxare.

3Ca co'na' ỹa'den dajo so nashi Herodes, ca' tot ỹa'den ca 'neeta, chaqai qai'neeta ná'ogue na qomyipi na'ñi yi Jerusalén.

4Ca co'na'le, ca só'maq nashi roỹaxanougui ná'ogue na la'gaxalateripi na letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quiyim qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai ná'maq napaxaguinataxanaripi quena qomyipi quiyim ỹapaxaguinegue na naqataxaquipi. Ca renataxanegue cá'maq hua'gue ca ne'xaỹoqsoqo' ma'le cá'maq nashi nca'laxaqui.

5Ca saua'maxare 'nerac: —Yi Belén hua'ñi ma' ne'qaañi, huaugui yi 'laua Judea, ma' so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a chaqaida 'ne'tegue na' ỹiriñi:

6Ca' qami' Belén, ma' qami' viisaugui yi 'laua Judá, ỹaatqajam chalego lecaic ma'le da nemaqajnataxanaxa ma'le caqami', ma' qami' chicqochi'ñi ma'le ca na'gaxala', cá'maq reloxoỹa'a ma'le ná'maq ỹalamaxareteripi llaalqaipi so Israel.

7Co'na'le, ca' so Herodes ỹaatqajam nañoxochichiguiñi roỹaxanalo saua 'deenaxanqachaqaqa. Ca inatete' quecá'maq viquio' na' re'oq aca huaqajñi.

8Ca co'na' ime, ca' ilate' queda Belén, ca 'naapegalo': —Mohi, 'iigue da'maxare, qam ỹaatqajam nataxañiỹaque cajo noctoqui'. Ca ma' nachiỹa, ca' vii ca ỹa'xaỹaxac, qaiyi ỹim qai'neeta shicpegue' semaqachin.

9Ca co'na' ime da la'qaatec so nashi, ca' saua 'deenaxanqachaqaqa que'. Ca co'na'le, ca só'maq huaqajñi iuanto' na'le queda lqodoigue, lotqai 'aueta quesaua'maxare, vire'to' na' ỹovita cá'maq hueeta'ñi ca noctoqui', ca hua'e.

10Ca co'na' saua 'deenaxanqachaqaqa liỹa iuanteta aso huaqajñi, ca' ỹaatqajam 'xoic da netoonaxague'.

11Ca co'na' inoxondo queca 'imec, ca iuanteta so noctoqui' chaqai aso María só'maq late'e. Ca' ỹa'chi'iñi naua le'cootal, ca' imaqachine' so noctoqui'. Na' ime, ca ỹauajñiguilo saua lloxoqui', ca ỹachite' quena 'oro, chaqai nichiinaxanaxat, chaqai na louaq ana qo'paq lo'daxaraic lahita, leenaxat mirra.

12Ca co'na' ime, ca 'uo' so le'guemataxac, ca' qaraqata quiyim sqai pilegue dá'maq na'gue so Herodes. Ca piltegue da la'aate', qam queetetegue ca liỹa nayic.

So noctoqui' qoỹalochaxanegue da Egipto

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca co'na' mashic ỹoteguelo saua 'deenaxanqachaqaqa, ca' so 'óna lelaatec ñi qara'gaxala' piguim le'ec nachaxana so José co'na' laqata. Ca 'naapego': —Ne'laxachirishiguim, coñitot na noctoqui' chaqai añi late'e. Ca' 'iichi', 'itegue da Egipto. Ca ñiisa'ño'yi, toco' ma' 'ue ca liỹa shinac. Ma' ñi Herodes idaanaque ma'le ñi noctoqui' quiyim ỹalauat.

14Ca' so José, chaqaiso só'maq pe, ca' ne'laxashiguim. Ca' iconsop so noctoqui' chaqai aso late'e, ca liỹareterec, taategue da Egipto.

15Ca' neesa'gue da'maxare, chi ỹovireto'o' na' ileu so Herodes. Ca' dajo 'neeto' na'le, qaiyi ipaquichigui da la'qaatco' na'le ñi qara'gaxala' queso la'qaataxanqajnec co'na' 'naac: "Soỹaxana ñi ỹaalec quiyi Egipto."

So Herodes relaataxanlec so ñaaqaipioqui' quiyim qaỹalauat

16Co'na' so Herodes retan quiyim saua 'deenaxanqachaqaqa ỹayine' so'maxare, ca' ỹaatqajam ro'o. Ca relaataxanlec quiyim qaỹalauat ná'ogue na ñaaqaipioqui' na'ñi yi Belén chaqai quenaua'que naua lahil, chicqochi'ñi quiyaua dos ñaxari. Ca taỹa'nquira ipaquichigui nqai'en dá'maq la'qaataxanaxague' saua 'deenaxanqachaqaqa.

17Ca' queda, ca' ipaquichigui dá'maq ỹiriño' na'le so qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Jeremías, 'neetasa':

18Qara'qaataque da nivillaxac 'maxa'ñi yi Ramá, oỹenaxac chaqai da naualaxac. Chaqaño' añi Raquel noỹenteguelec na llaalqaipi, chaqai se ỹa'maxaren qaicochaq, ma' mashic shi'gue ileue'.

19Qam co'na' mashic ime ileu so Herodes, ca' so nelaatec quiñi qara'gaxala' piguim le'ec, ca lotqai liỹa nachaxana so José quiyi Egipto queso lelaxac. Ca 'naapego':

20—Ne'laxachirishiguim, ca' coñitot yi noctoqui' chaqai añi late'e. Ca pillita yi na'laua so llaalqaipi so Israel, ma' mashic ileue' yauá'maq ỹahosaque quen quiyim ỹalauate' na noctoqui'.

21Co'na'le, ca' ne'laxashiguim so José, ca' iconot so noctoqui' chaqai aso late'e, ca ỹauegue' quiyim querepegue' yi na'laua so Israel llaalqaipi.

22Qam co'na' so José ỹa'den quiyim so Arquelao nashi quiyi Judea, hueeta'ñi yi loma' so leta'a Herodes, ca 'ue da lqolonaxa quiyim quepegue' yi'maxare. Ime, ca' 'ue so qaỹachaxana queso le'guemataxac, ca' so'maxare quepegue' yi 'laua Galilea.

23Ca co'na' ỹovita yi'maxare, ca' quepegue' yi na'a' leenaxat Nazaret. Ca' dajo 'neeto' na'le, qaiyi ipaquichigui da ỹa'xate' saua letaxaỹaxaqui' ñi qota'a quiyim so Jesús qaỹamata'gue le'ec yi Nazaret.

Mateo 3

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So nachilaxanataxanaq leenaxat Juan ỹa'xateta'pe naua na'qaatqa quiyi 'laua qaica qom

(Marcos 1.1-8; Lucas 3.1-9, 15-17; Juan 1.19-28)

1Ca co'na' mashic 'vii caua ñaxari, ca' so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan nacpegue' yi 'laua qaica qom quiyi Judea, ỹa'xatetac da na'qaatec.

2Ca' da la'qaatec 'neetasa': —Netogochiguilo nqai'ñii' naua qavilyii, ma' mashic tot qoỹoqaque da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo.

3Ca' sojo Juan chaqaiso' so 'neetapego' na'le so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías co'na' deraxan, 'ne'teguesa': 'Ue so qara'qaataque qom lavillaxac, 'maqateguelec yi 'laua qaica qom, ca' so laualaxac 'neetasa':

"'Maxachiñi ca nayicyaxac ñi qara'gaxala'; ỹaatqajam ỹalamqata nqai'ñii ca llic."

4Saua loho so Juan no'ueenataxat na nauaanaxanaxa late'e laue, chaqai loshicmaxa so nosaataxaqui, chaqai loqo ana piñai chaqai na rapic li'i quena 'oochi.

5Chicqotapegueu'a yi na'a' lodegaxat Jerusalén ná'maq nacpegue' so'maxare quiyim na'xaỹaxana, chaqai ná'ogue ná'maq neetalec yi 'laua Judea, chaqai ná'maq sqoỹoqaque caso lachiugue Jordán.

6Ca co'quena' 'naac quiyim ỹaxañiñi naua lasauaxasete', ca' so Juan nachilaxan caso lachiugue Jordán.

7Qam co'na' so Juan iuane'ta so 'xoic qomyipi chicqaugui na fariseoipi chaqai ná'maq chicqaugui na saduceoipi nanac ỹahotaque quiyim qanachilaxan, ca' so'maxare 'naaco': —¡Qamiri nanaic llaalqaipi! ¿Nega'ỹo' cá'maq ỹa'ue ra'xaỹaxaguii quiyim 'iichiỹa'piguit cá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset na qom nepalata?

8Na'maxachita, re'qoota nqai'ñii da no'ueenataxaguii quiyim mashic 'xañiñi naua ranataxahi se no'viiñi.

9Qam 'neeto' lotqai hueetapigui qavillii quiyim 'ñiỹac: "Qomi' llaalqaipi so Abraham." Ma' ỹim shinac ñi qota'a ishit ỹo'uet ca llaalqaipi so Abraham, ỹachigoxochichiguilo nauajo qari.

10Ca qai'pe mashic ỹa'maqatañi quiyim qaỹouaxanchi'ñoto naua lpa'yii ana qo'paq. Chaqai aná'ogue ana qo'paq quiyim se no'uen ca la, ca' qaỹouaxanlec, ime, ca' qainaxañigui ca norec.

11Ca' ỹim ỹaatqajam lliqueta ñachilaxañiguilo qamiri na huaxaỹaq, ca' chi netanec quiyim lachii' naua ranataxahi se no'viiñi. Qam cá'maq coỹaretalec aỹim, ca'maxare nachilaxanalo qamiri ma'le ca Espíritu Santo chaqai ca norec. Ca'maxare paguec lquesaxanaxa caỹim, vire'ta quiyim se seshit quiyim chi se'xate' caua lapelate'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Shi'gue lo'qoota'a so lochigoxosoxonaxat, ca' co'taxat na trigo, naqat na lovi. Ime, ca' ỹa'maxat ná'maq co'teeta trigo la quiñi lahi'. Qam na lovi, ca' copata'a inaxañigui ca norec sqai 'om.

Da nachilaxanataxac so Jesús
(Marcos 1.9-11; Lucas 3.21-22)

13Co'na'le, ca' nanac so Jesús, chicqochi'ñi yi Galilea, nacpegue' so lachiugue Jordán yí'maq hueeta'ño' so Juan, qaiyi qanachilaxan queso Juan.

14Qam na' ñaqai 'aueta, se ỹa'maxaren quiyim nachilaxan. Ca 'naaco' queso Jesús: —Aỹim souen quiyim qami' yachilaxañi', qam ¿qami' naquirepegue' aỹim?

15Qam so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Qam nagui le'en nqai'ñi' dajo. Ma' paguec la'maxa quiyim sepacqajanqachigui ná'ogue ná'maq ỹahotaque ñi qota'a. Co'na'le, ca' so Juan nachilaxan.

16Ca co'na' qanachilaxan so Jesús, ca na' nenoxonshiguim quiyi huaxaỹaq, ca 'eco' huachigui na piguim. Ca' so Jesús iuañi'chiguit so ne'Espíritu ñi qota'a naỹa'ña so'maxare 'ec na coviguiñic.

17Co'na'le, ca' qara'xaỹaco' so na'qaatec, 'maqot na piguim, 'naac: —Najo ná'maq ỹoqo'itaxat ỹaalec, na'maxare ỹaatqajam ñitoonta'pegue.

Mateo 4

Da ne'guenaxac so Jesús
(Marcos 1.12-13; Lucas 4.1-13)

1Ca co'na' ime, ca so Espíritu Santo ỹauega so Jesús yi 'laua qaica qom, qaiyi qai'guen queso na'ỹaapec.

2Ca' so'maxare se que'e ỹoviraqterauec saua cuarenta na'xata' chaqai saua cuarenta piri. Ca co'na' ime'ueque sauajo na'xata', ca' nauata'guit so lqopaaxa.

3Ca' so na'ỹaapec quepegue' so Jesús, ma' ỹahotaque i'guen. Ca 'naaco': —No'm ỹaatqajam qami' llaalec ñi qota'a, ca' ñiguilo nqai'ñi' paañi' nauajo qari.

4Qam so Jesús 'naaco': —Yi 'auaxaic naneretañi na'qaatec 'naacsa': “Mesqaicaata ca pan ỹouen da nachaalataxac ca qom, ma' qai'neeta ỹouen ná'ogue ná'maq la'qaatec ñi qota'olec.”

5Co'na'le, ca' so na'ỹaapec ỹauega yi lalamaxaret ñi qota'a na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca' ỹavicshi'megue da lelaq añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue'.

6Ca 'naapego': —No'm ỹaatqajam qami' llaalec ñi qota'a, ca' quenajo, ca' renochirauec. Ma' yi naneretañi na'qaatec 'naacsa': Ñi qota'a nela' ma'le na lelaatqaipi piguim laseripi, quiyim netela'a qami'. Illiitalgoto qami' naua laua' caua'maxare, qaiyi qaica ca roqopia'guita naua richilli' quena qa'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.
SOCIEDAD BÍBLICA ARGENTINA

7Ca' so Jesús 'naaco': —Qai'neeta yi naneretañi na'qaatec 'neetasa': "'Neeto' lotqai 'guiñi' ñi ra'gaxalachi' qota'a."

8Ca' so na'ỹaapec lotqai liỹa ỹauega so Jesús ada quemaralec qa' ladocai. Ca' ỹachaxanalo naua'que naua na'aate' hueesalec ana 'laua chaqai ná'ogue na lemaqachic na'maxare.

9Ca 'naaco': —Saanem qami' ma'le ná'ogue najo, no'm shichi' 'yiriñi' naua re'cootalli', ca yimaqachiñi'.

10Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco': —Mo'e', oquire'e aỹim, qami' Satanás, ma' naua 'auaxaqa naneresañi na'qaatqa 'neracsa': "Maqachiñi' ñi ra'gaxalachi' qota'a, ca' qaiñiita 'ueenataxañitot."

11Co'na'le, ca' so na'ỹaapec ca'e so Jesús, ca 'vio' saua nelaatqa piguim lase' ỹotauansac so'maxare.

Hua'ño' yi Galilea co'na' chita'gue ro'ueenataxan so Jesús

(Marcos 1.14-15; Lucas 4.14-15)

12Co'na' so Jesús 'ue da la'xaỹaxac quiyim so Juan qaiconlec, ca' qoỹanaugui añi ncoñiitaxanaxaqui, ca' so Jesús quepegue' yi 'laua Galilea.

13Qam sqai na'ñi yi Nazaret. Ta'ta'a quiyim quepegue' yi Capernaum, ca' na'ñi yijo na'a' na'ñi na lahi aso latogot late'ogue', neeto'ot na lahi yi 'laua Zabulón chaqai yi Neftalí.

14Dajo 'neeto' na'le, qaiyi ipaquichigui dá'maq ỹiriño' na'le so qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Isaías, 'neetasa':

15Ỹaatqajam qami' lalamaxaret na'laua na llaalqaipi so Zabulón chaqai na llaalqaipi so Neftalí, chaqai so nayic que'tot aso huaaxai pa'a'gue da lqodoigue caso lachiugue Jordán, Galilea, yí'maq na'ñi na mesqai judioipi.

16Ná'maq qomyipi hueetapougui na napalaxa, iuana aso chalego lecaic 'eco' ncoỹeraxanaxaqui. Chaqai ná'maq hueeto'ot na la'al da nelauaxa, ca' qaicoỹarelec caso 'ec ncoỹeraxanaxaqui.

17Co'na'le, ca' taañi da la'qaataxanaxac so Jesús, 'naaco' quen: —Netogochiguilo nqai'ñii' naua qavilyii, ma' nepalata da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo.

So Jesús roỹaxanalo saua cuatro qoinaxanaxaqa quena nallin

(Marcos 1.16-20; Lucas 5.1-11)

18Ca' so Jesús ỹouootegueri', queeto'ot na lahi aso latogot late'ogue' quiyi Galilea. Ca co'na' iuane'talo saua dos nqaỹa', so 'óna dos leenqate' Simón Pedro, ca' so liỹa leenaxat Andrés. Saua'maxare inaqasegueñi so laleguegue', ma' qoinaxanaxaqa saua'maxare quena nallin.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Naguigue aỹim, ca' ỹim so'uet quiyim qamiri noqoinaxana' ma'le quena qom.

20Ca chaqa'ma' ỹaxanerec so laleguegue', ca' quetegue so'maxare.

21Ca' so Jesús cocho'qui' liỹa eec, ca lotqai liỹa iuane'talo saua dos nqaỹa' Jacobo chaqai so Juan, llaalqa so Zebedeo, neesañigui aso qom lahi' huaxaỹaqse huaqase'e' so leta'a', ỹa'maxatesegueñi so laleguegue'. Ca' so Jesús roỹaxanalo.

22Ca chaqa'ma' ỹalate' aso neesañigui chaqai so leta'a', ca' quetegue so Jesús.

So Jesús ỹapaxaguintac so 'xoic qomyipi
(Lucas 6.17-19)

23Ca' so Jesús ỹouoxontac yá'ogue yi 'laua Galilea quecanchi ỹoviri'ñi, ca lotqai rapaxaguinataxantapougui ana lapoxoqui na judioipi, ỹa'xatetac dá'maq no'uen na'xaỹaxac queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai ỹomatec ná'maq ỹoreta'oguit ne'ne' hueetaugui na qom.

24Ca ỹovira'gue da na'qaataxac so Jesús yá'ogue yi 'laua Siria. Ca qanoda'a so'maxare ná'maq 'ue na iuetetac ỹoreta'oguit na ralolaxa, ná'maq 'ue na le'ec lecmaxaic, chaqai ná'maq chita'gue lotqai ileueta, chaqai na se ra'ñiigue. Ca' so Jesús ná'ogue ỹomatec.

25Ca ỹaatqajam 'xoic na qom quegue so Jesús, chicqa'ñi yi Galilea, chaqai yaua diez na'aate' qaỹamata'que Decápolis, chaqai yi Jerusalén, chaqai quiyi 'laua Judea, chaqai yi pa'a'gue da lqodoigue caso lachiugue Jordán.

Mateo 5

Da na'qaataxanaxac huaalec aso quemaralec qa' ladocai

1Ca co'na' so Jesús iuane'ta sá'ogue so qomyipi, ca taashi'megue ada qa' ladocai. Ca' nqa'xanñi, ca so lapaxaguinatqaipi lapoỹau'a so'maxare.

2Ca' so Jesús ỹapaxaguintac so qomyipi, 'naac:

Ná'maq ỹaatqajam chalego la'maxa
(Lucas 6.20-23)

3—Ỹaatqajam chalego la'maxa ma'le quecá'maq na'deenalta' quiyim ỹouen da lotaanaxanaxac ñi qota'olec, ma' ca'maxare hueetaugui da lo'ueenataxanaxac ñi'maxare neeta'gue da piguim ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

4Ỹaatqajam chalego la'maxa ma'le cá'maq 'ue ca lachicoxo, ma' ñi qota'olec ỹa'maxagui lauel nqai'en ca'maxare.

5Ỹaatqajam chalego la'maxa ma'le quecá'maq ne'xoresenaxai le'taxanata, ma' ca'maxare icoñiguit ma'le cá'maq 'laua ỹachaxantac ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ỹaatqajam chalego la'maxa ma'le quecá'maq 'ec 'ue na lqopaaxa chaqai na laquip quiyim ỹahotaque ỹo'uet ná'maq ỹahotaque ñi qota'olec, ma' ñi'maxare ỹotauanegue ma'le ca'maxare, qaiyi ishit ỹo'uet.

7Ỹaatqajam chalego la'maxa ma'le quecá'maq i'xoren ca liỹa, ma' ñi qota'olec i'xoren ma'le ca'maxare.

8Ỹaatqajam chalego la'maxa ma'le quecá'maq co'teeta añi le'taxanata, ma' ca'maxare iuana ma'le ñi qota'olec.

9Ỹaatqajam chalego la'maxa quecá'maq nquipiteta'pegue' quiyim 'ue ca neuagaxa, ma' ñi qota'olec ỹamata'gue ma'le ỹaatqajam lalamaxaret llaalec.

10Ỹaatqajam chalego la'maxa quecá'maq 'ue da nocanaxac, souetapigui quiyim ỹo'ueetetac dá'maq ỹahotaque ñi qota'olec, ma' ca'maxare hueetaugui da lo'ueenataxanaxac ñi'maxare neeta'gue da piguim ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

11Ỹaatqajam chalego la'maxa caqamiri, ma' qaishiuenta'pe, chaqai se qaỹa'maxata'que qamiri quena qomyipi, chaqai ma' qaiỹoxolgoto qamiri quena se no'uen qaro'maqajñitac, sovitapigui quiyim viilec aỹim.

12Ca' ỹaatqajam ra'maxaichiguiñi, netooñitac, ma' qamiri coñiguit ca chalego lecaic nishivichii ma'le queda piguim. Ma' chaqaida qohine'teco' na'le da nocanaxac só'maq 'au letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a na' saqa'lecaua qamiri.

Ca o'ue chaqai aca ncoỹeraxanqate louena na qomyipi

(Marcos 9.50; Lucas 14.34-35)

13Qamiri 'ec qamiri o'ue louenec ná'maq neetalec ana 'laua. Qam ca o'ue no'm tot qaica ca lochiviaxa, ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim liỹa 'ue ca lochiviaxa? Ma' tot qaica ca taiguit. Ta'ta'a quiyim qainaxauec, ca' qaico'vigui quena qomyipi.

14Qamiri 'ñiitari' aca ncoỹeraxanaxaqui louena ná'maq neetalec ana 'laua. Ca na'a' nejlec aca quemaralec ladocai se nqañoxojñi.

15Chaqai mesqai qaicopata'a aca ncoỹeraxanaxaqui, ca' qoỹanaugui aca nade lahi'. Ta'ta'a quiyim qoỹanashiguim, ca' qaiyi coỹarelec cá'maq hueeta'ñi ca na'a'.

16Ca' chaqaida 'neeta nqai'ñii da no'ueenataxaguii, ỹaatqajam ỹaviquetauguilo nqai'ñii' naua rcoỹeraxanaxaquillii, qaiyi coỹarelec na qomyipi, qaiyi na'maxare iuana ma'le dá'maq 'viichitac ỹa'maqachiguiñi, qaiyi na'maxare imaqachin ma'le ñi qota'olec ñí'maq viilec neeto'ot na piguim.

So Jesús rapaxaguinataxanegue na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés

17'Neeto' lotqai 'neetapigui qavillii quiyim ñovi', ca sa'ue ca lqodoc na naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés chaqai ná'maq lapaxaguinataxanaxac so letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a. Se ñanac quiyim sa'ue ca lqodoc. Ta'ta'a quiyim ñanac, qam ỹaatqajam ipaquichigui nqaishin dá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Ma' ỹaatqajam llic dá'maq shinac caqamiri, quiyim ñaqa 'ue na piguim chaqai na 'laua, ca' sqaica ca qanaqata'a quena nerqaipi, vire'ta ca netancoqui' quena naqataxaquipi quiyim saqa' ỹovita quiyim ipaquichigui ná'ogue ná'maq 'neeta mashic qoỹeretañi.

19Vichiguiño' quecá'maq se ỹo'uet canchaqaica quená'maq naneretañi quena naqataxaquipi, 'eno'm cá'maq 'ec paguec cocho'qui', ca rapaxaguinataxanegue quiyim chaqaida 'ne'tegue nqai'en na qom, ca' ca'maxare qai'neeta qohinta'gue ca paguec cocho'qui' ma' qoyiuetaugui da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Qam cá'maq na'xaỹaxane'ta chaqai ỹapaxaguinegue ca liỹa quiyim chaqaida 'ne'tegue ca qohinta'gue, ca lodegaxat ma'le queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

20Ma' ỹim shinac caqamiri no'm se napaguiỹalec ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai ná'maq neetau'a na fariseoipi quiyim 'viichii cá'maq ỹahotaque ñi qota'olec, ca' sqaica ma' shichii quet quiyim noxoñiu'a da lo'ueenataxanaxac ñi'maxare neeta'gue da piguim ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

So Jesús rapaxaguinataxanegue cá'maq 'neeta da nonogoxonaxac

(Lucas 12.57-59)

21Qamiri 'xaitapega quen da napaxaguinataxac so 'auaxaic qareta'allipi 'naacsa': “Sqai lauataxañi', ma' cá'maq ralauataxan, ca' qaỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset.”

22Qam ỹim shinac caqamiri, canchaqaica quiyim ro'ỹa ca lqaỹa, ca' ca'maxare qaỹa'ue ca nouaxanaxaset. Chaqai cá'maq ishiuen ca lqaỹa, ca' qaỹauega'a ná'maq nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi, ca' qaimit. Chaqai cá'maq 'naac sqaica ỹa'den ca lqaỹa, ca' ca'maxare hueetalec ca lichic quiyim taañigui nqohin ca norec, cá'maq hua'ñi quiyim ñi qota'a ỹo'uet ca nouaxanaxaset na hualoxonyipi.

23Ca' vichiguiño', no'm do'ira'a aca rachitaxanataxanqachi'i' aca ncopatoxonaxalate, ca' quiyi'maxare, ca no'viñira'gue quiyim 'ue ca ỹo'maqajnac ca rqaỹa'e' caqami',

24ca chaqa'ma' lli'ro'ot aca rachitaxanataxanqachi'i' aca ncopatoxonaxalate. Ca 'au quirepegue', na'maxachire'e' ca rqaỹa'e'. Ca qaigueme shichi' pillira'a aca ncopatoxonaxalate, ca' 'ỹaañiro aca rachitaxanataxanqachi'i'.

25Chaqai no'm 'ue ca talaxanegue aqami', ca' raviquira'a cá'maq imit na nasauaxaset, ca' 'au na'maxachire'e' ca'maxare quiyim saqa' viriuo, 'ase' no'm ỹaanot qami' ca imitac na nasauaxaset. Ca' ca'maxare ỹaana'a qami' yi nouaataxanaq, ca' qaỹapou'a qami' cañi ncoñiitaxanaxaqui.

26Ca' ỹaatqajam llic da shinac caqami', quiyim sqai shichi' nenoxoñirec quiyi'maxare, no'm saqa' machirigui quiyim shivichiñi' cá'ogue aca ra'ualli'i'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So Jesús rapaxaguinataxanegue dá'maq 'neeta cá'maq lapa'ñi' aca se loua

27Qamiri 'xaichigui dá'maq na'qaatec nallaaqo': “Se rapa'ira'ñi' aca se roua'e'.”

28Qam ỹim shinac caqamiri, quiyim cá'maq nishi'ta aca 'aalo quiyim ra'ỹa'a, ca chaqa'ma' 'ec shi'gue lapa'ñi' aca'maxare cañi le'taxanata.

29Ca no'm añi nqochi'i' pa'a'gue da qatoiqui' ỹaueca'guit qami' ca nasauaxaset, naqachi', ca' naqairec. Ma' paguec la'maxa quiyim 'ue ca na'laañi quenaua rouenaxahi', qam mesqai 'nejem quiyim ná'ogue na roshicmaxa'e' qainaxañigui ca ncopatqo' na hualoxonyipi.

30Chaqai no'm na rqai'laxachi' qatoiqui' ỹanataxajñi aqami', ca' chaqairec, chaqai naqairec. Ma' paguec la'maxa quiyim 'ue ca na'laañi quenaua rouenaxahi', qam mesqai ná'ogue na roshicmaxa'e' qainaxañigui ca ncopatqo' na hualoxonyipi.

So Jesús rapaxaguinataxanegue da leloxoỹaxac cá'maq ỹalat aca loua

(Mateo 19.9; Marcos 10.11-12; Lucas 16.18)

31Qai'neeta qohinac nallaaqo': “Canchaqaica quiyim ỹalat aca loua, ca qaỹa'ue aca lomalate quiyim qaỹalat.”

32Qam ỹim shinac caqamiri, no'm 'ue ca ỹale nalachiguit aca loua, no'm sqai sauaxat quiyim nedequentac, ca' ca'maxare ỹasauaxat quiyim nedequen. Ca cá'maq o'ñiguit aca 'aalo nalate, ca' ca'maxare qai'neeta qaỹamata'gue nedequenaxaic.

So Jesús rapaxaguinataxanegue dá'maq 'neeta cá'maq mashic qoỹaanec na'qaatec

33Qai'neeta 'xaichigui dá'maq qohinaco' na'le queso 'auaxaic qareta'allipi: “'Neeto' sqai pacqajñirigui cá'maq mashic 'ỹaañirec ra'qaachiqui' quiñi qara'gaxala' qota'olec.”

34Qam ỹim shinac caqamiri, se ỹa'maxañi quiyim 'ue ca 'quiisapega quiyim 'ỹaañirec ca ra'qaachiqui'. Sqai 'quiisapega na piguim chicqo'ot ca nouaxanaxashichi' quiyim 'ỹaañirec ca ra'qaachiqui', ma' nqa'xanqa' ñi qota'olec na'maxare;

35chaqai na 'laua, ma' ana'maxare co'ueetalec ñi'maxare; chaqai vire'ta yi Jerusalén, ma' chaqaiyi yí'maq la'a' ñi qota'olec ñí'maq chalego lecaic nashi.

36Chaqai sqai 'quiisapega quiyim qanouaxanec ñi rqahiqui' quiyim 'taxachisegueñi ca ra'qaachiqui', ma' sqai shichi' quiyim ỹalagaq loqo'm naue' nqai'ñi' ca 'oonoqui' quena qavi'i'.

37Ta'ta'a quiyim 'ñiỹac: “ajá'a” loqo'm “'e'”. Ma' cá'maq qaỹoqoto na'qaatec quedajo, ca' chicqo'ot so na'ỹaapec.

So Jesús rapaxaguinataxanegue dá'maq 'neeta ca ỹo'uet ca lovi'

(Lucas 6.29-30)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Qamiri ỹaatqajam 'xaichigui da na'qaatec nallaaqo' 'neetasa': “Cá'maq ỹachipiaxachigui aca nqote ca liỹa, ca' ca'maxare qai'neeta qaỹachipiaxachigui aca nqote; chaqai cá'maq naqat aca loue ca liỹa, ca' ca'maxare qai'neeta qanaqat aca loue.”

39Qam ỹim shinac caqamiri, se cotenachiỹa cá'maq ỹo'uet ca se no'uen caqamiri. Ta'ta'a no'm 'ue ca ỹouaxañigui na rashiigui lahi, ca' lotqai 'ỹaañim da liỹa lahi.

40Chaqai no'm 'ue ca talaxanegue aqami', ma' ỹahotaque rouootaxana'gue ca nelamaxaqui'i', 'ỹaañitem quiyim i'xat qai'neeta ca nesaaco'e'.

41Chaqai no'm 'ue ca ỹamaxalec ca li'ỹaac quiyim 'xachi' do'ita cá'maq taỹa'ñi, ca' noquigaxachiterec cá'maq do'iri'ñi.

42Chaqai canchaqaica rashiila'e', ca' 'viichi' ca rashiilaxantaque. Chaqai sqai lli'rapeguem cá'maq 'ue ca ra'ualaxana caqami'.

Qai'xoren cá'maq pa'guenaxantac

(Lucas 6.27-28, 32-36)

43Qai'neeta ỹaatqajam 'xaichigui dá'maq na'qaatco' nallaaqo' 'neetasa': “'Xoriñi' ca riỹa'e', qam ỹaatqajam ramaqaira'gue ca npa'guenaxaua'e'.”

44Qam ỹim shinac caqamiri, 'xoriñii ca npa'guenaxauahi, chaqai no'uen cá'maq naxailec cá'maq ishiuenta'pe qamiri, 'maxachii'tegue cá'maq qamiri loquiiqate', nqouagaxaiñitalec cá'maq ishiuenta'pe chaqai se ỹa'maxata'que qamiri.

45Qaiyi ỹaatqajam qamiri llaalqa ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim. Ma' ñi'maxare coỹarelec nqai'en añi lo'ueenata ra'aasa ná'maq hualoxonyipi chaqai ná'maq huagaxaraiquipi, chaqai nela' na ỹaxat taalec nqai'en ná'maq no'uen chaqai ná'maq se no'uen da no'ueenataxac.

46Ma' no'm qamiri 'xoriñii ná'maq re'xoriñitac, ¿nega'ỹo' cá'maq raviguiguii coñiguit ma'le quedajo? Ma' ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma qai'neeta 'ne'tegue dajo.

47Chaqai no'm qainaata na rqaỹahi niquiñi'e', ¿nega'ỹo' cá'maq no'uen 'viichitac? Ma' vire'ta ná'maq se ỹauanapega ñi qota'olec qai'neeta 'ne'tegue dajo.

48Ca' ỹaatqajam 'maxaraic nqai'ñii ca no'ueenataxaguii, qaiyi 'ñiitari' ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim ỹaatqajam 'maxaraic naloochiguiñi da no'ueenataxac.

Mateo 6

So Jesús rapaxaguinataxanegue dá'maq 'neeta quiyim qaỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Mesqai nachaxañita quena qom quiyim 'viichii cá'maq viilec, ca' ỹa'yiinchigui nqai'ñii na qom. No'm 'ñii'tegue dajo, ca' ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim qaica ma' ỹo'uet quet ca nishivichii.

2Ca' vichiguiño' quiyim tauañii cá'maq 'ue ca louenaxanaxa, qam sqai 'deenaxanaxañiigue ná'ogue na qomyipi, 'nejem dá'maq 'ne'tegue quen ná'maq 'neetapigui lauel quiyim huagaxaraiquipi, nachaxanta quiyim hueetaugui ana lapoxoqui na judioipi chaqai quena nayiquipi. Dajo 'ne'tegue, ma' ỹahotaque quiyim qaimaqachin quena qomyipi. Qam ỹim shinac quedajo 'ne'tegue, chaqa'ma' shi'gue 'ue da nishiuetenaxac.

3Qam no'm qami' 'ue ca 'ỹaañitem cá'maq 'ue ca louenaxanaxa, qam sqa 'deenaxanaxañitegue cá'maq ỹaatqajam nauochaxaua'e' riỹa'e'.

4Ta'ta'a quiyim sqaica ỹa'den nqai'ñi'. Ca' ñi qota'a ñí'maq vi'relec ma' iuana ná'maq se re'xogui, ca ñi'maxare rishivichiñi' ma'le.

So Jesús rapaxaguinataxanegue da qouagaxainaxac

(Lucas 11.2-4)

5Chaqai ma' qamiri nqouagaxaiñii, 'neeto' lotqai 'ñiita ná'maq 'neetapigui lauel huagaxaraic, nachaxanta quena' nqouagaxain cana lapoxoqui na judioipi chaqai quenaua lasoguel na nayiquipi, qaiyi qaỹa'ajantac quena qom. Ca' ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, ca' quedá'maq dajo quiyim 'ne'tegue, ca chaqa'ma' 'ue ca nishiue'.

6Qam noma' nqouagaxaiñi' qami', ca' noxoñirougui ca qauochi'. Ca' po'irigui ca lasom, ca' nqouagaxaiñitot ñi qota'olec roda'ichichiguit. Ca ñí'maq qota'olec, ma' iuana ná'maq qaỹo'ueetetac se re'xogui, ỹaanem qami' ma'le ca nishivichi'.

7Ca noma' nqouagaxaiñi', 'neeto' lotqai pilaxachisa'gue ca ra'qaachiqui', 'nejem dá'maq 'neetari' quen ná'maq se ỹauanapega ñi qota'olec. Ma' 'neetapigui lauel quiyim qana'xaỹaxana quiñi qota'olec, ma' ỹopilaqteta'gue ca ỹa'xatetac.

8'Neeto' lotqai 'ñiita na'maxare, ma' ñi qota'olec shi'gue ỹa'den cá'maq viñitaque, ma' saqa' shiilaxañiỹaque.

9Ca ma' nqouagaxaiñii, ca 'ñiỹaco'sa': Qami' qota'olec ma' ñiiso'ot na piguim, qaimaqachin dá'ogue da qadeenaxachi'.

10Naiquena nqai'ñi' ca ro'ueenataxanaxaqui' quiyim 'viiquiñi'sac ná'ogue najo, qaiyi qaỹo'uet cá'maq vi'saque quená'maq hueetalec na 'laua, 'nejem dá'maq qohine'tegue queda piguim.

11Nagui quena na'xa'a vite cá'maq qarepetaxanaxat souenqataque.

12Chaqai palaxachi' ca qarasauaxaset, chaqai 'nejme' qomi' sapalaxataq cá'maq se no'uen qohine'teguelo qomi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Chaqai se qarashiñitegue ca qane'guenaxac, ta'ta'a quiyim otaxañirelgoto qomi' queso na'ỹaapec. Ma' qatoiquenachiqui' dá'maq no'ueenataxanaxac, chaqai da nquesaxanaxa, chaqai da nauaq qaica lqodoc. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

14Ma' no'm qamiri 'xoriñii cá'maq riỹahi quecá'maq se no'uen ỹo'uet caqamiri, ca qai'neeta i'xorene' qamiri ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim.

15Qam no'm sqai 'xoriñii ca riỹahi, ca' qai'neeta ñi qota'a ñí'maq viilec se i'xorene' qamiri quiyim ỹapalaxat ca rasauaxashichii.

So Jesús rapaxaguinataxanegue da 'neeta ca nqopaaqachit

16Ca ma' ỹovita quiyim nqopaaqachichii, qam se re'oq nqai'ñii quiyim ỹaviguiñi na qashiigui, 'nejem dá'maq 'ne'tegue quen ná'maq chi nachaxanta qomyipi. Ma' na'maxare 'ne'tegue dajo, ma' ỹahotaque qaỹa'den quiyim nqopaaqachitetac. Ca' ỹim shinac caqamiri quiyim na'maxare shi'gue 'ue da nishiuetenaxac.

17Qam qami' ma' ỹovita quiyim nqopaaqachichi', ca' quiỹo'irigui na qashiiqui', chaqai netaquichiriñi,

18qaiyi na qomyipi se retan quiyim nqopaaqachichi'sac. Qaiñiita ñi qota'a ñí'maq vi'relec roda'ichichiguit maq ỹa'den, ca ñi'maxare ỹo'uet ma'le ca nishivichi'.

Da nesallaxa queda piguim
(Lucas 12.33-34)

19'Neeto' lapooñitañi ca resallaxahi quenajo 'laua, ná'maq hua'ñi na pit richigaxan, chaqai ná'maq hua'ñi quiyim ichirichiguiñi canchaqaica nouenec, chaqai ná'maq hua'ñi quiyim ca cuataxai ishit inoxono, ca' rocachi.

20Chaqaidaato' quiyim lapooñitañi ca resallaxahi queda piguim dá'maq hua'gue quiyim ca pit se ishit richigaxan, chaqai dá'maq hua'gue quiyim mesqai ichirichiguiñi canchaqaica nouenec, chaqai dá'maq hua'gue quiyim se ishit inoxono ca cuataxai quiyim rocachi.

21Ma' cá'maq hueeta'gue nqai'ñii ca resallaxahi, ca' chaqaica hueeta'gue qai'neeta añi re'taxanatahi.

Aca ncoỹeraxanaxaqui coỹarelec ca qom
(Lucas 11.34-36)

22Ca' naua nqochichi' 'neesari' aca lcoỹeraxanaxaqui' na roshicmaxa'e'. Ca no'm lo'yaxanqa naua nqochichi', ca' ná'ogue na roshicmaxa'e' re'qojlec.

23Qam no'm naua nqochichi' se no'viiñi, ca ná'ogue na roshicmaxa'e' hueetaugui na napalaxa. Ca no'm nauá'maq rcoỹeraxanaxaqui'i' quet ñigui napalaxa, ca' ¡ỹaatqajam paguec lapalaxa ca vi'saugui!

Ñi qota'olec loqo'm ana plata
(Lucas 16.13)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Qaica ca ishit quiyim dos caua na'cooro'. Ma' ỹamaqa'gue ca 'óna chaqai nqo'ta ca liỹa, loqo'm 'xaỹaxanaxaraic queca 'óna chaqai se ỹaqamaq queca liỹa. Ca' se ishit qaro'ueenataxanot ñi qota'olec chaqai aca re'qoochigui plata.

Ñi qota'olec cochiỹa na llaalqaipi

(Lucas 12.22-31)

25Ca vichiguiño' nagui shinapegalo qamiri quiyim sqa chigoita 'yiiñitaque ca qanoxohi, chaqai quecá'maq ni'chiigui quiyim viñitaque, chaqai cá'maq qatooỹaguii quiyim ñiiñi. ¿Mese ỹapacauec da chaalataxac quecá'maq na'ic, chaqai na noshicmaxa quecá'maq nooỹac?

26Ñaqa 'ajñii na ỹoripi ỹootegueri' quena pa'aashiguim; na'maxare sqai danaxan, chaqai sqai raqataxan, chaqai sqaica ca lo'xac la'maqataxanaxaqui queca lanecsec ala. Qam qaiyiita ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim qaiyiita qui'ỹaxan. Ca ¡huose'quet caqamiri ma' paguiỹauec caca qo'oole!

27Chaqai ¿negue' quet ca 'óna caqamiri quiyim paguec ca leuogoxo, ca' noquiicshiguim quecá'maq chi ladoqueta?

28Ca' ¿chi'negue queta' 'yiiñitaque ca qatooỹaguii? Ca' ñaqai 'ajñii ana peue 'ue ana lenoỹaxai hueetalec na no'ueenaxa, ana'maxare se ro'ueenataxan chaqai se raqaletenaxan.

29Ca' shinapegalo qamiri quiyim vire'ta so nashi Salomón quená'ogue ná'maq chalego loyac no'ueetaxat, qam se nalo'guit da no'ueetaxac nqohin ana'maxare.

30Ca' no'm ñi qota'olec 'ne'tegue nqai'en dajo da no'ueetaxac ana peue hueetalec na no'ueenaxa, qam queca liỹa na'xa'a, ca qaỹavigaxat qaỹouen quiyim 'ue ca qaiqatel, ca' ¿huose'quet sqai paguec nqai'en ca no'ueetaxaguii, qamiri ma' cocho'qui' da rpi'ỹaxaguii?

31Vichiguiño' sqai hueetapigui qavillii quiyim 'ñiỹac: "¿Nega'ỹo' ca sa'guinaq nagui, loqo'm nega'ỹo' ca ñi'taxagui, loqo'm nega'ỹo' ca qotooỹac sanaxañi?"

32Ma' na qomyipi hueetalec ana 'laua ná'ogue ỹa'deentapiguii nauajo. Qam qamiri 'ue ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim, ñi'maxare shi'gue ỹa'den quiyim viñitaque ná'ogue najo.

33Ca' vichiguiño' 'maxachi'tegue da na'xaỹaxanaxaguii queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai 'viichii cá'maq ỹahotaque ñi'maxare, ca' coñiguit ma'le qai'neeta ná'ogue najo.

34Ca' mesqai 'yiiñitaque cá'maq 'neeta ca liỹa na'xa'a. Ma' cajo liỹa na'xa'a ỹaatqa'chiguit cá'maq lqalaic huaugui. Ca' quiyi 'oonoqui' na'xa'a llicsa ỹaatqajam hueetougui yí'maq chi lqalaic.

Mateo 7

Se qaimit ca lasauaxaset ca niỹa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Lucas 6.37-38, 41-42)

1'Neeto' lotqai michitac ca riÿahi queca lasauaxaset, qaiyi se imite' qamiri ñi qota'olec queca rasauaxashichii.

2Ma' ñi qota'olec imite' qamiri, qam naloqojñi'chiguit cá'maq 'ñii'tegue ca rimiitaxanaxaguii queca riÿahi, ca cá'maq 'ñii'tegue quiyim naloqochiñii ca ÿopilaqtejelgoto qamiri.

3Ca ¿negue' cá'maq 'neeto' quiyim shichii huañiÿa ca lichooqui' hueetagui añi nqote ca rqaÿahi, qam sqai huañiÿa añí'maq loÿo neeta'ñigui ana nqochii?

4Ca no'm hueeta'ñigui ana nqochii aca qo'paq loÿo late'ogue', ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim 'ñirapega quet ca rqaÿa'e': "Ñaq yayaxañirac quiyim ñaqat yi lichooqui' hueeta'ñigui añi nqochi'i'"?

5Ca ma' 'ñiitapega quiyim qamiri 'maxaraqa, ca' 'au naqachii añí'maq loÿo neeta'ñigui ana nqochii, qaiyi ÿaatqajam neuañichiguiñi quiyim naqachii ca lichooqui' hueeta'ñigui aca nqote ca rqaÿahi.

6Sqai 'ÿaañim na pioqripi cá'maq nouenec se ishit qaiualaxain. Ma' no'm na'maxare ÿopilaxajalgoto, ishit ÿasectaqta'pe qamiri. Chaqai sqai naxaiu'a aca no'ueetqachii leenaxat perla aca cos, 'neeto' co'vigui.

Shiilaxañiÿaque, daañiÿaque chaqai togoxoiu'a ñi lasom

(Lucas 11.9-13; 6.31)

7Shiilaxañii, ca' ñi qota'olec ÿaanema qamiri ma'le cá'maq shiilaxañitaque; daañiÿaque, ca nachiÿa; togoxoiuo ñi lasom, ca qaÿauate'ogalo qamiri.

8Ma' cá'maq rashiilaxan, ca' icoñiguit ca rashiilaxanaque; chaqai cá'maq idaanaque, ca ÿanata; chaqai cá'maq ÿotogoxouo ñi lasom, ca' qaÿauate'oga.

9¿Loqo'm 'ue cá caqamiri ishit ÿaanem ca qa' ca llaalec quiyim rashiilaxantaque ca pan?

10¿Loqo'm ÿaanem ca nanaic, no'm rashiilaxantaque ca nallin?

11Ma' quiyim qamiri hualoxona', qam 'yiiñii 'ÿaañim cá'maq no'uen ca qachaalguii, ¡huose'quet ñi qota'a ñí'maq viilec neeta'gue da piguim, ñi'maxare ÿaanec cá'maq no'uen quecá'maq qarashiilaxanaque!

12Ca' vichiguiño' qamiri 'viichii cá'maq viitaque quiyim qohine'teguelo qamiri quena qomyipi, ma' chaqaida dá'maq lelaataxanaxac na laqataxaquipi so Moisés chaqai naua lerecse' so letaxaÿaxanqajanqaipi ñi qota'a.

Ñi lasom sqa logui

(Lucas 13.24)

13Noxoñiÿougui ñi lasom cocho'qui'. Ma' 'xoic lecagui ñi lasom chaqai so nayic tai'a ca nelauqa'. 'Xoic leca'gue chaqai sqaica ca lqalaic, ca' ÿaatqajam 'xoic ná'maq queeta'gue so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Qam ñi lasom chaqai so nayic taira'a yi nca'laxa, sqa loguilo, ca' mesqai 'xoic cá'maq ỹanata.

Aca qo'paq qaỹa'den aca ala
(Lucas 6.43-44)

15Rovichii'a na 'maatqaiquipi ná'maq 'naac quiyim letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a. Najo naata'alo qamiri ỹantañi na qagreta loshicmaxa, qam da pa'aataho no'ueenataxac 'ec na isecỹac toxonaxai.

16Qamiri shichii quiyim 'yiiñii quedá'maq lo'ueenataxanaxac. Ma' se qanaqat aca 'úva qaỹachigoxotaugui ca leesat, chaqai aca higo se qaỹachigoxotaugui ca cotaquesat.

17Ca' vichiguiño' ná'ogue ana no'uen qo'paq lo'yaxana ana la, chaqai ana se no'uen qo'paq, ca' se no'uen ana la.

18Ca acá'maq no'uen qo'paq mesqai se no'uen aca la, chaqai aca se no'uen qo'paq se ishit quiyim lo'yaxana aca la.

19Ná'ogue ana qo'paq se no'uen ana la, ca qaỹouaxanlec, ca' qainaxañigui ca norec, ca qaỹavigaxat.

20Ca' qamiri 'yiiñii na'maxare ma'le quedá'maq lo'ueenataxanaxac.

Se seuanapegalo qamiri
(Lucas 13.25-27)

21Mesqai ná'ogue na qomyipi quená'maq 'naac: “Qami' qara'gaxala'”, sqai ná'ogue inoxono ma'le queca ñaqai naata lo'ueenataxanaxac ñi qota'a queda piguim. Chaqaicaata cá'maq ỹo'uet dá'maq ỹahotaque ñi ita'a neeta'gue da piguim.

22Ca' ma' ỹovita cajo na'xa'a, ca 'xoic ca 'naac ma'le caỹim: “Qami' qara'gaxala', qomi' so'ueenataxanqatapega quen da qadeenaxachi' quena' sa'qaataxanqatac, chaqai quena' so'daqauec na ne'ec lecmaxaic, chaqai queda qadeenaxachi' 'xoic na so'ueetaq ỹo'uet da ne'laxa.”

23Qam ỹim shinac ma'le caqamiri: “Ỹaatqajam qaica ma' seuanapegalo quet qamiri. Nqo'ñiiuec caỹim, ma' qamiri 'viichitaco' quen na se no'uen.”

Saua dos no'xonaxalate' ca 'imec
(Lucas 6.47-49; Marcos 1.22)

24Ca' chaqaida 'neeta quecá'maq 'xaỹa aỹim, ca' ỹo'uet dá'maq ỹa'qaatec, ca 'nejem nqaishin ca qom 'deenaxanqachaqaic quiyim ỹanejlec ca qa' quiyim ỹa'yiñi ca lauo'.

25Ca' novi' na ỹaxat, chaqai i'paxanlec aso lachiugue, chaqai anac na nonot lodegaxat, qam sqai 'guiñi so 'imec, ma' qaỹa'deetalec so qa'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Qam cá'maq 'qaatapega aÿim, qam se ÿo'uet dá'maq sa'xatetac, ca 'nejem nqaishin ca qom sqaica ca ÿa'den, ca' ÿa'yiñi ca lauo', nejlec nqai'en ca lo'uaxanaxa.

27Ca novi'o' na ÿaxat, chaqai ne'paxanshiguim ana lachiugue, chaqai novi' na nonot lodegaxat, ca so 'imec 'guiñi, ca sá'ogue na'laañi.

28Ca co'na' so Jesús ÿomat da letaxaÿaxac, ca' so qomyipi chalego da le'laxa queda lapaxaguinataxanaxac.

29Ma' queda lapaxaguinataxanaxac ÿaatqajam 'chichiguiñi, 'ue da lquesaxanaxa, mesqai 'nejem ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés.

Mateo 8

So Jesús ÿomatec so rishiita na loshicmaxa

(Marcos 1.40-45; Lucas 5.12-16)

1Ca co'na' renotec so Jesús chicqotashi'megue ada quemaralec ladocai, ca qaicoÿare'tegue queso 'xoic qomyipi.

2Ca nqo'neuo' so ÿale rishiita na loshicmaxa, ca' ÿa'dooto naua le'cootal so Jesús. Ca 'naaco' queso'maxare: —Qami' ÿa'gaxala', no'm 'maxariñite', ca' shichi' quiyim yomachirec quena yalolaxa.

3Ca' so Jesús ipootau'a so'maxare, ca 'naaco': —Ajá'a, sa'maxarenta, nagui somachirec. Ca co'na' 'naac dajo, ca só'maq rishiita na loshicmaxa chaqa'ma' imeuec queso ralolaxa.

4Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —'Neeto' lotqai 'ue ca 'qaataxañita quedajo. Ta'ta'a quiyim quirepegue', nachaxañireu'a ñi letaxaÿaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaÿa'pegue' ñi qota'a, chaqai 'ÿaañiro ma'le aca rachitaxanataxanqachi'i' cá'maq relaataxanlec na'le so Moisés, qaiyi ná'ogue ÿa'den quiyim rimi'rec queso ralolaxa'e'.

So Jesús ÿomatec so lelaatec so nouaataxanaq lashi Roma le'ec

(Lucas 7.1-10)

5Ca co'na' inoxono so Jesús quiyi na'a' Capernaum, ca qanoviro'o' queso nouaataxanaq lashi Roma le'ec. Ca ne'xoresene'tot so Jesús,

6'naac: —Qami' ÿa'gaxala', yi ilaatec hueeta'ñi yi ÿa'a', hueetalec yi lomala', se ra'ñiigue, ÿaatqajam 'xoic da le'xoric, paguelec na nqui'ic.

7Ca' so Jesús 'naaco': —Ÿim shicpegue', ca' somatec ma'le.

8Ca' so nouaataxanaq lashi 'naaco': —Qami' ÿa'gaxala', ÿaatqajam sqa saiguit quiyim noxoñirougui quet ñi iuo'. Chaqaidaata quiyim lachi' quet ca ra'qaachiqui', ca' ñi ilaatec imeuec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ma' ỹim qai'neeta seueto'ot da lelaataxanaxac na nashillipi, chaqai 'ue na ñalliripi selaretac. Ca' quena' 'ue ñi sela', ca' eec. Chaqai no'm soỹaxana, ca chaqa'ma' anac. Chaqai ca ilaatec, no'm 'ue ca selarelec, ca chaqa'ma' ỹo'uet.

10Ca co'na' so Jesús 'xaỹa dajo, ca 'uo' da le'laxa. Ca 'naaco' quecá'maq liỹaripi: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quená'ogue na Israel qaica ca seuana qom 'xoic ca lpi'ỹaxac 'nejem dajo ỹale.

11Ca' ỹim shinac caqamiri quiyim 'xoic ma'le ca novi' chicqa'gue da lqodoigue chaqai da lauashiguim, ca' nqa'xanñi que'e nouanta'to lqui'ỹaxaua' yaua Abraham, Isaac chaqai ñi Jacob, ma' qainoxona'a ca lo'ueenataxanaxac ñi qota'a queda piguim.

12Qam ná'maq ỹalequetau'a quet da no'ueenataxanaxac hueeta'gue da piguim, na'maxare qaỹo'da'oga ma'le ca napalaxa pa'aauec. Ca quiyi ca hua'ñi, ca noỹentac iquishquinta' naua loue quena nqui'ic.

13Ca' so Jesús 'naaco' na'le queso nouaataxanaq lashi: —Quiro queca ra'aachi', ca' ipaquichigui ma'le dá'maq 'neeta da rpi'ỹaxaqui'. Ca so ne'necoqui' chaqa'ma' imeueco' na'le.

So Jesús ỹomatec aso Pedro ni'ỹoqoro
(Marcos 1.29-31; Lucas 4.38-39)

14Ca' so Jesús quepegue' yi la'a' so Pedro. Ca iuane'ta aso ni'ỹoqoro so Pedro nenantañi queso lomala', ma' 'xoic lpa'ỹaaxa na loshicmaxa.

15Ca so'maxare ipootau'a da lqai'laxat, ca eec so lpa'ỹaaxa. Ca ne'laxashiguim aso'maxare, ca' quelolta'pegueto saua'maxare.

So Jesús ỹomatec so 'xoic ralolaxaiquipi
(Marcos 1.32-34; Lucas 4.40-41)

16Ca co'na' mashic pe, ca qanodou'a so Jesús na 'xoic qomyipi ralolaxaiquipi 'ue na le'ec lecmaxaic. Ca' chaqai 'oonoqui' retaqa, ca ỹo'daauec na ne'ec lecmaxaic, chaqai qai'neeta ỹomatec sá'ogue so ralolaxaiquipi.

17Ca' dajo 'neeto' na'le, qaiyi ipaquichigui da la'qaatco' na'le so qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Isaías co'na' 'naac: “Ca'maxare icona so qarolauaxa chaqai i'xat so qaralolaxa.”

Sauá'maq ỹahosaque quetegue so Jesús
(Lucas 9.57-62)

18Ca co'na' so Jesús iuane'ta so 'xoic qomyipi lapoỹaho queso'maxare, ca 'naapegalo saua nale' quiyim tareta'gue da liỹa lemanaxa aso latogot late'ogue'.

19Ca' 'ue so napaxaguinataxanaq quena naqataxaquipi nqo'neu'a so Jesús, ca 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, aỹim sahotaque shiguegue aqami' quecanchaqai 'itegue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Ca' so Jesús 'naaco' na'le queso'maxare: —Ana nouaxaỹaxallipi 'ue na lauac, chaqai na qo'oollipi 'ue na lpa'gue'. Qam najo ỹale llaalec qaica ca lo'xaỹoqsoqo'.

21Ca 'uo' so 'óna quesaua chi lapaxaguinatqa 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ñaq yayaxañirec ñaqai 'au seshinñi yi ita'a.

22Ca so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Naquitegue aỹim, 'xañirac ná'maq 'ec leuaxaiquipi ñaq ishinñi na lasauaxanqaipi.

So Jesús quepaqchiguit so nonot chaqai so lo'paxaripi
(Marcos 4.35-41; Lucas 8.22-25)

23Ca' so Jesús renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, liỹareta'pe saua lapaxaguinatqa.

24Ca' caso latogot late'ogue' nanac so nonot lodegaxat, ca na lo'paxaripi sham i'paxanlec nqai'en aso lahite', qam so Jesús laqata.

25Ca co'na'le, ca saua lapaxaguinatqa querepegue', ca nqo'xone', ca 'nerapego': —Qami' qara'gaxala', qarca'laxachirec, ma' sham iyiñiñi qomi'.

26Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Chi'negue ma' 'xoic na rqolonaxahi? ¡Ỹaatqajam cocho'qui' da rpi'ỹaxaguii! Ca co'na'le, ca ne'laxashiguim. Ca' nelaxa so nonot chaqai aso huaaxai, ca chaqa'ma' sá'ogue nayaarichiguiñi.

27Ca quedá'maq le'laqa' saua ỹale', ca 'neraco': —¿Nega'ỹo' dá'maq dajo ỹale, ma' vire'ta na nonot chaqai ana huaaxai na'xaỹaxane'ta?

Saua Gadara lase' 'uo' so le'gue' lecmaxaiquipi
(Marcos 5.1-20; Lucas 8.26-39)

28Ca co'na' ỹovijta so Jesús caso latogot late'ogue', na' ỹovijta'a yi 'laua Gadara. Ca' qaỹanaqta'guit quesaua dos ỹale', saua'que 'ue na le'gue' lecmaxaic chicqotera'a yi napalyipi. Ca nqo'nero queso'maxare. Chalego lichigue', vire'ta quiyim qaica ca ishit que'tegue yi'maxare queso nayic.

29Ca' ỹaualaxai', 'nerac: —¿Chi'negue ma' 'isapegueu'alo qomi', qami' Jesús, qami' llaalec ñi qota'olec? ¿Peeta'a na'itquena quiyim vite ca qanouaxanaxaset quiyim saqa' ỹovita ca laloqo'?

30Qam quecajo sqoỹoqaque so 'laua neetalec aso 'xoic cooshipi que'eetac.

31Ca' so ne'equipi lecmaxaiquipi ne'xoresene'tot so Jesús, 'naac: —No'm qaro'yirauec, qam qarayaxañiraco' quiyim senoxonaxaugui yi cooshipi.

32Ca' so Jesús 'naaco': —Hua', mohi, 'iugui. Ca' so ne'ec lecmaxaiquipi nenoxonec quesaua ỹale', ca' taugui so cooshipi. Ca co'na' ime, ca sá'ogue so cooshipi ta'ñigui aso latogot late'ogue', ca sá'ogue homac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ca só'maq neloxoỹaripi caso cos 'eet, no'chi. Ca co'na' ỹoviro quiyi na'a', ca ra'qaataxane' quedá'maq 'neeto' na'le dajo chaqai quesauá'maq ỹale' 'uo' so le'gue' lecmaxaiquipi.

34Ca sá'ogue so qomyipi na'ñi yi na'a' nacpegue' yi hueete'e so Jesús. Ca co'na' ỹovita, ca ne'xoresene'tot quiyim ca'e yi la'a' so'maxare.

Mateo 9

So Jesús ỹomatec so se ra'ñiigue

(Marcos 2.1-12; Lucas 5.17-26)

1Ca' so Jesús renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca taita'gue da liỹa lemanaxa aso latogot late'ogue', ca ỹovijta'a yí'maq chi lalamaxat la'a'.

2Ca hua'anyi, ca' qaỹodou'a so ỹale se ra'ñiigue, hueetalec so lomala'. Ca co'na' so Jesús iuana da lpi'ỹaxague' saua'maxare, ca 'naaco' queso ralolaxaic: —Na'ñaxachi', ỹaalcolec. Ma' mashic qaỹapalaxat ná'ogue na rasauaxashichi'.

3Ca 'vio' saua ỹalequesaho quesaua rapaxaguinataxansa'pegue na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, 'uo' da la'deenataxanaxague' 'neetasa': “Dajo ỹale napaqueteguelec ñi qota'olec quenaua la'qaatqa.”

4Qam ma' so Jesús ỹa'den dá'maq la'deenataxanaxague' saua'maxare, ca 'naaco': —¿Chi'negue ma' se no'uen da ra'deenataxanaxaguii?

5Ca ¿negue' cá'maq paguec se qalaq quiyim qohinac: “Ná'ogue na rasauaxashichi' qaỹapalaxat”, loqo'm qohinac: “Ne'laxachirishiguim, ca' qui' huo'iriguiri'”?

6Ca' vichiguiño' nachaxanalo qamiri najo ỹale llaalec quiyim 'ue da lquesaxanaxa quenajo 'laua quiyim ỹapalaxat ca nasauaxaset. Ca 'naaco' quesó'maq ỹale se ra'ñiigue: —Ne'laxachirishiguim, nañireta' yi qacanqui'. Ca' quirepegue' ca ra'aachi'.

7Co'na'le, ca só'maq se ra'ñiigue ne'laxashiguim, ca' queho queca la'a'.

8Ca' so qomyipi co'na' iuanchigui dajo, ca 'ue da lqolonaxa. Ca' imaqachintac ñi qota'olec ma' ỹaaneco' da lquesaxanaxa quena qomyipi.

So Jesús roỹaxana so Mateo

(Marcos 2.13-17; Lucas 5.27-32)

9Ca so Jesús co'na' eec, ca iuane'ta so ỹale leenaxat Mateo nqa'xantañi, neetaugui so lo'ueenataxanaxaqui quiyim icona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma. Ca 'naaco': —Quitegue aỹim. Ca' so Mateo ne'laxashiguim, ca' quegue so Jesús.

10Ca' so Jesús co'na' mashic hueeta'ñi yi na'a' que'eetac, ca' 'xoic so ỹalequetaho quená'maq ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma chaqai so liỹa sauaqhuaiquipi ỹoviro, ca' qai'neeta lqui'ỹaxaua so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qam na ỹalequetaugui na fariseoipi, co'na' iuane'ta dajo, ca inate' saua Jesús lapaxaguinatqa, 'neracsa': —¿Chi'negue ñí'maq ỹapaxaguinta'pe qamiri ishit lqui'ỹaxaua ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete ca nashi chaqai na sauaqhuaiquipi?

12Ca' so Jesús co'na' 'xaỹa dajo, ca 'naaco': —Ná'maq no'uenta se ỹouen ca natarenataxanaq, ta'ta'a ná'maq 'ue na ralolaxa.

13Mohi, quii, ca' napaxaguiñiỹa dá'maq leloxoỹaxac yi naneretañi la'qaatec ñi qota'a 'naacsa': "Ỹim sahotaque 'xoriñii ca riỹahi. Mesqaida quiyim 'ỹaañiuo quiyim qaỹavigaxat ca rachitaxanataxanaxachii isecỹac." Ma' ỹim se ñanac quiyim soỹaxana cá'maq 'deenataxanaxai, ta'ta'a ná'maq sauaqhuaiquipi, qaiyi netacocha, ca ỹaxañiñi naua lanatqa.

Qainat so Jesús quecá'maq llicyaxac quiyim nqopaaqachit ca qom
(Marcos 2.18-22; Lucas 5.33-39)

14Ca' saua nale' so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan noquiicra'a so Jesús, ca renataxane': —¿Chi'neco' qomi' chaqai na fariseoipi ỹaatqajam 'xoic quen ñqopaaqachitaq, qam naua rapaxaguinataxahi' se nqopaaqachite'?

15Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Peeta'a ishiteto' quiyim rachicota, 'ec 'ue ca lasauaxanec, cá'maq nalecsec queca shilaq quiyim ñaq ỹalequetaho cá'maq shiltapego? Qam 'ue ca na'xa'a ma'le ma' ỹovita qanaqata'a só'maq nashilaxaua. Ca' quiyi, ca ishit nqopaaqachit na'maxare.

16Qaica ca ishit napalaten ca nooỹac leteraxaic quiyim rapalatenaxana ca dalaxaic hualoq lahi. Ma' cá'maq lapalatenque' dalaxaic cata', ca ỹasectaxat cá'maq ñaaue hualoq lahi. Ca' noquiiguec cá'maq lasectaxa.

17Chaqai ca dalaxaic lataxa se qaỹocorigui aca lahi' isecỹac loshicmaxa ñauapec. Ma' no'm qohine'tegue dajo, ca ná'maq loshicmaxa rachipia'gue. Ca cá'maq lataxa chaqai cá'maq loshicmaxa na'leraña. Ca vichiguiño' ca dalaxaic lataxa qaỹocorigui aca dalaxai isecỹac loshicmaxa, qaiyi caua'que qaica ca 'netegue.

Aso llaale so Jairo chaqai aso 'aalo ipootau'a so lahi so napoxoqui so Jesús
(Marcos 5.21-43; Lucas 8.40-56)

18Ca' so Jesús co'na' ñaq ỹa'xatetac dajo, ca noviro' so lashi na judioipi. Ca' ỹa'yi'iñi naua le'cootal. Ca 'naaco': —Ayi ỹaale mashic ileu. Qam no'm qami' quirepegue', ca quiyim shillirelec, ca' liỹa nca'leuec.

19Ca' so Jesús ne'laxashiguim, ca' liỹa so'maxare, nauequetecto saua lapaxaguinatqa.

20Co'na'le, ca 'uo' aso 'aalo doce ñaxari ralolaxai, ỹaatqajam 'xoic da le'xoric, naquetac na leuoripi. Ca nqo'neu'a so Jesús, queetou'gue na lelaq, ca' ipootau'a na lahi so napoxoqui,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21ma' 'neetapiguio' lauel: “No'm seshit quiyim chi sepootau'a na lahi so napoxoqui, ca' chaqa'ma' yimeuec.”

22Qam so Jesús naqalgoxoñi, ca ra'ỹo'ot aso 'aalo. Ca 'naaco': —Na'ñaxachi', ỹaalole; mashic vi'relec, ca nagui remi'rec. Ca' queca'maxare, ca chaqa'ma' imeuec.

23Ca co'na' so Jesús ỹovira'a ca la'a' so nashi, ca iuane'ta so nivigaxanaripi na'maxatetañi quiyim qaishinec aso nequetegaxai, chaqai so qomyipi naualqategueñi, noỹentagui.

24Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Qo'ñiiuec, 'iu'oguiyi quenajo. Ná'maq nequetegaxai se ileu. Ta'ta'a quiyim laqata. Ca' so qomyipi i'neetac so'maxare.

25Qam so Jesús ta'oguiyi nqai'en so qomyipi. Ca so'maxare inoxono, ca icona da lqai'laxat aso nequetegaxai. Ca so'maxare ne'laxashiguim.

26Ca quiyá'ogue yi 'laua qana'xachigui dá'maq 'neeto' na'le dajo.

So Jesús neuañiñi nqai'ne' saua dos qai'la'

27Ca co'na' eec, ca'e yi'maxare so Jesús, ca' coỹaretero saua dos qai'la', ỹaualqata'guita, 'nerac: —¡Qami' llaalec so David, qare'xoriñi'!

28Ca co'na' so Jesús inoxono queso lauo', ca' saua qai'la' nqo'nera'a so'maxare. Ca' so Jesús inate' saua'maxare, 'naaco': —¿Qamiri viilec quiyim seshit so'uet quiyim liỹa neuañiñi? Ca saua'maxare 'neraco': —Ajá'a, seuaqlec, qami' qara'gaxala'.

29Ca' so Jesús ipootau'alo saua nqote' saua'maxare. Ca 'naaco': —Ỹaatqajam ipaquichigui dá'maq 'neeta da rpi'ỹaxaguii.

30Ca' naviguerec saua nqote' saua'maxare. Co'na'le, ca so Jesús ỹaatqajam qate'talo, 'naaco' quesaua'maxare: —Qaico' ca ỹa'den nqai'ñii dajo.

31Qam co'na' inoxondec, ca chaqa'ma' ra'qaataxane' quená'ogue na qom neetalec yi 'laua quedá'maq ỹo'ueeto' na'le so Jesús.

So Jesús ỹomatec so qaicaua caua la'qaatqa

32Ca co'na' mashic que' saua'maxare, ca 'vio' saua qomi' naueguero so ỹale qaicaua caua la'qaatqa, 'ue so le'ec lecmaxaic.

33Ca co'na' so Jesús ỹo'daauec so le'ec lecmaxaic, ca só'maq qaicaua caua la'qaatqa chaqa'ma' retaqa. Ca' so qomyipi i'laq, ca 'naaco': —Se ỹauanapega quiyim 'ue quet ca seuanaxa quena Israel 'nejem dajo.

34Qam so ỹalequetaugui na fariseoipi 'naaco': —Dajo ỹale ỹo'daauec na ne'ec lecmaxaic, ỹahote'e da lquesaxanaxa só'maq chi lashi na'maxare.

So Jesús 'ue da le'xorenataxanaxa queso qomyipi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

35So Jesús ỹouoxontac sá'ogue so na'aateripi chaqai naua na'aaterolqai', rapaxaguinataxantac cana lapoxoqui na judioipi quecá'maq hueeta'ñi, ỹa'xatetac da no'uen na'xaỹaxac quiyim ñi qota'olec ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai ỹomatec na qomyipi quená'maq ỹoreta'oguit ralolaxa chaqai na le'ne'.

36Ca na' iuana so qomyipi, ca 'ue da le'xorenataxanaxa queso'maxare. Ma' 'ue da le'xoric chaqai qaica ca la'ñaxac, 'ec ana qagreta qaica ca reloxoỹa'a.

37Ca 'naapegalo na'le saua lapaxaguinatqa: —Ỹaatqajam 'xoic ana la na nanecsec, qam sqo vito'olqai' nauá'maq raqataxane' quet.

38Ca' vichiguiño' shiilahi ñi qota'olec ñí'maq lanaxanqa' na'maxare quiyim nela' ca naqataxanaripi, qaiyi naqat ná'maq lanecsec ala.

Mateo 10

So Jesús nca'au'alo saua doce lelaatqa

(Marcos 3.13-19; Lucas 6.12-16)

1Co'na'le, ca' so Jesús roỹaxanalo saua doce lapaxaguinatqa, ca' ỹaanema da lquesaxanqa' quiyim ỹo'derauec na ne'ec lecmaxaic, chaqai quiyim ỹomaterec ná'ogue nanchaqaina nalolaxa chaqai na ne'ne'.

2Ca' nauajo nauá'maq leenqate' sauá'maq doce lelaatqa: Simón, ca' da liỹa leenaxat Pedro; chaqai so lqaỹa Andrés; Jacobo chaqai so lqaỹa Juan, llaalqa so Zebedeo;

3Felipe, Bartolomé, Tomás chaqai so Mateo só'maq icona'piguit na'le ana nishiuete so nashi quiyi Roma; Jacobo, llaalec so Alfeo; Lebeo chaqai qai'neeta leenaxat Tadeo;

4Simón só'maq chicqaugui na leenaxat cananista; chaqai so Judas Iscariote só'maq ỹaano' na'le so Jesús.

So Jesús ilate' saua lapaxaguinatqa quiyim ỹa'xate' da na'qaatec

(Marcos 6.7-13; Lucas 9.1-6)

5So Jesús ilate' saua doce lapaxaguinatqa, ca 'uo' da laqataxac, 'neetasa': —'Neeto' quiipegueto naua 'lauari sqai neetalgoto na judioipi. Chaqai sqai viriu'a na na'aateripi huaugui yi 'laua Samaria.

6Ta'ta'a quiyim quiipegue' na llaalqaipi so Israel, ma' na'maxare 'neetari' ana qagreta ỹo'meetajlec.

7Ca 'xachitapeguem quiyim tot qoỹoxoguit da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo.

8Machiuec na ralolaxaiquipi, liỹa nca'leuec nqai'ñii ná'maq mashic ileu, imeuec nqai'ñii ná'maq mashic rishiita na loshicmaxa, o'yiỹauec na ne'ec lecmaxaic. Qaca aca laseuete quiyim coñiguit dajo nquesaxanaxa, ca' sqaca laseuete nqai'ñii quiyim 'ueenataxañiỹa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Sqai 'xachii aca qadamii chicqaugui na 'oro, loqo'm ana plata, loqo'm na cobre,

10chaqai aca noviñichii lahi' queca nayic. Chaqai 'oonoqui' ca nelamaxaguii 'xachii, chaqai sqai 'xachii caua qapelachirii, chaqai aca rashillichii. Ma' ca 'ueenataxanaxai ỹaatqajam qui'iigui ca lo'ueenataxanaxac.

11Ca quiyim viriu'a ca na'a', loqo'm quenaua na'aaterolqai', ca' daañiỹaque ca la'a' ca qom mashic qaipi'ỹa'a. Ca ñiỹa'ñi ca la'a', chi ỹovireta'a quiyim oquiỹa'e ca'maxare.

12Ca ma' noxoñiu'a ca na'a', ca' quinaxañii, 'ñiỹacsa': "'Uo' ma'le ca ra'maxahi."

13Ca cá'maq la'a' ca'maxare, no'm ta'chiguit quiyim ỹacoñiguit, ca no'ueenaqchii'ot dajo niquinaxanaxac chicqaugui da na'maxa. Qam no'm sqa taiguit quiyim icoñiguit, ca' rapilaxachitec da riquinaxanaxaguii.

14Chaqai no'm se qaicoñiguita chaqai se qana'xaỹaxanalo qamiri, ca' oquiỹa'e cajo na'a', loqo'm cajo na'aateripi. Ca ochigoxoiuec na namoxoỹaxa quenaua qapiaachiri.

15Ca ỹaatqajam llic da shinac caqamiri quecajo pa'aatec na'xa'a ma' ñi qota'olec imit ná'ogue najo, ca' ca nouaxanaxaset cajo na'a' paguec lecaic ma'le ca nouaxanaxaset queso qomyipi na'ñi na'le yi Sodoma chaqai yi Gomorra.

Na nocanaxaquipi ná'maq queeta'pegue' so Jesús

16¡Ñaqai 'ajñii! Ỹim selate' qamiri, 'nejme' aqamiri aca qagreta, quiichicñigui nqohin na lavinñi ca iseripi toxonaxairipi. Qam na'deenaxanqachiñii, 'ñiitari' ca nanaic, qam sqa vii ca rovirii, 'ñiitari' ca coviguiñic.

17Ỹaatqajam richilliỹaño', ma' na qomyipi ỹaanero qamiri ma'le quena nashillipi, ca' qaỹouaxanta'pe qamiri ma'le cana lapoxoqui na judioipi.

18Ca vire'to' ma' viriỹau'a ná'maq reloqota'alo naua 'lauari chaqai ná'maq lashillipi na'maxare, ma' qamiri ỹalamaxarete', qaiyi shichii ya'xachitac quena'maxare chaqai quena sqai judioipi.

19Qam ma' qoỹaanero qamiri quena nashillipi, sqai 'yiiñitaque cá'maq 'ñiỹac, loqo'm quecá'maq reloqo'tegue ca ra'qaachiguii. Ma' quiyim ỹovita ca laloqo' quiyim taxahi, ca' ñi qota'olec ỹo'ueete' ma'le caua ra'qaataxahi.

20Ma' sqai qamiri nauá'maq taxahi ma'le, ta'ta'a so ne'Espíritu ñi qota'a ñí'maq viilec ñí'maq retaqa ma'le caqamiri.

21Na qomyipi ỹo'uet ma'le ca nalauataxac cá'maq chi lalamaxaret lqaỹa, chaqai ná'maq neta'allipi ỹo'uet ma'le ca nalauataxac cá'maq chi lalamaxaret llaalec. Chaqai na ñaalqaipi npa'guene'e' ma'le ca leta'a, ca relaataxanlec quiyim qaỹalauat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22Ná'ogue na qomyipi noquii'alo qamiri ma'le ma' 'xachitac da ỹeenaxat. Qam cá'maq na'ñaxachichiguiñi, chi ỹovireta'a ca lqodoc aca lqauaxaqui, ca' chaqaica cá'maq qanca'laxatec.

23Ca noma' qarocañiỹac queca na'a', ca' 'iichii, quiipegue' ca liỹa. Ma' ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim najo ỹale llaalec novi' ma'le, ma' saqa' nomachishiguim ná'ogue na na'aateripi quená'maq la'a' so Israel llaalqaipi.

24Ca' qaica quet cá'maq napaxaguinatec napacalec quet ca napaxaguinatqo', chaqai ca nelaatec se ỹapacauec quecá'maq na'co'.

25Vichiguiño' ca napaxaguinatec ỹa'maqachigui quet lauel quiyim ỹovireta'a quiyim 'nejem ca napaxaguinatqo', chaqai ca nelaatec ỹovireta'a quiyim 'nejem ca na'co'. Ca no'm cá'maq nashi queca na'a' qaỹamata'gue lashi na se re'xogui lecmaxaiquipi, ¿mesqai pagueco' la'aaxa cá'maq qaỹamata'gue na llaalqaipi ma'le?

Cá'maq paguec quet qano'cha'a
(Lucas 12.2-9)

26Ca' vichiguiño' 'neeto' ro'chiitapega ca qom. Ma' sqaica quet cá'maq 'ueenataxac quiyim se qaichoxotec, chaqai qaica quet cá'maq qoỹo'tegueñi ỹovireta'a quet quiyim se qaỹa'den.

27Dá'maq shinac caqamiri quena napalaxa, ca qamiri 'xachii quiyim viita'ñi ca re'qojlec; chaqai cá'maq ñimootaxantec quiyim sa'xatema qamiri, ỹaatqajam nichiñigue ma' na'xachiuec queca lelaq ca 'imec.

28Ca se ro'chiỹa cá'maq ishit ỹalauat na noshicmaxa, qam se ishit ỹalauat yi pa'aauo chaalataxac. Ta'ta'a quiyim ro'chiỹa ñi qota'olec ñí'maq ishit ỹalauat na qaroshicmaxa chaqai so qara'al inaxañigui ca norec navicqatqa' na hualoxonyipi.

29¿Se qaimeene' caua dos qo'oole laseuete' aca 'oono'lli' chiróla? Ma' qaca quet aca 'oono'lli' cana'maxare najñi quena 'laua, no'm ñi qota'a ñí'maq viilec se ỹa'maxarenta.

30Ma' vire'ta na lqahic laue quiñi 'óna caqamiri ỹaatqajam naloqojneguesec.

31Ca' se ro'chii qamiri, ma' qamiri paguec aca rashivichii caca 'xoic qo'oole.

Ná'maq ra'qaataxanem na qomyipi quiyim queeta'pegue' so Cristo
(Lucas 12.8-9)

32Ca ná'ogue ná'maq ra'qaataxanem na qomyipi quiyim queetalec aỹim, ca ỹim qai'neeta sa'xat ma'le quiñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim.

33Qam cá'maq se ra'qaataxan quena qomyipi quiyim queeta'pegue' aỹim, ca' ỹim qai'neeta se sa'xat ma'le quiñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim.

So Jesús shicchigui nqai'en na qomyipi
(Lucas 12.51-53; 14.26-27)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34'Neeto' 'neetapigui qavillii quiyim ñoda'a ca leuagaxa na qomyipi quena 'laua. Ma' se ñodo ca neuagaxa, ta'ta'a ca neloquiaxac.

35Ca' ỹim ñanac, qaiyi ca ỹale npa'guene'e' ca leta'a, chaqai aca 'aalo npa'guente'e' acá'maq chi late'e, chaqai aca nate npa'guene'e' acá'maq chi ni'ỹoqoro.

36Ca ma'le, ca' quiñi 'óna chi npa'guenaxaua cá'maq chi lauo' le'ec.

37Cá'maq ỹapacqajnauec ca lqo'iichi queca leta'a, loqo'm caca late'e caỹim, ca'maxare sqa taiguit quiyim ỹalamaxaret. Chaqai cá'maq ỹapacqajnauec ca lqo'iichi queca llaalec, loqo'm caca llaale caỹim, ca ca'maxare sqa taiguit quiyim ỹalamaxaret.

38Chaqai cá'maq queetalec aỹim, no'm se ishit quiyim 'eno'm ileualec aỹim, ca' sqa taiguit quiyim ỹalamaxaret.

39Ca cá'maq ỹahotaque nca'laxatec dá'maq chi nachaalataxac, ca na'laxatañi. Qam cá'maq na'laxatañi da nachaalataxac soualec quiyim queeta'pegue' aỹim, ca' chaqaica cá'maq qanca'laxatec ma'le.

Da nishiuetenaxac ca qom
(Marcos 9.41)

40Cá'maq icoñi'chiguita qamiri, ca icoñi'chiguit aỹim. Chaqai cá'maq icoñi'chiguit aỹim, ca icoñi'chiguit ñí'maq yila'.

41Ca cá'maq ỹacoñi'chiguit ca letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a ma' ca'maxare lelaatec ñi'maxare, ca ca'maxare icoñiguit ca nishiue' 'nejem ma'le cá'maq nishiue' ca netaxaỹaxanqajnec. Chaqai cá'maq icoñi'chiguit ca ỹale huagaxaraic ma' huagaxaraic, ca' icoñiguit ma'le ca nishiue' 'nejem cá'maq nishiue' ca huagaxaraic ỹale.

42Chaqai canchaqaica quiyim ỹaanem 'eno'chaqai 'oono'lli' aca 'taxaqui queca 'oom huaxaỹaq quiñi 'óna quenaua collo'olqai' queesa'pegue' aỹim, ca' ỹaatqajam llicsa 'ue ca nishiue' ma'le.

Mateo 11

Saua lelaatqa so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan
(Lucas 7.18-35)

1Ca co'na' ỹomat da ỹa'xatetac laqataxac so Jesús quesaua doce lapaxaguinatqa, ca' eec ca'e yi'maxare, ma' ỹahotaque rapaxaguinataxan chaqai ỹa'xate' yaua na'qaatqa quiyi na'aateripi hueetaugui yijo 'laua.

2Ca' so Juan na' mashic neetaugui añi ncoñiitaxanaxaqui, ca so'maxare ỹovirau'a ỹa'den ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac so Cristo. Co'na'le, ca' 'vii saua ilate' nale' ra'ajnaxanta so'maxare,

3chaqai quiyim inate', 'neracsa': —¿Chaqai qami'o' ná'maq nashi nca'laxaqui qaỹa'xateta'guit nanaỹa'quena, loqo'm 'ue ca liỹa ñauaanqa'piguit?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Mohi, quiipegue' ca Juan, ca' 'qaataxañiỹa quená'maq 'ajñitac chaqai ná'maq 'xaitapega.

5'Qaataxañim dá'maq 'neeta quiyim na qai'laripi neuanñi, chaqai na se ra'ñiiguelo naua lichil qaua, na rishiita na loshicmaxa imeuec quena ralolaxa, na ra'ñiỹagui na lqahic 'qaa, chaqai ná'maq mashic ileu liỹa nca'leuec nqohin, chaqai na 'xoraiquipi qaỹa'xatem da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

6Chalego la'maxa quecá'maq se yoqolliguit.

7Ca co'na' que' saua'maxare, ca so Jesús ỹa'xatem na qomyipi dá'maq 'neeta so Juan, 'naaco': —¿Negue' só'maq 'ajnaxañiu'ga na'le quiyi 'laua qaica qom? ¿Peeta'a 'óna aso noqola late'e qaỹachoolaxantac quena nonot?

8Ca ¿negue' só'maq 'ajnaxañiu'ga? ¿Peeta'a ỹaatqajam lo'yaxanqa saua loho so ỹale? Qamiri 'yiiñii quiyim ná'maq lo'yaxanqa naua loho ỹañiñi, na'maxare neeta'ñi na la'a' na nashillipi.

9Ca ¿nega'ỹo' só'maq 'ajnaxañiu'ga? ¿Peeta'a letaxaỹaxanqajanco' ñi qota'a so'maxare? Ajá'a, ỹaatqajam lliqueta, chaqai ỹapacauec queca netaxaỹaxanqajnec.

10Ma' so Juan chaqaiso só'maq ỹa'xateta'guit na'le naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec, 'neracsa': Ỹim sela' saqatqajanta'gue da 'i'sa'gue ca ỹa'qaataxanqajnec, qaiyi ỹa'maxatetañi ca nayiqui'.

11Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri quiyim quená'ogue na qom quená'maq vire'ta nagui nca'leetauec, qaica ca paguec lecaic quesó'maq nachilaxanataxanaq leenaxat Juan. Qam cá'maq paguec cocho'qui' queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'a queda piguim, paguec lecaic queso'maxare.

12Chicqochi'ñi na' novi' so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan, chi ỹovireta'a nagui, dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a queda piguim ỹaatqajam 'ue da noqogaxanataxac. Ca ná'maq ỹouen dá'maq re'qoochigui lquesaxanaxa, na'maxare ỹahotaque rouootaxana'gue da'maxare.

13Ná'ogue na 'au letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a chaqai na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés ỹa'xatesa'guit dajo no'ueenataxanaxac, chi ỹovireta'a na' novi' so Juan.

14Ca no'm qamiri viitaque viilec, ca' so Juan chaqaiso' só'maq letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a leenaxat Elías qaỹa'xateta'guit nanaỹa'quena.

15Ca cá'maq ỹa'den da na'xaỹaxanaxac, ca no'uen quiyim ỹa'maxate'tegue da na'xaỹaxanaxac.

16Ca ¿negue' queto' cá'maq saloqojnaxana quena qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata'? Chaqai 'nejem na ñaaqaipioqui' nqa'xantañi, hueeta'ñi ca leuallaxauqa', ca ỹaualaxalec ca liỹaripi, 'naacsa':

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17“Spe'taxaguilo naua qarpe'tel, qam se rasochii; chaqai so'ueenqata'pe nauá'maq
qaỹo'ueene' quena 'ue yi nasauaxanec, qam se nohiñii.”

18Ma' na' novi' so Juan, so'maxare se que'e chaqai se ne'et, qam qamiri 'ñiỹac 'ue
ca le'ec lecmaxaic.

19Ime, ca' novi' najo ỹale llaalec. Na'maxare que'e chaqai ne'et. Ca' qamiri 'ñiỹac
quemaraxauaic chaqai ne'taaxai, nauochaxaua na sauaqhuaiquipi chaqai ná'maq
ỹacona'piguit ana nishiuete ca nashi quiyi Roma. Qam dá'maq la'deenaxanaxa ñi
qota'a re'oq dá'maq ñigui.

Só'maq na'aateripi se na'xaỹaxan

(Lucas 10.13-15)

20Co'na'le, ca' so Jesús ỹoviraqta'a ná'maq qom neeta'ñi na na'aateripi quená'maq
hua'ñi quiyim paguec na ỹo'uet quená'maq se qaiuanapega, ma' ná'maq qomyipi
na'ñi na'maxare sqai ỹaxañiñi naua lanatqa. Ca 'naaco':

21—¡Ỹaatqajam chalego re'xoriguii, qamiri ñiỹa'ñi na na'a' Corazín! ¡Chaqai
ná'maq neeta'ñi na na'a' Betsaida! Ma' quetqai hua'ño' yi na'a' Tiro chaqai yi
Sidón ná'maq qaỹo'uet se qaiuanapega quená'maq qaỹo'uet na'le caqamiri,
shi'gue quet ỹaxañiñi naua lanatqa, chaqai nachaxanta queta'le ỹañiñi caua noho
nasouaxaqui', chaqai nemeetalta' quena lo.

22Qam shinac caqamiri, ma' qaỹa'ue ca nouaxanaxaset najo queca pa'aatec
na'xa'a, paguec lecaic ma'le ca nouaxanaxashichii quiyi qomyipi na'ñi yi Tiro
chaqai yi Sidón.

23Chaqai qami' na'a' Capernaum, ¿peeta'a 'ñiisapega quiyim qaiconot qami', ca
vichiro'ot na piguim? Qam qarapilaxajñi qami' ma'le ca qaỹoviraqta'ña ca
lapooqo' na leuaxaiquipi. Ma' quetqai queso na'a' Sodoma qaỹo'ueeto' na'le
dá'maq se qaiuanapega qaỹo'uet caqamiri, sojo na'a' ñaqa 'ue quet nagui.

24Qam nagui shinac caqamiri queca pa'aatec na'xa'a ma' qaỹa'ue ca
nouaxanaxaset ná'ogue najo, ca' qamiri paguec lecaic ca nouaxanaxashichii ma'le
queso qomyipi na'ño' na'le yi 'laua Sodoma.

Naguipegue' aỹim, ca' nco'machiuec

(Lucas 10.21-22)

25Ca' quesojo na'xa'a so Jesús 'naaco': —Qami' ita'a qota'olec, ma' qami'
na'gaxala' queda piguim chaqai quena 'laua, semaqachin aqami', ma' qami'
chaxañitem ná'maq qaica ca ỹa'den dá'maq 'xochirapeguem na
'deenaxanqachaqaic chaqai ná'maq 'xoic na ỹa'den.

26Ajá'a, qami' ita'a, ma' chaqaido' dá'maq vi'saque.

27Ñi ita'a ỹomato'ot aỹim ná'ogue nanchaqaina. Ca' qaica cá'maq ỹaatqajam
ỹa'den najo llaalec, ta'ta'a ñí'maq leta'a. Chaqai qaica cá'maq ỹaatqajam ỹa'den

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ñi'maxare, ta'ta'a najo llaalec chaqai ná'maq na llaalec ỹahotaque ỹa'deenaxanaxanegue ñi'maxare.

28Naguipegue' aỹim qamiá'ogue, ma' mashic rco'chiiuec quena ro'ueenataxanaxaguii chaqai quena ri'ỹaaguii, ca' ỹim ñco'mataxandec qamiri.

29Coñiguit ná'maq i'ỹaaquioxola' sanaguilo qamiri, nañaañi'chiguit aỹim quiyim sapaxaguiñii, ma' ỹaatqajam ỹim hualaxauaic chaqai neneequesenaxai añi i'taxanata, ca' nachiỹa ma'le ca nco'mataxac da nachaalataxaguii.

30Chaqai cá'maq i'ỹaaquioxola' sanaguilo qamiri sqaica ca lqalaic quiyim qai'xat, chaqai dá'maq ri'ỹaaguii sellaalgoto qamiri ỹaatqajam pa'aateta quiyim qai'xat.

Mateo 12

Saua lapaxaguinatqa so Jesús napogue' ana la na nanecsec queso na'xa'a co'mataxaqui

(Marcos 2.23-28; Lucas 6.1-5)

1Ca 'uo' so na'xa'a co'mataxaqui quiyim so Jesús queetalgoto naua nanaxanqate'. Ca' saua lapaxaguinatqa nauatera'guit na lqopaaqa', ca rapogoxone' quena trigo, ca ỹa'gue' ana la.

2Ca ná'maq ỹalequetaugui na fariseoipi co'na' iuane'ta dajo, ca' qohinapega so Jesús: —Ñaqai 'ajñi', nauá'maq rapaxaguinataxahi' ỹo'ueetesac dá'maq se qaỹa'maxaren qaỹo'uet quiyi na'xa'a co'mataxaqui.

3Qam so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Saqa' taxahilco' quen dá'maq 'neeto' na'le so nashi David co'na' 'ue so na'xa'a so'maxare chaqai saua nauegaxaua' qopate'?

4Na' so'maxare inoxonougui ñi lauo' ñi qota'olec, ca' ỹa'ic so paanyipi mashic shi'gue qoỹaanot ñi'maxare, só'maq se ishit 'ue ca qoỹaanem quiyim ỹa'ic, 'nejem so'maxare chaqai saua nauegaxaua', qainaata ná'maq letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

5Loqo'm ¿sqai taxahilco' quen na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés quiyim na netaxaỹaxanqajanqaipi ná'maq ro'ueenataxantac caso no'ueenaxanaxaqui, ca na'maxare se nco'matec queso na'xa'a co'mataxaqui? Qam dajo se nasauaxaset.

6Ca' ỹim shinac caqamiri quiyim quenajo 'ue dá'maq paguec lecaic queca chi no'ueenaxanaxaqui.

7Qamiri sqa 'yiiñiỹo' dá'maq reloqo'tegue yi naneretañi la'qaatec ñi qota'olec, 'naac: “Ỹim sahotaque quiyim 'xorenataxañii, ca' mesqaida 'ỹaañiuo qaỹavigaxat ca isecỹac rachitaxanataxanaxachii.” Ca' quetaxan 'yiiñiỹo' dajo, ca' se ishit quiyim viitaque quet ca lasauaxaset cá'maq qaica ca ỹasauaxat.

8Ma' najo ỹale llaalec 'ue nqai 'negue quiyim 'ue ca relaataxanlec quiyim qaỹo'uet queca na'xa'a co'mataxaqui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Só'maq ỹale rashivita na lqai'laxat
(Marcos 3.1-6; Lucas 6.6-11)

9Ca co'na' so Jesús ca'e yi'maxare, ca' inoxonougui añi lapoxoqui na judioipi.

10Ca' hueete'eyi so ỹale rashivita da lqai'laxat. Ca ma' qaỹahotaque ca la'maqa' quiyim qaỹa'ue ca lasauaxaset so Jesús, ca qainato': —¿Ỹa'maqachiguiño' qaỹomatec ca ralolaxaic queca na'xa'a co'mataxaqui?

11Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Nega'ỹo'ca caqamiri, no'm 'ue aca lalo qagreta ilamqa'ñigui aca ni'ỹa queca na'xa'a co'mataxaqui, mesqai quepegue', ca' naqajshiguim?

12Ca' ¿mese ỹapacauco' ca qom caca qagreta? Ca' vichiguiño' qaishit qaỹo'uet cá'maq ỹa'maqachiguiñi queca na'xa'a co'mataxaqui.

13Ca' so Jesús 'naaco' queso ỹale: —Lamaxachirec na rqai'laxachi'. Ca co'na' ỹalamaxatec, ca chaqa'ma' no'uenta 'nejem aso liỹa.

14Ca co'na'le, ca ta'oguiyi so fariseoipi, ca' retaxaỹapigui cá'maq la'maqa' quiyim ỹalauat so Jesús.

Dá'maq 'au na'qaataxaco' na'le so Jesús

15Ca co'na' ỹa'den dajo so Jesús, ca' ca'e yí'maq hueete'e. Ca 'xoic so qomyipi coỹare'tegue, ca so Jesús ỹomatec ná'ogue na ralolaxaiquipi.

16Chaqai 'naapega quiyim se ỹa'xat negue' so'maxare.

17Dajo 'neeto' na'le, qaiyi ipaquichigui dá'maq ỹa'xato' na'le so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías, co'na' 'naac:

18Cajo cá'maq ilaatec, chaqaica cá'maq ica'acsec, cá'maq ỹim yqo'ta, chaqaica cá'maq ñitoonta'pegue. Ca'maxare sanagui ma'le ñi ñi'Espíritu, qaiyi ỹa'xatem na ỹoreta'oguit qomyipi da sahotaque so'uet.

19Ca'maxare se nco'uaatac, chaqai se ỹaualqatari', chaqai sqai qara'qaatape'ogalo caua la'qaatqa quena nayiquipi.

20Chaqai vire'ta se ỹaqaguit aca noqola late'e quiyim namaxagui, chaqai se ỹo'mat ca ncoỹeraxanaxat quiyim chi nichitashiguim, chi ỹovireta'a quiyim ỹa'yiñi dá'maq ỹa'maqachiguiñi lo'ueenataxanaxac.

21Chaqai ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi 'ue da naquitaxac ma'le queca'maxare.

So Jesús qohintapega 'ue ca le'ec lecmaxaic
(Marcos 3.19-30; Lucas 11.14-23; 12.10)

22Co'na'le, ca' qaỹauega'a so Jesús so ỹale 'ue so le'ec lecmaxaic, se neuanñi chaqai se retaqa. Qam so Jesús ỹomatec. Ca' so ỹale lotqai neuanñi chaqai 'vii naua la'qaatqa nqai'en.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Ca' ỹaatqajam 'ue da le'laxa so qomyipi, ca 'naac: —¿Peeta'a chaqaido' dajo da llaalec so nashi David?

24Qam co'na' 'xaỹa dajo so fariseoipi, ca 'naaco': —Dajo ỹale ỹo'daauec na ne'ec lecmaxaiquipi, qam ỹahote'e da lquesaxanaxa so Beelzebú só'maq chi lashi na'maxare.

25Qam so Jesús ỹa'den dá'maq la'deenataxanaxague' saua'maxare, ca 'naaco': —Canchaqaica nashillipi, no'm noỹoota'chi, ca' chi nco'ỹata', ca ca'maxare tai'a quiyim na'laañi. Chaqai ca na'a', loqo'm ca chi neuo' laseripi quiyim noỹoota'chi, ca' se ishit quiyim chaqaidaata 'neetari'.

26Ca' chaqaida qai'neeta 'neeta so na'ỹaapec quiyim 'ec chi no'deeteguelta', ca chi noỹoota'chi, ca ¿negue' cá'maq 'neeta quiyim chaqai 'neetari' se neme quet da lquesaxanaxa?

27Qamiri 'ñiỹac quiyim aỹim so'daauec na ne'ec lecmaxaic, sahote'e da lquesaxanaxa so Beelzebú. Ca no'm chaqaida 'neeta, ca ¿nega'ỹo' cá'maq ỹaanem da lquesaxanaxa ná'maq queeta'pegueto qamiri quiyim ỹo'daauec na'maxare? Ca' vichiguiño' chaqaina ná'maq ichoxote' qamiri quiyim o'miỹac.

28Qam ỹim so'daauec na ne'ec lecmaxaic, sahote'e da lquesaxanaxa ñi ne'Espíritu ñi qota'olec. Ca dá'maq 'neeta dajo quiyim mashic novitalo qamiri da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

29Ma' ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim 'ue quet ca inoxonaugui ca lauo' ca ỹale quesaxanaxaic ca rouootaxana'gue na louenqaipi, no'm sqai 'au coñirañi? Ca no'm chaqaida 'ne'tegue, ca qaigueme ishit rouootaxana'gue ca louenqaipi.

30Cá'maq noỹootec caỹim, ca' ñpa'guenaxaua. Chaqai cá'maq se ỹapoonaxanaxaua, ca' chaqaica cá'maq iuagaxatac cá'maq so'ueetetac.

31Ca vichiguiño' shinac caqamiri, na qomyipi ishit qaỹapalaxat ná'ogue na lasauaxaseteripi chaqai ná'ogue ná'maq ỹa'xat se no'uen, qam cá'maq retaxaỹa'guit so Espíritu Santo, ca' se ishit qaỹapalaxat ca lasauaxaset.

32Chaqai canchaqaica quiyim 'ue ca ỹa'xat se no'uen quenajo ỹale llaalec, qaishiteta qaỹapalaxat ca lasauaxaset. Qam cá'maq retaxaỹa'guit so Espíritu Santo, se qaỹapalaxat quenajo 'laua loqo'm queca liỹa 'laua ñaqa naata.

Aca qo'paq qaỹa'den queda laỹaxac
(Lucas 6.43-45)

33No'm no'uen aca qo'paq, ca' lo'daxarai ana la. Chaqai no'm se no'uen aca qo'paq, ca' se lo'i' ana la. Ma' aca qo'paq qaỹa'den cana la.

34¡Qamiri nanaic llaalqaipi! ¿Negue' quet ca 'neeta quiyim lo'yaxanqa quet caua ra'qaataxahi quiyim qamiri hualoxona'? Ma' ñi qodap ñí'maq naatougui cá'maq hueetagui añi qare'taxanata.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

35Cá'maq no'uen ỹale, ca lo'yaxanqa naua la'qaatqa, ma' cá'maq no'uen hueetagui añi le'taxanata. Chaqai ca se no'uen ỹale, ca' se no'viiñi naua la'qaatqa, ma' cá'maq se no'uen hueetagui añi le'taxanata.

36Ca' ỹim shinac caqamiri queca na'xa'a ma' qaimit ná'ogue najo, ma'le, ca' ná'ogue na qomyipi chi ỹa'xat ná'maq chi la'qaatqaipi se retane'uegue quiyim ỹa'xat.

37Ma' quecá'maq 'neeta ca ra'qaachiqui' ma' qaimit qami', ca' re'oq quiyim qaỹa'ue ca rasauaxashichi', loqo'm se qaỹa'ue.

Na hualoxonaq qomyipi ỹahotaque quiyim qaỹo'uet ca netanec se qaiuanapega

(Marcos 8.12; Lucas 11.29-32)

38Ca 'uo' so fariseoipi chaqai quená'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi 'neraco' na'le queso Jesús: —Qami' napaxaguinataxanaq, sahoqotaque quiyim seuanqachigui aqami' quiyim 'viichi' ca netanec se qaiuanapega.

39Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Na qomyipi hualoxonyipi chaqai sqai huelec ñi qota'olec, na'maxare ỹahotaque quiyim qaỹo'uet ca netanec se qaiuanapega. Qam tot qoỹaanem ca netanec, ta'ta'a so netanec na'le viichigui so qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Jonás.

40Ma' dá'maq 'neeto' na'le so Jonás co'na' hueetagui na lauel so nallin lodegaxat tres na'xata' chaqai tres piri, ca' chaqaida 'neeta ma'le najo ỹale llaalec hueetaugui ma'le na lauel na 'laua tres na'xata' chaqai tres piri.

41Ca' so qomyipi na'ño' na'le yi na'a' lodegaxat Nínive, so'maxare nachajñi ma'le quecajo na'xa'a ma' qaimit ná'ogue na qomyipi, ca ỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset na'maxare. Ma' só'maq na'ñi yi Nínive ỹaxañiñi naua lanatqa na' qaỹa'xatem da la'qaatec ñi qota'a quesó'maq la'qaataxanqajnec leenaxat Jonás. Ca' nagui hueetauguilo qamiri dá'maq paguec lecaic queso Jonás.

42Qai'neeta aso nashi na'gue da 'guiñi, aso'maxare ne'laxashiguim quecajo na'xa'a ma' qaimit ná'ogue na qomyipi. Ca aso'maxare ỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset najo qomyipi. Ma' aso'maxare chicqa'a na'le yí'maq paguec qoỹoqo'ta 'laua quiyim na'xaỹaxana ná'maq la'deenec so Salomón. Qam nagui hueetañiguilo qamiri dá'maq paguec lecaic queso Salomón.

Cá'maq ne'ec lecmaxaic rapila ca la'a'

(Lucas 11.24-26)

43Na ne'ec lecmaxaic quena' eec, ca'e ca qom, ca' hueetalec na 'laua qaica qom imitetaque ca nco'matqa'. Ca' quena' sqaica ca ỹanata, ca' ra'deenataxantac:

44"'Maxaraic quiyim ỹim sopila cá'maq sachicqaugui." Ca quena' ỹovira'a, ca iuanejlec sojo ỹale 'nejem ca 'imec co'chiichigui, qai'lequeta, chaqai qaỹa'maxachichiguiñi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

45Ime, ca' pile'tegue que'ogalo saua siete liÿa' paguec qa'uaiqa queso'maxare. Ca saua'que tarougui so ÿale. Ca na'le, ca' so ÿale paguec la'aaxa dá'maq 'neetari' quecá'maq 'auaxaic no'ueenataxac. Ca' chaqaida 'neeta ma'le najo hualoxonaq qomyipi.

Aso late'e chaqai saua lqaÿa' so Jesús
(Marcos 3.31-35; Lucas 8.19-21)

46Co'na' so Jesús ñaq retaqatapougui so qomyipi co'na' novirero aso late'e chaqai saua lqaÿa'. Pa'aasauec, ÿahosaque retaxaira'pegue' so'maxare.

47Ca 'uo' so ÿa'ue la'xaÿaxac so Jesús, 'naaco': —Ada qachii'i' chaqai daua rqaÿachi' pa'aasauec, ÿahosaque retaxaira'pegue' aqami'.

48Qam so'maxare 'naaco' quesó'maq nodouo da la'xaÿaxac: —¿Negue' acá'maq ÿate'e? chaqai ¿negue' cauá'maq ÿaqaÿa'?

49Ca' ÿegouguilo saua lapaxaguinatqa, ca 'naaco': —Nauajo ná'maq 'ec ÿate'e chaqai ÿaqaÿa'.

50Ma' canchaqaica quiyim ÿo'uet dá'maq ÿahotaque ñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim, ca chaqaica cá'maq ÿaqaÿa ÿale, ÿaqaÿa 'aalo, chaqai ÿate'e.

Mateo 13

Qaraloqojnaxana so nanaxanaq
(Marcos 4.1-9; Lucas 8.4-8)

1Ca' sojo na'xa'a, ca' so Jesús ca'e yi na'a', ca quepegue' aso latogot late'ogue', ca nqa'xanñi quena lahi.

2Ca na' ÿaatqajam 'xoic so qomyipi lapoÿau'a yí'maq hueete'e so Jesús. Ca so'maxare renojñigui aso qom lahi' huaxaÿaqse, ca sá'ogue so qomyipi no'ueeno'ot yi lqodoc so huaxaÿaq.

3Ca' so Jesús ÿaatqajam 'xoic na lapaxaguinataxanaxac, qam ÿahote'e na laloqojnaxanaxaqui, 'naaco': —'Uo' na'le so ÿale danaxan, ÿanñi aso lanecse ala.

4Ca co'na' danaxantac, ca 'uo' ana lanecse tajlec ca nayic. Ime, ca' novi' ana qo'oole, ca' ÿa'ic.

5Chaqai aso liÿa lanecse tajlec so 'laua ÿalliquichigui na qa'. Ca' aso nanecse chita'gue, ca' ñaxat, ma' sqoÿoxoñi na 'laua.

6Qam co'na' nenoxonshiguim añi ra'aasa, ca co'na' pa'eelec, ca rashivi, ma' qaicaua caua lpa'yii. Ca ÿaso.

7Ca' aso liÿa lanecse tajlec ca leesat. Ca na' nqo'in da llaqtaxac so leesat, ca ÿapolec, ca sqai ñaxat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Qam aso liỹa lanecse tajlec yí'maq lo'yaxanec 'laua. Ca na' ñaxat, ca' lo'yaxanec da laỹaxac. 'Ue ana ỹovi' cien ana la cañi 'óna, chaqai 'ue ana ỹovi' sesenta, chaqai 'ue ana ỹovi' treinta ana la na' qanaqat.

9Ca no'm qamiri 'yiiñii ca na'xaỹaxanaxaguii, ca ¡'maxaraic quiyim na'xaỹaxañii!

Dá'maq 'neeta quiyim qaỹahote'e na naloqojnaxanaxaqui
(Marcos 4.10-12; Lucas 8.9-10)

10Co'na'le, ca' saua lapaxaguinatqa so Jesús nqo'nero, ca' renataxane', 'nerac: —¿Chi'negue ma' vise'e na raloqojnaxanaxagui'i' quena' taqairougui na qomyipi?

11Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ñi qota'olec ỹa'deenaxanaxanque qamiri dá'maq se re'xogui leloxoỹaxac dá'maq lo'ueenataxanaxac hueeta'gue da piguim. Qam na'maxare ỹaatqajam se ishit ỹa'den.

12Ma' cá'maq 'ue ca hueeto'ot, ca qanoquigaxatec ca qoỹaanem, qaiyi ỹaatqajam qaica ca ỹouentaque. Qam cá'maq qaica ca hueeto'ot, ca vire'ta cá'maq cocho'qui' hueeto'ot qarouootaxana'gue.

13Vichiguiño' sahote'e na ỹaloqojnaxanaxaqui quena' setaqa. Ma' na'maxare 'ue ná'maq iuana, qam 'ec sqaica ca iuana. 'Qaatapega, qam se ỹa'den, ca 'ec sqa 'xaỹa.

14Ca quedá'maq 'neetari' na'maxare, ca' ipaquichigui dá'maq ỹa'xato' na'le so qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Isaías, co'na' 'naac: Qamiri ỹaatqajam 'xaitac ma'le, qam sqa 'yiiñii ma'le ca leloxoỹaxac; ỹaatqajam huañiỹa ma'le, qam se retañii.

15Ma' añi le'taxanata najo qomyipi ra'ñi, chaqai se ỹa'maxañi da na'xaỹaxanaxac, chaqai pootaguilo naua nqote'; qaiyi se reuanaxanalo naua nqote', chaqai sqaica ca 'xaỹa, chaqai qaica ca ỹa'yiinchigui cañi le'taxanata, qaiyi sqo pila ỹim, ca' somatec.

16Qam chalego la'maxa caqamiri, ma' huanaxañiỹalo naua nqochiri, chaqai 'xahi' naua rque'lahi lauaco.

17Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim 'xoic na qota'a letaxaỹaxanqajnec chaqai na huagaxaraic qomyipi ỹahotaco' quen iuana dá'maq huañiỹa qamiri, qam se iuana. Chaqai ỹahotaque 'xaỹa dá'maq 'xaiỹa qamiri, qam sqa 'xaỹa.

So Jesús ichoxot da leloxoỹaxac so nanaxanaq
(Marcos 4.13-20; Lucas 8.11-15)

18Ñaq na'xaỹaxañiỹa dá'maq leloxoỹaxac só'maq danaxantac.

19Ná'maq na'xaỹaxana dá'maq na'qaataxac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim, qam se ỹa'den, ca 'nejem acá'maq la taachi'ñigui ca nayic. Ca' anac so na'ỹaapec, ca rouootaxana'gue só'maq hueetagui añi le'taxanata.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Ca só'maq la tajlec ca 'laua 'xoic na lalegue' qa', ca 'nejem ca qom netoone'tegue quiyim icoñiguit da na'qaatec.

21Qam ma' sqoỹoxo'ñiguilo naua lpa'yii, ca' se ra'ñi. Ma' quena' 'ue da le'xoric quena nocanaxaquipi souetapigui da na'qaatec, ca' qoshiiuec.

22Chaqai asó'maq nanecse tajlec ca hua'ñi ca leesat, ca 'nejem ca qom quiyim 'xaỹa da na'qaatec. Qam imelec ná'ogue nanchaqaina hueetalec na 'laua, ca' da nesallaxa ỹayin, ca dá'ogue dajo ỹapolec da na'qaatec, ca' se ỹa'ue ca laỹaxac cajo qom.

23Qam aso nanecse ala tajlec yi lo'yaxanec 'laua, ca chaqaina ná'maq ỹa'maxate'tegue da na'xaỹaxanaxac chaqai ỹa'den da leloxoỹaxac, ca' lo'yaxanec da laỹaxac quiyim qanaqat. Chaqai 'ue ná'maq 'nejem aso nanecse ỹovi' cien ana la cañi 'oono'lli', chaqai 'ue na liỹa 'nejem aso ỹovi' sesenta ana la, loqo'm 'nejem asó'maq ỹovi' treinta ana la.

Qaraloqojnaxana aso se no'uen peue ñaxatougui so trigo

24Ca' so Jesús ỹo'uet so liỹa raloqojnaxañigui, 'naaco': —Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim, 'nejem ca qom ỹanlec ca na'laua aca no'uen lanecse.

25Qam na' ñaqai ná'ogue laqata, ca' inoxono só'maq npa'guenaxaua só'maq lalamaxaret sojo nanaxanqa'. Ca' ỹanñi aso se no'uen peue, ỹalecqajnougui so trigo. Ca' eec.

26Ca co'na' ñaxat so trigo co'na' mashic 'ue ana la, ca' re'oq qai'neeta aso peue.

27Co'na'le, ca so nelaatqaipi eec, ca' 'naapega só'maq lalamaxaret sojo nanaxanqa': “Qami' qana'co', no'm no'uen asó'maq qadañicshi'i' ñiriñi na'le quena qadanaxanqachi', ca ¿negue' cá'maq chicqa'co' ana peue?”

28Ca só'maq lanaxanqa', so'maxare 'naaco': “'Uo' ca ñpa'guenaxaua ỹo'ueeto' na'le dajo.” Ca só'maq nelaatqaipi renataxano', 'naaco': “¿'Maxariñite' quiyim ño'tegaq ana peue?”

29Qam so'maxare 'naaco': “'E', ma' no'm no'chiguii ana peue, ca sqoue aca liỹaashi'me' caná'maq trigo lashi.

30Ca 'maxaraic quiyim 'xañiỹac naquetashi'mta', toco' ma' ỹovita qanaqat na trigo. Ca' selarelec ma'le na ilaatqaipi quiyim 'au no'tec aná'maq peue, ỹahota'ahi ncoñiita. Ca qaicopata'a ma'le, ca ma' ime, ca' ỹa'maxat ná'maq trigo quiñí'maq ỹo'xac.”

Qaraloqojnaxana ana la ana mostaza
(Marcos 4.30-32; Lucas 13.18-19)

31Ca' so Jesús lotqai ỹa'uo' so liỹa laloqojnaxanaxaqui, 'naaco': —Da lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim, da'maxare 'nejem ana la ana leenaxat mostaza quiyim ca ỹale ỹanlec cá'maq chi na'laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Ỹaatqajam llic quiyim ana'maxare paguec cocho'lli' caná'ogue aná'maq la. Qam quena' ñaxat, ca' eec da llaqtaxa, ca' paguec da lecaic, ca chi ỹovireta'a quiyim 'ec qo'paq chalego lecaic. Ca vire'ta ana ỹootegueri' qo'oole ỹo'uet na lpa'gue' quenaua lasote.

Qaraloqojnaxana ana pe'taxachigui na pan
(Lucas 13.20-21)

33Qai'neeta ỹo'uet da liỹa laloqojnaxanaxaqui, 'naaco': —Da lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim 'nejem ana pe'taxachigui na pan, quiyim aca 'aalo ỹalecqajanta' quecaua tres laloqojnaxaqui ca 'aríña, quiyim ỹahotaque pe'taxachigui cá'ogue ca laqaulatec.

Dá'maq 'neeta quiyim so Jesús ỹahote'e na laloqojnaxanaxaqui
(Marcos 4.33-34)

34Ỹa'xat ná'ogue najo so Jesús, ỹahote'e na laloqojnaxanaxaqui. Ca' quiyim se ỹa'ue ca laloqojnaxanaxaqui, ca' sqaica ca ỹa'xat.

35Dajo 'ue, qaiyi ipaquichigui dá'maq la'qaatec só'maq letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, co'na' ỹiriñi: Sa'qaataxan ma'le, qam sahote'e ca ỹaloqojnaxanaxaqui; sa'xate' nauá'maq se qaỹa'deene' caua leloxoỹaxague' shi'que na' ñaqai chita'gue ñi qota'olec ỹo'uet na 'laua.

So Jesús ichoxot da leloxoỹaxac so peue 'nejem na trigo

36Co'na'le, ca' so Jesús pil nqai'en so qomyipi. Ca' inoxonougui ca 'imec. Ca' so lapaxaguinatqaipi nqo'neu'a so'maxare, ca qohinaco': —Choxochitema qomi' ca leloxoỹaxac aso peue se no'uen queso nanaxanqa'.

37Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco': —Cá'maq ỹanñi asó'maq no'uen nanecse la, chaqaina ná'maq najo ỹale llaalec.

38Ca só'maq nanaxanqa', ca chaqaina ná'maq seuqatalec 'laua. Ca só'maq no'uen nanecse la, ca' chaqaina ná'maq qomyipi mashic hueetaugui da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a. Chaqai asó'maq peue se no'uen taỹaugui só'maq lalamaxareteripi so na'ỹaapec.

39Ca só'maq pa'guenaxaua só'maq ỹanñi aca peue se no'uen, chaqaiso só'maq na'ỹaapec. Chaqai so naqataxanaxac taỹaugui ma' ime na 'laua. Ca só'maq naqataxanaripi chaqaiso so nelaatqaipi piguim laseripi.

40Ca' dá'maq 'neeta quiyim qalapoon aso peue se no'uen, ca' qainaxañigui ca norec, ca qaỹavigaxat, ca' chaqaida 'neeta ma' ime na 'laua.

41Ca' najo ỹale llaalec ila' ma'le na lelaatqaipi piguim laseripi quiyim lapoon quedá'maq lo'ueenataxanaxac ná'ogue ná'maq ỹo'uet ca lasauaxaset ca liỹa, chaqai ná'maq ỹo'ueetetac na se no'uen.

42Ca' qainaxaugui ca nqatelaxanaxaqui norec. Ca' quiyi hua'ñi, ca' noỹen chaqai iquishquinta' naua louee quena nqui'ic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

43Ca ná'maq ỹo'ueetetac dá'maq ỹahotaque ñi qota'olec, ca' 'ue ma'le na lauaq 'ec añi ra'aasa quiyim hueetaugui ma'le ca lo'ueenataxanaxac ñi leta'a. Ca' qamiri no'm 'yiiñii da na'xaỹaxanaxaguii, ca ¡'maxaraic quiyim na'xaỹaxañita!

Qaraloqojnaxana aso lahi' ana plata qoỹoxojñi

44Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim, da'maxare 'nejem aca lahi' ana plata qaishinñi quena 'laua. Quiyim ca qom iuanejlec aso lahi' ana plata, ca lotqai liỹa ỹoxojñi, ipacqajanchi'ñi ca loma'. Ca' ỹaatqajam 'xoic da netoonaxac. Ca pil, imen ná'ogue na louenec, ca' rishiujnaxana sojo 'laua.

Qaraloqojnaxana aso perla 'xoic lesega'a

45Da lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim, da'maxare qai'neeta 'nejem ca nemeentac, imitetaque acá'maq ỹaatqajam no'uen 'ueetqate, leenaxat perla.

46Ca no'm 'ue aca iuanejlec 'xoic lesega'a, ca' pil. Ca imen cá'ogue ca louenqaipi, ca' rishiujnaxana cajo perla.

Qaraloqojnaxana so naleguec

47Qai'neeta dá'maq lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim, da'maxare 'nejem ca naleguec qaỹalliguingui aca huaaxai. Ca' ỹaleque'ejta' ná'maq naleguecsec nallinyipi.

48Ca' quiyim no'xagui cajo naleguec, ca cá'maq noqoinaxanyipi ỹauecta'a ca lqodoc ca huaxaỹaq. Ca' nqa'xanñi, nca'agui na nallin. Ca ná'maq no'uen, ca' ỹa'maxat caca lahi', ca' inaxauec ná'maq se no'uen.

49Ca' chaqaida 'neeta ma' ime na 'laua. Nanac ma'le na nelaatqaipi piguim laseripi, quiyim naqata'a ná'maq se no'uen quená'maq lo'yaxanec.

50Ca' qainaxañigui ná'maq hualoxonyipi cá'maq nqatelaxanqa' norec. Ca' yi hua'ñi, ca noỹen chaqai iquishquinta' naua louee quena nqui'ic.

Cá'maq dalaxaic na'maqatec chaqai ca ñaaue

51Ca co'na'le, ca renataxano' so Jesús: —¿Ỹaatqajam 'yiiñichigui dá'ogue dajo? Ca saua'maxare 'neraco': —Ajá'a, qami' qara'gaxala'.

52Co'na'le, ca 'naaco' quesaua'maxare: —Quiyim ca rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés quena' napaxaguintapega dá'maq lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim, ca ca'maxare chi ỹovireta'a quiyim 'ec lalamaxaret ca 'imec, ca ỹa'den naqatec cá'maq dalaxaic chaqai cá'maq ñauapec quená'maq la'maqatec.

So Jesús hueete'e yi Nazaret
(Marcos 6.1-6; Lucas 4.16-30)

53Ca co'na' ime 'ue na raloqojnaxantapigui so Jesús, ca' ca'e yi'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

54Ca chi ỹovireta'a yí'maq lalamaxaret la'a'. Ca' quiyi, ca taañi rapaxaguinataxan cana lapoxoqui na judioipi na'ñi yi'maxare. Ca' na qomyipi 'xoic da le'laxa, ca 'naaco' quen: —¿Nega'ỹo' cá'maq ỹachigoxota'gue ná'maq la'deenec dajo ỹale? ¿Negue' cá'maq 'neeto' quiyim ishit ỹo'uet na netanqaipi se qaiuanapega?

55Ma' dajo llaalec so qo'paq lo'o José, chaqai late'e añi María, lqaỹa' ñi Jacobo, José, Simón, chaqai ñi Judas.

56Chaqai naua lqaỹa' 'aalo nera'ñi najo, ỹalequesauguilo qomi'. Ca ¿negue' cá'maq chicqa'co' ná'ogue ná'maq ỹa'den?

57Ca' vichiguiño' se qana'xaỹaxano' quen. Qam so Jesús 'naaco': —Ná'ogue na qomyipi ỹaatqajam nqo'ta ca letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a. Qam ná'maq chi la'aayaxauaripi chaqai ná'maq lalamaxaret lqaỹaripi, ca' se nqo'ta.

58Ca' mesqai 'xoic ca ỹo'uet quená'maq se qaiuanapega huaugui nqai'en yi'maxare, ma' so'maxare se qoyiuelec quiyi'maxare.

Mateo 14

Na' qaỹalauat so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan

(Marcos 6.14-29; Lucas 9.7-9)

1Ca' quesauajo na'xata', ca so nashi Herodes só'maq reloqota'a yi Galilea, ca so'maxare 'uo' da la'xaỹaxac quedá'maq ỹo'ueetetac so Jesús.

2Ca 'naaco' queso nauegaxauaripi: —Chaqaiso' so Juan só'maq nachilaxanataxanaq lotqai liỹa nca'leuec queda lelauaxa. Vichiguiño' hueeto'ot da nquesaxanaxa quiyim ỹo'uet na se qaiuanapega.

3Ma' so Herodes ỹo'ueeto' quiyim qaiconlec so Juan na'le, ca' qoỹaxateta, ca qoỹanaugui aso ncoñiitaxanaxaqui. Ỹo'ueeto' dajo sauaxat aso loua Herodías, ma' louo' na'le so lqaỹa leenaxat Felipe.

4Ca' so Juan 'naaco' queso Herodes: —Se ỹa'maxañi quiyim roua'e' añi'maxare.

5Ca' so Herodes ỹahotaque ỹalauat so Juan. Qam no'chi quena qomyipi, ma' ná'ogue 'naac quiyim so Juan ỹaatqajam lliqueta letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a.

6Qam na' ỹovita ca laloqo' quiyim que'eelec quiyim ỹovire'ga ca na'xa'a ne'xaỹoqsoxoqui so Herodes, ca' aso llaale aso Herodías rasot, ca sá'ogue so lqui'ỹaxauaripi ỹa'ajantac. Ca' so Herodes ỹaatqajam nemeeten da rasotaxac aso'maxare.

7Ca' ỹaanec i'taxachichiguiñi da la'qaatec ipacqajanchigui quiyim ỹaanem cá'maq canchaqaica roỹaxanaque aso'maxare.

8Qam aso'maxare 'au qaraqata caso late'e. Ca 'naaco' queso Herodes: —Nañaañi' hueetagui nqai'ñi' ca peguet ca lqahic ca Juan cá'maq nachilaxanataxanaq.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca' so nashi Herodes ỹaatqajam 'ue da lachicoxo. Qam mashic ỹaanec da la'qaatec, ca' ipacqajanchigui, chaqai quiyim só'maq lqui'ỹaxauaripi 'qaachigui so'maxare, ca' relaataxanlec quiyim qoỹaanem só'maq roỹaxantaque aso'maxare.

10Vichiguiño' relaataxanlec quiyim qaỹouaxanec so lqahic so Juan cañi ncoñiitaxanaxaqui.

11Ca na' ime, ca qanodouec, hueetagui nqohin so peguet, ca' qoỹaanem aso nequetegaxai. Ca so'maxare, ca' ỹaanem aso late'e.

12Ca co'na'le, ca novirero saua nale' so Juan, ca' i'xate' so loshicmaxa, ca' ishinñi. Co'na' ime, ca querepegue' ỹahote la'xaỹaxac so Jesús.

So Jesús qui'ỹaxan so cinco mil qomyipi

(Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-14)

13Ca co'na' so Jesús ỹa'den dá'maq qohine'tegue so Juan, ca' ca'e yi'maxare, renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, paca'ta so huaxaỹaq, qaisoota noỹootetec. Qam co'na' qaỹa'den queso qomyipi, ca chicqau'a na na'aateripi, ca' quepegue' quiyi hueetalec 'laua.

14Ca co'na' renotec so Jesús caso lahi', ca iuane'ta so 'xoic qomyipi. Ca 'ue da le'xorenataxanaxa queso'maxare, ca ỹomatec na ralolaxaiquipi qanodou'a so'maxare.

15Ca co'na' mashic sham pe, ca saua lapaxaguinatqa so Jesús 'neraco' queso'maxare: —Mashic lavit, chaqai sqaica quet cá'maq naalec najo. Pilaxachi' na qomyipi, qaiyi quepegueto naua na'aaterolqai', ca rishiujnaxanaque cá'maq chaqai loq.

16Ca' so Jesús 'naaco': —Se ỹouentaque quiyim ca'e najo. Qamiri 'ỹaañim cá'maq loq na'maxare.

17Ca saua'maxare 'neraco': —Qaica quet cá'maq liỹa qonoq hueeta'ñi najo, qaiyauate' yaua cincolqai' paañi' chaqai yaua doosolqai' nalliñi'.

18Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Nodoiri' quenajo.

19Ca na'le, ca' 'naapega so qomyipi nqa'xanñi, nqa'xanlec na 'uaqapi ladala. Ime, ca' iconalo saua cinco paañi' chaqai saua dos nalliñi', ca' ra'ishiguim quena piguim, ca' ỹaanot da na'aachicyaxac ñi qota'olec, ca' ỹasectaxachiguilo saua paañi', ca ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa. Ca saua'maxare imeendec queso qomyipi.

20Ca' so qomyipi que'e, ca sá'ogue quema'. Ca na' ime, ca' qalapoon so ni'ỹoxot lahillipi, ca lotqai no'qaate' saua doce canastos queso lahillipi ni'ỹoxot.

21Ca so qomyipi que'eetaco' na'le ỹovi' cinco mil ỹalliripi, qam se qanaloqojna'oga so 'aallipi chaqai so ñaaqaipioqui'.

So Jesús qauaata, queetalec so huaxaỹaq

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Marcos 6.45-52; Juan 6.16-21)

22Ca na' ime, ca' so Jesús 'naapegalo saua lapaxaguinatqa quiyim renojonyigui aso qom lahi' huaxaỹaqse 'auesa'ta'gue queda lahi aso latogot late'ogue'. Ca so'maxare no'ueenañi, niquinta'pegue' so qomyipi.

23Ca na' ime npoyiguinta'pegue' so qomyipi, ca' so Jesús taashi'megue aso 'laua quemaralec, ma' ỹahotaque nqouagaxain qaisoota. Ca co'na' mashic pe so Jesús qaisootam.

24Qam aso qom lahi' huaxaỹaqse mashic huaañigui na lavinñi aso latogot late'ogue'. Ca na lo'paxaripi nateta'piguit aso lahite', ma' saua'maxare reloxoira'guit so nonot.

25Ca co'na' tot qoỹoxoguit so na'xa'a, ca' so Jesús nqo'neu'alo saua'maxare, qauaata, queetalec so huaxaỹaq.

26Ca co'na' saua lapaxaguinatqa iuanteta qauaata queetalec so huaxaỹaq, ca no'daxateterec, ca quedá'maq chi lqolonqa', ca ỹaualqaguilo, ca 'neraco': —¡'Eso nqui'i nqo'ỹoqotaxanaq!

27Qam so Jesús 'uo' da ỹa'xat, ca 'naaco' quesaua'maxare: —¡Na'ñaxachii, chaqaỹim, totaxan ro'chii!

28Ca co'na'le, ca retaqo' so Pedro, 'naaco': —Qami' qara'gaxala', no'm chaqai qami', ca 'maxaraic quiyim shichi' quiyim shicpegue' qami' sovichisaxaua', shiquetalec qai'neeta na huaxaỹaq.

29Ca' so Jesús 'naaco': —Hua', naqui'. Co'na'le, ca' so Pedro renotec caso neesañigui, ca' qauaata, queetalec so huaxaỹaq, quepegue' yí'maq hueete'e so Jesús.

30Qam na' ỹa'deene'ta da lquesaxanaxa so nonot, ca' 'ue da lqolonaxa. Ca co'na' sham iyinñi, ca' ỹaualqo': —¡Qami' ỹa'gaxala', yca'laxachirec!

31Ca' so Jesús chaqa'ma' icoñiguit da lqai'laxat. Ca 'naapego': —¡Ỹaatqajam cocho'qui' da rpi'ỹaxaqui'! ¿Chi'neco' ma' sham qollictaxañi'?

32Ca co'na' saua'maxare renochishiguim caso lahite', ca' so nonot qaguiguit.

33Co'na'le, ca sauá'maq neesañigui aso'maxare, ca ỹa'dooto naua le'cootal so Jesús. Ca 'neraco': —Ỹaatqajam lliqueta quiyim qami' llaalec ñi qota'olec.

So Jesús ỹomatec so ralolaxaiquipi quiyi Genesaret

(Marcos 6.53-56)

34Ca' paquera'ta aso latogot late'ogue', ca ỹovirereta'a yi 'laua Genesaret.

35Ca co'na' só'maq qomyipi na'ñi yi'maxare no'uenegue so Jesús, ca' qaỹa'ue la'xaỹaxac ná'ogue ná'maq na'ñi yi'maxare. Ca' qanodou'a ná'ogue ná'maq ralolaxaic yí'maq hueeta'ñi so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

36Ca' qane'xoresene'tot quiyim chaqai ipootau'a na lahi so napoxoqui. Ca ná'ogue ná'maq ipootau'a, ca chaqa'ma' imeuec.

Mateo 15

Cá'maq napio'xot da nachaalataxac ca qom
(Marcos 7.1-23)

1Ca' qanqo'neu'a so Jesús quesaua fariseo chaqai saua napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chicqora'gue da na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca renataxane':

2—¿Chi'neco' nauá'maq rapaxaguinataxahi' ma' sqai querelec dá'maq no'ueenataxac só'maq 'auaxaic qareta'allipi? Ma' se ipacqajñigui da leloxoỹaxac quiyim quiỹo' naua lqai'laqate' quena' saqa' que'e.

3Ca' so Jesús inate'o' saua'maxare, 'naaco': —¿Chi'neco' qamiri qai'neeta sqai na'xaỹaxañiỹalo naua qota'a lelaataxanaxaco, ma' pacqajñiỹauec naua no'ueenataxagohi?

4Ma' ñi qota'olec 'naac: “Se napaquiralec ca qataa'i' chaqai aca qachii'i'”, chaqai “Cá'maq se no'uen ca ỹa'xat queca leta'a loqo'm caca late'e, ca' qaỹalauat.”

5Qam qamiri 'ñiỹac ca qom ishit 'naac queca leta'a loqo'm caca late'e: “Se seshit sotauañi', ma' ná'ogue ná'maq 'ue caỹim shi'gue saanot ñi qota'olec.”

6Ca' canchaqaica quiyim 'naac dajo, ca' tot ishit ỹotauan ca leta'a loqo'm aca late'e. Ca' chaqaida 'neeta caqamiri quiyim qaica ca 'negue nqai'ñii dá'maq lelaataxanaxac ñi qota'olec, ma' pacqajñiỹauec dá'maq chi no'ueenataxaguii.

7Ca' ¡qamiri 'ñiitapega quiyim ỹaatqajam qamiri llaalqa ñi qota'olec! Ca dá'maq 'ñiitari' ỹaatqajam taachigui dá'maq ỹiriño' na'le so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías, co'na' 'naac:

8Najo qomyipi 'neetapega quiyim yimaqachintac, qam añi le'taxanata ỹaatqajam qoỹoqo'ta nqai'en aỹim.

9Ca' qaica quet cá'maq 'negue quiyim yimaqachintac, ma' nauá'maq lapaxaguinataxanaxaco, naua'maxare chi laqataxaco na qom.

10Co'na'le, ca' so Jesús roỹaxanougui so qomyipi, ca 'naaco': —Na'xaỹaxañiỹa da ỹa'qaatec, ca' 'yiiñita ma'le:

11Ná'ogue ná'maq ỹa'ic na qom se napio'xot da nachaalataxac. Ta'ta'a ná'maq la'qaatqaipi chicqotapougui na lap, chaqaina ná'maq ishit napio'xot da nachaalataxac.

12Ca' saua lapaxaguinatqa so Jesús noquiicra'a so'maxare, ca 'neraco': —¿'Yiiñi' quiyim so fariseoipi ỹaatqajam ro'o na' 'xaỹa da ra'qaachiqui'?

13Qam so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Canchaqaca nanecse quiyim sqa ỹanñi ñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim, ca' qanaqat liỹaashi'me' na lpa'a'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14'Xañiỹac, ma' na'maxare se neuanñi chaqai ỹashaxantac ná'maq liỹa se nauanñi. Chaqai no'm cá'maq se nauanñi ỹauequetegueri' cá'maq liỹa se nauanñi, ca' caua'que tari'ñigui aca ni'ỹa ma'le.

15Ca' so Pedro 'naaco' queso Jesús: —Choxochitema qomi' cá'maq leloxoỹaxac dá'maq raloqojnaxanaxagui'i'.

16Ca' so Jesús 'naaco': —Ca' ¿qamiri qai'neeta sqa 'yiiñiỹo' cá'maq 'neeta dajo?

17¿Sqa 'yiiñiỹo' quiyim ná'ogue ná'maq taatougui na qodap ta'ña añi qaracom, ime, ca' lotqai nenoxonec quena qaroshicmaxa?

18Qam ná'maq chicqaugui ñi qodap chicqa'ña añi qare'taxanata. Ca' dajo dá'maq ishit napio'qochit ca nachaalataxac ca qom.

19Ma' añi le'taxanata chicqa'ña ná'maq se no'uen na'deenataxanaxac, 'neetasa': qaỹalauat ca liỹa qom, lapaatapi'ñi' aca se loua, nedequentac, da nocataxac, da na'maachic, chaqai quiyim qainaqatac ca liỹa.

20Ca' nauajo nauá'maq napio'qochite' ca nachaalataxac ca qom. Qam dá'maq quiyim nqui'ỹaxac, ca' se qaipacqajñigui da leloxoỹaxac quiyim qaiquiỹo' naua nqai'laqate', da'maxare se napio'xot ca nachaalataxac ca qom.

Ỹaatqajam huelec so Jesús aso 'aalo ỹoqa'a ca chicqa'gue

(Marcos 7.24-30)

21Ca' so Jesús ca'e yí'maq hueete'e, ca' quepegue' yi 'laua huaugui yi Tiro chaqai yi Sidón.

22Ca' aso 'aalo lase yi Canaán neetalec yijo 'laua, so'maxare ỹaualqata'guit nacpegue' so Jesús, 'naaco': —¡Qami' ỹa'gaxala', qami' llaalec so nashi David, yi'xoriñi'! Ma' ayi ỹaale 'ue ñi le'ec lecmaxaic, ca' chalego da le'xoric nqai'en.

23Qam so Jesús sqa saata aso'maxare. Ca' saua lapaxaguinatqa ne'xoresente' queso'maxare, 'nerac: —Vite cá'maq ỹahotaque, ma' na'maxare coỹaretaho coqomi' ỹaualqata'guit.

24Ca' so Jesús 'naaco': —Ñi qota'olec yilata qainaata na llaalqaipi so Israel, ma' 'neetari' aca qagreta ỹo'meetajlec.

25Qam aso 'aalo noquiigo, ca ỹa'yi'iñi naua le'cootal quiyí'maq hueete'e so Jesús. Ca 'naaco': —¡Qami' ỹa'gaxala', yotauañi'!

26Ca' so Jesús 'naaco': —Se ỹa'maxañi quiyim qarouootaxana'gue ca pan loq na ñaalqaipi, ca' qoỹaanougui na pioqripi.

27Qam aso'maxare 'naaco': —Ajá'a, llic, qami' ỹa'gaxala', qam vire'ta na pioqripi ỹa'ic quen na lete chicqalec na lqui'ỹaxala' ná'maq na'co'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Co'na'le, ca 'naaco' so Jesús: —¡Qami' 'aalo, ỹaatqajam chalego lecaic da rpi'ỹaxaqui'! Ca' nagui, ca ỹaatqajam ipaquichigui cá'maq vi'saque. Ca co'na' qohinac dajo, ca chaqa'ma' imeuec aso llaale.

So Jesús ỹomatec so 'xoic ralolaxaiquipi

29Ca' so Jesús ca'e yí'maq hueete'e, ca' queeto'ot na lahi aso latogot late'ogue' quiyi Galilea. Co'na' ime, ca taashi'megue aso quemaralec ladocai. Ca na' ỹovijshiguim, ca' nqa'xanñi quiyi'maxare.

30Ca' 'xoic so qomyipi ỹovira'a só'maq neeta'ñi so'maxare. Qanodou'a na chisaq, qai'laq, sqaicaua la'qaatqa, qaica lqai'laxat, chaqai 'xoic na liỹa ralolaxaic qailla'ñi yi reloqota'ñi so Jesús. Ca so'maxare imeuec nqai'en.

31Vire'ta quiyim na qomyipi 'ue na le'laxa quena' iuana retaqa ná'maq qaicaua naua la'qaatqa, ná'maq qaica na lqai'laxat naloochiriñi naua lqai'laqate', ná'maq chisaq qauaata, chaqai ná'maq qai'laq liỹa neuanñi. Ca' quiyi, ca' qaimaqachintac ñi qota'a ñí'maq huelec ná'maq llaalqaipi so Israel.

So Jesús qui'ỹaxan so cuatro mil qomyipi
(Marcos 8.1-10)

32Co'na'le, ca' so Jesús roỹaxanalo saua lapaxaguinatqa. Ca 'naaco': —Ỹaatqajam 'ue da i'xorenataxanaxa quena qomyipi, ma' mashic ỹovite' tres na'xata' quiyim hueete'e najo, qam qaica cá'maq ỹa'ic. Ca' se sa'maxaren quiyim pil, se que'e, 'neeto' 'ue ca ileueta quena nayic.

33Co'na'le, ca' saua lapaxaguinatqa 'neraco': —Qam ¿nega'ỹo' quet cá'maq shinqata'gue quiyim sahoqai ca loq na 'xoic qomyipi? Ma' ná'maq seuqatalec sqaica ca qom naalec.

34Ca' so Jesús renataxano': —¿Ỹote' caua paañi' ñaqa 'vii caqamiri? Ca saua'maxare 'neraco': —Siete, chaqai yaua sqo vite' nalliñirolqai'.

35Ca so'maxare 'naapega so qomyipi quiyim nqa'xanñi quena 'laua.

36Ca' so Jesús iconalo saua siete paañi' chaqai saua nalliñi', ca ỹaanot da na'aachic ñi qota'olec. Ca na' ime, ca' ỹasectaxachiguilo, ca' ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa. Ca' saua'maxare, ca imeendec queso qomyipi.

37Ca sá'ogue que'e chaqai quema'. Ca na' ime, ca' qalapoon só'maq ni'ỹoxot. Ca no'qaate' saua siete canastos quesó'maq lahillipi ni'ỹoxot.

38Ca só'maq que'e 'uo' ca ỹovi' cuatro mil ỹalliripi, qam se qanaloqochin so 'aallipi chaqai so ñaaqaipioqui'.

39Co'na' ime, ca' so Jesús ỹopilaxat so qomyipi, ca renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca taita'a yi 'laua leenaxat Magdala.

Mateo 16

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Na fariseoipi chaqai na saduceoipi rashiilaxantaque quiyim qaỹo'uet ca netanec se qaiuanapega

(Marcos 8.11-13; Lucas 12.54-56)

1So fariseoipi chaqai so saduceoipi eec ra'ajnaxana so Jesús chaqai quiyim sha'apiguito' 'ue ca chicqochigui nqai'en ca lasauaxaset. Ca' qaỹashiila so'maxare quiyim ỹo'uet ca netanec se qaiuanapega chicqo'ot nqai'en na piguim.

2Qam so'maxare 'naaco': —Quena' lavit, ca' qamiri 'ñiỹac: "Ỹaatqajam no'uen na'xa'a nete'e, ma' toc da lliguiñi añi ra'aasa."

3Chaqai quiyi nete'etam, ca' qamiri 'ñiỹac: "Ỹaatqajam se no'uen na na'xa'a, ma' ỹaatqajam toc na piguim chaqai napalligui." ¡Qamiri 'ñiitapega qamiri llaalqa ñi qota'olec! Ỹaatqajam 'yiiñii 'xachii dá'maq leloxoỹaxac na piguim. Qam sqa 'yiiñiguita nauá'maq netanqa nagui quenaua na'xata' seuqatauguilo.

4Najo qomyipi hualoxonaq chaqai mashic ca'e ñi qota'olec, na'maxare rashiilaxantaque quiyim qaỹo'uet ca netanec se qaiuanapega. Qam se qoỹaanem ca liỹa netanec, qaisoota so netanec na'le queso Jonás. Ime, ca' no'ueenaqchichiguiñi so qomyipi, ca' eec.

Hueetaugui so fariseoipi ana pe'taxachigui na pan

(Marcos 8.14-21)

5Ca co'na' saua lapaxaguinatqa so Jesús ỹovirereta queda laseego aso latogot late'ogue', ca couare'e i'xate' ca pan.

6Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ñaqai 'ajñii, rovichii'o' aná'maq pe'taxachigui na pan hueetaugui na fariseoipi chaqai na saduceoipi.

7Ca' saua lapaxaguinatqa retaxaỹata', 'neraco': —Dajo 'naac, ma' sqaica ca ñi'xataq pan.

8Ca' so Jesús retan, ca 'naaco' quesaua'maxare: —¿Chi'negue ma' 'ñiỹac quiyim qaica ca pan caqamiri? ¡Ỹaatqajam cocho'qui' da rpi'ỹaxaguii qamiri!

9¿Qaiyiita saqa' 'yiiñii, chaqai couahi'e dajo quesaua cinco paañi' na' semeendec queso cinco mil qomyipi, ca' ỹote' saua canastos rapooñicshii na'le?

10Chaqai ¿vire'ta se no'viñigue quesaua siete paañi' na' semeendec queso cuatro mil qomyipi, ca ỹote' saua canastos queso rapooñicshiguii na'le?

11¿Negue' cá'maq 'neeto' ma' se retañii quiyim se sa'xatetac ca pan na' setaqa, na' shinac quiyim rovichii'a ana pe'taxachigui na pan hueetaugui na fariseoipi chaqai na saduceoipi?

12Co'na'le, ca' ỹa'deene' quiyim so Jesús sqai 'naac quiyim qaỹoueta'a aná'maq re'qoochigui pe'taxachigui na pan, ta'ta'a quedá'maq lapaxaguinataxanaxac na fariseoipi chaqai na saduceoipi.

So Pedro ỹa'xat so Jesús quiyim chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui

(Marcos 8.27-30; Lucas 9.18-21)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca co'na' so Jesús ỹovijta'a yi 'laua Cesarea yí'maq leloxoiqateguesec so Filipo. Ca' inate' saua lapaxaguinatqa, 'naaco': —Quenajo ỹale llaalec ¿negue' cá'maq 'naaco' quen nagui na qomyipi?

14Ca saua'maxare 'neraco': —'Ue quen na 'naac qami' Juan nachilaxanataxanaq, chaqai 'ue na 'neetapega qami' Elías, chaqai 'ue na 'neetapega qami' Jeremías, loqo'm canchaqaica liỹa letaxaỹaxaqui ñi qota'a queso 'auaxaic qomyipi.

15Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qam qamiri, ¿negue' cá'maq 'ñiitapega negue' aỹim?

16Co'na'le, ca' so Simón Pedro 'naaco': —Qami' ná'maq qami' nashi nca'laxaqui, qami' ná'maq qami' llaalec ñi qota'olec ñí'maq se ileu.

17Ca' so Jesús 'naaco': —Qami' Shimoñi', qami' llaalec so Jonás, ỹaatqajam chalego da ra'maxa'e', ma' sqai qom ca ra'deenaxanaxañitegue dajo, qaiñiita ñi ita'a neeta'gue da piguim.

18Ca' ỹim shinac caqami' Pedro ma' qami' qa'. Ca' quenajo qa' so'xonejlec ma'le aca ỹo'ueenaxanaxaqui. Ca' vire'ta da nelauaxa se ishit ỹosogui ma'le aca'maxare.

19Ca' ỹim saanem qami' ma'le aca nauatqate da no'ueenataxanaxac queda piguim. Ca cá'maq 'maxariñite' ma'le quena 'laua, ca ca'maxare qai'neeta qaỹa'maxarenta queda piguim. Chaqai cá'maq sqa 'maxariñi', qai'neeta se qaỹa'maxaren ma'le queda piguim.

20Co'na'le, ca' so Jesús qatalo saua lapaxaguinatqa quiyim se ra'qaataxane' quiyim so'maxare chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui.

So Jesús ỹa'xateta'guit quiyim qaỹalauat ma'le

(Marcos 8.31—9.1; Lucas 9.22-27)

21Quiyi co'na'le, ca' so Jesús ichoxotetac dá'maq 'neeta ma'le queso lapaxaguinatqaipi, quiyim so'maxare taigue ma'le da Jerusalén. Ca' so qo'xoiquipi, chaqai so la'gaxala' na letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quiyim qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, 'xoic ma'le nqohin da le'xoric. Chaqai 'naac quiyim qaỹalauat ma'le. Qam ma' ỹore'ueque caua tres na'xata', ca ma'le, ca' liỹa nca'leuec nqohin.

22Co'na'le, ca' so Pedro ỹauegue'oguiyi so Jesús, ỹoỹootetec. Ca 'naaco': —¡Ñi qota'olec qaica ma' ỹovira'guit quet nqai'en qami' dajo, qami' ỹa'gaxala'!

23Qam so Jesús naqalgoxoñi, ca 'naaco' queso Pedro: —¡Qami' na'ỹaapec, oquire'e aỹim! Ma' yo'taxachi'sac. Da ra'deenataxanaxaqui' sqai 'nejem da la'deenataxanaxac ñi qota'olec, ta'ta'a quiyim chaqai qom la'deenataxanaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa: —No'm 'ue ca ỹahotaque quegue aỹim, ca' ncouaalta', ca' quegue aỹim, 'eno'm na'laxatañi dá'maq chi nachaalataxac.

25Ma' cá'maq ỹahotaque nca'laxatec dá'maq chi nachaalataxac, ca ca'maxare na'laxatañi. Qam cá'maq na'laxatañi da nachaalataxac sougui aỹim, ca' chaqaica cá'maq ỹanata da nachaalataxac.

26Ma' ¿negue' quet ca 'negue queca qom quiyim laueguec ná'ogue na hueetalec na 'laua, qam na'laxatañi dá'maq chi nachaalataxac? loqo'm ¿ỹote' quet aca ishiueten ca qom quiyim rapilaxat dá'maq chi nachaalataxac?

27Ma' najo ỹale llaalec ma' novi', ca' naquetaugui da lauaq ñi leta'a chaqai liỹaatac na lelaatqaipi piguim laseripi. Ca' ma'le, ca ishiueten quiñi 'óna quecá'maq lo'ueenatec.

28Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, 'vii ma'le caua caqamiri lliguitaho nagui quiyim saqa' ileue', chi ỹovireta'a quiyim iuanta najo ỹale llaalec naquetaugui da lo'ueenataxanaxac quiyim nashi.

Mateo 17

'Ue lauaq nqohin da no'ueenataxac so Jesús

(Marcos 9.2-13; Lucas 9.28-36)

1Co'na' ime'ueque saua seis na'xata', ca' so Jesús ỹauegue' saua Pedro, so Jacobo, chaqai so lqaỹa Juan. Ca' qaisauate' nauequetecto, taarishi'megue aso qa' ladocai.

2Ca na' reloqosaho saua'maxare nadalaxat da no'ueenataxac. Ca' 'ec ra'aasa na lauaq na lashic, chaqai saua loho ỹaatqajam ỹalacte' 'ec na lauaq.

3Ca chaqa'ma' qaiuane'talo saua Moisés chaqai so Elías retaqasa'pegue' so Jesús.

4Co'na'le, ca' so Pedro 'naaco' queso Jesús: —Qami' qara'gaxala', ¡chalego la'maxa dá'maq shinqatari'! No'm 'maxariñi', ca' so'ueetaxe' caua tres na'derañi 'imqolqai', 'óna caqami', chaqai ca liỹa queda Moisés, chaqai ca liỹa queda Elías.

5Ca co'na' ñaq retaqatac so Pedro, ca' anac so naueguelec 'ue na lauaq, ca lepachiguilo saua'maxare. Ca' so naueguelec 'maxougui so na'qaatec 'naac: —Najo ná'maq ỹoqo'itaxat ỹaalec, ỹaatqajam ñitoonta'pegue da'maxare. Ỹaatqajam na'xaỹaxañiỹa da'maxare.

6Co'na' 'xaita dajo, ca' saua lapaxaguinatqa nqa'paxañiñi quena 'laua, ma' 'xoic da lqolonqa'.

7Co'na'le, ca' so Jesús nqo'nalo saua'maxare. Ca ipootau'alo, ca 'naaco': —Ne'laxachishiguim, totaxan ro'chii.

8Ca co'na' na'irashiguim, ca' qaica ca liỹa iuanta, qaisoota so Jesús.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca co'na' naasañi quiyim renoterec caso qa' ladocai, ca' so Jesús qate'talo, 'naaco': —Qaico' ca 'qaataxañim quedajo rauanaxanaxaguii, toco' ma' ime liỹa nca'leuec najo ỹale llaalec.

10Ca' saua lapaxaguinatqa inatesac so Jesús, 'neraco': —¿Chi'negue ma' ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi 'naac quiyim 'au novi' ma'le ca Elías?

11Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ajá'a, lliqueta quiyim so Elías 'au novi' ma'le, quiyim ỹa'maxajñi ná'ogue na hueetalec na 'laua.

12Qam ỹim shinac caqamiri quiyim so Elías shi'gue novi'. Qam naua'maxare se ỹa'deene', ta'ta'a quiyim ỹoiquentac so'maxare quecanchaqai sham 'neeta'gue. Ca' chaqaida 'neeta ma'le quenajo ỹale llaalec 'xoic nqohin ca le'xoric ma'le quenaua'maxare.

13Co'na'le, ca' saua lapaxaguinatqa retane' quiyim so Jesús 'neetapega so Juan só'maq nachilaxanataxanaq.

So Jesús ỹomatec so ne'nec chita'gue lotqai ileueta

(Marcos 9.14-29; Lucas 9.37-43)

14Ca co'na' ỹovijta yi hueete'e so qomyipi, ca' so Jesús qanqo'neu'a queso ỹale, ca ỹa'chi'iñi naua le'cootal quiyí'maq reloqota'ñi so'maxare. Ca 'naaco':

15—Qami' ỹa'gaxala', 'xoriñi' da ỹaalec. Ma' da'maxare chalego da le'xoric chita'gue quen lotqai ileueta. Chaqai 'xoic taañigui quen na norec chaqai na huaxaỹaq.

16Quenajo ñodou'alo na'le naua rapaxaguinataxahi', qam naua'maxare se ishite' ỹomaterec.

17Ca' so Jesús 'naaco': —¡Aicuéra, qamiri ma' sqaica ca viilec, chaqai qamiri hualoxona'! ¿Chi' taỹa'co' dá'maq quiyim shi'gom salequetauguilo qamiri? ¿Chi' taỹa'co' dá'maq quiyim shi'gom ñiualaxaintegueto qamiri? Ñaq naviguiiri' quenajo cá'maq ne'nec.

18Co'na'le, ca' so Jesús nelaxa, ỹo'daauec so ne'ec lecmaxaic, ca' eec ca'e nqai'en so ne'nec. Ca chaqa'ma' imeuec so'maxare.

19Ca co'na' ime, ca' saua lapaxaguinatqa ỹoỹooteterec so Jesús quiyim inate', 'neraco': —¿Chi'neco' qomi' ma' se seshitaq so'daqauec so ne'ec lecmaxaic?

20Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ma' qamiri cocho'qui' da rpi'ỹaxaguii. Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim 'ue ca rpi'ỹaxaguii, 'en quet chi lecaata ana la ana mostaza, ca' 'ñiỹapega anajo quemaralec late'ogue': “Quire'e najo, ca' ỹoqa'a ca 'iri'ñi”; ca cajo quemaralec late'ogue' ca'e cá'maq na'ñi. Ca' qaica quet cá'maq qalañiỹac quiyim ỹaatqajam 'ue ca rpi'ỹaxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Qam na 'nejem sojo ne'ec lecmaxaic eec quiyim qaỹo'daauec, qam ca qom ỹouen quiyim nqouagaxain chaqai nqopaaqachit.

So Jesús lotqai liỹa ỹa'xatalec quiyim qaỹalauat ma'le
(Marcos 9.30-32; Lucas 9.43-45)

22Ca co'na' ñaq nauequetecta' ỹouoxonsac yi 'laua Galilea, ca' so Jesús 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa: —Najo ỹale llaalec qoỹaanougui na qomyipi,

23ca' qaỹalauat ma'le. Qam ma' inoxondec caua tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec. Ca quedajo la'qaatec, ca 'xoic na lachicoqo' saua'maxare.

Da nishiuetenaxanaxac quiyim qaishiueten aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'

24Co'na' so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa ỹovirera'a yi na'a' Capernaum, ca ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuetenaxanqate cañi no'ueenaxanaxaqui querepegue' so Pedro, ca' inate': —Ñí'maq ỹapaxaguinta'pe qamiri ¿peeta'a se ishiueten añi qaishiueten cañi no'ueenaxanaxaqui?

25Ca' so Pedro 'naaco': —Ajá'a, ishiueten. Ca co'na' so Pedro inoxono queca 'imec, ca' qara'auot quiyim retaqa so Jesús, 'naaco': —¿Negue' cá'maq 'ñirac, qami' Shimoñi'? ¿Negue' cá'maq qaỹahotaque quiyim ishiueten ná'maq nashillipi quena 'laua, peeta'a ná'maq chi lalamaxareteripi, loqo'm ná'maq chicqauec?

26Ca' so Pedro 'naaco': —Ná'maq chicqauec. Ca' so Jesús 'naaco': —Vichiguiño' ná'maq lalamaxareteripi, ca' se ishiueten.

27Qam qaiyi qaica ca ỹo'uet ca qarasauaxaset, ca' quirepegue' aso huaaxai, ca' naqairiñi na roqoinaxanaxachi'. Ca cá'maq 'auaxaic roqoiñicshiqui' nallin, ca' hueetaugui ma'le na lap aca chiróla. Ca aca'maxare nalootañi quiyim shiuetenaxañita caqami' chaqai caỹim. Ca do'iro, ca shiuetenaxañi'.

Mateo 18

¿Negue' cá'maq paguec lecaic nqohin?
(Marcos 9.33-37; Lucas 9.46-48)

1Ca' quesojo na'xa'a, ca' saua lapaxaguinatqa so Jesús noquiicra'a so'maxare, ca inate', 'neraco': —¿Negue' cá'maq paguec lecaic nqohin quená'maq hueetaugui dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim?

2Co'na'le, ca' so Jesús roỹaxana so noctoqui', ca nachajñi nqai'en quena lavinñi' saua'maxare.

3Ca 'naaco': —Ỹaatqajam lliqueta da shinac caqamiri, no'm sqai pilliichigui nqai'ñii quiyim denaxachii ca noctoqui', ca sqai shichii noxoñiu'a da lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim.

4Ca' chaqaida 'neeta, cá'maq paguec lecaic nqohin ma' hueetaugui da lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim, ca' chaqaica cá'maq nemanachiteta, pilchigui quiyim 'ec noctoqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Chaqai cá'maq qom cá'maq queeta'pegue' aỹim, quiyim icoñiguit ca noctoqui' 'nejem najo, ca icoñiguit aỹim.

Da lichic quiyim ca qom 'ue ca ỹasauaxat
(Marcos 9.42-48; Lucas 17.1-2)

6Ca' canchaqaica quiyim ỹo'uet ca chicqochigui ca lasauaxaset ca 'óna quená'maq 'ec qaica ca lemaqachic huelec aỹim, ca' paguec la'maxa queca'maxare quiyim qainaxañigui na lavinñi aca huaaxai, qaicoñireto'ot na lqosot ca qa' lodegaxat nopoxoiqataxanaxat.

7Ca' ¡chalego la'aaxa quena qomyipi quiyim 'ue ca ỹo'uet quiyim chicqochigui ca lasauaxaset na qom quena 'laua! Qam dajo chaqai'eno' quen 'ue. Qam ¡'xoraicolec cá'maq qom chicqochigui dajo!

8Ca' vichiguiño' no'm da rqai'laxachi' loqo'm da qapiaachi' chicqochigui quiyim 'ue ca rasauaxashichi', ca' chaqairec, ca naqairec, qoỹoqote'oga nqai'ñi'. Ma' paguec la'maxa quiyim noxoñira'a da nca'laxa 'oonoqui' da rqai'laxachi' loqo'm qami' chisaq, qam quiyim se qarenaqairiñigui ca norec sqaica lqodoc quiyim naua'que naua rqai'laqachichi' chaqai naloochiriñi naua richilli'.

9Chaqai no'm añi nqochi'i' ñí'maq chicqochigui quiyim 'ue ca rasauaxashichi', ca' naqachi' naqairec qoỹoqo'tegue nqai'ñi'. Ma' paguec la'maxa quiyim noxoñira'a da nca'laxa 'oono'lli' aca nqochi'i', qam mesqai quiyim nalo'ojta' naua nqochichi', ca' qarenaqairiñigui ca ncopatqo' na hualoxonyipi.

Qaraloqojnaxañigui aso qagreta ỹo'maac
(Lucas 15.3-7)

10Mesqaica ca liỹoxoỹa'piguit quená'maq 'ec sqaica ca lemaqachic. Ma' ỹim shinac caqamiri queda piguim ná'maq neloxoỹaripi quena'maxare ỹoviretacot naua'que naua na'xata' ñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim.

11Ma' najo ỹale llaalec naque ná'maq na'laaxaic qomyipi, ma' ỹahotaque quiyim nca'laxatec.

12¿Negue' cá'maq 'ñiỹac? No'm 'ue ca qom cien aca lalo qagreta, ca' 'óna aca na'laañi, ¿peeta'a se ishito' no'ueenaqtalec aca 'laua quemaralec ladocai aca noventa y nueve, ca' eec imitaque aca ỹo'maac 'oono'lli'?

13Chaqai no'm ỹanata aca 'oono'lli', ca ca'maxare ỹaatqajam paguec 'xoic da netoonaxac quecauá'maq noventa y nueve qagreta se na'lerañi.

14Ca' chaqaida 'neeta qai'neeta ñí'maq qota'a ñí'maq rashiilliguii neeta'gue da piguim, se ỹa'maxaren quiyim 'ue ca na'laañi quená'maq nauajo 'ec qaica ca lemaqachigue'.

Dá'maq qohintari' quiyim qai'xoren ca nqaỹa
(Lucas 17.3)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15No'm ca rqaỹa'e' 'ue ca se ỹa'maxañi 'ne'tegue caqami', ca' taqaira'pegue', roda'ichichiguit, ca' 'deenaxanaxañitegue cá'maq ỹo'maqajantac. Ca no'm na'xaỹaxana qami', ca' raviguiqui' ca rqaỹa'e' quiyim rapil.

16Qam no'm se na'xaỹaxana qami', ca vite ca ỹaxañita 'óna loqo'm dos qomi', qaiyi cá'ogue cá'maq ra'qaachiqui' nachiñi'chiguita caua dos loqo'm tres ra'qaataxanaxauachi'.

17Ca no'm se na'xaỹaxanalo caua'maxare, ca' qami' 'xachitem ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec ma' lapoota'ta'. Ca no'm se na'xaỹaxana, ca' ca'maxare qohinta'gue cá'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec, loqo'm 'neetari' nqohin na icona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma.

18Ỹaatqajam lliqueta da shinac caqamiri quiyim 'ue ca coñirii quenajo 'laua, ca' qaicoñi' qai'neeta queda piguim. Chaqai cá'maq sohiuec qamiri quenajo 'laua, qai'neeta qaỹosouec queda piguim.

19Chaqai qai'neeta shinac caqamiri no'm 'vii caua dos caqamiri quenajo 'laua na'deenta' quiyim 'ue ca rashiilaxandaque nqouagaxaine', ca' ñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim ỹo'uet, ca' ỹaanema.

20Ma' cá'maq hueesa'ñi caua dos loqo'm tres lapoosagui da ỹeenaxat, ca' ỹim seuetañiguilo lavilliñi' caua'maxare.

21Ca' so Pedro quepegue' so Jesús, ca' inat: —Qami' ỹa'gaxala', ¿ỹote' quet, ca' lqodoc quiyim ỹo'uet ca se ỹa'maxañi ca ỹaqaỹa, quiyim sqa shicapeguem sietolqai'?

22Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Mesqai shinac caqami' sietolqai', ta'ta'a quiyim ỹovi' setenta piltalec ca siete.

Qaraloqojnaxana so nelaatec se re'xorenataxan

23Ca' vichiguiño' dajo lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim 'nejem ca nashi quiyim ỹahotaque naloqochin aca la'uale ca lelaatqaipi.

24Ca co'na' mashic naloqochintac ana na'uale, ca qanauequetaho' so 'óna ỹaatqajam 'xoic aso la'uale.

25Ca ma' só'maq nelaatec qaca quet acá'maq lishiuetenaxanqate, ca' so na'co' relaataxanlec quiyim qaimen, ca' chi na'ac, liỹaata'ogue' aso loua chaqai so llaalqaipi, chaqai sá'ogue so louenqaipi, qaiyi ishiueten aca la'uale.

26Ca' so nelaatec ỹa'chi'iñi naua le'cootal queso na'co', ca ne'xoresene'tot, 'naaco': “Qami' ña'co', neualaxaviñire'e' aỹim, ca vire'to' ma' seshiueten cá'ogue aca ỹa'uale.”

27Ca' so na'co' ỹaatqajam 'ue da le'xorenataxanaxa queso'maxare. Ca' ỹapalaxat sá'ogue aso la'uale so'maxare, ca' ỹaxanec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Qam co'na' chi inoxonec sojo nelaatec, ca nachiñi'chiguit so liỹa nelaatec lo'ueenataxanaxaua 'uo' aso la'uallo'lli' queso'maxare. Ca nqosoxone'tot na lqosot, ca ỹovicqoto'ot, ca 'naaco': “¡Shivichiñi' aca ra'ualli'i' caỹim!”

29Ca só'maq lo'ueenataxanaxaua so'maxare ỹa'chi'iñi naua le'cootal, ne'xoresene'tot, 'naaco': “Neualaxaviñire'e' aỹim, ca vire'to' ma' seshiueten cá'ogue aca ỹa'uale.”

30Qam sojo nelaatec se na'xaỹaxan. Ta'ta'a quiyim eec, ca' coñi', chi ỹovireta'a quiyim ishiueten sá'ogue aso la'uale.

31Ca co'na' iuanchigui dajo só'maq liỹa lo'ueenataxanaxauaripi, ca' 'xoic lqui'ic nqai'en dajo. Ca' querepegue' so na'coote', ra'qaataxanta quedá'ogue dá'maq 'neeta dajo.

32Ca só'maq 'co' roỹaxane'oga. Ca 'naaco' queso'maxare: “¡Qami' ilaatec hualoxonaq! Ỹim sapalaxat cá'ogue aca ra'ualli'i', ma' ỹaatqajam ne'xorishiñitetot aỹim.

33Ca qami' qai'neeta 'xoriñi' quet so nauegaxaua'e', 'ñiitetegue quet aỹim ma' ỹim se'xoriñi' na'le.”

34Ca' so a'co' ỹaatqajam ro'o. Ca' relaataxanlec quiyim qaỹa'ue ca nouaxanaxaset so'maxare, chi ỹovireta'a quiyim ỹomachigui sá'ogue aso la'uale so'maxare.

35Ca' so Jesús co'na' ỹomat da la'qaatec, ca 'naaco': —Ñi ita'a qota'olec neeta'gue da piguim chaqaida 'ne'tegue ma'le caqamiri, no'm quiñi 'óna se ỹachigoxochichigui añi le'taxanata quiyim i'xoren ca lqaỹa.

Mateo 19

So Jesús ỹa'xat da leloxoỹaxac cá'maq ỹalat aca loua

(Marcos 10.1-12; Lucas 16.18)

1Ca co'na' ime ỹa'xatetac dajo so Jesús, ca' ca'e yi Galilea, ca ỹovita yi 'laua huaugui yi Judea, yí'maq pa'ỹa'gue da lqodoigue caso lachiugue Jordán.

2Ca' ỹaatqajam 'xoic so qomyipi quegue so'maxare, chaqai ỹomatec sá'ogue so ralolaxaiquipi.

3Co'na'le, ca 'vio' saua fariseo nqo'nera'a so Jesús, ma' ỹahosaque ỹachi'iñi. Ca renataxane', 'neraco': —¿Peeta'a ỹa'maqachiguiñi queca qom quiyim ỹalat aca loua quiyim 'ue canchaqaica lasauaxaset?

4Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Sqai taxahilco' quen naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec quiñí'maq ỹo'ueete'o' na' ñaqai 'avichiguiñi co'na' “ỹo'uet so ỹale chaqai na' ỹo'uet aso 'aalo”?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Qai'neeta 'naaco': “Vichiguiño' ca ỹale ỹalat ma'le ca leta'a chaqai aca late'e, ca' la'aayaxaua aca loua. Ca' quecaua dos ỹovireta'a quiyim 'neesari' ca 'oonoqui' qom.”

6Ca' totqai dos, ta'ta'a quiyim 'oonoqui'. Vichiguiño' ca qom se ishit ỹosoguilo cauá'maq mashic ỹo'naxanta' ñi qota'olec.

7Co'na'le, ca' qainato' so Jesús: —Qam ¿chi'neco' so Moisés ma' relaataxanlec quiyim qoỹaanem aca noua aca lomalate quiyim qaỹalat, ime, ca' qaỹo'daauec?

8Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ma' chaqaida dá'maq la'ñaxague' naua re'taxanatahi. Vichiguiño' so Moisés ỹa'maxarenta quiyim 'ue ca nalachiguit aca loua. Qam quecá'maq 'avichiguiñi mesqai 'neeta dajo.

9Ca' ỹim shinac caqamiri: cá'maq ỹalat aca loua, no'm sqai sougui da dequenaxac aca'maxare, cá'maq ỹale, no'm ỹoỹoota'a aca loua, ca 'ue da lasauaxaset. Chaqai cá'maq ỹale no'm loua aca 'aalo nalate, ca'maxare qai'neeta 'ue da lasauaxaset.

10Co'na'le, ca' saua lapaxaguinatqa 'neraco': —No'm chaqaida dajo dá'maq 'neeta ca ỹale caca loua, ca 'maxaraic quiyim sqai 'on ca ỹale.

11Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Mesqai ná'ogue ishit ỹa'den dajo, qainaata ná'maq qoỹaanem quiñi qota'olec quiyim ỹa'den.

12Ma' ỹoreta'oguit ná'maq no'ueenataxac quiyim sqai 'on ca qom. Ma' 'ue ná'maq naca'ogue' se co'o, chaqai 'ue na chi qaỹo'uet queca qom quiyim se co'o, chaqai na liỹa, ca' sqai 'on ma' imelec da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim. Ca' vichiguiño' cá'maq ishit ỹo'uet dá'maq sa'xatetac, ca 'maxaraic quiyim ỹo'uet.

So Jesús ỹaanem da no'uen llicyaxac so ñaaqaipioqui'

(Marcos 10.13-16; Lucas 18.15-17)

13Co'na'le, ca 'vio' saua ñaaqolqai' qanaueguereu'a so Jesús quiyim ỹashil-lgoto chaqai nqouagaxainlgoto. Qam saua lapaxaguinatqa quepaqteta'pe saua nauecqataxana'.

14Qam so Jesús 'naaco': —'Xañiỹac na ñaaqaipioqui' ñaqai nacpegue' aỹim. Se quepaqchita'piguit. Ma' ná'maq hueetagui dá'maq lo'ueenataxanaxac ñí'maq neeta'gue da piguim, neneequesenaxai, 'nejem ná'maq 'neetari' na ñaaqaipioqui'.

15Ca' ỹashil-lec so ñaaqaipioqui'. Ca na' ime, ca' ca'e yí'maq hueete'e so Jesús.

So Jesús retaqata'pegue' so ne'nec nesallaxanec

(Marcos 10.17-31; Lucas 18.18-30)

16Ca 'uo' so ne'nec quepegue' so Jesús, ca renataxan, 'naaco': —Qami' huagaxaraic napaxaguinataxanaq, ¿nega'ỹo' cá'maq so'uet ỹa'maqachiguiñi, ca' 'ue ca ica'laxa sqaica lqodoc?

17Ca' so Jesús 'naaco': —¿Chi'negue ma' machirahic huagaxaraic? Qaica quet cá'maq liỹa, 'oonoqui' ñí'maq huagaxaraic, ca ñi'maxare chaqaiñi ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Qam no'm vi'saque vichirau'a da nca'laxa, ca' ỹaatqajam na'xaỹaxañitalo naua lelaataxanaxaco ñi'maxare.

18Ca' so ne'nec 'naaco': —¿Nega'ỹo' cá'maq 'neete' caua'maxare? Ca' so Jesús 'naaco': —Sqai lauataxañi'; sqai dalaxachi' roua'e'; sqo cachi'; se na'majñirelec ca liỹa;

19se napaquiseguelec ca qataa'i' chaqai aca qachii'i'; rauochitegue ca liỹa qom, 'nejem qami' nauochiralta'.

20Ca só'maq ne'nec 'naaco': —Ná'ogue najo ỹaatqajam ña'xaỹaxane'ta ipaquichigui nqaishin, sachigoxotetañi na' ñaq aỹim noctoqui'. ¿Negue' cá'maq liỹa saqa'leca caỹim?

21Ca' so Jesús 'naaco': —No'm vi'saque quiyim ỹaatqajam naloochiguiñi da no'ueenataxaqui', ca' miiñi' ná'ogue na hueeto'ot qami', ca' 'ỹaañirougui na 'xoraiquipi, qaiyi ỹaatqajam 'ue ca resallaxa'e' hueeta'gue da piguim. Ca ma' ime, ca naquitegue aỹim.

22Qam co'na' so ne'nec 'xaỹa dajo, ca' eec rachicotam, ma' ỹaatqajam nesallaxanec so'maxare.

23Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim 'xoic lqalaic quiyim ca nesallaxanec inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim.

24Sopilalec sa'xat caqamiri, quiyim 'xoic lqalaic caca nauaanaxanaxa late'e quiyim queetougui nqohin ca a'na lauac. Qam paguec lqalaic ca nesallaxanec quiyim ỹahotaque inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

25Ca co'na' 'xaita dajo saua lapaxaguinatqa, ca' 'xoic da le'laqa'. Ca' chi nenatetecta': —Ca' ¿negue' queto' cá'maq ishit nca'leuec nqohin ma'le?

26Ca' so Jesús ỹamatauguilo saua'maxare, ca 'naaco': —Na qomyipi se ishit ỹo'uet dajo. Qam ñi qota'olec ishit ỹo'uet dá'ogue.

27Ca' so Pedro 'naaco': —Qami' qara'gaxala', na' ñanaguinaxague qami' ño'ueenaxatqachiguiñi cá'ogue ca qarouenqaipi. ¿Nega'ỹo' cá'maq seconaxaguit ma'le?

28Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quecajo na'xa'a ma' ná'ogue qano'viishiguim dalaxaic nqohin, ma' najo ỹale llaalec nqa'xanñigui aca 'ue lauaq qa'xanaxaqui quiyim nashi, ca' qamiri ma' quiita'pegue' aỹim, ca' qamiri qai'neeta nqa'xañiñiguilo caua doce nashi nqa'xanaxaqui', ca michii na llaalqaipi saua doce llaalqa so Israel.

29Chaqai ná'ogue ná'maq no'ueenaqchichiriñi caua la'aate', loqo'm caua lqaỹa' chaqai caua lqaỹa' 'aalo, loqo'm ca leta'a, loqo'm aca late'e, loqo'm aca loua,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

loqo'm ca llaalqaipi, loqo'm caua na'lauari, quiyim ỹapacqajnauec quegue aỹim, ca' cien cá'maq ỹapacauec icoñiguit ma'le. Chaqai icoñiguit ma'le da nca'laxa sqaica lqodoc.

30Qam ỹaatqajam 'xoic quená'maq nagui 'auaxaiquipi co'uaataxanta nqohin ma'le, chaqai 'xoic ná'maq co'uaataxanta nagui 'auetaho nqohin ma'le.

Mateo 20

Qaraloqojnaxana so 'ueenataxanaxairipi

1Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim, da'maxare 'nejem cá'maq 'ue ca lanaxanqa' quiyim o'tetam idaanaque cá'maq naqat aca lanecse 'úva.

2Ca so'maxare na'deena'pegue' so 'ueenataxanaxairipi quiyim ishiueten aso 'óna denario quiyi na'xa'a. Ime, ca' ilare'oga so lanaxanqa' quiyim ro'ueenataxan.

3Ca' so a'co' na' noỹoxoguem aso ra'aasa lotqai iuane'talo saua liỹa' quiyi nouooqo' quiyi na'a', qaica ca lo'ueenategue'.

4Ca 'naaco' quesaua'maxare: “Qamiri quiipegue' quet qai'neeta yi ỹanaxanqa', ca qataxañii. Ca' ỹim sepacqajanchigui ma'le aca laseuete da ro'ueenataxanaxaguii.” Ca' saua'maxare que'o'.

5Ca co'na' mashic na'xa'a lavinñi, ca lotqai pilauec so a'co'. Chaqai co'na' mashic avitari' lotqai pilauec, chaqaidaata dá'maq 'neetari'.

6Ca co'na' mashic inoxontegueñi aso ra'aasa lotqai pila'oga ca nouooqo' quiyi na'a'. Ca lotqai iuane'talo saua liỹa' no'ueenataxana' qaica ca lo'ueenategue'. Ca 'naapegalo': “¿Chi'neco' ma' viito'o' najo queso na'xa'alom sqai 'ueenataxañii?”

7Ca' saua'maxare 'neraco': “Qaica cá'maq ỹa'ue ca qaro'ueenatec vichiguiño'.” Co'na'le, ca so a'co' 'naapegalo': “Quiipegue' quet qai'neeta yi ỹanaxanqa'. Ca' sepacqajanchigui ma'le acá'maq laseuete ca ro'ueenataxanaxaguii.”

8Ca co'na' mashic pe, ca' so a'co' 'naapega só'maq reloqota'a dajo no'ueenataxanaxac, 'naaco': “Ỹaxañire'oga da no'ueenataxanaripi, ca' shivichiñi'. 'Auaxanchiriño' quiyim shivichiñi' dá'maq co'uaataxantam ro'ueenataxan, ca' ỹovireta'oga nqai'ñi' dá'maq 'avichiguiñi ro'ueenataxan.”

9Co'na'le, ca ỹovirero' sauá'maq ro'ueenataxane'o' na' inoxontegueñi aso ra'aasa. Ca' ishiueten so na'xa'alom quiñi 'óna ỹaanem aso 'óna denario.

10Ime, ca co'na' ỹovire'ogalo sauá'maq 'au ro'ueenataxane', 'neesapego' paguec aca iconchiguit. Qam qai'neete' qoỹaanema aso 'oono'lli' denario quiñi 'óna.

11Ca co'na' iconchiguit aso nishiuete', ca' ro'ỹeta so na'coote'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ca 'neraco': “Só'maq co'uaataxantam chaqai cocho'qui' ro'ueenataxan, qam qami' 'nejem nqai'ñi' aná'maq qanishiuete, quiyim qomi' ñalauatqata'piguit so npa'ỹaaxa queso na'xa'alom so'ueenataxanqatac.”

13Qam so a'co' 'naaco' queso 'óna quesaua'maxare: “Ỹim shinac caqami' ỹim se sachi'segueñi, ma' na' ña'deenqatecta', shinac seshiueten aca 'oono'lli' denario quiyi na'xa'a.

14Ca' coñichiguit aná'maq nishivichi'i', ca' qui'. Ma' ỹim sahotaque saanem dá'maq co'uaataxanta ro'ueenataxan cá'maq 'nejem aca nishivichi'i'.

15Ca' ¿se ỹa'maxaño' quiyim soiquentac canchaqai shinta'gue aná'maq ỹam? ¿Loqo'm pa'guiñisa'a quiyim aỹim 'naxanaxaraic?”

16Ca' chaqaida 'neeta ma'le, quená'maq co'uaataxanta nagui, ca' 'aueta ma'le, chaqai ná'maq 'auaxaic nagui, ca' co'uaataxanta ma'le. Ma' 'xoic ná'maq noỹaxanaxat, qam sqo vito'olqai' cauá'maq nca'acse'.

So Jesús lotqai ỹa'xatalec quiyim qaỹalauat ma'le

(Marcos 10.32-34; Lucas 18.31-34)

17Ca' so Jesús co'na' mashic taata'gue da Jerusalén, ca' ỹoỹoote'ogalo saua doce lapaxaguinatqa. Ca 'naaco' quesaua'maxare:

18—Ca' qamiri 'yiiñita nagui qomi' saaqatashi'ma yi Jerusalén. Ca' yí, hua'ñi ma'le quiyim najo ỹale llaalec qoỹaaneu'a ma'le na la'gaxalateripi na letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, quiyim ỹoiquenac cá'maq 'neeta'gue ca lelauaxa,

19chaqai qoỹaanougui ma'le ná'maq ỹoqa'a ca chicqa'gue, ca' qai'neetac ma'le chaqai qaỹouaxantac, ime, ca' qaipateno. Qam ma' ỹovirerec caua tres na'xata', ca' lotqai liỹa nca'leuec.

Da rashiilaxanaque aso late'e' saua Jacobo chaqai so Juan

(Marcos 10.35-45)

20Co'na'le, ca nqo'neho' queso Jesús aso late'e so Jacobo chaqai so Juan, llaalqa so Zebedeo. Aso'maxare liỹaresaho saua llaalqa, ca' ỹa'dooto naua le'cootal so Jesús, ma' ỹahotaque quiyim ne'xoresene'tot ỹashiila.

21Ca' so Jesús inato' aso'maxare, 'naaco': —¿Negue' cá'maq vi'saque? Ca' aso'maxare 'naaco': —Sahotaque 'ỹaañirec quet nagui ca ra'qaachiqui', quiyim ma' ỹovita ca laloqo' da ro'ueenataxanaxaqui' quiyim qami' nashi, ca' quenauajo ỹaalqa 'óna quet ca nqa'xanta'gue da qatoiqui' ma'le, chaqai ca liỹa queda nemaqai'.

22Qam so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Qamiri sqa 'yiiñii cá'maq shiilaxañitaque. ¿Qamiri shichiho' quiyim viriỹau'a da ñi'guenaxac dá'maq 'ec aca naqana chim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qayi'taxañigui chaqai coñiguit dá'maq chilaxac secoñiguit ma'le? Ca saua'maxare 'neraco': —Ajá'a, seshitaq.

23Ca' so'maxare 'naaco': —Ajá'a, llic qamiri viriỹau'a ma'le da ñi'guenaxac chaqai dá'maq chilaxac saataugui. Qam quedá'maq quiyim qanqa'xanegue da ỹoic chaqai da ñimaq, ca' ỹim sqai soiquentac quiyim saanec. Ta'ta'a quiyim qoỹaanema ma'le cauá'maq qaỹa'maxatesañi quiñi ita'a qota'olec.

24Ca co'na' saua liỹa' diez lapaxaguinatqa 'xaita dajo, ca ro'ỹalo saua dos nqaỹa'.

25Qam so Jesús roỹaxanouguilo, ca 'naaco' quesaua'maxare: —Mashic qamiri 'yiiñii dá'maq 'neeta na nashillipi quená'maq ỹoreta'oguit qomyipi hueetalec ana 'laua, na'maxare ỹoiquentac 'neetari' ca a'co', chaqai ná'maq leta'allípi quena'maxare. Ca ỹo'uet quiyim qana'xaỹaxana dá'maq 'naac na liỹaripi.

26Qam caqamiri, ca' sqai 'neeta dajo ma'le. Ta'ta'a quiyim cá'maq ỹahotaque paguec ỹapacauec caqamiri, ca' ca'maxare quelola ná'maq liỹaripi.

27Chaqai canchaqaica caqamiri ỹahotaque quiyim 'auaxaic, ca ca'maxare, ca' na'ac quená'maq liỹaripi.

28Ma' chaqaida dá'maq 'neeta najo ỹale llaalec se novi' quiyim ỹahotaque qaiquelola. Ta'ta'a quiyim ná'ogue quelola, chaqai quiyim da nachaalataxac ỹaanec, ca' 'ec lishiuetenaxanaxat, qaiyi 'xoic ca nca'leuec.

So Jesús nauañiñi nqai'ne' saua dos qai'la'

(Marcos 10.46-52; Lucas 18.35-43)

29Ca co'na' saua'maxare sham inoxondec quiyi na'a' Jericó, ca 'xoico' so qomyipi quegue so Jesús.

30Ca 'vio' saua dos qai'la' nqa'xansañi quena lahi so nayic. Ca co'na' 'xaira'pegue' quiyim que'tegue yi'maxare so Jesús, ca naualqaiñi, 'neraco': —¡Qami' qara'gaxala', qami' llaalec so qarashi David, qare'xoriñi'!

31Ca' so qomyipi 'naapegalo' quiyim i'marete'. Qam saua'maxare lama'xa paguec netenegue da laualaxague': —¡Qami' qara'gaxala', qami' llaalec so qarashi David, qare'xoriñi'!

32Co'na'le, ca' so Jesús hua'e, ca roỹaxanalo saua qai'la'. Ca inate'o', 'naaco': —¿Negue' cá'maq viitaque quiyim so'uet caqamiri?

33Ca' saua'maxare 'neraco': —Qami' qara'gaxala', sahoqotaque ñiuanaxañi.

34Ca' so Jesús ỹaatqajam 'uo' da le'xorenataxanaxa quesaua'maxare, ca ipootau'alo naua nqote'. Ca' saua qai'la' chaqa'ma' neuañiñi, ca' coỹaretero queso Jesús.

Mateo 21

So Jesús inoxona'a yi Jerusalén

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19)

1Ca co'na' ipalasaho quiyi Jerusalén, ca ỹovirera'a yi na'a' Betfagé seeque'ta yi quemaralec late'ogue' leenaxat nananqa' ana qo'paq olivos. Ca' so Jesús 'vio' saua dos ilate' quesaua lapaxaguinatqa.

2Ca 'naapegalo': —Quiipegue' yi na'aaterolqai' naloote'ogalo qomi'. Ca huañijlec ma'le aca 'ashina ncoñiitecse, 'ue llaalcoqui'. Ca' nohiuec, ca naviguiiri' quenajo.

3Ca no'm 'ue ca 'ue ca ỹa'xat caqamiri, ca 'ñiỹaco' ma'le: "Ñi qara'gaxala' ỹouene' naua'maxare, qam sqaỹaloq rapilaxate'."

4Ca' dajo 'neeto' na'le queso'maxare, qaiyi ipaquichigui dá'maq la'qaatco' na'le so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a co'na' ỹiriñi:

5'Ñiỹapega ma'le yi na'a' lodegaxat leenaxat Sión:

"Ñaq ra'iiguit ná'maq rashii, naatau'a qamii, ne'xoresentam, neetalec so 'ashinoqui', llaalec ana 'ashina ni'ỹaac lomalate."

6Co'na'le, ca' saua lapaxaguinatqa que', ca' ipacqajanchirigui dá'maq qohinaco' na'le queso Jesús.

7Ca qaỹaviguiri'o' na'le aso 'ashina chaqai so llaalcoqui', ca' qaipeguenlgoto saua loho saua'maxare, ca so Jesús renojlec.

8Ca' so qomyipi ma' ỹaatqajam 'xoic ipiguiñi'ñigui so nayic na looỹac. Na liỹa, ca ỹouaxanec ana chavic laue, ca illa'ñigui so nayic.

9Ca quesó'maq 'aueta qomyipi chaqai ná'maq co'uaataxanta qai'neeta ỹaualqatagui, 'naaco': —¡Ỹaatqajam qaimaqachin na llaalec so qarashi David! ¡Ỹaatqajam chalego loyac da llicyaxac ná'maq naquetaugui da leenaxat ñi qara'gaxala'! ¡Qaimaqachin ñi qota'olec!

10Ca co'na' so Jesús inoxono quiyi Jerusalén, ca sá'ogue so qomyipi naugui yi na'a' lodegaxat ỹaatqajam 'ue da le'laxa. Ca 'xoico' quen na renataxan, 'naaco': —¿Negue' só'maq sojo?

11Ca' so qomyipi 'naaco': —Sojo só'maq Jesús só'maq letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, chicqa'gue da Nazaret huaugui yi 'laua Galilea.

So Jesús ro'ootaxanlec aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'

(Marcos 11.15-19; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22)

12Co'na' ime, ca' so Jesús inoxono quiñi no'ueenaxanaxaqui lodegaxat na'ñi yi Jerusalén. Ca' ỹo'daauec sá'ogue so nemeenaxanyipi chaqai so rishiujnaxantapega ná'maq qaimeentac. Chaqai ỹamaxañi na nemeenaxanaxalateripi ná'maq ỹosootapigui ana lam na qomyipi, chaqai ana nqa'xanaxaqui ná'maq imeentac na coviguiñic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca 'naaco': —Naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec 'neracsa': “Na ỹa'a' qaỹamata'gue na'a' qouagaxainqa'.” Qam qamiri ñigui nqai'ñii cuataxai nañoqotqa'.

14Ca' quiñi no'ueenaxanaxaqui, ca qanqo'neu'o' so Jesús quesaua qai'la' chaqai quesaua qaica ca 'óna lichi. Ca' so'maxare sá'ogue imeuec nqai'en.

15Qam co'na' saua la'gaxalate' na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi ro'ỹe' co'na' iuanchigui quiyim qaỹo'uet ná'maq se qaiuanapega, chaqai co'na' 'xaỹa na ñaaqaipioqui' ỹaualqatalec quiñi no'ueenaxanaxaqui: “Ỹaatqajam 'ue da lquesaxanaxa da llaalec so qarashi David.”

16Ca 'neraco' queso Jesús: —¿Ñaq na'xaỹaxañita dá'maq ỹa'xatetac ná'maq najo? Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ajá'a, sa'qaatapega. Qam ¿sqai taxailco' quen naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec quiyim ỹa'xatesa'guit dajo? 'Neracsa': Ma' 'viichi'o' quiyim na ñaaqaipioqui' chaqai na ñaqai llipetac ỹaatqajam 'maxaraic da lemaqajnataxanaxac.

17Co'na'le, ca' ca'ahi saua'maxare, chaqai ca'e yi Jerusalén, ca quepegue' yi na'a' Betania, ca lelaqsoqo' queso pe.

So Jesús retaxaỹa'a aso higo lashi qaca aca la

(Marcos 11.12-14, 20-26)

18Ca co'na' nete'etam queso liỹa na'xa'a, co'na' liỹa pila'a yi na'a' lodegaxat, ca so Jesús nauata'guito' so lqopaaxa.

19Ca iuane'ejta'a aso higo lashi queso nayic lahi. Ca' quepegue', qam aso qo'paq qaca aca la, ta'ta'a ana laue. Ca' so Jesús 'naaco' caso higo lashi: —¡Nagui taachi'ñi quiyim tot qaica ma' 'ue quet aca la aqami'! Ca aso higo lashi chaqa'ma' ỹaso.

20Ca' saua lapaxaguinatqa co'na' iuanchirigui dajo, ca 'uo' da le'laqa'. Ca inate' so Jesús: —¿Chi'neco' adá'maq higo lashi ma' chaqa'ma' ỹaso?

21Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim llic 'ue ca rpi'ỹaxaguii chaqai ỹaatqajam 'chichiguiñi nqai'ñii, mesqaidaata dajo shichii 'viichii. Ma' quiyim 'ñiỹapega anajo quemaralec late'ogue': “Qo'ñi' quenajo, 'iriñigui aso huaaxai”, ca' chaqaida 'neeta ipaquichigui dá'maq 'ñiỹac.

22Chaqai cá'ogue cá'maq shiilaxañiỹaque quiyim nqouagaxaiñii, no'm viilec, ca' coñiguit.

'Ue da 'negue so Jesús

(Marcos 11.27-33; Lucas 20.1-8)

23Co'na'le, ca' so Jesús inoxonougui ñi no'ueenaxanaxaqui lodegaxat. Ca co'na' ñaqai hueete'eyi, ca qanqo'neu'a quesaua la'gaxalate' na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai saua lqo'xonqaipi na judioipi. Ca' qainatetac,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qohinaco': —¿Negue' cá'maq chigoxochira'gue quiyim 'viichi' dajo? ¿Negue' cá'maq ỹamaqairaxalec quiyim 'viichi' dajo?

24Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹim qai'neeta sa'ue da inataxanaxac caqamiri. Ca no'm choxochii, ca' sa'xat cá'maq sachigoxota'gue quiyim so'uet dajo.

25¿Nega'ỹo' ca nela' so Juan quiyim rachilaxanataxan? ¿Ñi qota'olec, loqo'm na qomyipi? Ca so'maxare chi noqolliguitetecta', 'neraco': —No'm shinqac qanela' quiñi qota'olec, ca da'maxare 'naac ma'le coqomi': "Qam ¿chi'neco' ma' sqai viilec?"

26Chaqai no'm shinqac na qomyipi nela', qam qaro'cha'a na qomyipi. Ma' ná'ogue ỹa'deenta quiyim so Juan qanela' quiñi qota'olec quiyim retaqaugui na qomyipi.

27Ca 'neraco' na'le queso Jesús: —'Taque', se sa'deenaq. Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco': —Ca' ỹim qai'neeta se sa'xatema qamiri cá'maq yila' quiyim so'uet dajo.

Qaraloqojnaxañiguilo saua dos ñaalqa

28Ca' so Jesús 'naaco': —¿Negue' cá'maq 'neeta ca ra'deenataxanaxaguii quedajo sa'xat? 'Neetasa': 'Óno' so ỹale dooso' saua llaalqa. Ca 'óno' so 'naapega quesaua'maxare: "Qami' ỹaalec, qui' nagui qataxañi' cayi ỹanecse 'úva."

29Qam so llaalec 'naaco': "¡'E', sqa shic!" Qam na' ncopa, ca ỹadalaxat da la'deenataxanaxac. Ca' eec, ro'ueenataxan.

30Na' ime, ca' so neta'a lotqai quepegue' so liỹa llaalec, ca qaidaata dá'maq 'naapega. Ca so'maxare 'naaco': "Ajá'a, itaa'i', ỹim shic." Qam sqai eec.

31Ca' quesaua dos ¿nega'ỹo' cá'maq ỹo'ueeto' cá'maq ỹahotaque so leta'a'? Ca saua'maxare 'neraco': —Só'maq 'auaxaic. Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim ná'maq icona'piguit ana nishiuete so nashi chaqai ana nedequenaxai 'au inoxona'a ma'le da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec caqamiri ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

32Ma' só'maq nachilaxanataxanaq leenaxat Juan novi' quiyim ỹapaxaguine' qamiri quedá'maq no'uen ñicyaxac, qam sqai viilec. Qam ná'maq icona'piguit ana nishiuete so nashi chaqai ana nedequenaxai huelec so'maxare. Qam qamiri ỹaatqajam huañichigui dajo, qam se retacochahi quiyim viilec.

Qaraloqojnaxañigui so no'ueenataxanyipi hualoxonyipi
(Marcos 12.1-12; Lucas 20.9-19)

33Ñaq na'xaỹaxañiỹa dajo liỹa ỹaloqojnaxanaxaqui 'neetasa': So ỹale 'uo' so na'laua, ca' ỹanlec cana 'úva. Ca ỹapou'a chaqai ỹo'uet aso lahi' na li'i quiyim qanelam aso'maxare, chaqai aso na'ajnaxanaxalate ladocai, qaiyi yá'ogue re'qojlec. Ime, ca so ỹale 'vio' saua ỹa'ualaxanaxan so 'ueenataxanaxairipi queso na'laua. Ca' eec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34Ca co'na' ỹovita ca laloqo' quiyim qanaqat ana la so lanecse 'úva, ca' 'vii saua nelate' lelaatqa quiyim rashiilaxantegue cá'maq taalec quet cá'maq ỹaatqajam lanecse.

35Qam so 'ueenataxanaxairipi iconlgoto saua nelaatqa. Ca 'vio' saua ỹouaxanta'pe, chaqai saua liỹa', ca qaỹalauate', chaqai saua liỹa', ca' inaxai', ỹodoota'a na qa'.

36Ca só'maq looỹac so 'laua lotqai liỹa paguec so nela' lelaatqaipi quesó'maq 'au nela'. Qam só'maq 'ueenataxanaxairipi chaqaidaata 'ne'tegue.

37Ca chi ỹovireto'o' nela' só'maq lalamaxaret llaalec, ma' 'ñiichiquio' lauel: “Ỹaatqajam qana'xaỹaxane'ta ma'le ñi ỹaalec.”

38Qam co'na' qaiuañi'chiguit só'maq llaalec, ca na'deento'o' so 'ueenataxanaxairipi, 'naaco': “Najo ná'maq taalec ma'le dá'maq lesallaxa so qana'co'. Salauataq, qaiyi taalgoto qomi' ma'le najo na'a'.”

39Ca' qaiconlec so'maxare, ca qaỹauegue'oguiyi queso 'laua, ca' qaỹalauat.

40Co'na'le, ca' renataxan so Jesús: —Ma' novi' só'maq lalamaxaret so 'laua, ¿negue' cá'maq 'neeta'co' ma'le so 'ueenataxanaxairipi?

41Ca' qohinaco': —Ỹaatqajam se i'xoren quiyim nalauajñi so hualoxonyipi. Ca ỹa'ualaxanaxan so liỹa 'ueenataxanaxairipi queso na'laua só'maq ỹaanem ma'le só'maq taalec so'maxare ma' ỹovita ca laloqo' qanaqat ana la so nanec.

42Ca' so Jesús 'naaco': —¿Se ỹauanapego' quen quiyim taxailgoto naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec? 'Neracsa': So qa' qaỹañijin queso 'imec lo'ollipi, chaqaiso' só'maq nollaañi ca 'imec. Dajo ỹo'ueeto' na'le ñi qara'gaxala'. Ca' dajo 'ec chalego nqaishinaq na lemaqachic.

43Ca vichiguiño' shinac caqamiri quiyim qarouootaxana'gue ma'le da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec caqamiri, ca qoỹaanem ma'le na qomyipi quená'maq ỹaanem ma'le ipacqajanchigui nqai'en dá'maq laỹaxac dajo no'ueenataxanaxac.

44Chaqai quecá'maq qa' quecanchaqaica huaañi quiyim tajlec ca'maxare, ca lahiletajlec nqohin. Chaqai no'm so qa' 'ue ca tajlec, ca ramoxoỹañi nqai'en.

45Ca co'na' so la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na fariseoipi 'xaỹa dá'maq raloqojnaxantapigui so Jesús, ca' retan quiyim chaqaiso só'maq qohintapega.

46Co'na'le, ca ỹahotaco' coñi' so Jesús. Qam no'cha'o' so qomyipi, ma' so qomyipi ỹaatqajam letaxaỹaxanqajnec nqai'en ñi qota'a so Jesús.

Mateo 22

Qaraloqojnaxañigui quiyim qaique'eelec so shilaq

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca so Jesús queetalec ná'maq ỹa'xatetac, ỹahote'e na laloqojnaxanaxaqui, 'naaco':

2—Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim 'nejem ca nashi ỹo'uet ca lemaqachic quiyim shilo ca llaalec.

3Ca ilate' saua lelaatqa quiyim que'ogalo caua lalecse', qam caua'maxare se ỹa'maxarene' ỹalequesaho.

4Ca' lotqai ỹa'vii saua liỹa' ilate' lelaatqa. Ca 'naaco': "'Ñiỹapegalo caua ỹalecse' quiyim mashic ná'ogue na na'ic ỹa'maqatañi quiyim qaỹa'ic. Mashic selaataxanlgoto quiyim qaỹalauate' saua iloo huaca chaqai ná'maq ỹochaxaratec iloipi. Chaqai ná'ogue mashic ỹa'maqatañi. Naguipegue' na nashilaxac."

5Qam sauá'maq nalecse' se na'xaỹaxane'. 'Óna só'maq quepegue' so na'laua, chaqai so liỹa quepegue' ca nemeenqa',

6chaqai saua liỹa', ca' iconlgoto saua lelaatqa so nashi, ca' ỹouaxanta'pe, chi ỹovireta'a quiyim ỹalauate'.

7Co'na'le, ca' so nashi ỹaatqajam ro'o. Ca' ila' so nalliripi quiyim qaỹalauat so lauataxanaxaiquipi chaqai quiyim qaicopata'alo saua la'aate'.

8Ca na' ime, ca' 'naapega so lelaatqaipi: "Ná'ogue ỹa'maqatañi quecá'maq nashilaxac, qam cauajo nalecse' sqa taiguit quiyim ỹalequesaho.

9Mohi, quiiguelo nauá'maq paguec nemaqajnatqa nayico. Ca talaxañii quecá'maq canchaqaica huañijlec quiyim nacpegue' na shilaq."

10Ca só'maq nelaatqaipi queguelo naua nayico, ca lapoon ná'ogue ná'maq iuanejlec. 'Ue na hualoxonaq chaqai na nouooquichiguiñi. Ca no'qaachigui so nqui'ỹaxaqui queso qomyipi.

11Co'na'le, ca' so nashi inoxono ra'ajnaxaneu'a so nalecseripi. Ca' iuanejlec so 'óna ỹalequetaho, qam sqai ỹansañi caua noho 'ueetaxaqui' quiyim qaỹalequetau'a ca shilaq.

12Ca so'maxare 'naapego': "Qam qami' ¿chi'neco' ma' nenoxoñiro, ma' sqai ñi'sañi caua noho 'ueetaxaqui' quiyim qaỹalequetau'a ca shilaq?" Qam so'maxare i'maqatam.

13Ca' so nashi 'naapego' só'maq neloxoỹaripi queso nqui'ỹaxala': "Coñirii naua lqai'laqate' chaqai naua lichil. Ca' naxahi'oga yi napalaxa pa'aauec. Ca' yí, ca' noỹen ma'le chaqai iquishquinta' naua louee quena nqui'ic."

14Ma' 'xoic ná'maq noỹaxanaxat, qam sqo vito'olqai' nauá'maq nca'acse'.

Qarenataxanta'pegue cá'maq 'neeta ca nishiuetenaxac so nashi

(Marcos 12.13-17; Lucas 20.20-26)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca co'na'le, ca' so fariseoipi lapoỹata', na'deentapigui ca leloxoỹaxac, ỹahotaque quiyim 'ue ca ỹachigoxochichigui ca lasauaxaset, ca qainato' so Jesús.

16Ca' quiyi, ca 'vio' saua qanelate' quesaua lapaxaguinatqa saua'maxare chaqai saua ỹalequesaugui na nalliripi so nashi Herodes quiyim 'naapega so Jesús: —Qami' napaxaguinataxanaq, qomi' sa'deenaq quiyim llic ca ra'qaachiqui' quena' taxahi', chaqai paxaguinataxañitegue dá'maq no'uen llicyaxac cá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'olec, chaqai se na'xaỹaxañita ná'maq 'naac na qomyipi, ma' se ra'i'sapigui dá'maq no'ueenataxac ca re'qoochigui qom.

17Ñigo' ñaqai 'xachitema qomi' cá'maq 'neeta ca ra'deenataxanaxaqui': ¿Tegue' chi ỹa'maqachiguiñi quiyim qaishiueten ñi lashi na Roma laseripi, loqo'm 'e'?

18Qam so Jesús retan dá'maq se no'uen ỹahotaque so'maxare, ca 'naapegalo' saua'maxare: —Qamiri ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa, ¿chi'negue ma' yi'guiñitac?

19Ñaq nachaxañim acá'maq chiróla nishiuetenaxanqate quiyim qaishiueten ca nashi. Ca' qanodou'a aso 'oono'lli' denario.

20Ca co'na' ỹa'ajan so Jesús, ca renataxano': —¿Negue' lashic ñí'maq hueetalec ana'maxare? chaqai ¿negue' ca leenaxat yí'maq hueetalec?

21Ca saua'maxare 'neraco': —Lashic ñí'maq lashi na Roma laseripi. Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —'Ỹaañim cá'maq lalamaxaret ñí'maq lashi na Roma laseripi, chaqai 'ỹaañim ñi qota'olec cá'maq lalamaxaret ñi qota'olec.

22Ca co'na' 'xaita dajo, ca' 'uo' da le'laqa'. Ca chaqa'ma' que'.

Qarenataxanta'pegue ca leloxoỹaxac quiyim liỹa nca'leuec na qomyipi

(Marcos 12.18-27; Lucas 20.27-40)

23Chaqaisooto' so na'xa'a lotqai 'vio' saua saduceo querepegue' so Jesús. Na saduceoipi 'naac quiyim se liỹa nca'leuec ná'maq mashic ileu. Ca na'maxare inato' so Jesús, 'naaco':

24—Qami' napaxaguinataxanaq, so Moisés 'naac: No'm 'ue ca ỹale 'on, qam saqa'leca ca llaalec, ca' ileu, ca' cá'maq lanoq o'ñiguit quet acá'maq pa'ỹe, ca' ỹo'uet ca llaalec cá'maq lopiichi ileu.

25Ca' coqomi' 'vii saua siete nqaỹa'. Ca ỹi 'au 'on, qam saqa'leca ca llaalec, ca' ileu. Ca asó'maq pa'ỹe no'ueenaqto'ot so lanoq.

26Qam só'maq lqaỹa qai'neeta ileu. Ime, ca lotqai só'maq liỹa lqaỹa. Ca' chaqai 'neetari', chi ỹoviresauec saua siete nqaỹa'.

27Ime, ca' aso 'aalo qai'neeta ileu.

28Ca ma' liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi, ¿nega'ỹo' cá'maq ỹaatqajam loua quesauá'maq siete nqaỹa'? ma' sá'ogue o'ñiguit aso'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiri o'miitac, ma' sqa 'yiiñii' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec chaqai da lquesaxanaxa.

30Ma' ná'maq leuaxaiquipi ma' liỹa qanca'laxatec, ca' tot liỹa 'on, chaqai qaica ca ỹo'naxan aca llaale, ma' 'nejem ma'le na lelaatqaipi ñi qota'olec neeta'gue da piguim.

31Qam quedá'maq leloxoỹaxac quiyim qanca'laxatec na leuaxaiquipi, ¿sqai taxahilco' quen dá'maq 'naaco' na'le ñi qota'olec caqamiri? 'Naaco' na'le:

32"Chaqaỹim ná'maq ỹim qota'olec queso Abraham, Isaac chaqai so Jacob." Ma' ñi qota'olec mese qota'olec quena leuaxaiquipi, ta'ta'a ná'maq nca'leetauec.

33Ca co'na' qara'xaỹa dajo, ca' so qomyipi 'xoic da le'laxa quedaua lapaxaguinataxanaxaco so'maxare.

Dá'maq nelaataxanaxac paguec qaỹapacqajnauec

(Marcos 12.28-34)

34Ca co'na' so fariseoipi 'ue da la'xaỹaxac quiyim so Jesús nachicochiguiñi nqai'en so saduceoipi, ca' lapoỹata'.

35Ca 'uo' so 'óna napaxaguinataxanaq quena naqataxaquipi ỹalequetaho, ỹahotaque i'guen so Jesús. Ca' inat, 'naaco':

36—Qami' napaxaguinataxanaq, ¿negue' cá'maq paguec qaỹapacqajnauec quena naqataxaquipi?

37Ca' so Jesús 'naaco': —"Ỹaatqajam rqo'chita ñi ra'gaxalachi' qota'olec, machiro'ot añi re'taxanata'e', chaqai da nachaalataxaqui', chaqai da ra'deenataxanaxaqui'."

38Dajo dá'maq ỹapacauec chaqai 'auaxaic quena nelaataxanaxaquipi.

39Chaqai da liỹa chaqai 'nejem da'maxare 'neetasa': "Rauochitegue rqo'chita ca rqaỹa'e', 'nejem nqai'ñi' qami' quiyim chi nauochiralta'."

40Ca' quedaua dos nelaataxanaxaco, ca' chicqojlgoto nqohin dá'ogue da naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés, chaqai dá'maq lapaxaguinataxanaxac na letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a.

¿Negue' cá'maq llaalec cá'maq nashi nca'laxaqui?

(Marcos 12.35-37; Lucas 20.41-44)

41Ca co'na' ñaq lapoỹaho so fariseoipi,

42ca' so Jesús renataxano', 'naaco': —¿Negue' cá'maq 'neeta ca ra'deenataxanaxaguii quecá'maq nashi nca'laxaqui? ¿Negue' llaalec ca'maxare? Ca' so fariseoipi 'naaco': —Llaalec so qarashi David.

43Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco': —Qam ¿chi'neco' só'maq David co'na' qaretaqaugui queso Espíritu Santo 'naaco' la'gaxala'? Ma' so David 'naaco':

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

44Ñi qara'gaxala' qota'olec 'naaco' quiñi ỹa'gaxala':

“Nqa'xañiriñi queda ỹoic, toco' ma' sillo'oto naua qapiaachichi' ná'ogue na npa'guenaxaua'e'ipi.”

45Ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim só'maq nashi nca'laxaqui llaalec quet so David? Ma' so'maxare 'naac la'gaxala'.

46Ca' qaica quet cá'maq ishit 'ue ca ỹa'xat. Ca' quesojo na'xa'a, ca' tot qaica quet cá'maq ishit ỹo'uet ca lenataxanaxac queso'maxare.

Mateo 23

So Jesús ỹoviraqtetapega so fariseoipi chaqai so rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi

(Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54; 20.45-47)

1Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi chaqai quesaua lapaxaguinatqa:

2—Naua napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai na fariseoipi chaqaina ná'maq qoỹanagui quiyim ỹa'xate' naua leloxoỹaxaco na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés.

3Ca' vichiguiño' ỹaatqajam na'xaỹaxañii'talo qamiri chaqai 'viichii ná'ogue ná'maq ỹapaxaguinque qamiri. Qam sqai quii'uegue dá'maq 'neetari', ma' na'maxare 'ue quen dá'maq ỹa'xat, qam ỹoqa'a quen dá'maq ỹo'uet.

4Ma' iỹoxolec ca liỹa quiyim i'xat cana' tot qaica ishit i'xat. Ca ỹahotaque qai'xat quena qom, qam na'maxare se rotaanaxanau'a da nesallaxa cada 'oono'lli' lpalaaqate.

5Ca' quená'ogue ná'maq ỹo'uet, ỹahotaque qaỹa'ajantac quena qomyipi. Ma' ỹaatqajam nqo'ta quiyim 'ue ca hueetalec na latap chaqai quenaua lqai'laqate' quiyaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, leca'gue nqohin ca nerec, chaqai quiyim ỹañiñi naua noho paguec ladocqa' naua lauollaxa' quena liỹa qom.

6Chaqai nqo'ta ná'maq paguec loyac qa'xanqa' quena' 'ue na nqui'ỹaxac, chaqai na paguec lemaqachic qa'xanqa' cana lapoxoqui na judioipi,

7chaqai qaỹa'maxate'tegue quiyim qaiquin quena qom quena nayic, chaqai quiyim qaỹamata'gue napaxaguinataxanaq.

8Qam qamiri sqai viitaque quiyim qaỹamata'que qamiri napaxaguinataxana' quena qomyipi. Ma' qamiá'ogue qamiri nqaỹaripi, chaqai qaỹimeta napaxaguinatqorii.

9Chaqai sqaica ca machiỹa'gue qataa'i quena 'laua, ma' 'oonoqui' ñí'maq qataa'i, ca' chaqaiñi ñí'maq neeta'gue da piguim.

10Chaqai mesqai viitaque qaỹamata'que qamiri nashil, ma' chaqaỹimeta ỹim rashii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Cá'maq quelola na liỹaripi, ca' chaqaica cá'maq paguec lecaic ma'le caqamiri.

12Ma' cá'maq ỹacona da napacqajnaxac caqamiri, ca' ta'anquira nqohin. Qam cá'maq neneequesen, ca' paguec lecaic nqohin.

13¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Ma' pohigui ñi lasom da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a queda piguim, qaiyi se inoxono na liỹaripi. Chaqai qamiri qai'neeta sqai noxoñiuo, chaqai sqai 'xañiỹac ná'maq ỹahotaque inoxono.

14¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Qam quena' ime huootaxañiỹa'gue na la'a' na pa'ỹellipi, ca' chi nañoqotaxac, ca' ladocaic nqai'en da nqouagaxainaxac. Ca' quedajo, ca' paguec lecaic ma'le ca nouaxanaxashichii.

15¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Qamiri quiilec na 'laua chaqai ana huaaxai, qaiyi huelec nqai'ñii na qomyipi cá'maq viilec. Ca' quiyim shichii ca qom, ca' 'viichii quiyim ca qom paguec ma'le ca nouaxanaxaset quiyim qainaxañigui ca ncopatqo' na hualoxonyipi, sqai 'nejme' qamiri.

16¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri na'gaxalate' qai'la'! Ma' 'ñiỹac: “No'm 'ue ca ỹaanec ca la'qaatec queca liỹa, roỹaxantaque ca lo'maxaset chicqochigui añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi yi Jerusalén no'm se ipaguigui, ca' ca'maxare ishit se ipaquichigui nqai'en ca la'qaatec. Qam quiyim 'ue ca ỹaan la'qaatec roỹaxantaque ca lo'maxaset chicqochigui na 'oro lalamaxaret añi no'ueenaxanaxaqui no'm se ipaguigui, ca' ca'maxare se ishit se ipaguigui nqai'en ca la'qaatec.”

17¡Ỹaatqajam qaico' ca 'yiiñii chaqai qamiri qai'la'! ¿Negue' cá'maq ỹapacauec: ca 'oro, loqo'm ñi no'ueenaxanaxaqui ñí'maq chicqochigui quiyim lalamaxaret ñi qota'olec cajo 'oro?

18Chaqai qamiri qai'neeta 'ñiỹac: “No'm 'ue ca ỹaan ca la'qaatec quiyim roỹaxantaque ca lo'maxaset chicqochigui ada ncopatoxonaxalate no'm se ipaguigui, ca' ca'maxare ishit se ipaguigui nqai'en ca la'qaatec. Qam no'm ỹaanec ca la'qaatec roỹaxantaque ca lo'maxaset chicqochigui ana hueetalec aca ncopatoxonaxalate no'm se ipaguigui, ca' ca'maxare se ishit se ipaguigui nqai'en ca la'qaatec.”

19¡Ỹaatqajam qaico' ca 'yiiñii chaqai qamiri qai'la'! ¿Negue' cá'maq ỹapacauec: aca nachitaxanataxanqate, loqo'm aca ncopatoxonaxalate cá'maq chicqochigui quiyim lalamaxarete ñi qota'olec cajo nachitaxanataxanqate?

20Ma' cá'maq ỹaanec ca la'qaatec ỹiqueteguelec ada ncopatoxonaxalate qaiyi ipaquichigui, qam ca'maxare sqadaata ada ncopatoxonaxalate ỹiqueteguelec, ma' qai'neeta ná'ogue ná'maq hueetalec aca'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Chaqai cá'maq ỹaanec ca la'qaatec ỹiqueteguelec añi no'ueenaxanaxaqui qaiyi ipaquichigui, ca' ca'maxare sqacaata aca no'ueenaxanaxaqui ỹiqueteguelec, qai'neeta ñi qota'olec, ma' ñi'maxare neetaugui cajo 'imec.

22Chaqai qai'neeta cá'maq ỹaanec ca la'qaatec, ỹiquetegueshiguim quena piguim, ca ỹiqueteguelec yi nqa'xanqa' ñi qota'olec, chaqai qai'neeta ñí'maq qota'olec ma' nqa'xantalec.

23¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Qamiri 'ỹaañim ñi qota'olec ana 'oono'lli' laue ca diez cana nalequetenaxanqate leenaxat menta, chaqai ana anís, chaqai ana comino, qam se na'xaỹaxañiỹalo nauá'maq ỹapaquerauec nelaataxanaxaco quena naqataxaquipi: da 'maqataxac, chaqai da ne'xorenataxanaxa, chaqai da npi'ỹaxac. Ca' chaqaida dá'maq 'viichii quet, qam sqai 'xañiñi quiyim 'viichitac ná'maq liỹa.

24¡Qamiri na'gaxalate' qai'la', piishiñii aca chitole, qam qañiỹañi aca nauaanaxanaxa late'e!

25¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Ma' quiỹohi na pa'aauec cana 'taxaqui chaqai na peguet, qam quena pa'aauo, ca no'qaachigui quena rocataxachii chaqai na rqo'itaxanqachiguii.

26¡Qami' fariseo qai'laq: ma' 'au quet quiỹo'e' na pa'aauo cana 'taxaqui chaqai quena peguet, qaiyi co'teeta qai'neeta na pa'aauec!

27¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Qam 'ec qamiri napal lahi' na'meenecse, ca 'ec lo'yaxana quená'maq pa'aauec, qam quena pa'aauo, ca no'qaachigui quena leuaxaic lpi'nec chaqai ná'ogue nanchaqaina napio'xo.

28Ca' chaqaida 'ñiita qamiri; quená'maq pa'aauec 'ec qamiri lo'yaxanqa quena qomyipi, qam quená'maq pa'aauo no'qaachigui quedá'maq naqaigaxanqachic chaqai da 'ueenataxac chalego la'aaxa.

29¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai qamiri fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Qamiri no'xoñishiguim ana lahi' so letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a chaqai viitaque na lemaqatet na qaripi netanaxaset so huagaxaraic qomyipi.

30Ime, ca 'ñiỹac: “Quetaxan salecqatauo' na'le queso 'auaxaic qareta'allipi, ca' se sotauanaq queta' ỹalauat na letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a.”

31Ca' quedajo, ca' ichoxot quiyim qamiri llaalqaipi só'maq ỹalauat na'le so letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Ca ¡'maxaraic quiyim qamiri 'xañiñi dá'maq ỹo'ueeto' na'le so 'auaxaic qataa'illipi!

33¡Qamiri nanaiquipi! ¡Qamiri llaalqaipi na nanaic! ¿Negue' quet cá'maq nañitqarii quecá'maq nouaxanaxashichii ma' qarenaxai'ña ca ncopatqo' na hualoxonyipi?

34Ca' vichiguiño' ñila' ma'le ca itaxaỹaxanqajanqaipi chaqai ca 'deenaxanqachaqaiquipi chaqai ca napaxaguinataxanaripi. Qam qamiri 'ue ca lauachii chaqai pachiñiho ma'le quecaua'maxare, chaqai caua liỹa' ca huaxañita'pe quenaua rapoxoguii, chaqai 'ue na ocañitac quenaua na'aate'.

35Ca' taalgoto ma'le qamiri dá'ogue da nasauaxaset queda nalauataxac sá'ogue so huagaxaraic qomyipi shi'gue qaỹalauat, chicqochi'ñi queso huagaxaraic ỹale leenaxat Abel, chi ỹovireta'a so Zacarías, llaalec so Berequías, só'maq co'na' lauachii huaañiguilo nqai'ñii da ncopatoxonaxalate naloote'oga yi napooqo'.

36Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim ná'ogue na nasauaxaseteripi quená'ogue taalec ma'le najo qomyipi nagui.

So Jesús noỹenlec yi Jerusalén
(Lucas 13.34-35)

37¡Qami' Jerusalén, qami' Jerusalén, ma' qami' lauachirac na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai naqai' quena qa' ná'maq nelata qami' ñi qota'olec! ¡Ỹoto'o' sahotaque llapoonta' na qachaalaxai'ipi, 'nejem aca huaqa'e quena' lapoonta' na llaalqaipi, ca illo'oto naua laua', qam sqai 'maxariñi'!

38Ca' ñaqa 'ajñii, co'tejlem ma'le na ra'aari.

39Ma' ỹim shinac quiyim tot liỹa huañiua', toco' ma' ỹovita ca laloqo' quiyim 'ñiỹac: “Ỹaatqajam no'uen da llicyaxac ná'maq naquetaugui da leenaxat ñi qara'gaxala' qota'olec.”

Mateo 24

So Jesús 'naac qaỹopoxoỹaxachigui ma'le aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'
(Marcos 13.1-2; Lucas 21.5-6)

1Ca co'na' inoxonec so Jesús, ca'e añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi yi Jerusalén, ca' so lapaxaguinatqaipi ỹachaxanta'gue na qa' no'ueenataxat aso no'ueenaxanaxaqui.

2Qam so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿'Ajñitac ná'ogue najo? Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri quiyim quenajo qaica ca qa' no'ueenalec ca liỹa quenajo 'imec ma'le, ma' ná'ogue qaỹopoxoỹaxachigui ma'le.

Ná'maq netanqaipi ma' nepalata ca nqodoc
(Marcos 13.3-23; Lucas 21.7-24; 17.22-24)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Co'na'le, ca taarishi'megue ada quemaralec ladocai nananqa' ana qo'paq olivos. Ca co'na' so Jesús nqa'xantañi quiyi'maxare, ca' saua lapaxaguinatqa retaxahi', nemootetetot, 'neraco': —Sahoqotaque sa'deenaq lagui ỹovita ca laloqo' dajo. ¿Nega'ỹo' cá'maq netanec quecá'maq roviraxagui'i' chaqai quecá'maq nqodoc?

4Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Rovichiỹari'o', qaiyi qaica ca rayiñii.

5Ma' 'xoic ma'le ca naquetaugui da ỹeenaxat 'naac ma'le: “Ỹim ná'maq ỹim rashii rca'laxaguii”, ca 'xoic ca ỹayin ma'le.

6Qamiri 'ue ma'le na ra'xaỹaxaguii quiyim 'maqachi'ñalo na lauataq. Qam mese ro'chiỹo', ma' chaqaida 'neeta ma'le, qam saqa' novi' ca nqodoc.

7Ma' na qomyipi nalauate'e' ma'le ca se lauo' laseripi, chaqai ca nashi nalauate'e' ca liỹa nashi. Ca' 'ue ma'le ca nqopaaxa chaqai na ne'ne', chaqai 'xoic na hua'ñi i'loxol na 'laua.

8Ca ná'ogue najo chi la'auaxanec quecá'maq ỹaatqajam ne'xoric ma'le.

9Ca ma' ime, ca' qoỹaando qamiri ma'le quiyim qarouaxañitac, chaqai ná'ogue na qomyipi noquii'alo qamiri sovitapigui ma' viilec aỹim.

10Ca' quecauajo na'xata' 'xoic ca na'laxatañi ma'le da lpi'ỹaxac, chaqai quiñi 'óna noquii'a ca liỹa, chaqai ỹaañiguit ca liỹa ca se no'uen.

11Ca 'xoic ca re'oq ma'le 'maatqaic 'naac quiyim letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a. Ca 'xoic ma'le ca ỹayin quena qomyipi.

12Ca' ỹaatqajam a'ue ma'le na se no'uen, ca vire'ta quiyim tot ne'xorenta' na qom.

13Qam cá'maq se nañaxanñi, chi ỹovireta'a ca lqodoc aca lqauaxaqui, ca chaqaica cá'maq qanca'laxatec.

14Qam dajo no'uen na'xaỹaxac ỹa'xat dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi ỹoiquentac ná'ogue najo, da'maxare qaỹa'xat ma'le quená'ogue na 'laua, qaiyi qaỹa'den quená'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi. Ca ma'le, ca' novi' ca nqodoc.

15So letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a leenaxat Daniel 'uo' so lerec taỹaugui ná'maq chicqochigui ca se no'uen chaqai ra'aaqataxan. Ca ma' qamiri huañiỹa ca'maxare hueeta'ñi ca se loma' —ca cá'maq retaqalec anajo, ca no'uen quiyim ỹa'yiinchigui dá'maq leloxoỹaxac—

16ca ná'maq na'ñi yi Judea no'uen quiyim 'eet, i'guenlec ana quemaralec ladocai.

17Chaqai cá'maq hueetalec ca lauo' lelaq, se renotec quiyim 'ue ca queu'a pa'aataho.

18Chaqai cá'maq hueetauec quena no'ueenaxa, sqai pilo quiyim lapoon ca looỹac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19¡Ỹaatqajam chalego le'xoric ma'le na 'aallipi 'manaxaipi chaqai aná'maq 'ue na llaalec ñaqai llipetac!

20Ca' shiilahi ñi qota'olec quiyim ma' 'iichii sqai hueetougui nqai'en ca no'oomaxa, loqo'm ca na'xa'a co'mataxaqui.

21Ma' ỹaatqajam 'xoic ca ne'xoric ma'le, qaica 'nejem shi'gue na' ñaqai taachiguiñi qaỹo'uet na 'laua, chaqai qaica ma' 'ue quet ca liỹa 'nejem.

22Ca' ñi qota'olec quetqai se nqo'naxajta' cauajo na'xata', ca' qaica quet cá'maq ishit nca'leuec. Qam nqo'naxajta' ma'le, ma' i'xoren ná'maq lca'acseripi.

23Ca ma'le no'm 'ue ca 'naac caqamiri: "'Ajñii, hueete'e najo da nashi nca'laxaqui", loqo'm "'Ajñii, 'iyi hueete'e", totaxan viilec.

24Ma' 'xoic ca 'maatqaiquipi novi' ma'le, ca 'naac quiyim chaqaica cá'maq nashi nca'laxaqui, loqo'm 'naac quiyim letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a. Ca ma'le, ca ỹo'uet ca chalego lecaic netanec chaqai na se qaiuanapega, ma' ỹahotaque quiyim sha'apiguito' ỹayin ná'maq lca'acseripi ñi qota'olec.

25Saqa' novi' dajo, qam ỹim shi'gue sa'xatema qamiri.

26Vichiguiño' no'm 'ue ca 'naac caqamiri: "'Ajñii, 'eda da nashi nca'laxaqui hueetalec yi 'laua qaica qom", sqai quiipegue'. Loqo'm 'ue ca 'naac caqamiri: "'Iñi neetaugui ñi 'imec", totaxan viilec.

27Ma' 'ec ma'le ca nqai'legaxa re'qoota queda lqodoigue chaqai queda lauashiguim, ca chaqaida 'neeta ma'le ca loviraxac najo ỹale llaalec.

28Ca cá'maq hueeta'ñi ca leuaxaic, ca' chaqaica ca lapooqo' na ratecsanyipi.

Dá'maq 'neeta ma'le ca loviraxac najo ỹale llaalec

(Marcos 13.24-37; Lucas 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

29Ca co'na' ỹovirerec saua na'xata' ne'xoyaxaqui', ca' añi ra'aasa 'om, chaqai ñi shiraigo qaica ca lauaq, chaqai ana huaqajñi najñi quena piguim, vire'ta i'loxol na nquesaxanaxa hueeto'ot na piguim.

30Ca ma'le, ca' qaiuana quena piguim ca letanec najo ỹale llaalec. Ca ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi noỹentagui, ma' qaidaana'guit najo ỹale llaalec naquetaugui na naueguelec, ỹaatqajam chalego lquesaxanaxa chaqai na lauaq.

31Ca ila' na lelaatqaipi piguim laseripi quiyim netenegue da lelamaxa ana lpe'te pe'taxan, ca' qaiyi lapoonta' ná'ogue na lca'acseripi neeta'guelo naua cuatro llico na nonot, qaỹachigoxota'ogalo naua'que naua lahil na 'laua.

32Napaxaguiñiỹa dajo quiyim saloqojnaxana ana higo lashi: Quena' no'ualauec chaqai ñaxatec ana laue, ca' qamiri 'yiiñii quiyim nepalata ca nosaxa.

33Ca' chaqaida 'neeta ma'le ma' huañiỹa ná'ogue najo, ca 'yiiñii quiyim ca nqodoc nepalata.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim ná'ogue najo 'au re'oq ma'le, ma' saqa' ileu na qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata'.

35Na piguim chaqai na 'laua imero ma'le, qam naua ỹa'qaatqa sqaica ma' se ipaguiguilo quet.

36Qam quecajo na'xa'a chaqai ca laloqo' qaica ỹa'den, vire'ta na nelaatqaipi piguim laseripi, chaqai najo qota'olec llaalec. Qaiñiita ñi qota'olec ita'a ỹa'den.

37'Neete'm ma'le saua na'xata' hueetouguilo saua na'xata' so Noé, ca' chaqaida 'nejem ma'le ca loviraxac najo ỹale llaalec.

38Quesauajo na'xata' na' saqa' i'paxanlec ana 'laua, so qomyipi ỹo'ueetetac lqui'ỹaxac, chaqai ne'teetac, chaqai o'neetecta' chaqai ỹo'naxantac na llaallipi, chi ỹovireta'a so na'xa'a na' so Noé inoxonougui aso lo'ueenata qom lahi' huaxaỹaqse.

39Chaqai qaico' ca retanaxan na'le, chi ỹovireto'o' na' nac so ỹaxat, ca ỹaỹoxonaxat sá'ogue so qomyipi. Ca' chaqaida 'neeta ma'le ma' novi' najo ỹale llaalec.

40Ca' quecajo na'xa'a dos caua ỹale' hueesalec ma'le na no'ueenaxa, ca 'óna ca qai'xat ma'le, ca' ca liỹa qano'ueenaqtañi.

41Chaqai caua dos 'aalo ra'daxanta'pe, ca 'óna aca qai'xat ma'le, chaqai aca liỹa, ca' qano'ueenaqtañi.

42Ca no'uen quiyim qamiri nelohitauec, ma' sqa 'yiiñii ca laloqo' ca loviraxaqui na ra'gaxalarii.

43Qam qamiri 'yiiñii quiyim cá'maq lauo' ca 'imec, quiyim ỹa'den ca laloqo' cá'maq hua'ñi ca pe, ca novi' ca cuataxai, ca ca'maxare sqai laq, qaiyi se ỹasen quiyim qarocachigui ca lauo'.

44Ca vichiguiño' qamiri qai'neeta na'maxachitañi. Ma' noma' sqaica ca viitaque, ca novi' najo ỹale llaalec.

Ca nelaatec qamaxaraic chaqai ca nelaatec se ỹaqamaq

(Lucas 12.41-48)

45¿Nega'ỹo' cá'maq nelaatec qamaxaraic chaqai 'deenaxanqachaqaic, cá'maq reloxoỹa'a nqai'en sá'ogue so la'a' ca na'co' quiyim qui'ỹaxanac quiyim ỹovita ca laloqo'?

46Chalego la'maxa queca nelaatec, quiyim ma' novi' ca na'co', ca iuanejlec ñaq ỹo'ueetetac cá'maq qailarelec.

47Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim so na'co' pataxalec ma'le ná'ogue na louenqaipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

48Qam cajo nelaatec, no'm se nouoogoñi, ca 'neetapigui lauel quiyim qaua' novi' ca na'co'.

49Ca' queetalec da lqa'viic quena lo'ueenataxanaxauaripi, chaqai ỹo'uet na nqui'ỹaxac chaqai quelec da ne'taxac ỹalequetaugui na ne'taaxairipi.

50Ca' novi' ma'le ca na'co' ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim qaica ca ỹahotaque, ma' cá'maq laloqo' se ỹa'den.

51Ca qaỹo'uet ma'le ca chalego lecaic nouaxanaxaset, 'nejem nqohin ca nouaxanaxaset ná'maq 'neetapega 'maxaraiquipi. Ca ma'le, ca' noỹen chaqai iquishquinta' naua louee quena nqui'ic.

Mateo 25

Qaraloqojnaxañiguilo saua diez nequetegaxahi

1Ca' dajo lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim 'nejme' ma'le caua diez nequetegaxahi ỹaconalo caua lcoỹeraxanaxaqui' ỹavigaxate' na aceite. Ca' querepegue' so shilaq, qaiyi qatesa'guit só'maq shilo.

2Cinco' saua qaica ca ỹa'deenda'a, chaqai cinco' saua 'deenaxanqachaqai.

3Ca sauá'maq cinco qaica ca ỹa'deenda'a co'na' i'xate' saua lcoỹeraxanaxaqui', qam se ỹahote ca louetaxanategue' aceite quiyim liỹa iỹoxoguilo.

4Qam saua 'deenaxanqachaqai co'na' i'xate' saua lcoỹeraxanaxaqui', qam lotqai ỹahote so louetaxanategue' aceite.

5Qam co'na' só'maq sham shilo qaua' novi', ca sá'ogue natacot da lelaxac, vire'ta ca' sá'ogue laq.

6Ca co'na' 'uo' ca pe lauel, ca qara'xaỹaco' so naualaxac: “¡Mashic novi' ná'maq ỹale shilo; quiỹa'guit!”

7Ca sá'ogue so nequetegaxaipi ne'laxashiguim ỹa'maxajñi ana lcoỹeraxanaxaqui.

8Ime, ca' sauá'maq cinco sqaica ca ỹa'deenda'a 'neraco' quesaua cinco 'deenaxanqachaqai: “Vii ca 'ỹaañima qomi' cocho'qui' aceite, ma' naua qarcoỹeraxanaxaqui' 'meeta'pe.”

9Qam saua nequetegaxahi 'deenaxanqachaqai 'neraco': “'E', ma' no'me' vire'ta se nalogoñi coqomi' chaqai caqamiri. Ca 'maxaraic quiyim quiipegue' ná'maq imeenac, ca shiujnaxañiỹaque cá'maq viñitaque.”

10Qam co'na' saua cinco nequetegaxahi sqaica ca ỹa'deendaque que' rishiujnaxandaque ca aceite. Ca' noviro só'maq shiltapego. Ca sauá'maq nequetegaxahi 'deenaxanqachaqai inoxondo liỹaresaho so'maxare queca shilaq. Ca' qaỹapogui ca lasom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Co'na' ime, ca novirero saua liỹa' nequetegaxahi. Ca 'neraco': “¡Qami' qara'gaxala', huachire'ogalo qomi'!”

12Qam so'maxare 'naaco': “Ỹaatqajam se seuanapegalo qamiri.”

13Co'na'le, ca' so Jesús 'naapegalo' saua'maxare: —Ỹaatqajam nelohitauec, ma' sqa 'yiiñii ca na'xa'a chaqai ca laloqo' quiyim novi' najo ỹale llaalec.

Qaraloqojnaxañigui aso nam 'vii saua qoỹaanema quiyim ro'ueenataxañiguilo
(Lucas 19.11-27)

14Dajo lo'ueenataxanaxac ñi qota'a neeta'gue da piguim 'nejem ca ỹale quiyim ma' sham eec quepegue' ca liỹa 'laua. Ca roỹaxanouguilo saua lelaatqa, ca ỹaanema aso lam quiyim ro'ueenataxanyigui.

15Ca' so 'óna quesaua'maxare ỹaanem aso cinco mil, ca' so liỹa ỹaanem aso dos mil, chaqai so liỹa ỹaanem aso mil. So'maxare ỹaanem acá'maq naloote'e' quiñi 'óna. Ime, ca' eec.

16Só'maq nelaatec icoñiguit aso cinco mil, ca so'maxare ro'ueenataxañigui. Ca' sojo nam ỹovi' cinco mil aso liỹa lauegue.

17Ca' chaqai 'nejem só'maq icoñiguit aso dos mil, ca lotqai lauegue aso liỹa dos mil.

18Qam só'maq icoñiguit aso mil, ca' eec ỹoxojñi aso lam so na'co', ỹa'ue aso lahi' ni'ỹaguiñi quena 'laua.

19Ca co'na' shi'gom, ca' novi' so na'coote' saua nelaatqa. Ca so'maxare naloqochin ca lo'ueenataxanaxague' saua'maxare.

20'Au ỹoviro' só'maq icoñiguit aso cinco mil, ca ỹaanemo' so na'co' so liỹa cinco mil. Ca 'naaco': “Qami' ña'co', nañaañi' aca cinco mil, ca nagui 'ana ana liỹa cinco mil ỹauegue.”

21Ca só'maq a'co' 'naaco': “Ajá'a, ỹa'maqachiguiñi, ỹaatqajam qami' no'uen chaqai qamaxaraic nelaatec. Ma' qami' qamaxaraic quecá'maq sqa looqui', ca' paguec lecaic cá'maq spataqairaxalec. Nagui nenoxoñiro, ca' qami' ñitoonaxaua.”

22Ime, ca lotqai noviro só'maq qoỹaanemo' na'le aca dos mil. Ca 'naaco': “Qami' ña'co', nañaañi' na'le aso dos mil, ca nagui 'ana ana liỹa dos mil ỹauegue.”

23Ca so na'co' 'naaco': “Ajá'a, ỹa'maqachiguiñi, ỹaatqajam qami' no'uen chaqai qamaxaraic nelaatec. Ma' qami' qamaxaraic quecá'maq sqa looqui', ca' paguec lecaic cá'maq spataqairaxalec. Nagui nenoxoñiro, ca' qami' ñitoonaxaua.”

24Qam na' noviro só'maq nelaatec icoñiguito' na'le aso mil. Ca 'naaco' queso na'co': “Qami' ña'co', ỹim sa'den quiyim qami' ỹale se ileuapigui qavilli' quiyim naqachi' ana la ca sqa dañicshiqui', chaqai quiyim lapooñi' cá'maq sqaica ca miichirelec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Ca' vichiguiño' yo'chi. Ca na'le, ca' soxojñi ana qadami' quena 'laua. Qam 'ana aná'maq ralamaxarichi'i'.”

26Ca só'maq na'co' 'naaco' queso'maxare: “Ỹaatqajam qami' se no'uen nelaatec chaqai qami' hualaic. Ma' mashic shi'gue 'yiiñi' ñaqat aca la cá'maq sqai sanñi, chaqai quiyim llapoon quecá'maq sqaica ca semejlec.

27Ca vichiguiño' lli'raugui queto' na'le ana ỹam ñi plata lahi', qaiyi queta' ñovi', ca secoñiguit aca lauegue ana'maxare.”

28Ca 'naaco' quesauá'maq hueese'eyi: “Huootaxañiỹa'gue adá'maq mil no'qoota'a. Ca' 'ỹaañim dá'maq hueeto'ot ada diez mil.

29Ma' cá'maq 'ue aca hueeto'ot, ca' paguec aca qoỹaanem, ca' paguec ma'le acá'maq hueeto'ot. Qam cá'maq qaca aca hueeto'ot, ca 'eno'm cocho'lli' aca hueeto'ot, qam qaiyiita qarouootaxana'gue.

30Ca dá'maq dajo nelaatec qaica ca 'negue, o'yiỹa'oga yi pa'aauec napalaxa. Ca' yí hua'ñi ma'le, ca' noỹen chaqai iquishquinta' naua louee quena nqui'ic.”

Ma' qaimit ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi

31Ca ma' novi' najo ỹale llaalec quiyim nashi, qalapoỹau'a quena lelaatqaipi piguim laseripi, ca nqa'xañigui aca 'ue lauaq nashi nqa'xanaxaqui.

32Ca ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi lapoỹata' ma'le quiyi reloqota'ñi ca'maxare. Ca ca'maxare, ca' ỹoỹootecchi, 'nejem ca neloxoỹaq quena' ỹoỹoote'oga ana qagreta cana quetaq.

33Ca' ana qagreta pa'xana'gue da loic, chaqai ana quetaq pa'xana'gue da nemaq.

34Ca' ca nashi 'naac ma'le casó'maq pa'aata'gue da loic: “Qamiri ỹalahi quenajo, qamiri nauá'maq qanqouagueque quiñi ita'a. Coñiguit dá'maq ralamaxarichii no'ueenataxanaxac mashic ỹa'maqatañi nouetaxanatec qaỹaqatqajantari' caqamiri shi'gue na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua quiñi qota'olec.

35Ma' na' yqopat, ca' qamiri vii ca noq; yalauat ca ỹaquip, ca' yi'taxañii; so'meetegueri', qam vii ca ilaqsoqo'.

36Qaica ca ỹooỹac, ca' qamiri 'viichii ca ỹooỹac; na' yalola, ca quiipegue' aỹim; sentaugui añi ncoñiitaxanaxaqui, ca 'piichiu'a ỹim.”

37Ca só'maq ỹaatqajam 'naxanaxaraiquipi 'naaco': “Qami' qara'gaxala', ¿laquio' rqopachi', ca' sahoqai ca qanoqe'? chaqai ¿laquio' 'xoic ca raquipi', ca ñi'taxanqai'?

38Chaqai ¿laquio' quiyim 'mi'segueri', ca' sahoqai ca relaqsoqochi', loqo'm sqaica ca qatooỹaqui', ca' sahoqai?

39Chaqai ¿laquio' qami' ralolaxaic, loqo'm qami' ncoñiiteguesec, ca ya'ỹaqau'a qami'?”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

40Ca cá'maq nashi 'naac ma'le quesaua'maxare: “Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quená'ogue ná'maq 'ñii'tegue quena ỹaqaỹaripioqui' 'ec qaica ca 'negue, ca' dajo 'ñii'tegue caỹim.”

41Ca ma'le ca nashi 'naaco' quecá'maq pa'aata'gue da nemaq: “Noỹoochiuec caỹim, qamiri mashic qaỹa'ue da nouaxanaxashichii. Quiipegue' yi norec sqaica lqodoc, shi'gue qaỹa'maxatetañi qaỹauaaque loma' so na'ỹaapec chaqai na lelaatqaipi.

42Ma' na' yqopat, ca' qamiri sqa vii na'le ca noq; chaqai na' yalauat ca ỹaquip, qam se yi'taxañii;

43so'meetegueri', qam sqa vii ca ilaqsoqo'; qaica ca ỹooỹac, qam sqo 'viichii; chaqai na' yalola chaqai na' qaycoñi', qam sqai 'piichiu'a aỹim.”

44Ca saua'maxare 'nerac ma'le: “Qami' qara'gaxala', ¿negue' quet cá'maq 'neeta? Ma' quena' seuanqa'ta qami' rqopachi', loqo'm 'xoic raquipi', loqo'm 'mi'segueri', loqo'm qaica qatooỹaqui', loqo'm qami' ralolaxaic, loqo'm qami' ncoñiiteguesec, ca' sotauanqai'.”

45Ca' ca nashi 'naac ma'le: “Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quená'ogue ná'maq sqo 'viichii quena qomyipi quená'maq 'ec sqaica ca 'negue, qai'neeta caỹim sqo 'viichii.”

46Ime, ca' nauajo querepegue' ca nouaxanaxac sqaica lqodoc, ca ná'maq no'uen da ỹo'ueetetac, ca' quepegue' ca nca'laxa sqaica lqodoc.

Mateo 26

Qana'deentapigui quiyim qaiconlec so Jesús

(Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53)

1Ca co'na' so Jesús mashic ỹa'xat dá'ogue dajo, ca 'naaco' queso lapaxaguinatqaipi:

2—Ca' mashic qamiri 'yiiñii quenauajo dos na'xata', ca ỹovire'oga so na'xa'a quiyim qaỹo'leente so na'xa'a co'na' qanaqata'a so qomyipi quiyi Egipto. Ca' najo ỹale llaalec qoỹaano ma'le quiyim qaipateno.

3Ca' quesojo na'xa'a, ca' so lashillipi so netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai na napaxaguinataxanaq quena naqataxaquipi, chaqai na judioipi qo'xoiquipi, lapoỹata' quiyi nasoxoc yi la'a' so Caifás, lashi so netaxaỹaxanqajanqaipi.

4Ca hua'anyi, ca qana'deentapigui so Jesús quiyim qaiconlec qaỹalauat qaỹayinta.

5Qam 'neraco' quen: —Sqai huaugui nqaishinaq ca lapoxoc lodegaxat, qaiyi sqaica ca le'laxa na qom.

Aso 'aalo ỹocorelec na lqahic so Jesús

(Marcos 14.3-9; Juan 12.1-8)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6So Jesús hueeta'ño' yi Betania, hueete'e yi la'a' so Simón só'maq qohinaco' quen rishiita na loshicmaxa.

7Ca qanqo'neu'o' na'le caso 'aalo i'xateta aso coraxat lahi' lo'daxaraic lahita, 'xoic lesega'a. Ca co'na' so Jesús reloqotalec so nqui'ỹaxala', ca aso'maxare ỹocorelec na lqahic so Jesús queso coraxat lo'daxaraic lahita.

8Ca co'na' saua lapaxaguinatqa iuanta dajo, ca ro'ỹe'. Ca 'neraco': —¿Chi'negue dá'maq 'ec qaiualaxain?

9Ma' dajo ishit qoỹoqota'a nqohin quiyim qaimen, ca' qaỹotauan na 'xoraiquipi.

10'Qaatapegalo' so Jesús, ca 'naaco' quesaua'maxare: —¿Chi'negue ma' sqai 'xañiỹac anajo 'aalo? Dajo ỹo'uet caỹim 'xoic loyac.

11Ma' na 'xoraiquipi se neme ỹalequetauguilo qamiri, qam ỹim sqai queeta quiyim salequetauguilo qamiri.

12Dá'maq ỹo'uet caỹim dajo 'aalo, quiyim ỹocorelec na ỹoshicmaxa queso aceite lo'daxaraic lahita, ỹa'maxatetañi quiyim qayishinñi.

13Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim canchaqai hua'gue quena lahil na 'laua, quiyim qaỹa'xat dajo na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, qai'neeta qaỹa'xat dá'maq ỹo'uet caỹim dajo 'aalo, qaiyi qaỹo'leenta'a ada'maxare.

So Judas ỹahotaque ỹaano so Jesús

(Marcos 14.10-11; Lucas 22.3-6)

14Ca' so 'óna quesaua doce lapaxaguinatqa so Jesús, leenaxat Judas Iscariote, eec quepegue' retaxaỹa'pegue' so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi.

15Ca 'naaco' quesaua'maxare: —¿Ỹote' aca nañaañii quiyim saano so Jesús? Ca saua'maxare ishiuetene' saua treinta chiróla chicqaugui ana lecat leenaxat plata.

16Ca queco'na'le, ca so Judas idaantaque ca la'maqa' quiyim ỹaanouguilo saua'maxare so Jesús.

Da lqui'ỹaxac so qara'gaxala'

(Marcos 14.12-25; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

17Ca quesó'maq la'auaxanec na'xa'a quena' qaỹa'ic so pan qaca aca lalequete pe'taxachigui, ca' so lapaxaguinatqaipi nqo'neu'a so Jesús. Ca inat: —¿Negue' cá'maq hua'gue cá'maq vi'saque quiyim sa'maxataxañi ca rqui'ỹaaqachi' ma' qui'i' quecá'maq na'xa'a ma' qaỹo'leenta'a so na'xa'a co'na' qanaqata'a so qomyipi quiyi Egipto?

18Ca so'maxare 'naaco': —Quiipegue' yi na'a' lodegaxat Jerusalén, ca ma' viriu'a yi la'a' cajo ỹale, ca 'ñiỹaco': "Ñi qara'gaxala' 'naac: Yi ỹaloqo' tot qoỹoqaque. Ca' na ra'aachi' sahotaque iqui'ỹaaqa' ma' sa'ic ca na'ic ma' qaỹo'leente so na'xa'a na' qanaqata'a so judioipi quiyi Egipto, iqui'ỹaxaua' naua ỹapaxaguinatqa."

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca saua'maxare que', 'neetetegue dá'maq 'naaco' na'le so Jesús, ca ỹa'maxachiñi ca nqui'ỹaxac.

20Ca co'na' mashic pe, ca' so Jesús chaqai saua doce lapaxaguinatqa reloqosalec so nqui'ỹaxala'.

21Ca co'na' ñaq que'eeta'pe, ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim 'ue ca 'óna caqamiri yayaano ma'le.

22Ca co'na'le, ca saua'maxare 'ue da lachicoqo'. Ca' 'onatac renataxan, 'naaco' quen: —Qami' qara'gaxala', ¿ma'taq ỹim?

23Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ñí'maq ñouante'e' quena qarqui'ỹaxaqui peguet, ca' chaqaiñi ñí'maq yayaano ma'le.

24Qam najo ỹale llaalec ỹaatqajam quiichigui da 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a. Qam ¡'xoraicolec cá'maq qom yayaano! Cajo ỹale paguec la'maxa quetaxan se ne'qaaño' na'le.

25Co'na'le, ca retaqo' so Judas só'maq ỹahotaco' ỹaano, 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ca' ¿chaqaỹimo' na'maxare? Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaqami'.

26Ca co'na' ñaq que'eeta'pe, ca' so Jesús ỹacona so pan, ca ỹaanot da na'aachic ñi qota'olec. Ca na' ime, ca ỹasectaxachigui, ca ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa. Ca 'naaco': —A'guii, najo ná'maq ỹoshicmaxa.

27Na' ime, ca' icona aso 'taxaqui, ca ỹaanot da na'aachic ñi qota'olec. Ca' imeenec, ca 'naaco': —Qamiá'ogue ni'chiigui najo 'taxaqui.

28Ma' najo ná'maq iuoripi i'taxajñi dá'maq dalaxaic 'maqataxac. Ca' qaỹocoraqta'pe, qaiyi 'xoic cá'maq qaỹapalaxat ma'le ca lasauaxaset.

29Qam ỹim shinac caqamiri quiyim tot liỹa ñi'chigui najo li'i ana 'úva, toco' ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim liỹa ñi'ta'to qamiri queca 'ec dalaxaic lataxa, ma' seuqataugui da lo'ueenataxanaxac ñi ita'a qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

So Jesús ỹa'xat quiyim qanoqollictegue ma'le queso Pedro

(Marcos 14.26-31; Lucas 22.31-34; Juan 13.36-38)

30Ca co'na' ime ỹo'ueensac so no'ueenec, ca querepegue' aso quemaralec late'ogue' nananqa' ana qo'paq olivos.

31Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiá'ogue palac da rpi'ỹaxaguii caỹim quena pe. Ma' 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a: “Salauat ma'le cá'maq neloxoỹaq, ca' neuagaxatetac ma'le ana qagreta.”

32Qam ma' ime ma' liỹa yca'leuec, ca' sa'aueta'a ma'le yi Galilea.

33Co'na'le, ca' so Pedro 'naaco': —'Eno'm ná'ogue palac da lpi'ỹaxac caqami', qam ỹim 'e'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Ỹaatqajam llic da shinac caqami', chaqaina najo pe, ma' saqa' noỹen ca huaqa'e, qala' shi'gue tres 'ñirac quiyim sqai huañirapiguiỹa'.

35Ca' so Pedro 'naaco': —'Eno'm qayalauat shiqueta'ñi' qami', qam se ñoqolliguit. Ca sá'ogue so lapaxaguinatqaipi dá'ogue da la'qaatec.

So Jesús nqouagaxaintac hueete'e yi Getsemaní
(Marcos 14.32-42; Lucas 22.39-46)

36Co'na' so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa ỹovijta yi 'laua leenaxat Getsemaní. Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Nqa'xañiñi quenajo, ca' ỹim shicpegue' yijo ñqouagaxain.

37Ca' ỹauec so Pedro chaqai saua dos llaalqa so Zebedeo. Ca nauata'guit so lachicoxo chalego lecaic chaqai so lachitachic.

38Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Ñauata'guit queda ñachaalataxac 'ec sham yalauat na ỹachicoxo. Qovii'e quenajo, qam sqai laxaiỹo'.

39Co'na'le, ca' so Jesús cocho'qui' liỹa eec, ca nqa'paxañiguit na 'laua. Ca nqouagaxainot ñi qota'olec, 'naaco': —Qami' ita'a, no'm shichi' quiyim se ỹovichiguit nqai'ñi' aỹim da i'xoric 'ec aca naqana chim. Qam sqaida quet dá'maq chi sahotaque, ta'ta'a cá'maq vi'saque.

40Ca pilalo' na'le saua lapaxaguinatqa, ca' iuanejlgoto' laqatem'. Ca 'naaco' queso Pedro: —¿Sqai shichiỹo' 'ñiitari' aỹim shi'gouc nelohitauec?

41Nelohitauec qamiri, chaqai nqouagaxaiñii, qaiyi se novitalo qamiri ca ne'guenaxaguii. 'Nesa ma' llic rasapchita qamiri, qam na roshicmaxahi se nasapet.

42Ca lotqai liỹa eec, ca 'neetayi da nqouagaxainaxac: —Qami' ita'a, no'm 'ue ca la'maqa' quiyim se sovira'a dajo ñi'guenaxac, qam no'uen quiyim chaqaida nqai'ñi' cá'maq vi'saque.

43Ime, ca' pil, ca lotqai iuanejlgoto laqatem' saua lapaxaguinatqa, ma' naua nqote' la'qaatecta', paguelec na lelaxac.

44Ca ỹaxanta'pe, eec, ca lotqai liỹa nqouagaxain, qaidaata dá'maq la'qaatec ỹopilaqteta'gue.

45Ca quepegue' yí'maq hueesa'ñi saua lapaxaguinatqa. Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Nagui maqsa' laxahi chaqai nco'machiuec. Ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim najo ỹale llaalec qoỹaaneu'a na qomyipi hualoxonyipi.

46Ne'laxachishiguim, qolaq, mashic novi' ná'maq yayaano.

Qaicoñi' so Jesús
(Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53; Juan 18.2-11)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

47Ñaq retaqataco' so Jesús co'na' noviro so Judas só'maq 'óna quesaua doce lapaxaguinatqa, liỹaatac so 'xoic qomyipi 'ue na lecat chaqai na nepon qo'paq, nelaatqaipi queso letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi.

48So Judas só'maq remeenaxan, ỹa'uo' so letanec, 'naaco': —Cá'maq sqo'goq, ca' chaqai caga'ỹo' cá'maq coñilec, ca' coñirii.

49Co'na'le, ca' nqo'neu'a so Jesús, ca 'naaco': —¡Laa', qami' ỹa'gaxala'! Ca' nqo'goq.

50Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Qami', ¿negue' ca naquire'oga? Co'na'le, ca qanqo'neu'a so Jesús, ca' qaiconlec, ca qaicoñi'.

51Co'na'le, ca 'uo' so 'óna quesaua nauegaxaua' so Jesús no'vicshiguim so lecat, ca ỹouaxanec aso lque'la so lelaatec so lashi so netaxaỹaxanqajanqaipi.

52Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Shichirigui na lecachi' ca lahi', ma' ná'ogue ná'maq ỹahote'e na lecat quiyim nalauat, lo'o ma'le ca lecat ma' qaỹalauat.

53¿Sqa 'yiiñiỹo' quiyim ỹim seshit sashiila ñi ita'a qota'olec quiyim nela' quet nagui ca paguelec doce mil lelaatqaipi piguim laseripi?

54Qam quiyim shi'ntegue dajo, ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim ipaquichiguilo quet naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, ma' ỹa'xate' quiyim chaqaida 'neeta ma'le dajo?

55Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —¿Chi'neco' ma' viita'ahi na lecaachiri chaqai naua nepoñiri quiyim naguii'oga aỹim mashic 'eco' ỹim cuataxai? Taxanta' naua'que na'xata' ñqa'xantañi quen salequetauguilo qamiri, sapaxaguinataxantac cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi yi Jerusalén, qam se ycoñirii.

56Qam 'neeta dá'ogue dajo, qaiyi ipaquichigui dá'maq 'naaco' na'le so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a ỹa'xat quenaua naneresañi na'qaatqa. Co'na'le, ca 'eet so lapaxaguinatqaipi, no'ueenaqchichiguiñi so Jesús.

So Jesús qailoxoỹaxañiguit so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi

(Marcos 14.53-65; Lucas 22.54-55, 63-71; Juan 18.12-14, 19-24)

57Ca sauá'maq coñite' so Jesús, ỹauegueregu'a yi la'a' so Caifás só'maq paguec la'gaxala' so netaxaỹaxanqajanqaipi, ca shi'co' lapoota'ta' na'le so rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi.

58Qam so Pedro coỹaretaho', qam qoỹoqo'chiguit, chi ỹoviretau'o' yí'maq ỹaatqajam nasoxoc só'maq paguec nashi. Ca co'na'le, ca' nqa'xanñi, huaqata'to saua nouaataxanaq lase', qaiyi ỹa'ajantac cá'maq 'neeta ma'le dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

59So lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi chaqai sá'ogue só'maq nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi, idaantaque ca la'maqa' quiyim ỹo'uet ca lasauaxaset so Jesús, 'eno'm sqai llic, qaiyi qoỹaañiguit ca lelauaxa.

60Qam qaica quet cá'maq qaỹanata, 'eno'm 'xoic so qomyipi ỹoviro, na'majanteguelec so'maxare. Qam na'chaqai, ca co'uaataxante' ỹovirero saua dos 'maatqaqa.

61Ca saua'maxare 'neraco': —Dajo ỹale 'naac na'le: “Ỹim seshit sopoxoỹaxachigui añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi na Jerusalén, qam quecaua tres na'xata', ca lotqai ñá'ogue ño'xonshiguim.”

62Co'na'le, ca ne'laxashiguim so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi, ca 'naaco' queso Jesús: —¿Qaica ca 'ñirac? ¿Negue' cá'maq 'neeta ná'maq qaimaqateguelec qami'?

63Qam so Jesús se retaqa. Co'na'le, ca' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi 'naaco' queso'maxare: —Soỹaxanot nagui ñi qota'olec ñí'maq nca'leetauec quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxashichi' no'm sqai llic ca ra'qaachiqui'. Nichoxochite' no'm qami' ná'maq nashi nca'laxaqui, qami' llaalec ñi qota'olec.

64Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaỹim, chaqaida dá'maq 'ñirac. Chaqai qai'neeta shinac caqamiri huañiỹa ma'le najo ỹale llaalec nqa'xanta'gue da loic ñi qota'olec ñí'maq sqaica qalanac, chaqai naquetaugui ma'le na naueguelec quena piguim.

65Co'na'le, ca' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi nasectaxata'ahi saua loho. Dajo netanec quiyim chalego lauel. Ca 'naaco': —Dajo ỹale napaqueteguelec ñi qota'olec quenaua la'qaatqa. ¿Negue' quet ca liỹa qom souenaq quiyim ra'qaataxan? Ma' qamiri ỹaatqajam 'xaichigui dá'maq la'qaatec quiyim napaqueteguelec ñi qota'olec.

66Ca ¿negue' cá'maq 'ñiỹac? Ca saua'maxare 'neraco': —Da'maxare 'ue da lasauaxaset, ca' qaỹalauat ma'le.

67Co'na'le, ca' qanatoxogui na lashic so'maxare, chaqai qaỹouaxan. Chaqai saua liỹa', ca ỹouaxanyigui na lashic so'maxare.

68Ca qohinaco' queso'maxare: —Qami' ná'maq qami' nashi nca'laxaqui, ¡ñaqai 'xachi' negue' cá'maq rouaxañi'sac!

So Pedro 'naac quiyim se iuanapega so Jesús

(Marcos 14.66-72; Lucas 22.56-62; Juan 18.15-18, 25-27)

69Co'na'le, ca' so Pedro nqa'xantañi pa'aatauec quiyi nasoxoc. Ca 'uo' aso nelaata nqo'neuo' queso'maxare, ca 'naaco': —Qami' qai'neeta riỹa'isac quen da Jesús dá'maq le'ec yi Galilea.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

70Qam so Pedro reloqotaugui so qomyipi na' noqolliguit, 'naaco': —'Taque', se sa'den dá'maq 'xachisac.

71Ca' so Pedro co'na' mashic quepegue' ñi lasom, ca qaiuane'ta caso liỹa. Ca 'naaco' quesauá'maq neesa'anyi: —Sojo ỹale qai'neeta liỹaatac na'le so Jesús só'maq Nazaret le'ec.

72Ca' so Pedro lotqai liỹa noqolliguit, 'naaco': —Ỹaatqajam llic quiyim se seuanapega da ỹale.

73Co'na' ncopaata, ca qanqo'neu'a so Pedro quesauá'maq hueese'eyi. Ca qohinaco': —Ỹaatqajam llic quiyim qami' qai'neeta lliquisauguilo na'le saua'maxare, ma' vire'talo naua ra'qaataxahi' ỹaatqajam 'nejme' naua la'qaatqa saua'maxare.

74Co'na'le, ca' ỹaatqajam noqolliguit, ca 'naac quiyim qaỹalauat quiyim llic iuana so'maxare. Ca 'naaco': —'Taque', ỹaatqajam se seuanapega dajo ỹale. Ca' queco'na'le, ca' noỹen so huaqa'e.

75Co'na'le, ca' so Pedro ỹo'leente'te dá'maq 'naaco' na'le so Jesús: "Ma' saqa' noỹen ca huaqa'e, ca' qami' tres noqollicchitegue aỹim." Ca' so Pedro ta'oguiyi, ca ỹaatqajam noỹen.

Mateo 27

So Jesús qaỹauega'a so Pilato

(Marcos 15.1; Lucas 23.1-2; Juan 18.28-32)

1Ca co'na' richiguiñi, ca sá'ogue so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi mashic na'deenta' quiyim ỹa'ue ca la'maqa' quiyim qaỹalauat so Jesús.

2Ca qaicoñireta'ta' naua lqai'laqate', ca qaỹauega'a so nashi Roma le'ec Poncio Pilato.

Da 'neeto' na'le da lelauaxa so Judas

3Ca co'na' so Judas só'maq ỹaano' na'le so Jesús, co'na' ỹa'den quiyim saua'maxare ỹaanchiguit da lelauaxa so Jesús, ỹaatqajam 'xoic da netogotaxa. Ca ỹopilaxatero saua treinta chiróla ta'ta'a plata quesaua lashil na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi.

4Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹim 'ue da ỹasauaxaset, ma' saañiguit da lelauaxa so ỹale qaica ca ỹasauaxat. Qam saua'maxare 'neraco': —Dajo coqomi' ¿negue' quet cá'maq 'negue? Ma' ¡dá'maq dajo chi rasauaxashichi'!

5Ca' so Judas inaxaugui añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' aso nam. Ime, ca' eec, ca' chi coñitot na lqosot.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ca' saua lashil na netaxañaxanqajanqaipi ñaconta aso nam. Ca 'neraco': —Se seshitaq quiyim sellaqañigui añi lahi' ana nachitaxanataxanqate anajo plata, ma' na'maxare laseuete da nachaalataxac ca qom.

7Ime, ca' na'deenta' quiyim rishiujnaxanta so 'laua leenaxat 'laua lo'o no'ueenaxa, qaiyi 'ue ca nishinqa' ná'maq ileu ñoqa'a chicqauec.

8Vichiguiño' chi ñovireta'a nagui sojo 'laua leenaxat leuoripi no'ueenaxa.

9Ca' imiquio' dá'maq 'naaco' na'le so qota'a letaxañaxanqajnec leenaxat Jeremías, co'na' 'naac: "Ca' qaicona aso treinta chiróla chicqaugui ana leenaxat plata (asó'maq qoñaano qañahotaque laseuete ca qom illiguiñi na Israel llaalqaipi),

10ca caso'maxare, ca qarishiujnaxana so no'ueenaxa so 'laua lo'o, ca' ipaquichigui ma' chaqaida dá'maq yilarelec ñi qara'gaxala' qota'olec."

So Jesús reloqoto'ot so Pilato

(Marcos 15.2-5; Lucas 23.3-5; Juan 18.33-38)

11Ca' so Jesús qañauega'a so nashi Pilato. Ca so'maxare inato' so Jesús, 'naaco': —¿Qami'o' ná'maq qami' lashi na judioipi? Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaida dá'maq 'ñirac.

12Ca co'na' so netaxañaxanqajanqaipi chaqai so qo'xoiquipi queso judioipi imaqateguelec na lasauaxaset, qam so Jesús qaica ca ña'xat.

13Co'na'le, ca' qohinapego' queso Pilato: —¿Sqai 'qa'ita ná'ogue ná'maq se no'uen qaimaqateguelec qami'?

14Qam so Jesús qaica ca ña'xat. Ca' so nashi 'uo' da le'laxa. Ca' se ña'den ca 'neeta.

So Jesús qoñaanec quiyim qañalauat

(Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25; Juan 18.38—19.16)

15Qam so nashi 'uo' da chi lanatec, ma' co'quena' ñovire'ogalo sauajo na'xata' lapoxoqui' na qom, ca so'maxare 'uo' quen na ñosouec quena ncoñiiteguesec quecá'maq chi qarashiilaxanegue quena qom.

16Ca 'uo' na'le so ncoñiiteguesec choxoraic leenaxato' Barrabás.

17Ca co'na' saua'maxare lapoota'ta', ca renataxano' so Pilato, 'naaco': —¿Negue' cá'maq viitaque sosouec: ñi Barrabás, loqo'm ñi Jesús ñí'maq qohinac nashi nca'laxaqui?

18Ma' retano' quiyim chi npa'guenaxac dá'maq 'em qoñaano' so Jesús.

19Ca co'na' so Pilato ñaq nqa'xantalec so lo'ueenataxanqa', ca' aso loua 'uo' so nelaro la'qaatec, 'naaco': "'Neeto' lotqai 'iisapegueu'a so ñale huagaxaraic, ma' squepe chalego lichic so i'guemataxac sauaxat so'maxare."

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Qam so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi
na'yiiñiguit so qomyipi quiyim rashiilaxanegue qaỹosouec so Barrabás chaqai
quiyim qaỹalauat so Jesús.

21Ca' so nashi liỹo' retaqa, ca inate' saua'maxare, 'naaco': —Quiyaua dos, ¿negue'
cá'maq viitaque quiyim sosouec? Ca saua'maxare 'neraco': —Ca Barrabás.

22Ca' so Pilato inate'o' saua'maxare, 'naaco': —Ca ¿negue' cá'maq shinta'co' ñi
Jesús ñí'maq qohinac nashi nca'laxaqui? Ca saua'maxare 'neraco': —¡Pachiñiro!

23Ca' so Pilato 'naaco' quesaua'maxare: —¿Nega'ỹo' cá'maq se no'uen ỹo'uet
ñi'maxare? Qam saua'maxare liỹa ỹaualqagui, 'neraco': —¡Pachiñiro!

24Ca co'na' so Pilato retan quiyim qaica ca nemaq so qomyipi, ta'ta'a quiyim
noquiiquetashiguim nqai'en na naỹaac, ca relaataxanaco' so huaxaỹaq, ca' quiỹo'
naua lqai'laqate' qaỹa'ajantac sá'ogue. Ca 'naaco': —Ỹim sqa saỹapegueu'a ca
lelauaxa dajo ỹale, ma' qaica ca lasauaxaset. Ca' chaqaiqamiri 'viiquiñitac.

25Ca' sá'ogue so qomyipi nemaashiguim, 'naaco': —¡Qomi' chaqai na qochaalqaipi
ñomatqalta' quiyim qarasauaxaset da lelauaxa!

26Co'na'le, ca' so Pilato ỹosouec so Barrabás. Ca relaataxanlec quiyim
qaỹouaxantac so Jesús. Chaqai na' ime, ca' ỹaanec quiyim qaipateno.

27Ime, ca' saua nale' so nashi ỹauegue' so Jesús ỹaueguereu'a so lauo' lodegaxat
so'maxare. Ca lapoonta' sá'ogue so nalliripi so'maxare, ca qalapoỹau'a so Jesús.

28Ime, ca' qanaqate' saua loho, ca' qoỹañigui aso lachima ladocai toc.

29Chaqai qaipaxajta' aso le, ca' qoỹanagui na lqahic 'ec nqohin ana nashi nado'o,
chaqai qaipataxagui da lqai'laxat loic aso lashilete. Co'na'le, ca' qaỹa'dooto' quen
naua ne'cootal chi qai'neetac, qohinaco' quen: —¡La', qami' ná'maq qami' lashi na
judioipi!

30Chaqai qai'neeta qanatoqoto' quen, chaqai qaicona aso lashilete, ca
qaỹouaxañigui na lqahic.

31Co'na' ime qohinta'gue dajo da ne'naxac so'maxare, ca' qanaqat aso lachima
ladocai toc, ca' qoỹañiguilo sauá'maq chaqai loho. Ime, ca' qaỹaueguec quiyim
qaipateno.

Qaipateno so Jesús

(Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27)

32Ca co'na' mashic inoxondec, que', ca natenda'guit so ỹale na'gue da Cirene,
leenaxat Simón. Ca' qohinapega quiyim i'xat so npatenaxala' so Jesús.

33Ca co'na' ỹovijta yi 'laua leenaxat Gólgota, ca' da leloxoỹaxac dajo na'qaatec
'neetasa': napal lqahic lpi'nec loma'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34Ca' yi hua'ño' na' qane'taxañigui so Jesús so lataxa qaỹalecqajñiguit ca chim. Qam co'na' ime i'guen, ca' se ni'chigui.

35Ca co'na' mashic ime qaipateno, ca' saua nouaataxana' lase' nallichiguilo saua loho so Jesús, qaiyi naloguilo saua'maxare. Ca' quedajo, ca' ipaquichigui dá'maq 'naaco' na'le so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a co'na' 'naac: “Nallichiguilo na'le saua ỹoho, ca neuagaxachiguilo.”

36Co'na' ime, ca' nqa'xañiñi quiyi'maxare, ca nauaansa'a ỹa'ajansac so'maxare.

37Ca quená'maq nalooshi'ma na lqahic so'maxare, ca qaỹo'uet so nerec hueetalec dá'maq 'neeta da lasauaxaset, 'neetasa': “Najo na Jesús ná'maq lashi na judioipi.”

38Qai'neeta saua dos cuataxaqa npatenaxaua' nqohin so'maxare: 'óna so pa'aata'gue da loic, chaqai so liỹa queda nemaq.

39Chaqai ná'ogue ná'maq que'tegueyi ỹoviraqtetapega, ỹaxaỹaxantac na lqahic.

40Ca 'naac: —Qami' ná'maq 'ñirac so'irigui ñi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi na Jerusalén, ca' quecaua tres na'xata', ca' lotqai ñá'ogue no'xoñirishiguim. Nagui, ca' chi nca'laxachiralta'. Ca no'm ỹaatqajam qami' llaalec ñi qota'olec, ca renochirec nagui quena npatenaxalachi'.

41Chaqai saua lashil na netaxaỹaxanqajanqaipi, chaqai saua napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi, chaqai so fariseoipi, chaqai so lqo'xonqaipi na judioipi, qai'neeta ỹoviraqtesapega so'maxare. 'Neraco' quen:

42—Ishit nca'laxatec ca liỹa, qam ñi'maxare se ishit quiyim chi nca'laxatalta'. No'm llic quiyim chaqaiñi ñí'maq lashi na llaalqaipi so Israel, ca' renotec queda npatenaxala', qaiyi seuaqlec ñi'maxare.

43Ñi'maxare ỹaanot da lpi'ỹaxac ñi qota'olec. Ca' chaqaiñi ñí'maq qota'olec ñí'maq nca'laxatec quet nagui, no'm llic nqo'ta. Ma' ñi'maxare mashic 'naac coqomi' quiyim llaalec ñi qota'olec.

44Vire'ta sauá'maq npatenaxaua' cuataxaqa qai'neete' ỹoviraqtesapega so'maxare.

Dá'maq 'neeto' na'le da lelauaxa so Jesús

(Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30)

45Ca co'na' na'xa'a lavinñi, chi ỹovireta'a lavitari', 'xoico' so napalaxa quená'ogue na 'laua.

46Ca co'na' mashic rashiiñi aso ra'aasa, ca ỹaualqo' netenegue da laualaxac so Jesús, 'naaco': —Elí, Elí, ¿lama sabactani? —dajo 'naac: Qami' qota'olec, qami' qota'olec, ¿chi'neco' ma' yalachi'?

47Ca 'vio' saua quesauá'maq hueese'eyi 'qaachirigui, ca 'neraco': —Ñijo ỹale roỹaxantaque ca qota'a letaxaỹaxaqui leenaxat Elías.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

48Ca' queco'na'le, ca 'uo' so 'óna quesaua'maxare ne'laxatashiguim, ne'guenta, idaanaque nauol. Ca co'na' ime illijñi queso lataxa lochiviaxaic, ca coñiro quena lo'lo aso nque'e. Ca' ỹaañigui na lap quiyim nqo'goxoguit.

49Qam saua liỹa' 'neraco': —'Xañirac, ñaq sa'ajnaq sha'apiguito' novi' ca Elías, ca nca'laxatec.

50Ca' so Jesús lotqai liỹa netenegue da laualaxac. Ca' ileu.

51Ca' queco'na'le, ca' so lapoxot añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi yi Jerusalén shicchichiguiñigui na lavinñi, chicqoshi'mquera, ca' ỹovira'nquira, ca i'loxol na 'laua chaqai ropoxoỹa'gue na qaripi.

52Ca' huajñigui na napal lahiripi, chaqai vire'ta 'xoic na leuaxaiquipi liỹa nca'leuec quená'maq huelco' quen na'le ñi qota'olec.

53Ca co'na' ime liỹa nca'leuec so Jesús, ca' so qomyipi nenoxonshiguim cana lahi'. Ca' taugui yi Jerusalén yí'maq hua'ñi quena' qanqouagaxainot ñi qota'olec. Ca' yí hua'ño' na' 'xoic na qomyipi iuanchigui.

54Ca co'na' so lashi so nouaataxanaq chaqai sauá'maq liỹa' reloqosa'a so Jesús, co'na' iuanchigui i'loxol na 'laua chaqai ná'maq liỹa 'uo' na'le, ca 'xoico' da lqolonqa'. Ca 'neraco': —Ỹaatqajam llic ñijo ỹale ỹaatqajam llaalec ñi qota'olec.

55Ca 'xoico' so 'aallipi hueete'eyi ra'iitaho qoỹoqote'oga, quesauá'maq queesa'pegue'o' na'le so Jesús quiyi Galilea, chaqai ỹotauansaco' quen.

56Ca' quesaua'maxare ỹalequesauquio' saua María lase yi Magdala, chaqai aso María late'e so Jacobo chaqai so José, chaqai aso late'e' saua dos llaalqa so Zebedeo.

Mashic qaishinñi so Jesús

(Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42)

57Ca co'na' mashic sham napalñi, ca 'uo' so ỹale nesallaxanec leenaxat José, na'ñi yi na'a' Arimatea. So'maxare qai'neeta huelec so Jesús.

58Ca so'maxare quepegue' so Pilato, ca rashiilaxanegue so Jesús. Ca' so Pilato ila' da la'qaatec quiyim qoỹaanem so'maxare.

59Ca' so José naqajñi queso npatenaxala' so Jesús, ca' lepategue queso necanec lalagaxaic co'teeta.

60Ca illaugui asó'maq chi ỹauaaque lalamaxarete lahi', só'maq relaataxanlco' na'le quiyim qani'ỹaho caso qa'. Ca' co'na' ime ỹapogui queso qa' lodegaxat, ca' eec.

61Ca hueeso'o'yi na'le saua María Magdala lase chaqai aso liỹa María, nqa'xansañi, neesa'ñi yi reloxoỹa'ogue aso napal lahi'.

So neloxoỹaripi nouaataxanaq reloqota'a ñi lasom aso lahi' so Jesús

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

62Ca na' ime so na'xa'a 'maqataxaqui, ca' ỹovita so na'xa'a co'mataxaqui, ca' so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so fariseoipi quepegue' so Pilato.

63Ca 'neraco' queso'maxare: —Qami' qarashi, so'leentaqa'te cajo ỹale 'maatqaic 'naiquen na' ñaq nca'leetauec, quiyim ma' ime'ueque caua tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec queca lelauaxa.

64Ca' vichiguiño' 'maxaraic quiyim 'viichi' caua neloxoỹa' cañi lahi', toco' ma' ỹovirerec naua tres na'xata', qaiyi se qarocachau'a yi loshicmaxa quiyim pe quena lapaxaguinatqaipi, ime, ca 'naac quena qomyipi quiyim liỹa nca'leuec queso lelauaxa. Ca' quedajo ma'le, ca dá'maq pa'aatec na'maachic paguec lecaic ma'le quesó'maq 'auaxaic.

65Ca' so Pilato 'naaco' quesaua'maxare: —'Eda da nouaataxanyipi. Mohi, quii, ca' ỹaatqajam 'maxachichiguiñi pohichigui aca lahi'.

66Ca' saua'maxare que', ca' ỹaatqajam ỹa'maxachichiriñi aso lahi', ca' qaỹa'ue aso netanaxasete so qa' lapooque' aso lahi'. Ca na' ime, ca' qano'ueenaqterañi saua nouaataxanaq lase' quiyim reloxoira'a.

Mateo 28

Dá'maq 'neeto' na' liỹa nca'leuec so Jesús

(Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12; Juan 20.1-10)

1Ca co'na' ỹoxe'uegue so na'xa'a co'mataxaqui, chaqai mashic sham richiguiñi quesó'maq 'auaxaic na'xa'a quenaua no'ueenataxanaxaqui', ca' aso María lase yi Magdala chaqai aso liỹa María que' ra'ajnaxanda'a aso lahi' so Jesús.

2Ca 'uo' so quesaxan le'loxolaxa na 'laua, ma' so lelaatec piguim le'ec ñi qara'gaxala' chicqo'ot na piguim. Ca na' noviri'ña aso lahi', ca naqat so qa' lodegaxat lapooque' aso'maxare, ca' nqa'xanlec.

3Ca so'maxare ỹaatqajam ỹaviquetaugui, 'ec na nqai'legaxa, chaqai saua loho ỹaatqajam lalagaxaqa, 'nejme' ana loñi.

4Ca co'na' qaiuana so'maxare queso nouaataxanyipi, ca sá'ogue i'loxol quena lqolonaxa, ca' huerañi ileuete'.

5Co'na'le, ca' so nelaatec piguim le'ec 'naaco' quesaua 'aalo: —Totaxan ro'chii, ma' ỹim sa'den quiyim daañitaque ca Jesús cá'maq qaipateno na'le.

6Qam sqaica quenajo. Ma' shi'gue liỹa nca'leuec, ca ipaquichigui dá'maq 'naac na'le. Qam ỹalahi, ñaqai 'ajñii yí'maq qailla'ñi na'le.

7Ca chaqa'ma' quii, 'ñiỹapega ca lapaxaguinatqaipi, quiyim so'maxare ileu na'le, qam liỹa nca'leuec, ca' eec 'aueta'gue da Galilea. Ca' quiyi hua'ñi ma'le, ca huañiỹa. Ca' dajo dá'maq shim sa'xatema qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Co'na'le, ca' saua 'aalo chaqa'ma' quere'e aso napal lahi', 'ue da lqolonqa', qam lotqai 'xoic da netoonaxague'. Ca' que', ne'guente', ỹahote la'xaỹaxague' saua lapaxaguinatqa.

9Ca queco'na'le, ca' qanachaxanalo queso Jesús, ca' qaiquine'. Ca' saua'maxare nqo'netot so Jesús, ca' ỹa'dooto naua le'cootal, chaqai qa'aalouguilo naua lichil.

10Ca so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Totaxan ro'chii. Mohi, vii la'xaỹaxac ca ỹaqaỹaripi, quiyim taigue da Galilea. Ca' queda hua'gue, ca' iuañiua' ma'le.

Da la'qaataxanaxague' saua nouaataxanaq lase'

11Ca co'na' ñaqai queete' saua 'aalo, ca 'vio' saua neloxoỹa' nouaataxanaq lase' querepegue' yi na'a' lodegaxat Jerusalén, ca ra'qaataxanta so la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quedá'ogue dá'maq 'neeto' na'le.

12Ca' so na'gaxalateripi eec quepegue' so lqo'xonqaipi na judioipi, ma' ỹahotaque quiyim na'deenta'. Ca co'na'le, ca 'xoico' aso qoỹaanema nam plata saua nouaataxanaq lase'.

13Ca' 'neraco' quesaua'maxare: —Qamiri 'ñiỹaco' queso pe na' qamiri laxaita, ca' saua lapaxaguinatqa so Jesús novirero, ca' rocachita so loshicmaxa so'maxare.

14Chaqai no'm ñi nashi ỹoviro'ot quiyim ỹa'den dajo, ca' qomi' ñpa'xanaxaguit quiyim huelec nqaishinaq, qaiyi se ishit ỹa'ue ca nouaxanaxashichii.

15Ca co'na'le, ca' saua nouaataxanaq lase' iconchiguit aso nam plata, ca' que', ỹo'ueete' dá'maq qohinapegalo. Ca chaqaida dá'maq la'qaatec quen na judioipi, chi ỹovireta'a nagui.

Da laqataxac so Jesús quesaua lelaatqa
(Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49; Juan 20.19-23)

16Ca' chaqaida nqohin, ca' saua once lapaxaguinatqa taategue da Galilea, querepegue' ada quemaralec ladocai, dá'maq ỹicapego' na'le so Jesús.

17Ca co'na' iuanta so Jesús, ca' ỹa'dooto naua le'cootal, 'eno'm 'ue na ñaqai saqa' ỹaatqajam huelec quiyim ỹaatqajam chaqaiso' so'maxare.

18Co'na'le, ca' so Jesús nqo'neuo' quesaua'maxare, ca 'naaco': —Qanañaañim da iquesaxanaxa quiyim soiquentac ná'ogue na hueeto'ot na piguim chaqai quena 'laua.

19Ca' vichiguiño' qamiri selarii quiyim quiipegue' ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi. Ca' 'viichii quiyim ỹim napaxaguinaxala', chaqai chilaxanataxañiỹa da leenaxat ñi qota'olec, chaqai najo llaalec, chaqai so Espíritu Santo.

20Chaqai paxaguiñigue quiyim huelec ná'ogue ná'maq sapaxaguinguelo qamiri. Chaqai 'yiiñita quiyim ỹim salequetauguilo qamiri quenaua'que naua na'xata', chi ỹovireta'a ca nqodoc. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Marcos

Marcos 1

Só'maq nachilaxanataxanaq leenaxat Juan rapaxaguinataxantac quiyi 'laua qaica qom

(Mateo 3.1-12; Lucas 3.1-9, 15-17; Juan 1.19-28)

1'Eda 'neeto' na'le co'na' ñaqai chita'gue taañi da na'qaatec qaÿa'xatetac so Jesucristo só'maq llaalec ñi qota'olec.

2So la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías, shi'co' 'ue da ÿiriñi, 'neetasa': Aÿim qota'a sela' ma'le ca ÿa'qaataxanqajnec, sa'auaxanta'gue da 'iisa'gue, qaiyi ÿa'maxatetañi ca nayicyaxaqui'.

3Ca 'uo' so ÿale 'maqateguelec so 'laua qaica qom, da loÿaxanaxac 'neetasa':

“Chaqa'ma' 'maxachitañi ca nayic ñi qara'gaxala'; ÿalamqata nqai'ñii ca nayic ñi'maxare.”

4Ca' chaqaida 'neeto' na'le so Juan co'na' naqueto'ot quiyim nachilaxantac na qomyipi quiyi 'laua qaica qom. Chaqai 'neetapega quiyim ÿaxañiñi naua loico quiyim qanachilaxan, qaiyi qaÿapalaxate' naua lasauaxasete'.

5Qananacpegue' quiyim qana'xaÿaxana quená'ogue ná'maq naalec yi 'laua Judea chaqai yi na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca co'quena' ÿa'xat na lasauaxaseteripi, ca' so Juan nachilaxan caso lachiugue leenaxat Jordán.

6Qam saua loho so Juan no'xonqa, chicqauguilo na laue ana nauaanaxanaxa late'e, chaqai loshicmaxa so nosaataxaqui. Ÿa'queetac ana piñai so'maxare chaqai na rapic li'i.

7Ca so'maxare rapaxaguinataxantac quena qomyipi, 'naaco' quen: —'Ue na coÿaretalec aÿim, qam na'maxare paguec lquesaxanaxa caÿim. Chaqai ÿaatqajam se yalou'a quiyim ñqai'guiñi quiyim sosoorec naua lapelate' lequeete'.

8Ÿim ñachilaxañiguilo qamiri na huaxaÿaq, qam ca'maxare nachilaxañiguilo qamiri ma'le ca Espíritu Santo.

Da nachilaxanataxac so Jesús

(Mateo 3.13-17; Lucas 3.21-22)

9Ca' quesaua na'xata', ca' novi' so Jesús, chicqotau'a yi na'a' leenaxat Nazaret, yi'maxare huaugui yi 'laua Galilea. Ca' so Juan nachilaxan caso lachiugue Jordán.

10Ca co'na' nenoxonshiguim queso huaxaÿaq, ca' so Jesús iuana quiyim nauachigui na piguim, chaqai so Espíritu Santo naÿa'ña so'maxare, 'ec na co'toco'.

11Ca' qara'xaÿaque so na'qaatec 'maqot na piguim, 'naaco': —Qami' ná'maq qami' ÿaalec ÿoqo'itaxat, ÿim ÿaatqajam ñitoonta'pegue qami'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Da ne'guenaxac so Jesús
(Mateo 4.1-11; Lucas 4.1-13)

12Ca' so Espíritu Santo chaqa'ma' ỹaueguegue da 'laua qaica qom.

13Ca hueeta'ño'yi so Jesús cuarenta na'xata', ỹalequetaugui na iseripi. Ca qai'gueno' queso na'ỹaapec, ca anaco' na nelaatqaipi piguim laseripi, ca ỹotauantac so'maxare.

So Jesús na' chita'gue ro'ueenataxan quiyi Galilea
(Mateo 4.12-17; Lucas 4.14-15)

14Ca co'na' mashic qaicoñi' so Juan, ca' so Jesús taigue da Galilea. Ca' ỹa'xatetac dá'maq no'uen na'xaỹaxac queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

15'Naaco' quen so Jesús: —Mashic ipalata'a yi laloqo' quiyim novi' da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Ca' 'xañiñi naua qatoigohi, chaqai viilec da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

So Jesús roỹaxanalo saua cuatro noqoinaxana' quena nallin
(Mateo 4.18-22; Lucas 5.1-11)

16Ca' so Jesús queeto'ot ỹouoxontac na lahi aso latogot late'ogue' quiyi Galilea. Ca iuane'talo' na'le so Simón chaqai so lqaỹa Andrés, qam ma' noqoinaxana' quena nallin, ca inaqasegueñi so laleguegue' quiyi huaxaỹaq.

17Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Oquiigue aỹim, ca' ma'le so'uet quiyim qamiri noqoinaxana' quena qomyipi.

18Ca chaqa'ma' ỹalaterañi so laleguegue', ca' quetegue so'maxare.

19Ca' so Jesús co'na' cocho'qui' liỹa eec, ca iuane'talo' saua Jacobo, llaalec so Zebedeo, chaqai so lqaỹa Juan, hueesañigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ỹa'maxatesegueñi so laleguegue'.

20Ca roỹaxanalo', ca saua'maxare no'ueenaqchichiriñi so leta'a' Zebedeo caso neesañigui, chaqai saua lelaatqa. Ca' quetegue so Jesús.

'Uo' so ỹale 'ue so le'ec lecmaxaic
(Lucas 4.31-37)

21Ca co'na' ỹovirera'a yi na'a' Capernaum, ca' queso na'xa'a co'mataxaqui, ca' so Jesús inoxonougui añi lapoxoqui na judioipi, ca' rapaxaguinataxan.

22Ca' so qomyipi ỹaatqajam 'ue da le'laxa quenaua la'qaatqa so'maxare, ma' 'ec 'ue da lquesaxanaxa, sqai 'nejem ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi.

23Qam caso lapoxoqui ná'maq na'ñi yi na'a' 'uo' so ỹale 'uo' so le'ec lecmaxaic. So'maxare ỹaualqo', 'naaco':

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24—¿Chi'negue ma' nishichirau'alo qomi', qami' Jesús, le'ec yi Nazaret? ¿Novichi' quenajo ma' viisaque quiyim huagaxachira'pe qomi'? Ỹim sa'den qami' quiyim qami' lalamaxaret ñi qota'olec.

25Ca' so Jesús retaxaỹa'a so ne'ec lecmaxaic, 'naapego': —¡Re'maqaite', chaqai noxoñirec quena ỹale!

26Ca' so ne'ec lecmaxaic ileueta nqai'en so ỹale, chaqai netenegue da laualaxac, ca' eec, ca'e so ỹale.

27Ca sá'ogue so qomyipi no'daxatec. Ca' chi nenatetecta': —¿Negue' cá'maq 'neeto' dajo? ¿Nega'ỹo' dá'maq dalaxaic napaxaguinataxanaxac? ¡Dajo ỹale 'ue da lquesaxanaxa quiyim ilarec vire'ta na ne'ec lecmaxaic, chaqai na'maxare na'xaỹaxane'ta da'maxare!

28Ca' ñaqai chita'gue, ca chaqa'ma' qaỹa'den so Jesús quiyá'ogue yi 'laua Galilea.

So Jesús ỹomatec aso ni'ỹoqoro so Pedro

(Mateo 8.14-15; Lucas 4.38-39)

29Ca co'na' inoxondec caso lapoxoqui na judioipi, ca' so Jesús nauequetecto saua Jacobo chaqai so Juan, querepegue' yi la'a' so Simón chaqai so Andrés.

30Qam aso ni'ỹoqoro so Simón nenantañi, ma' 'xoic na lpa'ỹaaxa na loshicmaxa. Ca' qara'qaataxanem so Jesús quiyim ralolaxai aso'maxare.

31Ca' nqo'neu'a so Jesús, ca' icona da lqai'laxat, ca navicshiguim. Ca' na'le chaqa'ma' qaica ca lpa'ỹaaxa na loshicmaxa, ca quelolta'pegueto saua'maxare.

So Jesús 'xoic so ỹomatec ralolaxaiquipi

(Mateo 8.16-17; Lucas 4.40-41)

32Ca co'na' inoxonñi aso ra'aasa, mashic sham napalñi, ca qanodou'a so Jesús ná'ogue na ralolaxaiquipi chaqai ná'maq 'ue na le'ec lecmaxaic.

33Chaqai sá'ogue só'maq qomyipi na'ñi yi na'a' lapoỹau'a ñi lasom.

34Ca' so Jesús ỹaatqajam 'xoic so ỹomatec quesó'maq ralolaxaiquipi ỹoreta'oguit na ralolaxa, chaqai qai'neeta 'xoic na ỹo'daauec na le'ec lecmaxaic. Qam sqai ỹaxanegue na ne'ec lecmaxaic quiyim retaqa, ma' na'maxare ỹa'den negue' so'maxare.

So Jesús rapaxaguinataxan quiyi Galilea

(Lucas 4.42-44)

35Ca co'na' ñaq napaltañi, ca' so Jesús ne'laxashiguim. Ca ta'oguiyi quiyi na'a' lodegaxat, ma' ỹahotaque quiyim nodaatec, ca' nqouagaxain.

36Ca' so Simón chaqai saua liỹa' nauegaxaua' que', idaandaque so'maxare.

37Ca co'na' ỹanajta, ca ra'qaataxanta so'maxare, 'neraco': —Ná'ogue idaantaque qami'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Qam so'maxare 'naaco': —Qolaq, qolaqpegueto naua sqoỹoqapigui na'aate', qaiyi sa'xatem qai'neeta da na'qaatec na'maxare quená'maq na'ñi, ma' chaqaida dá'maq 'em ñanac.

39Ca' so Jesús ỹouoxontac yá'ogue yi Galilea, rapaxaguinataxantac cana lapoxoqui na judioipi, chaqai ỹo'daauec qai'neeta na ne'ec lecmaxaic quena qomyipi.

So Jesús ỹomatec so rishiita na loshicmaxa
(Mateo 8.1-4; Lucas 5.12-16)

40Ca 'uo' so ỹale rishiita na loshicmaxa nqo'neu'a so Jesús. Ca ỹa'chi'iño' naua le'cootal, ca 'naaco': —No'm 'maxariñi', ca' shichi' quiyim yomachirec quena yalolaxa.

41Ca' so Jesús ỹaatqajam 'uo' da le'xorenataxanaxa queso'maxare. Ca' ipootau'a, ca 'naaco' queso'maxare: —Ajá'a, sa'maxarenta. Ca' nagui, ca remi'rec.

42Ca co'na' 'naac dajo, ca' eec so ralolaxa so ỹale, ca chaqa'ma' imeuec.

43Ca co'na'le, ca so Jesús ilarec so ỹale, qam ỹaatqajam qate'ta, 'naaco':

44—Qam qaica ca 'qaataxañita. Ta'ta'a quiyim qui', nachaxañireu'a ñí'maq letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, ca' 'ỹaañiro aca rachitaxanataxanqachi'i' caná'maq relaataxanlec so Moisés quiyim ỹaano cá'maq mashic imeuec queca ralolaxa, qaiyi ná'ogue ỹa'den quiyim mashic remi'rec.

45Qam co'na' eec so ỹale, ca chaqa'ma' ra'qaataxano' quedá'ogue dá'maq 'neeto' na'le. Ca' vichiguiño' so Jesús tot ishit quiyim nachaxanta quiyim inoxoneu'a canchaqaica na'a'. Ta'ta'a quiyim taauec quena hua'ñi na qaica qom, qam chicqote'ogalo na qom na'ỹa'a so'maxare.

Marcos 2

So Jesús ỹomatec so se ra'ñiigue
(Mateo 9.1-8; Lucas 5.17-26)

1Ca co'na' ỹore'ueguelo saua na'xata', ca' so Jesús liỹa inoxonougui yi na'a' Capernaum, ca qara'xaiguelec so'maxare quiyim hueete'e ca la'a'.

2Ca cha'ma' 'xoic so lapoỹata' qomyipi, chi ỹovireta'a quiyim qaica ca ledaaqa' ñi lasom ñi 'imec. Qam so'maxare ỹa'xatetac da la'qaatec ñi qota'olec.

3Ca qanodou'a yi hueeta'ñi so Jesús so ỹale se ra'ñiigue, qane'xateta so'maxare quesaua cuatro ỹale'.

4Qam ma' saua'maxare se ishite' ỹovirera'a so Jesús, ma' ỹapaguelec so qomyipi. Ca saua'maxare naqate' so lahi na lelaq so 'imec quiyí'maq naloochi'ña so'maxare. Ca quesó'maq nauaatec, ca quiichi'ñigui nqohin só'maq ralolaxaic hueetalec so lacanec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca so Jesús co'na' iuana da lpi'ỹaxague' saua'maxare, ca 'naaco' queso ralolaxaic:
—Qami' ỹaalcolec, nagui qaỹapalaxat ná'ogue na rasauaxashichi'.

6Qam 'vio' saua ỹalequesaho quená'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, nqa'xansañi, ra'deenataxanta'pe, 'neraco':

7"¿Chi'neco' dá'maq la'qaatec da ỹale? Ma' napaqueteguelec ñi qota'olec, ma' qaica ca ishit ỹapalaxat ca nasauaxaset, qaiñiita ñi'maxare."

8Qam só'maq Jesús chaqa'ma' ỹa'den dá'maq la'deenataxanaxague' saua'maxare, ca 'naaco': —¿Chi'negue ma' 'ñiita'gue dajo, da ra'deenataxanaxaguii?

9¿Negue' ca paguec se qalaq quiyim qohinac queca ralolaxaic: "Qaỹapalaxate' caua rasauaxashichichi'", loqo'm qohinapega: "Ne'laxachirishiguim, nañireta' na qacanqui', ca' qui'"?

10Ca' nagui sachaxanalo qamiri quiyim najo ỹale llaalec 'ue lquesaxanaxa quena 'laua quiyim ỹapalaxat ca nasauaxaset. Ca 'naapego' so se ra'ñiigue:

11—Shinapega qami' nagui, ne'laxachirishiguim, nañireta' na qacanqui', ca' quirepegue' ca ra'aachi'.

12Ca chaqa'ma' ne'laxashiguim so ralolaxaic, inanta' so lacanec. Ca' ca'e yí'maq hueeta'ñi, ca sá'ogue so qomyipi chi ra'i'tegue. Ca' quedajo, ca sá'ogue 'xoic da le'laxa. Ca' imaqachintac ñi qota'olec, 'naaco': —Se ỹauanapega 'ue ca seuanqachigui 'nejem dajo.

So Jesús roỹaxana so Leví

(Mateo 9.9-13; Lucas 5.27-32)

13Ca co'na' ime dajo, ca' so Jesús lotqai liỹa quepegue' yi lahi aso latogot late'ogue'. Ca co'na' sá'ogue so qomyipi nqo'neu'a so'maxare, ca' ỹapaxaguin.

14Ca co'na' eec, ca iuane'ta so Leví só'maq llaalec so Alfeo. Nqa'xantañi quiyi nishiuetenaxanqa' quena qomyipi quena' qaishiueten so nashi quiyi Roma. Ca 'naapego': —Quitegue aỹim. Ca' so Leví ne'laxashiguim, ca' quegue.

15Ca co'na' so Jesús que'eetac quiyi la'a' so Leví. Ca 'xoico' na ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma, chaqai na sauaqhuaiquipi, nqa'xantañi, lqui'ỹaxaua so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa, ma' ỹaatqajam 'xoico' so qomyipi queeta'pegue' na'le so'maxare.

16Qam ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai na fariseoipi co'na' idaana'a so Jesús quiyim lqui'ỹaxaua sá'ogue so qomyipi, 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa so Jesús: —¿Chi'neco' ñí'maq ra'gaxalarii que'eeta'pegue' chaqai ne'teeta'pegue' ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete ñi nashi quiyi Roma chaqai na sauaqhuaiquipi?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ca co'na' so Jesús 'xaÿa dajo, ca 'naaco': —Quecá'maq sqaicanqaida chaqai queca no'ueenta, ca se ÿouen ca natarenataxanaq, ta'ta'a ná'maq ralolaxaiquipi. Ma' se ñanac quiyim soÿaxana cá'maq 'maxaraic, ta'ta'a ná'maq sauaqhuaiquipi.

Qainatetac so Jesús queca llicyaxac quiyim nqopaaqachit ca qom

(Mateo 9.14-17; Lucas 5.33-39)

18'Uo' so na'xa'a co'na' nqopaaqachite' saua queesa'pegue' so Juan chaqai na queeta'pegue' na fariseoipi. Ca 'vio' saua qomi' nagrepegue' so Jesús, ca' inate' so'maxare: —¿Chi'neco' ma' nqopaaqachit ná'maq queeta'pegue' so Juan chaqai ná'maq queeta'pegue' na fariseoipi, qam naua rapaxaguinataxahi' se nqopaaqachite'?

19Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Peeta'a ishit quiyim nqopaaqachit cá'maq ÿalequetau'a ca nashilaxac quiyim cá'maq huonaxaua ñaq ÿalequeta'guit ca qomyipi? Ca no'm ñaq ÿalequetaho cá'maq huonaxaua, ca' se ishit nqopaaqachit.

20Qam 'uo' ca na'xa'a quiyim qarouootaxana'gue ca'maxare, ca' quiyi, ca' nqopaaqachit.

21Ma' qaica cá'maq ishit napalaten ca nooÿac leteraxaic quiyim rapalatenaxana ca dalaxaic hualoq lahi. Ma' cá'maq dalaxaic ma' cata', ca paguec nqo'naxatec cá'maq lasectaxa.

22Chaqai qaica ca ishit iÿoxogui aca isecÿac loshicmaxa leteraxai queca dalaxaic lataxa. Ma' cá'maq dalaxaic lataxa ÿachipiaxata'gue ca loshicmaxa, ca na'lerañi cauá'maq loshicmaxa chaqai ca lataxa. Ca vichiguiño' quiyim qaÿocoriñi ca dalaxaic lataxa, ca qaÿocori'ñigui aca dalaxai loshicmaxa.

Saua lapaxaguinatqa so Jesús no'tequesa'ña ana trigo la queso na'xa'a co'mataxaqui

(Mateo 12.1-8; Lucas 6.1-5)

23Ca 'uo' so na'xa'a co'mataxaqui, ca' so Jesús queetalec so nanaxanqa', ca' saua lapaxaguinatqa so'maxare no'tequesa'ña ana trigo la.

24Ca' so fariseoipi 'naaco' queso'maxare: —'Ajñi', ¿chi'negue ma' ÿo'ueete' nauá'maq rapaxaguinataxahi' dá'maq se qaÿo'uet quiyi na'xa'a co'mataxaqui?

25Qam so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Se ÿauano' quen taxahilec qamiri dá'maq 'neeto' na'le so nashi David co'na' so'maxare chaqai saua nauegaxaua' 'ue da louenaxanqa' chaqai qopate'?

26Co'na' so David inoxonougui ñi lauo' ñi qota'olec co'na' so Abiatar ñaq lashi na letaxaÿaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaÿa'pegue' ñi qota'a. Ca ÿa'gue' saua paañi' mashic shi'gue qoÿaanoto ñi qota'a, só'maq qainaata na netaxaÿaxanqajanqaipi ishit ÿa'ic, chaqai nouanta'to sauá'maq nauegaxaua'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

27So Jesús 'naaco' qai'neeta quesaua'maxare: —Na' qaỹo'uet so na'xa'a co'mataxaqui, qaỹauaaque nco'mataxaqui na qom, qam mesqaiyi yí'maq na'xa'a co'mataxaqui yí'maq 'em qaỹo'uet na qom.

28Vichiguiño' najo ỹale llaalec 'ue da lquesaxanaxa quiyim 'ue ca relaataxanlec quiyi na'xa'a co'mataxaqui.

Marcos 3

So ỹale rashivita na lqai'laxat

(Mateo 12.9-14; Lucas 6.6-11)

1Ca' so Jesús lotqai liỹa inoxonougui aso lapoxoqui na judioipi, ca hueeta'ño'yi so ỹale ỹaatqajam rashivita da lqai'laxat.

2Qam 'uo' na ỹalequetaho quiyim chi nauaanta'a so Jesús quiyim ratarenataxañigui so na'xa'a co'mataxaqui, qaiyi ishit quiyim qohinac 'ue ca lasauaxaset so'maxare.

3Ca' so Jesús 'naapego' só'maq ỹale rashivita so lqai'laxat: —Ne'laxachirishiguim, ca' nachaachiriñi quena lavinñi.

4Co'na' ime, ca inato' so qomyipi: —¿Negue' cá'maq qaỹa'maxarenta quiyim qaỹo'uet quiyi na'xa'a co'mataxaqui, cá'maq ỹa'maqachiguiñi, loqo'm ca se ỹa'maxañi? ¿Qanca'laxatec ca qom, loqo'm qaỹalauat? Qam saua'maxare i'marete', qaica ca retaqa.

5Co'na'le, ca so Jesús ro'oogui na' ỹamataugui so qomyipi. Ca' 'ue da lachicoxo, ma' saua'maxare se na'xaỹaxane'. Ca 'naapego' só'maq ỹale: —Ỹeguec nqai'ñi' na rqai'laxachi'. Ca' ỹeguec nqai'en da lqai'laxat, ca chaqa'ma' imeuec.

6Co'na'le, ca inoxonec so fariseoipi, ca ta'oga na nalliripi so Herodes quiyim qaretaxaỹapigui cá'maq qohinta'gue quiyim qaỹalauat so Jesús.

'Xoic so qomyipi hueeto'ot na lemanaxa aso latogot late'ogue'

7Qam so Jesús eec liỹareta'pe saua lapaxaguinatqa, querepegue' so lemanaxa aso latogot late'ogue'. Ca 'xoic so qomyipi quegue so'maxare, chicqochi'ñi yi Galilea.

8Ca co'na' qara'xaiguelec na lecaic ná'maq ỹo'uet so'maxare, ca 'xoic ná'maq nacpegue' so'maxare, chicqau'a yi Judea, chaqai Jerusalén, chaqai yi Idumea, chaqai da lqodoigue queda laseego aso lachiugue Jordán, chaqai quiyi 'laua Tiro chaqai yi Sidón, ma' qaỹahotaque qaiuana so'maxare.

9Ca vichiguiño' so Jesús chaqa'ma' qatalo saua lapaxaguinatqa quiyim ỹa'maxatesañi aso qom lahi' huaxaỹaqse, qaiyi se qanpataxagui so'maxare queso qomyipi, ma' mashic ỹapaguelec.

10Ma' mashic ỹapaguelec ná'maq ỹomatec so'maxare, ma' ná'ogue ná'maq ralolaxaiquipi nqa'paxana'a, ma' ỹahotaque quiyim ipootau'a so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Chaqai co'quena' qaiuana quena ne'ec lecmaxaic, ca chaqa'ma' ỹa'chi'iñi naua le'cootal quecá'maq reloqota'ñi so'maxare, ca' ỹaualaq, 'naaco' quen: —¡Qami' ná'maq qami' llaalec ñi qota'olec!

12Qam so Jesús ỹaatqajam se ỹala'gue quena' 'naapega quiyim se ỹa'xat negue' so'maxare.

So Jesús nca'au'alo saua doce lelaatqa
(Mateo 10.1-4; Lucas 6.12-16)

13Ca co'na' ime dajo, ca so Jesús taashi'megue aso quemaralec ladocai. Ca roỹaxanalo' sauá'maq nqo'teu'alo so'maxare, ca saua'maxare querepegue' so'maxare.

14Ca nca'au'alo saua doce quesaua'maxare quiyim nauegaxaua' so'maxare, chaqai ilate' quiyim ỹa'xate' da na'qaatec.

15Chaqai ỹaanem da lquesaxanaxa quiyim ỹomatec na ralolaxaic, chaqai quiyim ỹo'daauec na ne'ec lecmaxaic.

16Ca' 'enaua naua leenqate' saua doce: Simón, só'maq so Jesús ỹanegue na'aamataxat Pedro;

17Jacobo chaqai so lqaỹa Juan, llaalqa so Zebedeo, sauá'maq ỹanegue na'aamataxate' Boanerges, ca' da reloqo'tegue dajo 'naac, soxonaxa llaalqa;

18Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo, llaalec so Alfeo; Tadeo, Simón só'maq chicqaugui na cananistaipi,

19chaqai so Judas Iscariote, só'maq ỹaano' na'le so Jesús.

Qohinaco' quiyim so Jesús hueeto'ot da lquesaxanaxa na ne'ec lecmaxaic
(Mateo 12.22-32; Lucas 11.14-23; 12.10)

Ca co'na' ime, ca inoxono' queso 'imec, liỹareta'pe saua lapaxaguinatqa.

20Ca lotqai liỹa lapoỹaho so 'xoic qomyipi, vire'ta ca' se ỹa'maxañi quiyim qui'ỹe'.

21Ca co'na' 'xaiguelec dajo so lauo' laseripi so Jesús, ca' naque, ma' ỹahotaque quiyim ỹauec, ma' qohintapega mashic neleguemaxat.

22Chaqai qai'neeta 'uo' na chicqota'gue da Jerusalén quena rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi. Na'maxare 'naaco': —Dajo ỹale hueeto'ot ñi Beelzebú ñí'maq lashi na ne'ec lecmaxaic, ca' quedá'maq lquesaxanaxa ñi Beelzebú ro'ootaxantapega quena ne'ec lecmaxaic.

23Ca' so Jesús roỹaxanalo' saua'maxare, ca ỹa'uo' so laloqojnaxanaxaqui, 'naaco': —¿Negue' quet cá'maq 'neeta quiyim so na'ỹaapec chi no'daalta'?

24Ca nashi no'm noỹojchi na nalliripi, ca' nco'ỹata', ca' cajo nashi da 'neetari' sqai queeta.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Chaqai cá'maq chi neuo' laseripi no'm noỹojchi, ca' npa'guenta'ta', ca' da 'neetari' sqai queeta.

26Ca no'm so na'ỹaapec ỹoretecchi, ca' chi npa'guenalta', chaqai quiyim ỹora'chi da lquesaxanaxa, ca' sqai queeta da 'neetari'. Ta'ta'a quiyim dajo ỹoviraqteta'a ca lqodoc quiyim imeho.

27Ma' qaica ca ishit inoxonougui ca lauo' ca quesaxanaxaic ỹale ca rouootaxana'gue na louenqaipi, no'm sqai 'au coñirañi. Ta'ta'a no'm 'ne'tegue dajo, ca' qaigueme ishit rouootaxana'gue ca louenqaipi.

28Dá'maq shinac nagui caqamiri ỹaatqajam lliqueta, quiyim ná'ogue na qomyipi ishit quiyim qaỹapalaxat na lasauaxaseteripi, chaqai ná'ogue ná'maq ỹa'xat se no'uen.

29Qam cá'maq se no'uen ca ỹa'xat quiyim retaxaỹa'guit so Espíritu Santo, ca ca'maxare tot ishit quiyim qai'xoren. Ta'ta'a quiyim tot qaỹapalaxat ca lasauaxaset.

30'Eda 'naaco' na'le so Jesús, ma' so qomyipi 'naaco' quiyim 'ue so le'ec lecmaxaic so'maxare.

Aso late'e chaqai saua lqaỹa' so Jesús

(Mateo 12.46-50; Lucas 8.19-21)

31Co'na'le, ca ỹovirero' saua lqaỹa' chaqai aso late'e so Jesús, qam saua'maxare pa'aasauec, ca relaataxanda'a so'maxare.

32Ca ná'maq nqa'xantañi lapooto'ot so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Ada qachii'i' chaqai daua rqaỹachi' pa'aasauec, idaansaque aqami'.

33Qam so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Negue' acá'maq ỹate'e, chaqai cá'maq ỹaqaỹaripi?

34Ime, ca' ra'ỹaugui só'maq nqa'xantañi reloqoto'ot so'maxare. Ca 'naaco': —Nauajo nauá'maq ỹate'e chaqai ỹaqaỹaripi.

35Ma' cá'maq ỹo'uet cá'maq ỹahotaque ñi qota'olec quiyim qaỹo'uet, ca' chaqaica cá'maq ỹaqaỹa ỹale, chaqai ỹaqaỹa 'aalo, chaqai ỹate'e.

Marcos 4

Qaraloqojnaxana ca nanaxanaq

(Mateo 13.1-9; Lucas 8.4-8)

1So Jesús liỹa rapaxaguinataxan queda lahi aso latogot late'ogue', ca 'xoic so qomyipi lapoỹau'a yí'maq hueete'e so'maxare. Qam mashic paguec 'xoic, ca' so Jesús renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca' nqa'xanñi, ca' so qomyipi no'ueeno'ot so lemanaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca 'xoic na ỹapaxaguinegue, qam ỹahote'e na laloqojnaxanaxat. Ca quená'maq lapaxaguinataxanaxac, ca 'naaco' quen:

3—Ñaq na'xaỹaxañiỹa da sa'xat: 'Uo' so ỹale eec danaxan.

4Ca co'na' danaxantac, ca 'uo' ana lanecse ala tajlec so nayic. Ca anaco' ana qo'oollipi, ca ỹa'ic.

5Ca' aso liỹa lanecse ala tajleco' so 'laua ỹalliquichigui na qa'. Ma' sqoỹoxoñi na 'laua, ca' aso nanecse ala chita'gue, ca' ñaxat.

6Qam co'na' nenoxonshiguim aso ra'aasa, ca' ỹavic, ma' sqoỹoxo'ñiguilo naua lpa'yii. Ca' ỹaso.

7Ca' so liỹa lanecse ala taachiguinquio' ca leesat. Qam so leesat se ỹolaua'gue da llaqtaxac, ca' ỹapolec aso nanecse, ca' se ishit quiyim 'ue aca la.

8Ca' aso liỹa nanecse tajlec yi lo'yaxanec 'laua, ca' aso'maxare ỹaatqajam lo'yaxanec da llaqtaxac. Ca 'uo' ana ỹovi' treinta ala añi 'oono'lli', chaqai 'uo' ana ỹovi' sesenta, chaqai 'ue ana ỹovi' cien.

9Ca' so Jesús 'naaco': —Cá'maq 'vii caua lque'laa lauaco quiyim na'xaỹaxan, ca 'maxaraic quiyim ỹa'maxate'tegue da na'xaỹaxanaxac.

Dá'maq 'neeta quiyim qaỹahote'e na naloqojnaxanaxat

(Mateo 13.10-17; Lucas 8.9-10)

10Ca co'na' noda'chiguit so Jesús, só'maq chaqai'en nauegaxauaripi chaqai saua doce lapaxaguinatqa, ca' qainato' negue' cá'maq reloqo'tegue dá'maq raloqojnaxantapega, quiichigui nqai'en da la'qaatec.

11Ca' so'maxare 'naaco': —Ñi qota'olec ỹa'deenaxanaxanque qamiri dá'maq ñauapec leloxoỹaxac se re'xogui da lo'ueenataxanaxac ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Qam quená'maq liỹaripi pa'aatauec ná'ogue qara'qaataxana, qam qaỹahote'e na naloqojnaxanaxaqui;

12qaiyi no'm 'ue ca iuanchigui, qam 'ec se reuanaxan, chaqai no'm 'qaatac, qam se ỹa'den cá'maq reloqo'tegue, qaiyi se nañaano, ca' se qaỹapalaxate' naua lasauaxasete'.

So Jesús ichoxot da leloxoỹaxac so raloqojnaxantapega nanaxanaq

(Mateo 13.18-23; Lucas 8.11-15)

13Ca qai'neeta 'naaco' quesaua'maxare: —¿Qamiri sqa 'yiiñii da reloqo'tegue dá'maq naloqojnaxanaxat? Ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim 'yiiñii quet ná'maq liỹa naloqojnaxanqateripi?

14Cá'maq ỹantegueñi aca lanecse ala, ca'maxare 'nejem cá'maq ỹa'xatetac da na'qaatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca 'uo' na qom 'nejem so nayic tajlec aso nanecse. Na'xaỹaxantapega da na'qaatec, qam ma' ime da na'xaỹaxanaxac, ca nanac so na'ỹaapec, ca rouootaxana'gue da na'qaatec qoỹanteguelec añi le'taxanata.

16Chaqai 'uo' na liỹa qomyipi 'nejem aso nanecse tajlec yi 'laua ỹalliguigui na qa'. Quiyim 'xaỹa da na'qaatec, ca' 'xoic da netoonaxac quiyim icoñiguit.

17Qam sqoỹoxo'ñiguilo naua lpa'yii, ca' sqoỹoxouec da lquesaxanaxa, ma' quena' novi' da le'xoric, loqo'm da nocanaxac souetapigui da na'qaatec, ca' qoshiiuec.

18Chaqai na liỹa 'nejem aso nanecse tajlec yi 'laua leesat. Na'maxare ỹaatqajam na'xaỹaxana da na'qaatec.

19Qam ỹapacqajnauec quiyim imelec ná'ogue nanchaqaina huelec na 'laua. Ca' na nesallaxa ỹayin, vire'ta quiyim nqo'ta ná'ogue nanchaqaina nouenec, ca ná'ogue najo ỹapolec da na'qaatec. Ca' se ỹa'ue ca laỹaxac nqai'en ca qom.

20Qam 'uo' na 'xaỹa da na'qaatec, ca' icoñiguit, ca ỹaatqajam 'xoic da laỹaxac, ca 'nejem aso nanecse ala tajlec yi lo'yaxanec 'laua. Ca 'uo' ana 'nejem aso nanecse ala ỹovi' aca treinta ala añi 'oono'lli', chaqai 'uo' ana ỹovi' sesenta, chaqai cien.

Qaraloqojnaxañigui aso ncoỹeraxanaxaqui

(Lucas 8.16-18)

21Qai'neeta 'naaco' so Jesús: —¿Ỹa'maqachiguiño' quiyim qaỹa'ue aca ncoỹeraxanaxaqui, ca qoỹan'ot aca nade lahi', loqo'm ca nomala'? Se ỹa'maxañi. Ta'ta'a quiyim qoỹanashiguim aca ncoỹeraxanaxaqui, qaiyi re'qojlec nqai'en.

22Ma' sqaica quet cá'maq qoỹoxotetegueñi quiyim se re'oq nqohin, chaqai qaica ca 'ec se re'xogui se ỹovira'a quiyim qaỹa'den.

23Ca cá'maq 'vii caua lque'laa lauaco quiyim na'xaỹaxan, ca 'maxaraic quiyim ỹa'maxate'tegue da na'xaỹaxanaxac.

24Qai'neeta 'naac so Jesús: —Ỹaatqajam na'ijñii'tegue dá'maq na'xaỹaxanaxaguii. Ma' cá'maq raloqojnaxanaxaguii quiyim 'ue ca 'ỹaañiuec, ca chaqaca ipaquichigui nqai'en ñi qota'olec, ma' 'ue ca ỹaanem qamiri. Qam ỹaatqajam paguec nqai'en cá'maq ỹaanema qamiri, ma' qamiri na'xaỹaxañitac.

25Ma' cá'maq 'ue ca hueeto'ot, ca' paguec ca qoỹaanem ca'maxare. Qam cá'maq qaica ca hueeto'ot, ca vire'ta qanouora'gue cá'maq cocho'qui' hueeto'ot.

Qaraloqojnaxañigui da noquigaxac aso nanecse ala quena' ñaxat

26Chaqai qai'neeta 'naac so Jesús: —Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo, da'maxare ỹaatqajam 'nejem ca qom quiyim ỹanñi aca lanecse quena 'laua.

27Ime, ca' so'maxare queho laq, ca' queso liỹa na'xa'a, ca ne'laxashiguim, ca chaqaida queetalec na'xatari chaqai naua piri. Ca' aso lanecse ñaxashiguim, ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

noquiiquetashiguim da llaqtaxac, qam so'maxare se ỹa'den cá'maq 'neeta da llaqtaxac aso'maxare.

28Ma' chaqaina ná'maq 'laua ỹo'uet dá'maq noquigaxac da llaqtaxac aso'maxare. 'Au nenoxonshiguim asó'maq lashi; ime, ca' lotqai ana lenoỹaxai; ime, lotqai ana ala.

29Ca quena' ỹi ana ala, ca qoyicpegue', ca' qanaqat, ma' mashic ỹovita yi laloqo'.

Qaraloqojnaxana ana ala ana mostaza
(Mateo 13.31-32; Lucas 13.18-19)

30Qai'neeta 'naaco' so Jesús: —¿Nega'ỹo' ca 'nejem nqaishinaq da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo? loqo'm ¿negue' ca paguec la'maxa quiyim saloqojnaxanaxagui?

31Da'maxare 'nejem aca la ana mostaza quiyim qoỹanñi quena 'laua. Ana'maxare ỹaatqajam cocho'lli' ana ala, sqai 'nejem ná'ogue ana liỹa nanecse hueetalec ana 'laua.

32Qam quena' qoỹanñi, ca' ñaxat, ca' eec da lañaqtaxac, chi ỹovireta'a quiyim ỹaatqajam late'ogue', napacalec ana liỹa nanecsepi. Late'ogue' na lasotellipi, ca' na qo'oollipi anac, ca' tauguilo naua lasotellipi, ca' nco'matec quena la'al.

Dá'maq 'neeta quiyim ỹahote'e na laloqojnaxanqateripi so Jesús
(Mateo 13.34-35)

33Ca' chaqaida 'neeta'gue da lapaxaguinataxanaxac so Jesús quena' ỹa'xatetac da na'qaatec, ỹaatqajam 'xoic na reloqojnaxana 'nejem dajo, taachi'ñi nqai'en cá'maq qaishit qaỹa'den.

34Ca' qaica quet cá'maq ỹa'xat quiyim se ỹahote'e ca laloqojnaxanaxaqui quiyim ỹa'xatetac da na'qaatec, qam co'quena' noda'chiguita saua lapaxaguinatqa, ca ichoxoteta dá'ogue da leloxoỹaxac.

So Jesús qaguiguit nqai'en so nonot chaqai so lo'paxa
(Mateo 8.23-27; Lucas 8.22-25)

35Ca' chaqaiso' so na'xa'a co'na' mashic pe, ca' so Jesús 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa: —Saqta'gue da laseego ana latogot late'ogue'.

36Ca saua'maxare no'ueenaqterañi so qomyipi, ca ỹauegue' so Jesús neesañigui aso qom lahi' huaxaỹaqse só'maq chaqai'en neetañigui so'maxare. Chaqai 'vio' saua liỹa' qom lahiri nauequetecto.

37Ca anaco' so nonot lodegaxat, ca na lo'paxa taañigui nqai'en na huaxaỹaq aso qom lahi', ca noquiiquetashiguim na huaxaỹaq caso'maxare.

38Qam so Jesús laqatam hueeta'gue ana nate' asó'maq neesañigui, ỹahote'e so na'xanaxat. Ca qanqo'xon, ca qohinapego': —¡Qami' napaxaguinataxanaq! ¿Qaico' ca huapigui qavilli' quiyim sham iyiñiñi qomi'?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

39Ca' so Jesús ne'laxashiguim, ca retaxaÿa so nonot, chaqai 'naapega so huaxaÿaq:
—¡Nañaxañiriñi! ¡Re'maqaite'! Ca qaguiguit so nonot, ca lotqai sá'ogue
nayaarichiguiñi.

40Co'na'le, ca 'naaco' so Jesús quesaua lapaxaguinatqa: —¿Chi'negue ma' 'xoic
rqolonaxahi? ¿Saqa'leco' ca rpi'ÿaxaguii?

41Qam saua'maxare ÿaatqajam 'xoic da lqolonqa', ca chi nenatetecta', 'neraco': —
¿Negue' queto' dá'maq dajo ÿale? Ma' vire'ta na nonot chaqai na huaxaÿaq
na'xaÿaxana.

Marcos 5

So ÿale 'ue so le'ec lecmaxaic na'ñi yi Gadara

(Mateo 8.28-34; Lucas 8.26-39)

1Ca co'na' mashic ÿovirereta quiyi 'laua Gadara.

2Ca co'na' mashic renotec so Jesús caso qom lahi' huaxaÿaqse, ca qoyica'guit
queso ÿale chicqaugui yi napalyipi 'ue so le'ec lecmaxaic.

3Sojo ÿale chaqai'eno' quen neeta'oga yi napalyipi, chaqai qaica ca ishit coñi',
'eno'm ra'ñi nqohin ca lequet.

4So'maxare mashic 'xoico' quen qaicoñirari', qaicoñijta' na lichil chaqai naua
laua', qaÿahote'e na lequet ra'ñi, qam qaiyiita ÿachipiaxat. Ca' qaica cá'maq ishit
coñirari' so'maxare.

5So'maxare chaqai queetegueri' quiyi na'xa'a chaqai quiyi pe, ÿaualqata'pegue',
queeteguelgoto naua quemaralgoto chaqai na napalyipi, chaqai coñirqachitetac
na chi loshicmaxa quena qa'.

6Qam co'na' iuañi'chiguit so Jesús ñaq qoÿoqo'chiguit, ca ca'guit ne'guenta, ca
ÿa'chi'iñi naua le'cootal quiyí'maq reloqota'ñi so'maxare.

7Ca' ÿaatqajam nelamaxaren, ca 'naaco': —Qami' Jesús, qami' llaalec ñi qota'olec
ÿapacauec quená'ogue, ¿chi'neco' ma' 'iisapegueu'a aÿim? Nagui ñi'xoresene'tot
qami' quiñí'maq qota'olec quiyim se qa'vi'rahic.

8'Naaco' dajo, ma' so Jesús shi'co' 'neetapega so'maxare: —¡Qami' ne'ec
lecmaxaic, oquire'e najo ÿale!

9Ca' so Jesús inato': —¿Negue' ca qadeenaxachi'? Ca so'maxare 'naaco': —Ÿim
ÿeenaxat 'xoic, ma' qomi' 'xoic.

10Ca ne'xoresentacot so Jesús quiyim se qoÿoqo'tegue ca qailategue quiyijo 'laua.

11Qam ma' 'uo' so 'xoic cooshipi sqoÿoxe'oga, que'eetac, neetalec aso quemaralec
late'ogue',

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12ca' so ne'ec lecmaxaiquipi ne'xoresene'tot so Jesús, 'naaco': —Qarelachire'oga yi cooshipi, qaiyi saxougui ma'le.

13Ca' so Jesús ỹaanem da ỹahotaque. Ca' so ne'ec lecmaxaiquipi inoxonec queso qom, ca' taugui so 'uo' ca dos mil cooshipi. Ca so'maxare 'eet, ca ilamqañi caso latogot late'ogue', ca sá'ogue homac.

14Ca sauá'maq neloxoỹa' queso cooshipi 'eet, no'chi. Ca' que', ra'qaataxane' quiyi na'a' chaqai quena neeta'oga na no'ueenaxa. Ca anac so qomyipi ra'ajnaxana negue' cá'maq 'neeto' dajo.

15Qam co'na' ỹovita yi hueete'e so Jesús, ca iuane'ta so ỹale só'maq 'uo' na'le so le'ec lecmaxaic, nqa'xantañi, ỹansañi saua loho, naỹajanchiguiñi. Ca' so qomyipi no'chi.

16Ca só'maq ỹauantalec ra'qaataxan quedá'maq 'neeto' na'le so ỹale 'ue so le'ec lecmaxaic, chaqai dá'maq 'neeto' na'le queso cooshipi.

17Co'na'le, ca qane'xoresene'tot so Jesús quiyim ca'e yi 'laua neetalec so qomyipi.

18Ca co'na' so Jesús renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca só'maq ỹale 'uo' na'le so le'ec lecmaxaic ne'xoresenta huateta'pegue so'maxare.

19Qam so Jesús se icoñiguit. Ta'ta'a quiyim 'naapega: —Quirepegue' ca ra'aachi', chaqai ca qauochi' laseripi, ca 'qaataxañita dá'maq ỹo'uet ñi qara'gaxala' caqami', chaqai dá'maq 'neeta da lqouagaxa caqami'.

20Ca só'maq ỹale eec ra'qaataxantapougui yi na'aateripi quiyá'ogue yi Decápolis dá'ogue dá'maq 'ne'teco' na'le so Jesús queso'maxare. Ca sá'ogue 'xoic da le'laxa.

Aso llaale so Jairo chaqai aso 'aalo ipootau'a so napoxoqui so Jesús

(Mateo 9.18-26; Lucas 8.40-56)

21Co'na' liỹa pilta so Jesús, neetañigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, chicqa'ta'gue da laseego añi latogot late'ogue', ca 'xoic na qomyipi novita yí'maq hueeta'ñi so'maxare. Ca so'maxare hua'e yi lqodoc yi huaxaỹaq.

22Ca novi'o' so 'óna queso lashillipi añi lapoxoqui na judioipi leenaxat Jairo. Ca so'maxare co'na' iuane'ta so Jesús, ca quepegue' ỹa'yi'iñi naua le'cootal.

23Ca ỹaatqajam ne'xoresene'tot, 'naaco': —Ayi ỹaale mashic ileuetac. Anaqui' quet, ca' shillirelec, qaiyi imeuec chaqai nca'leuec.

24Ca' so Jesús quegue na'le so'maxare. Qam 'xoic so qomyipi eec qai'neeta, mashic npataxata'.

25Qam queso qomyipi 'uo' aso 'aalo ỹalequetaho ralolaxai, ca mashic ỹovite' doce ñaxari naqueta'pe naua leuo'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Ca ỹaatqajam 'xoico' da le'xoric, queetagui na natarenataxanaripi, chi ỹomatetaho sá'ogue so louenqaipi. Qam qaica quet cá'maq naquitetaque, chaqaidaata quiyim lama'xa noquiiquetañi.

27Qam co'na' 'xaiguelec so Jesús, ca' aso 'aalo nqo'neu'a quena lelaq, queetou'gue so qomyipi, ca' ipootau'a so napoxoqui.

28Ma' 'ñiichiguio' lauel: “Quiyim 'eno'm chi sepootau'a da napoxoqui, ca chaqa'ma' yimeuec.”

29Ca chaqa'ma' qaguiguita saua leuo', ca nauata'guit quiyim na loshicmaxa imeuec queso le'ne'.

30Ca' so Jesús retan quiyim da lquesaxanaxa 'uo' so ỹomatec, ca nqovilcaugui so qomyipi. Ca' renataxano': —¿Negue' cá'maq ipootau'a na ñapoxoqui?

31Ca' saua lapaxaguinatqa 'neraco': —'Yiiñi' quiyim npataxagui qami' na qomyipi, qam nataxañisac: “¿Negue' cá'maq ipootau'a aỹim?”

32Qam so Jesús ra'iitegueñi, ỹahotaque iuana cá'maq ipootau'a so'maxare.

33Ca' aso 'aalo i'loxolqachit da lqolonaxa, ma' ỹa'deenta dá'maq 'neeta. Ca' quepegue', ca ỹa'dooto naua le'cootal so'maxare, ca ỹa'xatem dá'ogue dá'maq 'neeto' na'le.

34Ca so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Qami' ỹaalole, qami' qaromachirec, ma' vi'relec. Ca' nagui, ca' qui', qaica ca huapigui qavilli', mashic remi'rec queso ralolaxa'e'.

35Ca co'na' ñaq retaqatac so Jesús, ca novite'o' saua chicqora'a yi la'a' so lashi aca lapoxoqui na judioipi. Ca qara'qaataxanem so leta'a, qohinac: —Ayí'maq qachaalli'i' tot qaca, ca' ¿chi'negue ma' vi'saque ledaxac ná'maq rapaxaguinataxantac?

36Qam so Jesús se quelola dá'maq na'qaataxanaxac. Ca 'naapego' só'maq lashi aca lapoxoqui na judioipi: —Se ro'chi'i', ta'ta'a quiyim vi'relec.

37Ca so'maxare qaica ca liỹa naueca'pegue', qaisauate' saua Pedro, chaqai Jacobo, chaqai so lqaỹa Juan.

38Ca co'na' ỹoviro quiyi la'a' so la'gaxala' aca lapoxoqui na judioipi, ca iuane'ta quiyim so qomyipi ỹaualqatagui chaqai noỹentagui.

39Ca co'na' inoxono so Jesús, ca 'naaco': —¿Chi'negue ma' raualaxaitagui chaqai noỹeñitagui? Ma' yí'maq nocto'lli' se ileu, ta'ta'a quiyim chaqai laqata.

40Qam chi qai'neetac so'maxare. Ca' so Jesús inoxonec nqai'en sá'ogue so qomyipi, ca' ỹauego so leta'a chaqai aso late'e chaqai sauá'maq chi nauegaxaua', ca inoxona'a yí'maq hueeta'ñi aso nocto'lli'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

41Ca' ỹacona na lqai'laxat, ca 'naaco': —Talita, cumi —ca' da leloxoỹaxac dajo na'qaatec 'neetasa': Nocto'lli', shinapega qami', ne'laxachirishiguim.

42Ca só'maq nocto'lli' mashic ỹovite' doce ñaxari chaqa'ma' ne'laxashiguim, ca ỹouoiguiri'. Ca' so qomyipi ỹaatqajam 'xoic da le'laxa.

43Qam so Jesús ỹaatqajam 'xoic da laqataxac quiyim qaica ca qara'qaataxanem. Ca relaataxan quiyim qaỹa'ue ca loq aso nocto'lli'.

Marcos 6

So Jesús hueete'e yi Nazaret
(Mateo 13.53-58; Lucas 4.16-30)

1So Jesús ca'e yi hueete'e, ca' quepegue' yí'maq chaqai'en la'a' ỹa'ñi, liỹaata'pe saua lapaxaguinatqa.

2Ca co'na' ỹovire'oga so co'mataxaqui na'xa'a, ca rapaxaguinataxan caso lapoxoqui na judioipi. Ca' ỹaatqajam 'xoic so qomyipi quesó'maq na'xaỹaxantac 'xoic da le'laxa. Ca 'naaco' quen: —¿Negue' cá'maq ỹachigoxota'gue dá'ogue dá'maq la'deenaxanaxa da ỹale? ¿Nega'ỹo' dá'maq na'deenaxanaxa qoỹaanem, chaqai ná'maq ỹo'ueetetac se qaiuanapega?

3Ma' chaqaida dajo dá'maq qo'paq lo'o, llaalec aso María, chaqai lqaỹa so Jacobo, José, Judas chaqai so Simón, chaqai saua lqaỹa' 'aalo nera'ñi najo qai'neeta. Ca' se qana'xaỹaxana.

4Qam so Jesús 'naaco': —Ná'ogue na qomyipi ỹaatqajam nqo'ta ca letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, qam ná'maq chi la'aayaxauaripi, chaqai chi lauo' laseripi, chaqai quiyim cá'ogue ca na'ñi, ca' sqai huelec.

5Ca' so Jesús se ishit 'ue ca ỹo'uet quena se qaiuanapega. Ta'ta'a quiyim 'uo' na ỹashil-lec, ca ỹomatec ná'maq 'ue na le'ne', qam sqo vito'olqai'.

6Ca so Jesús 'uo' da le'laxa, ma' se qoyiuelec. Co'na'le, ca eec, ca' queetaguilo naua na'aaterolqai', ca rapaxaguinataxantac.

So Jesús ilate' saua lapaxaguinatqa quiyim ỹa'xate' da na'qaatec
(Mateo 10.5-15; Lucas 9.1-6)

7Ca co'na'le, ca roỹaxanalo' saua doce lapaxaguinatqa, ca ilate' dooseta'pe nqai'ne', ca ỹaanema da lquesaxanaxa quiyim ỹo'derauec na ne'equipi lecmaxaiquipi.

8Ca 'naapegalo quiyim se ỹahose'e nouente' queca nayic, ta'ta'a aca lashilete. Se ỹahose'e aca lloxoqui', chaqai ca loxe', chaqai aca lame'.

9Chaqai ỹa'vii lapelate', chaqai 'oonoqui' ca nelamaxaqui, mesqai dos.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiri quiyim ỹovita noxoñiu'a cá'maq canchaqaica 'imec, ca chaqa'ma' chaqaica ñiỹa'ñi, chi ỹovireta'a quiyim oquiỹa'e cajo 'laua.

11Chaqai no'm 'ue ca hua'ñi quiyim se qaicoñiguita chaqai se qana'xaỹaxanalo qamiri, ca' oquiỹa'e ca'maxare, qam ma'le, ca ochigoxoiuec na namoxoỹaxa inocaho quenaua qapelachiri, ca dajo netanec quiyim ca'maxare chi nasauaxatalta'. Qam ỹaatqajam llic da shinac quiyim ma' ỹovita ca pa'aatec na'xa'a ma' imit na nasauaxaseteripi ñi qota'olec, ca' paguec lecaic ma'le ca nouaxanaxaset queso na'ñi yi Sodoma chaqai yi Gomorra ná'maq na'aateripi se icoñiguita qamiri.

12Ca saua'maxare que', ca ỹa'xate' da na'qaatec quena qomyipi, qaiyi ỹaxañiñi naua shi'gue loico.

13Chaqai qai'neeta 'xoic na ỹo'derauec ne'ec lecmaxaic, chaqai 'xoic na ralolaxaiquipi quena' qaỹa'men quena aceite, ca imeuec nqohin.

Da lelauaxa so Juan só'maq nachilaxanataxanaq

(Mateo 14.1-12; Lucas 9.7-9)

14Ca co'na' ỹa'den dajo so nashi Herodes, ma' mashic ná'ogue na qomyipi ỹa'deenta da na'qaataxac so Jesús. Ca' so Herodes 'naaco': —Ỹaatqajam chaqaida dá'maq nachilaxanataxanaq Juan liỹa nca'leuec, vichiguiño' 'ue dajo lquesaxanaxa.

15'Uo' quen na 'naac: —Dajo dá'maq letaxaỹaxaqui ñi qota'a leenaxat Elías. Chaqai 'uo' quen na liỹa 'naac: —Dajo letaxaỹaxaqui ñi qota'a, 'nejem so 'auaxaic letaxaỹaxaquiripi.

16Ca co'na' so Herodes 'ue da la'xaỹaxac quedajo, ca 'naaco': —Dajo chaqaida da Juan dá'maq selaataxanlec na'le quiyim qaichaxauec ñi lqahic, qam nagui lotqai liỹa nca'leuec.

17Ma' so Herodes relaataxanlco' quiyim qaicoñi' so Juan, qaicoñira'gue na caréna, ca qoỹanaugui aca ncoñiitaxanaxaqui, sauaxat aso Herodías. Sojo Herodías louo' na'le so Felipe, chi lqaỹa so Herodes. Qam so Herodes rouootaxana'co' na'le, ca' loua.

18Ca' so Juan 'naaco' na'le queso Herodes: —Se ỹa'maxañi quiyim loqoichiguit añi loua so rqaỹa'e'.

19Ca' aso Herodías ỹaatqajam noquii'o' na'le so Juan, ca' ỹahotaque ỹalauat, qam se ishit.

20Ma' so Herodes ỹa'deenta quiyim so Juan ỹaatqajam 'maxaraic da llicyaxac, chaqai co'teeta, ca no'chaalec. Vichiguiño' sqai ỹaxanegue aso'maxare quiyim 'ue ca 'ne'tegue so Juan. So Herodes, 'eno'm sqailligueme' quiyim ỹaatqajam ỹa'yiinchigui da ỹa'xatetac so Juan, qam nqo'ta quiyim na'xaỹaxantapega.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Qam aso Herodías ỹanato' yi la'maqa' co'na' so Herodes ỹo'uet so lemaqachic na' ỹovirec so niñaaxa. Ca ỹo'uet so nqui'ỹaxac, ca' roỹaxana na lotauaripi nashillipi, chaqai na nouaataxanaq lashillipi, chaqai na nesallaxanqaipi na'ñi yi Galilea.

22Ca' aso llaale aso Herodías inoxoneu'a yi hua'ñi ca nqui'ỹaxac, ca' rasot. Ca' dajo rasotaxac aso'maxare ỹaatqajam nqo'ta so Herodes, chaqai so lqui'ỹaxauaripi. Ca' so nashi Herodes 'naaco' caso'maxare: —Yashiila'e' quecá'maq vi'saque, ca' ỹim saanem qami' ma'le.

23Qam i'taxajñi da la'qaatec quiyim ipacqajanchigui ỹaanec cá'maq canchaqaica qaroỹaxanaque, 'eno'm taachiguiñigui na lavinñi yá'ogue yi 'laua reloqota'a so'maxare.

24Ca' aso'maxare inoxonec, ca inat aso late'e, 'naaco': —¿Negue' ca sashiilaxanaque? Ca aso'maxare 'naaco': —Shiilaxañitegue ca lqahic ca nachilaxanataxanaq Juan.

25Ca' aso nequetegaxai pila'a yi neeta'ñi so nashi. Ca 'naaco': —Sahotaque quiyim nagui nañaañirim ca lqahic ca nachilaxanataxanaq Juan, hueetagui nqai'ñi' ca peguet.

26Ca' so nashi ỹaatqajam 'ue na lachicoxo. Qalaxam mashic ỹaanec da la'qaatec quiyim 'naac ipacqajanchigui, chaqai mashic qara'qaachigui queso lqui'ỹaxauaripi. Ca' se ishit quiyim ỹopilaxatauec dá'maq nashiilaxanaxac.

27Ca' so nashi chaqa'ma' ila' so nouaataxanaq le'ec quiyim nodouo ca lqahic so Juan.

28Ca' so nouaataxanaq le'ec quepegue' añi ncoñiitaxanaxaqui, ca ichaxauec na lqahic so Juan, ca ỹodouo, hueetañigui nqai'en so peguet, ca ỹaanem aso nequetegaxai. Ca so'maxare ỹaanem aso late'e.

29Ca co'na' ỹa'den dajo só'maq queeta'pegue'o' na'le so Juan, ca' qoyiga'a so loshicmaxa, qaỹodouec, ca qaishinñi.

So Jesús qui'ỹaxan so cinco mil qomyipi

(Mateo 14.13-21; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-14)

30Ca co'na' ime dajo, ca' saua nelaatqa lapoirau'a so Jesús. Ca' qara'qaataxanem quená'ogue ná'maq qaỹo'uet, chaqai ná'maq rapaxaguinataxansa'pegue.

31Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹalahi, qolaq, ñoỹootqatec, qaiyi ñco'matqauec lecocho'qui'. Ma' ỹaatqajam 'xoic na qomyipi naatapegueu'alo saua'maxare, vire'ta quiyim qaica ca ledaaqate' quiyim qui'ỹe'.

32Ca' so Jesús chaqai saua lelaatqa nodaaterec que', nerañigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, taare'oga yi 'laua qaica qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Qam 'xoico' na iuane'tegue na' eec, chaqai no'uenegue so Jesús. Ca qara'aua'gue
da taira'gue 'laua, chicqote'ogalo quena na'aateripi, ca 'au ỹovi' na' saqa' ỹovite'
saua'maxare.

34Ca co'na' renotec so Jesús caso lahi', ca' iuane'ta so 'xoic qomyipi. Ca ỹaatqajam
'ue da le'xorenataxanaxa queso qomyipi, ma' 'neetari' aca qagreta quiyim qaica
ca neloxoỹaq. Ca queetalec 'xoic na ỹapaxaguinegue.

35Qam co'na' mashic avit, ca' saua lapaxaguinatqa nagrepegue' so'maxare, ca
'nerapego': —Mashic avit, qam na seuqata'ñi qaica ca qom naalec na'maxare.

36Ca 'maxaraic 'ñirapega na qomyipi quiyim quepegue' na sqoỹoqapigui
na'aaterolqai', ca rishiujnaxanaque ca loq, ma' ná'maq qomyipi qaica ca ỹa'ic.

37Qam so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiri 'ỹaañim ca loq na'maxare. Ca
saua'maxare 'neraco': —¿Qa' seshitaq quet seshiujnaxanqaque ca doscientos
denarios queca na'ic quiyim squi'ỹaxanaq ná'maq qomyipi?

38Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ñaqa 'ajñii, ỹote' caua paañi' ñaqa 'vii
caqamiri. Ca co'na' qaỹa'deene', ca qohinaco': —Cinco paañi', chaqai yaua dos
nalliñi'.

39Ca 'naapega so qomyipi quiyim nqa'xanñi, ỹahota'ahi naua lapooqote',
nqa'xanaxanlec na 'uaqapi ladala.

40Ca nqa'xanñi so qomyipi, ỹahota'ahi naua lapooqote', 'ue na cien, chaqai 'ue na
cincuenta.

41Ca' so Jesús ỹaconalo' saua cinco paañi' chaqai saua dos nalliñi', ca' ra'ishiguim
quena piguim, ca ỹaanoto' da na'aachic ñi qota'olec, ca ỹasectaxachiguilo saua
paañi' chaqai saua nalliñi', ca ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa. Ca saua'maxare,
ca imeendec quesá'ogue so qomyipi.

42Ca sá'ogue so qomyipi que'e, chaqai sá'ogue quema'.

43Ca co'na' ime, ca qalapoon so ni'ỹoxot, ca no'xataqterañi saua doce canastos
queso pan lahillipi chaqai saua nalliñi'.

44Ca só'maq que'eetaco' na'le queso pan 'uo' ca cinco mil qomyipi.

So Jesús qauaata, queetalec so huaxaỹaq

(Mateo 14.22-27; Juan 6.16-21)

45Ca co'na' ime dajo, ca' so Jesús ỹa'auaxane' saua lapaxaguinatqa, nerañigui
nqai'ne' aso qom lahi' huaxaỹaqse, paquera'ta aso latogot late'ogue', taareta'gue
yi na'a' Betsaida. Ca' so'maxare no'ueenañi, niquinta'pegue' so qomyipi.

46Ca co'na' ime niquinta'pegue' so qomyipi, ca' eec, taashi'megue aso quemaralec
ladocai, ca' nqouagaxain.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

47Ca co'na' mashic pe, ca' aso qom lahi' mashic huaañigui yi lavinñi aso latogot
late'ogue', qam so Jesús qaisoota hueetalec yi 'laua.

48Ca' so Jesús co'na' ỹa'den quiyim mashic nco'terec queda lallicotaxanaxague',
ma' saua'maxare reloqochichiguit so nonot. Qam co'na' na'xa'atac, ca' so Jesús
quepegueto saua'maxare, qauaata, queetalec na huaxaỹaq. Ca mashic sham
ỹa'ỹaalgoto.

49Ca co'na' qaiuane'tegue queetalec so huaxaỹaq, ca 'neesapega
nqo'ỹoqotaxanaq. Ca ỹaualqagui,

50ma' saua'que iuanta so'maxare, ca ỹaatqajam 'ue da lqolonqa'. Qam so Jesús
'naapegalo' saua'maxare: —¡Na'ñaxachii, chaqaỹim, totaxan ro'chii!

51Ca so'maxare renojshiguim casó'maq neesañigui saua'maxare. Ca' qaguiguit so
nonot, qam saua'maxare ỹaatqajam 'uo' da le'laqa'.

52Ma' saua'maxare saqa' ỹa'deene' da se qaiuanapega queso pan, ma' ñaqa 'ue da
la'ñaxague' naua le'taxanata saua'maxare.

So Jesús imeuec nqai'en so ralolaxaiquipi quiyi Genesaret
(Mateo 14.34-36)

53Ca ỹapaquera'ta aso latogot late'ogue', ca ỹovirereta'a yi 'laua Genesaret. Ca'
coñirera'ta aso lahite' quiyi lqodoc yi huaxaỹaq.

54Ca co'na' renoterec caso'maxare, ca' so qomyipi chaqa'ma' no'uenegue so Jesús.

55Ca' so qomyipi queuguilo naua na'aate' quiyi 'laua, ca qanodouo na
ralolaxaiquipi, hueetalec nqohin na lacanec, qanodou'a yí'maq qaỹa'den
hueeta'ñi so Jesús.

56Ca quecanchaqaica tau'a so'maxare quenaua na'aaterolqai', chaqai quena na'a'
leta'allipi, chaqai naua no'ueenaxari, ỹodo'oga na nayiquipi na ralolaxaiquipi. Ca
qane'xoresene'tot so Jesús quiyim ỹasenta quiyim chi qaipootau'a na lahi so
napoxoqui. Ca ná'ogue ná'maq ipootau'a so'maxare, ca chaqa'ma' imeuec.

Marcos 7

Dá'maq napio'xot ca nachaalataxac na qom
(Mateo 15.1-20)

1Co'na'le, ca qanqo'neu'a so Jesús queso fariseoipi, chaqai 'vio' saua
napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi novite', chicqora'gue da Jerusalén.

2Sojo ỹalliripi 'vio' saua ỹauanchiguilo quesaua lapaxaguinatqa so Jesús quiyim
napio'ỹi' naua napoquena quena' que'e, ma' se qaipaguelec da 'ueenataxac
quiyim qaiquiỹo', ca' qoyiqueteguelgoto saua'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3(Ma' so fariseoipi chaqai ná'ogue na liỹa judioipi ñaqai queeta'pegue' da no'ueenataxac so 'auaxaic leta'allipi quiyim se que'e no'm sqai piltalec quiỹota'pe naua napoquena.

4Chaqai no'm chicqa'a ca nemeenqa', se que'e no'm saqa' nquiỹo. Chaqai 'vii naua liỹa' 'ueenataxaco queetalgoto, 'nejem da quena' qaiquiỹo ana 'taxaqui, chaqai ana nehoma, chaqai ana 'ueena, chaqai na nomala'.)

5Ca' so fariseoipi chaqai so napaxaguinataxanaripi quena naqataxaquipi inatetac so'maxare 'naaco': —¿Chi'negue ma' naua rapaxaguinataxahi', ma' sqai quelgoto naua no'ueenataxaco so 'auaxaic qareta'allipi? Ma' napio'ỹi' naua napoquena quena' que'e.

6Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam taachiguilo qamiri naua la'qaatqa so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Isaías, co'na' ỹa'xatau'alo qamiri, ma' qamiri 'ñiỹac quiyim qamiri llaalqa ñi qota'olec. Co'na' so'maxare ỹiriñi dajo, 'neetasa': Najo qomyipi imaqachin aỹim, qam qainauate' naua laapi', qam añi le'taxanata qoỹoqo'ta nqai'en aỹim.

7Ỹaatqajam qaica quet cá'maq 'negue quiyim yimaqachintac, ma' nauá'maq lapaxaguinataxanaxaco chi lelaataxanaxaco na chaqai qomyipi.

8Ma' qamiri mashic lachii' naua lapaxaguinataxanaxaco ñi qota'olec, ca' quiilgoto nauá'maq chi no'ueenataxaco na qomyipi, quena' quiỹohi ana nehomahi, chaqai ana ne'taxaguii, chaqai 'xoic na liỹa 'viichitac 'nejem da'maxare.

9Ca lotqai 'naaco' na'le: —Ma' qamiri chaqai quiilgoto nauá'maq chi no'ueenataxagohi, ca' ỹaatqajam lachii' naua laqataxaco ñi qota'olec.

10Ma' so Moisés 'naaco' na'le: “Se napacqachiñi' queca qataa'i' chaqai aca qachii'i'”, chaqai “Cá'maq ishiuen ca leta'a loqo'm aca late'e, ca' qaỹalauat.”

11Qam qamiri 'ñiỹac ca qom ishit 'naapega ca leta'a loqo'm aca late'e: “Se seshit sotauañi', ma' ná'ogue na hueetaỹot qohinac Corbán” (da'maxare 'naac: mashic qoỹaanot ñi qota'olec).

12Ca no'm chaqaida dajo, ca 'taxachiñi quiyim tot qaỹotauan ca neta'a chaqai aca nate'e.

13Ca' 'eda dá'maq 'neeta quiyim qamiri qaica ca 'negue nqai'ñii dá'maq lelaataxanaxac ñi qota'olec, ma' quii'ueguelo na 'ueenataxaquipi queetauguilo qamiri. Chaqai 'xoic na liỹa 'viichitac 'nejme' dauajo.

14Ca' so Jesús lotqai liỹa roỹaxanougui so qomyipi, ca 'naaco': —Ñaq na'xaỹaxañiua' qamiá'ogue, chaqai 'yiiñii dá'maq shinac:

15Ná'ogue ná'maq ỹa'ic ca qom quiyim que'e qaica ca ishit napio'xot da nachaalataxac. Qam ná'maq chicqa'ña añi le'taxanata, ca' chaqaina ná'maq ishit napio'xot ca'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ma' qamiri 'vii naua rque'lahi lauaco, ca 'maxachi'tegue ca na'xaỹaxanaxaguii.

17Ca co'na' so Jesús ca'e so qomyipi, ca inoxonougui so 'imec. Ca' saua lapaxaguinatqa inatesac so'maxare negue' cá'maq reloqo'tegue só'maq qaraloqojnaxantapega.

18Ca so'maxare 'naaco': —¿Ỹovira'alo qamiri sqa 'yiiñiỹo' dajo? ¿Sqa 'yiiñiỹo' quiyim ná'ogue ná'maq ỹa'ic na qom, se ishit quiyim napio'xot da nachaalataxac?

19Ma' na'maxare se ỹovira'a añí'maq le'taxanata. Ta'ta'a quiyim ta'ñigui añi racom, ca ime, ca nenoxonec quena loshicmaxa. Ca' quedajo, ca 'naac quiyim co'teeta ná'ogue ná'maq qaỹa'ic.

20Chaqai 'naaco' qai'neeta: —Ná'maq nenoxonec, chicqochigui añi le'taxanata ca qom, ca chaqaina ná'maq napio'xot da nachaalataxac.

21Ma' añí'maq le'taxanata ca qom, ñí'maq chicqa'ña ná'maq se no'uen na'deenataxanaxac, chaqai quiyim nocachite'e' aca se loua, chaqai na dequenaxac, chaqai na nalauataxanaxac,

22chaqai na nocataxac, ipiteta'a ca ỹoqa'a, chaqai na se no'uen, na'maachic, qaỹaataq ca nisha'a, da npa'guenaxanaxa, ỹa'xat cá'maq sqai llic, maqajnaxac, chaqai se raỹajnataxan.

23Ca ná'ogue ná'maq se no'uen quiyim chicqaugui ca qom, ca' chaqaina ná'maq napio'xot da nachaalataxac.

Qoyiuelec so Jesús caso 'aalo ỹoqa'a ca chicqa'gue

(Mateo 15.21-28)

24Ca' so Jesús ca'e yí'maq hueeta'ñi, ca quepegue' yi 'laua Tiro chaqai yi Sidón. Ca quepegue' ca 'imec, chaqai ỹahotaque quiyim qaica ca ỹa'den so'maxare, qam se ishit nañoxojñi.

25Ma' chi ncopaata, ca 'ue aso 'aalo 'xaiguelec so Jesús. So'maxare 'ue aso llaale nequetegaxai 'ue so le'ec lecmaxaic. Ca aso'maxare nacpegue' so Jesús, ca ỹa'chi'iñi naua le'cootal.

26Qam asó'maq 'aalo sqai judío lase, ma' so'maxare Sirofenicia lase. Aso'maxare nacpegue' so Jesús, ỹashiilo'ot quiyim ỹo'daauec so le'ec lecmaxaic aso llaale.

27Qam so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Ñaqai 'xañirac na ñaalqaipi quiyim 'au que'e, ma' se ỹa'maxañi quiyim qarouootaxana'gue na pan quena ñaalqaipi, ca qoỹaanem na pioqripi.

28Ca aso'maxare 'naaco': —Ỹaatqajam llic da 'ñirac, qami' ỹa'gaxala'. Qam vire'ta na pioqripi hueeto'ot ca nqui'ỹaxala', na'maxare ỹa'queeta'guit ná'maq najñi loq lete cá'maq ñaalqaipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ca' so Jesús 'naaco' na'le caso'maxare: —Ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi dá'maq 'ñirac. Ca' nagui, ca pilli', ma' mashic inoxonec só'maq ne'ec lecmaxaic cayi qachaalli'i'.

30Ca co'na' ỹovi' aso'maxare queca la'a', ca iuanejlec aso llaale hueetalec ca lomala'. Ca só'maq ne'ec lecmaxaic shi'co' inoxonec caso'maxare.

So Jesús ỹomatec so ra'ñaagui lqahic chaqai na'perapeguec la'qaatqa

31Ca so Jesús lotqai ca'e yi 'laua Tiro, ca quejlec yi Sidón chaqai na na'aateripi quiyi 'laua Decápolis, chi ỹoviretaqso'ma aso latogot late'ogue' quiyi Galilea.

32Ca' quiyi hua'ño' na' qanauegueu'a so ỹale ra'ñaagui lqahic chaqai na'perapeguec la'qaatqa. Ca qaỹashiilo'ot quiyim ỹashil-lec so'maxare.

33So Jesús ỹaueguec, nodaqajantec queso qomyipi. Ca ỹahote'e ada lpalaaqate ỹa'deu'guelo naua lque'laa lauaco, chaqai natoxoguilo naua lpalaaqate, ca ipootau'a ñi lo'legaxanaxat.

34Ime, ca' ra'ishiguim quena piguim, ca nauec so lacat, ca 'naaco' queso'maxare: —¡Efata! —da'maxare 'naac: ¡Nauachiguilo naua lque'laa lauaco!

35Ca' quedajo, ca huachiguilo naua lque'laa lauaco so ra'ñaagui lqahic, chaqai so lo'legaxanaxat imeuec, ca ỹa'maqachiguiñi quiyim retaqa.

36Ca' so Jesús ỹaatqajam 'ue da laqataxac quiyim sqaica ca qara'qaataxana. Qam na' paguec dá'maq laqataxac quedajo, ca 'eco' lama'xa qanoquigaxatec quiyim qaỹa'xat da'maxare.

37Ca ỹaatqajam 'xoic da ne'laxa, ca qohinaco' quen: —Ỹaatqajam ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac ỹa'maqachiguiñi, ma' vire'ta na ra'ñaagui lqahic 'qaa nqai'en, chaqai na qaicaua la'qaatqa retaqa nqai'en.

Marcos 8

So Jesús qui'ỹaxan so cuatro mil qomyipi
(Mateo 15.32-39)

1Ca' quesaua na'xata' 'xoico' so qomyipi lapootapegueu'a so Jesús, ca ỹaatqajam qaica cá'maq ỹa'ic so qomyipi. Ca' so Jesús roỹaxanouguilo' saua lapaxaguinatqa, ca 'naapegalo':

2—Ỹaatqajam 'ue da i'xorenataxanaxa quenajo qomyipi, ma' mashic tres na'xata' hueete'ena, qam ỹaatqajam qaica ca ỹa'ic.

3Chaqai no'm shinapega na'maxare quiyim pilalo naua la'aate' quiyim sqaica ca ỹa'ic, ca' 'ue ca ileueta ma'le quena nayic, ma' 'ue na qoỹoqo'tegue na chicqa'gue.

4Ca' saua lapaxaguinatqa 'neraco': —Qam ¿negue' quet cá'maq qohinta'gue quiyim qaiqui'ỹaxan, ma' ná'maq seuqate'e qaica ca qom naalec na'maxare?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca' so Jesús inate'o' saua'maxare: —¿Ỹote' caua paañi' ñaqa 'vii caqamiri? Ca saua'maxare 'neraco': —Sietolqai'.

6Ca' so Jesús 'naapego' quiyim nqa'xanñi quena 'laua so qomyipi. Ca so'maxare ỹaconalo' saua paañi', ca ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'olec. Ca co'na' ime, ca ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa, ca saua'maxare imeendec queso qomyipi.

7Qai'neeta 'vio' saua nalliñirolqai'. Ca so Jesús nqouagaxainlgoto saua'maxare, ca relaataxanlgoto quiyim qaimeendec.

8Sá'ogue que'e, chaqai sá'ogue quema' so'maxare. Ca co'na' ime, ca lotqai no'qaate' saua siete canastos queso lahillipi ni'ỹoxot na' qalapoon.

9Ipalata'pegue' cuatro mil so qomyipi que'eetaco' na'le. Ca' so Jesús niquinta'pegue' so qomyipi,

10ca renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, liỹareta'pe saua lapaxaguinatqa. Ca querepegue' yi 'laua Dalmanuta.

So fariseoipi rashiilaxantaque ca netanec se qaiuanapega

(Mateo 16.1-4; Lucas 12.54-56)

11Ca' naco' so fariseoipi, ca retaqata'guit so Jesús, ma' ỹahotaque i'guen. Ca ỹashiila quiyim 'ue ca ỹachaxan quena netanec se qaiuanapega, chicqo'ot nqai'en na piguim.

12Ca so Jesús chi nauequeto' lacat, ca 'naaco': —¿Chi'negue ma' najo qomyipi rashiilaxantaque ca netanec se qaiuanapega? Qam ỹaatqajam llic da shinac caqamiri quiyim nagui ỹaatqajam qaica ca qaỹachaxanem quena netanec na qomyipi.

13Ca' so Jesús ca'e so qomyipi, ca liỹa renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca taita'gue da laseego aso latogot late'ogue'.

Aná'maq pe'taxachigui na pan hueetaugui so fariseoipi

(Mateo 16.5-12)

14Ca' saua'maxare couare'e quiyim 'ue ca i'xate' loxe', qaisoota so 'oonoqui' pan hueetañigui aso neesañigui.

15Ca' so Jesús 'neetapegalo' saua'maxare: —'Neeto', se rovichii'a ana pe'taxachigui na pan hueetaugui na fariseoipi chaqai cayi hueeto'ot ñi Herodes.

16Ca' saua lapaxaguinatqa chi nenatetecto'o' na'le: —'Naac dajo, ma' sqaica ca ñi'xataq pan.

17Ca' so Jesús retane'o' na'le saua'maxare, ca 'naaco': —¿Chi'negue dá'maq 'ñiỹac quiyim qaica ca pan? ¿Saqa'le' 'yiiñii, chaqai se retañii? ¿Ñaqai 'xoic la'ñaxac añi re'taxanatahi?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18¿Saqa' huanaxañiỹalo na nqochiri, chaqai sqai 'xahi quenaua rque'lahi lauaco?
¿Se no'viñigue?

19Na' semeendec caua cincolqai' paañi' queca cinco mil qomyipi, ¿ỹote' caua
canastos no'xahi' na'le quena lahillipi? Ca saua'maxare 'neraco': —Doce.

20—Chaqai na' semeendec caua siete paañi' queca cuatro mil qomyipi, ¿ỹote' na'le
caua canastos no'xahi' queca rapooñicshiguii lahillipi? Ca saua'maxare 'neraco':
—Siete.

21Ca 'naaco' quesaua'maxare: —¿Qam qaiyiita saqa' 'yiiñii?

So Jesús ỹomatec so qai'laq na'ñi yi Betsaida

22Ca co'na' ỹovirera'a yi Betsaida, ca qanauegueu'a so Jesús so qai'laq, ca
qane'xoresene'tot quiyim ỹashil-lec.

23Ca so'maxare icona ada laua so qai'laq, ca ỹauegue'oguiyi quiyi na'a'. Ca
ỹa'miiñi'nguilo naua nqote' cana la'le, ca ỹashil-lec so'maxare. Ca inatetac quiyim
'ue ca ne'pelaxana'gue.

24Ca' so qai'laq quenoxon, ca 'naaco': —Seuana na qomyipi 'ec ana qo'paq, qam
ỹouootegueri'.

25Co'na'le, ca' so Jesús liỹa ipootau'alo naua nqote' so'maxare, chaqai so ỹale
ỹa'maxate'tegue da lquenoxonaxac. Ca' imeuec, ca ná'ogue iuana, ca ỹaatqajam
neuanchiguiñi.

26Ca so Jesús ilato' ca chi la'a' chaqai 'naaco' queso'maxare: —Sqai ỹoqoira'a yi
na'a' chaqai qaica ca 'qaataxañita quedajo quená'ogue ná'maq na'anyi.

So Pedro ỹa'xat quiyim so Jesús chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui

(Mateo 16.13-20; Lucas 9.18-21)

27Co'na' ime dajo, ca' so Jesús liỹaata'pe saua lapaxaguinatqa, queesagui naua
na'aaterolqai' quiyi Cesarea yí'maq leloxoiqateguesec so Filipo. Co'na'le, ca
inateta'pe saua lapaxaguinatqa queso nayic, 'naaco': —¿Negue' cá'maq 'naac na
qomyipi negue' aỹim?

28Ca saua'maxare 'neraco': —'Ue na 'neetapega qami' so nachilaxanataxanaq
Juan, chaqai na liỹa 'neetapega qami' Elías, chaqai 'ue na liỹa 'neetapega quiyim
chicqoiraugui so 'auaxaic letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a.

29Ca so'maxare inate'o' saua'maxare, 'naaco': —Qam qamiri, ¿negue' cá'maq
'ñiỹac negue' aỹim? Ca' so Pedro 'naaco' na'le: —Qami' ná'maq qami' nashi
nca'laxaqui.

30Qam so Jesús 'ue da laqataxac quiyim qaica ca qara'qaataxanem quedajo.

So Jesús ỹa'xateta'guit da lelauaxa

(Mateo 16.21-28; Lucas 9.22-27)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

31Co'na'le, ca' ra'qaataxantapegalo so'maxare, ca 'naaco': —Najo ỹale llaalec 'xoic ma'le ca le'xoric, chaqai qaỹo'daauec ma'le quena nqo'xonqaipi, chaqai quena la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai na napaxaguinataxanaq quena naqataxaquipi. Chaqai ra'qaataxanema quiyim qaỹalauat ma'le so'maxare, qam ma' ỹovirerec caua tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec.

32Ca' dajo ỹa'xat, qam ỹaatqajam ichoxoteta. Co'na'le, ca' so Pedro ỹauegue'oguiyi nodaqajantec, ca retaxaỹa.

33Qam so Jesús nqohilec, ra'ỹauguilo saua lapaxaguinatqa. Ca 'naaco' queso Pedro: —Noỹoochirec caỹim, qami' na'ỹaapec, ma' da ra'deenataxanaxaqui' sqai 'nejem da la'deenataxanaxac ñi qota'olec. Ma' dá'maq 'ñi'sari' chaqai qom la'deenataxanaxac.

34Ca' so Jesús roỹaxanouguilo saua lapaxaguinatqa chaqai so qomyipi, ca 'naaco': —No'm 'ue ca ỹahotaque quegue aỹim, ca coua'e dá'maq chi no'ueenataxac. Ca' quelec aỹim, 'eno'm ỹovira'a quiyim na'laxatañi da nachaalataxac.

35Ma' cá'maq ỹahotaque quiyim nca'laxatec da chi nachaalataxac, ca na'laxatañi; qam cá'maq na'laxatañi da nachaalataxac, soualec aỹim chaqai soualec da na'qaatec, ca nca'leuec ma'le ca'maxare.

36Ma' ¿negue' quet cá'maq 'negue queca qom quiyim ỹomata'ta' ná'ogue na hueetalec na 'laua, qam na'laxatañi da nachaalataxac?

37Ma' ¿ỹote' quet acá'maq ishit ishiueten ca qom quiyim rapilaxat ca nachaalataxac?

38Ma' no'm 'ue ca nayiloxonlec aỹim chaqai dá'maq sa'xatetac quena qomyipi mashic sqai quelec ñi qota'olec chaqai sauaqhuaiquipi, ca' najo ỹale llaalec qai'neeta nayiloxonlec ma'le ca'maxare, ma' ỹovita quiyim rapil naquetagui da lauaq ñi leta'a, chaqai na co'teeta nelaatqaipi chicqashiguim.

Marcos 9

1Ca' so Jesús qai'neeta 'naaco': —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim 'vio' caua quená'maq ỹalequesaho nagui saqa' ileue', ca' iuanchirigui ma'le da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec chaqai da lquesaxanaxa ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

Qaỹadalaxat da no'ueenataxac so Jesús

(Mateo 17.1-13; Lucas 9.28-36)

2Ca co'na' mashic ỹore'ueguelo saua seis na'xata', ca' so Jesús qaisauate' ỹauegue' saua Pedro, Jacobo, chaqai so Juan, ca taashi'megue aso quemaralec ladocai. Ca' quiyi hua'ño' na' qaỹadalaxat da no'ueenataxac so'maxare, ỹauanchiguilo' nqohine' na'le saua'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Saua loho ỹaatqajam qashilgue' chaqai ỹaatqajam lalagaxaqa, ỹaatqajam qaica ca qom quena 'laua quiyim quiỹoxon 'nejme' lalacqa' nqai'ne' saua loho.

4Ca saua'maxare iuane'talo saua Elías chaqai so Moisés retaqasa'pegue' so Jesús.

5Ca' so Pedro 'naaco' queso Jesús: —Qami' napaxaguinataxanaq, ¡ỹaatqajam chalego la'maxa na seuqata'ñi! Quiyim so'ueetaxai' caua tres 'imqolqai', 'óna caqami', ca liỹa queda Moisés, chaqai ca liỹa queda Elías.

6Ma' saua lapaxaguinatqa ỹaatqajam no'chi', ca' so Pedro se ỹa'den dá'maq ỹa'xatetac.

7Co'na'le, ca' noviriñi so naueguelec hueetauguilo saua'maxare, ca queso naueguelec 'maxaugui so na'qaatec 'naaco': —Najo ná'maq ỹaalec ỹaatqajam ỹauochaxat, ca' chaqaida na'xaỹaxañiỹa.

8Ca co'na' namaterashiguim, ca' qaica ca liỹa iuanta, qaisoota so Jesús.

9Ca co'na' mashic renoterec caso quemaralec ladocai, ca' so Jesús qatetapegalo saua lapaxaguinatqa quiyim qaica cá'maq ỹa'xajtem dá'maq lauanaxanaxague', toco' ma' najo ỹale llaalec lotqai liỹa nca'leuec.

10Vichiguiño' saua'maxare qaica ca ra'qaataxantem, qam chi nenatesapigui negue' cá'maq reloqo'tegue dá'maq lotqai liỹa nca'leuec.

11Ca' qainatetac so Jesús: —¿Chi'negue ma' ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi 'naac 'au novi' ma'le ca Elías?

12Ca so'maxare 'naaco': —Ỹaatqajam llic quiyim 'au novi' ma'le ca Elías, quiyim ỹa'maxajñi ná'ogue na leloxoỹaxaquipi. Chaqai ¿negue' cá'maq 'nerac qai'neeta naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec quiyim ỹa'xate' dá'maq 'neeta ma'le ca ỹale llaalec? Quiyim 'ue ca le'xoric, chaqai ma'le qaica nqo'ta ca'maxare.

13Qam ỹim shinac caqamiri quiyim so Elías shi'gue novi'. Qam canchi qohinta'gue na' qoỹoiquentac so'maxare, ỹaatqajam ipaquichigui nqohin dá'maq naneretañi la'qaatec ñi qota'olec queso'maxare.

So Jesús ỹomatec so ne'nec 'ue so le'ec lecmaxaic

(Mateo 17.14-21; Lucas 9.37-43)

14Co'na'le, ca pile' quiyí'maq hueesa'ñi saua liỹa' lapaxaguinatqa, ca iuanteta so 'xoic qomyipi lapoỹau'alo saua'maxare. Chaqai 'vii qai'neeta saua napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi retaqata'guita saua'maxare.

15Ca co'na' qaidaana'guit so Jesús, ca sá'ogue 'ue da le'laxa, ca qane'guenta'guit so'maxare, ca qaiquin.

16Ca so'maxare inate'o' saua'maxare: —¿Negue' cá'maq 'neeta quiyim taxahita'guita yaua'maxare?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ca 'uo' so 'óna hueete'eyi 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ñauega qami' ñi ỹaalec, ma' 'ue ñi le'ec lecmaxaic se retaqa nqai'en.

18Ma' quecá'maq canchaqaica hueeta'ñi, ñi le'ec lecmaxaic quena' naqajñi, ca nenaxañi. Ca' nac nqai'en na ro'i na lap, chaqai iquishquinta' nqai'ne' naua louee, ca vire'ta quiyim tot qaica ca la'ñaxac. Shi'gue sashiilo'oto naua rapaxaguinataxahi' quiyim naqate' ñi ne'ec lecmaxaic, qam se ishite'.

19Ca' so Jesús 'naaco': —¡Ỹaatqajam qaica ca huelec najo qomyipi! ¡Canchaqai taỹa'co' quiyim salequetapouguilo qamiri, chaqai canchaqai taỹa'co' quiyim ñiualaxaintegueto qamiri! Ñaq naviguiiri' quenajo ñí'maq ne'nec.

20Ca' qaỹauega'a so'maxare so ne'nec. Ca co'na' so ne'ec lecmaxaic iuane'ta so Jesús, ca ileueta nqai'en so ne'nec, ca so'maxare huaañi naqalcqotegueri', ca' naauec nqai'en na ro'i na lap.

21Ca' so Jesús inato' na'le so leta'a: —¿Shi'gom dá'maq 'neetari'o' quen dajo? Ca' so leta'a 'naaco': —Shi'gue na' ñaqai noctoqui'.

22Chaqai mashic 'xoic quiyim ñi ne'ec lecmaxaic taañigui nqai'en na norec chaqai na huaxaỹaq, ma' ỹahotaque ỹalauat. Ca no'm chaqaida quiyim shichi' 'ue ca 'viichi', quiyim qare'xoriñi', ca qarotauañi'.

23Ca' so Jesús 'naaco': —No'm shichi' vi'relec, qaica ca qaỹaqalanac quecá'maq huelec.

24Ca co'na'le, ca só'maq leta'a so ne'nec ỹaualqo': —¡Seuelec; qam yotauañi', qaiyi paguec ỹaatqajam seuelec!

25Ca co'na' so Jesús ỹa'den quiyim mashic 'xoic so qomyipi lapoỹaho, ca' retaxaỹa so ne'ec lecmaxaic, 'naaco': —Qami' ne'ec lecmaxaic se retaqa chaqai sqa 'qaa nqai'ñi' ca qom, shinapega qami' noxoñirec quena ne'nec, qam tot liỹa noxoñirougui na'maxare.

26Ca' so ne'ec lecmaxaic ỹaualaq, ca' ileueta nqai'en so ne'nec. Ca inoxonec, qam 'ec ileu nqai'en. Ca' queda, ca 'xoic na 'neetapega mashic ileu so'maxare.

27Qam so Jesús ỹacona ada laua, ca navicshiguim. Ca so'maxare nachajñi.

28Co'na'le, ca' so Jesús inoxonougui ca 'imec. Ca' saua lapaxaguinatqa ỹoỹooteterec so'maxare, ca inate', 'neraco': —¿Chi'negue ma' qomi' se seshitaq so'daqauec so ne'ec lecmaxaic?

29Ca so'maxare 'naaco' quesaua'maxare: —Ná'maq 'nejem sojo ne'ec lecmaxaic quiyim qaỹo'daauec, qam ỹouen quiyim ca qom quelec da nqouagaxainaxac chaqai nqopaaqachit.

So Jesús lotqai liỹa ỹa'xatau'a da lelauaxa

(Mateo 17.22-23; Lucas 9.43-45)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Ca co'na' que' quiyi hueesa'ñi, ca queeterelec yi Galilea. Ca' so Jesús ỹahotaque
quiyim se qaỹa'deene',

31ma' so'maxare ra'qaataxantapegalo saua lapaxaguinatqa, 'naaco': —Najo ỹale
llaalec ma'le qoỹaanougui na qomyipi, ca' qaỹalauat ma'le. Qam ma' ime' caua
tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec ma'le.

32Qam saua'maxare se ỹa'deene' dá'maq qohinac, chaqai no'chiiralec quiyim liỹa
renataxane'.

¿Negue' cá'maq paguec qaimaqachin?

(Mateo 18.1-5; Lucas 9.46-48)

33Ca co'na' mashic ỹovirera'a yi na'a' Capernaum. Ca co'na' mashic neesa'ñi ca
la'a', ca' so Jesús inate'o' saua lapaxaguinatqa, 'naaco': —¿Negue' cá'maq
noqollicchitapigui quiyi quena nayic?

34Qam saua'maxare i'maretem', ma' queso nayic noqollictesapigui quiyim negue'
cá'maq paguec qaimaqachin ma'le quesaua'maxare.

35Co'na'le, ca nqa'xanñi so Jesús, ca roỹaxanouguilo saua doce lapaxaguinatqa. Ca
'naaco' quesaua'maxare: —Cá'maq ỹahotaque quiyim 'auaxaic, ca' chaqaica
cá'maq paguec co'uaataxanta, chaqai quelola ná'ogue na liỹaripi.

36Co'na' ime, ca roỹaxana so noctoqui', ca' illaañigui na lavinñi quesaua'maxare.
Ca' qa'aalegue, ca 'naaco':

37—Cá'maq qom quená'maq huelec aỹim, quiyim icoñiguit ca noctoqui' 'nejem
najo, ca' quelola, ca' icoñiguit aỹim. Chaqai cá'maq icoñiguit aỹim, mesqaỹimeta
icoñiguit, ma' qai'neeta icoñiguit ñí'maq yila'.

Cá'maq se qanpa'guenaxaua, ca' qarotaua

(Lucas 9.49-50; Mateo 10.42)

38Co'na'le, ca' so Juan 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, qomi' 'ue so
seuanaxa ro'ootaxantapega da qadeenaxachi' quena ne'ec lecmaxaic; qam ma' se
qanauegaxaua, ca' qomi' se sa'maxarenaq.

39Qam so Jesús 'naaco': —Se ỹa'maxañi quiyim olliỹapeguem, ma' qaica quet
cá'maq quiyim ishit ỹo'uet ca se qaiuanapega, ro'ueenataxana da ỹeenaxat, ime,
ca ishit quiyim 'ue ca ỹa'xat se ỹa'maxañi caỹim.

40Ma' cá'maq sqai qanpa'guenaxaua, ca' qarotaua.

41Ma' canchaqaica quiyim 'ue ca ỹaanema qamiri 'eno'm chaqai 'oono'lli' aca
'taxaqui queca huaxaỹaq, quiichigui nqai'en da ỹeenaxat, ma' mashic qamiri
ỹalamaxarete', ca ca'maxare ỹaatqajam 'ue ma'le ca nishiue'.

Dá'maq lichic queca qom quiyim 'ue ca lasauaxaset

(Mateo 18.6-9; Lucas 17.1-2)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

42Canchaqaica quiyim chicqochigui quiyim 'ue ca lasauaxaset quenaua collo'olqai' quiyim mashic huerelec aÿim, ca paguec la'maxa quiyim qainaxañigui aca huaaxai, qaicoñireto'ot na lqosot ca qa' lodegaxat nopoxoiqataxanaxat.

43Chaqai no'm na rqai'laxachi' ÿovirau'a nqai'en ca rasauaxashichi', ca 'maxaraic quiyim chaqairec. Ma' paguec la'maxa quiyim vichirau'a ca nca'laxa, 'eno'm 'oonoqui' ca rqai'laxachi', qam mesqaida quiyim nalo'ojta' naua rqai'laqachichi', qam qarenaqairiñigui ca ncopatoqo' na sauaqhuaiquipi, cá'maq hua'ñi ca norec qaica ishit ÿo'mat,

44yí'maq hua'ñi na ñilo' se ileu chaqai ca norec sqai 'om.

45Chaqai no'm na richi'i' chicqau'a quiyim 'ue ca rasauaxashichi', qai'neeta chaqairec. Ma' paguec la'maxa quiyim vichirau'a ca nca'laxa qami' chisaq, qam sqai 'nejem quiyim nalo'ojta' naua richilli', qam qarenaqairiñigui ca ncopatoqo' na sauaqhuaiquipi, cá'maq hua'ñi ca norec qaica ishit ÿo'mat,

46yí'maq hua'ñi na ñilo' se ileu chaqai ca norec sqai 'om.

47Chaqai no'm añi nqochi'i' ñí'maq 'em quiyim 'ue ca rasauaxashichi', ca naqachi'. Ma' paguec la'maxa quiyim qami' qotesaq, qam noxoñira'a ca lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ÿoiquentac ná'ogue najo, mesqai 'nejem quiyim nalo'ojta' naua nqochichi', qam qarenaqairiñigui queca ncopatoqo' na sauaqhuaiquipi,

48yí'maq hua'ñi na ñilo' se ileu chaqai ca norec sqai 'om.

49Ma' ná'ogue ma'le na qomyipi qaÿa'maxajñi, qam qaÿahote'e ca norec; chaqai ná'ogue na nachitaxanataxanaxat qaimiichigui ma'le queca 'ue.

50Na 'ue ÿaatqajam lo'yaxanec. Qam no'm eec na lochiviaxa, ca' ¡tot qaishit quiyim liÿa qaÿouen! Ca 'nejme'o' qamiri ca 'ue quiyim nalequejnaxanaxat, chaqai quiñi 'óna huaqui'chiguit na liÿaripi.

Marcos 10

So Jesús rapaxaguinataxanegue da leloxoÿaxac cá'maq ÿalat aca loua

(Mateo 19.1-12; Lucas 16.18)

1Ca' so Jesús ca'e yi Capernaum, ca' quepegue' yi 'laua leenaxat Judea chaqai yi 'laua pa'ÿa'gue da lqodoigue caso lachiugue Jordán. Ca' quiyi, ca' so qomyipi lotqai lapoÿau'a yí'maq hueeta'ñi so'maxare. Ma' chi no'ueenataxac, ca lotqai rapaxaguinataxantac.

2Ca 'vio' saua fariseo nqo'nera'a so Jesús ÿahosaque ÿachi'iñi. Ca inate' so'maxare no'm qaÿa'maxarenta quiyim ca ÿale ÿalat aca loua.

3Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —¿Negue' cá'maq lelaataxanaxac so Moisés na'le caqamiri?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca saua'maxare 'neraco': —So Moisés ỹa'maxarenta quiyim ca qom ỹo'uet aca lomalate lerecse, ca' ca'maxare ishit ỹalat aca loua.

5Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —So Moisés ỹaanec da lelaataxanaxac na'le caqamiri, ma' paguec da la'ñaxague' naua re'taxanatahi.

6Qam na' ñaqai 'avichiguiñi na' ñi qota'olec ỹo'uet ná'ogue nanchaqaina, ca "ỹo'uet na ỹale chaqai ana 'aalo".

7"Ca' vichiguiño' quedajo, ca' ca ỹale ca'e ca leta'a chaqai aca late'e, ca' lauora ca loua.

8Ca' saua dos qomi', qam 'ec 'oonoqui' qom." Ca' totqai dos qomi', ta'ta'a quiyim 'oonoqui' qom.

9Ca vichiguiño' ca qom se ishit quiyim iuagaxajchi cauá'maq mashic ỹo'naxanta' ñi qota'olec.

10Ca co'na' mashic neesa'ñi ca la'aate', ca sauá'maq lapaxaguinatqa lotqai inate' quecá'maq 'neeta dajo.

11Ca' so Jesús 'naaco': —Ma' ca qom no'm ỹalat aca loua, ca' o'ñiguit aca liỹa 'aalo, ca ca'maxare 'ue ca lasauaxaset, ma' o'nelec aca 'auaxai loua.

12Chaqai no'm aca 'aalo ỹalat ca loua, ca o'ñiguit ca liỹa ỹale, ca ca'maxare qai'neeta 'ue ca lasauaxaset, ma' o'nelec ca loua.

So Jesús ỹaanem da no'uen llicyaxac so ñaaqaipioqui'

(Mateo 19.13-15; Lucas 18.15-17)

13Ca 'uo' so ñaaqaipioqui' qanauegueu'a so Jesús, ma' qaỹahotaque quiyim ỹashil-lec so'maxare, qam saua lapaxaguinatqa retaxaita ná'maq nauecqataxanaripi.

14Ca co'na' so Jesús iuanchigui dajo, ca' ro'o. Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Ñaqai 'xañiỹac na ñaaqaipioqui' ñaqa nacpegue' aỹim, sqai quepaqchita'piguit, ma' da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec quená'maq hueetagui, chaqaina ná'maq neneequesenaxai 'neetari' meca noctoqui'.

15Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, cá'maq sqai 'neetari' ca noctoqui' quiyim icoñiguit da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo, ca' se inoxona'a.

16Ca' so Jesús qa'aalougui so ñaaqaipioqui', ca' ỹaanem da no'uen llicyaxac, chaqai sá'ogue ỹashil-lec.

So ne'nec nesallaxanec retaqata'pegue' so Jesús

(Mateo 19.16-30; Lucas 18.18-30)

17Ca co'na' so Jesús lotqai liỹa eec, ca 'uo' so novi' ỹale ne'guenta, ca ỹa'yi'iñi naua le'cootal quiyí'maq reloqota'ñi so'maxare. Ca renataxano': —Qami' ná'maq

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ỹaatqajam huagaxaraic napaxaguinataxanaq, ¿negue' cá'maq shinta'gue quet quiyim sovirau'a ca nca'laxa sqaica lqodoc?

18Ca' so Jesús 'naaco': —¿Chi'negue ma' 'ñirapiguiỹa' quiyim aỹim huagaxaraic? Ma' qaica huagaxaraic, qaiñiita ñi 'oonoqui', ca' chaqaiñi ñí'maq qota'olec.

19Mashic 'yiiñi' na nelaataxanaxaquipi: “Se nocachisa'e' aca se roua'e'; sqa lauataxañi'; sqo cuachi'; sqaica ca 'majñisac; sqa yinaxañi'; se napaquiralec ca qataa'i' chaqai aca qachii'i'.”

20Ca' so ỹale 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ná'ogue najo so'ueetetac shi'gue na' ñaq aỹim noctoqui'.

21Ca' so Jesús nqo'te'ta, ca ra'ỹo'ot. Ca 'naaco' queso'maxare: —Ỹaatqajam 'oonoqui' dá'maq saqa' 'viichi': mo'e', miiñi' ná'ogue na rovinqui', ca 'ỹaañirougui na 'xoraiquipi, ca' 'ue ma'le ca resallaxa'e' queda piguim. Ca ma' ime, ca naquitegue aỹim, 'eno'm rilliviralec aỹim.

22Qam co'na' 'qaachigui dajo, ca' so ỹale 'uo' da lachitachic. Ca' eec rachicota, ma' ỹaatqajam nesallaxanec.

23Ca' so Jesús ra'ỹaugui só'maq lapoỹaho, ca 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa: —¡Ỹaatqajam 'ue da lqalaic queca nesallaxanec quiyim inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo!

24Ca' saua lapaxaguinatqa ỹaatqajam 'ue da le'laqa' queda la'qaatec, qam so Jesús lotqai liỹo' 'naac quesaua'maxare: —Qamiri ỹaalqa, ¡ỹaatqajam 'ue da lqalaic quená'maq pe'eetapega da lesallaxa quiyim inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo!

25Paguec se qalaq aca nauaanaxanaxa late'e quiyim queetougui nqohin ca a'na lauac, queca nesallaxanec quiyim inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec.

26Ca co'na' qara'xaỹa dajo, ca 'xoico' na ne'laxa, ca chi nenatetecta' saua'maxare: —Ca ¿nega'ỹo' cá'maq ishit qanca'laxatec ma'le?

27Ca' so Jesús ra'ỹauguilo, ca 'naaco' quesaua'maxare: —Na chaqai qomyipi se ishit ỹo'uet dajo, qam ñi qota'olec ishit, ma' ñi'maxare qaica ca lqalanec.

28Co'na'le, ca' so Pedro 'naaco': —Qami' qara'gaxala', qomi' ỹaatqajam cá'ogue ca qarouenqaipi ño'ueenaqtaqatañi, ca ñanaguinaxague qami'.

29Ca 'naaco' na'le so Jesús: —Ỹaatqajam lliqueta da shinac caqamiri, quecanchaqaica quiyim no'ueenaqtetañi ca la'a', loqo'm caua lqaỹa' ỹale', loqo'm caua lqaỹa' 'aalo, loqo'm ca leta'a, loqo'm aca late'e, loqo'm aca loua, loqo'm caua llaalqa, loqo'm ca na'laua, sauaxat aỹim chaqai da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30ca' icoñiguit ma'le quenajo 'laua paguec cien liỹa ca la'aateripi, lqaỹaripi ỹalliripi chaqai 'aallipi, late'ellipi, llaalqaipi, chaqai na'lauaripi, 'eno'm 'ue da nocanaxac. Chaqai quecá'maq 'laua ñaqa naata qai'neeta icoñiguit ma'le da nca'laxa sqaica lqodoc.

31Qam 'xoic ma'le quená'maq nagui 'auaxaic, co'uaataxanta ma'le, chaqai 'xoic ma'le quená'maq nagui co'uaataxanta, ca 'auaxaic ma'le.

So Jesús lotqai liỹa ỹa'xatalec da lelauaxa

(Mateo 20.17-19; Lucas 18.31-34)

32Ca co'na' queesa'gue so nayic, taasa'gue da Jerusalén, ca so Jesús 'aueta queso lapaxaguinatqaipi, qam ỹaatqajam 'ue da le'laqa' quiyim coỹaresaho, qam 'ue da lqolonqa'. Co'na'le, ca lotqai so Jesús liỹa roỹaxanalo ỹoỹooteterec saua doce lapaxaguinatqa, ca ỹaatqajam ra'qaataxane'talo quedá'maq 'neeta ma'le so'maxare.

33Ca 'naaco' quesaua'maxare: —'Ajñii qamiri nagui saaqata'gue da Jerusalén, ca' yí, hua'ñi ma'le najo ỹale llaalec ma' qoỹaanou'a na la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na napaxaguinataxanaripi quena naqataxaquipi. Ca na'maxare ma'le, ca ỹaanec da la'qaatec quiyim qaỹalauat chaqai qoỹaanougui na mesqai judioipi.

34Ca na'maxare ỹaatqajam 'ue da le'naxanaxac ma'le, chaqai qaỹouaxan, chaqai qanatoxogui na lashic, chaqai qaỹalauat. Qam ma' ime' caua tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec nqohin.

So Jacobo chaqai so Juan rashiilaxane', 'ue ca roỹaxandaque

(Mateo 20.20-28)

35Co'na'le, ca so Jacobo chaqai so Juan, llaalqa so Zebedeo, nqo'nera'a so Jesús. Ca 'neraco': —Qami' napaxaguinataxanaq, tegue' chaqai 'maxariñi' quiyim 'ue ca sashiilaxanqaque caqami'.

36Ca so'maxare inate'o' saua'maxare: —¿Negue' cá'maq viitaque saanema qamiri?

37Ca saua'maxare 'neraco': —Quiyim ma' coñichiguit ca ro'ueenataxanaxaqui' 'xoic da lecaic ma' qami' nashi, ca' qomi' ñqa'xanqata'ñi, 'óna queda qatoiqui' chaqai ca liỹa queda nemaqai'.

38Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiri sqa 'yiiñii cá'maq shiilaxañitaque. ¿Peeta'a shichii 'xachii da ñi'guenaxac 'ec qane'taxañigui ma'le aỹim chaqai da chilaxac qanachilaxañigui ma'le aỹim?

39Ca saua'maxare 'neraco': —Ajá'a, seshitaq. Ca' so Jesús 'naaco': —'Nesa ma' llic quiyim qamiri quiichiugui ma'le da ñi'guenaxac 'ec qane'taxañigui aỹim chaqai da chilaxac saañigui ma'le.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

40Qam dajo quiyim nqa'xañiñi queda ỹoic chaqai queda ñimaq, mesqaỹim ná'maq saanema qamiri. Ta'ta'a quiyim qoỹaanem cá'maq 'em mashic qaỹa'maxatetañi yi'maxare.

41Ca co'na' 'qaachirigui dajo saua liỹa' diez lapaxaguinatqa, ca qaro'ỹalo so Jacobo chaqai so Juan.

42Qam so Jesús roỹaxanouguilo, ca 'naapegalo': —Qamiri 'yiiñita da leloxoỹaxac na nashillipi quiyim reloxoỹa'a na ỹoreta'oguit qomyipi, na'maxare 'eco' ilaretac na liỹaripi, chaqai ná'maq quesaxanaxaiquipi, na'maxare ỹo'uet quiyim qana'xaỹaxana ca lelaataxanaxac ná'ogue na liỹaripi.

43Qam caqamiri sqai 'neeta dajo ma'le. Ta'ta'a cá'maq ỹahotaque ỹapacauec caqamiri, ca' chaqaica cá'maq quelola ná'maq liỹaripi;

44chaqai canchaqaica caqamiri quiyim ỹahotaque 'auaxaic, ca' chaqaica cá'maq 'ec na'ac quená'ogue na liỹaripi.

45Ma' vire'ta najo ỹale llaalec mesqa nac ỹahotaque quiyim qaiquelola, ta'ta'a quiyim ná'ogue quelola, chaqai quiyim ỹaanec da nachaalataxac 'ec laseue' nqai'en quiyim 'xoic ca qanca'laxatec qomyipi.

So Jesús nauanñi nqai'en so qai'laq Bartimeo

(Mateo 20.29-34; Lucas 18.35-43)

46Ca co'na' qaỹovita yi na'a' Jericó. Ca co'na' so Jesús mashic inoxonec quiyi na'a', liỹareta'pe saua lapaxaguinatqa chaqai 'xoic so liỹa qomyipi. Ca 'uo' so qai'laq leenaxat Bartimeo, llaalec so Timeo, nqa'xantañi quena lahi so nayic, rashiilaxantac.

47Ca so'maxare co'na' 'xaỹa'guit so Jesús Nazaret le'ec, ca ỹaualaq so'maxare, 'naaco': —¡Jesús ma' qami' llaalec so qarashi David, yi'xoriñi'!

48Ca 'xoico' ná'maq 'neetapega so'maxare quiyim i'maqata, qam so'maxare lama'xa ỹaualaq: —¡Qami' llaalec so qarashi David, yi'xoriñi'!

49Co'na'le, ca' so Jesús hua'e, ca 'naaco': —Ñaq oỹaxañiỹa ñi'maxare. Ca' qaroỹaxano' na'le so qai'laq, ca qohinapego': —Na'ñaxachi', ne'laxachirishiguim, ma' da'maxare roỹaxana qami'.

50Ca inaqauec aso le'laalo, ca nenojshiguim, ca nqo'neu'a so Jesús.

51Ca' so Jesús inato' na'le so'maxare, 'naaco': —¿Negue' cá'maq vi'saque quiyim sa'ue caqami'? Ca' so qai'laq 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ỹim sahotaque ñiuanñi.

52Ca' so Jesús 'naaco': —Mo'e', qui', nagui mashic remi'rec, ma' qami' vi'relec. Ca chaqa'ma' neuanñi so qai'laq, ca' quegue so Jesús.

Marcos 11

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So Jesús inoxona'a yi Jerusalén
(Mateo 21.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19)

1Ca co'na' ipalasau'a yi Jerusalén, mashic qaỹovireu'alo saua na'aaterolqai' leenaxate' Betfagé chaqai Betania, naloote'oga ada quemaralec qo'paq olivos loma'. Ca' so Jesús ilate' saua dos lapaxaguinatqa.

2Ca 'naapegalo': —Quiipegue' na na'a' naloote'ogalo qomi'. Ca ma' viriu'a, ca huañijlec ma'le ca 'ashin, ncoñiretari', saqa'leca nelec. Ca' sohiuec ma'le, ca naviguiuec.

3Ca no'm 'ue ca inate' qamiri, chi'negue 'viichii dajo, ca' qamiri 'ñiỹapega, só'maq qara'gaxala' ỹouen. Qam ma' ỹomat, ca lotqai rapilaxat.

4Ca saua'maxare que', ca iuanterelec so 'ashin, ncoñiretari' quena lahi ca lasom, pa'aatauec queso nayic, ca' ỹosoorec.

5Ca 'vio' sauá'maq hueese'eyi 'neraco': —¿Negue' ná'maq 'viichitac? ¿Chi'negue ma' sohitapeguec na 'ashin?

6Ca saua'maxare 'neraco' dá'maq qohinapegalo queso Jesús, ca qoỹaxana'pe quiyim que'.

7Co'na' ime, ca qaỹauegue'oga so Jesús so 'ashin, ca qaipeguenlgoto saua loho, ca' so Jesús renojlec so'maxare.

8Ca ỹaatqajam 'xoico' na ipiguiñi'ñigui so nayic na lapo', chaqai 'uo' na liỹa ỹouaxanec ana qo'paq lasote, ca illa'ñigui so nayic.

9Ná'maq 'aueta chaqai na co'uaataxanta ỹaualqatagui, 'naaco' quen: —¡Ỹaatqajam qaimaqachin ñi qota'a! ¡Ỹaatqajam no'uen da llicyaxac ná'maq naquetaugui da leenaxat ñi qara'gaxala'!

10¡Ỹaatqajam no'uen da naata no'ueenataxanaxac, ma' 'nejem da lo'ueenataxanaxac na' nashi so qareta'a David! ¡Quiyim ỹaatqajam qaimaqachin ñi qota'olec!

11Ca inoxono' na'le so Jesús quiyi Jerusalén, chaqai qai'neeta inoxonougui añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue'. Ca co'na' ime ỹa'ajantac ná'ogue nanchaqaina, ca' taigue da Betania, liỹareta'pe saua doce lapaxaguinatqa, ma' mashic lavito' na'le.

So Jesús se no'uen da 'naac caso higo lashi ma' qaca ca la
(Mateo 21.18-19)

12Ca co'na' queso liỹa na'xa'a co'na' inoxondec quiyi Betania, ca so Jesús 'uo' na lqopaaxa.

13Ca idaana'o' aso higo lashi qoỹoqo'ta 'ue ana laue. Ca quepegue', ra'ajnaxana quiyim tegue' chaqa 'ue ca la, qam qaca ca ỹanata higo. Qanaata ana laue, ma' saqa' ỹovita ca laloqo' quiyim 'ue aca la.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ca co'na'le, ca' so Jesús 'naapego' aso higo lashi: —Ca' nagui taachi'ñi quiyim tot qaica quiyim liỹa quet qaỹa'ic aca la qami'. Ca' saua lapaxaguinatqa ỹaatqajam 'qaachirigui dajo.

So Jesús ro'ootaxanlec quiyim co'taxat aso no'ueenaxanaxaqui
(Mateo 21.12-17; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22)

15Ca co'na' ỹovirera'a yi Jerusalén co'na' so Jesús inoxonougui aso no'ueenaxanaxaqui. Ca chaqa'ma' ỹo'daauec ná'maq 'ue na imeentac chaqai ná'maq 'ue na rishiujnaxantapega quiyi'maxare. Chaqai ỹamaxañi na lemeenaxanaxala' ná'maq ỹosootapigui ñiguit nqai'en ana lam na qomyipi chaqai ana nqa'xanaxaqui ná'maq imeentac na coviguiñiguiripi.

16Chaqai se ỹa'maxaren quiyim 'ue quet ca qai'xat cañi no'ueenaxanaxaqui.

17Ca' quiyi, ca rapaxaguinataxantac, 'naaco': —Quenaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'nerac: “Najo ỹa'a' qaỹamata'gue na'a' nqouagaxainqa' ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi.” Qam qamiri ñigui nqai'ñii na'a' nqañoqotaqa' na cuataxairipi.

18Ca' ỹaatqajam 'qaachirigui dajo so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi. Ca' idaandaque ca la'maqa' quiyim qaỹalauat so Jesús ma' qano'cha'a, ma' mashic ná'ogue na qomyipi 'ue da le'laxa queda lapaxaguinataxanaxac.

19Qam co'na' mashic pe, ca' so Jesús eec, ca'e yi na'a' lodegaxat.

Aso higo lashi ỹaso
(Mateo 21.20-22)

20Ca co'na' nete'eta queso liỹa na'xa'a, ca liỹa queetetegueyi, ca iuanteta aso higo lashi shi'co' ỹaso, vire'talo' naua lpa'yii.

21Co'na'le, ca' so Pedro no'uene'teco' na'le da la'qaatec so Jesús. Ca 'naaco' queso'maxare: —Qami' napaxaguinataxanaq, ñaqa 'ajñi' adá'maq higo lashi dá'maq taqaira'a na'le, shi'co' chi ỹaso.

22Ca' so Jesús 'naaco': —Pi'iỹa'a ñi qota'olec.

23Ma' ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim canchaqaica 'naapega ana quemaralec late'ogue': “Qo'ñi' quena vi'sa'ñi, 'iriñigui aca huaaxai”, qam se ỹoqolliguit ca la'qaatec, ta'ta'a quiyim huelec quiyim ipaquichigui cá'maq 'naac, ca' chaqaida 'neeta.

24Vichiguiño' shinac caqamiri quecá'ogue cá'maq shiilaxañiỹaque quiyim nqouagaxaiñii, no'm viilec quiyim shi'gue coñiguit, ca' chaqaida 'neeta.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Chaqai ma' ñaq nqouagaxaiñitac, ca no'm 'ue ca 'ue ca ỹasauaxat caqamiri, ca' sqo quiỹapeguem. Ta'ta'a quiyim 'xoriñii, qaiyi ñi qota'a ñí'maq viilec neeto'ot na piguim sqai caapeguem ca rasauaxashichii.

26Qam no'm sqai 'xorenataxañii, ca ñi qota'a ñí'maq viilec neeto'ot na piguim se ỹapalaxate' caua rasauaxashichiri.

Da lquesaxanaxa so Jesús
(Mateo 21.23-27; Lucas 20.1-8)

27Ca co'na' rapilera'a yi Jerusalén, ca co'na' ỹouoxontac aso no'ueenaxanaxaqui. Ca qanqo'neu'o' na'le so Jesús quesaua la'gaxalate' na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai so qo'xoiquipi.

28Ca qainato' so'maxare, qohinaco': —¿Negue' cá'maq chigoxochira'gue quiyim 'viichi' dajo? ¿Negue' cá'maq ỹaañiraxarom quiyim 'viichi' dajo?

29Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹim qai'neeta sa'ue da inataxanaxac caqamiri. Ca' qamiri choxochii ma'le, ca' ma'le, ca' sa'xatema qamiri negue' cá'maq sachigoxota'gue quiyim so'uet dajo.

30¿Nega'ỹo' ca nela' so Juan quiyim rachilaxanataxan? ¿Ñi qota'olec, loqo'm na chaqai qomyipi? Ñaqai choxochii caỹim.

31Co'na'le, ca chi retaxaỹata' saua'maxare, ca 'neraco' quen: —No'm shinqac nela' ñi qota'olec, ca da'maxare 'naac ma'le coqomi': “Qam ¿chi'neco' ma' sqai viilec?”

32¿Chaqai no'm shinqac na qomyipi nela'? Ma' saua'maxare no'chi' quena qomyipi, ma' ná'ogue ỹa'deenta quiyim ỹaatqajam llic quiyim so Juan ỹaatqajam letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a.

33Ca 'neraco' na'le queso Jesús: —Se sa'deenaq. Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Cha'regue ỹim qai'neeta se sechoxot cá'maq yila' quiyim so'uet dajo.

Marcos 12

Qaraloqojnaxana so no'ueenataxanaripi hualoxonyipi
(Mateo 21.33-46; Lucas 20.9-19)

1Co'na'le, ca' so Jesús ra'qaataxanem so qomyipi, qam ỹahote'e na laloqojnaxanaxat. Ca 'naaco': —'Uo' na'le so ỹale ỹanñi so lanaxanqa' uva loma'. Ime, ca' ỹapou'a chaqai ỹo'uet aso lapoonaxanaxaqui quiyim qanelam na li'i ana uva, chaqai aso ladocai na'ajnaxanaxalate quiyim qaỹa'ajan sá'ogue so'maxare. Ca' ỹanalec so lanaxanqa' so 'ueenataxanaxairipi. Ca' eec, qoỹoqo'tegue ca taigue.

2Ca co'na' ỹovita ca laloqo' quiyim qanaqat ana la, ca ỹa'uo' so ila' lelaatec, ca rashiilaxanegue quiyim qaỹoỹoote'oga cá'maq taỹot só'maq lanaxanqa'.

3Qam saua'maxare icondelec, ca ỹouaxansac, ca' ilate', qam qaica ca qoỹaanem.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca só'maq looỹac yi 'laua ỹa'ue so liỹa ila' lelaatec. Qam só, ca qainaqatalec quena qa', chaqai qaicoñirqachit na lqahic, chaqai qaishiuentac.

5Ca só'maq lalamaxaret yi 'laua qaiyiita 'uo' so liỹa ila', ca' só ỹaatqajma' qaỹalauat. Ime, ca' 'xoic na liỹa ila', ca 'ue na qaỹouaxantac, chaqai na liỹa, ca' qaỹalauat.

6Qam ñaqa 'uo' so 'oonoqui' llaalec, só'maq ỹaatqajam lauochaxat. Ca' co'uaataxanto' ila' so'maxare, ma' 'neetapigui lauel: “Qaican qohinegue ma'le, ma' ỹaalec.”

7Qam so no'ueenataxanaripi na'deenta', ca 'naaco': “'Ena richi'guit ná'maq qaỹahotaque quiyim taalec nqohin na 'laua. 'Maxaraic salauataq, qaiyi taalgoto qomi' ma'le quiyim qaralamaxaret najo 'laua.”

8Co'na'le, ca' qaiconlec, ca' qaỹalauat. Ime, ca qainaxa'uegue da lahi so 'laua.

9Ca renataxano' so Jesús: —¿Negue' cá'maq 'ne'tegue ma'le só'maq ỹaatqajam lalamaxaret yi 'laua? Nanac, qam nalauajñi so 'ueenataxanaxairipi, ca' ỹoqa'a ca ỹaanem so na'laua quiyim ro'ueenataxanlec.

10¿Saqa' taxahilgoto' quen yaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec? Ma' 'nerac: Só'maq qa' ỹañijin so 'imec lo'ollipi, chaqaiso só'maq nollaañi nqohin ca 'imec.

11Ca' dajo ỹo'uet ñi qara'gaxala', ca' 'ec chalego loyac coqomi'.

12Co'na'le, ca' so qomyipi ỹahotaque coñi' so Jesús, ma' ỹa'den quiyim so'maxare ỹo'uet so laloqojnaxanaxaqui, qam taỹauguilo nqai'ne' saua'maxare. Qam no'chi' saua'maxare quena qomyipi, ca no'ueenaqtesañi so Jesús, ca' que'.

Qainataxanta'pegue ca nishiuetenaxac so nashi quiyim qaishiueten

(Mateo 22.15-22; Lucas 20.20-26)

13Co'na' ime, ca 'vio' saua fariseo qailatalo so Jesús chaqai saua nale' so Herodes, ma' qaỹahotaque quiyim 'ue ca ỹo'maac la'qaatec so'maxare, ca qaỹachigoxochichigui nqohin ca lasauaxaset so'maxare.

14Ca' saua'maxare nagrepegue' so'maxare, ca' inate', 'neraco': —Qami' napaxaguinataxanaq, sa'deenaq quiyim 'xachisac dá'maq ỹaatqajam lliqueta, chaqai se na'xaỹaxañita ná'maq chaqai 'naac na qom, ma' se ra'iisapigui da chi no'ueenataxac na qom. Ta'ta'a quiyim paxaguinataxañitegue dá'maq llicyaxac dá'maq no'uen 'ueenataxac ỹa'maxarenta ñi qota'olec. ¿Ỹa'maqachiguiñi quiyim seshiuetenaq ñi lashi na nashillipi quiyi Roma, loqo'm 'e'? ¿Seshiuetenaq, loqo'm se seshiuetenaq?

15Qam so Jesús ỹa'den quiyim se no'uen da 'neesa'pegue saua'maxare, ca 'naaco': —¿Chi'negue ma' viitaque quiyim yachiiñi? Ñaq nodoiquena aca chiróla, ñaq sa'ajan.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' qanoda'a. Ca co'na' ỹa'ajan, ca' so Jesús renataxano': —¿Negue' lashic ñí'maq ñijo, chaqai yí'maq neenaxat naneretañi? Ca saua'maxare 'neraco': —Ñí'maq lashi na nashillipi quiyi Roma.

17Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —'Ỹaañim ñí'maq lashi na nashillipi cá'maq chi lalamaxaret ñi'maxare, chaqai 'ỹaañim ñi qota'olec cá'maq lalamaxaret ñi qota'olec. Ca saua'maxare 'ue da le'laqa' queda la'qaatec.

Qarenataxanta'pegue ca 'neeta quiyim liỹa nca'leuec ca qom
(Mateo 22.23-33; Lucas 20.27-40)

18Ca co'na'le, ca 'vio' saua saduceo querepegue' so Jesús, ma' na'maxare 'naaco' quen quiyim tot ishit nca'leuec na leuaxaiquipi. Ca co'na'le, ca ỹo'ueete' da la'qaataxanaxague', 'neraco':

19—Qami' napaxaguinataxanaq, so Moisés no'ueenaqtauguilo qomi' ỹeretañi quiyim no'm 'ue ca qom ileu, qam saqa'leca llaalec acá'maq loua no'ueenañi, ca' ca lanoq o'ñiguit acá'maq pa'ỹe, qaiyi ỹa'ue ca llaalec cá'maq lopiichi mashic ileu.

20Ca 'uo' so siete nqaỹaripi. Ca 'ono' só'maq ỹi, ca so'maxare ileu, qam qaica ca llaalqaipi.

21Ca só'maq lanoq lotqai o'ñiguit asó'maq li'ỹoxoua. Qam so'maxare qai'neeta ileu, qam qaica ca llaalec. Ca' chaqaida 'neeto' na'le quesó'maq liỹa lqaỹa.

22Ca vire'to' na' sá'ogue so siete o'ñiguit aso'maxare, qam qaica ca 'ue ca llaalec. Ca vire'to' na' ileu qai'neeta asó'maq 'aalo.

23Ca ma' ỹovita quiyim liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi, ca ¿nega'ỹo' cá'maq ỹaatqajam loua aso'maxare? Ma' sá'ogue só'maq siete louo' na'le aso'maxare.

24Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiri o'miỹac, ma' sqa 'yiiñii ca reloqo'teguelo naua nanerasañi na'qaatqa, chaqai da lquesaxanaxa ñi qota'olec.

25Qam ma' ỹovita quiyim liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi, ca tot qaica ca 'on chaqai tot qaica ca ỹo'naxan aca llaale, ma' na'maxare 'nejem ma'le na nelaatqaipi piguim laseripi.

26Qam quedá'maq 'neeta quiyim liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi, ¿saqa' taxahilco' quen aso lerecse so Moisés, cá'maq 'neeto' na' ñi qota'olec retaqata'pegue' so'maxare 'maqatapougui aso qo'paqo'lli' ỹaviquetaugui? Ma' ñi'maxare 'naaco': "Chaqaỹim ná'maq ỹim qota'a queso Abraham, chaqai so Isaac, chaqai so Jacob."

27Ma' ñi qota'olec mese qota'olec quena leuaxaiquipi, ta'ta'a ná'maq nca'leetauec. Ca' qamiri ỹaatqajam o'miỹac.

Dá'maq nelaataxanaxac paguec qoyiuejlec
(Mateo 22.34-40)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Ca 'uo' so novi' quena rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi 'qaataco' na'le queso qanoqollictetapigui. Ca ỹa'den quiyim so Jesús ỹaatqajam 'maxaraic da la'qaatec na' ỹopilaxachiguit da nenataxac. Ca so'maxare renataxano' na'le, 'naaco': —¿Negue' cá'maq paguec qoyiuejlec quená'ogue na nelaataxanaxaquipi?

29Ca' so Jesús 'naaco': —Dá'maq 'auaxaic nelaataxanaxac quená'ogue 'neetasa': "Ñaq na'xaỹaxañii, qamiri Israel llaalqaipi, ñi qara'gaxala' qota'olec, ñi'maxare qaiñiita na'gaxala'.

30Rauochitegue rqo'chita ñi ra'gaxalachi' qota'olec, machiro'ot añi re'taxanata'e', chaqai dá'ogue da nachaalataxaqui', chaqai na ra'deenataxanaxaqui', chaqai quedá'ogue da rquesaxanaxa'e'." Dajo dá'maq 'auaxaic nelaataxanaxac paguec qoyiuejlec.

31Chaqai dá'maq liỹa chaqai 'nejem da'maxare 'neetasa': "Rauochitegue rqo'chita ca rqaỹa'e', 'nejem nqai'ñi' qami' quiyim chi nauochiralta'." Ca' qaica liỹa nelaataxanaxac paguec quiyim qoyiuelec, qainauate' nauajo.

32Co'na'le, ca so napaxaguinataxanaq quena naqataxaquipi 'naaco': —'Maxaraic da 'ñirac, qami' napaxaguinataxanaq. Ỹaatqajam lliqueta da ra'qaachiqui', quiyim 'oonoqui' ñi qota'olec, chaqai qaica ca liỹa, qaiñiita.

33Chaqai quiyim qarqo'ta ñi'maxare, somatqo'ot añi qare'taxanata, chaqai da qara'deenataxanaxac, chaqai da qanachaalataxac, chaqai dá'ogue da qarquesaxanaxa, chaqai quiyim qarauotegue ca qariỹa, 'nejme' qomi' chi ñauochaqalta', ma' da'maxare napacalec ná'ogue na nachitaxanataxanqateripi quena' qoỹaanot ñi qota'olec, chaqai ana nachitaxanataxanqate quena' qaỹavigaxat cada ncopatoxonaxalate.

34Ca co'na' so Jesús ỹa'den quiyim ỹa'maqachiguiñi da la'qaatec so'maxare, ca 'naaco': —Tot qoỹoqaque quiyim noxoñira'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Ca' quiyi, ca tot qaica ca liỹa renataxan.

¿Chi negue' cá'maq llaalec só'maq nashi nca'laxaqui?

(Mateo 22.41-46; Lucas 20.41-44)

35Ca so Jesús co'na' rapaxaguinataxantac hueetaugui añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue', ca 'naaco': —¿Negue' cá'maq 'neeta quiyim ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi 'naac quiyim cá'maq nashi nca'laxaqui naxan llaalec so qarashi David?

36Qam chaqaiso só'maq David co'na' qaretaqaugui queso Espíritu Santo, 'naaco': Ñí'maq qara'gaxala' qota'a 'naaco' quiñi ỹa'gaxala':

"Nqa'xañiriñi queda ỹoic, toco' ma' sillo'oto naua qapiaachichi' ná'ogue na npa'guenaxaua'e'ipi."

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

37Ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim ca nashi nca'laxaqui quiyim llaalec quet so David, ma' chaqaiso só'maq David 'naac quiyim la'gaxala' so'maxare? Ca ma' 'xoic so qomyipi ỹaatqajam nqo'ta quiyim na'xaỹaxantapega so Jesús.

So Jesús ỹoviraqtetapega ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi
(Mateo 23.1-36; Lucas 11.37-54; 20.45-47)

38Ca co'na' rapaxaguinataxantac, ca 'naaco' na'le so Jesús: —Rovichii'o' ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, ma' na'maxare ỹaatqajam nqo'ta ỹansañi naua loho ladocaqa, chaqai qaỹa'maxate'tegue quiyim qaiquin queca nayic.

39Na'maxare imitete'e ná'maq paguec loyac qa'xanqa' quena lapoxoqui na judioipi chaqai ná'maq paguec loyac quenaua nqui'ỹaaqate',

40chaqai iỹalaxat quiyim pa'aalec ca la'a' aca pa'ỹe, ca quedá'maq chi nañoqotaxac ca ladocaic nqai'en da nqouagaxainaxac. Ca' chaqaina ná'maq paguec lecaic ma'le ca nouaxanaxaset.

Aso lame aso pa'ỹe 'xorai
(Lucas 21.1-4)

41'Uo' so na'xa'a na' so Jesús hueetau'a aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue', nqa'xantañi quiyi leseeque'ta yi na'ñi aso nachitaxanataxanqate lahi', ỹa'ajantac na qomyipi inaqategueñi ana lachitaxanataxanqate caso'maxare. Chaqai 'xoic na nesallaxanqaipi 'xoic ana inaxañi lam.

42Co'na'le, ca' noviro' aso pa'ỹe 'xorai. Ca' inaqaiñi saua doosolli' lamirolli' qaica ca nishaapigui.

43Ca' so Jesús roỹaxanalo saua lapaxaguinatqa, ca 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim asojo pa'ỹe 'xorai paguec aso inaxañi quená'ogue na liỹaripi inaqategueñi ana lam cañí'maq nachitaxanataxanqate lahi'.

44Ma' ná'ogue na'maxare inaxañi aná'maq naauec li'ỹoqote, qam ada'maxare quedá'maq le'xoric, qam ỹaano sá'ogue asó'maq louenec laseuete.

Marcos 13

So Jesús ỹa'xat quiyim aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' qanopoxoỹaxajñi ma'le
(Mateo 24.1-2; Lucas 21.5-6)

1Ca co'na' inoxonec so Jesús cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyi Jerusalén, ca 'uo' so 'óna quesaua lapaxaguinatqa 'naaco' queso'maxare: —¡Qami' napaxaguinataxanaq, ñaq 'ajñi' chalego loyac ná'maq qa' chaqai na 'imqaipi!

2Qam so Jesús 'naaco' queso'maxare: —¡'Ajñi' najo 'imqaipi leta'allipi! Quenajo qaica ca no'ueenañi ma'le quenajo qa' pa'aatashiguim queca liỹa. Ná'ogue najo qaỹopoxoỹaxachigui ma'le.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Na netanqaipi ma' nepalata ca nqodoc
(Mateo 24.3-28; Lucas 21.7-24; 17.22-24)

3Co'na'le, ca' querepegue' aso quemaralec ladocai loma' ana nanecse leenaxat olivo, yi'maxare naloote'oga añi no'ueenaxanaxaqui. Ca' quiyi co'na' nqa'xantañi so Jesús, ca qanemoote'toto' quiyim qainat quesaua Pedro chaqai Jacobo chaqai so Juan chaqai so Andrés, 'neraco':

4—Sahoqotaque quiyim 'qaataxañitalo qomi' lagui ỹovita ca laloqo' dajo. ¿Nega'ỹo' ca netanec ma'le, ma' dá'ogue dajo ipaquichigui nqohin?

5Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Rovichiỹari'o', qaiyi qaica ca ỹachi'iñi qamiri.

6Ma' 'xoic ca naquetaugui ma'le da ỹeenaxat, ca ma'le 'naac: “Chaqaỹim ná'maq ỹim nashi nca'laxaqui”; ca 'xoic ma'le ca layinec.

7Qam noma' 'ue ca ra'xaỹaxaguii queca lauataq quenajo, chaqai quedajo totaxan ro'chii, ma' chaqaida 'neeta ma'le; qam saqa' novi' cá'maq nqodoc.

8Ma' na ỹoreta'oguit qomyipi nco'ỹata' ma'le, chaqai na nashi ỹo'uet ca lauataq queca liỹa nashi, chaqai 'xoic na hua'ñi quiyim i'loxol na 'laua, chaqai 'ue ma'le ca nqopaaxa, chaqai 'xoic da ne'laxa. Qam dá'ogue dajo chaqai chicqochi'ñi cá'maq 'neeta ma'le ca ne'xoric.

9Qam chi ncochiỹalta' qamiri, ma' qoỹaaneu'alo qamiri ma'le na nashillipi, chaqai huaugui ma'le ana lapoxoqui na judioipi, ca qaỹouaxanta'pe qamiri. Vire'ta qaraviguiu'a ma'le na nashillipi neloxoỹaripi quena qom chaqai ná'maq lashi na nashillipi sovitapigui aỹim. Ca' quiyi, ca' shichii 'xachii aỹim quena'maxare.

10Ca ma' saqa' novi' ca nqodoc, ca' dajo na'qaatec chicqaugui da nca'laxa shi'gue qaỹa'xatem ma'le ná'ogue na qomyipi.

11Chaqai ma' qaỹauegueu'alo qamiri na nashillipi, mesqai 'xoic riỹalaxahi quecá'maq 'xachii chaqai mesqa 'yiiñitaque. Ta'ta'a quiyim 'xachii cá'maq ỹaanema qamiri ma'le ñi qota'olec quiyim 'xachii; ma' mesqai qamiri nauá'maq taxahi ma'le, ta'ta'a so Espíritu Santo só'maq retaqa ma'le.

12Na qomyipi chaqai ỹaañiguit ma'le ca lelauaxa ca lqaỹa, chaqai na neta'allipi chaqai ỹaañiguit ma'le ca lelauaxa na llaalqaipi, chaqai ca ñaalec chaqai ỹaañiguit ca lelauaqa' caua leta'al.

13Ma'le, ca ná'ogue na qomyipi se nqo'talo qamiri, sovitapigui aỹim. Qam cá'maq ỹaatqajam quelec ỹovireta'a ca chi lqodoc, ca' chaqaica cá'maq ca'laaxaic ma'le.

14So letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Daniel, na' ỹiriñi quiyim quecá'maq ỹo'uet cá'maq se qanqo'ta chaqai sogui nqai'en; ca ma' huañiỹa dajo qailla'ñi ca se loma'—ca cá'maq retaqalec najo, ca 'maxaraic quiyim ỹaatqajam ỹa'deenta—, ca ná'maq hueeta'ñi yi Judea i'guinshi'meguelo naua quemaralgoto ladocahi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Chaqai quecá'maq hueetalec ca lauo' lelaq quecajo na'xa'a, se renotec quiyim 'ue ca icona'a louenec.

16Chaqai cá'maq hueetauec quena no'ueenaxa, sqo pila'alo caua louenqa quiyim iconalo.

17¡Ca ỹaatqajam chalego le'xoric ma'le na 'aallipi ñaqai 'manaxaipi chaqai aná'maq ñaqai llipetac na llaalec quecajo na'xa'a!

18Ca' qamiri shiilahi ñi qota'olec quiyim sqai hueetougui ca no'oomaxa ma' 'guiñiuec.

19Ma' ỹaatqajam ne'xoyaxaqui' cauajo qaica nqai 'nejme' na'xata', shi'gue na' ñaqai chicqotañi na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua, chaqai se qaiuanapega ma'le ca 'nejem dajo ne'xoric.

20Ca no'm ñi qara'gaxala' que' nqai'ne' cauajo na'xata', ca' qaica quet cá'maq nca'leuec. Qam ñi'maxare paguec da le'xorenataxanaxa quená'maq lca'acseripi, ca' naqagaxachiñi sauajo na'xata'.

21Ca no'm 'ue ca 'naac caqamiri: "'Ajñii, 'eda hueete'ena dá'maq nashi nca'laxaqui", loqo'm 'naac: "'Ajñii, 'iyi hueete'e", totaxan viilec.

22Ma' 'xoic ná'maq anac ma'le 'maatqaiquipi, 'naac ma'le chaqaina ná'maq nashi nca'laxaqui loqo'm 'ec letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a. Ma' na'maxare ishit ỹo'uet na netanqaipi chaqai ná'maq se qaiuanapega, sha'apiguito' quiyim ỹayin ná'maq shi'gue lca'acseripi ñi qota'olec.

23Qam ỹaatqajam ra'iichigui dá'maq shinac caqamiri, ma' ỹim shinac na' saqa'leca canchaqaica.

Dá'maq 'neeta ma' rapil so ỹale llaalec

(Mateo 24.29-35, 42-44; Lucas 21.25-36)

24Qam ma' ime' cauajo ne'xoyaxaqui' na'xata', ca' ñi ra'aasa napalligui, chaqai ñi shiraigo qaica ca lauaq,

25ca' na huaqajñi najñi quena piguim chaqai na nquesaxanaxa hueeto'ot na piguim i'loxol ma'le.

26Ca ma'le, ca qaiuañi'chiguit najo ỹale llaalec naquetaugui na naueguelec, qam chalego da lquesaxanaxa chaqai da lauaq.

27Ca ila' ma'le na lelaatqaipi piguim laseripi quiyim lapoon ná'maq lca'acseripi quenaua'que naua lahil na 'laua, vire'ta ná'maq paguec lesega quena 'laua chaqai quena piguim.

28Ñaq napaxaguiñiỹa ma'le quiyim qaraloqojnaxañigui aca higo lashi: Ana'maxare quena' no'ualauec, ca' ñaxatec ana laue, ca' qamiri 'yiiñii quiyim nepalate' caua na'xata' npa'ỹaxari.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ca' chaqaida 'nejem ma'le ma' re'xoi' naua'que nauajo, ca' qamiri 'yiiñii nepalata ca nqodoc, sham novi'.

30Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim ná'ogue najo re'oq ma'le, ma' saqa' ileu na qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata'.

31Tot qaica ma'le na piguim chaqai na 'laua, qam naua ỹa'qaatqa se ishit quiyim se ipaguiguilo.

32Qam quecá'maq na'xa'a chaqai ca laloqo' qaica ỹa'den, vire'ta na nelaatqaipi piguim laseripi, chaqai vire'ta ná'maq llaalec ñi qota'olec. Qaiñiita ñí'maq qota'olec maq ỹa'den.

33Vichiguiño' qamiri ỹaatqajam nelohitauec, chaqai na'maxachitañi chaqai nqouagaxaiñitac, ma' sqa 'yiiñii quiyim ỹovita ca laloqo' dajo.

34Ma' dajo 'nejem ca qom quiyim eec, qoỹoqo'tegue ca taigue. Qam ma' saqa' reloqouec, ca po'aanalec ca la'a' ca lelaatqaipi. Chaqai ỹaanem ca lo'ueenatec quiñi 'óna. Ime, ca' ila' so lasom lo'o quiyim reloqota'a.

35Ca' qamiri ỹaatqajam nelohitauec ma'le, ma' sqa 'yiiñii lagui novi' cá'maq lauo' ca 'imec, ma' sqoue novi' ma' napalchiguiñi, loqo'm ma' pe lauel, loqo'm ma' noỹen ca huaqa'e, loqo'm ma' richiitegueñi.

36'Neeto' lotqai quiyim ne'laqataxanto novi', ca iuanalgoto qamiri laxaita.

37Dá'maq shinac caqamiri, shinapega ná'ogue: Quiyim nelohitauec.

Marcos 14

Qana'deentapigui quiyim qaiconlec so Jesús

(Mateo 26.1-5; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53)

1Co'na' saqa'lecaua dos na'xata', ca ỹovire'oga so na'xa'a quena' qaỹo'leente na' qoyique'e yi Egipto. Queso na'xa'a, ca' qaỹa'ic quen na pan, qam le'en ana lpe'taqate. Ca sauá'maq la'gaxalate' ná'maq netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi idaantaque ca la'maqa' quiyim iconlec so Jesús, ca' ỹalauat.

2Qam saua'maxare 'neraco' quen: —Qam sqai hueetougui nqaishinaq na nemaqachic, qaiyi qaica ca le'laxa na qom.

Aso 'aalo ỹocorigui na lqahic so Jesús

(Mateo 26.6-13; Juan 12.1-8)

3So Jesús neeta'ñi yi Betania, quiyi la'a' so Simón só'maq qaỹamata'gue rishiita na loshicmaxa. Ca co'na' so Jesús ñaq nqa'xantañi reloqotalec so nqui'ỹaxala', ca noviro' aso 'aalo no'qoota'a aso coraxat lahi' leenaxat alabastro, no'qaachigui quena coraxat leenaxat nardo. Na'maxare ỹaatqajam 'xoic lesega'a. Ca aso'maxare ỹopoxoỹaxachigui aso coraxat lahi', ca ỹocorelec na lqahic so Jesús.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca 'vio' saua ỹalequesaho ro'ỹe', ca retaxaỹata', 'neraco': —¿Chi'negue ma' chi qaiualaxain so coraxat?

5Ma' so'maxare ishit qaimen trescientos denarios nqohin aca laseuete, ca qaỹotauan na 'xoraiquipi. Ca ỹaatqajam qaro'ỹa aso 'aalo.

6Qam so Jesús 'naaco': —'Xañiỹac. ¿Chi'negue ma' sqai 'xañiỹac? Ma' dá'maq ỹo'uet ada'maxare caỹim ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi.

7Na 'xoraiquipi chaqai 'neetari' ỹalequetauguilo qamiri, ca qamiri shichii rqouaguigue quecá'maq na'xa'a quiyim taachigui qavillii. Qam aỹim sqai shintari' quiyim salequetauguilo qamiri.

8Dajo 'aalo ỹo'uet dá'maq ishit. Ada'maxare mashic ỹocorelec na ỹoshicmaxa queso coraxat ma' saqa' ỹovita quiyim qayishinñi.

9Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim canchaqai hua'gue quiyim qaỹa'xat dajo na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quená'ogue na 'laua, qai'neeta qaỹa'xatetac da ỹo'uet aso 'aalo, qaiyi se qaicoua'e aso'maxare.

So Judas ỹaano so Jesús

(Mateo 26.14-16; Lucas 22.3-6)

10So 'óna queso napaxaguinatqaipi, leenaxat Judas Iscariote, quepegue' quiyim retaxaỹa'pegue' so la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim na'yiiñiguit ma' ỹahotaque quiyim ỹaano so Jesús.

11Ca saua'maxare na' 'xaita dajo, ca' ỹa'maqachiguilo lavilli', ca' qohinapega quiyim qaỹo'uet aso nishiuete. Ca' quiyi, ca' so Judas idaanaque ca la'maqa' quiyim ỹaano so Jesús.

Dá'maq lqui'ỹaxac so qara'gaxala'

(Mateo 26.17-29; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

12Ca quesó'maq 'auaxaic na'xa'a queso nemaqachic quena' qaỹa'ic na pan le'en lpe'taqate, chaqaiso so na'xa'a so nalauataxaqui ana qagreta quena' qaỹa'ic qaỹo'leente so na'xa'a na' qoyique'e yi Egipto. Ca' saua lapaxaguinatqa so Jesús renataxanta'po', 'neraco': —¿Negue' hua'gue cá'maq vi'saque quiyim sa'maxataxañi ca rqui'ỹaaqachi' ma' qui'i' quecajo na'xa'a quena' qaỹo'leente na' qoyique'e yi Egipto?

13Ca 'vio' saua dos ilate' quesaua lapaxaguinatqa, 'naaco': —Quiipegue' yi na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca' quiyi, ca huañi'tegue ma'le ca ỹale ri'llivitac. Ca' quiigue ma'le ca'maxare.

14Ca quecá'maq inoxonou'e, ca 'ñiỹac ma'le quecá'maq lalamaxaret lauo' ca'maxare: “Ñi qara'gaxala' 'naac: ¿Negue' ca na'gue cá'maq 'imec qarqui'ỹaxaqui ma'le quenaua ỹapaxaguinatqa ma' sa'guinaq ca na'ic quena' qaỹo'leente na' qoyique'e yi Egipto?”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca ma'le, ca ichoxotema qamiri ñi 'imec lodegaxat, pa'aashiguim, shi'gue ỹa'maqatañi. Ca' quiyi, ca 'maxachiñi ca qarqui'ỹaaqa'.

16Ca' saua lapaxaguinatqa que'. Ca co'na' ỹovirera'a yi na'a', ca ipaquichigui dá'ogue dá'maq 'naaco' so Jesús. Ca saua'maxare ỹaqatqajansari' so na'ic.

17Ca co'na' mashic pe, ca noviro' so Jesús, liỹareta'pe saua doce lapaxaguinatqa.

18Ca co'na' sá'ogue reloqotalec so nqui'ỹaxala' que'eetac, ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim ñi 'óna iqui'ỹaxaua caqamiri yayaano ma'le.

19Ca co'na'le, ca saua'maxare ỹaatqajam rachicotem'. Co'na'le, ca ñi 'óna inat ñi liỹa, 'naaco': —¿Ma'taq ỹim? Chaqai so liỹa qai'neeta 'naaco': —¿Ma'taq ỹim?

20Ca' so Jesús 'naaco': —Ñi'maxare 'óna caqamiri doce, ñi'maxare ñouanqate'e' quena qanapeguet.

21Qam ma' chi leloxoỹaxac quiyim najo ỹale llaalec quiichi'ñiguilo naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec. Qam ¡chalego le'xoric ñí'maq ỹale yayaano! ¡Paguec queto' la'maxa quiñijo ỹale quiyim se ne'qaañi queto' na'le!

22Ca co'na' ñaq que'eeta'pe, ca' so Jesús icono' so pan, ca ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'olec. Ca co'na' ime ỹasectaqchigui, ca' ỹaanouguilo saua'maxare, ca 'naaco': —'A, a'guii najo, chaqaina najo ná'maq ỹoshicmaxa.

23Co'na' ime, ca' icona aso 'taxaqui. Ca co'na' ime ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'olec, ca ỹaanouguilo saua'maxare, ca sá'ogue ni'chigui aso 'taxaqui.

24Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Nauajo chaqainaua nauá'maq iuo', naua'maxare i'taxachiñi dá'maq dalaxaic 'maqataxac, chaqai qaỹocoraqta'pe ma'le, qaiyi 'xoic ma'le ca nca'leuec.

25Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim tot liỹa ñi'chigui najo li'i ana uva, toco' ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim ñi'chigui ca dalaxaic lataxa, ma' ỹovita ca lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

So Jesús ỹa'xatau'a quiyim so Pedro 'naac se iuanapega so'maxare

(Mateo 26.30-35; Lucas 22.31-34; Juan 13.36-38)

26Ca co'na' mashic ime so lo'ueenaxanaxague', ca' que', querepegue' aso quemaralec ladocai, loma' ana qo'paq leenaxat Olivos.

27Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Qamiá'ogue yo'ueenaqchitañi quena pe, ma' yi naneretañi na'qaatec 'neetasa': “Salauat ma'le so neloxoỹaq cana qagreta, ca' ana qagretaipi neuagaxatac ma'le.”

28Qam noma' liỹa qanca'laxatec aỹim, ca' sa'aueta'a ma'le yi Galilea.

29Co'na'le, ca' so Pedro 'naaco': —'Eno'm ná'ogue no'ueenaqtetañi qami', qam ỹim 'e'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Qam so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Ỹaatqajam llic da shinac caqami', quena pe ma' saqa' ỹovi' dos noỹen ca huaqa'e, qala' ỹovi' tres quiyim noqollicchisa'pegue aỹim quiyim 'ñirac sqai huañirapiguiỹa'.

31Qam so Pedro pilalec quiyim liỹa 'naac: —'Eno'm shiqueta'ñi' aqami' ma'le, qam se ñoqolliguitegue qami' quiyim seuañiraxaua'. Ca' sá'ogue so liỹaripi dá'ogue da 'naac.

So Jesús nqouagaxaintac hueeta'ñi yi Getsemaní
(Mateo 26.36-46; Lucas 22.39-46)

32Ca co'na' ỹovijta yi leenaxat Getsemaní, ca' so Jesús 'naaco' quesaua lapaxaguinatqa: —Nqa'xañiñi quenajo, ca' ỹim saiquerajo, ñqouagaxain.

33Ca' ỹauec so Pedro, Jacobo chaqai so Juan, ca 'ec 'xoic na lqolonaxa chaqai rachitata.

34Ca 'naapegalo': —Añi i'taxanata ỹaatqajam rachicota, ma' ỹa'deenta'guit da lelauaxa. Ñaq qoviỹa'e najo, qam sqai laxaiỹo', ta'ta'a quiyim nelohitauec.

35Ca' so Jesús liỹa eec lecocho'qui', ca nqa'paxanñi quena 'laua. Ca' ỹashiila ñi qota'olec quiyim se ỹovichiguit nqohin so naata le'xoric ma' ỹovita ca laloqo'.

36Ca co'na' nqouagaxain, 'naaco': —Qami' ita'a, ma' qami' qaica ca qalañirac. Tegue' chaqai 'maxariñi' quiyim se sovichiguit dajo ñi'guenaxac dá'maq 'nejem aca naqana chim. Qam mesqaida quiyim chaqaida dá'maq sahotaque, ta'ta'a cá'maq vi'saque, ca' chaqaica.

37Ca co'na' ime, ca' quepegueto saua lapaxaguinatqa, ca' iuanejlgoto laqatem'. Ca 'naaco' queso Pedro: —Shimoñi', ¿mashic laqaite'? ¿Sqai shichi'o' quiyim shi'gouc nelo'isauec?

38Ỹaatqajam nelohitauec chaqai nqouagaxaiñii, qaiyi sqo viriu'a ca ne'guenaxaguii. Ma' ca qom quiyí'maq hueetagui añi le'taxanata ỹaatqajam nasapteta, qam ná'maq loshicmaxa neual.

39Ca so'maxare lotqai pila yi nqouagaxainqa', ca lotqai nqouagaxain, ipaquichiguilo nqai'ne' saua 'auaxaqa la'qaatqa.

40Ime, ca' pil, ca lotqai liỹa iuanejlgoto laqate' saua lapaxaguinatqa, ma' naua nqote' la'qaatecta', paguec na lelaxac. Ca saua'maxare se ỹa'deene' cá'maq 'nerac.

41Ca co'na' mashic ỹovi' tres, ca 'naapegalo': —Nagui maqsa' laxahi chaqai nco'machiuec. Mashic nalootañi, ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim najo ỹale llaalec qoỹaanougui na qomyipi sauaqhuaiquipi.

42Ne'laxachishiguim, qolaq, ma' mashic novi' ná'maq yayaano.

Qai'xat quiyim qaicoñi' so Jesús
(Mateo 26.47-56; Lucas 22.47-53; Juan 18.2-11)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

43Ca co'na' ñaq retaqatac so Jesús co'na' noviro so Judas. So'maxare chaqaiso' só'maq liỹa ỹalequetauguilo saua doce napaxaguinatqa, ca 'xoic so liỹaatac qomyipi ỹahote'e na lecat chaqai na nepon qo'paq. So'maxare nelaatqaipi queso lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, chaqai na qo'xoiquipi.

44Ca' so Judas só'maq remeenaxan, so'maxare ỹo'ueeto' so letanec, 'naaco': —Cá'maq ñqo'goq, ca' chaqaica ca'maxare. Coñilec, ca ỹaatqajam coñirita, ca' 'xachii.

45Chi noviro, ca' chaqa'ma' nqo'neu'a so Jesús, ca 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala'. Ca' nqo'goq.

46Co'na'le, ca' qaiconlec so Jesús, ca qai'xat, qaicoñi'.

47Qam 'uo' so 'óna quesauá'maq hueese'eyi no'vicshiguimo' so lecat, ca nouaxaneco' aso lque'la so lelaatec na lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi.

48Co'na'le, ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —¿Ma' qamiri nanaguii, ca ne'xachii' naua lecachi chaqai naua nepoñiri qo'pa' quiyim ycoñiri, mashic 'eco' aỹim cuataxai?

49Saua'que saua na'xata' quiyim salequetauguilo qamiri, sapaxaguinataxantac cañi no'ueenaxanaxaqui, qam se ycoñiri. Qam dajo 'viichii, qaiyi ipaquichiguilo naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec.

50Co'na'le, ca sá'ogue so lapaxaguinatqaipi so Jesús 'eet, no'ueenaqchichiguiñi so'maxare.

So ne'nec 'eeto' na'le

51Ca' 'uo' so ne'nec coỹaretaho queso Jesús, napoota'ña so necanec hualoq lahi. Ca' qaiconlec.

52Qam so'maxare no'ueenaqtetañi so napoota'ña, ca' 'eet, neetauec.

So Jesús qailoxoỹaxañiguit so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi

(Mateo 26.57-68; Lucas 22.54-55, 63-71; Juan 18.12-14, 19-24)

53Co'na'le, ca' qaỹauega'a so Jesús só'maq ỹaatqajam lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi. Co'na'le, ca lapoỹata' sá'ogue so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi, chaqai so qo'xoiquipi, chaqai so rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi.

54Ca' so Pedro co'uajalco' na'le so Jesús, qam qoỹoqo'chiguit. Ca chi ỹoviretau'o' so nasoxoc só'maq ỹaatqajam lashi na la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi. Ca' quiyi, ca nqa'xantañi, ỹalequetauguilo saua nouaataxanaq lase', netonsapigui so norec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

55Ca' so lashillipi so netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai sá'ogue so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi idaantaque ca la'maqa' quiyim 'ue ca ỹachigoxochichigui quiyim qaỹalauat so Jesús, qam se ỹanata.

56Ma' 'xoico' ná'maq 'ue na ỹa'xatetac, qam chi na'majanteguelec so'maxare, qam se natenta' ná'maq la'qaataxanaxaquipi so'maxare.

57Ca 'vio' saua nachaachiñi imaqaseguelec ná'maq sqai llic quiyim lasauaxaset so'maxare, 'neraco' quen:

58—Qomi' sa'xaiqachigui na'le da'maxare na' 'naac: "Ỹim sopoxoỹaxachigui ma'le najo no'ueenaxanaxaqui lo'ueenatco' na'le na qomyipi, qam quecaua tres na'xata', ca ño'xonshiguim ca liỹa se lo'ueenatec na chaqai qomyipi."

59Qam quedajo qaiyiita se natenta' ná'maq la'qaatqaipi.

60Co'na'le, ca' só'maq ỹaatqajam lashi na la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi ne'laxashiguim, chicqochiguiñigui so liỹaripi, ca' inato' so Jesús: —¿Qaico' ca 'ñirac? ¿Negue' cá'maq 'neeta ná'maq qaỹa'xatetac, qaimaqateguelec aqami'?

61Qam so'maxare qaica ca ỹa'xat, ca' chaqaida 'neetari' i'maqatam. Ca' so lashi so na'gaxalateripi lotqai liỹa inat so'maxare, 'naaco': —¿Chaqaqami'o' ná'maq qami' nashi nca'laxaqui, llaalec ñi qota'olec ñí'maq qaremaqajnatec?

62Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaỹim. Ca' qamiri huañiỹa ma'le najo ỹale llaalec nqa'xantañi, pa'aata'gue da loic ñi qota'olec ñí'maq quesaxanaxaic, chaqai ma' rapil, ca naquetaugui na naueguelec hueeto'ot na piguim.

63Co'na'le, ca só'maq lashi na la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi, so'maxare nasectaqta'ahi saua loho. Ca' dajo netanec quiyim ro'ỹaari'. Ca 'naaco': —¿Negue' quet cá'maq souenqataque quiyim 'ue quet ca liỹa 'ue ca ỹa'xat?

64Ma' ỹaatqajam 'xaichigui da'maxare quiyim napaqueteguelec ñi qota'olec quenaua la'qaatqa. ¿Negue' cá'maq qohinta'gue da'maxare? Ca sá'ogue nemaashiguim quiyim qaỹalauat so'maxare.

65Ca chaqa'ma' 'vio' saua natoxora'a, chaqai qaỹapogui na lashic, chaqai qaỹouaxantac. Ca qohinaco' quen: —¡'Xachi' nagui negue' cá'maq ỹouaxan qami'! Chaqai saua nouaataxanaq lase' ỹouaxanyigui na lashic.

So Pedro 'naac quiyim se iuanapega so Jesús

(Mateo 26.69-75; Lucas 22.56-62; Juan 18.15-18, 25-29)

66Ca' so Pedro hueetalec so nasoxoc, pa'aata'anquira. Ca' quiyi, ca ỹoviriri'o' aso lelaata so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi.

67Ca aso'maxare co'na' iuane'ta so Pedro netontauaq queca norec, ca' ra'iito'oot, ca 'naaco': —Qami' qai'neeta, qami' nauegaxaua da Jesús Nazaret le'ec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

68Qam so Pedro noqolliguit, 'naaco': —Se seuanapega, chaqai se sa'den dá'maq 'xachisac. Ca ta'ogo'yi, co'na'le, ca' noỹen so huaqa'e.

69Ca' aso nelaata lotqai ra'ỹo'ot so'maxare, ca 'naaco' queso qomyipi hueete'eyi: —Dajo ỹale qai'neeta ỹalequetauguilo' quen naua'maxare.

70Qam so'maxare liỹa noqollictegue. Ca co'na' ncopaata, ca' sauá'maq hueesa'anyi lotqai liỹa 'nerac queso Pedro: —Ỹaatqajam llic quiyim lliquisauguilo' na'le saua'maxare, ma' qami' le'ec yi Galilea, chaqai nauá'maq ra'qaataxahi' 'nejme' naua la'qaatqa saua'maxare.

71Ca' so Pedro pilalec ỹaatqajam paguec i'taxajñi da la'qaatec quiyim 'naac: —Taque', ỹaatqajam se seuanapega da ỹale dá'maq 'ue da 'xachitac caỹim.

72Queco' na'le, ca lotqai liỹa noỹen so huaqa'e. Ca so Pedro no'uene'teco' dá'maq 'naaco' na'le so Jesús: "Ma' saqa' ỹovi' dos noỹen ca huaqa'e, qala' ỹovi' tres noqollicchitegue aỹim." Ca co'na' ỹa'deentapega dajo, ca' noỹen.

Marcos 15

So Jesús qailoxoỹaxañiguit so Pilato

(Mateo 27.1-2, 11-14; Lucas 23.1-5; Juan 18.28-38)

1Ca co'na' mashic richiguiñi, ca' so la'gaxalateripi so netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so qo'xoiquipi chaqai so rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai sá'ogue só'maq nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi nanchaqaina, sá'ogue lapoỹata', ca' qoỹaxateta so Jesús, ca' qaỹauegueu'a so Pilato.

2Ca' so Pilato inato' so'maxare, 'naaco': —¿Qami'o' ná'maq qami' lashi na judioipi? Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaida dá'maq 'ñirac qami'.

3Ca só'maq la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi ỹaatqajam 'xoic na imaqateguelec quiyim lasauaxaset so'maxare.

4Ca' so Pilato lotqai liỹa inat so'maxare, 'naaco': —¿Chi'neco' ma' qaica ca 'ñirac? 'Ajñi' mashic chalego ná'maq qaimaqateguelec qami' quiyim rasauaxashichi'.

5Qam so Jesús qaica ca ỹa'xat, ca' so Pilato se ỹa'den ca 'neeta.

So Jesús mashic ỹa'maxañi quiyim qaỹalauat

(Mateo 27.15-31; Lucas 23.13-25; Juan 18.38—19.16)

6Qam so Pilato 'uo' quen da lanatec quiyim ỹa'ue ca ỹaxanec quena lcoñiitecseripi cá'maq qarashiilaxanegue quena qomyipi.

7Ca 'uo' so ncoñiiteguesec, leenaxat Barrabás. Qam so'maxare 'vio' saua nauegaxaua' quiyim 'uo' na ỹalauate' qom na' qanpa'guene'e' so nashi.

8Ca' so qomyipi noquiigo, ca' ỹashiila so Pilato quiyim chaqaida ipacqajanchigui nqai'en da lanatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca' so Pilato 'naaco' queso qomyipi: —¿'Maxariñita quiyim saxanec ñi lashi na judioipi?

10Ma' so'maxare retan quiyim chi lpa'guenaxanaxa so la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim qoỹaano so Jesús.

11Qam só'maq la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi 'naapega so qomyipi quiyim ipacalec qarashiilaxanegue so Barrabás quiyim qaỹosouec.

12Co'na'le, ca' renataxano' so Pilato, 'naaco': —¿Negue' cá'maq viitaque quiyim shine'tegue dá'maq machiỹa'gue nashi quena judioipi?

13Ca so qomyipi nemaashiguim ỹaualqagui, 'naaco': —¡Pachiñiro!

14Ca 'naaco' so Pilato quesaua'maxare: —¿Nega'ỹo' cá'maq ỹo'uet se ỹa'maxañi da'maxare? Qam saua'maxare lotqai liỹa ỹaualqagui, 'neraco': —¡Pachiñiro!

15Ca' so Pilato, ma' ỹahotaque quiyim sqaicanqaida queso qomyipi, ca ỹosouec so Barrabás. Ca co'na' ime relaataxanlec quiyim qaỹouaxantac so Jesús, ca' ỹaanec quiyim qaipateno.

16Co'na'le, ca' qaỹaueguec so Jesús queso nouaataxanyipi quiyi nasoxoc so nashi. Ca lapoỹata' sá'ogue so nouaataxanyipi.

17Ca' qoỹañiguilo' saua noho naue' letocqa', chaqai qoỹañigui na lqahic aso no'ueenata le qaipaxajta'.

18Ca co'na' ime, ca qaiquintac qaỹaualqato'ot qohinaco' quen: —¡Laa', qami'o' ná'maq qami' lashi na judioipi!

19Ca qaỹouaxanquio' quen na lqahic, qaỹodootapega so pon, chaqai qanatoqotacot, chaqai qaỹa'dooto naua ne'cootal, 'ec nqohin cá'maq 'ue ca 'negue.

20Ca co'na' ime da ne'naxac so'maxare, ca' qanaqate' saua noho ỹansañi naue' letocqa', ca' qoỹañiguilo sauá'maq chaqa loho. Ca na' ime, ca qaỹauegue'oga yi npatenqa'.

Qaipateno so Jesús

(Mateo 27.32-44; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27)

21Ca 'uo' so ỹale na'ñi yi Cirene, leenaxat Simón, so'maxare leta'a' so Alejandro chaqai so Rufo. Noviro, chicqauec queda no'ueenaxa. Ca co'na' que'tegueyi, ca' qohinapega quiyim i'xat so npatenaxala' so Jesús.

22Ca' qaỹauega so Jesús yi 'laua, leenaxat Gólgota. Ca' dajo 'naac: napal lqahic lpi'nec loma'.

23Ca' qaỹahotaque qane'taxañigui so lataxa 'ue na lalegue' na qo'paq nate leenaxat mirra. Qam so Jesús se ni'chigui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Ca co'na'le, ca' qaipateno. Ca' saua nouaataxanaq lase' nallichiguilo saua loho so Jesús, qaiyi ỹaataq cá'maq i'xat quiñi 'óna quesaua'maxare.

25Ca mashic noỹoqshi'imgueuc aso ra'aasa co'na' qaipateno so'maxare.

26Ca 'uo' so qoỹirelec quiyim hueetalec da lasauaxaset, 'neetasa': “Lashi na judioipi.”

27So'maxare chaqai saua dos cuataxaqa na' qaipatendo, 'óna so qaipa'xana'gue da loic chaqai so liỹa queda nemaq.

28Ca' quiyi, ca' ipaquichigui da naneretañi la'qaatec ñi qota'a, 'neetasa': “Ca'maxare qaỹalecqajnougui ma'le na hualoxonyipi.”

29Ca ná'maq queeta'pegue so nayic i'neetac, ỹaxaỹaxantac na lqahic. Ca 'naac: —¡'Aaa! Chaqaqami' ná'maq 'ñiraiquen quiyim poxoỹaxachirigui ñi no'ueenaxanaxaqui, qam quecaua tres na'xata', ca' machi' liỹa no'xoñirishiguim.

30Ca' nagui, ca nca'laxachiralta', ca renochirec quena npatenaxalachi'.

31Chaqai qai'neete' saua na'gaxalate' quena netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi qai'neeta i'neetac so'maxare. Ca 'neraco' quen: —Ca liỹa nca'laxatec, qam ñi'maxare se ishit quiyim chi nca'laxatalta'.

32Ca no'm seuanqachigui nagui quiyim renotec quiñi npatenaxala', ñí'maq lashi lca'laxaqui na Israel llaalqaipi, ca' qaigueme seuaqlec. Chaqai vire'talo sauá'maq npatenaxaua' qai'neeta i'neesac so Jesús.

Da 'neeta da lelauaxa so Jesús

(Mateo 27.45-56; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30)

33Ca co'na' mashic na'xa'a lavinñi, ca 'ue so napalaxa quená'ogue na 'laua chi ỹovireta'a rashiiñi aso ra'aasa.

34Ca co'na' ỹovita yi laloqo', ca' so Jesús ỹaatqajam netenegue da laualaxac, 'naaco': —Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —ca' da leloxoỹaxac dajo na'qaatec 'neetasa': Qami' qota'olec, qami' qota'olec, ¿chi'neco' ma' yalachi'?

35Ca' 'vio' saua hueesa'anyi 'qaasapega, ca 'neraco': —Ñaq na'xaỹaxañiỹa, ñi'maxare roỹaxantaque ca qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Elías.

36Ca' quesaua'maxare 'uo' so ni'guinshiguim. Ca co'na' ime ilet aso 'ec nauol queso lataxa lochiviaxaic, ca' ỹanagui na lo'lo aso noqola late'e, ca' ỹaanshi'ma so'maxare, ma' ỹahotaque nqo'goq nqai'en. 'Naaco': —'Xañiỹac, ñaq sa'ajnaq sha'apiguito' novi' ma'le ca Elías, ca' naqajñi.

37Co'na'le, ca' so Jesús ỹaatqajam netenegue da laualaxac, ca' ileu.

38Co'na'le, ca' so lapoxot aso no'ueenaxanaxaqui shicchichiguiñigui na lavinñi, chicqashi'mquera, ca ỹoviraña so lasectaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

39Ca' so lashi na nouaataxanaq reloqoto'ot so Jesús iuanchigui na' ỹaualaq chaqai da 'neeto' na' ileu, ca 'naaco': —Ỹaatqajam llic quiyim ñijo ỹale, ñi'maxare ỹaatqajam llaalec ñi qota'olec.

40Qai'neeta 'vio' saua 'aalo qoỹorete'ogalo ra'iisau'a so'maxare. Quesaua'maxare ỹalequetauguilo' aso María Magdala lase, chaqai aso Salomé, chaqai aso liỹa María, late'e' so Jacobo só'maq paguec na'aasa chaqai so José.

41Chaqaisauo' saua 'aalo sauá'maq queesa'pegue'o' na'le so Jesús chaqai ỹotauansaco' na'le na' hueete'e yi Galilea. Chaqai qai'neeta 'xoico' so liỹa 'aallipi taỹa'gue da Jerusalén co'na' liỹaasac so'maxare.

Co'na' mashic qaishinñi so Jesús

(Mateo 27.57-61; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42)

42Ca co'na' mashic pe queso na'xa'a 'maqataxaqui, ma' quesó'maq liỹa na'xa'a, ca' co'mataxaqui.

43Ca' nanaco' so José na'ñi yi na'a' leenaxat Arimatea. So'maxare ỹaatqajam choxoraic, chaqai ỹalequetaugui na nashillipi na ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi, chaqai so'maxare nauaantaque quiyim novi' ca lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Ca' ỹaatqajam ỹa'ñaxachigui na lauel, ca' quepegue' so Pilato, ca rashiilaxanegue so Jesús.

44Ca' so Pilato ỹaatqajam 'uo' da le'laxa quiyim shi'co' ileu so Jesús. Ca roỹaxane'oga so nouaataxanaq lashi, ca' inat quiyim llic dajo.

45Ca co'na' so nouaataxanaq lashi ỹa'xat quiyim llic dajo, ca' so Pilato ỹaanem so José so Jesús.

46Ca co'na'le, ca' so José rishiujnaxana so hualoq lahi lalagaxaic nesateta, ca' naqajñi so Jesús, ca' lepategue. Ca co'na' ime, ca inaxañigui aca lahi' naugui so qa'. Co'na' ime, ca' ỹapogui aso lahi', rapoxona so qa' lodegaxat.

47Ca' aso María Magdala lase, chaqai aso liỹa María late'e so José, saua'maxare ỹaatqajam iuanchirigui ca qailla'ñi so Jesús.

Marcos 16

Liỹa nca'leuec nqohin so Jesús

(Mateo 28.1-10; Lucas 24.1-12; Juan 20.1-10)

1Ca co'na' ime'uegue so na'xa'a co'mataxaqui, ca' aso María, lase yi Magdala, chaqai aso liỹa María, late'e so Jacobo, chaqai aso Salomé, saua'maxare rishiujnaxandaque so coraxat lo'daxaraic lahita, ca' querepegue' ỹahosaque ỹocorrelec so Jesús.

2Qam ñaq nete'eto' na'le queso 'auaxaic na'xa'a no'ueenataxanaxaqui mashic nenoxonshiguim aso ra'aasa co'na' ỹovirere'oga aso lahi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Co'na'le, ca retaqatecta', 'neraco': —¿Nega'ỹo' cá'maq naqat ma'le ñí'maq qa' lapooque' añi lahi'?

4Qam co'na' ra'iraho, ca' iuanteta so qa' lodegaxat lapooque' aso lahi', qaica, shi'co' nac.

5Ca' inoxondougui aso napal lahi', ca' iuanteta so ne'nec nqa'xantañi pa'aata'gue da loic, ladocaqa saua loho lalagaxaqa, ca no'daxateterec.

6Qam so'maxare 'naaco' quesaua'maxare: —Totaxan ro'chii, qamiri daañitaque ca Jesús, le'ec yi Nazaret, cataq qaipateno na'le. Qam shi'gue qanca'laxatec, qaica quenajo. 'Ajñii ná'maq qailla'ñi na'le.

7Mohi, quiipegue' ca Pedro chaqai ca liỹa napaxaguinatqaipi, ca 'ñiỹapega: “So'maxare 'aueta'gue da Galilea caqamiri. Ca' quiyi, ca huañiỹa ma'le, ca' ipaquichigui dá'maq la'qaatec na'le caqamiri.”

8Co'na'le, ca' saua 'aalo que', reloqorec caso napal lahi', ca' 'eete', ma' ỹaatqajam i'loxole' queda lqolonqa'. Qaica ca ra'qaataxanta, ma' ỹaatqajam no'chi'.

So Jesús nachaxana aso María lase yi Magdala
(Juan 20.11-18)

9Co'na' ime quiyim liỹa qanca'laxatec so Jesús na' richiguiñi queso 'auaxaic na'xa'a no'ueenataxanaxaqui, ca' 'au nachaxana aso María lase yi Magdala, só'maq ỹo'dauco' na'le so siete laseripi lecmaxaiquipi.

10Ca aso'maxare, ca' eec ỹa'ue la'xaỹaxac sauá'maq nauegaxaua'o' quen na'le so'maxare, qam saua'maxare rachicotem' chaqai noỹenta'pe.

11Ca co'na' saua'maxare la'xaỹaxague' quiyim so Jesús liỹa nca'leuec, chaqai asó'maq 'aalo mashic iuana so'maxare, ca' sqai huerelec.

So Jesús nachaxanalo saua dos lapaxaguinatqa
(Lucas 24.13-35)

12Ca co'na' ime dajo, ca so Jesús nachaxanalo saua dos na' taasa'uegue da no'ueenaxa, qam ỹoqa'a da no'ueenataxac.

13Ca saua'maxare pilero quiyim ỹahote la'xaỹaxague' so liỹaripi, qam vire'talo saua se qoyiuelgoto.

Da laqataxac so Jesús no'ueenaqtañi quesaua lelaatqa
(Mateo 28.16-20; Lucas 24.36-49; Juan 20.19-23)

14Ca co'na' ncopa, ca' so Jesús nachaxana so once lapaxaguinatqaipi na' ñaq nqa'amtañi, reloqotalec so nqui'ỹaxala'. Ca so'maxare nelaqauguilo saua'maxare, ma' sqaica ca lpi'ỹaxague' chaqai da la'ñaxague' naua le'taxanatal, ma' sqai huerelec ná'maq mashic iuana so'maxare quiyim shi'gue liỹa qanca'laxatec.

15Ca 'naaco' quesaua'maxare: —Mohi, oquii, quiipegue' na qomyipi neetalec ná'ogue na 'laua, ca 'xachim da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca cá'maq huelec, ca' qanachilaxan, ca' chaqaica cá'maq qanca'laxatec ma'le; qam cá'maq sqai huelec, ca' chaqai 'neetari' sqa nac ca lasauaxaset.

17Ca' quecá'maq hueeta'gue cá'maq huelec, ca' ỹo'uet ma'le na netanqaipi, 'neetasa': Da ỹeenaxat ro'ootaxana quena ne'ec lecmaxaic, chaqai ỹa'xate' naua ỹoqa'alo na'qaatqa,

18chaqai quiyim ỹacoñigui ca nanaic, loqo'm 'ue ca ni'chigui ca redoonataxan, qam qaica ca 'negue; chaqai quiyim ỹashil-lec ca 'ue ca le'ne', ca' imeuec nqai'en.

So Jesús taashiguim queda piguim

(Lucas 24.50-53)

19Ca co'na' ime ỹa'xatema dajo saua'maxare, ca' so qara'gaxala' Jesús naỹoxonshiguim nqohin, ca' taigue da piguim, ca' nqa'xanñi queda loic ñi qota'olec.

20Ca saua'maxare que', ca' ỹa'xate' da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quecanchi ỹovijtegue. Ca' so qara'gaxala' ỹotauanta'pe saua'maxare quiyim ỹaatqajam ipaquichiguilo nqai'ne' naua la'qaatqa, chaqai re'oq nqai'en na netanqaipi se qaiuanapega. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Lucas

Lucas 1

Da 'avichiguiñi la'qaatec so Lucas

1Mashic 'xoico' so qom ỹahotaque quiyim ỹiriñi dá'ogue dá'maq 'neeta da no'ueenataxanaxac quena' hueetauguilo qomi'.

2Ca saua'maxare ỹichiñi chaqaida dá'maq qarapaxaguinegue sauá'maq ỹauanchirigui da no'ueenataxanaxac na' llaqatachiguiñi, chaqai rotaanaxandegue quiyim ỹa'xate' da na'qaatec.

3Chaqai aỹim liỹa ỹaatqajam somatetac ñapaxaguintapega dá'ogue sa'maxate'tegue quecá'maq chicqochi'ñi. Ca vichiguiño', caỹim ỹa'maqachiguiñi nqaishin quiyim shiriñi dá'ogue da 'neeta, ca' selata qami' ñauochaxaua ỹaqaỹa Teófilo,

4qaiyi ỹaatqajam 'yiiñite' quiyim llic dá'maq qarapaxaguiñitegue.

So chicqashiguim qota'a lamaxasec ỹa'xat da ne'xaỹoqsoxoc so nachilaxanataxanaq Juan

5Co'na' so Herodes ñaq nashi, reloqota'a yi 'laua Judea, ca 'uo' so ỹale leenaxat Zacarías só'maq letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a. So'maxare ỹalequetaugui na netaxaỹaxanqajanqaipi chicqota'guit so Abías. Chaqai aso loua Elisabet, aso'maxare qai'neeta chi laual so netaxaỹaxanqajnec leenaxat Aarón.

6Saua'maxare ỹaatqajam no'viiñi qomi', ỹa'maxarente' ñi qota'olec. Chaqai ỹaatqajam na'xaỹaxanteta dá'ogue da lelaataxanaxaquipi ñi qara'gaxala'. Ca vichiguiño' se qaishit 'ue ca qaipataxalec lasauaxasete' saua'maxare.

7Qam saua'maxare qaica ca llaalegue', ma' aso Elisabet se co'o, chaqai saua'maxare mashic ỹaatqajam qo'xoiqa.

8Ca 'uo' so na'xa'a co'na' ỹovita so laloqo' quiyim inoxono ro'ueenataxan ná'maq ỹalequetaugui so Zacarías quiyim ỹo'uet na lo'ueenatqaipi ná'maq retaqata'pegue' ñi qota'olec.

9Qam dá'maq no'ueenataxaco' quen na netaxaỹaxanqajanqaipi queso na'xa'a nallijta', ca tajalco' so Zacarías, ca chaqaiso inoxonougui na lauel aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyi Jerusalén, ma' yi huaugui quena' qaỹo'uen ñi qara'gaxala', qaiyi ỹavigaxat na nichiinaxanaxat ná'maq lo'daxaraic na lahita.

10Ca co'na' ñaq ỹavigaxatetac so nichiinaxanaxat, ca sá'ogue so qomyipi nqouagaxaintac, pa'aatauec queso nasoxoc.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Ca' qanachaxano' so Zacarías queso nelaatec piguim le'ec quiñi qara'gaxala'. So'maxare nachaatetañi, pa'aata'gue da loic aso ncopatoxonaxalate quena nichiinaxanaxat lo'daxaraic lahita.

12Ca co'na' iuana so nelaatec piguim le'ec so Zacarías, ca' ỹaatqajam se ỹa'den ca 'neeta, chaqai ỹaatqajam 'xoic da lqolonaxa.

13Qam so nelaatec 'naaco': —Zacarías, se ro'chi'i', ma' ñi qota'olec 'qaatapega da nqouagaxainaxaqui'. Ca' nagui añi roua'e' Elisabet 'uo' ma'le ca llaalec. Ca' ca'maxare ñiteco' ma'le leenaxat Juan.

14Ca' ỹaatqajam 'uo' ma'le ca ra'maxa'e' chaqai ca netoonaxaqui', chaqai ỹaatqajam 'xoic ma'le na netoonta'pegue da ne'xaỹoqsoxoc ca'maxare.

15Ma' ca qachaalqui', ca'maxare ỹaatqajam lodegaxat ma'le nqohin quiñi qota'olec. Ca'maxare se ishit ni'chigui canchaqaica quena lataxa, ma' ỹaatqajam no'qaachigui queso Espíritu Santo ma' saqa' ne'qaañi.

16Ca'maxare ỹo'uet quiyim ỹaatqajam 'xoic quena Israel llaalqaipi pila ñi qara'gaxala' qota'olec ñí'maq lashiilec.

17Qam cajo Juan, ca'maxare 'aueta'gue ma'le ca taata'gue ñi qara'gaxala'. Qam ỹantañi ma'le da no'ueenataxac chaqai da la'ñaxac so qota'a la'qaataxanqajnec Elías, qaiyi ca neta'a huaguiguit ca llaalec qaiyi sqaicanqaida; chaqai ná'maq se na'xaỹaxan, ca' ỹa'den na'xaỹaxan. Chaqai ỹaqatqajantari' ma'le quena qomyipi, qaiyi leuoteta quiyim qaỹacoñiguit ca qara'gaxala'.

18Ca' so Zacarías inato' so qota'a lelaatec: —¿Nega'ỹo' ca 'neeta ca leloxoỹaxac, qaiyi aỹim sa'deenta dajo? Ma' ỹim mashic aỹim qo'xoic, chaqai añi ỹoua.

19Ca' so nelaatec 'naaco': —Aỹim chaqaỹim Gabriel, ma' sento'ot ñi qota'olec. Ca' ñi'maxare nela' aỹim quiyim setaxaỹa'pegue' qami' quiyim sa'xatem qami' da no'uen ra'xaỹaxaqui'.

20Qalaxam qami' sqai vi'relec dá'maq shinac, ca' nagui sqaicaua ma'le caua ra'qaataxahi'. Se ishit taxahi', toco' ma' ne'qaañi ca qachaalqui'. Ca da'maxare ipaquichigui ma'le ma' ỹovita ca laloqo'.

21Qam so qomyipi pa'aatauec, nauaantaque so Zacarías, so'maxare ỹaatqajam 'uo' da le'laxa, ma' sqaua' nenoxonec so'maxare cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue'.

22Ca co'na' nenoxonec so Zacarías, ca se ishit retaqa. Ca' qaỹa'den quiyim 'ue ca qaỹauanaxanaxanegue queda pa'aauo caso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'. Ca so'maxare ra'qaataxanem so qomyipi, qam ỹahota'ahi naua napoquena, ma' qaicaua naua la'qaatqa.

23Ca co'na' inoxondec saua na'xata' lo'ueenataxanaxaqui' so Zacarías quiyim ro'ueenataxantapougui añi no'ueenaxanaxaqui, ca' queho, quepegue' ca la'a'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Qam co'na' shi'gom dajo, ca aso loua Elisabet 'manaxai. Ca so'maxare se nenoxonec quiñi lauo', ỹoviraqterauec saua cinco shiriguiri quiyim ra'deenataxantac queca 'neeta:

25“Ñi qara'gaxala' ỹo'ueeto' nagui dajo, qaiyi na qomyipi se ishit quiyim se nqo'chiiua'.”

So nelaatec chicqashiguim ỹa'xat ca ne'xaỹoqsoxoc so Jesús

26Ca co'na' mashic inoxondec saua seis shiriguiri, ca' ñi qota'olec ilata so Gabriel yi na'a' Nazaret huaugui yi 'laua Galilea,

27quiyim quepegue' nqai'en aso 'aalo ñaq nequetegaxai leenaxat María. Aso'maxare mashic ỹahotaque o'ñiguit so ỹale leenaxat José. So'maxare chi laual so nashi David.

28Ca' so chicqashiguim nelaatec inoxono queso 'imec quiñí'maq neetaugui aso'maxare. Ca' iquin, 'ne'tegue: —¡Qami' mashic qami' nqouaguegue ñi qara'gaxala' qota'olec! Ñi'maxare qami' ima'guit. Ñi'maxare ỹaanem qami' da lqouagaxa, ca' sqaca nqai 'nejem aqami' caná'ogue ana liỹa 'aalo.

29Qam aso'maxare co'na' iuana so nelaatec, ỹaatqajam no'daxatetec dajo na'qaatec. Ca aso'maxare chi nenateteguelta' queca 'neeta: “¿Negue' ca 'neeto' da ñiquinaxac?”

30Ca' sojo nelaatec 'naaco': —María, qami' se ro'chi'i', ma' ñi qota'olec ỹaatqajam ỹa'maxarenta qami'.

31Nagui qami' 'manaxai ma'le. Ime, ca 'uo' ca qachaalqui'. Ca' ỹañitegue leenaxat Jesús.

32Ma' ca'maxare ỹaatqajam lodegaxat, chaqai qaỹamata'gue ma'le llaalec ñi qota'olec maq lodegaxat. Ma' ñi qota'olec ñí'maq qara'gaxala' ỹano ma'le ca'maxare quiyim nashi, 'nejem so chigoxougui nashi David,

33qaiyi ca'maxare se neme ma'le quiyim reloqota'a na llaalqaipi so Israel. Qam dajo lo'ueenataxanaxac quiyim nashi, ca' sqaica lqodoc.

34Ca' aso María inato' so lelaatec ñi qota'olec, queca 'neeta: —¿Negue' ca 'neeta ma'le dajo? Ma' aỹim saqa' seuanapega ca ỹale.

35Ca' so nelaatec 'naaco': —Ca Espíritu Santo ta'ñigui qami' ma'le, ca' da la'ñaxac ñi qota'olec ma' lodegaxat ỹapolec qami', 'nejem ca naueguelec. Ca vichiguiño' cajo noctoqui' ma' ne'qaañi, ca'maxare ỹaatqajam qoỹaanot quiyim hueeto'ot ñi qota'olec. Ca' qaỹamata'gue llaalec ñi'maxare.

36Chaqai añi qauochi' lase Elisabet, añi'maxare 'uo' ma'le ca llaalec, 'eno' mashic qo'xoi. Añí'maq qohinac quen qaica ca llaalec, ca' nagui mashic ỹovite' naua seis shiriguiri quiyim 'manaxai.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

37Ma' ñi qota'olec sqaica ca lqalanec.

38Ca' aso María 'naaco': —Aÿim chaqaÿim la'a ñi qara'gaxala'. Ca' no'uen quiyim ipaquichigui caÿim ma'le da la'qaatec ñi qota'olec. Ca' quiyi, ca' eec so nelaatec piguim le'ec.

Aso María ra'piichi, quepegue' aso Elisabet

39Ca' quesaua na'xata', ca aso María iÿala quiyim quepegue' yi na'a' huaalec yi qoÿoqoshi'megue 'laua, leenaxat Judea.

40Ca quepegue' so la'a' so Zacarías, ca' iquin aso Elisabet.

41Ca' aso Elisabet co'na' 'xaÿaque da niquinaxanaxac, ca' so noctoqui' mashic hueetagui na lauel redaalec, ca' aso'maxare ÿaatqajam no'qaachigui queso Espíritu Santo.

42Ca' aso'maxare ÿaatqajam nelamaxaren 'ne'teco': —Ñi qota'olec ÿaanem qami' da lqouagaxa, ca' sqai 'ñiite'm ná'ogue na liÿa 'aallipi. Chaqai ca qachaalqui' ÿaanem da lqouagaxa.

43¿Negue' queto' aÿim quiyim aÿim nouoÿa adá'maq late'e ñi qara'gaxala'?

44Ma' cana' sa'xaÿaque da riquinaxanaxaqui', ca' idaxanac da netoonaxac yi noctoqui' mashic hueetaugui na iuel.

45Ca' ÿaatqajam ra'maqaichiriñi, ma' vi'relco' da qohinac, ma' ÿaatqajam ipaquichigui ma'le da 'naac ñi qara'gaxala'.

46Ca' aso María 'naaco': Na iuel ÿaatqajam ÿo'ueentac ñi qara'gaxala',

47chaqai da ñachaalataxac ÿaatqajam netoonta'pegue ñi qota'olec ñí'maq ica'laxala'.

48Ma' ñi'maxare ÿaconta'o' aÿim qaica ca imaqachic la'a, ca' nagui, ca chicqochi'ñi quiyim ná'ogue na qomyipi ÿamata'gue aÿim quiyim ÿaatqajam ya'maqachiguiñi.

49Ma' ñi qota'olec sqaica ca lqalanec chaqai ÿaatqajam lodegaxat dá'maq ÿo'uet caÿim; chaqai dá'maq leenaxat ñi'maxare ÿaatqajam se neualaxait.

50Ñi'maxare chaqai 'neetari' 'ue da le'xorenataxanaxa quená'ogue ná'maq ÿaatqajam no'cha'a ñi'maxare.

51Chaqai ñi'maxare ÿaatqajam sqaica 'nejem da lquesaxanaxa da lo'ueenataxanaxac, chaqai loxonec ná'ogue na nemaqajnaxairipi.

52Chaqai ná'maq 'ñaaxaiquipi ÿaxañiñi nqai'en naua lo'ueenataxanaxaco, qam na 'xoraiquipi, ca lot navicshiguim.

53Chaqai ná'maq 'xoic ca louenaxanaxa, ca ÿaanem quiyim qaica ca ÿouen nqai'en, qam na nesallaxanqaipi lotqai co'taxachichiguilo naua laua', ca' ilarec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

54Ca' ỹotauan na llaalqaipi so Israel só'maq lelaatqaipi, chaqai se coua'e da le'xorenataxanaxa queso'maxare.

55Quedá'maq chaqai'en ỹachaxantapeguem nallaaqo' so 'auaxaic qareta'allipi, so Abraham chaqai so llaalqaipi.

56Ca' aso María no'ueena'ansop aso Elisabet, 'uo' ca tres shiriguiri. Ca co'na' ime, ca pila ca la'a'.

Co'na' ne'qaañi so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan

57Ca' ipaquichigui co'na' ỹovita ca laloqo' quiyim co'o aso Elisabet, ca 'uo' so llaalec.

58Ca ná'maq sqoỹoqaque quiyi la'a' chaqai na lauo' laseripi nqo'ta aso'maxare qanetoonta'pegue co'na' qaỹa'den quiyim ñi qara'gaxala' ỹaatqajam 'xoic da le'xorenataxanaxa caso'maxare.

59Ca co'na' ỹovite' saua ocho na'xata', ca qaỹodouo so noctoqui' quiyim qaỹa'ue ca netanec na loshicmaxa. Ca' qaỹahotaque quiyim qoỹanegue da leenaxat so leta'a Zacarías.

60Qam aso late'e 'naaco': —'E', na'maxare leenaxato' nqohin Juan.

61Ca qohinapego' aso'maxare: —¿Chi'neco'? Ma' sqaica ca leenaxat dajo quena qauochi' laseripi.

62Ca' qaỹahota'ahi naua poquena co'na' qainat so leta'a so noctoqui', qaiyi ỹa'den negue' ca neenaxat qaỹahotaque qoỹanegue so'maxare.

63Ca' so leta'a roỹaxanaque so leraxanaxala', ca' ỹiriñi: “Juan dá'maq leenaxat.” Ca 'xoic da ne'laxa quedajo.

64Ca' quiyi so Zacarías lotqai liỹa 'vii naua la'qaatqa, ca ỹo'ueentac ñi qota'a.

65Ca' quiyi, hua'ñi sá'ogue so la'aayaxauaripi ỹaatqajam 'uo' da le'laxa chaqai sá'ogue só'maq neetalec so qoỹoqoshi'megue 'laua Judea, so qomyipi chaqa'ma' na'xachigui da 'neeta dajo.

66Ca' ỹaatqajam ra'deenataxantac ná'ogue ná'maq ỹovira'oga quiyim ỹa'den dajo chaqai nenatetecta' queca 'neeta: —¿Tegue' canchaqai 'neeto' ma'le ca 'neeta so noctoqui'? Ma' ñi qara'gaxala' ỹaatqajam ỹotauantac so'maxare.

Da lo'ueenaxanaxac so Zacarías

67Ca so leta'a Zacarías ỹaatqajam no'qaachigui queso Espíritu Santo. Ca ỹa'xat da la'qaatec ñi qota'a mashic qoỹaanem, 'neetasa':

68Ỹaatqajam qaỹo'uen ma'le ñi qara'gaxala' ñí'maq lashiilec na Israel laseripi, ma' ñi'maxare novitalo qomi' quiyim qarca'laxatec, ma' mashic qomi' lalamqateripi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

69Ñi'maxare ỹaanema qomi' só'maq ỹaatqajam 'ñaaxaic nca'laxaqui, chicqotougui nqai'en na llaalqaipi só'maq lelaatec David.

70Qam da'maxare dá'maq ỹachaxantapeguema qomi' co'na' qaỹa'xateta'guit quesá'ogue só'maq lca'acsec letaxaỹaxanqajanqaipi nallaaqo':

71ma' ỹahotaque nca'laxaterec qomi' quena qanpa'guenaxauaripi chaqai quená'ogue na qomi' loquiiqate',

72chaqai ỹaatqajam 'uo' da le'xorenataxanaxa queso 'auaxaic qareta'allipi, chaqai se coua'e dá'maq na'maqataxac mashic ỹaanema saua'maxare.

73Ca' 'eda dá'maq ỹachaxano' ñi qota'olec co'na' ỹaan so la'qaatec, ỹaanem so qareta'a Abraham:

74quiyim nca'laxaterec qomi' quená'maq qarpa'guentac, qaiyi sqaica ca qaro'chiitaque ma' so'ueenaxanqatalec ñi'maxare,

75chaqai qaiyi ỹa'maxarente' qomi' quiyim ñañaanqot ñi'maxare ma' qomi' co'teete' quenaua'que naua na'xata' queda qanachaalataxac.

76Qam qami' ỹaalcolec, qaỹamata'gue ma'le quiyim qami' letaxaỹaxanqajnec ñí'maq qota'olec ma' sqaica nqai 'nejem da lquesaxanaxa, ma' qaỹaqatqajanta'gue qami' ma'le ca llic ñi qara'gaxala' qaiyi ỹa'maqatañi ca llicyaxac,

77ma' 'qaataxañitem ná'maq lalamqateripi quiyim qaỹapalaxat na lasauaxaseteripi, qaiyi ỹacoñiguit da nca'laxa.

78Ma' chaqaida dá'maq le'xorenataxanaxa chaqai dá'maq lqouagaxa ñi qota'olec quiyim ỹa'uo' ca chicqo'ot nqai'en na piguim quiyim ỹaanema qomi' ỹahotaque quiyim coỹarelec ca dalaxaic na'xa'a,

79qaiyi coỹarelec cá'maq hueetaugui na napalaxa chaqai ca hueeto'ot ca la'al da nelauaxa, chaqai quiyim ỹachaxanalo qomi' ca llicyaxac ca neuagaxa.

80Ca' so noctoqui' noquiiquetashiguim da llaqtaxac chaqai da lquesaxanaxa da la'deenataxanaxac. Qam chaqai neetalec so 'laua sqaica qom, chi ỹovireto'o' ca na'xa'a co'na' nachaxana so Israel llaalqaipi.

Lucas 2

Da ne'xaỹoqsoxoc so Jesús

(Mateo 1.18-25)

1Qam quesaua na'xata', ca so ỹaatqajam lashi na nashillipi, leenaxat Augusto, so'maxare ỹaanec so la'qaatec quiyim ná'ogue na qomyipi qoỹiro na leenqateripi.

2Qam sojo 'avichiguiñi neraxanaxac viichigui so na'xa'a co'na' ñaq reloqota'a yi 'laua Siria so nashi Cirenio.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ca ná'ogue na qomyipi quepegue' na chicqochi'ñi, qaiyi qoỹiro.

4Ca' vichiguiño' so José chicqochi'ño' yi na'a' Nazaret huaugui yi 'laua Galilea. Ca nqo'na yi na'a' leenaxat Belén huaugui yi 'laua Judea yí'maq ne'xaỹoqsoqo'o' so nashi David, ma' so José chaqa chigoxougui na lauo' so David.

5Ca quepegue' yi Belén quiyim qoỹiro, liỹaatac aso María asó'maq ỹahotaque quiyim loua, qam aso'maxare 'manaxai.

6Ca co'na' mashic neesa'ñi yi Belén, ca ỹovito' so laloqo' quiyim co'o aso María.

7Ca hua'ño'yi co'na' ne'qaañi so 'auaxaic llaalec. Ca lepataxañigui so lepataxaqui, ime, ca' illaañigui aso lqui'ỹaxaqui na iseripi neloipi, ma' sqaica ca lomate' saua'maxare quecá'maq ỹaatqajam 'imec nelaqsoqo'.

So chicqashiguim qota'a lelaatqaipi chaqai so neloxoỹaripi cana qagreta

8Ca' quiyi sqoỹoqaque quiyi Belén 'uo' so qomyipi reloqota'a ana lalo qagreta, hueetauec quiyi no'ueenaxa queso pe.

9Ca' chi re'laqataxanta quiyim nachaxan so lelaatec piguim le'ec ñi qara'gaxala'. Ca dá'maq lauaq ñi'maxare ỹaatqajam coỹarelgoto saua'maxare, ca ỹaatqajam 'xoic da lqolonqa'.

10Qam so nelaatec 'naaco': —Se ro'chii, ma' ỹim ñoda'alo qamiri da no'uen ra'xaỹaxaguii. Ma' da'maxare ỹo'uet ma'le ca netoonaxac ná'ogue na qomyipi.

11Da'maxare 'neetayi: nagui ne'qaañi quiyi na'a' ne'xaỹoqsoqo' so David cá'maq qaỹahotaque quiyim rca'laxaguii, leenaxat Cristo, ca' cá cá'maq qara'gaxala'.

12Ca' 'eda ma'le da retañiguii 'neetayi: huañijlec ma'le ca noctoqui' qalepateta'gue queca lepataxaqui', hueetañigui nqohin aca lqui'ỹaxaqui na iseripi neloipi.

13Ca quiyi lotqai nachaxan so liỹaripi nelaatqaipi piguim laseripi, ỹaatqajam 'xoic so'maxare ro'ueenaxantalec ñi qota'olec, 'naaco' quen:

14¡Ỹaatqajam lodegaxat da quiyim qaỹo'ueentac ñi qota'olec ñí'maq neeto'ot na piguim, chaqai quena 'laua 'uo' da la'maxa na qomyipi ná'maq ỹa'maxarenta ñi'maxare!

15Ca so nelaatqaipi co'na' pilshiguim queda piguim, ca só'maq qagreta lo'ollipi retaqatecta', 'nerecta': —'Maxaraic qolaqpegue' yi Belén, sa'ajanaxanaxa chi negue' ca 'neeta dá'maq qaỹa'xatetac, dá'maq ỹa'xatema qomi' ñi qara'gaxala'.

16Ca' ỹaatqajam iỹala' quiyim taatquera saua qomi'. Ime, ca co'na' ỹovite', ca iuanteta aso María, chaqai so José, chaqai'neeta so noctoqui' hueetañigui aso lqui'ỹaxaqui na iseripi.

17Ca co'na' mashic qaiuana, ca qaỹa'xatetac da la'qaatec so nelaatec co'na' ỹa'xatetac so noctoqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Ca ná'ogue ná'maq 'qaachigui dajo na' qaỹa'xatetac, ỹaatqajam 'ue da le'laxa.

19Qam aso María ỹa'maxat cañi le'taxanata dá'ogue dajo, chaqai ỹaatqajam naloqochintac da'maxare.

20Ca' so qagreta lo'ollipi co'na' ime, ca pil ỹaatqajam netoontagui, chaqai ỹo'ueentac ñi qota'a, ma' ná'maq 'qaachigui chaqai ná'maq ỹauanchirigui ỹaatqajam ipaquichigui sá'ogue só'maq qaỹa'xat.

So noctoqui' Jesús qaỹodou'a aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'

21Ca co'na' ỹovite' saua ocho na'xata', ca qaỹa'uo' so netanaxaset na loshicmaxa so noctoqui'. Ime, ca qoỹanegue leenaxat Jesús, ma' dajo neenaxat dá'maq shi'gue qaỹa'xatem aso María queso lelaatec ñi qota'olec co'na' saqa' 'man aso'maxare.

22Ca co'na' mashic ỹovita so na'xa'a quiyim saua María chaqai so José quiyim ỹo'ueete' da nelaataxanaxac dá'maq chicqo'tot so Moisés quiyim nco'taxate', ca' qaỹodou'a yi na'a' lodegaxat Jerusalén so noctoqui' quiyim qoỹaanot ñi qara'gaxala'.

23Ca' saua'maxare ỹo'ueete' dajo, ma' chi lelaataxanaxac ñi qara'gaxala' naneretañi, 'neetasa': “Ná'ogue ma'le na 'auaxaic ñaalec qoỹaanot ñi qara'gaxala'.”

24Ime, ca' que' saua'maxare, ca qaỹa'uo' aso nachitaxanataxanqate qaỹavigaxat. Ca' qaipacqajanchigui da lelaataxanaxac ñi qara'gaxala' 'neetasa': qoỹaando' ma'le caua dos coviguiñigo', loqo'm caua dos llaalqa na coviguiñicoqui'.

25Ca' quesojo ñaaxa neeta'ñi yi Jerusalén so ỹale, leenaxat Simeón. So'maxare ỹaatqajam huagaxaraic, chaqai ỹa'maxate'tegue ñi qota'a, chaqai nauaantaque ca na'xa'a quiyim ime nqohin da le'xoric na Israel llaalqaipi. Qam so'maxare hueeto'ot so Espíritu Santo.

26Ca chaqaiso so ỹa'deenaxanaxanegue quiyim se imeho da nachaalataxac quiyim saqa' iuana ca nashi nca'laxaqui cá'maq nela' ñi qara'gaxala'.

27Ca' so Espíritu Santo ỹauec sojo ỹale quiyim tau'a nqai'en aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'. Ca' saua leta'al so noctoqui' Jesús co'na' qaỹodou'a añi no'ueenaxanaxaqui, qaiyi qaỹo'uet ná'maq qoỹeretañi nelaataxanaxaquipi,

28ca so Simeón ỹacona so noctoqui', qa'aal'ot. Ime, ca' ỹo'ueentac ñi qota'a, 'naaco':

29Qami' ỹa'gaxala', nagui, ca' shichi' nañaañirim ca sqaicanqaida ma' ime da ñachaalataxac, ma' ipaquichigui dá'maq ra'qaachiqui' na' 'xachirim, ma' aỹim relaachiqui'.

30Ma' aỹim ỹaatqajam sauanchigui nagui ná'maq qarca'laxaqui,

31ma' ñi'ra'gue da reloqota'gue ná'ogue na qomyipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Ma' chaqaina ná'maq ncoỹeraxanaxaqui ma' coỹarelec ná'maq sqai Israel laseripi, chaqai ỹo'uet da lichoxoric ná'maq Israel llaalqaipi ná'maq lalamqateripi.

33Ca' so José chaqai aso late'e so Jesús ỹaatqajam 'ue da le'laqa' quená'maq 'qaachirigui la'qaatqaipi so Simeón co'na' retaqateguelec so noctoqui'.

34Ca so Simeón ỹaanem da no'uen la'qaatec so noctoqui'. Ime, ca 'naapega aso María só'maq late'e so Jesús, 'naaco': —'Ajñi', ná'taq noctoqui' tai'a ma'le quiyim 'xoic ca huaañi nqai'en chaqai ca nachaalataxanñi quena Israel llaalqaipi. Na'maxare chaqaina na netanec quiyim ỹaatqajam 'xoic ma'le ca sqai huelec,

35ca' qaiyi qaỹa'den ca hueetagui añi le'taxanata quiñi 'óna qom. Qam qami' ma'le quedá'ogue dajo 'nejem ca lecat quiyim qaỹa'yigui añi re'taxanata'e'.

36Chaqai hueeta'ño'yi aso 'aalo mashic la'qaataxanqajna ñi qota'a. Aso'maxare mashic ỹaatqajam qo'xoỹom, leenaxat Ana. Aso'maxare llaale so Fanuel, chicqaugui so llaalqaipi so Aser. Qam aso'maxare 'óno' na' llaq nequetegaxai, qam ỹovite' siete ñaxari quiyim reloqota'guit ca loua.

37Qam nagui aso'maxare mashic ỹovite' ochenta y cuatro ñaxari quiyim pa'ỹe. Chaqai ỹaatqajam sqai ca'e aso no'ueenaxanaxaqui, ỹo'ueentac ñi qara'gaxala' quenaua na'xatari chaqai naua piri, ỹo'ueetetac da nqouagaxainaxac chaqai nqopaaqachitetac.

38Ca aso Ana liỹa ỹalequetaho quesojo na'xa'a. Ca' co'na' ime dá, ca ỹaantacot da na'aachicyaxac ñi qota'a, ca ỹa'xatetac so noctoqui' Jesús, ra'qaataxantapeguem ná'ogue na qomyipi ná'maq ỹahotaque quiyim ca na'xa'a quiyim ỹaatqajam qaỹosouec yi Jerusalén.

Qaỹopilgue da Nazaret

39Ca co'na' mashic ime qaỹo'uet ná'ogue na naneretañi lelaataxanaxaquipi ñi qara'gaxala', ca saua'maxare, ca piltegue da Galilea, querepegue' yi ỹaatqajam la'aate' quiyi na'a' Nazaret.

40Hua'ñi, ca so noctoqui' noquiiquetashiguim da llaaxa, chaqai da lquesaxanaxa, chaqai da la'deenataxanaxac. Ca' ñi qota'a ỹaatqajam ỹaanem so'maxare da lqouagaxa.

So Jesús na' llaqai noctoqui' hueetau'a aso no'ueenaxanaxaqui

41Ca' saua leta'al so Jesús naua'que naua ñaxari taasa'pegue da Jerusalén quena' ỹovire'oga so laloqo' quena' qaỹo'leenta'a so na'xa'a co'na' qoyique'e yi Egipto.

42Ca so Jesús co'na' mashic ỹovite' doce ñaxari. Ca saua'que saua'maxare taategue da Jerusalén, ma' chi no'ueenataxac quena' ỹovire'oga sojo na'xa'a lapoxoqui na qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

43Qam co'na' pilac so qomyipi co'na' ime so lapoxoc, ca' so noctoqui' Jesús
no'ueena'ñi yi Jerusalén. Qam aso late'e chaqai so José se qaỹo'leente so'maxare.

44Ma' qaipetetapega so Jesús quiyim 'ue ca liỹaatac queso qomyipi. Qam mashic
ỹovi' 'óna na'xa'a quiyim queete' saua'maxare, co'na' qaimitetapigui sá'ogue so
neuo' laseripi chaqai so nauanatqaipi,

45qam se qaỹanata so'maxare. Hua'ñi, ca saua'maxare piltegue da Jerusalén
quiyim imijtegue.

46Ca co'na' mashic ỹovirerec saua tres na'xata', ca' qaỹanata so'maxare,
hueetaugui aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue', nqa'xantañi, reloqotaugui só'maq
rapaxaguinataxanta'pegue na nelaataxanaxaquipi, na'xaỹaxantapega chaqai 'uo'
na nenataxanaxaquipi.

47Ca ná'ogue ná'maq na'xaỹaxantapega so'maxare ỹaatqajam 'uo' da le'laxa
queda la'deenataxanaxac, chaqai quiyim ỹaatqajam ỹa'den quiyim ichoxot
ná'maq qarenataxanta'pegue.

48Ca' saua leta'al co'na' idaanda'a so'maxare, ca ỹaatqajam i'laxai'. Ca aso late'e
'naapego' so'maxare, 'naaco': —Qami' ỹaalcolec, ¿chi'neco' 'ñitetegue coqomi'
dajo? 'Ajñi' da qataa'i' chaqai aỹim ỹaatqajam 'ue da qareuogoxo quiyim
semitqataque qami'.

49Ca' so Jesús 'naaco': —¿Chi'neco' ma' michitaque aỹim? ¿Sqa 'yiiñiỹo' quiyim
aỹim squelolta'pegue' na lo'ueenataxanaxaquipi ñi ita'a?

50Qam saua'maxare se ỹa'yiinchiguit da la'qaatec so'maxare.

51Hua'ñiyi, ca pil so'maxare, queuguilo saua leta'al, taategue da Nazaret. Ca'
so'maxare queetalec quiyim na'xaỹaxane'talo saua leta'al. Qam aso late'e
ỹaatqajam ỹa'maxat cañi le'taxanata dá'ogue dajo.

52Ca' so Jesús noquiiquetashiguim da llaaxa chaqai da la'deenataxanaxac. Ca' ñi
qota'a ỹaatqajam ỹa'maxarenta so'maxare, chaqai ná'ogue na qomyipi.

Lucas 3

Só'maq nachilaxanataxanaq Juan ỹa'xatetac da na'qaatec quiyi 'laua sqaica qom

(Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28)

1Ca co'na' ỹovite' quince ñaxari da lo'ueenataxanaxac só'maq ỹaatqajam lashi na
nashillipi leenaxat Tiberio, qam so Poncio Pilato reloqota'a yi Judea, ca' so
Herodes reloqota'a yi Galilea, chaqai so lqaỹa Felipe lotqai reloqota'a yi Iturea
chaqai Traconite, chaqai so Lisanias lotqai reloqota'a yi Abilinia.

2Qam hueetouguilo sauajo na'xata' co'na' so Anás chaqai so Caifás ñaq
la'gaxalate' na letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi
qota'a co'na' ñi'maxare 'naapega so Juan, só'maq llaalec so Zacarías, huaalec yi
'laua sqaica qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ime, ca' eec, queeta'gue ná'ogue ná'maq sqoỹoqaque caso lachiugue Jordán quiyim ra'qaataxantapeguem na qomyipi quiyim ỹalate' naua no'ueenataxaco, chaqai qanachilaxan, qaiyi qaỹapalaxate' naua lasauaxasete'.

4Ca' dajo ipaquichigui da la'qaatec so la'qaataxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Isaías, co'na' ỹiriñi da la'qaatec: 'Uo' ma'le ca qom 'maqateguelec ca 'laua sqaica qom, 'neetasa' da loỹaxanaxac:

"'Maxachitañi ca nayic ñi qara'gaxala', chaqai no'ueenaqchi'tegue ca llic.

5Ná'ogue na ca'megue ỹaatqajam qano'xataxachigui, chaqai ná'ogue ana qa' ladocai chaqai ana quemaralec ỹaatqajam qanaloqojne'ta', na nayiquipi se ỹalamaq lotqai ỹalamqata nqohin, chaqai na nayiquipi se nala'ta' na 'laua lotqai qanaloqojonta',

6qaiyi ná'ogue na qomyipi iuana da nca'laxa ỹaanec ñi qota'olec."

7Ca' na qomyipi co'na' ỹovire'oga so Juan quiyim ỹahotaque qanachilaxan, ca so'maxare 'naapego' quen: —¡Qamiri nanaic llaalqaipi! ¿Nega'ỹo' ca ra'qaataxanema qamiri quiyim qaiyi qohite' qamiri queda lecaic da nouaxanaxaset najo nepalata?

8Ỹaatqajam na'maxachito' ma'le, qaiyi re'oq quiyim ỹaatqajam lachii' naua no'ueenataxagohi, chaqai sqai hueetapiguilo qavilyi quiyim 'ñiỹac: "Qomi' chaqaiqomi' llaalqa so Abraham". Vichiguiño' shinapegalo qamiri nagui quiyim ñi qota'olec ishit quiyim ỹachigoxotaugui najo qa' ca llaalqaipi so Abraham.

9Aca qai'pe mashic shi'gue ỹa'maqatañi quiyim qaỹouaxañi'ñot na qo'paqsat, ca' ná'ogue ana qo'paq se no'uen ana la, ana'maxare qaỹouaxanlec. Ime, ca' qainaxañigui ca norec.

10Ca' so qomyipi renataxan, 'naaco': —Qam ¿nega'ỹo' ca shinqata qomi'?

11Ca' so Juan 'naaco': —No'm 'ue ca dos caua nelamaxaqui', ca ỹaanem ca 'oonoqui' cá'maq sqaica ca nelamaxaqui. Chaqai cá'maq 'ue ca loq, ca' ỹachit ca sqaica ca loq.

12Ime, lotqai ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi na'ñi yi Roma, na'maxare anac quiyim qanachilaxan. Ca' qainatetac so Juan queca 'neeta: —Qami' napaxaguinataxanaq, qam qomi', ¿negue' ca shinqa'tegue?

13Ca' so Juan 'naaco': —Ma' naqachii aca lishiuetenaxanqate na qomyipi, qam se napacalec nqai'ñii añi roỹaxanaque ca nashi.

14Lotqai anac so nalliripi so nashi, ca qainatetac so'maxare, qohinac: —Qam qomi', ¿negue' ca shinqata? Ca' so Juan 'naaco': —Se ỹa'maxañi quiyim 'ue ca nouorii, chaqai sqaica ca yiñitalec, chaqai taachiguiñi quiyim 'viichii ca lliiteguelec ca lasauaxaset. Añí'maq nishivichii, chaqañiita 'maxariñita.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca' na qomyipi ỹaatqajam pe'eeta'a so'maxare, 'neetapigui lauel quiyim so Juan chaqaiso' so qanela' nashi nca'laxaqui.

16Qam so Juan 'naapega sá'ogue so qomyipi, 'naaco': —Aỹim llic nagui ñachilaxañiguilo qamiri na huaxaỹaq, qam 'ue na coỹaretailec, na'maxare nachilaxanguilo qamiri ma'le ca Espíritu Santo chaqai ca norec. Chaqai na'maxare paguec da lquesaxanaxa, sqai 'nejem aỹim, chaqai aỹim sqa saiguit quiyim sosoorec naua lapelate' lequeete'.

17Na'maxare lo'qoota'a na lochigoxosoxonaxat, qaiyi ỹochigoq na trigo quiyim ỹoỹoota'oga ana la chaqai na lovi. Ime, ca' ỹoỹoota'oga na la na trigo, illaañigui aca lahi'. Ca' na lovi ỹavigaxat, inaxañigui ca norec sqai 'om.

18Ca' 'eda da 'neeta da letaxaỹaxac, chaqai 'xoic na liỹa nelaataxanaxaquipi mashic ỹaanec so Juan co'na' ỹa'xatetapeguem ná'ogue na qomyipi da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

19Ca' so Juan retaxaỹa so nashi Herodes sauaxat loua aso Herodías só'maq loua so lqaỹa Felipe, chaqai so liỹa loiquipi se no'uen so'maxare.

20Qam so Herodes se na'xaỹaxan. Ta'ta'a noquigaxatec ỹo'uet da se ỹa'maxañi co'na' coñi' so Juan, ỹanaugui aso ncoñiitaxanaxaqui.

Da nachilaxanataxac so Jesús

(Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11)

21Ca co'na' saqa' qaicoñi' so Juan, ca so'maxare nachilaxantac ná'ogue na qomyipi, chaqai so Jesús qai'neeta qanachilaxan. Ca so'maxare co'na' ñaq nqouagaxaintac, ca na piguim huachigui.

22Ca' so Espíritu Santo naỹa'ña so'maxare, 'nejem na co'toco' ỹaatqajam re'qoota. Ime, ca 'maqot na piguim so na'qaatec, 'ne'tegue: —Qami' maq ỹaatqajam qami' ỹalamaxat ỹaalec, qami' ỹauochaxat, aỹim ỹaatqajam ñitoonta'pegue qami'.

So chigoxouguit 'auaxaic leta'allipi so Jesucristo

(Mateo 1.1-17)

23So Jesús co'na' ỹovite' treinta ñaxari, ca taañi ro'ueenataxan. So'maxare qohintapega llaalec so José, ca' so José leta'a so Elí,

24ca' so Elí leta'a so Matat, ca' so Matat leta'a so Leví, só'maq llaalec so Melqui, ca' so Melqui leta'a so Jana, só'maq llaalec so José,

25ca' so José leta'a so Matatías, ca' so Matatías leta'a so Amós, ca' so Amós leta'a so Nahum, ca' so Nahum leta'a so Esli só'maq llaalec so Nagai,

26ca' so Nagai leta'a so Maat, ca' so Maat leta'a so Matatías, ca' so Matatías leta'a so Semei, ca' so Semei leta'a so José só'maq llaalec so Judá,

27ca' so Judá leta'a so Joana, ca' so Joana leta'a so Resa, ca' so Resa leta'a so Zorobabel, ca' so Zorobabel leta'a so Salatiel, só'maq llaalec so Neri,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28ca' so Neri leta'a so Melqui, ca' so Melqui leta'a so Adi, ca' so Adi leta'a so
Cosam, ca' so Cosam leta'a so Elmodam, só'maq llaalec so Er,

29ca' so Er leta'a so Josué, ca' so Josué leta'a so Eliezer, ca' so Eliezer leta'a so
Jorim, só'maq llaalec so Matat,

30ca' so Matat leta'a so Leví, ca' so Leví leta'a so Simeón, ca' so Simeón leta'a so
Judá, ca' so Judá leta'a so José, ca' so José leta'a so Jonán, só'maq llaalec so
Eliaquim,

31ca' so Eliaquim leta'a so Melea, ca' so Melea leta'a so Mainán, ca' so Mainán
leta'a so Matata, só'maq llaalec so Natán,

32ca' so Natán leta'a so David, ca' so David leta'a so Isaí, ca' so Isaí leta'a so Obed,
ca' so Obed leta'a so Booz, ca' so Booz leta'a so Salmón, só'maq llaalec so Naasón,

33ca' so Naasón leta'a so Aminadab, ca' so Aminadab leta'a so Aram, ca' so Aram
leta'a so Esrom, ca' so Esrom leta'a so Fares, ca' so Fares leta'a so Judá,

34ca' so Judá leta'a so Jacob, ca' so Jacob leta'a so Isaac, ca' so Isaac leta'a so
Abraham, ca' so Abraham leta'a so Taré, ca' so Taré leta'a so Nacor,

35ca' so Nacor leta'a so Serug, ca' so Serug leta'a so Ragau, ca' so Ragau leta'a so
Peleg, ca' so Peleg leta'a so Heber, só'maq llaalec so Sala,

36ca' so Sala leta'a so Cainán, ca' so Cainán leta'a so Arfacsad, ca' so Arfacsad
leta'a so Sem, ca' so Sem leta'a so Noé, só'maq llaalec so Lamec,

37ca' so Lamec leta'a so Matusalén, ca' so Matusalén leta'a so Enoc, ca' so Enoc
leta'a so Jared, ca' so Jared leta'a so Mahalaleel, ca' so Mahalaleel leta'a so Cainán,

38ca' so Cainán leta'a so Enós, ca' so Enós leta'a so Set, ca' so Set leta'a so Adán,
só'maq llaalec ñi qota'olec.

Lucas 4

Da ne'guenaxac so Jesús

(Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13)

1Ca so Jesús ỹaatqajam no'qaachigui queso Espíritu Santo co'na' chicqaqso'ma
aso lachiugue Jordán, ca so Espíritu ỹauec, taỹa nqai'en so 'laua sqaica qom.

2Hua'ñiyi, ca hueetalec cuarenta na'xata', ca qanovita queso na'ỹaapec, ca
qai'guen. Qam ỹaatqajam qaica ca ỹa'ic so'maxare quesaua na'xata'. Ca co'na' ime,
ca nauata'guit na lqopaaxa.

3Ca' so na'ỹaapec 'naapego' so'maxare, 'naaco': —No'm ỹaatqajam llic quiyim
qami' llaalec ñi qota'olec, ca' 'ñirapega najo qa' quiyim ñigui ca pan.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca' so Jesús 'naaco': —Yi la'qaatec ñi qota'olec yí'maq naneretañi 'neetayi: “Mesqaicaata ca pan ỹa'ñaxat ca qom, qai'neete' naua'que naua la'qaatqa ñi qota'olec.”

5Ime, ca' so na'ỹaapec lotqai ỹavicshi'megue aso qa' ladocai, ca ỹachaxanalo naua'que naua na'aate' quena lauat na 'laua.

6Ca' so na'ỹaapec 'naaco': —Saanem qami' ma'le dá'ogue dajo na'ñaxac chaqai da lecaic naua'que nauajo 'lauari, ma' mashic qanañaañim dá'ogue da'maxare. Ca' vichiguiño' aỹim seshit saanem canchaqaica.

7Qam no'm shichi' 'yitoto naua re'cootalli' aỹim, ca' ná'ogue qatooỹaqui' ma'le na'maxare.

8Qam so Jesús 'naaco': —Noỹoochirec caỹim Satanás, ma' yi naneretañi la'qaatec ñi qota'a 'naac: “'Viiñi' ñi qara'gaxala' qota'olec, chaqai qaiñiita ñi'maxare 'ueenataxañitot.”

9Ca co'na' ime, ca so na'ỹaapec lotqai ỹauec so'maxare, ỹauega so na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca ỹauecshi'megue da pa'aashiguim caso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'. Ca 'naapego': —No'm ỹaatqajam llic qami' qota'olec llaalec, ca chicqoichiri'ñi najo, ca renochirauec.

10Ma' yi naneretañi la'qaatec ñi qota'a 'neetayi: Ñi qota'olec ma'le nela' ca lelaatec piguim laseripi quiyim netela'a qami',

11qaiyi ỹaantalgoto qami' naua laua' ca nelaatqaipi, qaiyi sqaica roqopiñi' quena qa'.

12Ca' so Jesús 'naaco': —Qai'neeta naneretañi yi la'qaatec ñi qota'a 'neetayi: “Se ỹa'maxañi 'guiñi'sac ñi qara'gaxala' qota'olec.”

13Ca' so na'ỹaapec co'na' se ỹanata ca liỹa la'maqa' quiyim i'guen so Jesús, ca' cocho'qui' 'vii saua na'xata' ca'e so'maxare.

So Jesús hueetau'a yi Galilea co'na' chita'gue ro'ueenataxan

(Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15)

14Ca' so Jesús ỹaatqajam no'qaachigui queda lquesaxanaxa so Espíritu Santo co'na' pilegue da Galilea. Ca chaqa'ma' eec quiyim qana'xatetapigui so'maxare quenaua'que naua lahil yi 'laua.

15Ca rapaxaguinataxantapougui ná'ogue aná'maq lapoxoqui na judioipi. Ca ná'ogue na qomyipi ỹaatqajam imaqachintac so'maxare.

So Jesús hueetau'a yi Nazaret

(Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6)

16Ca' so Jesús quepegue' yi Nazaret yí'maq na'a' chaqai ỹa'ñi. Ca co'na' ỹovire'oga so na'xa'a co'mataxaqui. Ca inoxonougui aso lapoxoqui na judioipi, ma' chi no'ueenataxac so'maxare. Ime, ca nachajñi, ca retaqalec yi la'qaatec ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ca' qoỹaanem asó'maq lerecse so la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías. Ca co'na' ỹauachigui, ca iuanejlec só'maq hueeta'ñi so nerec 'naac:

18So ne'Espíritu ñi qara'gaxala' neeta'angui aỹim, ma' qoỹanagui aỹim qaiyi sa'xatem da no'uen la'xaỹaxac na 'xoraiquipi; chaqai qaỹamaxailec quiyim somatec na 'ue na lachicoxo, chaqai qaiyi sa'xatem quiyim qaỹosouec na ncoñiitecseripi, chaqai quiyim nauanñi nqaishin na se nauanñi, chaqai sosouec ná'maq se qaỹa'maxata'gue,

19chaqai qaiyi sa'xate' naua na'xata' mashic hueetauguilo quiyim ñi qara'gaxala' ỹaanec da lqouagaxa.

20Ime, ca so Jesús ỹapaqajanta' aso lere, ỹaanem só'maq neloxoỹaq casó'maq lapoxoqui na judioipi. Ime, ca' nqa'xanñi, ca ná'ogue ná'maq hueetaugui asó'maq napoxoqui ỹaatqajam ra'iita'a so'maxare.

21Ca so'maxare retaqa, 'naac: —Nagui ỹovita yi laloqo' quiyim ipaquichigui ná'ogue na ỹa'xat najo nerecse aná'maq na'xaỹaxañitapega.

22Ca sá'ogue imaqachintac so Jesús chaqai qai'laqatapegalo naua la'qaatqa ỹaatqajam lo'yaxanqa. Ca nenatetecta' so qomyipi, 'naac: —Dajo, ¿mesqaido' da llaalec ca José?

23Ca' so Jesús 'naaco': —Qamiri re'qoota quiyim dohilec aỹim ma'le da na'qaatec quen 'neeta: “Qami' natarenataxanaq, chi natariñiralta'.” Chaqai 'ñiỹac ma'le caỹim: “Ná'maq sa'xaiqateguelec quiyim 'viichi'sac quiyi Capernaum, 'viichi'o' nagui quiyim hua'ñi na ralamaxarichi' na'laua'e'.”

24Ca lotqai queetalec da la'qaatec, 'naac: —Shiñiỹapegaxaua' quiyim ỹaatqajam llic quiyim sqaica ca la'qaataxanqajnec ñi qota'a quiyim leuoteta qoyiuelec quecá'maq chi la'aayaxauaripi.

25Llic quiyim ỹaatqajam 'xoic aná'maq pa'ỹe quesó'maq llaalqaipi so Israel queso na'xa'a co'na' 'ue so la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Elías co'na' sqaica ca ỹaxat quesaua tres ñaxari chaqai saua seis shiriguiri. Chaqai ỹaatqajam 'xoic na nqopaaxa quiyá'ogue yi 'laua.

26Qam so Elías mesqaca aca 'oono'lli' pa'ỹe qailata casá'ogue aso neetalec yi na'laua so Israel llaalqaipi. Chaqasoota aso neeta'ñi yi Sarepta yí'maq sqoỹoqaque quiyi na'a' Sidón.

27Chaqai yi la'a' na Israel llaalqaipi ỹaatqajam 'xoic na ralolaxaic, rishiita na loshicmaxa, quesauajo na'xata' co'na' 'ue so la'qaataxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Eliseo. Qam sqaica ca 'oonoqui' quet qaỹomatec queso'maxare, chaqaisoota so Naamán. So'maxare la'a' yi 'laua Siria.

28Ca co'na' qaỹa'qaachigui da qaỹa'xatetac, ca sá'ogue só'maq hueetaugui aso lapoxoqui ỹaatqajam 'xoic na lauel.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ime, ca nachajñi so qomyipi, ca' qaỹo'da'ogue da lahi yi na'a' so Jesús, qaỹamaqata'oga yi lqodoc aso qoỹoqoshi'megue 'laua neetalec so 'imqaipi, ma' qaỹahotaque hua'ñiyi, ca' qaỹamaxauec so'maxare.

30Qam so Jesús pile'tot, ca quiichiguiñigui na lavinñi so qomyipi. Ime, ca' eec.

So ỹale 'uo' so neetagui lecmaxaic
(Marcos 1.21-28)

31Ime, ca' so Jesús quepegue' yi Capernaum yí'maq na'a' hueetaugui yi 'laua Galilea. Ca co'na' ỹovita yi'maxare, ca ỹapaxaguintac so qomyipi queso na'xa'a co'mataxaqui.

32Ca' ỹaatqajam 'uo' da ne'laxa queda 'neeta da lapaxaguinataxanaxac so'maxare, chaqai quena' retaqa, lotqai ỹaatqajam 'ue da lquesaxanqa' naua la'qaatqa.

33Ca' caso lapoxoqui so judioipi ỹalequetaho' so ỹale 'uo' so le'ec lecmaxaic. Ca so'maxare ỹaualaq, 'naaco':

34—Qarayaxañi'sac; ¿chi'neco' ma' se qarayaxañirac, qami' Jesús Nazaret le'ec? ¿Peeta'a na'italo qomi', vi'saque qareuagaxachirac? Aỹim sa'den aqami', chaqai sa'den ỹaatqajam chaqaqami' lalamaxat ñi qota'olec.

35Ca' so Jesús nelaxa so ne'ec lecmaxaic, 'naac: —¡Re'maqaite', chaqa'ma' yí, oquire'e nagui najo ỹale! Ca' sojo ne'ec lecmaxaic, ca' huaañi nqai'en so ỹale, tatouguilo nqai'en saua'maxare. Ime, ca' ca'e so ỹale, qam sqaica ca loqopiaqset nqai'en.

36Ca' sá'ogue so qomyipi ỹaatqajam 'ue da lqolonaxa. Ca retaqatecta', 'naac: —¿Nega'ỹo' dá'maq na'qaatec? ¡Ma' dá'maq ỹale ỹaatqajam 'ue da 'negue, chaqai 'ue da lquesaxanaxa da la'qaatec, ma' quena' ilarec na ne'ec lecmaxaic, ca na'maxare chaqa'ma' eec!

37Ca' qana'xatetapigui so Jesús quenaua'que naua lahil yi 'laua.

So Jesús ỹomatec aso ni'ỹoqoro so Simón Pedro
(Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31)

38Co'na' so Jesús ca'e aso napoxoqui, ca' quepegue' so la'a' so Simón. Ca' aso ni'ỹoqoro so Simón ralolaxai, ỹaatqajam 'xoic na lpa'ỹaaxa. Ca' qane'xoresene'tot so'maxare quiyim ỹomatec aso'maxare.

39Ca' so Jesús nqai'guiñi caso'maxare, ca nelaxa so ne'ne' lpa'ỹaaxa, ca' sojo lpa'ỹaaxa eec. Ca' chaqa'ma' ne'laxashiguim, ca' quelolta'pegueto.

So Jesús ỹomatec so 'xoic ralolaxaiquipi
(Mateo 8.16-17; Marcos 1.32-34)

40Ca co'na' mashic inoxonñi aso ra'aasa, ca ná'ogue na qomyipi ná'maq 'ue na ralolaxaic hueeta'ñi na la'a', ỹoreta'oguit na ralolaxa, qanodou'a so Jesús. Ca' so

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Jesús ỹahote'e ana laua chi ỹashil-lec quiñi 'óna queso qomyipi, chaqa'ma' imeuec nqai'en.

41Chaqai 'xoic na ralolaxaiquipi eec na le'ec lecmaxaiquipi. Chi ỹaualqatagui, 'neeta'gue: —Chaqaqami' na' qami' llaalec ñi qota'olec. Qam so Jesús nelaxa na ne'ec lecmaxaiquipi, chaqai se ỹa'maxaren quiyim retaqa, ma' na'maxare ỹa'den quiyim chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui.

So Jesús rapaxaguinataxan quiyi Galilea
(Marcos 1.35-39)

42Ca co'na' mashic richiguiñi, ca' so Jesús ta'oga so pa'aauec quiyi na'a', quepegue' yi 'laua sqaica qom. Qam na qomyipi imitetaque, chi ỹovireta'oga ca hueeta'ñi so'maxare. Ca' ỹahotaque quiyim qanollaañi, qaiyi sqai eec.

43Qam so Jesús 'naaco': —'E', ma' lotqai ỹouen quiyim sa'xatem na liỹa na'aateripi quiyim ñi qota'olec chaqaiñi ñi ỹoiquentac ná'ogue najo, ma' chaqaida da 'em qayila'.

44Ca' so Jesús eec ra'qaataxantapouguilo naua'que naua napoxoqui' quiyi Galilea.

Lucas 5

So naleguecsec nalliñipi só'maq se qaiuanapega
(Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20)

1Ca 'uo' so na'xa'a so Jesús hueeto'ot yi tocot aso latogot late'ogue' hua'ñi yi Genesaret. Ca' ỹaatqajam 'xoic so qom novita, vire'ta npataxata', ma' so'maxare ỹahotaque quiyim na'xaỹaxana ca la'qaatec ñi qota'a.

2Ca' so Jesús idaana'alo saua dos qom lahiri huaxaỹaqse co'chiichiguilo, neeso'ot na tocot aso latogot late'ogue', ma' só'maq noqoinaxanyipi renotec quesaua'maxare. Ca' quiỹota'pe saua lalecqa.

3Ca' so Jesús renojñigui aso 'óna, aso'maxare looỹac so Simón. Ca 'naapega so'maxare cocho'qui' noquigaqtaxasom. Ime, ca so Jesús nqa'xanñi caso qom lahi', ca' quelec quiyim ỹapaxaguin so qomyipi co'na' no'ueeno'ot so tocot.

4Ca co'na' ime da letaxaỹaxac, ca' 'naapega so Simón, 'naaco': —Nqo'naqchiraxasom quiyi la'paqa' aná'maq senqatañigui. Ime, ca' alliguiiñi ana roqoinaxanaxaguii.

5Ca' so Simón 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, qomi' sá'ogue so pe soqoinaxanqatac, qam sqaica ca qaroqoinecsec. Qalaxam qami' mashic qarelachi', ca' nagui aỹim senaxañi na ỹaleguec.

6Ca co'na' mashic qainaxañi so naleguec, ca' ỹaatqajam 'xoic so noqoinecsec nallin. Ca vire'to' sham secta'gue so naleguec.

7Ca saua'maxare rategaxanalo saua liỹa' neesañigui aso liỹa huaxaỹaqse qaiyi nague', ỹotauane' saua'maxare. Ca' saua liỹa' nague', ca' ỹaatqajam

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qano'xataxachichiguilo saua dos qom lahiri huaxaỹaqse. Vire'to' ỹame'quet iyiñiñi saua'maxare.

8Ca co'na' iuana dajo so Simón, ca' ỹa'dooto naua le'cootal so Jesús. Ca' 'naapega, 'naaco': —Noỹoochirec caỹim qami' ỹa'gaxala', ma' ỹim ỹaatqajam aỹim ỹale sauaqhuaic.

9Ma' so Simón ỹaatqajam no'chi, chaqai sá'ogue só'maq liỹaatac sauaxat da 'neeta só'maq loqoinecseripi.

10Chaqai so Jacobo chaqai so Juan llaalqa so Zebedeo chi liỹa' so Simón qai'neeta no'chi'. Qam so Jesús 'naapega so Simón, 'naaco': —Totaxan ro'chi'i', ma' nagui sanagui qami' quiyim qami' noqoinaxanaq quena qomyipi.

11Ca co'na' mashic ỹaueguereta saua qom lahiri huaxaỹaqse, ca' ỹaatqajam qano'ueenaqtetaguilo, ca' quetegue so Jesús.

So Jesús ỹomatec so rishiita na loshicmaxa

(Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45)

12Ca co'na' hueetau'a so 'óna quiyi na'aateripi so Jesús, ca' anaco' so qom rishiita na loshicmaxa. Ca' ỹa'dooto naua le'cootal, ỹoviraqtañi na latap quena 'laua. Ca' ne'xoresene'tot so'maxare, 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', 'nesam shichi'o', quiỹo'irec na yalolaxa.

13Ca' so Jesús ipootau'a so'maxare, ca' 'naapega, 'naac: —Ajá'a, seshit. Nagui, ca' qami' remi'rec. Ca co'na' naauec da la'qaatec, ca' so nalolaxa ca'e na loshicmaxa so ralolaxaic.

14Ca' so Jesús 'naapega so'maxare: —Qaidaata quiyim qami' oqui', nachaxañireu'a ñi letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaitaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Ime, ca' 'ỹaañiro aca rachitaxanataxanqachi'i' aca relaataxanlec nallaaqo' so Moisés, acá'maq ñigui quiyim qami' remi'rec, qaiyi ỹa'den ná'ogue quiyim mashic qami' remi'rec queso ralolaxa'e'.

15Qam da lichoxoric so Jesús ỹaatqajam noquiiquetauec, ca' ỹaatqajam 'xoic na qomyipi quepegue', ma' ỹahotaque quiyim na'xaỹaxana, chaqai ỹahotaque quiyim ỹomatec so'maxare na ralolaxa.

16Qam so Jesús ta'oga ca 'laua sqaica qom. Ca' hua'ñiyi, ca nqouagaxaintac.

So Jesús ỹomatec so se ra'ñiigue

(Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12)

17Ca 'uo' so na'xa'a so Jesús rapaxaguinataxantac, ca 'uo' na ỹalequetaho, nqa'xantañi, ná'maq ỹalequetaugui na fariseoipi, chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, novi', chicqa'ogalo naua na'aate' quiyi Galilea chaqai yi Judea chaqai Jerusalén. Ca' da lquesaxanaxa ñi qota'olec re'oq queso'maxare quena' ỹomatec na ralolaxaiquipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Ca' novirero' saua ỹale' notaansagui so lacanec so liỹa', ma' se ra'ñiigue. Ca' ỹahosaque inoxonaqtero queso 'imec quiyim qaỹodou'a so Jesús.

19Qam sqaica ca lliguero, ma' ỹaatqajam ỹapaguelec na qom. Ca qarenojshi'megue da pa'aashiguim queso 'imec, ca' qanaqat na lahi so lelaq. Ime, ca' quiichi'ñigui nqohin so lacanec so ralolaxaic, taachi'ñigui nqohin so qomyipi yí'maq hueete'e so Jesús.

20Ca' so Jesús co'na' iuana da lpi'ỹaxac so'maxare, ca' 'naapega so ralolaxaic, ca' 'naac: —Qami' nagui ná'ogue na rasauaxashichi' qaỹapalaxat.

21Ca ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai ná'maq ỹalequetaugui na fariseoipi chaqa'ma' ra'deenataxantac, 'naac: —¿Nega'ỹo' dá'maq dajo ỹale? ma' napaqueteguelec ñi qota'olec queda la'qaatec. Ma' sqaica ca ishit ỹapalaxat na nasauaxaseteripi. Chaqaiñiita ñi qota'olec.

22Qam so Jesús ỹa'den da la'deenataxanaxac so qomyipi. Ca 'naaco': —¿Chi'neco' ma' ra'deenataxanaxaguii dá'maq dajo?

23¿Negue' ca paguec se qalaq quiyim qohinac: “Ná'ogue na rasauaxashichi' qaỹapalaxat”, loqo'm qohinac: “Ñirishiguim, ca' qui'”?

24Qalaxam nagui nachaxanalo qamiri najo ỹale llaalec quiyim ỹaatqajam 'ue da lquesaxanaxa quena 'laua quiyim ỹapalaxat na nasauaxaseteripi. Ca' 'naapega so ỹale se ra'ñiigue, 'naaco': —Nagui shiñirapegaxaua', ñirishiguim, nañireta' na qacanqui'. Ime, ca' qui', quirepegue' ca ra'aachi'.

25Ca chaqa'ma' ne'laxashiguim só'maq se ra'ñiigue, ỹauanchigui sá'ogue so qomyipi. Ime, ca' inanta' so lacanec só'maq hueetalec, ca' pil queca la'a', imaqachintac ñi qota'a.

26Ca' sá'ogue so qomyipi ỹaatqajam 'ue da le'laxa, chaqai qaimaqachintac ñi qota'a, chaqai ỹaatqajam 'ue da lqolonaxa. Ca' 'naaco': —Quena na'xa'a ỹaatqajam sqaica 'nejem da lecaic da seuanqachigui.

So Jesús roỹaxana so Leví

(Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17)

27Ca co'na' ime dajo, ca' so Jesús inoxonec, ca iuanejlec so ỹaconta'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma. So'maxare leenaxat Leví, ca' nqa'xantañi, neeta'ñi yi lishiuetenaxanqa' ná'maq rishiuetenaxantac. Ca' 'naapego', 'naaco': —Naquitegue aỹim.

28Ca' so Leví ne'laxashiguim, no'ueenaqtetañi sá'ogue, ca' quegue so Jesús.

29Ime, ca' ỹo'uet so lqui'ỹaxac lodegaxat, illa'ñi yi la'a', lqui'ỹaxaua so Jesús. Ca' ỹaatqajam 'xoico' so ỹalequetaho quesó'maq ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma, chaqai 'xoic ná'maq liỹaripi nqa'xantañi, reloqotalec so nqui'ỹaxala'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Qam so fariseoipi chaqai so liỹaripi só'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, ca' queeteguelgoto saua nale' so Jesús. Ca' 'neetapegalo: —¿Chi'neco' qamiri ma' rqui'ỹaxauahi ná'maq sauaqhuaiquipi chaqai ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete ca nashi quiyi Roma?

31Ca' so Jesús 'naaco': —Se ỹouen ca natarenataxanaq ca qom quiyim no'uenta, chaqaicaata ca ralolaxaic maq ỹouen.

32Aỹim se ñanaque quiyim soỹaxana ca qom lo'yaxanec, ta'ta'a ca sauaqhuaic, qaiyi ỹalate' naua lanatqa.

Qainat so Jesús queca 'neeta ca leloxoỹaxac queca qom nqopaaqachit

(Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22)

33Ca' so qomyipi inat so Jesús, 'naaco': —¿Chi'neco' ma' ỹapaguec da nqopaaqachitaxac chaqai da nqouagaxainaxac ná'maq coỹareta'pegue' so Juan chaqai na fariseoipi, qam naua rapaxaguinataxahi' ta'ta'a da lqui'ỹaxague' chaqai da ne'taxague'?

34Ca' so Jesús 'naaco': —¿Tegue' chi ishit qopat nqai'ñii ca nalecsec queca shilaq, quiyim ñaq ỹalequetaho cá'maq ỹahotaque quiyim shilo?

35Qam ma' ỹovita ca laloqo' quiyim qanaqata'a ca o'naq, ca' qaigueme ishit nqopaaqachit.

36Chaqai ỹa'uo' ca laloqojnaxanaxat, 'naaco': —Qaca aca ishit naquilguec ca lahi aca neloxoqui dalaxai, ime, ca' rapalatenaxana caca itereta neloxoqui. Ma' no'm 'ne'tegue, ca na'axat aca loxoqui dalaxai, chaqai ca lahi dalaxaicolec sqa taiguit aca mashic itereta loxoqui.

37Chaqai se ishit qaỹocoriñigui ca loshicmaxa leteraxaic ca lataxa saqa' ime. Ma' no'm qohine'tegue, ca' cajo lataxa quiyim dalaxaic ishit ỹasectaqta'gue aca loshicmaxa, ca' na'laañi cá'maq lataxa dalaxaic, chaqai 'neeta aca lahi' loshicmaxa.

38Vichiguiño' ca dalaxaic lataxa, ca qaỹocoriñigui acá'maq dalaxaỹole loshicmaxa ca isecỹac, ca' qaiyi quecaua'maxare qaica ca na'laañi.

39Qai'neeta qaica ca mashic ni'chigui ca ñaaue lataxa, ime, ca' lotqai nishiitaque ca dalaxaic lataxa, ma' ca'maxare 'naac: “Na ñaaue lataxa paguec loyac.”

Lucas 6

Saua nale' so Jesús no'tequesa'ña na trigo la queso na'xa'a co'mataxaqui

(Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28)

1'Uo' so na'xa'a co'mataxaqui na' so Jesús quejelgoto naua nanaxanqate' quena trigo. Ca co'na' ñaqai queeta, ca' saua nale' napogoxonsañi quena trigo. Ime, ca' naqata'a ana la, ca' ỹa'queetac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca' 'uo' so renataxan queso fariseoipi, 'naaco': —¿Chi'neco' qamiri 'viichitac dá'maq se qaỹo'uet quiyi na'xa'a co'mataxaqui?

3Ca' so Jesús 'naaco': —¿Qamiri peeta'a saqa' taxahilec ca 'neeto' so David co'na' so'maxare chaqai saua nale' qopate'?

4Ca' so'maxare inoxonougui so lauo' ñi qota'a, ca' ỹaconalo saua paañi' mashic qoỹaanoto ñi qota'olec, ca ỹa'gue', chaqai ỹachite' saua liỹaata'pe, ma' sojo pan qaỹauaaque loq na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

5Chaqai 'naaco': —Najo ỹale llaalec, na'maxare qai'neeta 'uo' ca 'negue quiyim 'ue ca ramaxasoxonlec quiyi na'xa'a co'mataxaqui.

So ỹale rashivita na lqai'laxat

(Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6)

6Ca' queso liỹa na'xa'a co'mataxaqui, ca' so Jesús lotqai inoxonougui só'maq lapoxoqui na judioipi, ca' rapaxaguinataxantac. Ca' ỹalequetaho' so ỹale mashic rashivita da lqai'laxat loic.

7Ca ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai na fariseoipi chi nauaanta'a so Jesús quiyim ratarenataxan queso na'xa'a co'mataxaqui, qaiyi qaishit qaỹa'ue ca qaỹachigoxochichigui ca lasauaxaset.

8Qam so'maxare shi'gue ỹa'den da la'deenataxanaxac so qomyipi. Ca 'naapego' só'maq ỹale rashivita da lqai'laxat, 'naaco': —Ñirishiguim, ca' 'iriñigui na lavinñi. Ca' so ỹale ne'laxashiguim, ca taañigui na lavinñi so qomyipi.

9Ca' so Jesús 'naapego' so liỹaripi, 'naaco': —Ỹim senate' qamiri nagui: ¿Negue' cá'maq qaỹa'maxarenta qaỹo'uet quiyi na'xa'a co'mataxaqui, peeta'a cá'maq lo'yaxanec, loqo'm ca se no'uen? ¿qanca'laxatec, loqo'm qanaqat ca nachaalataxac?

10Ca' so Jesús ỹamataugui sá'ogue só'maq reloqotaugui. Ime, ca' 'naapega so ỹale, 'naaco': —Ñaqai ỹeguec nqai'ñi' na rqai'laxachi'. Ca' so ỹale chaqaida 'ne'tegue, ca' so lqai'laxat chaqa'ma' imeuec.

11Qam só'maq qomyipi ỹaatqajam ro'o. Ime, ca' nenatetecta': —¿Nega'ỹo' ca 'neeta quiyim qaỹa'ue ca qohine'tegue so Jesús?

So Jesús nca'au'alo saua doce lelaatqa

(Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19)

12Ca 'uo' so na'xa'a, ca' so Jesús taashi'megue aso qoỹoqoshi'megue 'laua, ca' nqouagaxain, sá'ogue so 'óna pe nqouagaxaintacot ñi qota'a.

13Ca co'na' mashic richiguiñi, ca' roỹaxana so lapaxaguinatqaipi. Ime, ca' nca'au'alo saua doce quesaua'maxare ỹauaapigui lelaatqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ca saua'maxare 'ena na leenqateripi: Simón só'maq ỹanegue leenaxat Pedro, chaqai so Andrés só'maq lqaỹa so Simón, chaqai so Jacobo, chaqai so Juan, Felipe, chaqai so Bartolomé,

15Mateo, chaqai so Tomás, chaqai so Jacobo só'maq llaalec so Alfeo, chaqai so Simón só'maq chicqaugui na cananistaipi,

16Judas só'maq lqaỹa so Jacobo, chaqai so Judas Iscariote só'maq ỹaano' co'na'le so Jesús.

So Jesús ỹapaxaguintac so 'xoic qomyipi
(Mateo 4.23-25)

17Ca' so Jesús co'na' renotec caso qoỹoqoshi'megue 'laua, liỹaata'pe saua'maxare. Co'na' qanoviri'ña so quemarelec, ca so'maxare chaqai saua lapaxaguinatqa huere'e. Chaqai ỹaatqajam 'xoic so qomyipi chicqa'oga yá'ogue yi 'laua Judea, chaqai yi Jerusalén, chaqai na lemanaxa yi Tiro chaqai yi Sidón. Na qomyipi nanac, ma' ỹahotaque na'xaỹaxana so Jesús, chaqai quiyim qaỹomatec na ralolaxa.

18Ca' na qomyipi ná'maq 'ue na le'ec lecmaxaic qai'neeta imeuec.

19Ca ná'ogue na qomyipi ỹahotaque quiyim qaipootau'a queso Jesús, ma' so'maxare ỹomatec ná'ogue, ỹahote'e da lquesaxanaxa.

Ná'maq ỹa'maqachiguiñi chaqai ná'maq sqaica ca la'maxa
(Mateo 5.1-12)

20Ca' so Jesús ỹamataugui so lapaxaguinatqaipi, ca' 'naaco': —Ỹaatqajam ra'maxaichiguiñi qamiri ma' qamiri 'xoraiquipi, ma' ralamaxarichii da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec.

21Chaqai qai'neeta ra'maxaichiguiñi qamiri ma' viitaugui nagui quiyim rqopachii, ma' ỹaatqajam 'ue ma'le ca rquemaraxahi. Chaqai qai'neeta ra'maxaichiguiñi qamiri ma' noỹeñitagui nagui, ma' ỹaatqajam 'ue ma'le ca raỹalliguiriguii.

22Chaqai qai'neeta ra'maxaichiguiñi ma' qamiri qanoquii'alo quena qomyipi, chaqai ma' qaro'yia'oguiyi, chaqai ma' qoyiga'alo qamiri, chaqai ma' tot qanqo'ta da qadeenaxachii, 'ec chalego la'aaxa, sovitapigui najo ỹale llaalec.

23Ỹaatqajam 'xoic ca raỹaaguii chaqai ỹaatqajam netooñitagui ma'le queca na'xa'a, ma' ỹaatqajam lodegaxat ma'le ca nishiuetenaxaguii queda piguim. Ma' chaqaida da 'neeta so 'auaxaic leta'allipi najo qomyipi 'xoic lqa'viic quesó'maq 'auaxaic letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a.

24Qam 'xoraiquipiolec qamiri ma' qamiri nesallaxanqaipi, ma' mashic 'uo' da ra'maxahi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Chaqai 'xoraiquipiolec qamiri ma' se rqopachii nagui, ma' 'uo' ma'le ca rqopaaxahi. Chaqai 'xoraiquipiolec qamiri ỹalliguiritagui nagui, ma' ỹaatqajam noỹeñitapeguem ma'le ca rachicoxohi.

26Chaqai 'xoraiquipiolec qamiri, ma' no'uen cá'ogue ca na'qaataxaguii, ma' chaqaida dá'maq 'neeta só'maq 'auaxaic leta'allipi na qomyipi, só'maq chaqai 'naac letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a.

Da 'neeta quiyim qai'xoren ca pa'guenaxaua
(Mateo 5.38-48; 7.12)

27Ca' qamiri mashic na'xaỹaxañitapiguiỹa', ca shiñiỹapegaxaua' quiyim 'xoriñii cá'maq rpa'guiñitac, chaqai ỹaatqajam 'maxachi'tegue cá'maq noquiaitapegaxaua',

28chaqai shiilaxañilec queca no'uen quecá'maq rashiilaxantalec qamiri queca se no'uen, chaqai nqouagaxaiñitalec ná'maq rishiviñitac.

29Chaqai no'm 'ue ca ỹouaxañigui na lahi na qashiiqui', ca' 'ỹaañitem na liỹa lahi na qashiiqui', chaqai no'm 'ue ca ỹacona ca nesaaco'e', 'ỹaañitem quiyim i'xat ca nelamaxaqui'i'.

30Chaqai no'm 'ue ca rashiila'e', ca' 'ỹaañitem ca ỹahotaque, chaqai no'm 'ue ca rouootaxana'gue ca qatooỹaqui', sqai paquira'pegue'.

31Cá'maq no'uen viitaque quiyim qaỹo'uet caqamiri, ca' chaqaica ca 'viichii quena qomyipi ma'le.

32Ma' no'm qaicaata cá'maq qamiri lqo'itqate', ca' chaqaicaata rqo'chiỹa, ca ¿nega'ỹo' ca ỹa'maqachiguiñi ro'ueenataxanaxaguii? Ma' vire'ta na nocqaiquipi ishit ỹo'uet dajo.

33Loqo'm 'viichii ca lo'yaxanec quecá'maq ỹo'uet ca lo'yaxanec caqamiri, ca ¿nega'ỹo' ca ỹa'maqachiguiñi 'viichitac? Ma' na nocqaiquipi ishit ỹo'uet dajo.

34Loqo'm 'ualaxanaxañii cá'maq chi naquichita'a, ca' ¿nega'ỹo' cá'maq ỹa'maqachiguiñi mashic shichii 'viichii? Ma' qai'neeta na nocqaiquipi ishit ỹa'ualaxanaxan ca liỹa nocqaic, nauaanta'a quiyim qaỹopilaxatem.

35Qalaxam qamiri 'xoriñii cá'maq pa'guenta'pe qamiri, chaqai 'maxachi'tegue na qom, 'ỹaañiuec ca na'ualec. Qam se ỹa'maxañi quiyim 'ue ca naquichita'a, qaiyi ỹaatqajam lodegaxat ca nishiuetenaxaguii, chaqai ỹaatqajam qamiri llaalqa ñi qota'olec ñí'maq paguec lecaic. Ma' ñi'maxare ỹaatqajam 'xorenataxanaxaic, i'xoren ná'maq se ỹa'deena'a da na'agaxa chaqai ná'maq nocqaiquipi.

36Chaqai ỹaatqajam qamiri qouagaxanqachaqaiquipi ma'le, qaiyi 'ñiitam ñi qota'olec caqamiri ỹaatqajam qouagaxanqachaqaic.

Se qaimit ca lasauaxaset ca niỹa
(Mateo 7.1-5)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

37Sqai michiỹaque ca lasauaxaset ca riỹahi, qaiyi ñi qota'olec se imite' qamiri. Chaqai sqo 'viichii ca nouaxanaxaset ca riỹahi, qaiyi ñi'maxare se ỹa'ue ca nouaxanaxashichii. Qam 'xorenataxaño', qaiyi ñi qota'olec i'xorene' qamiri.

38'Viichii ca 'ỹaañim ca riỹahi, qaiyi ñi qota'olec 'ue ca ỹaanema qamiri. Ca ỹaanema qamiri aca qachoxoguii ỹaatqajam no'qaata nqai'en, qaỹochicqochi'ñigui, chaqai qaipataqachigui, no'qajlec nqohin. Ma' ñi qota'olec ipacqajanchigui ca lecaata cá'maq 'ỹaañim ca riỹahi, ca' chaqaiyi yí'maq lecaata ca ỹaanema qamiri.

39Ca' so Jesús ỹa'uo' so laloqojnaxanaxaqui, 'naaco': —¿Tegue' chi ishito' ca qai'laq quiyim ỹauequeteguiri' ca liỹa qai'laq? ¿Tegue' chi ishito' quecaua'maxare sqa tari'ñigui canchaqaca tema?

40Qaica ca chi napaxaguinatec napacalec ca napaxaguinatqo'. Qam no'm ỹomateta cá'maq napaxaguinataxac, ca' vire'ta 'nejem ca napaxaguinatqo'.

41Qam ¿chi'neco' ra'iisapega ca lichooqui' hueeta'ñigui añi nqote ca rqaỹa'e', qam sqa 'ajñi' añí'maq loỹo neeta'ñigui aná'maq nqochi'i'?

42Qam no'm sqa 'yiiñira'a añi loỹo neeta'ñigui ana nqochi'i', ¿chi'neco' shichi' 'ñirapega ca rqaỹa'e': "Ỹaqaỹa, ñaq yayaxañirac ñaq ñaqat yi lichooqui' hueeta'ñigui ana nqochi'i'"? ¡Ma' qami' 'ñiisapega qami' 'maxaraic! 'auaxañi' naqachi' añí'maq loỹo neeta'ñigui ana nqochi'i', qaiyi ỹaatqajam huañiterelec quiyim naqachi' cá'maq lichooqui' hueeta'ñigui aca nqote ca rqaỹa'e'.

Aca qo'paq chaqa'ma' qaỹa'den cana la

(Mateo 7.17-20; 12.34-35)

43Qaca qo'paq quiyim no'uen 'ue aca la se no'uen, chaqaca qo'paq se no'uen quiyim 'ue aca la lo'yaxana.

44Qam caca 'óna qo'paq chaqa'ma' qaỹa'den aca la. Ma' se ishit qanaqat ana la aca higo, qaỹachigoxotaugui aca qo'paq 'ue ana le. Chaqai ana 'úva quiyim qanaqat ana la, qam se qaishit qaỹachigoxotaugui aca legaxa.

45Ca' da 'neeta ca no'uen ỹale quiyim retaqa, ca' no'uen cá'maq la'qaatec, ma' dá'maq ỹa'maqachiguiñi hueetagui añi le'taxanata. Chaqai 'nejem ca se no'uen qom quiyim retaqa, chaqa'ma' se no'uen ca la'qaatec, ma' dá'maq se no'uen hueetagui añi le'taxanata. Ma' ná'maq qodap ishit ỹa'xat cá'maq hueetagui añi qare'taxanata.

Saua dos no'xonaxalate' ca 'imec

(Mateo 7.24-27)

46Qamiri quena' ỹim ỹaxañiỹa, ca' 'ñiita'gue, "Qami' maq ỹaatqajam qami' qara'gaxala'", qam ¿chi'neco' ma' sqo 'viichii quena' 'ue da shinac?

47Nagui aỹim sa'xatema qamiri ca 'nejem ca qom quiyim nau'a aỹim quiyim na'xaỹaxañiua', ca' ỹaatqajam ỹo'uet ca shinapega:

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

48ca'maxare 'nejem ca ỹale quiyim ỹo'uet ca lauo', ca' 'au quiyim ri'ỹaxan, ỹaatqajam qoỹoqochi'ñigui nqai'en ca li'ỹac. Ime, ca' pa'xanañi ca qa', ca' no'xonshiguim ca 'imec. Ca co'na' ỹovita nqo'ñishiguim aso lachiugue, ca' anac na huaxaỹaq ỹaatqajam quesaxan na lo'paxa quiyim ỹouaxanot cajo 'imec. Qam se ishit idaxanac, ma' so 'imec no'xontalec nqohin so qa'.

49Qam cá'maq na'xaỹaxantapega aỹim, qam se ỹo'uet cá'maq shintapega, ca' ca'maxare 'nejem ca ỹale quiyim chi ỹa'da'ñiyi ca lauo', qam se ỹa'ue ca lo'xonaxala' nqai'en. Ca co'na' ỹovita nqo'ñishiguim aso lachiugue, ca' anac na huaxaỹaq ỹaatqajam quesaxan na lo'paxa quiyim ỹouaxanot so'maxare, ca' ishit quiyim 'guiñi, ca' ỹaatqajam na'laañi so 'imec.

Lucas 7

So Jesús ỹomatec so lelaatec so nouaataxanaq lashi le'ec yi Roma

(Mateo 8.5-13)

1Ca' so Jesús co'na' ỹomat ỹa'xatem dajo so qomyipi, ca' eec, quepegue' yi Capernaum.

2Ca' hua'ñi yi'maxare, ca 'uo' so nouaataxanaq lashi le'ec yi Roma. So'maxare 'uo' so lelaatec ỹaatqajam lauochaxat, qam so'maxare ralolaxaic, chaqai mashic ileuetac.

3Sojo lashi na nouaataxanaq co'na' 'xaiguelec so Jesús, ca ỹo'ueete' saua ilate' quená'maq qo'xoiquipi quena judioipi, quiyim ne'xoresene'tot so Jesús quiyim nanac, ca' ỹomatec so lelaatec.

4Ca' saua'maxare co'na' ỹovirera'a so Jesús, ca ỹaatqajam 'xoic da ne'xoresenaxague', 'nerac: —Ñí'maq lashi na nouaataxanaq, ñi'maxare ỹa'maqachiguiñi quiyim tauañi',

5ma' ñi'maxare ỹaatqajam ỹauotegue na qouo' laseripi. Ñi'maxare chaqaiñi ñi relaataxanlec añi qalapoxoqui quesom quiyim qano'xonshiguim.

6Ca' so Jesús nauequetecto saua'maxare. Qam co'na' mashic qaipalatau'a ca la'a' so nashi, ca' so'maxare ilate' saua nauochaxaua' quiyim 'nerapega so Jesús, 'nerac: —Qami' ỹa'gaxala', se ishit quiyim ỹapacauec ca rquelolaxa'e', ma' sa'deena'a quiyim ỹaatqajam sqa 'iichiguit quiyim noxoñirougui na iuo'.

7Ma' aỹim se ra'ñiigui na iuel quiyim yipaca'a quiyim se'guena'a qami'. Vichiguiño' no'uen quiyim chaqaicaata ca ra'qaachiqui' 'ỹaañirec, ca' ñi ilaatec chaqa'ma' imeuec.

8Ma' ỹim qai'neeta seueta'ñot da lelaataxanaxac na nashillipi, ca' ỹim qai'neeta 'ue na ñalliripi selaretac. Ca' quiyim 'ue ca shinapega ca 'óna quena'maxare quiyim eec, ca' eec. Chaqai no'm 'ue ca shinapega ca 'óna quena'maxare quiyim shinac: “naiquena”, ca' anac. Ca 'nejem quiyim 'ue ca selarelec ca ilaatec, ca' ỹo'uet.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca co'na' 'xaỹa dajo so Jesús, ca' ỹaatqajam 'uo' da le'laxa queca ỹale. Ime, ca ỹamataugui so qomyipi, ca 'naaco': —Ỹaatqajam llic quena Israel llaalqaipi qaica ca seuana quiyim ỹaatqajam lodegaxat ca lpi'ỹaxac 'nejem cajo ỹale.

10Ca co'na' pilda'a ca na'a' so nelaatqaipi, ca iuanejlec sojo nelaatec quiyim mashic imeuec.

So Jesús liỹa nca'laxatec so llaalec aso pa'ỹe

11Ca' co'na' mashic ime dajo, ca' so Jesús quepegue' so na'a' leenaxat Naín. Nauequeta'pegue' so lapaxaguinatqaipi, chaqai 'xoic so liỹa qomyipi.

12Ca co'na' mashic qaipalatau'a so na'a', ca' qaỹauañi'chiguit quiyim mashic qaỹodouec so mashic sou. So'maxare qaisoota llaalec aso pa'ỹe. Chaqai ỹaatqajam 'xoic so qomyipi chicqaugui yi na'a' quiyim co'uaate'ogue so'maxare.

13Ca so Jesús co'na' iuana aso'maxare, ca' ỹaatqajam 'ue da le'xorenataxanaxa, ca' 'naapega, 'naaco': —Se ỹa'maxañi quiyim nohiñi'sac.

14Ca' so Jesús noquiiga'a so'maxare, ca ipootau'a aso lahi'. Ca' sauá'maq ỹodorec so leuaxaic, ca huere'e. Ca so Jesús 'naapega so leuaxaic, 'naac: —Qami' ne'necolec, shinapega qami': ¡Ne'laxachirishiguim!

15Ca' só'maq leuaxaic ne'laxashiguim, ca nqa'xanñi, ca retaqa. Ime, ca' so Jesús ỹaanem aso late'e.

16Ca co'na' qaỹauanchigui dajo, ca sá'ogue so qomyipi ỹaatqajam 'uo' da lqolonaxa. Ca imaqachintac ñi qota'a, 'naaco': —'Uo' so chalego lecaic so la'qaataxanqajnec ñi qota'a chicqochiguinguilo qomi'. Chaqai qohine'tegueyi da na'qaatec: —Ñi qota'olec novi', ỹahotaque quiyim ỹotauan ná'maq lalamqateripi.

17Ca' sá'ogue qaỹa'den da ỹo'uet so Jesús quenaua'que naua lahil yi 'laua Judea.

Só'maq lelaatqaipi so nachilaxanataxanaq leenaxat Juan
(Mateo 11.2-19)

18Ca' so Juan la'xaỹaxac dá'ogue dajo, ma' saua lapaxaguinatqa ra'qaataxantem so'maxare. Ca' so'maxare roỹaxanalo saua dos quesaua'maxare.

19Ime, ca' ilatalo so Jesús quiyim inate' quiyim chaqaiso' so ỹaatqajam nashi nca'laxaqui so'maxare, só'maq qanauaantaque, loqo'm ñaq qanauaanaque ca liỹa.

20Ca' saua lelaatqa co'na' ỹovirera'a so Jesús, ca' qainat, qohinaco': —Ñí'maq nachilaxanataxanaq Juan nelate' qomi' quiyim senatqai' quiyim chaqaqami' ná'maq qanauaantaque nashi nca'laxaqui, loqo'm ñaq ñauaanqaque ca liỹa.

21Ca co'na' chi ỹovirero saua'maxare, ca so Jesús 'xoico' so qomyipi ỹomatec ỹoreta'oguit na ralolaxa, chaqai ỹo'daauec ná'maq le'ec lecmaxaic, chaqai 'xoic na nauanñi nqai'en quena qai'laqaipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22Ca' so Jesús 'naaco': —Pilliho' ma'le, ca 'ñiỹapego' ca Juan quená'maq huañiichigui chaqai ná'maq 'xahichigui. Chaqai 'qaataxañim quiyim mashic nauanñi na qai'laqaipi, chaqai ná'maq ni'iraho naua lichil lotqai co'viiñi, chaqai ná'maq rishiita na loshicmaxa lotqai qaiquiỹouec na ralolaxa, chaqai na ra'ñaagui na lqahic lotqai 'qaa, chaqai ná'maq mashic tot qaica lotqai liỹa nca'leuec, chaqai ná'maq 'xoraiquipi mashic qaỹa'xatem da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

23Ca' ỹaatqajam 'xoic la'maxa ca qom quiyim ỹaatqajam sqaica ca loqollictaxanaxac caỹim.

24Ca co'na' mashic que' saua lelaatqa so Juan, ca so Jesús ỹa'xatetac so Juan, ra'qaataxantapeguem so qomyipi, 'naaco': —¿Nega'ỹo' só'maq 'ajnaxañitapegueu'a qamiri quiyi 'laua qaica qom? ¿Aca noqola late'e ỹayoctetac na nonot?

25Chaqai ¿nega'ỹo' só'maq 'ajnaxañitapegueu'a? ¿Peeta'a ỹaatqajam lo'yaxanqa naua loho só'maq sojo ỹale? Qamiri 'yiiñii queca qom chaqaidaata da no'ueetaxac, chaqai queetalec da chi no'ueenataxac, ca chaqaina na sqai ỹaxanac na la'a' na nashillipi.

26Chaqai ¿nega'ỹo' só'maq 'ajnaxañitapegueu'a? ¿La'qaataxanqajanco' ñi qota'a so'maxare? Ajá'a, ỹaatqajam llic, chaqai ỹaatqajam napacalec cá'maq la'qaataxanqajnec ñi qota'a.

27So Juan chaqaiso so qaỹa'xat quenaua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a co'na' 'naac: Sela' ma'le ca ỹa'qaataxanqajnec quiyim sa'auaxanta'gue da 'i'sa'gue, qaiyi ỹa'maxatetañi ca nayiqui'.

28Qamiri shiñiỹapegaxaua', quená'ogue na qomyipi qaica ca 'nejem lecaic la'qaataxanqajnec ñi qota'a queso Juan só'maq nachilaxanataxanaq. Qam ná'maq ỹapaguec cocho'qui' queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'a, paguec lecaic queso'maxare.

29Ca co'na' qara'xaỹa dajo, ca ná'ogue na qom chaqai ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma, quesó'maq lachilaxanatqaipi so Juan, se qaỹoqolguit, ỹaatqajam huelec ñi qota'olec quiyim ỹaatqajam llic.

30Qam ná'maq fariseoipi, chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi ná'maq se qanachilaxan queso Juan, se nqo'ta dá'maq sham ỹo'uet ñi qota'olec quesaua'maxare.

31Ca' so qara'gaxala' 'naaco': —¿Nega'ỹo' ca saloqojnaxañigui quena qomyipi nagui quenaua na'xata'? ¿Nega'ỹo' cá'maq paguec 'nejem nqaishin?

32Peeta'a 'nejem na ñaaqaipioqui' nqa'xantañi, neeta'ñi ca leuallaxauqa', ca ỹaualqatalec na liỹaripi, 'neetari': “Spe'taqatapiguilo naua qarpe'tel, qam se rasochii; chaqai so'ueenqata'pe naua nelaaco ỹaatqajam chicoxoiqa, qam se nohiñii.”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ma' novi'o' so nachilaxanataxanaq Juan ma' se ỹa'ic ca pan chaqai se ni'chigui ca lataxa, qam qamiri 'ñiỹac queso'maxare 'ue ca le'ec lecmaxaic.

34Ime, ca' novi' najo ỹale llaalec ma' ỹa'queetac na na'ic chaqai ne'teetac, ca' qamiri 'ñiỹac quiyim quemaraxauaic chaqai ne'taaxai chaqai nauochaxaua na sauaqhuaiquipi chaqai ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete ñi nashi quiyi Roma.

35Qam da la'deenaxanaxa ñi qota'olec re'oq nqai'en cá'maq 'deenaxanqachaqaiquipi.

So Jesús neeta'ñi yi la'a' so Simón só'maq fariseo

36Ca 'uo' so 'oonoqui' queso fariseoipi ỹal so Jesús quiyim lqui'ỹaxaua. Ca' so Jesús eec, quepegue' ca la'a' so'maxare. Ca co'na' ỹoviro, ca' nqa'xanñi, reloqotalec yi nqui'ỹaxala'.

37Ca 'uo' aso 'aalo qaỹa'deenta nanatqa lo'o' na'ñi yi na'a'. Ca co'na' 'ue ca la'xaỹaxac queso Jesús neeta'ñi yi la'a' so fariseo quiyim lqui'ỹaaqa', ca aso'maxare eec, ỹachita aso no'ueenata qa' leenaxat alabastro, no'qaatagui queso coraxat.

38Ca noỹentac quena lichil so Jesús, ca' quiỹota'pe, quiỹoxonalo naua lachi'. Ime, ca' ỹashiviaqte' naua lichil so'maxare, ỹahote'e na laue. Ca qo'goqota'pe chaqai ỹocorelgoto queso coraxat lo'daxaraic lahita.

39Ca co'na' ỹauanchigui dajo so fariseo só'maq lalecsec so Jesús quiyim lqui'ỹaxaua, ca' ra'deenataxantac, 'naaco': “Ñijo ỹale quiyim ỹaatqajam llic la'qaataxanqajnec ñi qota'a, ca' ishit ỹa'den añi 'aalo ipooteta'pe naua lichil, ma' añi'maxare nanatqa lo'o'.”

40Ca' so Jesús 'naapego' so fariseo, 'naaco': —Shimoñi', 'uo' da shim sa'xatem qami'. Ca' so fariseo 'naaco': —Ajá'a, 'xachi', qami' napaxaguinataxanaq.

41Ca' so Jesús 'naaco': —'Vio' saua dos ỹale' 'uo' aso la'uale' hueeto'ot so na'ualaxanaxala'. So 'óna quesaua'maxare ỹovi' quinientos denarios aso la'uale, qam so liỹa ỹovi' cincuenta.

42Ca' saua'maxare se ishite' ishiuetene' aso la'uale'. Ca' so na'ualaxanaxala' i'xorene' saua'maxare, ca' ỹapalaxat aso la'uale'. Ca' nagui, ca 'xachi', ¿nega'ỹo' ca quesaua'maxare paguec ca lqo'iichi?

43Ca' so Simón 'naaco': —Peeta'a só'maq ỹale só'maq ỹapaguec aca qaỹapalaxat. Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, llic da 'ñirac.

44Ca' so Jesús ra'ỹo'ot aso 'aalo. Ime, ca' 'naapega so Simón, 'naaco': —¿Qami' peeta'a ra'iisa'a ñijo 'aalo? Cana' ñinoxonougui na qauochi', qam se nañaañi' ca huaxaỹaq lquiỹoqte' naua ichil. Qam añí'maq ñijo 'aalo quiỹo' naua ichil, quiỹoxonalo naua lachi', chaqai ỹashiviaqte', ỹahote'e na laue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

45Se yqo'goqai', qam añi'maxare quena' ñoviro, chaqa'ma' nqo'goqota'pe naua ipiaate'.

46Chaqai sqai cochirigui na ỹaqahic quena coraxat, qam añi'maxare ỹocorelgoto naua ipiaate' queso coraxat lo'daxaraic lahita.

47Ca' vichiguiño' nagui shiñirapegaxaua', cañi'maxare queda lodegaxat le'xorenataxanaxa chicqochigui quiyim 'xoic ca lasauaxaset qaỹapalaxat; ma' ca qom quiyim sqailligueme' ca lasauaxaset qaỹapalaxat, ca' chaqai 'nejem sqailligueme' re'oq ca le'xorenataxanaxa.

48Ime, ca 'naapega aso 'aalo, 'naaco': —Na rasauaxashichi' nagui ná'ogue mashic qaỹapalaxat.

49Ca' so nalecseripi nqa'xanta'ñi' so Jesús, ca ra'deenataxantac, 'naaco': —¿Nega'ỹo' ñí'maq ñijo ỹale? ma' vire'ta na nasauaxaseteripi ishit quiyim ỹapalaxat.

50Qam so Jesús 'naapega aso 'aalo: —Qami' nagui rca'llirec, ma' vi'relec. Ca' mo'e', qui', qaica huapigui qavilli'.

Lucas 8

So 'aallipi ỹotauantac so Jesús

1Ca co'na' mashic shi'gom dajo, ca' so Jesús 'xoic na queetagui na'aateripi chaqai na qoỹoqote'ogalo na'aate', ra'qaataxantac, ỹa'xatetac quiyim ñi qota'olec ỹoiquentac ná'ogue najo. Nauequetecto saua doce lapaxaguinatqa.

2Chaqai 'uo' so nauequeta'pegue' 'aallipi quesauá'maq shi'co' imeuec nqai'en queca le'ec lecmaxaic chaqai na chi ralolaxa. Ỹalequetaho' aso María qohinaco' quen Magdala lase, aso'maxare shi'co' chicqaugui so siete ne'ec lecmaxaiquipi;

3chaqai aso Juana, loua so ỹale leenaxat Chuza, so'maxare idaaneguelec yi la'a' so Herodes; chaqai aso Susana, chaqai 'xoic aso liỹa 'aallipi rotaanaxansa'pegue quená'maq 'ue quesaua'maxare.

Qaraloqojnaxana so nanaxanaq

(Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9)

4Hua'ñi, ca 'xoico' na eec, chicqotape'oga na na'aateripi qara'ajnaxana so Jesús. Ca co'na' mashic 'xoic so lapoỹata', ca retaqaugui, qam ỹahote'e ca laloqojnaxanaxat. 'Naaco':

5—'Uo' so nanaxanaq eec, ỹanñi aso lanecse la. Ca' co'na' danaxantac, ca 'uo' aso lanecse tajlec na lahi so nayic. Ca' aso'maxare qaico'vigui, chaqai ana qo'oole anac, ca ỹa'ic.

6Ca' aso liỹa lanecse tajlec yi se no'uen 'laua, ỹalliquichigui na qa'. Ca co'na' ñaxat, chita'gue ca rashivi, ma' sqoỹoxoñi na laquitaxa na 'laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca 'uo' aso liỹa nanecse tajlec yi 'xoic ana le, ca' sqai ñaxat, ma' qaỹapolec cana le naquetashi'megue' na' ñaxat.

8Ca' aso liỹa nanecse tajlec yi ỹaatqajam lo'yaxanec 'laua. Ca co'na' ñaxat, ca ỹaatqajam 'xoic ana la. 'Uo' ana ỹovi' cien ana la co'na' qanaqat. Ca co'na' ime da la'qaatec so Jesús, ca' ỹaatqajam nelamaxaren, 'naaco': —No'm qamiri 'vii caua rque'lahi lauaco, ca' 'xaiỹo'.

Dá'maq 'neeto' quiyim so Jesús ỹahote'e na naloqojnaxanaxaquiripi

(Mateo 13.10-17; Marcos 4.10-12)

9Ca' so lapaxaguinatqaipi inato' so'maxare negue' ca 'neeta ca leloxoỹaxac dajo naloqojnaxanaxaqui.

10Ca so'maxare 'naaco': —Ñi qota'olec ỹa'deenaxanaxanque qamiri ná'maq se re'xogui leloxoỹaxac da lo'ueenataxanaxac. Qam na liỹaripi sahote'e ỹaloqojnaxanaxat, qaiyi na'maxare quená'maq iuana, qam 'ec se reuanaxan, chaqai 'qaatac, qam se ỹa'den ca 'neeta cá'maq qaỹa'xat.

So Jesús ỹa'xat ca leloxoỹaxac só'maq raloqojnaxantapega danaxantac

(Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20)

11Ca' 'eda da 'neeta só'maq saloqojnaxantapega: Aso nanecse la chaqaida da qaỹa'xatetac la'qaatec ñi qota'olec.

12Qam aso nanecse tajlec na lahi so nayic, 'nejem ca qom quiyim na'xaỹaxantac. Qam anac so na'ỹaapec, ca rouootaxana'gue so na'qaatec hueetagui añi le'taxanata, ca sqai huelec nqai'en, qaiyi se nca'leuec.

13Ca' só'maq nanecse tajlec yi 'laua 'xoic na lalegue' qa', ca 'nejem ca qom quiyim na'xaỹaxantapega da na'qaatec, ca' 'ue da netoonaxac. Qam sqai 'chi'iñi caua lpa'yii da na'qaatec. Cocho'qui' huelec, qam quena' ỹovita ca ne'guenaxac, ca rashiiuec.

14Ca' asó'maq nanecse tajlec yi 'laua 'xoic ana le, ca' 'nejem ca qom na'xaỹaxantapega da na'qaatec. Ime, ca' queetalec, qam shi'gom, ca qaỹapolec da na'qaatec sauaxat quiyim ỹapacqajnauec na hueetalec na 'laua, chaqai da nesallaxa, chaqai dá'maq lqo'itaxanqachic quená'ogue nanchaqaina se no'uen. Ca sqaica ca laỹaxac nqai'en da na'qaatec.

15Qam asó'maq nanecse tajlec yi lo'yaxanec 'laua, ca 'nejem ca qom lo'yaxana aca le'taxanata, ca ỹa'maxate'tegue da na'xaỹaxanaxac, chaqai huelec da na'qaatec, chaqai quejlec. Se qoshiiuec, ca' ỹaatqajam 'ue da loquigaxac da laỹaxac.

Qaraloqojnaxana so ncoỹeraxanaxaqui

(Marcos 4.21-25)

16Qaica ca copata'a ca lcoỹeraxanaxaqui, ca ỹapolec, loqo'm ỹano'ot na lo' ca lo'paxala'. Ta'ta'a quiyim ỹanashiguim, qaiyi no'm 'ue ca nenoxono, ỹovira'oga ca lauaq.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ma' sqaica ca qoỹoqtetegueñi quiyim se re'oq quet. Chaqai qaica ca se re'xogui quiyim se qaỹa'den, ca qaỹachaxantec ca re'oq nqohin.

18Vichiguiño' ỹaatqajam na'xaỹaxañita, ma' cá'maq 'ue ca hueeto'ot, ca qanoquigaxatec ca qoỹaanem; qam cá'maq qaica ca hueeto'ot, ca' qanouora'gue vire'ta cá'maq 'neetapigui lauel quiyim hueeto'ot.

Aso late'e chaqai saua lqaỹa' so Jesús
(Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35)

19Ca' aso late'e chaqai saua lqaỹa' so Jesús ỹovirera'a ca hueeta'ñi so'maxare, qam se ishite' inoxondo, ma' ỹaatqajam 'xoic na qom.

20Ca 'uo' so ra'qaataxanem so Jesús, 'naaco': —Ada qachii'i' chaqai daua rqaỹachi' pa'aasauec, ỹahosaque quiyim nauanchiguita.

21Qam so'maxare 'naaco': —Cá'maq na'xaỹaxanalo naua la'qaatqa ñi qota'olec chaqai ỹaatqajam ỹo'ueete', ca' chaqaca aca ỹate'e, chaqai ỹaqaỹaripi.

So Jesús qaguiguit nqai'en so nonot chaqai so lo'paxa na huaxaỹaq
(Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41)

22Ca 'uo' so na'xa'a, ca so Jesús renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, liỹaata'pe saua lapaxaguinatqa. Ca 'naapegalo, 'naaco': —Qolaq, saqta'gue da laseego ana latogot late'ogue'. Ime, ca' que'.

23Ca co'na' ỹapaquesa'ta aso latogot, ca' so Jesús laqo'. Ca' chi re'laqataxanta aso latogot quiyim 'uo' so nonot quesaxanaxaic. Ca' vire'ta sham i'paxañigui aso lahite' quena huaxaỹaq, chaqai mashic sham iyinñi.

24Ca qoyicpegue' so Jesús, ca qanqo'xon. Ca' qohinapega: —Qami' napaxaguinataxanaq, mashic sham iyiñiñi qomi'. Ca' so Jesús ne'laxashiguim, ca nelaxa so nonot, chaqai so lo'paxa so huaxaỹaq. Ca qaguiguit sá'ogue, ca ipaque'tegue quiyim nayaarichiguiñi.

25Ime, ca 'naapegalo saua lapaxaguinatqa, 'naaco': —¿Chi negue' ca 'neeto' ca rpi'ỹaxaguii? Qam saua'maxare ỹaatqajam no'chi', chaqai ỹaatqajam 'ue da le'laqa'. Ca chi nenatetecta', 'nerac: —¿Nega'ỹo' dá'maq dajo ỹale? ma' quena' ila' na nonot chaqai na huaxaỹaq, ca chaqa'ma' na'xaỹaxan.

So ỹale 'uo' so le'ec lecmaxaic na'ñi yi Gadara
(Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20)

26Ca co'na' qaỹovita yi 'laua Gadara yi hua'ta'gue da liỹa lemanaxa aso latogot late'ogue', nalo'ojta'a yi Galilea.

27Ca co'na' chi ỹovijta so Jesús quiyijo 'laua, ca naco' so ỹale chicqaugui yi na'a'. Sojo ỹale mashic 'vio' saua ñaxari quiyim 'uo' so le'ec lecmaxaiquipi, ca' totqa ỹañiñi naua loho. Chaqai totqai naugui ca 'imec. Qaicaata hueeta'oga ca napalyipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28So'maxare co'na' iuana so Jesús, ca ỹa'chi'iñi naua le'cootal quiyi reloqota'ñi so'maxare, ỹaualqatari': —¿Chi'negue ma' nishichirau'a aỹim, qami' Jesús, llaalec ñi qota'olec ma' ñí ỹapacauec? Qami' ñi'xoresene'tot nagui quiyim se qa'vi'rahic.

29So'maxare 'naac dajo, ma' só'maq Jesús ỹo'deetapeguec so le'ec lecmaxaic quiyim ca'e so ỹale. Chaqai 'xoico' quen natot so ỹale so le'ec lecmaxaic. Ca' na qomyipi nollaaño' quen so'maxare, ca qaicoñite'o' quen naua laua' chaqai naua lichil quena caréna, qaỹahotaque quiyim qanollaañi. Qam qaiyiita ỹachipiaxate'. Ca' sojo ne'ec lecmaxaic i'guenec nqai'en quenaua hua'ñi qaica qom.

30Ca' so Jesús inato': —¿Negue' ca qadeenaxachi'? Ca so'maxare saat, 'naaco': —Aỹim ỹeenaxat 'xoic. 'Naaco' dajo, ma' 'xoico' so lecmaxaiquipi neetagui so'maxare.

31Ca' sojo ne'ec lecmaxaiquipi ne'xoresene'tot so Jesús quiyim se ilari'ña ca nqa'viinqa' na sauaqhuaiquipi.

32Qam 'xoico' aso cooshipi que'eetac, neetalec aso quemarelec. Ca' sojo ne'ec lecmaxaiquipi ne'xoresentac quiyim qaỹasenta taugui sojo cooshipi. Ca' so Jesús ỹasene'tem taugui so'maxare.

33Ca' sojo ne'ec lecmaxaiquipi ca'e so ỹale, ca' taugui so cooshipi. Ca' sá'ogue i'guinñigui, chicqo'tot so lemanaxa, taañigui aso latogot late'ogue', ca' homac.

34Ca' só'maq neloxoỹaq queso cooshipi co'na' ỹauanchigui dajo 'neeta, mashic ne'guentagui quena lqolonaxa, ca ra'qaataxanem ná'maq neetaugui yi na'a' chaqai na neetalec na no'ueenaxa.

35Ca' na qom eec, ra'ajnaxane'oga ca hua'ñi dajo. Ca co'na' ỹovita yi hueete'e so Jesús, ca qaiuanejlec so ỹale só'maq chicqaugui so ne'ec lecmaxaiquipi, nqa'xantañi, neeto'oto naua lichil so Jesús, ỹansañi naua loho, chaqai mashic no'ueenta. Ca' ỹaatqajam 'ue da lqolonaxa.

36Ca' ná'ogue ná'maq ỹauanchigui da 'neeta so ỹale, ca so qomyipi ra'qaataxantac, ỹa'xatetac da 'neeta co'na' qaỹomatec so ỹale 'uo' so le'ec lecmaxaiquipi.

37Ca sá'ogue so qomyipi chi la'a' yi Gadara, ca ne'xoresene'tot so Jesús quiyim ca'e yi'maxare, ma' ỹaatqajam 'xoic da lqolonaxa. Ca' so Jesús lotqai renojñigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca' eec.

38Ca' so ỹale só'maq chicqaugui so lecmaxaiquipi ne'xoresentacot so Jesús quiyim qaỹa'maxarenta eec, quegue so'maxare. Qam so Jesús 'naapega quiyim no'ueenañi, ca 'naaco':

39—Pillire'ogo' ma'le ca ra'aachi'. Ca 'xachi' dá'ogue dá'maq qota'olec lo'ueenataxanaxac caqami'. Ca' so ỹale eec, ca ra'qaataxantapougui sá'ogue so na'a' quedá'maq 'ne'teco' na'le so Jesús queso'maxare.

Aso llaale so Jairo, chaqai aso 'aalo ipootau'a so napoxoqui so Jesús

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43)

40Ca co'na' mashic pilta'gue da laseego añi latogot late'ogue' so Jesús, ca co'na' ỹovijta, ca so qomyipi ỹaatqajam ỹa'maqachigui lauel, ma' sá'ogue nauaanta'guit so'maxare.

41Ca novi'o' so ỹale leenaxat Jairo. So'maxare nashi caso lapoxoqui na judioipi. Sojo ỹale ỹa'dooto naua le'cootal so Jesús, ca ne'xoresene'tot ỹahotaque quiyim qoyicpegue' ca la'a'.

42Ma' so'maxare 'uo' aso 'oono'lli' llaale. Aso'maxare mashic ỹovite' doce ñaxari, chaqai aso'maxare mashic ileuetac. Ca co'na' eec so Jesús, ca ỹaatqajam 'xoic na coỹaretaho, ca vire'ta quiyim qanpataxagui.

43Ca' queso qomyipi ỹalequetauguio' aso 'aalo 'ue so le'ne'. Aso'maxare mashic ỹovi' doce ñaxari da le'xoric quiyim naqueta'pe naua leuo'. Chi ỹomatetaho' quena natarenataxanyipi sá'ogue so louenqaipi, qam sqaica ca ishit ỹomatec.

44Ca' aso'maxare noquiiga'a so Jesús quena lelaq. Ca ipootau'a na lahi so napoxoqui. Ca chaqa'ma' so neuo' naquetac 'miguit.

45Ca' so Jesús renataxano': —¿Negue' ca yipootau'a? Qam sá'ogue 'naac sqaica, ca' so Pedro chaqai saua liỹa' 'neraco': —Qami' napaxaguinataxanaq, quena qomyipi, ca npataxagui qami', chaqai sqa ỹaataq cá'maq qaramaqaitegue, qam nataxañisac: "¿Negue' cá'maq yipootau'a?"

46Qam so Jesús 'naaco': —'Uo' ca yipootau'a, vichiguiño' ñauate'e quiyim 'ue so somatec queda iquesaxanaxa.

47Ca' aso 'aalo co'na' ỹa'den quiyim qaỹa'den da 'neeta, ca nanac, qam i'loxolta'guit, ca' ỹa'chi'iñi naua le'cootal quiyi reloqota'ñi so Jesús. Ca' ra'qaataxanem so'maxare quedá'maq 'neeta quiyim ipootau'a so'maxare, chaqai dá'maq 'neeta quiyim imeuec. Ca' sá'ogue so qomyipi 'qaachigui aso'maxare.

48Ca' so Jesús 'naapego' aso'maxare: —Ỹaqaỹole, mashic remi'rec nagui, ma' qami' vi'relec. Mo'e', qui', sqaicanqaida nagui caqami'.

49Qam co'na' ñaq retaqatac so Jesús, ca 'uo' so novi', chicqa'a ca la'a' so Jairo só'maq na'gaxala' caso lapoxoqui na judioipi. Ca qara'qaataxanem so'maxare, qohinac: —Ayí'maq qachaalli'i' mashic ileu. Se ỹa'maxañi quiyim 'xoic ca ledaxac nqai'ñi' na napaxaguinataxanaq.

50Ca' so Jesús co'na' 'qaachigui dajo, ca 'naapego' so Jairo: —Totaxan ro'chi'i'. Chaqaidaata quiyim vi'relec, qaiyi aca qachaalli'i' imeuec ma'le.

51Ca co'na' ỹovira'a so 'imec, se ỹa'maxaren ca liỹa inoxono, chaqaisauate' saua Pedro, Jacobo, Juan, so leta'a chaqai aso late'e aso nequetegaxai.

52Ca sá'ogue so qomyipi noỹentagui chaqai naualqategueñi caso'maxare. Qam so Jesús 'naaco': —Se nohiñii. Ma' yi nequetegaxai se ileu. Ayi'maxare chaqai laqata.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

53Qam chaqai qai'neetac so'maxare, ma' qaỹa'den quiyim mashic ileu aso'maxare.

54Ca' so Jesús ỹacona da lqai'laxat, ca 'naapega aso'maxare, qam netenegue da la'qaatec: —Qami' nequetegaxai, shiñirapegaxaua' ne'laxachirishiguim.

55Ca' aso'maxare rapil da lca'laxa, ca chaqa'ma' ne'laxashiguim. Ca' so Jesús relaataxanlec quiyim qaỹa'ue ca qoỹaanem loq.

56Ca' saua leta'al ỹaatqajam 'xoic da le'laqa'. Qam so Jesús 'naapegalo quiyim sqaica ca qara'qaataxanem queda 'neeto' na'le.

Lucas 9

So Jesús ila' so doce lapaxaguinatqaipi

(Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13)

1So Jesús lapoonta' saua doce lapaxaguinatqaipi, ca ỹaanem da la'ñaxac chaqai da lquesaxanaxa quiyim ỹo'daauec ná'ogue nanchaqaina ne'ec lecmaxaiquipi, chaqai quiyim ỹomatec na ỹoreta'oguit nalolaxaseteripi.

2Ca' ilate' quiyim ỹa'xate' quiyim ñi qota'olec ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai quiyim ỹomatec na ralolaxaic.

3Ca' 'naapegalo' saua'maxare, 'naaco': —Sqaico' 'xachii quena nayic. Sqai 'xachii aca rashillichii, chaqaca qachoxoguii, chaqai ca qanoxohi, chaqaca qadamii. 'Xachii ca 'oonoqui' nelamaxaguii, mesqai dos.

4Canchaqaica 'imec vireu'a, ca chaqaica ñiỹa'ñi, toco' ma' ỹovita quiyim quihe'e ca noma'.

5Qam ca hua'ñi quiyim se qaicoñiỹaxaguit, ca' oquiỹa'e ca na'a'. Ca chigoxohi na lamoxoỹaxa quenaua qapiaachiri. Ca' chi netanec quiyim chi nasauaxaseteguelta' so'maxare.

6Ime, ca' que' saua'maxare, querepegue' ná'ogue ná'maq hua'ñi na na'aaterolqai', ca' ỹa'xatesac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa chaqai ỹomaterec na ralolaxaiquipi.

Da 'neeta da lelauaxa só'maq nachilaxanataxanaq Juan

(Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-29)

7Ca' so nashi Herodes co'na' ỹa'den ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac so Jesús, ca' ỹaatqajam se ỹa'den ca 'neeta, ma' 'uo' na 'neetapega quiyim liỹa nca'leuec so Juan.

8Chaqai 'uo' na 'neetapega chaqaiso so la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Elías quiyim lotqai liỹa nachaxan. Chaqai 'uo' na 'neetapega quiyim sqoue cá queso 'auaxaic letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a quiyim 'ue ca liỹa nca'leuec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Qam so Herodes 'naaco': —Chaqaỹim selaataxanlec na'le quiyim qaichaxauec ca lqahic so Juan, qam ¿chi' nega'ỹo' case'e sa'qaateguelec quiyim ỹaatqajam 'xoic na na'qaataxanaxac? Ca' so Herodes ỹaatqajam ỹahotaque ỹauana so'maxare.

So Jesús qui'ỹaxan so cinco mil qomyipi
(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14)

10Co'na' so lapaxaguinatqaipi so Jesús mashic rapil, ca qara'qaataxantapeguem quedá'maq lo'ueenatqaipi. Ca' so'maxare nodaqajantec so qomyipi quiyim ỹauega yi 'laua sqoỹoqaque quiyi na'a' Betsaida.

11Qam co'na' qaỹa'den dajo queso qomyipi, ca co'uaataxan. Ca' so Jesús ỹacoñi'chiguit sá'ogue, ca ra'qaataxantapeguem queda 'neeta ñi qota'olec chaqaiñi ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai ỹomatec so ralolaxaiquipi.

12Ca co'na' mashic vit, ca saua doce lapaxaguinatqa noquiictot so Jesús. Ca' qohinapega so'maxare: —Pilaxachi' na qomyipi, qaiyi pil, ca' nco'matec ma'le. Chaqai idaanaque ca loq quenaua na'aate', loqo'm quena sqoỹoqaque, ma' quena seuqate'e ỹaatqajam sqaica canchaqaica.

13Qam so Jesús 'naapegalo': —Qamiri 'ỹaañim cá'maq loq na'maxare. Ca saua'maxare 'neraco': —Qaica ca liỹa qonoq. Qainauate' naua cinco paañi' chaqai naua doosolqai' nalliñi'. Qaidaata no'm qomi' seshiujnaxanqaque ca na'ic, qaiyi que'e ná'ogue najo qomyipi.

14Ma' sham ỹovi' cinco mil so ỹalliripi. Qam so Jesús 'naapega so lapaxaguinatqaipi, 'naaco': —'Ñiỹapega quiyim nqa'xanñi, lapo'ojta' cincuentatac nqai'ñii.

15Ca' chaqaida qohine'tegue, ca sá'ogue nqa'xanñi.

16Ca' so Jesús ỹaconalo saua cinco paañi' chaqai saua dos nalliñi'. Ime, ca' ra'ishiguim quena piguim, ỹaanot da na'aachic ñi qota'olec. Ca co'na' ime, ca ỹasectaqchiguilo, ca ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa, ca imeendec queso qomyipi.

17Ca sá'ogue so qomyipi que'e, ca co'na' sá'ogue quema'. Ca co'na' ime, ca qalapon so ni'ỹoxot, no'qaate' saua doce canastos quena lahillipi.

So Pedro ỹa'xat so Jesús quiyim chaqaiso so nashi nca'laxaqui
(Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29)

18'Uo' so na'xa'a co'na' so Jesús nqouagaxaintac, nodaatec, ca' saua lapaxaguinatqa liỹareta'pe co'na'le. Ca inate', 'naaco': —¿Negue' ca 'naaco' quen na qom quiyim negue' aỹim?

19Ca saua'maxare 'neraco': —'Ue na qom 'naac qami' Juan nachilaxanataxanaq, chaqai na liỹa 'naac qami' Elías, chaqai 'ue na liỹa 'naac sqoue quiyim 'ue ca nca'leuec quesaua 'auaxaiqa la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a quiyim liỹa nca'leuec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Ca lot inate' saua'maxare, 'naaco': —Qam qamiri ¿negue' ca 'ñiỹac caỹim? Ca' so Pedro 'naaco': —Qami' chaqaqami' na' qami' nashi nca'laxaqui, chicqoiro'ot ñi qota'olec.

So Jesús ỹa'xatalec da naata lelauaxa
(Mateo 16.20-28; Marcos 8.30—9.1)

21Qam so Jesús qatalo saua'maxare quiyim qaica ca qara'qaataxana quedajo.

22Chaqai 'naac: —Najo ỹale llaalec ỹaatqajam 'xoic ma'le ca le'xoric, chaqai se qaicoñiguit quena qo'xoiquipi, chaqai na lashillipi na letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, chaqai qaỹalauat ma'le. Qam ma' ỹovirerec caua tres na'xata', ca' liỹa nca'leuec.

23Ime, ca' 'naapega sá'ogue so qomyipi: —No'm 'ue ca ỹahotaque quegue aỹim, ca 'maxaraic quiyim coua'e da chi no'ueenataxac, ca' quegue aỹim naua'que naua na'xata', 'eno'chi na'laañi da nachaalataxac.

24Ma' ca nishiitaque nca'laxatec da nachaalataxac, ca na'laxatañi. Qam ca na'laañi da nachaalataxac soualec aỹim, ca chaqaica ca nca'laxatec da nachaalataxac.

25Ma' ¿negue' ca 'negue queca qom no'm laueguec ná'ogue na hueetalec na 'laua, qam na'laañi, loqo'm chi nasauaxatalta'?

26Ma' ca npocoxolec aỹim chaqai da ỹa'qaatec, qai'neeta najo ỹale llaalec npocoxolec ma'le ca'maxare, ma' ỹovirelec quiyim rapil ma' ỹovita quiyim nashi, naquetaugui da lauaq ñi leta'a chaqai na co'teeta lelaatqaipi piguim laseripi.

27Ỹaatqajam llic da sa'xat caqamiri 'vio' caua quená'maq hueete'ena nagui ỹalequetaho saqa' ileu iuanchigui ma'le ñi qota'olec ỹoiquentac ná'ogue najo.

Qaỹadalaxat da no'ueenataxac so Jesús
(Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8)

28Ca co'na' mashic ỹovi' ocho na'xata' ỹa'xat dajo so Jesús, ca quishi'megue aso qa' ladocai, ca nqouagaxain, liỹareta'pe saua Pedro, Jacobo, chaqai so Juan.

29Ca co'na' so Jesús nqouagaxaintac, ca ỹoqa'a da no'ueenataxac, na lashic chaqai saua loho ỹañigui, qashilec da lalacqa'.

30Ca' quiyi, ca re'xoi' saua dos qomi' retaqata'pegueto so'maxare. Qa' chaqaisauo' saua Moisés chaqai so Elías.

31Ỹaatqajam hueesaugui so nqashilegaxa, qaica ca 'nejem lauaq. Ca' retaqasapigui da 'neeta ca lelauaxa so Jesús ma' ỹovita yi Jerusalén.

32Qam so Pedro chaqai saua nauegaxaua' ỹaatqajam 'xoic na lelaxague'. Qam liyi neloosauec. Ca iuanchirigui da lauaq so Jesús chaqai saua dos ỹale' lapoota'to so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ca' queco'na' saua ỹale' sham ỹore'ogalo nqo'neesauec queso Jesús, ca retaqa so Pedro, 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ¡chalego la'maxa quiyim quenajo seuqate'e! So'ueetaxai' caua tres ni'ỹaxaqui', 'óna caqami', chaqai ca liỹa queda Moisés, chaqai ca liỹa queda Elías. Qam so Pedro se ỹa'den ca 'neeta da la'qaatec.

34Ca co'na' ñaq retaqatac, ca novi' so naueguelec, ca ỹaatqajam lepajlgoto, ca' ỹaatqajam 'uo' da lqolonqa' co'na' iuanchirigui quiyim hueesaugui so naueguelec.

35Ca 'uo' so qara'xaỹaque na'qaatec, 'maqatougui so naueguelec, 'naac: —'Eda da ỹaalec ỹoqo'itaxat, chaqaida na'xaỹaxañiỹa.

36Ca co'na' ỹoxogue sojo na'qaatec, ca lotqai qaiuane'ta so Jesús qaidaatam. Ca saua'maxare i'maretem', chaqai sqaica ca ra'qaataxanta quedá'maq ỹauanchirigui.

So Jesús ỹomatec so ne'nec 'uo' so neetagui lecmaxaic

(Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29)

37Ca queca liỹa na'xa'a, co'na' rapilliñi caso qa' ladocai, 'xoico' na qom qateta'guit so Jesús.

38Ca 'uo' so ỹale 'maqachiguiñigui so qomyipi, retaqa, netenegue da la'qaatec, 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ñaq qouaquiric 'ajñi' yi ỹaalec. Ma' ỹaatqajam qaiyiita 'oonoqui' ỹaalec.

39'Uo' so le'ec lecmaxaic quena' ỹovitot, ca' ỹaualqachit chaqai ileueta nqai'en. Ca nac nqai'en na ro'i quena lap. Ỹaatqajam 'ue da lqa'viic, chaqai sqai ỹaxanec.

40Qam mashic shi'gue ñi'xoresene'toto daua rapaxaguinataxahi' quiyim ỹo'derauec, qam se ishite'.

41Ca' so Jesús 'naaco': —¡Ca quena qomyipi sqaica nqai huelec chaqai hualoxonyipi! ¿Tegue' canchaqa lagui viitaque quiyim qamiri iỹaata'pe quiyim ñaqai eec da iualaxavic? Naviquitegue najo ca qachaalqui'.

42Qam co'na' noquiigo so ne'nec, ca' so le'ec lecmaxaic nenaxañi quena 'laua, ca lotqai ileueta nqai'en. Qam so Jesús nelaxa so le'ec lecmaxaic, ca imeuec nqai'en so ne'nec. Ime, ca ỹopilaxatot so leta'a.

43Ca sá'ogue so qomyipi ỹaatqajam 'ue da le'laxa queda lquesaxanaxa ñi qota'a.

So Jesús lotqai liỹa ỹa'xat da lelauaxa

(Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32)

Qam co'na' ñaqai sá'ogue i'laqatapega da lo'ueenataxanaxac so Jesús, ca so'maxare 'naapegalo saua lapaxaguinatqa, 'naaco':

44—Ñaqai ỹaatqajam na'xaỹaxañii'ta dajo, chaqai se couahi'e quiyim najo ỹale llaalec qoỹaanougui ma'le na qomyipi, ca na'maxare ỹoiquentac ma'le.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

45Qam so lapaxaguinatqaipi se ỹa'den da qohintapega, ma' chi qohinegue se qaỹa'deenaxanaxanegue chaqai 'ue da lqolonaxa quiyim rashiilaxan quiyim qaỹa'xatem ca leloxaỹaxac da na'qaatec.

¿Negue' cá'maq paguec lecaic?

(Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37)

46Ca' so lapaxaguinatqaipi nqueuoreta'ta' quecá'maq paguec lecaic quesaua'maxare.

47Qam so Jesús ỹa'den da la'deenataxanaxac saua'maxare. Ca' ỹacone'oga so noctoqui', ca nauaxaỹaxane'e'.

48Ca 'naaco': —Ca icoñiguit najo noctoqui' quiyim ỹaatqajam huelec aỹim, ca' chaqaỹim icoñiguit. Ca cá'maq icoñiguit aỹim, icoñiguit qai'neeta ñí'maq yila'. Ma' cá'maq 'ec sqaica ca lemaqachic caqamiri, ca' chaqaica cá'maq paguec ma'le ca lecaic.

Ca mesqai qomi' npa'guenaxaua', ca chaqaica ca qomi' lqoshaxaua'

(Marcos 9.38-40)

49Ca' so Juan 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, 'uo' so seuanaxa ỹale ỹo'deetapeguec na ne'ec lecmaxaic, ro'goxontapega da qadeenaxachi', qam se sa'maxarenaq, ma' se liỹareta'pe qomi'.

50Qam so Jesús 'naaco': —'E', sqo lliỹapeguem, ma' no'm se qanpa'guenaxaua, ca' chi qarotaua.

So Jesús nelaxalo saua Jacobo chaqai so Juan

51Ca co'na' tot qoỹoqaque quiyim so Jesús taigue da piguim, ca ỹa'ñaxachigui na lauel quiyim taigue da Jerusalén.

52Ca ỹa'auaxante' saua lelaatqa, ca saua'maxare querepegue' na hua'ñi na sqailligueme' na qom quiyi 'laua Samaria, qaiyi ỹa'maqatañi 'ue ca lanatqa'.

53Qam so qomyipi na'ñi yi Samaria se ỹacoñiguit so'maxare, ma' ỹa'den taata'gue da Jerusalén.

54Ca' saua lapaxaguinatqa Jacobo chaqai so Juan na' ỹa'deene' dajo, ca 'neraco': —Qami' qara'gaxala', ¿tegue' chaqai 'maxariñi' quiyim soỹaxanqaque ca norec chicqo'ot na piguim, qaiyi nomatañi ná'ogue na'maxare, 'nejem ca 'ne'tegue na'le so la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Elías?

55Ca' so Jesús ra'ỹauguilo saua'maxare, ca retaxaỹalo, ca 'naapegalo': —Qamiri sqa 'yiiñii negue' ca se re'xogui chicqo'ot dajo se no'uen ra'deenataxanaxaguii.

56Ma' najo ỹale llaalec mesqa naque quiyim na'laxatañi na nachaalataxac na qomyipi. Chaqaidaata quiyim ỹahotaque nca'laxatec. Ime, ca' que', querepegue' ca liỹa na'a'.

Saua ỹahosaque quetegue so Jesús

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Mateo 8.19-22)

57Ca co'na' queesa'gue so nayic, ca 'uo' so ỹale 'naac queso Jesús: —Qami' ỹa'gaxala', aỹim sahotaque shiguegue qami' quecanchaqa 'itegue.

58Ca' so Jesús 'naaco': —Aca nouaxaỹaxa 'ue lauac, chaqai ana qo'oole ná'ogue 'ue na lpa'gue', qam najo ỹale llaalec qaica ca lo'xaỹoqsoqo'.

59So Jesús ca lotqai 'naapega so liỹa: —Quitegue aỹim. Qam so'maxare 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ñaq yayaxañirac ñaqa 'au seshinñi yi ita'a.

60Ca' so Jesús 'naaco': —Ñaqa 'xañirac ná'maq 'ec leuaxaiquipi ñaq ishinñi na lasouaxanqaipi. Qam qami' qui', 'xachi' quiyim ñi qota'olec ỹoiquentac ná'ogue najo.

61Ca 'uo' so liỹa 'naac: —Qami' ỹa'gaxala', sahotaque shiguegue qami', qam ñaqai 'au spoyiguin yi iuo'.

62Qam so Jesús 'naaco': —Ca qom quiyim mashic ỹashil-lec ca lasaugaxanaxat, ca nqovilca, ca' sqa taiguit da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo.

Lucas 10

So Jesús ila' so setenta lapaxaguinatec

1Ca co'na' ime dajo, ca' so qara'gaxala' nca'au'alo saua liỹa' setenta, ca ilate', qam dooseta'pe nqai'en, 'aueta'gue da taata'gue so'maxare quiyim queetagui ná'ogue na na'aateripi chaqai ná'maq hua'ñi quiyim que'tegue ma'le so'maxare.

2Ca 'naac: —Ỹaatqajam llic 'xoic ana la na nanecsec, qam ná'maq naqataxanyipi se nalogoñi. Ca vichiguiño' 'maxaraic quiyim shilahi ñí'maq lanecsec najo, qaiyi nela' ca no'ueenataxanyipi ñaq naqato' ana la ná'maq lanecsec.

3Mohi, oquii nagui, selarii, qam 'ñiitari' ca qagreta llaalqaipi, quiichicñigui ca iseripi ỹa'cac na qagreta llaalec.

4Sqai 'xachii aca qachoxoguii, chaqa ca qadamii lahi', chaqai caua qapelachiri, chaqai sqaica ca quiñiitac remiilec quena nayic.

5Chaqai no'm 'ue ca 'imec viriu'a, 'auaxañii quinaxañii, 'ñiỹac: "'Uo' ma'le ca la'maxa najo na'a'."

6Ca' queca na'a' no'm 'ue ca hueeto'ot da na'maxa, ca dajo niquinaxanaxac na'maxa taalec cajo. Chaqai no'm sqaica, ca rapilaxachii da niquinaxanaxac.

7Chaqa'ma' ñiỹa'ñi cajo na'a', ca a'guii chaqai ni'chiigui quecanchaqaica 'ue, ma' ca ro'ueenataxantac taiguit quiyim ỹacoñiguit aca nishiuete. Mesqai quiitaguilo naua 'imqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ca no'm viriu'a ca na'a' quecá'maq icoñi'chiguita qamiri, ca' a'guii canchaqai qaiqui'ỹaxaneguelo qamiri.

9Ca machiuec ná'ogue na ralolaxaic quená'maq hueeta'anyi. Chaqai 'ñiỹapega quiyim: “Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo, mashic nepalata'alo qamiri.”

10Qam no'm viriu'a ca na'a', ca' qamiri se ỹacoñiguita, ca quiipegue' ca nayic, ca 'ñiỹac:

11“Vire'ta na lamoxoỹaxa quena ñiita'ñi inocaho quenaua qopiaate' ñochigoxosoxouec, qam dajo tai'a quiyim chi nasauaxachiỹalta'. Qam qamiri 'yiiñita quiyim da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a nepalata'alo qamiri, ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.”

12Ca' shinapegalo qamiri quiyim quecajo na'xa'a ma' qaimit ná'ogue najo, ma' qaỹa'ue ca nouaxanaxaset cajo na'a', ca ỹaatqajam paguec lecaic queca nouaxanaxaset so qomyipi na'ñi na'le yi na'a' Sodoma.

So na'aateripi se na'xaỹaxan

(Mateo 11.20-24)

13¡'Xoraiqolqa qamiri ñiita'ñi na na'a' Corazín! Chaqai ¡'xoraiqolqa qamiri ñiita'ñi na na'a' Betsaida! Ma' quet quiyim hua'ñi yi na'a' Tiro chaqai yi Sidón quiyim qaỹo'ueete' naua no'ueenataxanaxaco se qaiuanapegalo 'nejem dá'maq qaỹo'uet caqamiri, shi'gue quet quesom ỹalate' naua no'ueenataxaco chaqai nachaxaneta quiyim ỹañiñi naua nasouaxaqui' noho chaqai nemeetalta' quena lo.

14Qam queca pa'aatec na'xa'a ma' qaimit ná'ogue najo, ca' qamiri coñiguit ca ỹaatqajam lodegaxat nouaxanaxashichii, sqai 'nejem ma'le yi Tiro chaqai yi Sidón.

15Qam qamiri ma' ñiita'ñi yi na'a' Capernaum, ¿'ñiitapega quiyim qananojshiguim qamiri, qaroviraqchi'ot na piguim? 'E', qamiri qaropilaxachiñi ma'le, ca viriỹa'ña ca lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi.

16Qam ca na'xaỹaxanalo qamiri, ca' chaqaỹim na'xaỹaxana. Qam ca se ỹacoñiguita qamiri, ca' chaqaỹim se ỹacoñiguit. Qam ca se ỹacoñiguit aỹim, ca' chaqaiñi ñí'maq yila' ñi se ỹacoñiguit.

Da rapilaxac so setenta napaxaguinatqaipi

17Ca' so setenta napaxaguinatqaipi co'na' novi' ỹaatqajam 'xoic da netoonaxac. Ca ra'qaataxantac, 'naaco': —Qami' qara'gaxala', vire'ta na ne'ec lecmaxaiquipi ỹaatqajam na'xaỹaxanalo qomi' quena' sodaqa'a da qadeenaxachi'.

18Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, ỹim seuanchi'ñigui na'le so na'ỹaapec na' najñi, chicqo'tot na piguim, 'ec na nqai'legaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Aÿim saanema qamiri da nquesaxanaxa, qaiyi co'viigui na nanaiquipi chaqai na pa'lotoxoiquipi, chaqai quiyim naviguii ná'ogue na lquesaxanaxa so pa'guenaxantac, chaqai sqaica ca que'maqachite' qamiri.

20Qam se netooñigue quiyim na ne'ec lecmaxaic na'xaÿaxanalo qamiri, qaidaata quiyim yi qadeenaxachii naneretañi queda piguim.

So Jesús ÿaatqajam 'ue da netoonaxac
(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

21Ca' so Espíritu Santo ÿo'uet quiyim 'xoic da netoonaxac so Jesús, ca 'naaco': —Qami' ita'a, semaqachiñi', qami' la'gaxala' na neeto'ot na piguim chaqai na 'laua, ma' 'xochiriño' naua'que nauajo quena 'deenaxanqachaqaiquipi chaqai na 'xaÿaxanqachaqaiquipi, ca chaxañitem ná'maq 'ec ñaaqaipioqui'. Ajá'a, qami' ita'a, ma' chaqaida da vi'saque.

22Ca' 'naapego' so qomyipi, 'naaco': —Ñi ita'a nañaañim ná'ogue na na'deenataxanaxac. Ma' qaica ca ÿa'den negue' najo llaalec, chaqaiñiita ñí'maq leta'a. Chaqai qaica ca ÿa'den negue' ñí'maq leta'a, qainaata ná'maq llaalec, chaqai quecauajo cauá'maq ñi'maxare ÿahotaque ÿa'deenaxanaxanque.

23Ca ra'ÿauguilo saua lapaxaguinatqa, ca qaisauate' 'naapegalo: —Ÿaatqajam chalego la'maxa cá'maq iuanchigui ná'maq qamiri 'ajñitac.

24Ma' qamiri shiñiÿapegaxaua' quiyim 'xoic so letaxaÿaxaquiripi ñi qota'a chaqai so nashillipi ÿahotaque iuana dajo dá'maq qamiri huañiÿa, qam se iuanta; chaqai ÿahotaque quiyim 'xaÿa dajo nagui 'xaitapega, qam sqa 'xaita.

Qaraloqojnaxana so ÿale la'a' yi Samaria

25Ca' so napaxaguinataxanaq quena nelaataxanaxaquipi nachajñi, quepegue' so Jesús, ÿahotaque quiyim retaxaÿa'pegue'. Ca' chi i'guen, inat, 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ¿negue' ca shinta'co' quiyim sovira'a secoñiguit ca nca'laxa sqaica lqodoc?

26Ca' so Jesús 'naaco': —¿Negue' ná'maq naneretañi quena naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés? ¿Negue' ca 'ñiisa'co' quena' taqairelec?

27Ca so napaxaguinataxanaq quena nelaataxanaxaquipi 'naaco': —"Ÿaatqajam rauochitegue ñi ra'gaxalachi' qota'olec, ÿaatqajam machiro'ot añi re'taxanata'e' chaqai da nachaalataxaqui', chaqai da rquesaxanaxa'e', chaqai dá'ogue da ra'deenataxanaxaqui'; chaqai rauochitegue ca liÿa qom, 'nejem qami' nauochiralta'."

28Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, ÿaatqajam ÿa'maqachiguiñi da 'ñirac, ca no'm 'viichi' dajo, ca rca'llirec.

29Qam so napaxaguinataxanaq ÿahotaque quiyim iuejlec da lenataxanaxac, ca 'naapego' so Jesús: —¿Negue' cá'maq iÿa shinta malam?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Ca' so Jesús 'naaco': —'Uo' so ỹale chicqotashi'ma yi Jerusalén, queeta'gue so nayic tai'a yi Jericó. Ca' qai'laxateta qanouo' quesaua cuataxaqa. Ỹaatqajam qaicona sá'ogue so hueeto'ot, vire'talo saua loho qaiconalo, chaqai qaỹouaxantac, ca qoyique'e co'na' mashic 'ec ileu.

31Ỹaatqajam chaqaiso' so na'xa'a, ca' que'teco' so nayic so 'óna quená'maq letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Qam co'na' idaana'a, ca ỹa'iitauec.

32Lotqai qai'neeta que'tegueyi so lotaua na netaxaỹaxanqajanqaipi. Qam co'na' ỹovita yi hua'ñi so ỹale, ca idaana'a, qam yí ỹa'iitalec.

33Qam naco' so ỹale na'ñi yi Samaria, qai'neeta queeta'gue so nayic. Qam co'na' iuane'ta so ỹale, ca ỹaatqajam 'xoic da le'xorenataxanaxa.

34Ca quepegue' so ỹale, ca nataren queso aceite chaqai so lataxa. Ime, ca' ỹa'ue so laxa'. Ca co'na' ime, ca inaxalec so lañaxala', ca ỹauego queso nanatqa'. Ca' quiyi, ca reloxoỹa'a.

35Ca' queso liỹa na'xa'a, co'na' mashic reloqouec quiyim liỹa eec so Samaria le'ec, ca' naviquishiguim saua dos lishiuetenaxanqate, ca ỹaanem só'maq la'a' yi nanatqa'. Ca 'naapega: “Loqoira'a ma'le najo ỹale. Ca no'm 'ue aca ỹa'ỹaauec la'uale, ca' seshiueten ma' yapil.”

36Ca' nagui, ca' senachi', ¿negue' cá quesaua tres piichira'a quiyim re'oq quiyim ỹaatqajam 'neeta'gue ca liỹa qom sojo ỹale qanouo' quesaua cuataxaqa?

37Ca só'maq napaxaguinataxanaq 'naaco': —Só'maq 'ue da le'xorenataxanaxa queso'maxare. Ca' so Jesús 'naaco': —Mo'e', qui', 'viichi' dajo qai'neeta.

So Jesús neeta'ñi yi la'a' aso Marta chaqai aso María

38Ime, lotqai eec so Jesús, ca co'na' ỹovita yi na'a', ca 'uo' aso 'aalo leenaxat Marta, ỹauegueu'a yi la'a'.

39Qam aso Marta 'uo' aso lqaỹa leenaxat María. Ca' so'maxare nqa'xanñi, ne'toto naua lichil so Jesús, ca na'xaỹaxantapega ná'ogue na ỹa'xatetac so'maxare.

40Qam aso Marta ỹaatqajam qaica ca ledaaqa', ma' quelolta'pegue' ná'ogue na ledaxaseteripi. Ca' quepegue' so Jesús, ca 'naapega, 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ¿ỹaatqajam qaico' ca huapigui qavilli' ma' ñi ỹaqaỹa yodaqajantec quená'ogue na idaxaseteripi? 'Ñirapega añi'maxare, qaiyi yotauan.

41Qam so Jesús 'naaco': —Marta, Marta, ỹaatqajam remi'relec, chaqai ỹachicoqochit qami' ná'maq 'xoic redaxashichi'.

42Qalaxam 'oonoqui' dá'maq ỹapacauec quiyim qaỹouen. Añi María ỹaatqajam paguec loyac dá'maq nca'atau'a, ca da'maxare qaica ca ishit rouootaxana'gue.

Lucas 11

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So Jesús rapaxaguinataxanegue ca 'neeta da qouagaxainaxac

(Mateo 6.9-15; 7.7-11)

1'Uo' so na'xa'a so Jesús 'uo' ca hueeta'ñi, nqouagaxaintac. Ca co'na' ỹomat da nqouagaxainaxac, ca 'uo' so lapaxaguinatec 'naapego': —Qarapaxaguiñi' queca shinqa'tegue ca qanqouagaxainaxac, 'nejem da 'ne'tegue so Juan co'na' ỹapaxaguin so lapaxaguinatqaipi.

2Ca' so Jesús 'naaco': —Ma' nqouagaxaiñii, ca 'ñiỹaco': Qami' qota'olec ñiiso'ot na piguim, qaỹapacqajnauec qaimaqachin da qadeenaxachi'. Ñaq nelachiriño' ma'le ca ro'ueenataxanaxaqui', qaiyi qaỹo'uet quena 'laua cá'maq vi'saque, 'nejem dá'maq qaỹo'ueetetac quena piguim.

3Nañaañiroxorom ca qonoq nala'guit na na'xa'a.

4Chaqai palaxachi' na qarasauaxaset, ma' qomi' qai'neeta sapalaxataq ná'ogue ná'maq se no'uen ca 'neeta'pegue coqomi'. Chaqai sqa shiñichiguita qomi' ca qane'guenaxac, qaidaata quiyim 'ootaxañiseguelgoto qomi' queca se no'uen.

5So Jesús qai'neeta 'naaco': —Saloqojnaxanaxagui quiyim 'ue ca 'óna caqamiri 'ue ca namígo. Ca' quiyim pe lauel, ca qoyicpegue' ca la'a', ca 'naac: “Ñamígo, vite ỹa'ualqa tres paañi'.

6Ma' 'ue ñi ñamígo chita'gue noviro quiyi ỹa'a', chicqotauec. Qam ỹaatqajam qaica quet cá'maq noq quiyim saanem.”

7Chaqai saloqojnaxanaxa quecá'maq liỹa, chaqai saat pa'aataho, ca 'naac: “Yaap, se yidaxañi'sac; na lasom napootagui, chaqai naua ỹaalqa llapaata'anto quena ỹoma'. Ca' se seshit ñi'laxashiguim quiyim 'ue ca saañiraxarom.”

8Ca' ỹim shinac qaiyiita quet ne'laxashiguim, qam mesqaida quiyim so'maxare namígo. Qam ỹo'uet, qaiyi totqai queeta da ledaxanataxanaxac, ca ỹaanem cá'ogue cá'maq ỹouentaque.

9Vichiguiño' ỹim nagui shinapegalo qamiri: Shiilaxañii, ca' ñi qota'olec ỹaanema qamiri ca viñitaque; miitaxañii, qaiyi nachiỹa ca michitaque; ca ỹotogoxou'a ca lasom, ca' qaỹauate'oga.

10Ma' ca rashiilaxan, icoñiguit ca rashiilaxantaque. Chaqai ca remiitaxan, ca' ỹanata ca imitetaque. Chaqai ca ỹotogoxouo ca lasom, ca qaỹauate'oga.

11¿Ca' 'uo' ca neta'a ishit quiyim ỹaanem ca qa' ca llaalec quiyim rashiilaxanaque ca pan? ¿loqo'm ỹaanem ca qai'guaalo quiyim qaỹashiilatac queca nallin?

12¿Loqo'm ca llaalec quiyim roỹaxanaque ca lco'ue', ca' ỹaanem ca pa'lotoxoic?

13No'm qamiri nogoraqa, qam 'yiiñii quiyim 'ỹaañim ca lo'yaxanec ca qachaalaxahipi, ¡huose'quet ñi qata'ahi neeto'ot na piguim ỹaanem ca Espíritu Santo quecá'maq rashiilaxanaque!

So Jesús qohintapega 'ue so le'ec lecmaxaic lotaua

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Mateo 12.22-30; Marcos 3.19-27)

14So Jesús ỹo'deetape'oguiyi so ne'ec lecmaxaic mashic qaicaua naua la'qaatqa nqai'en so ỹale. Qam co'na' inoxonec so ne'ec lecmaxaic, ca lotqai ishit retaqa só'maq qaicaua caua la'qaatqa. Ca' so qomyipi i'laxa dajo.

15Qam 'uo' na 'naac queso qomyipi: —Dajo ỹale ỹo'deetapeguec na ne'ec lecmaxaiquipi, da'maxare ro'ootaxantapega da lquesaxanaxa so lashi na ne'ec lecmaxaiquipi, leenaxat Beelzebú.

16'Uo' na liỹa chi i'guen, ỹashiilatac quiyim 'ue ca ỹachaxan ca netanec se qaiuanapega chicqo'ot nqai'en na piguim.

17Qam so'maxare mashic ỹa'deentari' dá'maq la'deenataxanaxac, ca 'naaco': —Canchaqaica nashi no'm ỹoretecchi ca relaataxan, ca' ca 'óna nco'ỹa'e' ca liỹa, ca' ca'maxare tai'a quiyim nimiguiñi; chaqai caua neta'al quiyim ỹoretecchi nco'uaata'ta', qai'neeta nimi'iñi.

18Ca' da 'neeta qai'neeta so na'ỹaapec, no'm ỹoretecchi na queeta'pegue', ca ¿negue' quet ca 'neeta quiyim queeta ca lquesaxanaxa? Qam dajo shinac, ma' qamiri 'ñiỹac quiyim aỹim so'deetapeguec na ne'ec lecmaxaiquipi quiyim so'ootaxantapega da lquesaxanaxa so Beelzebú.

19Qam no'm chaqaida 'neeta, ¿negue' ca ỹaanem ná'maq queeta'pegueto qamiri ca nquesaxanaxa quiyim ỹo'daauec na ne'equipi? Vichiguiño', chaqaina na'maxare quiyim re'oq quiyim qamiri o'miitac.

20Qam chaqaida da lquesaxanaxa ñi qota'olec da so'ootaxantapega quena ne'ec lecmaxaic, qam dajo ichoxot quiyim qamiri novitalo da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim mashic ỹoiquentac ná'ogue najo.

21Quena' 'ue ca qom quesaxanaxaic quiyim naloochiguiñi na lo'goxonaxat, ca reloxoỹa'a ca na'a', ca cá'ogue ca cochiitapega qaica ca i'guentau'a.

22Qam no'm novi' ca liỹa ỹale paguec ca la'ñaxac queso'maxare, ca loxonec. Ime, ca' rouootaxana'gue ná'ogue na lo'goxonqateripi ná'maq pe'eetapega, ca' chaqa ỹoiquentac ná'maq louootaxanqateripi.

23Ma' cá'maq noỹootec caỹim, ca' chaqaica ca pa'guenaxaua; chaqai ca mese llapoonaxanaxaua, ca' chaqaica ca reuacqataxan.

Ca ne'ec lecmaxaic quena' pila ca chicqa'ñi

(Mateo 12.43-45)

24Quena' ca ne'ec lecmaxaic quena' eec queca qom, queeta'guelo naua nomaate' rashivijlgoto, idaantaque ca nco'matqa'. Qam quena' sqaica ca ỹanata, ca ra'deenataxantac: "'Maxaraic sopila ca ỹa'a' cá'maq sachicqotougui na' ñinoxonec."

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Qam quena' novita so rapila, iuanejlec sojo ỹale 'ec ca 'imec ỹaatqajam qai'lequeta chaqai qaỹa'maxachichiguiñi.

26Ca eec, que'ogalo saua liỹa' siete paguec leleguemqa' queso'maxare, ca saua'que tarougui so ỹale. Ca ỹovita quiyim sojo ỹale paguec la'aaxa da 'neetari' quecá'maq 'auaxaic.

Dá'maq re'qoota quiyim llic na'maxa

27Ca co'na' ñaq ỹa'xatetac dajo so Jesús, ca 'uo' aso 'aalo hueetaugui so qomyipi, ỹaualaq, 'naaco': —¡Ỹaatqajam chalego loyaco' acá'maq 'aalo quiyim co'ỹegue qami', chaqai iỹaxat qami'!

28Qam so'maxare 'naaco': —¡Qam ỹaatqajam chalego loyac cá'maq 'xaỹa da la'qaatec ñi qota'olec chaqai ỹaatqajam ỹo'uet!

Na qomyipi hualoxonyipi rashiilaxantaque quiyim qaỹo'uet ca netanec se qaiuanapega

(Mateo 12.38-42; Marcos 8.12)

29Ca' ỹaatqajam noquiiquetauec na qomyipi lapou'a so Jesús. Ca' so'maxare retaqa, 'naaco': —Na qomyipi nagui ỹaatqajam hualoxonaq, chaqai roỹaxantaque quiyim 'ue ca qaỹachaxanem netanec se qaỹauanapega, qam se qoỹaanem. Chaqaisoota so netanec queso la'qaataxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Jonás.

30Ma' chaqai 'nejem da 'neeta so Jonás chi letanec nqohin so qomyipi na'ñi yi Nínive, ca' chaqaida 'neeta ma'le najo ỹale llaalec chi letanec nqohin na qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata'.

31Qam quecajo pa'aatec na'xa'a, ma' qaimit na qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata', ca' aso nashi na'gue da 'guiñi, aso'maxare nachajñi ma'le ichoxot ca lasauaxaset najo qomyipi. Ma' aso'maxare chicqa'gue da ỹaatqajam qoỹoqo'tegue 'laua quiyim na'xaỹaxana ca la'deenec so nashi Salomón, ca' nagui hueetauguilo qamiri dá'maq ỹapacauec queso Salomón.

32Ca' ná'maq neeta'ñi yi na'a' lodegaxat Nínive qai'neeta nachajñi ma'le quecajo pa'aatec na'xa'a, ma' ỹovita quiyim qanimit na qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata', ca ichoxot quiyim 'ue ca lasauaxaset. Ma' ná'maq na'ñi yi Nínive ỹalate' naua no'ueenataxaco co'na' qara'qaataxanem queso Jonás queda la'qaatec ñi qota'olec, qam nagui hueetauguilo qamiri dá'maq ỹapacauec queso Jonás.

Ca ncoỹeraxanaxaqui coỹarelec ca qom

(Mateo 5.15; 6.22-23)

33Qaica ca copata'a aca lcoỹeraxanaxaqui, ca' ỹa'ue ca ỹana'ñi quiyim ỹoxojñi loqo'm ỹapolec. Qaidaata quiyim ỹanashiguim aca'maxare, qaiyi canchi inoxono, ca re'qojlec.

34Naua qanqote' chaqainaua naua 'neete'm aca ncoỹeraxanaxaqui coỹarelgoto qomi'. Qam no'm naua nqochichi' lo'yaxanqa, ca' qamirá'ogue viisaugui ca 'ec

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

lauaq. Qam naua nqochichi', no'm se no'viiñi, ca ná'ogue na no'ueenataxaqui' hueetaugui na napalaxa.

35Rovichirari'o' 'neeto' aca rcoỹeraxanaxagui'i' 'ec ca napalaxa.

36Ma' no'm dá'ogue da no'ueenataxaqui' re'qojlec, ca' sqaica ca napaltalec, ca ná'ogue re'qojlec nqai'ñi', 'nejem quena' qaicoỹarelec aqami' caso ncoỹeraxanaxaqui lauaq.

So Jesús nelaxa so fariseoipi chaqai so napaxaguinataxanaripi queda nelaataxanaxac

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47)

37Ca co'na' ỹomat da letaxaỹaxac so Jesús, ca 'uo' so fariseo ỹauec so'maxare quiyim lqui'ỹaxaua queca la'a'. Ca' so Jesús inoxono, ca nqa'xanñi, reloqojlec ca nqui'ỹaxala'.

38Ca' so fariseo ỹaatqajam 'ue da le'laxa, ma' iuanchigui so Jesús quiyim se ipacqajanchigui quiyim quiỹo' naua lqai'laqate' quena' sham que'e.

39Qam so qara'gaxala' 'naaco': —Qamiri fariseoipi, 'auaxañii co'taxachii na pa'aauec cana ne'taxaguii chaqai ca peguet rqui'ỹaxaguii, qam na pa'aauo quena re'taxanatallii ra'ñichigui quena chigoqchiỹaugui da rocataxaguii chaqai ná'ogue na se no'uen.

40¡Ỹaatqajam sqaico' ca ra'deenataxanaxaguii! ¿Qamiri sqa 'yiiñiỹo' peeta'a quiyim cá'maq ỹo'uet quena pa'aauec, qai'neeta ỹo'uet quena pa'aauo?

41Ca' vichiguiño' qamiri quiyim chitaxanataxañii, qam 'ỹaañiuec cá'maq pa'aauo, qaiyi ná'ogue co'teeta.

42¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri fariseo! Ma' qamiri 'ỹaañiỹot ñi qota'olec aca 'oono'lli' laue cana diez quena nalequetenaxanaxat ỹo'uet quiyim lo'daxaraic na lahita na neuolec chaqai ná'ogue ana liỹa nalequetenaxanqate. Qam se na'xaỹaxañii queca nalamqataxaguii chaqai da re'xorenataxanaxahi quiñi qota'olec. Ca' chaqaida 'viichii quet, qam se couahi'e quiyim 'viichii da liỹaripi.

43¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri fariseo! Ma' qamiri rqo'itaxachii quiyim nqa'xañitañigui ná'maq ỹaatqajam 'ue da lichoxoric cañi lapoxoqui na judioipi, chaqai ỹaatqajam qaỹa'maxate'teguelo qamiri quena' 'ue ca qaiquin queca nayic.

44¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi chaqai na fariseoipi, ma' 'ñiitapega qamiri 'maxaraqa! Qam 'ñiitam aca napal lahi' se re'oq, ca' na qomyipi chi qauaateguelec, qam se ỹa'den.

45Ca 'uo' so retaqa quesaua napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi, 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ca' quedajo 'xachi' qai'neeta ỹovira'ogalo qomi' quiyim qomi' qarayilqochichi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

46Qam so Jesús 'naaco': —¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri qai'neeta, ma' paxaguinataxañita'pegue na naqataxaquipi! Ma' ỹoxoilec ca liỹa quiyim i'xat cana' tot qaica ishit i'xat, qam qamiri sqo taanaxañiỹau'a da nesallaxa cada 'oono'lli' rpalaaqachii.

47¡Ỹaatqajam 'xoraiqolqa qamiri! Ma' no'xoñitecshiguim na lahi' so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a ỹalauat so 'auaxaic qataa'illipi.

48Ca' quedajo 'viichii chaqaida re'oq nqai'en quiyim qamiri ỹaatqajam 'maxariñita dá'maq ỹo'uet so 'auaxaic qataa'illipi. Ma' só'maq qataa'illipi ỹalauat so qomyipi, ca' nagui qamiri chi no'xoñishiguim na lahiripi.

49Vichiguiño' ñi qota'olec queda la'deenaxanaxa 'naac: “Selata ma'le na ỹa'qaataxanqajanqaipi chaqai ca ilaatqaipi, ca 'uo' ma'le ca qaỹalauat, chaqai ca liỹaripi, ca' qaỹocantac.”

50Ca' najo qomyipi hueetaugui nagui, ñi qota'olec ro'laxana'pegue' ma'le ná'ogue na leuoripi só'maq la'qaataxanqajanqaipi shi'gue qaỹalauat, chicqochi'ñi nqai'en na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua.

51Ca' chicqochi'ñi nqai'en co'na' qaỹalauat so Abel, ca chi ỹovireta'a ca nalauataxac so Zacarías, na' qaỹalauat huaugui añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' yí'maq na'ñi aso ncopatoxonaxalate. Ca' vichiguiño' shiñiỹapegaxaua' quiyim ñi qota'olec ro'laxana'pegue' ma'le da lelauaxa so qomyipi quenajo qomyipi hueetaugui nagui.

52¡Ca' vichiguiño' 'xoraiqolqa qamiri napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi! Ma' qamiri npa'xañilec aso lauaatqate ñi lasom da na'deenaxanaxa, qam sqai noxoñiho qamiri chaqai sqa shiñiho quiyim inoxono ná'maq ỹahotaque inoxono.

53Ca co'na' ime ỹa'xat dajo so Jesús, ca ná'maq napaxaguinataxanaripi quena naqataxaquipi chaqai na fariseoipi, ỹaatqajam ro'ỹa so'maxare. Ca' quiyi, ca se qoỹaxanac quiyim 'xoic na nenataxanaxac.

54Qaỹahotaque quiyim qaỹachiguiñi so'maxare, quiyim no'm 'ue ca la'qaatec se ỹa'maxañi, ca' chaqaica qaỹachigoxochichigui quiyim qaỹa'ue ca qaimaxalec lasauaxaset so'maxare.

Lucas 12

So Jesús retelqataxantapega queca qom quiyim 'neetapigui lauel 'maxaraic

1Ca co'na' nqo'neetauec so lapootecta', ca' co'na' ỹaatqajam 'xoic so qomyipi. Ca vire'ta ỹapaguelec, ca' npataxata'. Ca' so Jesús ỹa'auaxan 'naapega so lapaxaguinatqaipi, 'naaco': —'Neeto' se rovichii'a ana pe'taxachigui na pan hueetaugui na fariseoipi, qam da 'neeta: chaqaida da 'neeta quiyim 'neetapigui lauel quiyim 'maxaraic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ma' sqaica ca se re'xogui quiyim se qaỹa'den, chaqai qaica ca qoỹoqtetegueñi quiyim se re'oq nqohin.

3Vichiguiño' cá'ogue cá'maq qamiri 'ñiỹac queca lapalqa', qara'xaỹa queca 'ec na'xa'a; chaqai quecá'maq 'xachii pa'xañitaho, loqo'm pohitagui ca 'imec lasom, ca' 'ec naualaxac queca pa'aashiguim queca 'imec.

Negue' cá'maq paguec qano'cha'a
(Mateo 10.28-31)

4Qamiri ỹaqaỹarolqa, shiñiỹapegaxaua' totaxan ro'chiỹa cá'maq ishit quiyim ỹalauat ca qom, ca' ime quiyim ỹalauat, ca se ishit quiyim 'ue ca liỹa 'ne'tegue.

5Qam sa'xatema qamiri cá'maq ỹaatqajam ro'chiỹa: ro'chiỹa ma'le ñi qota'olec ñí'maq 'ue ca 'negue. Ma' ime quiyim naqata'a ca nachaalataxac ca qom, ime, ca lotqai ishit quiyim ilari'ña ca ncopatqo' na sauaqhuaiquipi. Ca' 'iñi ñi paguec quet ro'chiỹa.

6¿Se qaimeene' caua cinco qo'oole, ñiguita nqohin caua dos namirolli'? Qam ñi qota'olec sqaca aca coua'e 'oono'lli' cana'maxare.

7Ma' vire'ta na laue quena rqahiguii ná'ogue qanaloqochinta 'onatac nqohin. Totaxan ro'chii, ma' qamiri paguec lecaic aca rashivichii cacajo 'xoic qo'oole.

Ná'maq ra'qaataxanem na qomyipi quiyim queeta'pegue' so Jesucristo
(Mateo 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8Ca' aỹim shinac quecá'ogue cá'maq ra'qaataxanem na qomyipi quiyim queeta'pegue' aỹim, ca' qai'neeta najo ỹale llaalec ichoxot quiyim lalamaxat na'maxare ma' hueetaugui na piguim le'ec lelaatqaipi ñi qota'a.

9Qam ca se ra'qaataxanougui na qomyipi quiyim queeta'pegue' aỹim, ca' ca'maxare qai'neeta se sa'xat quiyim ỹalamaxat ma' seuetaugui na lelaatqaipi piguim laseripi ñi qota'a.

10Chaqai no'm 'ue canchaqaica qom quiyim 'ue ca inaxalec ca se no'uen la'qaatec najo ỹale llaalec, qaiyiita qaỹapalaxat ca lasauaxaset. Qam ca se no'uen ca ỹa'xat queso Espíritu Santo, se ishit quiyim qaỹapalaxat ca lasauaxaset.

11Ca ma' ỹovita quiyim qaraviguiu'a aca lapoxoqui na judioipi, loqo'm na nashillipi chaqai na na'gaxalateripi, qam sqai hueetapigui qavillii cá'maq 'xachii chaqai cá'maq 'ñiỹac.

12Ma' quiyim ỹovita ca laloqo' quiyim taxahi, ca' so Espíritu Santo ỹapaxaguinguelo qamiri cá'maq leloxoỹaxac ca ra'qaachiguii.

Da lichic queca qom pe'eetapega da nesallaxa

13Ca 'uo' so ỹale hueetañigui so qomyipi 'naapego' so Jesús: —Qami' napaxaguinataxanaq, 'ñirapega ñi ỹaqaỹa quiyim ỹasectaqchigui da nesallaxa no'ueenaqto'oto qomi' na'le so qareta'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Qam so Jesús 'naaco': —Shinapega qami', ¿negue' ca ỹaanem aỹim ca ỹo'ueenataxanaxac quiyim ño'laaque ca nasauaxaset, loqo'm quiyim sasectaqchigui ca nesallaxa?

15Qai'neeta 'naaco': —'Ajnaxañii chaqai rovichiỹa'a ná'ogue na nqo'itaxanqachic, ma' da nachaalataxac ca qom se ishit quiyim chicqaugui ná'maq 'xoic lesallaxa hueeto'ot.

16Ca' quiyi, ca ỹa'uo' so raloqojnaxana, 'naaco': —'Uo' so ỹale ỹaatqajam nesallaxanec. Ca so ro'ueenataxanteguelec 'laua ỹaatqajam 'xoic ana la so lanecsec co'na' naqat.

17Ca' so nesallaxanec ra'deenataxantac, 'naaco': "¿Nega'ỹo' ca shi'ntegue nagui? Ma' ỹim qaica ca sella'gue quiyim sa'maxat ma' ñaqat ana la na ỹanecsec."

18Ca' ra'deenataxantac, ca 'naaco': "Ca' nagui sa'den dá'maq shine'tegue. Ỹim nagui samaxañi ñí'maq 'auaxaic ỹapoonaxanaxaqui cana la na ỹanecsec, qaiyi so'uet ca liỹa paguec lecaic nqaishin. Ca ma' ime, ca sellaugui ná'ogue ana la na ỹanecsec ma' ñaqat, qai'neeta ná'ogue ná'maq liỹa hueetaỹot.

19Ime, ca' ñanecalta': Qami' ñachaalataxac, nagui mashic 'xoic na rovinqui' lapootañi, nalauguilo caua 'xoic ñaxaripi. Nagui, ca' nco'machirec, qui'i', ni'chi', chaqai netooñi'sac."

20Qam ñi qota'olec 'naapego': "Qami' ỹale ỹaatqajam qaico' ca 'yiiñiraque, quena pe qami' rillivi', ca' ná'ogue ná'maq 'maxachi'sac, ¿negue' cá'maq taalec ma'le?"

21Ca' chaqaida da 'neeta ca qom quiyim chi lapoonñi ca lesallaxa, qam 'xoratam quiñi qota'olec.

Ñi qota'a netela'a na llaalqaipi

(Mateo 6.25-34)

22Co'na' ime, ca' so Jesús 'naapegalo saua lapaxaguinatqa, 'naaco': —Nagui shinapegalo qamiri: Se ishit quiyim chigohita 'yiiñitaque ca qanoxohi chaqai ca qatooỹaguii quiyim ñiiñi.

23Ma' da chaalataxac sqai 'nejem cá'maq na'ic, chaqai da 'ueenataxac sqai 'nejem ca chi qoỹanñi nooỹac.

24'Ajñii na ratecsan, ma' ná sqai danaxan, chaqai se raqataxan, chaqai sqaica ca lapoonaxanaxaqui, chaqai qaica ca lo'xac. Qam ñi qota'olec qui'ỹaxantac na'maxare. ¡Qam qamiri ỹapacauec ca rashivichaxaguii, sqai 'ñiita ana qo'oollipi!

25¿Ca negue' ca caqamiri quiyim ỹapaguec ca lachitachic, ca' ishit quiyim noquiicshiguim ca ladogaxa?

26Ma' quiyim qamiri sqai shichii cá'maq sqa lo, ca ¿chi'negue queta' 'xoic ca rque'guenataxanaxahi queca liỹa?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

27Ñaqa 'ajñii da lañaqtaxac ana peue 'ue ana lenoỹaxai. Ma' ana'maxare se ro'ueenataxan, chaqai se raqaletenaxan. Qam aỹim shinac quiyim vire'ta so nashi Salomón quesá'ogue so no'ueetaxat, sqai 'nejem da no'ueetaxac cana lenoỹaxai.

28Ma' no'm ñi qota'olec ỹa'ue na no'ueetaxat ana peue quiyim nagui hueetalec na no'ueenaxa, ca nete'e, ca qaỹavigaxat qainaxaugui ca nqatelaxanaxaqui, ¡huose'quet se ỹa'ue ca no'ueetaxachii, qamiri cocho'qui' ca rpi'ỹaxaguii!

29Ca' vichiguiño' mesqai 'xoic ca rachitachiguii, quiyim daañitaque ca qanoxohi chaqai queca ni'chiigui.

30Ma' na qomyipi hueetalec ana 'laua chaqainaua nauá'maq coỹaretecto naua'que nauataxare'. Qam qamiri 'ue ñi qata'ahi quiyim shi'gue ỹa'den quiyim qamiri viñitapigui naua'que nauajo.

31Qam qamiri ỹaatqajam na'xaỹaxañiỹa da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim mashic ỹoiquentac ná'ogue najo, ca' qai'neeta coñiguit ma'le naua'que nauajo.

Da nesallaxa hueeta'gue da piguim

(Mateo 6.19-21)

32Totaxan ro'chii, ma' qamiri 'ñiita acá'maq ỹalamqate iloxoiqatecse qagreta. Qamiri sqo vite', qam ñi qata'ahi ỹaatqajam ỹa'maxarente' qamiri quiyim nouañiỹau'a da lo'ueenataxanaxac ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

33Miiñii naua rouenaxahi. Ime, ca' 'ỹaañim na 'ue ca ỹouentaque. Ime, ca' 'viichii aca qachoxoguii se ishit quiyim qo'oq, chaqai da nesallaxa hueeta'gue da piguim ma' se imeho, chaqai se inoxono ca cuataxai, chaqai se rechigaxan ca pit.

34Ma' cá'maq hueeta'gue ca resallaxahi, ca' chaqaica hueeta'ñi añi re'taxanatahi.

Ỹaatqajam na'maxatetañi ca qom

35Ỹaatqajam na'maxachitañi, ỹaviquetaugui nqai'ñii aca rcoỹeraxanaxaguii.

36'Ñiitam ca nelaatec quiyim nauaanta'guit ca na'co' quiyim novi' chicqa'a ca nashilaxac, qaiyi leuoteta ỹauachigui ca lasom ma' novi' ca'maxare, loqo'm chi roỹaxan.

37Chalego la'maxa quecauajo nelaatqa quiyim ma' novi' ca na'coote' iuanejlgoto quiyim ñaq neloosauec ma' novi'. Ỹaatqajam llic da shinac quecajo a'co' na'maxajñi, ca nqa'xanaxañiñi caua'maxare, iloxoỹaxandelec ca nqui'ỹaxala', ime, ca' niỹoqshiguim ca na'ic.

38'Eno'm novi' queca pe lauel, loqo'm ma' na'xa'atac, qam no'm novi' iuanejlgoto ñaq neloosauec, chalego la'maxa ma'le quecauajo nelaatqa.

39Ca' 'yiiñita dajo shinac quiyim 'ue ca lalamaxat ca 'imec quiyim ỹa'deenta ca loviraqa' ca cuataxai chaqa'ma' yi nelootauec, ca se ỹasen quiyim qai'guentau'a quiyim qarocachot.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

40Ca' qamiri qai'neeta ỹaatqajam na'maxachitañi, ma' ne'laqataxanto ca loviraqa' najo ỹale llaalec.

Ca nelaatec ipacqajanchigui ca nelaataxac chaqai ca se ipacqajñigui
(Mateo 24.45-51)

41Ca' so Pedro renataxan: —Qami' qara'gaxala', dajo raloqojnaxanaxachi', ¿peeta'a nodaaterec tauguilo qomi', loqo'm ná'ogue na liỹa qomyipi qai'neeta?

42Ca' so qara'gaxala' 'naaco': —¿Ca nega'ỹo' ca 'nejem ca nelaatec qamaxaraic chaqai 'deenaxanqachaqaic quecá'maq ca na'co' pataxalec cá'ogue ca louenec queca la'a' quiyim qui'ỹaxanataxan ma' ỹovirelec ca laloqo'?

43Chalego la'maxa quecajo nelaatec quecá'maq quiyim novi' ca na'co', ca natenejlec ỹo'ueetetac ca nelaataxaset.

44Aỹim ỹaatqajam llic da shinac quecajo a'co' ỹamaxalec ma'le quiyim reloxoỹa'a cá'ogue cá'maq louenec.

45Qam quecajo 'neetapega quiyim sqaua' novi' ca na'co', ca' ỹouaxantac na liỹaripi nelaatqaipi chaqana nelaataipi, ime, ca' quelec da lqui'ỹaxac, chaqai da ne'taxac quena lataxa,

46ca' so na'co' novi' quecajo na'xa'a quiyim so lelaatec se ỹahotaque chaqai ca laloqo' se ỹa'den, ime, ca' qaỹa'ue ca nouaxanaxaset chalego lecaic, 'nejem nqohin ca nouaxanaxaset ná'maq mese na'xaỹaxan.

47Qam ca nelaatec quiyim ỹa'den ca ỹahotaque ca na'co', qam se na'maxatetañi, chaqai se na'xaỹaxan, ca' ca'maxare ỹaatqajam 'xoic ca nouaxanaxac ma'le.

48Qam ca nelaatec quiyim se ỹa'den ca ỹahotaque ca na'co', ca' ỹo'uet ca chicqaugui ca nouaxanaxaset, ca sqailligueme' ca nouaxanaxaset. Ma' ca 'xoic ca qoỹaanem, ca 'xoic ma'le ca qaroỹaxanaque, chaqai ca 'xoic ca qaipataxalec, ca paguec lecaic ca qaroỹaxanaque.

So Jesús chaqaiso so chicqochigui quiyim neuagaxat na qom
(Mateo 10.34-36)

49Aỹim ñanac quiyim scopata'a ca norec quena 'laua; chaqai ¡chalego na ishoxo quiyim chaqa'ma' ỹaviquetaugui nagui!

50Aỹim sai'a quiyim 'xoic ca i'xoric, 'nejem ca nocoraxanaxac, chaqai ¡chalego na ỹachicoxo quiyim chaqa'ma' sahotaque quiyim ỹovirelec!

51Qamiri ¿pe'taxañitaque quiyim ñodo ca leuagaxa na qomyipi? 'E', qaidaata quiyim neuagaxat na qom.

52Ma' nagui taachi'ñi quiyim quecaua cinco queca na'a' chaqa'ma' neuagaxate', quecaua tres npa'guento caua dos, chaqai caua dos npa'guento caua tres.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

53Ca neta'a npa'guente'e' ca llaalec, chaqai ca ñaalec npa'guente'e' ca leta'a. Aca nate'e npa'guente'e' aca llaale, chaqai aca ñaale npa'guente'e' aca late'e. Aca 'ỹoqoro npa'guente'e' aca late, chaqai aca nate npa'guente'e' aca ni'ỹoqoro.

Na netanqaipi na piguim
(Mateo 16.1-4; Marcos 8.11-13)

54So Jesús qai'neeta 'naapega so qomyipi: —Quena' qamiri huañiỹa na naueguelec chicqo'tegue da lauashiguim, ime, ca' 'ñiỹac ỹaxat ma'le. Ca' chaqaida ipaquichigui.

55Chaqai quena' pe'taxanshiguim na nonot queda 'guiñi, ca' 'ñiỹac 'xoic ma'le ca npa'ỹaaxa. Ca' chaqaida ipaquichigui.

56Ca' ¡qamiri mashic 'ñiitapega quiyim qamiri 'maxaraqa! Ma' qamiri 'yiiñii 'xachii na netanqaipi na piguim chaqai na 'laua, qam ¿chi'negue ma' sqa 'yiiñii ca 'neete' naua na'xata' seuqatauguilo nagui?

Nquipichira'pegue' quiyim na'maxachire'e' ca npa'guenaxaua'e'
(Mateo 5.25-26)

57Qam qamiri ¿chi'neco' ma' se nimichiỹalta', qaiyi 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi?

58Ma' no'm 'ue ca ỹamaxalec qami' ca rasauaxashichi', ime, ca' talaxanegue qami' queca nashi, qam no'm ñaq quiita'gue ca nayic, 'maxaraic quiyim chaqa'ma' na'maxachire'e' ca npa'guenaxaua'e', qaiyi se ishit qaỹauegueu'a qami' cá'maq imitaque ca rasauaxashichi'. Ca' queca nimiitaxanaq queca nasauaxaset ilara'a qami' ca nouaataxanaq, ca' queca nouaataxanaq ỹanaugui qami' ca ncoñiitaxanaxaqui.

59Ca' aỹim shinapega qami' quiyim sqai shichi' nenoxoñirec cacajo ncoñiitaxanaxaqui quiyim saqa' shivichiñi' aca pa'aatec ra'ualli'i'.

Lucas 13

Dá'maq ỹaatqajam ỹouen ca qom netacocha

1Ca' chaqaisaua sauajo na'xata', ca 'vio' saua novite', ca' ra'qaataxansapeguem so Jesús queso nashi Pilato 'vio' saua ỹalauate' qomi' nera'ñi yi Galilea. Ime, ca' ỹalecqajñiguit na leuoripi só'maq leuoripi ca lalauatec iseripi, ỹahosaque ỹavigaxate' quiyim lachitaxanataxanqate'.

2Ca' so Jesús 'naaco': —¿Qamiri pe'taxañitaque quiyim sojo qomyipi qohine'tegue dajo paguec sauaqhuaiquipi quiyá'ogue yi liỹaripi na'ñi yi Galilea?

3Ỹim shinac 'e'. No'm qamiri se retacochahi, qamiá'ogue 'ñiita ma'le caua'maxare.

4Loqo'm 'ñiitapega quesaua dieciocho qaipataqarañi co'na' 'guiñi aso naue na'ñi yi Siloé, ¿peeta'a 'ñiitapega paguec sauaqhuaiquipi quená'ogue na neeta'ñi yi Jerusalén?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca' shinapegalo qamiri 'e'. Ma' qamiri qai'neeta no'm se retacochahi, ca' qamiá'ogue 'ñiita ma'le caua'maxare.

Qaraloqojnaxana aso higo lashi qaca aca la

6Ca' so Jesús ỹa'uo' aso raloqojnaxana, 'naaco': —'Uo' so ỹale 'uo' aso lanecse higo, ỹantalec yi na'laua. Ca' eec ra'ajnaxana, qam sqaca aca ỹanata la.

7Ime, ca' 'naapega só'maq neloxoỹaq queso 'laua, 'naaco': "'Ajñi', mashic tres ñaxari yapilta'quena, qam sqaca aca sanata cacá'maq ñi'guena'a la. Ca 'maxaraic huaxañirelec ada'maxare, ¿negue' quet cá'maq 'negue quiyim neetalec yi 'laua?"

8Qam só'maq neloxoỹaq quiyi 'laua 'naaco': "Qami' ña'co', ñaqai 'xañirac quenajo ñaaxa ada'maxare, ñaq ñi'ỹot chaqai semeetot.

9Ca' queda, ca' sqoue 'ue aca la. Qam no'm se ishit 'ue aca la, ca' qaỹouaxanlec ma'le."

So Jesús ỹomatec aso 'aalo qoyimigui na lelaq queso na'xa'a co'mataxaqui

10Ca 'uo' so na'xa'a co'mataxaqui, ca' so Jesús rapaxaguinataxantac, hueetaugui aso lapoxoqui na judioipi.

11Ca' ỹalequetaho' aso 'aalo mashic ỹovi' dieciocho ñaxari queso le'ne'. 'Uo' so le'ec lecmaxaic qoyimigui nqai'en, ca' aso'maxare se ishit nalamaxajñi.

12Ca co'na' so Jesús idaana'a, ca roỹaxana, ca' 'naapego': —Qami' 'aalo, nagui mashic souec qami' quena ralolaxa'e'.

13Ca' ỹashil-lec queda lqai'laxat aso'maxare, ca chaqa'ma' nalamaxajñi, ca' imaqachintac ñi qota'olec.

14Qam só'maq nashi cañí'maq napoxoqui ỹaatqajam ro'o, ma' so Jesús ỹomatec queso na'xa'a co'mataxaqui. Ca' 'naapego' so qomyipi, 'naaco': —'Vii naua seis na'xata' quiyim ỹa'maqachiguiñi qaro'ueenataxanguilo. Ca chaqainaua quet naua huauguilo quiyim qaromachiuec, qam mesqaiyi yi na'xa'a co'mataxaqui.

15Ca' so qara'gaxala' saat, 'naaco': —Qamiri mashic 'ñiitapega quiyim qamiri 'maxaraqa, ¿peeta'a sqaica canchaqaica caqamiri ỹosouec ca lalo ñii'lola, loqo'm aca lalo 'ashina queca na'xa'a co'mataxaqui quiyim ỹauegaxasom, ne'taxan queca huaxaỹaq?

16Qam cadajo 'aalo ma' llaale so Abraham, ca' so na'ỹaapec coñiretari' ada'maxare quedajo nalolaxa nagui mashic ỹovi' dieciocho ñaxari, ca' ¿se ỹa'maxaño' quiyim qaỹosouec quedajo ralolaxa queca na'xa'a co'mataxaqui?

17Ca co'na' 'naac dajo so Jesús, ca' sá'ogue so npa'guenaxauaripi ỹaatqajam 'xoic da layiloxo. Qam sá'ogue so liỹa qomyipi ỹaatqajam 'ue da netoonaxac na' iuanchigui da lecaic da ỹo'uet so Jesús.

Qaraloqojnaxana aso la ana mostaza

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Mateo 13.31-32; Marcos 4.30-32)

18Lotqai 'naaco': —¿Nega'ỹo' ca 'nejem nqaishin da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo? ¿Chaqai nega'ỹo' ca saloqojnaxana?

19Da'maxare 'nejem aca la ana mostaza quiyim ca qom ỹanlec ca na'laua, ime, ca' ñaxat, vire'ta quiyim 'nejem aca qo'paq late'ogue'. Ime, ca' anac ana qo'oollipi, ca' ỹo'uet na lco'vichaxaquiripi ỹanauguilo naua lasote.

Qaraloqojnaxana aca lpe'taqate na pan

(Mateo 13.33)

20Qai'neeta 'naaco' so Jesús: —¿Nega'ỹo' ca saloqojnaxana quiyim 'nejem nqaishin da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo?

21Da'maxare 'nejem aca lpe'taqate ca pan quiyim aca 'aalo icona. Ime, ca' inaxañigui ca lodegaxat laqaulatec, ca' aca'maxare pe'taxachigui cá'ogue cá'maq naqaulatec.

Ca lasom sqa logui

(Mateo 7.13-14, 21-23)

22So Jesús ñaqai taata'gue da Jerusalén, ca' taỹalec so na'aateripi chaqai naua na'aaterolqai', ca' rapaxaguinataxantac.

23Ca 'uo' so renataxan, 'naaco': —Qami' qara'gaxala', ¿sqo vite' cauá'maq nca'lerec? Ca' so'maxare 'naaco':

24—Nquipichiỹa'pegue' quiyim noxoñiho quiñi cocho'qui' lasom, ma' ỹim shinac quiyim ỹaatqajam 'xoic ma'le ca ỹahotaque inoxono, qam se ishit.

25Ma' ime, ca' cajo lauo' ca 'imec ne'laxashiguim, ỹapogui ca lasom ca 'imec, ca' qamiri pa'aitauec, ca' ỹaxañitapegueu'a ca lasom, 'ñiỹac: “Qami' qara'gaxala', huachire'ogalo qomi'.” Qam ca'maxare saat, ca' 'naac: “Taque', se sa'den ca chigoxoita'gue qamiri.”

26Ca' quiyi, ca qamiri 'ñiỹac: “Qomi' qami' qarqui'ỹaxaua, chaqai qane'taxaua quen, chaqai qami' paxaguinataxañisac quena' senqata'ñi yi qara'a'.”

27Qam ca'maxare 'naapegalo qamiri, 'naac: “Ỹim shinapegalo qamiri quiyim aỹim se sa'den ca chigoxoita'gue. Oquiỹe'e najo qamiá'ogue qamiri, ma' qamiri 'viichitac da se ỹa'maxañi.”

28Ca' quiyi hua'ñi, ca' nohiñitac chaqai quishquintecta' naua rovii quena qavillii, ma' daañiỹau'a ca Abraham, Isaac, Jacob, chaqai ná'ogue na letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a, qoyinta'ñi ca lo'ueenataxanqa' ñi'maxare, qam qamiri, ca' qaro'yiỹauec.

29Ma' nac ma'le na qom chicqa'gue da rapiguim chaqai da 'guiñi chaqai da lqodoigue chaqai da lauashiguim, ca' nqa'xanñi quiyim que'e queca lo'ueenataxanqa' ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Ca' queca ma'le 'uo' quena nagui co'uaataxantaho, ca' 'ue ca 'auetaho; chaqai 'uo' ná'maq nagui 'auetaho, ca' co'uaataxantaho ma'le.

So Jesús noỹenlec yi Jerusalén
(Mateo 23.37-39)

31Ca' chaqaiso so na'xa'a, ca novirero saua chicqoraugui na fariseoipi. Ca' qara'qaataxanem so'maxare, qohinac: —Oquire'e najo, ma' ñi nashi Herodes ỹahotaque ralauachi'.

32Qam so'maxare 'naaco': —Mohi, 'qaataxañim ma'le cataq co'ỹaxaraic: “Nagui chaqai nete'e so'da'oguiyi na ne'ec lecmaxaiquipi, chaqai somatec na ralolaxaic, ca' nete'e liỹa, ca' yime.”

33Qalaxam no'uen quiyim shic lecocho'qui' quena na'xa'a chaqai nete'e chaqai ca liỹa na'xa'a, ma' se ỹa'maxañi quiyim qaỹalauat ca letaxaỹaxaqui ñi qota'a pa'aatauec quiyi Jerusalén.

34¡'Xoraiqolqa qamiri ñiita'ñi na Jerusalén, ma' qamiri lauachiỹac na la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a, chaqai naxahitalec quena qa' ná'maq nelaatalo qamiri ñi qota'olec! ¡Ỹoto'o' quiyim sahotaque llapoonta' na qachaalaxai'pi, shine'tegue quiyim 'ec aca huaqa'e quena' lapoonta' na llaalqaipioqui', illo'oto naua laua', qam sqa 'maxariñii!

35'Ajñii qamiri, ma'le naua ra'aachiri co'tejelgoto; chaqai aỹim shinapegalo qamiri quiyim tot liỹa huañiua', toco' ma' 'ñiỹac: “Ỹaatqajam chalego loyac da llicyaxac ná'maq nelaatalo qomi' ñi qara'gaxala'.”

Lucas 14

So Jesús ỹomatec so ỹale 'uaachaxaic na loshicmaxa

1Ca 'uo' so na'xa'a co'mataxaqui, ca' so Jesús quepegue' quiyim lqui'ỹaaqa' yi la'a' so lashi na fariseoipi. Ca' so liỹaripi fariseoipi chi rauaanaxantac, ra'iitapegueu'a so'maxare.

2Ca' hueeta'anyi qai'neeta so ỹale na'uat na loshicmaxa reloqoto'ot so'maxare.

3Ca' so Jesús inat ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai so fariseoipi, 'naaco': —¿Peeta'a qaỹasenta quiyim qaỹomatec ca ralolaxaic quiyi na'xa'a co'mataxaqui, loqo'm 'e'?

4Qam só'maq qomyipi ỹaatqajam i'maqajlem. Ca' so Jesús ipootau'a so ralolaxaic, ca chaqa'ma' imeuec nqai'en, ca' 'naapega quiyim eec.

5Ca' 'naapega so fariseoipi, 'naaco': —'Uo' cá caqamiri, no'm 'ue ca qalohi 'ashin, loqo'm ca ñii'lola, quiyim ta'ñigui aca ni'ỹa, ¿mesqai chaqa'ma' navicshiguim, 'eno'm nachinchigui ca na'xa'a co'mataxaqui?

6Qam sqaica ca ishit 'ue ca ỹa'xat quesaua'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Só'maq nalecseripi queso nashilaxac

7Ca co'na' so Jesús iuanchigui da 'neetari' so nalecseripi quiyim nca'atapegueu'a
ná'maq paguec loyac qa'xanaxaquiripi quesó'maq nqui'ỹaxala', ca' ỹa'ue da
laqataxac, 'naaco':

8—Ca no'm 'ue ca qami' lalecsec queca nashilaxac, se nqa'xañiri'ñi ca qa'xanqa'
paguec loyac, ma' sqoue noviro ca liỹa nalecsec qaỹapacqajnauec caqami'.

9Ca cá'maq qamiri lalecse' ishit quepegue' qami', ime, ca' 'naac: "'Ỹaañitem na
nqa'xanaxaqui'i' najo liỹa." Ca' ne'laxachirishiguim, qam 'ue na rayiloxo'e', ca'
nqa'xañirelec ca pa'aatec qa'xanaxala'.

10Vichiguiño' no'm qami' nalecsec, ca' nqa'xañiringui ca pa'aatec qa'xanaxala',
qaiyi ma' novi' cá'maq qami' lalecsec, ca 'naapega qami': "Qami' ñamígo,
na'itquena nqa'xañiriñi quena paguec loyac qa'xanqa'." Ca qaimaqachin qami'
quecauá'maq nqa'xañisa'anto.

11Ma' cá'maq chi ỹauaaque ca lecaic, ca' se qaimaqachin, chaqai cá'maq
neneequesenta, ca qaimaqachin.

12'Naapega qai'neeta só'maq ỹale talaxantaco': —Noma' 'ỹaañirec ca na'ic, loqo'm
'viichi' ca nqui'ỹaxac, sqai ỹalli' na namigoi'ipi, chaqai na rqaỹachi'ipi, chaqai na
qauochi' laseripi, chaqai na sqoỹoqaque quena ra'aachi' nesallaxanqaipi, ma'
caua'maxare ma'le lotqai ỹale' aqami', ca' 'ue ca coñichiguit lopilaxaset.

13Qam no'm 'viichi' ca nqui'ỹaxac, talaxañi' quena 'xoraic, chaqai na tot qaica ca
'negue, chaqai na ni'iraho naua lichil, chaqai na qai'laqaipi,

14qaiyi ỹaatqajam chalego ca ra'maxa'e'. Ma' na'maxare se ishit quiyim
rishivichiñi'. Qam qami' ma'le 'ue ca nishiuetenaxaqui', ma' ỹovita quiyim liỹa
qanca'laxatec ná'maq ỹaatqajam 'maxaraic da no'ueenataxac qomyipi.

Qaraloqojnaxana ca ỹaatqajam lodegaxat nqui'ỹaxac

15Ca co'na' 'qaachigui dajo so 'óna quesauá'maq nqa'xansañi, reloqotalec ca
nqui'ỹaxala', ca 'naapego' so Jesús: —Ỹaatqajam chalego loyac ma'le quecá'maq
nouanau'a ca na'ic ma' qoyinta'ñi ca lo'ueenataxanqa' ñi qota'a.

16Ca' so Jesús 'naaco': —'Uo' so ỹale ỹo'ueeto' so ỹaatqajam lodegaxat nqui'ỹaxac,
ca' relaataxan quiyim qoỹal ca 'xoic qom.

17Ca co'na' ỹovita ca laloqo' quiyim que'e, ca ila' so lelaatec quiyim 'naapegalo
caua lalecse': "Naguii, ma' mashic yá'ogue ỹa'maqatañi."

18Qam sá'ogue daachiguiñi na 'ue na ỹeguelec. Ca só'maq 'auaxaic 'naaco': "Ỹim
chita'gue quiyim seshiujnaxana yi ña'laua, ca' ỹim shic quiyim sa'ajnaxane'oga.
Ca' nagui ñi'xoresene'tot qami' quiyim chi yi'xoriñi'sac."

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca' so liỹa 'naaco': “Ỹim, qam chita'gue seshiujnaxanalo yaua cinco notauaripi toorollipi, ca' nagui sahotaque quiyim se'guen. Ca' ỹim chi qouaquiric chaqai yi'xoriñi'.”

20Ca' so liỹa 'naaco': “Aỹim, qam chita'gue so'on, ca' vichiguiño' ỹim se seshit quiyim shic.”

21Qam co'na' rapil so nelaatec, ca' ra'qaataxanem dá'ogue dajo só'maq na'co'. Ca só'maq na'co' ro'o. Ca 'naapego' so lelaatec: “Mo'e', quiteguelo naua nayico chaqai naua nayicolqai' quenajo na'a'. Ime, ca naviquiro ma'le na 'xoraiquipi chaqai na tot qaica ca 'negue chaqai na ni'iraho naua lichil, chaqai na qai'laqaipi.”

22Ca co'na' mashic shi'gom, ca lotqai novi' so nelaatec, ca' ra'qaataxan, 'naaco': “Qami' ña'co', mashic shi'gue so'uet da relaataxanaxaqui', qam qaiyiita 'ue nedaaqa'.”

23Ca' so 'co' 'naapego' so lelaatec: “Mo'e', quiteguelo ma'le naua nayico leta'al chaqai naua nayicolqai' chaqai repaquira'a na liỹa quiyim nenoxono, qaiyi no'xagui na iuo'.

24Ma' ỹim shinac quiyim sqaica ca quenataq 'auaxaic ỹalecseripi tot ishit quiyim ñouanaxaua quena noq.”

Da lqalaic quiyim qoyiguegue so Cristo

25Ca ỹaatqajam 'xoic na qom coỹareta'pegue' so Jesús, ca' so'maxare nqovilque'e, ca 'naaco':

26—No'm 'ue ca nacpegue' aỹim, qam no'm se ỹamaqa'gue ca leta'a, aca late'e, aca loua, llaalqa, caua lqaỹa' ỹale' chaqai caua lqaỹa' 'aalo, chaqai vire'ta dá'maq chi nachaalataxac, se ishit quiyim ỹapaxaguinatec.

27Chaqai ca sqai quegue aỹim, quiyim se ileualec aỹim, se ishit quiyim ỹapaxaguinatec.

28No'm 'ue ca 'óna caqamiri ỹahotaque quiyim no'xonshiguim aca naue, ca' ¿mesqai 'au nqa'xanñi quiyim retan, ime, ca' naloqochin, tegue' chi nalootañi acá'maq laseuete aca sham ỹo'uet?

29Chaqai no'm ỹo'uet cá'maq pa'aañi quiyim ỹahotaque no'xonshiguim, qam se ỹomat, ca ná'ogue ná'maq iuana chaqa'ma' i'neetac ca'maxare.

30Ca' qohinac: “Dajo ỹale mashic no'xonshiguim ada naue, qam se ỹomat.”

31Loqo'm ca nashi sham nalauate'e' ca liỹa nashi, ¿peeta'a sqai 'au nqa'xanñi, retan quiyim tegue' chi ishit nalo'guit ca diez mil nalliripi quiyim nalauate'e' ca naqueto'ot ca veinte mil qomyipi?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Chaqai no'm retan quiyim se nalo'guit, ca' ma' ñaq qoỹoqo'chiguit cá'maq liỹa nashi, ca ỹa'ue ca lelaatec quiyim rashiilaxanaque quiyim liyi se ipacta', ca' sqaicanqaida.

33'Eda da 'neeta quiyim 'ue cá caqamiri quiyim se ỹalat ná'ogue na louenqaipi, se ishit quiyim ỹapaxaguinatec.

Quena' na 'ue tot nochaua
(Mateo 5.13; Marcos 9.50)

34Na 'ue ỹaatqajam lo'yaxanec, qam no'm tot nochaua, ca' ¿negue' quet ca 'neeta quiyim liỹa qaỹouen?

35Ca' tot qaica ca taiguit, vire'ta sqa taiguit quiyim qainaxaguit na 'laua, loqo'm quiyim qaỹalecqajñiguit cá'maq qainaxalec ca nanaxanqa'. Qaidaata quiyim qaỹalat. Cá'maq 'vii caua lque'laa lauaco, ca' na'xaỹaxan.

Lucas 15

Qaraloqojnaxana aca qagreta quiyim na'laañi
(Mateo 18.10-14)

1Ná'ogo' na sauaqhuaiquipi chaqai na ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma, nqo'neetau'a so Jesús, ỹahotaque na'xaỹaxana.

2Ca' quedajo, so fariseoipi chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, queeteguelec se no'uen na ỹa'xatetac queso'maxare, 'naaco': —Dajo ỹale ỹacoñi'chiguit na sauaqhuaiquipi, chaqai lqui'ỹaxauaripi na'maxare.

3Ca' so Jesús ỹa'uo' so raloqojnaxana, 'naaco':

4—¿Negue' cá caqamiri, no'm cien aca lalo qagreta, ca 'ue aca 'oono'lli' na'laañi, mesqai po'an aca noventa y nueve quena no'ueenaxa, ca' idaanaque acá'maq na'laañi, vire'to' ma' ỹanata?

5Ca noma' ỹanata, ca illaalec na lallaac, ca ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi.

6Ca' ma' ỹoviro queca la'a', ca lapoonta' ca namigollipi chaqai ca la'aayaxauaripi. Ca' 'naapega: "'Maxaraic qamiri ñitoonaxaua', ma' mashic sanata añi ilo qagreta na'laañi."

7Ca' ỹim shinac chaqai 'nejem queda piguim ỹaatqajam 'xoic ca toonaxac quiyim 'ue ca qom sauaqhuaic netacocha queca noventa y nueve qomyipi 'maxaraic se ỹouen quiyim netacocha.

Qaraloqojnaxana aso nam chiróla na'laañi

8Loqo'm ¿negue' aca 'aalo quiyim hueeto'oto caua diez chiróla, ca 'ue aca na'laañi, mese copata'a aca lcoỹeraxanaxaqui, ca' i'lec ca la'a', qam ỹaatqajam 'xoic da letelaxa ra'iite'e vire'to' ma' ỹanata?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca' ma' ỹanata, ca lapoonta' na namigallipi chaqai na la'aayaxaua 'aallipi, ca 'naapega: “Netoonaxauahi aỹim, nagui mashic sanata ayí'maq ỹam chiróla na'laañi.”

10Ca' ỹim shinapegalo qamiri ỹaatqajam 'ue qai'neeta da netoonaxac ná'maq qota'a lelaatqaipi piguim laseripi, quena' 'ue ñi netacocha quena sauaqhuaiquipi.

Qaraloqojnaxana so ñaalec iualaxain ca lesallaxa

11So Jesús qai'neeta 'naac: —'Uo' so ỹale 'vio' saua dos llaalqa.

12Ca' so na'aasa quesaua'maxare 'naapego' so leta'a: “Qami' ita'a, nañaañirim dá'maq qatqajañisari' quiyim taalec aỹim isallaxa.” Ca' so leta'a ỹasectaqchigui da lesallaxa quesaua'maxare.

13Ca co'na' saqa' vite' saua na'xata', ca so ñaalec na'aasa imen sá'ogue só'maq chi louenec. Ca' aso laseuete i'xat, quepegue' so liỹa 'laua. Ca' quiyi, ca chi iualaxain aso lam, chaqai nalecqajantaugui na se no'uen da llicyaxac.

14Ca co'na' imeho sá'ogue aso lam, ca novi' so nqopaaxa lodegaxat queso neetalec 'laua. Ca' quiyi, so'maxare ỹaatqajam ỹoviro'ot da lqopaaxa.

15Ca' eec imitaque ca lo'ueenatec, ca quepegue' so ỹale chi la'a' sojo 'laua. Ca' sojo ỹale ilata só'maq na'laua quiyim reloxaỹa'a nqai'en aso lalo cooshipi.

16Ca' so'maxare ỹaatqajam 'ue da lishoxo quiyim ỹa'ic, ca' quema' quená'maq map ỹa'queetac so cooshipi, qam qaica ca ỹaanem.

17Ca' quiyi, ca ra'deenataxantac, 'naaco': “¡Ỹaatqajam cá'ogue ca ro'ueenataxantac queca la'a' ca ita'a ỹaatqajam se ỹouen na loq, qam ỹim quena seueta'ñi yalauat na ỹoqopaaxa!

18Aỹim sopila ma'le yi la'a' ca ita'a. Ime, ca' shinapega ma'le, shinaco': Qami' ita'a, ỹim 'uo' da ỹasauaxaset hueeto'ot ñi qota'olec chaqai caqami'.

19Ca' vichiguiño' nagui sqa taiguit quiyim 'ñirapiguiỹa' ỹim qachaalqui'. Ta'ta'a quiyim 'ñi'sahic relaachiqui'.”

20Ca' quiyi, ca' eec, pila yi la'a' so leta'a. Ca co'na' ñaq qoỹoqo'chiguit, ca so leta'a ỹauañi'chiguit so'maxare. Ca' ỹaatqajam 'uo' da le'xorenataxanaxa. Ca' ne'guenta ca'guit. Ca co'na' ỹovichiguit, ca' qa'aalegue chaqai nqo'goq.

21Ca' só'maq llaalec 'naaco': “Qami' ita'a, aỹim 'uo' da ỹasauaxaset hueeto'ot ñi qota'olec chaqai qami'. Ca' vichiguiño' sqa taiguit nagui quiyim 'ñirapiguiỹa' ỹim qachaalqui'.”

22Qam so leta'a 'naapego' so lelaatqaipi, 'naaco': “Chaqa'ma' coñiỹalo caua no'viiñi noho, ca' ỹañiñi nqai'ñii, chaqai ỹanñi nqai'ñii aca lichicshaqate chaqai caua lapelate'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Ime, ca' naviguiuo cá'maq ỹaatqajam 'uegaxasaq huaqui llaalec, ca' lauachii. Ime, ca ¡squi'ỹaq, so'ueetaq ca qaremaqachic!

24Ma' dajo ỹaalcolec mashic tot qaica, qam liỹa nca'leuec. Da'maxare mashic na'laañi, qam mashic sanataxa." Ca' qaỹo'uet sojo nemaqachic.

25Qam ñaqai hueeta'oga na no'ueenaxa só'maq ỹi llaalec. Qam co'na' rapilo, ca mashic ipalatau'a yi la'a', ca 'qaatapegueu'a so neviiguellipi chaqai so rasotaxaripi.

26Ca' roỹaxana so 'óna queso ne'naqaipi, ca inatetac chi negue' ca 'em qaỹo'uet dajo.

27Ca só'maq ne'nec 'naaco': "Ñi rqaỹa'e' novi', vichiguiño' ñi qata'ahi relaataxanlec quiyim qaỹalauat so ỹaatqajam 'uegaxasaq huaqui llaalec, ma' ñi'maxare novi' 'maxaraic chaqai no'ueenta."

28Qam só'maq lqaỹa ỹi ro'o, ca' se inoxono. Ca' vichiguiño' so leta'a que'oga, ne'xoresene'tot quiyim inoxono.

29Qam so'maxare 'naaco' queso leta'a: "Qami' 'yiiñite' ỹoto'o' naua ñaxari quiyim so'ueenataxantacot qami', chaqai se ỹauana quiyim se ña'xaỹaxana qami'. Qam se ỹauanapega quiyim 'ue ca 'oonoqui' 'ỹaañitem aỹim quetaq llaalec, qaiyi so'uet ca iqui'ỹaxac, ca ñouanta'ai' na ñamigollipi.

30Qam nagui novi' ñi qachaalqui' ma' chi iualaxain aso qadami' cana nanatqa lo'o', ca' lauataxañirelec, lauachi' so huaqui llaalec 'uegaxasaq."

31Ca' so leta'a 'naaco': "Qami' ỹaalcolec, qami' sqoỹoqape'oga caỹim. Ca vichiguiño' ná'ogue ná'maq hueetaỹot ná'ogue qatooỹaqui'.

32Qalaxam nagui 'maxaraic quiyim so'ueetaq ca qarqui'ỹaxac quiyim ñitoonqatac. Ma' ñi rqaỹa'e', ñi'maxare mashic tot qaica, qam lot liỹa nca'leuec; ñi'maxare mashic na'laañi, qam mashic sanataxa."

Lucas 16

Qaraloqojnaxana so neloxoỹaq se ỹa'maxata'gue ca leloxoiqatecsec

1So Jesús 'naapega qai'neeta so lapaxaguinatqaipi: —'Uo' so ỹale ỹaatqajam nesallaxanec. Ca' so'maxare 'uo' so roỹaxana reloxoỹa'a nqai'en so la'a'. Ca' qara'qaataxana'a so'maxare quesojo neloxoỹaq queso la'a', so'maxare chi iualaxaintac da lesallaxa so na'co'.

2Ca' so na'co' roỹaxane'oga so'maxare, ca 'naapega, 'naaco': "¿Negue' ca 'neeta dá'maq qaỹa'xatetac caqami'? Naloqojñi' ma'le ca ro'ueenataxanaxaqui'. Ime, ca' nodo'iro quenajo, ma' totqa qami' neloxoỹaq ma'le quiyi ỹa'a'."

3Ca' sojo neloxoỹaq queso na'a' ra'deenataxantac, 'naaco': "¿Negue' ca shinto' nagui, ma' ñi ña'co' tot ỹa'ue ca ỹo'ueenatec? Ma' ỹim qaica ca iquesaxanaxa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quiyim so'ueenataxan quena 'laua. Chaqai 'xoic da ipocoxo quiyim saỹaata da ỹashiilaxanaxac.

4Ajá'a, sanata nagui da shine'tegue, qaiyi 'vii ma'le caua iconchiguit aỹim quiyim 'ue ca sau'a ca la'a', ma' qaica ca ỹo'ueenatec.”

5Ca roỹaxane'oga 'onatac nqai'en quesó'maq no'ueenaho la'uale queso na'co'. Ca só'maq 'au ỹoviro inat, 'naaco': “¿Ỹote' aca ra'ualli'i' queso ña'co'?”

6Ca' so'maxare 'naaco': “Cien aso lahi' na aceite so ỹa'uale.” Ca só'maq neloxoỹaq queso na'a' 'naaco': “'Ana na ra'ualli'i' lomalate; qamqai', nqa'xañiriñi. Ime, ca 'chiriñi caua cincuenta.”

7Ime, lotqai inat so liỹa, 'naac: “Qam qami' ¿ỹote' aca ra'ualli'i'?” Ca so'maxare 'naaco': “Cien naloqojnaxaqui na trigo.” Ca só'maq neloxoỹaq queso na'a' 'naaco': “'Ana na ra'ualli'i' lomalate; 'chiriñi aca ochenta.”

8Ca' so na'co' retan so se no'uen lelaatec, quiyim so'maxare se ỹouene'te ca 'ne'tegue ca lo'ueenataxanaxac. Ma' 'eda da 'neeta quena hueetalec na 'laua, ma' na'maxare ỹaatqajam se qalana'a quiyim 'ue ca 'ne'tegue queca liỹa, sqai 'nejem ná'maq hueetaugui ná'maq re'qoochiguiñi.

9Ca' vichiguiño' saqachiỹaxaua' qamiri quiyim 'ueenataxañiỹa dá'maq lesallaxa ná'maq qomyipi ỹo'ueeteta'pe naua se no'viiñi, qaiyi 'ue ca namigohi, qaiyi ma' ỹovita imeho da nesallaxa, ca' ishit quiyim 'ue ca ỹacoñiguita qamiri queca na'a' sqaica lqodoc queda piguim.

10Cá'maq ỹa'maxate'tegue quiyim sqa lo ca reloqota'a, ca chaqaida 'neeta ỹa'maxate'tegue quiyim 'xoic ca reloqota'a. Qam ca se ỹa'maxata'gue cá'maq sqo vite', qai'neeta se ỹa'maxata'gue ca 'xoic quiyim reloqota'a.

11Ca' vichiguiño' queda 'neeta quiyim sqa 'maxachiỹa'gue da lesallaxa na qomyipi sauaqhuaic, ca' ¿nega'ỹo' ca ishit quiyim pi'ỹa'alo qamiri quiyim pataxalgoto qamiri cá'maq ỹaatqajam nesallaxa?

12Chaqai no'm sqa 'maxachiỹa'gue cá'maq ỹoqa'a, ca' ¿nega'ỹo' ca ỹaanema qamiri cá'maq ralamaxarichii?

13Qaica ca nelaatec ishit quiyim ro'ueenataxanoto caua dos na'cooro', ma' noquii'a ca 'óna, ca nqo'ta ca liỹa, loqo'm na'xaỹaxane'ta ca 'óna, ca sqaica ca ỹauaaque ca liỹa. Chaqai se qaishit qaro'ueenataxanot ñi qota'olec, chaqai ca nesallaxa.

14Ca' 'qaatapega dajo sá'ogue so fariseoipi ma' ỹaatqajam lqo'itaxat da nesallaxa, ca chi i'neetac so Jesús.

15Ca' so Jesús 'naapegalo': —Qamiri ma' nachaxañitac quiyim qamiri huagaxaraqa quena qom, qam ñi qota'olec ỹa'deene' naua re'taxanatahi. Ca'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quecá'maq na qomyipi ỹaatqajam 'xoic lecaic nqai'en, ca' cajo ỹamaqa'gue ñi qota'olec.

Ná'maq naqataxaquipi chaqai dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo

16Na naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés chaqai da lapaxaguinataxanaxac na la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a ñaqa 'uo' na' novi' so Juan. Ca' quiyi, ca qaỹa'xat da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo, ca ná'ogue na qomyipi ỹaatqajam 'xoic da leuogoxo, ỹahotaque quiyim inoxoneu'a da'maxare.

17Qam paguec se qalaq quiyim ime na piguim chaqai na 'laua, qam se ishit quiyim se ipaguigui cá'maq ỹa'xat ca 'oonoqui' quena nerec quená'maq naqataxaquipi.

So Jesús ỹa'xat da leloxoỹaxac ca nalate'e' aca loua

(Mateo 19.1-12; Marcos 10.1-12)

18Ca qom quiyim nalate'e' aca loua, ime, ca lotqai o'ñiguit aca liỹa 'aalo, ca' ca'maxare 'ue ca lasauaxaset. Chaqai cá'maq o'ñiguit aca 'aalo nalate'e' ca loua, qai'neeta 'ue ca lasauaxaset.

So ỹale ỹaatqajam nesallaxanec chaqai so Lázaro

19'Uo' so ỹale ỹaatqajam nesallaxanec, so'maxare ỹansegueñi naua paguec loyaague' noho, chaqai qaica 'nejme'. Ca' so'maxare ỹo'ueetetac quenaua'que naua na'xata' ca lodegaxat lqui'ỹaxac.

20Chaqai qai'neeta 'uo' so ỹale ỹaatqajam 'xoraic, leenaxat Lázaro. So'maxare ỹaatqajam no'qaata na loshicmaxa quena li'i na lquenaxa, ca' so'maxare nqa'xantañi quena 'laua, nqa'xantau'a na lahi ñi lauo' lasom so nesallaxanec.

21Sojo 'xoraic nishiitaque quiyim quemategue na lete na na'ic najñi queso lqui'ỹaxala' so nesallaxanec. Chaqai vire'ta na pioqripi quepegue', colliitac na li'i na loshicmaxa so'maxare.

22Ca 'uo' so na'xa'a, ca' sojo 'xoraic ileu. Ca' anac na lelaatqaipi piguim laseripi ñi qota'a, ca' ỹaueguegue da piguim cá'maq neeta'ñi so Abraham. Ca' so nesallaxanec qai'neeta ileu. Ca' qaishinñi.

23Ca co'na' so nesallaxanec ỹaatqajam 'xoic da le'xoric queca hueeta'ñi lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi. Ca' quiyi, ca' ra'ishiguim, ca iuane'ta so Abraham ỹaatqajam qoỹoqoshi'ma, chaqai so Lázaro huaqate'e' so'maxare.

24Ca' ỹaualaq, 'naaco': “Qami' ita'a Abraham, yi'xoriñi'. Ñaq nelachi' na Lázaro, quiyim pi'guiloxolaxat na lo'lo ada lpalaaqate queca huaxaỹaq, ca' anac quiyim ipenachit ñi ỹo'legaxanaxat, mashic ỹapaguec na i'xoric quena seuetañigui norec.”

25Qam so Abraham 'naapego' so'maxare: “Qami' ỹaalec, no'viñitegue quiyim caqami', ma' ỹaatqajam qaica ca viñire'e na' llaq rca'lli'sauec, qam ñi Lázaro se

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

no'uen na'le. Ca' nagui ñi'maxare 'xoic da nqouagaxa quenajo neeta'ñi, qam qami' 'xoic da re'xoriqui'.

26Chaqai sqaidaata quedá'ogue dajo, ma' 'ue na ỹaatqajam qoỹoqochi'ñigui lqodoc hueetanguilo qamiri qai'neeta coqomi'. Ca' vichiguiño' se ishit quiyim 'ue ca chicqochi'ñi najo quiyim ta'ñina, chaqai se ishit quiyim 'ue ca chicqa'ñina, ca naashi'ma na senqata'ñi."

27Ca' so nesallaxanec 'naaco': "Qami' ita'a Abraham, ñi'xoresene'tot qami' nagui quiyim lachi' ñi Lázaro quiyim quepegue' yi la'a' ca ita'a,

28yi'maxare neesa'ñi caua cinco ỹaqaỹa', qaiyi ra'qaataxanema, qaiyi caua'maxare sqa nara'a qai'neeta najo ne'xoyaqa'."

29Qam so Abraham 'naapego' so'maxare: "Caua'maxare shi'gue hueeto'oto ana lerecse so Moisés chaqai so la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a, ca' ¡chaqainaua ma'le na'xaỹaxanalo!"

30Ca' so nesallaxanec 'naaco': "Ajá'a, qami' ita'a Abraham, qam no'm 'ue ca quiyim liỹa nca'leuec quena leuaxaiquipi, ca' quepegueto caua'maxare, ca ishit quiyim netogochigui na lauel, ca' ỹaxañiñi naua lanatqa."

31Qam so Abraham 'naaco': "Quiyim se na'xaỹaxana so Moisés chaqai so la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a, ¡qaiyiita sqai huelec, 'eno'm 'ue ca liỹa nca'leuec, chicqochi'ñi ca leuaxaiquipi!"

Lucas 17

Da lichic queca qom quiyim 'ue ca lasauaxaset

(Mateo 18.6-7, 21-22; Marcos 9.42)

1So Jesús 'naaco' queso lapaxaguinatqaipi: —Aỹim ỹaatqajam sa'deenta quiyim sqoue ca 'em quena qom 'ue ca lasauaxaset; qam ¡'xoic le'xoric ca qom quiyim 'ue nqai'en ca lasauaxaset ca liỹa!

2Ca no'm 'ue ca sham chicqochigui ca lasauaxaset ca 'óna quenajo collo'olqaipioqui', ca'maxare paguec la'maxa quiyim qaicoñira'gue na lqosot ca qa' lodegaxat nopoxoiqataxanaxat, ime, ca' qainaxañigui aca huaaxai.

3Ca' rovichiỹari'o'. No'm ca rqaỹa'e' ỹo'uet ca se ỹa'maxañi caqami', ca' taxahita ca'maxare. Ca no'm netogochigui na lauel, ỹadalaxat ca no'ueenataxac, ca' mesqo quirapeguem, 'xoriñi'.

4'Eno'm chaqai ỹovi' siete ỹo'uet ca se ỹa'maxañi queca na'xa'a, chaqai siete rapilau'a qami' quiyim 'naapega qami', 'naac: "Nagui tot sopilalec 'ue ca so'uet se ỹa'maxañi caqami'", ca' qami' paguec la'maxa quiyim sqo quirapeguem chaqai 'xoriñisac ca'maxare.

Dá'maq 'neeta da lquesaxanaxa ca npi'ỹaxac

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca' so lelaatqaipi 'nerapego' so Jesús, 'neraco': —Qami' qara'gaxala', noquigaqchirishiguim ma'le ca qarpi'ỹaxac.

6Ca' so qara'gaxala' 'naapegalo' saua'maxare, 'naaco': —Qamiri quiyim 'ue ca rpi'ỹaxaguii quiyim lecaato'lli' ana la ana leenaxat mostaza, ca' 'ñiỹapega ada qo'paq late'ogue', 'ñiỹac: “Oquire'e na ñi'sa'ñi, ime, ca' nqo'ñiri'ingui aso huaaxai”, ca' ada qo'paq na'xaỹaxane'talo qamiri.

Da lo'ueenataxanaxac cá'maq qailaretac

7No'm 'ue ca 'óna caqamiri 'ue ca lelaatec, quiyim ca'maxare chicqa'oga na no'ueenaxa quiyim ỹomat lasaugaxanaxac, loqo'm reloqota'a ca qaloi'ipi, ¿peeta'a qami' shichi' 'ñirapega: “Nenoxoñiro, nqa'amiriñi, qui'i'”?

8'E', ta'ta'a quiyim 'ñirapega: “'Maxachiriñi ca noq, chaqai quelollira'pegue' aỹim, toco' ma' ime sque'e chaqai ñi'et. Ca' qaigueme shichi' qui'i' chaqai ni'chi' qami'.”

9Ca' ¿peeta'a shichi' quiyim 'ỹaañitem ca na'aachicyaxaqui' ca relaachiqui' quiyim mashic ỹomat cá'maq lachirelec? 'E'.

10Ca' da 'neeta ma'le caqamiri ma' ỹovita quiyim ime dá'ogue da qailarelgoto qamiri quiñi qota'olec, ca' 'ñiỹac: “Qomi' ma' qomi' nelaatqa, ỹaatqajam qaica ca shinaxague, ma' ná'maq so'ueetqatac chaqainaata ná'maq chi qailaroxolec.”

So Jesús ỹomatec so diez qomyipi rishiita na loshicmaxa

11Ca co'na' mashic eec so Jesús taigue da Jerusalén, quiichiguilo' yaua 'lauari huauguilo yi Samaria chaqai yi Galilea.

12Ca co'na' ỹovita só'maq hua'ñi na na'aaterolqai', ca' qaỹanaqta'guit so'maxare queso diez qomyipi mashic rishiita na loshicmaxa, qam qoỹoqo'ta yi hueete'e queso'maxare.

13Ca' ỹaualqagui, 'naaco': —Jesús, qami' napaxaguinataxanaq, qare'xoriñi'.

14Ca' so Jesús co'na' iuana so qomyipi, ca' 'naapego': —Quiipegue', nachaxañiu'a cá'maq letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Ca' co'na' queeta'gue so nayic so qomyipi, ca chaqa'ma' imeuec.

15Ca so 'óna queso qomyipi co'na' iuana quiyim mashic imeuec na loshicmaxa, ca' pil, ỹaantacot da na'aachicyaxac ñi qota'olec, ỹaatqajam ỹaualqatari'.

16Ca ỹa'yi'iñi naua le'cootal queca reloqota'ñi so Jesús, ỹaatqajam ỹoviraqta'guit na latap na 'laua, ca' ỹaantacot da na'aachic so'maxare. Qam sojo ỹale, so'maxare le'ec yi Samaria.

17Ca' so Jesús 'naaco': —¿Mesqai diezo' ca imeuec nqohin na loshicmaxa? ¿Hueesa'gue caua liỹa' nueve?

18Yijo chicqa'a ca liỹa 'laua, ¿chaqaiyiito' yi'maxare 'oonoqui' rapil ỹaanot da na'aachicyaxac ñi qota'olec?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca' 'naapega so ỹale, 'naaco': —Ñirishiguim ma'le. Ime, ca' qui'. Mashic qami' remi'rec, ma' qami' vi'relec.

Da 'neeta ca loviraxac dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo

(Mateo 24.23-28, 36-41)

20Ca' so fariseoipi inatetac so Jesús lagui novi' cá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Ca' so'maxare saat, 'naaco': —Ca loviraxac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac najo, ca'maxare se re'xogui.

21Chaqai se qohinac: "'Ena hueeta'ñi", loqo'm "'Eda hueeta'gue"; ma' da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a mashic hueetanguilo qamiri.

22Ca' 'naapega so lapaxaguinatqaipi, 'naaco': —'Vio' ma'le caua na'xata' quiyim qamiri viitaque huañiỹa 'eno'chaqai 'oonoqui' quecaua na'xata' najo ỹale llaalec ma' liỹa novi', qam sqai huañiỹa.

23Ca' quiyi ma'le, ca' qohiñiỹapegaxaua': "Najo hueete'e", loqo'm "'Iyi hueeta'ñi." Qam mesqo quii, chaqai se coỹari'tegue.

24Ma' 'nejem quiyim qaiuana ca lauaq ca nqai'legaxa quena' nqai'lliguiñi quená'ogue na piguim, ca' chaqaida 'neeta ma'le ca loviraxac najo ỹale llaalec ma' ỹovirelec quiyim ca na'xa'a quiyim rapil.

25Qam 'au quiyim 'xoic ma'le ca le'xoric, chaqai se qaicoñiguit quena qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata'.

26Ca 'nejem ma'le da 'neete' saua ñaxari hueetauguilo nallaaqo' so Noé, ca' chaqaida 'neeta ma'le caua na'xata' ma' rapil najo ỹale llaalec.

27So qomyipi que'eetac, chaqai ne'teetac, shiltecta' chaqai ỹaantapeguec ana llaallipi quiyim 'on, chi ỹovireta'a so na'xa'a co'na' so Noé inoxonougui aso lo'ueenata qom lahi' huaxaỹaqse. Ca' naco' so ỹaxat, ca' nomachichiguiñi sá'ogue so qomyipi.

28Ca' chaqaida 'neete' saua ñaxari hueetauguilo so Lot: so qomyipi que'eetac, chaqai ne'teetac, chaqai chi nemeentecta', chaqai danaxantac, chaqai ỹo'ueeteta'pe naua la'aate'.

29Qam co'na' so Lot ca'e yi na'a' Sodoma, ca' naco' so norec ỹalliqui'chiguit na quiquiaxaic, chicqo'ot na piguim, ca' ỹalauat sá'ogue so qomyipi.

30Ca chaqaida 'neeta ma' ỹovi' ca na'xa'a quiyim liỹa nachaxan najo ỹale llaalec.

31Ca' quecajo na'xa'a, no'm 'ue ca hueetalec na lelaq ca lauo', chaqai 'ue ca hueetaugui louenec ca lauo', se renotec quiyim queu'a; chaqai no'm 'ue ca hueeta'oga ca no'ueenaxa, mesqo pila'a ca la'a'.

32Totaxan 'laxachiỹo' da 'neeta na'le aso loua so Lot.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ma' ca ỹahotaque nca'laxatec da nachaalataxac, ca' na'laxatañi; qam ca na'laxatañi da nachaalataxac, ca' chaqaica cá'maq nca'laxatec.

34Ca' ỹim shiñiỹapegaxaua' quecajo pe 'vio' ma'le caua napaata'anta', qam 'oonoqui' ma'le ca qaỹauec quecaua'maxare, qam ca liỹa qano'ueenaqtañi.

35Chaqai 'vio' ma'le caua dos 'aalo ra'daxanta'pe, huaqata'ta', ca' 'oono'lli' ma'le aca qaỹauec, chaqai aca liỹa qano'ueenaqtañi.

36Chaqai 'vio' ma'le caua dos ỹale' hueesalec na no'ueenaxa, ca' 'oonoqui' ma'le ca qaỹauec, qam ca liỹa qano'ueenaqtañi.

37Ca co'na' qara'qaachigui dajo, ca' qainat so'maxare, qohinaco': —Qami' qara'gaxala', ¿canchaqai hua'gue ma'le dajo? Ca' so'maxare 'naaco': —Cá'maq hueeta'gue ma'le ca leuaxaic, ca chaqaica ca hua'ñi ca lapooqo' na ratecsanyipi.

Lucas 18

Qaraloqojnaxana aso pa'ỹe chaqai so nimiitaxanaq quena nasauaxaset

1So Jesús ỹa'uo' ca raloqojnaxana co'na' ỹahotaque quiyim rapaxaguinataxanegue quiyim se neme ca qouagaxainaxac ỹaatqajam se qoỹaxanñi.

2Ca' 'naapegalo': —'Uo' so na'a' neeta'ñi so nimiitaxanaq quena nasauaxaset. So'maxare sqaica ca ỹauaaque ñi qota'olec chaqai ná'ogue na qomyipi.

3Ca' quesojo na'a' qai'neeta neeta'ñi aso 'aalo pa'ỹe. Ca' aso'maxare piltau'a so ỹale, ỹashiilatac quiyim ñaqai qaro'ootaxanlec aso'maxare queso npa'guenaxaua.

4Qam sojo ỹale ỹaatqajam 'vio' saua na'xata' quiyim se na'xaỹaxana aso'maxare. Qam co'na' shi'gom, ca so'maxare ra'deenataxantaco', ca 'naaco': “Aỹim 'eno' sqaica ca sauaaque ñi qota'a chaqai ná'ogue na qomyipi.

5Qam asojo pa'ỹe mashic ỹapaguec se yayaxanac, ca 'maxaraic quiyim so'ootaxanlec aso'maxare, qaiyi ỹaxanñi quiyim rapiltau'a ỹim. 'Ase' no'm ỹoviraqchigui aỹim, ca so'ỹa.”

6Ca' so qara'gaxala' 'naaco': —Ca' 'eda da 'naaco' na'le so nocqaic nimiitaxanaq quena nasauaxaset.

7Ca' ñi qota'olec ¿se iuejelco' qai'neeta ca lca'acseripi quiyim ne'xoresentacot ñi'maxare naua'que naua na'xata' chaqai naua piri? Ca' ¿peeta'a 'uo' ca nauaantaque nqai'en? 'E'.

8Ca ỹim shiñiỹapegaxaua' quiyim chaqa'ma' iuejlec. Qam ma' najo ỹale llaalec rapil, ¿peeta'a ñaqa 'uo' ca npi'ỹaxac ma'le quená'maq hueetalec na 'laua?

Qaraloqojnaxana so fariseo chaqai so ỹacona'piguit ana nishiuetenaxanqate queso nashi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Sauaxat ná'maq 'neetapega quiyim 'maxaraic qomyipi, ca se ỹacoñiguit na liỹaripi, ca' so Jesús ỹa'uo' so liỹa raloqojnaxana, 'naaco':

10—'Vio' saua dos qomi' querepegue' añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyim nqouagaxaine'. Ca' so 'óna quesaua'maxare fariseo, chaqai so liỹa ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi na'ñi yi Roma.

11Ca' so fariseo nachaatetañi, 'ne'teco' quen yí da nqouagaxainaxac: "Qami' qota'olec, qami' saanot da ña'aachic, ma' sqai shinta na liỹaripi, ma' cuataxairipi, hualoxonyipi, chaqai lapaatapi'ñi' aca se loua. Chaqai sqai shinta nataxare' ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi quiyi Roma.

12Ỹim dos pilac quiyim ñqopaaqachilta' quiyaua siete na'xata', chaqai ỹim soỹoote'oga añi 'óna quiyaua diez quená'ogue caná'maq ỹauegue, ca' saanot qami'."

13Qam so ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi, qoỹoqo'ta yi hueete'e, chaqai se ra'ishiguim quena piguim. Chaqaidaata quiyim ỹouaxantalec ana lotogue, ca 'naaco' quen: "¡Qami' qota'olec, yi'xoriñi', ma' ỹim sauaqhuaic!"

14Ca' ỹim shiñiỹapegaxaua' quesojo ỹale co'na' pila ca la'a', ca' ỹaatqajam qaỹa'maxarenta quiñi qota'olec, ca' sqai 'nejem so fariseo. Ma' ca chi nemaqachin, ca' sqaica ca lemaqachic nqohin; qam ca se nemaqachin, ca chaqaica ca 'xoic ca lemaqachic nqohin.

So Jesús ỹaanem da no'uen llicyaxac so ñaaqaipioqui'

(Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16)

15Ca' qai'neeta qanauega'a na ñaaqaipioqui' so Jesús, qaiyi so'maxare ỹashil-lec. Qam so lapaxaguinatqaipi co'na' ỹauanchigui dajo, ca' qaretaxaỹa ná'maq nauecqataxanaripi.

16Qam so Jesús roỹaxane'ogalo saua nale', ca' 'naapegalo: —'Xañiỹac na ñaaqaipioqui' ñaqa nacpegue' aỹim, chaqai se quepaqchita'piguit; ma' ca hueetaugui da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo, ca'maxare neneequesenaxai 'nejme' naua'maxare.

17Ma' ỹim shinapegalo qamiri quiyim ca ỹacoñiguit da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo quiyim sqai 'nejem ca noctoqui', ca ca'maxare se inoxono.

So ne'nec nesallaxanec retaqata'pegue' so Jesús

(Mateo 19.16-30; Marcos 10.17-31)

18Ca' 'uo' so eec queso na'gaxalateripi. Ca' inat so Jesús, 'naaco': —Qami' huagaxaraic napaxaguinataxanaq, ¿negue' ca shine'tegue quiyim sovirau'a ca nca'laxa sqaica lqodoc?

19Ca' so Jesús 'naaco': —¿Chi'negue ma' 'ñirapiguiỹa' ỹim huagaxaraic? Ma' qaica ca liỹa ñí'maq huagaxaraic, qaiñiita ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Qami' peeta'a 'yiiñi' na nelaataxanaxaquipi da 'neeta ma' 'naac: “Se rapa'ira'ñi' aca mese roua'e'; se ỹa'maxañi quiyim lauataxañi'; sqo cachi'; se na'majñirelec ca liỹa; na'xaỹaxañita ca qataa'i' chaqaca qachii'i'.”

21Ca' so'maxare 'naaco': —Ajá'a, ná'ogue na'maxare ỹaatqajam ña'xaỹaxane'ta, shi'gue na' llaq aỹim noctoqui'.

22Ca co'na' 'qaachigui dajo so Jesús, ca 'naaco': —'Uo' da 'oonoqui' saqa'leca caqami': miiñi' ma'le ná'ogue na rovinqui'. Ime, ca' 'ỹaañirougui na 'xoraiquipi, qaiyi 'ue ca resallaxa'e' hueeta'gue da piguim. Ca' ma' ime, ca anaqui', co'uaachitegue aỹim.

23Qam sojo ỹale co'na' 'xaỹa dajo, ca' ỹaatqajam rachicota, ma' so'maxare ỹaatqajam nesallaxanec.

24Ca' so Jesús co'na' iuana so'maxare quiyim ỹaatqajam rachicota, ca' 'naaco': —¡Ỹaatqajam 'xoic lqalaic quena nesallaxanqaipi quiyim inoxoneu'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo!

25Ỹaatqajam 'ue da lqalaic aca nauaanaxanaxa late'e quiyim taugui nqohin ca 'na lauac, qam ỹapacauec lqalaic queca nesallaxanec quiyim inoxoneu'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

26Ca' quedajo, ca quená'maq na'xaỹaxantac 'naaco': —Ca ¿nega'ỹo' ca ishit qanca'laxatec?

27Ca' so Jesús 'naaco': —Cá'maq na qomyipi se ishit ỹo'uet, qam ñi qota'olec ishit ỹo'uet.

28Ca' so Pedro 'naaco': —Qami' qara'gaxala', qomi' ño'ueenaxatqatañi cá'ogue ca qarouenqaipi, ca' ñanaguinaxague qami'.

29Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam llic da shiñiỹapegaxaua', quecanchaqaica quiyim ca'e ca la'a', loqo'm caua leta'al, loqo'm ca lqaỹaripi, loqo'm aca loua chaqai ca llaalqaipi, sauaxat quiyim hueetaugui da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo,

30ca'maxare paguec 'xoic ca icoñiguit nagui quenaua na'xata' seuqatauguilo, chaqai ca nca'laxa sqaica lqodoc ñaqa naataho.

So Jesús lotqai ỹa'xatau'a da lelauaxa

(Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34)

31Ca' so Jesús roỹaxana so doce lapaxaguinatqaipi, ca ỹoỹoota'ogalo, ca' 'naapegalo': —Nagui qomi' saxague da Jerusalén, ca hua'ñiyi ma'le quiyim ipaquichigui ná'ogue na na'qaatec quenajo ỹale llaalec dá'maq ỹiriñi só'maq la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a.

32Qam qoỹaanougui ma'le na chicqauec qomyipi, ca' qai'neetac chaqai qaishiuentac chaqai qanatoqot.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Chaqai qaỹouaxantac ma'le. Ca' ma' ime, ca qaỹalauat. Qam ma' ỹovirerec caua tres na'xata', ca' liỹa nca'leuec.

34Qam saua'maxare se ỹa'yiinchiguit dajo. Se ỹa'deene' ca 'neeta dá'maq qohinac. Ma' dá'maq qaỹa'xatetac se ỹa'deene'.

So Jesús nauanñi nqai'en so qai'laq na'ñi yi Jericó

(Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52)

35Co'na' so Jesús ipalatau'a yi na'a' Jericó, ca 'uo' so qai'laq nqa'xantañi quena lahi so nayic. So'maxare rashiilaxantac.

36Ca so'maxare co'na' 'xaỹaque quiyim 'xoic so qomyipi queeta'pegue yi'maxare, ca renataxan negue' cá'maq sham 'ue.

37Ca' qara'qaataxanem so'maxare quiyim so Jesús, le'ec yi Nazaret, só'maq queetalec yí'maq hueeta'ñi so'maxare.

38Ca' so qai'laq ỹaualaq, roỹaxan, 'naaco': —¡Jesús, chaqaqami' llaalec so nashi David, yi'xoriñi'!

39Ca só'maq 'auetauec qomyipi cochaqatac so'maxare quiyim i'maqata, qam so'maxare paguec netenegue da loỹaxanaxac: —¡Qami' llaalec so nashi David, yi'xoriñi'!

40Ca' so Jesús hua'e, ca relaataxana so'maxare quiyim qaỹaviguiri'. Ca co'na' sqoỹoqaque so'maxare, ca' inat, 'naaco':

41—¿Negue' ca viisaque quiyim so'uet caqami'? Ca' so'maxare 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', sahotaque quiyim nauañiñi naua ñqote'.

42Ca' so Jesús 'naaco': —¡Nagui coñichiguit quiyim liỹa neuañiriñi! Qami' nagui remi'rec, ma' qami' vi'relec.

43Ca' quiyi, ca so qai'laq neuanñi, ca' co'uaategue so Jesús, imaqachintac ñi qota'a. Chaqai sá'ogue so qomyipi só'maq iuanchigui dajo qai'neeta imaqachintac ñi qota'a.

Lucas 19

So Jesús chaqai so Zaqueo

1Ca co'na' so Jesús queetaugui yi na'a' Jericó.

2Ca' queso na'a' na'ñi so ỹale nesallaxanec, leenaxat Zaqueo. So'maxare la'gaxala' ná'maq ỹacona'piguit ana nishiuete so nashi na'ñi yi Roma.

3Ca' so'maxare ỹahotaque ỹauana so Jesús. Qam se iuana, ma' 'xoic na qom, chaqai se ladocoqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca' ni'guinshiguim 'aua'gue da taata'gue so'maxare, ma' ỹahotaque quiyim ỹauana. Ime, ca' quishi'megue aso qo'paq leenaxat sicómoro na'ñigui so nayic quiyí'maq sham que'tegue so Jesús.

5Ca' so Jesús co'na' ỹovita so'maxare, ca ra'ỹaashi'megue. Ca 'naapego': —Zaqueo, chaqa'ma' renochirec, ma' ỹim sahotaque quiyim shicpegue' ca ra'aachi' quena na'xa'a.

6Ca' so Zaqueo ỹaatqajam chaqa'ma' renotec, ca' ỹa'maqachigui lauel, ca ỹauegueu'a ca la'a' so Jesús.

7Ca co'na' qaỹauanchigui dajo, ca chaqa'ma' 'ue na qaỹa'xat, qohinaco': “So Jesús quepegue' yi la'a' so sauaqhuaic.”

8Ca' so Zaqueo nachajñi, ca 'naaco' queso qara'gaxala', 'naac: —Qami' ỹa'gaxala', aỹim ma'le sasectaqchigui na lavinñi na isallaxa. Ime, ca' saanem na 'xoraiquipi. Chaqai no'm 'ue ca socacha ca louenec chi sayinta, ca sopilaqtem, qam cuatro nqaishine'.

9Ca' so Jesús 'naaco': —Nagui quena na'xa'a, ca novira'o' da nca'laxa najo na'a', ma' dajo ỹale qai'neeta llaalec so Abraham.

10Ma' najo ỹale llaalec, na'maxare anac quiyim idaantaque chaqai quiyim nca'laxatec ná'maq ỹo'meetac qomyipi.

Qaraloqojnaxanalo saua diez chiróla

11Ca co'na' so qomyipi ñaq na'xaỹaxantapega so Jesús queda ỹa'xatetac, ca so'maxare ỹa'uo' ca raloqojnaxana, ma' mashic tot qoỹoqaque yi Jerusalén. Ma' so qomyipi pe'taxantaque quiyim mashic ỹovita ca laloqo' quiyim ñi qota'a ỹoiquentac ná'ogue najo.

12Ca' so'maxare 'naaco': —'Uo' so ỹale chicqaugui ná'maq ỹaatqajam 'maxaraiquipi. Ca so'maxare eec, quepegue' ca liỹa 'laua qoỹoqo'ta quiyim qoỹano nashi. Ca' ma' ime, ca rapil.

13Ca co'na' ipalata'a eec, ca roỹaxanalo saua diez lelaatqa. Ca ỹaanem añi 'oono'lli' que'óna quesauá'maq diez nichiróla, qam cañi 'oono'lli' 'xoic lecaic. Ca' 'naapegalo': “'Ueenataxañiguiỹo' anajo nam, nimiiñitac, toco' ma' liỹa ñovi', yapil.”

14Qam so qomyipi chi la'a' sojo 'laua ỹaatqajam ro'ỹa so'maxare. Ca' qaỹa'vio' saua qailate' coỹaresalec so'maxare quiyim qohinac: “Qomi' se sa'maxarenaq quiyim qarashi najo ỹale.”

15Qam qaiyiita qoỹano quiyim nashi so'maxare. Ime, ca' rapila so la'a'. Ca co'na' mashic novi', ca roỹaxane'ogalo saua lelaatqa quesauá'maq ỹaanema aso lam, ma' ỹahotaque quiyim ỹa'den ỹote' aca lauegue que'óna.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' so 'auaxaic noviro, 'naaco': “Qami' ỹa'gaxala', ana qadami' ỹovi' diez ayi dalaxai lauegue.”

17Ca' so nashi 'naaco': “Ajá'a, maq no'uen, ỹa'maqachiguiñi, ỹaatqajam qami' no'uen nelaatec. Ma' qami' na'maxachite' quecá'maq sqa lo, ca' nagui qami' sanagui quiyim qami' nashi, reloxoiqachicshiqui' ca diez na'aateripi.”

18Lotqai nac só'maq co'uaataxantaho, ca 'naaco': “Qami' ỹa'gaxala', ana qadami' ỹovi' cinco yaua laueque dalaxai.”

19Ca' qai'neeta qohinapega so'maxare: “Qami' qai'neeta qami' sanagui nagui quiyim qami' nashi, ra'irelgoto caua cinco na'aate'.”

20Lotqai anaco' só'maq pa'aatec, ca 'naaco': “Qami' ỹa'gaxala', 'ana ana qadami'. Ana'maxare chi sa'maxat, sellaalec ca colligue',

21ma' ỹim 'ue da ỹoqolonaxa caqami', ma' ỹaatqajam qami' pagaxalaic quiyim coñita cá'maq se ralamaxachi' chaqai quiyim naqachi' cá'maq hua'ñi ca se qadanaxanqachi'.”

22Ca só'maq nashi 'naaco': “Qami' nelaatec se no'uen, quedá'maq chi ra'qaachiqui', ca' chaqaida da sachigoxochichigui ca nouaxanaxashichi' quiyim sa'ue. Qami' mashic 'yiiñi' quiyim ỹim pagaxalaic quiyim secona cá'maq se ỹalamaxaret, chaqai ñaqat ana la cá'maq sqai ỹanecsec.

23Qam ¿chi'neco' sqai 'ỹaañirouguio' añí'maq lahi' ana nam, qaiyi sacoñiguit aca lauegue ana ỹam ma' ỹovita quiyim yapila na ỹa'a'?”

24Ca' 'naapega ná'maq hueete'e yi'maxare, 'naaco': “Ñaqa coñiỹa ada chiróla hueeto'ot da'maxare. Ime, ca' 'ỹaañim dá'maq hueeto'oto daua diez.”

25Ca só'maq qomyipi 'naaco': “Qami' qara'gaxala', qam da'maxare mashic hueeto'oto daua diez chiróla.”

26Ca só'maq nashi 'naaco': “Aỹim shinapegalo qamiri quecá'maq 'ue ca hueeto'ot, ca' ca'maxare ỹapacauec nqohin ca qoỹaanem; ca cá'maq qaica ca hueeto'ot, vire'ta quiyim qarouootaxana'gue cá'maq qaica ca nishaaque hueeto'ot.

27Qam ná'maq ñpa'guenaxauaripi ná'maq se ỹa'maxaren quiyim aỹim nashi, ca' naviguiu'a aỹim, ca' lauachii ma'le quena seloqota'ñi.”

So Jesús inoxonou'a yi Jerusalén

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19)

28Ca co'na' ime ỹa'xat dajo so Jesús, ca' eec taỹa'gue da Jerusalén.

29Qam co'na' mashic ipalatau'alo yaua na'aaterolqai' Betfagé chaqai yi Betania, sqoỹoqaque yi qoỹoqoshi'megue 'laua leenaxat loma' ana qo'paq olivo. Ca' hua'ñi, ca ilate' saua dos lapaxaguinatqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Ca 'naapegalo': —Quiipegueto naua na'aaterolqai' sqoỹoqapigui quenajo. Ca ma' viriho, huañijlec ma'le ca 'ashin qaicoñiretari'. Ca'maxare saqa' ỹauanapega qoyinalec. Ca' sohiuec ma'le, ca' naviguiiri' quenajo.

31Qam no'm 'ue ca inate' qamiri, 'naac: “¿Chi'negue ma' sohiuec?”, ca' 'ñiỹac: “Ñi qara'gaxala' ỹouen ñi'maxare.”

32Ca' saua lapaxaguinatqa que', ca' ipaquichigui dá'ogue dá'maq 'naac so Jesús.

33Ca co'na' ỹosoosapeguec so 'ashin, ca' 'nerac sauá'maq lalo' so 'ashin. Ca renataxane': —¿Chi'negue ma' sohitapeguec na 'ashin?

34Ca' saua'maxare 'neraco': —Qaỹouen ñi'maxare quiñi qara'gaxala'.

35Ca' qaỹauega so'maxare so Jesús. Ime, ca qaillaalgoto saua nepooto' so 'ashin, ca' qarenotaxanaxanlec so Jesús so'maxare.

36Ca co'na' queeta so Jesús, ca qaipiguiñi'ñigui so llic na napoxoquiripi.

37Ca co'na' qaipalata'a so ca'megue quesó'maq qoỹoqoshi'megue 'laua leenaxat loma' ana qo'paq olivo, ca' sá'ogue só'maq huelec so'maxare chaqai queeta'pegue', ca ỹaualqatagui queda netoonaxac. Chaqai qaro'ueenaxantalec ñi qota'olec quená'ogue ná'maq se qaiuanapega, qam qaiuanchigui quiyim ỹo'uet so'maxare.

38Ca' qohinac: —¡Ỹaatqajam no'uen da llicyaxac na qarashi, ma' naquetaugui da leenaxat ñi qara'gaxala'! ¡'Uo' ma'le ca na'maxa quena piguim chaqai quedá'maq lecaic ñi qota'olec!

39Ca' na fariseoipi ỹalequetaho queso qomyipi 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, cochaqai', i'maqata nqai'ñi' ná'maq coỹareta'pegue' qami'.

40Qam so Jesús 'naaco': —Shinapegalo qamiri no'm nauajo i'machiñi, ca na qaripi ỹaualaq.

41Ca co'na' ipalatau'a yi na'a' lodegaxat Jerusalén, ca co'na' iuana yi'maxare, ca' so'maxare noỹenlec.

42Ca 'naac: —¡Quetaxan 'yiiñi'o' quenajo na'xa'a'e', quecá'maq ishit ỹaañiraxarom ca na'maxa! Qam nagui dajo nañoxotetañi, ca sqai huañita.

43Ma' ma'le novitalo qami' caua na'xata' se no'viiñi quiyim naua npa'guenaxauachi' no'xonshiguim ca lquepaqataxanaxat, ca chicqote'ogalo na lo'goxonaxat ro'o'e'.

44Ca' nenaxañi qami' quena 'laua. Ime, ca' qaỹalauat ná'maq neetalec na ra'aachi', chaqai sqaica ca qano'ueenaqtañi caqami', vire'ta quiyim ca qa' hueetalec ca liỹa; ma' qami' sqa 'yiiñichiguit ca laloqo' quiyim novita qami' ñi qota'olec.

So Jesús ro'ootaxanlec aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'

(Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

45Ca' so Jesús inoxonougui aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' na'ñi yi Jerusalén. Ime, ca' chaqa'ma' ỹo'daauec sá'ogue só'maq nemeenaxanyipi chaqai ná'maq nemeenaxauaripi quiyi'maxare.

46Ca' 'naapegalo': —Naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a, 'nerac: “Ná'maq ỹa'a', la'a' ca qouagaxainaxac”; qam qamiri 'viichii quiyim nqañoqotqa' na cuataxairipi.

47Ca saua'que saua na'xata' so Jesús rapaxaguinataxantac caso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'. Qam na lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, chaqai qai'neeta na lashillipi na qomyipi, idaantaque ca la'maqa' quiyim ỹalauate' so Jesús.

48Qam se qaỹanata cá'maq qohine'tegue, ma' sá'ogue só'maq qomyipi ỹaatqajam i'maqatam, na'xaỹaxantapega.

Lucas 20

Da lquesaxanaxa so Jesús

(Mateo 21.23-27; Marcos 11.27-33)

1Ca' 'uo' so na'xa'a co'na' so Jesús hueetaugui aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyi Jerusalén, rapaxaguinataxantac queso qomyipi, chaqai ỹa'xatetac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa. Ca novirero sauá'maq la'gaxalate' na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai so qo'xoiquipi.

2Ca qohinapego' so'maxare: —'Qaataxañitema qomi' ¿negue' ca chigoxochira'gue ca 'em 'viichisac dajo? ¿Negue' ca ỹaañiraxarom dajo quiyim qami' 'viichi'?

3Ca' so Jesús 'naapegalo': —Aỹim qai'neeta sa'uo' da inataxanaxac, ca' qamiri choxochii ma'le.

4¿Negue' ca ila' so Juan quiyim rachilaxanataxan? ¿Ñi qota'olec, loqo'm na qom?

5Ca' so qomyipi chi retaqata'ta', 'neraco': —¿Nega'ỹo' ca shinqac? No'm shinqac ñi qota'olec ila', ca' da'maxare 'naapegoxoua': “Qam ¿chi'neco' ma' sqai viilec?”

6Chaqai no'm shinqac chaqai qom ca ilarelec, ca' ná'ogue na qomyipi caalata'm qaralauat, inaxai' qomi', ỹodoxoua' na qa', ma' ỹaatqajam llic nqai'en quiyim so Juan ỹaatqajam la'qaataxanqajnec ñi qota'a.

7Ca' saua'maxare 'neraco' quiyim se ỹa'deene' negue' ca ila' so Juan quiyim rachilaxanataxan.

8Ca' so Jesús 'naaco': —Aỹim qai'neeta se sichoxot cá'maq yilarelec quiyim so'uet dajo.

Qaraloqojnaxana so no'ueenataxanyipi hualoxonyipi

(Mateo 21.33-44; Marcos 12.1-11)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca co'na' ime, ca' so Jesús ra'qaataxanem so qomyipi, ỹahote'e ca raloqojnaxana, 'naaco': —'Uo' so ỹale ỹa'uo' so lanaxanqa', ca ỹanñi ana 'úva. Ca co'na' ime, ca' ỹanalec so lelaatqaipi. Ime, ca' quepegue' ca liỹa 'laua, ca mashic 'vio' caua ñaxari queca neeta'gue.

10Ca co'na' ỹovita ca laloqo' quiyim qanaqat ana la, ca ila'o' so lelaatec quiyim rashiilaxanegue quiyim qaỹoỹoote'oga cá'maq taalec so'maxare queso no'ueenataxanyipi. Qam so qomyipi ỹouaxantaco' so nelaatec. Ime, ca' ila', qam qaica ca ỹaanem.

11Ca' só'maq 'co' lotqai ila' so liỹa lelaatec. Qam qai'neeta qaishiuentac chaqai qaỹouaxantac so'maxare, lotqai qaỹopilaxat, qam qaica ca qoỹaanem.

12Qam so a'co' lotqai liỹa ila' so liỹa lelaatec, qam so no'ueenataxanyipi qai'neeta coñirqachit so'maxare, ca ỹo'da'oguiyi.

13Ca' só'maq lalamaxat lanaxanqa' sojo 'naaco': "¿Nega'ỹo' ca shine'tegue? Nagui sela'o' ñi ỹaatqajam ỹoqo'itaxat ỹaalec, qaiyi ma' qaiuana, ca qana'xaỹaxane'ta ma'le."

14Qam só'maq no'ueenataxanyipi co'na' idaana'guit so'maxare, ca na'deenta' 'neraco': "'Ena ná'maq taalec ma'le dá'ogue da nesallaxa. 'Maxaraic salauataq, qaiyi spa'axalec ma'le da'maxare."

15Ca qaỹauegue'oguiyi queso nanaxanqa'. Ca' ime, ca qaỹalauat. Ca' so Jesús renataxan, 'naaco': —¿Negue' ca 'ne'tegue ma'le so qomyipi só'maq ỹaatqajam lanaxanqa' yi 'laua?

16Ma' novita, ca nalauajñi so no'ueenataxanyipi. Ime, ca' ỹaanem ca liỹa 'ueenataxanaxaiquipi so 'laua. Ca co'na' qara'xaỹa dajo, ca 'neraco': —¡Saxanchi' sqai 'ne'tegue dajo ñi qota'olec!

17Qam so Jesús ra'ỹaugui so qomyipi, ca 'naaco': —¿Negue' ca reloqo'tegue yi naneretañi la'qaatec ñi qota'olec? Ma' 'naac: So qa' lañijnec ná'maq ỹo'ueetac na 'imec, ca chaqaica ca ỹovira'a quiyim ra'ñichiguiñi nqai'en ca 'imec.

18Qam no'm 'ue canchaqaica huaañi queso qa', ca ca'maxare lahiletajlec; chaqai no'm so qa' 'ue ca taalec, ca ramoxoỹañi nqai'en.

Qainataxanta'pegue ca nishiuetenaxac so nashi quiyim qaishiueten

(Mateo 21.45-46; 22.15-22; Marcos 12.12-17)

19Ca' so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai so rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, saua'maxare chaqa'ma' ỹahosaque ỹacondelec queso na'xa'a so Jesús, ma' retane' quiyim chaqaisaua saua taachiguilo so qaraloqojnaxana. Qam qano'chitapega so qomyipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Ca ỹa'vio' saua nelarerec quiyim na'ajnaxande'oga so'maxare chaqai 'ec 'maxaraic ỹalliripi, quiyim qaỹahotaque 'ue ca ỹa'xat se ỹa'maxañi, ca qaỹachigoxochichigui ca lasauaxaset, ca qaỹodou'a so nashi Roma le'ec.

21Ca' vichiguiño' saua'maxare ỹo'ueete'o' da lenataxanaxague', 'neraco': —Qami' napaxaguinataxanaq, qomi' sa'deenaq quiyim ca ra'qaachiqui' chaqai ca rapaxaguinataxanaxaqui' ỹaatqajam ỹa'maqachiriñi, chaqai nalo'ojta' nqai'ñi' na qomyipi, qaica ca pacqajñirauec. Chaqaidaata quiyim qami' paxaguinataxañisa'pegue ca ỹaatqajam llic nayic ñi qota'olec.

22Ca' 'qaataxañitema qomi': ¿ỹa'maqachiguiño' quiyim qaishiueten ñi lashi na nashillipi na'ñi yi Roma, loqo'm 'e'?

23Qam so Jesús retan quiyim se no'uen da 'neesa'pegue saua'maxare. Ca 'naac: —¿Chi'negue ma' viitaque quiyim yachiiñi?

24Ñigo', ñaq nachaxañim cá'maq chiróla. ¿Negue' lqui'i ñi hueetalec? chaqai ¿negue' leenaxat yí'maq hueetalec? Ca' saua'maxare 'neraco': —Chaqaiñi ñí'maq lashi na nashillipi quiyi Roma.

25Ca' so Jesús 'naapegalo': —'Ỹaañim cá'maq chi lalamaxat ñí'maq lashi na nashillipi quiyi Roma, chaqai qai'neeta 'ỹaañim ñí'maq qota'olec cá'maq chi lalamaxat ñi'maxare.

26Ca se qaishit quiyim qaỹachiguiñi chaqai qaỹa'ue ca lasauaxaset quedá'maq 'naac reloqotaugui so qomyipi. Chaqaidaata quiyim ỹaatqajam 'xoic da le'laxa quedá'maq 'naac so Jesús. Ca' quiyi, ca i'maqajlem.

Qarenataxanta'pegue ca 'neeta quiyim liỹa nca'leuec ca qom

(Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27)

27Ca co'na' ime, ca lotqai 'vio' saua chicqoraugui so saduceoipi, nqo'nera'a so Jesús. Ma' na'maxare 'naaco' quen quiyim se liỹa nca'leuec na leuaxaiquipi. Ca' qohinapega so Jesús:

28—Qami' napaxaguinataxanaq, so Moisés no'ueenaqtauguilo qomi' ỹeretañi quiyim no'm 'ue ca ỹale ileu, qam no'ueenañi aca loua saqa'leca llaalec, ca se ishit quiyim se loua aca pa'ỹe ca lanoq, qaiyi ỹa'ue ca llaalec ca lopiichi mashic ileu.

29Ca 'vio' saua siete nqaỹa'. Ca só'maq ỹi 'on, qam so'maxare ileu, qam qaica ca llaalqaipi.

30Ca' só'maq lqaỹa o'ñiguit asó'maq li'ỹoxoua, qam so'maxare qai'neeta ileu, se ishit 'ue ca llaalqaipi.

31Co'na'le, ca' so lanoxoi' o'ñiguit aso'maxare, ca' eec sá'ogue so nqaỹaripi. Qam sá'ogue so siete nqaỹaripi ileu, qam se ishit 'ue ca llaalqaipi.

32Ca' co'uaataxanta qai'neeta aso 'aalo ileu.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ca' ma' ỹovita quiyim liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi, ca ¿nega'ỹo' ca ỹaatqajam loua aso'maxare? ma' sá'ogue só'maq siete loua aso'maxare.

34Ca' so Jesús 'naaco': —Quenajo 'laua seuqatalec, na ỹalliripi chaqai na 'aallipi ishit o'nata'.

35Qam cá'maq taachigui quiyim inoxoneu'a ca liỹa 'laua quiyim mashic liỹa nca'leuec, quecajo liỹa 'laua, ca tot ishit quiyim 'ue ca 'on, chaqai tot ishit 'ue ca ỹo'naxan aca llaale.

36Ma' quiyi, ca' tot qaica ileu. Ma' 'nejem na piguim laseripi lelaatqaipi ñi qota'olec. Chaqai mashic llaalqaipi ñi qota'olec, ma' mashic liỹa nca'leuec.

37Vire'ta so Moisés ỹa'xat quiyim ishit liỹa nca'leuec na leuaxaiquipi queda na'qaatec co'na' hueetau'a aso qo'paqo'lli' ỹaviquetaugui, qam se nasogoñi. Ca' quiyi, ca 'naac ñi qara'gaxala': "Aỹim chaqaỹim qota'olec queso Abraham, Isaac, chaqai so Jacob."

38Ma' ñi qota'olec mese qota'olec quena leuaxaiquipi, chaqainaata na nca'leetauec, ma' chaqaiñi ñí'maq 'em nca'leetauec na qomyipi.

39Ca 'vio' saua napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi 'neraco': —Ỹaatqajam 'maxaraic da ra'qaachiqui', qami' napaxaguinataxanaq.

40Ca' quiyi, ca totqo pilac liỹa qainat so'maxare.

¿Negue' ca llaalec so nashi nca'laxaqui?

(Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37)

41Ca' so Jesús 'naaco': —¿Chi negue' ca 'neeta quiyim qohinaiquen llaalec so qarashi David cá'maq nashi nca'laxaqui?

42Ma' so David 'ne'tegueyi da la'qaatec naneretañi cana lere leenaxat No'ueenqaipi, 'naaco': Ñi qara'gaxala' qota'a 'naapega ñi ỹa'gaxala', 'naaco':

"Nqa'xañiriñi quena ỹoic,

43toco' ma' sello'oto naua qapiaachichi' na npa'guenaxaua'e'ipi."

44Ca ¿negue' ca 'neeta quet quiyim so nashi nca'laxaqui llaalec quet so David? ma' chaqaiso só'maq David 'naac quiyim la'gaxala'.

So Jesús ỹoviraqta'a so napaxaguinataxanaripi quena naqataxaquipi

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54)

45Ca sá'ogue so qomyipi na'xaỹaxantac na' so Jesús 'naapega so lapaxaguinatqaipi, 'naaco':

46—Rovichii'o' na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, ma' ỹaatqajam nqo'talo ỹansañi naua noho ladocaqa, chaqai nqo'ta quiyim qaỹa'maxate'tegue qaiquin quena co'matqa'. Chaqai na'maxare ỹahotaque nqa'xanñigui aca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qa'xanaxaqui paguec loyac cana lapoxoqui', chaqai ná'maq ỹaatqajam lo'yaxanqa nqui'ỹaaqate'.

47Chaqai qai'neeta na'maxare nouora'que naua la'aate' na pa'ỹellipi, ca na'maxare chi nqañoqotaxac, ca ỹo'uet quiyim ladocaic nqai'en ca nqouagaxainaxac. Qam na'maxare paguec lecaic ma'le ca nouaxanaxaset.

Lucas 21

Aso lame aso pa'ỹe 'xorai
(Marcos 12.41-44)

1Ca co'na' ñaqai hueetau'a aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' so Jesús quiyi Jerusalén, ca ỹa'ajantac so nesallaxanqaipi inaqategueñi ana lame.

2Qai'neeta ỹa'ajantac aso pa'ỹe 'xorai, so'maxare inaqaiñi saua dos lamirolli'.

3Ca' so Jesús 'naaco': —Aỹim ỹaatqajam llic da shinapegalo qamiri, quiyim adajo pa'ỹe 'xorai ỹapacauec aso inaxañi quená'ogue na liỹaripi.

4Ma' ná'ogue na liỹaripi chi li'ỹoqote ana inaqategueñi, qam ada'maxare queda le'xoric, qam ỹomataho sá'ogue aso louenec quet laseuete.

So Jesús ỹa'xatau'a quiyim qanopoxoỹaxajñi aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue'
(Mateo 24.1-2; Marcos 13.1-2)

5Ca 'uo' na ỹa'xatetac aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyi Jerusalén quiyim ỹaatqajam qaica 'nejem loyac na qa' chaqai na liỹa nachitaxanataxanqateripi. Ca' so Jesús 'naaco':

6—'Uo' ca na'xa'a quiyim qanopoxoỹaxajñi ná'ogue najo 'ajñitac nagui. Ma'le, ca' sqaica ca 'oonoqui' qa' no'ueenashiguim quiyim hueetalec ca liỹa qa'.

Ca netanqaipi ma' ipalata'a ca nqodoc
(Mateo 24.3-28; Marcos 13.3-23)

7Ca' qainato' so Jesús, qohinaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ¿laguio' ỹovita ca laloqo' dajo? ¿Negue' ca netanec ma' ỹovita ca na'xa'a re'oq dajo?

8Ca' so Jesús 'naaco': —Rovichiỹari'o' ma'le, 'neeto' 'ue ca rayiñii. Ma' 'xoic ma'le ca anac, naquetaugui da ỹeenaxat, ca 'naac: “Aỹim chaqaỹim ná'maq nashi nca'laxaqui”; chaqai “Nagui ỹovita yi laloqo'.” Qam qamiri se coỹari'tegue.

9Chaqai no'm 'ue ca ra'xaỹaxaguii queca nalauatetecta', chaqai ca 'neeta'pegue ca nashi, qam mese ro'chii. Ma' dajo 'au ỹovita ma'le, qam saqa' novi' ca nqodoc.

10Ca' so Jesús queetalec quiyim ra'qaataxantac, ca 'naaco': —Ca qomyipi nalauate'e' ca liỹa qomyipi, chaqai ca nashi nalauate'e' ca liỹa nashi.

11Chaqai 'ue ma'le ca lodegaxat le'loxolaxa na 'laua, chaqai ca nqopaaxa. Chaqai 'vii ma'le caua nalolaxaco quena 'lauari. Chaqai 'vii ma'le caua leta'al netanqa quena piguim, chaqai 'ue ca qaidaana'a qaica 'nejem lichic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Qam ma' saqa' re'xoi' naua'que nauajo, ca qaỹaconlgoto qamiri ma'le, chaqai qaỹocana'pe qamiri ma'le. Ime, ca' qaỹodou'alo qamiri na lapoxoqui' na judioipi, ca qaimite' qamiri. Ca' qaicoñite' qamiri, chaqai qaỹauegueu'alo qamiri na nashillipi chaqai na lotauaripi, ma' soviỹalec ma'le da ỹeenaxat.

13Qam da'maxare ỹa'ue quiyim qamiri ya'xachitac yimaqajñitac.

14Qam 'neeto' quiyim 'au 'maxachitañi cá'maq shim 'xachii quiyim rqoshaxaguii,

15ma' ỹim saanema ma'le qamiri caua ra'qaataxahi chaqai ca ra'deenaxanaxahi, qaiyi qaica ca ishit retaxaỹa'guita qamiri.

16Qalaxam qoỹaanero qamiri ma'le, vire'ta queca ralamaxarichii qata'ahi loqo'm ca rqaỹahi, loqo'm ca qauori laseripi, loqo'm ca namigohi. Ca 'uo' ca qaỹalauat ma'le caqamiri.

17Chaqai ná'ogue na qom hueetalec na 'laua noquii'alo qamiri, sovitapigui aỹim.

18Qam se ishit quiyim 'ue ca 'oonoqui' na'laañi laue na rqahiguii.

19Qam cá'maq ishit ra'ñiigui lauel, ca' chaqaica ca laueguec ca nca'laxa sqaica lqodoc.

20Qam ma' daañii'a na na'a' lodegaxat Jerusalén qaỹoviraqta'ta' quena nouaataxanyipi, ca' qamiri 'yiiñii quiyim sqaỹaloq qanopoxoỹaxajñi.

21Ca ná'maq neeta'ñi yi Judea i'guinshi'megue ma'le na qoỹoqoshi'megue 'laua, chaqai na neeta'ñi yi Jerusalén ca'e ma'le yi'maxare, chaqai cá'maq hueetauec quena no'ueenaxa sqo pila'a yi na'a'.

22Ma' quecajo na'xa'a loviraxaqui quiyim qaỹa'ue ca nouaxanaxaset ná'ogue na qomyipi, ma' qaipacqajanchiguilo naua'que naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'olec.

23¡Chalego le'xoric aca 'aalo quiyim 'manaxai quecauajo na'xata', chaqai aca ñaq illipaxantac ca llaalec! Ma' 'xoic ma'le ca nqui'ic quena 'laua, ma' chalego lecaic ma'le ca nouaxanaxaset ná'ogue na qomyipi neetalec najo.

24Ca 'uo' ma'le ca ileuaugui ca lauataq, chaqai ca liỹa noxonec, ime, ca' qaỹauegue'galo naua liỹa' 'lauari. Chaqai na chicqauec qomyipi ỹaatqajam co'ueeteguelec na na'a' lodegaxat Jerusalén, toco' ma' ỹovitalo caua naloqojonqa na'xata' quiyim qoỹaanem 'neeta'gue dajo.

Cá'maq 'neeta ca loviraxac so ỹale llaalec

(Mateo 24.29-35, 42-44; Marcos 13.24-37)

25Ca 'uo' ma'le ca netanqaipi cañi ra'aasa, chaqai ñi shiraigo, chaqai cana huaqajñipi. Chaqai na ỹoreta'oguit qomyipi hueetalec ana 'laua ỹaatqajam se ỹa'den ca 'neeta, chaqai ỹaatqajam no'chi, ma' paguec lichic na lelamaxa na lo'paxa aso huaaxai.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Ca' na qomyipi ỹaatqajam ileueta ma'le quena lqolonaxa ma' ỹa'deene'ta na naatalec na 'laua, ma' vire'ta na nquesaxanaxa hueeto'ot na piguim i'loxol.

27Ca' qaidaana'guit ma'le najo ỹale llaalec naquetaugui ca naueguelec ỹaatqajam qaica 'nejem ca lquesaxanaxa chaqai ca lauaq.

28Ma' ỹovita quiyim re'xoi' naua'que nauajo, ca' ỹaatqajam na'ñaxachii chaqai nanorishiguim naua rqahigori, ma' sqaỹaloq quiyim qarosohiuec qamiri.

29Qai'neeta so Jesús ỹa'uo' so raloqojnaxana, 'naaco': —Ñaqa 'ajñii aca higo lashi, loqo'm canchaqaca liỹa qo'paq.

30Ma' huañiỹa quiyim ñaqterec naua laue, ca' qamiri chaqa'ma' 'yiiñii quiyim qaỹaloq novite' caua npa'ỹaxari.

31Ca' chaqaida 'neeta caqamiri ma' huañiỹalo naua'que nauajo, ca 'yiiñii quiyim mashic tot qaỹaloq novi' da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

32Ỹaatqajam llic da shinapegalo qamiri quedá'ogue dajo re'oq ma' saqa' ileu na qomyipi hueetauguilo nauajo na'xata'.

33Na piguim chaqai na 'laua ishit 'ue ca lqodogue', qam naua ỹa'qaatqa se ishit quiyim se ipaguiguilo.

34Rovichiỹari'o', 'neeto' 'xañii'tegue ca la'ñaxac añi re'taxanatahi sauaxat ca ramaanaxanaxahi quenanchaqaina chaqai quena lataxa, chaqai ná'maq liỹa nouenqaipi quiyi na'xa'a, qaiyi cajo na'xa'a se i'laxatete' qamiri,

35ca 'neetam aca noqoinaxanaxaqui quiyim pogui. Ca 'eda da 'neeta ma'le ca loviraxac cajo na'xa'a ma' qanovita ná'ogue na qom hueetalec na 'laua.

36Ca' qamiri na'maxachitañi ma'le, ca' queetauguilo naua na'xata' da nqouagaxainaxaguii, qaiyi qohite' qamiri quenaua'que nauajo, chaqai qaiyi shichii quiyim viriu'a ma' novi' najo ỹale llaalec.

37Ca' so Jesús rapaxaguinataxantac quiyi na'xa'a cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue', ca' quiyi pe lelaqsoqo' aso qoỹoqoshi'megue 'laua leenaxat nananqa' ana qo'paq olivo.

38Ca ná'ogue na qomyipi o'teetau'a quiyi nete'etam aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue', ỹahotaque na'xaỹaxana so'maxare.

Lucas 22

Qaỹahotaque qaiconlec so Jesús

(Mateo 26.1-5, 14-16; Marcos 14.1-2, 10-11; Juan 11.45-53)

1Ca' mashic ipalata'a so laloqo' quiyim qaỹa'ic na pan sqaca lpe'taqate, só'maq hueetaugui so na'xa'a quiyim qaỹo'leenta'a co'na' qanaqata'a so qomyipi quiyi Egipto.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca' so la'gaxalateripi na netaxañaxanqajanqaipi quena' qaretaxañ'a'pegue' ñi qota'a, chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, idaantaque ca la'maqa' quiyim ñalauat so Jesús, qam 'ue na lqolonaxa quena qom.

3Ca' so na'ñaapec inoxonougui so Judas, da liña leenaxat Iscariote. So'maxare chaqaiso so 'óna quesaua doce lelaatqaipi so Jesús.

4So'maxare eec, quepegue' retaxañ'a'pegue' so lashillipi na netaxañaxanqajanqaipi chaqai ná'maq idaaneguelec añi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyi Jerusalén, ca na'deene'e' quecá'maq 'neeta ca leloxoñaxac quiyim qaiconlec so Jesús.

5Ca' saua'maxare ñaatqajam netoonete'. Ca' quiyi, ca qohinapega quiyim qañ'a'ue aca nishiuete.

6Ca' so'maxare saat, ca' imitaque ca la'maqa' quiyim ñaano so Jesús ma' qaica ca qom.

Da lqui'ñaxac so qara'gaxala'

(Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

7Ca noviro' so na'xa'a quiyim qañ'a'ic na pan sqaca lpe'taqate. Sojo na'xa'a nalauataxaqui na qagreta llaalec quiyim qañ'a'ic, ca qañ'o'leente so na'xa'a co'na' qanaqata'a so qomyipi quiyi Egipto.

8Ca' so Jesús ilate' saua Pedro chaqai so Juan, ca' 'naapegalo: —Mohi, oquii 'maxachitañi ca qonoq quiyim qañ'o'leente so na'xa'a quiyim qanaqata'a so qomyipi quiyi Egipto.

9Ca saua'maxare renataxane', 'nerac: —¿Huá'gue ca vi'saque quiyim sellaqa'gue cá'maq sa'maxatqatañi?

10Ca' so Jesús 'naaco': —Ma' noxoñiu'a qamiri yi na'a' lodegaxat, ca' huañiña ma'le ca ñale i'xateta aca no'xona 'laua no'qaachigui quena huaxañaq. Ca' chaqaica coñari'tegue viraqchitau'a ca 'imec taugui.

11Ca' 'ñiñapega ma'le cá'maq ñaatqajam lauo' ca 'imec: “Ñi napaxaguinataxanaq 'naapega qami': ¿Huá'gue ca 'imec cá'maq iqui'ñaxaqui, quiyim squi'ña'e' na ñapaxaguinatqaipi ma' sa'guinaq ca na'ic tai'a quena' qañ'o'leenta'a co'na' qanaqata'a so qomyipi quiyi Egipto?”

12Ca' ca'maxare ñachaxanalo qamiri ma'le yi nqui'ñaaqa' ñaatqajam lodegaxat, pa'aashiguim queda lelaq ñi 'imec, shi'gue qañ'a'maxatetañi; ca' 'maxachiñi ma'le ca qonoq.

13Ca' saua'maxare que', ca' ipaquichigui nateneralec dá'ogue dá'maq 'neetapega so Jesús. Ca quiyi, ca ña'maxachiñi so na'ic.

14Ca co'na' ñovita ca laloqo' ca nqui'ñaxac, ca so Jesús chaqai saua lelaatqa nqa'xañiñi, reloqosalec so nqui'ñaxala'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca' so Jesús 'naaco': —¡Ỹaatqajam chalego na ishoxo quiyim qamiri iqui'ỹaxaua' quenajo na'ic ma' saqa' ỹovita yileu!

16Ma' shinapegalo qamiri, quiyim nagui tot ishit liỹa pilalec sa'ic liỹa najo na'ic, toco' ma' ỹovita ca laloqo' quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo ñi qota'olec.

17Ca ỹacona aso 'taxaqui. Ime, ca' ỹaanot da na'aachic ñi qota'a. Ca co'na' ime, ca' 'naac: —Coñiguit anajo 'taxaqui. Ca' nimiiñigui, quiñi 'óna ỹaanem ca liỹa.

18Ma' ỹim shiñiỹapegaxaua' totqo pilac liỹa ñi'chigui najo li'i ana 'úva, toco' ma' ỹovita ca laloqo' quiyim ñi qota'a ỹoiquentac ná'ogue najo.

19Ca co'na' ime, ca ỹacona so pan, ca ỹaanot da na'aachic ñi qota'a. Ime, ca' ỹasectaqchigui, ca ỹaanouguilo saua'maxare, ca 'naaco': —Najo chaqaina ná'maq ỹoshicmaxa qoỹaañiguit ca nelauaxa tai'a quiyim ra'maxaiñi qamiri ma'le. 'Viichiho' dajo, qam se couahi'e aỹim.

20Ca' chaqaida 'ne'tegue nqai'en caso 'taxaqui na' ime da lqui'ỹaxague'. Ca' 'naac: —Najo 'taxaqui tai'a dajo dalaxaic 'maqataxac, qai'taxajñi quenaua iuo', qaỹocoraqta'pe qaỹahotaque ca ra'maxahi.

21Qam nagui dá'maq ỹale yayaano ma'le ñqa'xanqata'ñi' quena qarqui'ỹaxala'.

22Ma' najo ỹale llaalec queeta'gue so nayic só'maq qaỹachaxañi'ñigui, qam ¡'xoraicolec ñí'maq ỹale ỹahotaque ỹaano na'maxare!

23Ca' quiyi, ca chi nenatetecta' saua'maxare nega'ỹo' ca shim ỹaano so'maxare.

Qanco'uaatapigui negue' ca ỹapacauec quesaua'maxare

24Ca' quiyi, ca retaqata'ta' saua'maxare negue' ca ỹapaguec lecaic nqohin quesaua'maxare.

25Qam so Jesús 'naapegalo': —Na nashillipi quená'ogue na qom ỹaatqajam ỹoiquentac 'ec na ỹaatqajam 'co', chaqai ná'maq lashillipi na'maxare ỹamata'gue huagaxaraic qomyipi.

26Qam qamiri sqai 'ñiita dajo ma'le. Ma' cá'maq ỹapacauec caqamiri, da no'ueenataxac 'neeta'gue ca paguec ne'necolec; chaqai cá'maq relaataxan, 'nejem nqai'en da no'ueenataxac ca nelaatec.

27Ca ¿negue' ca ỹapacauec, cá'maq nqa'xanñi reloqojlec ca nqui'ỹaxala' que'e, loqo'm cá'maq qailaretac? ¿Mesqai llico' chaqaiso só'maq reloqotalec so lqui'ỹaxala'? Qam aỹim salequetauguilo qamiri, shintari' quiyim chaqaỹim nelaatec.

28Qamiri nauá'maq ỹaatqajam ñauequetecto ñi'guenaxaua' quenaua ñi'guenaxaco.

29Vichiguiño' saanema qamiri ca ro'ueenataxanaxaguii quiyim 'viiquiñitac ná'ogue najo, 'nejem ñi qota'a ỹaanem aỹim da ỹo'ueenataxanaxac,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30qaiyi qui'ii chaqai ni'chii queca iqui'ỹaxala' ma' seuetaugui ca ỹo'ueenataxanaxac, chaqai nqa'xañingui caua nashi nqa'xanaxaqui', ca' michii na llaalqaipi so doce llaalqaipi so Israel.

So Jesús ỹa'xatau'a da noqollictaxac so Pedro
(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38)

31Qai'neeta 'naaco' so qara'gaxala': —Qami' Shimoñi', ñaqa 'ajñi' so na'ỹaapec lashiilaxanqate' qamiri, ma' ỹahotaque ri'guiñii quiyim ỹochigoxoi' qamiri, 'nejem nqai'en ca trigo;

32qam aỹim ñqouagaxainteguelec qami', qaiyi sqo viñire'e ca rpi'ỹaxaqui'. Qam qami' ma' ỹovita quiyim rapillita ỹim, tauañi'o' na rqaỹachi'ipi, qaiyi qaidaata 'neetari' da lpi'ỹaxac.

33Ca' so Simón 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ỹim sqaica ma' sqa shiquetau'e' ma'le qami' cañi ncoñiitaxanaxaqui, vire'ta quiyim yileua'ñi' qami'.

34Qam so Jesús 'naapego' so'maxare: —Pedro, nagui shinapega qami', quiyim nagui ma' saqa' noỹen ca huaqa'e, ca' tres pilliralec ma'le noqollicchitegue aỹim quiyim huañiriua'.

Ipalata'a ca laloqo' quiyim qai'guen so Jesús

35Ca' so Jesús renataxan, 'naaco': —Quecana' selate' qamiri, cana' le'en aca qachoxoguii chaqai aca qadamii lahi', chaqai qapelachiri, ca ¿'uo' ca viñitaque na'le? Ca saua'maxare 'neraco'; —'E', qaica.

36Ca 'naapegalo': —Qam nagui cá'maq 'ue aca lloxoqui, ca' i'xat, chaqai qai'neeta aca lam lahi'. Chaqai cá'maq qaica ca lecat, ca' imen ca lapo', ca rishiujnaxanaque ca'maxare.

37Ma' ỹim shinapegalo qamiri quiyim ỹaatqajam ipaquichigui caỹim dajo 'nerac naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a, ma' 'nerac: “Ca qaỹalecqajnougui na sauaqhuaiquipi ca'maxare ma'le.” Ma' ná'ogue na qoỹeretañi caỹim ipaquichigui ma'le.

38Ca saua'maxare 'neraco': —Qami' qara'gaxala', 'enaua 'vii naua dos lecachi. Ca' so'maxare 'naaco': —Hua' yí, nalootañi.

So Jesús nqouagaxaintac, hueete'e yi Getsemaní
(Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42)

39Ime, ca' so Jesús inoxonec, qam quedá'maq chi no'ueenataxac, ca quepegue' so qoỹoqoshi'megue 'laua leenaxat nananqa' ana qo'paq olivo; chaqai so lapaxaguinatqaipi coỹaretaho.

40Ca co'na' ỹovijta yi'maxare, ca 'naapegalo': —Nqouagaxaiñii, qaiyi sqo viriu'a ca ne'guenaxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

41Ime, ca' so Jesús noỹootec quesaua'maxare, ca na' ỹoxe'gauc, ca' ỹa'chi'iñi naua le'cootal, ca' nqouagaxain.

42Ca 'naac: —Qami' ita'a, sqo viraqchira'a ỹim dajo ñi'guenaxac 'ec aca naqana chim. Qam mesqai chaqaica cá'maq sahotaque, qaicaata cá'maq vi'saque.

43Ca' nanac so nelaatec piguim le'ec ỹaanem da lquesaxanaxa so'maxare.

44Ca co'na' paguec da le'xoric, ca lotqai noquigaxatec da lquesaxanaxa da nqouagaxainaxac, chaqai na nenoxoỹaxa naquetac, 'ec naua leuo' ñitetañi quena 'laua.

45Ca co'na' ỹomat da nqouagaxainaxac, ca ne'laxashiguim, ca quepegueto saua lapaxaguinatqa. Ca co'na' ỹovita, ca iuanejlec sá'ogue laqata, ma' ỹapaguec na lachicoxo.

46Ca 'naapegalo' saua'maxare: —¿Chi'negue ma' laxaita? Ne'laxachishiguim, ca' nqouagaxaiñii, qaiyi se ỹovira'alo qamiri ca ne'guenaxaguii.

So Jesús qaicoñi'

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11)

47Ca' ñaq retaqatac so Jesús co'na' novi' so 'xoic qomyipi. Ca' só'maq leenaxat Judas, sojo 'óna quesaua doce lapaxaguinatqa, na'aueta, ca nqo'neu'a so Jesús, ca' nqo'goq.

48Ca' so Jesús 'naapego': —Judas, ¿qami' nqo'goqai' najo ỹale llaalec, ma' viisaque quiyim 'ỹaañiro?

49Ca' só'maq nauegaxauaripi so Jesús co'na' ỹauanchigui da qohintari', ca' qainat so'maxare, qohinac: —Qami' qara'gaxala', ¿se'guenqataugui, sahoqote'e na qalecat?

50Ca 'óno' so quesaua'maxare nouaxanec aso loicse lque'la só'maq lelaatec so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

51Qam so Jesús 'naaco': —'Xañaac, yí, nalootañi. Ca' so Jesús ipootau'a so lque'la so nelaatec, ca ỹomatec.

52Ime, ca' 'naapega só'maq lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi, chaqai so leloxoiqatecse aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue', chaqai so qo'xoiquipi só'maq nac ne'guena'oga so'maxare quiyim i'xat, ca' 'naapegalo: —¿Naguiho' qamiri vita'ahi naua lecachi chaqai naua neponyi, mashic 'eco' ỹim cuataxai?

53Quena' ỹim salequetauguilo qamiri quesaua'que saua na'xata' cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue', qam qaica ca 'ñii'tegue aỹim. Qam mashic ỹovita ca laloqo' quiyim 'ueenataxañii chaqai quena' ỹapacauec da lquesaxanaxa da lo'ueenataxanaxac na napalaxa.

So Pedro noqollictetac quiyim 'naac se ỹauanapega so Jesús

(Mateo 26.57-58, 69-75; Marcos 14.53-54, 66-72; Juan 18.12-18, 25-27)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

54Ca qaiconleco' so Jesús quiyim qaicoñi', ca qaỹauegueu'a ca la'a' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Ca so Pedro coỹaretaho queso'maxare, qam qoỹoqo'chiguit.

55Ca co'na' ỹovirero saua'maxare, ca' qaỹalon so norec, qaillaañigui na lavinñi so nasoxoc. Ca' qai'neeta so Pedro nqa'xanñi, ỹalequetauguilo saua'maxare.

56Ca' aso nelaata, co'na' iuana so Pedro nqa'xantañi reloqotañigui ca norec, ca' ra'iito'ot, ca' 'naaco': —Qai'neeta ñijo ỹale nauegaxaua da Jesús.

57Qam so Pedro noqolliguit, 'naaco': —Taque', ỹim se seuanapega da'maxare.

58Qam co'na' ncopa dajo, lotqai 'uo' so liỹa iuana so Pedro, ca 'naaco': —Qami' qai'neeta lapaxaguinatec da Jesús. Ca' so'maxare 'naaco': —Taque', ỹim 'e'.

59Ca co'na' mashic shi'gom dajo, ca pilalec renataxan so liỹa, 'naaco': —Ỹaatqajam llic quiyim ñijo ỹale chi nauegaxaua da'maxare, ma' ñi'maxare qai'neeta chicqa'gue da Galilea.

60Ca' so Pedro 'naaco': —Taque', se sa'den da 'xachisac. Ca co'na' ñaq retaqatac so Pedro, ca' noỹen so huaqa'e.

61Ca' quiyi, ca' so qara'gaxala' nqovilca'a so Pedro. Ca' so Pedro ỹo'leente'te ca la'qaatec so qara'gaxala', co'na' 'naac: “Ma' saqa' noỹen ca huaqa'e ma'le', ca' qami' tres noqollicchitegue aỹim, 'ñirac sqa huañirapiguiỹa'.”

62Ca' quiyi, ca inoxonec so Pedro, ca' ỹaatqajam 'xoic da noỹenaxac.

Qai'naari' so Jesús
(Mateo 26.67-68; Marcos 14.65)

63Ca só'maq ỹalliripi reloqota'a so Jesús ỹaatqajam i'neetac so'maxare chaqai ỹouaxantac.

64Ca qaỹapoguilo naua nqote' so'maxare, ca' qaỹouaxañigui na lashic, ca' qohinac: —¡Ñaqa 'xachi' negue' ca rouaxañi'!

65Chaqai 'xoic na liỹa na'qaatec so'maxare chaqai qaishiuentac.

So Jesús qaỹachaxanougui so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi
(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24)

66Ca co'na' mashic richiguiñi, ca lapoỹata' so qo'xoiquipi quena judioipi, chaqai saua lashil na netaxaỹaxanqajanqaipi, chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi. Ca' qaỹauegueu'a so Jesús so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi. Ca qainatetac, qohinac:

67—'Qaataxañitema qomi' quiyim ¿chaqaqami' ná'maq nashi nca'laxaqui? Ca' so'maxare 'naaco': —No'm shinapegalo qamiri ajá'a, chaqaỹim, qam qamiri sqai viilec aỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

68Chaqai no'm sa'ue ca inataxanaxac, ca' qamiri sqai taxahi, chaqai mese yosohiuec.

69Qam quenagui najo ỹale llaalec shi'gue nqa'xantañi queda loic ñi qota'a, ñí'maq sqaica 'nejem lquesaxanaxa.

70Ca na' ime, ca sá'ogue qaimaalec qainat, qohinac: —¿Ca' qami'o' na' qami' llaalec ñi qota'olec? Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaỹim, ma' qamiri qai'neeta 'ñiỹac.

71Ca' saua'maxare 'neraco': —¿Negue' queto' ca liỹa souenaq quiyim retaqa? Ma' qomi' ỹaatqajam sa'xaiqachigui dá'maq ỹa'xat.

Lucas 23

So Jesús qaỹauegueu'a so nashi Pilato

(Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38)

1Ca sá'ogue so'maxare ne'laxashiguim, ca' qaỹauegueu'a so Jesús so nashi Pilato.

2Ca' quiyi, ca qaỹa'uo' na qaimaxalec, qohinac quiyim lasauaxaset, ca qohinac: —Qomi' seuanqajlec dajo ỹale quiyim ỹaatqajam se i'maxañi nqai'en na qouo' laseripi. Chaqai 'neetapega quiyim se seshiuetenaq ñi lashi na nashillipi neeta'ñi yi Roma, chaqai 'naac quiyim chaqaida dá'maq nashi nca'laxaqui.

3Ca' so Pilato inato' so'maxare, 'naaco': —¿Chaqaqami'o' ná'maq qami' lashi na judioipi? Ca' so Jesús 'naaco': —Ajá'a, chaqaida dá'maq 'ñirac.

4Ca' so Pilato 'naapego' so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so qomyipi, 'naaco': —Ỹim sqaica ca sanata lasauaxaset dajo ỹale.

5Qam saua'maxare ipaquera'a paguec lquesaxanaxa da ỹa'xate', 'nerac: —Ñi'maxare ỹasauaxatetecta' yá'ogue yi qomyipi na'ñi yi Judea queda lapaxaguinataxanaxac. Chicqochi'ñi yi Galilea, chaqai nagui, ca' novireta'a najo.

So Jesús qaỹauegueu'a so nashi Herodes

6Ca co'na' so Pilato 'xaỹa dajo, ca renataxanegue quiyim so ỹale na'ñi yi Galilea.

7Ca co'na' qaỹa'qaataxanem quiyim so'maxare chicqa'gue da Galilea, ca' ilata so Herodes ma' so nashi quiyi Galilea, ma' so'maxare qai'neeta hueetau'a yi Jerusalén queso na'xa'a.

8Ca' so nashi Herodes co'na' iuana so Jesús, ca' ỹaatqajam netoon; ma' shi'gom ỹahotaco' quen iuana, ma' 'qaateguelco' quen quena' qaỹa'xatetac so'maxare, chaqai ỹahotaque quiyim ỹauanchigui 'ue ca ỹo'uet quena se qaiuanapega.

9Ca' ỹaatqajam 'xoic na lenataxanaxac, inatetac so'maxare, qam so Jesús qaica ca ỹa'xat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Chaqai qai'neeta hueete'eyi só'maq lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi, ỹaatqajam ipaca'a 'xoic na imaqateguelec lasauaxaset so'maxare.

11Ca' so nashi Herodes chaqai so nalliripi ỹaatqajam i'naari' so Jesús, ca' qaipeguenlec so nepo' ỹaatqajam qaica 'nejem loyac, 'nejem nqohin no'ueetaxac ca nashi. Ca co'na' ime, lotqai qaỹopilaxata so Pilato.

12Ca' queso na'xa'a so Pilato chaqai so Herodes lotqai liỹa huagata', ma' saua'maxare shi'co' quen pa'guenaxaua'.

So Jesús qoỹaañiguit da nalauataxac

(Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39—19.16)

13Ca' so Pilato lapoonta' so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lashillipi na qomyipi chaqai so qomyipi.

14Ca 'naapego': —Qamiri naviguiu'a ỹim dajo ỹale, quiyim 'ñiỹac chaqaida da ỹasauaxatetecta' na qomyipi. Ca' huañichigui quiyim ỹim shi'gue senatetac da'maxare, qam sqaica ca sanata lasauaxaset quená'maq pataxahiteguelec da'maxare.

15Qai'neeta ñi Herodes, vichiguiño' rapilaxat da'maxare. Chaqai qamiri huañichigui da'maxare quiyim qaica ca lasauaxaset quiyim qaỹachigoxochichigui ca nalauataxac.

16Ca' ỹim selaataxanlec da'maxare quiyim qaỹouaxan. Ca' ma' ime, ca sosouec.

17Ca' so Pilato queda chi no'ueenataxac quiyim ỹa'ue ca ỹosouec quena ncoñiiteguesec quena' ỹovire'oga yi napoonaxanaxaqui, qaiyi na qomyipi ỹa'maxarenta so'maxare.

18Qam sá'ogue nemashiguim ỹaualqatagui, 'naac: —¡Qaỹalauat najo ỹale! ¡Ca' qaỹosouec ca Barrabás!

19Qam sojo Barrabás qoỹanauguio' añi ncoñiitaxanaxaqui sauaxat co'na' npa'guene'e' so nashi hua'ñi yi na'a' lodegaxat Jerusalén, chaqai sauaxat quiyim lauataxanaxai.

20Qam so Pilato ỹahotaque ỹosouec so Jesús, vichiguiño' lotqai pilalec quiyim renataxan.

21Qam saua'maxare ỹaatqajam pilesalec paguec lelamaxa da laualaxague', 'nerac: —¡Qaipateno na'maxare!

22Ca' mashic tres pilalec so Pilato 'naapegalo saua'maxare, 'naaco': —¿Nega'ỹo' ca ỹo'uet se ỹa'maxañi da'maxare? Ma' ỹim qaica ca sanata lasauaxaset cá'maq ñigui quiyim qaỹalauat. Ca' ỹim chi selaataxanlec quiyim qaỹouaxan da'maxare, ca' ma' ime, ca sosouec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Qam so qomyipi ỹaatqajam ipaca'a ỹaualqatagui, rashiilaxanta'pegue quiyim qaipateno so Jesús. Ca co'na' ỹapaguec da laualaxac so qomyipi chaqai so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi, ca vire'ta qarasaachiguit quecá'maq ỹahotaque.

24Ca' quiyi, ca so Pilato saachiguita quiyim ỹo'uet cá'maq rashiilaxansaque saua'maxare.

25Ca' ỹosouec só'maq ỹale qanca'atapegueu'a quesaua'maxare, só'maq qaicoñi' sauaxat co'na' npa'guene'e' so nashi chaqai ralauataxan. Ca' ỹaanec so Jesús quecá'maq shim 'neesa'gue saua'maxare.

Qaipateno so Jesús

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 19.17-27)

26Ca co'na' mashic qaỹaueguec so Jesús, qaỹahotaque quiyim qaipateno. Ca' qaỹaconeu'a so ỹale, leenaxat Simón, ca la'a' na'ñi yi Cirene. So'maxare chicqauec quena no'ueenaxa. Ca' qohinapega quiyim i'xat so lpatenaxala', ca coỹaretaho nqohin queso Jesús.

27Ca ỹaatqajam 'xoic so qomyipi coỹaretaho, chaqai 'xoic so 'aallipi, sá'ogue noỹentagui, ỹaualqatagui, paguec na le'xorenataxanaxa queso'maxare.

28Ca so Jesús nqovilca'guit, ca 'naapega so 'aallipi, 'naaco': —Qamiri 'aallipi ra'aari na Jerusalén, se nohiñilec aỹim, ta'ta'a chaqaqamii chaqai naua qachaalaxahi nohiñilec.

29Ma' naate' naua na'xata' quiyim qohinac: “Ỹaatqajam chalego la'maxa acá'maq se ishit 'ue ca llaalec, chaqai aca se ỹauanapega 'man, chaqai aca se ỹauanapega quiyim illipaxantaho ca llaalec.”

30Ca' quiyi, ca 'uo' na qom 'naapega na qoỹoqoshi'megue 'laua, 'naac: “Tahilgoto qomi'”; chaqai 'naapegalo naua quemarelgoto: “Ñaq qarayoqchiriñi.”

31Ma' no'm qohine'tegue dajo aca ladala qo'paq, ¿huose'quet sqai paguec qohine'tegue aca qo'paq laso?

32Ca qai'neeta qaỹaueguerec saua dos ỹale' lauataxanaxaqa, ma' qaỹahotaque nalauataxaua' nqohin so Jesús.

33Ca co'na' qaỹovire'oga so 'laua leenaxat leuaxaic lqahic lpi'nec, ca' qaipateno so Jesús, chaqai qai'neeta saua dos lauataxanaxaqa. So 'óna qoỹana'gue da loic, chaqai so liỹa qoỹana'gue da nemaq.

34Ca co'na' ñaq qaipatentapego, ca' so Jesús 'naaco': —Qami' qota'olec, 'xoriñi' na qomyipi, ma' se ỹa'den da ỹo'ueetetac. Ca' so nouaataxanyipi nallitetapiguilo saua loho so Jesús quiyim negue' ca taalgoto saua'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

35Ca' sá'ogue so qomyipi ỹa'ajantac so'maxare, chaqai vire'ta so nashillipi i'neetac, 'naac: —Nca'laxatec quen na liỹa; ca' nagui 'maxaraic chi nca'laxatalta', no'm ỹaatqajam llic chaqaiñi ñí'maq nashi nca'laxaqui, lca'acsec ñi qota'olec.

36Chaqai qai'neeta so nouaataxanyipi ỹaatqajam i'neetac so'maxare, ca' qanoquiiga'a, qaỹahotaque quiyim qane'taxañigui so lataxa chim.

37Chaqai qohinapega: —No'm chaqaqami' na' qami' lashi na judioipi, ca 'maxaraic quiyim chi nca'laxachiralta'.

38Ca 'uo' so nerec qoỹeretalec na pa'aashiguim, hueetalec naua la'qaatqa na griegoipi chaqai na latinoipi chaqai hebreoipi, 'naac: “Ñi'maxare chaqaiñi ñí'maq lashi na judioipi.”

39Ca' so 'óna npatenaxaua quesaua lauataxanaxaqa qai'neeta i'neetac so'maxare, 'naaco': —No'm llic quiyim qami' nashi nca'laxaqui, ca' 'maxaraic quiyim chi nca'laxachiralta', chaqai qai'neeta qomi' qarca'laxachirec.

40Qam so liỹa retaxaỹa'a so nauegaxaua, ca 'naapego': —¿Sqaico' ca rqolonaxa'e' quiñi qota'olec? Ma' qami' chaqai 'ñiite' malam nouaxanaxaua'e' ñi'maxare.

41Qomi' ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi quiyim 'xoic qare'xoric, ma' chi seshiuetenqatac dá'maq ñigui ca qarasauaxaset. Qam ñí'maq ñijo ỹale, qaica ca ỹo'uet se ỹa'maxañi.

42Ca 'naaco': —Qami' Jesús, totaxan coua'airo'o' aỹim ma' liỹa novichi' quiyim 'viiquiñi'sac ná'ogue najo.

43Ca' so Jesús saachiguit, ca 'naaco': —Ỹaatqajam llic nagui da shiñirapegaxaua', quiyim nagui chaqa'ma' ỹim qauora'e' quiyi la'a' na ca'laxaiquipi queda piguim.

Da 'neeta da lelauaxa so Jesús

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30)

44Ca 'uo' ca mashic na'xa'a lavinñi. Ca ná'ogue na 'laua hueetalec na napalaxa, chi ỹovireta'a rashiiñi aso ra'aasa.

45Ca' aso ra'aasa ỹaatqajam napalgui, ca' so lapoxonaxat pa'aauo aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue' quiyi Jerusalén shicchichiguiñigui na lavinñi.

46Ca' so Jesús ỹaualqo', 'naaco': —Qami' ita'a, sañiguilo naua rqai'laqachichi' na ỹa'al. Ca co'na' naauec da la'qaatec, ca' ileu.

47Ca' co'na' iuanchigui dajo so lashi so nouaataxanaq, ca' imaqachin ñi qota'olec, 'naaco': —Ỹaatqajam llic ñijo ỹale qaica ca lasauaxaset.

48Ca' sá'ogue so qomyipi ỹauanchigui dajo, ca neuagaxatac, ca'e yi'maxare, nouaxante'e ana lotogue queda le'xoric nqai'en.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

49Ca sá'ogue so lauanatqaipi so Jesús, chaqai qai'neeta so 'aallipi quesó'maq queco' so'maxare co'na' chicqochi'ñi yi Galilea, qoỹoqote'oga yi hueete'e, ỹa'ajantac dá'ogue dajo.

So Jesús mashic qaishinñi
(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42)

50Ca 'uo' so ỹale 'maxaraic da no'ueenataxac chaqai huagaxaraic, leenaxat José, na'ñi yi na'a' Arimatea huaugui yi 'laua Judea. So'maxare ỹalequetaugui so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi quena judioipi.

51Sojo José nauaantaque quiyim novi' ca lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Ca' so'maxare se ỹa'maxaren dá'maq 'ne'tegue lo'ueenataxanaxac so liỹa nashillipi.

52Ca' so'maxare quepegue' so Pilato quiyim rashiilaxanegue so Jesús.

53Ca co'na' ime naqajñi so Jesús queso npatenaxala', ca lepategue queso hualoq lahi lalagaxaic. Ca' illaugui aso lahi' chita'gue no'ueenata, naagui aso qa'. So'maxare saqa' ỹauanapega 'ue ca qaillaugui.

54Ca' sojo na'xa'a chaqaiso' so na'xa'a 'maqataxaqui quiyim qana'maxateta'guit so liỹa na'xa'a co'mataxaqui ma' sham noviro.

55Ca' so 'aallipi só'maq liỹaataco' so Jesús co'na' chicqochi'ñi yi Galilea qai'neeta eec ra'ajnaxane'oga so lahi'. Ca ỹauanchigui aca qaillaugui so Jesús.

56Ca co'na' pilda'alo naua la'aate', ca ỹa'maxachiñi so coraxat lo'daxaraic lahita. Ca' nco'materec queso na'xa'a co'mataxaqui, ipacqajanchirigui da nelaataxanaxac.

Lucas 24

So Jesús lotqai liỹa qanca'laxatec
(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10)

1Ca co'na' nete'etam queso 'auaxaic na'xa'a no'ueenataxanaxaqui, ca so 'aallipi quepegue' aso lahi', qai'xatete' saua corqate' mashic qaỹa'maxatesañi. Chaqai 'uo' so liỹa 'aallipi coỹaataxan.

2Ca co'na' qaỹovire'oga aso lahi', ca qaiuanejlec so qa' lapooque' aso'maxare totqai hua'ñi ca loma'.

3Ca' qainoxonougui aso'maxare, qam se qaỹanata so qara'gaxala' Jesús.

4Ca' ỹaatqajam 'uo' da lqolonqa' saua'maxare, chaqai se ỹa'deene' ca 'neete', ca idaanda'alo saua dos ỹale' nachaatesañi, huaqata'to saua'maxare, qashilgue' saua loho.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca' saua'maxare ỹa'yi'iñi naua le'cootal, ca' ỹaatqajam ỹovirera'guit na 'laua, paguelec da lqolonqa'. Ca' sauajo ỹale' 'neraco': —¿Chi'neco' ma' michitaque quena leuaxaiquipi cá'maq nca'leetauec?

6Sqaica quenajo, ma' liỹa nca'leuec nqohin. Ñaq o'lliinchi'e da ỹa'xat na' llaq riỹahitac quiyi Galilea, na' 'naac:

7"Najo ỹale llaalec qoỹaanougui ma'le na sauaqhuaiquipi, ca' ma'le, ca qaipateno. Qam ma' ỹovirerec caua tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec nqohin."

8Ca' saua'maxare chi no'uentetegue da la'qaatec so Jesús.

9Ca co'na' ime chicqorau'a aso lahi', ca ỹa'xate' dá'ogue dajo queso once lelaatqaipi, chaqai quesá'ogue so liỹaripi.

10Ca' saua ỹodooro da la'xaỹaxague' saua nelaatqa, chaqaisaua saua María lase yi Magdala, Juana, María late'e so Jacobo, chaqai so liỹa 'aallipi.

11Qam saua nelaatqa 'ec chi nasaguiric nqai'ne' da ỹa'xatesac saua'maxare, ca sqai huerelec.

12Qam so Pedro inoxonec, ca' eec ne'guenta ra'ajnaxane'oga aso lahi'. Ca co'na' ra'i'ñigui na lauel aso'maxare, ca iuanalo saua hualoq lahil lalagaxaqa hueesau'e na lahi aso'maxare. Ime, ca' queho queca la'a', ỹaatqajam 'xoic le'laxa quedá'maq 'neeto' na'le dajo.

Da 'neeto' na'le queso nayic taỹa'gue da Emaús
(Marcos 16.12-13)

13Ca' chaqaisoota sojo na'xa'a, ca 'vio' saua dos quesaua'maxare taira'gue yi na'a', leenaxat Emaús, 'uo' ca once kilómetros lesega quiyi Jerusalén.

14Ca co'na' queesa'gue so nayic, ca na'qaataxansapigui dá'ogue dá'maq 'neeto' na'le dajo.

15Ca co'na' retaqasapigui chaqai noqollictetecta', ca' chaqai huaqato so Jesús, ca nauequetecto saua'maxare.

16Ca ỹaatqajam qara'iito'ot, qam 'eco' 'ue só'maq 'em se qano'uenegue so'maxare.

17Ca' so Jesús inato'o': —¿Negue' cá'maq noqollicchitapigui quena' naguita'gue na nayic? chaqai ¿chi'negue ma' chigoita?

18Ca 'óno' so quesaua, leenaxat Cleofas, saat, ca 'naaco': —Ná'ogue na qomyipi na'ñi na Jerusalén qaica ca se ỹa'den da 'ue quesauajo na'xata'. ¿Chaqaqamito'o' ñi'sa'ñi yi'maxare sqa 'yiiñi'o' dajo?

19Ca so'maxare 'naaco': —¿Negue' ca 'neeto' ca'maxare? Ca' saua'maxare 'neraco': —Dá'maq 'neeta ca Jesús, Nazaret le'ec, cá'maq la'qaataxanqajnec ñi qota'a. Sojo ỹale qaica ca qalanac quena la'qaatec chaqai quená'maq ỹo'uet,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

chaqai ỹaatqajam ỹa'maxarenta so'maxare ñi qota'olec chaqai ná'ogue na qomyipi.

20Qam na lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na qarashillipi ỹaanchiguit so'maxare da lelauaxa chaqai quiyim qaipateno.

21Qam qomi' 'ue da qanaquitaxac quiyim chaqaiso só'maq nca'laxatec ma'le na llaalqaipi so Israel. Chaqai nagui quedá'ogue dajo, ca' mashic ỹovite' tres na'xata' quiyim 'ue dajo.

22'Nesa ma' 'vii caua 'aalo chicqauguilo qomi' quiyim qo'ỹoqochite' qomi'. Ma' ñaq na'xa'ataco' na'le, ca' querepegue' aca lahi'.

23Ca co'na' se ỹanajta ca'maxare, ca rapilerec, ca ỹa'xatesac ca lauanaxanaxague' co'na' iuanalo saua nelaatqa piguim lase' ỹa'xatesac quiyim so Jesús nca'leetauec.

24Ime, ca' que' saua chi qanauegaxaua' ra'ajnaxande'oga aso lahi'. Ca co'na' ỹovirere'oga, ca iuanterelec co'chiichigui, ca' ipaquichigui da 'nerac saua 'aalo, qam se qaiuana ca Jesús.

25Ca' so Jesús 'naaco': —¡Ỹaatqajam qaico' ca 'yiiñii qamii, chaqai chalego laỹaloxo quiyim viilec ná'ogue na la'qaataxanaxaquipi so la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a!

26¿Sqa 'yiiñiỹo' quiyim cajo nashi nca'laxaqui 'au ca le'xoric, ca' qaigueme ỹovira'a quiyim ỹapacauec da lichoxoric quená'ogue?

27Ca' quiyi, ca ichoxotema da leloxoỹaxac da na'qaatec naneretañi, quenaua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a ỹa'xatesa'guit so'maxare, ỹachigoxochichiguilo saua 'avichiriñi lerecse' so Moisés, ỹovira'oga nqai'en aso pa'aatec lerecse so la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a.

28Ca co'na' ỹovirera'a yi na'a' tairau'a, ca' so Jesús chaqai 'negue 'eco' sham ỹa'iitauec.

29Qam saua'maxare ipaquera'a nolliisegueñi, 'neraco': —Ro'viñira'ansopa qomi', ma' nagui avit, chaqai mashic sham lepe. Ca' so Jesús inoxono no'ueena'ansopa saua'maxare.

30Ca co'na' mashic nqa'xansañi, reloqosalec so nqui'ỹaxala', ca so'maxare ỹacona so pan, nqouagaxainlec. Ime, ca ỹaanouguilo saua'maxare.

31Ca' quiyi, ca saua'maxare 'ec naviqueterec naua nqote', ca no'uentegue so'maxare. Qam so'maxare palac.

32Ca saua'maxare retaxaỹata', 'neraco': —¡Ỹaatqajam llic mashic ỹaviquetauguilo nqai'ne' naua qare'taxanata na' ñanaguinqata'gue na nayic, na' ichoxotetapeguema qomi' da leloxoỹaxac naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'olec!

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ca' quiyi, ca qaica ca nauaandaque, chaqa'ma' quetegue so nayic, pile' queda Jerusalén. Ca co'na' ỹovite', ca iuanterelec lapoota'ta' so once lelaatqaipi, chaqai sá'ogue so liỹaripi.

34Ca chaqa'ma' qara'qaataxanalo, qohinac: —Ỹaatqajam llic quiyim liỹa nca'leuec nqohin so qara'gaxala', ma' so Simón ỹauano'.

35Ca saua'maxare lotqai ra'qaataxane'o' quedá'maq 'neeto' quesaua'maxare queso nayic, chaqai dá'maq 'neeto' na' no'uentegue so Jesús co'na' ỹasectaqchigui ca pan.

So Jesús nachaxanalo saua lapaxaguinatqa

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23)

36Ca' ñaq qaretaqatapigui dajo, ca' so Jesús nachaachichiguiñi quena lavinñi so qomyipi. Ca' riquinaxan, 'naaco': —Ỹaatqajam 'uo' da ra'maxahi ma'le.

37Qam saua'maxare no'daxateterec chaqai 'xoic da lqolonqa', 'neesapega nqui'i so iuanta.

38Qam so Jesús 'naapegalo': —¿Chi'neco' ma' ro'chii? chaqai ¿chi'neco' ma' 'uo' da roqollictaxanaxahi quenaua re'taxanatahi?

39Ñaqa 'ajñii' naua ñapoquena chaqai naua ipiaate'. Quiyim chaqaỹim. Poochiu'a aỹim chaqai ya'ajñii, ma' ca nqui'i qaica ca la'at chaqai ca lpi'nec, qam qamiri huañichigui nagui caỹim 'ue.

40Ca co'na' 'naac dajo, ca ỹachaxane' naua napoquena chaqai naua lapiaate'.

41Qam saua'maxare saqa' huerelec, paguec da netoonaxague' chaqai da le'laqa' ñaqa 'ue. Ca' so Jesús 'naaco': —¿Meca qanoxohi quenajo?

42Ca' qoỹaanem so nallin lahi nqueualatec chaqai so li'ỹaac so 'laua nate' leta'a.

43Ca so'maxare ỹacoñiguita. Ime, ca' ỹa'ic, ỹa'ajansac nqai'ne' saua'maxare.

44Ca co'na' ime, ca 'naapegalo' saua'maxare, 'naaco': —Dá'maq sovirau'a chaqaida dá'maq shi'gue shinac na' llaq ñauequetecto qamiri: quiyim ipaquichigui nqohin ná'ogue ná'maq qoỹeretañi caỹim quena nelaataxanaxaquipi queso Moisés, chaqai ana lerecse so la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a, chaqai so nerecseripi leenaxat No'ueenqaipi.

45Ca' quiyi, ca' ỹa'deenaxanaxanque saua'maxare naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a.

46Ca 'naapegalo': —'Eda 'neeta da qoỹeretañi quiyim ca nashi nca'laxaqui 'au quiyim qaỹalauat, qam ma' ỹovi' tres na'xata', ca lotqai liỹa nca'leuec nqohin.

47Ca' dajo leenaxat qaỹa'xat ma'le, qara'qaataxanougui na ỹoreta'oguit qomyipi, quiyim qohinapega ná'ogue na'maxare quiyim ỹalate' naua no'ueenataxaco, qaiyi naua lasauaxasete' qaỹapalaxate', qaỹachigoxochichi'ñi na Jerusalén.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

48Ca' qamiri ỹa'qaataxanqajanqa quedá'ogue dajo.

49Ca' ỹim ñilatalo qamiri ma'le cá'maq ỹachaxantac nallaaqo' ñi ita'a, qam sqai daiỹari' quena na'a' lodegaxat Jerusalén, toco' ma' coñiguit ca nquesaxanaxa chigoxoshiguim.

So Jesús taigue da piguim

(Marcos 16.19-20)

50Ca' so Jesús ỹaueguerec queda pa'aauec quiyi na'a' lodegaxat. Ca co'na' ỹovire'oga yi Betania, ca' ỹachaxañishiguim naua laua', ca ỹaanem da nqouacqa' saua'maxare.

51Ca co'na' mashic ỹaanema da lqouagaxa saua'maxare, ca' ca'ahi, ca qaỹaueguegue da piguim.

52Ca saua'maxare co'na' ime nqouagaxaintacot so'maxare, ca piltegue da Jerusalén, ỹaatqajam netoonta'pe.

53Ca' chaqai 'neesari' sqai ỹaxandac hueesau'a aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue', ỹo'ueensac ñi qota'olec. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Juan

Juan 1

Só'maq qohinaco' quen la'qaatec ñi qota'a ñigui qom

1Co'na' ná'ogue taañi quiyim qaỹo'uet, ca shi'co' 'ue só'maq qohinaco' na'qaatec. Ca' só'maq qohinaco' quen na'qaatec shi'co' neeto'ot ñi qota'a chaqai so'maxare qota'a.

2Quecá'maq ñaqa 'avichiguiñi, qa' so'maxare neeto'ot ñi qota'a.

3Ca' ñi qota'olec ỹachigoxochichigui so'maxare na' ỹo'uet ná'ogue nanchaqaina, chaqai quená'ogue ná'maq mashic 'ue, qaica quet cá'maq sqa chicqaugui so'maxare.

4So'maxare só'maq hueetagui da nca'laxa, ca' dajo nca'laxa chaqaida dá'maq qaỹauaaque coỹarelec na qomyipi.

5Ca' da lauaq na' naviguec quena napalaxa, ca na napalaxa se ishit ỹo'mat.

6'Uo' so ỹale qaila' quiñi qota'olec, leenaxat Juan.

7So'maxare anac, qam chi ỹa'xateta'guit da lauaq so ncoỹeraxanaxat, qaiyi ná'ogue na qomyipi huelec, chicqochigui dá'maq la'qaataxanaxac so'maxare.

8Qam so Juan mesqaiso só'maq ncoỹeraxanaxat, ta'ta'a quiyim chi qanela' quiyim ỹa'xat só'maq ncoỹeraxanaxat.

9Só'maq ỹaatqajam ncoỹeraxanaxat, só'maq coỹarelec ná'ogue na qomyipi, so'maxare naata'a na 'laua.

10Ca' só'maq qohinaco' quen na'qaatec mashic hueetalec na 'laua. Chaqai 'eno'm ñi qota'olec ỹachigoxochichigui so'maxare na' ỹo'uet na 'laua, qam ná'maq hueetalec na 'laua se ỹa'den so'maxare.

11Ca' so'maxare nacpegue' ná'maq lalamaxaret na'laua, qam ná'maq lalamaxat lauo' laseripi se icoñiguit so'maxare.

12Qam qaiyiita 'uo' ná'maq ỹacoñiguit chaqai huelec so'maxare, ca' chaqaina ná'maq ỹaanem quiyim ỹaatqajam 'chichiguiñi llaalqaipi ñi qota'olec.

13Qam na'maxare sqai 'nejem da ne'xaỹoqsoxoc na llaalqaipi na re'qoochigui qom. Ma' na'maxare ne'qaañi, qam 'nejem da no'ueenataxac ca chaqai qom, loqo'm ca chi lqo'itaxanqachic ca ỹale. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam llaalqaipi ñi qota'olec ma' huelec ñi'maxare.

14Ca' só'maq qohinaco' quen na'qaatec ñigui qom. Ca so'maxare ỹalequetauguilo qomi', qam ỹaatqajam no'qaachigui queda nqo'iichi chaqai dá'maq ỹaatqajam llic leloxoỹaxac. Ca' qomi' seuanqachigui da lauaq, qam dajo lauaq da'maxare chi lalamaxaret lauaq só'maq 'oonoqui' llaalec ñí'maq qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15So Juan ỹa'xatetac na'le so'maxare na' 'naac: —Chaqaida dajo dá'maq ỹim sa'xateta'guit na' shinac cá'maq co'uaataxanta ma'le caỹim, ca'maxare 'auaxaic caỹim, ma' shi'co' 'ue na' saqa'leca aỹim.

16Qomá'ogue mashic seconaxaguit dá'maq chalego lecaic lesallaxa, dá'maq lqouagaxa se neme piltalec ỹaanema qomi'.

17Na nelaataxanaxaquipi na' qoỹaanec chicqochigui nqohin so Moisés, qam da nqo'iichi chaqai da lliqueta chicqochirigui so Jesucristo.

18Ñi qota'olec qaica iuanapega, qam so 'oonoqui' llaalec só'maq ỹaatqajam neeto'ot ñi'maxare ñí'maq leta'a, chaqaiso só'maq ỹa'deenaxanaxanque qomi' ñi qota'olec.

So Juan só'maq nachilaxanataxanaq ỹa'xateta'guit so Jesucristo

(Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8; Lucas 3.15-17)

19Na judioipi na'ñi yi Jerusalén ila' so netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai so llaalqaipi so Leví chi lotauaripi so'maxare quiyim renataxana so Juan quiyim nega'ỹo' so'maxare.

20Ca' so'maxare ỹaatqajam ỹa'xateta, ca 'naaco': —Ỹim mesqaỹim cá'maq qaỹa'xateta'guit nashi nca'laxaqui.

21Ca lotqai qaỹopilalec quiyim qainat: —Cha'regue, ¿negue' ná'maq qami'? ¿Peeta'a qami' Elías liỹa novichi'? Ca' so Juan 'naaco': —'E', sqaỹim Elías. Ca lotqai qaỹopilalec qainat: —Cha'regue, ¿peeta'a qami' ná'maq na'qaataxanqajnec qaỹa'xateta'guit naỹa'quena? Ca' so'maxare 'naaco': —'E', mesqaỹim.

22Ca' qohinapego': —Ca' ¿nega'ỹo' qami'? Ma' qomi' sahoqotaque quiyim 'ue ca qari'ỹaac ra'qaachiqui' quiyim sodaxalo yauá'maq nelate' qomi'. Ñaqai 'qaataxañitalo qomi' negue' aqami'.

23Ca' so Juan 'naaco': —Aỹim ná'maq ỹim lavillaxac ca ỹaualaq, 'maqateguelec yi 'laua qaica qom, qam da laualaxac 'neetasa': “Huachigue lamaxachita ca nayic, llic ma'le ca qara'gaxala'” —ca' chaqaida dá'maq 'naaco' na'le so la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías.

24Sauá'maq querepegue' inatesac so Juan, saua'maxare lelaatqa so fariseoipi.

25Ca saua'maxare inate' so Juan, ca 'nerac: —Cha'regue, no'm sqaqami' cajo nashi nca'laxaqui, chaqai ma' sqaqami' Elías, loqo'm ca na'qaataxanqajnec naỹa'quena, ¿chi'negue ma' chilaxanataxañi'?

26Ca' so Juan 'naaco': —Ỹim sachilaxanataxana na huaxaỹaq, qam 'ue so ỹalequetauguilo qamiri, qam qamiri sqai huañiỹapega.

27Da'maxare co'uaatetalec aỹim, qam da'maxare shi'co' 'ue na' saqa'leca aỹim. Chaqai se yalou'a quiyim sosoorec naua lequeete' naua lapelate'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Ca' dá'ogue dajo 'uo' na'le hua'ñi yi 'laua leenaxat Betábara, yi'maxare pa'ỹa'gue da lqodoigue caso lachiugue Jordán, yí'maq hua'ño' na' rachilaxanataxantac so Juan.

Chaqaiso so Jesús só'maq 'ec qagreta llaalec chicqo'ot ñi qota'olec

29Ca' queso liỹa na'xa'a, ca' so Juan idaana'guit so Jesús naataxaso'ma so'maxare. Ca' so'maxare 'naaco': —Ñaqa 'ajñii, najo ná'maq ỹale ỹaanec ma'le ñi qota'olec, 'neeta'gue meca qagreta llaalec, ná'maq rouootaxana'gue ná'ogue na nasauaxaseteripi quena 'laua.

30Ỹim sa'xatetac na'maxare na' shinac: “Co'uaatetalec aỹim na ỹale, na'maxare 'auaxaic caỹim, ma' shi'co' 'ue na' saqa'leca aỹim.”

31Qam ỹim ỹaatqajam se seuanapega na'le na'maxare, qam ñanaquetalec quiyim sachilaxanataxantapega na huaxaỹaq, ma' chaqaida dá'maq qaỹahotaque quiyim qaỹa'den na'maxare quena llaalqaipi so Israel.

32Qai'neeta 'naaco' so Juan: —Ỹim seuañi'chiguit so Espíritu Santo na' chicqo'ot na piguim, 'nejem na co'toco', ca' hueetalec so'maxare.

33Qam ỹim saqa' sa'den na'le nega'ỹo'ca cajo ỹale. Qam ñí'maq yila' quiyim sachilaxanataxana na huaxaỹaq, 'naapega aỹim: “Ma' huañita so Espíritu Santo ma' anac chicqashiguim, ca' quecá'maq hueetalec qom, ca' chaqaica cajo ỹale rachilaxanataxana ma'le ca Espíritu Santo.”

34Ca' ỹim ma' mashic sauanchigui so'maxare, vichiguiño' sa'xatetac quiyim chaqaiso só'maq llaalec ñi qota'olec.

Sauá'maq 'auaxaqa lapaxaguinatqa so Jesús

35Ca' queso liỹa na'xa'a, ca lotqai liỹa hueetalec yi 'laua so Juan chaqai saua dos lapaxaguinatqa.

36Ca co'na' so Juan iuane'tegue so Jesús, ca 'naaco': —'Ajñii, chaqaiso sojo só'maq ỹale 'ec ca qagreta llaalec ma' ỹaanec ñi qota'olec.

37Ca' saua dos lapaxaguinatqa so Juan co'na' 'qaachirigui da la'qaatec so'maxare, ca' quetegue so Jesús.

38Ca co'na' nqovilca so Jesús, ca' iuañi'chiguita quiyim coỹaresaho. Ca 'naaco': —¿Negue' ca daañitaque? Ca' saua'maxare 'neraco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ¿negue' ca ñira'gue?

39Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹalahi, 'ajnaxañiỹa. Ca' saua'maxare que' ra'ajnaxanta, ca iuanta cá'maq neeta'ñi so Jesús. Ca' neesa'anyi sá'ogue so avit saua'maxare, ma' mashic lavito' na'le, 'uo' ca las cuatro queso avit.

40Ca' so 'óna quesauá'maq 'qaachiguilo' na'le so Juan, ca' co'uajtegue so Jesús, so'maxare chaqaiso so Andrés, lqaỹa so Simón Pedro.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

41Ca' so Andrés chaqa'ma' idaanaque so lqaỹa Simón, ca 'naapego': —Mashic sauanaxa ñí'maq qohinac Mesías —qam dajo leloxoỹaxac da neenaxat 'neetasa' Cristo, loqo'm ca qaỹa'xateta'guit nashi nca'laxaqui.

42Na' ime, ca' so Andrés ỹauec so Simón, ỹauega yi neeta'ñi so Jesús. Ca' so Jesús co'na' idaana'guit so'maxare, ca 'naaco': —Qami' Shimoñi', ma' qami' llaalec so Jonás, qam nagui qadeenaxachi'o' Cefas —qam dajo neenaxat leloxoỹaxac quiyim Pedro, loqo'm qa'.

So Jesús roỹaxana so Felipe chaqai so Natanael

43Ca' queso liỹa na'xa'a so Jesús ỹahotaque quiyim taigue da 'laua Galilea. Ca iuanejlec so Felipe, ca 'naapego': —Quitegue aỹim.

44So Felipe na'ño' yi na'a' Betsaida, yi'maxare nera'ño' qai'neeta so Andrés chaqai so Pedro.

45Ca' so Felipe eec idaanaque so Natanael, ca 'naapego': —Mashic sauanaxa ñi ỹale ñí'maq ỹiriño' na'le so Moisés quenaua naqataxaco naneresañi cana lere. Ñi'maxare qai'neeta qoỹiriñi queso la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a. Ñi'maxare chaqaiñi ñi Jesús, ñí'maq llaalec so José na'ñi yi na'a' Nazaret.

46Ca' so Natanael 'naaco': —¿Peeta'a 'uo' ca ishit nenoxonec 'maxaraic quiyi Nazaret? Ca' so Felipe 'naaco': —Ỹala'e', ñaq 'ajnaxañita ñi'maxare.

47Ca co'na' so Jesús iuañi'chiguit so Natanael tot qoỹoxoguit, ca 'naaco': —'Ena ná'maq ỹaatqajam llic llaalec so Israel, na'maxare sqai 'maatqaic.

48Ca' so Natanael inato': —¿Negue' ca 'neeto' quiyim ya'yiiñi'? Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹim shi'gue seuana qami' na' saqa' roỹaxana qami' so Felipe, na' ñiiso'ot ada higo lashi.

49Ca' so Natanael 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, chaqaqami' ná'maq llaalec ñi qota'olec, chaqai qami' lashi na Israel.

50Ca' so Jesús 'naaco': —¿Ca' virelec aỹim ma' shinac sedaanta'a qami' na' viiso'ot ada higo lashi? Ca' nagui shinac paguec lecaic ma'le ca huañita sqai 'nejem dajo.

51Qai'neeta 'naac so Jesús: —Ỹaatqajam llic nagui da shinac caqamiri, quiyim qamiri huañiỹa ma'le na piguim nauatetaugui chaqai na lelaatqaipi ñi qota'a piguim laseripi taỹashi'mquera chaqai quiyim naỹa'ña najo ỹale llaalec.

Juan 2

So nashilaxac hua'ñi yi Caná huaugui yi 'laua Galilea

1Ca co'na' ime' saua tres na'xata', ca 'uo' so shilaq hua'ñi yi na'a' Caná huaugui yi 'laua leenaxat Galilea. Ca aso late'e so Jesús ỹalequetaho quiyi'maxare.

2Ca' so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa qai'neeta qoỹale' quiyim ỹalequesaho queso shilaq.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ca' imeho so lataxa, ca' aso late'e so Jesús 'naapego' so'maxare: —Mashic imeho so lataxa.

4Ca' so Jesús 'naapego' aso'maxare: —Qami' 'aalo, ¿chi'negue ma' 'ñirac dajo caỹim? Ma' ỹim saqa' ỹovita ca ỹaloqo'.

5Qam aso'maxare 'naapegalo' sauá'maq quelolta'pe quiyi'maxare: —'Viichii cá'ogue cá'maq 'naac ma'le da'maxare caqamiri.

6Qam 'vio' saua seis homa qa', saua'maxare ỹaatqajam loueno' quen na judioipi quena' ỹo'uet da no'ueenataxac quiyim quiỹo na nqui'ỹaxaquipi. Qam ỹovi' ochenta loqo'm cien litros huaxaỹaq le'ec cañi 'oono'lli' quesauá'maq homa.

7Ca' so Jesús 'naapego' so nelaatqaipi: —Ỹoxoiguilo' ma'le quena huaxaỹaq ñaua nehoma. Ca' qaiỹoxoguilo na'le saua'maxare ỹaatqajam qano'xataxatete'.

8Ca' so Jesús lotqai 'naapegalo saua'maxare: —Ca' nagui, ca' 'ue ca qanaqajshiguim quena huaxaỹaq. Ca' qaỹodou'a ñí'maq reloqota'a na nemaqachic. Ca' qaỹo'uet dá'maq 'naac so'maxare.

9Ca só'maq neloxoỹaq queso shilaq co'na' i'guen so huaxaỹaq ñigui nqohin na lataxa ma' se ỹa'den ca chicqa'gue, chaqaisoota so nelaatqaipi maq ỹa'den ma' chaqaisaua sauá'maq niỹoqosecshiguim na'le so huaxaỹaq. Ca' só'maq reloqota'a so shilaq roỹaxana só'maq shilo.

10Ca 'naapego': —Ná'ogue na qom ỹa'auaxan imeenec quen ná'maq no'uen lataxa. Ca quena' mashic 'xoic na qani'chigui, ca' qane'taxañigui ná'maq qailligueme' no'uen. Qam qami' ỹovireta'a nagui ñaqai 'maxachisac ná'maq no'uen lataxa.

11Dajo dá'maq 'avichiguiñi netanec ỹo'uet so Jesús hua'ñi yi Caná huaugui yi 'laua Galilea, na' ỹachaxan da se qaiuanapega lo'ueenataxanaxac. Ca so lapaxaguinatqaipi ỹaatqajam huejlec so'maxare.

12Ca co'na' ime dajo, ca' so Jesús quepegue' yi na'a' leenaxat Capernaum, liỹaatac aso late'e, chaqai saua lqaỹa', chaqai saua lapaxaguinatqa. Ca 'xoico' so na'xataripi hueesa'ñi yi'maxare.

So Jesús ro'ootaxanlec aso no'ueenaxanaxaqui

(Mateo 21.12-13; Marcos 11.15-18; Lucas 19.45-46)

13Ca mashic tot qoỹoqaque so na'xa'a lemaqachic na judioipi quiyim ỹo'leente so na'xa'a co'na' ca'e nqohin yi Egipto, ca' so Jesús quepegue' yi na'a' lodegaxat Jerusalén.

14Ca co'na' ỹovira'a aso no'ueenaxanaxaqui late'ogue', ca iuanejlec ná'maq imeentac ana huaca, chaqai ana qagreta, chaqai na coviguiñiguiripi, nqa'xantañi, reloqotalec na lemeenaxanaxala', ỹosootapigui ana lam na qomyipi.

15Ca co'na' ra'ijlec so'maxare, ca' so Jesús ỹacona so ñic, lepajta' ỹa'ue louaxanaxanaxat. Ca' ỹo'daauec sá'ogue cañi no'ueenaxanaxaqui so

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

nemeenaxanyipi, liỹa'uegue' nqai'en aso lemeena qagretaipi, chaqai aso huacallipi. Chaqai só'maq nosoqnaripi cana nam, ná'maq nosoqnaxaqui ỹocorec, chaqai ỹoco' qai'neeta ana lam ná'maq hueetalec na lemeenaxanaxala'.

16Ca quená'maq imeenac na coviguiñic, ca 'naaco': —¡Naqachii ná'ogue najo quenajo! ¡Mese nemeenaxanaxaqui nqai'ñii na la'a' ñi ita'a!

17Ca' saua lapaxaguinatqa taachirigui lauele' yaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, 'nerac: "'Eco' ỹaatqajam ỹavic nqai'en aỹim, ma' paguec da ỹauochaxa quena ra'aachi'."

18Ca' so judioipi inato' so'maxare, ca 'naaco': —¿Negue' ca netanec chaxañitalo qomi', qaiyi seuaqlec qami' quiyim ỹaatqajam llic 'ue ca 'ñitegue quiyim 'viichi' dajo?

19Ca' so Jesús 'naaco': —Poxoỹaxachigui anajo no'ueenaxanaxaqui. Ca' ỹim liỹa ño'xonshiguim, qam quecaua tres na'xata', ca' somat.

20Ca' so judioipi 'naaco': —Cuarenta y seis ñaxari ỹovite', ca' qaigueme qaỹomat na' qano'xontegueshiguim najo no'ueenaxanaxaqui, ¿qam qami' machi' quet quecaua tres na'xata' quiyim no'xoñirishiguim?

21Qam so no'ueenaxanaxaqui 'neetapega so Jesús chaqaiso só'maq chi loshicmaxa.

22Ca vichiguiño', na' so Jesús na' liỹa nca'leuec queso lelauaxa, ca' saua lapaxaguinatqa lotqai viichigui lauele' da la'qaatec so'maxare. Ca' lama'xa quiyim ỹaatqajam hueterelec naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a chaqai naua la'qaatqa so'maxare.

So Jesús ỹa'deene' naua la'deenataxanaxaco na qomyipi

23So Jesús na' hueeta'ñi yi Jerusalén, ỹalequetau'a so lemaqachic na judioipi quena' ỹo'leenta'oga so na'xa'a na' ca'e nqohin yi Egipto, ca 'xoico' na huelec so'maxare na' qaiuanchigui ỹo'uet na netanqaipi se qaiuanapega.

24Qam so Jesús sqai ỹaatqajam huelec so'maxare, ma' ỹa'den ná'ogue na la'deenataxanaxac so qomyipi.

25Se ipaquetaque quiyim 'ue ca ra'qaataxanem so'maxare quedá'maq 'neeta ná'maq qomyipi, ma' so'maxare ỹa'den ná'ogue na la'deenataxanaxac na qomyipi.

Juan 3

So Jesús chaqai so Nicodemo

1'Uo' so ỹale ỹalequetaugui na fariseoipi, leenaxat Nicodemo. La'gaxala' so'maxare na judioipi.

2Sojo Nicodemo 'uo' so pe ra'pichi'oga so Jesús, ca' 'naaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, qomi' sa'deenqata quiyim qanela' qami' quiñi qota'olec

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quiyim qarapaxaguiñi', ma' qaica ca ishit ỹo'uet ná'maq 'viichisac netanqaipi quiyim re'oq da rquesaxanaxa'e', qaicaata cá'maq hueeto'ot ñi qota'olec.

3Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Ỹaatqajam lliqueta dá'maq sa'xatem qami', quecá'maq sqo pilac liỹa ne'qaañi, ca' se iuana da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

4Ca renataxano' so Nicodemo: —Qam ¿negue' queto' ca la'maqa' queca qom quiyim mashic ỹi, ca lotqai liỹa ne'qaañi? ¿Qa' ishit quet quiyim liỹa pilougui na lauel aca late'e, ca lotqai liỹa ne'qaañi?

5Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam llic dá'maq sa'xatem qami', quiyim cá'maq se nañan quiyim qanachilaxan chaqai quiyim qaỹadalaxat queso Espíritu Santo, ca se inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

6Cá'maq chaqai llaalec cá'maq chaqai qom, ca' ca'maxare qom, qam cá'maq chicqaugui da ne'xaỹoqsoxoc so Espíritu Santo, ca' ca'maxare ỹantañi da no'ueenataxac só'maq Espíritu.

7'Neeto' re'laqaita dá'maq shinac caqami' quiyim "ná'ogue na qomyipi ỹouen quiyim liỹa ne'qaañi."

8Na nonot quena' npe'taxanshiguim, qam chaqai ỹoiquentac cá'maq reloxoigue; ca 'qa'isaque na lelamaxa, qam sqa 'yiiñi' cá'maq chicqochi'ñi chaqai cá'maq taigue. Ca' chaqaida 'neeta ná'ogue ná'maq ne'xaỹaugui so Espíritu Santo.

9Ca' so Nicodemo lotqai liỹa renataxan, 'naaco': —¿Negue' cá'maq 'neeto' ca leloxoỹaxac dajo?

10Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam qami' napaxaguinataxanaq quena llaalqaipi so Israel, qam ¿sqa 'yiiñi'o' dajo?

11Ỹaatqajam llic dá'maq sa'xatem qami', ma' qomi' sa'xataq dá'maq sa'deenaq chaqai cá'maq sauanqachigui, qam qamiri sqai viilec dá'maq sa'xataq.

12No'm sqo viilec aỹim quena' sa'xate' naua hueralec na 'laua, ¡huose'quet viilec aỹim queta' sa'xatema qamiri cá'maq hueeta'gue da piguim!

13Ma' qaica ca taigue da piguim, ta'ta'a ná'maq nenojñi chicqashiguim queda piguim, ná'maq qohinac ỹale llaalec, chaqai'en neeta'gue da piguim.

14Ca' chaqaida dá'maq 'ne'teco' so Moisés na' nanojshiguim so nadenqatec nanaic quiyi 'laua qaica qom, ca qai'neeta najo ỹale llaalec ỹouen quiyim qananojshiguim,

15qaiyi se ileu ná'ogue ná'maq huelec so'maxare, ta'ta'a quiyim 'ue da lca'laxa sqaica lqodoc.

Da lqo'iichi ñi qota'a quená'maq hueetalec na 'laua

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ma' ñi qota'olec ỹaatqajam 'xoico' da lauochaxa quena qomyipi, ca ỹaanec na 'oonoqui' llaalec, qaiyi se ileu cá'ogue cá'maq huelec na'maxare. Ta'ta'a quiyim 'ue da lca'laxa sqaica lqodoc.

17Ñi qota'olec se nelata na llaalec na 'laua quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset na qomyipi. Ta'ta'a quiyim ỹahotaque nca'laxatec na'maxare.

18Cá'maq huelec na llaalec ñi qota'olec, ca' qaica ca nouaxanaxaset. Qam cá'maq sqai huelec, chaqa'ma' shi'gue 'ue da nouaxanaxaset nqohin, ma' sqai huelec na 'oonoqui' llaalec ñi qota'olec.

19Ná'maq sqai huelec, ca' 'ue ca nouaxanaxaset, ma' na' novita na 'laua so ncoỹeraxanaxat, ỹapacqajnauec da lqo'iichi quena napalaxa, ma' se no'uen ná'maq ỹo'ueetetac.

20Ma' ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac na se no'uen ỹaatqajam loquiiaxat so ncoỹeraxanaxat, chaqai se nqo'neu'a so'maxare, qaiyi se re'xoi' naua se no'viiñi ỹo'ueeteta'pe.

21Qam ná'maq natenta dá'maq ỹaatqajam lliqueta leloxoỹaxac, ca' nqo'neu'a so ncoỹeraxanaxat, qaiyi re'oq quiyim chicqo'ot ñi qota'olec ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac.

So Juan só'maq nachilaxanataxanaq lotqai liỹa ỹa'xatetac so Jesús

22Ca co'na' ime dajo, ca' so Jesús eec, liỹareta'pe saua lapaxaguinatqa, querepegue' yi 'laua Judea. Ca' 'vii saua na'xata' hueeta'anyi chaqai rachilaxanataxantac.

23So Juan qai'neeta rachilaxanataxantac hueeta'ñi yi Enón, yi'maxare sqoỹoqaque quiyi Salim, ma' 'xoic na huaxaỹaq quiyi'maxare. Ca' anac na qomyipi, ca' qanachilaxan.

24Ca' dajo 'neeto' na'le, na' saqa' qaicoñi' so Juan.

25Ca 'vio' saua lapaxaguinatqa so Juan nco'uaata'to saua judío lase' na' retaqasapigui da no'ueenataxac ca qom nco'taxateta.

26Querepegue' so Juan, ca' 'nerec: —Qami' napaxaguinataxanaq, 'ajñi' dá'maq ỹovireta'a qami' na'le queda pa'ỹa'gue da lqodoigue caso lachiugue Jordán, dá'maq 'xachisac na'le coqomi', da'maxare nagui rachilaxanataxantac chaqai ná'ogue na qomyipi queeta'pegue'.

27Ca' so Juan 'naapegalo': —Qaica ca qom quiyim chi nanoiquentac 'ue ca ỹo'uet, no'm sqo ỹaanem quiñi qota'olec cá'maq ỹo'uet.

28Qamiri nauá'maq ỹaatqajam 'xaichigui aỹim na' shinac mesqaỹim cajo nashi nca'laxaqui, ta'ta'a quiyim qayila' sa'aueta'gue cá'maq taata'gue ca'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Quiyim 'ue ca shilaq, ca cá'maq ỹaatqajam shilliguit acá'maq nequetegaxai, ca' chaqaica cá'maq nauonaxaua. Qam cá'maq nauochaxaua cá'maq shilo hueetau'e na lahi, ca 'qaatapega. Ca 'xoic da netoonaxac quiyim 'qaatapega só'maq 'on. Ca' chaqaida dá'maq 'neeta caỹim quiyim 'xoic da ñitoonaxac.

30Ca'maxare cá'maq nqo'neetauec ma'le da lichoxoric, ca' ỹim nqo'neeta'ta' ma'le da ichoxoric.

Cá'maq chicqo'ot na piguim

31Cá'maq chicqa'gue da piguim, ca'maxare napacalec ná'ogue nanchaqaina; qam cá'maq hueetalec ana 'laua, ca'maxare 'lauasec, chaqai quena' retaqa, ca' ỹa'xatetac ná'maq huelec ana 'laua. Qam cá'maq chicqa'gue da piguim napacalec ná'ogue nanchaqaina,

32chaqai ỹa'xat ná'maq iuanchigui chaqai ná'maq 'xaỹa. Qam qaica cá'maq huelec dá'maq ỹa'xat.

33Qam no'm 'ue ca huelec da'maxare, ca' quedajo, ca' i'taxajñi quiyim ỹaatqajam llic da la'qaatec ñi qota'olec.

34Ma' cá'maq qaila' quiñi qota'olec, ca ỹa'xat da la'qaatec ñi'maxare, ma' ñi qota'olec se naloqojnañi quiyim ỹaanec so ne'Espíritu.

35Ma' ñi qota'olec ỹaatqajam ỹauotegue so llaalec, vichiguiño' ỹomato'ot ná'ogue ná'maq lalamqateripi.

36Cá'maq huelec so llaalec ñi qota'olec, ca' 'ue da lca'laxa sqaica lqodoc; qam cá'maq sqai huelec so llaalec, ca' sqaica da lca'laxa. Ta'ta'a quiyim hueetalec dá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset quiñi qota'olec.

Juan 4

So Jesús chaqai aso 'aalo na'ñi yi Samaria

1Ca' na fariseoipi co'na' ỹa'den quiyim paguec na queeta'pegue' so Jesús chaqai paguec na lachilaxanatec queso Juan.

2Qam mesqaiso so Jesús só'maq rachilaxanataxantac, qaisoota só'maq lapaxaguinatqaipi.

3Ca co'na' ỹa'den dajo so Jesús, ca' ca'e yi Judea, ca' pila yi Galilea.

4Qam na' pil so'maxare, ca' quejlec yi 'laua Samaria.

5Ca co'na' ỹovira'a yi na'a' quiyi Samaria leenaxat Sicar. Yi'maxare sqoỹoqaque yi na'laua so Jacob yí'maq ỹaanemo' na'le so llaalec José.

6Ca na'ño' aso ni'llivioxoqui qohinac li'ỹa so Jacob. Qam so Jesús mashic isot queda louoxoc, ca nqa'xanlco' so lap aso ni'ỹa, ma' mashic 'uo' ca na'xa'a lavinñi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7-8Ma' saua lapaxaguinatqa tareu'a so na'a' rishiujnaxandaque ca na'ic. Ca ỹoviraxasomo' aso 'aalo Samaria lase cañi ni'ỹa, ỹahotaque naqajshiguim huaxaỹaq. Ca' so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Vite ỹaquip.

9Ca' aso 'aalo Samaria lase 'naaco': —¡'A! ¿Chi'neco' ma' qami' judío le'ec, qam yashiila'e' queca raquipi', ma' ỹim Samaria lase?

(Ma' na judío laseripi se retaxaỹa'pegue' na Samaria laseripi.)

10Ca' so Jesús 'naaco': —Huategue' queta' 'yiiñi' cá'maq ỹaan ñi qota'olec chaqai ná'maq ỹashiilatac qami' queca laquip, ca' qami' quet aná'maq yashiila'e', ca' ỹim saanem qami' ca huaxaỹaq se neme ne'paxantashiguim.

11Ca' aso 'aalo 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', vire'ta qaica ca re'maxasoxonaqchi' quiyim naviquirishiguim ca huaxaỹaq, chaqai aná'maq ni'ỹa qoỹoqochi'ñigui. Ca ¿nega'ỹo' ca chigoxochira'gue ca huaxaỹaq se neme ne'paxantashiguim quiyim nañaañi'?

12So 'auaxaic qareta'a Jacob no'ueenaqto'oto qomi' najo li'ỹa aná'maq ne'taxaqui so'maxare chaqai ne'taxaqui qai'neeta so llaalqaipi chaqai so laloipi. Ca ¿paquirauco' qami' queso'maxare?

13Ca' so Jesús 'naaco': —Ná'ogue ná'maq ni'chigui najo huaxaỹaq, ma'le liỹa iuet laquip.

14Qam cá'maq ni'chigui cá'maq huaxaỹaq saanem, ca' qaica ma' liỹa quet iuet laquip. Ma' cá'maq huaxaỹaq saanem, ca'maxare 'ec la'uaxac ne'paxantashiguim quena lauel ca'maxare. Ca' chaqaica cá'maq ỹoviraqta'a ca nca'laxa sqaica lqodoc.

15Ca' aso 'aalo 'naaco' queso'maxare: —Qami' ỹa'gaxala', nañaañi' cajo huaxaỹaq, qaiyi tot liỹa seuet ỹaquip, chaqai qaiyi tot liỹa ñanagaxaso'ma huaxaỹaq canajo ni'ỹa.

16Ca' so Jesús 'naaco' caso 'aalo: —Mo'e', ỹaxañira'a ca roua'e'. Ca' ime, ca naqui' quenajo.

17Qam aso 'aalo 'naaco': —Qaica ỹoua. Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam llic da 'ñirac qaica roua'e'.

18Ma' shi'gue 'vii saua cinco rouachi', ca ñí'maq loqoisa'guit nagui se roua'e'. Ca' quedajo, ca ỹaatqajam llic da 'ñirac.

19Ca co'na' 'xaỹa dajo aso 'aalo, ca 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', re'oq nqaishin quiyim ỹaatqajam llic qami' la'qaataxanqajnec ñi qota'a.

20Ca' só'maq 'auaxaic qareta'allipi Samaria laseripi, na' nqouagaxainot ñi qota'olec, qam huaalec nqai'en ñijo qa'. Qam qamiri judío laseripi 'ñiỹac quiyim yi Jerusalén yí'maq hua'ñi quiyim qanqouagaxainot.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Ca' so Jesús 'naaco': —'Aalo'ee', qami' virelec aÿim, quiyim ÿovita ma'le yi laloqo' quiyim totqo quiishi'megue ñijo qa' quiyim nqouagaxaiñiÿot ñi qota'olec, loqo'm quiyim quiipegue' yi Jerusalén.

22Qamiri Samaria laseripi sqa 'yiiñii cá'maq nqouagaxaiñitacot. Qam qomi' sa'deenaq ñí'maq ñqouagaxainqatacot, ma' da nca'laxa chicqotougui na judioipi.

23Qam mashic ÿovita yi laloqo', ca' chaqaina nagui ÿovita yi'maxare, quiyim quená'maq ÿaatqajam llic imaqachintac ñi qota'olec, ca imaqachin, qam chicqochigui nqai'en so ne'Espíritu ñi qota'olec. Ma' ñí'maq qota'olec chaqaida dá'maq ÿahotaque 'ne'tegue ná'maq imaqachin ñi'maxare.

24Ñi qota'olec Espíritu. Ca' vichiguiño' quiyim quecá'maq imaqachin ñi'maxare, ca i'taxachichiguiñi, chicqochigui nqai'en so ne'Espíritu ñi qota'olec.

25Ca' aso 'aalo 'naaco': —Sa'den quiyim naata cá'maq qohinac Mesías —qam dajo 'naac Cristo, ca qaÿa'xateta'guit nashi nca'laxaqui. Ca ma' novi' ca'maxare, ca ÿa'xatema qomi' ná'ogue na leloxoÿaxaquipi.

26Ca' so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Chaqaÿim ná'maq qami' 'qui'saque, ná'maq retaqata'pegue' qami'.

27Ca' quiyi, ca novito'o' saua lapaxaguinatqa, ca saua'maxare ÿaatqajam 'uo' da le'laqa' quiyim so Jesús retaqata'pegue' aso 'aalo. Qam qaica ca ishit renataxan negue' cá'maq ÿahotaque, loqo'm negue' cá'maq retaqasapigui caso'maxare.

28Ca' aso 'aalo no'ueenaxatañi aso nehoma, ca quepegue' yi na'a'. Co'na' ÿoviro, ca 'naaco' quena qomyipi:

29—Ÿalahi, ñaqa 'ajñii da ÿale mashic ÿa'xachim ná'ogue ná'maq shi'gue so'uet. ¿Mesqaido' dá'maq qaÿa'xateta'guit nashi nca'laxaqui?

30Ca' so qomyipi eec, quepegue' yí'maq hueeta'ñi so Jesús.

31Ca' saua lapaxaguinatqa nquipitesa'pegue' quiyim 'neesapega: —Qami' napaxaguinataxanaq, qui'i' lecocho'qui'.

32Qam so'maxare 'naaco': —Ÿim 'ue da noq, qam da'maxare qamiri sqai huañiÿapega.

33Ca' so lapaxaguinatqaipi chi nenatetecta', ca 'neraco': —¿'Uo' ca nodou'a ca loq da'maxare?

34Qam so Jesús 'naaco': —Dá'maq noq chaqaida dá'maq quiyim so'uet cá'maq ÿahotaque ñí'maq yila', chaqai quiyim somat da lo'ueenataxanaxac.

35Qamiri 'ñiÿac: “Quiyim saqa'lecaua cuatro shiriguiri, ca ÿovita yi laloqo' quiyim qanaqat ana la na nanqaipi.” Qam ÿim shinac caqamiri: Ñaqai 'ajñii na nanqaipi, mashic nalootañi quiyim qanaqat, ma' mashic ÿi ana la.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

36Ca cá'maq raqataxantac ỹacoñiguit aca laseuete ca lo'ueenataxanaxac, qam ná'maq laqatec quená'maq naqatetac taỹaugui da nca'laxa sqaica lqodoc, qaiyi quecá'maq danaxan chaqai quecá'maq raqataxantac caua'que netoone'.

37Ma' ỹaatqajam llic dá'maq 'naac yi na'qaatec: "'Óna cá'maq danaxan, qam cá'maq liỹa, ca raqataxan."

38Ỹim selarelgoto qamiri quiyim naqachii ná'maq sqa chicqaugui ca redaxaguii. Ma' ỹoqa'a só'maq shi'gue ro'ueenataxantac, ca' qamiri chaqai coñijlec ná'maq lo'ueenatec so'maxare.

39Ca 'xoico' so qomyipi na'ñi yi na'a' Samaria huelec so Jesús quedá'maq la'qaatec aso 'aalo co'na' i'taxajñi da la'qaatec co'na' 'naac: "Na' retaqa, qam 'ec ra'iitau'a ná'ogue ná'maq shi'gue so'ueetetac."

40Ca co'na' so qomyipi na'ñi yi Samaria novire'oga so'maxare, ca qane'xoresene'tot quiyim na'anyi. Ca' so Jesús na'ño'yi quesaua dos na'xata'.

41Ca paguec 'xoico' na huelec na'le so'maxare, co'na' qara'xaỹalo nauá'maq ỹa'xateta'pe.

42Ca na'le, ca qohinapego' aso 'aalo: —Nagui, ca' seuaqlec mesqaidaata dá'maq 'ñirapegalo qomi', ma' qai'neeta qomi' sa'xaỹaxa dá'maq la'qaatec so'maxare. Ca sa'deenaq quiyim chaqaiso só'maq qaỹa'xateta'guit nashi nca'laxaqui, só'maq nca'laxatec na qomyipi quena 'laua.

So Jesús ỹomatec so llaalec so lotaua so nashi

43Ca co'na' ime' saua dos na'xata', ca' so Jesús ca'e yi Samaria, ca' quepegue' yi 'laua Galilea.

44Ma' chaqaiso só'maq Jesús 'naac, ca 'óna, no'm letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, se qanqo'ta quecá'maq chi lalamaxat la'aayaxauaripi.

45Ca co'na' ỹovita yi Galilea, ca ỹaatqajam qaiquelola. Ma' qai'neeta ỹalequetaho' na'le queso nemaqachic hua'ñi yi Jerusalén quena' qaỹo'leente na' qoyique'e yi Egipto. Ca' sojo qomyipi iuanchigui ná'ogue ná'maq ỹo'uet so'maxare queso nemaqachic.

46Ca' so Jesús lotqai quepegue' yi Caná huaugui yi 'laua Galilea yí'maq hua'ño' na' ñigui lataxa nqai'en so huaxaỹaq. Ca 'uo' so ỹale lotaua so nashi, so'maxare 'uo' so llaalec ralolaxaic hueetau'a yi Capernaum.

47Sojo ỹale co'na' 'xaiguelec so Jesús quiyim chicqota'gue da Judea novita yi Galilea, ca quepegue' quiyim retaxaỹa'pegue'. Co'na'le, ca ne'xoresene'tot quiyim quepegue' ca la'a', qaiyi imeuec nqai'en ca llaalec mashic ileuetac.

48Ca' so Jesús 'naaco': —Qamiri sqai viilec no'm sqaica huañiỹa quena netanqaipi chaqai quena se qaiuanapega.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

49Qam so ỹale 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', qamqai' riỹalli'sac, tomaq saqa' ileu yi ỹaalec.

50Ca' so Jesús 'naaco': —Mo'e', pilli' queca ra'aachi'; ca qachaalqui' ñaq nca'leetauec. Ca' so ỹale huelco' dá'maq 'naac so Jesús, ca pil.

51Ca co'na' ipalataho queca la'a', ca' so lelaatqaipi queeta'guit, ca' qara'qaataxana qohinapega: —Yi qachaalqui', yi'maxare mashic nca'leuec.

52Ca renataxano' so'maxare nega'ỹo' ca ñichi'ñi aca ra'aasa na' ỹa'maxañi so llaalec. Ca saua'maxare 'neraco': —Scavit na' rashiiñi aca ra'aasa, ca' taauec ca lpa'ỹaaxa.

53Ca' so leta'a retan quiyim chaqaiyi ñichi'ñi aca ra'aasa co'na' qohinapega queso Jesús: “Mashic nca'leuec ca qachaalqui'”. Ca' so'maxare chaqai so lauo' huelec so Jesús.

54Ca' 'eda da liỹa netanec se qaiuanapega ỹo'uet so Jesús na' chicqota'gue da Judea, ca taỹa'ñi yi Galilea.

Juan 5

So Jesús ỹomatec so se ra'ñiigue hua'ñi yi Betesda

1Ca co'na' ime dajo, ca' na judioipi lotqai 'ue so lemaqachic, ca' so Jesús pila'a yi Jerusalén.

2Ca' quesojo na'a' lodegaxat 'uo' so lasom leenaxat nqohin nasom ana qagreta. Ca 'uo' so huaxaỹaq lahi' leenaxat nqohin quenaua hebreo la'qaatqa Betesda. Aso'maxare ỹovi' cinco naua naquiite' quenaua lahil.

3Ca quiyi'maxare hueeta'ñi saqatajlec na 'xoic ralolaxaic: 'uo' na qai'laq, ni'iraho lichil, chaqai na se ra'ñiigue, chi nauaanta'a quiyim qaidaxan na le'ec huaxaỹaq aso'maxare.

4Ma' 'uo' quen yi na'xa'a quiyim novi' so piguim le'ec lelaatec ñi qota'a quiyim novita aso lahi' na huaxaỹaq quiyim idaxan na le'ec. Ca cá'maq 'au tangui aso'maxare quena' ime qaidaxan na le'ec, ca chaqa'ma' imeuec quecanchaqaica ralolaxa.

5Ca hueeta'ño'yi so ỹale mashic ỹovi' treinta y ocho ñaxari ralolaxaic so'maxare.

6Ca co'na' so Jesús iuane'ta so'maxare nenantañi, ca retan quiyim shi'gom 'neetari' dajo, ca inato': —¿Vi'saque remi'rec?

7Ca só'maq ralolaxaic 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', qaica quet cá'maq inaxañigui aỹim añi huaxaỹaq lahi' quena' qaidaxan na huaxaỹaq. Ma' quena' sahotaque saañigui, ca 'ue quen na 'auñi caỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —Ne'laxachirishiguim, coñitot na qacanqui', ca' qui'.

9Ca' chaqa'ma' imeuec so ỹale, ca iconot nallaaquen so lacanec, ca ỹouootegueri'. Qam co'mataxaqui sojo na'xa'a,

10ca' so judioipi 'naapego' só'maq ỹale imeuec: —Najo na'xa'a co'mataxaqui, se ỹa'maxañi quiyim 'xachisegueri' na qacanqui'.

11Ca' so ỹale 'naaco': —Só'maq yomatec 'naapiguiỹa': "Coñitot na qacanqui'; ma'le, ca' qui'."

12Ca' qainato' so'maxare, qohinac: —¿Nega'ỹo' cá'maq 'naapega qami': "Coñitot na qacanqui', ca' qui'"?

13Qam so ỹale se ỹa'den só'maq ỹomateco' na'le, ma' so Jesús na'laugui so 'xoic qomyipi hueeta'ñi yi'maxare.

14Co'na' ime, ca' so Jesús iuanejlec so ỹale caso no'ueenaxanaxaqui, ca 'naapego': —'Ajñi', nagui mashic remi'rec qami', ca tot liỹa vite ca rasauaxashichi', qaiyi sqai paguec lecaic ca ralolaxa'e'.

15Ca' so ỹale eec ra'qaataxanem na judioipi quiyim chaqaiso so Jesús só'maq ỹomateco' na'le so'maxare.

16Ca vichiguiño' so judioipi ỹocantac so Jesús ỹahotaque quiyim ỹalauat, ma' ỹo'ueeto' dajo queso na'xa'a co'mataxaqui.

17Qam so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Ñi ita'a ñaqai ro'ueenataxantac, ca' ỹim qai'neeta so'ueenataxan.

18Ca' quedajo, ca na judioipi paguec lama'xa ỹahotaque quiyim ỹalauat, ma' mesqaidaata quiyim se na'xaỹaxana da leloxoỹaxac yi na'xa'a co'mataxaqui, qam qai'neeta 'naac 'nejem ñi qota'olec ma' 'naac ỹaatqajam leta'a ñi'maxare.

Da lquesaxanaxa so llaalec ñi qota'olec

19Ca' so Jesús 'naapego' so qomyipi: —Ỹaatqajam lliqueta shinapegalo qamiri quiyim najo llaalec ñi qota'olec qaica ca ishit ỹo'uet no'm chi nanoiquenta'pegue', ta'ta'a ná'maq iuana ỹo'uet ñí'maq leta'a. Ca ná'ogue ná'maq ỹo'uet ñí'maq leta'a, qai'neeta ná'maq llaalec ỹo'uet.

20Ma' ñí'maq leta'a nqo'ta ná'maq llaalec, ca' ỹachaxanem ná'ogue ná'maq ỹo'uet ñi'maxare; chaqai paguec lecaic ma'le ná'maq ỹachaxana, quená'maq ỹo'uet ca re'laxahi qamiri ma'le.

21Ma' quiyim ñí'maq leta'a ishit quiyim liỹa nca'leuec nqai'en cá'maq mashic ileu ỹaanem da lca'laxa, ca qai'neeta ná'maq llaalec ỹaanem da lca'laxa cá'maq nqo'ta.

22Chaqai ñí'maq ita'a se ỹa'ue ca nouaxanaxaset ca qom, ta'ta'a quiyim ỹaanem na llaalec dá'ogue da lquesaxanaxa quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset ca qom,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23qaiyi ná'ogue na qomyipi imaqachin na llaalec, 'nejem nqai'en da lemaqajnataxanaxa quiñí'maq leta'a. Cá'maq se imaqachin ná'maq llaalec, ca se imaqachin ñí'maq leta'a ñí'maq nela'.

24Ca' ỹaatqajam lliqueta dá'maq sa'xat caqamiri: Cá'maq ỹa'maxachichiguiñi ca na'xaỹaxanaxac quedá'maq sa'xat, chaqai huelec ñí'maq yila', ca 'ue ca lca'laxa sqaica lqodoc; chaqai sqaica ca nouaxanaxaset, ma' mashic shi'gue napaguelec da nelauaxa, ca inoxona'a da nca'laxa.

25Ỹaatqajam lliqueta dá'maq shinac caqamiri, quiyim 'ue ca laloqo', ca' chaqaina ná'maq nagui ỹovita quiyim ma' ná'maq leuaxaiquipi 'xaỹaque da lavillaxac na llaalec ñi qota'a; ca ná'maq na'xaỹaxanta, ca nca'leuec.

26Ma' ñí'maq leta'a 'ue da lquesaxanaxa quiyim chaqaiñi ỹaanec da nca'laxa. Ca' qai'neeta ỹaanem na llaalec da lquesaxanaxa quiyim ỹaanec da nca'laxa;

27chaqai ỹaanem da lquesaxanaxa quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset ca qom, ma' chaqaina najo ná'maq ỹale llaalec.

28'Neeto' re'laxaiỹa dajo, ma' ỹovita ma'le ca laloqo' quiyim ná'ogue na leuaxaiquipi 'xaỹaque ma'le da lavillaxac,

29ca nenoxonshiguim ma'le quena leuaxaic lahiripi. Ca ná'maq ỹa'maqachiguiñi ná'maq ỹo'uet, ca icoñiguit da lca'laxa; qam ná'maq se no'uen dá'maq ỹo'uet, liỹa nenoxonshiguim, qam icoñiguit da nouaxanaxaset.

Dá'maq re'oq nqai'en da lquesaxanaxa so Jesús

30Aỹim qaica ca shinegue, no'm chaqaỹim 'ue ca so'uet. Ma' ỹim so'uet ca lasauaxaset ca qom, qam quiyim qaỹamaxailec, ca' se ỹo'maac cá'maq so'uet. Ma' ỹim se so'uet cá'maq chaqai sahotaque shine'tegue, ta'ta'a cá'maq ỹahotaque ñi ita'a, ma' ñi'maxare yila'.

31No'm chaqaỹim ña'xateteguelta', ca cá'maq ỹa'qaataxanaxac se re'oq nqai'en quiyim ỹaatqajam llic cá'maq sa'xat.

32Qam ma' 'ue ñí'maq liỹa quiyim i'taxajñi dá'maq sa'xatetac, chaqai ỹim sa'den quiyim ñi'maxare quedá'maq 'naac caỹim ỹaatqajam lliqueta.

33Qamiri 'viichii ca relaachiguii na'le quiyim renataxana so Juan, ca dá'maq 'naac so'maxare ỹaatqajam lliqueta.

34Qam aỹim mesqaida quiyim 'ue quet ca qom 'ue ca ỹa'xatetac ỹa'maqachiguiñi caỹim, qaidaata shinac dajo quiyim qamiri rca'lliiuec.

35So Juan na'le 'neetari' aca ncoỹeraxanaxaqui quena' ỹaviquetaugui ca coỹeraxan, ca' qamiri netooñita'gue da lauaq, qam sqoỹoxouec da netoonaxaguii.

36Qam caỹim 'ue dá'maq paguec i'taxajñi quedá'maq 'naac so Juan. Ma' quena' 'ue yí'maq so'uet, qam chaqainaua nauá'maq ỹamaxailgoto ñí'maq ita'a quiyim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

so'ueete'. Ca' chaqainaua nauá'maq re'xoi' nqai'ne' quiyim llic chaqaiñi ñí'maq ita'a yila'.

37Qai'neeta ñí'maq yila' ita'a i'taxajñi dajo caÿim, 'eno'm se ÿauanapega 'xaiÿa da lavillaxac chaqai sqai huañiÿapega.

38Qam da la'qaatec ñi'maxare sqa tauguilo qamiri, ma' sqai viilec ná'maq nela' ñi'maxare.

39Qamiri ÿaatqajam 'ue da reuogoxohi quena' napaxaguiñitapegalo naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, ma' 'ue da naquitaxaguii quiyim chigoqchiÿaugui quiyim nachiÿa ca nca'laxa sqaica lqodoc. Qam chaqainaua naua naneresañi na'qaatqa nauá'maq ÿa'xatesa'guit aÿim.

40Qam qamiri sqa 'maxariñii naguipegue' aÿim, qaiyi coñiguit dajo nca'laxa.

41Aÿim se sacoñiguit ca nemaqajnataxanaxa chicqotougui na qomyipi caÿim.

42Chaqai aÿim sa'deente' qamiri, chaqai sa'den quiyim sqai 'xoriñii ñi qota'olec.

43Ma' ÿim ñanac, qam yila' ñí'maq ita'a, qam qamiri sqai coñiguit aÿim; qam queta' 'ue ca chi nanoiquentac nanac, ca' coñiguit queta'le.

44¿Negue' cá'maq 'neeto' quiyim 'ue ca viilec qamiri quiyim coñi'chiguit ca lemaqajnataxanaxa quiñi 'óna 'nejemalam, qam sqai michiÿaque cá'maq nemaqajnataxanaxa chicqo'ot ñí'maq qaiñiita qota'olec?

45Sqai 'ñiitapega quiyim aÿim sa'xatem ñi ita'a ca rasauaxashichii. Ma' chaqaiso so Moisés só'maq ÿa'xat ca ro'maxaguii só'maq lliito'ot da naquitaxaguii qamiri.

46Ma' quetqai viilec dá'maq ÿa'xat so Moisés, ca viilec quet aÿim qai'neeta, ma' so Moisés chaqaÿim ná'maq 'em deraxan na'le.

47Qam no'm sqai viilec ná'maq ÿiriñi na'le so'maxare, ca ¿huose'quet viilec dá'maq sa'xat caqamiri?

Juan 6

So Jesús qui'ÿaxan so cinco mil qomyipi

(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17)

1Ca' co'na' ime dajo, ca' so Jesús taita'gue da laseego aso latogot late'ogue' quiyi Galilea, ca' chaqaso aso ÿovira'ta'gue yi na'a' Tiberias.

2Ca 'xoic na qomyipi queeta'pegue' so'maxare, ma' 'xoic na qaiuantapigui ÿo'ueetetac so'maxare quena netanqaipi se qaiuanapega quena' ÿomatec na ralolaxaiquipi.

3Ca so Jesús taashi'megue aso quemaralec ladocai. Ca' quiyi, ca hua'ñi ca nqa'xanñi chaqai so lapaxaguinatqaipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca mashic nepalataho so na'xa'a lapoxoqui na judioipi ỹa'ue lemaqachic quena' ỹo'leente na' ca'e yi Egipto.

5Co'na' namatashiguim so Jesús, ca iuañi'chiguit so 'xoic qomyipi coỹareta'pegue' so'maxare. Ca 'naaco' queso Felipe: —¿Nega'ỹo' ca sachigoxotqa'gue quiyim seshiujnaxanqaque ca na'ic, qaiyi que'e ná'ogue najo qomyipi?

6Qam so Jesús 'naaco' dajo, ma' ỹahotaque ỹa'den cá'maq 'naac so Felipe. Ma' chaqaiso só'maq Jesús ỹaatqajam ỹa'deenta ca leloxoỹaxac cá'maq ỹo'uet.

7Ca so Felipe 'naaco': —Quiyim doscientos aca denarios, ca' qarishiujnaxanaque ca pan, qam qayiita se nalouec, 'eno'm cocho'qui'tac nqohin ca loq quiñi 'óna.

8Ca' so Andrés, ma' liỹa ỹalequetaugui so napaxaguinatqaipi chaqai chi lqaỹa so Simón Pedro, 'naaco':

9—Quenajo 'ue da noctoqui' 'vii daua li'ỹaaco cinco paañi' chicqaugui ana cebada chaqai dos nalliñi', qam ¿negue' queto' ca nishaapigui mashic ỹapaguelec na qom?

10Ca' so Jesús 'naaco': —'Ñiỹapega nqa'xanñi ná'ogue na qomyipi. Qam 'xoico' na 'uaqapi quiyi qoyiueta'ñi. Ca nqa'xanñi so 'uo' ca cinco mil qomyipi.

11Ca' so Jesús ỹaconalo saua paañi'. Ca na' ime ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'olec, ca ỹaanouguilo saua lapaxaguinatqa, ca saua'maxare imeendec quesá'ogue so nqa'xantañi. Ca chaqaida 'ne'tegue quesaua nalliñi' qai'neeta imeendec quesá'ogue so qomyipi, chi ỹovireta'a sá'ogue quema'.

12Ca co'na' mashic sá'ogue quema' so qomyipi, ca' so Jesús 'naapegalo' saua lapaxaguinatqa: —Lapooñii ná'ogue na naauec ni'ỹoqoteripi, qaiyi qaica ca na'laañi.

13Ca' qalapoon, vire'ta no'xahi' saua doce canastos quesó'maq lahillipi ni'ỹoxot quesaua cinco paañi' chicqoraugui ana cebada.

14Ca co'na' so qomyipi iuanchigui dajo netanec se qaiuanapega ỹo'uet so Jesús, ca 'naaco': —Ỹaatqajam llic quiyim chaqaida da'maxare dá'maq la'qaataxanqajnec ñi qota'a qaỹa'xateta'guit quiyim naỹa'a ana 'laua.

15Qam so Jesús co'na' retan quiyim qaỹahotaque quiyim qaỹaconeu'a, qaỹahotaque quiyim nashi, ca so'maxare lotqai ca'e so qomyipi, ca taashi'megue aso quemaralec ladocai, ma' ỹahotaque qaisoota nodaatec.

So Jesús qauaata queetalec so huaxaỹaq

(Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52)

16Ca co'na' mashic pe, ca saua lapaxaguinatqa so Jesús, ca taaraxaso'ma aso latogot late'ogue'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ca renojonyigui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca paquera'ta na lavinñi aso latogot, ma' ỹahosaque ỹovirereta quiyi Capernaum. Qam mashic napalñi, qam so Jesús saqa' ỹoviraxasom.

18Ca pe'taxanshiguim so nonot quesaxanaxaic, ca ỹaatqajam 'ue na lo'paxa quena huaxaỹaq.

19Ca co'na' mashic qoỹore'teguelo saua'maxare, ca qaiuañi'chiguit so Jesús nai'a aso neesañigui, queetalec na huaxaỹaq. Ca saua'maxare ỹaatqajam 'ue da lqolonqa'.

20Qam so'maxare 'naaco' quesaua'maxare: —Totaxan ro'chii, chaqaỹim na'taxare.

21Ca saua'maxare chaqa'ma' ỹahosaque renojshiguim so'maxare caso lahite'. Ca' quiyi, ca chita'gue, ca ỹovirereta queso laseego quiyí'maq taira'ta'a 'laua.

Na qomyipi imitetaque so Jesús

22Ca' queso liỹa na'xa'a só'maq qomyipi no'ueena'ta'gue da laseego añi latogot late'ogue' retan quiyim que' saua lapaxaguinatqa so Jesús, nerañigui aso qasooto'lli' qom lahi' huaxaỹaqse neeta'anyi, qam so Jesús se nauequetecto saua'maxare.

23Qam co'na'le, ca lotqai 'vio' saua liỹa' qom lahiri chicqora'gue da na'a' Tiberias, novite' quiyi sqoỹoqaque quiyí'maq hua'ño' na' qaỹa'ic so pan co'na' ime ỹaanshiguim da na'aachic so qara'gaxala'.

24Ca co'na' ỹa'den so qomyipi quiyim sqaica so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa, ca só'maq qomyipi renojñiguilo saua qom lahiri huaxaỹaqse, ca taita'gue yi Capernaum idaanaque so'maxare.

Chaqaiso só'maq Jesús só'maq pan chicqaugui da nca'laxa

25Ca co'na' so qomyipi ỹovijta'gue da liỹa laseego añi latogot late'ogue', ca qaiuanejlec so Jesús. Ca' qainato', qohinaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ¿laquio' na' novichireta quenajo?

26Qam so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim qamiri daañitaque aỹim ma' na' qui'ii ỹovire'ta quemari, qam mesqaida quiyim 'yiiñichigui ca netanec se qaiuanapega.

27Mesqo 'ueenataxañii hiñiteguelec ca na'ic tai'a quiyim imeho, ta'ta'a ca na'ic se imeho chaqai chicqaugui ca nca'laxa sqaica lqodoc. Ca chaqaica cá'maq na'ic ỹaanema qamiri najo ỹale llaalec, ma' ñi qota'olec chaqaina ná'maq ỹiquichigui quiyim ỹa'maxarenta.

28Ca co'na'le, ca qainat so'maxare, qohinaco': —¿Negue' queto' ca shinqa'tegue quiyim so'ueetaq cá'maq ỹahotaque ñi qota'olec quiyim so'ueetaq?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ca' so Jesús 'naaco': —Dá'maq ỹahotaque 'viichii ñi qota'olec, dá'maq quiyim viilec ná'maq nela' ñi'maxare.

30Ca qainato' so'maxare: —¿Negue' ca netanec chaxañitalo qomi' quiyim seuanqachigui, qaiyi seuaqlec qami'? ¿Negue' cá'maq 'viichi'?

31Saua 'auaxaqa qareta'al ỹa'gue'o' so maná co'na' queetalec so 'laua qaica qom, ma' chaqaida dá'maq 'nerac yaua naneresañi na'qaatqa. 'Nerac: "Ñi qota'olec qui'ỹaxanegue so qomyipi so pan chicqashiguim queda piguim."

32Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam lliqueta da shinac caqamiri: Quiyim mesqaiso so Moisés só'maq ỹaanema qamiri so pan chicqashiguim, ta'ta'a ñí'maq ita'a ñí'maq ỹaanema qamiri cá'maq ỹaatqajam pan chicqashiguim queda piguim.

33Ma' cá'maq pan ỹaan ñi qota'olec, chaqaica cá'maq nenojñi chicqashiguim queda piguim, ca ỹaanem da lca'laxa na qomyipi.

34Ca qohinapego' so Jesús: —Qami' qara'gaxala', chaqai 'neetari' se neme 'ỹaañisapeguema qomi' cajo pan.

35Ca' so Jesús 'naaco': —Chaqaỹim ná'maq pan chicqaugui da nca'laxa. Cá'maq nacpegue' aỹim, ca se ỹauanapega quiyim qopat; chaqai cá'maq huelec aỹim, ca se ỹauana ỹalauat laquip.

36Qam mashic shi'gue shinac caqamiri, qamiri sqai viilec, 'eno'm qamiri ra'iitaỹot.

37Ná'ogue ná'maq nañaañim ñi ita'a nacpegue' aỹim; chaqai ná'maq nacpegue' aỹim, se so'da'guit.

38Ma' ỹim se ñanac quiyim chi ñanoiquentac quiyim sachicqa'gue da piguim, ta'ta'a quiyim so'uet dá'maq ỹahotaque ñí'maq yila'.

39Ma' dá'maq ỹahotaque ñí'maq yila' ita'a quiyim aỹim qaica ca ña'laxatañi quená'maq nañaañim, ta'ta'a quiyim liỹa ñca'laxatec quecá'maq pa'aatec na'xa'a.

40Dá'maq ỹahotaque ñí'maq yila' quiyim ná'ogue ná'maq ra'ỹo'ot na llaalec ñi qota'olec chaqai huelec, ca 'ue da lca'laxa sqaica lqodoc; chaqai ỹim liỹa ñca'laxatec queca pa'aatec na'xa'a.

41Ca' quedajo, ca so judioipi queeteguelec so Jesús quedá'maq 'naac quiyim 'naac: "Ỹim chaqaỹim ná'maq pan chicqo'ot na piguim."

42Ca 'naaco' so qomyipi: —¿Dajo mesqaido' da Jesús da llaalec so José? Qomi' seuanaxa so leta'a chaqai aso late'e, qam ¿chi'neco' da'maxare ma' 'naac chicqo'ot na piguim?

43Co'na'le, ca 'naaco' so Jesús: —'Xañiñi quiyim quiiteguelec aỹim.

44Sqaica ca ishit nacpegue' aỹim, no'm se qanauego quiñi ita'a ñí'maq yila'; chaqai aỹim liỹa ñca'laxatec queca pa'aatec na'xa'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

45Naua naneresañi la'qaatqa só'maq letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a 'neetayi da 'nerac: “Ñi qota'olec ỹapaxaguin ná'ogue ma'le na qomyipi.” Vichiguiño' ná'ogue ná'maq na'xaỹaxana ñi ita'a, chaqai 'ue na ỹa'den chicqo'ot ñi'maxare, ca nacpegue' aỹim.

46Mesqaida quiyim 'uo' ca iuanapega ñí'maq ita'a; chaqainaata ná'maq chicqo'ot ñi qota'olec, ca iuana ñi'maxare.

47Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quecá'maq huelec aỹim, ca 'ue ca lca'laxa sqaica lqodoc.

48Chaqaỹim ná'maq ỹim pan chicqaugui da nca'laxa.

49So 'auaxaic qataa'illipi ỹa'ico' na'le so maná na' queetalec yi 'laua qaica qom, qam qaiyiita sá'ogue nelliviñi.

50Qam ỹim sa'xatetac só'maq pan chicqo'ot na piguim, ca no'm 'ue ca ỹa'ic so'maxare, ca' se ileu.

51Chaqaỹim ná'maq ỹim pan nca'leetauec chicqa'gue da piguim. Cá'maq ỹa'ic najo pan, ca' 'ue da lca'laxa sqaica lqodoc. Chaqai cá'maq pan ỹim saanec, chaqaina ná'maq ỹoshicmaxa. Ca ỹim saanec, qaiyi nca'leuec na qomyipi quena 'laua.

52Co'na'le, ca so judioipi chi retaqata'ta', ca 'naaco': —¿Chi negue' queto' ca 'neeta quiyim da'maxare nañaanoxorom quiyim sa'guinaq ná'maq chi loshicmaxa?

53Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Ỹaatqajam lliqueta da shinac caqamiri, ma' no'm qamiri sqa 'guii na loshicmaxa najo ỹale llaalec, chaqai se ni'chiiguilo caua leuo', ca' sqaica ca rca'laxahi.

54Cá'maq ỹa'ic na ỹoshicmaxa chaqai ni'chiguilo naua iuo', ca' 'ue da lca'laxa sqaica lqodoc. Ca' ỹim liỹa ñca'laxatec ma'le queca pa'aatec na'xa'a.

55Ma' ỹaatqajam na'ic na ỹoshicmaxa chaqai ỹaatqajam 'taqate' naua iuo'.

56Cá'maq ỹa'ic na ỹoshicmaxa chaqai ni'chiguilo naua iuo', ca'maxare na'deetau'a aỹim chaqai aỹim qai'neeta queca'maxare.

57Ñí'maq ita'a ñí'maq yila', ñi'maxare 'ue da lca'laxa, ca' dajo ica'laxa chicqo'ot ñi'maxare. Ca 'nejem cá'maq ỹa'ic aỹim, ca' ca'maxare ỹachigoxoto'ot aỹim da lca'laxa.

58Ỹim sa'xatetac so pan chicqo'ot na piguim. Najo pan mesqai 'nejem so maná só'maq ỹa'gue' saua 'auaxaqa reta'allii, qam qaiyiita ileue'. Qam cá'maq ỹa'ic najo pan, ca' tot ileu.

59Dajo rapaxaguinataxanegue so Jesús na' hueetaugui añi lapoxoqui na judioipi quiyi Capernaum.

Da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa sqaica lqodoc

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

60Ca co'na' qara'xaỹa dajo napaxaguinataxanaxac, ca 'xoico' só'maq coỹareta'pegue' so Jesús 'naaco': —Dá'maq dajo ỹa'xat chalego lqalaic quiyim qaicoñiguit; ¿negue' queto' ca ishit na'xaỹaxana?

61Ca' so Jesús retan quiyim qanqalantapigui da la'qaatec so'maxare, ca so'maxare inat so qomyipi, 'naaco': —¿Peeta'a qamiri quiỹapeguem, se rqo'chiỹa dajo?

62¿Negue' quet ca 'ñiita queta' huañishi'megue najo ỹale llaalec pilshiguim quedá'maq shi'gue neeta'gue?

63So ne'Espíritu ñi qota'a chaqaiso só'maq ỹo'uet da nca'laxa; da chi lquesaxanaxa ca qom qaica ca 'negue. Ca dauá'maq sa'xate' ỹaatqajam lliquete' chaqai chicqoro'ot so Espíritu chaqai ỹa'ue da nca'laxa.

64Qam qaiyiita ñaqa 'ue na saqa' huelec caqamiri. Ca' so Jesús 'naaco' dajo, ma' shi'gue na' llaqai taachiguiñi chaqa'ma' ỹa'den ná'maq sqai huelec, chaqai negue' cá'maq ỹaano ma'le so'maxare.

65Ca 'naaco': —Vichiguiño' shi'gue shinac caqamiri, quiyim qaica ca ishit nacpegue' aỹim, no'm se qanauegueu'a aỹim quiñi ita'a.

66Co'na'le, ca 'xoico' ná'maq queeta'pegue' so Jesús, ca totqai quegue so'maxare.

67Ca' so Jesús inato'o' saua doce lapaxaguinatqa: —¿Qamiri qai'neeta viitaque quiyim oquii?

68Qam so Simón Pedro 'naaco': —Qami' qara'gaxala', ¿negue' queto' cá'maq saxague? Ma' naua ra'qaataxahi' ỹaatqajam na'qaatqa chicqoraugui da nca'laxa sqaica lqodoc.

69Chaqai qomi' shi'gue seuaqlec, chaqai sa'deenaq quiyim chaqaqami' ná'maq nashi nca'laxaqui, llaalec ñi qota'a, ñí'maq chaqai'en nca'leetauec.

70Ca' so Jesús 'naaco': —¿Ỹim se ica'acse'o' qamiri doce? Qam 'óna ñi na'ỹaapec caqamiri.

71Ca co'na' 'naac dajo so Jesús, ca 'neetapega so Judas Iscariote, llaalec so Simón. Ma' so Judas ỹaano ma'le so'maxare, chaqai so'maxare ỹalequetaho quesaua doce lapaxaguinatqa.

Juan 7

Saua lqaỹa' so Jesús sqai huerelec so'maxare

1Ca co'na' ime dajo, ca' so Jesús ỹouoxontac yi 'laua Galilea. Sqai quepegue' yi Judea, ma' quiyi'maxare na judioipi ỹahotaque ỹalauat so'maxare.

2Qam mashic tot qoỹoqaque so lemaqachic na judioipi quena' qoyinauguilo naua chi qaỹa'deraña 'imqolqai'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ca' saua lqaỹa' so'maxare 'neraco': —Mesqai viise'ena, qui' queda Judea, qaiyi caua queesa'pegue' qami' hueesa'gue da'maxare qai'neeta iuanta ca ro'ueenataxanaxaqui'.

4Ma' cá'maq qom ỹahotaque quiyim qaiuana cá'maq ỹo'uet, ca' se nañoxotetañi quecá'maq ỹo'uet. Ma' mashic 'viichi' dajo, ca iuanchigui quet nqai'ñi' ná'ogue na qomyipi.

5Ma' vire'talo saua lqaỹa' sqai huerelec so'maxare.

6Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Saqa' ỹovita ca ỹaloqo'. Qam caqamiri canchaqaica quenaua na'xata' ỹa'maqachiguiñi nqai'ñii.

7Quená'maq qomyipi hueetalec na 'laua se ishit quiyim noquii'alo quet qamiri. Qam aỹim qanoquii'a, ma' ỹim ỹaatqajam sechoxote'tem quiyim dá'maq ỹo'ueetetac se no'uen.

8Mohi, quiipegue' qamiri ca nemaqachic. Qam ỹim 'e', sqa shic, ma' saqa' ỹovita cá'maq ỹaloqo'.

9Ca co'na' ime ỹa'xat dajo, ca no'ueenañi quiyi Galilea.

So Jesús ỹalequetaho queso nemaqachic quena' qoyinauguilo naua na'derañi 'imqolqai'

10Qam na'chaqai que' saua lqaỹa', ca' so Jesús qai'neeta eec queso nemaqachic. Qam se nachaxanta.

11Ca' na judioipi imitetaque so'maxare queso nemaqachic. Ca 'naaco' quen: —¿Tegue' canchaqai hueeta'gue cajo ỹale?

12Ca' quesó'maq qomyipi 'xoico' só'maq retaqatapigui so'maxare. 'Uo' quen na 'naac: “Ỹaatqajam huagaxaraic ỹale.” Qam 'uo' quen na 'naac: “Sqai huagaxaraic, ma' ỹayintac na qom.”

13Qam qaica ca ra'xaiqataxan quena qomyipi quena' qaỹa'xat so'maxare, ma' 'ue da nqolonaxa quena' judioipi.

14Ca co'na' mashic lavinñi so nemaqachic, ca' inoxono so Jesús cañi no'ueenaxanaxaqui, ca rapaxaguinataxan.

15Ca' na judioipi ỹaatqajam 'uo' na le'laxa, ca 'naaco' quen: —¿Negue' cá'maq 'neeto' dá'maq dajo, ma' ỹaatqajam 'ue ná'maq ỹa'den, qam se ỹauanapega napaxaguin?

16Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Dá'maq dajo mese ỹalamaxat ỹapaxaguinataxanaxac, ta'ta'a ñí'maq yila'.

17No'm 'ue cá'maq huachi'chiguit quiyim ỹahotaque ỹo'uet dá'maq ỹahotaque ñi qota'olec, ca ỹa'deenta quenauá'maq ỹapaxaguinataxanaxaco quiyim chicqoro'ot ñi qota'olec, loqo'm chaqaỹim ỹapaxaguinataxanaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Cá'maq chi lo'ueenatec ca ỹa'xat, ỹo'uet, ma' ỹahotaque quiyim qaimaqachin quena qom. Qam cá'maq ỹahotaque quiyim qaimaqachin cá'maq nelaatqo', ca' chaqaica cá'maq ỹaatqajam llic ca ỹa'xatetac, chaqai qaica ca na'maachic hueetagui.

19¿Mesqai llico'da quiyim so Moisés ỹaanema qamiri da naqataxaquipi? Qam caqamiri qaica ca na'xaỹaxana dajo naqataxac. Ma' ¿chi'negue qamiri viitaque yalauachii?

20Ca' so qomyipi 'naaco': —'Ue ñi lelaatec so na'ỹaapec neetagui qami', ma' ¿nega'ỹo' ca ỹahotaque ralauachi'?

21Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam 'oonoqui' so so'uet quiyim huaugui so na'xa'a co'mataxaqui, ca' qamiá'ogue 'ue da re'laxahi.

22Qam so Moisés ỹaanouguilo qamiri quiyim qaỹa'ue ca netanaxaset na qomyipi ('eno'm mesqaiso só'maq ỹaatqajam chicqo'tot, ma' da'maxare chicqo'ot so 'auaxaic qataa'illipi). Ca' vichiguiño' qamiri 'viichii ca netanec ca noctoqui', 'eno'm viichigui ca na'xa'a co'mataxaqui.

23Hua', qam nagui quiyim se napaguiỹalec na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca' qamiri 'viichii ca netanec ca noctoqui', 'eno'm viichigui yi na'xa'a co'mataxaqui, qam ¿chi'neco' 'ohi caỹim ma' imeuec nqaishin ná'ogue na loshicmaxa so ỹale queso na'xa'a co'mataxaqui?

24Se ra'iitapigui quiyim michii ca re'qoochigui. Quiyim 'ue ca michii, qam ỹaatqajam 'maxaraic nqai'ñii ca remiitaxanaxaguii.

So Jesús ỹa'xat cá'maq chicqa'gue

25Ca 'uo' ná'maq na'ñi yi Jerusalén renataxan: —¿Mesqaido' dajo dá'maq qaidaantaque quiyim qaỹahotaque qaỹalauat?

26Qam da'maxare ỹaatqajam nachaxanta quiyim retaqatac, qam qaica ca qohinegue. ¿Loqo'm mashic qai'neeta ná'maq nashillipi huelec da'maxare quiyim ỹaatqajam chaqaida dá'maq nashi nca'laxaqui?

27Qam qomi' sa'deenqata dá'maq chicqa'gue da'maxare. Qam ma' novi' cá'maq nashi nca'laxaqui, qaica ca ỹa'den ma'le cá'maq chicqa'gue.

28Ca co'na' 'xaỹa dajo so Jesús ma' rapaxaguinataxantac cañi no'ueenaxanaxaqui, ca retaqa, qam nelamaxaren, 'naaco': —¡Ajá'a, ca' ỹim huañiua', chaqai 'yiiñii ca sachigoxogue! Qam se ñanoiquentac quiyim ñanac, ta'ta'a quiyim yila' ñí'maq ỹaatqajam lliqueta, ca' ñí ñí'maq sqai huañiỹapega.

29Ỹim maxasa' seuana, ma' sachicqo'ot ñi'maxare, chaqai ñi'maxare ñí'maq yila'.

30Ca' qaỹahotaco' qaiconlec quiyim qaicoñi'; qam qaico' ca ishit iconlec, ma' saqa' ỹovita ca laloqo' so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

31Qam 'xoico' ná'maq huelec so'maxare, ca 'naaco': —Ma' novi' cá'maq nashi nca'laxaqui, ca ¿peeta'a paguec ma'le cá'maq netanqaipi se qaiuanapega quedá'maq dajo ỹale?

So fariseoipi ila' so nouaataxanaq quiyim coñi' so Jesús

32Na fariseoipi co'na' 'xaỹa so qomyipi ỹa'xatetac so Jesús, ca so fariseoipi chaqai na lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi ila' so nouaataxanaq neloxoỹaripi cañi no'ueenaxanaxaqui quiyim coñi' so Jesús.

33Ca co'na'le, ca 'naaco' so Jesús: —Chaqai cocho'qui' salequeta'guita qamiri, ca ma'le, ca sopila ñí'maq yila'.

34Qamiri daañitaque ma'le aỹim, qam sqa nachiua', ma' sqai shichii 'iigue ma'le dá'maq senta'gue.

35Ca' quiyi, ca so judioipi chi nenatetecta': —¿Nega'ỹo' ca taigue ma'le dá'maq dajo quiyim qomi' se sanataxa? ¿Loqo'm quepegue' na judioipi quená'maq neuagaxatetac, hueetaugui na sqai judioipi, qaiyi ỹapaxaguin na sqai judioipi?

36¿Nega'ỹo' cá'maq reloqo'tegue dá'maq 'naac coqomi': “Daañitaque ma'le aỹim, qam sqa nachiua', ma' sqai shichii 'iigue dá'maq senta'gue ma'le”?

Ca huaxaỹaq 'nejem ca la'uaxac

37Ca quesó'maq co'uaataxanaxaic na'xa'a queso nemaqachic, ca ỹaatqajam pagueco' quen da nemaqajnataxanaxa. Ca' quesojo na'xa'a nachajñi so Jesús ỹaatqajam nelamaxaren na' retaqa, 'naaco': —No'm 'ue ca iuet laquip, ca nacpegue' aỹim, ca' ne'et.

38Ma' 'nerac yaua nerecse' na'qaatqa: cá'maq huelec aỹim, ca 'ec huaxaỹaq ne'paxantashiguim ca chicqotapougui añi le'taxanata.

39Ca' quedajo ỹahotaque 'naac so Jesús, quiyim quecá'maq huelec so'maxare, ca icoñiguit ma'le so Espíritu Santo. Ma' saqa' novi'o' na'le so Espíritu, ma' so Jesús saqa' ỹovita yi laloqo' quiyim qaimaqachin.

Na qomyipi ỹoricchi na la'deenataxanaxaquipi

40Ca 'uo' na queso qomyipi co'na' 'qaachigui dajo, ca 'naaco': —Dajo ỹale ỹaatqajam chaqaida dá'maq letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a qaỹa'xateta'guit quiyim naỹa'quena.

41Chaqai na liỹa 'naaco' quen: —Chaqaida dajo dá'maq nashi nca'laxaqui. Qam 'uo' quen na liỹaripi 'naac: —¿Chi'negue queta' chicqochi'ñi yi Galilea ca nashi nca'laxaqui?

42Naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a ỹa'xate', quiyim cajo nashi nca'laxaqui, ca'maxare qohinac llaalec so nashi David, chaqai chicqochi'ñi yi Belén yí'maq la'a' na'le so David.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

43Ca' na qomyipi ỹoricchi na la'deenataxanaxaquipi queso Jesús.

44Ca 'uo' na ỹahotaque quiyim iconlec coñi', qam se ishit iconlec so'maxare.

So nashillipi sqai huelec so Jesús

45Ca' so nouaataxanyipi reloqota'a aso no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén pilo quiyi neeta'ñi so fariseoipi chaqai so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi. Ca qainato'o': —¿Chi'neco' ma' se naviguiỹo' ca'maxare?

46Ca' saua nouaataxanaq lase' 'neraco': —¡Quena' retaqa so ỹale, qaica qom 'nejme' naua la'qaatqa!

47Ca' so fariseoipi 'naaco': —¿Qamiri qai'neeta 'xañii'teco' ca nayinaxaguii?

48¿Loqo'm 'ue ca mashic huelec so'maxare quena qarashillipi, loqo'm quena fariseoipi?

49Qam najo qomyipi, ma' se ỹa'den na naqataxaquipi, na'maxare tai'a ca nouaxanaxaset ma'le quiñi qota'olec.

50Ca' so Nicodemo só'maq 'uo' so pe quepegue' so Jesús, so'maxare qai'neeta ỹalequetaugui na fariseoipi, 'naaco':

51—Naua qanaqataxaco queso Moisés ỹa'xate' quiyim qomi' se sauqai ca lasauaxaset ca qom, quiyim saqa' 'au sa'xaỹaxa, quiyim sa'deenaq cá'maq ỹo'uet.

52Ca qohinapego' so'maxare: —¿Qami' qai'neeta qami' Galilea le'ec? Napaxaguiñitalo ma'le naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, qaiyi huañita quiyim qaica ca la'qaataxanqajnec ñi qota'a quiyim chicqochi'ñi quet yi Galilea.

Aso 'aalo nanatqa lo'o'

53Co'na'le, ca' quiñi 'óna quepegue' cá'maq chi la'a'.

Juan 8

1Qam so Jesús taashi'megue aso quemaralec ladocai nananqa' ana qo'paq olivo.

2Ca na' richiguiñi queso liỹa na'xa'a, ca so'maxare lotqai pila'a añi no'ueenaxanaxaqui. Ca sá'ogue so qomyipi nqo'neu'a so'maxare, ca so'maxare nqa'amñi, ca chaqa'ma' rapaxaguinataxan.

3Co'na'le, ca ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi chaqai so fariseoipi nauegueu'a so Jesús aso 'aalo qaiuanalec quiyim nocachita'pegue' ca se loua. Ca' qaillaañigui na lavinñi quecá'maq hueeta'anyi qomyipi.

4Ca' qohinaco' queso Jesús: —Qami' napaxaguinataxanaq, dajo 'aalo ada'maxare qaiuanalec quiyim nocachita'guit ca se loua.

5Na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés ilarelgoto qomi' quiyim salauataq ana 'aalo 'nejem ada, sodoqota'a na qa'. Qam qami' ¿negue' ca 'ñirac?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ca 'naac dajo so qomyipi, ma' ỹahotaque quiyim i'guen so Jesús, qaiyi 'ue ca lligo quiyim 'naac 'ue ca lasauaxaset. Co'na'le, ca so Jesús nqai'guiñi, ca deraxan quena 'laua, ỹahote'e ana napoquena.

7Qam só'maq qomyipi mashic se neme renataxantac. Ca co'na' nalamaxajñi so Jesús, ca 'naaco' queso qomyipi: —No'm 'ue ca 'óna caqamiri quiyim qaica ca lasauaxaset, ca' chaqaica cá'maq 'au inaq ada'maxare queca qa'.

8Ca' liỹa nqai'guiñi, ca lotqai liỹa deraxan quena 'laua.

9Qam só'maq qomyipi co'na' 'xaỹa dajo, ca ỹaatqajam nayiloxoñigui na lauel, ca 'onatac inoxonec, 'auec só'maq qo'xoiquipi. Ca co'na' sá'ogue so qomyipi eec, ca' so Jesús noda'chiguit aso 'aalo no'ueena'ño' yi qanauegueu'a.

10Co'na'le, ca so Jesús liỹa nalamaxajñi. Ca co'na' sqaica ca liỹa iuana, chaqasoota aso 'aalo, ca 'naaco': —Qami' 'aalo, ¿taigue cá'maq ỹahotaque quiyim 'ue ca nouaxanaxashichi'? ¿Qaica ca ishit quiyim 'ue ca ralauachi'?

11Ca só'maq 'aalo 'naaco' queso qara'gaxala': —'E', qaica. Ca so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Caỹim qai'neeta se salauachi'. Ca' nagui qami' qui', qam totqa vito' ma'le ca liỹa rasauaxashichi'.

So Jesús chaqaiso só'maq lcoỹeraqate na 'laua

12So Jesús liỹo' retaqaugui na qomyipi, ca 'naaco': —Aỹim chaqaỹim ná'maq lcoỹeraqate na 'laua. Cá'maq coỹareta'pegue' aỹim, ca 'ue ma'le aca lcoỹeraxanaxaqui ỹo'uet da lca'laxa. Ca totqai hueetapougui ca napalaxa.

13Ca qohinapego' na'le quena fariseoipi: —Qami' chi na'xachiseguelta', ca' da ra'qaataxanaxaqui' qaica ca 'negue.

14Ca' so Jesús 'naaco': —Dajo ỹa'qaataxanaxac ỹaatqajam 'ue da 'negue, 'eno'm chi ña'xateteguelta'. Ma' sa'den dá'maq sachicqa'gue, chaqai cá'maq saỹa'gue. Qam qamiri sqa 'yiiñii cá'maq sachigoxogue, chaqai cá'maq saỹa'gue.

15Qamiri quiyim michii na nasauaxaset, qam pacqajñiichigui ná'maq chi la'deenataxanaxac na re'qoochigui qomyipi. Qam aỹim se semit ca nasauaxaset.

16Qam no'm semit ca nasauaxaset, cá'maq imitaxanaxac ỹaatqajam 'maxaraic, ma' sqaỹimeta quiyim 'ue ca semit. Ma' ñí'maq ita'a ñí'maq yila', ñi'maxare yotauan quiyim 'ue ca semit nasauaxaset.

17Quená'maq naqataxaquipi caqamiri mashic naneretañi quiyim 'vii caua dos 'ue ca ỹa'xate' quiyim natene'ejta' ca la'qaataxanaxague', ca qoyiuelec cá'maq ỹa'xate'.

18Hua', caỹim ná'maq chi ña'xateteguelta', chaqai ñi ita'a ñí'maq yila' qai'neeta ỹa'xatetac aỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca qainato' so'maxare: —¿Negue' ca neeta'gue ca qataa'i'? Ca' so Jesús 'naaco': —Qamiri sqai huañiỹapiguiỹa', ca qai'neeta sqai huañiỹapega ñi ita'a. Ma' quetqa ỹim rauanachiguii, ca qai'neeta quet huañiỹa ñí'maq ita'a.

20Ca' 'naac dajo so Jesús na' ñaqai hueetaugui añi no'ueenaxanaxaqui rapaxaguinataxantac, hueeta'ñi yi na'ñi aso lahi' ana nachitaxanataxanqate. Qam qaica ca ishit coñi' so'maxare, ma' saqa' ỹovita ca laloqo'.

"Dá'maq saata'gue, qamiri sqai shichii 'iigue"

21So Jesús lotqai liỹa 'naaco': —Ỹim shic, ca' qamiri daañitaque ma'le aỹim, qam qamiri rillivii quiita'ñi' ma'le na rasauaxashichii. Qam dá'maq saigue, qamiri sqai shichii 'iigue.

22Ca 'naaco' so judioipi: —¿Peeta'a nalauatalta' ma'le da'maxare, vichiguiño' 'naac quiyim se seshitaq saxague cá'maq taigue da'maxare?

23Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Qamiri lase' najo pa'aañi, qam aỹim le'ec da pa'aashiguim. Qamiri 'viichitac na loic na 'laua, qam ỹim se so'uet na loic na 'laua.

24Vichiguiño' shinapegalo qamiri quiyim ma' rillivii, quiita'ñi' na rasauaxashichii. Ma' no'm sqai viilec quiyim chaqaỹim ná'maq ỹim, ca quiita'ñi' na rasauaxashichii.

25Ca qainato' na'le so'maxare: —¿Negue' ná'maq qami'? Ca' so Jesús 'naaco': —Quecá'maq ñaq 'avichiguiñi chaqa'ma' shi'gue sa'qaataxanema qamiri.

26Chaqai aỹim ñaqai 'xoic na ỹa'qaatqaipi ma'le caqamiri chaqai quiyim semit ca rasauaxashichii. Qam ñí'maq yila' ỹaatqajam lliqueta dá'maq ỹa'xat, chaqai dá'maq sa'xatetac quena qomyipi hueetalec na 'laua, chaqaina ná'maq sa'qaachigui la'qaatec ñi'maxare.

27Qam saua'maxare se ỹa'yiinchiguit da la'qaatec so Jesús quiyim ỹa'xatetac ñi qota'olec.

28Vichiguiño' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Ma' ỹovita quiyim nanorishiguim najo ỹale llaalec, ca qaiguemo' 'yiiñii quiyim chaqaỹim ná'maq ỹim, chaqai quiyim sqa soiquentac cá'maq so'uet, ta'ta'a quiyim sa'xat dá'maq ỹapaxaguinegue aỹim ñí'maq ita'a.

29Ma' ñí'maq yila', ñi'maxare iỹaatac; ñí'maq ita'a se ỹauana yodaqajantec, ma' ỹim so'ueetetac dá'maq ỹa'maxarenta ñi'maxare.

30Ca co'na' so Jesús 'naac dajo, ca 'xoico' na huelec so'maxare.

Ná'maq llaalqaipi ñi qota'a chaqai ná'maq la'aquipi da ne'taxaloxo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

31Co'na'le, ca so Jesús 'naapego' so judioipi mashic huelec so'maxare: —No'm qamiri ỹaatqajam 'viichii dá'maq sa'xat caqamiri, ca ỹaatqajam llic quiyim qamiri ỹapaxaguinatqa.

32Chaqai huañiỹa dá'maq ỹaatqajam lliqueta, ca' dajo lliqueta, ca ỹosoorec ma'le qamiri.

33Ca saua'maxare 'neraco': —Qomi' sachigoxosoxougui so qareta'a Abraham, chaqai se ỹauanapega quiyim 'ue quet ca qomi' lelaatqa. Ca ¿chi'neco' qami' ma' 'ñirac qaỹosoorec qomi'?

34Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹaatqajam lliqueta dá'maq shinac caqamiri, quiyim ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac ná'maq ne'taxaloxo, na'maxare la'aquipi da ne'taxaloxo.

35Ca cá'maq na'ac mesqai 'neetari' ỹalequetaugui ca ñaalqaipi; qam cá'maq ñaalec, ca se ỹauana ỹoxe'oga queca ñaalqaipi.

36Ca vichiguiño' quiyim najo ñaalec rosohiuec, ca ỹaatqajam nosoosauec qamiri.

37Ỹim shi'gue sa'den quiyim qamiri chigoxoiỹaugui so Abraham; qam viitaque yalauachii, ma' sqai coñiguit dá'maq sa'xat.

38Ỹim sa'xat dá'maq ỹachaxañim ñi ita'a, qam qamiri 'viichitac dá'maq qohinapegalo qamiri queso qataa'i.

39Ca' so qomyipi 'naaco': —Qomi' qareta'a so Abraham. Ca so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Quetqai llic qamiri llaalqa so Abraham, ca 'viichii quet ná'maq ỹo'uet so'maxare.

40Ma' quiyim ỹim sa'xatema qamiri dá'maq ỹaatqajam lliqueta ỹapaxaguinegue aỹim ñi qota'olec, qam qamiri viitaque yalauachii. ¡Qam so Abraham se ỹauanapega 'ue ca ỹo'uet 'nejem dajo!

41Qam qamiri 'viichitac dá'maq 'nejem da lo'ueenataxanaxac só'maq qataa'i: Ca 'naaco' so qomyipi: —Mesqai qomi' na'ualqa ñaalqa, ma' 'oonoqui' ñí'maq qareta'a, qota'olec.

42Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Quetqai llic qataa'i ñi qota'olec, ca 'xoriñii quet aỹim. Ma' ỹim sachicqo'ot ñi'maxare, ca nagui salequetauguilo qamiri. Chaqai se ñanoiquentac ñanac, ma' chaqaiñi ñí'maq qota'olec yila'.

43¿Chi'negue ma' sqa 'yiiñii dá'maq sa'xat caqamiri? Peeta'a ma' sqai ỹaatqajam na'xaỹaxañiỹa dá'maq sa'xatetac.

44Ỹaatqajam qamiri lalamaxarete' llaalqa so na'ỹaapec, ma' viitaque 'viichii dá'maq ỹahotaque so'maxare. So na'ỹaapec ỹaatqajam lauataxanaxai, chicqotañi na' llaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua. Se ỹauanapega ỹouen da lliqueta, chaqai se ỹa'xat ca lliqueta. Quena' ỹa'xate' naua la'maachico, retaqa, qam chi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

na'xateteguelta'. Ma' so'maxare ỹaatqajam 'maatqaic, chaqai chaqaiso só'maq leta'a na na'maachic.

45Qam ma' ỹim sa'xat da lliqueta, ca' qamiri sqai viilec aỹim.

46¿Negue'ca caqamiri ishit ichoxot quiyim 'ue ca ỹasauaxaset? Ca no'm llic dá'maq shinac, ca ¿chi'negue ma' sqai viilec aỹim?

47Cá'maq lalamaxaret ñi qota'olec, na'xaỹaxanalo naua la'qaatqa ñi qota'olec. Qam qamiri se lalamaxarete' ñi qota'olec, vichiguiño' se na'xaỹaxañii.

So Cristo shi'gue 'ue na' saqa'leca so Abraham

48Co'na'le, ca so judioipi 'naaco' queso'maxare: —Qomi' ỹaatqajam llic da sa'xataq na' shinqac quiyim qami' chaqai Samaria le'ec, chaqai 'ue ñi neetagui qami' chicqo'ot so na'ỹaapec.

49Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹaatqajam qaica ca neetagui aỹim chicqo'ot so na'ỹaapec. Ta'ta'a quiyim semaqachintac ñi ita'a, qam qamiri se yimaqachiñii.

50Chaqai aỹim se sahotaque quiyim qayimaqachin, 'eno'm 'ue ñí'maq ỹahotaque quiyim qayimaqachin. Ca' chaqaiñi ñí'maq ỹo'viijñi cá'maq qohinta'gue.

51Ca ỹaatqajam llic dá'maq shinac caqamiri, quiyim cá'maq na'xaỹaxana dá'maq sa'xat, ca tot ileu.

52Ca so judioipi 'naaco' na'le queso'maxare: —Ca' nagui, ca ỹaatqajam sa'deenqata quiyim 'ue ñi neetagui qami' chicqo'ot so na'ỹaapec. Ma' so Abraham chaqai sá'ogue so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'olec nilliviñi, qam qami' 'ñirac: “Cá'maq na'xaỹaxane'ta dá'maq sa'xat, ca tot ileu.”

53Ca ¿ỹapacauco' qami' queso qareta'a Abraham? Qam so'maxare ileu, chaqai so letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'olec qai'neeta nilliviñi. Qam qami' ¿negue' aqami'?

54Ca' so Jesús 'naaco': —Quiyim chaqaỹim chi ñimaqachinteguelta', ca' qaica ca 'negue da imaqachic. Qam ñí'maq yimaqachintac chaqaiñi ñí'maq ita'a, chaqaiñi ñí'maq qota'olec ñí'maq qamiri 'ñiitapega viilec.

55Qam qamiri sqa huañiỹapega ñi'maxare; qam ỹim maxasa' seuana. Qam queta' shinac se seuanapega, ca' ỹaatqajam ỹim quet 'maatqaic, shinta quet maqamiri. Qam ỹaatqajam llic seuana, chaqai ña'xaỹaxana cá'maq 'naac ñi'maxare.

56So Abraham só'maq chigoxoiỹaugui qamiri netoon na' ỹa'deentapega iuana ca ỹoviraxaqui. Ca na' iuana, ca ỹaatqajam no'xagui queda netoonaxac.

57Ca' 'naaco' so judioipi queso Jesús: —Saqa' vichi' caua cincuenta ñaxari, qam ¿'ñirac huañita so Abraham?

58Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim na' saqa'leca so Abraham, ca' shi'gue 'ue aỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

59Ca' quiyi, ca qaiconapego' na qa', ma' qaỹahotaque qainaq so Jesús. Qam so'maxare nañoxojñi, ca' ca'e añi no'ueenaxanaxaqui, queetougui so qomyipi, ca' eec.

Juan 9

So Jesús ỹomatec so ỹale naca'ogue' da lqai'laxa

1Ca co'na' 'ue yi queetetegue, ca so Jesús iuane'to' so ỹale quiyim co'na' ne'qaañi chaqa'ma' naca'ogue' da lqai'laxa.

2Ca qainato' so'maxare quesaua lapaxaguinatqa, qohinaco': —Qami' napaxaguinataxanaq, ¿chi'neco' ma' chaqa'ma' qai'laq ñi ỹale co'na' ne'qaañi? ¿Peeta'a sauaxat quiyim 'ue ca lasauaxasete' caua leta'al, loqo'm quecá'maq chi lasauaxaset?

3Ca' so Jesús 'naaco': —Sqa chicqaugui cá'maq chi lasauaxaset, loqo'm ca lasauaxasete' caua leta'al. Ma' dajo chi qohinegue, qaiyi re'oq cá'maq ỹo'uet ñi qota'olec, chicqochigui nqohin ñi'maxare.

4Nagui ma' ñaqa 'ue na na'xa'a, ca so'uet dá'maq lo'ueenatec ñí'maq yila'; ma' naata ca pe, ca ma'le, ca' qaica ca ishit ro'ueenataxan.

5Quiyim ñaqa seuetalec na 'laua, ca' ỹim lcoỹeraxat na 'laua.

6Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' so Jesús natoxoñi quena 'laua, ca ỹo'uet so nishaaxa, ca ỹa'meenlgoto naua nqote' so qai'laq.

7Ca co'na'le, ca 'naaco': —Mo'e', nquiỹo'e' cañi huaxaỹaq lahi' Siloé —ca' da leloxoỹaxac dajo neenaxat Siloé 'naac qaila'. Ca' so qai'laq eec, nquiỹo. Ca co'na' rapil, ca neuanchiguiñi.

8Ca ná'maq la'aayaxauaripi, chaqai ná'maq shi'co' quen iuana so'maxare quiyim qai'laq, 'naaco' quen: —¿Mesqaido' dajo dá'maq nqa'xantañi quen, ca rashiilaxantac?

9Ca 'uo' quen na 'naac: —Ajá'a, chaqaida da'maxare. Qam 'uo' quen na 'naac: —'E', mesqaida, qam chi lashiquiaxaua. Qam chaqaiso só'maq ỹale 'naaco' quen: —Ajá'a, chaqaỹim.

10Ca co'na'le, ca' qainat: —Qam ¿negue' cá'maq 'neeto' quiyim shichi' neuañiriñi?

11Ca so'maxare 'naaco' queso qomyipi: —So ỹale leenaxat Jesús ỹo'uet so nishaaxa, ca ỹa'meenlgoto naua ñqote'. Ca 'naapiguiỹa': "Quirepegue' añi huaxaỹaq lahi' leenaxat Siloé, ca nquiỹo'e'." Ca shic na'le, ca na' ñquiỹo, ca seshit ñiuanñi.

12Ca qainato' na'le so'maxare, qohinaco': —¿Negue' ca hueeta'gue cajo ỹale? Ca so'maxare 'naaco': —'Taque'.

Na' mashic imeuec so qai'laq, ca' qainatetac queso fariseoipi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Co'na'le, ca qaỹauegueu'a so fariseoipi so ỹale só'maq qai'laqo' na'le.

14Co'mataxaquio' na'le ca na'xa'a, co'na' so Jesús ỹo'ueeto' so nishaaxa, ca ỹomatec so qai'laq.

15Ca' vichiguiño' so fariseoipi inato' liỹa so ỹale negue' cá'maq 'neeto' na'le quiyim liỹa neuanñi. Ca so'maxare 'naaco' queso qomyipi: —So'maxare na'le ỹa'meenlgoto naua ñqote' queso nishaaxa, ca na'le na' ñquiỹo, ca' nagui, ca' ñiuanñi.

16Ca 'uo' na 'naac queso judioipi: —Cá'maq ỹale ỹo'ueeto' dajo na'le, sqa chicqo'ot ñi qota'olec, ma' napacalec da leloxoỹaxac yi na'xa'a co'mataxaqui. Qam 'uo' na liỹa 'naaco' quen: —Qam ¿chi'negue ma' ishit quiyim ỹo'uet da netanec se qaỹauanapega, no'm sauaqhuaic? Ca' quiyi, ca' se natenta' da la'deenataxanaxac so qomyipi.

17Ca lotqai liỹa pilalec quiyim qainat só'maq ỹale qai'laqo' na'le: —Qam qami' ¿negue' cá'maq 'ñirac quesó'maq ỹale ỹa'vii naua nqochichi'? Ca so'maxare 'naaco': —Ỹim shinac quiyim letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a.

18Qam so judioipi sqai huelec quiyim qai'laqo' na'le so'maxare, qam nagui, ca' ishit nauanñi. Vire'to' na' qaroỹaxane'ogalo saua leta'al só'maq ỹale mashic qaỹomatec.

19Ca qainato'o' saua'maxare, qohinaco': —¿Chaqaida dajo da qachaalliguii dá'maq 'ñiỹaiquen quiyim co'na' ne'qaañi, ca chaqa'ma' qai'laq? ¿Qam negue' cá'maq 'neeto', ma' nagui ishit neuanñi?

20Ca' saua leta'al 'neraco': —Sa'deenaq quiyim dajo qochaalec, chaqai chaqa'ma' qai'laq na' ne'qaañi.

21Qam se sa'deenaq cá'maq 'neeta quiyim nagui ishit neuanñi, chaqai se sa'deenaq negue' cá'maq ỹomaterec naua nqote' da'maxare. Ca 'maxaraic quiyim chaqai nachii da'maxare, ma' mashic ỹi da'maxare, chaqai ishit quiyim chaqaida da'maxare ra'qaataxanema qamiri.

22Saua leta'al 'neraco' na'le dajo, ma' mashic 'uo' da lqolonqa', ma' so judioipi shi'co' na'deentecta' quiyim ỹo'daauec cañi lo'ueenaxanaxaqui canchaqaica qom quiyim 'naac so Jesús chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui.

23Vichiguiño' saua leta'al 'neraco': “Nachii da'maxare, ma' da'maxare mashic ỹi.”

24Ca so judioipi lotqai liỹa roỹaxane'oga so ỹale qai'laqo' na'le, ca qohinaco': —Ñaqai 'qaataxañitalo qomi' quecá'maq lliqueta, nagui ỹauanchiguilo qomi' ñi qota'olec; ma' qomi' sa'deenqata quiyim sojo ỹale sauaqhuaic.

25Ca so'maxare 'naaco' queso qomyipi: —Se sa'den quiyim sauaqhuaic, loqo'm 'e'. Qam qaidaata dá'maq sa'den, quiyim ỹim qai'laq na'le, qam nagui ñiuanñi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Ca lotqai qaỹopilalec quiyim qainat: —¿Negue' ca 'ne'teco' na'le caqami'? ¿Negue' ca 'ne'teco' na' ỹa'vii naua nqochichi'?

27Ca so'maxare 'naaco': —Shi'gue sa'xatetac, qam qamiri se na'xaỹaxañii. ¿Chi'negue ma' viitaque liỹa sa'xat? ¿Loqo'm qamiri qai'neeta viitaque quiigue so'maxare?

28Ca co'na'le, ca chi qai'naari' so'maxare, qohinaco': —Qami' qui'sa'pegue' sojo ỹale, qam qomi' qolqata'pegue' so Moisés.

29Qomi' sa'deenaq quiyim so Moisés retaqata'pegue' na'le ñi qota'olec, qam so ỹale vire'ta quiyim se sa'deenaq cá'maq chicqa'gue.

30Ca' so ỹale 'naaco': —¡Qoỹoqsa'a! ¡Ma' sqa 'yiiñii ca chicqa'gue so'maxare, qam aỹim ỹa'vii naua ñqote'!

31Qomi' sa'deenqata quiyim ñi qota'olec se na'xaỹaxana ca sauaqhuaic; chaqainaata ná'maq imaqachintac ñi'maxare chaqai ỹo'uet cá'maq ỹahotaque ñi'maxare. Ca' chaqaina ná'maq na'xaỹaxana.

32Ma' ỹaatqajam se ỹauanapega quiyim 'ue quet ca qara'xaiguelec quiyim liỹa nauanñi nqai'en ca qom quiyim naca'ogue' quiyim qai'laq.

33Ca' sojo ỹale quet sqa chicqo'ot ñi qota'olec, ca' qaica quet cá'maq ishit ỹo'uet.

34Ca qohinaco' queso'maxare: —Qami' na' chi ne'qa'iriñi chaqa'ma' no'qaachigui qami' quena nasauaxaset, qam ¿chi'neco' ma' viisaque qarapaxaguiñi'? Ca' quiyi, ca qaỹo'daauec so'maxare caso lapoxoqui na judioipi.

Dá'maq nqai'laxa se re'xogui

35Ca so Jesús la'xaỹaxaco' quiyim qaỹo'daauec só'maq qai'laqo' na'le. Ca co'na' neuañiguit so'maxare, ca 'naaco': —¿Virelec qami' so llaalec ñi qota'olec?

36Ca só'maq ỹale 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ñaqai 'xachitem aỹim ca'maxare, qaiyi seuelec ma'le ca'maxare.

37Ca' so Jesús 'naaco': —Mashic shi'gue huañita. Chaqaỹim ná'maq ỹim taxaisa'pegue'.

38Ca co'na'le, ca so ỹale ỹa'chi'iñi naua le'cootal quiyi reloqota'ñi so Jesús, ca 'naaco': —Seuelec qami', qami' ỹa'gaxala'.

39Co'na' ime, ca 'naaco' so Jesús: —Ỹim ñanaỹa na 'laua, qaiyi qaỹa'ue ca lasauaxaset ca qom, qaiyi nauanñi cá'maq se nauanñi, chaqai ná'maq nauanchiguiñi, ca' se nauanñi nqohin.

40Qam 'vio' saua fariseo ỹalequesaho, ca co'na' 'qaachirigui dajo. Ca renataxan'o', 'neraco': —¿Ca' qomi'o' qai'neeta qomi' qai'la'?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

41Ca' so Jesús 'naaco': —Quetqai qamiri qai'la', ca' qaica quet ca rasauaxashichii. Qam ma' 'ñiỹac nauañichiguiñi, ca' ñaqa 'ue na rasauaxashichii.

Juan 10

Qaraloqojnaxañigui aso lahi' ana qagreta

1Ỹaatqajam lliqueta dá'maq shinac caqamiri, quiyim cá'maq sqa taatougui ca lasom aca lahi' ana qagretaipi quiyim inoxono, ta'ta'a quiyim ỹoqa'a ca taatou'e, ca' chaqaica cá'maq cuataxai chaqai huootaxanaxai.

2Qam cá'maq taatougui ca lasom, ca chaqaica cá'maq qagreta lo'o cá'maq reloqota'a ana qagretaipi.

3Cá'maq lasom lo'o ỹauachigui ca lasom, qaiyi inoxono, chaqai ana qagretaipi no'uenegue da lavillaxac. Ma' roỹaxanta'gue na leenaxat ana qagretaipi, ca ỹauegue'oguiyi cañi lahi'.

4Ca ma' ime quiyim ỹachaxanec cañi lahi' ná'ogue ana lalo qagretaipi, ca' eec, 'auetauec cana'maxare, chaqai aná'maq qagreta coỹaretaho queso'maxare, ma' ỹa'den da lavillaxac so'maxare.

5Ma' sqai quegue cá'maq se iuanapega; lama'xa 'eetapeguem ca'maxare, ma' la'la'a cá'maq lavillaxac cá'maq se iuanapega.

6So Jesús ỹa'uo' da laloqojnaxanaxaqui, qam saua'maxare se ỹa'deene' dá'maq reloqo'tegue dá'maq 'naac so'maxare.

So Jesús chaqaiso só'maq ỹaatqajam ỹa'den reloxaỹa'a ana qagreta

7So Jesús lotqai liỹo' 'naac queso qomyipi: —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri: Ỹim ná'maq ỹim lasom lligo ana qagretaipi.

8Ca sá'ogue só'maq na'au caỹim nodaachiguiñi cuataxaiquipi chaqai huootaxanaxairipi, qam ana qagretaipi se na'xaỹaxana so'maxare.

9Ỹim ná'maq ỹim lasom; cá'maq inoxontougui aỹim, ca' ca'laaxaic ma'le. Ca 'nejem ma'le aca qagreta quena' inoxono chaqai quiyim nenoxonec cañi lahi', ca' ỹanata ca 'uaqapi.

10Ca cuataxai chaqaidaata naga'a da locuataxac, lalauataxanaxac, chaqai da leuacqataxanaxac; qam ỹim ñanac, qaiyi 'ue da lca'laxa na'maxare, chaqai 'xoic ma'le da lca'laxa.

11Ỹim ná'maq ỹim no'uen qagreta lo'o. Cá'maq no'uen qagreta lo'o ỹaanec da nachaalataxac cana qagretaipi.

12Qam cá'maq chi ro'ueenataxanteguelec aca nishiuete, ca'maxare quiyim idaana'guit cá'maq toxonaxai, ca 'eet, no'ueenaqchichiguiñi ca qagretaipi, ma' ca'maxare mesqai ỹaatqajam qagreta lo'o, ma' mesqai lalamaxarete ana'maxare. Ca cá'maq toxonaxai retoxoñigui ana qagretaipi, ca neuagaxatac nqai'en.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca' sojo ỹale 'eet, ma' qacaata aca nishiuete ỹahinteguelec, ca' qaica ca ỹauaaque ná'maq qagretaipi.

14-15Ỹim ná'maq ỹim no'uen qagreta lo'o. Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim iuañiua' ñi ita'a, chaqai aỹim seuana ñi'maxare, ca' chaqaida 'nejem quiyim ỹim sa'deenta ana ilo qagretaipi, chaqai ana'maxare ya'deenta. Chaqai aỹim saanougui da ñachaalataxac aná'maq qagretaipi.

16Qai'neeta 'ue ana liỹa ilo qagretaipi sqai neetaugui anajo ilo lahi'. Ana'maxare qai'neeta sahotaque ño'deho. Na'maxare qai'neeta na'xaỹaxañiua' ma'le, qaiyi 'oonoqui' ca lapooqo', chaqai 'oonoqui' ca neloxoỹaq.

17Ñí'maq ita'a ỹaatqajam nqo'ta ỹim, ma' ỹim saanec da ñachaalataxac, qam ma'le liỹa secoñiguit.

18Qaica cá'maq rouootaxana'gue da ñachaalataxac, qam chaqaỹim ná'maq saanec. 'Ue da iquesaxanaxa quiyim saanec chaqai quiyim liỹa secoñiguit. Ca' dajo dá'maq chaqai llilnataxanaxac ñí'maq ita'a.

19Ca co'na' so judioipi 'xaỹa dajo na'qaatec, ca lotqai ỹoricchi na la'deenataxanaxac.

20Ca 'xoico' só'maq 'naaco' quen: —¿Chi'negue dá'maq na'xaỹaxañitapega, ma' 'ue ñi neetagui chicqo'ot so na'ỹaapec, chaqai mashic quishiuguet?

21Qam 'uo' quen na liỹa 'naac: —Qaica ca qom quiyim neetagui ca chicqo'ot so na'ỹaapec 'nejem dajo da ỹa'xat. Ca ¿peeta'a ca chicqo'ot so na'ỹaapec ishito' quiyim nauañni nqai'en ca qai'laq?

So judioipi se icoñiguit so Jesús

22Mashic no'oomoxo' na'le, ca' quiyi Jerusalén 'uo' so nemaqachic quiyim qaỹo'leentetaque so na'xa'a co'na' qoỹaanot ñi qota'a añi no'ueenaxanaxaqui.

23Ca' so Jesús ỹouoxontaco' añi no'ueenaxanaxaqui, quiyí'maq qohinac nasoxoc so Salomón.

24Ca' so judioipi lapoỹaho' na'le, ca qohinaco' queso'maxare: —¿Chi' laquio' quiyim ỹaatqajam nachaxañitalo qomi'? No'm chaqaqami' ná'maq qami' nashi nca'laxaqui, ca 'maxaraic quiyim 'qaataxañitalo qomi', ca' yí.

25Ca' so Jesús 'naaco' queso judioipi: —Mashic shi'gue sa'qaataxanalo qamiri, qam qamiri sqai viilec aỹim. Ná'maq ỹo'ueenatqaipi chaqaina ná'maq ỹamaxailec ñi ita'a, ca' chaqainaua nauá'maq 'ec ra'qaataxantapegalo qamiri.

26Qam qamiri sqai viilec, ma' mesqai qamiri nauá'maq iloxoiqateguese qagretaipi. Ca' chaqaida dá'maq shi'gue shinac caqamiri.

27Ma' aná'maq iloxoiqateguese qagretaipi ỹa'den da ivillaxac, chaqai ỹim sa'den, chaqai ana'maxare coỹareta'pegue' aỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Ca' ỹim saanem da lca'laxa sqaica lqodoc. Ca tot ileu, chaqai qaica quet cá'maq ishit rouootaxana'gue cana ñapoquena.

29Ma' nañaañim ñi ita'a. Ñi'maxare ỹapacauec quená'ogue, chaqai qaica ca ishit rouootaxana'gue cada napoquena ñi'maxare.

30Ỹim chaqai ñi ita'a qomi' 'oonoqui'.

31Co'na'le, ca so judioipi lotqai iconapega na qa' quiyim ỹahotaque inaq so'maxare.

32Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹim ỹaatqajam 'xoic ná'maq so'uet ỹa'maqachiguiñi, huañichigui qamiri, sachigoxochichigui da lquesaxanaxa ñi ita'a. Ca ¿negue' cá'maq sasoualec quena'maxare quiyim viitaque yinaxahi quena qa'?

33Ca' so judioipi 'naaco': —Qaica quet cá'maq 'em senaqsoq qami' quena qa' quená'ogue ná'maq ỹa'maqachiguiñi 'viichi', ta'ta'a quiyim qami' napaquiralec ñi qota'olec quenaua ra'qaataxahi'. Ma' qami' chaqaiqami' qom, qam chi no'viichiseguelta' quiyim qami' qota'olec.

34Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Queda naqataxac caqamiri naneretañi quiyim ñi qota'olec 'naac: “Qamiri, qamiri qota'olqa.”

35Qam qomi' sa'deenqata quiyim naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a naua'maxare sqaica ỹoqolliguite', ma' quiyim ñi qota'olec ỹamata'gue qota'olqaipi só'maq icoñiguit da la'qaatec.

36Chaqai no'm ñi qota'olec ỹoỹoote'oga ỹim, ca yilata na 'laua, ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim 'ñiỹac ñapacalec ñi'maxare quiyim shinac ỹim llaalec ñi qota'olec?

37No'm se so'ueete' nauá'maq ỹo'ueeteta'pe ñi ita'a, ca sqai viilec aỹim.

38Qam no'm so'ueeteta'pe, 'eno'm sqai viilec aỹim, qam viilgoto nauá'maq so'ueeteta'pe, qaiyi ỹaatqajam 'yiiñita quiyim ñi ita'a hueetagui aỹim, chaqai ỹim seuetagui ñi'maxare.

39Ca lotqai liỹa qaỹahotaque qaicoñi' so Jesús, qam qohitauec.

40Co'na'le, ca so Jesús pilegue da lahi aso lachiugue Jordán ca pa'aata'gue da lqodoigue, yí'maq hua'ño' na'le na' rachilaxanataxantac so Juan. Ca' neeta'anyi.

41Ca 'xoico' so qom quepegue' yí'maq hueeta'ñi so'maxare. Ca 'naaco' quen: —Ỹaatqajam llic quiyim so Juan, 'eno'm qaica ca ỹo'uet quena netanqaipi se qaiuanapega, qam dá'ogue dá'maq 'naac na'le quedajo ỹale ỹaatqajam lliqueta.

42Ca 'xoico' na huelec so Jesús na'le quiyi'maxare.

Juan 11

Da lelauaxa so Lázaro

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1'Uo' so ỹale ralolaxaic leenaxato' Lázaro, na'ño' yi na'a' Betania yí'maq nera'ñi aso María chaqai aso lqaỹa Marta.

2Ca' aso María lqaỹo' so Lázaro só'maq ralolaxaic, chaqaso' asó'maq ỹocorelgoto' na'le naua lapiaate' so Jesús queso coraxat lo'daxaraic lahita, ca rashiviaqataxana na laue.

3Ca saua nqaỹa' dos 'aalo ilate'o' na'le so la'qaategue' queso Jesús, 'neraco': —Qami' qara'gaxala', yí'maq nauochaxaua'e', yi'maxare ralolaxaic.

4Ca' so Jesús co'na' 'xaỹa dajo, ca 'naaco': —Dajo nalolaxa se ỹovita ma'le ca nelauaxa. Ta'ta'a quiyim qaỹahotaque qaỹachaxan da lecaic ñi qota'olec, chaqai quiyim qaỹachigoxochichigui dajo nalolaxa quiyim qainaqachin na llaalec ñi qota'olec.

5Ca' so Jesús 'eno'm nauochaxaua aso María, chaqai aso lqaỹa, chaqai so Lázaro,

6qam co'na' qohinapega quiyim so Lázaro ralolaxaic, qam qaiyiita se reda quiyi neeta'ñi quesaua liỹa' dos na'xata'.

7Co'na' ime, ca 'naapegalo' saua lapaxaguinatqa: —Liỹa saxague da Judea.

8Ca 'neraco' saua lapaxaguinatqa: —Qami' napaxaguinataxanaq, ñaqai cha'gue na' so judioipi na'ñi yi'maxare ỹahotaque ralauachi', ỹodoota'a qami' na qa'; qam ¿lotqai viisaque liỹa 'itquera?

9Ca' so Jesús 'naaco': —Yi 'óna na'xa'a ¿se ỹovito'o' caua doce horas? Ma' queca 'óna qom quiyim ỹouootegueri' quiyi na'xa'a, ca se repoxolaxan, ma' iuana na lauaq 'ue quena 'laua.

10Qam ca 'óna, no'm ỹouootapigui yi pe, ca repoxolaxan, ma' qaica yi lauaq.

11Ca co'na' ime, ca 'naaco' so Jesús: —Laqo' yi qanauochaxaua Lázaro; qam shicpegue', ñqo'xon.

12Co'na'le, ca' saua lapaxaguinatqa 'neraco': —Qami' qara'gaxala', no'm chaqai laq ca'maxare, ca' re'oq quiyim ma'le imeuec.

13Qam dá'maq 'neeto' da 'naac so Jesús quiyim ỹaatqajam ileu so Lázaro, qam sauá'maq lapaxaguinatqa 'neesapego' quiyim chi lelaxac cá'maq qohintapega.

14Ca' so Jesús ỹaatqajam ichoxote'tema saua'maxare, 'naaco': —Yi Lázaro mashic shi'gue ileu.

15Qam ỹim ỹaatqajam 'ue da ña'aachic, ma' sqa seuete'eyi, ma' quedajo, ca' paguec la'maxa caqamiri, qaiyi viilec. Qam qolaqpegue', sa'ajnaxanaxa.

16Ca' so Tomás, só'maq qaỹamata'gue huaaya', 'naapegalo saua liỹa' napaxaguinatqa: —Qomi' liỹa qolaq, qaiyi qolqata'ñi' da'maxare ma' ileu.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So Jesús chaqaiso só'maq liỹa nca'leuec nqai'en na leuaxaiquipi chaqai chaqaiso só'maq nca'laxa

17Qam co'na' ỹovi' so Jesús, ca mashic ỹovite'o' cuatro na'xata' quiyim qaishinñi so Lázaro.

18Yi Betania sqoỹoqaque quiyi Jerusalén, 'uo' ca dos kilómetros y medio da lesega.

19Ca 'xoico' so judioipi neeta'ñi yi la'aate' saua Marta chaqai aso María lo'daxatesapigui lauele' saua'maxare, sauaxat quiyim mashic sou so lqaỹa'.

20Co'na' aso Marta ỹa'deeno' quiyim so Jesús ipalataho, ca' queeta'guit, qam aso María no'ueenañi quiyi la'a'.

21Ca' so Marta 'naaco' queso Jesús: —Qami' ỹa'gaxala', quetaxan viise'o' najo, ca se ileu quet yi ỹaqaỹa.

22Qam sa'den quiyim ñi qota'olec ỹaañiraxarom cá'maq shiilaxañiraque.

23Ca' so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Yi rqaỹa'e' liỹa nca'leuec ma'le.

24Ca' aso Marta 'naaco': —Ajá'a, ỹim sa'den quiyim liỹa nca'leuec ma'le, ma' ỹovita quiyim liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi queca pa'aatec na'xa'a.

25Ca' so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Chaqaỹim ná'maq ñca'laxatec na leuaxaiquipi, chaqai chaqaỹim ná'maq ỹim nca'laxa. Cá'maq huelec aỹim, 'eno'm ileu, qam nca'leuec.

26Chaqai ná'ogue ná'maq ñaq nca'leetauec nagui quiyim huelec aỹim, ca tot ileu. ¿Vi'relec qami' dajo?

27Ca aso'maxare 'naaco': —Ajá'a, qami' ỹa'gaxala', ỹim seuelec quiyim qami' ná'maq qami' nashi qarca'laxaqui, ma' qami' llaalec ñi qota'olec, ná'maq shi'gue qaỹa'xateta'guit nai'a na 'laua.

So Jesús noỹen na' hueete'e añi lahi' so Lázaro

28Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' aso Marta quepegue' roỹaxana aso lqaỹa María. Ca nemoote'tot, 'naaco': —Dá'maq napaxaguinataxanaq hueete'e najo, ca da'maxare noỹaxana'a qami'.

29Ca co'na' 'xaỹa dajo aso María, ca chaqa'ma' ne'laxashiguim, quepegue' so Jesús.

30Ca' so Jesús saqa' ỹovira'o' yi na'a'. Ñaqai hueeto'o' yí'maq hua'ño' na' qaỹovichiguit caso Marta.

31Ca co'na' qaiuane'tegue aso María quiyim ne'laxatashiguim, ca chaqa'ma' eec, ca só'maq hueeta'ñi yi la'a' judioipi ỹa'ñaxatetac quiyim qaica ca huapigui lauel, coỹare'tegue, ma' 'neetapigui lauel quiyim quepegue' aca lahi', ca' noỹen.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Ca' so María co'na' ỹovire'oga yi hueeta'ñi so Jesús, ca' ỹa'dooto naua le'cootal. Ca 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', quetqai viisa'ño' najo, ca se ileu quet yi ỹaqaỹa.

33Ca so Jesús co'na' iuana noỹentac aso María chaqai so judioipi liỹaatac aso'maxare, ca ỹaatqajam 'ue da lachicoxo so'maxare, chaqai redaỹac nqai'en añi le'taxanata da le'laxa.

34Ca inato' so qomyipi: —¿Hua'co' na'le ca qaishiñi'ñi? Ca qohinaco': —Qami' qara'gaxala', ỹala'e', ca 'ajñi' ma'le.

35Ca' so Jesús noỹen.

36Ca' so judioipi 'naaco' na'le: —'Ajñii, ỹaatqajam lqo'itaxato' quen.

37Qam 'vio' saua 'neraco' queso qomyipi: —Dajo neuanñi nqai'en ca qai'laq, ¿se ishit quet quiyim ỹa'ue ca 'ne'tegue, qaiyi se ipac quiyim ileu yi Lázaro?

Liỹa nca'leuec nqohin so Lázaro

38So Jesús ỹaatqajam liỹa qaidaxanac queda le'laxa, ca nqo'neu'a aso lahi'. Ca' aso lahi' 'ec lauac, chaqai so ñigo 'ue so lapooque' qa'.

39Ca so Jesús 'naaco': —Naqachii na qa'. Ca aso Marta só'maq lqaỹa so ileu 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', peeta'a mashic 'ue ca lahita, ma' mashic cuatro na'xata' ileu.

40Qam so Jesús 'naaco' caso'maxare: —¿Mesqai shi'gue shinac caqami' quiyim vi'relec, ca' huañita ca se qaiuanapega lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec?

41Co'na'le, ca qanaqat so qa'. Ca' so Jesús ra'ishiguimo' quena piguim, ca 'naaco': —Qami' ita'a, saanot qami' da ña'aachic, ma' na'xaỹaxañita aỹim.

42Ỹim sa'deenta quiyim se ỹauanapega quiyim se na'xaỹaxañita quet aỹim. Qam ỹim shinac dajo, ma' sahotaque ca la'maxa na qomyipi hueete'ena, qaiyi na'maxare huelec quiyim aỹim relaachiqui'.

43Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' roỹaxan, 'naaco': —¡Lázaro, nenoxoñirec quena!

44Ca' so leuaxaic nenoxonec, nanaxate'teguelo naua laua' chaqai naua lichil queso laxa', chaqai lepatetagui na lashic so hualoq lahi. Ca' so Jesús 'naaco': —Sohiuec, ca 'xañiỹac, qaiyi qaua.

Qana'deentapigui quiyim qaỹahotaque qaiconlec so Jesús
(Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2)

45Ca' quedajo, ca 'xoico' so judioipi huelec so Jesús quesó'maq coỹarauec aso María co'na' iuanchigui dá'maq ỹo'uet so Jesús.

46Qam 'vio' saua liỹa' que', querepegue' so fariseoipi, ca ra'qaataxane' quedá'maq ỹo'uet so Jesús.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

47Ca' so fariseoipi chaqai na lashillipi na netaxañaxanqajanqaipi quena' qaretaxaña'pegue' ñi qota'a lapooguit so nashillipi ñyo'ueetegueñi na leloxoñaxaquipi quiyim retaxañata' so'maxare. Ca 'naaco': —¿Negue' ca shinqata? Ma' so ñale ñaatqajam 'xoic na ñyo'uet netanec se qaiuanapega.

48Ma' no'm chaqaida 'neetari' nqaishinaq, ca ná'ogue na qom huelec ma'le so'maxare. Ca' na nashillipi quiyi Roma anac, ca' iuagaxatac añi qaro'ueenaxanaxaqui chaqai na qouo' laseripi.

49Qam 'uo' so 'óna queso'maxare leenaxat Caifás. So'maxare chaqaiso' só'maq la'gaxala' na netaxañaxanqajanqaipi quena' qaretaxaña'pegue' ñi qota'a queso ñaaxa. So'maxare 'naaco': —Qamiri qaica ca 'yiiñii.

50Chaqai se retañii quiyim paguec la'maxa coqomi' quiyim 'oonoqui' ca qom ileualec na qouo' laseripi, mesqaida quiyim ná'ogue na'maxare na'laañi.

51Qam so Caifás se nodaachiguiñi quiyim ña'xat dajo, ma' so'maxare chaqaiso' so la'gaxala' na netaxañaxanqajanqaipi queso ñaaxa. Ca' ñi qota'a ña'xat nqai'en so'maxare quiyim so Jesús ileualec ná'ogue na judioipi.

52Chaqai mesqainaata na judioipi, ma' qai'neeta ñahotaque lapoonta' ná'ogue na qota'a llaalqaipi neuagaxatetac.

53Ca' quesojo na'xa'a so judío lashillipi queetalec idaantaque ca la'maqa' quiyim ñalauat so Jesús.

54Vichiguiño' so Jesús tot nachaxanta quena' ñalequetaugui na judioipi. Ta'ta'a quiyim taigue da 'laua Judea, quepegue' yi leseeque'ta yi 'laua qaica qom quiyi na'a' leenaxat Efraín. Ca neeta'anyi liñaatac so lapaxaguinatqaipi.

55Qam mashic tot qoñoqaque so lemaqachic na judioipi quena' qaño'leente so na'xa'a quena' qoyique'e yi Egipto. Ca 'xoic na chicqote'ogalo qomyipi quena liña na'aateripi, quepegue' yi Jerusalén, qaiyi ño'uet da no'ueenataxac quiyim nco'taxat na qomyipi, ma' noviro sojo na'xa'a lapoxoqui.

56Ca' qaidaantaque so Jesús, ca co'na' so qomyipi hueetaugui añi no'ueenaxanaxaqui, ca chi nenatetecta': —¿Negue' ca 'ñiñac? ¿Novi' ma'le quena nemaqachic, loqo'm 'e'?

57Ca' so fariseoipi chaqai so la'gaxala' na netaxañaxanqajanqaipi quena' qaretaxaña'pegue' ñi qota'a, mashic ñaanec da la'qaatec quiyim no'm 'ue ca ña'den ca hueeta'gue so Jesús, ca qara'qaataxanalo, qaiyi qaiconlec qaicoñi'.

Juan 12

Aso 'aalo ñocorelec so Jesús queso nocoraxat

(Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Co'na' saqa'lecaua seis na'xata' quiyim ỹovire'oga so na'xa'a quena' qaỹo'leente
quiyim qoyique'e yi Egipto. Ca' so Jesús quepegue' yi Betania yí'maq neeta'ñi so
Lázaro só'maq Jesús liỹo' nca'laxatec na' ileu.

2Ca' qaỹo'uet so na'ic qaique'eelec so Jesús, ca aso Marta imeentapeguec so na'ic.
Ca' so Lázaro ỹalequetaho, reloqotalec so nqui'ỹaxala', lqui'ỹaxaua so Jesús.

3Ca' aso María nodouo aso coraxat lahi' 'uo' ca medio litro quena coraxat leenaxat
nardo. So'maxare 'xoic lesega'a. Ca ỹocorelgoto naua lapiaate' so Jesús. Ca na'
ime, ca ỹashiviaxate' ỹahote'e so laue. Ca' sá'ogue so 'imec pilougui so lahita so
coraxat.

4Ca' so Judas Iscariote, llaalec so Simón, chaqaiso só'maq ỹalequetauguilo saua
lapaxaguinatqa so Jesús, chaqai chaqaiso só'maq tai'a quiyim ỹaano ma'le
so'maxare, 'naaco':

5—¿Chi'neco' ma' se qaimeeno' sojo coraxat, trescientos denarios laseuete
nqohin, ca' qaỹotauan na 'xoraiquipi?

6Qam so Judas sqai 'naac dajo quiyim i'xorentac na 'xoraic. Ta'ta'a quiyim
so'maxare cuataxai chaqai da'maxare quiyim lo'qoota'a aso nam lahi', chaqai
rocachitapiguio' quen aná'maq qainaxa'ñigui aso'maxare.

7Ca' so Jesús 'naapego' so Judas: —'Xañirac, ma' da'maxare ỹa'maxatetac dajo,
qaiyi leuoteta cá'maq na'xa'a ma' ỹovire'oga quiyim qayishinñi.

8Ca chaqai 'neetari' ỹalequetauguilo qamiri na 'xoraic, qam aỹim sqai 'neetari'
quiyim salequetauguilo qamiri.

Qana'deentapigui quiyim qaỹalauat so Lázaro

9Ca 'xoico' so judioipi ỹa'den quiyim so Jesús hueeta'ñi yi Betania. Ca' taiquera.
Qam sqaidaata quiyim ỹahotaque iuana so Jesús, qam qai'neeta ỹahotaque iuana
so Lázaro só'maq liỹo' qanca'laxatec na'le queso Jesús.

10Ca' so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi
qota'olec, so'maxare retaxaỹapigui quiyim qai'neeta qaỹahotaque qaỹalauat so
Lázaro,

11ma' sauaxat so'maxare dá'maq 'em quiyim 'xoic na judioipi noỹootec, ma'
mashic huelec so Jesús.

So Jesús inoxona'a yi Jerusalén
(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40)

12Ca 'xoico' so qomyipi quepegue' yi Jerusalén quiyim quepegue' so nemaqachic
quena' qaỹo'leente so na'xa'a quiyim qoyique'e yi Egipto. Ca' queso liỹa na'xa'a,
ca qaỹa'deeno' quiyim so Jesús ỹovira'a yi na'a' lodegaxat.

13Co'na'le, ca qanouaxanec ana laue ana chavic, ca qaỹaqata'guit so Jesús. Ca
qaỹaualqatalec, qohintari': —¡Semaqachinaq ñi qota'olec! ¡Ỹaatqajam no'uen da

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

llicyaxac ná'maq naquetaugui da leenaxat ñi qara'gaxala'! ¡No'uen da llicyaxac ná'maq lashi na Israel llaalqaipi!

14So Jesús iuanejlec so 'ashinoqui', ca naalec so'maxare, qam ipaquichigui dá'maq 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a:

15Se ro'chii, qamiri ñiita'ñi na na'a' lodegaxat Sión; ñaqa 'ajñii na rashii, ‘ena neetalec na 'ashin.

16Na' ñaqai chita'gue so lapaxaguinatqaipi ỹaatqajam se ỹa'den ca 'neeta dajo. Qam na'chaqai co'na' ỹovita quiyim qaimaqachin so Jesús, ca qaỹo'leente dá'ogue da llicyaxac so'maxare. Ỹaatqajam ipaquichigui dá'ogue dá'maq naneretañi queso'maxare.

17Quesó'maq qomyipi liỹaataco' so Jesús co'na' so'maxare roỹaxañi'ña caso lahi' so Lázaro, ca' liỹa nca'laxatec queso nelauaxa, na'maxare qai'neeta ỹa'xatetac dá'maq ỹauanchigui.

18Ca' na liỹa qomyipi eec qata'guit so Jesús, ma' mashic ỹa'den quiyim mashic 'ue so ỹo'uet quena netanec se qaiuanapega.

19Ca' na fariseoipi retaxaỹata', ca 'naaco': —Ñaqa 'ajñii qamiri quiyim mashic qaica ca qarishaaque, ma' mashic ná'ogue na qomyipi coỹareta'pegue' so'maxare.

'Vii saua griego lase' imitesaque so Jesús

20Quesó'maq qomyipi quepegue' yi Jerusalén ma' ỹovire'oga so na'xa'a lapoxoqui quiyim imaqachin ñi qota'a, ca 'vio' saua ỹalequesaho griego lase'.

21Saua'maxare nqo'nera'a so Felipe, so'maxare Betsaida le'ec yí'maq huaugui yi 'laua Galilea. Ca qane'xoresene'tot, qohinaco': —Nqouaquiteguelo qomi', sahoqotaque seuanaxa ca Jesús.

22Ca so Felipe eec, ca ra'qaataxano' so Andrés, ca saua'que querepegue' so Jesús, ca ra'qaataxane'.

23Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹovita yi laloqo' quiyim najo ỹale llaalec qaimaqachin ma'le.

24Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim no'm 'óna ca trigo la sqai najñi, ca' taugui na 'laua, ca' se nqo'in quiyim 'oonoqui'. Qam no'm ileu, ca' ishit quiyim 'xoic ca qanaqat chicqaugui.

25Cá'maq ỹauotegue da chi nachaalataxac, ca na'laxatañi ma'le; qam cá'maq ỹamaqa'gue da chi nachaalataxac quena 'laua, ca 'ue ma'le da nachaalataxac qaica ca lqodoc.

26Ca no'm 'ue ca ỹahotaque quiyim ro'ueenataxanot aỹim, ca 'maxaraic quiyim queeta'pegue' aỹim, ma' cá'maq seuete'e, ca' chaqaiyi hueete'e cá'maq

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ro'ueenataxantacot aỹim. No'm 'ue ca ro'ueenataxanot aỹim, ca' ñi ita'a imaqachin ca'maxare.

So Jesús ỹa'xateta'guit quiyim qaỹalauat

27Ca' nagui ỹaatqajam 'xoic da shinta; ca ¿nega'ỹo' ca shinac? ¿Loqo'm shinac: “Qami' ita'a, yca'laxachirec quedá'maq naatailec nagui”? Qam chaqaida dá'maq 'em ñanac.

28Qami' ita'a, maqachiñi' da qadeenaxachi'. Ca 'uo' so qara'xaỹaque na'qaatec, 'maqot na piguim, 'naaco': —Shi'gue semaqachin, qam qaiyiita liỹa semaqachin.

29Ca ná'maq qomyipi hueeta'anyi na'xaỹaxantac 'naaco' quiyim nalataxa so 'xaỹaque. Qam na liỹa 'naaco': —Quiyim nelaatec piguim le'ec so netaxaỹa'ña.

30Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Mesqaỹim ná'maq 'em quiyim qara'xaỹaque so na'qaatec; ta'ta'a quiyim caqamiri.

31Ca' nagui, ca ỹovita yi laloqo' quiyim ñi qota'a ỹa'ue da lasauaxaset na hueetalec na 'laua; ca' nagui, ca ñi'maxare ỹo'daauec so na'ỹaapec só'maq relaataxantac quena 'laua.

32Ca ma' ỹovita quiyim qananojshiguim aỹim quena 'laua, ca' ñauego ma'le ná'ogue na qomyipi.

33Ca' quedajo, ca ỹahotaque quiyim qaỹa'yiinchigui cá'maq 'neeta ma' ileu.

34Ca' na qomyipi 'naaco' queso'maxare: —Qomi' sa'xaiqatac quena' qaretaqalec ana lere ana lomalate na naqataxaquipi quiyim cajo nashi nca'laxaqui sqaica lqodoc da nachaalataxac. Qam ¿chi'neco' qami' 'ñirac quiyim cajo ỹale llaalec qananojshiguim ma'le? ¿Chi nega'ỹo' ca 'ñiisapega ỹale llaalec?

35Ca' so Jesús 'naaco' queso qomyipi: —Nagui ma' ñaqai hueetauguilo qamiri najo lcoỹeraqate na 'laua, qam sqoỹoxouec quiyim ỹalequetauguilo qamiri. Ca' quiitaugui dajo lauaq ma' ñaqa 'ue, qaiyi se i'laxate' qamiri ca napalaxa. Ma' cá'maq queetaugui ca napalaxa se ỹa'den cá'maq taigue.

36Ca' viilec nagui najo ncoỹeraxanqate, ma' ñaqai hueetauguilo qamiri, qaiyi viriỹau'a quiyim qai'neeta 'ue ca lauaxai' qamiri. Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' so Jesús eec nqañoqtapeguema saua'maxare.

Dá'maq 'neeto' quiyim so judioipi sqai huelec so Jesús

37Ca 'eno'm so Jesús 'xoic na ỹo'uet quena netanec se qaiuanapega iuanchigui nqai'ne' saua'maxare, qam qaiyiita se qoyiuelec.

38Ma' qaiyi ipaquichigui da la'qaataxanaxac so la'qaataxanqajnec ñi qota'a leenaxat Isaías co'na' ỹiriñi: Qami' ỹa'gaxala', ¿nega'ỹo' ca huelec da qara'qaataxanaxac? ¿Nega'ỹo' ca ỹachaxanem da lquesaxanaxa ñi qara'gaxala'?

39Ca' se ishit quiyim 'ue ca huelec, ma' qai'neeta ỹiriñi so Isaías:

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

40Ñi qota'olec se nauanñi nqai'en na'maxare chaqai ỹa'ñaxat añi le'taxanata, qaiyi se reuanaxanalo naua nqote', chaqai cañi le'taxanata se ỹa'yiiñigui nqai'en dajo, chaqai sqo pila'a aỹim, qaiyi aỹim somatec.

41So Isaías ỹa'xat dajo, ma' iuanchiguio' da lecaic so Jesús, chaqai ỹa'xatetac so'maxare.

42Qam qaiyiita 'xoico' so judioipi huelec so Jesús, vire'ta ná'maq 'ue nqai'negue. Qam se nichoxoteta quena qom, ma' no'cha'a so fariseoipi, qaiyi se qaỹo'daauec cañi lapoxoqui.

43Ma' ỹapacqajnauec quiyim qaimaqachin quena qom, quiyim qaimaqachin quiñi qota'olec.

Naua la'qaatqa so Jesús ỹo'ueete' ma'le ca lasauaxaset na qomyipi

44So Jesús nelamaxaren na' retaqa, 'naaco': —Cá'maq huelec aỹim mesqaỹimeta huelec, ma' qai'neeta huelec ñi ita'a ñí'maq yila'.

45Chaqai cá'maq iuañiua', iuana qai'neeta ñí'maq yila'.

46Ỹim ma' ỹim lcoỹeraqate na 'laua, qaiyi quená'maq huelec aỹim se no'ueenaugui na napalaxa.

47Qam no'm 'ue ca 'xaỹalo naua ỹa'qaatqa, qam se na'xaỹaxan, mesqaỹim ná'maq sa'ue ca nouaxanaxaset ca'maxare; ma' ỹim se ñovita na 'laua quiyim so'uet ca nouaxanaxaset na qomyipi; qaidaata quiyim ñovi', qam nca'leuec nqaishin na qomyipi.

48Cá'maq se icoñiguit aỹim chaqai se na'xayaxanalo naua ỹa'qaatqa, chaqa'ma' shi'gue 'ue ñí'maq ỹo'uet ca nouaxanaxaset ca'maxare. Nauá'maq na'qaatqa sa'xateta'pe, chaqainaua nauá'maq ỹo'ueete' ca nouaxanaxaset ca qom queca pa'aatec na'xa'a.

49Ma' ỹim se ñanoiquentac quiyim setaqa; ma' ñí'maq ita'a ñí'maq yila', chaqaiñi ñí'maq chicqo'ot cá'maq sa'xat chaqai cá'maq sapaxaguinataxanegue.

50Chaqai sa'den quiyim dá'maq lelaataxanaxac ñi ita'a, da'maxare chicqaugui ca nca'laxa sqaica lqodoc. Vichiguiño' quiyim sa'xat, sa'xat, ma' ñí'maq ita'a ỹamaxailec.

Juan 13

So Jesús quiỹo' naua lapiaate' saua lapaxaguinatqa

1Ca quesó'maq liỹa na'xa'a, ca noviro so lapoxoc quiyim qaỹo'leente na' qoyique'e yi Egipto, ca' so Jesús ỹa'den quiyim ỹovita ca laloqo' quiyim ca'e na 'laua, ca quepegue' ñi leta'a. Qam so'maxare chaqai 'neetari' da lauochaxa queso lalamqateripi no'ueenalec na 'laua, ca' nagui ỹachaxanalo saua'maxare dá'maq paguec lecaic lauochaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2-4Ca' so na'ỹaapec shi'co' ishichigui añi le'taxanata so Judas Iscariote, llaalec so Simón, da la'deenataxanaxac quiyim ỹaano so Jesús. So Jesús ỹa'deenta quiyim chicqo'ot ñi qota'olec, chaqai quiyim pila ñi'maxare, chaqai quiyim ñí'maq leta'a ỹaanem dá'ogue da lquesaxanaxa. Ca co'na' que'eeta'pe, ca' so Jesús ne'laxashiguim quiyi nqui'ỹaxala', ca naqat so napoxoqui, ca' nosaachigui so shiviaqataxat.

5Co'na'le, ca ỹocorigui so quiỹoxoqui queso huaxaỹaq, ca' quiỹo' naua lapiaate' saua lapaxaguinatqa, ca ỹashiviaxate' naua lapiaate' queso shiviaqataxat nosaatetagui.

6Qam co'na' shim quiỹo' lapiaate' so Simón Pedro, ca so'maxare 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ¿qami' vi'saque quiỹo'e' naua ipiaate'?

7Ca' so Jesús 'naaco': —Nagui sqa 'yiiñi' dá'maq so'ueetetac, qam ma'chaqai, ca 'yiiñi'.

8Qam so Pedro 'naaco': —Qaica ma' quiỹo'isa'pe quet naua ipiaate'. Ca' so Jesús 'naaco': —No'm se squiỹo', ca' mesqai qami' ỹapaxaguinatec.

9Ca' so Simón Pedro 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', cha'regue mesqai nauate' quet naua ipiaate', quiỹo'e' qai'neete' naua ỹaua' chaqai na ỹaqahic.

10Qam so Jesús 'naaco': —Cá'maq chita'gue nachiltac se ỹouen quiyim liỹa nquiỹo, qainauate' naua lapiaate', ma' dá'ogue co'teeta. Ca' qamiri mashic co'chiita, 'eno'm sqai qamiá'ogue.

11So'maxare 'naac: “Mesqai qamiá'ogue co'chiita”, ma' ỹa'deentari' quiyim 'ue só'maq ỹahotaque ỹaano so'maxare.

12Co'na' ime quiỹo' naua lapiaate' saua'maxare, ca' so Jesús liỹa ỹanñi so napoxoqui, ca liỹa nqa'xanñi quiyi nqui'ỹaxala'. Ca 'naaco': —¿'Yiiñii dá'maq so'uet caqamiri?

13Qamiri machiỹa'gue aỹim napaxaguinataxanaq chaqai na'gaxala'. Ca da'maxare qaica ỹoqolliguit, ma' llic.

14Ca no'm ỹim napaxaguinataxanaq chaqai na'gaxala', qam squiỹo' naua qapiaachiri, ca nagui no'uen quiyim caqamiri quiỹo' naua lapiaate' ca liỹa.

15Sachaxanalo qamiri dajo, qaiyi qamiri denaxachii dá'maq ỹim so'uet caqamiri.

16Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim qaica nelaatec ỹapacauec queca na'co', chaqai qaica quet cá'maq qaila' ỹapacauec quecá'maq relaataxan.

17No'm qamiri 'yiiñii dajo, chaqai 'viichii, ca ra'maxaichiguiñi ma'le.

18Dá'maq sa'xatetac mesqai taỹaugui qamiá'ogue, ma' ỹim sa'deene' cauá'maq ñca'au'alo. Qam ipaquichigui ma'le dá'maq 'nerac yaua naneresañi na'qaatqa: “Cá'maq iqui'ỹaxaua, ca lotqai ñpa'guenaxaua.”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Saqa' ỹovita dajo, qam chaqa'ma' sa'xat, qaiyi ma' ỹovirelec, ca' qamiri 'yiiñii quiyim chaqaỹim ná'maq ỹim.

20Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, cá'maq icoñiguit cá'maq sela', ca icoñiguit aỹim. Chaqai cá'maq icoñiguit aỹim, ca icoñiguit ñí'maq yila'.

So Jesús ỹa'xat quiyim chaqaiso so Judas só'maq ỹaano ma'le

(Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23)

21Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' so Jesús ỹaatqajam qaidaxanac i'laqac añi le'taxanata, ca ỹaatqajam ichoxoteta dajo, 'naaco': —Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim 'oonoqui' ñí caqamiri ñí'maq yayaano ma'le.

22Ca' so lapaxaguinatqaipi chi na'iitecta', ma' se ỹa'den cá'maq qohintapega.

23Ca 'uo' so 'óna queso lapaxaguinatqaipi, só'maq paguec lqo'itaxat so Jesús, huaqate'e' co'na' que'eeta'pe.

24Ca' so Simón Pedro ỹicapego' quiyim inat so Jesús chi negue' cá'maq 'neetapega so'maxare.

25Ca so'maxare nqo'neu'a so Jesús, ca inat, 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', ¿negue' ca'maxare coqomi'?

26Ca' so Jesús 'naaco': —Ñaq selet ca pan lahi, ca cá'maq saanem, ca' chaqaica. Ca' ilet so pan lahi, ca ỹaanem so Judas Iscariote, llaalec so Simón.

27Ca co'na' so Judas icoñiguit so pan, ca chaqa'ma' so na'ỹaapec Satanás inoxoñigui añi le'taxanata. Co'na'le, ca qohinapego' queso Jesús: —Cá'maq sham 'viichi', ca chaqa'ma' 'viichi'.

28Qam quesó'maq que'eetac, reloqotalec yi nqui'ỹaxala', qaica ca ỹa'den chi'neco' ma' qohinapega dajo.

29Ma' so Judas hueeto'ot aso nam lahi', ca 'uo' na 'neetapega quiyim so Jesús ỹahotaque rishiujnaxanaque cá'maq qaỹouen queso nemaqachic, loqo'm 'ue ca ỹaanem na 'xoraiquipi.

30Ca' so Judas co'na' ime icoñiguit so pan, ca inoxonec. Qam mashic pe.

Dá'maq dalaxaic nelaataxanaxac

31Ca co'na' mashic inoxonec so Judas, ca 'naaco' so Jesús: —Nagui, ca' qaỹachaxan da lemaqachic na ỹale llaalec, chaqai da lemaqachic ñi qota'olec re'oq ma'le quena'maxare.

32Chaqai no'm najo ỹale llaalec ỹachaxan da lemaqachic ñi qota'olec, ca' ñi qota'olec ỹachaxan ma'le da lemaqachic quena'maxare chaqai qaỹaloq ỹo'uet.

33Qamiri ỹaalqolqa, totqai shi'gom salequetauguilo qamiri. Qamiri daañitaque ma'le aỹim, qam da shinapega na'le so judioipi, nagui shinapegalo qamiri qai'neeta: Dá'maq saigue, qamiri sqai shichii 'iigue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34Saanema qamiri najo dalaxaic nelaataxanaxac, quiyim ñi 'óna i'xoren ca liỹa. 'Nejem dá'maq i'xorenataxanaxa caqamiri, ca' chaqaida 'ñiita'gue quiyim ne'xoriñiỹata'.

35No'm ne'xoriñiỹata', ca ná'ogue na hueetalec na 'laua retan quiyim ỹaatqajam qamiri ỹapaxaguinatqa.

So Jesús ỹa'xat quiyim so Pedro 'naac ma'le quiyim se ỹauanapega

(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Lucas 22.31-34)

36Ca' so Simón Pedro inato' so Jesús: —Qami' ỹa'gaxala', ¿negue' cá'maq 'itegue? Ca' so Jesús 'naaco': —Dá'maq ỹim saigue, sqai shichi' quitegue aỹim nagui. Qam ma'le, ca shichi' co'uaachitegue aỹim.

37Co'na'le, ca 'naaco' so Pedro: —Qami' ỹa'gaxala', ¿chi'negue queta' se seshit shiguegue qami' nagui? Ma' ỹim shinac se seten 'eno'm saanec da ñachaalataxac caqami'.

38Ca' so Jesús 'naaco' queso'maxare: —¿Ỹaatqajam lliqueta quiyim shichi' 'ỹaañirec da nachaalataxaqui' caỹim? Ỹaatqajam llic da shinac caqami', ma' saqa' noỹen ca huaqa'e, ca' qami' shi'gue tres pilliralec quiyim 'ñirac sqai huañirapega aỹim.

Juan 14

So Jesús chaqaiso só'maq nayic tai'a ñi qota'a

1Sqaica huapigui qavillii. Ta'ta'a quiyim viilec ñi qota'olec, chaqai viilec aỹim qai'neeta.

2Ma' yi la'a' ñi ita'a ỹaatqajam 'xoic na na'aateripi. Ma' quet mesqaida, ca shi'gue quet shinapegalo qamiri. Aỹim shic, qam sa'maxajñi ca ra'aari.

3Ca ma' ime ashic, ca sa'maxajñi ca ra'aari, ca lotqai liỹa yapil, ca sauegue' qamiri, qaiyi cá'ogue cá'maq senqata'ñi.

4Qamiri 'yiiñii dá'maq saigue, chaqai 'yiiñii na nayic.

5Ca' so Tomás 'naaco': —Qami' qara'gaxala', se sa'deenaq cá'maq 'itegue; ¿huose'quet sa'deenaq ca nayic?

6Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹim ná'maq ỹim nayic, chaqai aỹim lliqueta, chaqai qai'neeta ỹim nca'laxa. Ỹim qaỹimeta ñigo, ca ishit qaỹovira'a ñi qota'a.

7Quetqai huañiua', ca huañiỹa quet qai'neeta ñi ita'a. Ca' nagui chaqa'ma' shi'gue huañiỹa, ma' shi'gue 'ajñitac.

8Ca' so Felipe 'naaco': —Qami' qara'gaxala', vite quiyim 'oonoqui' seuanaxa ca qota'a, ca' yí.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ca' so Jesús 'naaco': —Felipe, shi'gom iỹareta'pe qamiri, ¿qam saqa' huañirapiguiỹa'o'? Cá'maq iuana ỹim, ca' iuana ñi qota'a. Ca' ¿chi'negue ma' yashiila'isac quiyim huañita ñi qota'a?

10Ca ¿sqai vi'relec quiyim ỹim seuetagui ñi qota'a, chaqai ñí'maq qota'a hueetagui aỹim? Dauá'maq sa'xateta'pe caqamiri se ñanoiquentac quiyim sa'xate'. Ñi qota'a ñí'maq hueetagui aỹim, chaqaiñi ñí'maq ỹo'uet dá'maq chi lo'ueenataxanaxac.

11Viilec quiyim ỹim seuetagui ñi qota'a chaqai ñi qota'a hueetagui aỹim, loqo'm noma'chi', ca' viilec aỹim quecá'maq so'uet.

12Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim quecá'maq huelec aỹim, ca ishit ỹo'uet qai'neeta dá'maq so'uet, chaqai paguec lecaic ma'le ca ỹo'uet, ma' ỹim shicpegue' ñi qota'a.

13Chaqai cá'ogue cá'maq shiilaxañiỹaque qamiri quiyim quiichigui nqai'ñii da ỹeenaxat, ca ỹim so'uet, qaiyi najo ñaalec ichoxot da lquesaxanaxa ñi leta'a.

14Ỹim so'uet canchaqaica shiilaxañiỹaque qamiri quiyim quiichigui nqai'ñii da ỹeenaxat.

So Jesús 'naac quiyim nela' ma'le so Espíritu Santo

15No'm qamiri yi'xoriñii, ca na'xaỹaxañii'talo naua ilaataxanaxaco.

16Ca' ỹim ñi'xoresene'tot ma'le ñi qota'a, quiyim nela' ca liỹa quiyim ỹotauane' chaqai ỹa'ñaxate' qamiri, chaqai quiyim chaqa'ma' hueeto'oto qamiri,

17so Espíritu só'maq ichoxot dá'maq ỹaatqajam lliqueta. Na qomyipi hueetalec na 'laua se ishit icoñiguit, ma' se iuana chaqai se ỹa'den. Qam qamiri mashic huañiỹa, ma' mashic hueeto'oto qamiri, chaqai chaqa'ma' liyi no'ueeno'oto qamiri.

18Aỹim se salachii; liỹa yapil ma'le, qaiyi sentauguilo qamiri.

19Qam sqaỹalqotac, ca' na qomyipi tot iuañiua', qam qamiri huañiỹa ma'le aỹim. Ma' qamiri rca'lliiuec, ma' ỹim yca'leetauec.

20Ca' quecajo na'xa'a, ca' retañii ma'le quiyim ỹim seuetagui ñi ita'a, chaqai qamiri viitagui aỹim, chaqai aỹim seuetauguilo qamiri.

21Cá'maq ỹa'deene' chaqai na'xaỹaxanalo naua ilaataxanaxaco, ca'maxare re'oq quiyim ỹaatqajam llic yi'xoren. Chaqai ñi ita'a i'xoren cá'maq yi'xoren, chaqai ỹim qai'neeta se'xoren, chaqai ñachaxana ma'le ca'maxare.

22Ca' so Judas (qam mesqai so Iscariote) 'naaco': —Qami' qara'gaxala', ¿chi'neco' ma' qoqometa qomi' nachaxañitalo, qam se nachaxañita ná'ogue na qom hueetalec na 'laua?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Ca' so Jesús 'naaco': —Cá'maq yi'xoren, ca' na'xaỹaxana cá'maq shinac, chaqai qai'xoren quiñi ita'a. Ñi ita'a chaqai aỹim ñanaguinaqpegue', ca' qouora ma'le ca'maxare.

24Cá'maq se yi'xoren, ca se na'xaỹaxana dá'maq sa'xatetac. Dá'maq na'qaatec na'xaỹaxañitapega se ỹalamaxaret; chicqo'ot ñi qota'a ñí'maq yila'.

25Dá'ogue dajo sa'xate'tema qamiri nagui ma' ñaq salequetauguilo qamiri.

26Qam ca Espíritu Santo, cá'maq nelatalo qamiri ma'le ñi qota'a, quiichigui nqai'en da ỹeenaxat, qaiyi ỹotauane' chaqai ỹa'ñaxate' ma'le qamiri, ca'maxare rapaxaguiñiigue ná'ogue chaqai no'uenaxanaxane' qamiri quedá'ogue dá'maq shinac.

27Qaidaata da neuagaxa 'ue quiyim shique'elo qamiri. Saañiỹaxarom da iuagaxa, qam sqai shine'tegue dá'maq 'ne'tegue na qom hueetalec na 'laua quena' ỹaan da leuagaxa. Sqaica huapigui qavillii, chaqai se ro'chii.

28Ma' shi'gue 'xahitac quiyim shinac quiyim ỹim shic, chaqai quiyim yapil, qaiyi lotqai liỹa salequetauguilo qamiri. Quiyim ỹaatqajam llic yi'xoriñii, ca' netooñii quet quiyim 'yiiñii shicpegue' ñi qota'a, ma' ñi'maxare ỹapacauec lecaic caỹim.

29Saqa' ỹovita, ca chaqa'ma' sa'xat dajo, qaiyi ma' ỹovirelec, ca' viilec.

30Totqai queeta quiyim 'xoic ca itaxaỹaxac caqamiri, ma' naata'quena na na'ỹaapec ná'maq relaataxanac quena 'laua. Qam na'maxare qaica ca lquesaxanaxa caỹim.

31Qam chaqaida dá'maq qohine'tegue, qaiyi ná'maq hueetalec na 'laua ỹa'den quiyim aỹim se'xoren ñi qota'a, chaqai quiyim so'uet cá'maq yilarelec. Ne'laxachishiguim. Qolqa'e najo.

Juan 15

Aca nanecse uva chaqai naua lasote

1Ca' ỹim ná'maq 'nejem acá'maq ỹaatqajam nanecse uva, chaqai ñi ita'a ñí'maq cochiitapega aca nanecse.

2Ñi'maxare ichaxauec acanchaqaca quená'maq ỹasotellipi no'm sqaca aca la, chaqai no'ueenaxategue chaqai co'taxat acá'maq lasote 'ue aca la, qaiyi paguec aca la.

3Chicqochigui da ỹapaxaguinataxanaxac quiyim qamiri mashic co'chiita.

4Quiitalec quiyim na'yiitau'a ỹim, ca 'nejem aỹim shiquetalec quiyim ña'deeta'guita qamiri. Aca lasote se ishit 'ue aca la no'm chi nanoiquentac, no'm se na'deetau'a acá'maq loỹo; ca chaqai 'nejme' qamiri, qaica ca ishit 'ue aca la, no'm se na'deetau'a aỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca' ỹim ná'maq ỹim nanecse, ca' qamiri ná'maq qamiri lasote. Cá'maq ñaq na'deetau'a ỹim, chaqai aỹim ña'deeta'guit ca'maxare, ca 'xoic aca la, ma' qamiri qaica ca shichii 'viichii, no'm qaica ỹim.

6Ma' cá'maq se na'deetau'a ỹim, ca' qainaxauec, ca' ỹaso, 'nejem aná'maq lasote quena' qalapoon, ca' qaỹavigaxat queca norec.

7No'm qamiri quiitalec quiyim na'yiitau'a ỹim, chaqai mesqai couahi'e naua ỹapaxaguinataxanaxaco, ca cá'maq shiilaxañiỹaque, ca' qoỹaañiỹaxarom.

8Ñi ita'a qaimaqachin quena' 'xoic da laỹaxague' qamiri, ca' viriỹau'a quiyim ỹaatqajam qamiri ỹalamaxarete' ỹapaxaguinatqa.

9Ỹim se'xorene' qamiri 'nejem dá'maq le'xorenataxanaxa ñí'maq ita'a caỹim. Ca' quiitalec dá'maq i'xorenataxanaxa caqamiri.

10No'm na'xaỹaxañiỹa na ilaataxanaxaquipi, ca' quiitalec dá'maq i'xorenataxanaxa caqamiri, ca 'nejem aỹim ña'xaỹaxanalo naua lelaataxanaxaco ñi ita'a, ca' shiquetalec da le'xorenataxanaxa caỹim.

11Ỹim shine'tegue dajo da shinac, qaiyi qamiri ñitoonaxaua', chaqai qaiyi 'xoic ca netoonaxaguii.

12Dá'maq ilaataxanaxac 'neetasa': quiyim ne'xoriñiỹata', 'ne'tegue dá'maq i'xorenataxanaxa caqamiri.

13Dá'maq paguec lecaic ne'xorenataxanaxa quiyim hueeto'ot ca qom 'neetasa': quiyim ca qom ishit ỹaanec da nachaalataxac queca nauochaxaua.

14No'm 'viichii da ilaataxanaxac, ca' qamiri ñauochaxaua'.

15Ca tot samata'que qamiri nelaatqa, ma' cá'maq nelaatec se ỹa'den cá'maq ỹo'uet ca na'co'. Ca shinac quiyim qamiri ñauochaxaua', ma' sa'deenaxanaxañiigue ná'ogue ná'maq 'naapiguiỹa' ñi ita'a.

16Qamiri se rca'acshiguii aỹim, ỹim ica'acse' qamiri. Ca vichiguiño' shinapegalo qamiri quiyim 'xoic ca laỹaxac nqai'ñii da nachaalataxaguii, qam dajo laỹaxague' qamiri ỹaatqajam ra'ñiñi nqai'ñii, qaiyi ñi ita'a ỹaanema qamiri cá'ogue cá'maq shiilaxañiỹaque quiyim quiichigui nqai'ñii da ỹeenaxat.

17Ca' dajo dá'maq ilaataxanaxac caqamiri: quiyim quiñi 'óna ỹaatqajam i'xoren ca liỹa.

Ỹaatqajam qanoquii'a so Jesús chaqai saua lapaxaguinatqa quená'maq qomyipi hueetalec na 'laua

18Ca no'm na qomyipi hueetalec na 'laua noquii'alo qamiri, qam 'yiiñita quiyim 'au noquihaỹa'.

19Quetqai qamiri 'laua lase', ca ná'maq qomyipi hueetalec na 'laua nqo'talo qamiri, 'ne'tegue da lqo'iichi quená'maq lalamqateripi. Qam ỹim ñca'au'alo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qamiri quená'maq qomyipi hueetalec na 'laua. Vichiguiño' na'maxare noquii'alo qamiri, ma' totqai qamiri lase' na 'laua.

20Se couahi'e dá'maq shinac na'le caqamiri: “Quiyim ca nelaatec se ỹapacauec queca na'co'.” Ca no'm ỹim qayocantac, ca' qamiri qai'neeta qarocañiỹac ma'le; chaqai no'm qana'xaỹaxana da ỹapaxaguinataxanaxac, qai'neeta qana'xaỹaxana ma'le ca rapaxaguinataxanaxaguii.

21Dá'ogue dajo qohine'teguelo ma'le qamiri, sauaxat aỹim, ma' se qaiuanapega ñí'maq yila'.

22Queta' se ñanac quiyim setaqaugui na'maxare, ca sqaica quet ca lasauaxaset. Qam nagui qaica quet cá'maq i'guenegue quiyim noqollictegue da lasauaxaset.

23Ma' cá'maq noquii'a ỹim, ca' qai'neeta noquii'a ñí'maq ita'a.

24Qaica quet ca lasauaxaset na'maxare, queta' qaica cá'maq so'uet huaugui na'maxare quená'maq se ishit ỹo'uet ca liỹa qom; qam mashic shi'gue iuana dajo, qam qaiyiita noquihaỹa', chaqai noquii'a qai'neeta ñi ita'a.

25Qam dajo 'ue, ma' qaỹahotaque quiyim ipaquichigui nqohin da na'qaatec naneretañi queso naqataxaquipi qoỹaanema saua'maxare, ma' 'nerac: “Qaica quet cá'maq 'neeta, qam qanoquihaỹa'.”

26Qam ma' novi' cá'maq ỹotauane' chaqai ỹa'ñaxate' qamiri, ca Espíritu cá'maq ichoxot dá'maq ỹaatqajam lliqueta, ñila' ma'le chicqo'ot ñi qota'a, ca'maxare ỹa'xat ma'le aỹim.

27Qamiri qai'neeta ya'xachii ma'le, ma' qamiri iỹareta'pe na' ñaqai 'avichiguiñi sapaxaguinataxan.

Juan 16

1Shinac dajo caqamiri, qaiyi quiitalec qaica ca huapigui qavillii.

2Qamiri qaro'yiỹauec ma'le cañi lapoxoqui na judioipi, chi ỹovireta'a quiyim canchaqaica 'ue ca ỹalauat caqamiri, ca 'neetapigui lauel quiyim 'maxaraic da ỹo'uet quiñi qota'olec.

3Dajo qohine'teguelo qamiri ma'le, ma' se qaiuanapega ñí'maq qota'a chaqai aỹim.

4Sa'xat dajo caqamiri, ca qaiyi ma' ỹovita, ca no'viñi'tegue quiyim shi'gue shinac caqamiri.

Dá'maq lo'ueenataxanaxac so Espíritu Santo

Se sa'xat dajo na' ñaqai chita'gue sapaxaguiñii, ma' ñaq salequetauguilo qamiri.

5Ma' nagui shicpegue' yí'maq neeta'ñi ñí'maq yila'; chaqai qaica cá'maq yinat caqamiri negue' cá'maq saigue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ta'ta'a quiyim chigoitam, ma' shinac dajo.

7Qam llic dá'maq shinac caqamiri: ma' paguec la'maxa quiyim ỹim shic. Ma' no'm sqa shic, ca se novitalo qamiri cá'maq rotauañii chaqai ra'ñaxachii, qam no'm shic, ca ñila' ma'le.

8Qam ma' novi' ca'maxare, ca ỹa'deenaxanaxanegue na qomyipi hueetalec na 'laua quiyim sauaqhuaiquipi, chaqai quiyim 'ue ca 'maxaraic ñicyaxac, chaqai quiyim ñi qota'a ỹa'ue ca nouaxanaxaset ma'le na'maxare.

9Na'maxare sauaqhuaiquipi, ma' sqai huelec aỹim;

10ca retane' ma'le cá'maq 'neeta cá'maq 'maxaraic ñicyaxac, ma' ỹim shicpegue' yí'maq neeta'ñi ñi qota'a, ca' qamiri totqai huañiua';

11chaqai retane' ma'le quiyim ñi qota'olec ỹa'ue ca nouaxanaxaset, ma' shi'gue qaỹa'ue da nouaxanaxaset so na'ỹaapec só'maq relaataxanac quena 'laua.

12'Xoic quet ná'maq liỹa sa'xatema qamiri, qam qamiri sqai shichii 'yiiñii nagui.

13Qam ma' novi' ca Espíritu cá'maq ichoxot dá'maq ỹaatqajam lliqueta, ca ca'maxare ỹapaxaguinguelo qamiri dá'ogue dá'maq lliqueta; ma' se nanoiquentac quiyim retaqa, ta'ta'a quiyim ỹa'xat ná'ogue ná'maq 'xaỹa, ca ra'deenaxanaxañiigue cá'maq ñaqa naataho.

14Ma' ca'maxare yimaqachin ma'le, ma' icoñiguit ma'le ná'maq ỹalamaxaret, ca ỹa'deenaxanaxaneguelo qamiri ma'le.

15Ná'ogue ná'maq lalamaxat ñi qota'a qai'neeta ỹalamaxaret. Vichiguiño' shinac ca Espíritu icoñiguit cá'maq ỹalamaxaret, ca ỹa'deenaxanaxaneguelo qamiri.

Da nachicoxo ñigui ma'le ca toonaxac

16Qaỹaloq totqai huañiua' qamiri, qam qaỹaloq lotqai huañiua', ma' ỹim shicpegue' yi neeta'ñi ñi qota'a.

17Ca 'vio' saua quesaua lapaxaguinatqa chi nenatetecta': —¿Nega'ỹo' cá'maq reloqo'tegue dá'maq ỹa'xat? 'Neetapegalo qomi' quiyim qaỹaloq, ca tot seuanaxa, ca' ime lotqai liỹa seuanaxa, ma' 'naac quepegue' ca neeta'ñi ca qota'a.

18¿Negue' cá'maq reloqo'tegue dá'maq 'naac quiyim 'naac “tot qaỹaloq”? Se sa'deenaq cá'maq reloqo'tegue dá'maq ỹa'xatetac.

19Ca' so Jesús retan quiyim shim qainat, ca 'naaco': —Ỹim shinac caqamiri quiyim qaỹaloq, ca' totqai huañiua', ca ma'le, ca lotqai liỹa huañiua'. ¿Ca' dajo dá'maq nenachitapigui qamiri?

20Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim qamiri noỹiñii ma'le chaqai chigoita, qam na qomyipi hueetalec na 'laua netoon ma'le. Qam 'eno'm chigoita qamiri ma'le, da rachicoxohi ñigui ma'le ca netoonaxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Quena' ana 'aalo sham co'o, ca ỹaatqajam rachitata, ma' ỹovirelec ca laloqo' da nqui'ic. Qam quena' ime ne'qaañi ca noctoqui', ca' coua'e dá'maq nqui'ic, ma' paguec da netoonaxac quiyim ne'qaañi ca noctoqui' quena 'laua.

22Ca' qamiri qai'neeta nagui 'ue da rachitachiguii; qam ỹim liỹa seuanalo qamiri ma'le, ca ma'le, ca' no'xagui ma'le añi re'taxanatahi queca netoonaxaguii, ca' qaica ishit naqat da netoonaxaguii ma'le.

23Ca' quecajo na'xa'a, ca' tot yinachii. Ỹaatqajam llic da shinac caqamiri, quiyim ñi qota'a ỹaanema qamiri cá'ogue cá'maq shiilaxañiỹaque quiyim quiichigui nqai'ñii da ỹeenaxat.

24Vire'ta nagui saqa'leca ca shiilaxañiỹaque quiyim quiichigui nqai'ñii da ỹeenaxat; shiilaxañii, ca' coñiguit, qaiyi 'xoic ma'le ca netoonaxaguii.

So Jesucristo mashic loxonec da 'ueenataxac hueetalec na 'laua

25Ỹim sa'xat dajo caqamiri, qam sahote'e na ỹaloqojnaxanaxaqui. Qam ỹovita ma'le ca laloqo' quiyim se sahote'e ca ỹaloqojnaxanaxaqui quiyim 'ue ca sa'xat caqamiri, ta'ta'a quiyim ỹaatqajam sechoxote'tema qamiri ñi qota'a.

26Ca' quecajo na'xa'a qamiri shiilahi ñi'maxare, qam quiichigui nqai'ñii da ỹeenaxat. Ca sqai shinac quiyim ñi'xoresene'tot ñi qota'a caqamiri,

27ma' chaqaiñi ñí'maq qota'a re'xoriñii. I'xorene' qamiri, ma' qamiri yi'xoriñii, chaqai viilec quiyim sachicqo'ot ñi qota'olec.

28Chaqai ỹaatqajam sachicqo'tot ñi qota'a na' ñanacpegue' na 'laua, qam nagui shique'e na 'laua, ma' sopila ñi qota'a.

29Ca' saua lapaxaguinatqa 'neraco': —Nagui maxasa', ca ỹaatqajam ỹaatqate'ueguelo naua ra'qaataxahi', ca' totqai vise'e ca raloqojnaxanaxagui'i'.

30Ca' nagui, ca seuanaxa quiyim ná'ogue nanchaqaina 'yiiñi', chaqai sqo viñi' quiyim qarenachi'. Ca' quedajo, ca seuaqlec quiyim chicqoiro'ot ñi qota'olec.

31Ca' so Jesús 'naaco': —¿Ca' qainaquita nagui viilec?

32Qam ỹovita ma'le ca laloqo', ca' nagui chaqa'ma' ỹovita quiyim neuagaxata'pe taate'ogalo nqohine' qamiri, ca yalachii yodaqajñitec ma'le. Qam se yodaatec, ma' iỹaatac ñi qota'a.

33Dá'ogue dajo shinac caqamiri, qaiyi 'ue ca ra'maxahi quiyim na'yiitau'a ỹim. 'Ue da re'xoriguii ma'le quena viitalec 'laua. Qam 'neeto' reualliñi, ma' ỹim mashic shi'gue ỹoxonec da 'ueenataxac hueetalec na 'laua.

Juan 17

So Jesús nqouagaxainlec so lapaxaguinatqaipi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' so Jesús ra'ishiguim quena piguim, ca 'naaco': —
Qami' ita'a, mashic sovita yi ỹaloqo' quiyim maqachiñi' najo qachaalqui', qaiyi
qai'neeta ná'maq qachaalqui' imaqachin aqami'.

2Ma' qami' 'ỹaañitem na qachaalqui' da lquesaxanaxa quiyim idaanlec ná'ogue na
qomyipi, quiyim ỹa'ue da lca'laxa sqaica lqodoc ná'ogue ná'maq 'ỹaañitem.

3Ca' dajo nca'laxa sqaica lqodoc chicqochigui quiyim qaiuañiraxaua', quiyim
ỹaatqajam qaqamite' qami' qota'olec, chaqai na qachaalqui' Jesucristo ná'maq
qami' nelachi'.

4Ma' ỹaatqajam semaqachintac qami' nagui quiyim seuetalec na 'laua, chaqai
mashic somat dá'maq yilachirelec.

5Ca' nagui, qami' ita'a, sahotaque sentau'a na rahi'i', chaqai 'ỹaañitem aỹim
dá'maq imaqachic na' ñaqai sento'ot qami' na' saqa'leca na 'laua.

6Ca nauá'maq qami' rca'acshichi' quena 'laua, ca' nañaañirim, naua'maxare
sa'deenaxanaxaneguelo aqami'. Ma' ralamqachichi' naua'maxare, ca' qami'
nañaañirim, ca naua'maxare na'xaỹaxanteta da ra'qaachiqui'.

7Ca nagui ỹa'deene' quiyim ná'ogue ná'maq nañaañi' chicqo'ot qami'.

8Ma' ỹim saanema dá'maq ra'qaachiqui' nañaañirim. Chaqai naua'maxare
iconchiguit, chaqai retane' quiyim llic sachicqo'ot qami', chaqai huerelec quiyim
ỹim relaachiqui'.

9Ỹim ñi'xoresene'tot qami' quenaua'maxare. Mese ñi'xoresentacot qami'
quená'ogue na qom hueetalec na 'laua, ta'ta'a quená'maq nañaañi', ma'
ralamaxarichi' na'maxare.

10Ná'ogue ná'maq hueetaỹot ralamaxarichi', chaqai ná'maq viisaxauot
ỹalamaxaret. Chaqai dá'maq imaqachic re'oq quenaua'maxare.

11Ỹim totqa senalec na 'laua, qam naua'maxare no'ueendalec na 'laua. Ma' ỹim
shic saiquena, qaiyi qoma'que quecá'maq senqata'ñi. Qami' ita'a, ma' qami'
co'teeta, vise'e da rquesaxanaxa'e' quiyim quepaqataxañiseguelec ná'maq
nañaañi', qaiyi ná'ogue neconta'ta', 'neesari' maỹim caqami'.

12Ma' na' ñaq iỹareta'pe quena 'laua, seloqota'a quen ná'maq nañaañi', sahote'e
da rquesaxanaxa'e' chaqai squepaqataxanteguelec quen. Chaxasa qaica ca
na'laañi, ta'ta'a só'maq shi'gue na'laaxaic, qaiyi ipaquichigui dá'maq 'nerac yaua
naneresañi na'qaatqa.

13Ma' nagui shicpegue' qami', qam nagui ma' ñaqai seuetalec na 'laua, ca' shinac
dajo, qaiyi naua'maxare 'xoic ca netoonaxague' 'nejem da ñitoonaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ỹim saanema naua'maxare da ra'qaachiqui', qam ná'maq qomyipi hueetalec na 'laua noquii'alo naua'maxare, ma' naua'maxare tot ỹo'ueete' na loic na 'laua, ma' 'neete'm aỹim sqa saỹapegueu'a na loic na 'laua.

15Se sashiilaxanta'que quiyim naqachi' quena 'laua, ta'ta'a quiyim quepaqataxañirelgoto queso na'ỹaapec.

16Ma' ỹim mesqai ỹaatqajam ỹa'a' na 'laua, ca naua'maxare qai'neeta mesqai ỹaatqajam la'aate' na 'laua.

17Ca ỹoochira'oga ma'le na'maxare, qaiyi ralamaxarichi', chicqochigui nqai'ñi' dá'maq lliqueta; da ra'qaachiqui' dá'maq lliqueta.

18'Nejem aỹim quiyim yilachirougui na qomyipi hueetalec na 'laua, ca qai'neeta ỹim selarouguilo naua'maxare na qomyipi hueetalec na 'laua.

19Naua'maxare sauaxate' quiyim ñañaanot aqami', qaiyi naua'maxare qai'neete' nañaantot aqami', quiichigui nqai'ne' da lliqueta.

20Qam mesqainauate' sashiilaxanlgoto caqami', qai'neeta ná'maq huelec aỹim ma'le, ma' 'xaỹa ca la'qaategue' naua'maxare.

21Qami' ita'a, sashiila'e' quiyim ná'ogue na'maxare ỹaatqajam neconta'; quiyim 'ec 'oonoqui', na'deetau'alo qomi', 'nejem dá'maq 'ñiisari' caỹim, chaqaỹim caqami'. Quiyim ỹaatqajam necone'ejta', qaiyi ná'maq qomyipi hueetalec na 'laua huelec quiyim qami' yilachi'.

22Dá'maq imaqachic nañaañirim, ca' chaqaida dá'maq saanema naua'maxare, qaiyi 'ec 'oonoqui', 'neete'm qomi' 'ec qomi' 'oonoqui'.

23Ỹim quenaua'maxare, chaqai qami' caỹim, qaiyi naua'maxare ỹovirera'a quiyim 'ec 'oonoqui', qaiyi quedajo, ca' na qomyipi hueetalec na 'laua retan quiyim qami' yilachi', chaqai quiyim ỹaatqajam 'xoriñi', 'nejem dá'maq re'xorenataxanaxa'e' caỹim.

24Qami' ita'a, qami' nañaañi' naua'maxare, ca' ỹim sahotaque quiyim cá'maq senta'ñi qai'neete' naua'maxare neesa'ñi, qaiyi iuanta dá'maq imaqachic nañaañi'; ma' ỹaatqajam yi'xoriñi' shi'gue na' saqa'leca na 'laua.

25Qami' ita'a 'maxaraic dá'maq 'viichi', na qomyipi hueetalec na 'laua se ỹauanapega qami', qam ỹim seuañiraxaua', chaqai nauajo shi'gue ỹa'deene' quiyim qami' yilachi'.

26Mashic sa'deenaxanaxaneguelo qami' naua'maxare, qam qaiyiita shiquetalec sa'deenaxanaxanta'peguelo, qaiyi dá'maq re'xorenataxanaxa'e' caỹim hueetauguilo naua'maxare, chaqai quiyim ỹim seuetauguilo naua'maxare.

Juan 18

Qaiconlec, ca' qaicoñi' so Jesús

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53)

1Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' so Jesús eec, nauequetecto saua lapaxaguinatqa, taita'gue da laseego so ñaachi leenaxat Cedrón. Hua'ño'yi so nanecse loma', ca' so Jesús taugui, liỹaata'pe saua lapaxaguinatqa.

2So Judas só'maq ỹahotaque ỹaano so Jesús qai'neeta iuana so nanecse loma'. Ma' so Jesús 'xoico' quen hueeta'ñi yi'maxare, lapoota'guita saua lapaxaguinatqa.

3Ca' so Judas ỹovira'a yi'maxare. Qam 'ue so nalliripi chaqai saua nouaataxanaq lase' neloxoỹa' cañi no'ueenaxanaxaqui qanelarerec queso lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai na fariseoipi. Qam ỹaatqajam naloochiguiñi na lo'goxonqateripi, chaqai ne'xateta na lcoỹeraxanqateripi.

4Qam so Jesús ma' mashic ỹa'deentari' dá'ogue dá'maq 'neeta ma'le, ca ca'guit, ca inato', 'naaco': —¿Negue' cá'maq daañitaque?

5Ca saua'maxare 'neraco': —Sedaanqataque ca Jesús, le'ec yi Nazaret. Ca' so Jesús 'naaco': —Chaqaỹim na'taxare. Ca' so Judas só'maq ỹaano so'maxare, ỹalequetauguilo saua'maxare.

6Ca co'na' so Jesús 'naac: "Ỹim na'taxare", ca saua'maxare qoshii', ca sá'ogue huaañi.

7Ca lotqai liỹa inate' so Jesús saua'maxare: —¿Negue' cá'maq daañitaque? Ca saua'maxare 'neraco': —Sedaanqataque ca Jesús, Nazaret le'ec.

8Ca so'maxare 'naaco': —Shi'gue shinac caqamiri quiyim chaqaỹim. Ca no'm daañitaque aỹim, qam 'xañiuec na iỹaripi ñaqai eec.

9'Naaco' dajo, qaiyi ipaquichigui dá'maq 'naaco' na'le so Jesús: "Quená'maq nañaañim ñi qota'a, qaica ca na'laañi."

10Co'na'le, ca' so Simón Pedro, ma' 'uo' so lecat, ca no'viguishiguimo', ca ỹouaxanec aso loicse lque'la so leenaxat Malco. So'maxare lelaatec so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

11Qam so Jesús 'naaco' queso Pedro: —Liỹa pilaxachirigui shichirigui aca lahi' na lecachi'. Ma' no'm ñi qota'a ỹovirau'a nqai'en da ñi'guenaxac, 'ec nqai'en aca naqana chim, ca' ¿se ipaguigui quet nqaishin da'maxare?

So Jesús qailoxoỹaxañiguit so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi

(Mateo 26.57-58; Marcos 14.53-54; Lucas 22.54)

12Co'na'le, ca so neetaho nouaataxanaq, liỹaatac so lashi, chaqai so nouaataxanaq quena judioipi, iconlec so Jesús, ca' coñite' naua laua'.

13Co'na' ime, ca qaỹauegueu'a yi la'a' so Anás. Ca so Anás chi ladonaxanec so Caifás, ca chaqaiso' só'maq lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi queso ñaaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Chaqaiso' so Caifás só'maq 'naaco' na'le queso judioipi quiyim paguec la'maxa queso qomyipi quiyim 'oonoqui' ca qom ileualec na lauo' laseripi.

So Pedro 'naac quiyim se iuanapega so Jesús
(Mateo 26.69-70; Marcos 14.66-68; Lucas 22.55-57)

15So Simón Pedro chaqai so liÿa napaxaguinatec co'uaatesalec so Jesús. Ca' so liÿa napaxaguinatec lauanatec so lashi na netaxaÿaxanqajanqaipi. Ca vichiguiño' so'maxare liÿaataho so Jesús quiyim inoxona'a yi nasoxoc so nashi.

16Qam so Pedro no'ueena'oga ñi lasom, pa'aatauec. Ca' quedajo, ca nenoxonec só'maq lauanatec so lashi na netaxaÿaxanqajanqaipi. Ca 'naapego' aso neloxoÿaxa quiñi lasom quiyim inoxonaqto so Pedro.

17Ca' so neloxoÿaxa quiñi lasom inato' so Pedro: —¿Mesqai qami'o' qai'neeta lapaxaguinatec sojo ÿale? Ca' so Pedro 'naaco': —'E', mesqaÿim.

18Qam 'xoico' ca no'oomaxa na'le, ca' so nelaatqaipi chaqai so nouaataxanyipi ÿo'ueeto' so lole', ca sá'ogue netontac, qam nachaatetañi. Ca' so Pedro ÿalequetaugui qai'neeta so qomyipi, netontac queso norec.

So lashi na netaxaÿaxanqajanqaipi inatetac so Jesús
(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Lucas 22.66-71)

19Ca só'maq lashi na netaxaÿaxanqajanqaipi inatetac so Jesús negue' sauá'maq lapaxaguinatqa, chaqai negue' cá'maq rapaxaguinataxanta'pegue.

20Ca' so Jesús 'naaco': —Aÿim ÿaatqajam ñachaxanta quená'ogue na qomyipi quena' setaqa, ca chaqai shintari' quena' sapaxaguinataxan cana lapoxoqui na judioipi chaqai cañi no'ueenaxanaxaqui quena Jerusalén, ñí'maq lapoxoqui ná'ogue na judioipi. Ca' ÿim qaica quet cá'maq ÿa'qaatec soxotetañi.

21Ca' ¿chi'negue ma' yinachi'sac? Nachi' quet ná'maq na'xaÿaxantapiguiÿa', ca na'maxare ÿa'xat cá'maq 'neeta ca ÿa'qaatec. Ma' na'maxare ÿa'den dá'maq sa'xatetac quen.

22Ca co'na' so Jesús 'naaco' dajo, ca' so nouaataxanaq le'ec ÿalequetaho ma' neloxoÿaq cañi no'ueenaxanaxaqui, ÿouaxañigui na lashic so Jesús. Ca 'naaco': —¿Dajo 'ñirac quiyim pilaxachichiguit da la'qaatec ñi lashi na netaxaÿaxanqajanqaipi?

23Ca' so Jesús 'naaco': —No'm 'ue ca ÿa'qaatec se ÿa'maxañi, ca 'xachi' cá'maq 'neeta cá'maq se ÿa'maxañi. Qam no'm ÿa'maqachiguiñi dá'maq shinac, ca' ¿chi'negue ma' youaxañi'?

24Ca' so Anás ila' so Jesús coñireta'ta' nqai'ne' naua laua', ilata so Caifás, só'maq lashi na netaxaÿaxanqajanqaipi.

So Pedro lotqai liÿa noqollictegue so Jesús
(Mateo 26.71-75; Marcos 14.69-72; Lucas 22.58-62)

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Ca so Pedro ñaqaida nachaatetañi netontac queso norec. Ca lotqai liỹa qainat, qohinaco': —¿'Eco' qami' qai'neeta lliquisaugui so lapaxaguinatqaipi da ỹale? Ca so Pedro noqollictegue, 'naaco': —'E', mesqaỹim.

26Ca lotqai qainato' queso lelaatec so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi só'maq chi lauo' le'ec so ỹale só'maq so Pedro nouaxanec na'le aso lque'la: —¡'Eco' seuana qami' na'le quiyi nanecse loma' riỹa'isac da'maxare!

27Ca lotqai liỹa noqolliguit so Pedro. Ca' quiyi, ca noỹeno' so huaqa'e.

So Jesús qailoxoỹaxañiguit so nashi Pilato

(Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5; Lucas 23.1-5)

28Ca' so Jesús qaỹachigoxochichi'ñi yi la'a' so Caifás, ca qaỹauegueu'a yi la'a' so nashi Pilato. Qam mashic richiitegueñi, ca' so judioipi se inoxona'a yi nasoxoc so nashi, ma' ỹouetete'e quiyim napio'xot da nachaalataxac. Ma' chi no'ueenataxac dajo, ma' no'me', ca se ishit que'e queso na'ic hueetougui so na'xa'a quena' qaỹo'leente so na'xa'a quena' qoyique'e yi Egipto.

29Vichiguiño' so nashi Pilato nenoxonec, ca inato' so qomyipi, 'naaco': —¿Negue' cá'maq maxaiteguelec quiyim lasauaxaset da ỹale?

30Ca 'naaco' so qomyipi: —Quetqai mesqai sauaqhuaic, ca se ñauegaxau'a quet qami'.

31Ca 'naaco' so Pilato: —Viguii qamiri da'maxare, ca' dohilec ná'maq naqataxaquipi hueeto'oto qamiri, ca' chaqai michii qamiri. Ca' so judioipi 'naaco': —Qam ma' qomi' judío lase' qaica ca qana'qaatec quiyim 'ue ca salauataq.

32Ca' queda, ca ipaquichigui dá'maq 'naaco' na'le so Jesús quedá'maq 'neeta ma'le quiyim ileu.

33Ca' so Pilato lotqai liỹa inoxono quiñi lauo', ca roỹaxane'oga so Jesús, ca inat: —¿Qami'o' na' qami' lashi na judioipi?

34Ca' so Jesús 'naaco': —¿Dajo chi renataxanaxaqui', loqo'm 'ue ca liỹa la'qaataxanaxac caỹim?

35Ca' so Pilato 'naaco': —¿Qa' ỹim quet judío le'ec? Ná'maq chi qauochi' laseripi chaqai na lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi, ca chaqaina ná'maq ỹaano qami' caỹim. ¿Nega'ỹo' cá'maq 'viichi' se ỹa'maxañi?

36Ca' so Jesús 'naaco': —Da ỹo'ueenataxanaxac quiyim ỹim nashi sqai huelec na 'laua. Ma' queta' chaqaida 'neeta, ca ná'maq coỹareta'pegue' aỹim shi'gue quet nco'ua nco'uahilec, qaiyi se qayayaano quena judioipi. Qam dá'maq ỹo'ueenataxanaxac quiyim aỹim nashi sqai huelec na 'laua.

37Ca' so Pilato 'naaco' queso'maxare: —¿Ca' llic quiyim ỹaatqajam qami' nashi? Ca' so Jesús 'naaco': —Ỹim nashi, chaqaida dá'maq 'ñirac. Ñanaỹa na 'laua na'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ñi'qaañi, ma' sahotaque sa'xat dá'maq lliqueta. Ca ná'ogue ná'maq huelec dá'maq lliqueta, ca na'xaỹaxana dá'maq sa'xat.

38Ca' so Pilato 'naaco': —¿Chi negue' cá'maq lliqueta?

So Jesús qoỹaanec quiyim qaỹalauat
(Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25)

Ca co'na' ime da lenataxanaxac, ca' so Pilato liỹa inoxone'oga so judioipi, ca 'naaco': —Ỹaatqajam qaica quet cá'maq sanata lasauaxaset dajo ỹale.

39Qam qamiri 'ue da qatoiguii quiyim 'ue ca sosouec quena ncoñiitecseripi quena' ỹovire'oga yi na'xa'a quena' qaỹo'leente ca na'xa'a quena' qoyique'e yi Egipto. ¿Viitaque quiyim sosouec da lashi na judioipi?

40Ca lotqai sá'ogue ỹaualqagui, 'naaco': —¡'E', mesqai so'irec dajo ỹale! ¡Ta'ta'a ca Barrabás so'irec! Qam so Barrabás cuataxai.

Juan 19

1Co'na'le, ca' so Pilato relaataxanlec so Jesús quiyim qaỹouaxan.

2Ca so nouaataxanyipi ỹañigui na lqahic aso lo'ueenata le qaipaxajta', chaqai qoỹañiguilo saua noho naue' letocqa'.

3Ime, ca' qanqo'neu'a so'maxare, ca qohinac: —¡La', qami' na' qami' lashi na judioipi! Ca' qaỹouaxantapigui na lashic.

4Ca' so Pilato lotqai liỹa inoxone'oga so qomyipi, ca 'naaco': —Ñaqa 'ajñii, nagui ñaueguec, qaiyi ỹaatqajam 'yiiñita quiyim aỹim qaica quet cá'maq sanata lasauaxaset.

5Ca' nenoxonec so Jesús neetagui na lqahic aso no'ueenata le qaipaxajta' chaqai ỹansañi saua noho naueralec da letocqa'. Co'na'le, ca 'naaco' so Pilato: —¡'Eda da ỹale!

6Ca co'na' qaiuane'ta so'maxare, ca na la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai na nouaataxanyipi chaqa'ma' ỹaualqagui, 'naac: —¡Pachiñiro! ¡Pachiñiro! Ca' so Pilato 'naaco': —Viguiuec qamiri, ca' pachiñiho, ma' ỹim qaica quet cá'maq sanata lasauaxaset da'maxare.

7Qam so judioipi 'naaco': —Qomi' 'ue da naqataxac qoỹaanema qomi' na'le, ca dá'maq qanaqataxac 'neetasa' quiyim qaỹalauat, ma' da'maxare 'naac quiyim llaalec ñi qota'olec.

8Ca co'na' 'xaỹa dajo so Pilato, ca' paguec da lqolonaxa.

9Ca lotqai liỹa inoxonougui ñi lauo', ca' inat so Jesús, 'naaco': —¿Negue' ca chicqoira'gue? Qam so Jesús i'maqata, qaica ca ỹa'xat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ca' so Pilato 'naaco' queso'maxare: —Ca' ¿qaica ca 'ñirac caỹim? ¿Sqa 'yiiñi'o' quiyim aỹim 'ue da iquesaxanaxa quiyim selaataxanlec quiyim qaipateno qami', chaqai seshit quiyim sosouec aqami'?

11Ca' so Jesús 'naaco': —Qami' qaica quet cá'maq rquesaxanaxa'e' quiyim sqai ỹaañiraxarom ñi qota'olec, quiyim shichi' 'ue ca 'ñiisa'gue aỹim. Qam cá'maq yayaano caqami', ca'maxare ỹaatqajam paguec ca lasauaxaset, sqai 'nejem qami'.

12Co'na'le, ca so Pilato idaantaque ca la'maqa' quiyim ỹosouec so Jesús. Qam so judioipi ỹaualqatagui, 'naaco' quen: —¡No'm 'xañirec da'maxare, ca se nauochaxaua'e' ñi lashi na nashillipi neeta'ñi yi Roma! ¡Ma' canchaqaica quiyim npa'xan quiyim nashi, ca npa'guenaxaua ñí'maq lashi na nashillipi!

13Ca co'na' 'xaỹa dajo so Pilato, ca talaxanegue quiyim qaỹauegue'oguiyi so Jesús. Ca so'maxare nqa'xanñi quiyi hua'ñi quena' qaỹo'uet na nasauaxaseteripi. Yi'maxare leenaxat nqohin Gabata quena hebreo la'qaatqa, ca' dajo leloxoỹaxac nco'ỹaaqa' nodaachiguiñi qa'.

14Qam 'oonoqui' na'xa'a saqa'leca ca ỹovire'oga so na'xa'a quena' qaỹo'leente na' qoyique'e yi Egipto. Ca mashic na'xa'a lavinñi na' so Pilato 'naapega so judioipi: —¡'Eda dá'maq rashii!

15Qam so'maxare ỹaualqagui, 'naaco': —¡Lauachi'! ¡Lauachi'! ¡Pachiñiro! Ca' so Pilato 'naaco' queso qomyipi: —¿Negue' quet cá'maq 'neeta quiyim spateno ca rashii? Qam so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi 'naaco': —Qomi' qaica ca liỹa qarashi, qaiñiita ñi lashi na nashillipi na'ñi yi Roma.

16Ca' quedajo, ca so Pilato ỹaanec queso qomyipi so Jesús quiyim qaipateno. Ca qaỹauec so'maxare.

Qaipateno so Jesús

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43)

17Ca' qaỹauec so Jesús i'xateta nqohin so npatenaxala', quepegue' yi 'laua leenaxat nqohin nqahic lpi'nec loma'. Qam quena hebreo la'qaatqa qohinac Gólgota.

18Ca' quiyi, ca qaipateno chaqai qaipatendo qai'neeta saua liỹa' dos. 'Óna so qaipa'xana'gue da loic, chaqai so liỹa, ca' da nemaq. Ca' so Jesús qaillaañigui na lavinñi.

19Ca' so Pilato relaataxanlec quiyim qoỹanagui na pa'aashiguim queso npatenaxala' so Jesús so nerec 'naac: “Jesús, Nazaret le'ec, lashi na judioipi.”

20'Xoico' na judioipi retaqateguelec so nerec, ma' yí'maq hua'ño' na' qaipateno so Jesús sqoỹoqaque quiyi na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca' quesojo nerec qoỹeretañi quenaua la'qaatqa na hebreo laseripi, chaqai na griegoipi, chaqai na latinoipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Ca' vichiguiño' so la'gaxalateripi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena judioipi 'naaco' queso Pilato: —Sqai 'chiriñi “Lashi na judioipi.” Ta'ta'a quiyim 'chiriñi “Ñi'maxare chaqaiñi ñí'maq 'naac lashi na judioipi.”

22Qam so Pilato 'naaco' queso qomyipi: —Dá'maq shiriñi, ca' chaqaida 'neetari'.

23Ca' so qomyipi neetaho quena nouaataxanaq co'na' ime pateno so Jesús, ca' qaỹaconalo saua loho, ca qaneuagaxachiguilo quesaua cuatro ỹale', 'óna taalec quiñi 'óna. Chaqai qaicona qai'neeta aso lapooto. Qam so'maxare qaica ca neuaarec, ma' ima'ta'.

24Ca' saua ỹale' neesaho quena nouaataxanaq 'neraco': —Se sasectaqataqac. Ta'ta'a quiyim ñallitaxagui, qaiyi ỹaataq cá'maq taalec. Ca' quiyi, ca ỹaatqajam ipaquichigui dá'maq naneretañi la'qaatec ñi qota'a: “Neuagaxachiguilo saua aỹoho, qanallichiguilo, qaiyi ỹaataq cá'maq taalec.” Ca' chaqaida dá'maq 'ne'tegue na'le so ỹalliripi.

25Yí'maq neeta'ñi so npatenaxala' so Jesús, ca hueete'e aso late'e, chaqai aso lqaỹa aso late'e, chaqai aso María, loua so Cleofas, chaqai aso María, Magdala lase.

26Ca co'na' so Jesús iuane'ta aso late'e nachaatetañi, huaqate'e' só'maq paguec lqo'itaxat lapaxaguinatec, ca 'naaco' na'le caso late'e: —Qami' 'aalo, hueete'ena ná'maq qachaalqui'.

27Ime, ca lotqai 'naapego' só'maq lapaxaguinatec: —'Ada hueete'ena dá'maq qachii'i'. Ca co'na'le, ca chaqaiso so na'xa'a, ca só'maq lapaxaguinatec ỹauegueu'a yi la'a' aso'maxare.

Da 'neeto' na'le da lelauaxa so Jesús

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49)

28Ca co'na' ime dajo, ma' so Jesús ỹa'den quiyim dá'ogue dajo ipaquichigui, chaqai quiyim ipaquichiguilo yaua naneresañi na'qaatqa, ca 'naaco': —Yalauat na ỹaquip.

29Qam 'uo' so 'taxaqui no'qaachigui quena lataxa lochiviaxaic. Ca' qailet aso 'ec huol, ca qoỹanagui lo'lo aso nanecse leenaxat hisopo. Ca' qoỹaanshi'ma, qaiyi nqo'goq.

30Ca' so Jesús ni'chigui so lataxa lochiviaxaic. Ime, ca 'naaco': —Ca nagui ná'ogue imigui. Co'na'le, ca nanaqañi na lqahic, ca' ileu.

So neetaho nouaataxanaq ỹa'deho na lahi so Jesús caso laqui

31So lpa'axaua na'xa'a vigui quena' qaỹo'leente so na'xa'a quena' qoyique'e yi Egipto, ca' so judioipi se ỹa'maxaren quiyim saua qomi' neesagui saua npatenaxalate' queso na'xa'a co'mataxaqui. Ma' sojo na'xa'a co'mataxaqui ỹaatqajam qaỹoden. Ca vichiguiño' qaỹashiila so Pilato quiyim relaataxanlgoto quiyim qaỹaqaguite' naua lichil sauá'maq npatensaho, chaqai qanaqachiñi quesauá'maq npatenaxalate'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Ca' saua neesaho quena nouaataxanaq ỹaqaguite' naua lichil saua npatenaxaua' so Jesús.

33Qam co'na' qanqo'neu'a so Jesús, ca qaỹa'den quiyim mashic ileu, ca' sqai qaỹaqaguite' naua lichil.

34Qam 'ue so ỹale neetaho quena nouaataxanaq ỹa'deho na lahi caso laqui, ca' ncopaata ca nenoxonec na leuo' chaqai na huaxaỹaq.

35Só'maq ỹa'xatetac dajo, so'maxare ỹaatqajam iuanchigui dajo, ca dá'maq ỹa'xat ỹaatqajam lliqueta. Ma' so'maxare ỹa'den quiyim ỹaatqajam llic da la'qaatec, qaiyi qamiri qai'neeta viilec.

36Ma' dajo 'ue qaỹovirau'a, qaiyi ipaquichigui da 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, ma' 'nerac: “Qaica ca qaỹaqaguit quena lpi'nec.”

37Chaqai da liỹa naneretañi na'qaatec 'neetasa': “Qaiuanchigui ma'le quená'maq ỹa'dac so'maxare.”

So Jesús qaishinñi

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56)

38Ca co'na' ime dajo, ca' so José na'ñi yi Arimatea, so'maxare ỹashiila so Pilato quiyim ỹodouec so loshicmaxa so Jesús. So José queeta'pegue' so Jesús, qam se nichoxot, ma' no'cha'a na judioipi. Ca' so Pilato ỹaanem so'maxare so rashiilaxanta'pegue. Ca' so José eec, ca' ỹodouec so loshicmaxa so Jesús.

39Chaqai so Nicodemo só'maq 'uo' so pe quepegue' so Jesús quiyim ỹahotaque retaxaỹa'pegue', so'maxare nodootaho so treinta kilos quena ỹaleque'ejta' na qo'paq louaq leenaxat mirra chaqai áloes.

40Ca' so José chaqai so Nicodemo ỹodoorec so loshicmaxa so Jesús. Ca lepajtegue queso lepataxaqui. Ca' qaỹocorelec queso qaỹalequenta' qo'paq louaq lo'daxaraic lahita, ma' da'maxare chi no'ueenataxac na judioipi quena' ỹovita qaishinñi na lasauaxanqaipi.

41Ca quiyí'maq hua'ño' na' qaipateno so Jesús 'uo' so nanecse loma', ca' quesojo nanecse loma' 'uo' aso napal lahi' dalaxai saqa'leca ca qailla'ñigui.

42Ma' sqoỹoqaque asojo napal lahi', ca' chaqaso' aso qailla'ñigui so Jesús, ma' mashic ipalata'a so laloqo' so na'xa'a nco'mataxaqui na judioipi.

Juan 20

Dá'maq 'neeto' na' liỹa nca'leuec so Jesús

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12)

1Ca' quesó'maq 'auaxaic na'xa'a quenaua na'xata' no'ueenataxanaxaqui', ca aso Magdala lase leenaxat María, o'teeta'oga aso napal lahi' na' llaq napaltañi, ca iuane'ta quiyim qanaqat so lapooque' aso napal lahi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca' aso'maxare eec ne'guentau'a yi neeta'ñi so Simón Pedro chaqai so liỹa napaxaguinatec, só'maq ỹaatqajam lqo'itaxat so Jesús. Ca 'naapegalo': —Ca qara'gaxala' shi'co' qanaqajshiguim cañi lahi', ca se sa'deenaq negue' cá'maq qailla'gue.

3Ca' so Pedro chaqai so liỹa napaxaguinatec que', querepegue' aso lahi'.

4Ca saua'maxare saua'que ne'guente', qam so liỹa paguec liyic queso Pedro, ca' 'au ỹovire'oga aso lahi'.

5Ca nqai'guiñi, ra'ỹaugui, ca iuane'talo saua laqate' hueesa'anyi, qam se inoxonougui.

6Qam co'na' novi' so Simón Pedro, ca chaqa'ma' taugui aso lahi'. Ca so'maxare qai'neeta iuanalo saua laqate' hueesa'anyi.

7Chaqai qai'neeta iuane'ta so hualoq lahi só'maq qoỹaxachigui na'le na lqahic so Jesús, qam ỹoqa'a yi hueeta'ñi qainane'ejta'.

8Ca' qai'neeta inoxono só'maq liỹa napaxaguinatec só'maq 'auo' ỹoviriri'. Ca co'na' iuanchigui dajo, ca' huelec.

9Ma' so'maxare saqa' ỹa'yiinchiguilo naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, quiyim so Jesús liỹa nca'leuec, chicqochi'ñigui nqohin na leuaxaiquipi.

10Ca' sauajo napaxaguinatqa, saua'maxare quero queca la'aate'.

So Jesús nachaxana aso Magdala lase leenaxat María
(Marcos 16.9-11)

11Qam aso María noỹentac, no'ueena'ñi na lahi aso lahi', pa'aatauec. Ca co'na' ñaq noỹentac, ca' nqai'guiñi ra'ỹaugui na lauel aso lahi'.

12Ca iuane'talo' saua dos nelaatqa piguim lase', lalagaxaqa naua loho, nqa'xansa'ñi yí'maq qailla'ño' na'le so Jesús. 'Óna so nqa'xanta'ñi yi na'xanqa', chaqai so liỹa neeta'ñi yi nichinqa'.

13Ca' saua nelaatqa piguim lase' inate'o' aso'maxare, 'neraco': —Qami' 'aalo, ¿chi'negue ma' noỹiñi'sac? Ca' so'maxare 'naaco': —Sauaxat ma' qai'xato' ca ỹa'gaxala', chaqai se sa'den nega'ỹo' cá'maq qailla'gue ca'maxare.

14Ca co'na' chaqai 'naac dajo, ca lotqai namatashiguim, ca iuane'ta so Jesús nachaatetaho. Qam aso'maxare se ỹa'den quiyim chaqaiso' so Jesús.

15Ca' so Jesús inato' na'le aso'maxare, 'naaco': —Qami' 'aalo, ¿chi'negue ma' noỹiñi'sac? ¿Negue' cá'maq daañisaque? Ca so'maxare 'neetapego' quiyim chaqaiso só'maq neloxoỹaq quiyi nanecse loma'. Ca 'naapego': —Qami' ỹale, no'm chaqaqami' ná'maq 'xachi'o' na'le ca ỹa'gaxala', ca' choxochi' negue' cá'maq lli'ra'gue, qaiyi se'guena'a ca'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' so Jesús 'naaco' caso'maxare: —¡María! Ca so'maxare ỹamato'ot, qam ỹahota'ahi naua hebreo la'qaatqa, 'naaco': —¡Raboni! —da leloxoỹaxac dajo na'qaatec 'naac: Qami' napaxaguinataxanaq.

17Ca' so Jesús 'naaco' caso'maxare: —Yayaxañirec, ma' ỹim saqa' shicpegue' yi neetashi'me ñi ita'a. Qam mo'e', 'qaataxañitalo caua ỹapaxaguinatqa ỹaqaỹa' quiyim saigue da neeta'gue ñi ita'a, ñí'maq qataa'i qai'neeta, ñí'maq qota'olec caỹim chaqai caqamiri.

18Ca' aso Magdala lase leenaxat María ỹa'ue la'xaỹaxague' saua napaxaguinatqa quiyim aso'maxare iuano' so qara'gaxala', chaqai so'maxare ỹa'xatemo' na'le dajo.

So Jesús nachaxanalo saua lapaxaguinatqa

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49)

19Ca chaqaiso' so na'xa'a ma' la'auaxanec quenaua na'xata' no'ueenataxanaxaqui'. Co'na' mashic pe, ca lapoỹata' saua lapaxaguinatqa so Jesús. Qam ỹapootaguilo naua lasomi', ma' no'chiitapega na judioipi. Ca' so'maxare inoxono, ca' taañigui na lavinñi so lapaxaguinatqaipi. Ca' iquine', 'naaco': —'Ue ma'le ca reuagaxahi.

20Ca co'na' ime 'naac dajo so'maxare, ca ỹachaxanema naua napoquena chaqai na lahi. Ca' saua'maxare ỹaatqajam 'ue da netoonaxague' na' ra'iiso'ot so qara'gaxala'.

21Ime, ca' so Jesús lotqai liỹa 'naac: —'Ue ma'le ca reuagaxahi. Ca' chaqaida dá'maq 'ne'tegue quiyim yila' ñi qota'a, ca' chaqaida shine'tegue quiyim selate' qamiri.

22Ca' pe'teuguilo' na'le saua'maxare, ca 'naaco': —Coñiguit na Espíritu Santo.

23Cá'maq palaxachii ca lasauaxaset, ca' qaỹapalaxat. Qam cá'maq sqa palaxachii ca lasauaxaset, ca' ca'maxare se qaỹapalaxat ca lasauaxaset.

So Tomás iuana so qara'gaxala' quiyim liỹa nca'leuec

24Qam so Tomás 'óna quesaua doce napaxaguinatqa, so'maxare qaỹamata'gue huaayo'lec. Se ỹalego' na' ỹoviro' so Jesús.

25Ca co'na' ime'uegue dajo, ca qohinapego' queso liỹa napaxaguinatqaipi: —Seuanaxa so qara'gaxala'. Qam so Tomás 'naaco' quesaua'maxare: —No'm se seuanalo caua clavo lliquiñi quenaua napoquena, chaqai quiyim se sishito ana ipalaaqate quecaua lliquiñi caua clavos, chaqai quiyim sishito na ñapoquena quena lahi, ca' sqa seuelec.

26Ca co'na' ime'ueque saua ocho na'xata', ca lotqai liỹa lapoota'ta' so napaxaguinatqaipi queca 'imec. Ca' quiyi, ca ỹalequetaho' na'le so Tomás. Ca 'eno'm napootaguilo saua lasomi', qam so Jesús inoxono, ca taañigui na lavinñi' saua'maxare. Ca riquinaxan, 'naaco': —'Ue ma'le ca reuagaxahi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

27Ime, ca 'naaco' queso Tomás: —Shichiro quenajo ana rpalaaqachi'i', chaqai 'ajñi' ana ñapoquena. Quitot ana napoquena'e', ca' shichiro quena ỹahi. Totqai qollictaxañite', ta'ta'a quiyim virelec.

28Ca' so Tomás 'naaco': —¡Qami' ỹa'gaxala', chaqai qami' qota'olec!

29Ca' so Jesús 'naaco': —Tomás, nagui, ca' virelec, ma' mashic huañiriua'. Qam chalego la'maxa quecá'maq se iuañiua', qam huejlec aỹim.

Dá'maq 'neeta quiyim qoỹiriñi najo lere

30So Jesús 'xoic na liỹa ỹo'uet quena netanqaipi se qaiuanapega quiyim iuanchigui nqai'en so lapaxaguinatqaipi, qam se qoỹiriñi canajo lere.

31Qam nauajo qohichiñi, ma' qaỹahotaque quiyim qamiri viilec so Jesús quiyim chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui, llaalec ñi qota'a, chaqai qaiyi 'ue ca rca'laxahi quiyim viilec so'maxare.

Juan 21

So Jesús nachaxanalo saua siete lapaxaguinatqa

1Ca co'na' ime dajo, ca so Jesús lotqai liỹa nachaxanalo saua lapaxaguinatqa hua'ñi yi lahi aso latogot late'ogue' hua'ñi yi Tiberias. Ca dá'maq 'neeto' na' nachaxanalo, 'neetasa':

2Saua'maxare lapoota'ta' saua Simón Pedro, Tomás só'maq qaỹamata'gue huaayo'lec, Natanael só'maq na'ño' yi Caná huaugui yi Galilea, chaqai saua llaalqa so Zebedeo, chaqai saua liỹa' dos lapaxaguinatqa so Jesús.

3Ca' so Simón Pedro 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹim ashic, soqoinaxan nallin. Ca saua'maxare 'neraco': —Qomi' qai'neeta qami' qariỹa. Ca' que' renojonyigui aso qom lahi' huaxaỹaqse. Qam queso pe qaica ca laleguecsegue'.

4Ca co'na' mashic richiguiñi, ca nachaxano' so Jesús hueeto'ot so lemanaxa, qam so lapaxaguinatqaipi se ỹa'den quiyim chaqaiso' so'maxare.

5Ca so'maxare 'naaco' quesaua'maxare: —Ñaaqaipi, ¿meca roqoiñicshiguii? Ca saua'maxare 'neraco': —Qaica.

6Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Naxaigue na loic ana rahiri na ralliguiguii, qaiyi 'ue ca ralliguicshiguii. Ca chaqaida 'netetegue. Ime, ca' se ishite' quiyim naviquishiguim so naleguec quiyi huaxaỹaq, ma' mashic ỹapaguelec so hueetagui nallin.

7Ca só'maq napaxaguinatec só'maq paguec lqo'itaxat so Jesús, 'naaco' queso Pedro: —¡Chaqaida da qara'gaxala'! Ca co'na' 'qaachigui dajo so Simón Pedro, ca' lotqai liỹa ỹañiñi saua loho, (ma' naqate'o' na'le). Ca renotañigui so huaxaỹaq.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ca' saua liỹa' napaxaguinatqa ỹoviraqtereta aso lahite' queso lemanaxa, ỹauequesa'ta so naleguec no'qaachigui quena nallin, ma' 'uo' ca cien metros leseeque'ejta so lemanaxa.

9Ca co'na' ỹovirereta quiyi 'laua, ca natenterelec so norec nodaachiguiñi lpoqo qailliitalec so nallin, chaqai qai'neeta 'ue so pan hueeta'anyi.

10Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ñaqa vii caua nalliñi' nodohiri' quená'maq chita'gue naviguiita.

11Ca' so Simón Pedro renojñigui aso qom lahi', ca nauecta'a yi lemanaxa so naleguec ỹaatqajam no'qaachigui quena nodaachiguiñi lodegaxat nallin. Ỹovi' ciento cincuenta y tres so nallin daachiguiñi lodegaxat. 'Eno'm ỹaatqajam 'xoic, qam se ỹasectaqta'gue so naleguec.

12Ca' so Jesús 'naaco' quesaua'maxare: —Ỹalahi, qui'ii. Ca qaica ca inat so'maxare queso napaxaguinatqaipi negue' so'maxare, ma' ỹa'den quiyim chaqaiso so qara'gaxala'.

13Co'na'le, ca' nqo'neho' so Jesús, ca ỹacona so pan, ca imeenec quesaua'maxare. Ca' chaqaida 'ne'tegue qai'neeta queso nallin.

14Ca' quedajo, ca ỹovi' tres quiyim so Jesús nachaxanalo saua lapaxaguinatqa co'na' ime quiyim liỹa nca'leuec.

So Jesús retaqata'pegue' so Simón Pedro

15Ca co'na' ime so lqui'ỹaxague', ca' so Jesús inato' so Simón Pedro: —Qami' Shimoñi', qami' llaalec so Jonás, ¿paguec rqo'chita aỹim quenauajo? Ca' so Pedro 'naaco': —Ajá'a, qami' ỹa'gaxala', qami' 'yiiñi' quiyim yqo'chiraxaua'. Ca 'naaco' so Jesús: —Cha'regue quelollita na ilo qagreta llaalqaipi.

16Ca' lotqai pilalec inat liỹa: —Qami' Shimoñi', qami' llaalec so Jonás, ¿rqo'chiriua'? Ca so Pedro 'naaco': —Ajá'a, qami' ỹa'gaxala', qami' 'yiiñi' quiyim yqo'chiraxaua'. Ca 'naapego': —Cha'regue cochi'ta ana ilo qagretaipi.

17Ca lotqai liỹa renataxan, 'naaco': —Qami' Shimoñi', qami' llaalec so Jonás, ¿rqo'chiriua'? Ca ỹaatqajam 'ue da lachicoxo so Pedro, ma' mashic tres qainat quiyim nqo'ta so'maxare. Ca 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', qami' ná'ogue 'yiiñi'. Qami' 'yiiñi' quiyim yqo'chiraxaua'. Ca' so Jesús 'naaco': —Cha'regue cochi'ta ana iloipi qagretaipi.

18Ỹaatqajam lliqueta da shinac caqami', quiyim na' ñaqai qami' ne'necolec, quena' no'viichi' ñi'riñi naua qatoohi', ca 'viiquiñi'sac cá'maq sham 'itegue. Qam ma' ỹovita quiyim qami' qo'xoic, ca 'ỹaañirec naua rqai'laqajchi', ca ỹoqa'a ca ilamo'guelo qami' caua qatoohi', ca' raviquitegue cá'maq sqa viisaque quiyim 'itegue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca co'na' 'naac dajo, so Jesús ỹahotaco' quiyim ỹa'deenaxanaxanegue dá'maq 'neeta ma'le da lelauaxa so Pedro, chaqai dá'maq 'neeta quiyim imaqachin ñi qota'olec. Co'na' ime, ca 'naapego' so'maxare: —¡Co'uaachitegue aỹim!

Só'maq nqo'itaxat napaxaguinatec

20Ca co'na' nqohilec so Pedro, ca idaana'guit coỹaretaho só'maq napaxaguinaxaua paguec lqo'itaxat so Jesús, ma' chaqaiso' só'maq huaqate'o' na'le co'na' que'eeta'pe, ca' chaqaiso' só'maq renataxano' na'le: "Qami' qara'gaxala', ¿negue' cá'maq ỹaano qami' ma'le?"

21Ca co'na' so Pedro iuañi'chiguit, ca inato' so Jesús: —Qami' ỹa'gaxala', qam nase'e, ¿negue' cá'maq 'neeta ma'le?

22Ca' so Jesús 'naaco': —No'm ỹim sahotaque quiyim da'maxare queeta nca'leetauec, chi ỹovireta'a ma' liỹa yapil, qam ¡qami' 'xañisac; ma' qami' sqa 'irapegueu'a! Qam qami' quitegue aỹim.

23Ca' queugui so nqaỹaripi da na'qaatec quiyim se ileu so napaxaguinaxaua. Qam so Jesús mesqai 'naaco' queso'maxare quiyim se ileu. Ta'ta'a quiyim 'naac: "No'm ỹim sahotaque quiyim da'maxare ñaq nca'leetauec, toco' ma' ỹovita quiyim liỹa yapil, qam ¡qami' mesqa 'irapegueu'a!"

24Ca' chaqaiso só'maq napaxaguinatec só'maq ỹa'xatetac dá'ogue dajo, chaqai chaqaiso só'maq ỹiriñi. Ca' qomi' sa'deenaq quiyim ỹaatqajam llic dá'maq 'naac.

25Chaqai 'xoic na liỹa ỹo'uet na'le so Jesús, qam quetqai ná'ogue qoỹiriñi 'onatac nqohin, peeta'a se nalolec ná'ogue na 'laua na lerellipi quiyim qoỹiriñi. Ajá'a, ca chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Hechos

Hechos 1

Qaỹachaxantac so Espíritu Santo

1Qami' ñauochaxaua ỹaqaỹa Teófilo. Aso 'auñi ñilere ỹerecse hueetaugui ná'ogue
na lo'ueenataxanaxac so Jesús chaqai na lapaxaguinataxanaxac co'na' ñaqai
chita'gue taañi ro'ueenataxan,

2chi ỹovireta'a so na'xa'a taigue da piguim. Ca na' saqa' eec queda piguim, ca
ỹa'vio' saua lca'acse' lelaatqa, chaqai ỹapaxaguinque cá'maq
lo'ueenataxanaxague' chicqo'ot nqai'en so Espíritu Santo.

3Co'na' ime da lelauaxa so Jesús, ca' lotqai nachaxanalo saua lelaatqa. Cuarenta
na'xata' queeta da nachaxanaxac, ca' queda, ca ỹaatqajam i'taxajñi quiyim
ỹaatqajam llic nca'leuec. Chaqai ỹa'xatetac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma'
ỹoiquentac ná'ogue najo.

4Ca co'na' ñaq liỹaata'pe so Jesús saua lelaatqa, ca' qatalo quiyim sqai quere'e yi
na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca 'naapegalo': —Ñaq nauaañi'a quiyim ipaquichigui
dá'maq sham ỹaañiỹaxaroma ñi ita'a, dá'maq mashic shi'gue sa'xatema qamiri.

5Ỹaatqajam llic queso Juan rachilaxanataxañigui na huaxaỹaq, qam qai'neete'
qamiri quenaua na'xatarolqai' qanachilaxanguilo qamiri ca Espíritu Santo.

So Jesús taigue da piguim

6Co'na' ñaq liỹareta'pe saua lelaatqa so Jesús, ca' qainat: —Qami' qara'gaxala',
¿chaqaino' na na'xa'a quiyim lotqai noỹootec nqai'ñi' na qouo', ná'maq llaalqaipi
so 'auaxaic qareta'a Israel?

7Ca' so Jesús 'naapegalo': —Qamiri sqa taiguit 'yiiñii lagui, loqo'm negue' ca
na'xa'a 'ue ca ỹo'uet ñi qota'a, ma' chaqaiñiita ñi'maxare ỹo'viijñi ma'le quiyim
ỹo'uet.

8Qam ma' novitalo qamiri ca Espíritu Santo, ca' coñiguit ca nquesaxanaxa. Ca'
oquii, 'xachitac aỹim, ca 'qaataxañiỹougui yi Jerusalén, chaqai yá'ogue yi 'laua
quiyi Judea, chaqai yi Samaria, chaqai ỹovireta'ogalo naua'que naua lahil na 'laua.

9Ca co'na' ime ỹa'xat dajo so Jesús, ca qananojshiguim, ca qai'xategue da piguim.
Ca' saua reloqota'guita, ca chi ra'iishire'megue. Ca naco' so naueguelec, ca 'eco'
homougui, ca tot qaiuanegue.

10Ca ñaq ra'iisashiguim saua'maxare co'na' nqo'neetashiguim so Jesús, co'na'
chaqai huaqatero saua dos ỹale', imerañi lalagaxaqa naua loho, huaqatero
quesaua'maxare.

11Ca 'neraco': —Ỹale', qamiri lase' yi Galilea, ¿chi'negue ma' ra'iitashiguim quena
piguim? Sojo Jesús taigue da piguim, chicqochiguinguilo qamiri, chaqaiso

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

so'maxare ma'le liỹa rapil, chaqai 'nejem da 'neeta quiyim nagui ra'iita'pegue' eec.

Qanca'au'a so Matías quiyim qoỹana'ñi yi loma' so Judas

12Ca' saua lelaatqa so Jesús co'na' quere'e aso qoỹoqoshi'megue 'laua leenaxat olivo loma', ca pilda'a yi na'a' lodegaxat Jerusalén. Sqoỹoxolec yi louooqote', ma' chaqaiyi yí'maq naloqojnec nouooqo' quiyi na'xa'a co'mataxaqui.

13Ca co'na' ỹovirera'a yi na'a' lodegaxat, ca tarishi'ma ca pa'aashiguim 'imec cá'maq chaqai'eno' quen neesaugui. Ca quesaua'maxare ỹalequesaho' saua Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, chaqai so Jacobo, Alfeo llaalec, chaqai so Simón só'maq ỹalequetaugui na cananistaipi, chaqai so Judas, Jacobo lqaỹa.

14Sá'ogue lapoỹato'o' quen, ca' nqouagaxain, ỹalequesaho saua lqaỹa' so Jesús, chaqai aso late'e María, chaqai so liỹa 'aallipi.

15Ca 'uo' so na'xa'a, co'na' lapoota'ta', ca' so Pedro nachajñi quena lavinñi so nqaỹaripi, 'uo' ca ciento veinte so qomyipi, ca 'naaco':

16—Qamiri ỹaqaỹa', nagui ỹovita quiyim qaipacqajanchiguilo naua nerecse' hueetaugui yi la'qaatec, so Espíritu Santo co'na' ỹa'qaataxanaxan so nashi David queda 'neeta so Judas. Ma' chaqaiso só'maq ỹauec na'le so coñi' so Jesús.

17Ma' so Judas chaqai qariỹa, chaqai qarotaua queda qaro'ueenataxanaxac.

18Qam so'maxare mashic eec, chaqai reshiujnaxana ca 'laua, reshiuetenaxana aso laseuete so Jesús co'na' imen. Qam na'le, ca najñi, ỹadoochiguiñi na lqahic, ca' rachipigui, ca nemerauec naua lauelese'.

19Ca só'maq qomyipi neeta'ñi yi Jerusalén co'na' ỹa'den dajo, ca ỹanegue da leenaxat yijo 'laua Acéldama, ma' quenaua chi la'qaatqa dajo 'naac: no'ueenaxa laseue' so neuoripi.

20Ma' caso no'ueenaxanaxalate leenaxat Salmos hueetaugui yi na'qaatec, 'naac: Chaqaiyiita 'neetari' ca la'a' co'tejlec, chaqai qaica naugui ca'maxare. Chaqai qai'neeta 'naac: 'Uo' ca liỹa ỹo'uet da lo'ueenatec.

21Ca' nagui 'vio' naua ỹalequetauguilo qomi' ỹale' sqoỹoxe'ogalo coqomi' quesaua'que saua na'xata' na' llaqai so qara'gaxala' Jesús ỹalequetauguilo qomi'.

22Naua'maxare ỹalequesaho na' qanachilaxan so Jesús queso Juan, chaqai chi ỹovireta'a na' taashiguim quena piguim. Ca' nagui ỹouen quiyim 'ue ca quenaua'maxare qanca'au'a, ca' qaỹalecqajnouguilo qomi', ca' qai'neeta na'qaataxanqajnec quiyim ỹa'xat so Jesús liỹa nca'leuec.

23Ca' qaỹa'vio' saua qanca'au'alo dos quesaua'maxare: So Matías chaqai so José. So José 'vio' daua liỹa' leenqate': Barsabás chaqai Justo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Ca' 'neetetegueyi da nqouagaxainaxague': —Qami' qara'gaxala' ma' qami' 'yiiñi' ná'ogue ana ne'taxanata, choxochi' coqomi' cá'maq rca'acshiqui' quenauajo.

25Ca' qoỹanagui da na'laxatañi na'le lo'ueenatec so relaachiqui' Judas, ma' 'ue da lasauaxaset, ca re'oq dá'maq ỹaatqajam taigue nqohin.

26Ca' qanallichiguilo, ca' so llitaxac tajlec so Matías. Ca' quiyi, chaqa'ma' qaỹalecqajnouguilo saua once lelaatqa so Jesús.

Hechos 2

Da loviraxac so Espíritu Santo

1Co'na' noviro so na'xa'a leenaxat Pentecostés, ca sá'ogue só'maq huelec so Jesús lapoỹata' cá'ogue ca neeta'ñi.

2Ca' chi re'laqataxanta quiyim 'uo' so qara'xaỹaque, 'maqot na piguim. Da lelamaxa 'nejem na nonot lodegaxat, ilamigui nqai'en so 'imec neetaugui so qomyipi nqa'xantañi.

3Ca' re'oq so no'legaxanqateripi 'ec norec lauaq, neuagaxachichigui ỹaatqata ca taalec queca 'óna.

4Ca sá'ogue qano'xataxachichigui queso Espíritu Santo. Ca' quiyi, ca retaqa, ỹa'xate' naua ỹoqa'alo na'qaatqa, quecá'maq qoỹaanem ỹa'xat queso Espíritu.

5Ca' quesauajo na'xata' 'uo' quiyi Jerusalén na judío laseripi chicqote'ogalo quenaua lahil yi 'laua. So qomyipi queetalec quen ñi qota'olec.

6Ca' so qomyipi co'na' 'xaỹaque so lelamaxa, ca chaqa'ma' eec, lapoouo. Ca co'na' 'xaỹalo naua chi lalamqate' la'qaatqa quiyim qaỹa'xate', ca' se ỹa'den ca 'ne'tegue ca la'deenataxanaxac.

7Ca' sá'ogue i'laq chaqai 'ec no'daxatetec. Ca' chi retaxaỹata': —¿Mesqai Galilea laseripi ná'ogue nataq retaqatac?

8Qam ¿chi'neco' ma' sa'xaỹaxalo nauá'maq chi qara'qaatqa ỹa'xateta'pe?

9Ỹaleque'ejta' na qom, 'ue na chicqa'gue da Partia, chaqai Media, chaqai Elam, chaqai Mesopotamia, chaqai Judea, chaqai Capadocia, chaqai Ponto, chaqai Asia,

10chaqai Frigia, chaqai Panfilia, chaqai Egipto, chaqai quedaua lahil yi Africa ná'maq paguec pa'aauec quiyi Cirene. Chaqai qai'neeta 'ue na romanollipi chi la'a' najo. Na'maxare 'ue ná'maq ỹaatqajam judío le'ec, chaqai 'ue na mesqai judío le'ec, qam ỹaatqajam huelec dá'maq huelec na judioipi.

11Chaqai 'ue qai'neeta na chicqa'gue da Creta, chaqai da Arabia. Qam qomá'ogue sa'xaiqachigui quiyim qaỹa'xatetac da 'neeta ñi qota'olec queda lecaic da lo'ueenataxanaxac, ma' qaỹa'xate' nauá'maq chi qara'qaatqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ca' sá'ogue so qomyipi chalego na le'laxa, ca se ỹa'den ca 'neeta ca la'deenataxanaxac, ca chi nenatetecta': —¿Negue' ca 'neeto' dá'ogue dajo?

13Qam 'uo' so qomyipi chi i'neetac so'maxare, ca 'naaco': —Na'maxare chi quiñiuguetaxaiquipi.

Da 'neeta da letaxaỹaxac so Pedro queso qomyipi

14Ca' so Pedro nachajñi, chaqai saua liỹa' once lelaatqa so Jesús. Ca' retaqa so Pedro, nelamaxaren, 'naaco': —Qamiri ỹalliripi ñiỹa'ñi na Judea, chaqai ná'ogue na na'ñi na Jerusalén, sahotaque 'yiiñita dajo, chaqai na'xaỹaxañii'ta dá'maq sham sa'xat.

15Najo qomyipi mesqai quiñiuguetaxaiquipi. Sqaida dá'maq ra'deenataxanaxaguii, ma' chaqainaquita noỹoqoshi'megue añi ra'aasa.

16Najo huañichigui nagui chaqaina na ỹa'xateta'guit so la'qaataxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Joel, co'na' 'naac:

17Cauajo pa'aaterec na'xata', ‘naac ñi qota'olec, saanec na ñi'Espíritu Santo, socorelec ná'ogue na qomyipi; ca ra'qaataxan na ñaalqaipi, ỹale chaqai ana 'aalo ỹa'xat da ỹa'qaatec, chaqai na ne'naqaipi 'ue na leuanaxanaxac, chaqai na qo'xoiquipi 'ue na le'guemataxac.

18Quecauajo na'xata', ca seuagaxatec na ñi'Espíritu, socorelec na ilaatqaipi chaqai ana ilaataipi, ca' ra'qaataxan, ỹa'xat da ỹa'qaatec.

19Na pa'aashiguim quena piguim sachaxane' naua ỹo'ueete' ca ne'laxa, chaqai quena pa'aañi quena 'laua 'ue na netanqaipi, neuo', norec, chaqai nesalaxaripi lodegaxat.

20Añi ra'aasa ñigui napalaxa, chaqai ñi shiraigo 'ec leuoripi, ma' saqa' novi' ca chalego lecaic na'xa'a ma' ro'ueenataxan ñi qara'gaxala'. Cajo na'xa'a lodegaxat, qaica 'nejem loyac.

21Ca ná'ogue ná'maq nqouagaxainot ñi qara'gaxala', ca' chaqaica cá'maq qanca'laxatec.

22Qamiri ỹalliripi Israel laseripi, ñaq na'xaỹaxañiỹa dá'maq sa'xat nagui: So Jesús, Nazaret le'ec, ỹaatqajam re'qoota quiyim lelaatec ñi qota'a. Chaqai huañichigui quena' 'ue da ỹo'uet chalego da ne'laxa quená'maq se qaiuanapega, chaqai na netanqaipi. Naua'maxare ỹaatqajam qota'a lo'ueenataxanaxaco, qam qaiyiita ỹo'ueete' so'maxare na' qamiri ỹalequetauguilo. Chaqai mashic qamiri 'yiiñita.

23Qam na' qoỹaanouguilo qamiri quiyim ipaquichigui nqohin dá'maq la'deenataxanaxac ñi qota'olec nallaaqo', ca' qamiri coñirii chaqai lauachii, qaipatentaho nqai'ñii queso qomyipi hualoxonyipi.

24Qam ñi qota'olec lotqai liỹa nca'laxatec, naqata'a no'uenaqte'tegue queda lquesaxanaxa so nelauaxa, ma' so nelauaxa se ishit ỹoiquentac so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Ma' so nashi David, co'na' ỹa'xat so Jesús, 'naaco': Aỹim ỹaatqajam seuantapega ñi qara'gaxala'; ñi'maxare neeta'gue da ỹoic, qaiyi qaica ca yi'loxolqachit.

26Vichiguiño' no'qaachigui añi i'taxanata queda ñitoonaxac, ca' quedaua ỹa'qaatqa, ca re'oq quiyim saỹaacotac. Chaqai qai'neeta na ỹoshicmaxa queca nco'mataxac, qaica ca no'chitaque.

27Ma' qami' qota'olec, se no'ueenaqchira'ñi ca ỹa'al ca hua'ñi na leuaxaiquipi, chaqai sqa 'maxariñi' quiyim ỹovirau'a quiyim tot no'uen na loshicmaxa na relaachiqui' rauochaxachi'.

28Chaqai yapaxaguiñiteque naua nayico tairau'a yi nca'laxa, chaqai 'xoic ca ỹaỹaac ma' seuañiraxaua'.

29Qamiri ỹaqaỹa', ỹaatqajam re'qoota dajo ma' so 'auaxaic qarashi David ileu chaqai qaishinñi cañi lahi', qam añi'maxare ñaqa 'ue coqomi'.

30Qam so David ỹaatqajam qota'a la'qaataxanqajnec, chaqai ỹa'den ca 'neetapega ñi qota'a co'na' 'naac i'taxajñi quiyim 'uo' ca 'óna ma'le queso llaalqaipi, ca' chaqaica cá'maq nashi nca'laxaqui, ca' chaqaiso só'maq nqa'xanaxañi'ñigui aca nqa'xanaxaqui quiyim nashi.

31Ca' so David 'eco' shi'gue ra'iita'guit quesom na' ỹa'xat quiyim so qara'gaxala' liỹa nca'leuec, chaqai 'naac quiyim so la'al no'ueena'ñi na lapooqo' na leuaxaiquipi, chaqai vire'ta so loshicmaxa se ỹovira'a quiyim tot no'uen.

32Ma' ñi qota'olec chaqaiso' so Jesús liỹa nca'laxatec, ca' qomi' sauanqachigui, ca' sa'xataq.

33Ma' ỹahote'e da loic ñi qota'olec ỹaconsop so Jesús, ca qaỹaueguegue da piguim, chaqai icoñiguit quiñi leta'a na Espíritu Santo ná'maq mashic shi'gue ỹachaxantac; ca ná'ogue ná'maq qamiri huañichigui chaqai ná'maq 'xaichigui chicqo'ot ñi'maxare.

34Ma' mesqaiso so David taigue da piguim; ma' chaqaiso só'maq David 'naaco': Ñi qara'gaxala' qota'olec 'naapego' ñi ỹa'gaxala':

“Nqa'xañiriñi pa'a'isa'gue da ỹoic,

35toco' ma' co'virelec nqaishin ná'ogue ná'maq pa'guentac qami'.”

36Ca ná'ogue na Israel laseripi ỹaatqajam ỹa'deenta quiyim so Jesús só'maq qamiri pachiñiho, ca' chaqaiso só'maq ñi qota'olec ỹanagui quiyim qara'gaxala' chaqai nashi nca'laxaqui.

37Ca co'na' qara'xaỹa dajo queso qomyipi, ca' rachitata añi le'taxanata, ca' qainat so Pedro chaqai so liỹa lelaatqaipi so Jesús: —Qamiri qarqaỹa', qam nagui ¿negue' ca shinqata?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Ca' so Pedro saat, ca 'naaco': —Qamiá'ogue 'xañiñi naua se no'ueene' no'ueenataxagohi, chaqai qanachilaxane' qamiri, qaỹouen da leenaxat so qara'gaxala' Jesucristo, qaiyi ñi qota'olec ỹapalaxate' naua rasauaxashichiri, ca' ỹaañiỹaxarom ca Espíritu Santo.

39Ma' dajo qaỹachaxantac quiñi qota'olec ỹaatqajam taỹauguilo qamiri chaqai naua qachaalaxahi chaqai qai'neeta ná'ogue ná'maq qoỹoqo'ta, chaqai quená'ogue ná'maq ñi qara'gaxala' qota'olec roỹaxane'oga.

40Ca' quedauajo la'qaatqa so Pedro chaqai 'vii saua liỹa' ỹa'xate', ca' qata so qomyipi, 'naaco': —'Iichiguit ca nouaxanaxaset na qomyipi sqaica huelec, qaiyi rca'lliuec.

41Ca sá'ogue só'maq huelec da la'qaatec so Pedro, ca' qanachilaxan. Ca' quesojo na'xa'a, ca' noquiiguec so inoxona'a da na'qaatec 'uo' ca tres mil qomyipi.

42Ca sá'ogue so qomyipi ỹaatqajam quejlec chaqai ỹa'maxate'tegue da lapaxaguinataxanaxague' saua lelaatqa so Jesús, chaqai ỹaatqajam na'deene'ejta', chaqai quena' nqouagaxain chaqai quena' que'e, ca lotqai lapoỹata'.

Da no'ueenataxac só'maq 'auaxaic ỹacoñiguit da na'qaatec

43Ca sá'ogue so qomyipi 'xoic na le'laxa, ma' 'xoic na netanqaipi chaqai ná'maq qaỹauanchigui se qaỹauanapega queda lo'ueenataxanaxague' saua lelaatqa so Jesús.

44Sá'ogue só'maq ỹacoñiguit da na'qaatec ỹaatqajam sqo ỹora'chi chaqai notaanta'ta' quena louenqaipi.

45'Uo' na imen na la'a' chaqai na louenqaipi, ca nasectaqchigui aca laseuete quecá'maq taachi'ñi ca louenaxanaxa ca 'óna.

46Chaqai naua'que naua na'xata' lapootecta' cañi no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén, chaqai quenaua la'aate' nouanta'ta' quena' que'e 'xoic laỹaac chaqai ỹaatqajam hueetagui añi le'taxanata da neneequesenaxac.

47Ỹa'xatetac qaica 'nejem ñi qota'olec, ca ná'ogue na qom nqo'ta. Ca' quesaua na'xata' ñi qara'gaxala' ỹoqotqajno ná'maq ỹacoñiguit yi na'qaatec ná'maq dalaxaic nca'leuec nqohin.

Hechos 3

Qaỹomatec so se ra'ñiiguelo naua lichil

1Ca 'uo' so na'xa'a so Pedro chaqai so Juan nauequetecta', tarishi'ma aca no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén, ma' mashic avit, ỹovita yi laloqo' qouagaxainqa'.

2Saua'que saua na'xata' neeta'ño' quen yí so ỹale. So'maxare co'na' chi ne'qaañi chaqa'ma' se ra'ñiiguelo naua lichil. Qaỹodou'o' quen añi no'ueenaxanaxaqui, ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qailla'ñi ñi lasom leenaxat Lo'yaxana, lashiilaxanqa' quená'maq inoxono quiñi'maxare.

3Co'na' sojo ỹale idaana'guita saua Pedro chaqai so Juan mashic sham inoxondo quiñi no'ueenaxanaxaqui, ca rashiilaxan quiyim qanqouaguegue.

4Ca' so Pedro chaqai so Juan ra'ira'a, ca so Pedro 'naaco': —Ra'iro'oto qomi'.

5Ca' sojo ỹale na'ỹashiguim, ma' 'neetapigui lauel quiyim 'ue ca qoỹaanem.

6Qam so Pedro 'naaco': —Qaca aca ỹam plata chaqai aca oro, qalaxam dá'maq hueeta'ỹot saanem qami'. So'ueenataxantapega da lquesaxanaxa so Jesús, Nazaret le'ec, vichiguiño' nagui shinapega qami', ne'laxachirishiguim, ca' qui'.

7Ca' so Pedro ỹacona da loic, ca nanojshiguim, ca' quiyi, chaqa'ma' ra'ñiiguelo naua lichil chaqai naua lataavi'.

8Ca chaqa'ma' ỹouoiguiri', ca liỹaasaho saua'maxare quiñi no'ueenaxanaxaqui, qauaata chaqai nenotetashiguim, imaqachintac ñi qota'olec.

9Sá'ogue so qomyipi iuana ỹouootegueri' chaqai imaqachintac ñi qota'olec.

10Ca ỹaatqajam 'xoic na le'laxa chaqai no'daxatetec quedá'maq 'neeta, ma' neuanatec so ỹale quiyim chaqaiso só'maq nqa'xantaño' quen, rashiilaxantac, neeta'ñi ñi no'ueenaxanaxaqui lasom, leenaxat Lo'yaxana.

Da letaxaỹaxac so Pedro na' hueeta'ñi yi leenaxat Nasoxoc so Salomón

11So ỹale se ra'ñiigue só'maq chita'gue qaỹomatec sqai ỹaxandec saua Pedro chaqai so Juan. Ca' sá'ogue so qomyipi 'xoic da le'laxa, vichiguiño' ne'guenta'ogalo quiyi hueesa'ñi, yí'maq cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue' leenaxat Nasoxoc so Salomón.

12Ca co'na' iuana dajo so Pedro, ca 'naapego' so qomyipi: —Qamiri ỹalliripi Israel laseripi, ¿chi'negue ma' 'xoic na re'laxahi? ¿Chi'negue ma' ra'iito'oto qomi'? ¿Mashic 'eco' chaqaiqomi' naua somataxauec dajo ỹale, qaua nqaishinaq quecá'maq chi qarquesaxanaxa, loqo'm queda quiyim sa'maxataqa'tegue ñi qota'olec?

13Mesqaida. Qam ñi qota'olec ñí'maq huerelec sauá'maq 'au sachigoxosqauguilo Abraham, Isaac chaqai so Jacob ỹaanem quiyim paguec lichoxoric nqai'en so llaalec Jesús, só'maq qamiri 'ỹaañiu'a na nashillipi. Chaqai na' so Pilato ỹahotaque ỹosouec, qamiri sqa 'maxariñii.

14Ma' sqo ỹaxañiu'a quiyim qaỹosouec só'maq no'uen chaqai huagaxaraic ỹale, ta'ta'a qamiri ỹaxañiu'a quiyim qaỹosouec so lauataxanaxai.

15Ca' quiyi, ca' qamiri lauachii só'maq chicqo'ot da nca'laxa. Qam ñi qota'olec liỹa nca'leuec nqai'en, ca' quedajo qomá'ogue qomi' sauanqachigui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' queda leenaxat so Jesús, só'maq sa'xatetac, loqo'm quiyim qaipi'ỹa'a da leenaxat, chaqaida dá'maq ỹa'ue da lquesaxanaxa najo ỹale huañiỹa chaqai 'yiiñii. Dajo npi'ỹaxac queso Jesús, chaqaida dá'maq ỹaatqajam ỹomatec. Ca' qamiá'ogue qamiri nagui 'ajñitac.

17Qamiri ỹaqaỹa', shi'gue sa'den, ma' na' qamiri chaqai saua ra'gaxalachiri lauachii so Jesús, qamiri 'viichii dajo, qalaxam sqa 'yiiñii dá'maq ỹaatqajam reloqo'tegue dá'maq 'viichitac.

18Qam ñi qota'olec ipacqajanchigui quedá'maq dajo, dá'maq shi'gue ỹa'xat quesó'maq la'qaataxanqajanqaipi: quiyim ma' nela' so nashi nca'laxaqui, quiyim ỹovirau'a nqai'en da le'xoric.

19Vichiguiño' nagui no'uen quiyim 'xañiñi naua no'ueenataxagohi, ca' nañaañiỹot ñi qota'olec, qaiyi ñi'maxare ỹapalaxate' naua rasauaxashichiri. Ca' ñi qara'gaxala' ishit quiyim nelatalo qamiri caua na'xata' quiyim ra'maxaichiguiñi,

20ma' nela' so Jesús só'maq nashi nca'laxaqui, só'maq shi'gue qaỹa'maxatetañi quiyim qanelatalo qamiri.

21Qam nagui ỹouen quiyim ñaqai neeta'gue da piguim so Jesucristo, ma' saqa' ỹovita ca na'xa'a quiyim ñi qota'olec ỹa'maxajñi dá'ogue da lo'ueenataxanaxac. Ma' chaqai 'naac ñi'maxare na' retaqaugui so 'auaxaic co'teeta la'qaataxanqajanqaipi.

22Ma' chaqaido' da 'naac so Moisés quesaua sachigoxosqauguilo, co'na' 'naac: “Ñi qota'a ñí'maq qara'gaxala' ilatalo qamiri ma'le ca la'qaataxanqajnec, qam chi ralamaxachii rqaỹahi, 'nejem aỹim na' yila'. Na'xaỹaxañiỹo' cá'ogue cá'maq ỹa'xat caqamiri.

23Ma' ná'ogue ná'maq se na'xaỹaxana cajo na'qaataxanqajnec, ca' se qaỹalecqajnougui na Israel laseripi chaqai qaỹaqa'viỹa'gue.”

24Ca' qai'neeta ỹa'xateta'guita nauajo na'xata' sá'ogue só'maq na'qaataxanqajanqaipi, chicqochi'ñi so Samuel, chaqai sá'ogue so liỹaripi.

25Naua ỹachaxanta'pe ñi qota'olec ỹaanouguilo saua la'qaataxanqajanqa ỹaatqajam taỹauguilo qamiri. Ma' qaỹahotaque ca ra'maxahi, ma' ñi qota'olec co'na' na'maxate'e' so 'auaxaic qareta'allipi co'na' 'naapega so Abraham: “Ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi neetalec na 'laua 'uo' da na'aachicyaxac, qam chicqotougui ma'le ca qachaalaxai'ipi.”

26Na' ñi qota'olec liỹa nca'laxatec so llaalec, ca' 'au ilatalo qamiri, ỹahotaque ỹaanouguilo qamiri cá'maq no'uen, qaiyi quecá'maq 'óna caqamiri ỹalate' caua se no'viiñi no'ueenataxaco.

Hechos 4

Saua Pedro chaqai so Juan reloqosa'guit so nashillipi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1So Pedro chaqai so Juan ñaq retaqasapougui so qomyipi, co'na' noviriri' so letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Chaqai qai'neeta novi' so lashi ná'maq reloqota'a añi no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén, chaqai so ỹalliripi chicqaugui na leenaxat saduceo.

2Ỹaatqajam sá'ogue ro'o, ma' so Pedro chaqai so Juan ỹapaxaguinsac so qomyipi, ỹa'xatesac quiyim no'm 'ue ca ileu ishit liỹa nca'leuec, ỹaatqajam re'qoochigui nqohin, ma' liỹa nca'leuec so Jesús.

3Ca' qaiconlgoto, qaicoñite', qoỹandaugui añi ncoñiitaxanaxaqui, qaỹoviraqtera'guit ca nete'e, ma' mashic vito' na'le.

4Qam 'xoico' quesó'maq na'xaỹaxantapega da na'qaatec, ca huelec; ca noquiiguec só'maq ỹacoñiguit da na'qaatec, ca 'uo' ca quiyim nodaatec so ỹalliripi, 'uo' ca ỹovi' cinco mil.

5Ca co'na' queca nete'e, ca lapoỹata' quiyi Jerusalén so lashillipi na judioipi, chaqai na qo'xoiquipi, chaqai na rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi.

6Qai'neeta ỹalequetaho so Anás, lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi, chaqai so Caifás, Juan, Alejandro, chaqai sá'ogue so lauo' so nashillipi quená'maq netaxaỹaxanqajanqaipi.

7Ca' qarelaataxana'alo quiyim qanaueguerec so Pedro chaqai so Juan. Ca' qoỹandañigui na lavinñi, ca' qainate': —¿Negue' ca qamiri lelaatqa? chaqai ¿negue' leenaxat ca 'ueenataxañitapega quedajo?

8Ca' so Pedro no'qaachigui queso Espíritu Santo, ca 'naapegalo': —Qamiri nashil quena judioipi chaqai na qo'xoiquipi quena Israel laseripi,

9mashic qamiri qarenachii quedá'maq 'neeta, quedá'maq no'uen qaỹo'uet queca ỹale ralolaxaic, ma' viitaque 'yiiñii negue' cá'maq 'neeto' na' imeuec.

10Ca' nagui sa'qaataxanaxalo qamiri, qaiyi ná'ogue ỹa'den na Israel laseripi quenajo ỹale hueete'ena nagui ỹaatqajam imeuec chicqochigui da leenaxat so Jesucristo, Nazaret le'ec, só'maq lauachii chaqai pachiñiho, qam ñi qota'olec liỹa nca'leuec nqai'en.

11Qamiri 'imec lo'ollipi, sojo Jesús só'maq ỹaatqajam qa', qam qamiri sqai coñiguit, chaqaiso só'maq ỹovita nagui quiyim ra'ñichiguiñi nqai'en ca 'imec, sqai 'nejem ca liỹa qa'.

12Chaqai qaica ca liỹa chicqochigui ca nca'laxa. Ma' ñi qota'olec qaica ca liỹa neenaxat ỹaanema qomi' quiyim qarca'laxaqui, chaqaisoota so leenaxat so Jesús.

13Co'na' so nashillipi ỹa'den quiyim se no'chiiralec da letaxaỹaxague' so Pedro chaqai so Juan, chaqai retane' quiyim saua ỹale' sqai napaxaguinaxaqa chaqai saua'maxare chaqai qomi', ca 'ue da le'laqa'. Ca' qaỹa'deene' quiyim ỹalequesaugui na nauegaxauaripi so Jesús.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Chaqai da liỹa, ma' só'maq ỹale mashic imeuec qai'neeta hueete'eyi nachaatetañi, vichiguiño' qaica ca qohinac se ỹa'maxañi.

15Ca' quiyi, ca qailarerec, qaiyi se ỹaleguero queso lapoxoc, ma' so nashillipi ỹahotaque quiyim noda'ajta', ca retaxaỹata'.

16Ca' 'nera'po': —¿Chi negue' ca shinqa'teguelo' saua ỹale'? Ma' ná'ogue na na'ñi na Jerusalén ỹa'den quiyim ỹo'ueete' dajo netanec se qaiuanapega, ca' se seshitaq quiyim soqollictaq.

17Qalaxam quiyim sahoqai ca lqodoc dajo, qaiyi sqai eec quiyim qaỹa'den quena qomyipi, sadenaxalgoto' quiyim taachi'ñi tot ỹa'xate' da leenaxat so Jesús.

18Ca' qaroỹaxane'ogalo, ca' qohinapegalo quiyim chaqa'ma' taachi'ñi quiyim tot ra'qaataxane', chaqai tot rapaxaguinataxantegue da leenaxat so Jesús.

19Qam so Pedro chaqai so Juan 'neraco': —Ñaqai 'deenataxañiỹac qamiri tegue' chaqai 'maxaraic quiñi qota'olec quiyim ña'xaỹaxanaxalo qamiri, ca' ñi'maxare, ca' se ña'xaỹaxanaxa.

20Ma' qomi' se seshitaq quiyim saxanaxañi sa'xataq cá'maq sauanqachigui chaqai cá'maq sa'xaiqachigui.

21Ca' so nashillipi ỹaatqajam ỹadeneguelgoto, qam qaỹosoorec. Se qaỹa'den cá'maq qohine'tegue quiyim qaỹouaxane', ma' sá'ogue so qomyipi imaqachintac ñi qota'a quedá'maq 'neeta so qaỹo'uet.

22Ma' so ỹale só'maq qaỹomatec, só'maq qailliichigui dajo netanec lodegaxat, mashic napacalgoto cuarenta ñaxari.

Só'maq mashic huelec rashiilaxan quiyim qai'taxajñi ca lquesaxanaxa

23Ca' so Pedro chaqai so Juan mashic qaỹosoorec, ca' que', querepegue' ca hueeta'ñi ca liỹaripi, ca ra'qaataxanta'pe quedá'ogue dá'maq qaỹa'xatema queso lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai queso qo'xoiquipi.

24Ca co'na' qara'xaỹalo saua'maxare queda ỹa'xate', ca sá'ogue nqouagaxainot ñi qota'a. Ca 'naaco': —Qami' qara'gaxala', ma' ỹaatqajam qami' qota'olec ro'ueenachiqui' na piguim chaqai na 'laua, chaqai ana huaaxai, chaqai ná'ogue ná'maq nanchaqaina.

25Ma' qami' chigoxochiterougui so Espíritu Santo quiyim ra'qaataxan nqai'ñi' so relaachiqui' nashi David, na' 'ñirac: ¿Chi'negue ma' ro'o na ỹaleque'ejta' qomyipi? Chaqai ¿chi'negue ma' ỹa'deentapega ná'maq qaica ca 'negue?

26Na nashillipi quena 'laua na'deenta', chaqai ná'maq na'gaxalateripi lapoỹata', npa'guene'e' ñi qara'gaxala' qota'a, chaqai ca nela' quiyim nashi nca'laxaqui.

27Ma' llic quiyim so nashi Herodes chaqai so Poncio Pilato lapoỹata' quenajo na'a' lodegaxat, chaqai na chicqauec ỹoqa'a, chaqai na Israel laseripi quiyim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

npa'guene'e' so co'teeta qachaalqui' Jesús, só'maq rca'acshiqui' quiyim nashi nca'laxaqui.

28Ca' saua'maxare co'na' ỹo'ueete' dajo, ỹaatqajam taachigui nqai'ne' dá'maq shi'gue 'maxachisañi, ca ipaquichigui nqohin.

29Qam nagui qami' qara'gaxala' qota'olec, 'ajñi' da npa'guenaxague', ca' 'ỹaañitem ca la'ñaxague' lavilli' caua relaataxahi', qaiyi ma' ỹa'xate' naua ra'qaataxahi' qaica ca no'chiiraque,

30chaqai ỹomaterec na ralolaxaic quedá'maq rquesaxanaxa'e', chaqai ỹo'ueete' na netanqaipi chaqai na se qaiuanapega, quiichigui da leenaxat so co'teeta qachaalqui' Jesús.

31Ca co'na' ime da nqouagaxainaxague', ca' i'loxol ca neesa'ñi lapoota'ta'. Ca sá'ogue qano'xataxachichigui queso Espíritu Santo. Ca' qaica ca no'chiiraque ỹa'xatesac da la'qaatec ñi qota'olec.

Na nouenqaipi ná'ogue qanouantagui

32Ca 'xoico' só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, ca' qana'yiinchigui quiyim 'oonoqui' da na'deenataxanaxac. Qaica ca se ỹasen ca louenec, ma' na nouenqaipi ná'ogue qanouantagui.

33Ca' so nelaatqaipi 'xoic da lquesaxanaxa, ca' eec da na'qaataxanaxac, qaỹa'xatetac so qara'gaxala' Jesús quiyim mashic liỹa nca'leuec. Ca' ñi qota'a 'xoic da lqouagaxa quesá'ogue so qomyipi.

34Sqaica ca 'ue ca ỹouentaque, ma' ná'ogue ná'maq 'ue na na'laua chaqai na 'ue na lauo', imen, ca ỹodouo ana laseuete,

35ca ỹaanema saua lelaatqa so Jesús. Ca saua'maxare, ca ỹasectaqchirigui, naloqojonterec quecá'maq taachi'ñi ca nouenaxanaxa.

36Ca' 'uo' so ỹale ỹalequetaho, leenaxat José, ne'xaỹoqsoqo' yi delec leenaxat Chipre, so'maxare chicqaugui na lotauaripi na netaxaỹaxanqajanqaipi, llaalqaipi so Leví. Ca' saua nelaatqa ỹahote da dalaxaic leenaxat Bernabé. Dajo neenaxat 'naac: Cá'maq lo'daxachigui na neuel.

37Sojo ỹale chaqaiso só'maq imen ca na'laua, ca ỹodouo aca laseuete, ca ỹaanema saua lelaatqa so Jesús.

Hechos 5

Da lasauaxasete' saua Ananías chaqai aso Safira

1Qam so liỹa ỹale leenaxat Anaías chaqai aso loua Safira, saua'maxare imeene' ca na'laua'.

2Sojo ỹale na'deene'e' aso loua quiyim ỹoxojñi so lahi aso laseuete so na'laua'. Ca' ỹodouo so lahi quesaua nelaatqa 'ec sá'ogue nalo'ojta'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Qam so Pedro 'naaco': —Ananías, ¿chi'neco' ma' inoxono' so na'ỹaapec cañi re'taxanata'e' quiyim ỹo'uet quiyim na'majñitot so Espíritu Santo, ca sectaqchirigui aca laseuete so na'lauahi?

4¿Mashic 'ec se qatooỹaqui'o' ca 'laua? Chaqai mashic ime miiñi', ca ¿mese qadami'o' acá'maq laseuete? Qam ¿chi'neco' quiyim taachiquio' qavilli' quiyim 'viichi' dajo? Se na'majñitot ca chaqai qom, qam qami' na'majñitot ñi qota'olec.

5Ca co'na' 'xaỹa dajo so Ananías, ca huaañi, ca' chaqa'ma' ileu. Ca sá'ogue só'maq mashic ỹa'den dajo, ỹaatqajam 'xoic da lqolonaxa.

6Ca novirero' saua ne'naqa, ca' qalepategue so'maxare, ca qaỹodouec, ca qaishinñi.

7Ca co'na' ncopa, 'uo' ca tres horas, ca noviro' aso loua so Ananías. Aso'maxare se ỹa'den da 'neeta so loua.

8Ca' so Pedro inato' aso'maxare: —Aỹim 'qaataxañitem. ¿Chaqaso' aso laseuete ca na'lauahi na' miiñii? Ca' so'maxare 'naaco': —Ajá'a, chaqaso.

9Ca' so Pedro 'naapego' aso'maxare: —¿Chi'neco' na'yiiñigui quiyim viitaque 'guiñii so Espíritu chicqo'ot ñi qara'gaxala'? Queda pa'aauec chita'gue novirero dauá'maq ỹodoorec ishiñiñi ca roua'e'. Ca' naquita qai'neeta qarodo'irec.

10Ca' quiyi, ca chaqa'ma' huaañi aso'maxare, ca ileu quiyi reloqota'ñi so Pedro. Ca' novirero saua ne'naqa, ca' iuaneterelec ileu, ca lotqai qaỹodouec, qaishinñi, qaỹauaxaỹaxante'e' yi loua.

11Ca sá'ogue só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec chaqai so liỹaripi co'na' ỹa'den dajo, ca ỹaatqajam 'xoic da lqolonaxa.

'Xoic na se ỹauana qaiuanchigui chaqai na netanqaipi

12Quesaua Jesús lelaatqa 'xoic na qaỹo'uet quena netanec chaqai na se qaiuanapega quena qomyipi, ca sá'ogue lapoỹata', hueeta'ñi yi nasoxoc yí'maq leenaxat Nasoxoc so Salomón.

13Qam sqaica ca lapoouo quená'maq saqa' icoñiguit yi na'qaatec, qam na'maxare ỹaatqajam imaqachin ná'maq lapootecta'.

14Ca' 'xoic na dalaxaic huelec so qara'gaxala', ỹale chaqai ana 'aalo.

15Ca vire'ta quiyim qanaueguec na ralolaxaic quenaua nayico, ca' qaillaalgoto naua lomalate' chaqai naua lacanqa. Ca' quiyim que'tegueyi so Pedro, ca ỹovira'ogalo ca la'al saua'maxare.

16Chaqai quena na'aateripi sqoỹoxe'oga 'xoic na qom novira'a yi Jerusalén, nodou'a na ralolaxaiquipi chaqai na 'ue na le'ec lecmaxaic. Qam ná'ogue imeuec.

Qaỹocana'pe so Pedro chaqai so Juan

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ca' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lotauaripi naneretaugui na leenaxat saduceo, saua'maxare 'uo' da lpa'guenaxanqa'.

18Ca' qaiconlgoto saua lelaatqa so Jesús, ca qaicoñite', qoỹandaugui añi ncoñiitaxanaxaqui late'ogue'.

19Qam queca pe so chicqashiguim qota'a lelaatec ỹauachiguilo naua lasomi' aca ncoñiitaxanaxaqui, ca naqata'alo saua'maxare. Ca 'naapegalo:

20—Mohi, nachaachiñi cañi no'ueenaxanaxaqui quena Jerusalén, ca' 'qaataxañii quiyi qomyipi queda nca'laxa dalaxaic.

21Ca co'na' 'xaita dajo, ca co'na' nete'etam queca liỹa na'xa'a, ca inoxondougui añi no'ueenaxanaxaqui, ca rapaxaguinataxanta'pe. Qam só'maq lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lotauaripi lapoonta' na nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi, ná'maq paguec qo'xoiquipi quena llaalqaipi so Israel. Ca qarelaataxane'ogalo saua lelaatqa so Jesús cañi neesaugui ncoñiitaxanaxaqui.

22Qam co'na' ỹovirere'oga aca ncoñiitaxanaxaqui saua nouaataxanaq lase', ca' caua'maxare sqaicaua. Ca pile' quiyim ỹahote da na'xaỹaxac.

23Ca 'neraco': —Sa'ajanqatac añi ncoñiitaxanaxaqui napoochigui chaqai daua nouaataxanaq lase' 'vii, reloqosa'alo naua lasomi'. Qam cana' sauataxagui, qaica ca sanataxa quena lauel.

24Qam so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai so lashi na reloqota'a añi no'ueenaxanaxaqui chaqai so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi, ca saua'maxare co'na' ỹa'deene' dajo, ca nenatetecta' tegue' canchaqa taỹa'gue dá'ogue dajo.

25Ca' quiyi, ca 'uo' so ỹale ỹoviro, ca 'naapegalo': —Dauá'maq ỹale' ỹañiỹaugui añi ncoñiitaxanaxaqui, hueese'e añi no'ueenaxanaxaqui, rapaxaguinataxanta'pe quena qom.

26Ca' eec so lashi ná'maq reloqota'a añi no'ueenaxanaxaqui, liỹa' saua nouaataxanaq lase', naueguero saua'maxare. Qam ỹa'maxate'teguelo, ma' no'chiisa'a na qom quiyim qainaxai' quena qa'.

27Ca co'na' qanoviraxate', ca qaỹauegueregu'a so lapoota'ta' nashillipi quiyim qaỹo'uet ca leloxoỹaxac. Ca' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi 'naapegalo' saua'maxare:

28—Qomi' sqaica ma' sa'maxarenaq quet quiyim paxaguinataxañita'pegue da leenaxat so Jesús. Qam ¿negue' dá'maq 'viichitac? Mashic no'xataxachiigui ná'ogue na Jerusalén quedá'maq rapaxaguinataxanaxaguii qamiri, chaqai viitaque pataxailgoto qomi' quiyim qarasauaxaset da lelauaxa so ỹale.

29Ca' so Pedro chaqai saua liỹa' nelaatqa 'nera'po': —Qam qomi' ỹaatqajam paguec ña'xaỹaxanaxa ñi qota'olec quecanchaqaica qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

30Ñí'maq qota'olec queso 'auaxaic qareta'allipi, ñí'maq liỹa nca'leuec nqai'en so Jesús, só'maq qamiri lauachii chaqai togoxoiuo queso npatenaxala'.

31Qam ñi qota'olec ỹaueguegue da piguim, ca ỹana'gue da loic, chaqai ỹanagui quiyim nashi chaqai nca'laxaqui. Ma' ñi'maxare ỹahotaque ledaaqa' quiyim netacocha, ca ỹalate' naua lanatqa na Israel laseripi, qaiyi qaỹapalaxate' naua lasauaxasete'.

32Ca' quedajo seuanqachigui qomi', ca sa'xataq chaqai so Espíritu Santo, só'maq ñi qota'olec ỹaanem ná'maq na'xaỹaxana.

33Ca co'na' 'xaỹa dajo so nashillipi, ca ỹaatqajam ro'o, ca' ỹahosaque qaỹalauate' saua'maxare.

34Qalaxam queso nashillipi 'uo' so ỹalequetaho fariseo, leenaxat Gamaliel. So'maxare napaxaguinataxanaq quena nelaataxanaxaquipi, ma' so'maxare na qomyipi ỹapacauec nqai'en. So'maxare nachajñi, ca 'naapegalo quiyim qaỹaueguere'oguiyi lecocho'qui' saua lelaatqa so Jesús.

35Ime, ca' 'naapega so nashillipi: —Qamiri ỹale' Israel lase', rovichiỹari'o' quedá'maq sham 'ñii'teguelo dauajo ỹale'.

36Ñaq no'viñigue quiyim 'vio' saua na'xata' na' ne'laxashiguim so Teudas, ỹa'xat quiyim so'maxare ỹaatqajam 'ue da 'negue, ca qaico'uajlec queso 'uo' ca cuatrocientos ỹalliripi. Qam qaỹalauat, ca sá'ogue só'maq coỹareta'pegue' neuagaxatac, ca' da lo'ueenataxanaxac chi na'lliichiguiñi.

37Chaqai ñaqai cha'gue nachinchigui so na'xa'a na' qoỹiriñi na qomyipi na' nachaxan so leenaxat Judas, le'ec yi Galilea, qai'neeta 'xoic so qomyipi quegue; qam qai'neeta qaỹalauat, ca sá'ogue neuagaxatac só'maq coỹareta'pegue'.

38Vichiguiño' nagui 'xañiỹa'pe dauajo ỹale', mesqa 'iỹapega'alo. Ma' no'm dajo chi lo'ueenataxanaxac na qom, ca ime'uegue ma'le.

39Qam no'm ñi qota'olec lo'ueenataxanaxac, ca' qamiri sqai shichii huagaxachiỹac. Vichiguiño' rovichiỹari', 'neeto' loguiita'pegue', pa'guiñitac ñi qota'a.

40Ca sá'ogue so qomyipi chaqaida nqai'en da la'qaatec so Gamaliel. Ca qaroỹaxane'ogalo saua Jesús lelaatqa, ca qaỹouaxane', ca' qaỹaqatalo quiyim tot liỹa ỹa'xate' da leenaxat so Jesús. Ime, ca' qoỹaxandec.

41Qam ỹaatqajam 'xoic da netoonaxague' saua lelaatqa so Jesús co'na' que', chicqoterougui so nashillipi, ma' ñi qota'a ỹoviraqta'alo da ne'naxague' souesapigui da leenaxat so Jesús.

42Ca lama'xa sqai ỹaxañiñi da lapaxaguinataxanaxague' quiyim ỹa'xatesac so Jesucristo naua'que naua na'xata', quiñi no'ueenaxanaxaqui chaqai quenaua na'aate'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Hechos 6

Qaỹa'ue so siete notauaripi

1Ca' quesaua na'xata' noquiiquetauec na icoñiguit da na'qaatec, ca ná'maq ỹa'xate' naua griego la'qaatqa chi nco'uaata'ta' quená'maq ỹa'xate' naua judío la'qaatqa. Ma' saua'maxare 'neraco' quiyim aná'maq pa'ỹe aná'maq ỹa'deene' naua griego la'qaatqa sqailligueme' qaicochiỹa quena' qaimeenec na na'ic quiyi na'xa'a.

2Ca' saua doce lelaatqa so Jesús lapoondeta' sá'ogue só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec. Ime, ca 'nerac: —Se ỹa'maxañi quiyim qomi' saxanaxañi da qara'qaataxanaxac quiyim sa'xataq da la'qaatec ñi qota'olec, ca qaralamaxalec semeenaxauec na na'ic.

3Vichiguiño' qamiri qarqaỹa', michiỹaque caqamiri caua siete ỹale' cauá'maq qaipi'ỹa'alo quiyim ỹo'ueete' dajo, chaqai 'ue na ỹa'deene' chaqai no'qaachiguilo queca Espíritu Santo, ca chaqaicaua ma'le caua ỹa'ajandac da no'ueenataxanaxac.

4Ca' qomi' qolqatalec da qanqouagaxainaxac chaqai sapaxaguinataxanaxague da la'qaatec ñi qota'a.

5Ca sá'ogue ỹa'maxarenta dajo. Ca qanca'au'a so Esteban só'maq no'qaachigui queda lpi'ỹaxac chaqai quiñi Espíritu Santo, chaqai so Felipe, so Prócoro, so Nicanor, so Timón, so Parmenas, chaqai so Nicolás só'maq na'ñi yi Antioquía. So'maxare shi'co' quen huelec da lo'ueenataxanaxac na judioipi.

6Co'na'le, ca qaỹaueguero saua'maxare quiyi hueese'e saua Jesús lelaatqa. Ca qanqouagaxainlgoto chaqai qaỹashil-lgoto saua'maxare.

7Ca' da la'qaatec ñi qota'a lama'xa nqo'neetauec, ca 'xoic na icoñiguit da na'qaatec quiyi Jerusalén. Vire'ta na netaxaỹaxanqajnec quena judío laseripi ỹacoñiguit da na'qaatec quiyim pi'ỹa'a.

Qaiconlec quiyim qaicoñi' so Esteban

8So ỹale leenaxat Esteban no'qaachigui queda nquesaxanaxa chaqai queda lqouagaxa ñi qota'a. Vichiguiño' ỹo'uet na se qaiuanapega quena qomyipi chaqai na netanqaipi.

9Ca 'vio' saua ỹale' naneresau'a añi napoonaxanaxaqui leenaxat lapooqo' na qaỹosouec na'aquipi, chaqai saua liỹa' chicqora'gue da Cirene, da Alejandría, da Cilicia, chaqai da 'laua Asia. Ca' chaqaiso só'maq retaqata'guit so Esteban.

10Qam qaica ca lligo, ma' so'maxare quena' retaqa, da la'deenaxanaxa ỹachigoqto'ot so Espíritu Santo.

11Ca 'vio' saua qaishiuetene' quiyim 'nerac 'qaachirigui so'maxare quiyim se ỹa'maxañi ca ỹa'xat queso Moisés chaqai quiñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ca' queda, ca 'em ro'o so qomyipi chaqai so qo'xoiquipi, chaqai so rapaxaguinataxanta'pegue na naqataxaquipi. Ca' qai'guentalec so Esteban, ca qaiconlec, qaỹauegueu'a so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi.

13Qaidaanapigui qai'neeta caua liỹa', qaỹahotaque quiyim se ỹa'maxañi ca ỹa'xate'. Ca 'neraco': —Najo ỹale ỹaatqajam sqai ỹaxanñi quiyim se no'uen na ỹa'xatetac, pa'guentac añi co'teeta no'ueenaxanaxaqui quena Jerusalén chaqai na naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés.

14Najo ỹale ỹaatqajam sa'xaiqa'ta na' 'naac quiyim sojo Jesús, Nazaret le'ec, quiyim 'naaco' ỹopoxoỹaxachigui añi qaro'ueenaxanaxaqui, chaqai 'naaco' quiyim ỹadalaxate' naua qano'ueenataxaco, qaỹalate' naua no'ueenaqterañi lapaxaguinataxanaxaco na'le so Moisés.

15Ca' so nashillipi chaqai sá'ogue só'maq nqa'xantañi quiyi'maxare, co'na' ra'ỹo'ot so Esteban, ca ỹoqa'a na lashic, 'nejem na lashicyaxac na chicqashiguim qota'a lelaatec.

Hechos 7

Na' retaqa so Esteban

1Ca' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi inat so Esteban: —¿'Nesam llic dá'ogue dataq qaỹa'xatetac?

2Ca so'maxare 'naaco': —Ỹaqaỹarolqa chaqai qamiri ita'alolqa, ñaq na'xaỹaxañiua'. Ñí'maq chalego lecaic qota'olec coqomi' na' nachaxana so 'auaxaic qareta'a Abraham co'na' neeta'ñi yi 'laua Mesopotamia, co'na' saqa' lachi, quepegue' yi 'laua Harán.

3Co'na' ñi'maxare 'naapega so Abraham: “Oquire'e najo ñi'sa'ñi 'laua chaqai ná'ogue na qauochi' laseripi. Quirepegue' yi 'laua yí'maq sachaxana qami' ma'le.”

4Ca' so Abraham ca'e yi neeta'ñi leenaxat Caldea, ca quepegue' yi Harán, ca na'ñi. Ca hua'ño'yi, ca ileu so leta'a, ca' ñi qota'olec nauega so Abraham najo 'laua nataq ñiita'ñi nagui.

5Qam sqaica ca qoỹaanem quenajo 'laua quiyim ỹaatqajam lalamaxaret la'a'. Se qaỹa'ue cá'maq chi nco'matqa'. Qalaxam ỹaatqajam llic quiyim qohinapega qoỹaanem najo 'laua, chaqai ma' ime ileu, ca cá'maq llaalqaipi chaqaica ma'le ca qoỹaanem. Qam quesojo na'xa'a queca na'le saqa'leca ca llaalec so Abraham.

6Chaqai qai'neeta ñi qota'olec 'naapego' quiyim ca llaalqaipi so Abraham taata'a quiyim ỹoqa'a ca neetalec 'laua ma'le, chaqai qai'neeta na'aquipi, chaqai se qaỹa'maxata'gue, vire'ta ỹovite' cuatrocientos ñaxari.

7Chaqai qai'neeta 'naac ñi qota'olec: “Aỹim sa'ue ca nouaxanaxaset ma'le cá'maq qomyipi cá'maq qamiri la'aquipi. Ime, ca' ca'e ca hueeta'ñi, ca nacpegue' najo viita'ñi, ca ỹo'uet da ỹo'ueenataxanaxac.”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ñi qota'olec ỹa'uo' da quiyim na'maxate'e' so Abraham co'na' 'naapega quiyim ỹa'ue so netanec na loshicmaxa, chi ỹauaaque netanec queda na'maqataxague'. Vichiguiño', co'na' ne'qaañi so Isaac, ca' so Abraham ỹo'uet so netanec co'na' ỹovite' ocho na'xata'. Chaqai qai'neeta só'maq Isaac co'na' 'ue so llaalec Jacob, chaqai so Jacob qai'neeta ỹo'uet na netanec so llaalqaipi só'maq ỹovireta'a quiyim neta'allipi queso doce ne'qaipi chicqotaugui so Israel.

9Sojo llaalqaipi so Jacob, chaqaiso so sachigoxosoxougui. Sojo nqaỹaripi pa'guen so lanoq, leenaxat José. Ca' qaimen, ca qaỹaueguegue da 'laua, leenaxat Egipto. Qam ñi qota'olec liỹaatac so José.

10Ca' quepaqataxanteguelec quená'ogue na ne'guenaxaquipi, chaqai ỹaanem da la'deenaxanaxa, ca vire'ta qanqo'ta queso nashi quiyi Egipto, leenaxat Faraón. Ca' chaqaiso só'maq nashi Faraón ỹana'ñi quiyim so José lpa'axaua nashi, chaqai idaanlec cá'maq la'a' so nashi.

11Co'na' novi' ca nqopaaxa, ỹaatqajam 'xoic da ne'xoric imaalec yi 'laua Egipto chaqai yi Canaán. Ca' saua 'auaxaqa qareta'al qaica ca ỹa'gue'.

12Qam co'na' so Jacob 'ue ca la'xaỹaxac quiyim 'ue na trigo quiyi Egipto, ca ilate' queda saua llaalqa. Saua'maxare chaqaisaua saua 'auaxaqa qareta'al, ca' dajo dá'maq 'auaxaic llicyaxague'.

13Ca co'na' liỹa que', ca' so José nachaxanalo quiyim chi lqaỹa'. Ca quiyi so nashi quiyi Egipto ỹa'den ca qomyipi chicqaugui so José.

14Ca' so José relaataxane so leta'a Jacob quiyim qanauec chaqai sá'ogue so lauo', ca quiyim sá'ogue ỹovi' setenta y cinco qomyipi.

15Ca' chaqaida da 'neeto' quiyim so Jacob taigue da Egipto, ca na'ñi. Ca hua'ñiyi co'na' ileu, chaqai qai'neeta só'maq 'auaxaic qareta'allipi ileua'anyi.

16Ca' so lpi'naqaipi, co'na' ncopa, ca qanaviguishiguim, qaỹodo'ogue da Siquem. Ca' quiyi, ca qaishinñi cañi lahi' quiyi 'laua shi'co' lishiujnaxanaxat so Abraham, ỹauaaque napal loma', ỹachigoxotaugui so llaalqaipi so leenaxat Hamor, na'ñi yi Siquem.

17Ca co'na' ipalata'a ca laloqo' quiyim ỹovirelec i'taxajñi da la'qaatec ñi qota'a co'na' na'deenta'pegue' so Abraham, ca' noquiiguec na Israel laseripi, paguec 'xoic co'na' neeta'ñi yi Egipto.

18Qam co'na' dalaxaic so nashi quiyi Egipto, só'maq se iuanapega so José.

19Sojo nashi ỹayin so qouo', se ỹa'maxata'gue so 'auaxaic qareta'allipi, 'naapega quiyim ỹalat na llaalec chita'gue ne'qaañi, qaiyi chi nanoiquentac ileu.

20Ca' quesauajo na'xata' chaqaisaua huauguilo quiyim ne'qaañi so Moisés. Qam sojo noctoqui' ỹaatqajam lqo'itaxat ñi qota'olec, ca' saua leta'al cochiisapega quiyi la'aate' quesaua tres shiriguiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Qam co'na' ỹovirelec quiyim qaỹalat, ca anaco' aso llaale so nashi quiyi Egipto, ca ne'pala, ca iỹaaqain, ca 'ec nqai'en ca llaalec.

22Ca' quedajo so Moisés ỹaatqajam qaỹapaxaguinegue dá'ogue da na'deenaxanaxa quiyi Egipto, chaqai qai'neeta quesaxanaxaic quena' 'ue ỹa'xat chaqai quena' 'ue da ỹo'uet.

23Ca co'na' ỹovite' cuarenta ñaxari so Moisés, ca ỹahotaque ra'pichiu'oga so lauo' Israel laseripi.

24Ca' quiyi, ca 'uo' so iuane'ta Egipto le'ec ỹouaxantac so Israel le'ec. Ca' so Moisés quepaqataxanlec so Israel le'ec, ỹa'ue lovi', ca ỹalauat so Egipto le'ec.

25Ma' so Moisés 'neetapigui lauel queso lqaỹaripi Israel laseripi ỹa'den quiyim ñi qota'a ỹouen ma'le quiyim naqata'a so lauo', qam so'maxare se qaỹa'den.

26Ca' queca liỹa nete'e, so Moisés iuanejlgoto saua dos Israel lase' nco'uaatecta', ca ma' so'maxare ỹahotaque quiyim nemanata', ca 'naapegalo: “Qamiri, chaqaiqamiri nqaỹa', qam ¿chi'negue ma' nqa'viiñitecta'?”

27Qam só'maq qa'viita'pegue so liỹa ỹamaxañi so Moisés, ca' 'naapega: “¿Negue' ca ỹanagui quiyim qami' qarashi chaqai quiyim ỹa'ue ca lasauaxaset coqomi'?

28¿Vi'taque yalauachi aỹim qai'neeta, 'nejem scavit na' lauachi yi Egipto le'ec?”

29Ca co'na' 'xaỹa dajo so Moisés, ca 'eet, taigue yi 'laua leenaxat Madián. Ca' yi neeta'ñi, qam 'ec ca qom ỹoqa'a ca chicqa'gue. Ca' quiyi, ca 'on, ca 'vio' saua dos llaalqa.

30Ca co'na' ime' saua cuarenta ñaxari quiyim so Moisés hueetalec yi 'laua sqaica qom, sqoỹoqaque aso qa' ladocai leenaxat Sinaí. Ca' quiyi hua'ñi, ca qanachaxana queso chicqashiguim qota'a lelaatec, hueetaugui aso qo'paqo'lli' ỹaviquetaugui.

31Ca' so Moisés chalego le'laxa queda lauanaxanaxac. Ca' noquiiga'a, ỹahotaque quiyim ỹaatqajam ỹa'ajanta. Ca' quiyi, ca' 'xaỹa ñi qara'gaxala' qota'a, 'ne'teco'yi da la'qaatec:

32“Ỹim ná'maq ỹim qota'olec quesaua 'auaxaqa qata'alli' Abraham, Isaac, chaqai so Jacob.” Ca' so Moisés ỹaatqajam i'loxolqachit da lqolonaxa, ca' se ishit ra'ỹa'a.

33Ca' ñi qara'gaxala' 'naapego': “Naqachi' naua qapelachichi', ma' 'ue da lichic najo co'vi'sa'ñi 'laua ma' ỹalamaxaret.

34Ma' ỹim seuana da nqa'viic yi ỹalamqateripi neeta'ñi yi Egipto, sa'xaỹa da laualaxac. Ca vichiguiño' yinotegue'sop, sahotaque ñaqata'a. 'Anta, ma' selachitegue ma'le da Egipto.”

35Qam saua'maxare shi'co' se ỹa'maxarene' so Moisés co'na' qohinapega: “¿Nega'ỹo' ca ỹanagui quiyim qami' qarashi chaqai quiyim michiraque ca qarasauaxaset?” Qam ñaqaiyiita ñi qota'olec ila' quiyim nashi chaqai quiyim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ỹosouec so lauo' Israel laseripi, chaqai viichigui nqai'en co'na' nachaxan nqai'en so lelaatec chicqashiguim 'maqatougui aso qo'paqo'lli'.

36Ca' chaqaiso so Moisés so naqatec so 'auaxaic qareta'allipi na' neeta'ñi yi Egipto, chaqai chaqaiso so ỹo'uet ná'maq se qaiuanapega chaqai na netanqaipi co'na' neeta'ñi yi Egipto, chaqai co'na' ỹovita aso huaaxai, leenaxat Huaaxai Toc, chaqai co'na' ỹovita yi 'laua qaica qom chaqai quesaua'que saua cuarenta ñaxari.

37Chaqai chaqaiso so Moisés só'maq 'naapega so Israel llaalqaipi, 'naaco': "Ñi qota'olec nelatalo qamiri ma'le ca la'qaataxanqajnec, qam ca'maxare chi ralamaxarichii rqaỹahi, 'nejem aỹim na' yila'. Na'xaỹaxañiỹo' ma'le ca'maxare."

38Chaqaiso so Moisés so ỹalequetaugui so qomyipi na'le quiyi 'laua qaica qom, chaqai ỹalequetaho so chicqashiguim qota'a lelaatec na' retaqa caso qa' ladocai leenaxat Sinaí, chaqai saua 'auaxaqa qareta'al. Ca chaqaiso só'maq ỹacoñiguit da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ca ỹoviraqta'ogalo qomi'.

39Qam só'maq 'auaxaic qareta'allipi se na'xaỹaxana so Moisés, chaqaidaata quiyim se qaỹa'maxaringuit, ma' ỹahotaque pilegue da Egipto.

40Ca' qohinapega so Aarón: "Sahoqotaque quiyim 'viichi' caua qarashiilqa qota'olqa, qaiyi chaqaicaua caua qara'gaxalate'. Ma' se sa'deenaq ca 'neeto' ca Moisés cá'maq naqaterec qomi' na' senqata'ñi yi Egipto."

41Ca' so qomyipi ỹo'ueeto' so huaqui llaalec, ỹahotaque la'gaxala'. Ca co'na' ime, ca ralauataxanlec quená'maq chi laloipi, ỹa'ue lachitaxanataxanaxat quiyim ỹaanot so ladenqatec. Ca netoonta'pegue só'maq chi lo'ueenatec.

42Ca' quiyi, ca ñi qota'olec noỹootec queso qomyipi, ca ỹaxanegue quiyim ỹashiilatac nanchaqaina huo'ot na piguim. Qam chaqaida dá'maq 'au naneretañi quesauá'maq 'auaxaqa la'qaataxanqajanqa ñi qota'a, na' 'nerac: Qamiri Israel laseripi, quesauajo cuarenta ñaxari na' viita'ñi yi 'laua qaica qom, ¿'uo' ca qalohi lauachii, ca 'ỹaañiỹot aỹim quiyim rachitaxanataxanaxachii?

43'E', mesqaida, ta'ta'a 'xachitegueri' so qaỹauaaque lopele' so 'ñiỹac qota'olec, leenaxat Moloc, chaqai aso neuaqajñi so 'ñiỹac qota'olec Renfán, sauá'maq chaqaqamiri ro'ueenataxahi, viitaque quiyim nqouagaxaiñitacoto. Vichiguiño' aỹim nagui so'yiỹauec quena ñiita'ñi ra'aari, ca so'yiỹa'gue da pa'aauec queda lahi yi Babilonia.

44Quiyi 'laua qaica qom, ca saua 'auaxaqa qareta'al hueeto'oto so nopele' lodegaxat, ca' chaqaiso hueesaugui saua qaỹa'maxateta'pe lomalate' naua la'qaatqa ñi qota'olec. So nopele' co'na' ñi qota'olec ỹamaxalec quiyim ỹo'uet so Moisés, ca ỹadenaxachichigui cá'maq no'ueenataxac co'na' qaiuanaxanaxanegue so'maxare.

45Ca' sojo nopele' 'au ỹacoñiguit so 'auaxaic qareta'allipi, ca' queetagui sá'ogue chaqai sauá'maq liỹareta'pe so Josué qai'neeta ne'xatete' co'na' nenoxonda'a najo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

'laua. Qam najo 'laua neetalec so ỹoqa'a qomyipi ỹoreta'oguit, só'maq ñi qota'olec ỹo'daauec, ỹahotaque quiyim la'a' najo so 'auaxaic qareta'allipi. Ca' chaqaida 'neeta ỹovireta'guit so nashi David.

46Ca' sojo David ỹaatqajam qanqo'ta quiñi qota'a, ca so'maxare ỹahotaque quiyim ỹo'uet ca lauo' ñi qota'olec queso 'auaxaic qareta'a Jacob.

47Qam so llaalec Salomón chaqaiso' só'maq ỹo'uet ca lauo' ñi qota'olec.

48Qam quiñí'maq qota'olec ma' ỹaatqajam lodegaxat, ca' se ishit quiyim neetaugui ca 'imec, lo'ueenatec ca qom. Ma' 'naac só'maq letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a:

49Na piguim ñqa'xanqa' quiyim soiquentac ná'ogue, chaqai naua ipiaate' co'ueesalec na 'laua. Ca ¿nega'ỹo' ca 'neeta ca iuo' quiyim 'viichii? 'naac ñi qara'gaxala', loqo'm ¿negue' cá'maq hua'ñi cá'maq ỹa'maqachiguiñi ñco'matqa'?

50¿Se ỹo'ueenatco' ná'ogue ná'maq nanchaqaina?

51Ca so Esteban ñaqai queetalec 'neetapega so nashillipi: —Qam qamiri ỹaatqajam 'ñaaxai añi re'taxanatahi, chaqai se na'xaỹaxañii chaqai añi re'taxanatahi 'ec ná'maq se ỹauanapega ñi qota'olec. Chaqaidaata quiyim se remii npa'guiñita'pegue' ñi Espíritu Santo, chaqai 'ñiita so 'auaxaic qata'illipi.

52¿Nega'ỹo' ca quesaua qota'a la'qaataxanqajanqa se qaiqa'viỹa'gue queso 'auaxaic qata'illipi? Saua'maxare ỹalauate'o' sauá'maq ỹa'xatesa'guit da loviraxac só'maq ipacqajanchigui ỹo'uet da la'qaatec ñi qota'a. Ca nagui novi' so'maxare, ca qamiri chaqai coñijlec, lauachii.

53Qamiri co'na' coñiguit da nelaataxanaxaquipi chigoxochi'ot so chicqashiguim qota'a lelaatec, qam qamiri se na'xaỹaxañiỹa.

Na' qaỹalauat so Esteban

54Ca co'na' 'xaỹa dajo so nashillipi, ca' ỹaatqajam ro'o, ca mashic ỹa'que'ta na laqa', paguelec na lauel queso Esteban.

55Qam so Esteban no'qaachigui queso Espíritu Santo, ca co'na' ra'ỹaashiguim quena piguim, ca iuane'ta so lauaq ñi qota'a, chaqai so Jesús nachaatetañi queda loic ñi'maxare.

56Ca 'naaco': —¡'Ajñii! Seuana na piguim nauatetaugui, chaqai ñi ỹale llaalec pa'aata'gue da loic ñi qota'olec.

57Qam so qomyipi ỹapouo'guelo naua lque'laa, ỹaualqatagui, nelamaxaren, ca qai'guentau'a so'maxare.

58Ca qaỹaconeu'a, ca qaỹauegue'ogue da lahi yi na'a'. Ca' yi hua'ñi, ca' sá'ogue qainaq quena qa'. Qam sá'ogue só'maq ỹalequetau'a da nenaqsoxonaxac po'an ana lapooto, po'aana'ansopo' so ne'nec leenaxat Saulo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

59Ca co'na' ñaq qainaqatac so Esteban, ca nqouagaxaintac, 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala' Jesús, coñichiguit na ỹa'al.

60Co'na' ime, ca ỹa'yi'iñi naua le'cootal, ca ỹaualaq, nelamaxaren, 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', mesqo 'lliinchirapega da lasauaxaset na qomyipi. Ca co'na' copaachigui 'naac dajo, ca ileu.

Hechos 8

So Saulo rocanaxañigui só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec

1Ca' so Saulo ỹa'maxarenta quiyim qaỹalauat so Esteban. Ca nachinchigui so na'xa'a na' qaỹocanac ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec quiyi Jerusalén. Ca ná'ogue neuagaxatac, quepegueto naua 'lauari quiyi Judea chaqai yi Samaria. Nodaaterec saua Jesús lelaatqa no'ueendañi.

2Ca 'vio' saua ỹale' ỹaatqajam 'maxataxaraqa, queesalec ñi qota'olec, chaqaisaua sauá'maq ishiñiñi so Esteban, noỹenseguelec so'maxare.

3Qam so Saulo ñaq ỹocantac ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, ỹocane' naua na'aate', ỹahotaque naqata'a, nahoglenec na ỹalliripi chaqai ana 'aallipi, ca ỹauegueu'a añi ncoñiitaxanaxaqui.

Qaỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a quiyi Samaria

4Qam ná'maq mashic qaỹo'daauec quiyi Jerusalén, ỹa'xatesaco' quen da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quecanchaqa tátegue.

5Ca 'uo' so ỹale quesaua'maxare, leenaxat Felipe, co'na' ỹovita yi na'a' huaugui yi Samaria, ca ỹa'xatetac so Jesús só'maq nela' ñi qota'a quiyim ca'laqataxan.

6Ca' so qomyipi lapoỹata', sá'ogue ỹaatqajam na'xaỹaxane'ta da la'qaatec so Felipe, chaqai qaỹauanchigui na netanqaipi chaqai ná'maq se qaiuanapega ỹo'uet so'maxare.

7Ma' 'xoico' so qomyipi 'uo' na le'ec lecmaxaic, qam imeuec. Chaqai co'quena' inoxonec na ne'ec lecmaxaic, ca ỹaualqatagui. Chaqai 'xoic na se ra'ñiigue chaqai na 'iraiquipi qai'neeta imeuec.

8Vichiguiño' 'xoic da netoonaxac so qomyipi quiyi na'a'.

9Qam 'uo' so ỹale leenaxat Simón. So'maxare shi'co' quen quiyim ro'ueenataxantapega da lpi'xonqaishic quena' hueetau'a yi na'a', ỹayintac so qomyipi quiyi Samaria. Ma' nanequeteguelta' quiyim 'ue nqai'negue.

10Ca ỹaatqajam sá'ogue na'xaỹaxanta na cocho'qui' chaqai na paguec leta'allipi chaqai qohinaco' quen: —Najo ỹale ná'maq ỹaatqajam lodegaxat lquesaxanaxa ñi qota'olec.

11Ca ỹaatqajam qana'xaỹaxane'ta, ma' so'maxare shi'gom rayinaxantapega da lpi'xonqaishic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Qam co'na' so Felipe ỹa'xatetac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac
ná'ogue najo chaqai da leenaxat so Jesucristo, ca' huelec da na'qaatec so qomyipi.
Ca qanachilaxan na ỹalliripi chaqai na 'aallipi.

13Chaqai vire'ta so Simón na' ỹacoñiguit da na'qaatec qai'neeta qanachilaxan. Ca'
quiyi, ca liỹaategueñi so Felipe, chalego le'laxa quená'maq se qaiuanapegalo
leta'al chaqai quena netanqaipi qaỹo'ueetetac.

14Ca co'na' saua lelaatqa so Jesús neesa'ñi yi Jerusalén co'na' 'ue da la'xaỹaxague'
quiyim yi Samaria ỹacoñiguit da na'qaatec na qomyipi, huelec da la'qaatec ñi
qota'a, ca' qailate' queda so Pedro chaqai so Juan.

15Ca co'na' ỹovite' quiyi Samaria, ca nqouagaxaindelec só'maq mashic ỹacoñiguit
da na'qaatec, qaiyi icoñiguit ca Espíritu Santo.

16Ma' quesaua'maxare saqa'leca ca icoñiguit ca Espíritu Santo. Chaqaidaata
quiyim mashic qanachilaxan, qarachilaxanataxana da leenaxat so qara'gaxala'
Jesús.

17Qam co'na' so Pedro chaqai so Juan ỹashilerelec so qomyipi, ca ỹacoñiguit so
Espíritu Santo.

18Ca co'na' so Simón ỹauanchigui dajo quesaua lelaatqa so Jesús quena'
ỹashilerelec so qomyipi, ca ỹacoñiguit so Espíritu Santo, ca' ỹachaxanapeguema
so Pedro chaqai so Juan aso lam.

19Ca 'naaco': —Nañaañim aỹim qai'neeta dajo nquesaxanaxa, qaiyi quecá'maq
sashil-lec, ca qai'neeta ỹacoñiguit ca Espíritu Santo.

20Ca' so Pedro 'naapego' so Simón: —Qami' chaqai ana qadami' qui'sa'ñi',
ra'lliỹañi. Ma' 'ñi'sapega quiyim qarishiujnaxana ca lame ñi qota'olec.

21Caqami' sqaica quet cá'maq 'neeta quiyim vichirau'a dajo no'ueenataxanaxac,
ma' ñi re'taxanata'e' se nachiñiguit da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec.

22Lachi' dajo se no'uen caqami', ca repaquira'a, shiila'e' ñi qota'olec, sha'apiguito'
sqai caapeguem dá'maq ra'deenataxanaxaqui' hueetagui añi re'taxanata'e'.

23Ma' seuana quiyim no'qaachigui qami' quena rpa'guenaxanaxa'e', ca' na se
no'uen rcoñichisari'.

24Ca' so Simón 'naaco': —Nqouagaxaiñilec aỹim, shiilahi ñi qara'gaxala', qaiyi
sqaica ca taalec aỹim quená'ogue nataq qaỹa'xachim.

25Co'na' ime ca la'qaataxanaxague' saua lelaatqa so Jesús, chaqai quiyim
ỹa'xatesac da la'qaatec ñi qota'a, ca' lotqai ỹa'xatesac da no'uen na'xaỹaxac
quiyim so Jesús ca'laqataxan, queesagui naua na'aaterolqai' hueraugui yi 'laua
Samaria. Ca co'na' ime, ca' pile' queda Jerusalén.

So Felipe chaqai so ỹale na'gue da Etiopía.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Ca co'na' ncopa'gue dajo, ca 'uo' so chicqashiguim lelaatec ñi qara'gaxala' qota'a, 'naapego' so Felipe: —Ne'laxachirishiguim, ca' qui', 'itegue da 'guiñi, quirepegue' so nayic chicqau'a yi Jerusalén, taÿa'gue da na'a' Gaza. Ma' chaqaiso so nayic quiichigui yi 'laua qaica qom.

27Ca' so Felipe ne'laxashiguim, ima' eec. Ca co'na' queeta'gue so nayic, ca iuañi'chiguit so ÿale Etiopía le'ec. So'maxare ÿaatqajam lodegaxat neloxoÿaq, ma' reloqota'a ca lam aso nashi leenaxat Candace, na'ñi yi Etiopía. Sojo ÿale taico' da Jerusalén, ma' nqouagaxaintacot ñi qota'olec.

28Ca' so ÿale mashic pilegue dá'maq chi la'a', nqa'xantañi, neetañigui aso lahoglena, ca retaqateguelec aso lere hueetalgoto naua la'qaatqa so qota'a la'qaataxanqajnec, leenaxat Isaías.

29Ca' so Espíritu Santo 'naapego' so Felipe: —Nqo'ñiro, huaqaitero caso nahoglena.

30Ca co'na' nqo'neho so Felipe, ca 'qaatapego' retaqateguelec aso lere hueetalgoto naua la'qaatqa so qota'a la'qaataxanqajnec Isaías. Ca' so Felipe inato': —¿'Yiiñi' ná'maq taqaiseguelec?

31Ca' só'maq ÿale 'naaco': —¿Negue' quet cá'maq 'neeta quiyim sa'den, no'm qaica ca yapaxaguin? Ca ÿashiila so Felipe quiyim renojshiguim, huaqate'e' so'maxare.

32Yi hua'ño' yi retaqateguelec caso lere 'ne'teco'yi: Cajo ma'le 'nejem aca qagreta qaÿauegue'ga ca nalauatqa'; chaqai i'maqatam 'nejem ca qagreta llaalec quena' qanepetec, ca ÿaatqajam chaqai 'nejem so'maxare se ÿauachigui na lap quiyim ÿaualaq.

33Ÿaatqajam qaica ca 'negue nqohin, ca sqaica cá'maq 'neeta quiyim qaiqoshiilec. Ca' ¿nega'ÿo' ca ishit quiyim ÿa'xat ca 'neeta ca llaalqaipi so'maxare? Ma' qanaqata'a da nachaalataxac quena 'laua.

34Ca' so nelaatec inat so Felipe: —Ñaq qouaquiric, 'xachirim, ¿nega'ÿo' cá'maq cajo ÿa'xatetac so la'qaataxanqajnec ñi qota'a, chi na'xateteguelta', loqo'm 'ue ca liÿa?

35Ca' quiyi, ca so Felipe ÿachigoxotejlec yí'maq hua'ñi so nerec retaqateguelec so'maxare, ca ÿa'deenaxanaxanegue dá'maq no'uen na'xaÿaxac, ÿa'xateta'guit so Jesús.

36Ca co'na' ÿovijta yí'maq hua'ñi 'ue na huaxaÿaq, ca' so nelaatec 'naaco': —Quenajo 'ue na huaxaÿaq, ¿tegue' chi ÿa'maxaño' quiyim qayachilaxan?

37Ca so Felipe 'naapego': —Ajá'a, no'm ÿaatqajam vi'relec, ca ÿa'maqachiguiñi. Ca só'maq ÿale 'naaco': —Ajá'a, ÿaatqajam seuelec quiyim so Jesús chaqaiso só'maq llaalec ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Ca' relaataxanlec quiyim qoỹana'ñi aso nahoglena. Ca saua'que taringui yi huaxaỹaq, ca' so Felipe nachilaxan.

39Ca co'na' nenoxoñishiguim quiyi huaxaỹaq, ca so ne'Espíritu ñi qara'gaxala' i'xat so Felipe. Ca só'maq nelaatec tot liỹa iuana, qam ipaca qui'ñigui so nayic, netoontac.

40Qam so Felipe co'na' no'uen, qa' hueetaugui yi na'a' leenaxat Azoto. Ca' quiyi, ca' eec, queetagui na na'aateripi, ỹa'xatetac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, chi ỹovireta'a yi na'a' Cesarea.

Hechos 9

Qaỹadalaxat da no'ueenataxac so Saulo

(Hechos 22.6-16; 26.12-18)

1Qam ñaqaiso so Saulo queetalec quiyim ỹadentalec ná'maq huelec so qara'gaxala' Jesús. Vichiguiño' quepegue' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi,

2ca rashiilaxanaque aca lere lomalate da lo'ueenataxanaxac. Ca' eec, quepegue' yi na'a' leenaxat Damasco, quigui ana lapoonaxanaxaqui na judioipi, idaanaque na ỹalliripi chaqai na 'aallipi, ca' coñi' ná'maq queetalec da na'qaatec, nauegueu'a yi Jerusalén.

3Qam co'na' ñaqai queeta'gue so nayic, mashic ipalatau'a yi na'a' Damasco, ca ne'laqataxanchiguiñi chicqo'ot na piguim so 'ec ncoỹeraxanaxaqui lauaq quiyí'maq hueete'e so'maxare.

4Ca najño' so Saulo. Ca co'na' hueetañi quiyi 'laua, ca' 'xaỹaque so na'qaatec 'naaco': —Saulo, Saulo, ¿chi'negue ma' yocañi'sac?

5Ca' so Saulo renataxano': —Qami', ¿negue' aqami'? Ca só'maq na'qaatec 'naaco': —Aỹim Jesús, chaqaỹim ná'maq ỹim yocañi'sac. Chi nqa'viiñiseguelta', 'nejem ca nauegaxanaxala' tooro quena' ỹachaqata'piguit na lo'lo aca na'daxanqate.

6Ca' so Saulo i'loxoltari' quena lqolonaxa, ca 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala' Jesús, ¿nega'ỹo' cá'maq vi'saque so'uet? Ca' so qara'gaxala' 'naapego': —Ne'laxachirishiguim, ca quirepegue' yi na'a'. Ca' quiyi, ca qohiñirapegaxaua' quecá'maq 'viichi'.

7Ca sauá'maq ỹale' liỹareta'pe so Saulo ỹaatqajam no'chi'. Ma' 'qaasapega só'maq na'qaatec, qam qaica ca iuanta.

8Ca' quiyi, ca ne'laxashiguim so Saulo. Qam co'na' ỹauachiguilo naua nqote', ca se neuanñi. Vichiguiño' qaicona ada laua, ca qaỹauegueu'a yi Damasco.

9Ca' yí hueetau'o' tres na'xata', se neuanñi chaqai se que'e chaqai qaica ca ni'chigui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10'Uo' so ỹale shi'gom ỹacoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi Damasco, leenaxat Ananías. Ca chaqaiso' só'maq so qara'gaxala' nachaxana queso leuanaxanaxac, ca 'naapego': —¡Ananías! Ca' so'maxare saato': —¿Negue' ca, qami' ỹa'gaxala'?

11Ca' so qara'gaxala' 'naapego' so Ananías: —Ne'laxachirishiguim, ca quirepegue' so nayic, leenaxat Ỹalamqata. Ca ma' vichita yi la'a' ca Judas, ca nataxañiraque ma'le ca ỹale, leenaxat Saulo, chicqa'gue da na'a' Tarso. Ma' ñi'maxare nqouagaxaintac.

12Ca 'uo' so leuanaxanaxac, iuana so ỹale leenaxat Ananías quiyim inoxoneu'a, ca co'na' ỹashil-lec ñi'maxare, ca lotqai liỹa neuanñi.

13Ca co'na' 'xaỹa dajo so Ananías, ca 'naaco': —Qami' ỹa'gaxala', mashic 'xoic na ỹa'xaỹaxac quecajo ỹale chaqai quená'ogue ná'maq ỹo'ueetetac se ỹa'maxañi queda Jerusalén quená'maq huelec qami'.

14Ca' nagui nanaiquenajo ne'xateta so lere hueetalec na la'qaatec na lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim i'xat ná'ogue coñi' ná'maq ỹouentac da qadeenaxachi' quena' nqouagaxain.

15Qam ñi qara'gaxala' 'naapego' so Ananías: —Mo'e', ma' ica'acsec ñi ỹale quiyim ỹa'xat da ỹeenaxat quená'ogue nanchaqaina ỹoreta'oguit qomyipi, chaqai quena lashillipi, chaqai vire'ta quena Israel laseripi.

16Ỹim sachaxanem ma'le ñi'maxare quiyim ỹovirau'a 'xoic ca le'xoric souetapigui aỹim.

17Ca' so Ananías quepegue' ca na'a' neeta'ñi so Saulo. Ca co'na' inoxono, ca ỹashil-lec quenaua lqai'laqate' so'maxare. Ca 'naaco': —Qami' ỹaqaỹa Saulo, ñí'maq qara'gaxala' Jesús, ñí'maq nachaxano' qami' na' naquisa'gue na nayic, chaqaiñi ñí'maq nelata ỹim aqami', qaiyi liỹa neuañiriñi chaqai qami' no'qaachigui nqohin ma'le queca Espíritu Santo.

18Ca' quiyi, ca 'vio' saua nachiñi quenaua nqote' 'ec leso, ca lotqai liỹa neuanñi. Ca' quiyi so Saulo ne'laxashiguim, ca' qanachilaxan.

19Co'na' ime, ca' que'e, ca lot rapil liỹa da lquesaxanaxa. Ca 'vio' saua na'xata' neetauguilo saua mashic iconchiguit da na'qaatec nera'ñi yi Damasco.

So Saulo ỹa'xatetac da na'qaatec quiyi Damasco

20Ca co'na' ncopa, ca so Saulo lotqai ỹa'xatetac da na'qaatec, hueetau'a ana lapoxoqui na judioipi, ỹa'xatetac so Jesús ỹaatqajam chaqaiso so llaalec ñi qota'olec.

21Ca ná'ogue ná'maq na'xaỹaxantapega so'maxare ỹaatqajam 'xoic da le'laxa, ca 'neraco' quen: —¿Mesqaido' dajo ỹale dá'maq rocanaxantapigui na neeta'ñi yi Jerusalén ná'maq ỹouentac da leenaxat so Jesús quena' nqouagaxain? ¿Mesqaido'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

dá'maq qai'neeta naiquenajo ma' ỹahotaque quiyim coñi' na'maxare, ca ỹauegueu'a yi lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi?

22Qam so Saulo lama'xa ra'qaataxan, noquiiquetauec da lquesaxanaxa, ichoxotetac so Jesús quiyim chaqaiso só'maq qaỹa'xateta'guit nashi nca'laxaqui, chi ỹovireta'a tot ỹa'den ca 'neeta so judioipi na'ñi yi Damasco.

So Saulo qohit queso judioipi

23Co'na' 'vii saua na'xata', ca' so judioipi na'deenta', ỹahotaque quiyim ỹalauat so Saulo.

24Qam so'maxare 'uo' ca ỹa'ue la'xaỹaxac, ca ỹa'deeno'. Ma' quiyi na'xa'a chaqai yi pe saua'maxare nauaanta'pe naua lasomi' ñiguerec quiyi na'a', ma' qaỹahotaque qaỹalauat so'maxare.

25Qam sauá'maq mashic shi'gue ỹaconchiguit da na'qaatec queca pe qaỹa'uo' aso canasto late'ogue', 'vii lequeete', ca qaillaañigui so Saulo, ca qaipa'xanauec queda lahi, ca quiichi'ñigui nqohin so lquepaxaset yi na'a'. Ca' da 'neeto' quiyim qohit.

So Saulo hueetau'a yi Jerusalén

26Qam so Saulo co'na' ỹovira'a yi Jerusalén, ỹahotaco' lapoouo quesó'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec. Qam sá'ogue qano'cha'a, ma' se qoyiuelec quiyim shi'co' ỹacoñiguit da na'qaatec.

27Qam so Bernabé ỹauego, ca ichoxotema saua lelaatqa so Jesús. Ca' ra'qaataxanema quecá'maq 'neeto' so Saulo co'na' iuana so qara'gaxala' Jesús queso nayic, chaqai dá'maq 'neeto' so qara'gaxala' na' retaxaỹa'pegue', chaqai dá'maq 'neeto' da letaxaỹaxac so Saulo quiyim ỹaatqajam qaica ca no'chaaque ỹa'xatetac da leenaxat so Jesús na' hueeta'ñi yi Damasco.

28Ca' quiyi, ca so Saulo na'ñi yi Jerusalén, ca ỹalequetauguilo' quen saua'maxare.

29Chaqai qaica ca no'chaaque quena' ỹa'xat da leenaxat so qara'gaxala'. Na'qaataxanta'pegue' chaqai retaqata'guit na judioipi ná'maq ỹa'xate' naua la'qaatqa na griego. Qam sojo qomyipi idaantaco' quen ca la'maqa' quiyim ỹalauat so Saulo.

30Qam co'na' ỹa'den dajo so nqaỹaripi, ca qai'xat so Saulo queda Cesarea. Ca' quiyi, ca qailategue da Tarso.

31Ca 'uo' da la'maxa ná'ogue ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec neetalgoto naua 'lauari quiyi Judea, chaqai yi Galilea, chaqai qai'neeta yi Samaria. Ca na'maxare noquiiquetauec da lquesaxanaxa, chaqai ỹa'maxate'tegue ñi qara'gaxala', chaqai quedá'maq lotaanaxanaxac so Espíritu Santo. Ca noquiiquetauec ná'maq icoñiguit da na'qaatec.

Qaỹomatec so Eneas

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

32Ca co'na' so Pedro ỹouootegueri', ra'pichitapega so nqaỹaripi, chaqai qai'neeta ra'ajnaxanalo saua mashic iconchiguit da na'qaatec nera'ñi yi Lida.

33Ca' quiyi, ca iuanejlco' ca ỹale leenaxat Eneas hueetalco' ca lacanec ocho ñaxari, ma' se ra'ñiigue.

34Ca' so Pedro 'naapego': —Eneas, Jesucristo romachirec nagui. Ne'laxachirishiguim, nañireta' na qacanqui'. Ca' so Eneas chaqa'ma' ne'laxashiguim.

35Ca qaiuanchigui quesá'ogue só'maq qomyipi na'ñi yi Lida chaqai na na'ñi yi 'laua leenaxat Sarón. Ca ỹalate' naua ñaua'pe lpi'ỹaxaco, ca' quelec so qara'gaxala' Jesús.

Liỹa nca'leuec nqohin aso Dorcas

36Ca' quesaua na'xata' 'uo' aso mashic shi'gom ỹacoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Jope, leenaxat Tabita. Dajo neenaxat quenaua griego la'qaatqa 'naac: Dorcas (dajo 'naac: qagreta neuec). Aso 'aalo co'na' ñaqa 'ue 'xoic da lotaanaxanaxac, ỹotauantac ná'maq 'ue na louenaxanaxa.

37Qam quesauajo na'xata' so Dorcas ralolo', ca ileu; ca co'na' ime qaiquiỹo, ca qaillaugui ca 'imec pa'aashiguim.

38Yi Jope sqoỹaqaque quiyi Lida yí'maq neeta'ño' so Pedro. Ca co'na' so qomyipi ỹa'den so'maxare quiyim neeta'ñi yi Lida, ca' qailate' saua dos ỹale' quiyim 'nerapega chaqa'ma' eec, quepegue' yi Jope.

39Ca' so Pedro queguelo saua'maxare. Ca co'na' ỹoviro, ca qaỹavicshi'ma cá'maq shi'co' qaillaugui pa'aashiguim 'imec. Ca sá'ogue so pa'ỹellipi noỹentagui, lapoỹaho, ca qaỹachaxantapeguem na loxoquiripi chaqai na lamaxaquiripi ná'maq lo'ueenatqaipio' aso Dorcas co'na' ñaq nca'leetauec.

40Ime, ca' so Pedro inoxonaqtec sá'ogue so qomyipi. Ca ỹa'yi'iñi naua le'cootal, ca nqouagaxain. Ime, ca ra'iitalec aso 'aalo shi'gue ileu. Ca 'naapego': —Tabita, ne'laxachirishiguim. Ca so'maxare chi naviqueterec naua nqote', ca co'na' ra'i'tot so Pedro, ca' nqa'xanñi.

41Ca' so'maxare ỹacona ana laua, ca navicshiguim. Ime, ca roỹaxane'oga so nqaỹaripi chaqai so pa'ỹellipi, ca ỹachaxanem, qam mashic nca'leetauec aso'maxare.

42Ca' ỹa'den dajo yá'ogue yi na'ñi yi na'a' Jope, ca 'xoic na huelec so qara'gaxala' Jesús.

43Ca' so Pedro ỹa'vii na'xata' neeta'ñi yi na'a', neeta'ñi yi la'a' so loshicmaxa lo'o, leenaxat Simón.

Hechos 10

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So Pedro chaqai so Cornelio

1'Uo' so ỹale leenaxat Cornelio na'ñi yi Cesarea. So'maxare nouaataxanaq lashi,
reloqota'a so cien nouaataxanaq qaỹamata'gue Italia laseripi.

2So ỹale chaqai sá'ogue so lauo' laseripi ỹaatqajam huelec ñi qota'olec, chaqai
no'cha'a ñi'maxare. Chaqai 'xoico' quen ana ỹaan lam, lotaanaxanqate quena
judioipi, chaqai se neme nqouagaxaintacot ñi qota'olec.

3'Uo' so na'xa'a mashic rashiiñi aso ra'aasa, ca 'uo' so leuanaxanaxac, iuano' so
chicqashiguim qota'a lelaatec inoxonou'a quiyi neeta'ñi. Ca 'naaco': —¡Cornelio!

4Qam so Cornelio chi ra'iito'oto' so nelaatec chicqashiguim, ma' 'xoic da
lqolonaxa, chi nacantauco' quiyim inat: —¿Negue' ca, qami' ỹa'gaxala'? Ca' so
nelaatec 'naaco': —Ñi qota'olec ỹacoñiguit da nqouagaxainaxaqui' chaqai da
'ñiisari' quena' tauañi' ná'maq 'ue louenaxanaxa.

5Vichiguiño' 'maxaraic quiyim 'viichi' caua relaataxahi' taategue da na'a' Jope,
i'guenda'a ca ỹale dos leenqate' Simón Pedro.

6Cajo Simón Pedro neeta'ñi yi la'a' ca leenqashaxaua Simón, loshicmaxa lo'o, yi
la'a' neeto'ot na laseego aso huaaxai. Ca ca'maxare ra'qaataxanem qami' ma'le
quecá'maq 'viichi'.

7Ca co'na' eec so qota'a lelaatec retaqata'pegue', ca' so Cornelio roỹaxanalo saua
dos lelaatqa chaqai so nouaataxanaq le'ec. Sojo ỹale mashic shi'gom icoñiguit da
na'qaatec chaqai npe'eet ma' qamaxaraic.

8So Cornelio ỹaatqajam ra'qaataxane'tema quedá'ogue dajo, ca ilate' queda Jope.

9Ca' queso liỹa na'xa'a co'na' ñaqai queesa'gue so nayic co'na' mashic ipalasau'a
yi Jope, ca' so Pedro taashi'ma ca pa'aashiguim queca 'imec, ca' nqouagaxain,
mashic na'xa'a lavinñi.

10Ma' ỹaatqajam 'xoic na lqopaaxa, ca' ỹahotaque quiyim que'e. Qam ñaq
qaỹo'ueetetac so loq, ca' 'uo' so lauanaxanaxac,

11quiyim 'eco' qaỹauachigui na piguim, ca' 'uo' so chicqo'ot 'ec nepo' lodegaxat,
taata'ña yi hueeta'ñi so Pedro, qaicoñireta'ta' naua cuatro lasoguel.

12Ca' sojo 'ec nepo' 'uo' na hueeta'ñigui ỹoreta'oguit iseripi. 'Uo' na cuatro
lapiaate', chaqai nanaic, chaqai ná'ogue na ỹo.

13Ca' so Pedro 'xaỹaco' so na'qaatec, 'naaco': —Pedro, nachaachiriñi, vite ca
lauachi' quena iseripi, ca' 'qui'.

14Ca' so Pedro 'naaco': —'E', qami' ỹa'gaxala', se ỹauanapega sa'ic ca qohinac
napio'o, loqo'm ca se qaỹa'ic.

15Ca' so na'qaatec liỹa pilalec quiyim qohinapega: —Sqai 'ñirac napio'o cá'maq
mashic co'taxat ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' sojo na'qaatec tres pilalec quiyim 'naac dajo, ca' quiyi, ca so 'ec nepo' pilshiguim quena piguim.

17Ca' so Pedro ñaq ra'deenataxantac negue' ca 'neeto' so lauanaxanaxac, ca ỹovirero quiñi lasom saua ỹale' nelaatqa so Cornelio, renataxansaque ca la'a' so Simón.

18Ca co'na' ỹovirero ca nelamaxarene' renataxanta'pe no'm 'ue ca ỹale neeta'anyi leenaxat Simón Pedro.

19Qam so Pedro ñaq ỹa'deentapega so lauanaxanaxac, ca' so Espíritu Santo 'naapego' so'maxare: —'Ajñii', tres daua ỹale' idaansaque qami'.

20Ne'laxachirishiguim, renochirec, ca' quiteguelo, qaica huapigui qavilli', ma' chaqaỹim ñilate'.

21Ca' renoteco' so Pedro quiyi hueese'e saua ỹale' lelaatqa so Cornelio, ca 'naaco': —Chaqaỹim ná'maq qamiri daañitaque. ¿Negue' cá'maq 'neeta quiyim novirii?

22Ca' saua'maxare 'neraco': —Nelate' qomi' ñi nouaataxanaq lashi Cornelio. Ñi'maxare ỹaatqajam huagaxaraic ỹale chaqai ỹaatqajam ỹa'maxate'tegue ñi qota'olec, vichiguiño' ná'ogue na judioipi ỹaatqajam lauochaxat chaqai lqo'itaxat ñi'maxare. Ma' 'uo' so chicqashiguim qota'a lelaatec 'naapega ñi Cornelio quiyim relaataxana qami' quiyim quirepegue' yi la'a', ca' ñi'maxare na'xaỹaxana ca ra'qaataxanaxaqui'.

23Ca' so Pedro la'qarañi nqai'ne' saua'maxare queso pe. Ca' queso liỹa nete'e, ca so Pedro liỹa' saua'maxare, ca 'vio' saua mashic ỹaconchiguit da na'qaatec, coỹaataxane', nera'ñi yi Jope.

24Ca' queso liỹa na'xa'a co'na' ỹovirera'a yi Cesarea yí'maq neeta'ñi so Cornelio, rauaanaxantac, 'xoico' so lapoota'guit queso chi lauo' laseripi chaqai so namigollipi só'maq ỹa'uo' la'xaỹaxac.

25Ca co'na' ỹoviro so Pedro queca na'a', ca' so Cornelio ca'guit, ca ỹa'chi'iñi naua le'cootal, ỹahotaque nqouagaxainot.

26Qam so Pedro ỹaconsop, ca 'naapego': —Nachaachiriñi, ma' ỹim qom, shinta maqami'.

27Ca co'na' so Pedro ñaq retaqata'pegue' so Cornelio, ca inoxono queca 'imec, ca iuanejlec so 'xoic qomyipi lapoota'ta'.

28Ca' so Pedro 'naapego' so qomyipi: —Qamiri 'yiiñita queca judío le'ec qaỹapaxaguinegue quiyim ỹaatqajam se qaỹashiñiguit quiyim ỹalequeta'guit ca ỹoqa'a qomyipi loqo'm inoxonougui ca lauo'. Qam ñi qota'olec yapaxaguinegue quiyim sqai shinapega napio'o loqo'm se no'uen canchaqaica qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Vichiguiño' na' qaroỹaxañiua', chaqa'ma' qaica ca shinac, ñanac. Ca' nagui sahotaque sa'den negue' ca 'neeto' quiyim ỹaxañiua'.

30Ca' so Cornelio 'naaco': —Mashic cuatro na'xata' nagui, 'nejem nagui chaqaiyi yi ñiichi'ñi añi ra'aasa quiyim aỹim senta'ñi na ỹa'a', ñqopaaqachitetac, so'ueetetac yi qouagaxainaxac quiyi vit. Ca' queca na'le, ca seuana so ỹale ỹaatqajam qashilgue' saua loho.

31Ca 'naapiguiỹa': “Cornelio, ñi qota'olec 'xaỹa da nqouagaxainaxaqui' chaqai ỹo'leenta'a da rqouagaxa'e' quena' tauañi'sac ná'maq 'ue na louenaxanaxa.

32Laataxañita ca ỹale dos leenqate' Simón Pedro, neeta'ñi yi na'a' Jope, neeta'ñi yi la'a' ca liỹa Simón, loshicmaxa lo'o, ñi lauo' neeto'ot yi lqodoc aso huaaxai. Ca ma' novi', ca 'ue ca ỹa'xat caqami'.”

33Ca vichiguiño' chaqa'ma' selaataxane quiyim qoyique qami'. Ca' nagui chalego la'maxa quiyim nanaqui'o'. Ca' nagui qomá'ogue seuqate'e najo reloqota'ñi ñi qota'olec. Ma' qomi' sahoqotaque quiyim ña'xaỹaxanaxa qami' quecá'maq ỹaanem qami' ñi'maxare quiyim 'qaataxañitema qomi'.

Da letaxaỹaxac so Pedro co'na' hueeta'ñi yi la'a' so Cornelio

34Ca' so Pedro co'na' retaqa, 'naaco': —Nagui, ca' sa'den quiyim llic quiñi qota'olec se nca'aatagui na qom.

35Qaidaata quiyim icoñiguit canchaqaica qom quena 'laua cá'maq ỹa'maxate'tegue ñi'maxare chaqai ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi.

36Ñi qota'olec retaqaugui so llaxataxaipi so Israel, ỹa'xateta'guit da neuagaxa ỹachigoxochichigui so Jesucristo, ma' só ná'ogue na qom la'gaxala'.

37Co'na' ime da la'qaataxanaxac so Juan chaqai da lachilaxanataxanaxac, chaqai qai'neeta 'yiiñita da chi lo'ueenataxanaxac so Jesús, chicqochi'ñi yi Galilea, ca chi ỹovireta'ogalo naua'que naua 'lauari neetalgoto na judioipi.

38Chaqai 'yiiñita quiyim ñi qota'olec ỹaanem so Jesús Nazaret le'ec da lquesaxanaxa so Espíritu Santo, chaqai ỹo'ueetetac da no'uen, chaqai ỹomatec ná'ogue na 'xoic na le'xoric qaipataqatañi queda lquesaxanaxa so na'ỹaapec. Dajo ishit ỹo'uet so Jesús, ma' ñi qota'olec liỹaatac so'maxare.

39Ca' qomi' qomá'ogue seuanqatalec ná'ogue ná'maq ỹo'uet so Jesús cana' queeteguelec yi na'laua na judioipi chaqai quiyi na'a' lodegaxat Jerusalén. Ca ime, ca' qaỹalauat, qoỹanashiguim queso npatenaxala'.

40Qam ñi qota'olec liỹa nca'leuec nqai'en na' ỹovirerec saua tres na'xata', ca lotqai liỹa nachaxanalo qomi'.

41Qam mesqai ná'ogue na qom nachaxana; qoqometa, ma' qomi' shi'gue lca'acse' ñí'maq qota'olec quiyim sa'xataq dá'maq qarauanaxanaxac, ma' qomi' qarqui'ỹaxaua chaqai qane'taxaua na' ime liỹa nca'leuec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

42Chaqai qarelarelec quiyim sa'qaataxanaxaugui na qomyipi quiyim sa'xataq quiyim chaqaiso só'maq ñi qota'olec ỹanagui quiyim imit ma'le na lasauaxaset ná'maq nca'leetauec chaqai na ileu.

43Chaqai qai'neeta shi'gue sá'ogue so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a ỹa'xateta'guit so Jesús, quiyim 'naac ná'ogue ná'maq huelec so'maxare, ca' qaỹapalaxate' caua lasauaxasete', ỹachigoxochichigui da leenaxat.

So mesqai judioipi ta'ñigui so Espíritu Santo

44Ca co'na' ñaq retaqatac so Pedro, ca novi'o' so Espíritu Santo, ca taalec sá'ogue so qomyipi na'xaỹaxantapega da na'qaatec.

45Ca só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec judioipi nauegaxauaripi so Pedro ỹaatqajam chalego le'laxa quiyim so Espíritu Santo qai'neeta qoỹaanem na mesqai judío.

46Ma' 'qaatapega ỹoqa'alo naua na'qaatqa ỹa'xate', chaqai imaqachintac ñi qota'olec.

47Ca' so Pedro 'naaco': —¿Negue' quet ca 'neeta quiyim se qanachilaxan najo qomyipi quiyim mashic icoñiguit so Espíritu Santo, 'nejme' qomi'?

48Ca relaataxanlec quiyim qanachilaxan, quiichigui nqohin da leenaxat so Jesucristo. Co'na' ime, ca' qaỹashiilo'ot so Pedro quiyim ỹa'vii na'xata' ỹalequetauguilo saua'maxare.

Hechos 11

So Pedro richoqotaxan queso shi'gue ỹacoñiguit da na'qaatec quiyi Jerusalén

1Ca' saua lelaatqa so Jesús chaqai só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, só'maq neeta'ñi yi 'laua leenaxat Judea, 'uo' da la'xaỹaxac quiyim qohinac qai'neeta na mesqai judío le'ec huelec da la'qaatec ñi qota'olec.

2Ca co'na' so Pedro pilegue da Jerusalén, ca qaỹoviraqta'a quena judioipi ná'maq 'naac qaỹa'ue ca netanec na mesqai judío.

3Qohinapego': —¿Chi'neco' ma' quirepegue'o' na mesqai judioipi, chaqai qui'ire'e' na'maxare?

4Ca' so Pedro ra'qaataxan, ỹachigoxochichi'ñi ỹa'xat dá'ogue dá'maq 'neeto' ca no'ueenataxanaxac. Ca 'naaco':

5—Aỹim seueta'ñi na'le yi na'a' Jope, ca ñqouagaxaintac. Ca 'uo' so iuanaxanaxac, seuañi'chiguit so 'ec nepo' lodegaxat nqo'neetañi, chicqo'ot na piguim, naata'ña yi seuete'e, qaicoñireta'ta' naua cuatro lasoguel.

6Ca' na' ỹaatqajam ya'iichiguiñigui, sahotaque quiyim ỹaatqajam seuana, ca seuana na iseripi cuatro lapiaate', chaqai na li'yaqtaxaic, chaqai na nanaic, chaqai na ỹo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca 'ue so na'qaatec sa'xaỹaque, 'naapiguiỹa': “Pedro, ne'laxachirishiguim, vite ca lauachi' quena'maxare, ca' 'qui'.”

8Qam ỹim shinac: “'E', qami' ỹa'gaxala', ma' se ỹauanapega sa'ic cá'maq qohinac napio'o, loqo'm ca se qaỹa'ic.”

9Ca' so na'qaatec chicqo'ot na piguim liỹa 'naapiguiỹa': “Se ỹa'maxañi quiyim 'ñirapega napio'o ca mashic co'taxat ñi qota'olec.”

10Sojo na'qaatec tres qaỹopilalec. Ca' quiyi, ca sá'ogue pilot nqohin na piguim.

11Ca' quiyi, ca 'vii saua tres ỹale', ỹovirero quiyi na'a' senta'ñi, nelaatqa, chicqosa'gue da Cesarea, i'guenda'a aỹim.

12Ca' ñi Espíritu Santo yila' quiyim iỹaata'pe, qaica ca huapigui iuel. Chaqai qai'neeta quetegue aỹim nauajo seis qarqaỹa'. Ca qomá'ogue senoxonaxaugui ñi lauo' ñi ỹale.

13Ca' ñi'maxare ra'qaataxanoxoua' queda lauanaxanaxac hua'ño' yi la'a'. Co'na' iuana so chicqashiguim qota'a lelaatec nachaatetañi. Ca' ca'maxare 'naaco': “Lachi' caua ỹale' queda na'a' Jope, ỹaxañita ca ỹale dos leenqate' Simón Pedro.

14Ca' ca'maxare ma'le 'ñirapegaxaua' quecá'maq 'ñitetegue quiyim rca'llirec qami' chaqai ná'ogue na qachaalaxai'pi.”

15Ca na' ỹim setaqa, ca' so Espíritu Santo ta'ñigui so qomyipi, 'nejme' qomi' nallaqai chita'gue.

16Ca' quiyi, ca' so'leente'te da la'qaatec so qara'gaxala' Jesús cana' 'naac: “Ỹaatqajam llic quiyim so Juan rachilaxanataxañigui na huaxaỹaq, qam qamiri qanachilaxanguilo ma'le ca Espíritu Santo.”

17Ca' no'm ñi qota'olec ỹaanem so Espíritu Santo yijo qomyipi sqai judioipi, 'nejem qomi' na' nañaanoxoroma na' qomi' seuaqlec so qara'gaxala' Jesucristo, ca ¿negue' quet aỹim quiyim sanaxat da lo'ueenataxanaxac ñi qota'olec?

18Ca co'na' so nqaỹaripi quiyi Jerusalén 'xaỹa dajo, ca' sá'ogue i'maxañi, ca imaqachintac ñi qota'olec. Ca 'neraco': —¡Ca chaqaido' quiyim ñi qota'olec ỹa'ue ca ledaaqa' quiyim na mesqai judío netacocha, ca'ahi naua no'ueenataxaco, qaiyi 'ue ca lca'laxa sqaica lqodoc!

Ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyi Antioquía

19Ca co'na' qaỹalauat so Esteban, ca' qai'neeta qarocanaxañigui so liỹaripi só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, ca 'uo' na 'eet, i'guenegue da Fenicia, Chipre chaqai da Antioquía. Ca' na' ỹovire'ogalo naua 'lauari, ca qaỹa'xat da na'qaatec, qam qanodaqajantec na judioipi, ca le'en na liỹa qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Qam 'uo' na mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, chicqa'gue da Chipre chaqai da Cirene, ỹovirera'a yi na'a' Antioquía. Ca ỹoviraqta'ogalo naua na'qaatqa na sqai judioipi, qaỹa'xatetac so qara'gaxala' Jesús.

21Qam da lquesaxanaxa so qara'gaxala' hueeto'oto saua'maxare, ca vichiguiño' 'xoic na ỹalat ná'maq shi'gue lpi'ỹaxac, ca' huelec so qara'gaxala' Jesús.

22Ca co'na' 'ue da la'xaỹaxac so mashic huelec da na'qaatec neeta'ñi yi Jerusalén, ca qaila' so Bernabé quiyim taigue da Antioquía.

23Ca co'na' ỹovi' so Bernabé, ca' iuana quiyim ñi qota'olec ỹaanem da la'maxa so qomyipi, ca so'maxare qai'neeta 'xoic da netoonaxac. Ca' qata sá'ogue so'maxare quiyim sqai ỹaxanñi ỹa'deentapega ñi qara'gaxala' Jesús.

24Ma' so Bernabé ỹaatqajam huagaxaraic ỹale chaqai no'qaachigui queso Espíritu Santo chaqai queda lpi'ỹaxac. Ca' queda, ca 'xoico' na laueguec, taỹot nqai'en so qara'gaxala'.

25Ca co'na' ime dajo, ca' so Bernabé taigue da Tarso, idaanaque so Saulo. Ca co'na' ỹanata, ca ỹauec, taategue da Antioquía.

26Ca 'óna ñaaxa nera'ñi, ỹalequesaugui so mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, rapaxaguinataxanta'pe quena qom. Ca chicqochi'ño' yi Antioquía na' 'au qaỹa'ue da leenaxat ná'maq ỹacoñiguit da na'qaatec, qoỹanegue Cristo nalliripi.

27Ca' quesauajo na'xata', ca 'vio' saua letaxaỹaxanqajanqa ñi qota'a, chicqora'ñi yi Jerusalén, taategue da Antioquía.

28Quesaua'maxare 'uo' so ỹale leenaxat Agabo, nachajñi, qailligui lauel queso Espíritu Santo quiyim ỹa'xata'guit naata so ỹaatqajam lodegaxat nqopaaxa. Qam llic, ma' dajo ỹovirelec quiyim ipaquichigui na' neetaho so nashi quiyi Roma, leenaxat Claudio.

29Ca' so mashic ỹacoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Antioquía ỹa'uo' aso lotaanaxanqate queso nqaỹaripi neeta'ñi yi Judea, qam cá'maq chaqa taachi'ñi ishit ỹaan queca 'óna.

30Ca' chaqaida qohine'tegue, ca' qaila' aso napoonecse quecaua na'gaxalate' neesa'ñi yi Judea. Sojo notaanaxanqate ỹodo' so Bernabé chaqai so Saulo.

Hechos 12

Qaỹalauat so Jacobo chaqai qaicoñi' so Pedro

1Ca' quesauajo na'xata' co'na' so nashi leenaxat Herodes rocanaxañigui ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec.

2Relaataxanlec quiyim qaỹalauat so Jacobo, lqaỹa so Juan, qaỹoda'a na lecat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ca co'na' retan dajo quiyim ỹa'maxarenta na judioipi, ca qai'neeta relaataxanlec quiyim qaicoñi' so Pedro. Ca co'na' 'ue dajo hueetouguilo' saua na'xata' napoxoqui' quena' qaỹa'ic na pan qaca aca lalequete.

4Ca co'na' ime quiyim qaiconlec so Pedro qaicoñi', ca' so Herodes relaataxanlec quiyim qoỹanaugui añi ncoñiitaxanaxaqui late'ogue'. Chaqai ỹa'uo' so lapoonta' dieciseis nouaataxanaq, ca ỹasectaqchigui cuatrotac nqai'en quenaua laloqote' quiyim ỹovirelec qareloxoỹa'a so'maxare. Ma' da la'deenataxanaxac so Herodes quiyim ma' ime so nemaqachic, ca' qanaqatec so Pedro quiyim qaichoxotem ná'ogue na qomyipi, ca qaỹalauat.

5Ca' so Pedro ỹaatqajam qareloxoỹa'a cañi ncoñiitaxanaxaqui late'ogue' qoỹantaugui, qam só'maq shi'gue ỹacoñiguit da na'qaatec lama'xa ỹaatqajam nqouagaxaintalec so'maxare quiñi qota'olec.

Ñi qota'a ỹosou'a so Pedro cañi ncoñiitaxanaxaqui

6Ca' queso pe pa'aata'guit so na'xa'a laloqojnec so Herodes quiyim qaỹaueguec so Pedro, qailoxoỹaxañiguit so qomyipi. Ca' laqatam so Pedro, hueetanguilo saua dos nouaataxanaq lase', qaicoñiretam quesaua dos caréna. Chaqai 'vii saua liỹa' nouaataxanaq lase' nauaansac ñi lasom reloqosa'a añi ncoñiitaxanaxaqui.

7Ca chi re'laqataxanto ỹoviro so chicqashiguim qota'a lelaatec. Ca' ñi ncoñiitaxanaxaqui richiitougui nqai'en. Ca' so nelaatec ipootau'a na lahi so Pedro, ca neloxotec, ca 'naapego': —Chaqa'ma' ne'laxachirishiguim. Ca' saua caréna nalaqachiriñi sauá'maq neetaguilo naua lqai'laqate' so Pedro.

8Ca 'naaco' so nelaatec: —Viquiro na nosaataxagui'i', chaqai ñi'riñi caua qapelachichi'. Ca co'na' ime so Pedro, ca lotqai 'naaco' so nelaatec: —Lamiro aca rachima'e', ca coỹachitero caỹim.

9Ca' so Pedro coỹarejlec so nelaatec chicqashiguim, qam se ỹa'den quiyim llic loqo'm 'e' dá'maq 'neetari', 'neetapega chi leuanaxanaxac nqohin.

10Qam co'na' napaguelec ca 'auaxaic neloxoỹaqa', ime, lotqai ca liỹa neloxoỹaqa'. Ca co'na' ỹovirere'oga ca lasom imaañi lecat pa'aata'guit ca nayic, ca' ca lasom chi nanoiquentac nauachigui. Ca' inoxondec. Ca co'na' ime queete' co'na' 'óna ca nayic napaguerelec, ca' so nelaatec chicqashiguim, ca ỹaxanec, nodaqajantec.

11Ca' quiyi, ca qaiguemo' ỹa'den so Pedro, ca' 'naaco': —Nagui, ca' ỹaatqajam sa'den llic quiyim ñi ỹa'gaxala' nela'o' so lelaatec chicqashiguim quiyim ỹahotaque qayayit quiñi Herodes chaqai quená'ogue ná'maq sham 'ne'tegue aỹim na judioipi.

12Ca' so Pedro ra'deenataxantaco' quedajo, ca' quepegue' yi la'a' aca María, late'e so Juan chaqai qai'neeta leenaxat Marcos, yí'maq neeta'ñi so 'xoic qomyipi lapoota'ta' nqouagaxaintac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca co'na' ỹouaxantapego ñi pa'aauec lasom, ca raỹaauec aso nequetegaxai leenaxat Rode, ra'ajnaxane'oga chi negue' so'maxare.

14Qam co'na' no'ueneguelo naua la'qaatqa so Pedro, ca se ỹauachigui ñi lasom, paguelec da netoonaxac. Ca ne'guentau'a ca qomyipi pa'aataho, ỹa'ue da la'xaỹaxac quiyim so Pedro hueete'e ñi lasom.

15Ca' qohinapego' aso'maxare: —¡Ỹaatqajam qami' hualoxonaxa! Qam aso'maxare ỹaatqajam i'taxatetegueñi quiyim llic. Qam saua'maxare 'neraco': —¡'E', mesqaida; chi lqui'ỹo' ca nachaxan!

16Qam so Pedro ñaqai queetalec ỹotocqotapego ñi lasom. Ca co'na' qaỹauate'oga co'na' qara'i'tot, ca sá'ogue no'daxatetec.

17Qam so Pedro ỹa'ue da letanec quiyim i'maqajlec, nanojshiguim ada laua, ca' ỹa'xat dá'maq 'neeto' na' qanaqatec quiñi qara'gaxala' cañi ncoñiitaxanaxaqui. Ca 'naaco': —'Xachiỹo' dajo queca Jacobo chaqai queca liỹa qarqaỹaripi. Ca quiyi, ca' eec, ỹoqa'a ca taigue.

18Qam co'na' richiguiñi, ca 'xoic na nouaataxanaq nimiitaxanaq, ma' se qaỹa'den ca 'neeto' ca Pedro.

19So Herodes relaataxanlec qaidaanaque so Pedro, qam co'na' se qaỹanata, ca relaataxanlgoto saua neloxoỹa' quiyim qaỹalauate'. Ca co'na' ime, ca so Herodes ca'e yi Judea, ca ỹo'uet la'a' quiyi Cesarea.

Co'na' ileu so Herodes

20So Herodes ro'ootapega so qomyipi na'ñi yi na'a' Tiro chaqai yi Sidón. Qam saua'maxare na'deenta' quiyim querepegue' só'maq nashi, qoyiqueto'ogue quiyim qaishiueten so Blasto, ma' ỹaatqajam lodegaxat lotaua so Herodes, quiyim ỹashiilo'ot so lashi quiyim ỹaanem ca leuagaxa so qomyipi, ma' quiyí'maq na'laua so qomyipi ỹachigoxotalec na lepetaxanaxat yi na'laua so nashi.

21Ca' so Herodes ỹa'uo' so laloqojnec na'xa'a quiyim lapoỹata' sá'ogue so qomyipi. Ca co'na' ỹovire'oga sojo na'xa'a, ca' no'uet, ỹañiñi saua no'ueetaxaqui' nashi loho. Ca' nqa'xanñi caso nashi nqa'xanaxaqui, ca ỹa'uo' da la'qaataxanaxac.

22Ca' sá'ogue so qomyipi ỹaualqatagui: —¡Ñijo retaqatac mesqai chaqai qom, ỹaatqajam 'ec qota'olec ñi'maxare!

23Ca' quiyi, ca novi' so chicqashiguim qota'a lelaatec, ỹo'uet quiyim ralola so Herodes, ma' pa'aalec da lecaic ñi qota'olec; ca' ileu, qaichiqueta quena ñilo'.

24Qam da la'qaatec ñi qota'olec lama'xa noquiiquetauec, ma' qarapaxaguinataxanta'pegue, qaica ca ỹochiỹa'oga.

25Ca co'na' ỹomate' da lo'ueenategue' so Bernabé chaqai so Saulo, ca pile', chicqora'gue da Jerusalén, nauequesa'pegue' so Juan, só'maq qai'neeta leenaxat Marcos.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Hechos 13

So Bernabé chaqai so Saulo ỹaconchiguit da lo'ueenataxanaxague' quiyim netaxaỹa'

1Quená'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi na'a' Antioquía mashic 'uo' na qota'a letaxaỹaxaqui chaqai na napaxaguinataxanaq. Quesaua'maxare 'uo' so leenaxat Bernabé, chaqai so Simón (na'aamataxat Hueraic) chaqai so Lucio, Cirene le'ec, Manaén (naquetashi'me' nauegaxaua so Herodes só'maq nashi quiyi Galilea) chaqai so Saulo.

2Ca 'uo' so na'xa'a co'na' saua'maxare lapoota'ta', qaỹo'ueentac ñi qara'gaxala' chaqai sá'ogue qaica que'e. Ca' so Espíritu Santo 'naaco': —Qaỹoỹoote'ogalo ñaua Bernabé chaqai ñi Saulo, soỹaxanalo, ma' 'ue da sahote'e lo'ueenategue'.

3Ca co'na' ime da nqouagaxainaxac chaqai da nqopaaqachitaxac so qomyipi, ca' qaỹashil-lgoto saua'maxare, ca qailate'.

Saua Jesús lelaatqa ỹodo' da na'qaatec queda Chipre

4Ca co'na' qailate' queso Espíritu Santo so Bernabé chaqai so Saulo, ca taategue da Seleucia. Ca' quiyi, ca renoterougui aso qom lahi' huaxaỹaqse, querepegue' aso delec, leenaxat Chipre.

5Ca co'na' ỹovijta yi lanatqa' aso qom lahi', leenaxat Salamina. Ca' quiyi, ca tarougui naua lapoxoqui' na judioipi, ca ỹa'xatesac da la'qaatec ñi qota'olec. Ca' so Juan Marcos qai'neeta rotaanaxantac, nauequetecto saua'maxare.

6Ca co'na' nomachishiguim queesagui yi Chipre, ca chi ỹoviresa'a yi na'a' Pafos. Ca hua'ño'yi, ca natendalec so judío le'ec, leenaxat Barjesús. Ca so'maxare pi'xonaq 'maatqaic, 'naaco' quen quiyim letaxaỹaxaqui ñi qota'a.

7Sojo pi'xonaq neeto'ot so nashi, leenaxat Sergio Paulo. Sojo ỹale ỹaatqajam 'deenaxanqachaqaic. Ca' sojo nashi relaataxan quiyim qaroỹaxane'ogalo saua Bernabé chaqai so Saulo, ma' ỹahotaque na'xaỹaxana ca la'qaatec ñi qota'a.

8Qam so pi'xonaq 'uo' da liỹa leenaxat Elimas, se ỹaqamaxate' saua'maxare, ma' ỹahotaque quiyim se na'xaỹaxan so nashi.

9Ca' so Saulo chaqai qai'neeta leenaxat Pablo, no'qaachigui queso Espíritu Santo, ca ỹaatqajam ra'i'tot.

10Ca 'naapego': —¡Qami' 'maatqaic chaqai qami' hualoxonaq, qami' na'ỹaapec llaalec, chaqai npa'guenaxaua ná'ogue na lo'yaxanec! ¿Chi'neco' ma' naxachisa'piguit dá'maq no'uen llicyaxac ñi qara'gaxala'?

11Ca' nagui rouaxañi' ñi qara'gaxala'; ca 'vio' caua na'xata' qami' qai'laq, sqai huañita ca lauaq añi ra'aasa. Ca chaqa'ma' se neuanñi, hueetaugui so napalaxa, ca ipootete'era quiyim ỹahotaque 'ue ca icoñiguit ada laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ca co'na' so nashi ỹauanchigui dajo, ca' huelec, ma' 'xoic da le'laxa queda napaxaguinataxanaxac qaỹa'xatetac so qara'gaxala' Jesús.

So Pablo hueese'e yi na'a' Antioquía huaugui yi 'laua Pisidia

13So Pablo chaqai saua nauegaxaua' renoterougui aso qom lahi' huaxaỹaqse quiyi Pafos, ca taategue da Perge hueetaugui yi 'laua Panfilia. Ca' quiyi, ca' so Juan Marcos totqai eec, ca pilegue da Jerusalén.

14Ca co'na' ncopa, ca que', quere'e yi Perge, ca querepegue' yi na'a' Antioquía hueetaugui yi 'laua Pisidia. Ca' quiyi queso na'xa'a co'mataxaqui, ca inoxondougui añi lapoxoqui na judioipi, ca nqa'xañiñi.

15Ca co'na' ime qaretaqalec aso lere hueetalec na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, chaqai aso lerecse so 'auaxaic qota'a letaxaỹaxaquiripi, ime, ca saua la'gaxalate' añi napoxoqui 'uo' so ila' quiyim 'naapegalo saua Pablo: —Qamiri ỹaqaỹa', no'm 'ue ca ralamqataxanaxaguii, ca 'ñiỹapega na qomyipi nagui.

16Ca' so Pablo ne'laxashiguim, nanojshiguim ada laua, ỹahotaque quiyim so qomyipi i'maqajlem. Ca 'naaco': —Na'xaỹaxañiua', qamiri Israel laseripi chaqai ná'maq ỹa'den no'cha'a ñi qota'olec:

17Ñi qota'olec quena qomyipi Israel laseripi, ñi'maxare chi lca'acsec so 'auaxaic qareta'allipi chaqai ỹo'uet quiyim noquiiguec so qouo' laseripi co'na' ñaqai neeta'ñi yi ỹoqa'a 'laua Egipto. Ca co'na' ime, ca naqatec, ca'e nqai'en yi 'laua, ỹahote'e da lquesaxanaxa.

18Ñi qota'olec na'ñaxachiguita naua'que naua se no'viiñi queso qomyipi na' neetalec yi 'laua qaica qom quesaua cuarenta ñaxari,

19chaqai ỹo'daauec so siete ỹoreta'oguit qomyipi neeta'ñi yi 'laua Canaán, ma' ỹahotaque ỹaanem yi 'laua so 'auaxaic qareta'allipi.

20Ime, ca' ỹoiquentac quesá'ogue so cuatrocientos cincuenta ñaxaripi, ỹahote'e la'gaxala' queso qomyipi nimiitaxanaq quena nasauaxaset, ỹovireta'a na' 'ue so letaxaỹaxaqui ñi qota'a, leenaxat Samuel.

21Ca' so qomyipi rashiilaxanaque quiñi qota'olec ca lashi quiyim idaaneguelec so'maxare. Ca' ñi qota'olec ỹa'ue quiyim lashi nqai'en so Saúl, llaalec so Cis, chicqaugui so lauo' so Benjamín, ca' nashi cuarenta ñaxari.

22Ca co'na' ime, ca naqat quiyi loma' so Saúl, ca ỹaanem quiyim nashi so David. Ca' queso'maxare, ca' 'naaco': "Ỹanataxat ñi David, llaalec so Isaí, ñi ỹale maq sa'maxarenta, ma' ỹo'uet ma'le cá'maq sahotaque."

23'Uo' so ỹale quesó'maq ỹaatqajam ỹachigoxotaugui so llaalqaipi so David, leenaxat Jesús. Ca' chaqaiso so qoỹanagui quiñi qota'olec quiyim lca'laxaqui na Israel laseripi, ma' shi'gom ỹa'xateta'guit quiyim ỹa'ue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Qam na' saqa' novi' so Jesús, ca' so Juan ỹapaxaguintac ná'ogue na qomyipi Israel laseripi, 'neetapega quiyim ỹalate' naua se no'viiñi lanatqa, ca' qanachilaxan.

25Chaqai co'na' ipalata'a ca lqodoc aca lqauaxaqui so Juan, ca 'naaco': “Ỹim mesqaỹim cá'maq pe'taxañitaque quiyim aỹim; qam 'ue na coỹaretailec. Ca' ỹim quena'maxare sqa saiguit quiyim sosoorec naua lequeete' naua lapelate'.”

26Qamiri ỹaqaỹarolqa, llaalqaipi so Abraham, chaqai ná'ogue ná'maq no'cha'a ñi qota'olec: qomá'ogue taỹauguilo da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

27Ma' só'maq neeta'ñi yi Jerusalén chaqai so lashillipi se ỹa'den negue' só'maq Jesús, chaqai se ỹa'deene' naua retaqateguelgoto lerecse' saua 'auaxaiqa letaxaỹaxaqui' ñi qota'a quena' ỹovire'oga yi na'xa'a co'mataxaqui. Ca' na' iconlec so Jesús quiyim ỹalauat, ca ỹaatqajam ipaquichigui nqai'en nauá'maq naneresañi na'qaatqa.

28'Eno'm quiyim qaica cá'maq 'neeta quet cá'maq ỹasauaxat quiyim qaỹalauat, qam qaiyiita qaỹashiila so Pilato quiyim relaataxanlec qaỹalauat.

29Qam cana' qaỹo'uet dá'ogue dá'maq naneretañi na'qaatec, ca' qanaqajñi queso npatenaxala', ca qaishinñi.

30Qam ñi qota'olec liỹa nca'leuec nqai'en.

31Ca' so Jesús 'xoic saua na'xata' nachaxantapegalo sauá'maq nauegaxaua' na' eec, chicqochi'ñi yi Galilea, taigue da Jerusalén. Ca' nagui chaqaisaua sauá'maq ỹa'xatesac so'maxare quena qom.

32Vichiguiño' sahoqotaque qomi' nagui da no'uen ra'xaỹaxaguii quedá'maq shi'gue qaỹachaxantapeguem so 'auaxaic qareta'allipi quiñi qota'olec.

33Ca' qomi' ma' qomi' llaalqa saua'maxare. Ca' nagui ipacqajanchigui ñi qota'olec coqomi' dá'maq shi'gue ỹa'xateta'guit, quiyim liỹa nca'laxatec so Jesús, ma' shi'gue qoỹeretañi quiyi lpa'axaua yi 'auaxaic salmo: “Qami' ná'maq qami' ỹaalec, saañiraxarom nagui da rca'laxa'e'.”

34Ñi qota'olec ỹachaxan quiyim liỹa nca'laxatec so Jesús, qaiyi so loshicmaxa ỹochiỹau'a quiyim tot no'uen, na' 'naac quiyi naneretañi na'qaatec: “Saanema qamiri ma'le dá'maq no'uen na'maxa, dá'maq shinac saanem so David.”

35Vichiguiño' 'naac qai'neeta queso liỹa salmo: “Sqai ỹaxanegue quiyim tot no'uen ca loshicmaxa cá'maq lqo'itaxat lelaatec.”

36Qam llic ma' so David cochiỹa so lauo' co'na' ỹo'uet da la'qaatec ñi qota'olec. Qam co'na' ileu, ca qailla'ñi yi hua'ñi so leta'allipi, ca' so loshicmaxa na'laañi.

37Qam se na'laañi so loshicmaxa só'maq qota'olec liỹa nca'laxatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', qaỹahotaque 'yiiñii dajo, quiyim chaqaiso so Jesús chicqaugui quiyim qaỹapalaxat na nasauaxaseteripi, ca' chaqaida dá'maq sa'xatetapeguema qamiri nagui.

39Ca' chaqaiso chicqochigui quiyim ná'ogue ná'maq huelec so'maxare qaỹapalaxat na lasauaxaset quená'ogue ná'maq lasauaxaset se qaỹapalaxat queso naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés.

40Vichiguiño' qamiri rovichiỹari', qaiyi sqa taalec qamiri dá'maq qoỹeretañi na'qaatec queso 'auaxaic letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a, co'na' 'nerac:

41'Ajñii, qamiri 'naxanaxaiquipi, 'xoic re'laxahi, chaqai rellivii; ca' ỹim ma' ỹim qota'olec, so'uet dajo chalego lecaic quenaua na'xatari, qaiyi no'm 'ue ca qara'qaataxanem caqamiri, qam sqai huelec.

42Ca co'na' so Pablo chaqai saua nauegaxaua' co'na' inoxondec cañi lapoxoqui so judioipi, ca só'maq sqai judioipi ỹashiilo'oto saua'maxare quiyim liỹa retaxahi' quedajo queso liỹa na'xa'a co'mataxaqui.

43Ca co'na' ime so lapoxoc cañi lapoxoqui, ca 'xoico' ca queguelo so Pablo chaqai so Bernabé queso judioipi chaqai só'maq mesqai judío, qam icoñiguit da lapaxaguinataxanaxac na judioipi, ỹa'maxate'tegue chaqai na'maxateta. Qam qaỹaqata quiyim quiichiri'ñigui da le'xorenataxanaxa ñi qota'olec.

44Ca co'na' novi' so liỹa na'xa'a co'mataxaqui, ca lapoỹata' sham yá'ogue yi na'ñi yi na'a', ỹahotaque na'xaỹaxana ca la'qaatec ñi qota'a.

45Qam co'na' so judioipi iuane'ta so 'xoic qomyipi, ca se ỹa'maxaren. Ca' quiyi, ca retaqata'guit da la'qaatec so Pablo chaqai qaishiuentac.

46Qam so Pablo chaqai so Bernabé se no'chirelec da letaxaỹaxague', ca 'neraco': —Qam 'eco' paguec la'maxa quiyim sa'auaxanaxe' qamiri quiyim sa'xataq da la'qaatec ñi qota'a ma' qamiri judío lase'; qam sqai coñiguit, chaqai sqa 'maxariñii quiyim viriỹau'a yi nca'laxa sqaica lqodoc, ca' nagui, ca qolaqpegue' na mesqai judioipi.

47Ma' dajo dá'maq qarelarelec so qara'gaxala', na' 'naac: Aỹim sanagui quiyim 'eco' qami' ncoỹeraxanaxaqui quená'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi, chaqai quiyim chicqochigui ca nca'laxa quená'ogue na qomyipi quena lauat na 'laua.

48Ca co'na' 'xaỹa dajo na mesqai judioipi, ca 'xoic da netoonaxac, chaqai sá'ogue 'naac quiyim lo'yaxanec dá'ogue da la'qaatec ñi qara'gaxala', ca sá'ogue huelec só'maq shi'gue qaỹa'maxatetañi quiyim ỹovirau'a da nca'laxa sqaica lqodoc.

49Ca chaqaido' da 'neeta quiyim qaỹa'xate' naua la'qaatqa so qara'gaxala' quiyá'ogue yi 'laua.

50Qam na judioipi ná'maq se ỹa'maxaren so Jesús, ca itaxaỹaxanac so 'aallipi 'maxataxaraipi chaqai huelec ñi qota'a, quiyim quepegue' na nashillipi quiyi na'a'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quiyim qaỹocana'pe so Pablo chaqai so Bernabé, ỹovireta'a quiyim qaỹo'derauec quiyí'maq hueese'e.

51Ca' saua'maxare ỹochigoxoi' naua lapelate' quena namoxoỹaxa. Ca' dajo 'neeta quiyim chi nasauaxatalta' so qomyipi. Ca' quiyi, ca' que', taategue da Iconio.

52Qam ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec ỹaatqajam 'xoic da netoonaxac chaqai no'qaachigui queso Espíritu Santo.

Hechos 14

So Pablo chaqai so Bernabé hueese'e yi Iconio

1Quiyi Iconio so Pablo chaqai so Bernabé niỹaresaho, inoxondougui añi lapoxoqui na judioipi, ca na' ỹaatqajam retaxahi', ca 'xoic so icoñiguit da na'qaatec quena judío chaqai quená'maq mesqai judío.

2Qam ná'maq judioipi ná'maq sqai huelec so Jesús, ca quigui ná'maq sqai judioipi quiyim qana'yiiñiguilo, ỹahotaque quiyim na'axat na la'deenataxanaxac queso nqaỹaripi.

3Ca' quedajo, ca' saua'maxare shi'gom neesa'anyi, se no'chiiralec da la'qaataxanaxague', ma' pi'ira'a ñi qara'gaxala'. Ma' ñi qara'gaxala' ỹachaxan quiyim llic da la'qaataxanaxague' saua'maxare ỹa'xatesac da le'xorenataxanaxa ñi qota'olec, qoỹaanema da lquesaxanaxa quiyim ỹo'ueete' na netanec chaqai na se qaiuanapega.

4Qam so qomyipi quiyi na'a' noỹoota'chi, 'uo' na qoshiiteguelec na judioipi chaqai na liỹa qoshiiteguelgoto saua lelaatqa so Jesús.

5Ca ná'maq judioipi chaqai ná'maq sqai judío na'yiiñiguit na nashillipi quiyi na'a', qaỹahotaque quiyim qaishiuene' chaqai qainaxe' quena qa'.

6Qam so Pablo chaqai so Bernabé, co'na' ỹa'deene' dajo, ca' nanalochaxane', taategue da na'a' Listra chaqai da Derbe, hueraugui yi Licaonia, chaqai naua'que naua lahil yi 'laua.

7Ca ỹa'xatesac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

Qainaq quena qa' so Pablo hua'ñi yi Listra

8Quiyi Listra 'uo' ca ỹale se qaua. Chi nqa'xantañi, ma' naca'ogue' se ra'ñiiguelo naua lichil. Ca' se ỹauanapega ỹouoiguiri'.

9So ỹale na'xaỹaxantapego' da ỹa'xatetac so Pablo. Ca' so Pablo idaana'a so'maxare, ca iuana so ỹale quiyim 'ue da lpi'ỹaxac, ca ishiteta imeuec.

10Ca' so'maxare nelamaxaren, 'naapego': —Nachaachichiriñi, co'ỹaxañiriñi naua richilli'. Ca' so ỹale nenojshiguim, nachajñi, ca chaqa'ma' ỹouoiguiri'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Ca co'na' qaỹauanchigui da ỹo'uet so Pablo, chaqa'ma' ỹaualqagui so qomyipi, qam ỹahota'ahi naua la'qaatqa na Licaonia le'ec. 'Naaco': —¡Ỹaatqajam qota'olqa daua renotegue'sopa qomi', 'nejme' na qom!

12Qaipe'taxantaque quiyim so Bernabé chaqaiso só'maq qohinac qota'olec Júpiter, chaqai queso Pablo qohintapego' chaqaiso so qota'olec Mercurio, ma' chaqaiso só'maq netaxaỹaq.

13Ca' so neloxoỹaq cañi no'ueenaxanaxaqui queso nashiilec Júpiter neeta'ñi yi ñigo quiyi na'a', ca'maxare nodooro caua toorol chaqai ana qo'paq lenoỹaxai 'ueetqate, ma' so'maxare chaqai so liỹa qomyipi ỹahotaque quiyim qaỹalauate' caua toorol quiyim nachitaxanataxanqate' quiyim qanqouagaxainoto saua Jesús lelaatqa.

14Qam co'na' so Pablo chaqai so Bernabé retane' dajo, ca nasectaqta'ahi saua loho, ma' se ỹa'maxarene' dajo. Ca' taaringui yi lavinñi so qomyipi, ca' nelamaxarene', 'neraco':

15—¡Qamiri ỹalliripi! ¿Chi'neco' ma' 'viichitac dajo? Ma' qom qomi', shinqata maqamiri. Ma' chaqaida dá'maq 'em ñoviraq quiyim shinqapegalo qamiri quiyim 'xañiñi na se no'uen qaica ca 'negue, ca' quiilec ñi qota'olec nca'leetauec, ma' ñí ỹo'uet na piguim chaqai na 'laua chaqai ana huaaxai, chaqai ná'ogue ná'maq nanchaqaina.

16Ma' quesaua 'auaxaqa na'xata' ñi qota'olec ỹaxanegue na qomyipi quiyim nanoiquentac quecá'maq shim 'neeta.

17Qam ñaqaiyiita da nachaxanaxac ñi'maxare, quedá'maq no'uen lo'ueenataxanaxac, quena' ỹa'ue na ỹaxat, chaqai lo'yaxanec nqai'en na laỹaxac na nanecsec, chaqai sqoue nqai'en ca qonoq, ca' qomi' ñitoonqatac.

18Qam 'eno'm 'nerac dajo, qam qaiyiita sham se quepaxat quiyim so qomyipi ỹahotaque ỹalauate' saua toorol, ca qoỹaando quiyim qanqouagaxainoto saua'maxare.

19Ca 'vio' saua ỹovirero judío lase' chicqora'gue da Antioquía chaqai da Iconio, ca 'nerapega so qomyipi, ca qainaq quena qa' so Pablo. Ca' co'na' qohintapega mashic ileu, ca qaỹahoglene'ogue da lahi yi na'a'.

20Qam co'na' lapoỹata' só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec quiyi hueeta'ñi so Pablo, ca so'maxare ne'laxashiguim, ca lotqai liỹa taugui yi na'a'. Ca co'na' liỹa nete'e, ca inoxondec queso Bernabé, taategue da Derbe.

21Ca co'na' ime ỹa'xatesac da nca'laxa quiyi Derbe, ca' 'xoic so laueguegue' hua'anyi ỹacoñiguit da na'qaatec. Ca piltegue da Listra, da Iconio, chaqai da Antioquía.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22Ca' saua'maxare ỹa'ñaxatesac sauá'maq neesalec yi 'laua so mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim na'ñaxate'tegue da lpi'ỹaxac. Chaqai 'neraco' quiyim ỹouen 'xoic le'xoric ca qom, ca' qaigueme inoxoneu'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

23Chaqai qai'neeta qaỹa'ue na na'gaxalateripi cana no'ueenaxanaxaquiripi. Ca co'na' ime so qouagaxainaxac chaqai so nqopaaqachitaxac, ca' qoỹaanoto dá'maq qoyiuetaugui letelaxa ñi qara'gaxala', ñí'maq huerelec saua'maxare.

So Pablo chaqai so Bernabé piltegue da Antioquía huaugui yi 'laua Siria

24Ca co'na' ime queterelec yi 'laua Pisidia, ca chi ỹoviresa'a yi 'laua Panfilia.

25Ca ỹa'xatesac da na'qaatec quiyi na'a' Perge, ca' quiyi, ca taatego' da Atalia.

26Ca' quiyi, ca renotero, ca taategue da Antioquía, yí'maq hua'ño' na' qoỹaanema da lo'ueenataxanaxague' dá'maq nagui ỹomate'. Chaqai qai'neeta hua'ñi co'na' qoỹaanguita da le'xorenataxanaxa ñi qota'olec.

27Ca co'na' ỹovijta yi Antioquía, ca' lapoondeta' ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec. Ca' ỹa'xate' ná'ogue ná'maq ỹo'ueeto' ñi qota'olec quesaua'maxare, chaqai ỹa'xatesac da 'neeto' ñi'maxare co'na' 'ec ỹauate'oga da lpi'ỹaxac na mesqai judío, qaiyi qoyiuelec ñi qara'gaxala'.

28Ca' so Pablo chaqai so Bernabé shi'gom neesa'anyi, ỹalequesaugui só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec.

Hechos 15

So lapoxoc hua'ñi yi Jerusalén

1Ca' quesauajo na'xata' 'vio' saua ỹale' chicqora'ñi yi Judea, ca taategue da Antioquía, ca rapaxaguinataxane' queso mashic icoñiguit da na'qaatec, quiyim quecá'maq ỹahotaque nca'leuec, ca' icoñiguit quiyim qaỹa'ue netanec na loshicmaxa, ỹocanchigui da lelaataxanaxac so Moisés.

2Qam so Pablo chaqai so Bernabé ỹaatqajam noqollictetecto saua'maxare, ỹaatqajam lodegaxat da noqollictaxague'. Vichiguiño' qaỹacona'alo saua Pablo chaqai so Bernabé, chaqai qaỹa'vii saua liỹa' quiyim taategue da Jerusalén, qoyicpegueto saua lelaatqa so Jesús chaqai saua na'gaxalate' queso mashic icoñiguit da na'qaatec quiyi na'a', ca' qaretaqagui dajo.

3Ca ilate' saua'maxare só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Antioquía. Qam co'na' que', ca queeterelec yi 'laua leenaxat Fenicia chaqai Samaria, ỹa'xatesac dá'maq 'neeta quená'maq sqai judío mashic ỹaxanñi da 'auaxaic no'ueenataxac, ca' quelec ñi qota'olec. Ca' so nqaỹaripi ỹaatqajam 'xoico' da netoonaxac co'na' 'ue da la'xaỹaxac.

4Ca co'na' so Pablo chaqai so Bernabé ỹovirera'a yi Jerusalén, ca só'maq mashic shi'gue ỹacoñiguit da na'qaatec ỹaatqajam 'ue da lquelolqa' quesaua'maxare,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

saua na'gaxalate' chaqai saua lelaatqa so Jesús. Ca' so Pablo chaqai so Bernabé ỹa'xate'o' dá'ogue dá'maq ñi qota'olec ỹo'ueeto' quesaua'maxare.

5Qam 'vio' saua dalaxaiqa qarqaỹa' naneresaugui na leenaxat fariseo. Ca nachaachiñi, ca 'neraco': —Na mashic ỹacoñiguit da na'qaatec quená'maq sqai judío ỹouen quiyim qaỹa'ue na netanec na loshicmaxa chaqai qui'ñigui na naqataxaquipi chicqochigui nqohin na'le so Moisés.

6Ca' quiyi, ca lapoỹato'o' saua lelaatqa so Jesús chaqai saua na'gaxalate' quiyim qaretaqagui dajo.

7Ca co'na' shi'gom qaretaqatapigui dajo, ca nachajñi so Pedro, ca 'naaco': —Ỹaqaỹarolqa, qamiri 'yiiñita queso, na' ñi qota'olec ỹacona'a ỹim, ỹachigoxotauguilo qamiri, quiyim sodo da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quená'maq sqai judío, qaiyi huelec na'maxare qai'neeta.

8Ca' ñi qota'olec, ma' ỹa'deene' naua ne'taxanatal, ỹachaxan quiyim ỹacoñiguit na'maxare na' ỹaanem so Espíritu Santo, 'neete'm qomi' na'le.

9Ñi qota'olec se ỹoỹoota'chi coqomi' quena'maxare, ma' qai'neeta co'taxat añi le'taxanata chicqochigui nqai'en da lpi'ỹaxac.

10Ca' nagui ¿chi'negue ma' qalañitapega dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a chaqai lliiteguelec da 'xoic lesallaxa na mashic icoñiguit da na'qaatec? Ma' qomi' chaqai só'maq 'auaxaic qareta'allipi qai'neeta se seshitaq se'xataq.

11Qam mesqáida, ma' qomi' sa'deenqata quiyim ỹaatqajam qomi' ca'laaxaqa queda lqouagaxa so qara'gaxala', ma' i'xorene' qomi' shinqata saua'maxare.

12Ca' sá'ogue so qomyipi i'maqajlem. Ca qana'xaỹaxantapegalo saua Bernabé chaqai so Pablo, ỹa'xatesac na netanqaipi chaqai na se qaiuanapega, ná'maq ỹo'ueeto' ñi qota'a quedá'maq llicyaxague' saua'maxare, co'na' ỹalequesaugui na mesqai judioipi.

13Ca co'na' ime da la'qaataxanaxague', ca' so Jacobo 'naaco': —Qamiri ỹaqaỹa', ñaq na'xaỹaxañiua':

14Ñi Simón Pedro ra'qaataxanema qomi' quedá'maq 'neeto' da lqouagaxa ñi qota'olec na' 'auaxaic nqouaguegue so mesqai judío, ca ỹa'ue na lca'acsec, ỹachigoxotaugui na'maxare, ma' ỹahotaque quiyim lalamaxat.

15Ma' dajo nachiñi'chiguit yi naneretañi na'qaatec quesaua letaxaỹaxaqui' ñi qota'a, quedá'maq 'naac yi naneretañi:

16Ma' ime, ca lotqai yapil, ca liỹa ño'xonshiguim ñi lauo' so nashi David mashic 'guiñi; liỹa ño'xonshiguim ná'maq ñaqa 'ue, ca liỹa ñachaalataxanñi,

17qaiyi ná'ogue na liỹa qomyipi idaanapigui, ma' ỹim la'gaxala', chaqai ná'ogue na qom neetalec na 'laua, quená'maq sahotaque ỹalamqateripi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Ca' chaqaida 'neeto' da la'qaatec ñi qara'gaxala' ñí'maq ỹo'uet quiyim qaỹa'deene' nauajo nallaaqo'.

19Vichiguiño' ỹim shinac se ỹa'maxañi quiyim sqai saxanqac na mesqai judío chaqai quiyim mashic ỹaxañiñi naua 'auaxaqa lpi'ỹaxaco, ma' mashic quelec ñi qota'a.

20Chaqaidaata quiyim sauqo' aca qoderecse quiyim shinqapega se ỹa'ic ca na'ic mashic qoỹaanot ca nashiilec, chaqai se nocachita'ta' ca ỹale chaqai aca 'aalo, chaqai se ỹa'ic ca la'at ca isecỹac sqai nague' caua leuo', chaqai se ỹa'gue' caua neuo'.

21Ma' quena na'aateripi ñaqa 'ue na ỹa'xatetac na naqataxaquipi chicqochigui na'le nqohin so Moisés quena' ỹovire'ga yi na'xa'a co'mataxaqui quena' qoyiuetaugui añi lapoxoqui, ca qaretaqateguelec ana lere, ma' chaqai 'neetari' quesó'maq 'auaxaiquipi nallaaqo'.

22Ca' saua lelaatqa so Jesús ỹa'maxarente', chaqai saua na'gaxalate', chaqai sá'ogue só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ca' qaỹa'vii saua qanca'au'alo quiyim qailate' queda Antioquía, liỹa' so Pablo chaqai so Bernabé. Ca qanca'au'a so Judas, da liỹa leenaxat Barsabás, chaqai so Silas. Sauajo ỹale' na'gaxalate' queso nqaỹaripi.

23Ca' chaqaisaua saua i'xate' nqohin aso lere. 'Ne'tegueyi da hueetalec:

“Qomi' lelaatqa so Jesús chaqai naua na'gaxalate' chaqai ná'ogue ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, qariquinaxanaxac queca qarqaỹaripi mesqai judioipi neeta'ñi yi Antioquía, chaqai yi 'laua leenaxat Siria, chaqai qai'neeta yi Cilicia.

24Chaqai qomi' sa'deenaq quiyim 'vio' caua qomi' chicqora'ñi najo, qam qomi' se qarelaatqa. Ca se rayaxañiỹac, ca se ỹaqamaxate' qamiri quenaua la'qaatqa quiyim 'nerac quiyim 'viichii ca netanec na roshicmaxahi, ca' quiilec na naqataxaquipi chicqochigui so Moisés.

25Vichiguiño' 'maxaraic nqaishinaq quiyim qomi' ña'deenaxata', ca' vii naua seconaxau'alo qarqaỹa', ca que', ra'ajnaxanalo qamiri, liỹareta'pe naua qanauochaxaua' qarqaỹa' Bernabé chaqai na Pablo.

26Ma' naua'maxare mashic ỹaandec da nachaalataxague' quiyim qaro'ueenataxanguilo queso qara'gaxala' Jesucristo.

27Ca vichiguiño' selaraxai' na Judas chaqai na Silas, ca naua'maxare retaxaỹa'pegueto qamiri ma'le, ca ỹaatqajam ichoxotete' dá'ogue dá'maq 'neeta dajo.

28Ma' 'eco' 'maxaraic queso Espíritu Santo chaqai coqomi' quiyim qaica ca resalli senaxasoxolec qamiri, chaqaidaata dá'maq viñii quiyim 'yiiñii:

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29sqa 'guii ca la'at ca mashic qoỹaanot ca nashiilec, chaqai qai'neeta sqa 'guii caua leuo', chaqai ca la'at ca isecỹac ỹauego lqosot, chaqai se nocachita'ta' ca ỹale chaqai aca 'aalo. Ca no'm 'viichii' nauajo 'maxachi'teguelo, ca 'maxaraic. Hua', ca chaqaidaata."

30Ca' saua'maxare co'na' ime, ca que', taategue da Antioquía. Ca' quiyi, ca ỹo'ueete' so lapoxoc quená'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, ca' ỹaando aso lere.

31Ca co'na' so nqaỹaripi retaqalec aso'maxare, ca 'xoico' da netoonaxac, netoonta'pegue dá'maq la'maxa lauel nqohin.

32Ma' so Judas chaqai so Silas qai'neeta qota'a la'qaataxanqajanqa, vichiguiño' co'na' qatesapega so nqaỹaripi 'xoic la'ñaaqataxanaxac quenaua la'qaatqa.

33Ca co'na' 'vii saua na'xata' hueesa'anyi, ca so nqaỹaripi qanpoyiguinto, qaỹahotaque liỹaaterec da neuagaxa co'na' pile' quecá'maq chicqochiri'ñi na' qailate'.

34Qam so Silas chaqa'ma' no'ueenañi.

35Qai'neeta so Pablo chaqai so Bernabé no'ueendañi quiyi Antioquía, queesalec da lapaxaguinataxanaxague', ỹa'xatesac da la'qaatec so qara'gaxala' Jesús. Chaqai 'xoic so liỹaripi rapaxaguinataxantac.

So Pablo lotqai liỹa quelec nqohin da la'qaataxanaxac

36Ca co'na' shi'gom, ca 'uo' so na'xa'a, ca' so Pablo 'naapego' so Bernabé: —Qolaq, liỹa qolaqpegue' na qarqaỹaripi, ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec quená'ogue na na'aateripi, ná'maq mashic shi'gue sapaxaguinaxague da la'qaatec ñi qara'gaxala', qaiyi sa'deenaq negue' cá'maq 'neeta.

37Qam so Bernabé ỹahotaque nauequesa'pegue' so Juan Marcos.

38Qam so Pablo se ỹa'maxaren quiyim ỹauec, ma' so'maxare no'ueenaqteraño' na'le quiyi Panfilia, ca pil, ỹalate' saua liỹa', se ipaguelec da lo'ueenataxanaxac.

39Ca shi'gom retaqata'ta' quedajo, vire'to' na' noỹoota'chi. So Bernabé ỹauec so Marcos, ca renoterougui aso qom lahi' huaxaỹaqse, ca' taategue da Chipre.

40Qam so Pablo qai'neeta nca'au'a so Silas. Co'na' ime quiyim qoỹaañiguit da le'xorenataxanaxa ñi qara'gaxala', ca' que'.

41Ca' queetetegue yi Siria chaqai yi Cilicia, queesagui ana no'ueenaxanaxaquiripi, ỹa'ñaxatesac na nqaỹaripi.

Hechos 16

So Timoteo liỹaata'pe so Pablo chaqai so Silas

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1So Pablo chaqai so Silas co'na' ỹovijta yaua na'aate' Derbe chaqai yi Listra, ca iuanterelco' so huelec ñi qara'gaxala', leenaxat Timoteo, llaalec aso 'aalo judío lase qai'neeta huelec ñi qara'gaxala', qam so leta'a griego le'ec.

2Ca' so nqaỹaripi na'ñi yi Listra chaqai yi Iconio ỹaatqajam imaqachintac so'maxare.

3Ca' so Pablo ỹahotaque liỹa so Timoteo, vichiguiño' ỹa'ue so netanec na loshicmaxa, qaiyi qaica ca qohinegue quena judioipi quená'maq na'ñi yi'maxare, ma' sá'ogue ỹa'deenta quiyim so leta'a griego le'ec.

4Ca quená'ogue ná'maq na'aateripi quecá'maq queetetegue, ỹa'xatesapeguem na nqaỹaripi naua lapaxaguinataxanaxaco saua lelaatqa so Jesús chaqai ná'maq na'gaxalateripi na'ñi yi Jerusalén.

5Ca vichiguiño' ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec ỹaatqajam paguec na'ñaxate'tegue da lpi'ỹaxac. Ca' quiyi, ca naua'que naua na'xata' nqo'neetauec ná'maq ỹacoñiguit da na'qaatec.

Da leuanaxanaxac so Pablo queso ỹale na'ñi yi Macedonia

6So Espíritu Santo se ỹa'maxaren ỹa'xate' da na'qaatec quiyi 'laua Asia. Ca' vichiguiño' ỹapaquera'ta quiyi Frigia chaqai yi Galacia,

7chi ỹoviresa'a ca lqodoc yi 'laua Misia. Ca' quiyi, ca ỹahosaque tarou'a yi 'laua Bitinia. Qam so Espíritu chicqo'ot so Jesús se ỹasene' tarou'a yi'maxare.

8Ca vichiguiño' ỹa'iisauec quiyi Misia, ca ỹovirera'oga so ñigaxasom, leenaxat Troas.

9Ca' quiyi, ca' so Pablo 'uo' so leuanaxanaxac queso pe. Iuano' so ỹale na'ñi yi 'laua Macedonia, nachaatetañi, ne'xoresentac, 'naaco': “Na'itegue na Macedonia, qarotauañi'.”

10Ca co'na' so Pablo 'ue so leuanaxanaxac, ca na'maxachiñi quiyim taategue da Macedonia, ỹaatqajam i'taxachiriñi quiyim ñi qota'olec roỹaxantapegalo quiyim ỹa'xate' queca qomyipi da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

So Pablo chaqai so Silas hueesau'a yi Filipos

11Ca' yinotaxaugui aso qom lahi' huaxaỹaqse, sachigoxosqochi'ñi yi Troas, ca salamaxataqa'gue ada delec leenaxat Samotracia. Ca' queso liỹa na'xa'a, ca sovitaxa yi ñigaxasom leenaxat Neápolis.

12Ca' quiyi, ca saxague da na'a' Filipos. Yi'maxare nodaachiguiñi na romano laseripi na reloqota'a; ỹaatqajam paguec lecaguiñi quiyá'ogue yi liỹa na'aateripi quiyi 'laua Macedonia. Ca' 'vii saua na'xata' senqata'anyi.

13Ca na' ỹovire'ga so na'xa'a co'mataxaqui, ca saxai'ogue da lahi yi na'a', ca qolaqpegue' na lahi aso lachiugue, ma' 'uo' yi napooqo' qouagaxainqa'. Na'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

sovitaxa, ca ñqa'xanaxañi, ca saanqaem da na'qaatec so 'aallipi hueeta'anyi, lapoota'ta'.

14Ca 'uo' aso 'aalo leenaxat Lidia chicqa'gue da na'a' Tiatira. So'maxare imeenac na lo'yaxanec lo'lo loqquiric, naueralec da letogaxa. Aso 'aalo ỹaatqajam queetalec ñi qota'a, ca na'xaỹaxantac. Ca' ñi qara'gaxala' ỹauachigui añi le'taxanata, qaiyi na'xaỹaxane'ta da la'qaatec so Pablo.

15Ime, ca' qanachilaxan chaqai sá'ogue so llaalqaipi. Ime, ca' ne'xoresene'toto qomi', ca 'naac: —No'm chaqaida nqai'ñii quiyim ya'yiiñii quiyim ỹaatqajam seuelec ñi qara'gaxala' Jesús, ca ñaqai cocho'qui' ñiỹa'ñi yi ỹa'a' la'xasqori. Ca' ỹaatqajam ipacoxoua', ca seuqa'anyi.

16Ca 'uo' so liỹa na'xa'a na' qolaqpegue' yi qouagaxainqa', ca ñatenqa'chiguit aso nequetegaxai 'uo' so le'ec idaanau'alo naua 'ueenataxaco. Chaqaso' aso rauegaxantapigui so na'cororipi, ma' na'á aso'maxare, rauegaxañigui quiyim ra'ỹaauec nanchaqaina.

17Ca' asojo nequetegaxai coỹaretalgoto qomi' queso Pablo, ỹaualqata'guit, 'neetapogoxoua': —Nauajo ỹale' nauá'maq ỹaatqajam lelaatqa ñi qota'olec ñí'maq ỹaatqajam lodegaxat, ỹa'xatetapeguema qamiri da llicyaxac da nca'laxa.

18Mashic 'vio' saua na'xata' queda 'neetari', vire'to' na' so Pablo se ỹa'maxaren da 'neetari', ca nqovilque'te, ca nelaxa so le'ec, 'naaco': —Qami' soda'a nagui da leenaxat so Jesucristo, noxoñi'uec cana'maxare. Ca so ne'ec chaqa'ma' eec, ca'e aso'maxare.

19Qam so na'cororipi aso nequetegaxai co'na' ỹa'den quiyim totqai neetagui so lauegaxanaxaqui no'ueenataxac aso'maxare, ca qaiconlgoto so Pablo chaqai so Silas. Ca qaỹaueguera'a ca nashillipi neeta'ñi yi nouooqo' quena lavinñi yi na'a'.

20Ca co'na' qaỹoviraqteu'alo saua nimiitaxana' quena nasauaxaset, ca 'neraco': —Nauajo ỹale' judío lase' ỹasauaxatetecta' ná'ogue na senqata'ñi na'a'.

21Rapaxaguinataxanta'pegue na ỹoqa'a 'ueenataxac. Qam qomi' se seshitaq seconaxaguit chaqai se so'ueetaq, ma' qomi' romano lase'.

22Co'na'le, ca sá'ogue so qomyipi noquii'alo saua'maxare. Ca' saua nimiitaxana' queca nasauaxaset relaataxanlgoto quiyim qanaqate' saua loho, ca qaỹouaxane', qaỹodoosa'a na qo'paq.

23Ca co'na' ime 'xoic da nouaxanaxague', ca qaỹapou'alo cañi ncoñiitaxanaxaqui late'ogue'. Ca' qohinapega so neloxoỹaq quiyim ỹaatqajam reloxoỹa'alo saua'maxare.

24Ca co'na' 'ue so na'qaatec na' qaraqata so neloxoỹaq cañi ncoñiitaxanaxaqui, ca' ỹaatqajam pa'xanda'ta, ca' ỹa'gaxanaxanguilo naua lichil ca lcoñiitaxanaxaqui' qo'pa'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Qam co'na' pe lauel, co'na' so Pablo chaqai so Silas nqouagaxainta'pe chaqai ÿo'ueensac ñi qota'olec, ca' so liÿa ncoñiitecseripi na'xaÿaxantapegalo saua'maxare.

26Ca ne'laqataxanchiguiñi quiyim 'ue so nquesaxanaxa lodegaxat, ca' i'loxol nqai'en, vire'ta na pa'aañi cañi ncoñiitaxanaxaqui. Ca' quiyi, ca huachiguilo' naua'que naua lasomi', chaqai souec ná'ogue na lequet na ncoñiitecseripi.

27Qam co'na' nelouec so neloxoÿaq, ca iuana quiyim nauatetagui na lasomyipi añi ncoñiitaxanaxaqui. Ca no'icshiguim so chi lecat, ÿahotaque nalauatalta', ma' 'neetapigui lauel quiyim nemootauec sá'ogue so ncoñiitecseripi.

28Qam so Pablo ÿaualaxalec, ca 'naaco': —Se na'yiralta', ma' qomá'ogue seuqate'e najo.

29Ca só'maq neloxoÿaq cañi ncoñiitaxanaxaqui rashiilaxanaque aca ncoÿeraxanaxaqui. Ca inoxono, ne'guentaho, qam i'loxolta'pegue' quena lqolonaxa. Ca co'na' ÿovire'ogalo saua Pablo chaqai so Silas, ca ÿa'dooto naua le'cootal.

30Ime, ca' ÿaueguere'oguiyi, ca inate': —Qamiri ÿaqaÿa', ¿negue' ca shinta'co' quiyim sahotaque yca'leuec?

31Ca saua'maxare 'neraco': —Vi'relec ñi qara'gaxala' Jesucristo, ca rca'lli'rec qami' chaqai yi qauochi'.

32Ca' saua'maxare ra'qaataxantem queda la'qaatec ñi qota'a chaqai sá'ogue só'maq neeta'ñi yi la'a'.

33Ca' queso pe so neloxoÿaq cañi ncoñiitaxanaxaqui quiÿota'pe saua lcoñiraxa'. Ca' quiyi so'maxare qanachilaxan chaqai sá'ogue so llaalqaipi.

34Ca co'na' ime, ca ÿauega'a ca la'a', ca qui'ÿaxan. Ca' so'maxare chaqai so lauo' ÿaatqajam 'xoic da netoonaxac, ma' huelec ñi qota'olec.

35Ca co'na' richiguiñi, ca' saua nimiitaxana' quena nasauaxaset ÿa'vii saua lelaatqa nouaataxanaq lase' quiyim querepegue' so neloxoÿaq cañi ncoñiitaxanaxaqui, 'nerapega quiyim ÿosoorec so Pablo chaqai so Silas.

36Ca' so neloxoÿaq cañi ncoñiitaxanaxaqui 'naapego' so Pablo: —'Ue da la'qaatec na nimiitaxanaq queca nasauaxaset quiyim sosoorec qamiri. Vichiguiño' nagui, ca noxoñiuec, qaicanqaida.

37Qam so Pablo 'naapegalo' saua nouaataxanaq lase': —Ma' qomi' romano lase', ¿chi'neco' ma' qaÿaconejlgoto quiyim qaÿouaxane' qomi', qaÿauanchiguilo, ime, ca' qaÿapou'alo qomi' cana ncoñiitaxanaxaqui? Ma' saqa' qaÿa'den ca qarasauaxaset. Ca' nagui qaÿahotaco' quiyim qanemootaxanterec, qaÿosoorec qomi'. 'E', se ÿa'maxañi, ta'ta'am quiyim caua'maxare ÿosoorec qomi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Ca' saua nouaataxanaq lase' ỹa'xate' da la'qaatqaipi so Pablo, ra'qaataxantem saua nimiitaxana' quena nasauaxaset. Ca' saua'maxare co'na' ỹa'deene' dajo quiyim so Pablo chaqai so Silas romano lase', ca' 'ue da lqolonqa'.

39Ca' saua'maxare querepegueto saua Pablo chaqai so Silas, rashiilaxane' quiyim qai'xorene', ma' 'uo' da lasauaxasete'. Ca co'na' ime, ca qaỹosoorec so Pablo chaqai so Silas, qam qohinapegalo quiyim quere'e yi na'a'.

40Ca co'na' chicqoterougui aca ncoñiitaxanaxaqui, ca que', querepegue' ca la'a' aca Lidia. Ca' quiyi, ca nauande'e' cá'ogue ca nqaỹaripi. Ca' cá'ogue ỹa'ñaxatesac. Ca co'na' ime, ca' que'.

Hechos 17

Ro'o so qomyipi quiyi Tesalónica

1Da llicyaxague' so Pablo chaqai so Silas queeterelec yi Anfípolis chaqai yi Apolonia, chi ỹoviresa'a yi na'a' Tesalónica. Ca' yí hua'ñi, ca 'uo' aca lapoxoqui na judioipi.

2Ca' so Pablo dá'maq chi no'ueenataxac, ca quepegue' aca lapoxoqui na judioipi quena' ỹovire'oga yi na'xa'a co'mataxaqui. Ca' co'na' ỹovi' tres ỹovire'oga yi na'xa'a co'mataxaqui, ca rapaxaguinataxantac.

3Ca ỹacona aso nerecse' la'qaatqa ñi qota'a, ca ichoxotetapeguem quiyim: “Ca ñauaanqataque qarashi qarca'laxaqui ỹovirau'a yi le'xoric, chaqai qaỹalauat, ime, ca lotqai nca'leuec.” Ca 'naaco' so Pablo: —Ca' sojo Jesús só'maq sa'xatetapeguema qamiri, chaqaiso' só'maq ñauaanqataque nashi nca'laxaqui.

4Ca 'vio' saua judío lase' huerelec, ca qoshiiguita so Pablo chaqai so Silas. Qai'neeta 'xoico' so griegoipi huelec, ca imaqachintac ñi qota'a, chaqai 'xoic ana 'aalo 'maxataxarai qai'neeta huelec.

5Qam quedajo so judioipi, só'maq sqai huelec so Jesús, chaqaina ná'maq se iuoten ná'maq huelec so'maxare. Ca 'vio' saua lapoonta' ỹalliripi hualoxonyipi, ná'maq chaqai queeta'peguelo naua nayico, se nqo'ta ro'ueenataxan, chaqaino' na ỹasauaxatetecta' na qom quiyi na'a'. Ca quepegue' yi la'a' ca Jasón, qananaqtapigui, ma' qaimitetapigui saua Pablo chaqai so Silas, qaỹahotaque qanaqachiñi, ca qoỹaanerou'a na qomyipi quiyim ỹoiquena'pe.

6Qam co'na' se qaỹanatalo, ca qaiconlec so Jasón, qaỹahogolenta. Chaqai 'vio' saua liỹa' quená'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, ca qaỹoviraqtera'a so nashillipi reloqota'a yi na'a'. Ca' qaỹaualaxalgoto, qohinaco': —Najo ná'maq ỹalliripi, ná'maq ỹasauaxatetecta' na qomyipi queda chicqota'gue, chaqai nagui novite' quenajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca' najo Jasón ỹacoñi'chiguita quiyim nera'ñi yi la'a'. Chaqai ná'ogue na'maxare qaica ca huelgoto naua lelaataxanaxaco ñi qarashi neeta'ñi yi na'a' lodegaxat Roma. Ma' na'maxare 'naac quiyim 'ue ca liỹa nashi leenaxat Jesús.

8Ca co'na' 'xaỹa dajo na qomyipi chaqai na nashillipi, ca ro'o.

9Qam so Jasón chaqai saua liỹa' qohinapegalo quiyim rishiuetenaxane'. Ca' vichiguiño' qaỹosoorec.

So Pablo chaqai so Silas quiyi Berea

10Ca co'na' mashic pe, so nqaỹaripi nquipitaxandec so Pablo chaqai so Silas quiyim inoxonaxaterec. Ca taategue da Berea. Ca co'na' ỹovite', ca querepegue' añi lapoxoqui na judioipi.

11Ca' sojo judioipi paguec 'xaỹaxanqachaqaiquipi, sqai 'nejem yi na'ñi yi Tesalónica. Ma' so qomyipi ỹaatqajam paguec nqo'ta na'xaỹaxana da na'qaatec. Vichiguiño' naua'que naua na'xata' qaỹa'ajanta'pe naua ñaua'pe nerecse' la'qaatqa ñi qota'a quiyim chaqaido' da qaỹa'xatetac.

12Ca ỹaatqajam 'xoico' so ỹacoñiguit da na'qaatec. Chaqai qai'neeta na griego laseripi 'xoic na huelec, vire'ta na 'aallipi 'maxataxaraipi chaqai na ỹalliripi.

13Qam co'na' so judioipi na'ñi yi Tesalónica, ỹa'den quiyim so Pablo hueeta'ñi yi Berea, lotqai ỹa'xatetac da la'qaatec ñi qota'a, ca' que', querepegue' yi Berea. Ca co'na' ỹovijta, sá'ogue so qomyipi ỹasauaxatetecta'.

14Qam so nqaỹaripi chaqa'ma' ila' so Pablo quiyim quepegue' ca lqodoc aso huaaxai. Qaisauate' saua Silas chaqai so Timoteo no'ueendañi quiyi Berea.

15Ca' saua ncoỹaataxana' queso Pablo ỹoviraqtera'gue yi na'a' Atenas. Ime, ca' pile', qam i'xate' da laqataxac so Pablo, tai'alo saua Silas chaqai so Timoteo quiyim se naỹaloxone', querepegue' so'maxare.

So Pablo hueeta'ñi yi Atenas

16Co'na' so Pablo ñaq nauaanta'piguita saua Silas chaqai so Timoteo quiyi Atenas. Ca ỹaatqajam se ỹa'maxañi, sauaxat ỹa'ajantac yi na'a' no'qaachigui quena nashiilec nqolac.

17Vichiguiño' retaqata'pegue' na judioipi quena' hueetau'a añi lapoxoqui, chaqai qai'neeta quená'maq mesqai judío, ná'maq mashic huelec ñi qota'a. Chaqai quenaua'que naua na'xata' retaqatac cañi nouoxoqui nañigui lavinñi yi na'a' quecanchi natena'guit quiyi'maxare.

18Qam 'vio' saua ỹale' napaxaguinsapega da lapaxaguinataxanaxac na leenaxat epicúreo, chaqai na liỹaripi napaxaguintapega da lapaxaguinataxanaxac na leenaxat estoico, ca' chaqaina na retaqata'pegue' so Pablo. 'Uo' na 'naac: —¿Negue' ca ỹa'xatetapeguema qomi' da ỹale? Ma' 'xoic da letaxaỹaxac. Ca 'uo' na naashiguim, 'naac: —'Ec talaxanteguelec ca ỹoqa'a qota'olqaipi. Ỹa'xat dajo so

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qomyipi, ma' qana'xaỹaxantapega quiyim ỹa'xatetac so Jesús chaqai quecá'maq ileu, ishit liỹa nca'leuec.

19Ca' qaỹauega so Pablo ca netaxaỹaqa' leenaxat Areópago. Ca hua'ñi, ca qainat so'maxare: —Qomi' sahoqotaque sa'deenaq negue' dá'maq dajo dalaxaic napaxaguinataxanaxac 'xachisac.

20Ma' dá'maq 'xachisac se seuanqapega, ca' sahoqotaque sa'deenaq negue' cá'maq 'neeta dá'ogue dajo.

21Ma' yá'ogue yi na'ñi yi Atenas, chaqai na chicqauec neeta'ñi yi'maxare, qaica ca liỹa nqo'ta, qaidaata quiyim qana'xaỹaxante'e quiyim 'ue ca qaỹa'xat dalaxaic.

22Ca' so Pablo ne'laxashiguim, nachajñi quena lavinñi so qomyipi quiñi qoyintaugui Areópago. Ca 'naaco': —Qamiri Atenas lase', aỹim quená'ogue seuana caqamiri quiyim ỹaatqajam viilec ná'maq 'ñiitapega qota'olqaipi.

23Ma' ỹim na' souoxontac, sa'ajantac na huera'ñi naua qouagaxainqate'. Ca' 'ue na seuanejlec qouagaxainqa' 'ue yi naneretañi na'qaatec 'naac: “Najo qouagaxainqa' quiyim qanqouagaxainot ca qota'a se qaiuanapega.” Ca' cajo qota'a cá'maq nqouagaxaiñitacot, qam sqa huañiỹapega, chaqaica ca qota'olec sa'xatetac nagui caqamiri.

24Ñí'maq qota'olec lo'ueenatec na 'laua chaqai ná'ogue nanchaqaina huelecna, ñi'maxare looỹac na piguim chaqai na 'laua. Chaqai sqai neetaugui ca 'imec, lo'ueenatec ca qom.

25Chaqai se ỹouen quiyim 'ue ca chaqai qom lo'ueenatec, ỹahotaque qoỹaanem, ma' chaqaiñi ñí'maq chicqo'ot qomá'ogue da qarca'laxa, na qaracat, chaqai ná'ogue nanchaqaina.

26Ỹachigoxochichigui so 'oonoqui' qom na' ỹo'uet ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi, qaiyi naalec ná'ogue na 'laua, ỹa'vii naua la'aate', qam ỹa'vii naua laloqote' naua neetalgoto,

27qaiyi qaidaanaque ñi qota'olec. 'Eno'm quiyim 'ec qaipootete'e sha'apiguito' qaỹanata, qam ma' llic ñi qota'olec sqoỹoqaque queca 'óna coqomi'.

28Ma' chaqaiñi ñi qota'olec ñí'maq 'em qarca'leetauec, chaqai sedaaqatac, chaqai 'em ñaqoqomi'. Chaqai dajo qai'neeta la'qaategue' so 'deenaxanqachaqaiquipi caqamiri co'na' 'naac: “Qomi' llaalqaipi ñi qota'olec.”

29Vichiguiño' nagui, ma' qomi' llaalqaipi ñi qota'olec sqai hueetapigui qouel quiyim ñi'maxare shinqatapega quiyim 'nejem ca nashiilec nqolac oro, loqo'm ca plata, loqo'm ca qa', chi lo'ueenatec ca qom quecá'maq chi la'deenataxanaxac.

30Ñi qota'olec se nqovilga da lo'maxac na qom quesaua 'auaxaqa na'xata'. Qam nagui relaataxan quená'ogue na qom quena lahil na 'laua quiyim ỹalate' naua se no'viiñi no'ueenataxaco.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

31Ma' ñi'maxare mashic ỹa'uo' ca laloqojnec na'xa'a quiyim imit ná'ogue na qom neetalec na 'laua quiyim ỹoỹoote'oga ca lo'yaxanec, qam ỹachigoxochichigui so ỹale chi lca'acsec, leenaxat Jesús. Ca' quedajo ichoxochichigui quená'ogue, na' ileu, qam liỹa nca'laxatec.

32Ca' sojo qomyipi co'na' 'xaỹa dajo quiyim na leuaxaic liỹa nca'leuec, ca 'uo' na i'neetac. Qam na liỹaripi 'naaco': —Ma' liỹa, ca ña'xaỹaxanaxa qami' quedajo, ma' liỹa 'xachi' dajo.

33Ca' so Pablo ca'e so qomyipi.

34Qam 'vio' saua ỹaconchiguit da na'qaatec, ca' quetegue so Pablo. Quesaua'maxare ỹalequetaho' so Dionisio, qam só naneretau'o' so ỹoiquenac yi Areópago, chaqai qai'neeta aso 'aalo leenaxat Dámaris, chaqai 'vii saua liỹa'.

Hechos 18

So Pablo taigue da Corinto

1Co'na' ime dajo, ca' so Pablo ca'e yi Atenas, ca quepegue' yi na'a' Corinto.

2Ca hua'ñiyi, ca natenejlec so judío le'ec, leenaxat Aquila, ne'xaỹoqsoqo' yi 'laua Ponto. So Aquila chaqai aso loua Priscila ñaqai chita'co' chicqora'gue da 'laua Italia. Quere'e yi'maxare, ma' so lashi na nashillipi leenaxat Claudio, 'naapego' na judioipi ca'e yi na'a' lodegaxat Roma. Ca' so Pablo ra'piichalo.

3Qam ma' dá'ogue da lo'ueenategue' ỹo'ueeterac na nopele', loqo'm na 'imec na'daañi, ca no'ueenañi lo'ueenataxanaxaua'.

4Qam so Pablo co'quena' ỹovire'oga yi na'xa'a co'mataxaqui, lotqai eec, quepegue' aca lapoxoqui na judioipi. Ca hua'ñi, ca ra'qaataxantapeguem na judioipi chaqai na sqai judío, ca' icoñiguit nqai'en da na'qaatec.

5Co'na' novite' saua Silas chaqai so Timoteo, chicqora'gue da Macedonia, ca' so Pablo ỹalamqajlec da la'qaataxanaxac, ỹa'xateta'pe naua la'qaatqa ñi qota'a, ỹaatqajam ichoxotetapeguem na judioipi quiyim chaqaiso so Jesús so nashi nca'laxaqui só'maq na judioipi nauaantaque.

6Qam so judioipi lama'xa retaqata'guit so Pablo, se ichira'pe naua la'qaatqa. Ca so Pablo ỹochigoxoi' saua loho, ca' dajo tai'a quiyim so Pablo ca'e so qomyipi. Qam 'naapego': —Qamiri chi nasauaxachiỹalta' ma' novi' ca relauaxahi, ma' ỹim totqa saỹapegueu'a. Ca' nagui shic, shicpegue' na mesqai judioipi.

7Ca' inoxonec cañi lapoxoqui na judioipi, ca' quepegue' yi la'a' ca ỹale leenaxat Justo. Ca'maxare qai'neeta nqouagaxaintacot ñi qota'olec, ca la'a' neeta'ñi na lahi añi napoxoqui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Chaqai so Crispo, so lashi añi napoxoqui, huelec ñi qara'gaxala' chaqai sá'ogue so llaalqaipi. Chaqai qai'neeta 'xoic so na'ñi yi Corinto, co'na' 'xaỹa da na'qaatec, qai'neeta huelec. Ca sá'ogue qanachilaxan.

9Ca' queso pe 'uo' so leuanaxanaxac so Pablo quiyim qohinapego' quiñi qara'gaxala': —Se ro'chi'i', quiisalec da ra'qaataxanaxaqui'. Se re'maqairiñi.

10Ma' qami' iỹaatac, qaica rovichiraque quiyim 'ue ca qohiñiteraxaric. Ma' 'xoic na qomyipi ỹalamaxat quenajo na'a'.

11Ca' so Pablo ñaqai na'ñi yi Corinto queso ñaaxa chaqai so lavinñi so liỹa ñaaxa, rapaxaguinataxanta'pegue da la'qaatec ñi qota'a.

12Qam quesaua na'xata', na' neetauo quiyim nashi so leenaxat Galión quiyi Acaya, ca' na judioipi lapoỹata' quiyim retaxaỹapigui so Pablo, ca qaỹauega'a yi lo'ueenataxanqa' so nashi quiyim qaimit.

13Ca' qohinaco' queso nashi: —Najo ỹale mashic ishit na qomyipi quiyim nqouagaxainot nqai'en ñi qota'olec, qam mesqa taagui nqai'en dá'maq 'auaxaic nelaataxanaxac.

14Ca' so Pablo ỹamo' retaqa, co'na' so Galión 'naapego' so judioipi: —No'm qaretaxaỹapigui ca no'maxaset, loqo'm ca nasauaxaset lodegaxat, ca' qaigueme ña'xaỹaxanalo qamiri judío lase'.

15Qam quecaua chi na'qaatqa, chaqai queca chaqai neenaxat, quedá'maq chi no'ueenataxaguii, da'maxare chi na'maxachiigui, ma' ỹim sqa ỹoiquenatec dajo.

16Ca ỹo'daauec so qomyipi queca lo'ueenataxanaxaqui.

17Ca sá'ogue so griegoipi ỹaconlec so Sóstenes, so lashi añi lapoxoqui na judioipi. Ca qaỹouaxantac quiyi reloqota'ñi so nashi Galión. Qam so Galión qaica ca 'naac quiyim iuejlec quet so'maxare.

So Pablo pilegue da Antioquía, ca lotqai chicqochi'ñi liỹa eec ra'qaataxan

18So Pablo ñaqai 'vii saua na'xata' hueeta'ñi yi Corinto. Ime, ca' ỹa'ue la'xaỹaxac so nqaỹaripi, ca' eec, taigue da 'laua Siria, nauequetecto aso Priscila chaqai so loua Aquila. Qam co'na' ỹovireraxaso'ma yi ñigaxasom leenaxat Cencrea, qam co'na' saqa' renojshiguim caca lahi' huaxaỹaqse, ca que'guena'gue nepetec, ỹoselaxatejlec na lqahic, ma' chi letanec quedá'maq shi'gue la'qaatec. Ime, ca' renojshiguim.

19Qam co'na' ỹovijta yi na'a' Efeso, ca' so Pablo no'ueenaqterañi saua Priscila chaqai so Aquila. Ca' eec, quepegue' añi lapoxoqui na judioipi, ca retaxaỹa'pegue', ma' chi lapooqo' yi'maxare.

20Saua'maxare ỹahosaque quiyim liỹa no'ueenañi, qam so'maxare se na'xaỹaxan.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Chaqaidaata quiyim ỹa'ue la'xaỹaxac so qomyipi, ca 'naaco': —Sahotaque seueta'ñi yi Jerusalén, ma' novi' na lapoxoc naata. Qalaxam 'uo' ca na'xa'a yapilalo qamiri, ca lotqai liỹa ñauanaqta', no'm ñi qota'olec ỹa'maxarenta. Ca renotougui aca lahi' huaxaỹaqse, chicqochi'ñi yi Efeso.

22Ca co'na' ỹovita yi Cesarea, ca so Pablo quepegue' yi Jerusalén riquinaxana so mashic icoñiguit da na'qaatec. Ca co'na' ime, ca quepegue' yi Antioquía.

23Ca co'na' shi'gom neeta'anyi, ca lotqai eec, queetagui, 'onatac nqai'en ana no'ueenaxanaxaquiripi quiyi 'laua Galacia chaqai yi Frigia, ỹa'ñaxatetac ná'ogue ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec.

So Apolos ra'qaataxantac quiyi Efeso

24Ca' quesaua na'xata' ỹovito' yi Efeso so judío le'ec leenaxat Apolos, chicqota'gue da na'a' Alejandría dá'maq chi ne'xaỹoqsoqo'. So'maxare ỹaatqajam ỹa'den yi na'qaatec naneresalec naua ñaua'pe nerecse' la'qaatqa ñi qota'a. Quiyim ỹa'xate', qaica ca npatan.

25Ỹaatqajam ỹa'den da ñicyaxac ỹachaxantac ñi qara'gaxala'. Chaqai quena' retaqa, ỹaatqajam 'ue da leuogoxo, rapaxaguinataxanta'pegue da ỹaatqajam leloxoỹaxac queda 'neeta so Jesús. Qam qoỹoqsa'a, ma' qaidaato' ỹa'den da lachilaxanataxanaxac so Juan.

26So Apolos co'na' retaqa cañi lapoxoqui na judioipi ỹaatqajam qaica ca ỹouetaque. Qam aso Priscila chaqai so Aquila na'xaỹaxanta'pe. Ca co'na' ime da letaxaỹaxac, ca qaỹaueguec, ca ỹaatqajam qaichoxote'tem dá'maq 'neeta dá'maq ñicyaxac ỹachaxantac ñi qota'a.

27Ca co'na' so Apolos ỹahotaque taigue yi 'laua Acaya, ca' so nqaỹaripi sá'ogue ỹa'maxarenta. Ca qaỹa'uo' aso lere tai'a so mashic ỹacoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Acaya, qaiyi ỹaatqajam qaidaañi'chiguit so'maxare. Ca co'na' ỹovita yi Acaya, ca' so'maxare ỹaatqajam ỹotauan ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ná'maq queda chi lqouagaxa ñi qota'a quiyim huelec ñi'maxare.

28Vichiguiño' ỹaatqajam ỹachaxan da lo'maxac na judioipi, ca' ná'maq judioipi se ishit noqolliguit. Ma' so Apolos ỹachigoxochichiguilo naua ñaua'pe nerecse' la'qaatqa ñi qota'a, ca ỹa'xat so Jesús, quiyim chaqaiso so nashi nca'laxaqui só'maq nauaantaque na judioipi.

Hechos 19

So Pablo hueeta'ñi yi Efeso

1Ca co'na' so Apolos hueeta'ñi yi Corinto, ca so Pablo naquetagui na no'ueenaxanaxaquiripi neetalgoto naua 'lauari qoỹoqoshi'meguelo, ca chi ỹoviretau'o' yi Efeso. Ca 'vio' saua natenalgoto mashic ỹaconchiguit da na'qaatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca inateta'pe, 'naaco': —¿Mashic shi'gue coñiguit ca Espíritu Santo na' coñiguit da na'qaatec? Ca saua'maxare 'neraco': —Ỹaatqajam se sa'xaiqa'pegue quiyim 'uo' ca Espíritu Santo.

3Ca lotqai so Pablo inate': —Ca' ¿negue' ca lachilaxanataxanaxac cá'maq shi'gue coñiguit? Ca saua'maxare 'neraco': —Dá'maq nachilaxanataxanaxac rapaxaguinataxanegue so Juan.

4Ca' so Pablo 'naapegalo': —Ajá'a, qam so Juan lachilaxanataxanaxac chi letanec quecá'maq ỹacoñiguit da na'qaatec, ca ỹalate' naua se no'viiñi lanatqa. Qam qai'neeta 'naac quiyim qoyiuelec só'maq co'uaataxanta queso'maxare, leenaxat Jesús, ma' chaqaiso so nashi nca'laxaqui.

5Ca co'na' ime 'xaita dajo, ca qanachilaxane', qarachilaxanataxana da leenaxat so qara'gaxala' Jesús.

6Ca co'na' so Pablo ỹashil-lgoto saua'maxare, ca anac so Espíritu Santo, ta'ñiguilo saua'maxare, ca ỹa'xate' naua ỹoqa'alo na'qaatqa, chaqai ỹa'xate' naua chicqoro'ot ñi qota'a na'qaatqa.

7Ca' quesá'ogue 'uo' ca doce ỹalliripi.

8Ca quesaua'que saua tres shiriguiri so Pablo taatapegueu'a añi lapoxoqui na judioipi, ra'qaataxantac, qaica ca ỹouetaque. Chaqai retaqatapougui na qomyipi, ca ishit quiyim na qomyipi huelec da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

9Qam 'uo' na ỹa'ñaxat añi le'taxanata, ca se ỹa'maxaren huelec. Qaidaata quiyim se no'uen na ỹa'xatetac queda na'qaataxac so Jesús, ỹa'xaiqachitetac na qomyipi. Ca' so Pablo ca'ahi saua'maxare, qaisoota ỹauec só'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec cañi lapaxaguinataxanaxaqui so ỹale leenaxat Tiranno. Ca' ỹapaxaguintac naua'que naua na'xata'.

10Ca' quiyi chaqa'ma' eec, chi ỹovirete' dos ñaxari, ca sá'ogue so qomyipi na'ñi yi Asia 'xaỹa da la'qaatec ñi qara'gaxala' Jesús, ná'ogue na judío chaqai na sqai judío.

11Chaqai ñi qota'olec ỹo'uet na lodegaxat se qaiuanapega, ro'ueenataxañigui so Pablo,

12vire'ta quiyim qanadou'a so Pablo na colligue', loqo'm ca nooỹac chi queuocau'a nqohin na loshicmaxa. Ime, ca' qaỹodo'oga ca ralolaxaic, ca chaqa'ma' imeuec nqai'en, chaqai inoxonec na ne'ec lecmaxaic.

13Qam 'vio' saua judío lase' queesagui na qomyipi, naqaterac na ne'ec lecmaxaic. Ca' saua'maxare ỹahosaco' ro'goxonta da leenaxat so qara'gaxala' Jesús, quiyim naqat. Ca 'naapego' quen na ne'ec lecmaxaiquipi: —Shinqapega qami' quiyim noxoñirec. Sodaqa'a qami' da leenaxat so Jesús, so ỹa'xatetac so Pablo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Da 'neeto' da ỹo'ueetesac saua siete llaalqa so judío le'ec, leenaxat Esceva. So'maxare lashi na letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

15Qam co'na' ỹo'ueete' dajo, ca' so ne'ec lecmaxaic 'naaco': —Seuana ca Jesús, chaqai seuana qai'neeta ca Pablo. Qam qamiri, ¿negue' qamiri?

16Ca' quedajo so ỹale neetagui so le'ec lecmaxaic, ca renotauguilo saua'maxare. Qaica ca ỹaho'chi, ma' ỹapaguelec da lquesaxanaxa. Ỹaatqajam iualaxainta'pe, ỹasectaqteta'pe naua loho, ca' vire'ta saua'maxare 'eete', quere'e yi la'a' so ỹale, neesauec chaqai coñirqate'.

17Ca sá'ogue so judío chaqai na sqai judío na'ñi yi Efeso, co'na' ỹa'den dajo, ca' 'xoic da lqolonaxa. Ca' 'naaco' so qomyipi: —Ỹaatqajam 'xoic da lecaic da leenaxat ñi qara'gaxala' Jesús.

18Qai'neeta 'xoico' só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec noviro, ỹa'xat dá'maq se no'uen 'au ỹo'ueetetac.

19Ca' queso qomyipi 'xoico' so re'oq ro'ueenataxantapegalo naua se no'viiñi. Qam se re'xoi' no'ueenataxanaxaco. Vichiguiño' sá'ogue nodouo ana nelere aná'maq hueetalec da se no'uen 'ueenataxac. Ca' qaicopata'a. Sá'ogue qaỹa'ajantac. Ca co'na' ime, ca' ỹaatqajam 'xoic na' qanaloqochin aso laseuete so lerellipi.

20'Eda da 'neeto' da na'qaatec queso qara'gaxala', ca lama'xa nqo'neetauec chaqai re'qoota da lquesaxanaxa.

21Ca co'na' ime dajo, ca' so Pablo ỹahotaque quepegueto yaua Macedonia chaqai yi Acaya, ca chi ỹovireta'gue da Jerusalén. Chaqai qai'neeta 'naaco': —Ma' ime saigue da Jerusalén, ca sahotaque saigue da Roma.

22Ca ilajtegue da Macedonia saua dos lotaua', Timoteo chaqai so Erasto, ma' so'maxare ñaq ỹa'vii na'xata' neeta'ñi yi Asia.

'Uo' so la'aaxa quiyi Efeso

23Ca quesaua na'xata' 'uo' so la'aaxa lodegaxat hua'ñi yi Efeso sauaxat da la'qaatec ñi qota'a.

24Ma' 'uo' so lecata lo'o, leenaxat Demetrio. So'maxare ỹo'uet na ladenqatqaipi 'imqaipioqui', ỹadenaxachichigui da no'ueenataxac so lauo' aso nashiila, leenaxat Diana, ro'ueenataxana na lecata lahi leenaxat plata. Na'maxare chaqaina na ỹachigoxotetapigui quiyim 'xoic da lauegaxanaxac na lo'ueenataxanqajanqaipi so'maxare.

25Sojo ỹale ỹo'ueeto' so lapoxoc, lapoonta' sá'ogue so lo'ueenataxanqajanqaipi chaqai so liỹaripi, qam qainaata na lo'ueenatec. Ca 'naapego': —Qamiri ỹalliripi, 'yiiñita quiyim dajo qaro'ueenataxanaxac chaqaidaata qara'maxatetegueñi, chaqai squi'ỹaqatapigui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Qalaxam qamiri mashic huañiỹa chaqai 'xaichigui queso ỹale, leenaxat Pablo. So'maxare ỹa'xatetac quiyim mesqai qota'a na chaqai qom lo'ueenatec nashiilec. Ca 'xoic na qom huelec so'maxare, chaqai mesqainaata quenajo Efeso, qai'neeta naua'que naua 'lauari quena Asia.

27Ca' nagui dajo 'ue da lichic, ma' queda qaro'ueenataxanaxac sqoue na'laañi, chaqai qai'neeta ñí'maq 'imec neetaugui añi ỹaatqajam late'ogue' qarate'e Diana ishit na'laañi da lichoxoric, ca tot qanqo'ta da lecaic añi qarashiila, ma' quená'ogue na Asia chaqai quená'ogue na 'laua lashiila añi'maxare.

28Ca co'na' 'xaỹa dajo so qomyipi, ca ro'o. Ca sá'ogue ỹaualqagui, 'naaco': —¡Ỹaatqajam 'xoic lecaic añi Diana, lashiila na Efeso laseripi!

29Ca 'uo' da la'aaxa quiyá'ogue yi na'a'. Ca qaiconlgoto saua Gayo chaqai so Aristarco, dos ỹale' Macedonia lase', nauegaxaua' so Pablo. Ca qaỹahoglensau'a ca 'imec cá'maq lapooqo' so qomyipi.

30Ca' so Pablo ỹahotaque inoxono quiyi'maxare quiyim retaxaỹa'pegue' so qomyipi, qam se qaỹaseno quesó'maq qomyipi só'maq shi'gue ỹacoñiguit da na'qaatec.

31Chaqai qai'neeta 'uo' so nashillipi nauochaxauaripi so Pablo chaqai na'ñi yi Asia, nelaro da la'qaatec quiyim qohinapega quiyim sqa taỹapegueu'a cajo lapoxoc.

32Ca' quesó'maq lapoxoc 'uo' quen na ỹaualaq, 'naacda, lotqai da liỹa 'ue da liỹa ỹa'xat, ma' so qomyipi ro'ootari' chaqai sham sá'ogue se ỹa'den cá'maq 'neeto' quiyim lapoỹata'.

33Qam 'vio' saua judío lase' ỹa'xajtem so Alejandro dá'maq 'neeta, ca' chaqaiso ỹamaxashiguim so judioipi quiyim retaqa. Ca' so Alejandro nanojshiguim ada laua, ma' ỹahotaque i'maxañi so qomyipi, ma' ỹahotaque qoshiilgoto saua'maxare queso qomyipi.

34Qam co'na' qaỹa'den so'maxare quiyim judío le'ec, ca se qana'xaỹaxana, sá'ogue ỹaualqatagui 'uo' ca dos horas, 'naaco': —¡Ỹaatqajam 'xoic lecaic añi Diana, lashiila na Efeso laseripi!

35Qam só'maq ỹiriguiñi ca 'deenaxac quenaua lapoxoco quiyi na'a', co'na' ishit i'maxañi nqai'en so qomyipi, ca 'naapego': —Qamiri ỹalliripi ñiỹa'ñi na Efeso, quená'ogue na qomyipi qaica ca se ỹa'den quenajo na'a' Efeso quiyim chaqaina na reloqota'a ñi lauo' añí'maq npe'eete qarashiila Diana, chaqai qai'neeta ñi nadenqatec lqui'i ñí'maq najñi quesom chicqo'ot na piguim.

36Ma' dajo qaica ca ishit ỹoqolliguit. Vichiguiño' 'maxaraic quiyim nañaxañiñi re'maxaita, 'neeto' quiyim 'ue ca 'viichii no'm ỹaatqajam sqa 'yiiñita.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

37Ma' nauajo ỹale' nauá'maq qamiri naviguiro sqaica ca ỹo'maqajandac chaqai qaica ca ỹa'xate' se no'uen cañi rashiilahi qamiri.

38Ma' ñi Demetrio chaqai ná'maq lo'ueenataxanqajanqaipi quiyim 'ue ca se nqo'ta, qam 'ue añi lo'ueenataxanaxaqui ná'maq imit quiyim 'ue ca nasauaxaset. Ca ỹalamaxatau'a cá'maq 'ue ca 'neeta, chaqai quena nashillipi, qaiyi queca 'óna idaanaque cá'maq chi lqoshaaqa'.

39Chaqai no'm ỹoqa'a cá'maq liỹa ỹaxañiỹaque, ca qamiri vii ca lapoxoc, taxaigui, qam na'maxachichigui ca 'neeta.

40Ma' qomi' seuqataugui da lichic quiyim qaỹamata'que qomi' pa'guenaxanaxaqa sauaxat dajo la'aaxa shiguente'e. Ma' 'ue ca renataxanegue sojo la'aaxa, ca ¿nega'ỹo' ca shinqac?

41Ca co'na' ime da ỹa'xat so neraxanaq, ca ime nqai'en so lapoxoc.

Hechos 20

So Pablo taata'gue da Macedonia chaqai da Grecia

1Ca co'na' ime so co'uaxac, ca' so Pablo roỹaxanougui so mashic icoñiguit da na'qaatec, ỹahotaque ỹaanouguilo naua laqataxaco. Ca ỹa'ue la'xaỹaxac quiyim eec, ca' nqa'aalguita, ca' eec, taigue da Macedonia.

2Nomachishiguim queetagui ana no'ueenaxanaxaquiripi quiyi ỹovita 'laua, 'xoic la'ñaaqataxanaxac quena lqaỹaripi quena' retaqa, chi ỹovireta'a yi 'laua Grecia.

3Ca neeta'anyi tres shiriguiri, ca co'na' sham renoto caca qom lahi' huaxaỹaqse, ma' ỹahotaque taigue da Siria. Qam 'uo' da la'xaỹaxac quiyim ca judioipi na'maxateta'guit quiyim 'ue ca qohine'tegue. Vichiguiño' lotqai pile'tegue da chigoxogue, liỹa que'tegue yi Macedonia.

4Liỹareta'pe saua Sópater, Berea le'ec, Aristarco chaqai Segundo, Tesalónica lase', Gayo, Derbe le'ec, Timoteo chaqai so Tíquico chaqai so Trófimo, Asia lase'.

5Ca' sauajo qarqaỹa' 'aue', ca nauaana'piguita qomi' quiyi na'a' Troas.

6Ma' qomi', qam ñauaanqata'a quiyim ime so lapoxoc quena' qaỹa'ic na pan se qaỹa'ue aca lalequete pi'chigui nqai'en. Ime, ca' lotqai qolaq, sachigoxosqochi'ñi yi Filipos, senqatañigui aso qom lahi' huaxaỹaqse. Quesaua cinco na'xata', ca soviraqalgoto saua qariỹa' quiyi Troas. Ca senqa'anyi siete na'xata'.

So Pablo hueetau'a yi Troas

7Ca' queso 'auaxaic na'xa'a caso semana, llapoxota', ma' qaỹahotaque quiyim qaỹa'ic so pan. Ca' so Pablo rapaxaguinataxantac quesó'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Qam ma' ỹahotaque eec na' richiguiñi, ca queetalec da letaxaỹaxac chi ỹovireta'a pe lauel.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Qam cá'maq senqataugui 'imec qoỹoqoshi'ma, 'xoic ana ncoỹeraxanaxaqui ỹaviquetaugui.

9Qam 'uo' so ne'necoqui', leenaxat Eutico, nqa'xantaño' cañi nqote ca 'imec. Ca co'na' so Pablo queeta da letaxaỹaxac, ca 'xoic na lelaxac so ne'necoqui', vire'to' na' 'te'tegue ca lelaxac. Ca najño', chicqashi'ma ñi pa'aashiguim 'imec. Ca co'na' qaiconot, qam mashic ileu.

10Ca so Pablo nenojñi. Ca co'na' ỹoviri'ña, ca nqa'paxanegue, qa'aalegue so ne'nec. Ca 'naapega so nqaỹaripi: —Totaxan ro'chii; ñaq nca'leetauec.

11Ca' so Pablo liỹa pilshiguim, ca' ỹasectaqchigui so pan, ca' que'e. Ime, ca' queetalec da letaxaỹaxac, chi ỹovireta'a quiyim richiguiñi. Ca co'na' eec.

12Qam queso ne'necoqui' qaỹauegue'ga ca la'a', nca'leetauec. Ca sá'ogue ỹaatqajam ỹa'maqachigui lauel.

So Pablo chicqochi'ñi yi Troas, ca taigue da Mileto

13Ca qomi' ñoqotqau'a aso qom lahi' huaxaỹaqse, sa'auqata'a yi Asón, ma' sahoqotaque ñiconaxashiguim so Pablo. Ma' chaqaida dá'maq qana'deenaxac, ma' so'maxare ỹahotaque co'ueetañi.

14Ca na' ñaqataxaguit so'maxare quiyi Asón, ca ñoqotqa'e' caso qarahi', ca saxague da Mitilene.

15Ca na' qolqa'iyi, ca queso liỹa nete'e, ca seuqa'ñi yi naloote'oga yi Quío. Ca' queso liỹa nete'e, ca sovitaxa yi ñigaxasom leenaxat Samos, ca ñco'mataxauec quiyi Trogilio. Ca' queso liỹa nete'e, ca sovitaxa yi Mileto.

16Ca' dá qohine'tegue, ma' so Pablo se ỹa'maxaren shi'gom neeta'ñi yi 'laua Asia, vichiguiño' sqa taigue da na'a' Efeso; ma' ỹahotaque qaỹaloq ỹovi' queda Jerusalén, sha'apiguito' ishit ỹalequetaho ma' noviro so na'xa'a nemaqachic leenaxat Pentecostés.

So Pablo ra'qaataxanem so la'gaxalateripi añi no'ueenaxanaxaqui quiyi Efeso

17Ca na' ñaqai seuqate'e yi Mileto, ca so Pablo relaataxane'oga so la'gaxalateripi añi no'ueenaxanaxaqui quiyi Efeso.

18Ca co'na' sá'ogue noviro, ca 'naapego': —Qamiri 'yiiñita da shintari' chicqotau'a so 'auaxaic na'xa'a na' ñovira'a na Asia.

19Quesaua'que saua na'xata' quiyim salequetauguilo qamiri so'ueetetac da lo'ueenataxanaxac ñi qara'gaxala' Jesús, ỹaatqajam 'xoic da ñineequesenaxac, chaqai 'xoic da ñoỹenaxac, chaqai seuetañigui na 'xoic ñi'guenaxaquipi ỹoviraỹot quedá'maq ỹahotaque 'ñiichic na judioipi.

20Qam sqai saxanñi quiyim sa'qaataxantapeguema qamiri quedá'maq ỹo'uet ca ra'maxahi. Sapaxaguiñitac, ñichoxoteta, shiquetaguilo naua ra'aachiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Quená'maq judío chaqai quena sqai judío shinapega quiyim ca'ahi naua no'ueenataxaco se no'viiñi, ca' quegue ñi qota'olec, chaqai huelec so qara'gaxala' Jesucristo.

22Ca' nagui saata'gue da Jerusalén, ỹaatqajam ipacaỹa' yauec ñi Espíritu Santo, qam se sa'den nega'ỹo' ca shinta ma' sovi'.

23Qam qaidaata sa'den quiyim ñi Espíritu Santo quecanchi sovita na'a', 'neetapiguiỹa' quiyim nauaantapiguit aca ncoñiitaxanaxaqui chaqai 'xoic i'xoric.

24Qam quedajo qaica ca ñqovilga; vire'ta da chi ñachaalataxac qaica ca 'negue nqaishin caỹim. Qaidaata yishiitaque quiyim 'xoic ca ñitoonaxac quiyim somateta da ỹo'ueenataxanaxac, chaqai yipaquejlec da laqataxac nañaañim ñi qara'gaxala' Jesús, quiyim saanec da no'uen na'xaỹaxac queda le'xorenataxanaxa ñi qota'a.

25Ca' nagui, ca ỹaatqajam se'taxachichiguiñi quiyim tot qaica ca iuañiua', quená'maq shi'gue sapaxaguinta'pegue da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

26Vichiguiño' sahotaque shiñiỹapegaxaua' quiyim nagui taachi'ñi quiyim qaica ca ỹasauaxaset queda 'ñiita.

27Ma' ỹaatqajam sa'xateta dá'ogue da ỹahotaque ỹo'uet ñi qota'a. Qaica ca soxotetañi.

28Ca' nagui, ca ncochiỹalta', chaqai cochiỹa ná'ogue ná'maq mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, quiyim so Espíritu Santo pataxalgoto qamiri quiyim loxoi'a chaqai cochiỹa, ma' na'maxare lalamqate' ñi qara'gaxala' Jesús, ma' ñi'maxare lishiujnaxanqate, rishiuetenaxanalo saua chi leuo' na' qaỹalauat.

29Ma' sa'den quiyim ma' ime sqoshiilec najo, ca novite' caua liỹa', ỹahosaque iuagaxaterac na mashic icoñiguit da na'qaatec, 'nejem ca ỹa'cac ana qagreta quiyim ỹovirougui ca qagretaipi se ỹa'maxatac, ca retoxoñigui.

30Qam ma'le, ca chaqaqamiri chicqochiguinguilo ca ne'laxashiguim rapaxaguiñiigue da la'maachic, se ỹa'xat ca lliqueta, ma' ỹahotaque qoyiguegue quená'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

31Vichiguiño' ỹaatqajam rovichiỹari'o'; no'viñita'gue quecaua tres ñaxari, quiyi na'xa'a chaqai yi pe, qaica lqodoc quiyim sapaxaguinta'pe qamiri, saqatetapegalo qamiri, ñoỹentalec quiñi 'óna caqamiri.

32Ca' nagui qamiri ỹaqaỹa', spa'xana'guita qamiri ñi qota'olec chaqai da la'qaatec chicqochigui quiyim sa'deenaq da le'xorenataxanaxa. Ma' ñí 'ue da lquesaxanaxa quiyim ỹa'ñaxate' qamiri, chaqai ỹa'ue ca romari, lliguitaugui ná'ogue ná'maq lalamaxat ñi'maxare.

33Se ñaquita'a aca lam chaqai ca looỹac canchaqaica qom,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

34qam qamiri 'yiiñita quiyim so'ueenataxanalo na'le naua ỹaqai'laqate', ca 'ue ca souentaque chaqai caua ñauegaxaua'.

35'Eda da chaqai'en ỹapaxaguinataxanaxac caqamiri quiyim 'ueenataxañii chaqai tauañii na 'ue ca louenaxanaxa. Sqai 'laxachii da la'qaatec so qara'gaxala' Jesús, na' 'naac: “Paguec la'maxa quecá'maq rachitaxanataxan, quecá'maq 'ue ca icoñiguit.”

36Ca co'na' ime dajo, ca' so Pablo ỹa'yi'iñi naua le'cootal, ca sá'ogue nqouagaxain.

37Sá'ogue noỹentagui, chaqai qa'aalegue so Pablo, chaqai nqo'goq.

38Ca ỹaatqajam 'xoic na lachicoxo, ma' so'maxare 'naaco' quiyim tot liỹa neuañiguit. Ime, ca' qaicoỹarauec, qaỹoviraqta'oga aso qom lahi' huaxaỹaqse.

Hechos 21

So Pablo taata'gue da Jerusalén

1Ca na' ime sahoqotaque la'xaỹaxac so qarqaỹaripi, ca yinotaxaho caso qom lahi' huaxaỹaqse, salamaxataqa'gue da ñigaxasom leenaxat Cos. Ca' queca liỹa nete'e, ca sovitaxa yi Rodas. Ca' quiyi, ca qolaqpegue' yi Pátara.

2Ca' quiyi Pátara ñatenqalec aso qom lahi' huaxaỹaqse taỹa'gue da Fenicia. Ca yinotaxaugui, ca qolaq.

3Ca na' qolqata, ca sedaanqatau'a ada delec leenaxat Chipre, spa'xanqata'gue da qanemaq, ma' saaqata'gue da Siria. Qam cana' ỹovi' aso qarahi' taatou'a yi ñigaxasom leenaxat Tiro. Ca' quiyi, ca qaniỹoxoñi so li'ỹaac.

4Ca ñatenqalec so qomyipi shi'gue icoñiguit da na'qaatec, ca senqa'anyi siete na'xata'. Ca' saua'maxare qaỹa'uo' so la'xaỹaxac queso Espíritu Santo, ca qara'qaataxanem so Pablo quiyim sqa taigue da Jerusalén.

5Qam na' ỹovirerec saua siete na'xata', lotqai qolaq. Ca' so mashic ỹacoñiguit da na'qaatec ná'ogue na 'aallipi chaqai na ñaaqaipioqui' coỹarerauec qomi' queda lahi yi na'a'. Ca' quiyi lqodoc añi huaaxai, ca qomá'ogue sa'daqachiriñi naua qare'cootal, ca ñqouagaxainaq.

6Ca sahoqai la'xaỹaxac, ca ñqa'aalqata'piguit, ca yinotaxashiguim caso qom lahi' huaxaỹaqse. Ca saua'maxare pila'alo naua la'aate'.

7Somataq qolqatañigui aso huaaxai na' sachigoxosqochi'ñi yi Tiro, na' sovitaxa Tolemaida. Ca' quiyi, ca ñiquinqata'pegue' so qarqaỹaripi, ca senqa'anyi queso 'óna na'xa'a.

8Ca' queso liỹa na'xa'a so Pablo chaqai qomi' qolaq, ca sovitaxa yi na'a' Cesarea. Ca' quiyi, ca qolaqpegue' yi la'a' so Felipe. So'maxare ỹodac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, chaqaiso' so liỹa' saua siete 'auaxaqa nca'acse' quiyim notaua', ca senqa'anyi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9So Felipe 'vio' saua cuatro llaale saqa' o'ne'. Saua'maxare ỹa'xaterac na la'xaỹaxague' chicqotacot ñi qota'a.

10Ca mashic 'vii saua na'xata' senqata'anyi, ca novi' so qota'a la'qaataxanqajnec leenaxat Agabo. Chicqa'gue da Judea.

11Nouoỹalo qomi'. Ca ỹacona so nosaataxaqui so Pablo, ca coñite' naua lichil chaqai naua laua' queso'maxare. Ca 'naaco': —Da la'qaataxanaxac so Espíritu Santo 'naac na judioipi quiyi Jerusalén 'ne'tegueda nqai'en ca ncoñiitaxac cá'maq looỹac nataq saataxaqui. Ime, ca' qoỹaano, qoỹaanem na sqai judioipi.

12Ca na' sa'xaỹaxa dajo qomi' chaqai yí'maq na'ñi yi Cesarea, ñi'xoresenqa'tot so Pablo quiyim se ipaguegue da Jerusalén.

13Qam so Pablo 'naaco': —¿Chi'negue ma' nohiñitac chaqai viitaque na ỹachicoxo? Ma' ỹim mashic ñomatalta' quiyim sqaidaata quiyim qaycoñi', qai'neeta quiyim yileua'ñi yi Jerusalén, sasoualec so qara'gaxala' Jesús.

14Qam na' se na'xaỹaxanalo qomi', ca saxanqac, ca shinqac: —Ipaquichigui nqohin cá'maq 'ne'tegue ñi qara'gaxala'.

15Ca na' ime dajo, ca ña'maxataxañi, ca saxague da Jerusalén.

16Ca' 'vii saua qariỹa' mashic ỹaconchiguit da na'qaatec chicqora'ñi yi Cesarea. Ỹalequetauguilo so 'oonoqui' ỹale leenaxat Mnasón, ne'xaỹoqsoqo' yi Chipre. So'maxare mashic shi'gom ỹacoñiguit da na'qaatec. Chaqaiso só'maq 'naac senqa'ñi ca la'a' ma' soviraq.

So Pablo ra'piichiu'a so Jacobo

17Ca na' soviraxaho quiyi Jerusalén, yi qarqaỹaripi netoonta'peguelo qomi'.

18Ca' queso liỹa na'xa'a so Pablo chaqai qomi' sa'piichaxau'a so Jacobo. Na' soviraxaho, hueeta'anyi sá'ogue so na'gaxalateripi qai'neeta.

19Ca' so Pablo sá'ogue niquine'e' so'maxare. Ca ime, ca' ra'qaataxan so'maxare, ỹa'xat ná'ogue na lo'ueenataxanaxac ñi qota'a huaugui na mesqai judioipi.

20Co'na' qara'xaỹa dajo, ca sá'ogue imaqachin ñi qota'olec. Ca qohinapega so Pablo: —Hua', qami' qarqaỹa, ỹaatqajam 'yiiñite' quiyim 'xoic na judioipi mashic ỹacoñiguit da na'qaatec, ca ná'ogue na'maxare 'xoic lepagaxallic quiyim ỹouen qoyiquichi'ñigui na naqataxaquipi chicqo'tot nqohin na'le so Moisés.

21Chaqai 'uo' da la'xaỹaxac quiyim qami' paxaguiñisac ná'ogue na judioipi ná'maq neetaugui na sqai judioipi quiyim se na'xaỹaxana na naqataxaquipi chicqo'ot nqohin so Moisés, chaqai 'ñirapego' quiyim se ỹa'ue ca netanec na loshicmaxa na llaalqaipi, chaqai ỹaxañiñi naua chi qano'ueenataxaco.

22Ca ¿negue' ca 'neeto' nagui? Ma' na qomyipi lapoỹata' ma' ỹa'den novichi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Ca' 'maxaraic quiyim 'viichi' da shinqac: 'Vii naua cuatro ỹale' salecqata'guita, ipalata'a ca laloqo' cá'maq la'qaategue' quiyim ỹomachirigui ca 'nerac quiñi qota'olec.

24Ca' nagui naua'maxare viqui', nquiỹoxouachi' ma'le, chaqai ná'ogue shivichiñi' aca laseuete dajo. Ca ma' ime dajo, ca naua'maxare, ca nepetec na laue. Qaiyi ná'ogue na qomyipi ỹa'den quiyim sqai llic dá'maq qaỹa'xatetac caqami', ma' qami' qai'neeta ỹaatqajam pacqajñichirigui 'viichi'sac ná'maq nelaataxanaxaquipi.

25Qam quena sqai judioipi quená'maq mashic huelec da na'qaatec mashic shi'gue 'ue aso qoderecse hueetalec quiyim shinqapega sqa taỹapegueu'a dajo 'ueenataxac. Qaidaata dá'maq shinqapega quiyim se ỹa'ic ca la'at cá'maq mashic qoỹaanot ca nashiilec nqolac, chaqai naua nodaachiriñi leuo', chaqai na la'at ca isecỹac ỹauego na lqosot, chaqai se nocachita'ta' ca ỹale caca liỹa 'aalo.

Qaicoñi' so Pablo huaugui añi no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén

26Ca' so Pablo ỹauegue' saua cuatro ỹale'. Ca queso liỹa na'xa'a, ca nquiỹo chaqai saua'maxare. Ca na' ime, ca so Pablo inoxonougui añi no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén. Ca ỹa'xat ca laloqo' ca nquiỹoxoc, ca rachitaxanataxan, nodouo aca lachitaxanataxanqate que'óna quesaua'maxare.

27Qam co'na' ipalasauec saua siete na'xata', ca 'vio' saua judío lase', chicqora'gue da 'laua Asia iuanterelec so Pablo hueetaugui añi no'ueenaxanaxaqui. Ca ỹo'ueete' na la'aaxa quesá'ogue so qomyipi. Qai'guentau'a so Pablo,

28ca ỹaualaxalec, 'naaco': —Qamiri ỹalliripi Israel laseripi, qarotauañii. Ma' najo ỹale chaqaina na ỹomate' naua 'lauari quiyim ỹapaxaguinta'pegue na qomyipi quiyim npa'guena'e' na qouo', chaqai na naqataxaquipi chicqo'ot nqohin so Moisés, chaqai qai'neeta najo qaro'ueenaxanaxaqui. Chaqai nagui inoxondougui nqai'ne' ana qaro'ueenaxanaxaqui saua sqai judío lase', chi i'nerari' napio'xote' najo co'teeta qalapooqo'.

29Dajo 'nerac, ma' shi'co' qaiuana quiyi na'a' lodegaxat liỹaatec so Trófimo, Efeso le'ec, ca qohintapega quiyim so Pablo ỹauegougui añi no'ueenaxanaxaqui.

30Ca 'ue da la'aaxa quiyá'ogue yi neeta'ñi yi na'a' lodegaxat, ca ne'guentagui. Ca co'na' ỹoviriri', ca sá'ogue ỹaconeu'a so Pablo, qaỹahoglene'oguiyi pa'aauec quiñi no'ueenaxanaxaqui, ca chaqa'ma' qaỹapoguilo ñaua lasomi'.

31Ma' qaỹahotaque qaỹalauat so'maxare, qam mashic ỹovi' da la'xaỹaxac so nouaataxanaq lashi quiyim mashic ro'o yá'ogue yi na'a' lodegaxat Jerusalén.

32Qam so nouaataxanaq lashi lapoonta' so nalliripi chaqai so lotauaripi. Ca' eec ne'guentagui. Ca na' qaỹovita ca hueete'e so qomyipi. Ca' so qomyipi co'na' idaana'guit so nashi chaqai so nalliripi, ca qoỹaxanñi quiyim qaỹouaxantac so Pablo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

33Ca' so nouaataxanaq lashi nqo'neu'a so'maxare. Ca' coñi' so Pablo, relaataxanlec qaicoñi' quesaua dos carénas. Ime, ca' renataxan negue' so'maxare, chaqai negue' ca lasauaxaset.

34Qam so qomyipi sá'ogue ỹaualqatagui, ỹoreta'oguit na ỹa'xatetac. Ca' so nouaataxanaq lashi se ỹa'den ca 'neeta paguelec na naỹaac, ca relaataxanlec quiyim qaỹauegueu'a ca la'a' ca nouaataxanyipi.

35Ca co'na' ỹovita ca ñicshiguim queca la'a' ca nouaataxanaq, ca' so nouaataxanyipi nanojshiguim so Pablo sauaxat se qaỹa'maxata'gue queso qomyipi.

36Ma' sá'ogue coỹaretaho, ỹaualqatagui, 'naaco': —¡Paguec la'maxa queta' qaỹalauat!

So Pablo nichoxota so qomyipi

37Qam co'na' sham qainoxonaxato so Pablo quiyi la'a' so nouaataxanaq, ca 'naapega so nouaataxanaq lashi: —¿Tegue' chi seshit sa'ue ca ỹa'qaatec? Ca' so nashi 'naaco': —¿'Yiiñi'o' naua griego la'qaatqa?

38Qam ¿mesqai qami'o' so Egipto le'ec so ñaqai chita'gue ỹo'uet so leualoxonqaishic, ca ỹauegue'oga yi 'laua qaica qom so cuatro mil qomyipi lauataxanaxaiquipi, ca' npa'guenaxanaxan?

39Qam so Pablo 'naaco': —'E', ỹim judío le'ec, mese reto yi ña'xaỹoqsoqo' na'a' Tarso huaugui yi 'laua Cilicia. Qam qouaquiric quiyim yashiñi' quiyim setaqaugui na qomyipi.

40Ca' so nouaataxanaq lashi ỹasene'tem quiyim retaqa. Ca' so Pablo nachajñi quiyi ñicshiguim. Ca ỹachaxanshiguim da lqai'laxat, ca i'maxañi nqai'en so qomyipi. Ca na' sá'ogue i'maxañi, ca retaqa, ỹahota'ahi naua judío la'qaatqa. Ca 'naaco':

Hechos 22

1—Qamiri ỹaqaỹarolqa, chaqai qamiri ita'alolqa, ñaq na'xaỹaxañiua' quedá'maq shim sa'xat caqamiri quedá'maq ño'ueenataxac.

2Ca co'na' qara'xaỹa quiyim ỹa'xate' naua chi la'qaatqa, ca paguec qana'xaỹaxane'ta. Ca' so Pablo 'naaco':

3—Aỹim judío le'ec. Ñi'xaỹoqsoqo' yi Tarso huaugui yi 'laua Cilicia. Qam seỹa'ñi najo Jerusalén, chaqai ñapaxaguinqo' so Gamaliel, ỹapaxaguinegue aỹim ná'ogue na nelaataxanaxaquipi nachiñi'chiguit quesaua 'auaxaqa sachigoxosqauguilo. Vichiguiño' 'ue da iuogoxo quiyim so'ueenataxanot ñi qota'olec quiyim ỹaatqajam somato'ot añi i'taxanata, chaqai 'nejem qamiri nagui quenajo na'xa'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ỹim quesom ỹaatqajam se seuoten ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, vire'ta salauat chaqai sauegueu'a añi ncoñiitaxanaxaqui na ỹale chaqai ana 'aalo quiyim qaicoñi'.

5So lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai ná'ogue na na'gaxalateripi ỹa'deenta quiyim chaqaiso so sachigoxotaugui aso lere nañaañim tai'a yi qarqaỹaripi judío laseripi neeta'ñi yi na'a' leenaxat Damasco. Ca' ỹim shicpegue' yijo, sedaantaque na mashic icoñiguit da na'qaatec, ca ñauegueu'a na Jerusalén. Ca' quiyi, ca' qaỹouaxan.

So Pablo ỹa'xat dá'maq 'neeto' na' icoñiguit da na'qaatec

(Hechos 9.1-19; 26.12-18)

6Qam na' ỹim shiqueta'gue so nayic, mashic sepalatau'a yi Damasco, 'uo' ca na'xa'a lavinñi, ca ne'laqataxanchiguiñi so 'ec lauaq quiyí'maq seueta'ñi, ỹaatqajam quesaxan so lauaq chicqo'ot na piguim.

7Ca sanajñi. Ime, ca' sa'xaỹaque so na'qaatec, 'naac: “Qami' Saulo, ¿chi'neco' ma' yocañi'sac?”

8Ca' quiyi, ca senataxan, shinac: “Qami', ¿negue' aqami'?” Ca' só'maq retaqa 'naac: “Aỹim Jesús, Nazaret le'ec, chaqaỹim ná'maq yocañi'sac.”

9Qam saua ỹale' iỹaata'pe ỹauanchirigui so nqai'legaxa, ca no'chi'. Qam sqa 'xaita só'maq na'qaatec qohinapiguiỹa'.

10Ca' shinac da ỹa'qaatec: “Qami' ỹa'gaxala', ¿nega'ỹo' ca so'uet ma'le?” Ca so'maxare 'naac: “Ne'laxachirishiguim, ca' qui', repaquirau'a yi Damasco. Ca hua'ñi ma'le, ca qohiñirapegaxaua' quecá'ogue cá'maq 'viichi' ma'le.”

11Ca ma' so lauaq ỹo'mate' naua ñqote', ca saua ñauegaxaua' iconalo naua ỹaqai'laqate', ca yaueguera'a yi Damasco.

12Ca' yí neeta'ño' so ỹale, leenaxat Ananías. So'maxare ỹaatqajam na'xaỹaxane'ta na naqataxaquipi chicqo'ot nqohin so Moisés. Chaqai ná'ogue na judioipi neeta'ñi yi Damasco ỹaatqajam 'maxaraic nqai'en da no'ueenataxac so'maxare.

13So Ananías nacpegue' aỹim, ca na' noviriri', ca' 'naac: “Qami' ỹaqaỹa Saulo, lotqai liỹa neuañiriñi.” Ca chaqa'ma' naviguerec naua ñqote', ca seuana so'maxare.

14Ca' 'naapiguiỹa': “Ñi qota'olec quesaua 'auaxaqa sachigoxosqauguilo qareta'allipi qami' lca'acsec, ma' shi'gue ỹahotaque quiyim 'yiiñi' da 'neeta'pegue, chaqai quiyim nauañire'e' só'maq lelaatec qamaxaraic, chaqai 'qa'ita cá'maq 'naac.

15Ma' qami' 'xachi' ma'le dá'maq 'neeta queso'maxare quená'ogue na qomyipi dá'maq huañichirigui chaqai da 'qa'ichirigui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' nagui ¿negue' ca qalañisapega? Ne'laxachirishiguim, qanachilaxan qami', pi'iro'o' da leenaxat so qara'gaxala', qaiyi nco'chiñi qami' quena rasauaxashichi'."

So Pablo ỹa'xat dá'maq 'neeta quiyim qailata na mesqai judío

17Ca na' ime dajo, ca yapila na Jerusalén. Ca shicpegue' añi no'ueenaxanaxaqui, ca ñqouagaxain, ca' 'ue so iuanaxanaxac.

18Ca seuana so qara'gaxala' Jesús, 'naapiguiỹa': "Riỹalli'sac, quire'e na Jerusalén, ma' na neeta'ñi najo qomyipi qaica ca na'xaỹaxana qami' queda 'xachisac caỹim."

19Ca' shinapega: "Qami' ỹa'gaxala', najo qomyipi ỹa'deenta quiyim aỹim shiquetagui quen ana lapoxoqui na qouo' laseripi, semitetaque ná'maq huelec qami', ca scoñi', chaqai souaxantac.

20Chaqai na' qaỹalauat yi ra'qaataxanqajanqui' Esteban qai'neeta salequetaho, sa'maxarenta quiyim qaỹalauat, vire'ta seloqota'alo saua loho sauá'maq ralauataxane'."

21Qam só'maq qara'gaxala' 'naapega aỹim: "Mo'e' ma'le, qui', ma' ỹaatqajam selachitegue qami' da qoỹoqo'tegue, 'irougui na mesqai judioipi."

So Pablo qaiconlec queso nouaataxanaq lashi

22Ca' quiyi, ñaq qana'xaỹaxantapega so Pablo. Qam na'le, ca' ỹaualqagui so qomyipi, ca 'naaco': —¡'Maxaraic qaỹalauat da ỹale! ¡Se ỹa'maxañi quiyim nca'leetauec!

23Ca ma' queetalec da laualaxac so qomyipi, chaqai naqate' naua loho ỹochigoxoi', chaqai 'ue na ỹaconougui na 'laua nimiishiguim,

24ca' so lashi na nouaataxanaq relaataxanlec so Pablo quiyim qainoxonaxato quiyi la'a' so nouaataxanaq, chaqai relaataxanlec quiyim qaỹouaxan, qaiyi ỹa'xat cá'maq 'neeta quiyim qaỹaualqatalec, qanoquiaatapega.

25Qam co'na' ime qaicoñireta qaỹahotaque quiyim qaỹouaxan, ca' so Pablo 'naaco' queso lotaua so nouaataxanaq lashi hueete'eyi: —¿Ỹa'maqachiguiño' quiyim huaxañitac ca romano le'ec, quiyim saqa' 'yiiñii ca lasauaxaset?

26Ca co'na' 'xaỹa dajo so lotaua so nouaataxanaq lashi, ca quepegue' so lashi, ca 'naaco': —Rovichirari'o' queda sham 'viichi', ma' ñijo ỹale romano le'ec.

27Ca' so nouaataxanaq lashi nqo'neu'a so Pablo. Ca' inat: —¿Ỹaatqajam llic qami' romano le'ec? Ca' so Pablo saato', 'naaco': —Ajá'a.

28Ca' so nashi 'naaco': —Aỹim ỹaatqajam 'xoic da ishiuetenaxanaxac na' sahotaque quiyim aỹim romano le'ec. Ca' so Pablo 'naaco': —Aỹim, qam ỹaatqajam ña'xaỹoqsoqo'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ca só'maq ỹahotaque ỹouaxan so Pablo, sá'ogue chi noỹootetec queso'maxare. Vire'ta só'maq ỹaatqajam nashi 'uo' da lqolonaxa, na' ỹa'den quiyim romano le'ec so lcoñiiteguesec.

So Pablo reloqota'guit so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi

30Ca' queso liỹa na'xa'a, ma' so nouaataxanaq lashi ỹahotaque ỹa'den cá'maq 'neeta quiyim na judioipi noquiaatapega so Pablo, ca' naqate' saua caréna queso'maxare. Ca lapoonta' sá'ogue so nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi, ca qaỹaueguec so Pablo quiyí'maq hueesa'ñi saua'maxare.

Hechos 23

1Ca' so Pablo co'na' idaanaugui so nashillipi, ca 'naaco': —Qamiri ỹaqaỹarolqa, ñaqai queeta quiyim qaica ca ño'uenegue ỹasauaxaset quiñi qota'olec, chi ỹovireta'a najo na'xa'a.

2Ca' so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi, leenaxat Ananías, 'naapegalo saua huaqase'e' so Pablo quiyim qaỹouaxanougui na lap.

3Qam so Pablo 'naaco': —¡Ñi qota'olec rouaxañi' ma'le, ma' dos naua no'ueenataxagohi'! Ma' nqa'xañisañi, do'iseguelec aỹim na nelaataxanaxaquipi quiyim michiraque ca ỹasauaxaset. Qam nagui quiyim maqsoxoñirelec aỹim quiyim qaỹouaxañiỹot, ca' chaqaqami' ná'maq napaquiseguelec ná'maq nelaataxanaxaquipi.

4Ca' sauá'maq hueese'eyi 'neraco': —¿Dá, 'ñirapega ñí'maq lashi na letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a?

5Ca' so Pablo 'naaco': —Qamiri ỹaqaỹarolqa, se sa'den quiyim chaqaiño' ñi lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi. Ma' naneresañi quiyaua la'qaatqa ñi qota'a: “Se no'uen taqaira'guit ca reloqota'a na qauochi' laseripi.”

6Ca' so Pablo retan quiyim 'vio' saua nashil ỹalequesaho naneresaugui na leenaxat fariseo, ỹalequesa'guit so liỹa naneretaugui na leenaxat saduceo. Ca ỹa'uo' da la'qaatec so Pablo, qam nelamaxaren, 'naaco': —Qamii ỹaqaỹa', aỹim fariseo le'ec, sachicqaugui na fariseo. Ca' nagui qayimitetac, ma' sasouetapigui da ñaquitaxac quiyim liỹa qanca'laxatec ná'maq ileu.

7Ca co'na' ime 'naac dajo, ca' so fariseoipi chaqai so saduceoipi chi pa'ỹata' retaxaỹata', ỹovireta'a noỹoota'chi so qomyipi.

8Ma' so saduceo sqai huelec quiyim liỹa nca'leuec ca leuaxaic, chaqai 'naac qaica ca chicqashiguim qota'a lelaatec, chaqai sqaica na nqui'iipi. Qam so fariseoipi ná'ogue najo huelec.

9Ca sá'ogue ỹaualqatagui. Ca 'vio' saua ne'laxachishiguim napaxaguinataxana' quena naqataxaquipi. Saua'maxare ỹalequesaugui na fariseoipi, ca 'neraco': —Dajo ỹale qaica ca lasauaxaset. Chaqai no'm qanetaxaỹa'ña queca nqui'i, loqo'm

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ca chicqashiguim qota'a lelaatec, ca se ỹa'maxañi quiyim 'ec ñpa'guenqata'pegue' ñi qota'olec.

10Ca mashic ỹapaguelec da co'uaxac, ca' so nouaataxanaq lashi 'ue da lqolonaxa quiyim qano'chiguigui so Pablo. Ca relaataxana'alo saua nouaataxanaq lase' quiyim qarouootaxana'gue so Pablo, ca qaỹopilaxata'a yi la'a' so nouaataxanaq.

11Ca' queso pe so Jesús nachaxana so Pablo. Ca 'naapego': —Qami' Pablo, na'ñaxachi'o' ma'le, ma' dá'maq 'ñitetegue da retaxaỹaxaqui' caỹim quena Jerusalén, qai'neeta 'ñitetegue ca retaxaỹaxaqui' ma'le quiyi Roma.

So Pablo qana'deentapigui quiyim qaỹalauat

12Ca queso liỹa nete'e 'vio' saua judío lase' na'deenta' quiyim ỹalauate' so Pablo. Saua'maxare 'neraco': —Qomi' ñallitqalta' quiyim se squi'ỹaq chaqai se ñi'taq quiyim saqa' salauataq so Pablo.

13'Uo' ca paguelec cuarenta so ỹalliripi só'maq mashic saachiguit dajo.

14Sojo qomyipi quepegue' so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai na'gaxalateripi judío laseripi. Ca 'naaco' so qomyipi: —Qomi' ñallitqalta' quiyim se squi'ỹaq, no'm saqa' salauataq so Pablo.

15Vichiguiño' nagui qamiri nashillipi chaqai na liỹa na'gaxalateripi, shiilahi ñi nouaataxanaq lashi quiyim ma' nete'e qaỹauegue'ogalo qamiri ca Pablo. Qam 'ñiỹapega ca nouaataxanaq lashi quiyim qaỹahotaque ỹaatqajam qaretaqachigui ca 'neeta so Pablo. Ca' qomi' ña'maxatqatañi quiyim salauataq, ma' saqa' novita najo.

16Qam so leteesec so Pablo ỹa'den dajo quiyim qana'deentapigui. Ca' eec, quepegue' ca la'a' so nouaataxanaq, ca ra'qaataxana so Pablo.

17Ca co'na' ỹa'den dajo so Pablo, ca roỹaxana so lotaua so nouaataxanaq lashi, ca 'naaco': —Viquira'a ca nouaataxanaq lashi najo ne'nec, ma' 'ue da la'qaataxanaxac.

18Ca' so nashi lotaua ỹauec so ne'nec, ỹauega'a so nashi, ca 'naaco': —Ñi ncoñiiteguesec leenaxat Pablo roỹaxana aỹim, ỹahotaque ñauego najo ne'nec, ma' 'uo' ca la'qaataxanaxac.

19Ca' so nouaataxanaq lashi ỹacona da lqai'laxat so ne'nec, ỹaueguec. Ca inat: —¿Negue' ca shim 'xachirim?

20Ca' so ne'nec 'naaco': —Na'deentecta' yi judío laseripi quiyim rashiilaxanegue viquirec nete'e ñi Pablo, viquire'ga yi nashillipi, ma' qaỹahotaque ỹaatqajam qaretaqachigui ca 'neeta ñi'maxare.

21Qam se na'xaỹaxañito', ma' paguelec cuarenta yi ỹalliripi nañoxotetañi rauaanaxantac. Ma' yi'maxare nallitalta' quiyim se que'e chaqai se ne'et, no'm

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

saqa' ỹalauat so Pablo. Chaqai nagui yá'ogue ỹa'maqatañi nauaantaque ca ra'qaachiqui'.

22Ca so nouaataxanaq lashi 'naapega so ne'nec quiyim eec, qam qaica ca ra'qaataxanem quiyim ỹa'xatetac dajo.

So Pablo qaỹauega so nashi leenaxat Félix

23Ca' so nouaataxanaq lashi roỹaxanalo saua dos lotaua', ca 'naapegalo quiyim na'maxajñi nqai'ne' ca doscientos nouaataxanaq co'ueetañi, chaqai ca setenta neetashiguim, chaqai ca doscientos ỹahote'e laqui, chaqai ma' ncopau'gue ca pe, ca' eec, taigue da Cesarea.

24Chaqai relaataxanlec qaỹo'ueejlec ca lañaxala' so Pablo. Chaqai 'uo' da liỹa la'qaatec so nashi quiyim qaica ca qohine'tegue so Pablo, chi ỹovireta'a so nashi Félix.

25Ca' qailateguelo aso nelaata lere, 'naac:

26“Aỹim Claudio Lisias, qami' ỹauochaxat ỹashi Félix, selata qami' da iquinaxanaxac.

27Chaqai da liỹa quiyim na judioipi ỹaconlec najo ỹale mashic sham ỹalauat, na' sa'den quiyim romano le'ec. Ca' ñanaguinaq, iỹaatac na ñalliripi, ca na' sovitaxa, ca' souootaxanqa'gue.

28Ma' sahotaque quiyim sa'den cá'maq lasauaxaset na'maxare, ca sauegueu'a yí'maq judío lashillipi.

29Qam na'le, ca' sa'den dá'maq qaỹahotaque soualec nqohin, sauaxat sqai quelgoto naua no'ueenataxaco na judioipi. Ca' negue' quet cá'maq 'neeta quiyim qaỹalauat, loqo'm quiyim qaicoñi'.

30Chaqai na' sa'den quiyim qaretaqatapigui qaỹalauat, ca' chaqaida dá'maq 'em selata qami'. Chaqai shinapega na judioipi ná'maq qohintapega chicqaugui ca lasauaxaset, na'maxare quiyim qaretaqagui, 'qa'isapega qami'. Hua', ca' chaqaidaata.”

31Ime, ca' so nouaataxanyipi ỹo'uet dá'maq shi'gue la'qaatec so lashi. Qaicona'a so Pablo, ca' queca pe, ca qaỹauegueu'a yi na'a' leenaxat Antípatris.

32Ca co'na' richiguiñi, só'maq liỹa nouaataxanyipi co'ỹaaxaiquipi pil, pila yi la'a', ca só'maq liỹaripi neetashiguim ipaca ỹauec so Pablo.

33Ca co'na' qaỹovita yi Cesarea, ca qoỹaanem aso lere so nashi. Chaqai qai'neeta so Pablo qoỹaano.

34Ca na' ime retaqalec aso lere so nashi, ca' inat so Pablo negue' ca chicqa'gue. Ca co'na' ỹa'den quiyim Cilicia le'ec,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

35ca 'naapego': —Ña'xaỹaxana qami' ma'le, ma' novi' cá'maq chicqaugui da ncoñiitaxaqui'. Ime, ca relaataxanlec quiyim qaỹauegueu'a cá'maq ñauapec lauo' ca nashi leenaxat Herodes, qam ỹa'ue so neloxoỹaq.

Hechos 24

So Pablo nichoxota so Félix

1Ca co'na' ỹapaguerec saua cinco na'xata', ca' novita yi Cesarea so Ananías, lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi. Liỹaata'pe saua liỹa' na'gaxalate' chaqai so letaxaỹaxanqajnegue' lqoshaxaua' leenaxat Tértulo. Ca' chaqaisaua saua ỹovirera'a so nashi Félix, nodo' só'maq qaỹahotaque lasauaxaset so Pablo.

2Ca co'na' qanaueguec so Pablo, ca' so Tértulo chaqa'ma' pataqategueñi retaqa ỹa'xat da lasauaxaset, ỹa'xatem so Félix, 'naac: —Qami' qarashi, chicqochigui qami' da qareuaagaxa chaqai qara'maqachiguiñi, ma' ỹa'maqachiguiñi da ro'ueenataxanaxaqui', ma' ỹaatqajam 'ue na 'yiiñi'.

3Dá'ogue dajo seconaxaguit quecanchaqa seuqata'gue, ca 'uo' da qanetoonaxac chaqai quiyim qami' qarauochaxat qarashi Félix.

4Qam quiyim sqai eec da shinqata'pegue, ca qomi' sahoqotaque quiyim qouaqui' na'xaỹaxañiroxoua' queda qara'qaatec.

5Ma' qomi' sa'deenqata quiyim dajo ỹale ỹaatqajam se ralamqataxan quenaua'que naua lahil na 'laua. Ma' 'ue yi na'xa'a ỹora'chi nqai'en na qomyipi, ma' da'maxare lashi na na'deetau'a so Nazaret le'ec.

6Vire'ta sham i'naari' añi qaro'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén. Ca qomi' seconaxalec, scoñiraq, ca sodoxolec da 'neeta ná'maq chi qanelaataxaquipi.

7Qam chicqotec so nouaataxanaq lashi Lisias, npa'xanlec, ca se qaralo'guit, ca louootaxanaxat.

8Ca 'naac quecá'maq pa'guentac da'maxare, ca nacpegue' qami'. Ca' nagui chaqaqami' nachi' da'maxare, quiyim 'uo' ca sqai llic quedá'maq qara'qaataxanaxac quená'ogue na lasauaxaseteripi.

9Ca' so judioipi hueete'eyi sá'ogue nemaashiguim 'naac quiyim llic dajo.

10Ca' so nashi ỹa'ue da letanec quiyim 'naapega quiyim retaqa so Pablo. Ca' so Pablo retaqo', ca 'naaco': —Aỹim ỹaatqajam sa'maxarenta ñichoxota qami' nagui, ma' sa'den quiyim qami' canchaqaica se ỹa'maxañi, lotqai 'maxachiriñi quena seuqate'e, mashic shi'gom la'vii naua ñaxari.

11Ma' 'vio' caua doce na'xata' quiyim sovira'a yi Jerusalén. Ma' sahotaque quiyim ñqouagaxainot ñi qota'olec. Ca' chaqaqami' shichi' nataxañitegue dajo.

12Qaica ca iuañiua' quiyim 'ue quet ca setaqata'guit, chaqai quiyim sasauaxatetecta' quet na qom cañi no'ueenaxanaxaqui late'ogue', chaqai quenaua

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

'imqa lapooqote' na judioipi, chaqai canchaqaica liỹa hua'gue quiyi na'a' lodegaxat.

13Ca' najo qomyipi qaica quet cá'maq 'neeta quiyim 'ue quet ca ỹauanchigui ỹasauaxaset.

14Qam qaidaata sechoxoteta quiyim so'ueetetac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a queso 'auaxaic qareta'allipi, qam naua'maxare dajo 'neesapega se nateno ñicyaxac. Qam seuelec ná'ogue ná'maq naneretañi naqataxaquipi chicqo'ot nqohin so Moisés, chaqai so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a.

15Chaqai 'nejem da ñaquitaxac quiñi qota'olec dá'maq naquitaxague' naua'maxare, quiyim na leuaxaic liỹa nca'leuec nqohin, ná'ogue na huagaxaraic chaqai na nocqaic.

16Vichiguiño' yiuogoq quiyim qaica ca ñauataque ỹasauaxaset quiñi qota'olec chaqai quena qomyipi.

17Ca mashic 'vii saua ñaxari souootac, ỹoqa'a na seueta'gue, ca sopil, sopila yí'maq chi iuo', ñachiita aso lqouagaxanqate na ỹaqaỹaripi, chaqai sodou'a ñi qota'olec aso ỹachitaxanataxanqate.

18Ca' ỹim so'ueetetac dajo na'le cañi no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén na' ime da ñiquiỹoxoc. Ca' novirero saua judío lase', chicqora'gue da 'laua Asia, ca iuanterelec aỹim. Qam mesqai 'xoic ca qom chaqai qaica cá'maq la'aaxa quet hua'anyi.

19Ca' chaqaicaua quet cauá'maq nague' quenajo ỹa'xate' ca ỹasauaxaset quiyim 'ue.

20Loqo'm quená'maq hueete'e najo nagui, ca ỹa'xat no'm 'ue ca ỹasauaxaset na' salequetaugui so lapoxoc na nashillipi ỹo'ueetegueñi na leloxoỹaxaquipi.

21Loqo'm chaqaida da sasoualec ma' se ñconaỹañi na' setaqa, shinac: “Nagui yimichitac queca ỹasauaxaset, ma' ỹim seuelec ñi qota'olec quiyim ishit liỹa nca'laxatec ná'maq shi'gue ileu.”

22Ca co'na' 'xaỹa dajo so Félix, chaqai mashic ỹa'deenta da llicyaxac ná'maq huelec so Jesús, ca' ỹaqaguita'guit, ca 'naaco': —Saqa' ime dajo, qam ñauaanqa'piguito' ca nouaataxanaq lashi Lisias, ca paguec sa'deenta ma'le cá'maq 'neeta dajo caqamiri.

23Ime, ca' so Félix ila' so nouaataxanaq lashi quiyim so Pablo ñaq ncoñiretari' nqai'en, qam qoỹaanem quiyim qailligueme' qareloxoỹa'a, chaqai qaỹa'maxarenta qara'piichiu'a quecanchaqaica lauo' le'ec quiyim ỹotauan.

24Ca co'na' mashic 'vii saua na'xata', ca lotqai noviro so Félix, liỹaatac aso loua Drusila. So'maxare judío lase. Ca qaroỹaxane'oga so Pablo quiyim qanauego qana'xaỹaxana quiyim ỹa'xat ca leloxoỹaxac ca pi'ỹa'a so Jesucristo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Qam co'na' so Pablo ỹa'xat queca qom ỹalamaxateta da no'ueenataxac, chaqai queca netelalta', chaqai ca nouaxanaxaset ma'le ca sqai huelec ñi qota'a. Ca' so Félix co'na' 'xaỹa dajo, ca no'chi. Ca 'naapego' so Pablo: —Yi, mo'e' nagui, toco' ma' 'ue ca idaaqa', ca liỹo' soỹaxañiraxaua'.

26Chaqai qai'neeta so Félix 'uo' da naquitaxac quiyim naqatalta' so Pablo, quiyim sqaỹaloq ỹosouec. Vichiguiño' sqai 'migui roỹaxana quiyim retaxaỹa'pegue'.

27Ca' mashic dos ñaxari 'neetari'o' dajo, ca so Félix totqai nashi, ca qalam so Porcio Festo nashi. Qam ma' so Félix ỹahotaque quiyim ỹa'maqachigui lauel nqai'en so judioipi, ca no'ueenaugui nqai'en añi ncoñiitaxanaxaqui so Pablo.

Hechos 25

So Pablo reloqota'guit so Festo

1Ca co'na' so Festo ỹovita quiyim ỹacoñiguit da lo'ueenataxanaxac quiyim nashi. Ca co'na' ỹovite' tres na'xata', ca chicqochi'ñi yi Cesarea, ca taigue da Jerusalén.

2Ca' quiyi 'ue da lashiilaxanaxac queso Pablo so lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a chaqai na judioipi paguec leta'allipi.

3Ỹaatqajam qaỹalamqajlec qarashiilaxanegue quiyim qarelaataxana so Pablo, qaỹauega yi Jerusalén. Ma' dá'maq na'deenaxague' saua'maxare, quiyim relaataxandelec qaỹalauat queso nayic.

4Qam so Festo 'naaco': —Ñi Pablo ncoñiretari', neeta'ñi yi Cesarea. Qam ỹim sahotaque qaỹaloq sopil queda'maxare.

5Chaqaidaata quiyim 'ñiỹapega ná'maq na'gaxalateripi caqamiri quiyim eec, taigue da Cesarea, quegue aỹim. Ca no'm so ỹale ỹaatqajam 'ue ca lasauaxaset, ca' 'viiquiñitac ma'le cá'maq 'ñiita'gue.

6Ca' so Festo hueeto'o' yi Jerusalén, 'uo' ca ocho loqo'm diez na'xata'. Ime, ca' pilegue da Cesarea. Ca na' ỹovi', ca queso liỹa na'xa'a, ca quepegue' aca lo'ueenataxanaxaqui quiyim imitaque ca nasauaxaset. Ca relaataxane'oga so Pablo quiyim qaỹauego.

7Ca co'na' inoxono so Pablo, ca qanqo'neu'o' queso judioipi chicqa'gue da Jerusalén. Ca qohinapego' quená'maq qaimaxalec lasauaxaset, lodegaxat nqohin. Qam re'qoota quiyim sqai llic.

8Ca' so Pablo 'naaco': —Aỹim qaica quet cá'maq ỹasauaxaset. Ma' se ñpa'guenta'pegue' na nelaataxaquipi na judioipi, chaqai añi no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén, chaqai ca nashi neeta'ñi yi Roma.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Qam so Festo ỹahotaque quiyim ỹa'maqachigui lauel so judioipi, ca inato' so Pablo: —¿'Maxariñite' quiyim 'itegue da Jerusalén, ca hua'ñiyi ma'le, ca simichi' quiyim ỹaatqajam 'ue ca rasauaxashichi'?

10Ca' so Pablo 'naapego': —¿Negue' cá'maq 'neeto'? Ma' mashic ime seuetaugui ana ro'ueenataxanaxagui'i', ana'maxare idaaneguelec ñi nashi Roma le'ec. Ana'maxare huaugui quet quiyim qayimit queca ỹasauaxaset. Qam mashic 'yiiñite' quiyim qaica ca ỹasauaxaset huaugui na judioipi.

11Qam no'm 'ue ca ỹaatqajam 'chichiguiñi ỹasauaxaset ñigui ca nelauaxa, ca qaica 'negue quiyim qayalauat. Qam no'm qaica quet cá'maq llic quená'ogue ná'maq qaimaqatapiguilec, ca' qaica quet cá'maq ishit quiyim yayaanougui na judioipi. Vichiguiño' 'ue da ỹashiilaxanaxac quiyim chaqaica ca nashi quiyi Roma yimit quiyim ỹaatqajam 'uo' ca ỹasauaxaset.

12Ca' so Festo retaxaỹa'pegue'o' so lotauaripi. Ca co'na' ime, ca 'naaco' queso Pablo: —Dá'maq rashiilaxanaxaqui' quiyim imit qami' ca nashi na'ñi yi Roma. Ca' chaqaica cá'maq quirepegue' ma'le.

So Pablo reloqota'guit so nashi Agripa

13Ca mashic 'vio' saua na'xata', ca so nashi Agripa chaqai aso loua Berenice taategue da Cesarea, riquinaxanta so Festo.

14Ca mashic 'vio' saua na'xata' neesa'anyi, ca so Festo ra'qaataxana so nashi Agripa queda 'neeto' so Pablo. Ca 'naaco': —Quenajo 'ue ñi ỹale no'ueenaqtaugui ana ncoñiitaxanaxaqui so Félix.

15Qam cana' seueta'gue da Jerusalén, ca anagata' na lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi chaqai na na'gaxalateripi quena judioipi. Ca qanodou'a aỹim ca nashiilaxanaxac quiyim sa'maxarenta quiyim qaỹalauat ñi'maxare.

16Qam na'le, ca shinac na nashillipi quena romano laseripi se ishit quiyim 'aualec ỹasenta quiyim qaỹalauat ca ncoñiiteguesec quiyim saqa' qailoxoỹaxañiguit cá'maq ncoñiitqororipi quiyim noqollicte'e' ma' qaretaqagui cá'maq qohintapega lasauaxaset.

17Vichiguiño' na' novite' saua'maxare quenajo, ca sqaica ma' queeta quet nqaishin, ca chaqaica cá'maq nete'e na' ñqa'xanñi quena ỹo'ueenataxanqa', ca chaqa'ma' soỹaxane'oga quiyim qanauego ñi ỹale.

18Ca só'maq npa'guenaxauaripi ñi'maxare na' ỹa'xat ná'maq qohintapega lasauaxaseteripi, qam qaica quet cá'maq nachiñiguit quená'maq sepeeteta'a quiyim lasauaxaset.

19Chaqaidaata dá'maq 'nerac saua'maxare quiyim qanoquii'a ñi'maxare ma' souetapigui quiyim sqai quelec dá'maq huelec na judioipi, ma' qanoqollictetapigui ca leenaxato' Jesús, ma' ca'maxare shi'co' ileu, qam ñi Pablo 'naac nca'leetauec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Ca ma' ỹim se sa'den ca shi'ntegue dajo, ca senat ñi Pablo quiyim ỹa'maxarenta taigue da Jerusalén, ca' quiyi, ca qaimit quiyim ỹaatqajam 'ue ca lasauaxaset.

21Qam ñi'maxare chaqaiñi rashiilaxan quiyim qaỹauega ca nashi Augusto na'ñi yi Roma, ca' quiyi, ca qaimit queca lasauaxaset. Vichiguiño' selaataxanlec quiyim le'neetari' ncoñiretari', toco' ma' seshit selata ca'maxare.

22Ca' so nashi Agripa 'naaco' queso Festo: —Aỹim liỹa sahotaque ña'xaỹaxana ca ỹale. Ca' so Festo 'naaco': —Ma' nete'e na'xaỹaxañito'.

23Ca' queca liỹa nete'e na' so Agripa chaqai aso Berenice ỹovirero, liỹaresaho da lemaqachigue' chaqai da lecaigue', inoxondougui añi netaxaỹaxaqui, liỹaasac so nouaataxanaq lashillipi chaqai só'maq nashillipi quiyi na'a'. Ca' so Festo relaataxane'oga qanauego so Pablo.

24Ime, ca' retaqo' so Festo, 'naaco': —Qami' nashi Agripa, chaqai ná'ogue na ỹalequetauguilo qomi'. Najo ná'maq ỹale. Ma' 'xoic na judioipi 'ue na ỹa'xatetac queda'maxare queda Jerusalén chaqai quenajo Cesarea. Sqai ỹaxanñi quiyim 'neetapiguiỹa' quiyim se ỹa'maxañi quiyim nca'leetauec.

25Qam caỹim 'eco' sqaica cá'maq ỹaatqajam 'chichiguiñi quet lasauaxaset quiyim ñigui ca lelauaxa; qalaxam chaqaiñi rashiilaxan quiyim qaimit queca lasauaxaset queca qarashi Augusto. Ca sahotaque selata ca'maxare.

26Qam sqaica quet cá'maq shine'tegue ca ỹirec tai'a cá'maq qarashi quecá'maq 'neeta da'maxare, ca ñauegue'galo qamiri quiyim repagui'a nachii. Qam qami' ỹashi Agripa, salamaxate'tot qami' quiyim nachi', qaiyi 'ue cá'maq ỹa'qaatec sela' ma'le queca qarashi Augusto.

27Ma' ỹaatqajam 'ec mesqai 'chiñi quiyim qailata ca ncoñiiteguesec quiyim se liỹaata nqohin cá'maq 'neeta ca lasauaxaset.

Hechos 26

So Pablo ra'qaataxana so nashi Agripa quedá'maq qohine'tegue

1Ca' so Agripa 'naaco' queso Pablo: —Qami' shichi' taxahi' quecá'maq 'ñirac. Ca' so Pablo nanojshiguim da lqai'laxat, ca 'ne'tegueyi da la'qaatec:

2—Ỹaatqajam ya'maqachiguiñi, ma' seshit setaqa quiyim seloqoisaxaguit qami' qarashi Agripa, quedá'maq sa'xat quedá'ogue dá'maq 'em na judioipi se yiuoten.

3Ma' quedá'ogue dajo qami' 'yiiñite' ná'ogue na qano'ueenataxac qom judío laseripi, chaqai naua'que naua ñco'uaqatapiguilo. Vichiguiño' sashiilo'ot qami' quiyim na'xaỹaxañita ỹim.

Da no'ueenataxac so Pablo na' saqa' icoñiguit da na'qaatec

4Ná'ogue na judioipi ỹa'deenta da ño'ueenataxac, ma' salequetaugui na'maxare quiyí'maq ỹa'a', chaqai quiyi Jerusalén, na' llaqaỹim noctoqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Chaqai na'maxare qai'neeta ỹa'den, chaqai ishit ỹa'xat no'm ỹa'maxarenta, ma' na' llaqaỹim ne'necoqui' salequetapougui na judioipi, ỹaatqajam shiquichi'ñiguilo naua ñapaxaguinaxaco quena qohinac leenaxat fariseo, ná'maq paguec quiichi'ñigui na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés.

6Ca' nagui qanauego aỹim qayimit queca ỹasauaxaset, ca sasoualec da ñaquitaxac quiñi qota'olec quiyim liỹa nca'laxatec na mashic shi'gue ileu, ma' la'qaatec dajo quesaua 'auaxaqa qareta'al.

7Chaqai sá'ogue so sachigoxosqaugui 'auaxaic doce llaalqaipi so qareta'a Israel, qai'neeta naquitesa'a dajo quiyim ipaquichigui. Vichiguiño' imaqachin ñi qota'olec, chaqai ỹo'uet da la'qaatec, ỹocane' naua na'xatari chaqai na piri. Ca' chaqaida quedajo ñaquitaxac nagui sasouetapigui, qami' ỹashi Agripa, ca chaqaida dá'maq 'em qanoquiaatapiguiỹa' quena judioipi.

8Ca' ¿mesqai viilco' qamiri qai'neeta quiyim ñi qota'a ishit liỹa nca'leuec nqai'en ca mashic shi'gue ileu?

Da 'neeto' so Pablo co'na' ỹocantac ná'maq queeta'pegue' so Jesucristo

9Ỹim qai'neeta quesom 'xoic quen na sahotaque shine'tegue ná'maq quelec quiyim huelec da leenaxat so Jesús, Nazaret le'ec.

10Ca chaqaida shine'tegue na'le quiyi Jerusalén, ca yipacalec 'xoic na scoñi' quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ma' ỹaatqajam 'ue da ñañinlataxac quena lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi. Chaqai no'm 'ue ca qaỹalauat quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ỹim qai'neeta sa'maxarenta.

11Chaqai 'xoic quiyim ỹim souaxantac, ma' sahotaque ỹaxanñi da lpi'ỹaxac. Da shinta'gue quen quená'ogue na lapoxoqui na judioipi. Ma' ỹaatqajam 'xoic ỹoquiiaxa quena'maxare, vire'ta socanaxañigui quena ỹoqa'a na'aateripi.

So Pablo lotqai liỹa ỹa'xat dá'maq 'neeto' na' icoñiguit da na'qaatec

(Hechos 9.1-19; 22.6-16)

12Ca' chaqaida da 'neeta quiyim 'ue so na'xa'a saata'gue da na'a' Damasco, llo'qoota'a so ñilaataxac chicqaugui na lashillipi na netaxaỹaxanqajanqaipi.

13Qam queso nayic, qami' ỹashi, mashic na'xa'a lavinñi, ca 'uo' so seuana 'nejem ana ncoỹeraxanaxaqui chicqo'ot na piguim. Qam paguec lquesaxanaxa so lauaq cañi ra'aasa, na' nqai'lliguiñi quiyi seuqate'e, ỹovira'ogalo saua ñauegaxaua'.

14Ca' qomá'ogue sanataxañi na'le, ca' sa'xaỹaque so na'qaatec ỹahota'ahi naua judío la'qaatqa, 'naac: “Qami' Saulo, ¿chi'negue ma' yocañi'sac? Chi nqa'viiñiseguelta', 'nejem ca nauegaxanaxala' quena' ỹachaqata'piguit na lo'lo aca na'daxanqate.”

15Ca na'le, ca shinac: “Qami' ¿negue' qami'?” Ca' so'maxare 'naapiguiỹa': “Aỹim Jesús, chaqaỹim ná'maq ỹim yocañi'sac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Qam ne'laxachirishiguim, ca nachaachiriñi, ma' 'ue dá'maq 'em ñachaxana qami'. Sahotaque quiyim qami' ilaatec, chaqai qami' ỹa'qaataxanqajnec quedá'maq nagui huañichirigui, chaqai quecá'maq huañita ma'le caỹim.

17Aỹim so'ootaxanlec qami' ma'le quena judioipi chaqai quena mesqai judío. Ca' nagui selata qami' na'maxare.

18Ỹim selatalo qami' caua'maxare, qaiyi naviguerec nqai'ñi' naua nqote', qaiyi totqai queetapougui na napalaxa, qainaata na lauaq queetapougui, qaiyi totqai qoỹoiquentac queda lquesaxanaxa so na'ỹaapec, qaiyi quegue ñi qota'a, chaqai qaiyi huelec caỹim, ca qaỹapalaxate' naua lasauaxasete', ca lotqai qaỹalecqajno quiyi la'a' ná'maq ỹaatqajam lca'acseripi ñi qota'a."

So Pablo na'xaỹaxane'ta so leuanaxanaxac

19Ca' qami' ỹashi Agripa, chaqaida nqaishin ma' chaqa'ma' ña'xaỹaxana so iuanaxanaxac chicqo'ot na piguim.

20Ta'ta'a quiyim sa'auaxanchiguiñi saanougui da na'qaatec yi na'ñi yi Damasco, ime, ca qalam yi na'ñi yi Jerusalén, chaqai yá'ogue yi 'laua Judea, chaqai qai'neeta na mesqai judioipi. Shintapega quiyim ỹalate' naua lanatqa, ca quelec ñi qota'a, ỹo'uet da lo'yaxanec no'ueenataxanaxac, qam re'qoota nqai'en ca nadalqataxac.

21Ca' chaqaida da 'em qaicoñilec na'le quena judioipi cañi qaro'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén, ỹahotaque yalauat.

22Qam ñaq yotauantac ñi qota'olec quiyim shiguelec da ña'ñaaqataxac ỹovireta'a nagui, sa'deenaxanaxanta'pegue ñi'maxare ná'ogue, qaica ca ỹochiỹa'oga nqaishin. Se ỹauana soỹootec ca sa'xat quená'maq la'qaatec so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a chaqai queso Moisés ỹa'xatesa'guita quiyim ipaquichiguilo nqohine' nauajo.

23Ma' saua'maxare ỹa'xatesac quiyim cajo nashi nca'laxaqui tai'a quiyim 'xoic da le'xoric, ime, ca' ileu, chaqai 'auaxaic quiyim liỹa qanca'laxatec, chaqai qaỹachigoxochichigui da 'ec lauaq ca nca'laxa quena qouo' laseripi chaqai na liỹa ỹoreta'oguit qomyipi.

So Pablo ỹahotaque quiyim so Agripa quelec so Cristo

24Ca co'na' ñaq retaqatac so Pablo ỹa'xatetac dajo, ca naualqashiguim so Festo: —Qami' lecmaxaic nagui, Pablo, paguelec da napaxaguinaxaqui', ca releguemaxachi'.

25Qam so Pablo 'naaco': —Qami' ỹashi Festo, mesqai ỹim lecmaxaic, ma' dá'maq sa'xatetac ỹaatqajam 'maxaraic chaqai lliqueta.

26Najo hueete'e ỹalequetauguilo qomi' ñi qarashi Agripa. Ñi'maxare ỹaatqajam ỹa'deenta dá'maq sa'xatetac. Vichiguiño' qaica ca youetaque, ca se lliyaqajnauec

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

da ỹa'qaatec. Ma' ñi'maxare ỹaatqajam ỹa'deenta dá'ogue dá'maq sa'xatetac, ma' da'maxare se qoỹoxotetañi.

27Qami' ỹashi Agripa, ¿vi'relec da la'qaataxanaxague' saua qota'a letaxaỹaxaqui'? Ỹim sa'den quiyim vi'relec.

28Ca' so Agripa 'naaco': —Saqa'leca cocho'qui', ca yishichi' quiyim shiguelec so Cristo.

29Ca' so Pablo lotqai 'naaco': —Queca cocho'qui' loqo'm queca 'xoic, saxanchi' mesqaqamite' nqai'en ñi qota'olec, ta'ta'am ná'ogue ná'maq na'xaỹaxantapiguiỹa' nagui ỹovira'a quiyim 'nejem aỹim, qam quiyim sqaicaua caua 'nejme' nauajo iqueete'.

30Ca co'na' ime 'naac dajo so Pablo, ca nachajñi so nashi Agripa chaqai so nashi Festo, chaqai aso Berenice, chaqai sá'ogue só'maq liỹaripi nqa'xantañi.

31Ca tare'oguiyi, ỹahosaque retaxairapigui dajo. Ca na' retaxaỹata', 'neraco': —Ñi ỹale qaica cá'maq lasauaxaset cá'maq ñigui quet quiyim qaỹalauat, vire'ta quiyim se qaicoñiretari' quet.

32Ca' so Agripa 'naaco' queso Festo: —Ỹa'maqachiguiñi qaỹosouec quet ñi ỹale, qam chaqaiño' ñí'maq rashiilaxan quiyim qaimit queca lasauaxaset queca qarashi na'ñi yi Roma.

Hechos 27

So Pablo qailategue da Roma

1Ca co'na' ỹovita ca laloqo' qailateguelo qomi' da Italia, ca so Pablo chaqai so liỹa ncoñiitecseripi qoỹaanem so nouaataxanaq lashi, leenaxat Julio. Sojo leloxoiqatecsec sá'ogue so nouaataxanaq só'maq qoỹanegue leenaxat nalliripi so Augusto.

2Ca yinotaxaugui aso qom lahi' huaxaỹaqse chicqota'gue da ñigaxasom Adramitio, tai'a yi ñigaxasomipi quiyi Asia. Chaqai qai'neeta ỹalequetauguilo qomi' so Aristarco, na'ñi yi na'a' Tesalónica, huaugui yi 'laua Macedonia.

3Ca queso liỹa nete'e, ca sovitaxa yi ñigaxasom leenaxat Sidón. Ca' hua'ñi, ca' so Julio huaguiguit so Pablo. Vichiguiño' qaỹasene'tem so Pablo quiyim quepegue' so leuanatqaipi chaqai quiyim qaiquelolliguit quesaua'maxare.

4Ca' na' senoxonaxauec quiyi Sidón, spa'xanqata'gue da qanemaq ada delec leenaxat Chipre, ma' seloxoiqa'guit so nonot.

5Sapacqa'ta so huaaxai, ca qolqato'ot yi naloote'oga yi Cilicia chaqai yi Panfilia, ca soviraqta'a yi ñigaxasom leenaxat Mira, huaugui yi 'laua Licia.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ca' yi hua'ñi, ca so nouaataxanaq lashi iuanejlec aso qom lahi' huaxaỹaqse chicqa'gue da Alejandría, taỹa'gue da Italia. Ca renotqajando qomi', ca lotqai liỹa qolaq.

7Ca' mashic 'vii saua na'xata' qolqata, sqai chaxalec aso qarahi'. Ca ỹaatqajam 'xoic qaredaxac, ca sovitaxa yi naloote'oga yi Gnido. Ma' qaiyiita seloxoiqata'guit so nonot, qolqa'tegue yi naloote'oga yi Salmón, llipatqatau'a ada delec leenaxat Creta.

8Chaqai queeta quiyim se ỹalamaq aso qarahi', ñaqai qolqot na lemanaxa aso delec, chi sovirqata'a yi leenaxat Ñigaxasomi' Lo'yaxanqa, sqoỹoqaque yi na'a' Lasea.

9Ỹaatqajam qaua' soviraq, chi ỹovireta'a quiyim 'xoic lichic qoyiquetañigui ana huaaxai, ma' mashic nepalataho so no'oomaxa. Vichiguiño' so Pablo ỹa'ue da laqataxac,

10ca 'naaco': —Qamiri ỹalliripi, sedaanta'a quiyim 'xoic lichic dajo qoyicyaxac, chaqai sqoue quiyim na'laañi ana qarahi' chaqai na li'ỹaac, chaqai sqoue na'laañi qai'neeta da qanachaalataxac.

11Qam so nouaataxanaq lashi paguec na'xaỹaxana só'maq looỹac aso qarahi' chaqai só'maq ỹashaxanac aso'maxare, ca se na'xaỹaxana so Pablo.

12Ma' quiyijo ñigaxasom se no'uen quiyim qoyina'ñi quena' no'oomaxa, ca sham sá'ogue ỹa'deenta'a quiyim paguec la'maxa qoyique'e yijo, sha'apiguito' ishit ỹovirera'a yi Fenice, liỹa ñigaxasom quiyi Creta, reloqota'gue da rapiguima'gue chaqai da 'guiña'gue, ca nera'anyi quesá'ogue so no'oomaxa.

So nonot lodegaxat caso huaaxai

13Ca ma' npe'taxanshiguim so nonot se quesaxan chicqo'tegue da 'guiñi, ca 'neesapigui lauele' quiyim 'maxaraic liỹa queete'. Ca' reloqorec, ca qoyiqueto'ot na lahi ada delec Creta.

14Qam na' ncopaata, ca chaxaguit so nonot lodegaxat leenaxat rapiguimsec, reloqo'chiguit aso qarahi'.

15Ca quiyi, ca ỹaỹoxonaxat aca qarahi'. Ca ma' se seshitaq seloxoiqa'chiguit so nonot, ca saxanaxague quiyim qare'xat.

16Qolqa'tegue yi leseeca'oga ada cocho'lli' delec leenaxat Clauda, ca hua'ñi sqailligueme' quesaxan so nonot. Qam 'xoic qaredaxac, ca seshitaq ñauegaxashiguim aso qarouetaxanata nca'laxaqui, senaxasoxoñigui aso qarahi', ma' sauecqata quecanchaqa saxague.

17Ca na' ime qainaqshiguim caso'maxare, ca qaỹouene' saua ñaqa, ca qaicoñirigui na lasot aso qarahi', ca qaỹauegata' qaỹa'ñaxajta' so'maxare. Ca na' ime, ca' qanaviquiñi saua nonot lo'ol laỹoxonatqate' aso qarahi', ma' 'ue da nqolonaxa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quiyim quejlec yi lo'uaxanaxa qohinac leenaxat la Sirte, ca qoỹaxanegue quiyim i'xat so nonot.

18Ca na' richiguiñi queso liỹa nete'e, so nonot ñaqai queeta da lquesaxanaxa, ca' so qariỹaripi inaxauec na li'ỹaac aso qarahi', inaxañigui aso huaaxai.

19Ca' queso liỹa na'xa'a, ca lotqai qomi' senaxasoxoñigui so huaxaỹaq ná'maq louenec aso qarahi'.

20Ca mashic 'xoic so na'xataripi se seuanqot añi ra'aasa chaqai ana huaqajñi, ma' queuguilo saua na'xata' so nonot lodegaxat. Vire'ta tot sahoqotaque quiyim qarca'leuec.

21Ca mashic 'vii saua na'xata' quiyim se squi'ỹaq, ca so Pablo nachajñi vichiguinguilo saua'maxare, ca 'naaco': —Qamiri ỹale', paguec quet la'maxa quetaxan na'xaỹaxañiu'o' na'le quiyim sqai qolqa'e yi Creta. Ca' nagui ñaqa 'ajñii dá'maq sovirqau'a, chaqai 'ue na na'laañi.

22Qam nagui shinapegalo qamiri quiyim na'ñaxachii, ma' coqomá'ogue qaica ca ileu ma'le. Chaqanaata ana qarahi' na'laañi ma'le.

23Ma' squepe nachaxana ỹim so chicqashiguim qanela' quiñí'maq sento'ot qota'olec, chaqai so'ueetetac da lelaataxanaxac.

24Ca' so nelaatec 'naapiguiỹa': “Qami' Pablo, totaxan ro'chi'i', ma' ipacalec quiyim vichira'a ma'le ñi nashi na'ñi yi Roma. Vichiguiño' ma' chaqaqami' ná'maq 'em quiyim ñi qota'olec nca'laxatec ma'le ná'ogue ná'maq neetañigui ana rahiri.”

25Vichiguiño' nagui, qamiri ỹalliripi, na'ñaxachiỹo'. Ma' ỹim ỹaatqajam spi'ỹa'a ñi qota'olec, chaqai se'taxajñi quiyim chaqaida dá'maq 'naapiguiỹa' so nelaatec chicqashiguim.

26Qam qomi' qainaxalgoto ma'le aca delec.

27Na' ime' saua catorce na'xata' qolqata, ca sovitaxa aso huaaxai leenaxat Adria, chi qaremaxaguilo so nonot. Ca mashic 'uo' ca pe lauel, ca so lo'oipi aso qarahi' retan quiyim tot qoỹoqaque ca 'laua.

28Ca vichiguiño' qanaloqochin yi lishiguiñi yi huaxaỹaq, ca ỹovi' treinta y seis metros. Ca co'na' copaata liỹa que', ca lotqai liỹa qanaloqochin, ca ỹovi' veintisiete metros.

29Ca' 'ue da nouetaxa quiyim 'ue ca i'guenta'guit quena qa'. Ca' vichiguiño' 'vii saua qainaqaiñi cuatro lesallaxarete' quena qoshiỹa'gue aso qarahi', qaỹa'vii naua lequeete', ca nollirañi. Ime, ca 'xoic da niỹalaxa quiyim richiguiñi.

30Ca' so lo'ollipi aso qarahi' ỹahotaque 'eet. Vichiguiño' naqajñi aso qarouetaxanata. Qam saua'maxare chaqai 'nerac quiyim ỹa'vii caua inaqaiñi quena lesallaxarete' queda reloqota'gue aso qarahi', qaiyi nollirañi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

31Qam so Pablo ỹa'ue la'xaỹaxac so nouaataxanaq lashi chaqai so nalliripi, 'naaco': —No'm dauajo quere'e ana qarahi', ca' qamiri qaica ca naquichitaque quiyim rca'lliuec.

32Ca' so nouaataxanyipi ichaxaguilo saua ñaqa lequeete' aso nouetaxanata nca'laxaqui, ca qoỹaxañi'ñigui quiyim najñi taañigui so huaxaỹaq.

33Ca co'na' tot qoỹoxoguit so na'xa'a, ca' so Pablo ỹahotaque quiyim sá'ogue so qomyipi 'ue ca ỹa'ic. Ca 'naaco': —Mashic ỹovi' catorce na'xata' qaica ca laq chaqai qaica ca que'e.

34Ca' nagui shiñiỹapegaxaua' ñaq qui'ii. Ma' dajo roviñiguii, qaiyi 'ue ca rquesaxanaxahi, qaiyi rca'lliuec, chaqai retañita'gue quiyim ma'le qaica ca na'laañi, vire'ta quiyim qaicanqaida caqamiri.

35Ca na' 'naac dajo so Pablo, ca ỹacona so pan, ca ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'a, reloqotougui sá'ogue so liỹaripi. Ca' ỹasectaqchigui, ca chaqa'ma' que'e.

36Ca so liỹaripi na'ñaxat, sá'ogue que'e qai'neeta.

37Ca quiyí'maq ỹorete' qomá'ogue caso qarahi' ỹovi' doscientos setenta y seis qomyipi.

38Ca na' ime que'e quecá'maq taachi'ñi ca ỹa'ic, ca' qaỹocoriñigui aso huaaxai so trigo, ma' qaỹahotaque pa'aateta aso qarahi'.

Iyinñi aso qom lahi' huaxaỹaqse

39Ca co'na' richiguiñi, so qarahi' lo'ollipi se ỹa'den yi 'laua sovitaxa. Qam qara'iita'ta'a so lemanaxa chaqai 'ue ca re'qoota nanatqa'. Ca qaỹahotaque quiyim sha'apiguito' qaishit nqo'neeta nqohin aso qarahi' quiyi lemanaxa.

40Ca qaichaxaguilo saua ñaqa inoqueta'guita saua lesallaxarete', ca qano'ueenaqterañigui aso huaaxai, ca qaỹocoỹaxajlgoto saua lequeete' saua nemaxasoxonqate' quena' qaỹashaxan aso qarahi', chaqai qaỹaviquishiguim saua nonot lo'ol queda reloxoỹa'gue aso qarahi'. Ca' so qarahi' nqo'neeta'ta'a so lemanaxa.

41Qam natenta yi hua'ñi dos llico na huaxaỹaq. Ca' aso qarahi' ta'chiguit so lo'uaxanaxa, ỹa'deeto rollapi'tegue so lo'lo queso lo'uaxanaxa, ca tot ishit reda. Ca' queda qoshiỹa'gue aso qarahi' ropoxoỹa'gue sauaxat na lquesaxanaxa na lo'paxa.

42Ca' so nouaataxanyipi ỹahotaque nalauajñi so ncoñiitecseripi, ma' se ỹa'maxaren quiyim 'ue ca ỹo'xonta, ca nemootauec.

43Qam so lashi so nouaataxanaq, ma' ỹahotaque quiyim nca'leetauec so Pablo, ca se ỹa'maxaren quiyim qohine'tegue dajo. Ta'ta'a quiyim chinlataxan quiyim cá'maq ỹa'den lo'xonaxac, ca 'au taañigui yi huaxaỹaq, 'au ỹo'xonta'ta'a yi 'laua,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

44ca' so liỹaripi renojlec na qo'paq lo'xonaxala' chaqai na lahillipi ná'maq nac caso qarahi'. Ca' chaqaida 'neeta, ca sá'ogue nca'leetauec na' ỹovijta'a yi 'laua.

Hechos 28

So Pablo hueete'e ada delec leenaxat Malta

1Ca na' mashic qomá'ogue qarca'leuec, ca sa'deenaq da leenaxat ada delec soviraqta'a, leenaxat Malta.

2Ca ná'maq chi la'a'yi qomyipi ỹaatqajam ỹa'maxate'teguelo chaqai quelolalo qomi'. Qam ma' 'xoic ca no'oomaxa chaqai ca ỹaxat naquetañi, ca qaỹo'uet ca norec lodegaxat, ca qohinapogoxoua' quiyim ñqo'naxauo, ñitonaxauaq.

3Ca' so Pablo lapoontecta' na qo'paq laso, ca inaxañigui so norec. Ca 'uo' so nanaic hueetauguilo saua qo'pa'. Ca co'na' nauata'guit so norec lauaq, ca i'guenec, ca inocaho, ỹa'queetaho queda lqai'laxat so Pablo.

4Ca' so qomyipi na'ñi yi Malta ỹauanchigui so nanaic ỹa'queetaho queda lqai'laxat so Pablo, ca sá'ogue retaxaỹata', 'naaco': —Da ỹale peeta'a ỹaatqajam lauataxanaxai. Vichiguiño' qaỹa'caañi. Ma' 'eno'm nca'leuec cana huaaxai, qam ñí'maq se re'xogui ñí'maq ỹa'ue laseue' na nasauaxaset sqai ỹaxanegue quiyim nca'leetauec.

5Qam so Pablo ỹochigoxoñigui ca norec so nanaic, qam queso'maxare qaica nqai 'negue da na'gaxac.

6Ca sá'ogue so qomyipi nauaanta'a quiyim na'uat, loqo'm nouaxanaxanto quiyim ileu. Qam co'na' shi'gom qanauaanta'a, co'na' qaretan quiyim qaica ca 'negue, ca ỹoỹootera'a ca la'deenataxanaxague', ca 'nerac: —Dajo peeta'a ỹaatqajam qota'olec nemaañi.

7Ca' quiyi seuqate'e sqoỹoqapigui saua la'aate' so nashi leenaxat Publio, só'maq idaaneguelec ada delec. Ca na' soviraxau'a yi la'a', ỹaatqajam quelolalo qomi' quesaua'que saua tres na'xata' senqata'anyi.

8Ca ralolo' so leta'a so Publio, se ne'laxashiguim, chaqai 'xoic da lpa'ỹaaxa, chaqai iuet na lauel, naquetac na neuoripi. Ca' so Pablo quepegue' queca 'imec hueetaugui. Ca co'na' ỹovira'a, ca nqouagaxainlec chaqai ỹashil-lec so'maxare, ca imeuec nqai'en.

9Ca' quedajo, ca nanagata' qai'neeta so liỹa ralolaxaiquipi quesó'maq na'ñi ada delec, ca qai'neeta sá'ogue imeuec.

10Ca' ỹaatqajam qaimaqachine' qomi'. Ca vichiguiño' na' liỹa yinotaxauo caso qom lahi' huaxaỹaqse, ca qaỹa'ue na qari'ỹaac quená'ogue ná'maq souenaq queda qoyicyaxac.

So Pablo ỹovita yi Roma

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Ca' mashic ỹovi' tres shiriguiri senqata'ñi aso delec, qam mashic ime'uegue so no'oomaxa. Ca yinotaxaugui aso qom lahi' huaxaỹaqse, lase yi Alejandría, hueesalec saua nadenqatqa lqui'il saua nashiilqa, leenaxate' Cástor chaqai Pólux.

12Ca na' sovitaxa yi ñigaxasom Siracusa, ca senqa'anyi quesaua tres na'xata'.

13Ca' quiyi, ca liỹa qolaq, qolqato'ot so lemanaxa chi sovirqata'a yi ñigaxasom leenaxat Regio. Ca queso nete'e 'ue so nonot chigoxogue da 'guiñi. Ca' queso liỹa nete'e, ca sovitaxa yi ñigaxasom Puteoli.

14Ca seuanqajlec so qarqaỹaripi quená'maq huelec da na'qaatec, ca qarollaañi senqa'anyi quesaua siete na'xata'. Ca na' ime, ca sachigoxosqochi'inyi, ca saxague da na'a' lodegaxat Roma.

15Ca cá'maq qarqaỹaripi na'ñi yi Roma mashic 'uo' da la'xaỹaxac coqomi', ca ca'guita qomi' queso nayic, ỹovirera'ñi yi leenaxat Foro de Apio, chaqai quiyi leenaxat Tres Tabernas, ca lotqai ñatenqa'guit so liỹaripi. Ca' na' idaanaugui so Pablo, ca ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'olec, ca' nqo'neuec da la'ñaxac.

16Ca na' sovitaxa yi Roma, ca' so nouaataxanaq lashi ỹaano so ncoñiitecseripi queso neloxoỹaq cañi ncoñiitaxanaxaqui. Qam so Pablo qaỹoỹooteta'oga cá'maq chi la'a', ca' qaỹa'ue so 'oonoqui' nouaataxanaq le'ec reloqota'a.

So Pablo ỹa'xatetac da na'qaatec quiyi Roma

17Ca co'na' ỹovi' tres na'xata' neeta'ñi yi Roma so Pablo, ca roỹaxane'oga so lashillipi na judioipi neeta'ñi yi'maxare. Na' sá'ogue lapoỹata', ca 'naaco': —Qamiri ỹaqaỹa', sa'qaataxanalo qamiri. Ma' ỹim qaica quet cá'maq sasauaxat quena qouo' laseripi judioipi, chaqai quiyim 'ue quet ca ñapaqueteguelec queda no'ueenataxac so 'auaxaic qareta'allipi, qam qaycoñi' queso judioipi hua'ñi yi Jerusalén. Ime, ca qayayaanou'a na Roma laseripi.

18Ca' na' qayinat, ca chaqa'ma' shim qayosouec, ma' qaica quet cá'maq ỹasauaxaset quiyim ñigui quet quiyim qayalauat.

19Qam na judioipi se ỹa'maxaren quiyim qayosouec. Ca' vichiguiño' sashiilaxan quiyim yimit ñi qarashi na'ñi na Roma quiyim yimit quiyim ỹaatqajam 'ue ca ỹasauaxaset. Qam quiyí'maq qouo' laseripi qaica ca shicapeguem.

20Ca' chaqaida dá'maq 'em soỹaxane'ogalo qamiri, sahotaque ñauanto qamiri chaqai setaxaỹa'pegueto qamiri, ma' chaqaida dá'maq qanaquitaxac qom Israel laseripi, ca' chaqaida dá'maq 'em nagui qaycoñiretari'.

21Ca 'naaco' so qomyipi: —Qomi' ỹaatqajam qaca aca novitalo qomi' lere chicqa'gue da Judea quiyim ỹa'xat caqami'. Chaqai qaica quet cá'maq qara'xaỹaxac quená'maq noviretac chicqota'pegue da'maxare quena judío laseripi, ỹaatqajam qaica ca qara'xaỹaxac quiyim 'ue quet ca rasauaxashichi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22Vichiguiño' nagui sahoqotaque ña'xaỹaxanaxa cá'maq 'neeta ca ra'deenataxanaxaqui', ma' sa'deenaq chicqote'ogalo da npa'guenaxac ana dalaxai qoyiquetaugui.

23Ca vichiguiño' qaỹa'uo' so na'xa'a naloqojnec. Ca co'na' ỹovire'oga sojo na'xa'a, ca 'xoic so qomyipi ỹovira'a yi neeta'ñi so Pablo. Ca' ñaq nete'eta na' retaqa so Pablo chi ỹovireta'guit so avit, ỹa'xatetac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. 'Ne'tegue dajo so Pablo, ma' ỹahotaque qoyiuelec so Jesús. Vichiguiño' ỹachigoxochichigui da la'qaatec so naqataxaquipi chicqo'ot nqohin na'le so Moisés, chaqai ana lerecse so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a.

24Ca 'uo' na huelec da la'qaatec so Pablo, chaqai 'uo' na sqai huelec.

25Qam quiyim mesqai sá'ogue natene'ejta' ỹa'maxarenta, ca 'uo' na eec. Ca' so Pablo 'naaco' queso qomyipi: —Ỹaatqajam taachiguio' dá'maq ỹa'xato' so Espíritu Santo queso 'auaxaic qareta'allipi, na' retaqaugui so qota'a letaxaỹaxaqui leenaxat Isaías. Co'na' 'naac:

26Mo'e', quirepegue', ca 'ñirapego' yi qomyipi: Qamiri 'xahitapega ma'le da na'qaatec, qam sqa 'yiiñii; ỹaatqajam ra'iita'a dá'maq sachaxantac, qam sqai huañiỹa;

27ma' añi le'taxanata yi qomyipi ỹaatqajam ra'ñi, chaqai se ỹa'maxañi da na'xaỹaxanaxac, chaqai naua nqote' pootaguilo; qaiyi se reuanaxanalo naua nqote', chaqai 'ec qaica ca 'xaỹa, chaqai sqai vigui añi le'taxanata quiyim ỹa'den, chaqai sqa nacpegue' aỹim qaiyi somatec.

28Ca nagui 'yiiñita dajo, ma' quenagui taachi'ñi da nca'laxa chicqo'ot ñi qota'olec qoỹaanougui na mesqai judioipi, ma' na'maxare na'xaỹaxana ma'le.

29Ca co'na' so Pablo 'naac dajo, ca so judioipi eec, qam chaqai pa'ỹata', retaqata'ta'.

30Qam so Pablo na'anyi quesaua dos ñaxari, ishiuetentac ca 'imec neetaugui, chaqai quelolta'piguit ná'ogue ná'maq ỹovira'a.

31Ca ỹa'xatetac da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai rapaxaguinataxanta'pegue so qara'gaxala' Jesucristo. Qam qaica ca quepaxat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Romanos

Romanos 1

So Pablo ÿo'uet aso lelaata ilata só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Roma

1Aÿim Pablo, ÿim la'ac so Jesucristo. Ñi qota'olec roÿaxañiua' chaqai yoÿootec quiyim ÿauaaque aÿim lelaatec, qaiyi sa'xat da la'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

2Ñi qota'olec shi'co' ÿa'xateta'guit najo na'qaatec quenauá'maq co'teete' naneresañi la'qaatqa ñi'maxare, chicqochiguilo nqai'ne' saua 'au letaxaÿaxanqajanqa.

3Dá'maq dajo na'qaatec ÿaatqajam ÿa'xat só'maq qara'gaxala' Jesucristo, só'maq llaalec ñi qota'a. Ca' quedá'maq re'qoochigui ne'xaÿoqsoxoc so'maxare chigoxouguit so nashi leenaxat David.

4Qam chicqochigui so Espíritu Santo co'na' ÿa'xat quiyim so'maxare llaalec ñi qota'a chaqai ÿaatqajam 'ue da lquesaxanaxa co'na' nca'le'guesop so nelauaxa.

5Ca' ñi qota'a nqouagueguelo qomi', chicqochigui nqai'en so Jesucristo, ca' qarela' quiyim so'ueenataxanot so'maxare, qaiyi quená'ogue ná'maq ÿoreta'oguit qomyipi 'ue ca huelec chaqai na'xaÿaxana.

6Ca quena'maxare, ca' lliguitaho qamiri, ma' qai'neeta qamiri loÿaxanqate' ñi qota'a, quiyim qamiri lalamaxarete' nqai'en so Jesucristo.

7Shiriñi dajo, tai'alo nqaishine' qamiá'ogue qamiri ñiita'ñi na na'a' lodegaxat Roma. Ma' nqo'talo qamiri ñi qota'a chaqai roÿaxanalo qamiri quiyim machii'ot da nachaalataxaguii. Ca' coñiguit da lqouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

So Pablo ÿahotaque ra'piicha yi na'ñi yi Roma

8'Au sachigoxochichigui so Jesucristo quiyim saanot da ña'aachic ñi qota'a caqamiá'ogue, ma' quenaua'que naua lahil qana'xatetapigui da rpi'ÿaxaguii.

9Ca' ñi qota'a, ñí'maq somato'ot añi i'taxanata quiyim sa'xatetac da na'qaataxac so llaalec, ñi'maxare ÿa'deenta quiyim se scoua'ahi qamiri quena' ñqouagaxain.

10Ca' se yime quiyim sashiilatac ñi qota'a, sha'apiguito' quiyim 'ue ca na'xa'a, ca' seshit quiyim sovitalo qamiri.

11Ma' sahotaque ñauanto qamiri, ca' sa'ue ca ÿotaanaxanaxac quena chicqo'ot so Espíritu Santo, qaiyi qaica ishite' qamiri.

12Qaiyi quiñi 'óna ÿa'ñaxat ca liÿa quiyim ña'ñaxataxalec da npi'ÿaxac hueeto'ot aÿim chaqai qamiri qai'neeta.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Qamiri ỹaqaỹa', sahotaque quiyim 'yiiñita, quiyim aỹim 'xoic sahotaque quiyim sovitalo qamiri, qam saqa' seshit. Sahotaque quiyim sovitalo qamiri, qaiyi 'xoic ca dalaxaic ỹaueguec ỹacoñiguit da na'qaatec caqamiri, 'nejem dá'maq shinta'gue quenaua liỹa' lahil na 'laua.

14Ma' ỹim 'ue da ña'qaatec quiyim sepacqajanchigui dajo quiyim sa'xatem ná'ogue na qomyipi, 'eno'm 'maxataxaraic, loqo'm ca se na'maxat, chaqai ná'maq ỹa'den ana lere, loqo'm ná'maq se ỹa'den ana lere.

15Ca' vichiguiño' aỹim ỹaatqajam 'ue da ishoxo quiyim sa'xatema qamiri qai'neeta da nca'laxa qamiá'ogue ñiỹa'ñi na Roma.

Da lquesaxanaxa dá'maq na'qaataxac so Jesús

16Ca' ỹim se ñayiloxonlec da na'qaataxac so Jesús, ma' da'maxare lquesaxanaxa ñi qota'a, ma' ishit nca'laxatec ná'ogue ná'maq huelec. 'Aueta nqai'en na judioipi, qam qai'neeta ná'maq sqai judioipi.

17Ma' dajo na'qaatec ichoxotema qomi' dá'maq 'neeta quiyim icoñi'chiguita qomi' ñi qota'a. Queda npi'ỹaxac, chaqai qaidaata da npi'ỹaxac. Ma' 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a: “Cá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'olec, dá'maq no'uen nachaalataxac chicqochigui da lpi'ỹaxac.”

Da lasauaxaset na qomyipi

18Ca' nagui qomi' ñi'pelaxanqa'a da lichic dá'maq chalego lecaic lonogoxonaxac ñi qota'a, chicqo'ot na piguim, taỹalec nqai'en ná'ogue na qomyipi quená'maq mashic ca'e ñi'maxare chaqai na hualoxonyipi. Ca ỹa'ue da nouaxanaxaset, ma' se no'uen dá'maq 'neetari', ca' chaqaida dá'maq 'em quiyim se qaỹa'den dá'maq ỹaatqajam lliqueta.

19Ỹaatqajam ỹa'deente' dá'maq leloxoỹaxac quiyim qaỹa'den ñi qota'a, ma' chaqaiñi ñi'maxare ỹachaxanema.

20Ma' dá'maq se re'xogui quiñi qota'a ishit qaỹa'den chicqochigui ná'maq re'qoochigui lo'ueenatqaipi ñi'maxare, ma' re'qoochigui shi'gue na' chi qaỹo'ueeteta na 'laua quiyim chaqaiñi ñi'maxare ñí'maq qota'olec, chaqai quiyim da lquesaxanaxa sqaica lqodoc. Ca vichiguiño' na'maxare sqaica quet cá'maq 'neeta quiyim sqaica quet cá'maq lasauaxaset.

21Ma' na'maxare mashic ỹa'den ñi qota'a, qam sqai 'neeta'gue quiyim chaqaiñi ñi qota'olec, chaqai sqai ỹaantacot da na'aachicyaxac. Ta'ta'a quiyim ỹa'deentapega ná'maq sqaica ca 'negue, chaqai añi le'taxanata ỹo'meetam, hueetagui na 'eco' napalaxa.

22'Eno'm 'naac 'deenaxanqachaqaiquipi, qam qaica quet cá'maq ỹa'den.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Ma' na'maxare ỹaxanñi quiyim nqouagaxainot ñí'maq sqaica lqodoc qota'a. Ta'ta'a quiyim nqouagaxainot na lqui'i ná'maq ishit ileu qomyipi, chaqai vire'ta na lqui'i na ỹoipi, chaqai na nanaiquipi, chaqai na iseripi.

24Ca vichiguiño' ñi qota'olec ỹaxanegue na'maxare quiyim que'ueguelo nauá'maq chi la'deenataxanaxaco rapio'qotaxane'. Ca' quiñi 'óna quecá'maq ỹo'uet queca liỹa ishit ỹo'uet ca nayiloxo.

25Ma' sqai huelec dá'maq lliqueta chicqo'ot ñi qota'a, ta'ta'a dá'maq na'maachic. Ca' quiyi, ca hua'ñi quiyim qaimaqachin chaqai qanqouagaxainot ná'maq qota'a lo'ueenatec, qam ñi'maxare se qanqouagaxainot ñí'maq ỹaatqajam 'chichiguiñi quiyim qaimaqachintac quet, ma' sqaica lqodoc. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta.

26Ca' vichiguiño' ñi qota'olec ỹaxanegue na'maxare quiyim ỹo'uet dá'maq 'neeta'pegue, ma' vire'ta na 'aallipi ỹoỹoota'a da chi no'ueenataxac, ca' se nachiñiguit dá'maq no'ueenataxaiquet.

27Chaqai qaican ỹapaguec quená'maq ỹalliripi ỹalat da no'ueenataxac quiyim o'ñiguit aca 'aalo, ca' queetagui dá'maq chi lqo'itaxanqachic. Ná'maq ỹalliripi nodaachiguiñi ná'maq ỹo'uet na nayiloxo ná'maq ỹo'ueetetac queca liỹa. Ca ỹo'ueetetac dá'maq chi le'xoric ná'maq loshicmaxa quedá'maq chi nouaxanaxaset da leualoxonqaishic.

28Ma' mashic tot ỹa'deenapega ñi qota'a, ca' ñi'maxare ca'e na'maxare quedá'maq se no'uen la'deenataxanaxac, qaiyi ỹo'uet ná'ogue ná'maq se no'uen.

29No'qaachiguilo quená'maq se no'uen na'deenataxanaxac, dequenaxac, nqa'viic, nemitete'e ana plata chaqai na se no'uen, pa'guenaxanaxaiquipi, lauataxanaxaiquipi, petaxanaxaiquipi, 'maatqaiquipi, qa'uaic chaqai la'axaqa lo'o'.

30Se no'uen na ỹa'xat queca liỹa, se nqo'ta ñi qota'a, chaqai qaica ca ỹa'maxata'gue, chaqai napacqajnaxai, chaqai nemaqajnaxai. No'ueetegueshiguim na se no'uen, chaqai se na'xaỹaxanalo caua leta'al,

31ỹaatqajam se na'xaỹaxan, se ipacqajñigui quena' 'ue da ỹa'xat, se neneequesen, ná'ogue caapeguem, qaica ca i'xoren.

32Na'maxare ỹaatqajam ỹa'deenta ná'maq relaataxanlec ñi qota'a, chaqai ỹa'den quiyim ná'maq ỹo'ueetetac dajo tai'a yi nelauaxa. Qam qaiyiita ỹo'ueetetac, chaqai vire'ta nqo'ta quiyim 'ue ca iuane'ta ỹo'ueetetac da'maxare.

Romanos 2

Ñi qota'a sqaica ca ỹit quiyim nimit na nasauaxaset

1Vichiguiño' qaica quet cá'maq 'neeta quiyim sqaica quet ca rasauaxashichi', qami' quiyim ra'iisapigui ca lasauaxaset ca liỹa, 'eno'm canchaqai 'ñiite'. Ma' quiyim ra'iisapigui ca nasauaxaset, ca vi'saque cá'maq chi nouaxanaxashichi', ma' dá'maq ra'iisapigui chaqaida dá'maq qami' 'viichi'sac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ma' qomi' sa'deenqata quiyim ñi qota'olec sqai ỹit quiyim nimit ca nasauaxaset, ca ỹovire'ta quiyim ỹo'uet ca nouaxanaxaset cá'maq ỹo'ueetetac cá'maq se no'uen.

3Ca qami' quiyim ra'iisapigui ca lasauaxaset ca liỹa, qam qami' qai'neeta 'viichi'sac, loqo'm ¿'neetapigui qavilli' quiyim ñi qota'a ỹit aqami' quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxashichi'?

4Ca ¿peeta'a liỹoqoira'piguit da sqaica lqodoc lqouagaxa chaqai da leualaxavic ñi qota'a, qam se retañi' quiyim chaqaida dajo nqouagaxa ỹahotaque quiyim netogochigui na qavilli'?

5Qam qami' 'ñaaxai le'taxanata, ca se netogochigui na qavilli'. Vichiguiño' ca chi niỹoqoiseguelta' quena rasauaxashichi', ma' ỹovita ca na'xa'a ma' ñi qota'olec ichoxot ná'ogue na nasauaxaset, ca' quiñi 'óna qaỹa'ue ca nouaxanaxaset,

6ma' ñi'maxare ỹa'ue ca laseue' cá'maq lo'ueenatec quiñi 'óna.

7Ca ñi'maxare ỹaanem da lca'laxa sqaica lqodoc ná'maq idaantaque da lquesaxanaxa chaqai qaimaqachin quená'maq sqaica lqodoc chicqo'ot ñi qota'a quiyim se neme ỹo'ueetetac na ỹa'maqachiguiñi.

8Qam ỹaatqajam ro'o quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset ná'maq chaqai ỹoiquentac dá'maq 'neeta'pegue, ca' se na'xaỹaxana dá'maq ỹaatqajam lliqueta na'qaatec, qainaata na se no'uen queeta'uegue.

9'Ue ma'le ca le'xoric chaqai ca lachitachic ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac na se no'uen, 'au ma'le na judioipi chaqai qai'neeta na sqai judioipi.

10Qam ñi qota'olec ỹaanem ma'le da lemaqachic, lecaic chaqai la'maxa ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi, 'au nqai'en na judioipi chaqai qai'neeta ná'maq sqai judioipi.

11Ma' ñi qota'a nalo'ojta' nqai'en, qaica ca ỹapacqajnauec quena qomyipi.

12Ma' ná'ogue ná'maq 'ue na lasauaxaset quená'maq saqa' icoñiguit da naqataxac chicqo'ot so Moisés, 'eno'm sqaica dajo naqataxac, qam qaiyiita na'laañi. Chaqai quená'maq 'ue na ỹasauaxat, 'eno'm hueeto'ot na naqataxaquipi, ca' qaimit na'le na lasauaxaset, qam quiichigui nqohin so naqataxaquipi.

13Ma' se qaỹa'maxarenta quiñi qota'a cá'maq chi na'xaỹaxantapega na naqataxaquipi, ta'ta'a cá'maq ỹaatqajam ỹo'uet dá'maq 'naac na naqataxaquipi.

14Qam ná'maq sqai judioipi chaqai mesqai hueeto'ot na naqataxaquipi, qam chi ỹo'uet dá'maq reloqo'tegue na naqataxaquipi, ca na'maxare chi ỹachaxan cá'maq ỹa'den quiyim ishit qaỹo'uet.

15Ma' chi ichoxot da no'ueenataxac quiyim da naqataxaquipi naneretalec añi le'taxanata. Ma' quedá'maq chi la'deenataxanaxac, ca re'oq nqai'en dajo, ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

dá'maq chi la'deenataxanaxac ichoxot ma'le quiyim pataxañi, loqo'm ro'ootaxanlec

16quecajo pa'aatec na'xa'a, ma' ỹovita quiyim ñi qota'olec imite' naua se re'xoguilo no'ueenataxaco ná'ogue na qomyipi chicqochigui nqai'en so Jesucristo. Ca' ipaquichigui ma'le dajo sa'xatetac na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

Dá'maq 'naac na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés quena judioipi

17Qam qami' 'ñirac quiyim qami' judío le'ec, ca' 'quiisapega na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, chaqai nemaqajñisac quiyim vi'relec ñi qota'olec.

18Chaqai 'yiiñite' dá'maq ỹahotaque ñi'maxare, chaqai na naqataxaquipi ỹapaxaguinegue qami' dá'maq ỹa'maqachiguiñi.

19Ca 'ñiisapega quiyim ỹaatqajam 'eco' 'yiiñi' quiyim qami' la'gaxala' ca qai'laq, chaqai quiyim coỹachirelec na hueetaugui na napalaxa.

20'Ñiisapega quiyim 'yiiñi' quiyim paxaguiñi' ca sqaica ca ỹa'den chaqai na dalaxaiquipi, ma' na naqataxaquipi ỹomata'ta' da na'deenaxanaxa chaqai da lliqueta.

21Ca ma' qami' paxaguiñisac ca liỹa, qam ¿chi'negue ma' se napaxaguiñiralta'? Ma' quiyim 'ñirac quiyim qaica rocachi, ¿chi'negue ma' cuachi'sac?

22Chaqai qami' 'ñirac quiyim se qanocachita'guit aca se noua, qam ¿chi'negue ma' 'viichisac dajo? Chaqai qami' sqai huojñi' na nashiilec nqolaquipi, qam ¿chi'neco' ma' cuachisapega da lesallaxa ná'maq 'imec hueetaugui na'maxare?

23Ca nemaqajñiseguelec na naqataxaquipi, qam chicqochigui qami' quiyim se no'uen da qaỹa'xat quiñi qota'a, ma' se na'xaỹaxañitalo naua naqataxaco.

24Chaxaso' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': “Na sqai judioipi se no'uen da ỹa'xat quiñi qota'olec, sauaxate' qamiri.”

25Ỹaatqajam llic 'ue ca 'ñitegue no'm 'ue ca netanec na roshicmaxa'e', no'm 'viichi' dá'maq 'naac na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés; qam no'm se na'xaỹaxañita, ca 'ec sqaica ca netanec na roshicmaxa'e'.

26Chaqai cá'maq sqaica ca netanec na loshicmaxa, no'm ỹo'uet dá'maq 'naac na naqataxaquipi, ca ñi qota'a 'ec nqai'en quiyim 'ue ca netanaxaset na loshicmaxa, 'eno'm saqa'leca ca netanec.

27Cá'maq sqaica ca netanec na loshicmaxa, qam ỹo'ueetetac da 'naac na naqataxaquipi, ca'maxare chicqochigui quiyim qaỹa'ue ma'le ca nouaxanaxashichi' quiyim se na'xaỹaxañita na naqataxaquipi, 'eno'm vi'saxauot naneretañi chaqai quiyim 'ue ca netanec na roshicmaxa'e'.

28Ma' quiyim qami' judío le'ec, qam mesqainaata na pa'aauec. Chaqai quiyim qaỹa'ue ca netanaxaset, mesqainaata na pa'aauec quena loshicmaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ta'ta'a quiyim cá'maq ỹaatqajam judío le'ec, qam quená'maq pa'aauo; chaqai quiyim 'ue ca netanec, qam cañi le'taxanata. Qam sqa chicqaugui na naqataxac naneretañi, chicqaugui da se re'xogui 'ueenataxac. Cá'maq 'neetari' dajo, ca qaỹa'maxarenta; qam mesqai quena qomyipi, ta'ta'a quiñi qota'olec.

Romanos 3

1Ca ¿nega'ỹo' cá'maq ỹapacauec quiyim qom judío lase'? ¿Negue' cá'maq 'neco' cá'maq netanec na qaroshicmaxa?

2'Xoic, chaqai 'xoic ná'maq leloxoỹaxaquipi quiyim na'maxare napacalec na liỹaripi. Ma' dá'maq 'avichiguiñi 'neetasa': Ñi qota'olec pataxalec na'le da la'qaatec na judioipi.

3Qam ¿negue' cá'maq 'neeta quiyim no'm 'ue ca se ipacqajñigui da na'qaatec? Ca' ¿ñi qota'olec ỹaxanño' da la'qaatec quiyim se ipacqajñigui?

4¡'E'! Ta'ta'a quiyim ñi'maxare ipacqajanchigui ỹo'uet dá'maq lliqueta, 'eno'm ná'ogue na qom 'maatqaic. Ma' 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a: Quiyim taxahi', ca' re'oq quiyim ỹaatqajam lliqueta ca 'ñirac, ca' re'qootec quiyim qaica ca rasauaxashichi' ma' qaimit qami'.

5Qam no'm dá'maq qareualoxonqaishic re'oq nqai'en quiyim ñi qota'olec ỹo'ueetetac da ỹa'maqachiguiñi, ca ¿nega'ỹo' ca shinqac? Ca ¿peeta'a ñi qota'a ñí'maq se ỹa'maxañi quiyim ỹo'uet ca qanouaxanaxaset? (Dajo shinac 'nejem ca la'qaatec ca chaqai qom.)

6¡'Nesa ma' sqai 'neeta dajo! Ma' quetqai ñi qota'olec se ỹa'maxañi ca ỹo'ueetetac, ca ¿negue' quet cá'maq la'maqa' quiyim imit na lasauaxaset na qomyipi?

7Qam no'm dá'maq ỹa'maachic paguec re'oq nqai'en da lauaq dá'maq ỹaatqajam llic no'ueenataxac ñi qota'olec, ca ¿chi'neco' ma' qaimit aỹim, qohinta'gue aỹim quiyim 'ec ỹim sauaqhuaic?

8Quiyim 'neeta dajo, ca ¿chi'neco' ma' se qaỹo'uet cá'maq se ỹa'maxañi, qaiyi novi' cá'maq ỹa'maqachiguiñi? Ca' 'eda dá'maq 'neeta quiyim 'ue na se no'uen da la'deenataxanaxac, ca 'naac quiyim qomi' sapaxaguinataxanqata'pegue. Qam cajo qomyipi qaỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset.

Qomá'ogue qom sauaqhuaiquipi

9Ca ¿negue' cá'maq 'neeta? Ma' ¿qomi' judío lase', ca sapacqauec quena liỹaripi? ¡'E', mesqaida! Ma' qomi' shi'gue sichoxotaq quená'maq judioipi chaqai ná'maq sqai judío ná'ogue qoỹoiquentac queda lquesaxanaxa na nasauaxaset.

10Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Qaica ca huagaxaraic, ñaqa 'ue quet ca 'oonoqui';

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11qaica quet cá'maq 'oonoqui' ỹahotaque quet quiyim 'ue ca ỹa'den, qaica ca ishit imitaque ñi qota'a.

12Ná'ogue chi namaqatajlec, ná'ogue tai'a quiyim na'laañi. Qaica quet cá'maq ỹo'uet quet ca ỹa'maqachiguiñi, ñaqa 'ue quet ca 'oonoqui'.

13Añi loqosote 'ec aca napal lahi' nauatetañigui; rayinaxantac quenaua la'qaatqa. ‘Ec nanaic ledoonaxa na hueetauguilo naua la'qaatqa.

14Quena' retaqa, qaidaata quiyim chi ỹayinta'a quiyim qaỹa'ue ca nouaxanaxaset ca liỹa, qaica ma' lo'yaxanec quet ca ỹa'xatetac.

15Naua lichil ỹaatqajam yaraqa quiyim ralauataxan;

16da no'ueenataxac ỹo'uet quiyim na'laañi ca liỹa, chaqai ỹo'uet ca le'xoric,

17chaqai se ỹa'den dá'maq llicyaxac da neuagaxa.

18Chaqai vire'ta se ỹa'den quiyim no'cha'a ñi qota'olec.

19Sa'deenaq quiyim dá'ogue dá'maq ỹa'xat so naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ỹa'xat, qam 'naapega ná'maq hueeto'ot so naqataxaquipi, qaiyi ná'ogue i'maxañi, qaica retaqa, ca' qaiyi ná'ogue na qomyipi hueeto'ot quiyim 'ue ca 'neeta ma' ñi qota'a imit ná'ogue na nasauaxaset.

20Ma' qaica quet cá'maq qaỹa'maxarenta quiñi qota'olec quiyim ỹo'ueetetac dá'maq 'naac na naqataxaquipi, ma' na naqataxaquipi, na'maxare chi ỹo'uet quiyim ỹa'deenaxanaxaneguelo qomi' quiyim qomi' sauaqhuaqa.

Da nca'laxa chicqochigui da npi'ỹaxac

21Qam nagui le'en nqaishinaq so naqataxaquipi. Ca' ñi qota'olec ỹa'deenaxanaxanque dá'maq 'neeta quiyim ỹa'maxarente' qomi' ñi'maxare. Ca' dajo re'oq quena' qaretaqalec aná'maq lere hueetalec na naqataxaquipi chaqai quenaua la'qaatqa so qota'a letaxaỹaxaquiripi.

22Dá'maq 'neeta quiyim icoñi'chiguita qomi' ñi'maxare chicqochigui quiyim qomi' 'ue da qarpi'ỹaxac queso Jesucristo. Ca' chaqaida 'ne'tegue quená'ogue ná'maq huelec so'maxare, qaica ca ỹapacqajnauec.

23Ma' ná'ogue na qomyipi 'ue na lasauaxaset, chaqai quiyim qoỹoqo'ta queda lca'laqataxanaxac ñi qota'a.

24Qam quedá'maq lqouagaxa ñi qota'a, ca ỹo'uet quiyim qaicoñi'chiguit quiñi'maxare. Qaca aca laseuete nqai'en, ma' nca'laxatec, chicqochigui nqai'en so Cristo Jesús.

25Ñi qota'olec ỹo'uet chicqochigui nqai'en so Cristo queso lelauaxa, quiyim ishit qaỹapalaxat na nasauaxaseteripi, qam quiyim qoyiuelec so'maxare. Dajo 'ne'tegue, qaiyi re'oq quiyim ñi qota'a ipacqajanchigui dá'maq 'neeta'pegue, ma'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

mashic quedá'maq leualaxavic liyi le'ne' nqai'ne' sauá'maq 'auaxaqa nasauaxasete'.

26'Neeta dajo, ma' ñi qota'a ỹahotaque ỹachaxan quiyim ñi'maxare ỹo'ueetetac da ỹa'maqachiguiñi. Chaqai se neme da 'neetari' quiyim icoñi'chiguit ñi'maxare ná'maq huelec so Jesús.

27¿Negue' cá'maq 'neeto' na'le dá'maq nemaqajnaxac na qom? Se qaỹalecqajno. Qam ¿chi'neco'? Ma' quiyim qaipacqajanchigui dá'maq 'naac na naqataxaquipi, ca chicqochigui da maqajnaxac. Qam queda npi'ỹaxac qaica ca lligo nqai'en.

28Ca vichiguiño' qomi' sa'deenqata quiyim ñi qota'olec icoñi'chiguit ca qom quiyim 'ue ca lpi'ỹaxac, mese ipacaque quiyim ỹo'ueetetac da 'naac na naqataxaquipi, loqo'm 'e'.

29Ca ¿peeta'a ñi qota'olec nodaatec quiyim qota'olec quena judioipi? Ca' ¿mese qota'olec qai'neeta quena sqai judioipi? Ajá'a, ñi'maxare qota'olec qai'neeta quena'maxare.

30Ma' qaica quet cá'maq liỹa qota'olec. Ca' chaqaiñi ñí'maq qota'olec ñí'maq icoñi'chiguit ná'maq 'ue ca lpi'ỹaxac, se ipacaque quiyim 'ue ca netanec na loshicmaxa, loqo'm 'e'.

31Ca quedá'maq qarpi'ỹaxac, ca' ¿qaica ca 'negue nqaishinaq da naqataxaquipi? ¡'E'! Ta'ta'a quiyim se'taxataxañi dá'maq naqataxaquipi.

Romanos 4

Qaraloqojnaxañigui so Abraham

1Ca' qomi' shinqaco': ¿Negue' cá'maq lauegueco' na'le so Abraham, só'maq 'auaxaic qareta'a?

2Ma' quiyim so'maxare ỹaatqajam qaỹa'maxarenta quiñi qota'a chicqochigui cá'maq canchaqaica ỹo'uet, ca 'ue quet cá'maq 'em quiyim nemaqajan, qam mesqai quiyim nemaqajan quiñi qota'olec.

3Qam ¿negue' ca 'nerac naua nerecse' na'qaatqa? 'Nerac: “So Abraham 'uo' da lpi'ỹaxac quiñi qota'olec, ca' quedajo lpi'ỹaxac, ca' ñi qota'olec icoñi'chiguit, ca ỹamata'gue lo'yaxanec ỹale.”

4Ca vichiguiño' quiyim no'm 'ue ca qom 'ue ca ỹo'uet, mesqai 'ec neme ca nishiuetenaxac, ma' chi qaishiueten ca laseue' ca lo'ueenataxanaxac.

5Qam no'm 'ue ca qaica ca ỹo'uet, qam huelec ñi qota'olec quiyim icoñi'chiguit ca sauaqhuaic, ca' ñi qota'olec icoñi'chiguit ca'maxare, ma' 'ue da lpi'ỹaxac.

6Chaqai so nashi David qai'neeta ỹa'xat na'le da la'maxa ca qom qaỹamata'gue lo'yaxanec ỹale quiñi qota'a, se ra'iitapigui cá'maq 'neeta ca ỹo'ueetetac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca 'naaco' so David: Chalego loyac ma'le cá'maq qomyipi quiyim ñi qota'a ỹapalaxat ná'maq ỹo'ueetetac se no'uen, chaqai se ra'igui na lasauaxaseteripi.

8Chalego loyac queca qom quiyim ñi qara'gaxala' se ra'igui na lasauaxaseteripi.

9Ca' dajo na'maxa ¿peeta'a qainaata na 'ue na netanec na loshicmaxa taỹaugui, loqo'm taỹaugui qai'neeta ná'maq qaica ca netanec? Shi'gue shinqac quiyim ñi qota'a icoñi'chiguit so Abraham, ca ỹamata'gue lo'yaxanec ỹale, ma' 'ue da lpi'ỹaxac.

10Qam ¿laquio' na' icoñiguit? ¿Na' ime quiyim so Abraham mashic qaỹa'ue so netanec na loshicmaxa, loqo'm na' saqa'leca? Mesqai na' mashic 'ue so netanec. 'E', ta'ta'a quiyim na' saqa'leca so netanec.

11Ca co'na' ime, ca' so Abraham qaỹa'ue so netanec na loshicmaxa, ca 'ec chi netanec quiyim ñi qota'a mashic icoñi'chiguit, ca ỹamata'gue quiyim no'uen ỹale, ma' 'ue da lpi'ỹaxac. Ca co'na' 'neeta dajo, ca' so Abraham chi ỹovireta'a quiyim qai'neeta leta'a ná'ogue ná'maq 'ue da lpi'ỹaxac, 'eno'm sqaica ca netanec na loshicmaxa. Ca' ñi qota'olec icoñi'chiguit qai'neeta na'maxare, ca qai'neeta ỹamata'gue lo'yaxanec ỹale.

12Qam llic quiyim so Abraham leta'a ná'maq 'ue na netanec na loshicmaxa. Qam qai'neeta quiyim quiichi'ñigui chaqai ipacqajanchigui dá'maq lpi'ỹaxac só'maq qareta'a Abraham na' saqa'leca so netanec na loshicmaxa.

lpaquichigui dá'maq shi'gue qaỹachaxantac, qam chicqochigui nqohin da npi'ỹaxac

13Ma' ñi qota'a ỹachaxan na'le dajo queso Abraham chaqai quena llaalqaipi quiyim qoỹaanem ma'le na 'laua quiyim lalamaxaret la'a'. Qam na' qaỹachaxanapeguem dajo so Abraham, mesqaida quiyim ỹo'ueetetaiquet dá'maq 'naac na naqataxaquipi, ta'ta'a quiyim 'ue da lpi'ỹaxac quiñi qota'olec. Ca' ñi'maxare icoñi'chiguit, ca ỹamata'gue lo'yaxanec ỹale.

14Ma' quetqai qainaata ná'maq ỹo'ueetetac na naqataxaquipi icoñiguit cá'maq qaỹachaxantac, ca qaica quet cá'maq 'negue da npi'ỹaxac, chaqai dá'maq ỹachaxantac ñi qota'a na'laañi quet da loyac.

15Ma' ná'maq naqataxaquipi ỹo'uet ca nouaxanaxaset na qomyipi; qam cá'maq hua'ñi quiyim qaica ca naqataxac, qai'neeta qaica quet cá'maq napacalec ca naqataxac.

16Ca vichiguiño' quiyim dá'maq qaỹachaxanem so Abraham quiyim qai'taxajñi taỹaugui nqohin ná'ogue na llaalqaipi quiyim neme, qam chicqochigui nqohin da npi'ỹaxac. Ca da'maxare 'neetasa': quiyim dá'maq qaỹachaxantac mesqainaata ná'maq ỹo'ueetetac na naqataxaquipi, ma' qai'neeta ná'maq huelec ñi qota'a 'nejem so Abraham ma' huelec ñi'maxare. Ca so'maxare ỹovira'a quiyim qomá'ogue qareta'a

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17quiñi qota'a, ma' so'maxare qai'neeta huelec ñi'maxare. Ma' 'nerac naua naneresañi na'qaatqa: “Aÿim so'uet quiyim qami' leta'a na 'xoic ÿoreta'oguit qomyipi.” Ma' ñi qota'olec ÿa'ue da lca'laxa ná'maq mashic ileu, chaqai re'oq nqai'en ná'maq saqa' re'oq.

18'Eno'm mashic tot qaica ca naquitaxac, qam so Abraham huelec ñi qota'a, chaqai 'uo' da naquitaxac. Ca vire'to' na' “'xoic na ÿoreta'oguit qomyipi leta'a so'maxare.” Ca ipaquichigui dá'maq 'naaco' na'le ñi qota'a: “Ca 'eda 'neeta quiyim ÿorete' ma'le ca qachaalaxai'pi.”

19So Abraham se naqaguiñi da lpi'ÿaxac, 'eno'm mashic ipalata'pegueto caua cien ñaxari, chaqai ÿa'deenta quiyim so'maxare chaqai aso loua Sara tot qaÿaloq ileue', mashic qo'xoiqam quiyim 'ue quet ca llaalegue'.

20Qam so'maxare qaica ca huapigui na lauel, chaqai se ÿoqolliguit dá'maq ÿachaxantac ñi qota'a. Ta'ta'a quiyim nqo'neuec da lpi'ÿaxac chaqai da naquitaxac. Ca' imaqachintac ñi qota'a

21quiyim ÿaatqajam i'taxachichiguiñi quiyim ñi'maxare 'ue da lquesaxanaxa quiyim ÿo'uet ipacqajanchigui dá'ogue dá'maq ÿachaxantac.

22Ca' quedajo, ca' ñi qota'olec icoñi'chiguit, ca ÿamata'gue lo'yaxanec ÿale, ma' 'ue da lpi'ÿaxac.

23Ca' quedajo quiyim ñi qota'olec icoñi'chiguit ca ÿamata'gue lo'yaxanec ÿale ma' 'ue da lpi'ÿaxac, mesqaisoota so Abraham só'maq 'em qoÿiriñi dajo.

24Qoÿiriñi, qam qai'neeta taÿauguilo qomi'. Ma' quedá'maq qarpi'ÿaxac, ñi qota'olec icoñi'chiguita qomi' qai'neeta, ca ÿamata'guelo qomi' lo'yaxanqa ÿale'. Ma' mashic seuaqlec ñí'maq nca'laxatec na'le queso lelauaxa so qara'gaxala' Jesús,

25só'maq qoÿaañiguit da lelauaxa sauaxat na qarasauaxaseteripi, chaqai liÿa qanca'laxatec, qaiyi icoñi'chiguita qomi' ñi qota'olec.

Romanos 5

Dá'maq 'neeta quiyim ÿa'maxarente' qomi' ñi qota'a

1Ca' chaqaida 'neeta quiyim ma' ÿa'maxarente' qomi' ñi qota'olec ma' 'ue da qarpi'ÿaxac. Ca huaqui'chiguita qomi' ñi'maxare, chicqochigui nqai'en so qara'gaxala' Jesucristo.

2Ma' chaqaiso só'maq Cristo só'maq 'em quiyim seconaxaguit da lqouagaxa ñi qota'olec, qam dajo chicqochigui da qarpi'ÿaxac. Ca' dajo qanqouagaxa ÿaatqajam ña'ñaxatqa'tegue, chaqai 'ue da qanetoonaxac, ma' mashic 'ue da qanaquitaxac quiyim ñouanqau'a da lauaq ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Chaqai mesqaidaata dajo, ma' qai'neeta ñitoonqatac quiyim 'ue da qare'xoric; ma' sa'deenaq quiyim da qare'xoric ỹo'uet ca qareualaxavic,

4chaqai da qareualaxavic ỹo'uet quiyim qaỹa'maxarente' qomi'. Ca' quiyim qaỹa'maxarente' qomi', ca 'ue da qanaquitaxac.

5Ca' dajo qanaquitaxac se ỹo'uet ca qarayiloxo, ma' ñi qota'a no'xataxachiguilo naua qare'taxanata queda le'xorenataxanaxa, chicqochigui nqai'en so Espíritu Santo ma' mashic ỹaanema qomi'.

6Ma' na' se seshitaq quiyim chi ñca'laxatqalta', ca' so Cristo ileualec na hualoxonyipi, na' ỹovita ca laloqo' nqai'en ñi qota'olec.

7Ỹaatqajam 'xoic lqalaic quiyim 'ue quet ca ileualec ca liỹa qom, 'enquetqai huagaxaraic ca qom. Qam no'm ỹaatqajam huagaxaraic ca qom, sqoue quiyim 'ue ca ỹahotaque quiyim ileualec ca'maxare.

8Qam ñi qota'olec ichoxot da le'xorenataxanaxa coqomi' quiyim so Cristo ileualgoto qomi', 'eno'm ñaqai qomi' sauaqhuaqa.

9Ca' nagui mashic qaicoñi'chiguita qomi' quiñi qota'a chicqochigui nqohin da lelauaxa so Cristo. Ca' paguec la'maxa nagui ma' so'maxare se ỹovira'alo nqai'ne' qomi' ma'le ca nouaxanaxaset na qomyipi naỹalec najo.

10Ma' ñi qota'olec ỹachigoxochichigui da lelauaxa so llaalec quiyim huaqui'chiguita qomi' co'na' ñaq qanpa'guenaxaua. Ca' paguec nagui, ca nca'laxaterec qomi' queso llaalec quedá'maq chi lca'laxa, ma' mashic huaqui'chiguita qomi' ñi'maxare.

11Qam mesqaidaata dajo, ma' qai'neeta 'ue da qanetoonaxac quiñi qota'a chicqochigui so qara'gaxala' Jesucristo. Ma' so'maxare chicqochigui quiyim huaqui'chiguita qomi' nagui ñi qota'olec.

Dá'maq 'neeta so Adán chaqai so Cristo

12Ca quiyim chicqochigui so 'oonoqui' ỹale quiyim 'ue da nasauaxaset quena 'laua, ca ỹo'uet lligo da nelauaxa, ca' da nelauaxa quigui ná'ogue na qomyipi, ma' ná'ogue 'uo' na lasauaxaset.

13Na' saqa'leca na naqataxaquipi, qa' shi'co' 'ue na nasauaxaset quena 'laua; 'eno'm na nasauaxaset se qara'igui quena' qaica da naqataxac.

14Qam qaiyiita, ma' chicqochi'ñi queso Adán chi ỹovireta'a so Moisés da nelauaxa 'uo' da lquesaxanaxa quená'maq 'ue na ỹasauaxat, 'eno'm ca lasauaxaset mesqai quiyim 'ue quet ca se na'xaỹaxana quena naqataxac, quiyim 'nejem dá'maq 'ne'teco' na'le so Adán. Qam so Adán chi qoỹañigui lqui'i só'maq naỹa'co'na.

15Qam so lasauaxaset so Adán se nalo'guit nqohin só'maq qaneme chicqo'ot ñi qota'a. Ma' quesó'maq lasauaxaset so 'oonoqui' qom, ca 'xoico' na ileu. Qam da

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

nca'laxa qaneme chicqo'ot ñi qota'a paguec lecaic, ma' 'xoic na icoñiguit da la'maxa chicqochigui nqai'en so 'oonoqui' ỹale Jesucristo.

16Ma' so lasauaxaset só'maq 'oonoqui' ỹale se ishit quiyim qanaloqojñiguit da nca'laxa chicqo'ot ñi qota'a ỹaanema qomi'. Ma' dá'maq 'neeta queda nasauaxaset, quiyim 'ue da nouaxanaxaset na qomyipi chicqotougui da 'oonoqui' nasauaxaset. Qam dá'maq 'neeta queda nca'laxa, ca' ñi qota'olec chaqai ỹaanem na qomyipi quiyim ñi'maxare icoñi'chiguit na'maxare, 'eno'm 'xoic ca lasauaxaset.

17Ca no'm da nelauaxa 'uo' da lquesaxanaxa na'le chicqochigui so lasauaxaset so 'oonoqui' qom, ca paguec lecaic ma'le cá'maq ỹaanem ná'maq icoñi'chiguit ñi qota'olec. Ca 'ue ma'le ca lquesaxanaxa quedá'maq dalaxaic lca'laxa chicqochigui nqai'en so 'oonoqui' ỹale Jesucristo.

18Ma' 'nejem só'maq lasauaxaset so Adán quiyim ỹa'ue da nouaxanaxaset ná'ogue na qomyipi, ca' chaqaida dá'maq 'neeta quedá'maq 'maxaraic lo'ueenataxanaxac so Jesucristo, ca noviraqta ná'ogue na qomyipi da chaalataxac. Se ỹovira'a nqai'en ca nouaxanaxaset.

19Ca' dajo 'neetasa', quiyim chicqochigui so 'oonoqui' ỹale se na'xaỹaxan, ca 'xoic ná'maq sauaqhuaiquipi, ca' qaican ỹapaguec ma' chicqochigui quiyim na'xaỹaxanta so 'oonoqui' ỹale, ca 'xoic ná'maq qaicoñi'chiguit quiñi qota'a.

20Ma' na naqataxaquipi novi', qam paguec re'qoota nqai'en na nasauaxaseteripi. Qam co'na' nqo'neuec na nasauaxaset, ca' da lqouagaxa ñi qota'a pagueco' lecaic na'le.

21Ma' dá'maq nasauaxaset 'uo' da lquesaxanaxa quiyim noviraxat da nelauaxa, ca 'nejem quiyim, ma' mashic icoñi'chiguita qomi' ñi qota'a, da lqouagaxa 'ue da lquesaxanaxa quiyim ỹaanema qomi' da nca'laxa sqaica lqodoc, chicqochigui nqai'en so qara'gaxala' Jesucristo.

Romanos 6

Da qanachaalataxac na'deetau'a so Cristo

1Ca ¿nega'ỹo' ca shinqac? ¿Qolqatalco' quiyim sahoqotaque na qarasauaxaset, qaiyi nqo'naxatec ma'le da lqouagaxa ñi qota'olec coqomi'?

2¡'E', mesqaida! Ma' mashic 'eco' shi'gue qareleu quena nasauaxaset. Ca' ¿chi'negue queta' lotqai liỹa qolqatalec na'maxare?

3¿Sqai 'yiiñiỹo' qamiri quiyim ña'daxau'a so Cristo Jesús quena' qanachilaxane' qomi', ca ña'daxau'a qai'neeta da lelauaxa so'maxare?

4Ma' na' qanachilaxane' qomi', ca 'ec qaishiñiñi qomi' qariỹaachi'ñi' so Cristo, ca qareleu, qaiyi ma' liỹa qanca'laxaterec qomi', ca sanaxañi da dalaxaic chaalataxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Ca 'nejme' qomi' ma'le so Cristo na' liỹa qanca'laxatec queso lelauaxa, ỹahote'e da lauaq da lquesaxanaxa ñi qota'a.

5Ma' no'm 'ec qariỹaata'ñi' na'le so Cristo queso lelauaxa, ca 'nejme' qomi' ma'le qariỹaatashiguim ma' liỹa qanca'laxaterec qomi'.

6Sa'deenaq quiyim dá'maq 'auaxaic qano'ueenataxac shi'gue qaipateno liỹaatashiguim nqohin so Cristo, qaiyi sogui dá'maq lquesaxanaxa da qano'ueenataxac ma' sauaqhuaic, ca' qaiyi tot ilareta'pe qomi' da nasauaxaset quiyim 'ec ca qana'co'.

7Ma' quecá'maq mashic ileu, ca qaỹoso'oga quena nasauaxaset.

8Ma' no'm qomi' shi'gue qolqata'ñi' so Cristo queso lelauaxa, ca qai'neeta seuaqlec quiyim qarca'laxaua ma'le so'maxare.

9Ma' sa'deenaq quiyim so Cristo na' liỹa qanca'laxatec quiñi qota'a, ca' tot ileu; ma' da nelauaxa tot ishit quiyim liỹa quet ỹalauat so'maxare.

10Ma' so Cristo co'na' ileu, qam ileualec na nasauaxaset, ca so'maxare tot qaica ma' liỹa quet ileu; ma' co'na' liỹa nca'leuec, ca' da nachaalataxac loiquenatec ñi qota'a.

11Ca qai'neete' qamiri 'ñiitari' 'ec qamiri leuaxaiqa quena nasauaxaset, qam da nachaalataxaguii ỹoiquentac nqai'ñii ñi qota'a, ma' na'yiitau'a so Cristo Jesús só'maq qara'gaxala'.

12Ca vichiguiño' qamiri sqai 'xañii'tegue quiyim dá'maq se no'uen se neme ilaretac na roshicmaxahi ma' 'ue lqodoc, quiyim 'ec ỹilentalgoto qamiri quiyim 'viichii cá'maq ỹahotaque se no'uen.

13Sqai 'ỹaañiguit na roshicmaxahi na nasauaxaset quiyim ỹahotaque quiyim ỹouen ỹo'uet ca se no'uen. Ta'ta'a quiyim nañaañiỹot ñi qota'olec, 'ñiitari' ca qom mashic ileu chaqai quiyim liỹa nca'leuec. 'Ỹaañiỹot ñi qota'olec na roshicmaxahi quiyim rouenaxana quiyim ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi.

14Ma' da nasauaxaset tot qaica da lquesaxanaxa caqamiri quiyim relaritac, ma' totqai viito'ot na naqataxaquipi, ta'ta'a quiyim viito'ot da lqouagaxa ñi qota'a.

Qaraloqojnaxañigui ca na'ac

15Ca ¿nega'ỹo' ca shinqac? ¿Sahoqo' ca qarasauaxaset ma' totqai seuqato'ot so naqataxaquipi, ta'ta'a quiyim seuqato'ot da lqouagaxa ñi qota'a? ¡'E', mesqaida!

16Ma' qamiri ỹaatqajam 'yiiñita quiyim no'm nañaañiỹot ca na'coori viitaque quiyim qamiri lelaatqa, ca quecá'maq 'naac, ca' na'xaỹaxañii'ta ca'maxare, ma' na'coori. Ca qaican ỹapaguec no'm quii'uegue da hualoxonqaishic na'xaỹaxañiỹa 'ñiita'gue ca na'coori, ca da'maxare noviraxat ma'le ca nelauaxa, loqo'm na'xaỹaxañiỹa ñi qota'olec, ca quiitalec 'viichitac dá'maq no'uen queda nachaalataxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Qam 'ue da qana'aachic quiñi qota'a caqamiri, ma' quesom qamiri loiquenatqa na se no'uen, qam nagui ỹaatqajam na'xaỹaxañii'ta dá'maq leloxoỹaxac da napaxaguinataxanaxac mashic qoỹaanema qamiri.

18Ca na' qaỹoso'ogalo qamiri quena' qarelaritac quena nasauaxaset, ca noxoñiu'a quiyim qamiri lelaatqa ñi qota'a, qam quiyim 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi.

19(Da itaxaỹaxac 'neetari' ca letaxaỹaxac cá'maq canchaqaica qom, ma' qamiri saqa' ỹaatqajam 'yiiñii cá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac dajo.) Ma' quiyim dá'maq 'ñiita'gue quesom na' 'ỹaañiguit na roshicmaxahi ná'maq rapio'qotaxan chaqai na se ỹa'maxañi quiyim 'viichii na se no'uen, ca' chaqaida 'ñii'tegue nagui quiyim 'ỹaañiuec na roshicmaxahi quiyim qaro'ueenataxana quena ỹa'maqachiguiñi quiyim ỹaatqajam machii'ot da nachaalataxaguii ñi qota'a.

20Ma' na' ñaqai ỹoiquenta'pe qamiri na nasauaxaset, ca' qamiri saqa' viriu'a dá'maq no'ueenataxac dá'maq co'teeta chaalataxac.

21Qam ¿negue' cá'maq 'neco' na'le dá'maq dajo, dá'maq nagui ỹo'uet na rayiloxohi? Ma' da'maxare qaidaata da nelauaxa rauecqataxantau'a.

22Qam nagui mashic qaỹoso'ogalo qamiri quena nasauaxaset, ca' noxoñiu'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a. Ca' dajo maxasa' 'ue ca 'negue, ma' da'maxare chicqaugui quiyim ỹaatqajam qaỹomato'ot dá'maq chaalataxac ñi qota'a, chaqai co'uaataxanta ma'le da nca'laxa sqaica lqodoc.

23Ma' da nasauaxaset qaica quet cá'maq liỹa rishiuetenaxana, qaidaata da nelauaxa; qam da lqouagaxa ñi qota'a chicqaugui da nca'laxa sqaica lqodoc quiyim ña'daqatau'a so Cristo Jesús só'maq qara'gaxala'.

Romanos 7

Qaraloqojnaxana da nouaỹaxac

1Qamiri ỹaqaỹa', ma' qamiri mashic 'yiiñii na naqataxaquipi, ca' quiyim na naqataxaquipi ỹoiquentac ca qom no'm ñaq nca'leetauec.

2Ca' saloqojnaxana aca 'aalo quiyim mashic 'on. Ca' na naqataxaquipi ncoñira'guit nqai'en ca loua, no'm ñaq nca'leetauec ca'maxare. Qam no'm mashic ileu ca loua, ca' aca 'aalo qaỹosouec queso naqataxaquipi coñireta'guit nqai'en ca'maxare.

3Ca no'm aso'maxare ỹa'ue ca dalaxaic loua no'm ñaq nca'leetauec cá'maq 'auaxaic loua, ca qaỹamata'gue nedequenaxai. Qam no'm mashic ileu ca loua, ca' aca'maxare so'oga quena naqataxaquipi. Ca aca'maxare no'm ỹadalaxat ca loua, qam tot qaỹamata'gue nedequenaxai.

4Ca' chaqaida 'neeta caqamiri ỹaqaỹarolqa ma' mashic na'yiitau'a na loshicmaxa so Cristo, ca 'ec mashic ileue' qamiri, qaiyi so'ogalo qamiri queso naqataxaquipi, ma' mashic ỹoqa'a so rouahi. Ca' nagui qamiri lalamaxarete' so Cristo, só'maq liỹa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qanca'laxatec na'le quiñi qota'a. Dajo 'neeta, qaiyi da qanachaalataxac ỹaatqajam qaỹouen ma'le quiñi qota'a.

5Ma' na' ñaq ñanoiquenqata'pegue' dá'maq chi qano'ueenataxac, ca na naqataxaquipi nelouec nqai'en da lamaanaxanqachic na qaroshicmaxa. Ca' dajo ỹauequeta'alo qomi' da nelauaxa.

6Ma' qomi' loiquenatqa na'le so naqataxaquipi, qam nagui 'eco' qareleu queso'maxare. Ca' no'uene'teguelo qomi' quiyim so'ueenataxanqot ñi qota'a quedá'maq dalaxaic qanachaalataxac chicqo'ot so Espíritu Santo. Ca' mesqai só'maq ñaaue naqataxaquipi qoỹeretañi.

Ná'maq se no'uen hueetagui aỹim

7Ca ¿nega'ỹo' shinqac? ¿Shinqaco' quiyim na naqataxaquipi se no'uen? ¡'E', mesqaida! Ma' ỹim se sa'den quet cá'maq se no'uen, quetqai na naqataxaquipi se ichoxochim. Ma' qai'neeta se sa'den quet quiyim se no'uen qaipita'a ca ỹoqa'a, quetqai se ichoxochim na naqataxaquipi, ma' na'maxare 'naac: “Totaxan ripichira'a ca ỹoqa'a nouenec.”

8Qam dá'maq se no'uen nquipito' na'le quedajo, ca' chaqaiso só'maq naqataxac ỹachigoxochichigui quiyim 'ec neloxotec dá'ogue da lqo'itaxanqachic na ỹoshicmaxa. Ma' no'm qaica na naqataxaquipi, ca 'ec ileu na se no'uen.

9'Vio' saua na'xata' quiyim yca'leetauec, ma' qaicaua naua naqataxaco. Qam na' novi' da naqataxac, ca só'maq se no'uen liỹa nca'leuec, ca' ỹim 'ec yileu.

10Ca' chaqaida 'neeta quiyim chaqaiso só'maq naqataxac quiyim ỹa'ue quet ca ica'laxa, qam yauega'a da 'eco' nelauaxa.

11Ma' dá'maq se no'uen nquipit ro'ueenataxañigui dá'maq naqataxac, ca' yayin, ca' chaqaida dá'maq naqataxac ro'goxona caỹim, ca' 'ec yalauat.

12Ca vichiguiño' dá'maq naqataxaquipi chicqo'ot ñi qota'a, ca' queca 'óna naqataxac 'maxaraic chaqai lo'yaxanec.

13Ca' ¿peeta'a chaqaino' ná'maq no'uen naqataxaquipi ná'maq yauega'a ca 'ec nelauaxa? ¡'E', mesqaida! Só'maq se no'uen só'maq ỹo'uet da 'ec ilauaxa. Ca' quiyi, ca re'oq quiyim nasauaxaset. Qam ỹachigoxochichigui dá'maq lo'yaxanec. Ca' quiyi, ca dá'maq naqataxac ichoxotec quiyim ỹaatqajam so no'uen dá'maq nasauaxaset.

14Ma' sa'deenqata quiyim na naqataxaquipi se re'xogui. Qam quedá'maq chi ño'ueenataxac caỹim qom, ca 'eco' qayimen, qaiyi ỹoiquentac aỹim na se no'uen.

15Ma' ỹim se sa'den dá'maq shintari', ma' se so'uet cá'maq sahotaque. Ta'ta'a dá'maq se yqo'ta, ca' chaqaida dá'maq so'ueetetac.

16Qam no'm cá'maq se yqo'ta quiyim so'uet, ca' chaqaica cá'maq so'ueetetac, ca' yitan quiyim 'maxaraic na naqataxaquipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ca vichiguiño', ca' totqaỹim ná'maq so'uet cajo. Ta'ta'a yí'maq se no'uen hueetagui aỹim yí'maq ỹo'ueetetac dajo.

18Ma' ỹim sa'den quiyim caỹim qaica quet cá'maq hueetagui lo'yaxanec na ỹoshicmaxa. Ma' 'ue na ishoxo quiyim so'uet cá'maq ỹa'maqachiguiñi, qam quiyim so'uet, ca' se seshit so'uet.

19Ma' se so'uet cá'maq no'uen, cá'maq sahotaque quiyim so'uet, ta'ta'a quiyim shiquetalec so'ueetetac da se no'uen dá'maq se yqo'ta.

20Ca no'm so'ueetetac dá'maq se yqo'ta quiyim so'uet, ca totqaỹim quet ná'maq so'uet dajo, ta'ta'a yí'maq nasauaxaset hueetagui aỹim.

21Ca' chaqaida dá'maq 'neeta caỹim: ma' quena' sahotaque quiyim so'uet cá'maq ỹa'maqachiguiñi, ca 'eco' seuana da lquesaxanaxa yi se no'uen hueetagui aỹim.

22Ma' ñí'maq pa'aatauo caỹim ỹaatqajam nqo'ta da naqataxaquipi chicqo'ot ñi qota'a;

23qam dá'maq liỹa seuana hueetaugui na ỹoshicmaxa, dá'maq reloquita'pegue' da ỹa'deenataxanaxac. Qam dajo chaqaida dá'maq lelaataxanaxac dá'maq nasauaxaset hueetagui na ỹoshicmaxa, ycoñiretari'.

24¡Ỹaatqajam 'xoraicolec aỹim! ¿Nega'ỹo' ca ỹoso'oga aỹim quena ỹoshicmaxa ma' yauequeta'a yi nelauaxa?

25Qaiñiita ñi qota'olec, chicqochigui nqai'en so qara'gaxala' Jesucristo. ¡Ña'aachicolec quiñi qota'olec! Ca' nagui ỹaatqajam sa'deenta quiyim ỹaatqajam yaqamqata quiyim so'uet na laqataxaquipi ñi qota'a. Qam quena re'qoochigui ỹoshicmaxa, ca' ỹim la'ac da lelaataxanaxac na nasauaxaset.

Romanos 8

Da 'neeta ca chaalataxac chicqo'ot so ne'Espíritu ñi qota'a

1Ca' nagui ỹaatqajam qaica ca nouaxanaxaset cá'maq na'deetau'a so Cristo Jesús, quená'maq totqai que'uegue da se no'uen lamaanaxanqachic na loshicmaxa, ta'ta'a so Espíritu Santo queeta'pegue'.

2Ma' da lquesaxanaxa so Espíritu ỹo'uet da nca'laxa chicqochigui quiyim qana'deetau'a so Cristo Jesús, ca ỹoso'oga ỹim queda lquesaxanaxa da nasauaxaset chaqai queda nelauaxa.

3Ma' ñi qota'a ỹo'uet dá'maq se ishit ỹo'uet dá'maq naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés. Ma' na naqataxaquipi se nalo'guit da lquesaxanaxa da lamaanaxanqachic na noshicmaxa. Ca' ñi qota'a ỹo'uet na' nela' so lalamaxaret llaalec quiyim 'nejem nqai'en ca qom, qaiyi qaishit qaỹalauat quiyim ishiueten da nasauaxaset. Ca' dajo 'neetasa': na' nela', qam 'nejem nqai'en ca qom sauaqhuaic. Ca co'na'le, ca' ỹo'uet

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

so nouaxanaxaset só'maq nasauaxaset hueetaugui nqai'en so loshicmaxa so Jesús.

4Ỹo'uet dajo ñi qota'a, qaiyi qomi' seshitaq so'ueetaq ná'maq 'naac na naqataxaquipi. Ma' totqai qolqata'pegue' dá'maq se no'uen lamaanaxanqachic na qaroshicmaxa, ta'ta'a quiyim qolqata'pegue' so Espíritu.

5Ma' ná'maq ñaqai queeta'pegue' da lamaanaxanqachic na loshicmaxa, ca ỹa'deentapega dá'maq chi lo'ueenataxanaxac na loshicmaxa. Qam ná'maq queeta'pegue' da lo'ueenataxanaxac so Espíritu Santo, ca ỹa'deentapega da no'ueenataxac so'maxare.

6Chaqai quiyim qaỹa'deentapega dá'maq chaqai qom no'ueenataxac, ca' taata'a yi nelauaxa. Qam quiyim qaỹa'deentapega da lo'ueenataxanaxac so Espíritu, ca' qaỹauequeta'a da nca'laxa chaqai da na'maxa.

7Ná'maq ỹa'deentapega da lo'ueenataxanaxac na loshicmaxa, ca' npa'guenaxaua ñi qota'a, ma' se nqo'ta chaqai qalana'a quiyim quelgoto naua laqataxaco.

8Vichiguiño' ná'maq ñaqai queeta'pegue' da lqo'itaxanqachic na loshicmaxa ỹaatqajam se ỹo'uet ná'maq ỹahotaque ñi qota'olec.

9Qam qamiri totqai quiita'pegue' da lqo'itaxanqachic na roshicmaxahi. Ta'ta'a quiyim quiita'pegue' da lo'ueenataxanaxac so Espíritu, no'm llic neetauguilo qamiri so ne'Espíritu ñi qota'a. Ma' cá'maq sqai neetagui so Espíritu chicqo'ot so Cristo, ca ca'maxare se lalamaxaret so'maxare.

10Ma' no'm so Cristo hueetauguilo qamiri, ca' so ra'allii nca'leuec, ma' mashic qaicoñi'chiguita qamiri quiñi qota'olec, 'eno'm só'maq nasauaxaset ỹalauateta na roshicmaxahi.

11Ca no'm neetauguilo qamiri ca ne'Espíritu ñí'maq liỹa nca'laxatec na'le so Cristo Jesús queso lelauaxa, ca' ñi qota'a ñí'maq liỹa nca'laxatec na'le so'maxare, chaqaiñi ñí'maq ỹa'ue ma'le ca dalaxaic nachaalataxac ná'maq roshicmaxahi mashic taata'a yi nelauaxa, chicqochigui nqai'en só'maq ne'Espíritu neetauguilo qamiri.

12Ca' vichiguiño' qamiri ỹaqaỹarolqa, 'uo' da qanaqataxac lodegaxat, qam quiyim totqai qolaxa'uegue da lqo'itaxanqachic na qaroshicmaxa.

13Ma' no'm qamiri qaidaata quiita'uegue na lqo'itaxanqachic na roshicmaxahi, ca' rillivii. Qam no'm chicqochigui nqai'ñii so Espíritu, ca' ileu nqai'ñii da lqo'itaxanqachic na roshicmaxahi, ca' rca'lliuec ma'le.

14Ma' ná'ogue ná'maq queeta'pegue' so Espíritu chicqo'ot ñi qota'a, na'maxare ỹaatqajam llaalqaipi ñi'maxare.

15Ma' quesó'maq Espíritu neetauguilo qamiri ỹo'uet quiyim totqai qamiri nelaatqa quiyim liỹa quet ro'chiitac. Ta'ta'a quiyim sojo Espíritu ỹo'uet quiyim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qamiri llaalqa ñi qota'olec. Ca' ñijo Espíritu ỹo'uet quiyim shinqac: “¡Qami' qareta'a qota'olec!”

16Ca' chaqaiso só'maq Espíritu só'maq necoñiguit ñi qara'al, quiyim 'nerac quiyim mashic qomi' llaalqa ñi qota'a.

17Ca' quiyim mashic qomi' llaalqa, ca qai'neeta sovirqau'a quiyim seconaxaguit dá'maq ỹachaxantac ñi'maxare coqomi'. Ca ỹaatqajam ñouanqa'te' so Cristo, no'm chaqaiyi quiyim qare'xoyaxaua nagui so'maxare. Ca ma' ime, ca' ñouanqau'a ma'le da lauaq so'maxare.

18'Nesa ma' 'vii naua qare'xorico sovirqau'alo nagui, qam sqai 'nejem nqaishin cá'maq ñaqa naata lecaic cá'maq ñouanqau'a ma'le.

19Ca' 'xoic da nishoxo chaqai da quitaxac quiyim ma' ná'ogue na lo'ueenatqaipi ñi qota'a nauaanta'a cajo laloqo' quiyim ma' na llaalqaipi ñi'maxare qaỹachaxanec da no'ueenataxac.

20Ma' ná'ogue na no'ueenatqaipi 'uo' da nouaxanaxaset ma' ỹo'maac, qam mesqaida quiyim chaqai 'negue 'ne'tegue, qam chaqaiño' ñi qota'olec ñí'maq ỹo'ueeto' quiyim 'ue dajo. Qam se neme quiyim ñaqa 'ue da quitaxac,

21ma' ỹovita quiyim ná'ogue na hueetalec na lauat na 'laua qaỹosouec queda ncoñiitaxac chaqai quiyim qanopoxoỹaxajñi, qaiyi nouanau'a dá'maq chalego lecaic nosoxoc ma'le na llaalqaipi ñi qota'a.

22Ma' sa'deenqata quiyim vire'ta nagui ná'ogue ná'maq lo'ueenatec ñi qota'olec ỹaualqatac, chaqai 'ue da le'xoric, 'nejem aca 'aalo quena' shim co'o.

23Qam mesqainaata ná'maq no'ueenatqaipi 'ue da le'xoric, qam vire'talo qomi' qai'neeta, 'eno'm mashic hueeto'oto qomi' so Espíritu Santo, qaỹa'auaxanto'oto qomi', qaỹauaaque netanec quecá'maq seconaxaguit ma'le. Qam ñauatqa'guit quiyim chalego lqui'ic, ca' ñauaanqataque cajo na'xa'a quiyim ỹacoñiguita qomi' ñi qota'olec quiyim ỹaatqajam qomi' llaalqa. Ca souec qai'neeta na qaroshicmaxa.

24Ma' chaqaida dajo qanaquitaxac dá'maq 'em quiyim qanca'laxaterec qomi'; qam no'm ca qom iuana cá'maq nauaanta'a, ca' dajo totqai quitaxac. Ma' queca qom quiyim mashic iuana, ca' qaica quet cá'maq 'neeta quiyim nauaanta'a.

25Qam no'm cá'maq ñauaanqataque saqa' seuanaxa, ca' 'ue da qarepagaxallic quiyim ñauaanqataque.

26Ca' qaican ỹapaguec so Espíritu Santo qai'neeta qarotauan quiyim qaica ca qarquesaxanaxa. Ma' se sa'deenaq ca shinqa'tegue ca qanqouagaxainaxac. Qam chaqaiso so Espíritu Santo rashiilaxanlgoto qomi' quiñi qota'a, qam naua lashiilaxanaxaco so'maxare ỹaatqajam se qaishit qaỹa'xate' naua leloxoỹaxaco.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

27Ca' ñi qota'olec ma' ỹa'den aná'ogue ana ne'taxanata, ca ỹa'den negue' cá'maq 'naac so Espíritu. Ma' so Espíritu rashiilaxanaque cá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'olec quena' rashiilaxanlec na lalamqateripi ñi'maxare.

Ỹaatqajam qomi' quesaxanaxaqa

28Sa'deenqata quiyim ñi qota'olec ỹaqatqajantari' ná'ogue nanchaqaina leloxoỹaxaquipi, ma' ỹahotaque ỹachigoxochichigui cá'maq ỹa'maqachiguiñi llicyaxac nqai'en ná'maq nqo'ta ñi'maxare, quená'maq loỹaxanqatecseripi quiyim ỹahotaque nca'laxatec.

29Ma' ná'maq shi'gue iuana ñi qota'a, ca' chaqaina ná'maq shi'gue nca'au'a ñi'maxare, ỹahotaque quiyim 'nejem so llaalec Jesús, qaiyi só'maq llaalec nopiichi quená'maq 'xoic nqaỹaripi.

30Ca ná'maq 'auaxaic lca'acseripi ñi qota'a, qai'neeta roỹaxana. Chaqai quená'maq roỹaxana ñi'maxare, qai'neeta ỹanagui quiyim ñi'maxare icoñi'chiguit chaqai ỹa'maxarenta quiyim nouanau'a da lauaq ñi'maxare.

31Ca ¿nega'ỹo' ca shinqac quedajo? No'm ñi qota'a ro'ootaxanlgoto qomi', ca ¿negue' queto' ca ishit quiyim npa'guenta'to qomi'?

32Ma' ñi qota'olec se ỹauotegue so lalamaxaret llaalec, ta'ta'a quiyim ỹaañiguit da lelauaxa coqomá'ogue. Ca ¿huose'quet sqai ỹaanema qomi' ná'ogue nanchaqaina quiyim qaralamaxat?

33Ca ¿nega'ỹo' ca ishit quiyim ỹa'ue ca lasauaxaset ca lca'acsec ñi qota'olec? Ma' ñi'maxare ñí'maq ỹa'xat quiyim qaica ca lasauaxaset ca'maxare.

34¿Negue' queto' cá'maq ishit quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset? Ma' so Cristo só'maq ileu, chaqai qai'neeta paguec quiyim chaqaiso só'maq liỹa nca'leuec, chaqai neeta'gue da loic ñi qota'a, rashiilaxanteguelgoto qomi'.

35Ca ¿negue' queto' ca ishit ỹoỹoote'ogalo qomi' queda le'xorenataxanaxa so Cristo? ¿Peeta'a ishit qaroỹootec da qare'xoric, loqo'm da qanquepaqataxac, loqo'm da qanocanaxac, loqo'm da qarqopaaxa, loqo'm quiyim qaica ca qotooỹac, loqo'm da lichic, loqo'm da nelauaxa? ¡'E', qaica!

36Ma' chaqaida dá'maq 'nerac naua naneresañi na'qaatqa, 'neracsa': Sasouqalec qami' quiyim naua'que naua na'xata' qaillitoxolec da qarelauaxa; qohinta'que qomi' ana qagretaipi qaỹauequeta'a ca nalauatqa'.

37Qam quedá'ogue dajo senoxonaxatqauec quiyim qomi' quesaxanaxaqa, qam da qarquesaxanaxa chicqo'ot só'maq i'xorene' qomi'.

38Ca' ỹaatqajam se'taxachichiguiñi quiyim qaica ishit quiyim ỹoỹooterec qomi' queda le'xorenataxanaxa ñi qota'olec coqomi'. Da nelauaxa, chaqai da nca'laxa, chaqai na nelaatqaipi chicqashiguim, chaqai na na'ñaxaquipi chaqai na

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

nquesaxanaxa se re'xogui, chaqai naua seuqatauguilo na'xata' chaqai ca ñaqa naata,

39loqo'm na hueeto'ot na piguim loqo'm na pa'aañi, chaqai qaica cá'maq liỹa quena lo'ueenatec ñi qota'a ishit ỹoỹoote'ogalo qomi' queda le'xorenataxanaxa ñi'maxare, chicqochigui nqai'en so Cristo Jesús só'maq qara'gaxala'.

Romanos 9

Ñi qota'a nca'au'a so llaalqaipi so Israel

1Ỹaatqajam lliqueta da sa'xatetac, ma' ỹim mashic seuelec so Cristo chaqai se ña'majantac. Ma' da ỹa'deenataxanaxac ỹoiquentac so Espíritu Santo, ca' i'taxajñi caỹim quiyim lliqueta dá'maq sa'xat.

2Ỹaatqajam sachicota chaqai ñaqai eec da nqui'ic cañi i'taxanata,

3ma' ỹim ỹovire'ta sovira'a quiyim sahotaque quiyim aỹim ná'maq ỹo'da'guit ñi qota'olec, qaiyi qoỹoqo'ta nqai'en aỹim so Cristo, queta' chaqaido' dá'maq noviraxat ca la'maxa na ỹaqaỹaripi, quená'maq chi iuo' laseripi judioipi.

4Ma' na'maxare chaqai llaalqaipi so Israel, chaqai ñi qota'a icoñiguit 'neeta'gue meca llaalqaipi. Ñi'maxare ỹaatqajam ỹalequetaugui na'le na'maxare chalego loyac so lauaq, chaqai ỹaanema naua na'maqataxaco, na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, chaqai da leloxoỹaxac quiyim qaimaqachin ñi'maxare, chaqai naua ỹachaxanta'pe quiyim ỹaanema.

5Na'maxare chaqai llaalqaipi so 'auaxaic qareta'allipi, chaqai da re'qoochigui no'ueenataxac na'maxare chicqotougui so Cristo. Ca' qoỹanagui so'maxare quiyim qota'olec quená'ogue, ca qaiyi se neme quiyim qaimaqachintac. Ajá'a, ca chaqaida 'neeta dajo.

6Qam mesqaida quet quiyim se ipaguigui quet ná'maq ỹachaxantac ñi qota'olec queso Israel, ma' sá'ogue so lalamaxaret llaalqaipi so Israel mesqai sá'ogue lalamaxaret ñi'maxare.

7Ma' mesqai sá'ogue so llaalqaipi so Abraham lalamqateripi quet llaalqaipi. Ta'ta'a quiyim ñi qota'a 'naaco' na'le: “Chicqochigui ma'le da Isaac ca qachaalaxai'pi.”

8Ca' quedajo, ca sa'deenaq quiyim qaica quet cá'maq qota'a llaalec quiyim chicqaugui na chi lauo' laseripi quiyim ne'qaañi. Ta'ta'a quiyim cá'maq chicqochigui na'le dá'maq ỹachaxantac ñi qota'olec, ca' 'eca cá'maq ỹaatqajam llic qaỹamata'gue llaalqaipi ñi'maxare.

9Ma' dá'maq ỹachaxantac na'le ñi qota'olec queso Abraham 'neetasa': “Ma' ỹovita ca laloqo', ca ỹim ñanac ma'le, ca' ñi Sara 'ue ma'le ca llaalec.”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ca' dá'ogue dajo mesqaidaata, ma' saua dos llaalqa aso Rebeca saua'maxare qaisoota so leta'a' só'maq 'auaxaic qareta'a Isaac.

11-13Qam saua'maxare na' saqa' ne'qa'iñi, chaqai saqa' ỹo'ueete' ca ỹa'maqachiguiñi loqo'm ca se no'uen, ca ñi qota'a 'naaco' caso Rebeca: “Ñí'maq ỹi quiyaua'maxare nelaatec ma'le quiñi lanoq.” Ca' dajo nachiñi'chiguit qai'neeta naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, 'neracsa': “Se'xoren so Jacob, so Esaú yoquii'a.” Ca' quiyi, ca qai'taxajñi da lca'axanaxac ñi qota'a quecá'maq nca'au'a quecá'maq ỹahotaque roỹaxana, se ra'iitapigui cá'maq ỹo'ueetetac.

14Ca ¿nega'ỹo' cá'maq shinqac? ¿'Uo' ca se ỹa'maxañi ỹo'ueetetac ñi qota'a? ¡'E', mesqaida!

15Ma' 'naaco' na'le queso Moisés: “Se'xoreno' cá'maq se'xoren, chaqai yqouagueco' cá'maq yqouaguegue.”

16Ca vichiguiño' dajo sqa chicqaugui ca chaqai 'neeta'pegue loqo'm ca chi na'ñaaqataxac ca qom, ta'ta'a quecá'maq chi nqouaguegue ñi qota'olec.

17Ma' quenaua naneresañi na'qaatqa, ñi qota'a 'naaco' na'le queso lashi yi Egipto: “Chi so'uet quiyim qami' nashi, ma' sahotaque quiyim sachigoxochichigui qami' quiyim re'oq nqaishin da iquesaxanaxa, qaiyi qaỹa'den da ỹeenaxat quená'ogue na 'laua.”

18Ca' 'eda da 'neeta quiyim ñi qota'olec nqouaguegue cá'maq nqouaguegue, chaqai qai'neeta ỹa'ñaxat aca le'taxanata cá'maq ỹahotaque ra'ñi nqai'en.

19Ca' qami' shichi'o' 'ñirac caỹim: “No'm chaqaida dajo da 'neeta, ca ¿chi'negue ma' ñi qota'a pataqateguelec na qomyipi quiyim 'ue ca lasauaxaset? Ma' ¿negue' quet cá'maq ishit imaqa'guit cá'maq ỹahotaque ñi'maxare?”

20¡Qam qami' qom! ¿Negue' queto' aqami' quiyim taxaisa'guit ñi qota'olec? ¿Loqo'm 'ue aca no'xona 'laua ishit 'naapega cá'maq no'xonqo': “Chi'neco' ma' 'ñiiteteco' aỹim dajo na' yo'viichi'?”

21Ma' cá'maq ỹo'ueetac ana no'xona 'laua 'ue nqai'negue quiyim canchaqai 'neeta'gue ca nishaaxa. Ma' quecajo nishaaxa ca'maxare ishit ỹo'uet aca no'xona quiyim 'xoic nqohin da lemaqachic, chaqai 'ue aca ta'chiguit quiyim nedaxac lo'o.

22Ca ñi qota'olec ỹahotaque ca laloqojnaxanaxat quiyim ichoxot ca nouaxanaxaset chaqai da lquesaxanaxa, qam 'ue da leualaxavic quiyim na'ñaxachiguit ná'maq 'chichiguiñi tai'a quiyim qaỹa'ue ca nouaxanaxaset chaqai quiyim qanopoxoỹaxajñi.

23Ma' ñi'maxare ỹo'uet dajo, ma' ỹahotaque quiyim ỹa'deenaxanaxanque qomi' da lecaic da lauaq quedá'maq 'neeta'guelo qomi' quiyim nqouagueguelo qomi', chaqai quiyim ỹaqatqajantari' ỹa'maxachiñi qomi', qaiyi ñouanqau'a dajo lauaq.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

24Ma' ñi qota'olec na' roỹaxanalo qomi', ca' 'ue na ỹachigoxotaugui na judioipi chaqai na liỹaripi ỹachigoxotaugui na mesqai judioipi.

25Ca' ipaquichiguilo naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a hueesalec aso leraxanaxalate na'le so Oseas, 'neracsa': Ná'maq se ỹalamqateripi, qam samata'gue ỹalamaxareteripi ma'le, chaqai ná'maq se se'xoren, ca samata'gue i'xorenatec ma'le.

26Ca yí'maq hua'ñi na' qohinac: “Qamiri mesqai qamiri ỹalamaxarete'”, ca' chaqaiyi hua'ñi quiyim qaỹamata'gue llaalqaipi ñi qota'olec nca'leetauec.

27Qam quená'maq Israel llaalqaipi, ca' so Isaías 'naaco' na'le: “'Eno'm ỹaatqajam 'xoic na llaalqaipi so Israel, 'ec lecaata na lo'uaxanaxa cana huaaxai, qam sqo vito'olqai' ma'le caua no'ueendañi quiyim nca'lerec.

28Ma' ñi qara'gaxala' qaỹaloq ipacqajanchiguilo naua'que naua la'qaatqa quena 'laua.”

29Ca 'nejem ma'le dá'maq 'naac na'le so Isaías: Ñí'maq la'gaxala' ná'ogue na piguim laseripi quetqai mesqaico' ca no'ueenaxatañi quena qochaalqaipi, ca vire'ta queta' shinqate' saua na'aate' Sodoma chaqai so Gomorra na' qanopoxoỹaxachiñi.

Na judioipi qai'neeta taỹaugui da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa

30Ca ¿nega'ỹo' ca shinqac? Quená'maq sqai judioipi chaqai quiyim se ỹahotaque quiyim qaicoñi'chiguit quiñi qota'olec, ca' chaqaina ná'maq qaicoñi'chiguit quiñi'maxare, chicqochigui nqohin da lpi'ỹaxac.

31Qam quená'maq Israel laseripi ma' queeta'pegue' na naqataxaquipi ma' ná'maq ỹo'uet quet quiyim qaicoñi'chiguit quiñi qota'a, qam na'maxare se ishit quiyim ỹo'uet ipacqajanchigui dá'maq 'naac na naqataxaquipi.

32¿Chi'negue? Sai'c, ma' se nquipita'pegue' quiyim qaicoñi'chiguit quiñi qota'a ỹachigoxochichigui da lpi'ỹaxac, ta'ta'a quiyim ỹachigoxochichigui ná'maq chi lo'ueenataxanaxaquipi. Vichiguiño' na'maxare repoxolaxanlec so Cristo, ma' 'nejem ca qa' nepoxolaxanaxala',

33só'maq qaỹa'xatetac quenaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, ma' 'nerac: Aỹim sanañigui na lavinñi yi Sión ñi ỹale quiyim 'ec ca qa' nepoxolaxanaxala' chaqai qa' quiyim 'ue ca huaañi nqai'en; qam cá'maq huelec ñi'maxare, ca se nayiloxontac nqai'en.

Romanos 10

1Qamiri ỹaqaỹarolqa, ỹaatqajam 'xoic da lishoxo añi i'taxanata chaqai sashiilatac ñi qota'olec quena Israel llaalqaipi, ma' sahotaque quiyim qanca'laxatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ỹim shinac dajo, ma' ỹaatqajam 'xoic da lishoxo quiyim ro'ueenataxanot ñi qota'a. Qam dajo lishoxo sqai chicqaugui dá'maq ỹaatqajam llic na'deenaxanaxa.

3Ma' se ỹa'den cá'maq 'neeta cá'maq 'neeta'gue ñi qota'a quiyim icoñi'chiguit ca qom. Qaidaata quiyim idaantaque ca chi la'maqa' quiyim qaicoñi'chiguit quiñi'maxare, qam se nañaanot dá'maq leloxoỹaxac ỹa'yiñi ñi'maxare.

4Ma' so Cristo chaqaiso só'maq lqodoc so naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca ỹo'uet quiyim ná'ogue ná'maq huelec so'maxare, ca qaicoñi'chiguit quiñi qota'olec.

5Ca quiyim qaicoñi'chiguit quiñi qota'olec chicqochigui so naqataxaquipi, ca' da ỹiriñi so Moisés 'neetasa': “Ca qom quiyim ipacqajanchigui ỹo'uet na naqataxaquipi, ca' ca'lligui na'maxare.”

6Qam dá'maq 'neeta quiyim ca qom qaicoñi'chiguit quiñi qota'a quiyim chicqochigui da lpi'ỹaxac, 'neetasa': “Mesqai hueetapigui qavilli' quiyim 'ñirac: ¿Nega'ỹo' ca ishit taashiguim queda piguim? —ca' dajo 'neeta quiyim rapilaxajñi so Cristo—;

7'neeto' lotqai 'ñirac: ¿Nega'ỹo' ca ishit ta'ña yi loma' na lqui'i na leuaxaiquipi?” —ca' dajo 'neeta quiyim qanavicshiguim so Cristo chicqochiguiñigui nqohin na leuaxaiquipi.

8Ca' chaqaida dá'maq naneretañi la'qaatec ñi qota'a, 'neetasa': “Da na'qaatec sqoỹoqaque caqami' quena qadapi' chaqai cañi re'taxanata'e'.” Ca' dajo na'qaatec chaqaida dá'maq ỹa'xat quiyim qaipi'ỹa'a ñi qota'a dá'maq sa'xatqatac qomi'.

9Ma' no'm quenaua ra'qaataxahi' 'xachi' quiyim so Jesús chaqaiso só'maq qara'gaxala', chaqai quiyim lli'chirigui añi re'taxanata'e' quiyim virelec ñi qota'olec quiyim liỹa nca'laxatec na'le queso nelauaxa, ca' rca'llirec.

10Ma' qaỹachigoxochichigui añi ne'taxanata quiyim qoyiuelec qaiyi qaicoñi'chiguit ca qom quiñi qota'olec, chaqai quiyim qaỹa'xat so Jesucristo qaiyi qanca'laxatec ca qom.

11Naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'nerac: “Quená'maq mashic huelec ñi'maxare, ca' se nayiloxontac nqai'en.”

12Ma' mesqai ỹoricchi ca leloxoỹaxac quiyim qanca'laxatec quená'maq judioipi chaqai ná'maq sqai judío. Ma' chaqaisoota só'maq qara'gaxala' qomá'ogue, chaqai quiyim ỹa'ue ná'ogue nanchaqaina quená'maq nqouagaxaintacot so'maxare.

13Ma' chaqaida dá'maq 'nerac naua naneresañi na'qaatqa: “Ná'ogue ná'maq nqouagaxaintacot so qara'gaxala', ca nca'leuec ma'le.”

14Qam ¿negue' quet cá'maq 'neeta quet quiyim nqouagaxainot, no'm sqai huelec so'maxare? Chaqai ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim 'ue ca huelec, no'm sqaica

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

cá'maq qara'xaỹa ỹa'xatetac so'maxare? Chaqai ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim qara'xaỹa, no'm sqaica cá'maq ỹa'xat da na'qaatec?

15¿Negue' quet cá'maq 'neeta quiyim ỹa'xat quet da na'qaatec, no'm se qaila'? Ma' dá'maq 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a: "¡Ỹaatqajam lo'yaxanec da loviraxac ná'maq ỹodootegueri' da na'qaatec chicqaugui da na'maxa, chaqai cá'maq ỹa'xatetac da no'uen na'qaatec!"

16Qam mesqai ná'ogue na'xaỹaxana da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa. Ca' ipaquichigui nqai'en na'le so Isaías co'na' 'naac: "Qami' ỹa'gaxala', ¿nega'ỹo' cá'maq na'xaỹaxana ma'le da qara'qaatec?"

17Ca' chaqaida, ma' da npi'ỹaxac chicqochigui da 'xaỹaxanaxac, qam dá'maq qana'xaỹaxantapega chaqaida dá'maq na'qaataxac so Cristo.

18Qam ỹim senataxan: ¿Peeta'a sqa 'xaỹa na'maxare da na'qaatec? ¡Ajá'a, pacaco', qa'sqai 'qaatapega! Ma' naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Da lelamqa' naua la'qaatqa saua netaxaỹaxanqajanqa qara'xaỹa quená'ogue na 'laua, chaqai nalolec naua'que naua lahil na 'laua daua la'qaatqa saua'maxare.

19Qam lotqai liỹa senataxan: ¿Peeta'a na Israel laseripi se ỹa'deene'uegue da na'qaatec? ¡Ajá'a, ỹa'yiinchigui! Ma' dá'maq 'auaxaic ỹiriñi so Moisés la'qaatec ñi qota'a 'naacsa': Ỹim sa'ue ma'le da roquiiaxahi quecá'maq qomyipi se qauori laseripi, chaqai ỹaatqajam so'ooqochite' ma'le qamiri sauaxat na qomyipi ma' se nqo'ta quiyim 'ue ca ỹa'den.

20Ime, ca' so Isaías lotqai napacqajan quiyim ỹiriñi da la'qaatec ñi qota'a, 'neetasa': Ná'maq se idaantaque aỹim, ca ỹanachiua', chaqai ñachaxana ná'maq se renataxantaque aỹim.

21Chaqai na' so Isaías taalec nqai'en na Israel laseripi da la'qaatec ñi qota'a, 'neetasa': "Ỹaatqajam yá'ogue yi na'xa'a soỹaxantapega quiyim rapilliua' na se na'xaỹaxan qomyipi ná'maq ỹim npa'guene'e'."

Romanos 11

Ná'maq nca'leuec ma'le quena Israel llaalqaipi

1Nagui, ca' senataxan: ¿Peeta'a ñi qota'olec tot icoñiguito' nagui so Israel laseripi só'maq lalamaxareteripi? ¡'E', mesqaida! Ma' ỹim qai'neeta ỹim Israel le'ec, ỹim lauo' le'ec so Abraham, chaqai sachigoxougui na llaalqaipi so laual Benjamín.

2Ma' ñi qota'olec shi'gue lca'acsec na Israel laseripi quiyim lalamaxat. Ca' nagui se liỹoqa'piguit. ¿Sqa 'yiiñiỹo' qamiri dá'maq 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a? Dá'maq 'neeto' na'le so qota'a letaxaỹaxanqajnec leenaxat Elías na' nqouagaxainot ñi'maxare, ca' 'ue na imaxalec so Israel laseripi, 'naaco':

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3“Qami' ỹa'gaxala', sá'ogue so retaxaỹaxanqajanqui'pi qaỹalauat, chaqai qaỹosogui ná'maq hua'ñi quiyim qanqouagaxainot qami'. Ca qaỹimetam yo'ueenañi, qam qai'neeta ỹim qaỹahotaque qayalauat.”

4Qam ñi qota'olec 'naaco': “Ỹim soỹoote'oga yi siete mil qomyipi quiyim se ỹa'dooto naua le'cootal quiyim nqouagaxainot ñi no'ueenatec nashiilec leenaxat Baal.”

5Ca' chaqaida 'neeta nagui quiyim ñaqa 'ue ná'maq no'ueenañi quená'maq qanca'au'a ma' qai'xoren quiñi qota'olec.

6Ca no'm qanqouaguegue quiñi qota'a quiyim qanca'au'a, ca' mesqai chicqochigui quet cá'maq ỹo'uet ca qom; ma' queta'le, dá'maq lqouagaxa quet ñi qota'a, ca' sqai ỹaatqajam nqouagaxa.

7Ca ¿negue' cá'maq 'neeto'? Quiyim ná'maq Israel laseripi se ỹanata cá'maq idaantaque, qam ná'maq lca'acseripi ñi qota'a, ca' ỹanata. Qam ná'maq liỹaripi no'ueena'guit quiyim se na'xaỹaxan.

8Ca ipaquichigui dá'maq 'nerac yaua naneresañi na'qaatqa: “Ñi qota'a ỹo'uet quena'maxare quiyim se ỹa'yiiñiguit; ca ỹo'uet quiyim se neuanñi chaqai sqai 'qaa. Ca' chaqaida 'neetari' vire'ta nagui.”

9Ca qai'neeta so nashi David 'naac: Saxanchi' ma'le cá'maq lqui'ỹaxac lodegaxat na'maxare ỹo'uet ca lque'maxa, 'nejem aca noqoina chaqai aca naleguec, qaiyi ma' repoxolaxanlec, ca' qaỹa'ue ca nouaxanaxaset.

10Quiyim naua nqote' qai'la', ca' se nauanñi, chaqai na lelaq chaqai 'neetari' se nalamaxashiguim.

Da lca'laxa ná'maq mesqai judioipi

11Nagui, ca' senataxan: ¿'Nesam chaqaido' quiyim na judioipi na' repoxolaxan huaañi, ca' tot rapogoxoshiguim? ¡'E', mesqaida! Ta'ta'a quiyim na' se na'xaỹaxan na judioipi, ca' na mesqai judío laseripi 'ue da lligo queda nca'laxa, qaiyi ná'maq Israel laseripi na'ñaxat quiyim ỹadenaxat na'maxare.

12Ca vichiguiño' quiyim queda lasauaxaset na judioipi, ca ỹauate'oga da ne'xorenataxanaxa quená'ogue na qomyipi hueetalec na 'laua, chaqai quiyim ỹo'maauec, ca ỹo'uet quiyim qai'xoren na mesqai judioipi, ca ¡huose'quet quiyim mesqai paguec quet ca ne'xorenataxa na'maxare, no'm ỹovi' ca na'xa'a liỹa inoxono!

13Qam ỹim nagui 'uo' da sa'xat caqamiri ma' sqai qamiri judío lase'. Ma' ñi qota'olec yilata na mesqai judío laseripi, ca vichiguiño' ỹaatqajam semaqachin da ỹo'ueenatec.

14Ma' sahotaque quiyim 'ue ca quená'maq chi iuo' laseripi, 'ue ca lipiichi quiyim ỹadenaxate' qamiri, qaiyi 'ue ca nca'leuec quena'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ma' quiyim se qaicoñiguit na judioipi, ca 'ue da lligo ná'ogue na qomyipi hueetalec na 'laua quiyim qaicoñi'chiguit quiñi qota'a, ¿huose'queto' sqai paguec queto' ma' ỹovita liỹa qaicoñiguit na'maxare? Ỹaatqajam sqaica 'nejem ca lauaq ma'le, 'ec quiyim liỹa qanca'laxatec ca mashic shi'gue ileu.

16Ma' cá'maq 'auaxaic pan chicqochigui aca naqaulata, quiyim mashic qoỹaanot ñi qota'a, ca qai'neeta cá'ogue ca naqaulatec lalamaxaret ñi'maxare. Chaqai cauá'maq lpa'yii aca qo'paq, quiyim mashic qoỹaanot ñi qota'a, ca' qai'neeta ná'ogue na lasotellipi lalamaxarete ñi'maxare.

17Ca 'uo' ná'maq judioipi 'ec lasote aso nanecse leenaxat olivo mashic shi'gue qaichaxauec. Ca quiyí'maq chicqochi'ñi, ca' qaỹa'deuo qami', ma' qami' 'ñiisari'o' na'le aca olivo hueuec. Ca shichi' nouañirau'alo saua lpa'yii chaqai da lca'laxa aso nanecse olivo.

18Qam 'neeto' lotqai 'ñiisapega paquirauec quenauá'maq ỹaatqajam lasote aso'maxare. No'm 'ñiisapega paquirauec, qam ñaqai 'yiiñira'a quiyim se nolli'sañi saua lpa'yii, ma' sauá'maq lpa'yii chaqaisaua sauá'maq nolliisañi qami'.

19Qam sqoue 'ñirac: “Ajá'a, qam sauá'maq lasote qaichaxarec, qaiyi qaya'deuo cada olivo.”

20Ajá'a, ỹa'maqachiguiñi. Qam qaỹouaxandec, ma' sqaica ca lpi'ỹaxague', ca qami' 'ue ca romachi' ma' 'ue da rpi'ỹaxaqui'. Ca vichiguiño' se nemaqajñi'. Ta'ta'a quiyim richillirañi.

21Ma' quiyim ñi qota'olec se i'xorene' saua lalamaxarete lasote na' ichaxarec, ca qai'neeta qami' se re'xoriñi' ma'le.

22'Ajñi' quiyim chalego leuagaxaric ñi qota'a, qam qai'neeta qaica lqouagaxat. Ma' ñi'maxare se nqouaguegue na'le cá'maq 'ue ca ỹasauaxat, qam caqami', ca' huagaxaraic. Qam qui'salec da lqouagaxa; ma' no'me', qami' qai'neeta qarichaqairec.

23Ca quedá'maq liỹa 'neetasa': no'm na judioipi pilac quiyim huelec, ca na'maxare lotqai liỹa qaỹa'deuo, ma' ñi qota'olec 'ue da lquesaxanaxa quiyim ishit liỹa ỹa'deuo.

24Ma' qami', ma' mesqai qami' judío le'ec, ca' qaichaxauec qami' cacá'maq olivo hueuec, ca' qaỹa'deuo ñaqto nqohin qami' casó'maq ỹaatqajam no'uen nanecse olivo, ¡huose'quet quená'maq judioipi ma' ỹaatqajam lalamaxarete lasote adá'maq no'uen nanecse olivo, ca lotqai liỹa qaỹa'deuo cadá'maq lalamaxarete chicqaugui olivo!

Dá'maq 'neeta ma'le da lca'laxa na Israel laseripi

25Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', sahotaque quiyim 'yiiñii dá'maq se re'xogui 'ne'tegue ma'le ñi qota'a, qaiyi sqai 'ñiitapega quiyim qamiri 'deenaxanqachaqaqa. Ma' 'ue na Israel laseripi ná'maq ỹaatqajam se na'xaỹaxan,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qam ta'ta'a ma' ỹovita ca laloqo' quiyim inoxono ná'ogue ná'maq sqai judío laseripi.

26Ca ma' ỹovirelec dá'ogue dajo, ca ná'ogue na Israel laseripi qanca'laxatec ma'le. Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Chicqochi'ñi ma'le yi Sión cá'maq ỹosouec ma'le na llaalqaipi so Jacob, chaqai nquiỹogoñi quena se no'uen.

27Ca' 'eda 'neeta ma'le da ña'maqataxac ma' ña'maxate'e' na'maxare, ma' ỹovita quiyim ñaqata'a na lasauaxaset.

28Ma' na judioipi se icoñiguit na'le da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ca npa'guenaxaua nqohin ñi qota'a, qaiyi 'ue ca qayiguiuo qamiri; qam ñi qota'a ñaqai i'xorentac na'maxare, ma' lca'acsec só'maq 'auaxaic leta'allipi.

29Ma' cá'maq ỹaan ñi qota'a, ca se liỹa icona, chaqai se ishit quiyim se ipacqajñigui so loỹaxanaxac.

30Ma' qamiri na'le se na'xaỹaxañiỹa ñi qota'a. Qam nagui ma' na judioipi se na'xaỹaxana ñi'maxare, ca' ñi'maxare 'ue da le'xorenataxanaxa caqamiri.

31Ca' chaqai 'nejem nagui na'maxare ma' se na'xaỹaxana ñi qota'a, qam qaidaata quiyim ñi'maxare 'ue da le'xorenataxanaxa quena'maxare, 'nejem dá'maq 'ne'tegue na'le caqamiri.

32Ma' ñi qota'olec quepaqchiguit ná'ogue naloqojne'ejta' quiyim se qana'xaỹaxana, qaiyi ma'le ñi'maxare naloqojne'ejta' ma'le ná'ogue ma' i'xoren.

33¡Ỹaatqajam chalego lecaic da lqouagaxa ñi qota'olec, chaqai da la'deenaxanaxa, chaqai qaỹaataq ca ỹa'den! Chaqai se sa'deenaq quiyim sa'xataxe' naua na'deenaxaco, chaqai vire'ta se sa'deenaxe' naua nayicyaxaco.

34Ma' "¿negue' ca ỹa'deene' naua la'deenataxanaxaco ñi qara'gaxala'? loqo'm ¿nega'ỹo' cá'maq ỹapaxaguin ñi'maxare?

35¿Negue' queto' ca 'ue ca ỹa'auaxan ỹa'ue ca ỹaanem ñi qara'gaxala', qaiyi ñi'maxare 'ue ca ỹaanem ma'le ca'maxare?"

36Ma' ná'ogue nanchaqaina chicqo'ot ñi qota'olec, chaqai chi lo'ueenatqaipi ñi'maxare, chaqai chi lalamaxareteripi. Ca vichiguiño' ¡se neme semaqachinqatac ñi qota'olec! Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo.

Romanos 12

Dá'maq 'neeta dá'maq chaalataxac quiyim qoỹaanot ñi qota'a

1Ca vichiguiño' ỹaqaỹarolqa, ñi'xoresentouguilo qamiri quedá'maq le'xorenataxanaxa ñi qota'a quiyim ỹaatqajam nomachiỹalta' nañaañiỹot ñi'maxare, 'ñiitari' aca nachitaxanataxanqate ỹaatqajam nca'leetauec, quiyim 'ueenataxañiỹot chaqai quiyim ỹa'maxarente' qamiri ñi'maxare. Ca' chaqaida 'ñiita'gue quiyim lliichigui añi re'taxanatahi ca remaqajnataxanaxahi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Totaxan quiita'pegue' da no'ueenataxac ná'maq hueetalec na 'laua; ta'ta'a quiyim dalaxachii' naua ra'deenataxanaxagohi, qaiyi dalaxaic dá'ogue da nachaalataxaguii, qaiyi 'yiiñii dá'maq ỹahotaque ñi qota'olec, 'neetasa': cá'maq ỹa'maqachiguiñi, chaqai cá'maq ỹa'maxarenta ñi'maxare, chaqai cá'maq 'maxaraic naloochiguiñi.

3Ma' quedá'maq lqouagaxa ñi qota'a caỹim, ca yilarelec dajo ỹo'ueenataxanaxac, ca shinac dajo caqamiá'ogue quiyim qaica quet cá'maq ỹoiquentac quiyim napacqajan queca chi la'deenataxanaxac. Ta'ta'a quiyim quiñi 'óna ỹa'maxate'tegue ca la'deenataxanaxac quecá'maq laloqo' ca lpi'ỹaxac qoỹaanem quiñi qota'a.

4Ma' quedá'maq no'ueenataxac na qaroshicmaxa 'xoic na louenqaipioqui', qam ná'ogue na'maxare sqai 'oonoqui' ca lo'ueenataxanaxac.

5Ca' chaqaida 'neeta coqomi', 'eno'm qomi' 'xoic, qam 'oonoqui' na qaroshicmaxa ma' ña'daqatau'a so Cristo. Ca' qarenoqueta'ta', 'nejem na louenqaipi na noshicmaxa.

6Ma' ñi qota'olec ỹoreta'oguit na no'ueenataxanaxac ỹaanema qomi', ma' ñi'maxare ỹa'den cá'maq laloqo' ca ỹaanem quiñi 'óna. Qam sa'maxatqa'tegue quiyim so'ueenataxanaxa cá'maq qaneme. No'm ñi qota'olec ỹaanema qomi' quiyim sa'xataxe' naua la'qaatqa, ca' chaqaida so'ueetaq, qam quecá'maq nalootau'a ca qarpi'ỹaxac.

7Chaqai no'm ỹaanema qomi' quiyim squelolaxa ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca' chaqaida so'ueetaq. Chaqai cá'maq ỹa'den quiyim rapaxaguinataxan nqohin, ca' chaqaida queetalec quiyim rapaxaguinataxan.

8Chaqai cá'maq ỹa'den quiyim ỹa'ñaxat ca liỹa, ca' chaqaida queetalec quiyim ỹo'uet. Chaqai quecá'maq ramiaxan, ca ỹo'uet, qam qaica ca naquitetaque. Chaqai cá'maq na'gaxala', ỹaatqajam netela'a da lo'ueenataxanaxac. Chaqai cá'maq ỹotauan ná'maq 'ue na louenaxanaxa, qam qaidaata neconaque da leuagaxaric.

Dá'maq no'ueenataxac ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

9Ỹaatqajam 'chichiguiñi nqai'ñii da re'xorenataxanaxahi quiñi 'óna queca liỹa. Se rqo'chiỹa dá'maq se no'uen, ca' quii'uegue dá'maq lo'yaxanec.

10Ca' ỹaatqajam ne'xoriñiỹata', 'ñiitari' caua nalamaxarete' nqaỹa'. Qaica ca qaỹapacqajnauec, ca' quiñi 'óna ỹa'maxate'tegue ca liỹa.

11Na'ñaxachiỹo', 'neeto' lotqai 'ue ca hualaic caqamiri. Machiỹauec añi re'taxanatahi quiyim 'ueenataxañitacot so qara'gaxala'.

12Netooñita'gue dá'maq quiyim 'ue da naquitaxaguii. Chaqai ỹaatqajam neualaxaviñi'e' quiyim 'ue ca ne'guenaxaguii. Chaqai sqai 'xañiñi da nqouagaxainaxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Tauañii ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quecanchaqaica ỹouentaque, chaqai ỹaatqajam daañii'chiguit quelolliỹa cá'maq na'piichaxahi.

14'Xoriñitac ná'maq se ỹa'maxata'que qamiri. Chaqai shiilahi ñi qota'a quiyim no'ueenaxat ca llicyaxac na'maxare, mesqai shiilaxañilec queca se no'uen.

15Netoonaxauahi cá'maq netoontac, chaqai noỹenaxauahi cá'maq noỹentac.

16Ỹaatqajam necoñii'jta' queda nachaalataxaguii. 'Neeto' qamiri nemaqajnaxahi', ta'ta'a quiyim naloqojñita'ta' da re'xoriguii. 'Neeto' lotqai 'neetapigui qavillii quiyim qamiri 'deenaxanqachaqaqa.

17Cá'maq se no'uen ca 'neeta'pegue caqamiri, sqo pilaxachilec ca se no'uen. Ta'ta'a quiyim 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi quiyim cá'ogue qaỹa'yiinchigui.

18Ca' ỹaatqajam na'ñaxachii quiyim 'viichii ná'ogue ná'maq 'neeta'pegue na qomyipi, qaiyi qaica canchaqaica caqamiá'ogue.

19Qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹarolqa, 'neeto' lotqai viitaque ca chi rovirii, ta'ta'a quiyim 'xañiigue quiyim chaqaiñi ñi qota'a ñí'maq rouaxanaxan. Ma' quenaua naneresañi la'qaatqa ñi'maxare 'neracsa': “Chaqaỹim ná'maq sa'ue ca nouaxanaxaset ca qom, chaqai chaqaỹim ná'maq seshiuetenaxan, 'naac na ra'gaxalari.”

20Chaqai qai'neeta 'naac: “No'm qopat ca npa'guenaxaua'e', ca qui'ỹaxañi'. Chaqai no'm 'xoic ca laquip, ca ne'taxañi'. Ma' quena' qaỹo'uet dajo, ca ỹo'uet quiyim ỹoqa'a na lashic quena layiloxo.”

21'Neeto' lotqai nañaañichichiguit quiyim sham qami' loxonec na se no'uen, ta'ta'a quiyim qadoxonqui' na se no'uen, qam do'isa'a ná'maq no'uen.

Romanos 13

1Ca ná'ogue na qom ỹouen quiyim na'xaỹaxana ca 'naac na nashillipi. Ma' qaica quet cá'maq nashi sqai chicqochigui ñi qota'olec, chaqai ná'maq neetaho ro'ueenataxantac nagui, ỹo'viijñi ñi'maxare.

2Ca vichiguiño' cá'maq se na'xaỹaxana na nashillipi, ca ca'maxare npa'guene'e' ná'maq leloxoỹaxaquipi ỹa'yiñi ñi qota'olec. Ca vichiguiño' cá'maq 'neetari' dajo, ca' chi nasauaxateteguelta' quiyim qaỹa'ue ca nouaxanaxaset.

3Ma' ná'maq nashillipi se ỹahotaque quiyim no'chi cá'maq ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi, ta'ta'a ná'maq ỹo'ueetetac na se no'uen. ¿Vi'saque quiyim qaica ca ro'chi'raque quena nashillipi? Ca na'maxachite', qaiyi na nashillipi imaqajan aqami'.

4Ma' na'maxare lo'ueenataxanqajnec ñi qota'a, qaiyi sqaicanqaida caqami'. Qam no'm sqa 'maxachira'gue da no'ueenataxaqui', ca' 'ue ca rqolonaxa'e'; ma' se reualaxaitac ca nashi quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset ca qom, ma'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ro'ueenataxantacot ñi qota'a quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset cá'maq ỹo'ueetetac ca se no'uen.

5Vichiguiño' 'maxaraic quiyim qana'xaỹaxane'ta na nashillipi. Mesqaidaata quiyim qaỹoueteta'a ca louaxanaxanaxac, ta'ta'a quiyim chaqaida 'neeta quiyim 'maxaraic ca la'deenataxanaxac ca qom.

6Chaqai qai'neeta quedajo, ca' qamiri shivichiñitac ñi nashi. Ma' na nashillipi ro'ueenataxantacot ñi qota'a, chaqai ỹalamqajlec quiyim ỹo'uet na nelaataxaquipi.

7Vichiguiño' quiñi 'óna qom qoỹaanem cá'maq laloqo' cá'maq lalamaxat. Quená'maq hueeto'ot aca na'uale quená'ogue ná'maq tai'a quiyim qaishiueten, ca chaqa'ma' qaishiueten. Chaqai quecá'maq qaỹa'maxate'tegue, ca 'maxachi'tegue. Chaqai cá'maq qaimaqajan, ca' maqachiiñi.

8Sqaco' ra'uallii quená'ogue, ta'ta'a quiyim quiñi 'óna i'xoren ca liỹa; ma' cá'maq i'xoren ca liỹa, ca ỹomachigui da laqataxaquipi ñi qota'a.

9Ma' na naqataxaquipi 'naacsa': “Se nocachisa'guit aca se roua'e', sqa lauataxañi', sqo cuachi', se na'majñi'relec ca liỹa, se ripichira'a ca ỹoqa'a”; qam nauajo chaqai ná'ogue na liỹa naqataxaquipi imaaguilo dauajo na'qaatqa 'neracsa': “Rauochitegue ca riỹa'e', 'nejem nqai'ñi' qami' nauochiralta'.”

10Ma' cá'maq 'ue ca le'xorenataxanaxa se na'axat ca liỹa. Ca vichiguiño' da ne'xorenataxanaxa ỹaatqajam ỹomachichigui dá'ogue da laqataxaquipi ñi qota'a.

11Qam quedá'ogue da sa'xatetac, ñaqai 'ajñii' naua na'xata' seuqatauguilo, chaqai ỹovita yi laloqo', ca nalootañi quiyim ñiloxouec. Ma' dá'maq qarca'laxa tot qoỹoqaque, mesqai 'nejem na' ñaqai chita'gue seconaxaguit da na'qaatec.

12Ma' nagui, ca 'eco' mashic ỹoxo'ogue na pe, ca tot qoỹoxoguit ca na'xa'a. Ca vichiguiño' 'maxaraic saxanqaiñi naua qaỹo'ueeteta'pe quen quena napalaxa, ca sanqaiñi naua qaro'goxonqate', shinqata ca neetaho quena nouaataxanaq queetagui yi na'xa'a.

13Qam ỹaatqajam ña'maxatqata shinqata'gue dá'maq 'neetari' cá'maq mashic queetagui yi na'xa'a. Totqai qomi' ne'taaxaiqa, chaqai se so'ueetaq ca qarqui'ỹaxac quiyim 'xoic ca naỹaac, chaqai dequenaxac, chaqai nanchaqaina namaanaxanaxa, chaqai quiyim ñco'uaqata'ta', chaqai quiyim ñpa'guenqata'ta'.

14Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam 'goxoñiỹa so qara'gaxala' Jesucristo, chaqai totqai 'yiiñiỹapega quiyim quiitalec na se no'uen lamaanaxanqachic na roshicmaxahi.

Romanos 14

Sqo quiiteguelec ca rpi'ỹaxauahi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1No'm 'ue ca saqa' ra'ñi ca lpi'ỹaxac, ca coñiguit, qam sqai taxahita'guit quecá'maq sqailligueme' ỹaataq ca leloxoỹaxac.

2Ca' chi saloqojnaxana quiyim 'ue ca 'neetapega quiyim ná'ogue qaishit qaỹa'ic, qam no'm 'vii ca liỹa' quiyim saqa' ra'ñi ca lpi'ỹaxague', ca' qanaata ana nanecse na'ic ỹa'queesac.

3Ma' cá'maq ishit ỹa'ic ná'ogue na na'ic 'neeto' lotqai se icoñiguit cá'maq se ỹa'ca'era, chaqai cá'maq se ỹa'ca'era mesqai queeteguelec cá'maq sqa ỹaataq ca ỹa'ic, ma' ñi qota'olec ỹacoñiguit ca'maxare.

4Ca ¿negue' quet qami' quiyim qui'seguelec cá'maq ỹoqa'a nelaatec? No'm ỹa'maqachiguiñi cá'maq ỹo'ueetetac, loqo'm se ỹa'maxañi, qam nanoiquenta'pegue' cá'maq chi na'co'. Qam ỹa'maxañi ma'le, ma' só'maq qara'gaxala' 'ue da lquesaxanaxa quiyim ỹa'maxañi nqai'en ca'maxare.

5Ca' da liỹa saloqojnaxana 'neetasa': 'Ue na ỹapacqajnauec ca 'óna na'xa'a queca liỹa, chaqai 'ue na 'naac qaica quet cá'maq ỹapacauec quenaua na'xata'. Ca' quiñi 'óna ỹaatqajam llic nqai'en dá'maq chi la'deenataxanaxac.

6Qam quecá'maq ỹapacqajnauec ca 'óna na'xa'a, ca' chaqaida 'ne'tegue, qam imaqachintac so qara'gaxala'. Qam cá'maq sqai 'ne'tegue dajo, qam qaiyiita ma' imaqachintac so qara'gaxala' quiyim 'ne'tegue dajo. Chaqai quecá'maq qaỹaataq ca ỹa'ic quiyim que'e, ca' imaqachintac so qara'gaxala', ma' ỹaanot da na'aachic ñi qota'a. Qam cá'maq se ỹa'ca'era, noden, ma' imaqachintac so qara'gaxala', chaqai qai'neeta ỹaanot da na'aachic ñi qota'a.

7Ma' qaica quet cá'maq chi nanoiquentac nca'leetauec coqomi', chaqai qaica quet cá'maq chi nanoiquentac ileu coqomi'.

8Ma' no'm qarca'leetauec, ca da qanachaalataxac imaqachintac so qara'gaxala'. Chaqai no'm qareleu, qam qareleu'ot so qara'gaxala'. Ca vichiguiño' quiyim qarca'leetauec, loqo'm quiyim qareleu, qaiyiita qomi' lalamaxarete' so qara'gaxala'.

9Ma' so Cristo ileu chaqai lotqai liỹa nca'leuec, qaiyi so'maxare chaqaiso só'maq la'gaxala' ná'maq mashic ileu chaqai ná'maq ñaqai nca'leetauec.

10Qam qami', ¿chi'negue ma' qui'seguelec ca rpi'ỹaxaua'e'? loqo'm ¿chi'negue ma' sqai coñichiguit? Ma' qomá'ogue ñachaataxau'a ma'le so Cristo quiyim imite' qomi'.

11Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qara'gaxala' 'neracsa': Ma' ỹaatqajam lliqueta yca'leetauec, ca quecá'maq seloqota'ñi ná'ogue na qom ỹa'chi'iñi ma'le naua le'cootal, chaqai ná'ogue ichoxoteta ma'le quiyim aỹim qota'olec.

12Ca vichiguiño' quiñi 'óna coqomi' chi nichoxotalta' ma'le quiñi qota'olec.

Mesqai vi'saque ca lasauaxaset ca rpi'ỹaxaua'e'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca vichiguiño' nagui, ca' totqai qolqateguelec ca qarpi'ỹaxaua. Ta'ta'a quiyim qamiri daañiỹaque ca la'maqa' quiyim qaica quet cá'maq ỹo'uet quiyim 'ue quet ca ỹo'ma'guit ca lpi'ỹaxaua loqo'm chicqochigui ca lasauaxaset.

14Ma' ỹim sa'deenta quiyim qaica quet cá'maq chi nanoiquentac se no'uen. Ca' dajo ỹaatqajam se'taxachichiguiñi quiyim lliqueta, ma' ỹim seuelec so qara'gaxala' Jesús. Qam no'm 'ue ca hueetapigui lauel quiyim 'ue ca se no'uen, ca' se no'uen, qam queca'maxare.

15Qam no'm quecá'maq 'qui', ca neu'a ca se no'uen la'deenataxanaxac ca rpi'ỹaxaua'e', ca' totqai vi'saugui ca ne'xorenataxanaxa. 'Neeto' lotqai 'ue ca na'laañi nqai'ñi' quená'maq ileualec so Cristo, chicqochigui quiyim sqa ỹaataq ca 'qui'.

16'Neeto' lotqai vii ca lligo quiyim 'ue ca qaỹa'xat se no'uen quená'maq 'ñiitapega qamiri quiyim lo'yaxanec.

17Ma' dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo, da'maxare sqai chicqochigui cá'maq re'qoochigui na'ic, loqo'm cá'maq qani'chigui; qaidaata dá'maq no'uen chaalataxac, na'maxa, chaqai da toonaxac coqomi' chicqo'ot so Espíritu Santo.

18Cá'maq 'neetari' dajo quiyim ro'ueenataxanot so Cristo, ca' qaỹa'maxarenta quiñi qota'olec chaqai quena qomyipi.

19Ca' chaqaida qolqatalec, sedaanqatapigui nauá'maq noviraqte' ma'le ca qara'maxa, quiyim ñotaanqata'ta', qaiyi nqo'neetashiguim ca llaqtaxac da qarpi'ỹaxac.

20'Neeto' na'laañi nqai'ñi' dá'maq lo'ueenataxanaxac ñi qota'a sauaxat cá'maq 'qui'. Llic ma' ná'ogue ná'maq na'ic co'teeta, qam dá'maq se no'uen quiyim 'ue ca qaỹa'ic, ca' chicqochigui quiyim 'ue ca lasauaxaset ca liỹa.

21'Maxaraic quiyim se qaỹa'ic ca la'at, chaqai quiyim se qani'chigui ca lataxa, chaqai quiyim sqaica ca qaỹo'uet quiyim huaañi ca qarpi'ỹaxaua, loqo'm chicqochigui ca lasauaxaset, loqo'm quiyim ra'lliiñi nqohin ca lpi'ỹaxac.

22Da rpi'ỹaxaqui' vi'saxauot quiyim 'viichi'sac ná'ogue najo, 'maxachitetegue caqami' chaqai quiñi qota'a. Ma' ¡chalego la'maxa ca qom no'm 'ue ca ỹa'maxarenta, ca sqai pilac quiyim 'ec se ỹa'maxagui na lauel!

23Qam cá'maq sqai quelec lauel cá'maq ỹa'queetac, ca chi nasauaxateteguelta' quiyim ỹa'ic, ma' sqai quiichigui nqai'en da lpi'ỹaxac. Ma' ná'ogue ná'maq sqai quiichigui nqohin da npi'ỹaxac, ca' nasauaxaset.

Romanos 15

Ỹaatqajam paguec maqachiñi' ca riỹa'e' caqami'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca qomi' ma' mashic ra'ñi da qarpi'ỹaxac, ca' seconaxaguit quecá'maq 'neetari' ca qarqaỹa saqa' ra'ñi ca lpi'ỹaxac, mesqai chi ñimaqachinqateguelta'.

2Quiñi 'óna coqomi' paguec semaqachinaq quet ca qariỹa quiyim sahoqotaque ỹa'maqachiguiñi ca'maxare, chaqai quená'maq nqo'naxat ca lpi'ỹaxac.

3Ma' vire'ta so Cristo se nemaqachinalta'; ta'ta'a quiyim ipaquichiguilo naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, 'neracsa': “Dá'maq lishiuenaxanaxac ná'maq rishiviñi'sac, taalec aỹim.”

4Ma' ná'ogue ná'maq shi'gue qoỹeretañi la'qaatec ñi qota'a, qoỹiriñi ma' qaỹauaaque qanapaxaguinaxat, qaiyi 'ue ca qareualaxavic chaqai ca la'maxa qouel chicqochigui da'maxare, ca' 'ue da qanaquitaxac.

5Ma' ñi qota'olec ñí'maq chicqo'ot da neualaxavic chaqai da la'maxa neuel, ỹotauane' qamiri quiyim necoñii'jta' 'oonoqui' ca ra'deenataxanaxaguii chicqo'tot so Cristo Jesús,

6qaiyi 'oonoqui' ca qavilliỹaxaguii quiyim maqachiñitac ñi qota'a, leta'a so qara'gaxala' Jesucristo.

Da na'qaatec qaỹa'xatougui na mesqai judioipi

7Ca' vichiguiño' quiñi 'óna icoñi'chiguit ca liỹa, 'nejem so Cristo na' icoñiguita qomi', qaiyi qaimaqachin ñi qota'a.

8Ma' quedá'maq shinac, quiyim so Cristo nanac ma' ỹahotaque quelola na judioipi, ma' ỹahotaque ipacqajanchigui ỹo'uet dá'maq qaỹachaxantapeguem na'le so 'auaxaic qareta'allipi, qaiyi ichoxot quiyim ñi qota'olec ipacqajanchiguilo nauá'maq ỹachaxanta'pe.

9Novi', qaiyi ná'maq sqai judioipi qai'neeta imaqachin ñi qota'a quedá'maq le'xorenataxanaxa, ma' 'nerac nauá'maq naneresañi na'qaatqa: Vichiguiño' sechoxorentac ma'le qami' ma' seuetañigui na ỹoreta'oguit qomyipi, chaqai so'ueentac ma'le na no'ueenqaipi quiyim semaqachintac qami'.

10Chaqai so liỹa naneretañi na'qaatec 'neetasa': Na ỹoreta'oguit qomyipi chaqai ná'ogue na lalamaxareteripi ñi qota'a, netooñitac ma'le.

11Chaqai da liỹa na'qaatec 'neetasa': Maqachiñii ñi qara'gaxala' ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi, chaqai 'xachii da lecaic ñi'maxare qamiá'ogue.

12Qai'neeta so Isaías ỹiriño' na'le da la'qaatec ñi qota'a, 'neetasa': Novi' ma'le ca chigoxougui na llaalqaipi so Isaí, quiyim nachajñi ma' ỹahotaque ỹoiquentac ma'le ná'ogue na qomyipi; ca na'maxare 'ue ma'le ca naquitaxac queca'maxare.

13Ca' ñi qota'olec ma' chicqo'ot da qanaquitaxac, no'xaguilo nqai'ne' qamiri queda netoonaxaguii chaqai queda ra'maxahi quiyim mashic viilec ñi'maxare, qaiyi no'qaachiguilo qamiri quedá'maq naquitaxaguii chicqochigui da lquesaxanaxa so Espíritu Santo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Qamiri ỹaqaỹarolqa, ỹaatqajam 'chichiguiñi nqaishin quiyim no'qaachiguilo qamiri queda nqouagaxa chaqai queda na'deenaxanaxa, chaqai quiyim 'yiiñii qachiỹa ca riỹahi.

15Qam canajo ilaata sahotaque quiyim sa'xateta ná'ogue na'maxare, qaiyi se couahi'e. So'uet, ma' chicqochigui da lqouagaxa ñi qota'olec quiyim ỹa'ue da ỹo'ueenataxanaxac,

16quiyim aỹim lelaatec nqai'en so Jesucristo quená'maq sqai judioipi, quiyim so'ueenataxanougui. Ca dá'maq so'ueetetac 'neetasa' quiyim sa'xatetapeguem da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa ỹachaxantac ñi qota'a, qaiyi saanot ñi'maxare ná'maq sqai judioipi, 'nejem aca nachitaxanataxanqate qaỹa'maxarenta quiñi qota'a, ma' mashic qaỹoỹoota'oga na'maxare queso Espíritu Santo.

17Ma' mashic seuelec so Cristo Jesús, ca' chaqaida chicqochigui da ñitoonaxac quiyim so'ueenataxantacot ñi qota'olec.

18Ma' se seconejlec cá'maq sa'xat quiyim saqa' ỹo'uet so Cristo ỹachigoxochichigui aỹim, qaiyi ná'maq sqai judioipi ishit na'xaỹaxana ñi qota'a. Qam dajo chicqochiguilo naua ỹa'qaatqa chaqai ná'maq ỹo'ueenataxanaxaquipi,

19chaqai da lquesaxanaxa na netanqaipi chaqai na se qaiuanapega, chaqai da lquesaxanaxa so Espíritu Santo. Ca' quedajo, ca imigui quiyim sa'xat da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa chicqo'ot so Cristo, chicqochi'ñi yi Jerusalén chaqai naua'que naua lahil yi 'laua, chi ỹovireta'a yi Ilírico.

20Ca' ñquipita'pegue' sa'xat da nca'laxa quená'maq saqa' iuanapega 'xaỹa da leenaxat so Cristo, qaiyi sqai shinta cá'maq no'xonshiguim ca 'imec quiyim ỹoqa'a cá'maq ỹo'viijñi cá'maq no'xonaxala'.

21Ta'ta'a quiyim ipaquichigui dá'maq 'nerac naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Qaiyi ná'maq se iuanapega 'ue ca la'xaỹaxac queca'maxare, ca iuana ma'le, chaqai ỹa'den ma'le ná'maq se ỹauanapega 'xaỹa ca'maxare.

So Pablo ỹahotaque taigue da Roma

22Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim se seshit shicpegueto qamiri, ma' 'xoic quen sahotaque saiquena, qam se seshit.

23Qam nagui mashic somat ná'maq so'ueetetac quenauajo 'lauari, ma' mashic 'vii ñaxari sahotaque sentauguilo qamiri.

24Ma' sahotaque quiyim shiquejlgoto sa'piichalo qamiri ma' saigue da España. Ca' ma' ime somachigui quiyim ñiuañiguita qamiri, sha'apiguito' qamiri yotauañii ma'le quedá'maq ỹicyaxac quedá'maq saỹa'gue.

25Qam nagui saỹa'gue da Jerusalén, se'xateta ana notaanaxanqate quiyi qarqaỹaripi na'anyi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

26Ma' yi Macedonia chaqai yi Acaya laseripi 'uo' da la'deenataxanaxac quiyim ỹo'uet aca lapoonecse, ca ilata yi qarqaỹaripi 'xoraiquipi na'ñi yi Jerusalén.

27Ca 'eco' 'maxaraic nqai'en quiyim ỹo'uet dajo, chaxaso' ma' llic 'ue ana na'uale quiyi'maxare. Ma' 'nejem ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quena judioipi nouane'te' na'le quená'maq no'uen se re'xogui ná'maq sqai judioipi, ca na'maxare nagui ỹotauan quena re'qoochigui nesallaxa ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quena judioipi.

28Ca ma' somat dajo, ma' ime saano ana notaanaxanqate, ma'le ca' saigue da España, ca shiquejlgoto qamiri ma'le.

29Ca' re'qoota quiyim ma' sovitalo qamiri, qam no'qaachigui aỹim queda qouagaxa chicqaugui da na'qaataxac so Cristo.

30Ñi'xoresentouguilo qamiri ỹaqaỹa' queso qara'gaxala' Jesucristo chaqai queda ne'xorenataxanaxa chicqo'ot so Espíritu Santo ỹaanema qomi', quiyim yotauañii queda iloquiaxac, nqouagaxaiñitalec aỹim quiñi qota'a.

31Shiilahi ñi qota'olec quiyim ro'ootaxanlec aỹim quena saqa' icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Judea, chaqai qaicanqaida ma' qaicoñiguit ana notaanqate se'xateta yi qarqaỹaripi na'ñi yi Jerusalén,

32qaiyi no'm chaqaiñi ñi qota'olec, ca ma' sovi', ca' 'ue ca ñitoonaxac ma' ñiuañiguita qamiri, ca' ỹaatqajam ñco'matec ma' sovitalo qamiri.

33Ca' ñi qota'a chicqo'ot da na'maxa sahotaque hueetauguilo qamiri. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

Romanos 16

Da liquinaxanaxac so Pablo

1'Ue da ỹaqataxac cana qarqaỹa Febe, aná'maq ỹaatqajam 'ue da lotaanaxanaxac quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Cencrea,

2quiyim qaicoñi'chiguit, ma' ca'maxare ỹaatqajam lalamaxarete so qara'gaxala'. 'Nejem nqai'ñii ca 'neeta ca nqaỹaripi quiyim icoñiguit ca lpi'ỹaxaua. Chaqai tauañii quecanchaqaica ỹouen, ma' ca'maxare 'xoic na ỹotauan, chaqai aỹim qai'neeta yotauan quen.

3Selata da iquinaxanaxac aca Priscila chaqai ca loua Aquila, ỹotaua' queda qaro'ueenataxanaxac queso Cristo Jesús.

4Ma' caua'maxare npa'xanchiguit da lichic na' nca'laxaterec aỹim. Ca' ỹim saanec da ña'aachic quecaua'maxare. Chaqai mesqaỹimeta, ma' qai'neeta ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quená'maq sqai judioipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Qai'neeta selata da iquinaxanaxac ca qarqaỹaripi lo'ueenaxanqa' quen yi la'a' aca Priscila chaqai ca Aquila. Iquinaxanaxac queca ñauochaxaua Epeneto cá'maq 'auaxaic huelec so Cristo quiyi Acaya.

6Iquinaxanaxac caca María cá'maq ỹaatqajam 'xoic da lo'ueenataxanaxac caqamiri.

7Qai'neeta selata da iquinaxanaxac cá'maq chi iuo' le'ec Andrónico chaqai aca Junias cauá'maq ncoñiitaxaua' na'le cañi ncoñiitaxanaxaqui. Caua'maxare ỹaatqajam qaỹa'deente', 'nejem nqohine' caua lelaatqa so Jesús, chaqai 'au huerelec so Cristo caỹim.

8Iquinaxanaxac queca ỹaatqajam ñauochaxaua Amplias, cá'maq na'deetau'a so qara'gaxala'.

9Iquinaxanaxac queca Urbano qarotaua queda qaro'ueenatec queso Cristo Jesús chaqai ca ñauochaxaua Estaquis.

10Iquinaxanaxac queca Apeles cá'maq ỹaatqajam re'qoota nqai'en da lpi'ỹaxac queso Cristo, chaqai qai'neeta so llaalqaipi so Aristóbulo.

11Qai'neeta selata da iquinaxanaxac ca iuo' le'ec Herodión, chaqai ca llaalqaipi ca Narciso cá'maq mashic huelec so qara'gaxala'.

12Iquinaxanaxac caca Trifena chaqai aca Trifosa, caua'maxare ro'ueenataxansacot so qara'gaxala', chaqai aca qanauochaxaua qarqaỹa Pérsida, ma' ỹaatqajam 'xoic da lo'ueenataxanaxac queso qara'gaxala'.

13Iquinaxanaxac queca Rufo cá'maq ỹaatqajam qaỹa'deenta huelec so qara'gaxala', chaqai aca late'e, ma' qai'neeta 'neetari' aca ỹate'e.

14Iquinaxanaxac queca Asíncrito, chaqai ca Flegonte, chaqai ca Hermas, chaqai ca Patrobas, chaqai ca Hermes, chaqai ca qarqaỹaripi lauora' caua'maxare.

15Qai'neeta iquinaxanaxac queca Filólogo chaqai aca Julia, chaqai ca Nereo chaqai aca lqaỹa, chaqai ca Olimpas chaqai quecá'ogue ca qarqaỹaripi qarpi'ỹaxauaripi lauora' caua'maxare.

16Ca' quiyim niquiñiỹata', ca ỹaatqajam ne'xoriñiỹata', ca' quiñi 'óna nqo'goq ca liỹa. Ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec queso Cristo ilatalo qamiri da liquinaxanaxac.

17Ñi'xoresentouguilo qamiri ỹaqaỹarolqa, quiyim na'ijñii'tegue cá'maq reuacqataxantac chaqai cá'maq ro'taqataxantac. Ma' ca'maxare 'eco' npa'guente'e' dá'maq shi'gue 'yiiñii napaxaguinataxaguii. Noỹoochiuec queca'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Ma' cauajo qomi' se ro'ueenataxansacot so qara'gaxala' Jesucristo, qaidaata dá'maq chi lishoxo. Chaqai ỹayintac ana le'taxanata na qomyipi qaica ca ỹa'den, isotete' nqai'ne' naua la'qaatqa, chaqai lo'daxaraqa.

19Ná'ogue ỹa'deenta quiyim ỹaatqajam na'xaỹaxañita. Vichiguiño' ñitoontac, chaqai sahotaque quiyim na'maxachitañi quiyim 'maxaraic ca ro'ueenataxanaxaguii, qam sqo 'viichii ca se no'uen.

20Ca ñí'maq qota'olec chicqo'ot da na'maxa qaỹaloq pataxañi so na'ỹaapec, illo'oto naua qapiaachiri. Chaqai so qara'gaxala' Jesucristo no'ueenaxat ca qayicyaxaguii.

21Ilatalo qamiri da liquinaxanaxac ñi Timoteo ỹotaua queda qaro'ueenatec, chaqai qai'neeta nauá'maq chi iuo' lase' Lucio, Jasón chaqai Sosípater.

22Ỹim Tercio, ỹim leraxanqajnec so Pablo quiyim shiriñi anajo lelaata, qai'neeta selatalo qamiri da iquinaxanaxac, ma' qai'neeta seuelec so qara'gaxala'.

23Liquinaxanaxac ñi Gayo. Senta'ñi na la'a' ná'maq ra'ualaxanataxanot quiyim lo'ueenaxanqa' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Qai'neeta ila' liquinaxanaxac ñi Erasto ñí'maq reloqota'a ana lam na na'a' lodegaxat, chaqai ñi qarqaỹa Cuarto.

24Ca' ñi qara'gaxala' Jesucristo ỹaanema qamiri ca no'uen qayicyaxaguii qamiá'ogue. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

So Pablo imaqachintac ñi qota'a

25Ca' nagui semaqachinqatac ñi qota'a ñí'maq ishit ỹa'ñaxat ca rpi'ỹaxaguii, nachiñi'chiguit nqai'en da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, dá'maq sa'xatetac quena' sapaxaguinataxanta'pegue queso qara'gaxala' Jesucristo. Ca' dajo nachiñi'chiguit dá'maq ỹahotaque ñi qota'a quiyim qara'deenaxanaxanegue dá'maq se re'xogui lo'ueenataxanaxac, dá'maq ỹa'maxat ỹoxotetañi na' saqa'leca na 'laua.

26Qam nagui, ca' qaichoxot, chicqochigui nqohin naua naneresañi na'qaatqa no'ueenaqterañi na'le saua 'auaxaqa letaxaỹaxanqajanqa ñi qota'a, dá'maq relaataxanlco' na'le ñi qota'a sqaica lqodoc. Dajo se re'xogui lo'ueenataxanaxac ñi qota'a nagui, ca' qaichoxotem ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi quiyim huelec chaqai na'xaỹaxana.

27¡Ca' ñi qota'olec qaiñiita chaqai 'deenaxanqachaqaic, taatacot da nemaqajnataxanaxa sqaica lqodoc, chicqochigui nqohin so qara'gaxala' Jesucristo! Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Corintios

1 Corintios 1

So Pablo ỹa'ue aso lerecse ilata so mashic icoñiguit da na'qaatec Corinto laseripi

1Aỹim Pablo, ma' ỹimo' loỹaxanaxat ñi qota'olec quiyim ỹauaaque aỹim lelaatec so Jesucristo. Iỹaatac ñi qarqaỹa Sóstenes.

2Ca' nagui selatalo qamiri ana ỹerecse, qamiri ỹaqaỹaripi ma' mashic viilec ñi qota'a, ñiita'ñi na na'a' lodegaxat Corinto. Qamiri lalamaxarete' ñi qota'a, ma' na'yiitau'a so Cristo Jesús. Ñi'maxare roỹaxañiỹaxaua' ma' ỹahotaque quiyim co'taxat da nachaalataxaguii, 'nejem ná'ogue na 'neeta'ogalo naua liỹa' 'lauari ná'maq mashic nqouagaxaintacot so qara'gaxala' Jesucristo, só'maq la'gaxala' na'maxare, neete'm qomi'.

3Sahotaque coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'a chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

Da qouagaxa noviraxajñi so Cristo

4Ca' chaqai shintari' quiyim saantacot da ña'aachicyaxac ñi qota'a queda 'ñiita, ma' so Cristo Jesús ỹoviraqta'ogalo qamiri da lqouagaxa ñi qota'a.

5Ma' na'yiitau'a so Cristo, ca' ñi qota'a ỹaanema qamiri ná'ogue na ỹoreta'oguit nesallaxa se re'xogui quena' ỹaanema qamiri da retaxaỹaxaguii chaqai da ra'deenaxanaxahi.

6Ma' dá'maq na'qaatec queso Cristo mashic re'oq lliqueta quiyim ñaxatouguilo qamiri.

7Ca chaqaida 'neeta quiyim qaica ca viñitaque quená'maq lame ñi qota'a, ca chi nauaañitaque ca na'xa'a quiyim novi' so qara'gaxala' Jesucristo.

8So'maxare ỹaatqajam nolliichiriñi, ỹoviraqta'guita qamiri ca lqodoc ná'ogue najo, qaiyi qaica ca ishit pataxalgoto ca nasauaxaset qamiri ma' novi' ca qara'gaxala' Jesucristo.

9Ca' ñi qota'olec ỹaatqajam ipacqajanchiguilo naua la'qaatqa, ma' chaqaiñi ñí'maq roỹaxanalo qamiri quiyim nouañiỹau'a da nachaalataxac so llaalec Jesucristo só'maq qara'gaxala'.

Shicchigui so mashic icoñiguit da na'qaatec

10Ỹaqaỹarolqa, ñi'xoresentouguilo qamiri, sahote'e da leenaxat so qara'gaxala' Jesucristo quiyim se neuagaxachiỹac, ta'ta'a quiyim na'yiiñiỹata', le'en quiyim neuagaxachiỹac. Ta'ta'a ne'xoriñiỹata', cá'ogue ca ra'deenataxanaxaguii quecá'maq 'ñiita.

11Shinac dajo, ỹaqaỹarolqa, ma' na lauo' añi qarqaỹa Cloé ra'qaataxañim quiyim se neuojñiỹata' qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ma' quedajo re'qoota quiyim se natenta' naua ra'qaataxahi. Ma' 'uo' quen na 'naac: “Aÿim ÿa'gaxala' so Pablo”; chaqai 'uo' quen na 'naac: “Aÿim ÿa'gaxala' so Apolos”; chaqai 'uo' quen na 'naac: “Aÿim ÿa'gaxala' so Pedro”; chaqai 'uo' quen na 'naac: “Aÿim ÿa'gaxala' so Cristo.”

13Qam shinac: ¿peeta'a neuagaxata'chi so Cristo? ¿Loqo'm ÿim qaypatenalgoto qamiri? ¿Loqo'm qarachilaxanataxana caqamiri na'le da ÿeenaxat?

14Aÿim saantacot da ña'aachic ñi qota'a, ma' ÿim sqaica ca ÿachilaxanatec caqamiri, qaicaata ca Crispo chaqai ca Gayo,

15qaiyi qaica ca 'naac qanachilaxañigui na'le da ÿeenaxat.

16Chaqai qai'neeta ÿachilaxanatec so Estéfanas chaqai so lauo' laseripi, ca se ño'uenegue quiyim 'uo' ca liÿa ÿachilaxanatec.

17Ma' so Cristo se yila' quiyim sachilaxanataxan, ta'ta'a quiyim sa'xatetac da nca'laxa. Qam se souen da chi la'deenaxanaxa ca chaqai qom, qaiyi se so'taxat quiyim 'ec sqaica ca 'negue da lelauaxa so Cristo na' qaipateno.

So Cristo lquesaxanaxa chaqai la'deenaxanaxa ñi qota'a

18Ma' da na'qaatec queda lelauaxa so Cristo na' qaipateno 'eco' chaqai mogollishic quená'maq tai'a quiyim na'laañi. Qam qomi' ma' saaqa'a da nca'laxa, ca' dajo na'qaatec lquesaxanaxa ñi qota'a.

19Ma' 'naac da naneretañi la'qaatec ñi'maxare: Ña'laxatañi da la'deenaxanaxa na 'deenaxanqachaqaiquipi, chaqai sella'gue da lahi na la'deenataxanaxac na 'deenataxanaxaiquipi.

20Ca' nagui ¿negue' ca 'neco' ca 'deenaxanqachaqaic, loqo'm ca napaxaguinataxanaq, loqo'm ca ÿa'den ÿa'xat na huelecna? Ma' dá'maq na'deenec huelecna, da'maxare 'eco' mogollishic nqai'en ñi qota'a.

21Ca ma' ñi'maxare ÿa'deentalec cá'maq ÿo'uet, ca ÿo'uet quiyim se qaÿa'den quená'maq na'deenaxanaxa huelecna. Chaqaidaata quiyim ÿahotaque nca'laxatec ná'maq huelec ñi'maxare, chicqochigui nqai'en da la'qaatec, 'eno' 'ec mogollishic quená'maq liÿa qomyipi.

22Na judioipi ipaquetaque iuanchigui ca netanec se qaiuanapega, chaqai na mesqai judío ipaquetaque ca 'xoic na'deenaxanaxa.

23Qam qomi' sa'xatqatac da na'qaatec na' so Cristo qaipateno. Na judioipi quena' 'xaÿa da na'qaataxanaxac, ca ÿaatqajam npocoxolec, chaqai quena mesqai judío laseripi quena' 'xaÿa, 'eco' 'nejem ca chaqai mogollishic nqai'en.

24Qam quená'maq qota'a loÿaxanqateripi quena judío laseripi chaqai na mesqai judío, na'maxare ÿa'deenta quiyim so Cristo chaqaiso so lquesaxanaxa chaqai la'deenec ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Ma' dá'maq quena qomyipi 'neetapega chaqai mogollishic chicqo'ot ñi qota'a, da'maxare napacalec ná'ogue na na'deenec huelecna; chaqai dá'maq 'neetapega quiyim 'eco' qaica ca lquesaxanaxa chicqo'ot ñi qota'a, da'maxare napacalec ná'ogue na nquesaxanaxa hueetalecna.

26Qamiri ỹaqaỹarolqa, ñaq retañii quiyim roỹaxanalo qamiri ñi qota'olec, 'eno' chaqai qailligueme' ca ra'deenaxanaxahi quená'maq huelecna, chaqai sqaica ca nalou'a quiyim nashi, loqo'm chicqaugui na choxoraiquipi.

27Qaidaata quiyim ñi qota'olec nca'au'a ná'maq qohinac qaica ca ỹa'den, ma' ỹahotaque ỹayilqochit na 'deenaxanqachaqaiquipi. Chaqai nca'au'a na qohinac qaica ca lquesaxanaxa, ma' ỹahotaque nayiloxoñigui lauel nqai'en na quesaxanaxaiquipi.

28Ca' ñi qota'a lca'acsec ná'maq sqaica ca lemaqachic, ná'maq naqaigaxat, ná'maq ỹaatqajam qaica ca 'negue, ma' ỹahotaque ỹapalaxat ná'maq 'ue ca 'negue,

29qaiyi qaica cá'maq nemaqajantac quiyim ỹovira'a ñi'maxare.

30Ma' chaqaiñi ñí'maq qota'a ỹo'uet quiyim na'yiitau'a so Cristo Jesús; chaqai ỹo'uet quiyim chaqaiso so'maxare qara'deenec, chaqai chaqaiso chigoxochichigui quiyim qaỹa'maxarente' qomi' quiñi qota'a, chaqai qomi' lalamaxarete', chaqai quiyim qomi' yca'laxauec.

31Ca “no'm 'ue ca shim napacqachin, hua' qam no'uen quiyim ỹapacqachin so qara'gaxala'.” Ma' 'eda da 'nerac naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a.

1 Corintios 2

Da na'qaatec queso Cristo na' qaipateno

1Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', na' sovitalo qamiri, ca sa'qaataxanalo qamiri queda lliqueta na'qaatec chicqo'ot ñi qota'a, qam se souene' naua la'qaatqa na 'ue na ỹa'den, chaqai naua qalaraqa na'qaatqa.

2Qam na' salequetauguilo qamiri sqaica ca liỹa sahotaque sa'den, qaisoota so Jesucristo só'maq qaipateno.

3Ca na' sentauguilo qamiri, sqaica ca iquesaxanaxa chaqai yi'loxolqachit da ỹoqolonaxa.

4Vichiguiño' na' setaqatac sa'xatetac da na'qaatec, qam se sahota'ahi caua 'deenaxanqachaqaic la'qaatqa, qaiyi ma' pi'iỹa'a da na'qaatec, qaisoota chicqo'ot so Espíritu Santo chaqai da lquesaxanaxa ñi qota'a.

5Qaiyi queda rpi'ỹaxaguii mese na'deetalec ca la'deenec ca chaqai qom, chaqaidaata da lquesaxanaxa ñi qota'a.

Ñi qota'a nachaxan chigoxochichigui so Espíritu Santo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Qam qomi' sa'xataxai' naua letaxaỹaxaco naua 'deenaxanqachaqaqa, qam taỹaugui ná'maq mashic 'chichiguiñi da lpi'ỹaxac. Qalaxam dajo na'deenec sqai huaalecna, chaqai sqa chicqaugui na nashillipi hueetalec najo, ná'maq taata'a quiyim qaỹaloq imeho.

7Qaidaata dajo na'deenec sa'xatqatac, dá'maq se re'xogui chicqo'ot ñi qota'a. Da'maxare chaqaido' da ỹahotaque ñi'maxare na' saqa'leca na 'laua na' ỹahotaque da qarca'laxa sqaica lqodoc.

8Na nashillipi hueetalecna qaica ca ỹa'den dajo na'deenec. Ma' quet ỹa'den, ca se qaipateno so choxoraic qara'gaxala'.

9Qalaxam taachigui dá'maq naneretañi na'qaatec, 'naac: Ñi qota'a ỹa'maxatetañi quiyim ỹaanem ná'maq nqo'ta ñi'maxare, quená'maq qaica ca iuana chaqai 'xaỹa, chaqai vire'ta se ỹa'deentapega.

10Qam dajo ỹa'deenaxanaxanque qomi' ñi qota'a, chicqochigui nqai'en so Espíritu Santo, ma' so'maxare imitetac ná'ogue, chaqai ỹovira'a quiyim ỹa'den ná'maq 'xoic lecaic se re'xogui 'neeta'pegue ñi qota'a.

11Quena qomyipi ¿negue' queto' ca ỹa'den ca hueetagui aca le'taxanata ca liỹa qom? Qaicaata ca'maxare ma' chi no'ueenataxac, ca ỹa'den. Ca 'nejem ca chi no'ueenataxac ñi qota'a, qaicaata ỹa'den ca 'neeta'pegue ñi'maxare.

12Qam qomi' se seconaxaguit ca 'ueenataxac hueetalec najo. Qaisoota so Espíritu chicqo'ot ñi qota'a, chaqaiso so seconaxaguit, qaiyi sa'deenaq cá'maq lqouagaxanaxat ỹaanema qomi' ñi'maxare.

13Qam qomi' quena' sa'xataq dajo quena' sa'xataxai' naua na'qaatqa, ca ỹapaxaguine' qomi' so Espíritu chicqo'ot ñi qota'a, ca' mesqainaua quiyim chi sachigoxotqaugui da chi qara'deenaxanaxa. Qam dajo 'neeta da sa'xataq naua se re'xogui leloxoỹaxaco quiyim sa'xatqaem cá'maq mashic neetagui so Espíritu Santo.

14Ca qom sqai neetagui so Espíritu Santo, se ishit icoñiguit da lo'ueenataxanaxac so ne'Espíritu ñi qota'a, ma' ca'maxare quiyim na'xaỹaxantapega, 'ec nqai'en chaqai mogollishic. Ma' se ỹa'den da'maxare. Ma' quena' qaimitaque ca leloxoỹaxac dajo, ca ipaquetaque quiyim qaỹotauan queso Espíritu Santo.

15Qam ca qom neetagui so Espíritu ishit ra'ỹaauec ná'ogue nanchaqaina, qam ca'maxare qaica ca ishit nimichiguit.

16Ma' yaua naneresañi na'qaatqa 'nerac: “¿Nega'ỹo' ca ỹa'den ca la'deenataxanaxac ñi qara'gaxala' qota'olec? Chaqai ¿nega'ỹo' ca ishit ỹapaxaguin ñi'maxare?” Qam qomi' mashic hueeto'oto da la'deenataxanaxac so Cristo.

1 Corintios 3

Qomi' no'ueenataxanaxauaripi queda lelaataxanaxac ñi qota'a

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca' quedá'ogue dajo, ỹaqaỹarolqa, aỹim se seshit quiyim setaqauguilo qamiri shintari' meca qom mashic neetagui so Espíritu Santo. Chaqaidaata quiyim shintari' ca qom ñaqai queetaugui da la'aachicyaxac, ma' qamiri 'eco' ñaqai noctoqui' da rpi'ỹaxaguii queso Cristo.

2Saanema qamiri da napaxaguinataxanaxac isoteta, 'neetam nqaishin ca noctoqui' ñaqai llipetac qoỹaante'ema caua no'i', se qoỹaanem ca na'ic quesaxan. Ma' se ishit qoỹaanem ca na'ic quesaxan. Chaqai nagui qaiyiita saqa' shichii a'guii ca na'ic quesaxan,

3ma' nagui ñaq quiitalec da ra'aachicyaxaguii. Ma' ñaqai 'ohita'ta' chaqai nco'uaita'ta' chaqai se neuojñiỹata', ca' re'qoota quiyim qamiri ñaq quiitalec da ra'aachicyaxaguii, ca ñaqai 'ñiitari' da no'ueenataxac ná'ogue na liỹa qom.

4Ma' ñaqa 'ue na 'naac: “Aỹim ỹa'gaxala' so Pablo”, chaqai na liỹa 'naac: “Aỹim ỹa'gaxala' so Apolos”, ca re'qoota quiyim qamiri 'ñiitari' ca qom ñaqai queetalec da chi la'aachicyaxac.

5Ma' ¿nega'ỹo' ca Pablo? chaqai ¿nega'ỹo' ca Apolos? Qomi' chaqaidaata qomi' lelaatqa ñi qota'a, qomi' chigoqchiỹauguilo quiyim viilec qamiri ñi qara'gaxala' Jesús. Qam quiñi 'óna coqomi' ỹo'uet cá'maq qaỹamaxalec quiñi qara'gaxala'.

6Aỹim na'le sanñi da no'ueenataxanaxac, ca' na'le lotqai anac so Apolos, ca ỹocorelec, qam ñí'maq qota'a maq ỹo'uet da lañaqtaxac.

7Ca quecá'maq danaxan chaqai ca rocoraxantac qaica ca 'netegue. Qaiñiita ñí'maq qota'a maq 'ue ca 'negue, ma' ñi'maxare maq ỹo'uet da lañaqtaxac da no'ueenataxanaxac.

8Qam ca danaxan chaqai ca rocoraxantac caua'que qaica ỹapaguec, qam quiñi 'óna ỹacoñiguit da nishiuetenaxac da lo'ueenataxanaxac, ma' qaishiueten quiñi qota'a.

9Ma' qomi' no'ueenataxanaxauaripi queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'a. Ca' qamiri 'ec qamiri lanaxanqa' ñi'maxare. Loqo'm 'nejem qamiri ca 'imec no'xontegueshiguim ñi qota'a.

10Ca aỹim shintam ca nashi queca 'imec lo'ollipi, ma' ñi qota'a ỹamaxailec quiyim sa'auaxanñi so no'xonaxala' ca 'imec, ca' na liỹaripi no'xonshiguim so'maxare. Qalaxam quiñi 'óna ỹouen quiyim ra'ijlec ca leloxoỹaxac quiyim no'xonshiguim.

11Ca' vichiguiño' qaica ca ishit liỹa ỹo'viijñi ca mashic qaỹo'viijñi no'xonaxanaxala' queca 'imec, quecá'maq mashic shi'gue qaỹo'viijñi. So'maxare chaqaiso so Jesucristo.

12Qam queca 'óna ishit ro'xonaxanlec so no'xonaxanaxala' queso 'imec, ro'xonaxana ca oro loqo'm ca plata chaqai ca qa' lo'yaxanec, loqo'm ro'xonaxana ca qo'paq loqo'm ca 'uaqapi chaqai aca noqola late'e.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Qam ca lo'ueenataxanaxac quiñi 'óna ma'le re'oq ma' ỹovita ca pa'aatec na'xa'a. Ma' queca na'xa'a novi' ma'le ca norec, ca' cajo norec ỹavigaxat ná'maq ỹoreta'oguit no'ueenataxanaxat. Ca' quiyi, ca hua'ñi, ca re'oq cá'maq lo'ueenatec quiñi 'óna.

14Ca qom no'm no'xonshiguim ca 'imec, ca no'm qaiqalanac queca norec, ca' ca'maxare icoñiguit aca nishiuete.

15Qam no'm ỹavic cá'maq lo'xonaxanaxat, ca quiyi, ca na'laañi cá'ogue ca lo'ueenataxanaxac. Qam ca'maxare nca'leuec 'ec ca qohit queca norec.

16¿Sqa 'yiiñio' quiyim qamiri lauo' ñi qota'a, chaqai so Espíritu Santo chicqo'ot ñi'maxare neetanguilo qamiri?

17No'm 'ue ca ỹosogui ca lauo' ñi qota'a, ca' ñi'maxare ỹosogoñi cajo qom. Ma' ca lauo' ñi qota'a ỹaatqajam lalamaxat, ca' cajo 'imec chaqainaua nauá'maq qamiri.

18Qam qaica ca nayinteguelta'. Quiyim 'ue ca ipeeta'a quiyim ỹa'den da llicyaxac da na'deenec huelecna, ca'maxare no'uen quiyim naconaque quiyim 'ec qaica ca ỹa'den, qaiyi ỹaatqajam llic 'ue ca ỹa'den.

19Ma' na na'deenec huelec najo 'nejem ca 'ec mogollishic nqai'en ñi qota'a. Ma' naua nerecse' na'qaatqa 'nerac: “Ñi qota'a ỹo'uet quiyim chi noqoinalta' nqai'en na 'deenaxanqachaqaiquipi queda chi lco'ỹaxaric.”

20Qai'neeta 'naac: “Ñi qara'gaxala' ỹa'deene' naua la'deenataxanaxaco ná'maq 'ue na ỹa'den quiyim qaica ca 'netegue.”

21Vichiguiño' qaica ca nemaqajan caqamiri quiyim ỹa'queetalec ca chaqai qom, ma' ná'ogue nanchaqaina huelecna chi ralamaxachii:

22quiyim ca Pablo, loqo'm ca Apolos, loqo'm Pedro, loqo'm na 'laua, loqo'm da nca'laxa, loqo'm da nelauaxa, loqo'm naua ñachaatqatauguilo na'xata', loqo'm ca ñaqa naataho, ma' naua'maxare naua'que chi ralamqachiri.

23Chaqai qamiri lalamaxarete' so Cristo, chaqai so Cristo lalamaxat ñi qota'a.

1 Corintios 4

Da lo'ueenataxanaxague' saua lelaatqa so Jesús

1Ca' nagui qomi' machiỹa'que chaqai qomi' notaanaxana' queso Cristo, qomi' qaipataxalgoto quiyim sapaxaguinataxanaxague da se re'xogui leloxoỹaxac chicqo'ot ñi qota'a.

2Ca quiyim cá'maq 'ue ca qaipataxalec, no'uen quiyim ỹaatqajam nepeet quecá'maq icoñiguit.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Qam caỹim qailligueme' 'ue ca huapigui iuel quiyim 'ue ca ñimitaxac caqamiri, loqo'm queca re'qoochigui nashi quiyim yimit. Ma' 'nejem aỹim se seshit quiyim chi ñimitalta'.

4'Nesa quiyim dá'maq quiyim ña'deenteguelta' se ishit yayilqochit, qam se seshit quiyim sa'aualec quiyim shinac qaica ca ỹasauaxaset. Ma' so qara'gaxala' Jesús chaqaiso só'maq imit aỹim ma'le.

5Ca vichiguiño' caqamiri mesqai 'aviỹalec quiyim michii ca riỹahi. Nauaañiỹa'piguit só'maq qara'gaxala' ma' novi', ca re'oq nqai'en ca hueetaugui na napalaxa. So'maxare re'oq nqai'en ma'le na 'neetari' na ne'taxanatallipi. Ca ñi qota'a ỹaanem queca 'óna cá'maq 'neeta ca na'maqataxac.

6Qamiri ỹaqaỹa', dá'maq shinapegalo qamiri, da'maxare chi ra'maxahi. Ca saloqojnaxangui so Apolos chaqai aỹim, qaiyi qamiri ishit quiyim chigoxochiỹaugui da qana'maqataxac, qaiyi 'yiiñii qaica ca napaguiteguelec quenaua nerecse' na'qaatqa, chaqai qaiyi qaica ca imaqachintac ca liỹa chaqai ca ỹañijintac ca liỹa.

7Ma' ¿negue' ca ỹapacqajnauec qami' quena liỹaripi? ¿Nega'ỹo' ca sqa chicqo'ot ñi qota'a quená'maq hueeto'ot qami'? Ca no'm ñi'maxare ỹaanem qami', ca ¿chi'negue ma' nemaqajñi'? Mashic 'eco' quená'maq vi'saxauot chigoqchiraugui ca chi ra'ñaxaqui'.

8Ca mashic 'eco' qamiri mashic nesallaxanqa, chaqai ná'ogue ná'maq viñitaque mashic viitaxauot. 'Ñiitari' qamiri nashillipi, ca' nauá'maq qomi' ca qarenaxaitec. Ca ¡no'uen quiyim ỹaatqajam qamiri nashil, qaiyi qamiri ñouanqau'a quiyim qomi' nashil qai'neeta!

9Ma' 'eco' coqomi' ma' qomi' lelaatqa so Jesús, ca' ñi qota'a pa'xanterec qomi'. Shinqatari' ca qom mashic tai'a nqohin da lelauaxa, paguelec ca lasauaxaset. Sovirqata'guit quiyim qomi' na'ajanqa, quiyim ỹa'ajne' qomi' ná'ogue na chicqashiguim qota'a lelaatqaipi chaqai ná'ogue na qom.

10Chaqai qomi' qaỹamata'que quiyim qaica ca sa'deenaq, sauaxat qolqata'pegue' so Cristo, qam na' qamiri, ca nomachiỹalta' quiyim 'deenaxanqachaqaiqa queso Cristo. Chaqai qomi' qaica ca qarquesaxanaxa, ca' qamiri nomachiỹalta' quiyim qamiri quesaxanaxaiqa. Na qomyipi coqomi' qarenaqaterec, qam qamiri ỹaatqajam 'ue nqohin ca 'ñiigue.

11Vire'ta nagui sovirqau'a da qare'xoric quena qarqopaaxa, chaqai na qaraquip, chaqai qaica ca sanaxañi nooỹac, chaqai na qomyipi iualaxainta'pe qomi', chaqai qaica ca qara'a'.

12Qaresot sauaxat na re'qoochigui qaro'ueenataxanaxac. Na qomyipi ishiuentalgoto qomi', qam qomi' sa'xatqata'pe naua no'viiñi na'qaatqa. Qarocanta'pe, qam qomi' ña'ñaxataxaguit da qanocanaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Se no'viiñi naua na'qaatqa qainaxalgoto qomi', qam qomi' 'ue da qareualaxavic quiyim saqatqatapegalo. Chaqai ỹovireta'a nagui quenaua seuqatauguilo na'xata' quiyim qomi' qohinta'que ca lete ná'maq mashic qainaxauec quena qomyipi.

14Qam dajo shiriñi se sahotaque quiyim qamiri sayilqochichii, qaidaata sahotaque quiyim saqatalo qamiri, ma' shiñitaxaric caua ỹauochaqate' ỹaalqa.

15Ma' no'm ỹovi' ca diez mil ca ỹapaxaguinque qamiri so Cristo, qam se ishit quiyim 'xoic ca qataa'illipi. Ma' ỹim ná'maq leta'a da rpi'ỹaxaguii queso Cristo Jesús. Ma' ỹim ná'maq sa'xatema qamiri na'le dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

16Ca vichiguiño' ñi'xoresentouguilo qamiri quiyim quiitalec da ỹicyaxac.

17Vichiguiño' selatalo qamiri ca Timoteo shinta'gue ca ỹaalec, ma' ỹim chicqochigui quiyim queetalec so qara'gaxala'. So'maxare no'uenaxanaxanque qamiri da ỹicyaxac ma' seuelec so Cristo, dá'maq sapaxaguinataxanta'pegue quená'ogue na no'ueenaxanaxaquiripi ná'maq neesalec naua 'lauari.

18'Uo' ca caqamiri ỹaatqajam nemaqajan, 'neetapigui lauel quiyim tot sovitalo qamiri.

19Qam qaỹaloq ñauanto qamiri no'm ỹaanem aỹim ca ỹicyaxac ñi qara'gaxala'. Hua', ca ishit sa'den negue' ca 'neeta ca lquesaxanaxa cajo nemaqajnaxairipi, qaiyi sqaidaata da na'qaatec quiyim qaỹa'xatetac.

20Ma' da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo, da'maxare se nodaachiriñi na'qaatqa, ma' da'maxare ỹaatqajam nquesaxanaxa.

21Qam ¿negue' ca repaguitaque sodolgoto ma' sovitalo qamiri? ¿Peeta'a 'maxariñita quiyim qamiri soda'alo ca ỹouaxanaxanaxat, loqo'm ca i'xorenataxanaxa chaqai sichirete' qamiri?

1 Corintios 5

Dá'maq se ỹa'maxañi no'naxac

1Mashic shi'gue qaỹa'den quiyim 'ue ca 'óna caqamiri o'ñiguit aca la'uale late'e. Dajo no'naxac ỹaatqajam chalego la'aaxa. Ma' vire'ta ná'maq se iuanapega ñi qota'a se ishit ỹo'uet dajo.

2¡Qam qaiyiita nemaqajñitac qamiri! Qamiri chigoita quet 'ñiitari' ca 'ue ca lasauaxanec, chaqai cajo ỹale ỹo'ueetetac dajo chalego la'aaxa ỹaatqajam o'yiỹauec quet, paguec la'maxa quiyim se ỹalegouguilo qamiri.

3'Eno'm se re'qoochigui aỹim quiyim salequetauguilo qamiri, qam shiquiaxam salequetauguilo qamiri. Chaqai shi'gue ñimiteta'pegue' queda ỹa'deenataxanaxac queca 'nejemda, ca qaỹo'daauec cajo ỹale ma' ỹo'ueetetac da chalego la'aaxa nasauaxaset, 'ec quiyim salequetauguilo qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Lapoiỹata' quet queda leenaxat so qara'gaxala' Jesucristo, chaq aỹim 'ec salequetauguilo qamiri, chaqai da lquesaxanaxa so qara'gaxala' Jesús qai'neeta hueetauguilo qamiri.

5Ime, ca' cajo ỹale qoỹaanem so na'ỹaapec, qaiyi qaỹosogui da nachaalataxac, qam qanca'laxatec ca la'al ma' novi' so qara'gaxala' Jesús.

6Qamiri se ỹa'maxañi quiyim nemaqajñii quedá'maq 'viichitac. ¿Sqa 'yiiñio' da na'qaatec ma' 'naac: “Ca cocho'qui' lalegue' na pan ishit pe'taxachigui cá'ogue ca naqaulatec 'aríña”?

7Ca vichiguiño' naqachii aca ñauapec lalequete na pan, ma' chaqaca aca na'aqte' qamiri, qaiyi 'ñiita aca dalaxai naqaulata se qaỹa'ue aca lalequete quena' qaỹa'ue na pan tai'a qaỹa'ic ma' ỹovire'oga ca napoxoqui leenaxat lapascua. Ma' qamiri 'ñiitam aca dalaxai naqaulata qaca lalequete pe'taxachigui na pan. Ma' so Cristo mashic shi'gue qaỹalauat, ileualgoto qomi', ca' chaqaiso so 'eco' qagreta llaalec qaỹa'ic ma' ỹovire'oga cajo na'xa'a lapascua.

8Vichiguiño' quiyim soqolqata'pegue' ñi qota'a, no'uen quiyim qolqata'gue da 'chichiguiñi ñicyaxac chaqai da ỹaatqajam lliqueta leloxoỹaxac da na'qaatec, dá'maq 'nejem aca naqaulata qaca aca lalequete. Se ishit quiyim qolqatalec da se ỹa'maxañi chaqai se no'uen, ma' da'maxare 'nejem aca ñauapec nalequetenaxanqate.

9Caso liỹa ilaata selatalo qamiri, shinac na'le quiyim se ỹa'maxañi quiyim lliguita'piguit na nedequenaxairipi.

10Mesqai shinac quiyim totqa lliguiỹougui ná'ogue na qomyipi quená'maq nedequenaxairipi, loqo'm quena namataxaiquipi, loqo'm ca cuataxaic, loqo'm ca nqouagaxainot ca nashiilec. Ma' no'm totqa lliguiguit na'maxare, ỹouen quiyim ỹaatqajam oquiỹa'e na 'laua.

11Dá'maq shinac na'le 'neetasa': Se ishit lliguita'piguit cá'maq 'naac rqaỹahi rpi'ỹaxauahi, qam queetalec da nedequenaxac, loqo'm ca namataxalaic, loqo'm ca nqouagaxainot ca nashiilec, loqo'm ca la'axaqa lo'o', loqo'm ca ne'taaxai, loqo'm ca cuataxaic. Chaqai ỹovira'a quiyim se rqui'ỹaxauahi ca qom mashic 'neetari' dajo.

12-13Ma' ỹim se seshit quiyim sa'aualec quiyim semit ca saqa' icoñiguit da na'qaatec, ma' ñi qota'a ñí'maq imit ma'le ca'maxare. Qam qamiri ishit quiyim 'ñiỹapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ca vichiguiño' naqachii cajo sauaqhuaic neetanguilo qamiri.

1 Corintios 6

Qaỹashiila ca nashi quená'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec quiyim ỹa'maxajñi ca nasauaxaset

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca no'm 'ue ca 'óna caqamiri 'ue ca lasauaxaset queca liỹa quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca quepegue' ca nashi saqa' icoñiguit da na'qaatec, ca ¿chi'negue ma' se roỹaxanougui na lalamqateripi ñi qota'a?

2Loqo'm ¿sqa 'yiiñii quiyim na lalamqateripi ñi qota'a imit ma'le ná'ogue na hueetalec na 'laua qomyipi? Ca no'm qamiri michii ma'le na'maxare, ca ¿sqai shichio' michii dá'maq qaica ca nishaaque?

3¿Sqa 'yiiñio' quiyim qomi' sovirqau'a quiyim semitaq ma'le qai'neeta na chicqashiguim qota'a lelaatqaipi? Ca ¿chi'negue queta' se qaralou'a ná'maq sqaica ca nishaaque hueetaugui da qanachaalataxac?

4Ca no'm 'ue ca se ỹa'maxañi hueetalgoto qamiri, ca ¿chi'negue ma' ỹaxañiỹa ca sqaica ca taỹapegueu'a quena mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim 'ue ca ỹa'maxajñi?

5Ca' dajo shinac, qaiyi 'ue ca rayiloxohi. Ma' 'eco' qaico' ca 'oonoqui' ishit imitaque ca leloxoỹaxac cajo quená'maq nqaỹaripi.

6¿Peeta'a ỹouen ca mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim 'ue ca qaỹasauaxat queca lqaỹa lpi'ỹaxaua quiyim quepegue' ca nashi saqa' icoñiguit da na'qaatec quiyim ỹa'maxajñi?

7'Nesa ma' llic quiyim qaidaata quiyim se neuojñiỹata', chaqa'ma' re'oq quiyim 'xoic la'aaxa da hueetanguilo qamiri. ¿Chi'negue ma' se na'ñaxachiiguit da se no'uen? ¿Chi'negue ma' sqai 'xañiỹac quiyim liyi qarocachiỹoto qamiri?

8Qam qamiri lama'xa 'viichii da se no'uen chaqai cuachiỹot ca rqaỹahi rpi'ỹaxauahi.

9-10¿Sqa 'yiiñio' qamiri dajo, ma' queca ỹo'ueetetac ca se ỹa'maxañi queca liỹa, ca se ishit inoxonou'a ca ñaq naataho lo'ueenataxanaxac ñi qota'a? 'Neeto' lotqai quiita'uegue ca nayinaxaguii, ma' se ishit inoxonou'a ma'le da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ná'maq ñaqai queetalec da nedequenaxac, chaqai na ñaq nqouagaxaintacot ca nashiilec, chaqai na lapaatapi'ñi' aca se loua, chaqai ca hueeta'piguit ca nallishiua, chaqai na cuataxaiquipi, chaqai namataxalaic, ne'taaxai, la'axaqa lo'o', chaqai ỹayin ca liỹa quiyim naqat aca lam.

11Quedajo 'ue quen na 'neetari' caqamiri quesom. Qam nagui mashic qamiri qaico'taxate', chaqai mashic nañaañiỹot ñi qota'a, chaqai ñi'maxare mashic ỹa'maxarente' qamiri. Qam dajo chicqochigui da leenaxat so qara'gaxala' Jesús chaqai so Espíritu chicqo'ot ñi qota'olec.

Na qaroshicmaxa quiyim lalamaxat ñi qota'a

12Ỹaatqajam llic da na'qaatec 'naac: “Quiñi 'óna se qaỹollapeguem quiyim ỹoiquentac cá'maq shim ỹo'uet”, qam mesqai ná'ogue no'uenaxat ca qom. Ajá'a, llic quiyim se qaỹollapeguem ca 'óna quiyim ỹoiquentac cá'maq ỹo'uet, qam quiyim ca qom mesqai ỹaxane'tegue quiyim chi ncoñiralta' quecá'maq ỹo'uet.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ỹaatqajam llic dá'maq qohinac: Quiyim na na'ic qaỹo'uet quiyim taỹa'ña añi qaracom, chaqai añi qaracom qaỹo'uet qaiyi taỹapi'ña na na'ic. Qam ñi qota'a ỹomate' ma'le ñaua dos. Qam dá'maq sqai llic quiyim na noshicmaxa tau'a nqohin ca dequenaxac. Chaqaidaata quiyim lalamaxat nqohin so qara'gaxala', qaiyi ma' novi' so qara'gaxala', ca nca'laxatec na qaroshicmaxa.

14Ca' ñi qota'a ma' nca'leuec nqai'en so qara'gaxala' na' qaỹalauat, ñi'maxare qai'neeta nca'laxaterec qomi' ma'le, ỹahote'e da chi lquesaxanaxa.

15¿Sqa 'yiiñio'da, quiyim ca loshicmaxa quiñi 'óna na'deetau'a ca loshicmaxa so Cristo? Ca ¿peeta'a seshit ñaqateu'a na ỹoshicmaxa na'deetau'a so Cristo, ime, ca' na'deu'a nqaishin ca loshicmaxa aca nedequenaxai? ¡'E', sqaica ma' shi'ntegue queto' dá!

16¿Loqo'm sqa 'yiiñii quiyim quena' ca ỹale o'ñiguit aca 'aalo nedequenaxai, ca' quecaua dos 'neesari' ca 'oonoqui' noshicmaxa? Ma' naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a 'nerac: “Caua dos ỹovirera'a quiyim 'eco' 'oonoqui'.”

17Ca' vichiguiño' queca qom no'm na'deetau'a so qara'gaxala', ca 'neesari' ca 'oonoqui', ma' ncoñiresagui so Espíritu Santo.

18Ca vichiguiño' 'iichiỹapeguem da dequenaxac. Canchaqaica liỹa quená'maq nasauaxaset quiyim ỹo'uet ca qom, qam se ishit pa'aauo quena loshicmaxa. Qam ca queetalec da nedequenaxac, ca ca'maxare chi ỹasauaxat ca chi lalamaxat loshicmaxa.

19¿Sqa 'yiiñio' qamiri quiyim na roshicmaxahi mashic lauo' so Espíritu Santo, só'maq ỹaanema qamiri ñi qota'a, chaqai so'maxare mashic neetauguilo qamiri? Ca' qamiri se ralamaxarichii dá'maq no'ueenataxaguii,

20ma' ñi qota'a lishiujnaxanqate' qamiri, qam chalego lecaic ca nishiuetenaxaguii. Ca' no'uen quiyim machii'ot quiyim pacqajñiỹauec ñi qota'a quena roshicmaxahi chaqai queda no'ueenataxaguii, ma' naua'que lalamaxarete' ñi qota'a.

1 Corintios 7

Da naqataxac taỹaugui da no'naxac

1Ca' nagui sa'ue na lopilaxaset da renataxanaxaguii na' secoñiguit aca lere renataxanaxalachii. Ca' ỹim nagui shinac lo'yaxanec queca ỹale no'm mesqai 'on.

2Qam mashic ỹapaguelec da dequenaxac, ca quecá'maq ỹale 'maxaraic ỹa'ue aca lalamaxarete loua, chaqai aca 'aalo ỹo'uet ca lalamaxaret loua.

3Qam cá'maq mashic 'on no'uen quiyim ỹaatqajam ra'ijlec ca louaỹaxac, chaqai qai'neeta aca 'aalo ra'ijlec ca loua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Chaqai aca 'aalo mashic 'on, ca tot lalamaxat na chi loshicmaxa, ta'ta'a cá'maq loua cá'maq lalamaxaret. Ca 'nejem ca ỹale qai'neeta tot lalamaxat ca chi loshicmaxa, ta'ta'a acá'maq loua cá'maq lalamaxaret.

5Se ỹa'maxañi quiyim 'ue ca se nasen caqamiri, ta'to'o' no'm na'yiiñiỹata' quiyim vii ca raloqojñigui quiyim sqa qamiri napa' quiyim viitaque ralamaxaijlec ca nqouagaxainaxaguii. Qam ma' ime, ca lotqai qamiri napa'. Ma' no'm 'ue ca se nasen, ca sqoue ca se nalo'guit ca 'neeta, ca' so na'ỹaapec 'ue ca lligo quiyim ỹa'ue ca nasauaxaset.

6Dá'ogue dá'maq sa'xatetac caqamiri, da'maxare 'eco' chaqai ỹilnataxanaxac, da'maxare mesqai ỹaatqajam nelaataxanaxac.

7Ca' ỹim quiyim chaqaỹim, ca' sahotaque quet quiyim qamiá'ogue 'ñiita'ogue maỹim. Qam ñi qota'a ỹoreta'oguit na ỹaanem quiñi 'óna queca 'óna 'neetayi ca leloxoỹaxac chaqai ca liỹa lotqai ỹoqa'a ca leloxoỹaxac ca neme.

8Qam ná'maq saqa'laca aca loua chaqai ana pa'ỹe, shinapega 'maxaraic quiyim sqo 'on 'neetari' maỹim.

9Qam no'm tot nalo'guit ca 'neeta, ca' liyi 'on, ma' paguec la'maxa quiyim 'on, ca sqai queetapegueu'a ca le'xoric queda lpa'ỹaaxa.

10Qam quená'maq mashic shi'gue 'on, saqata quiyim aca 'aalo se ỹalat ca loua. Dajo ỹaqataxac mesqai ỹalamaxaret, da'maxare ỹaatqajam lelaataxanaxac so qara'gaxala'.

11Qam no'm aca 'aalo ỹalat ca loua, ca no'm se ishit pilliguit ca'maxare, ca' aca 'aalo se ishit quiyim liỹa 'on. Ca' qai'neeta cá'maq ỹale se ishit ỹalat aca loua.

12Ca' quena liỹaripi shinapega, qam chaqaỹim shinac, ma' dajo sqai 'naac so qara'gaxala': No'm 'ue ca qarqaỹa 'ue aca loua saqa' icoñiguit da na'qaatec, qam aca'maxare ỹa'maxarenta quiyim reloqota'guit ca'maxare, ca cá'maq ỹale se ishit ỹalat aca loua.

13Chaqai no'm 'ue aca 'aalo, loua ca ỹale saqa' icoñiguit da na'qaatec, qam no'm ỹa'maxarenta quiyim reloqota'guit aca'maxare, ca acá'maq 'aalo se ishit ỹalat ca loua.

14Ma' no'm cá'maq ỹale saqa' icoñiguit da na'qaatec, qam qaỹa'maxarenta quiñi qota'a, ma' mashic ncoñira'guit aca loua mashic icoñiguit da na'qaatec. Chaqai aca 'aalo no'm saqa' icoñiguit da na'qaatec, qam qaỹa'maxarenta quiñi qota'a, ma' mashic ncoñira'guit ca loua mashic icoñiguit da na'qaatec. Qam no'm mesqaida, ca caua qachaalaxahi 'nejme' quet ca llaalqa ca saqa' icoñiguit da na'qaatec. Qalaxam nagui chaqaida dá'maq quiyim qaỹa'maxarente' quiñi qota'a.

15Qam ca ỹale loqo'm aca 'aalo saqa' icoñiguit da na'qaatec, no'm ipacalec quiyim ỹahotaque ralataxan, hua'yi, ỹo'uet. Ca' quedajo, no'm 'neeta ca qarqaỹa ỹale

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

loqo'm aca 'aalo, ca 'eco' nosoochiguiñi. Ma' ñi qota'a roỹaxanalo qomi', ỹahotaque quiyim qara'maqachiguiñi, sqaicanqaida.

16Ma' qami' 'aalo, ¿sqa 'yiiñi'o' quiyim chicqochigui qami' quiyim sqoue nca'laxachirec ca roua'e'? Loqo'm qami' ỹale, ¿sqa 'yiiñi'o' quiyim chicqochigui qami' quiyim sqoue nca'laxachirec aca roua'e'?

17Quecanchaqai 'neeta, qam queca 'óna quejlec da leloxoỹaxac cá'maq qoỹaanem quiñi qara'gaxala', chaqai dá'maq 'neetari' na' qaroỹaxana quiñi qota'a. Ca' dajo ỹaqataxac quená'ogue na no'ueenaxanaxaquiripi.

18No'm 'ue ca roỹaxana ñi qota'a quená'maq mashic 'ue na netanec quena loshicmaxa, ca' chaqaida 'neetari'. Chaqai no'm roỹaxana ca saqa'leca ca netanec na loshicmaxa, ca no'uen quiyim chaqaida 'neetari', se ỹa'ue ca netanec na loshicmaxa.

19Qaicanqai 'negue quiyim 'ue ca netanaxaset na noshicmaxa, loqo'm qaica, qam quedá'maq 'xoic nepagaxallic quiyim qana'xaỹaxane'talo naua lelaataxanaxaco ñi qota'a.

20Ca qom no'uen quiyim chaqaidaata dá'maq 'neetari' na' qaroỹaxana quiñi qota'a.

21No'm qami' na'ac na' qaroỹaxañiraxaua', qaica huapigui qavilli'. Qam no'm shichi' quiyim qaỹosootec qami', no'uen quiyim nquipichirec.

22Ma' cá'maq na'aco' na' qaroỹaxana quiyim huelec so qara'gaxala', ca' nagui ca ỹale qaỹosootec quiyim queetalec so'maxare. Ca chaqai 'nejem cá'maq se na'ac na' qaroỹaxana, ca nagui lotqai na'ac queso Cristo.

23Ñi qota'a ỹaatqajam chalego lecaic aca lishiuetenaxanqate na' ishiuetene' qamiri. Vichiguiño' sqai 'xañiigue quiyim 'neeta'gue qamiri la'ac ca chaqai qom.

24Ca' chaqaida, ỹaqaỹarolqa, quiyim qaidaata quiitalec dá'maq 'ñiitari' na' qaroỹaxañiỹaxaua' quiñi qota'olec.

25Qam quená'maq saqa' 'on, sqaica ca hueetaỹot ỹaatqajam lelaataxanaxac so qara'gaxala'. Qam sa'xat dá'maq hueetapigui iuel, ma' shintari' ca mashic qaipi'ỹa'a chicqochigui da le'xorenataxanaxa so qara'gaxala'.

26Aỹim dá'maq ỹa'deenataxanaxac 'neetasa': 'Maxaraic quiyim ca ỹale chaqaidaata dá'maq 'neetari', ma' 'xoic nanchaqaina quenaua na'xata' seuqatauguilo.

27No'm mashic 'ue aca roua'e', ca liyi sqa lachi', chaqai no'm saqa'laca aca roua'e', 'maxaraic quiyim liyi sqai daañiraque.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Qam no'm o'ñi', qaica ca rasauaxashichi'. Chaqai qai'neeta aca nequetegaxai no'm 'on, qaica ca lasauaxaset. Qam ca mashic 'on, ca 'xoic ma'le nanchaqaina ỹovira'a da nachaalataxac, ca' 'eda dá'maq sahotaque quiyim se ỹovira'a.

29Qamiri ỹaqaỹarolqa, dá'maq sahotaque sa'xat 'neetasa': Ma' mashic tot qoỹoxorec naua na'xata' seuqatauguilo, ca' nagui taachi'ñi quená'maq mashic 'ue aca loua, 'neetari' quet quiyim 'ec qaca aca loua,

30chaqai quená'maq 'ue ca lasauaxanec, 'neetari' quet quiyim se rachicota, chaqai quená'maq 'ue ca lemaqachic, 'neetari' quet quiyim mese netoontac, chaqai ná'maq reshiujnaxantaque na louenqaipi, 'neetari' quiyim 'ec se lalamaxat na lishiujnaxanaxat,

31chaqai quená'maq ro'ueenataxantapega ná'maq huelec na 'laua, 'neetari' quet quiyim 'ec se ro'ueenataxana na'maxare. Ma' ná'maq re'qoochigui huelecna, tai'a quiyim qaỹaloq imeho.

32Ma' dá'maq sahotaque caqamiri quiyim ỹaatqajam nosohichiguiñi, qaica ca huapigui qavillii. Ma' no'm ca ỹale saqa'laca loua, ỹaatqajam quejlec so qara'gaxala', ma' ỹahotaque qaỹa'maxarenta.

33Qam cá'maq mashic 'on, ca imelec na no'ueenatqaipi huelecna, ma' ỹahotaque ỹa'maqachigui lauel aca loua.

34Chaqai qai'neeta aca 'aalo mashic 'ue ca loua mesqai 'nejem aca qaica ca loua. Ma' cá'maq qaica ca loua ỹaatqajam ỹalamqajlec quelec so qara'gaxala', ma' ỹahotaque nomatalta' ỹaanot ñi qota'a da no'ueenataxac. Qam acá'maq mashic 'on ỹaatqajam imelec na no'ueenatqaipi huelecna, ma' ỹahotaque ỹa'maqachigui lauel ca loua.

35Ma' dajo ỹa'qaatec chi ra'maxahi ma'le, da'maxare mesqai squepaxate' qamiri. Ta'ta'a sahotaque quiyim ỹaatqajam 'chichiguiñi 'maxaraic cá'maq 'ñiitari' quiyim quiitalec so qara'gaxala'.

36Qam no'm 'ue ca ỹa'deena'a quiyim 'maxaraic ỹo'naxan ca llaale, ma' shim napacalec ca laloqo' quiyim 'on, ca ca'maxare retan quiyim ỹouen ca loua aca'maxare, 'maxaraic quiyim ỹo'uet cá'maq ỹahotaque. Se qaỹollapeguem ca lo'naxac, ma' da'maxare se nasauaxaset.

37Qam no'm 'ue ca liỹa ỹale no'm qaica quet cá'maq 'neeta quiyim ipacalec ỹo'naxan aca llaale, chaqaidaata quiyim nanoiquentac quecá'maq shim 'ne'tegue ca la'deenataxanaxac quiyim se ỹo'naxan aca llaale, ca' ỹa'maqachiguiñi se ỹo'naxan.

38Vichiguiño' cá'maq ỹo'naxan aca llaale ỹa'maqachiguiñi da 'ne'tegue, chaqai cá'maq se ỹo'naxan aca llaale paguec la'maxa da 'ne'tegue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

39Aca 'aalo mashic 'on se ishit qaỹosogoñi da lo'naxac no'm ñaq nca'leetauec ca loua. Qam no'm ileu ca loua, ca aca'maxare ỹaatqajam no'uene'tegue quiyim o'ñiguit cá'maq nqo'ta. Qam no'm mashic icoñiguit da na'qaatec 'nejem aca'maxare.

40Qam aca'maxare paguec la'maxa queta' tot liỹa 'on. 'Eda dá'maq ỹa'deenataxanaxac, chaqai seuelec quiyim aỹim qai'neeta hueetaỹot ca Espíritu chicqo'ot ñi qota'olec.

1 Corintios 8

Cá'maq na'ic mashic qanqouagaxainlec quiyim qoỹaanot ca nashiilec nqolac

1Ca' nagui sa'xatema qamiri ca leloxoỹaxac ca na'ic mashic qanqouagaxainlec quiyim qoỹaanot ca nashiilec nqolac. 'Nesa ma' llic quiyim qomá'ogue sa'deenqachigui dajo, qam da qara'deenaxanaxa tai'a nqai'ne' qomi' da nque'guenataxanaxac. Qaidaata da ne'xorenataxanaxa ỹo'uet da qarañaqtaxac.

2No'm 'ue ca pe'taxantaque quiyim 'ue ca ỹa'den, ca' saqa'leca ca ỹa'den quecá'maq 'neeta quet cá'maq ỹaatqajam la'deenaxanaxa.

3Qam cá'maq nqo'ta ñi qota'a, ca' ñi qota'a ỹa'deenta ca'maxare.

4Vichiguiño' quecá'maq na'ic quiyim mashic qanqouagaxainlec quiyim qoỹaanot ca nashiilec nqolac, llic ma' ca nqolac ỹaatqajam qaica ca 'negue quena 'laua, ma' 'oonoqui' ñi qota'olec, qaica ca liỹa.

5'Eno'm 'ue quena piguim chaqai quena 'laua quená'maq qohinac quiyim qota'allipi, ca quedá'maq 'neeta dajo, ca 'xoic na qota'allipi chaqai 'xoic na na'gaxalateripi.

6Qam qomi' sa'deenqata quiyim 'oonoqui' ñi qareta'a, leenaxat qota'olec. Ñi'maxare ỹo'uet ná'ogue nanchaqaina chaqai ỹa'vii qomi', ca' qomi' lalamaxarete'. Chaqai 'oonoqui' so qara'gaxala', leenaxat Jesucristo, só'maq ñi qota'a ỹachigoxochichigui ná'ogue ná'maq hueetalecna, chaqai vire'talo qomi'.

7Qalaxam sqai ná'ogue ỹa'den dajo. Ma' ñaqa 'ue na naỹa'gue quiyim nqouagaxaintacot na nashiilec nqolac, ca' ñaqai queetalec nagui quena' 'ue na ỹa'ic najo na'ic, 'ec 'nejem nqai'en ca mashic qoỹaanot ca nqolac. Ca quedá'maq la'deenataxanaxac quiyim saqa' ra'ñi, ca se no'ueenaxat.

8'Nesa ma' llic quiyim cá'maq na'ic se sachigoxotqagui quiyim qomi' ỹa'maxarente' ñi qota'a. Ma' cá'maq na'ic, no'm sa'guinaq, se ishit quiyim noquigaqchiguita qomi' quiyim no'uen ca qano'ueenataxac; loqo'm quiyim se sa'guinaq, qaiyiita se noquigaqchiguita qomi', ca se no'uen qano'ueenataxac.

9Qalaxam telqataxañiỹo' quedá'maq 'ñiitari', quiyim qamiri a'guii canchaqaica na'ic, 'neeto' lotqai chicqochigui ca lasauaxaset nqai'ñii cá'maq saqa' ra'ñi da lpi'ỹaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Saloqojnaxana qami' quiyim ỹaatqajam 'yiiñite' dajo, ca no'm nqa'xañiriñi qui'i' quecá'maq hua'ñi ñaqai qaimaqachintac ca nashiilec nqolac, ca no'm 'ue ca qarqaỹa iuaneta'a qami' quená'maq saqa' ra'ñi da lpi'ỹaxac, ca' nahi ỹa'ñaxachigui lauel qui'ỹapogo queca na'ic mashic qoỹaanot ca nqolac.

11Ca' chaqaica quiyim mashic 'ue ca ra'yiinqui' chicqochigui quiyim na'laañi nqai'ñi' ca rqaỹa'e' saqa' ra'ñi ca lpi'ỹaxac quená'maq mashic ileualec qai'neeta so Cristo.

12Ca no'm qamiri sauaxachii ca rqaỹahi saqa' ra'ñi ca lpi'ỹaxac, ca pa'aiuo 'ue ca rasauaxashichii queso Cristo.

13Vichiguiño' no'm aỹim chicqochigui quiyim ca ỹaqaỹa 'ue ca lasauaxaset sauaxat ca na'ic quiyim sa'ic, 'maxaraic quiyim tot sa'ic ca la'at, qaiyi qaica ca 'ue ca lasauaxaset.

1 Corintios 9

Dá'maq 'negue ca lelaatec so Jesús

1'Nesa ma' ỹim quecá'maq sham shi'ntegue qaica quepaxat aỹim, chaqai yalau'a da no'ueenataxac ca lelaatec so Jesús, ma' ỹim ñauane'e' so'maxare só'maq qara'gaxala'. Chaqai qamiri ná'maq 'em re'oq da ỹo'ueenataxanaxac quiyim so'ueenataxantacot so qara'gaxala'.

2Qam no'm 'ue na saqa' huelec quiyim aỹim lelaatec so Jesús, qam qamiri se ishit quiyim sqai viilec, ma' aỹim ná'maq 'em viilec so qara'gaxala'. Ca' chaqaida dá'maq re'oq nqai'en quiyim ỹaatqajam aỹim lelaatec so Jesús.

3Ca' 'eda da ỹa'qaatec quena' sopilaxachiguit ná'maq retaqatau'a aỹim, 'neetasa':

4Aỹim ỹaatqajam 'chichiguiñi quiyim sacoñiguit canchi qayqui'ỹaxanegue chaqai canchi qayi'taxañigui,

5chaqai qai'neeta quiyim ñauequeta'pegue' aca ỹoua mashic icoñiguit da na'qaatec, shintam da 'neesari' saua liỹa' lelaatqa so qara'gaxala' Jesús, chaqai saua lalamqate' lqaỹa', chaqai so Pedro.

6Loqo'm ¿'neetapigui qavillii quiyim so Bernabé chaqai aỹim quiyim qoqometa se seshitaq quiyim saxanaxañi da re'qoochigui qaro'ueenataxanaxac, ca qaralamqajlec sa'xataq da na'qaatec?

7¿Negue' ca ishit quiyim taho nouaataxanaq quiyim ishiuetentac ná'ogue na louenec? Chaqai ¿negue' ca ishit ỹanñi aca uva, ca' se ỹa'ic aca la? Chaqai ¿negue' ca ishit reloqota'a aca qagreta, qam se ni'chiguilo caua lo'i' lelamecse'?

8'Neeto' lotqai 'neetapigui qavillii quedá'maq shinac chi la'deenataxanaxac ca qom, ma' da naqataxaquipi chicqo'ot nqohin so Moisés qai'neeta 'naac dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ma' da naneretañi na'qaatec 'naac: “Se qainocqajando caua lemicse' ca no'ueenataxanaxaqui tooro quena' co'vigui nqohin na trigo quena' qanaqat ana la.” 'Nesa ma' ñi qota'a sqai 'naac dajo quiyim qainaata ỹa'deentapega na no'ueenataxanaxaqui tooro,

10qam da'maxare 'eco' chi naloqojnaxanaxaqui coqomi'. Ma' da'maxare qoỹiriñi qaỹahotaque chi qara'maxa; ma' cá'maq nasauec na 'laua chaqai ca naqat ana la ca trigo, ca ỹaatqajam 'ue ca naquitaxac quiyim 'ue ca ñigui da lo'ueenataxanaxac.

11Ma' quiyim qomi' sanqategueñi dá'maq se re'xogui caqamiri chicqo'ot so Espíritu Santo, ca' ¿peeta'a se leloxoỹaxaco' quiyim qomi' ñaqataq chaqai seconaxaguit ca re'qoochigui chicqauguilo qamiri?

12Ma' quiyim quená'maq liỹaripi 'neete'm qomi', ca' qamiri shivichiñii da lo'ueenataxanaxac, ca' ¿huose'queto' quiyim se ỹapacauec quiyim qarishivichiñii qomi'? Qam qomi' se seshitaq quiyim souenaq dajo quiyim qomi' 'ue ca shinqac. Chaqaidaata qomi' ña'ñaxataxaguit ná'ogue nanchaqaina, qaiyi qaica ca ỹanaxat dá'maq na'qaataxanaxac dá'maq na'qaataxac queso Cristo.

13Qamiri 'yiiñita quená'maq ỹo'ueetetac nanchaqaina huaugui aca no'ueenaxanaxaqui quiyi Jerusalén, na'maxare chicqaugui aca laseuete da lo'ueenataxanaxac. Dá'maq ỹaatqajam shinac 'neetasa': Quená'maq idaanteguelec aca ncopatoxonaxalate quena' qaỹavigaxat na nachitaxanataxanaxat huaca la'at, na'maxare ỹa'queetac na qaỹoỹoota'oga la'at.

14Ca' qaican ỹapaguec da laqataxac so qara'gaxala' quiyim quecá'maq ỹodootac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ca'maxare ishit que'eetapigui da la'qaataxanaxac.

15Qam aỹim se ỹauanapega souen da ñañinlataxac, chaqai sqai shiriñi quiyim sahotaque quiyim 'ue ca qanañan. Ma' ¡paguec la'maxa quiyim yileu, qaiyi qaica ca ishit naqat da ñitoonaxac hueetaỹot!

16Caỹim mesqai 'ec ñimaqajan quiyim sa'xatetac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ma' chaqai qaỹamaxailec quiyim so'uet. Ma' ¡'xoraicolec aỹim no'm se sa'xat da'maxare!

17Ca' vichiguiño' quiyim chaqaỹim chicqochigui da ỹa'deenataxanaxac quiyim so'uet da'maxare, ca' ma'le ishit 'ue ca ñishiue'. Qam quiyim yipacalec so'uet, qaiyiita ma' chi qaỹamaxailec quiñi qota'a quiyim so'uet da'maxare.

18Ca' chaqaida da ñishiue' dá'maq ñitoonaxac quiyim sa'xatetac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, se sahotaque aca ñishiuete. Dá'maq 'neeta quiyim mesqai shiqueteguelec da ñilaataxac quiyim sque'eetapigui da quiyim aỹim na'qaataxanqajnec.

19Ma' ỹim qaica quet cá'maq aỹim lelaatec, qalaxam chi so'uet quiyim ná'ogue lelaatec aỹim, ma' sahotaque quiyim 'xoic ca qom huelec so Cristo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

20Quena' salequetaugui na judío laseripi, ca' sadenaxat da llicyaxac na'maxare, qaiyi ishit ñauec. Ma' na'maxare queeta'pegue' so llicyaxac so naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca 'eco' shinta malam so'maxare, qam aÿim ÿaatqajam sqai shiqueta'pegue' na naqataxaquipi.

21Chaqai da liÿa ma' sahotaque quiyim ñauec ná'maq sqai queeta'pegue' da naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca' ÿim 'ec shinta malam na'maxare. Llic ma' ÿim shiqueta'pegue' da llicyaxac na laqataxaquipi ñi qota'a, ma' ÿim mashic shiqueta'pegue' na laqataxaquipi so Cristo.

22Chaqai quena' salequetaugui na saqa' ra'ñi da lpi'ÿaxac, lotqai sadenaxat quiyim 'eco' ra'lliitam da ipi'ÿaxac, ma' sahotaque quiyim ñauec qai'neeta na'maxare. Dá'maq 'neeta quiyim canchaqaica, qam sadenaxat, sha'apiguito' quecá'maq canchaqaica 'neeta, qam 'ue ca ÿigo quiyim 'ue ca nca'leuec.

23Ca' quená'ogue sadenaxat, ma' sahotaque quiyim ñouanau'a na chicqaugui dajo na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

24Qamiri mashic 'yiiñita quena' 'ue ca lliquinaq ná'ogue nalliquin, qam 'oonoqui' ca ÿacoñiguit ca laueguec. Ca' qamiri ÿaatqajam nalliquiñii, qaiyi coñiguit ma'le ca raviguiguii.

25Ná'ogue ná'maq na'maxatetegueñi quiyim tau'a ca comitaxac ÿaatqajam noyinguit ná'ogue ná'maq ÿa'den quiyim na'axat. Na'maxare 'ne'tegue dajo, ma' ÿahotaque quiyim rauegaxan, ca' nado'inñi nqohin aca qo'paq laue, qam aca'maxare sqaÿaloq rashivi. Qam qomi' sahoqotaque quiyim ñauegaq acá'maq sqaica ca lqodoc.

26Ma' caÿim queda ñalliquinaxac, mese ñalliquinte'era, chaqai quiyim ñouaxan, se souaxante'era.

27Chaqaidaata quiyim souaxan na chi ÿoshicmaxa, ma' sahotaque sashaxantac, qaiyi se ishit quiyim se qayalecqajno ma' ime quiyim sapaxaguin na liÿaripi.

1 Corintios 10

Da naqataxac quiyim se qanqouagaxainot ca nashiilec nqolac

1Ma' ÿim, qamiri ÿaqaÿarolqa, sahotaque ÿaatqajam 'yiiñita quiyim so 'auaxaic qareta'allipi sá'ogue ÿaatqajam hueeto'ot so naueguelec só'maq ÿashaxantac, chaqai sá'ogue paca'ta aso huaaxai, leenaxat Huaaxai Toc.

2Ca' chaqaida 'neeta quiyim sá'ogue qanachilaxan ma' na'deetau'a so Moisés queso naueguelec chaqai caso huaaxai.

3Chaqai qaican ÿapaguec sá'ogue ÿa'queetac so na'ic se re'xogui,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4chaqai sá'ogue ni'chigui so niquip se re'xogui. Ma' ne'teetapigui so huaxaỹaq chicqotapougui aso qa' se re'xogui queeta'pegue' so'maxare quecanchaqa taigue. Ca' sojo qa' chaqaiso so Cristo.

5Qam qaiyiita 'xoico' so se ỹa'maxagui lauel nqai'en ñi qota'a, vichiguiño' 'ue na ileu huaalec so 'laua qaica qom.

6Ca' dá'ogue dajo huaugui so qomyipi ma' qaỹahotaque quiyim 'ec qanapaxaguinataxac, qaiyi se qarqo'ta ca se no'uen, sqai 'nejem dá'maq 'ne'tegue so qomyipi.

7Vichiguiño' qamiri se ishit denaxachii da 'ne'tegue so qomyipi, ma' 'uo' quen na nqouagaxainot na nashiilec nqolac, ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'nerac: “So qomyipi nqa'xanñi. Ime, ca' ỹo'uet so lqui'ỹaxac chaqai ne'et. Ime, ca' nachajñi, ca' ỹo'uet ca lemaqachic.”

8Qai'neeta se salegaxaugui na nedequentac, sqai 'nejem da 'ne'teco' na'le so'maxare ma' 'uo' na nedequen, ca vichiguiño' ileuo' so veintitres mil qomyipi queso 'oonoqui' na'xa'a.

9Chaqai qai'neeta se se'guenqatac so qara'gaxala', 'nejem da 'ne'teco' so 'auaxaic qomyipi quiyim 'uo' na i'guen so'maxare, ca' vichiguiño' 'uo' na ileu quena' qaỹa'ac quena nanaic.

10Chaqai se na'quiaaxat ñi qota'a, 'nejem da 'ne'tegue so'maxare quiyim 'uo' quen na queeteguelec ñi'maxare, ca' qanalauajñi queso lelaatec nalauataxanqajnec.

11Ca' dá'ogue dajo huaugui nqohin so 'auaxaic qareta'allipi, ca' qoỹiriñi ma' qaỹauaaque naloqojnaxanaxat quiyim qaraqatalo qomi' quenaua pa'aaterec na'xata'.

12Ca' vichiguiño' quiyim 'ue ca 'neetapega ra'ñichiguiñi, ca' no'uen quiyim netelañi, qaiyi sqai huaañi.

13Da ne'guenaxaguii novitalo qamiri, da'maxare ỹaatqajam 'nejem da ne'guenaxac ná'ogue na liỹaripi. Qam qamiri lama'xa pi'iỹa'a ñi qota'a ma' ñi'maxare se ỹasene'tema qamiri quiyim paguec ca ne'guenaxaguii quecá'maq tot ralohiguit. Chaqaidaata quiyim novi' ca ne'guenaxaguii, ca ñi'maxare ỹa'ue ca la'maqa' quiyim qarayichii, qaiyi ralohita'piguit.

14Vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', 'maxaraic 'iichiỹapeguem nagui quiyim nqouagaxaiñitacot ca nashiilec nqolac.

15Dajo itaxaỹaxac caqamiri shiñitaxaric quiyim qamiri 'deenaxanqachaqaiquipi, chaqai qamiri shichii quiyim nimichiguit da shinac.

16Ana qane'taxaqui quena' qaỹoỹoote'oga quiyim ñqouagaxainaxalec, ime, ca' saanqot da qana'aachic ñi qota'a, ana'maxare ỹovira'a quiyim 'eco' qomi'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

salecqau'alo saua leuo' so Cristo. Ca' qaican ỹapaguec na pan quena' sasectaxataxagui ỹovira'a quiyim salecqau'a ca loshicmaxa so Cristo.

17Ca 'eno'm qomi' 'xoic, qam qomá'ogue sa'guinaq ñouanqachigui so 'oonoqui' pan, ca vichiguiño' 'ec qomi' 'oonoqui' noshicmaxa.

18Ñaqa 'ajñii na llaalqaipi so Israel quená'maq ỹa'queetac na nachitaxanataxanaxat huaca la'at quená'maq qoỹaano, ca na'maxare qai'neeta ỹalecau'a so nachitaxanataxanaxat.

19Sqai shinac quiyim ca nqolac 'ue ca 'negue chaqai ca nachitaxanataxanaxat la'at sqai paguec 'ue ca 'negue queca liỹa la'at.

20Dá'maq 'neeta dá'maq shinac quiyim quená'maq saqa' iuanapega ñi qota'a, quena' ỹovita quiyim ỹa'ue ca lachitaxanataxanaxat, ỹaanot na lelaatqaipi so na'ỹaapec, ca sqa taỹot ñi qota'a. Ca' se sa'maxaren quiyim qamiri lliguiỹau'a ca 'neeta na lelaatqaipi so na'ỹaapec.

21Ca' se ỹa'maxañi quiyim ni'chiigui aca 'taxaqui tai'a quena' qoyiuelec so qara'gaxala', ca ime lotqai ni'chiigui aca 'taxaqui tai'a quena' qoyiuelec na lelaatqaipi so na'ỹaapec. Chaqai se ỹa'maxañi a'guii ca na'ic tai'a quena' qaỹo'leente so qara'gaxala', ime lotqai a'guii ca na'ic mashic qoỹaanot na lelaatqaipi so na'ỹaapec.

22¿Loqo'm sahoqotaque qomi' quiyim co'ualaxan so qara'gaxala'? ¿Pagueco' qarquesaxanaxa queso'maxare?

Da ne'xorenataxanaxa chaqaida ỹo'uet quiyim qaicanqaida queda qano'ueenataxac

23'Nesa quiyim llic da 'neeta da na'qaatec, 'neetasa': “Se qaỹollapeguem queca qom quiyim ỹoiquentac quecá'maq shim 'ne'tegue ca ỹo'uet”, qam mesqai ná'ogue na leloxoỹaxaquipi no'ueenaxat ca qom. Ajá'a, qaica qaỹollapeguem quiyim ỹoiquentac quecá'maq shim ỹo'uet ca qom, qam sqai ná'ogue rotaanaxanegue da no'uen ñaqtaxac.

24Daañiỹaque quiyim ỹa'maxañi ca liỹa, mesqai daañiỹaque ca chi ra'maxahi.

25Qamiri a'guii ná'ogue na la'at nemeenec queca la'at lahi'. Sqai nataxañitac queca chicqa'gue, qaiyi qaica ma' se ỹa'maxañi quet ca ra'deenataxanaxaguii.

26Ma' na 'laua chaqai ná'ogue na hueetalec ỹaatqajam lalamaxat ñi qara'gaxala'.

27Chaqai no'm 'ue ca saqa' icoñiguit da na'qaatec roỹaxanalo qamiri quiyim rqui'ỹaxauahi, ca' qamii a'guii cá'ogue cá'maq qoỹaanem qamii. Sqai nataxañigue negue' ca chicqa'gue, qaiyi qaica ca se ỹa'maxañi ra'deenataxanaxaguii.

28Qam no'm 'ue ca 'naac caqamiri: “Najo la'at, na'maxare nachitaxanataxanaxat shi'gue qoỹaanot ca nqolac”, ca' sqa 'guii, qaiyi se que'maqachichii cá'maq ra'qaataxanema qamiri, chaqai qaiyi se ỹa'maxañi ca na'deenataxanaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Quedá'maq sa'xatetac taÿaugui cá'maq la'deenataxanaxac ca liÿa, mesqai taÿaugui qami'. Qam 'uo' ma'le ca renataxangue: “¿Chi'neco' ma' 'ue quet ca hueetapigui quet iuel nqai'en ca la'deenataxanaxac ca liÿa quiyim 'ue ca sa'queetac?

30Ma' quiyim aÿim saanot ca ña'aachic ñi qota'a quecá'maq sa'queetac, ca' ¿chi'neco' quiyim aÿim qoyiqueteguelec quecá'maq sa'queetac?”

31Hua', no'm qui'ii, loqo'm ni'chii, loqo'm canchaqaica liÿa 'viichii, 'viichii ná'ogue, qam maqajñitac ñi qota'a.

32Mesqai viitaque quiyim 'ue ca huaañi nqai'ñii quena judío laseripi, loqo'm ca sqai judío le'ec, loqo'm quena mashic icoñiguit da la'qaatec ñi qota'a.

33Ÿim ma' quiyim chaqaÿim sahotaque quiyim ná'ogue ÿa'maxarenta quecá'maq so'uet, ma' se semitetaque ca chi ÿa'maxa, ta'ta'a ca la'maxa ca liÿa, sha'apiguito' quiyim 'ue ca nca'leuec.

1 Corintios 11

1Ca' qamiri yadenaxachii, quiitalec ma'le aÿim, ma' aÿim shiqueta'pegue' so Cristo.

Da 'neeta da leloxoÿaxac na 'aallipi mashic ro'ueenaxantac

2Ñitoonta'guelo qamiri ÿaqaÿarolqa quena' 'lliinchitaque aÿim chaqai sqai 'xañiñi quiitalec da ÿapaxaguinataxanaxac saanema qamiri.

3Ma' sahotaque 'yiiñita quiyim so Cristo chaqaiso so lqahic na ÿale, chaqai ca ÿale chaqaica ca lqahic aca loua, ca' ñi qota'a chaqaiñi ñi lqahic so Cristo.

4Ca no'm ca ÿale ÿapolec na lqahic quena' nqouagaxain queca no'ueenaxanqa', loqo'm ÿa'xatetac da la'qaatec ñi qota'a, ca ÿahotaque na layiloxo ca lqahic.

5Qam aca 'aalo no'm se ÿapolec na lqahic quena' nqouagaxain loqo'm quena' ÿa'xatetac da la'qaatec ñi qota'a, chi ÿahotaque na layiloxo cá'maq lqahic, 'nejem quiyim ÿaatqajam nepetqueta na lqahic laue.

6Aca 'aalo no'm se ÿapolec na lqahic, ca 'maxaraic quiyim ná'ogue nepetec na laue. Qam aca'maxare no'm nepetec na laue, loqo'm ÿoselaqtejlec na lqahic, ca qanpocoxolec, ca 'maxaraic quiyim ÿapolec na lqahic.

7Ca ÿale se ishit ÿapolec na lqahic, ma' da no'ueenataxac ÿaatqajam chaqaida da no'ueenataxac ñi qota'a, chaqai ÿantañi da lauaq na loyac ñi'maxare. Qam aca 'aalo ÿantañi da lauaq na loyac ca ÿale.

8Ma' ñi qota'a co'na' ÿo'uet so ÿale, se ÿachigoxotaugui aso 'aalo; qaidaata quiyim co'na' ÿo'uet aso 'aalo, ÿachigoxotaugui so ÿale.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ma' aso 'aalo qaỹo'uet, ma' qaỹauaaque lotaua nqohin so ỹale. Mesqaida quiyim qaỹo'uet so ỹale, quiyim qaỹauaaque lotaua aso 'aalo.

10Ca' chaqaida dá'maq aca 'aalo ỹouen quiyim ỹo'uet ca lapooque' na lqahic, chi netanec aca'maxare quiyim hueeto'ot da lelaataxanaxac ca loua, chaqai sauaxat na chicqashiguim qota'a lelaatqaipi.

11Qam nagui ma' qomi' mashic seuaqlec so Cristo, ca' sqaica ca ỹale se ỹouen aca 'aalo, chaqai sqaca aca 'aalo se ỹouen ca ỹale.

12Ma' no'm llic quiyim na' qaỹo'uet aso 'aalo qaỹachigoxotaugui so ỹale, ca' qai'neeta llic quiyim na' ne'qaañi so ỹale chicqaugui aso 'aalo, qam ná'ogue chicqo'ot ñi qota'a.

13Ñaqai retañii qamiri quiyim tegue' chaqai 'maxaraic quiyim aca 'aalo nqouagaxaintacot ñi qota'a, qam se ỹapolec na lqahic.

14Ma' quedá'maq no'ueenataxac na re'qoochigui ỹale 'neetasa': Ỹo'uet ca npocoxo ca ỹale quiyim ladogaxat ca laue,

15qam aca 'aalo ỹaatqajam ta'chiguit quiyim ladogaxat ca laue. Ma' na laue ladocaic chi qoỹaanem, qaiyi chi lapooque' na lqahic.

16Qam no'm 'ue ca shim retaxaỹa'guit dajo, ca 'maxaraic quiyim ỹa'deenta quiyim coqomi' chaqai quená'maq mashic huelec ñi qota'a qaica ca liỹa no'ueenataxac.

Da se no'uen 'neeta da nqui'ỹaxac quena' qaỹo'leenta'a so qara'gaxala'

17Qam dá'maq sahotaque shiriñi caqamiri nagui selatalo 'neetasa' quiyim se sa'maxaren caqamiri, ma' quena' lapoiỹata' chaqaida da na'axate' qamiri, se no'ueenaxate' qamiri.

18Ca' dá'maq 'neeta da 'auaxaic ỹa'qaatec 'neetasa': Sa'qaateguelec dá'maq 'ñiitari'o' quena' ỹovita quiyim lapoiỹata' 'ueenaxañii, qam se neuojñiỹata' qamiri. Ca' seuelec quiyim 'eco' lliqueta dajo.

19Qam ¡quedajo sqaica roqollictaxan, ma' ỹouen quiyim neuagaxachiỹac ỹoreta'oguit na quiilec qom, qaiyi re'oq cá'maq ỹaatqajam huelec da na'qaatec!

20Dá'maq chicqochigui quiyim neuagaxachiỹac ma' quena' ỹovita quiyim 'viichii ca nqui'ỹaxac quena' qaỹo'leente so qara'gaxala', ca' dajo rqui'ỹaxaguii mesqaida dá'maq qaỹo'viijñi queso qara'gaxala'.

21Ma' quena' ỹovita yi laloqo' quiyim qui'ii, 'ue na 'au que'e icona cá'maq chaqa loq. Qam 'ue na liỹa ñaq qopat, chaqai vire'ta 'ue na quiñiuguet.

22¿Qaico' ca ra'aari quiyim se rqui'ỹaaqari chaqai ne'taqari? Ca' quedajo, ca' qaica ca viỹaque ná'maq mashic huelec ñi qota'a chaqai viitaque layiloxo ná'maq sqaica nqaiyi. Ca ¿nega'ỹo' ca shinac caqamiri? ¿Semaqachine' qamiri? ¡Quedajo 'e'!

Dá'maq ỹaatqajam nqui'ỹaxac quena' qaỹo'leente so qara'gaxala'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

(Mateo 26.26-29; Marcos 14.22-25; Lucas 22.14-20)

23Ma' caỹim ỹaatqajam sachigoxoto'ot so qara'gaxala' dajo napaxaguinataxanaxac saanema qamiri, quiyim chaqaica cá'maq pe co'na' qoỹaano so qara'gaxala' Jesús, ca' ỹacona so pan.

24Ca' ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'a, ca' ỹasectaqchigui so pan. Ime, ca 'naaco': “A'guii najo, ma' najo chaqaina na ỹoshicmaxa tai'a quiyim qaỹasectaqchigui, qaiyi rca'lliuec qamiri. 'Viichio' ma'le dajo, qaiyi sqa 'laxachihe aỹim.”

25Ca' qai'neeta na' ime so nqui'ỹaxac, ca ỹacona aso 'taxaqui, ca 'naaco': “Najo 'taxaqui chaqana ná'maq tai'a dá'maq dalaxaic 'maqataxac qai'taxajñi quenaua iuo'. Ca ma' ỹovita quiyim ni'chiigui, ca lotqai o'lliinchii'te aỹim.”

26Ca' vichiguiño' quiyim ỹovita a'guii na pan chaqai ni'chiigui ana 'taxaqui, lotqai 'xachitac da lelauaxa so qara'gaxala' Jesús, chi ỹovireta'a cá'maq na'xa'a quiyim rapil.

Da leloxoỹaxac da nqui'ỹaxac quiyim qaỹo'leente so qara'gaxala'

27Ca' vichiguiño' quecá'maq canchaqaica ỹa'ic na pan, loqo'm ni'chigui ana 'taxaqui quecá'maq vigui quena' qaỹo'leente so qara'gaxala', quiyim 'eco' qaica ca 'negue nqai'en quiñi qota'a, ca' 'ue ca lasauaxaset ca'maxare queso loshicmaxa chaqai quesaua leuo' so qara'gaxala'.

28Ca vichiguiño' queca qom ỹaatqajam netanalta' quedá'maq 'neetari'. Ime, ca' qaigueme ỹa'ic na pan chaqai ni'chigui aso 'taxaqui.

29Ma' no'm que'e loqo'm ne'et, qam sqai huapigui lauel quiyim ỹa'queetac ca loshicmaxa so qara'gaxala', ca' da lqui'ỹaxac chaqai da ne'taxac chicqaugui ca nouaxanaxaset.

30Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim caqamiri 'xoic na ralolaxaic chaqai na sqaica ca la'ñaxac, chaqai 'ue na mashic sou.

31Qam queta' sa'deenqata quiyim qomi' ñitanqalta', ca' ñi qara'gaxala' sqai 'ne'teguelo qomi' quiyim qarouaxan.

32Qam ñí'maq qara'gaxala' quena' idaana'alo qomi' quiyim 'ue ca qarasauaxaset, ca ỹouaxane' qomi', ma' ỹahotaque quiyim se salecqau'a ca nouaxanaxaset ná'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec.

33Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', ma' ỹovita quiyim lapoiỹata' quiyim qui'ii, ca nauaañi'a quiyim qamiá'ogue, ca' qui'ii.

34Qam no'm 'ue ca qopat, ca' que'e quecá'maq chi la'a', qaiyi se qaỹouaxan quiñi qota'a sauaxat dá'maq 'neetari' quena' lapoiỹata'. Ca' quená'maq liỹa, qam sa'maxajño' aỹim ma' sovitalo qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Corintios 12

Na ỹoreta'oguit lo'ueenataxanaxac so Espíritu Santo ỹaanem ca qom

1Qamiri ỹaqaỹa', ỹim sahotaque quiyim 'yiiñita da leloxoỹaxac na ỹoreta'oguit lo'ueenataxanaxac so Espíritu Santo ỹaanem queca 'óna.

2Qamiri, 'yiiñita na' saqa' coñiguit da na'qaatec, ca' qamiri o'miitac, ca' oquiita'pegue' quen na nashiilec nqolac sqaicaua caua la'qaatqa.

3Vichiguiño' nagui sahotaque quiyim 'yiiñita queca 'óna retaqa nqohin queda lquesaxanaxa so ne'Espíritu ñi qota'a, ca'maxare se ishit quiyim 'naac: “¡Qaỹalauat so Jesús!” Chaqai qaica ca ishit 'naac: “¡Chaqaiso so Jesús ỹa'gaxala'!” quiyim sqaiso so Espíritu Santo retaqa nqai'en ca'maxare.

4'Ue na ỹoreta'oguit no'ueenataxanaxac quiyim queca 'óna qom ishit icoñiguit, qam chaqaisoota só'maq Espíritu so chicqo'ot.

5Chaqai ỹoreta'oguit na leloxoỹaxac quiyim qaro'ueenataxanot so qara'gaxala', qam 'oonoqui' só'maq so'ueenataxanqatacot.

6Chaqai sqai dá'ogue da leloxoỹaxac da lo'ueenataxanaxac na qomyipi, qam chaqaiñiita ñí'maq qota'a ñí'maq ỹo'uet quena' ỹo'ueenataxanaxan na'maxare.

7Ca' ñi qota'a ỹaanem quiñi 'óna quiyim ichoxot nqai'en so Espíritu Santo cá'maq ỹahotaque lotaanaxanaxat quená'ogue na qomyipi.

8Ca ñi'maxare 'ue na ỹaanem da la'deenaxanaxa quiyim retaqa, chicqochigui nqai'en so Espíritu, chaqai 'ue na ỹaanem quiyim 'xoic da la'deenaxanaxa, chicqochigui nqai'en so Espíritu.

9'Ue na ỹaanem da lpi'ỹaxac chicqochigui nqai'en so Espíritu. Chaqai 'ue na ỹaanem quiyim ishit nataren nqai'en na ralolaxaic.

10Chaqai 'ue na ỹaanem quiyim ỹo'uet na nquesaxanaxa se qaiuanapega, chaqai 'ue na ỹaanem quiyim ỹa'xat da la'qaatec ñi qota'a, chaqai 'ue na ỹaanem da la'deenaxanaxa quiyim retan na se re'xogui quena 'maatqaic, loqo'm chaqaiso so Espíritu Santo. Chaqai 'ue na ỹaanem quiyim ỹa'xate' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo, lotqai 'ue na ỹaanem quiyim ỹa'den da leloxoỹaxac naua na'qaatqa.

11Qam chaqaiso so Espíritu chicqo'ot ná'ogue najo, ca' chaqaiso só'maq imeenec ná'maq ỹoreta'oguit lo'ueenataxanaxac queca qom, quecá'maq shim 'neeta'gue.

Qomá'ogue ña'daqatau'a so 'oonoqui' noshicmaxa

12Ma' so Cristo 'nejem ca 'oonoqui' noshicmaxa, qam 'xoic na louenqaipi. Ca 'eno'm 'xoic, qam inoqueta'ta' queso 'oonoqui' noshicmaxa.

13Ma' qomi' 'eno'm qomi' judío lase', loqo'm sqai judío lase', loqo'm qomi' nelaatqa, loqo'm sqo qomi' nelaatqa, qam na' qanachilaxane' qomi', ca 'eco'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qarenocau'a so 'oonoqui' noshicmaxa chicqochigui so Espíritu. Chaqai qomá'ogue 'ec qane'taxanguilo só'maq 'oonoqui' Espíritu Santo.

14Ca 'oonoqui' noshicmaxa mesqai queca 'oonoqui' louenec, ca' nalogoñi, ma' 'xoic na louenqaipi.

15Chaqai no'm da nipia' 'naac: “Mesqai aỹim nqai'laxat, vichiguiño' sqa saỹapegueu'a na noshicmaxa”, qam qaiyiita na'deetau'a na noshicmaxa.

16Loqo'm aca nque'la 'naac: “Mesqai aỹim qote, vichiguiño' sqai saỹapegueu'a na noshicmaxa”, qam qaiyiita taỹapegueu'a na noshicmaxa.

17Ma' quetqai ná'ogue na noshicmaxa qote, ¿negue' ca neeta'gue quet aca nque'la? Chaqai quetqai ná'ogue na noshicmaxa nque'la, ¿hua'gue quet ca na'gue ca nimic?

18Qam ñi qota'a ñí'maq chicqochigui quiyim naloqojonchiguiñi quiyim ỹa'ue na loma' na louenqaipi na noshicmaxa.

19Ma' quetqai ná'ogue na noshicmaxa 'oonoqui' ca no'ueetaxat, ca ¿negue' queto' ca 'neeta ca noshicmaxa?

20Qam quedá'maq 'neeta quiyim 'xoic na nouenqaipi, qam 'oonoqui' ná'maq na'deetau'a noshicmaxa.

21Ma' aca qote se ishit 'naapega ca nqai'laxat: “Se soviñi'”, chaqai ca nqahic se ishit 'naapegalo naua nichil: “Se soviñii.”

22Chaqaidaata quiyim quecá'maq pa'ỹa'gue ca louenec na noshicmaxa quená'maq 'eco' qaica ca 'negue, ca' chaqaica cá'maq paguec qaỹouen.

23Chaqai ná'maq hua'ñi nouenec ná'maq 'eco' qaica ca 'negue, qam chaqaica cá'maq paguec qaretela'a. Chaqai ná'maq pa'ỹa'gue ná'maq 'eco' qaica ca lemaqachic, ca' chaqaina ná'maq paguec sa'maxatqa'tegue.

24Ma' se ỹouen quiyim quená'maq re'qoota quiyim paguec qaimaqachin. Ca' chaqaido' da 'ne'tegue ñi qota'a co'na' ỹa'maxajñi na noshicmaxa quiyim paguec qaimaqachin ná'maq 'eco' qaica ca lemaqachic,

25qaiyi sqaica nqaida quena noshicmaxa. Ta'ta'a quiyim queca 'óna notaanta'ta' queca liỹa.

26Ca no'm 'ue ca hua'ñi quena nouenqaipi ca qaiuet, ca ná'ogue na liỹaripi 'ue da le'xoric. Chaqai no'm 'ue ca pa'ỹa'gue quena nouenqaipi ỹaatqajam qaiquelola, ca' ná'ogue na liỹaripi netoon.

27Ca chaqaqamiri nauá'maq louenqa so loshicmaxa so Cristo, ca quiñi 'óna caqamiri na'yiitau'a so noshicmaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Ca 'eda da 'ne'tegue ñi qota'a quena' 'ue ñi ÿaconeu'a quená'maq mashic huelec ñi'maxare quena' ÿo'uet da lo'ueenataxanaxac. Ÿa'maxachichiguiñi da 'ne'tegue quiyim ÿa'auaxan na lelaatec so Jesús, ime lotqai na ÿa'xat da la'qaatec ñi qota'a, ime lotqai na napaxaguinataxanaq, ime lotqai na re'oq nqai'en na nquesaxanaxa se qaiuanapega, ime lotqai na nataren na ralolaxaic chaqai na ÿotauan ca liÿa, chaqai na na'gaxala', chaqai 'ue na ÿa'xate' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo.

29Ca ¿sá'ogo' lelaatqaipi so Jesús? Loqo'm ¿ná'ogue ÿa'xat da la'qaatec ñi qota'a? Loqo'm ¿ná'ogue napaxaguinataxanaripi? Loqo'm ¿ná'ogue ishit ÿo'uet re'oq nqai'en ca nquesaxanaxa se qaiuanapega?

30¿Ná'ogue hueeto'ot da nquesaxanaxa quiyim ÿomatec ca ralolaxaic? ¿Ná'ogue ÿa'xate' naua ÿora'alo na'qaatqa? ¿Ná'ogue ÿa'deene' na leloxoÿaxaco naua ÿora'alo na'qaatqa? Llicsa ma' 'e'.

31Ca nquipichiÿa'pegue' quiyim coñiguit na lo'ueenataxanqateripi ñi qota'a ná'maq paguec nqai'en ca na'maxa. Qam aÿim sapaxaguiñiigue da ñicyaxac paguec loyac 'neetasa'.

1 Corintios 13

Da ne'xorenataxanaxa

1No'm ÿim sa'xateta'pe naua la'qaatqa na qom chaqai naua la'qaatqa na chicqashiguim qota'a lelaatqaipi, qam quiyim sqaica ca i'xorenataxanaxa, ca shintari' aca nouaxana quiyim ilamtapigui, loqo'm aca nasaquinata quiyim qaÿasaquintapigui.

2Chaqai no'm sa'xateta'pe naua la'qaatqa ñi qota'a, chaqai sa'den ná'ogue nanchaqaina se re'xogui, chaqai somata'ta' ná'ogue na na'deenaxanaxa, chaqai queda ipi'ÿaxac mashic ÿovita quiyim seshit ñqo'naxat aca ladocai quemaralec, qam quiyim qaica ca i'xorenataxanaxa, qaiyiita qaica ca shinegue.

3Chaqai no'm saan ná'ogue na hueetaÿot, chaqai no'm saanec na ÿoshicmaxa quiyim qaÿavigaxat, qam qaica ca i'xorenataxanaxa, qaiyiita qaica ca 'negue caÿim.

4Cá'maq 'ue ca le'xorenataxanaxa ÿaatqajam 'ñaaxaic lauel, 'naxanaxaraic, se pa'guenaxanaxaic, se napacqajnaxai, chaqai se nemaqajnaxai.

5Se ÿo'uet ca layiloxo ca liÿa, chaqai se imitetaque ca chi la'maxa. Chaqai se ro'o, chaqai sqai caapeguem ca qohine'tegue.

6Se netoongue ca lasauaxaset ca liÿa, qaidaata dá'maq lliqueta netoongue.

7Chaqai ná'ogue nanchaqaina na'ñaxachiguit, ma' 'ue da lpi'ÿaxac, naquitaxac, chaqai da leualaxavic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Da ne'xorenataxanaxa sqaica ca lqodoc. Ca 'uo' ca na'xa'a quiyim tot qaỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a, chaqai tot qaỹa'xate' naua se qaiuanapegalo na'qaatqa, chaqai tot qaỹouen da na'deenaxanaxa.

9Ma' 'ue na hua'ñi na sa'deenaq, chaqai 'ue na hua'ñi quiyim sa'xataxai' naua la'qaatqa ñi qota'a.

10Qam ma' ỹovita quiyim dá'ogue sa'deenaq, ca' palac ma'le ná'maq se nalogoñi.

11Ca na' ñaqaỹim noctoqui', da itaxaỹaxac, ỹa'deenataxanaxac, chaqai da ỹa'ajanaxanaxac shintari' quiyim aỹim noctoqui'. Qam na' sovita quiyim mashic aỹim ỹale, ca' saxanñi da shintari' na' ñaqaỹim noctoqui'.

12Ca' chaqaida 'nejem nagui 'ue ná'maq seuanaxa, qam napalalec 'ec aca na'ỹoxolate quiyim i'telqatalec. Qam ma' ỹovita ca na'xa'a, ca seuanaxa ỹaatqajam ná'ogue re'qojlec. Ca' nagui saqa' nalogoñi dá'maq sa'den, qam ma'le ma' ỹaatqajam ná'ogue sa'deenta, 'nejem quiñi qota'a ỹa'den aỹim.

13Ca' chaqaida, quiyim da npi'ỹaxac, chaqai da quitaxac, chaqai da ne'xorenataxanaxa qaica ca lqodogue'; qam dá'maq ỹapacauec quedaua tres, dá'maq ne'xorenataxanaxa.

1 Corintios 14

Da Ilicyaxac quena' qaỹa'xate' naua se qaiuanapegalo na'qaatqa

1Nquipichiỹa'pegue' quiyim 'ue ca re'xorenataxanaxahi, chaqai nauá'maq lo'ueenataxanaxaco so Espíritu Santo chicqoro'ot ñi qota'a, qam paguec la'maxa quiyim qaỹa'xate' naua la'qaatqa ñi'maxare.

2Ma' cá'maq qom quiyim ỹa'xate' naua se qaiuanapegalo na'qaatqa retaqata'pegue' ñi qota'a, qam mesqai na qom, ma' qaica cá'maq ỹa'den da ỹa'xatetac. Quena' qaitaxaỹaxan queso Espíritu, ca 'ue dá'maq ỹa'xatetac, qam se qara'xaỹa.

3Qam cá'maq ỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a, ca'maxare ỹa'xatema ca liỹa, ca nqo'ñishiguim nqai'en da no'ueenataxac, chaqai ỹa'ñaxat, chaqai ỹa'maxagui lauel nqai'en.

4Cá'maq ỹa'xate' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo, ca'maxare chi lañaqtaxac dajo, qam cá'maq ỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a ỹo'uet da lañaqtaxac ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

5Ỹim sahotaque quet quiyim qamiá'ogue 'xachii' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo. Qam paguec la'maxa nqaishin queta' 'xachii' naua la'qaatqa ñi qota'a. Ma' paguec la'maxa quiyim qaỹa'xat da na'qaatec, sqai 'nejem quiyim qaỹa'xate' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo, ta'to'o' no'm 'ue ca ichoxot ca leloxoỹaxac cá'maq qaỹa'xatetac, qaiyi nqo'in da lañaqtaxac ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ca' vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', quiyim sovitalo qamiri, ca' sa'xate' naua se qaiuanapegalo na'qaatqa, ca' sqaica quet cá'maq chigoqchiỹaugui ca itaxaỹaxac, ta'to'o' no'm sa'xat cá'maq ỹahotaque ỹa'deenaxanaxanque qomi' ñi qota'a, loqo'm 'ue ca ỹaañiỹaxarom quiyim 'yiiñii cá'maq lliqueta, loqo'm sa'xat ca na'qaatec chicqo'ot ñi qota'a, loqo'm ca napaxaguinataxanaxac.

7Sahoqai aca saloqojnaxanaxagui quena niviiguellipi ma' se retaqa, 'nejem aca npe'te loqo'm aca niviigue. No'm sqa ỹaataxa'uegue da lavilshaxac quena' qaiviguigui loqo'm qaipi'chigui, ca' se qaỹa'den negue' cá'maq nivigaxanaxac.

8Chaqai quena' lauataq, no'm sqa ỹaataxa'uegue da lelamaxa aca npe'te, ca' sqaica cá'maq na'maxatetañi quiyim eec nalauat.

9Ca' qaican ỹapaguec quedá'maq 'ñiita qamiri: no'm nauá'maq na'qaatqa 'xachita'pe se qaỹa'den cá'maq leloxoỹaxague', ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim qaỹa'den quet cá'maq 'xachitac? ¡'Eco' quiyim taxaitac qaqamitam!

10'Nesa ma' 'xoic na qomyipi huelec na 'laua ỹoreta'oguit na la'qaatqaipi, qam ná'ogue na'maxare na'yiinchiguilo naua chi la'qaatqa.

11Qam no'm se sa'xaỹalo cauá'maq la'qaatqa cá'maq yitaxaỹaxantac, ca 'eco' ỹoqa'a ca sachicqa'gue queca'maxare, chaqai ca'maxare qai'neeta 'eco' ỹoqa'a ca chigoxogue caỹim.

12Ma' qamiri 'xoic ná'maq rishoxohi quiyim coñiguit ná'maq ỹoreta'oguit lo'ueenataxanaxaquipi so Espíritu Santo, vichiguiño' nquipichiỹa'pegue' quiyim coñiguit cá'maq ỹo'uet ca llaqtaxac ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

13Ca vichiguiño' ca qom no'm hueeto'ot quiyim ishit ỹa'xate' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo, ca 'maxaraic quiyim ỹashiila ñi qota'a quiyim qaỹa'deenaxanaxanegue quiyim ichoxot ca leloxoỹaxague' naua na'qaatqa.

14Ma' no'm ñqouagaxain, ca sa'xate' naua ỹora'alo na'qaatqa, 'nesa ma' queda ñqouagaxainaxac ñi ỹa'al nqouagaxaintac, qam se nqo'ñishiguim da ỹa'deenaxanaxa.

15Ca ¿nega'ỹo' ca shinta nagui? Ñqouagaxain ñi ỹa'al, qam qai'neeta da ỹa'deenaxanaxa. So'ueenaxana ñi ỹa'al, qam qai'neeta da ỹa'deenaxanaxa.

16Ma' no'm qami' maqachiñi'sac ñi qota'a, qam nodaatec ñi ra'alli', ca no'm na'xaỹaxantac ca saqa'leca ca ỹa'den, ca se ỹalecau'a ca nqouagaxainaxaqui' quiyim 'ỹaañisacot da na'aachicyaxaqui' ñi qota'a, ma' se ỹa'den dá'maq 'xachisac.

17'Nesa ma' sqoue ỹa'maqachiguiñi ca nqouagaxainaxaqui', qam ca riỹa'e' se nqo'in ca la'al.

18Saantacot da ña'aachic ñi qota'a quiyim seshit sa'xate' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo, sapacauec caqamiá'ogue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Qam quena' 'ue na lapoxoc quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca sahotaque quiyim sa'xate' caua cincolqai' na'qaatqa, qam quiyim qaỹa'yiinchiguilo qaiyi seshit sapaxaguin ca iỹa, mesqai 'nejem ca diez mil na'qaatqaipi se qaiuanapega.

20Qamiri ỹaqaỹa', quecá'maq ra'deenataxanaxaguii 'neeto' 'ñiitari' ca noctoqui'. Coñiỹa quiyim 'ñiitari' ca noctoqui' quená'maq se no'uen, qam 'ec qamiri qo'xoiqa quecá'maq ra'deenataxanaxaguii.

21'Nerac yaua naneresañi laqataxaco ñi qota'a: “Sahota'ahi naua ỹora'alo na'qaatqa ma' setaqaugui na qomyipi, ñila' na ỹoreta'oguit qomyipi quiyim retaqa, qam qaiyiita se qana'xaỹaxañiua'. Ca' 'eda da 'neeta da la'qaatec ñi qara'gaxala'.”

22Ca' vichiguiño' naua na'qaatqa se qaiuanapegalo chi letanqa nqohin ná'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec, qam mesqai ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Qam quiyim qaỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a chi letanec nqohin ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, mesqai ná'maq sqai huelec da na'qaatec.

23Ca no'm ná'ogue lapoota'ta' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca no'm ná'ogue ỹa'xateta'pe naua na'qaatqa se qaiuanapegalo, ca no'm 'vii caua inoxondo quená'maq saqa'leca ca ỹa'den, loqo'm quená'maq saqa' huelec da na'qaatec, ¡vire'to' ma' ishit 'naac quiyim se nouooguiñi!

24Qam no'm ná'ogue ỹa'xateta'pe naua la'qaatqa ñi qota'a, ca' inoxono ca saqa' icoñiguit da na'qaatec, loqo'm ca sqaica ca ỹa'den, qam chi netanalta' ca'maxare, chaqai na'deenalta' nqai'en ná'maq lasauaxaset, ma' 'xaỹa ná'ogue ná'maq 'xachitac.

25Ca ná'maq hueetagui añi le'taxanata re'oq. Ime, ca' ishit ỹa'yi'iñi naua le'cootal quiyim imaqachintac ñi qota'a, chaqai ỹa'xatetac quiyim ỹaatqajam llic ỹalequetauguilo qamiri ñi'maxare.

Ma' 'viichii ca lapoxoguii, ca 'maxachichiguiñi cá'ogue ca leloxoỹaxac

26Ca' qamiri ỹaqaỹa', quedá'maq 'neeta dajo: Quiyim quena' ỹovita quiyim lapoiỹata', 'ue ca 'ue ca lo'ueenec caqamiri, loqo'm 'ue ca 'ue ca lapaxaguinataxanaxac, loqo'm 'ue ca 'ue ca qaỹa'deenaxanaxanegue quiñi qota'a, loqo'm 'ue ca ỹa'xate' naua ỹora'alo na'qaatqa, loqo'm 'ue ca ichoxot ca leloxoỹaxague' naua na'qaatqa. Hua', qam quiyim ná'ogue najo no'ueenaxat ca lañaqtaxac nqai'en ca la'al ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

27Ca quena' qaỹa'xate' naua ỹora'alo na'qaatqa, ca retaxahi' caua dos qomi'. Chaqai no'm 'ue ca liỹa, qam se napacalgoto yaua tres, chaqai na'ualtecta'. Chaqai 'ue ca ichoxot ca leloxoỹaxague' naua na'qaatqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Qam no'm qaica ca ishit quiyim ichoxot ca leloxoỹaxague' naua na'qaatqa, ca 'maxaraic quiyim qaica ca retaqa queca lapoxoc, ta'ta'a quiyim quiñi 'óna nalamaqchi'chiguit ñi qota'a.

29Chaqai qai'neeta quiyim 'vii caua ỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a, ca retaxahi' caua dos loqo'm caua tres, ca' na liỹaripi retanete' ná'maq ỹa'xatesac caua'maxare.

30Ca no'm ñi qota'a 'ue ca ỹa'deenaxanaxan quená'maq nqa'xantañi, ca cá'maq 'auaxaic ỹaxanñi da ỹa'xatetac.

31Ca ma' qamiá'ogue 'xachii' naua la'qaatqa ñi qota'a shichii quiyim taxahi 'onatac caqamiri, qaiyi qamiá'ogue 'ue ca 'yiiñii chaqai 'ue ca rquesaxanaxahi.

32Chaqai ná'maq ỹa'xateta'pe naua la'qaatqa ñi qota'a, 'maxaraic quiyim ỹa'den nollaalta'.

33Ma' ñi qota'a sqa chicqo'ot da quiyim nasauaxatetecta' na qomyipi. Ta'ta'a da na'maxa chicqo'ot ñi'maxare. Ma' da no'ueenataxac ná'ogue ana lo'ueenaxanaxaqui na qarqaỹaripi qarpi'ỹaxauaripi 'neetasa':

34Na 'aallipi se ishit retaqa quena' ỹalequetaho quena lapoxoc ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ma' se qaỹa'maxaren. Ta'ta'a quiyim na'xaỹaxanta, ma' 'nerac dajo yaua naneresañi laqataxaco ñi qota'a.

35No'm nishiitaque 'ue ca ỹa'den, ca inat cá'maq loua queca la'a', ma' sqa taiguit aca 'aalo quiyim retaqa queca lapoxoc.

36Ñaqa 'yiiñi'a quiyim da la'qaatec ñi qota'a sqa chicqauguilo qamiri, chaqai mesqaqamita coñiguit da'maxare.

37No'm 'ue ca pe'taxantaque quiyim mashic la'qaataxanqajnec ñi qota'a, loqo'm pe'taxantaque quiyim mashic icoñiguit so Espíritu Santo, ca 'maxaraic quiyim ỹa'deena'a dá'maq seretegueñi caqamiri, ma' da'maxare laqataxac so qara'gaxala' Jesús.

38Qam no'm se ỹa'deena'a dajo, ca' ca'maxare qai'neeta se qaỹa'deena'a.

39Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', nquipichiỹa'pegue' quiyim 'xachii' naua la'qaatqa ñi qota'a, chaqai se quepaxachii quiyim qaỹa'xate' naua ỹora'alo na'qaatqa.

40Qam ná'ogue na'maxare 'maxachichiguiñi ca llicyaxac.

1 Corintios 15

Mashic nca'leuec nqohin so Cristo

1Nagui qamiri ỹaqaỹa', sahotaque quiyim sqa 'laxachihe da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa dá'maq saanema qamiri. Ma' dajo na'qaatec dá'maq coñiguit na'le, ca' ñaqaida lo'xoitañi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Chaqai chicqochigui dajo na'qaatec quiyim qanca'laxaterec qamiri, no'm quiijlgoto nauá'maq sa'xatema qamiri, chaqai no'm sqai 'ñiÿa'guesa' ca rpi'ÿaxaguii.

3Dá'maq 'avichiguiñi nqaishin quiyim sa'deenaxanaxañiigue dá'maq napaxaguinataxanaxac qanañaañim. Ca vichiguiño' sapaxaguiñiigue quiyim so Cristo ileualgoto naua qarasauaxasete', ipaquichigui dá'maq 'nerac yaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a.

4Qai'neeta sapaxaguinque qamiri quiyim so Cristo qaishinñi. Qam co'na' ÿovirerec saua tres na'xata', ca lotqai liÿa nca'leuec nqohin, ca lotqai ipaquichigui nqohin dá'maq 'nerac yaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a.

5Ime, ca lotqai so'maxare nachaxana so Pedro, ime, lotqai nachaxanalo saua liÿa' lelaatqa.

6Ime, ca lotqai nachaxana so paguelec quinientos nqaÿaripi. Queso qomyipi 'xoic nagui na ñaq nca'leetauec, qam mashic 'vii saua ileue'.

7Ime, ca' lotqai nachaxana so Jacobo, ime, ca lotqai nachaxana sá'ogue so lelaatqaipi.

8Ca' co'uaataxantam, na' ime sá'ogue, ca lotqai nachaxana aÿim qai'neeta, 'eno' ÿim shinta ca noctoqui' se nouoc ne'qaañi.

9Ma' ÿim qaica ca imaqachic, sqai shinta só'maq liÿa lelaatqaipi so Jesús, chaqai sqa taiguit quiyim qaÿamatahic ÿim lelaatec so'maxare, ma' socantac quen na'le ná'maq huelec ñi qota'a.

10Qam sovira'a dá'maq shintari' nagui, ma' ñi qota'olec 'uo' da lqouagaxa caÿim, ca dá'maq lqouagaxa caÿim se ishit quiyim qaica quet ca ñigui. Ma' ÿim ÿapacauec da ÿo'ueenataxanaxac quesá'ogue so liÿa nelaatqaipi, 'eno'm mesqaÿim, qam chaqaiñi ñí'maq qota'olec quedá'maq chi lqouagaxa, ca' ro'ueenataxantapigui aÿim.

11Qam 'eno'chaqai aÿim ÿapacauec da ÿo'ueenataxanaxac, loqo'm saua'maxare, qam chaqaida dá'maq qara'qaataxanaxac dá'maq qamiri viilec.

Ma' liÿa nca'leuec nqohin ná'maq mashic ileu

12Qam no'm qomi' sa'xatqatac quiyim so Cristo liÿa qanca'laxatec quiñi qota'a queso lelauaxa, qam ¿chi'neco' caqamiri quiyim 'ue na 'naac quiyim tot nca'leuec cá'maq mashic ileu?

13Ca no'm llic quiyim tot nca'leuec nqohin cá'maq mashic ileu, ca qai'neeta se ishit nca'leuec nqohin so Cristo.

14Chaqai no'm so Cristo se nca'leuec nqohin, ca dá'maq na'qaatec sa'xatqatac qaica ca 'negue, chaqai dá'maq rpi'ÿaxaguii qai'neeta.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca no'm chaqaida, ca' qomi' 'ec qomi' 'maatqaqa, ma' qomi' sa'xatqatac ñi qota'a quiyim liỹa nca'leuec nqai'en so Cristo. Ca no'm sqai llic quiyim liỹa nca'leuec nqohin na leuaxaiquipi, ca' ñi qota'a se ishit quiyim liỹa nca'leuec nqai'en so Cristo.

16Ca no'm se ishit nca'leuec nqohin na leuaxaiquipi, ca só'maq Cristo qai'neeta se nca'leuec nqohin.

17Ca no'm se ishit nca'leuec nqohin so Cristo, ca dá'maq rpi'ỹaxaguii qamiri qaica ca 'negue. Ca' qaiyiita viitaugui na nasauaxaset.

18Chaqai no'm chaqaida, ca ná'maq mashic ileu quená'maq mashic huelec so Cristo, ca ná'ogue na'laañi.

19Ca no'm qaidaata da qanachaalataxac nagui quiyim selloqotaugui da qanaquitaxac so Cristo, ca ỹaatqajam chalego qare'xoric, mesqai shinqata na liỹaripi.

20Qam dá'maq ỹaatqajam llic quiyim so Cristo na' ileu, qam liỹa nca'leuec nqohin quiñi qota'a. Ca' chaqaiso só'maq la'auaxanec quiyim qanca'laxatec quena leuaxaiquipi quená'maq tai'a quiyim qanca'laxatec qai'neeta.

21Ma' dajo nelauaxa chicqochiquio' so 'oonoqui' qom, ca' 'nejem qai'neeta chicqochigui so liỹa qom quiyim ishit liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi.

22Ca' chaqaida da 'neeta quiyim ná'ogue na qomyipi ileu, ma' na'deetau'a so Adán, ca' qai'neeta ná'ogue nca'leuec nqohin ná'maq na'deetau'a so Cristo.

23Qam quiñi 'óna ỹaatqata quecá'maq chi lalamaxat noỹaxanaxac. Qam só'maq Cristo só'maq 'au nca'leuec nqohin. Ime, ca lotqai qalam ná'maq lalamqateripi so Cristo, ma' liỹa rapil.

24Ca' ma'le, ca' novi' ca nqodoc. Ca ma'le, ca' so Cristo nopoxoỹaxajñi ná'ogue na lquesaxanaxa na ỹoreta'oguit relaataxantaquipi neta'allipi se re'xogui queda piguim. Ca hua'ñi, ca' ỹaanot da lo'ueenataxanaxac quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo ñi qota'olec.

25Ma' so Cristo qaiyiita queetalec quiyim nashi, toco' ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim ñi qota'a co'uelec nqai'en ná'ogue na npa'guenaxauaripi.

26Ca' só'maq pa'aatec pa'guenaxaua só'maq qanopoxoỹaxajñi, ca chaqaiso' so nelauaxa.

27Ma' ñi qota'a mashic pataxalec quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo so Cristo. Qam ma' naua naneresañi na'qaatqa 'nerac quiyim qaipataxalec ná'ogue najo so'maxare, ca' ñi qota'a se ỹalego quena'maxare, ma' chaqaiñi ñí'maq pataxalec ná'ogue nanchaqaina so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

28Ca qam ma' ỹovita quiyim ime qaipataxalec ná'ogue quiyim ỹoiquentac so Cristo, ca' ma'le, ca chaqaiso só'maq Cristo, ma' llaalec ñi qota'a, ca' chi nañaanalta' quiñi qota'olec, ñí'maq chicqochigui quiyim qaipataxalec quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo. Ca' quiyi, ca ñi qota'a ỹomata'ta' quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo.

29Chaqai da liỹa quiyim mashic 'ue na qanachilaxangui da 'neeta queca leuaxaic. ¿Chi'neco' ma' 'ne'teco' dajo? No'm se liỹa nca'leuec nqohin ná'maq mashic ileu, ¿chi'neco' ma' nañaanlco' quiyim qanachilaxan quena'maxare?

30Chaqai ¿chi'neco' ma' qomi' hueetalgoto naua lichigue' naua na'xata' seuqatauguilo?

31Naua'que naua na'xata' seueta'guit da lichic so nelauaxa. Ca cá'maq dajo ỹaatqajam llic, 'nejem da ñitoonaxac ñitoonta'guelo qamiri, ma' mashic qamiri viilec so qara'gaxala' Jesucristo.

32Ỹim shiquiaxam ỹaatqajam seloguiỹa'e' na iseripi na'le quiyi Efeso; qam ¿nega'ỹo' ca ỹaueguec quedajo? No'm llic quiyim tot nca'leuec nqohin ná'maq mashic ileu, ca' ỹaatqajam 'chiñi quiyim llic da na'qaatec 'neetasa': “Squi'ỹaq, chaqai ñi'taq, ma' ma' nete'e, ca qareleu.”

33Sqai 'xañiigue quiyim 'ue ca nayinaxaguii. 'Nejem da 'neeta da na'qaatec: “Ca qom se no'uen ishit na'axat ca no'uen no'ueenataxac ca liỹa.”

34Pilliu'a dá'maq chaalataxac co'teeta, se raỹaacotac, chaqai 'xañiñi da reualoxonqaishiguii, ma' 'ue na saqa' iuanapega ñi qota'a caqamiri. Ca' dajo shinac, qaiyi 'ue ca rayiloxohi.

Dá'maq 'neeta ma' liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi

35Qam 'uo' ma'le ca renataxan: “¿Negue' cá'maq 'neeto' ma' liỹa qanca'laxatec na leuaxaiquipi? ¿Negue' ca 'neeto' ca loshicmaxa ỹantañi?”

36Dajo nenataxanaxac ỹaatqajam hualoxonaq, ma' quena' qoỹanñi aca nanecse ala, ca' aso nanecse se ishit ñaxat no'm saqa' ileu aso ala.

37Aca qoỹanñi mesqai acá'maq llaqtaxai, qasoota só'maq ala, no'm trigo loqo'm acanchaqaca liỹa ala.

38Ime, ca' ñi qota'a ỹaanem aso llaqtaxa cá'maq 'neeta ca no'ueenataxac añi 'oono'lli' nanecse, ipaquichigui nqai'en dá'maq chi no'ueenataxac.

39Mesqai ná'ogue na 'ueenataxac 'oonoqui'. Ca 'neeta na loshicmaxa na qom 'oonoqui' da no'ueenataxac, chaqai na iseripi lotqai ỹoqa'a, chaqai na ỹo lotqai ỹoqa'a, chaqai na nalliñipi lotqai ỹoqa'a.

40Chaqai qai'neeta 'ue na no'ueenataxac na hueeto'ot na piguim, chaqai quená'maq hueetalec na 'laua. Qam da loyac da no'ueenataxac ná'maq hueeto'ot na piguim sqai 'nejem na loyac na hueetalec na 'laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

41Na lauaq añi ra'aasa mesqai 'nejem na lauaq ñi shiraigo, chaqai cana huaqajñi; caná'maq chi neuaqajñishaxaua qai'neeta ỹoricchi na lauaq cañi 'óna.

42Ca' chaqaida 'neeta ma' qanca'laxatec na leuaxaiquipi. Quená'maq qaishinñi tai'a quiyim sogui nichiga', qam cá'maq nca'leuec, ca tai'a quiyim tot ileu.

43Ca cá'maq qaishinñi qaica ca loyac, qam cá'maq qanca'laxatec ỹaatqajam 'ue da lemaqachic. Qaishinñi cá'maq qaica ca la'ñaxac, qam ma' qanca'laxatec, ca ỹaatqajam 'ue da lquesaxanaxa.

44Qaishinñi na re'qoochigui noshicmaxa, qam ma' qanca'laxatec, ca' na'al. 'Ue na noshicmaxa re'qoochigui, chaqai 'ue na noshicmaxa na'al.

45Ca' chaqaida 'nerac naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a: “Só'maq 'auaxaic qom, leenaxat Adán, co'na' qaỹo'uet, ca qoỹanagui quiyim ỹaatqajam nca'leetauec nqohin.” Qam so Cristo só'maq pa'aatec Adán, ca' chaqaiso só'maq na'al só'maq ishit ca'laqataxan.

46Qam só'maq na'al mesqaiso só'maq 'auaxaic. Ta'ta'a dá'maq re'qoochigui, ca co'uaataxanta só'maq na'al.

47So 'auaxaic qom qaỹachigoxotaugui na 'laua, ca so'maxare 'lauasec. Qam só'maq co'uaataxanta qom, só'maq qara'gaxala', so'maxare chicqo'ot na piguim.

48Ca' da no'ueenataxac na loshicmaxa na qom quena 'laua 'nejem dá'maq no'ueenataxac so 'auaxaic qom, ma' na' qaỹo'uet, qaỹachigoxotaugui na 'laua. Chaqai dá'maq no'ueenataxac na piguim le'ec, ca 'nejem dá'maq no'ueenataxac só'maq qara'gaxala' chicqo'ot na piguim.

49Ca 'nejme' qomi' nagui sanqatañi da no'ueenataxac só'maq 'lauasec, ca' 'nejem qai'neeta cá'maq na'xa'a quiyim qomi' sanaxañi da no'ueenataxac só'maq piguimsec.

50Ca dá'maq sahotaque sa'xatema qamiri ỹaqaỹa' 'neetasa': quená'maq re'qoochigui qaroshicmaxa, ma' ileu, se ishit inoxoneu'a ca lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ñaqa naata, ma' quená'maq 'ue lqodoc se ishit ỹalecau'a ná'maq sqaica lqodoc.

51Qam sahotaque 'yiñii dá'maq se re'xogui, ma' mesqai qomá'ogue qareleu, qam qomá'ogue ma'le qomi' qaỹadalaxate'.

52Qalaxam ỹaatqajam ne'laqataxanchiguiñi ma'le dajo, 'nejem ca quiyim nqatagoxoñi ca qom, ma' qaỹa'xaỹaque aso co'uaataxanta npe'taxanaxac. Ma' qaipe'taxanlecna, ca na leuaxaiquipi liỹa nca'leuec nqohin, ca' quiyi, ca tot ishit ileu. Qam qomi' chi qaỹadalaxate' qomi'.

53Ca quená'maq qaroshicmaxa ma' 'ue lqodoc, ca' ỹouen quiyim qoỹañigui cá'maq sqaica lqodoc. Chaqai ná'maq ileu, ca' ỹouen quiyim qoỹañigui cá'maq se ileu.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

54Ca ná'maq qaroshicmaxa ma' 'ue lqodoc ỹovita quiyim qoỹañigui cá'maq sqaica lqodoc, chaqai ná'maq ileu qoỹañigui cá'maq se ileu, ca' ipaquichigui dá'maq 'nerac yaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a: “Da nelauaxa mashic qanaqajñi, ca qaiuagaxatac.

55Qami' nelauaxa, ¿hua'gue ca hueeta'gue ca rquesaxanaxa'e' quiyim qomi' qarque'maqachichi'? Qami' nelauaxa, ¿negue' ca hueeta'gue ca 'ñiisapega rquesaxanaxa'e' 'ñiisapega rauegaxan?”

56Dá'maq ỹachigoxotetapougui da lquesaxanaxa da nelauaxa quiyim qomi' que'maqachite', chaqaida dá'maq nasauaxaset, chaqai na lelaataxanaxaquipi ñi qota'a chaqaida dá'maq nqo'naxatec da lquesaxanaxa da nasauaxaset.

57Qalaxam nagui 'xoic da qana'aachic quiñi qota'a, ma' ỹaanema qomi' quiyim sauegaxanaq, chicqochigui nqai'en so qara'gaxala' Jesucristo.

58Ca' vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', sqaico' ca nqovilliguiỹaque, ỹaatqajam quiito'ot 'viichitac da lo'ueenataxanaxac so qara'gaxala'. Ma' qamiri 'yiiñita da ro'ueenataxanaxaguii quiyim 'ueenataxañitacot so'maxare, ma'le ỹaatqajam 'ue ca 'negue.

1 Corintios 16

Qaỹo'uet aso notauanqate ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi Jerusalén

1Qam quiyim 'viichii aca rotaanaxanqachii queca qarqaỹaripi qarpi'ỹaxauaripi, ca qaỹadenaxachichigui da ỹapaxaguinataxanaxac na' saanem ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi' 'laua, leenaxat Galacia.

2Ca quena' ỹovire'oga ca 'auaxaic na'xa'a cayi semana, ca' quiñi 'óna caqamiri ỹa'ue aca ỹoỹoote'oga cacá'maq chi nalootau'a. Ca' ỹa'maxat, qaiyi se qaỹo'uet quiyim 'ue aca qalapon notaanaxanqate ma' sovitalo qamiri.

3Ca ma' sovitalo qamiri, ca' sa'vii caua qomi' selajtegue da Jerusalén quecauá'maq qomi' qanca'au'alo caqamiri. Ca' sa'ue aca ỹerecse, ca' i'xate' aca rotaanaxanqachii quiyi qarqaỹaripi neeta'anyi.

4Chaqai no'm qaỹouen quiyim ashic, ca' ñauequetecto ma'le caua'maxare.

Ỹaqatqajantari' da 'neeta da llicyaxac so Pablo

5Queda ỹicyaxac sahotaque shiquejlec ma'le yi 'laua, leenaxat Macedonia, ca ma' ime, ca saigue ma'le da Corinto.

6Sqoue sa'vii na'xata' sentauguilo qamiri, loqo'm ná'ogue na no'oomaxa sentauguilo qamiri. Ca ma' ime, ca' qamiri shichii yotauañii caca yinotaxaqui quecá'maq saigue ma'le.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ma' ỹim se sa'maxaren quiyim 'eco' chaqai sajalgoto qamiri. Ta'ta'a quiyim sa'vii caua na'xata' sentauguilo qamiri, no'm ỹasene'tem aỹim da ỹicyaxac ñi qara'gaxala'.

8Qam sahotaque sena'ñi na Efeso ỹovireta'oga ca na'xa'a, leenaxat Pentecostés.

9Ma' quena'maxare qaica ca yo'taxat quiyim so'ueenataxan, qaiyi 'xoic ca huelec so qara'gaxala', qam 'xoic na npa'guentac.

10Ca no'm ỹovitalo qamiri ca Timoteo, nquipichiỹa'pegue' quiyim ỹa'maqachiguiñi nqai'ñii quiyim neetauguilo qamiri. Qaica ca huapigui lauel nqai'ñii, ma' ca'maxare qai'neeta ro'ueenataxantac queda lo'ueenataxanaxac so qara'gaxala', 'nejem aỹim.

11Vichiguiño' 'maxaraic quiyim qaica ca liỹoqa'piguit ca'maxare. Ta'ta'a quiyim otauañii queda llicyaxac, qaiyi qaicanqaida, ma' ỹim ñauaantaque ma' liỹareta'pe caua liỹa' qarqaỹa', qaiyi ñauañiguita.

12Qam so qarqaỹa Apolos ỹaatqajam yipaca'a quiyim queguelo saua liỹa' qarqaỹa' quepegueto qamiri, qam sqai eec nagui. Qam eeco' ma' 'ue ca ledaaqa'.

Dá'maq co'uataxanta niquinaxanaxaquipi

13Ỹaatqajam nelohitec, chaqai na'ñaxachii'tegue da rpi'ỹaxaguii. Na'maxachita, 'ñiitari' ca ỹale quesaxanaxaic.

14Quená'ogue ná'maq 'viichii ỹaatqajam quiichigui nqai'ñii da re'xorenataxanaxahi.

15Ca' nagui qamiri ỹaqaỹa', mashic 'yiiñita na llaalqaipi ca Estéfanas ná'maq 'auaxaic icoñiguit da na'qaatec quená'maq na'ñi yi 'laua, leenaxat Acaya, chaqai mashic ỹaanec da la'qaatec quiyim ỹotauan na qarqaỹaripi ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

16Qam sahotaque quiyim qamiri na'xaỹaxañii'ta ca qom 'neete'm saua'maxare, chaqai ná'ogue ná'maq rotaanaxantac chaqai ro'ueenataxantac.

17Qam nagui ñitoontac, ma' novite' yaua Estéfanas, Fortunato chaqai ñi Acaico. Ma' yaua'maxare ỹo'ueete' ná'maq sqai shichii 'viichii, ma' sqaicaua qamiri.

18Ỹaatqajam nqo'naxatec da na'ñaaqataxac da ñachaalataxac, chaqai qamiri qai'neeta. Ca' qaỹa'deena'alo caua qomi' 'neete'm saua'maxare.

19Na mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi na Asia ilatalo qamiri da liquinaxanaxac. Aquila chaqai Priscila chaqai na mashic icoñiguit da na'qaatec lapooqo' yi la'a' saua'maxare, caua'maxare ỹaatqajam 'xoic da liquinaxanaxac nelatalo qamiri, ma' qamiri lpi'ỹaxaua'.

20Ná'ogue na qarqaỹaripi ilatalo qamiri da liquinaxanaxac. Ca' ñi 'óna nqo'goq ma'le ca liỹa quiyim niquine'e', chaqai ỹaatqajam ne'xorenta'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Aÿim Pablo selatalo qamiri da iquinaxanaxac, sahote'e ana chi ñapoquena quiyim shiriñi.

22Ca no'm 'ue ca se nqo'ta so qara'gaxala' Jesucristo, ca ca'maxare hueetalec da chalego lecaic nouaxanaxaset. ¡Qami' qara'gaxala', ma'le sqaÿaloq rapilli'!

23Ca' so qara'gaxala' Jesucristo ÿaanema qamiri ma'le ca no'uen qayicyaxaguii.

24Qamiá'ogue qamiri selatalo da i'xorenataxanaxa chicqo'ot so Cristo Jesús. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2 Corintios

2 Corintios 1

So Pablo ilata aso lerecse só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Corinto

1Aÿim Pablo, ma' ÿimo' loÿaxanaxat ñi qota'a, ÿauaaque quiyim aÿim lelaatec so Jesucristo. Nagui iÿaatac ñi qarqaÿa Timoteo. Ca' nagui, ca' selatalo qamiri ana ÿerecse, qamiri ÿaqaÿaripi, ma' mashic viilec ñi qota'a, ñiita'ñi na na'a' lodegaxat Corinto, chaqai ná'ogue ná'maq lalamaxaret ñi qota'a quená'ogue ná'maq neetalec yi 'laua, leenaxat Acaya.

2Sahotaque quiyim coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

Daua le'xoyaxaco so Pablo

3Semaqachinaq ñi qota'a, ñí'maq leta'a so qara'gaxala' Jesucristo, ma' chaqaiñi ñí'maq qareta'a qare'xoren, chaqai chaqaiñi ñí'maq qota'a ñí'maq se neme quiyim lo'daxatetapiguilo naua qovilli'.

4Ñi qota'a ñí'maq lo'daxachiguilo qovilli' quenaua'que naua qare'xoyaxaco, qaiyi qomi' seshitaq quiyim llo'daqainaq cá'maq 'ue ca le'xoric, saanqaem dá'maq 'nejem da lo'daqainataxanaxac ñi qota'a coqomi'.

5Ma' qai'neete' qomi' ÿaatqajam 'xoic lecaic da ñouanqau'a le'xoric so Cristo, qam qai'neeta ÿaatqajam lodegaxat da qana'ñaaqataxac chicqo'ot so'maxare.

6Vichiguiño' no'm 'ue ca qare'xoric qomi', ca 'eco' chaqaida chicqochigui quiyim qamiri 'ue ca na'ñaaqataxaguii chaqai da rca'laxahi. Chaqai no'm ñi qota'a ñí'maq ÿa'ñaxateta'pe qomi', ca' qaÿahotaque quiyim qamiri 'ue ca na'ñaaqataxaguii chaqai da rca'laxahi, qaiyi shichii neualaxaviñi'e' quiyim na'ñaxachiiguit ca re'xoriguii 'nejem ná'ogue ná'maq qare'xoric sovirqa'guit.

7Ma' qomi' ÿaatqajam ñaquitqatalgoto qamiri ma' sa'deenaq quiyim nouañiÿau'a da ne'xoric, chaqai qai'neeta nouañiÿau'a da qana'ñaaqataxac chicqo'ot ñi qota'a.

8Qamiri ÿaqaÿa', qomi' sahoqotaque 'yiiñita quiyim 'xoic da qananaqataxac na' seuqata'ñi yi 'laua, leenaxat Asia. Da'maxare ÿaatqajam 'xoic lecaic da qane'guenaxac, ca mashic 'ec tot qaralo'guit, chaqai shinqatapega quiyim chaqaiyi lqodoc ca qanachaalataxac.

9Mashic shinqatari' ca paguec ca lasauaxaset quiyim tai'a nqohin ca lelauaxa. Qam dajo chi qanapaxaguinaxac, qaiyi paguec spi'ÿaaqa'a ñi qota'a ñí'maq ishit nca'laxatec ca mashic ileu, ca se ñpi'ÿaaqalta'.

10Qam ñi qota'a quepaqataxanlgoto qomi' chaqai ñaqai queeta quiyim quepaqataxanteguelgoto qomi' queda chalego lichic nelauaxa. Ca' chaqaiñi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ñí'maq spa'xanqo'ot da qanaquitaxac quiyim queeta quepaqataxanteguelgoto qomi',

11chaqai no'm qamiri qarotauañii nqouagaxaintalgoto qomi'. Chaqai no'm 'xoic ca qom nqouagaxaintalgoto qomi', ca 'xoic ma'le ca ỹaanshiguim ma'le ca na'aachic quiñi qota'a queda lqouagaxa coqomi'.

Dá'maq 'neeto' quiyim so Pablo sqaua' ỹovita yi Corinto

12Ca dá'maq ỹo'uet da qanetoonaxac 'neetasa': quiyim queda chi qano'ueenataxac sa'deenqata quiyim ña'maxatqata qolqatalec dá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac da na'qaatec na' ñaq salecqataugui ná'ogue na qomyipi quena 'laua, qam paguec na' salecqatauguilo qamiri. Ca' quedá'maq lqouagaxa ñi qota'a, ca qarotauantac quiyim shinqatari' dajo, qam dajo mesqai chicqaugui da chi qara'deenaxanaxa.

13Chaqai nauá'maq qoderecse qarelaata quiyim selataxalo qamiri, qaica quet cá'maq liỹa hueesalec, qainaata ná'maq qamiri shichii 'yiiñii quiyim taxailec. Ma' 'ue da ñaquitaxac quiyim 'yiiñita ca leloxoỹaxac,

14ma' mashic 'ue ná'maq hua'ñi ná'maq mashic 'yiiñita da leloxoỹaxac, qaiyi ma' 'ue ca na'xa'a novi' ca qara'gaxala' Jesús, ca netooñita'peguelo qomi', chaqai qaican ỹapaguec coqomi' ñitoonqata'peguelo qamiri.

15Ca' 'eda dá'maq taateguelec da ipi'ỹaxac na'le. Ca' vichiguiño' 'ue da ỹa'deenataxanaxac quiyim 'au shicpegueto qamiri, qaiyi 'ue ca netoonaxaguii quiyim dos sovitalo qamiri.

16Sahotaque shiquejlgoto qamiri na' ñanaỹa'gue na Macedonia, chaqai ma' sopil, ca lotqai liỹa sovire'talo qamiri, qaiyi qamiri yotauañii quiyim sovira'gue dá'maq saỹa'gue Judea.

17¿Peeta'a se se'taxajño' dá'maq ỹa'deenataxanaxac na' shinac dajo? ¿Loqo'm 'ñiitapega quiyim soiquentac cá'maq shim so'uet, 'ñiitapega quiyim shinta cá'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec quiyim 'naac hua', ncopaata lotqai 'naac 'e'?

18Qam ñi qota'a ỹa'deenta quiyim qomi' sqai shinqac caqamiri hua', ca' ncopaata lotqai shinqac 'e'.

19Ma' só'maq llaalec ñi qota'a, leenaxat Cristo Jesús, só'maq sa'xatqatac caqamiri quesaua iỹa' Silvano chaqai so Timoteo, se ỹauanapega quiyim 'naac hua', ca' ncopaata lotqai 'naac 'e'. Ma' dajo na'qaatec chicqo'ot so Cristo, da'maxare ỹaatqajam lliqueta.

20Ma' chaqaiso só'maq ipaquichiguilo nqai'ne' naua'que nauá'maq ỹachaxanta'pe ñi qota'a. Ca vichiguiño' quena' semaqachinaq ñi qota'a, chaqai chicqochigui so Cristo Jesús quiyim dá'ogue da qarasaataxac quiyim shinqac: “Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo.”

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Ca' chaqaiñi ñí'maq qota'a ñí'maq quiyim qomi' chaqai qamiri sqai saxanaxauec so Cristo, chaqai chaqaiñi ñí'maq ỹo'uet quiyim qomi' lo'ueenataxanqajanqa.

22Chaqai chaqaiñi ñí'maq ỹo'uet ca letanec coqomi', ca' ỹanaguilo naua qare'taxanata ñi Espíritu Santo, ñí'maq i'taxajñi cá'maq seconaxaguit ma'le.

23Qam no'm saqa' sovitalo qamiri quena Corinto quedá'maq chi ỹa'deenataxanaxac, ma' se sahotaque ca nouaxanaxashichii. Qam da'maxare ỹa'deenta ñi qota'a, ca no'm sqaida dajo, ca 'eno'chaqai qanaqat da ñachaalataxac.

24Ma' qomi' se sahoqotaque cá'maq sapaxaguinaxaque qamiri quiyim viilec, ma' mashic ỹa'maqachiguiñi da rpi'ỹaxaguii. Qaidaata quiyim sotauanaxai' qamiri, qaiyi noquic ca netoonaxaguii.

2 Corintios 2

1Ma' vichiguiño' sahotaque quiyim liỹa sovitalo qamiri, qam se sahotaque quiyim ca ỹoviraxac chicqaugui ca rachicoxohi.

2Ma' no'm ỹim chicqochigui ca rachicoxohi, ca ¿negue' cá'maq ỹo'uet quet ca ñitoonaxac? Qaqamita, qam so'uet ca rachicoxohi.

3Vichiguiño' selatalo na'le qamiri aso ilaata, ma' se sahotaque quiyim 'xoic ca ỹachicoxo quiyim sovitalo qamiri, ta'ta'a quiyim 'viichii quet ca ñitoonaxac quiyim salequetauguilo qamiri. Ma' ỹim sa'deenta quiyim ñitoontac, ca' qamiá'ogue qamiri ñitoonaxaua'.

4Ma' na' seretegueñi aso ilaata ỹaatqajam 'xoic da shinta chaqai da ỹachitachic, vire'ta quena' ñoỹentac. Qam na' shiriñi aso ilaata se sahotaque quiyim 'ue ca rachicoxohi, ta'ta'a quiyim 'yiiñii quiyim 'xoic da i'xorenataxanaxa caqamiri.

Da ne'xorenataxanaxa quecá'maq 'ue ca lasauaxaset

5Qam no'm 'ue ca ỹo'uet ca nachicoxo, ca ca'maxare sqaỹimeta ỹo'uet ca ỹachicoxo, ma' qamiá'ogue qai'neeta, cocho'qui' 'ue da rachicoxohi. Qamiri shinac quiyim cocho'qui' rachigohi' nqai'ne' qamiri, qaiyi sqai paguec quiyim 'ec se sala'gue.

6Ca nouaxanaxaset 'viichii na'le cajo ỹale queca lapoxoguii, ca' nagui, ca nalootañi, yi, le'en.

7Ca' paguec la'maxa quiyim 'xoriñitac ca'maxare, palaxachii ca lasauaxaset, chaqai lo'daqaiñitac, 'neeto' caapeguem da lachicoxo.

8Vichiguiño' nagui liỹa yipaca'alo qamiri quiyim re'qoota nqai'ñii ca re'xorenataxanaxahi queca'maxare.

9Shiriñi na'le dajo caqamiri, qam sahotaque chi si'guiñii, qaiyi sa'den quiyim llic quiichi'nguilo naua ỹapaxaguinataxanaxaco.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ca' nagui cá'maq palaxachii ca lasauaxaset, ỹim qai'neeta sapalaxat ca lasauaxaset. Ma' cá'maq se'xoren quiyim 'ue ca ỹasauaxat, qam se'xoren, ma' sa'deentapegalo qamiri, ca da'maxare ỹauanchigui nqaishin so Cristo,

11qaiyi so na'ỹaapec qaica ca lligo coqomi', ma' sa'deenqachiguilo naua'que naua lco'ỹaxarico.

Se ỹa'maxañi so Pablo na' hueeta'ñi yi Troas

12Ca na' sovita yi na'a' Troas, ca sa'xat da na'qaatec queso Cristo. Ca' quiyi'maxare, ca ỹaatqajam qaica ca yanaxat quiyim so'ueenataxanot so qara'gaxala'.

13Qam ỹaatqajam se ỹa'maxagui na iuel, ma' se seuana so qarqaỹa Tito. Vichiguiño' chi sa'ue da la'xaỹaxac na'le yi qomyipi, ca saigue da Macedonia.

'Ñaaxaiqa nqai'ne' qomi' so Cristo

14Qam qomi' saanqot da qana'aachic ñi qota'a ñí'maq chicqochigui nqai'en so Cristo Jesús quiyim qomi' 'ue da qarquesaxanaxa, chaqai ỹachigoxochichiguilo qomi' quiyim qaỹa'den da na'qaatec queso'maxare. Qam da'maxare 'ec nqai'en ca lo'daxaraic lahita quiyim ỹaỹoxonec, ca' quelec na 'laua.

15Ma' qomi' shinqatari' ca lo'daxa lahita ca lichiinaxanaxat so Cristo quiyim ỹaanot ñi qota'a, dá'maq lahita quena' ỹaỹoxonec, ca' ỹoviraugui ná'maq mashic nca'leuec nqohin chaqai ná'maq ñaqai hueetaugui da no'maxac.

16Qam quená'maq ñaqai hueetaugui da no'maxac, dajo nichiinaxanaxat 'eco' ralauataxan da lahita, qam quená'maq mashic ca'laaxaic, 'nejem nqai'en ca lo'daxaraic lahita chicqaugui da nachaalataxac. Ca' ¿negue' queto' cá'maq nalootau'a dajo no'ueenataxanaxac?

17Qam qomi' mesqai 'ec semeenqata'pe naua la'qaatqa ñi qota'a, chaqai mesqai shinqata na liỹa ma' 'xoic na ỹashaxandec yaua na'qaatqa. Ta'ta'a quiyim qaraqamqata queda sa'xatqatac, ca ỹa'deente' qomi' ñi qota'a, ma' qomi' lelaatqa ñi'maxare quiyim so'ueenataxanqot so Cristo.

2 Corintios 3

Dá'maq 'neeta da na'qaatec quedá'maq dalaxaic 'maqataxac

1Ca quena' shinqac dajo, ca' ¿'ñiitapega quiyim chi liỹa ñoyagaxaqateguelta'? ¿Loqo'm sachoqota'alo qamiri aca lere nerecse qaromalate? ¿Loqo'm sashiilaxanqaque caqamiri quiyim 'viichii aca qaro'ueenataxanaxalate, qaiyi sadenaxataq na liỹaripi 'neetari' dajo?

2'E', ma' chaqaqamiri nauá'maq 'ec acá'maq lere qaro'ueenataxanaxalate souenqataque. Ma' qamiri 'nejem aca lere qoỹeretalgoto naua qare'taxanata, qaiyi ná'ogue na qomyipi ishit ỹa'den chaqai quiyim retaqalec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ma' qamiri nauá'maq 'ec qamiri nelaata lerecse so Cristo quiyim qomi' sanaxauec. Ca' qamiri nelaata, qam se qoderaxana ca chaqai neraxanaxat, ta'ta'a só'maq ne'Espíritu ñi qota'a maq nca'leetauec. Najo nelaata se qoỹerelec ca qa', ma' qoỹerelgoto naua le'taxanata na qomyipi.

4Qam ỹaatqajam shinqac dajo, ma' da qarpi'ỹaxac quiñi qota'a ỹaatqajam chicqochigui so Cristo.

5Mesqai chaqai chicqochiguilo qomi' ca qarquesaxanaxa quiyim 'ue ca so'ueetaq, ta'ta'a quiyim ná'ogue ná'maq so'ueetqatac chicqo'ot ñi qota'a.

6Ma' ñi'maxare ñí'maq chicqo'ot quiyim qomi' seshitaq sovirqau'a quiyim so'ueenataxanaq queda dalaxaic 'maqataxac. Da'maxare sqai 'nejem ca qoyiuelec chi naneretañi, ma' da'maxare chaqaida dá'maq dalaxaic chaalataxac chicqo'ot so Espíritu Santo. Na naqataxaquipi qoỹeretañi ỹo'uet ca lelauaxa ca qom, qam so Espíritu Santo ỹo'uet da nca'laxa.

7Na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, na'maxare qoỹeretalec so qa', ca' ỹaatqajam 'xoico' na'le na lauaq. Ca so Israel llaalqaipi se ishit ra'iichigui na lashic so Moisés, ma' 'ue na lauaq na lashic, qam so lauaq nqo'neeta'ta', vire'ta na' 'om. Qam co'na' novi' so naqataxaquipi ishit quiyim ralauataxan, ca' qaica 'nejem da lauaq,

8¡huose'queto' quiyim sqai paguec queto' ca lauaq dá'maq na'qaatec noviraxatalo qomi' so Espíritu Santo!

9Ca ná'maq naqataxaquipi ma' ishit ỹa'ue ca qanouaxanaxaset, ca 'xoico' na'le ca lauaq, ca ¡huose'queto' sqai paguec ca lauaq da la'qaatec ñi qota'a ma' mashic ỹa'xatema qomi' quiyim mashic qaica ca qarasauaxaset!

10Ma' so naqataxaquipi ỹaatqajam 'uo' na'le so lauaq, qam totqai 'nejem nagui quiyim qanaloqojñiguit dajo, ma' dajo paguec da lauaq.

11Ca no'm 'xoic lauaq só'maq sqaỹaloq imeho, ca' paguec cá'maq lauaq dá'maq sqaica ca lqodoc.

12Ma' mashic 'ue da qanaquitaxac, ca' vichiguiño' ỹaatqajam se qaro'chaañi quedá'maq sa'xatqatac.

13Sqai shinqatari' so Moisés quiyim ỹahote'e so lapooque' na lashic, qaiyi so Israel llaalqaipi se iuañigui ma' nqo'neeta'ta' quiyim 'om ná'maq lauaq só'maq sqaỹaloq 'om.

14Qam saua'maxare se ỹa'deene' ca leloxoỹaxac na'le. Chaqai nagui qaiyiita quena' qaretaqalec so 'auaxaic 'maqataxac, ca' chaqaiso só'maq napoxonaxat só'maq quepaqataxan, ca' se ishit ỹa'yiinchigui ca leloxoỹaxac. Ma' so napoxonaxat saqa' qanaqat, ma' quiyim qanaqat, qam chicqochigui so Cristo quiyim nac so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Vire'ta nagui quena' qaretaqalgoto naua lerqa so Moisés, ñaqa 'ue so napoxonaxat, ca' se qaỹa'yiinchigui ca leloxoỹaxac.

16Qam ca qom no'm ỹaxanñi dajo, ca' quegue so qara'gaxala', ca' qanaqat so napoxonaxat.

17Ma' so qara'gaxala' chaqaiso só'maq Espíritu Santo, ca cá'maq hueeta'ñi so ne'Espíritu so qara'gaxala', ca' ỹaatqajam qaica canchaqaica, ỹaatqajam huaquichiguiñi.

18Vichiguiño' qomá'ogue mashic tot qaica ca lapooque' na qarashic, ca shinqatari' aca na'ỹoxolate quiyim re'qoota na lauaq so qara'gaxala', ca' ñoquiicqatauec quiyim shinqatam so Cristo, ma' noquiiquetauec dá'maq lauaq so'maxare coqomi'. Qam dajo ỹo'uet só'maq qara'gaxala', ma' Espíritu Santo.

2 Corintios 4

1Vichiguiño' se ỹauanapega quiyim qareualtegueñi, ma' ñi qota'a quedá'maq chi lqouagaxa, ca ỹaanema qomi' dajo no'ueenataxanaxac.

2Ná'maq qaỹo'uet, qam qoỹoxotetañi, ca' se seconaxaguit, chaqai ná'maq ỹo'uet ca nayiloxo. Se sayinaxanqatac, chaqai se saỹoxosoxonqasapeguec naua la'qaatqa ñi qota'a. Ta'ta'a quiyim qaidaata dá'maq lliqueta dá'maq sa'xatqatac, ca' canchaqaica quená'ogue na qomyipi qara'deenta, ca' dajo ỹa'ajantac ñi qota'a.

3Qam no'm se re'oq nqohin dá'maq sa'xatqatac na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, dajo 'neeta, qam taỹalec ná'maq qomyipi tai'a quiyim palac nqohin.

4Ma' so na'ỹaapec se neuanñi nqai'en da la'deenataxanaxac, ca' sqai huelec, qaiyi se iuana da lauaq dá'maq ỹaatqajam no'uen na'qaatec re'oq nqai'en da lauaq so Cristo, ma' chaqaiso só'maq lqui'i nca'leetauec ñi qota'a.

5Ca' quena' sa'xatqatac dajo na'qaatec, se ña'xatqateguelta' qomi'. Ta'ta'a quiyim sa'xatqatac so Jesucristo quiyim chaqaiso só'maq qara'gaxala'. Qam coqomi', ca shinqac qomi' relaataxahi, quedá'maq le'xorenataxanaxa so Jesús.

6Ma' ñi qota'a ñí'maq nela' aso lcoỹeraxanaxaqui quiyim naviguec na'le queso napalaxa, chaqaiñi ñí'maq naviguec nqai'en aso lcoỹeraxanaxaqui cañi qare'taxanata, qaiyi seuanaxa da lauaq ñi qota'a quena' naviguec quena lashic so Jesucristo.

Da qoyicyaxac quena' qolqatalec da qarpi'ỹaxac

7Qam dá'maq paguec lesega'a hueetagui na qaroshicmaxa, ná'maq 'ec aca chaqai 'ueena 'laua, qaiyi re'oq dá'maq chalego lecaic nquesaxanaxa chicqo'ot ñi qota'a, mesqai chaqai chicqauguilo qomi'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ca 'eno'm 'xoic hueete'ogalo ná'maq sqalanqatac, se ỹauana quiyim se qaỹa'ue ca la'maqa'. Chaqai 'eno'm 'ue na qarachitachic, qam qaiyiita se neme da qanaquitaxac.

9Ca 'eno'm chaqai qaỹocanta'pe qomi', qam se qaỹalate' qomi'. Chaqai 'eno'm qanenaqaiñi qomi', qam se qareleu.

10Canchaqa saxague, qam se'xatqatac quena qaroshicmaxa da lelauaxa so Jesús, qaiyi re'oq qai'neeta coqomi' da nachaalataxac so'maxare.

11Ma' qomi' quiyim ñaq qarca'leetauec, qam naua'que naua na'xata' qariỹaategueñi da lichic quiyim 'ue ca qaralauat sauaxat so Jesús, qaiyi re'oq qai'neeta da nachaalataxac so Jesús quena qaroshicmaxa, ma' na'maxare 'ue ca lqodoc.

12Ca, ma' da nelauaxa ỹo'ueetetac dá'maq chi lo'ueenataxanaxac coqomi', qam da nca'laxa ỹo'ueetetac da chi lo'ueenataxanaxac caqamiri.

13Naua naneresañi na'qaatqa 'nerac: “Seuelec, ca vichiguiño' setaqa.” Ca qomi', ma' chaqaida dá'maq 'neeta da qarpi'ỹaxac, seuaqlec qomi', ca' vichiguiño' sa'xataq.

14Ma' qomi' sa'deenaq ñi qota'a ñí'maq liỹa nca'laxatec na'le so qara'gaxala' Jesús queso lelauaxa, qai'neeta nca'laxaterec qomi' ma'le, 'nejem dá'maq 'ne'tegue na'le so Jesús. Ca' qariỹareta'pe qamiri ma' qarauega'a yí'maq neeta'ñi' ñi'maxare.

15Dá'ogue dajo mashic re'oq, ma' qaỹahotaque ca re'maxahi, qaiyi ma' 'xoic ca icoñiguit ca lqouagaxa ñi qota'a, ca qai'neeta 'xoic ca ỹaanshiguim ca na'aachic ma'le, ma' dajo taỹaugui quiyim qaimaqachin ñi qota'a.

16Vichiguiño' se ỹauanapega quiyim qareualtegueñi. Ma' 'eno'm na qaroshicmaxa noquiiqueta'ta' da lquesaxanaxa, qam na qara'al noquiiquetashiguim naua'que naua na'xata'.

17Ma' dá'maq qare'xoric queda qanachaalataxac cocho'qui' chaqai sqaỹaloq ime'uegue. Ca' chaqaida dá'maq chicqochigui quiyim noviraqtoxoua' da lauaq sqaica ca lqodoc chaqai ỹapacauec, sqai 'nejem na qane'guenaxaquipi.

18Ma' qomi' se ya'ỹoxogui ná'maq re'qoochigui; ta'ta'a ná'maq se re'xogui. Ma' ná'maq re'qoochigui, chita'gue, ca' imeho; qam ná'maq se re'xogui, ca' qaica ca lqodoc.

2 Corintios 5

1Ma' qomi' sa'deenaq quiyim ma' imeho na qaroshicmaxa ma' 'nejem ca 'imec quiyim sqaỹaloq 'guiñi, qam ñi qota'a shi'gue ỹa'maxatetañi ca qara'a' sqaica lqodoc quena piguim, qam mese lo'ueenatec ca chaqai qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Qam llic quiyim ñaq qarqauaxantegueri' najo qaroshicmaxa, se ỹa'maxagui na qouel, sahoqotaque quiyim qolaqpegue' yi qara'a' queda piguim,

3ca ỹapolgoto qomi' 'nejem ca nooỹac quena' qoỹanñi, qaiyi sqai senqatauec.

4Nagui ma' ñaqai senqataugui najo qouo' ma' chaqaina na qaroshicmaxa, ca' se ỹa'maxagui na qouel chaqai 'ue da qarachitachic. Qam se sahoqotaque quiyim qanaqat ná'maq ñaaue qaroshicmaxa. Dá'maq sahoqotaque 'neetasa': quiyim sanaxañi cá'maq dalaxaic qaroshicmaxa, qaiyi palac ná'maq qaroshicmaxa ma' ishit ileu, ca' ñigui cá'maq dalaxaic chaalataxac.

5Qam chaqaiñi ñí'maq qota'a ñí'maq ỹa'maxatesañi qomi' queda qanadalqataxac. Ca' ỹaanema qomi' so Espíritu Santo, ca' chaqaiso só'maq i'taxajñi cá'maq seconaxaguit ma'le.

6Vichiguiño' se neme da qarpe'e, ma' sa'deenqata quiyim ñaq sqauaqategueri' quena qaroshicmaxa, ca spa'aaqatauec queca qara'a', ca' se qouora so qara'gaxala'.

7Ca qolqatalec da qarpi'ỹaxac, mesqai cá'maq re'qoochigui.

8Ca' ỹaatqajam 'ue da qanaquitaxac. Ca' sahoqotaque quiyim yi le'en quiyim sqauaqategueri' quena qaroshicmaxa, qaiyi qolaqpegue' so qara'gaxala', ca' qouora.

9Vichiguiño' 'ue da qareuogoxo, qaiyi nqo'talo qomi' so qara'gaxala', quiyim ma' tot qaicaua qomi', loqo'm ñaq sqauaqategueri'.

10Ma' qomá'ogue ñachaataxau'a ma'le cá'maq hua'ñi so Cristo quiyim imit na nasauaxaseteripi, ca' quiñi 'óna icoñiguit ca laseue' ca lo'ueenatec na' ñaq ỹouootegueri', 'maxaraic, loqo'm se ỹa'maxañi.

Da na'qaatec ỹa'ue da qareuagaxa quiñi qota'a

11Vichiguiño' ma' sa'deenqata da leloxoỹaxac da nqolonaxa queso qara'gaxala', ca' 'ue da qareuogoxo quiyim qoyiuelec da na'qaatec quena qomyipi. Qam ñi qota'a shi'gue ỹa'den da shinqatari', chaqai 'ue da ñaquitaxac quiyim qamiri qai'neeta 'yiiñita da'maxare.

12Se sahoqotaque quiyim liỹa 'maxaraic ca sa'xatqatac, qam chi ña'xatqateguelta'. Ta'ta'a quiyim sahoqotaque nquipichiỹa'pegue' quiyim huaguii'chiguita qomi', qaiyi shichii quiyim 'ue ca 'xachii ma'le quená'maq chi nemaqajanteguelec da chi leloxoỹaxac ca re'qoochigui qom, qam mesqaida dá'maq hueetagui añi le'taxanata ca'maxare.

13Qam no'm 'ec qomi' hualoxona', ca chaqaida, qam quiñí'maq qota'a; chaqai no'm 'ec ñouoocqachiguiñi, ca chaqaida, qam caqamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Da le'xorenataxanaxa so Cristo ỹaatqajam qarela', ma' ỹaatqajam sa'deenqata quiyim 'oonoqui' so ileualec ná'ogue na qomyipi, vichiguiño' ná'ogue na'maxare 'ec ileu.

15So Cristo só'maq ileualec ná'ogue na qomyipi, qaiyi ná'maq nca'leetauec totqa taỹapegueu'a dá'maq chi nachaalataxac, ta'ta'a so'maxare, ma' ileualec chaqai liỹa nca'leuec nqohin.

16Vichiguiño' qomi' tot qaica quet cá'maq sa'deenqapega quecá'maq 'neetari' ca qom quena 'laua; ma' quesom sa'deenqatapega quen dá'maq 'neetari' so Cristo na' ñaq ỹouoxontac na 'laua, qam nagui tot qara'deenataxanaxac dajo queso'maxare.

17Ca' vichiguiño' cá'maq na'deetau'a so Cristo, ca' dalaxaic da no'ueenataxac; ime' cauá'maq ñaua'pe no'ueenataxaco, ca dalaxaic dá'ogue dá'maq nachaalataxac.

18Ca' dá'ogue dajo chi ỹo'uet ñi qota'a ñí'maq chicqochigui nqai'en so Cristo quiyim seuacqa'chiguit ñi'maxare, chaqai ỹa'ue da laqataxac coqomi' quiyim ná'ogue na qomyipi huaqui'chiguit nqaishinaq ñi'maxare.

19Dá'maq qara'qaatec 'neetasa': quiyim so Cristo liỹaatac ñi qota'a na' ỹahotaque qareuaqui'chiguit ñi'maxare quená'ogue na qomyipi, qam ñi'maxare se ra'iitapigui na lasauaxaset na qomyipi. Ca' ỹamaxalgoto qomi' quiyim sichoxotqachigui da leloxoỹaxac dajo na'qaatec quiyim qareuaqui'chiguit ñi qota'a.

20Vichiguiño' qomi' sachigoxotqo'tot da qara'qaataxanaxac so Cristo, ca 'ec 'nejem quiyim ñi qota'a chicqochiguilo nqai'ne' qomi' quiyim ne'xoresentouguilo qamiri. Ca qomi' ñi'xoresenqa'toto qamiri chicqochigui nqaishinaq so Cristo: quiyim daañiỹaque quiyim huaqui'chiguita qamiri ñi qota'a.

21So Cristo ỹaatqajam qaica ca lasauaxaset. Qam ñi qota'a 'ec nqai'en ca sauaqhuaic sauaxate' qomi', qaiyi ma' qomi' ña'daqatau'a so Cristo, ca sovirqau'a dá'maq no'uen chaalataxac dá'maq ỹahotaque quiyim shinqatari' quet ñi qota'a.

2 Corintios 6

1Ca ma' qomi' lotaua' ñi qota'a queda lo'ueenataxanaxac, ca ñi'xoresenqa'toto qamiri sqa taiguit quiyim se nquipichiỹa'pegue' da lqouagaxa ñi qota'a dá'maq mashic ỹachaxanema qamiri.

2Ma' ñi'maxare quenaua la'qaatqa naneresañi 'naac: So na'xa'a viichigui da ỹoqouagaxa, ña'xaỹaxane'ta qami'; chaqai so na'xa'a hueetougui da nca'laxa, ca sotauan qami'. Ca' nagui viichigui dá'maq dajo lqouagaxa ñi qota'a, chaqai chaqaina najo na'xa'a hueetougui da nca'laxa.

3Ca qaica quet cá'maq sahoqotaque quiyim 'ue quet ca 'ue ca ỹa'paxat, qaiyi qaica cá'maq se no'uen qaỹa'xat queda qaro'ueenataxanaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ta'ta'a quiyim sahoqotaque quená'ogue ná'maq so'ueetaq re'oq nqai'ne' qomi' quiyim qomi' lelaatqa ñi qota'a, queda qareualaxavic quena' ña'ñaxatqata'piguit da qare'xoric, chaqai qarouenaxanaxa, chaqai na qananaqataxaquipi.

5Ma' mashic qaỹouaxanta'pe qomi', chaqai qaicoñite' qomi', chaqai qaỹoqocata'pe qomi', chaqai paguec da qaro'ueenataxanaxac, 'ue quen se selaqsoq, chaqai qarqopat.

6Chaqai re'oq qai'neeta nqaishinaq quiyim qomi' lelaatqa ñi qota'a quedá'maq 'maxaraic qano'ueenataxac, quiyí'maq qara'deenaxanaxa quedá'maq lliqueta, queda qareualaxavic, chaqai da qarqouagaxa, quedá'maq quiyim hueetauguilo qomi' so Espíritu Santo, chaqai dá'maq ỹaatqajam nachinchiguiñi qare'xorenataxanaxa,

7chaqai dá'maq qara'qaataxanaxac quedá'maq ỹaatqajam lliqueta na'qaatec, chaqai quedá'maq lquesaxanaxa ñi qota'a coqomi'. Chaqai so'goxonaxalo naua lo'goxonqate' dá'maq no'uen chaalataxac, quiyim squepaqataxanaxalo, loqo'm quiyim so'goxonaxalo.

8'Ue quen yi na'xa'a qaimaqachinta'pe qomi', chaqai 'ue quen yi na'xa'a se qaichira'pe qomi', chaqai 'ue quen yi na'xa'a 'maxaraic da qana'qaataxac, chaqai 'ue quen yi na'xa'a se no'uen da qohinac coqomi'. 'Ue quen 'ec qomi' 'maatqaqa nqohine', chaqai 'ue quen quiyim 'ec lliqueta nqohin dá'maq sa'xatqatac.

9'Ue quen 'ec sqai huanapogoxoua', chaqai 'ue quen 'ec ỹaatqajam qomi' neuanatqa. 'Ue quen seuqataugui da lichic quiyim 'ue ca qaralauat, qam ñaqai qomi' qarca'leetauec. 'Ue quen quiyim qaỹouaxanta'pe qomi', qam saqa' qaỹalauate' qomi'.

10'Eno'm sachicoqota, qam ñaqai qara'maqachiguiñi. 'Eno'm se'xorqata, qam 'xoic na 'ue nqaiyi nqaishinaq. 'Eno'm qaica ca yi coqomi', qam qaica cá'maq souenqataque quená'ogue.

11Qamiri ỹaqaỹarolqa ñiỹa'ñi na Corinto, quena' 'ue sa'xataq caqamiri ỹaatqajam qaica ca soxotqategueñi, ma' sa'xatqata ná'ogue ná'maq hueetagui añi qare'taxanata.

12Caqamiri ỹaatqajam qaica ca soxotqategueñi qomi', qam qamiri nauá'maq 'ue na 'xochitegueñi coqomi'.

13Ca ñi'xoresentouguilo qamiri, shintari' ca neta'a quiyim ne'xoresentougui ca llaalqaipi, quiyim 'ñii'tegue dá'maq shintari' quiyim qaica ca huaagui nqai'ñii añi re'taxanatahi, 'nejem aỹim caqamiri.

Qomi' lauo' ñi qota'a nca'leetauec

14'Neeto' rotauahi ca qom saqa' icoñiguit da na'qaatec. Ma' quiyi, ca' se natenta' qamiri. Ma' ¿negue' quet cá'maq 'neeta cá'maq 'maxaraic chaalataxac quiyim huaqata'guit ca se no'uen, chaqai ca 'ue ca lauaq huaqata'guit ca napalaxa?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Chaqai ¿negue' cá'maq 'neeta quet quiyim neuojne'ejta' quet so Cristo queso na'ỹaapec? chaqai ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim huaque'ejta' quet cá'maq saqa' icoñiguita yaua na'qaatqa quecá'maq mashic icoñiguita yaua na'qaatqa?

16¿Peeta'a ỹa'maqachiguiñi quiyim qoỹanaugui ca nashiilec nqolac ca 'imec qouagaxainaxaqui quiñi qota'a? 'E', ma' qomi' lauooto' ñi qota'a ñí'maq nca'leetauec. Ma' ñí'maq qota'a 'naac: Sentaugui chaqai salequetaugui na'maxare; ca' chaqaỹim ná'maq ỹim qota'olec quena'maxare, chaqai na'maxare, ca ỹalamqateripi.

17Ca vichiguiño' qai'neeta 'naac ñi qara'gaxala': Oquii'e, noỹoochiuec quena'maxare; sqai coñigui ná'maq napio'xot da chaalataxac. Ca ma'le, ca' ỹim secoñiguita qamiri,

18qaiyi ỹaatqajam ỹim qataa'i. Chaqai qamiri, ca' qamiri ỹaalqaipi chaqai ỹaallipi, 'naac ñí'maq qara'gaxala' ñí'maq sqaica ca lqalanec.

2 Corintios 7

1Ca vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', 'enaua nauá'maq qaỹachaxanta'pe coqomi'. Vichiguiño' se squeuocqau'a ná'ogue ná'maq ishit napio'xote' qomi' quena qaroshicmaxa, chaqai quena qara'al. Qaro'cha'a ñi qota'a, chaqai somatqo'ot da qanachaalataxac ñi'maxare.

Co'na' qaỹadalaxat da no'ueenataxac so Corinto laseripi

2Ca ¡ñaqai 'viichii ca qaredaaqa' cañi re'taxanatahi! Ma' sqaica quet cá'maq sque'maqachitaq chaqai quiyim 'ue ca ña'axataq, chaqai sqaica ca sayinqatac.

3Qam sqai shinac dajo, ca' sahotaque ca rasauaxashichii. Ma' shi'gue shinac caqamiri quiyim silliitaguilo qamiri añi i'taxanata, qamiá'ogue ica'laxaua' chaqai qamiri ilauaxaua'.

4Ỹaatqajam 'xoic da ñaquitaxac chaqai da ñitoonaxac caqamiri. Quená'ogue ná'maq qare'xorico, qam ỹaatqajam 'ue da qana'ñaaqataxac chaqai 'xoic da qanetoonaxac.

5Shi'gue na' ñovitaxa na Macedonia ỹaatqajam qaica ca qanco'matqa'. Ta'ta'a quiyim 'ue da qananaqataxac quenaua'que nauá'maq sovirqa'guelo chaqai da qanoqogaxanataxac, ca vire'ta mashic ileuetapigui na qouel.

6Qam ñi qota'a ma' ishit ỹa'ñaxat cá'maq qaica ca la'ñaxac, ca' qara'ñaxat, chicqochigui nqai'en da loviraxac so Tito.

7Chaqai mesqaidaata da loviraxac so'maxare, ma' so'maxare ỹaatqajam 'ue da na'ñaaqataxac chicqauguilo qamiri. Ca so'maxare ra'qaataxantapegalo qomi' quiyim 'ue da rishoxohi quiyim liỹa huañiỹalo qomi', chaqai ỹa'xatetac da rachicoxohi quedá'maq 'ñiita caỹim. Ca' quedajo, ca' nqo'neuec da ñitoonaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Acá'maq ilaata selatalo qamiri, 'eno'm ỹa'ue ca rachicoxohi, se yitogot nagui. Ma' mashic 'ue ca ñitogotaxa na' sa'den quiyim aca ilaata ỹo'uet ca rachicoxohi, qam sqaỹaloq ime'uegue.

9Qam nagui 'ue da ñitoonaxac, qam mesqai quecá'maq rachicoxohi. Ta'ta'a quiyim só'maq rachicoxohi ỹo'uet ca netogotaxahi. Ma' qamiri na'ñaxachiiguit da rachicoxohi, ca' chaqaida dá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'a. Ca' quedajo, ca 'eco' qaicanqaida caqamiri.

10Ma' cá'maq nachicoxo quiyim qana'ñaxachiguit quiyim nqo'ta ñi qota'a, ca chicqaugui ca togotaxa, ca' re'oq nqai'en ca nca'laxa. Ca' sqai qanetogoteta'pegue. Qam da nachicoxo hueetalec na 'laua, ca chicqaugui da nelauaxa.

11Ca' qamiri 'ue da rachicoxohi, qam ỹa'maxarenta ñi qota'a. Qam ¡ñaqa 'ajñii nagui dá'maq chicqaugui! Ỹo'uet quiyim qamiri sqa saguiriñitac dajo, chaqai choxochita dá'maq 'neeto' na'le dajo, ma' ỹo'uet da ronogoxonaxaguii, chaqai 'ue da rqolonaxahi. Qam na' ime, ca' 'ue da rishoxohi quiyim liỹa huañiua', chaqai nipiichii quiyim 'viichii ca nouaxanaxaset cá'maq ỹo'uet cá'maq se no'uen. Ca' quedajo re'xoi' nqai'ne' qamiri quiyim sqaica ca rasauaxashichii.

12Ma' na' seretegueñi aso ilaata, mesqai hueetapigui iuel cá'maq qom ỹo'ueetetac ca se no'uen, loqo'm quecá'maq 'ue ca qohine'tegue. Ta'ta'a quiyim qamiri retañii quiyim ỹaatqajam 'ue da reuogoxohi coqomi', qam dajo ỹa'deenta ñi qota'a.

13Ca vichiguiño' lo'yichigui na qouel. Qam quedajo lo'daxa qouel seconaxaguit, ca' 'ue da qanetoonaxac nqo'neuec na' seuanaxa so Tito ỹaatqajam netoontac. Ma' qamiá'ogue tauañitac, qaiyi qaica ca huapigui lauel.

14Ma' ỹim mesqai se ya'maxañi na' shinac queso Tito quiyim ñitoonta'peguelo qamiri. Ma' dá'ogue dá'maq shinqac na'le caqamiri ỹaatqajam lliqueta, chaqai qai'neeta lliqueta dá'maq shinqapega na'le so Tito quiyim ñitoonqata'guelo qamiri.

15Ca so'maxare paguec da lqo'iichi caqamiri quena' ỹo'lliinchi'chi qamiri, ma' 'viichiỹo' na'le cá'maq ỹahotaque, chaqai co'na' ỹovitalo qamiri, ca' quelolliỹa, ne'xorishiñita chaqai niñiiquishiñita.

16Ca' ỹaatqajam 'ue da ñitoonaxac, ma' ỹaatqajam naloochiguiñi da ñaquitaxac caqamiri.

2 Corintios 8

Dá'maq 'neeta da nachitaxanataxanaxac

1Ca' nagui qamiri qarqaỹa', sahoqotaque sa'xataq da lqouagaxa ñi qota'a re'oq quená'maq icoñiguit da na'qaatec na'ñi na 'laua Macedonia.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca ỹaatqajam 'ue da lqalaic, ma' 'xoic da ne'guenaxac, qam qaiyiita ỹa'maqatajlec. Ca 'eno'm 'xoratem', qam ỹaatqajam rachitaxanataxan, 'nejem ca nesallaxanqaipi.

3Ca ỹim sa'xat ma' ỹaatqajam seuanchigui yi'maxare, quiyim ỹahotaque rotaanaxan quená'ogue ná'maq nalootau'a, chaqai vire'ta quiyim ỹapacauec nqai'en ana lachitaxanataxanqate.

4Chaqai ỹaatqajam ipaca'alo qomi' quiyim seconaxaguit aca lotaanaxanqate quiyim qaỹotauan ca qarqaỹaripi.

5Ma' yi'maxare ỹo'uet dá'maq sqai huapigui qouel, ma' yi'maxare 'au nañaanot so qara'gaxala', ime, ca' qomi'. Ca' dajo ỹaatqajam chicqo'tot ñi qota'a.

6Ca' vichiguiño' qarepaca'a so Tito quiyim queetalec aná'maq lapoontac caqamiri, caná'maq notaanaxanqate shi'gue lapoontac so'maxare.

7Ma' qamiri qaica nqalañigui quená'ogue: queda rpi'ỹaxaguii, queda ra'maxahi quiyim paxaguinataxañii, chaqai 'ue da ra'deenaxanaxahi, chaqai da na'ñaaqataxaguii, queda re'xorenataxanaxahi coqomi'. Ca' vichiguiño' paguiỹauec quet queda 'ñiitari' queda re'naxanaxariguii.

8Shinac dajo, qam se ilaataxanaxac. Ta'ta'a quiyim sahotaque 'yiiñii ca na'ñaaqataxac cá'maq riỹahi, qaiyi re'oq dá'maq re'xorenataxanaxahi ỹaatqajam 'chichiguiñi.

9Ma' shi'gue 'yiiñii da lqouagaxa so qara'gaxala' Jesucristo. Ma' so'maxare ỹaatqajam nesallaxanec, qam ne'xoresentam, ma' paguec da le'xorenataxanaxa caqamiri, qaiyi qamiri nesallaxanqa, chicqochigui dá'maq le'xoric so'maxare.

10Saanec dajo ỹa'deenataxanaxac, qaiyi qaicanqaida caqamiri. Quiyim quedá'maq 'ñiitari' queso 'auaxaic ñaaxa, mesqaidaata quiyim 'viichii dajo, qam qai'neeta 'ue da reuogoxohi.

11Ca' nagui, ca' quiitalec da'maxare, chi ỹovireta'a quiyim machii. Ỹaatqajam se naqaguiñi nqai'ñii dá'maq 'ñiitari', quiyim 'ỹaañitac acá'maq ralohitau'a.

12Ma' ca qom no'm lliqueta da lamiaqnaxac, ca' ñi qota'a nqo'ta aca lame, qam acá'maq nalootau'a. Ma' ñi'maxare se roỹaxantaque acá'maq se qanalou'a.

13Qam mesqaida quiyim viriỹau'a quet ca rouenaxanaxahi quiyim tauañitac ca riỹahi.

14Ca' dajo 'neeta quiyim na qomyipi dá'ogue da 'neetari' qaican ỹapaguec. Ca' nagui qamiri 'viichii cá'maq ỹouentaque na'maxare. Ca' ma'le sqoue quiyim ỹo'uet cá'maq viñitaque, qaiyi qamiá'ogue ralohi'ijta', qaica ca ỹapacauec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ma' chaqaida dá'maq 'neete' yaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a: “Quecá'maq 'xoic ca lapoonecsec, qam sqaica ca naauec; chaqai quecá'maq cocho'qui' ca lapoonecsec, qaica ca ỹouentaque.”

So Tito chaqai saua nauegaxaua'

16Qam ña'aachic quiñi qota'a, ma' ñi'maxare viichigui nqai'en añi le'taxanata so Tito quiyim dá'ogue dá'maq shinta quiyim sotauane' qamiri.

17Ma' so'maxare ỹaatqajam icoñi'chiguit dá'maq ỹaqataxac, chaqai so'maxare ỹaatqajam 'ue da 'neeta caqamiri, ca' nagui, ca chi nanoiquentac quepegueto qamiri.

18Liỹaatac nqaishinaq so Tito na 'óna qarqaỹa ná'maq no'uen da na'qaataxac quená'ogue na qarqaỹaripi queda no'uen lo'ueenataxanaxac queda na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

19Qam mesqaidaata dajo, ma' qai'neeta ná'maq qarqaỹaripi nca'au'a da'maxare quiyim qariỹaatac. Ca' qarotauan queda qarotaanaxanaxac quiyim semaqachinqatac so qara'gaxala' chaqai quiyim sichoxotaq dá'maq na'ñaaqataxaguii qamiri.

20Ma' sahoqotaque quiyim qaica ca qana'qaataxac se no'uen caná'maq llapoonqatac notaanaxanqate.

21Ma' qomi' sahoqotaque quiyim no'uen ca qana'qaataxac quedá'maq so'ueetaq, mesqaiñiita quiñí'maq qara'gaxala', qam qai'neeta quena qomyipi.

22Ca' quedajo, ca' 'ue na liỹa qarqaỹa selaraq, quená'maq re'qoota da 'neeta, paguec nagui quiyim noquiiguec da 'neeta da lotaanaxanaxac caqamiri, ca pe'e'tegue.

23No'm 'ue ca renataxan queso Tito, ca 'ñiỹaco' quiyim ỹo'ueenataxanaxaua, qareuocqoteguelgoto qamiri; chaqai no'm 'ue ca renataxanque naua liỹa', ca 'ñiỹaco' quiyim qailate' quena qarqaỹaripi, chaqai imaqachinsac so Cristo.

24Ca vichiguiño', qaiyi ỹa'yiinchigui na qarqaỹaripi, ca' qamiri re'qoota nqai'ñii da re'xorenataxanaxahi quenaua'maxare, ca' ỹaatqajam 'chichiguiñi quiyim sa'maxarenqate' qamiri.

2 Corintios 9

Aso notaanaxanqate qailata so nqaỹaripi

1Qam da 'neeta ana notaanaxanqate quena' qailata ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ỹaatqajam se ipacaque shiriñi caqamiri.

2Ma' mashic sa'den quiyim 'maxaraic da 'ñiitari'. Ca' 'ue da ñitoonaxac quena' sa'xat dajo quena Macedonia laseripi quiyim qamiri ñiỹa'ñi na Acaya ỹaatqajam

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

shi'gue ra'maxaitañi quiyim taanaxañii queso liỹa ñaaxa. Ca sham ná'ogue na na'ñi na Macedonia huatau'a dá'maq 'ñiitari' qamiri quiyim rotaanaxan.

3Ca vichiguiño' selate' naua qarqaỹa', qaiyi ỹaatqajam ipaquichigui dá'maq no'uen shinac caqamiri quedajo, qaiyi re'qoota quiyim ỹaatqajam na'maxachitañi quedá'maq shinac.

4'Ase' no'm 'ue ca ỹiỹa quena na'ñi na Macedonia, ca ỹoviralgoto qamiri quiyim se na'maxachitañi. Ca' 'ue ca qarayiloxo ma'le mashic shi'gue semaqachinqata'pe qamiri. Qam se sa'xataq cá'maq chi rayiloxohi queta'le qamiri.

5Ca' chaqaida dá'maq 'em quiyim ñi'xoresenqa'toto naua qarqaỹa' quiyim 'au quepegueto qamiri, ca' ỹotauane' qamiri quiyim nalogoñi acá'maq shi'gue 'ñiỹac lapooñitañi. Qaiyi acá'maq rapooñicshii ỹa'maqatañi, qaiyi re'qoota nqai'ñii cá'maq rqouagaxahi, qam mesqai quiyim qomi' qarque'guenataxanaxac caqamiri.

6Ca' qamiri no'viñita'gue dajo: quiyim cá'maq sqalo ca ỹanñi, qai'neeta sqalo ca naqat; qam cá'maq 'xoic ca ỹanñi, qai'neeta 'xoic ca naqat.

7Ca 'óna ỹaan cá'maq nalootau'a viichigui añi le'taxanata; sqaica ca huapigui lauel, loqo'm chi nque'guenataxanaxac. Ma' ñi qota'a nqo'ta cá'maq huaquichiguiñi quiyim ramiaxan.

8Ñi'maxare ishit ỹaanema qamiri ná'ogue nanchaqaina ỹaleque'ejta' lqouagaxanaxat, qaiyi qaica ca viñitaque quenanchaqaina roviñiguii; chaqai paguec, qaiyi shichii taanaxañii quecanchaqaica 'maxaraic no'ueenataxanaxac.

9Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a ỹa'xate' ca huagaxaraic qom, 'neetasa': Ỹachit na 'xoraiquipi, ca dá'maq no'uen lo'ueenataxanaxac no'ueenaugui na'maxare.

10Ñi qota'a, ma' ỹaan aca nanecse ala quiyim qoỹanñi, chaqai ca na'ic quiyim qaỹa'ic, ca ỹaanema qamiri ná'ogue nanchaqaina quiyim ñiiñi, chaqai quiyim ñaxat nqai'en ca qadañicshiguii, ca ỹovira'a quiyim 'xoic aca la nqai'en, qaiyi ma' qanaqat, ca 'xoic nqai'en ca lo'yaxanec no'ueenataxanaxac chicqochigui.

11Qaiyi ma'le, ca' ỹaleque'ejta' nanchaqaina 'ue caqamiri, ma' qamiri nesallaxanqa. Ma' 'ue ca rachitaxanataxanaxachii lari'ueguelo qomi', ca' ỹo'uet quiyim yi qarqaỹaripi ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'a.

12Ma' quiyim saanaq anajo rotaanaxanqachii quena qarqaỹaripi, sqai saanqaem quiyim qaidaata 'ue ca louenaxanaxa. Qam qai'neeta so'ueetaq dajo, qaiyi yi qarqaỹaripi ỹaanshiguim da na'aachic quiñi qota'a.

13Ca yaua'maxare imaqachine' ma'le ñi qota'a, ma' quedajo rotaanaxanaxaguii, ca re'oq quiyim na'xaỹaxañii'ta da na'qaatec ỹa'xat so Cristo. Chaqai qai'neete' yaua'maxare imaqachine' ma'le ñi qota'a queda rqouagaxahi quiyi'maxare chaqai quená'ogue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ca yi'maxare, ca nqouagaxaintalgoto qamiri ma'le, ma' 'xoic da lauochaxa ma'le caqamiri queda rqouagaxahi re'oq chicqo'ot ñi qota'a.

15Ca' ¡qomi' saanqot da qana'aachic ñi qota'a, ma' ñi'maxare 'xoic lecaic dá'maq qana'aachicyaxac qomi', ca' da'maxare se seshitaq sa'xataq cá'maq 'neeta da'maxare!

2 Corintios 10

Ỹaatqajam 'ue nqai'negue so Pablo ma' Jesús lelaatec

1Aỹim Pablo, ñi'xoresentouguilo qamiri, sahote'e da neneequesenaxac chaqai da lqouagaxa so Cristo. Qohinaco' quen quiyim aỹim neneequesenaxai quena' salequetauguilo qamiri, qam ỹaatqajam quesaxañi naua ỹa'qaatqa quena' qoỹoqo'ta aỹim.

2Hua', qam ñi'xoresentouguilo qamiri nagui quiyim ma' sovitalo qamiri, totaxan 'viichiỹo' quiyim 'ue ca se sa'maxata'gue caqamiri quená'maq 'ue na inaqateguelgoto qomi' quená'maq chi lo'ueenataxanaxac na qom. Ca' ỹim ỹaatqajam sahotaque seloqoguita ma'le caua'maxare.

3Llic ma' qom qomi', qam se seloquiaqatac shinqajam na chaqai qom huelec na 'laua.

4Ma' nauá'maq qaro'goxonqate' sqai huerelec najo 'laua, ma' hueetagui da lquesaxanaxa ñi qota'a quiyim iuagaxatac canchaqaica nquesaxanaxa.

5Vichiguiño' qomi' seuagaxatqac ná'ogue nanchaqaina nasauaxaseteripi chaqai canchaqaica maqajnaxac quiyim ỹahotaque se qaỹa'den ñi qota'a. Chaqai ná'ogue ná'maq chi la'deenataxanaxac na qom saanqot so Cristo, qaiyi qana'xaỹaxana so'maxare.

6Chaqai qomi' sahoqotaque souaxanaq ná'ogue na se na'xaỹaxan, quiyima' ỹovita quiyim qamiri na'xaỹaxañita.

7Qamiri ra'iitapigui na chaqai qom. Ca no'm 'ue ca 'neetapega ỹaatqajam queeta'pegue' so Cristo, ca qai'neeta retanta quiyim qomi' qai'neeta qolqata'pegue' so Cristo.

8Ma' ỹim 'eco' cocho'qui' 'ue da ipagaxallic quedá'maq lquesaxanaxa da qaro'ueenataxanaxac, qam qaica ca ñayiloxontaque, ma' só'maq qara'gaxala' nañaanoxorom, qaiyi 'ue ca qachaxataxaguii qamiri quená'maq se re'xogui, qam se sahoqotaque quiyim seuagaxatqa'pe qamiri.

9Se yqo'ta quiyim 'ec sqo'ỹoqochiteta'pe qamiri quiyim sahota'ahi naua ilaata.

10Ma' qohinaco' quen quiyim naua ỹerecse ilaata se nesatete' chaqai 'xoic da lquesaxanqa', qam quiyim aỹim salequetauo, ca se squesaxan chaqai da itaxaỹaxac sqaica nqo'ta.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qam cá'maq 'naac dajo, qai'neeta ỹa'den quiyim quedá'maq shinqatari' quenaua qara'qaatqa quena' sahoqai ana qarelaata quiyim qoỹore'talo qomi', chaqaida shinqata ma' 'ue ca so'ueetaq ma' salecqatauguilo qamiri.

12Ma' qomi' se sahoqotaque quiyim shinqajam malam, loqo'm quiyim ñaloqojnaxaguit ca nachaalataxac ca qom no'uen ca ỹa'xatetac, qam chi na'xateteguelta'. Ma' dajo chi lo'maxac ca'maxare, ma' chi neguemaxateteguelta' chaqai quiñi 'óna chi naloqojonta'piguit da nachaalataxac ca liỹa.

13Ma' qomi' se sahoqotaque ñapacqalec cá'maq qomi' qoỹaanema, ma' ñi qota'a ñí'maq itan cá'maq lqodoc cá'maq qaro'ueenataxanqa'. Ma' chaqaiñi ñí'maq ỹo'uet quiyim ñovirqa'alo qamiri quena Corinto.

14Ca vichiguiño' se ñapacqalgoto naua lqodoco dá'maq qanañaanoxorom qaro'ueenataxanaxac. Ñapacqateguelgoto naua lqodoco da qaro'ueenataxanaxac quetaxan sqai shi'co' ñovirqa'talo qamiri. Qam qomi' nauá'maq 'au sovitaxalo qamiri na'le quiyim sa'xataq dá'maq na'qaatec na'qaataxac so Cristo.

15Chaqai se spa'axalec cá'maq shi'gue lo'ueenatec ca liỹa qom quiyim 'ec qaralamaxat. Ta'ta'a quiyim sahoqotaque nqo'neuec ca rpi'ỹaxaguii, ca nqo'neuec ca qaro'ueenataxanaxac caqamiri. Qam se ñapacqalec cá'maq lqodoc ná'maq qaro'ueenataxanqa'.

16Ca ma' ime, ca sahoqotaque ñqo'naxe'ogalo naua qoỹoqote'ogalo 'lauari quena ñiita'ñi, ca sa'xataq da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quená'maq paguec qoỹoqote'oga caqamiri, qam se sahoqotaque spa'axalec ca lo'ueenatec ca liỹa qom.

17Ca no'm 'ue ca ỹahotaque nemaqajan, ca 'maxaraic nemaqajanlec so qara'gaxala'.

18Ma' cá'maq qom quiyim qaỹa'maxarenta, qam mesqaica ca chi na'xateteguelta'; ta'ta'a cá'maq qaimaqachin quiñí'maq qara'gaxala'.

2 Corintios 11

So Pablo chaqai saua se lelaatqa so Cristo

1¡Saxanchi' shichii quet quiyim cocho'qui' na'ñaxachiiguit da 'ec ñiualoxonqaishic! Quecanchaqai 'neeta, qam na'ñaxachiiguit aỹim.

2Ma' ỹim 'eco' 'ue da ico'ualaxanaxac caqamiri, qam dajo ico'ualaxanaxac ỹaatqajam chicqo'ot ñi qota'a. Ma' ỹim sahotaque so'naxanguita qamiri so Cristo, chaqai sahotaque sauegueu'alo qamiri so'maxare, 'nejem aca nequetegaxai se ỹauanapega 'on, ỹalamqa'chiguit ca loua.

3Qam quedá'maq 'ne'teco' na'le da lco'ỹaxaric so nanaic na' ỹachiguiñi aso Eva, ca 'eco' 'ue da ỹoqolonaxa ma' sqoue quiyim 'ue ca ỹachi'iñi qamiri qai'neeta. Ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ỹashaxanec da ra'deenataxanaxaguii, ca ỹoỹoote'ogalo qamiri quiyim sqai viilec so Cristo.

4Ma' qamiri ỹaatqajam na'ñaxachiiguit ná'maq ỹoviretape'ogalo qamiri ỹa'xatetac ca liỹa Jesús sqai 'nejem só'maq sa'xatqatac qomi', chaqai livillii'chiguit só'maq ỹoqa'a espíritu quesó'maq shi'gue coñiguit, chaqai da na'qaatec ỹoqa'a quedá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa shi'gue 'xaitapega.

5Ma' peeta'a se ỹapaquerauec caỹim ná'maq quiita'pegue' ná'maq 'naac napacalec na lelaatqaipi so Jesús.

6'Eno'm quedá'maq itaxaỹaxac sqailligueme' yalogoñi, qam mesqai quedá'maq ỹa'deenataxanaxac. Ca' dajo ỹaatqajam sichoxotqa'tema qamiri quená'ogue ná'maq so'ueetaq.

7¿Loqo'm se ỹa'maxañi da shine'tegue na'le caqamiri na' sqaca nqaishin aca laseuete na' sa'xatetac caqamiri da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ñineequesen sa'nquira, qaiyi ñanochishiguim qamiri?

8Ca' ỹim 'ec souootaxana'gue ana lam ná'maq liỹaripi shi'gue icoñiguit da na'qaatec na' secoñiguit aca ñishiuete, ca' souen na' sentauguilo qamiri.

9Chaqai na' 'ue ca ỹouenaxanaxa na' sentauguilo qamiri, qam sqaica ca so'taxatetac caqamiri. Ma' saua qarqaỹa' chigoqtegue da Macedonia nañaane' cá'maq souentaque. Qam 'ue da itelaxa quiyim 'ue ca so'taxatetac caqamiri. Ca' se neme chaqaida shintari'.

10Ỹaatqajam se'taxachichiguiñi quedá'maq shintari', quiyim sa'den dá'maq lliqueta chicqo'ot so Cristo, chaqai qai'neeta sa'den quiyim qaica ca ishit naqat da chicqochigui da ñitoonaxac quená'ogue na neetalec na 'laua Acaya.

11¿Chi'neco' ma' shi'ntegue dajo da ỹa'qaatec? ¿Loqo'm dá'maq quiyim se yqo'talo qamiri? Ñi qota'a ỹa'deenta quiyim ỹaatqajam yqo'talo qamiri.

12Qam ỹim shiquetalec quiyim qaidaata dá'maq shintari' queda so'ueetetac, qaiyi qaica ca lligo ná'maq chi ỹahotaque cá'maq chicqochigui quiyim 'ue ca netoonaxac, 'nejme' qomi'.

13Qam mese nelaatqa queso Jesús, qam chi rayinaxanta'pe, no'ueetesagui quiyim 'ec lelaatqa so Cristo.

14Qam quedajo qaica ca qara'laaque, ma' so na'ỹaapec qai'neeta no'viichigui ca no'ueenataxac ca 'ec lelaatec ñi qota'a chicqashiguim, 'ue na lauaq.

15Ca vichiguiño' se qara'la'a quiyim ná'maq lelaatqaipi so'maxare chi ỹadenaxachichigui quiyim 'ec lo'yaxanec ca ỹo'ueetetac. Qam cá'maq nouaxanaxaset ma'le na'maxare qaipacqajanchigui ma'le ná'ogue ná'maq ỹo'ueetec.

Da le'xoric so Pablo ma' lelaatec so Jesús

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca lotqai liỹa shinac: quiyim qaica ca 'neetapega ỹim hualoxonaq. Qam no'm chaqaida hueetapigui qavillii, qam yayaxañiỹac quiyim setaqa, shintari' meca hualoxonaq, qaiyi aỹim qai'neeta cocho'qui' 'ec 'ue da ñimaqajnaxac.

17Sa'xatetac dajo, qam se qailarilec queso qara'gaxala'. Ta'ta'a quiyim 'ec ỹim hualoxonaq, qam dajo taỹaugui quiyim ñimaqajan.

18Ma' mashic 'xoic ná'maq nemaqajanteguelec ná'maq hueetalec najo 'laua, ca' ỹim qai'neeta ñimaqajan.

19Ma' 'neetapigui qavillii ỹaatqajam qamiri 'deenaxanqachaqaqa, ca na'ñaxachiiguit ná'maq hualoxonyipi.

20Ma' qamiri na'ñaxachiiguit ná'maq ỹo'uet quiyim qamiri lelaatqa, loqo'm que'eetapiguilo qamiri, chaqai 'ec qamiri lalamaxarete', chaqai qaica ca ỹauaapigui qamiri, chaqai ỹouaxantapiguilo naua rashigori.

21'Eno'm 'ue da ỹayiloxo quiyim sa'xat dajo, qam ¡qaica ca qarquesaxanaxa quiyim shinqa'teguelo qamiri dajo! Qam quecá'maq liỹa quiyim ishit ỹo'uet, ca' ỹim liỹa, 'eno'm quedá'maq ỹa'qaatec 'ec hualoxonqaishic.

22¿Na'maxare peeta'a hebreo laseripi? Ỹim liỹa. ¿Na'maxare chicqaugui so llaalqaipi so Israel? Ỹim qai'neeta. ¿Na'maxare lauaripi so Abraham? Ỹim qai'neeta.

23¿Na'maxare peeta'a lelaatqaipi so Cristo? Qam ỹim sapacauec quena'maxare, 'eno'm 'ec ỹim hualoxonaq quiyim shinac dajo. Ma' paguec da ỹo'ueenataxanaxac quena'maxare, paguec da ñouaxanaxac quena'maxare, chaqai paguec da ñcoñiitaxac, chaqai 'xoic seuetaugui da lichic da nelauaxa.

24Chaqai cinco qaỹa'ue da ñouaxanaxac quena judío laseripi quiyim ỹovi' treinta y nueve qayalashin.

25Chaqai tres qayouaxantac, qaỹahote'e ỹo'o qo'paq, chaqai 'óna qayinaqatac quena qa', chaqai tres iyinñi aca ñoqotetau'a qom lahi' huaxaỹaqse, chaqai 'óna na' seuetañigui aso huaaxai late'ogue', 'óna na'xa'a chaqai 'óna pe.

26Chaqai 'xoic na ỹouoxoc, ca' seuana na lichic ana lachiugue, chaqai lichic na cuataxairipi, chaqai na lichic na chi iuo' laseripi, chaqai na se iuo' laseripi. Chaqai seuana da lichic na na'aateripi, chaqai quena no'ueenaxa, chaqai ana huaaxai. Chaqai seuana na lichic ná'maq 'naac qarqaỹaripi, qam 'maatqaiquipi.

27Chaqai 'xoic na ỹo'ueenataxanaxac, chaqai da ñanaqataxac. Chaqai 'xoic se seshit quiyim selaq, chaqai 'xoic ỹoqopaaxa chaqai na ỹaquip. Chaqai 'xoic quiyim ñqopaaqachit, chaqai yalauat quen na no'oomaxa, chaqai sentauec qaica ca sanñi.

28Nauajo, chaqai 'vii naua liỹa', qam naua'que naua na'xata' sa'deentapega ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

29Ma' no'm 'ue cá'maq ra'lliiñi, 'ec aÿim ná'maq sa'lliita. Chaqai no'm 'ue ca huaañi nqohin, ca' ÿim 'ue i'xoric queda ÿayiloxo, chaqai 'ue da iuel.

30Ca no'm 'ue ca maqajnaxac, ca' ÿim ñimaqajan, qam quedauajo ma' re'oq nqai'en quiyim qaica ca iquesaxanaxa.

31Ca' ñi qota'a, ñí'maq leta'a so qara'gaxala' Jesucristo, ma' ta'chiguit se neme quiyim qaimaqachin, ñi'maxare ÿa'den quiyim lliqueta dá'maq sa'xatetac.

32Ca na' seueta'ñi yi Damasco, ca só'maq nashi reloqota'a yi'maxare, lotaua só'maq ÿaatqajam nashi, leenaxat Aretas, ca ÿo'ueete' saua neloxoÿa' quiñaua lasomi' yi na'a', ma' ÿahotaque ycoñi'.

33Qam queetougui nqohin aÿim aso nqote so lquepaxaset yi na'a', qayilliitañigui aso canasto, ca' qayayit queso'maxare.

2 Corintios 12

Da qaÿauanaxanaxanegue chaqai da qaÿa'deenaxanaxanegue so Pablo

1Ÿaatqajam qaica quet cá'maq 'negue ca qom no'm chi na'xateteguelta'. Qam ÿim dá'maq qayauanaxanaxanegue chaqai dá'maq ya'deenaxanaxanegue so qara'gaxala', ca sa'xat.

2Ÿim seuana so qom huelec so Cristo. Catorce ñaxari ÿovi' nagui quiyim so'maxare qaÿavicshi'ma ca piguim. Qam se sa'den quiyim imaashiguimo' so na'le, loqo'm 'e', qam qaiñiita ñi qota'a maq ÿa'den.

3Qam sa'den quiyim sojo ÿale qaÿauec, qam quiyim imaashiguim, loqo'm 'e', ca' dajo se sa'den. Qam qaiñiita ñi qota'a maq ÿa'den.

4Ca so'maxare qaÿauega yí'maq la'a' ná'maq mashic qanca'laxatec queda piguim. Ca co'na' hueeta'quera, ca' 'xaÿalo' saua na'qaatqa se qara'xaÿapegalo, chaqai qaica ca qom qaÿasene'tema quiyim ÿa'xate'.

5Ÿim seshiteta ñimaqajanlec ca qom 'nejem so'maxare, qam sqai chi ñimaqajantac. Ta'ta'a quiyim ñimaqajan, ma' ÿim qaica cá'maq iquesaxanaxa.

6Ma' quetqai chaqaÿim seshit quiyim lo'yaxanec ca sa'xatetac, qam chi ña'xateteguelta', ca' dajo mesqai 'ec chaqai hualoxonqaishic, ma' lliqueta quet dá'maq sa'xatetac. Qam sqai shine'tegue dajo, qaiyi qaica ca ÿapacqajnauec dá'maq la'ajnaxanaxac caÿim, loqo'm quecá'maq 'qaachigui ÿa'qaatec.

7Ÿaatqajam chalego lecaic dajo iuanaxanaxac. Qam qaiyi sqai paguec ca ñimaqajnaxac, ca' qaÿa'ue so iueetaxanaxa mashic 'ec aca le qaÿa'deho quena ÿoshicmaxa na' noviriua' so lo'ueenataxanaxat so na'ÿaapec, ma' ÿahotaque quiyim ya'axat.

8Ca mashic ÿovi' tres sashiila so qara'gaxala' quiyim naqat sojo iueetaxanaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Qam so qara'gaxala' 'naac caỹim: “Da i'xorenataxanaxa mashic viisaxauot, ca' qaica quet cá'maq liỹa viñisaque. Ma' dá'maq iquesaxanaxa re'oq quena' cá'maq qom qaica ca lquesaxanaxa.” Ca' vichiguiño' ñitoon ma' ỹim sqaica ca iquesaxanaxa, qaiyi re'oq caỹim da lquesaxanaxa so Cristo.

10Vichiguiño' ñitoontac quena' qaica ca ỹa'ñaxac, chaqai quena' qayishiuentac, chaqai quena' 'ue da ỹouenaxanaxa, chaqai naua ñocanaxaco, chaqai na i'xoric quenaua ñanaqataxaco, sasouetapigui so Cristo. Ma' quena' paguec qaica ca iquesaxanaxa, ca ñauata'guit quiyim paguec ỹim quesaxanaxaic.

Ỹaatqajam se ỹa'maxañi so Pablo ỹa'deentapega so mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Corinto

11Ca' ỹim hualoxonaq ma' chi ña'xateteguelta' quedá'maq no'uen shintari', qam qamiri nauá'maq 'viichii quiyim shintari' dajo. Ma' qamiri quet nauá'maq lo'yaxanec cá'maq 'ñiỹac caỹim, ma' sqaica quet cá'maq 'neeta quiyim ỹapacauec quet ná'maq quiita'pegue' qamiri quená'maq 'naac napacalec na lelaatqaipi so Jesús, 'eno'm aỹim qaica ca shinegue.

12Ma' ỹaatqajam 'ue da iualaxavic na' so'ueenataxantac, sentauguilo qamiri. Na'le, ca re'oq na netanqaipi, chaqai na se qaiuanapega, chaqai na ỹo'uet da ne'laxa, ca' chaqaina ná'maq ichoxot quiyim ỹaatqajam llic ỹim lelaatec so Jesús.

13Ma' mesqaida quet quiyim se ñaloqojñiuo quet quená'maq liỹaripi shi'gue icoñiguit da na'qaatec. Qaidaata dá'maq quiyim ỹim qaica ca ñouoretac caqamiri. ¡Qam chi yi'xoriñio' ma'le, ma' shi'ntegue dajo na'le caqamiri!

14Ca' nagui ña'maxatetañi quiyim shicpegueto qamiri. Ca ma'le, ca ỹovi' tres quiyim sovitalo qamiri. Qam se sahotaque quiyim 'ue ca so'taxatetac, ma' sqa shique ná'maq hueeto'oto qamiri, ma' qamiri nauá'maq shicpegueto. Ma' cá'maq neta'a lapoonaxanlec ca llaalqaipi cana lam, mesqai ca llaalqaipi lapoonaxanlec ca leta'a.

15Qam ỹaatqajam sahotaque quiyim somateto aná'maq ñishitetañi, vire'ta quiyim imeho qai'neeta da iquesaxanaxa. Ma' sahotaque quiyim ỹa'maxañi da nachaalataxaguii. Qam 'eco' quiyim paguec da ỹoqo'iichi caqamiri, ca' qamiri paguec se rqo'chiiua'.

16Qam quiyim 'ue ca ỹa'deena'a quiyim qaica ca so'taxatetac caqamiri, ca qai'neeta 'naac quiyim chi ico'ỹaxaric quiyim sahotaque sayine' qamiri.

17¿Loqo'm 'ue ca sayinaxangui na' 'vii caua ỹale' selatalo qamiri?

18Ñi'xoresene'tot so Tito quiyim quepegueto na'le qamiri, chaqai 'ue so liỹa qarqaỹa sela' na'le quiyim liỹaatac nqaishin so'maxare. Ca ¿rayiñiỹo' na'le so Tito? ¿Mesqai qoma'que sa'maxatqa'tegue da shinqatari'? ¿Mesqai llic quiyim dá'ogue da shinqatari' queda qaro'ueenataxanaxac?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Loqo'm ¿'neetapigui qavillii quiyim ca 'óna qoshiiteguelec ca liỹa coqomi'? Qam mesqaida. Ta'ta'a quiyim dá'maq sa'xatqatac ỹa'deenta ñi qota'a, chaqai quiichigui nqaishinaq da leenaxat so Cristo. Qam qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', dá'ogue dajo taỹaugui quiyim nqo'ñishiguim ca llaxataxague' qamiri quena se re'xogui.

20Ma' ỹim 'ue da itelaxa quiyim ma' sovitalo qamiri 'neeto' lotqai sqai 'ñiitari' dá'maq sahotaque quiyim 'ñiitari' quet, chaqai 'neeto' ỹoqa'a ca shintari' ma' huañiua'. Ma' 'ue da ỹoqolonaxa quiyim ñaqai hueetauguilo qamiri quiyim se na'yiiñiỹata', npa'guiñita'ta', 'ohita'ta', na'aavitegueshiguim, la'axaqa lo'o', novirqataxanaxac, maqajnaxac, chaqai sqaica ca 'maqataxac.

21Chaqai 'ue da itelaxa quiyim ma' liỹa sovitalo qamiri, ca' ñi qota'olec ỹo'uet quiyim ñauata'guit ca ỹayiloxo nqai'en caqamiri, chaqai quiyim 'xoic ca ñoỹenlec caqamiri quiyim shi'gom na rasauaxashichii, chaqai saqa' 'xañiñi na napio'xot da chaalataxac, chaqai da dequenaxac, chaqai quiitalec na ramaanaxanaxahi quenanchaqaina.

2 Corintios 13

Da naqataxaquipi chaqai da niquinaxanaxaquipi pa'aatec

1Ca' nagui ma'le quenajo, ca' tres sovitalo qamiri. Qam ná'ogue nanchaqaina quena nasauaxaset quiyim qaỹa'xat, ỹouen quiyim ra'qaataxane' caua dos, loqo'm tres qomi'.

2Qam quená'maq shi'gue 'ue na lasauaxaset, chaqai quená'ogue na liỹaripi, nagui ma' ñaq qoỹoqo'ta ỹim, ca lotqai sopilalec da ỹaqataxac, 'nejem dá'maq shi'ntegue na' co'uaataxanaxaic salequetauguilo qamiri. Ca' nagui saho'te da ra'xaỹaxaguii: quiyim ma' sovitalo qamiri, ca' tot qaica quiyim 'ue quet ca liỹa se'xoren.

3Ca' yi hua'ñi ma'le, ca' 'yiiñii cá'maq michitaque ma' re'oq quiyim retaqaugui aỹim so Cristo. Qam so Cristo mesqaida quet quiyim qaica quet ca lquesaxanaxa quiyim 'ue ca 'ne'teguelo qamiri. Ta'ta'a quiyim ichoxot da lquesaxanaxa ma' hueetanguilo qamiri.

4Qam llic ma' so'maxare qaipateno 'ec quiyim qaica ca lquesaxanaxa, qam nachaatetaugui da lquesaxanaxa ñi qota'a. Ca' qomi' qai'neete' salecqau'a dajo quiyim qaica ca qarquesaxanaxa. Qam no'm ña'daqatau'a so'maxare, ca' hueetauguilo qomi' da lquesaxanaxa ñi qota'a, ma' salecqatauguilo qamiri.

5Ca' chi na'ajñiỹalta' qamiri ma'le, qaiyi 'yiiñii quiyim ỹaatqajam llic 'ue ca rpi'ỹaxaguii. Ñaq ni'guiñiỹalta'. ¿Se retañio' quiyim so Jesucristo hueetauguilo qamiri? Ta'to'o' no'm sqai ỹaatqajam llic coñiguit da na'qaatec.

6Ca' vichiguiño' 'ue da qanaquitaxac quiyim retañii quiyim mesqai qomi' 'maatqaqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Chaqai ñqouagaxainqatacot ñi qota'a, qaiyi qamiri sqo 'viichii ca se no'uen. Qam se sahoqotaque quiyim ñachaxanqatac quiyim qomi' ỹaatqajam llic dá'maq sa'xatqatac, qaidaata quiyim qomi' sahoqotaque quiyim 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi, 'eno'm 'ec sqai llic cá'maq sa'xataq.

8Ma' qaica quet cá'maq shinaxague quiyim seloxoỹaxaguit dá'maq lliqueta na'qaatec, ta'ta'a quiyim sotauanaq.

9Vichiguiño' ñitoonaq quena' qaica ca qarquesaxanaxa, qam qamiri quesaxanaxaqa. Chaqai qolqatalec quiyim ñqouagaxainqatalgoto qamiri, qaiyi vire'to' ma' ralohichiguiñi.

10Shiriñi anajo ilaata ma' saqa' shicpegueto qamiri, qaiyi ma' sovitalo qamiri se souen caqamiri da nquesaxanaxa nañaañim so qara'gaxala', qaiyi nqo'ñishiguim ca llaxataxague' qamiri queda se re'xogui, qam se sahotaque seuagaxata'pe qamiri.

11Qamiri ỹaqaỹa', nagui, ca' qaidaata quiyim no'uen ca qayicyaxaguii. Ỹaatqajam daañiỹaque ca la'maxa da chaalataxac, ỹa'maqachigui nqai'ñii na qavillii, niñiiquishiñitecta' queda ra'maxahi. Ca ñi qota'a chicqo'ot da na'maxa chaqai da ne'xorenataxanaxa hueetauguilo ma'le qamiri.

12Ca 'maxaraic quiyim ma' niquiñiỹata', ca' quiñi 'óna nqo'goq ca liỹa, chaqai ne'xoriñiỹata'.

13Ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec ila' da liquinaxanaxac caqamiri.

14Chaqai coñiguit da lqouagaxa so qara'gaxala' Jesucristo, chaqai da le'xorenataxanaxa ñi qota'a, chaqai quiyim ỹalequetauguilo qamiri so Espíritu Santo. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Gálatas

Gálatas 1

So Pablo ilata aso lerecse so mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Galacia

1Ỹim Pablo, ỹim lelaatec so Jesús. Sqaỹim lelaatec chaqai sqaỹim lca'acsec ca chaqai qomyipi; ta'ta'a quiyim chaqaiso so Jesucristo, chaqai ñi qota'olec ñí'maq liỹa nca'laxatec na'le so'maxare queso nelauaxa.

2Ỹim chaqai ná'ogue na iuoraripi qarqaỹaripi seraxañi anajo qarelaata quiyim tai'a ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neetalec na 'laua Galacia.

3Sahotaque quiyim coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo,

4só'maq nañaañiguit na'le da lelauaxa sauaxat naua qarasauaxasete', qaiyi nca'laxaterec qomi' quená'ogue na se no'uen huelec na 'laua. Ca' ipacqajanchigui dá'maq ỹahotaque ñi qota'olec coqomi'.

5Ca' vichiguiño' ¡se neme quiyim semaqachinqatac ñi qota'a! Ajá'a, ca' chaqaida dá'maq 'neeta dajo.

Qaica ca liỹa na'qaatec chicqaugui da nca'laxa

6Ỹaatqajam chalego da i'laxa quiyim chita'gue chaqa'ma' sham lachii ñi qota'a, ma' chaqaiñi ñí'maq roỹaxanalo qomi', ỹachigoxochichigui da le'xorenataxanaxa so Cristo coqomi', chaqai quiyim quiita'pegue' dá'maq ỹoqa'a na'qaatec qohinac chicqaugui da nca'laxa.

7Mesqai llic quiyim 'ue quet ca liỹa na'qaatec chicqaugui quet ca nca'laxa. Dá'maq 'neeta ma' 'vii nauá'maq se ỹaqamaxate' qamiri, ca' ỹahotaque ỹaỹoqojnec dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa chicqo'ot so Cristo.

8Qam no'm 'ue ca ỹa'xatema qamiri ca ỹoqa'a na'qaatec, quedá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ca ca'maxare qaỹa'ue ma'le ca ỹaatqajam lodegaxat nouaxanaxaset quiñi qota'a, 'eno'm chaqaỹim loqo'm ca qota'a lelaatec chicqashiguim.

9Da'maxare shi'gue sa'xatetac caqamiri, qam nagui lotqai liỹa shinac: Chaqai no'm 'ue ca ỹa'xatetac ca na'qaatec 'ec chicqaugui ca nca'laxa, qam ỹoqa'a quedá'maq shi'gue coñiguit, ca' ca'maxare qaỹa'ue ma'le ca chalego lecaic nouaxanaxaset.

10Ca quena' shinac dajo, ca ¿peeta'a chi sahotaque ỹa'maxarenta ỹim na qomyipi, loqo'm ñi qota'a? Loqo'm ¿sahotaque yiuojonta na qomyipi? Ma' quet ñaq sahotaque quiyim ỹa'maxarenta ỹim na qomyipi, ca sqaỹim lelaatec so Cristo.

Dá'maq 'neeto' so Pablo quiyim lelaatec so Jesús

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qam qamiri ỹaqaỹa', dajo na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, dá'maq sa'xatetac caqamiri, sahotaque quiyim 'yiiñii quiyim mesqai chi la'deenataxanaxac na qomyipi.

12Ma' se sachigoqto'ot ca qom, chaqai mesqaica ca yapaxaguinegue. Ta'ta'a quiyim chaqaiso so Jesucristo ya'deenaxanaxanegue da'maxare.

13Qamiri shi'gue 'xahiteguelec dá'maq shintari' na' ñaqa shiquetalec dá'maq huelec na judioipi. Chaqai 'yiiñii da ỹonogoxonaxac quena' socanaxantapigui na mashic icoñiguit da la'qaatec ñi qota'olec, quiyim sahotaque ñalauajñi.

14Ca quedá'maq queetalec quiyim huelec na judioipi na' ñaq salequetaugui, ca 'xoic ná'maq quena chi ñaloxouaripi quená'maq chi iuo' laseripi ñapacalec, ma' ỹim ná'maq ỹaatqajam sa'maxate' nauá'maq lapaxaguinataxanaxaco so 'auaxaic qareta'allipi.

15Qam ỹimo' lca'acsec ñi qota'a na' saqa' ñi'qaañi, ca quedá'maq chalego lecaic le'xorenataxanaxa, ca' roỹaxañiua'. Ca' chaqaida 'ne'tegue co'na' ỹovita so laloqo',

16ca ỹo'uet quiyim seuana so llaalec, qaiyi sa'xat da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quená'maq mesqai judioipi. Qam cana' 'ue dajo, qaica ca shicpegue' quiyim senat.

17Vire'ta sqa saigue da Jerusalén quiyim ya'ỹa'alo saua 'auaxaqa caỹim lelaatqa so Jesús. Ta'ta'a quiyim se ñaỹaloxoren quiyim saigue da Arabia. Ca na' ime, ca' yapila yi Damasco.

18Ca' sqa saigue da Jerusalén, ta'ta'a na' ime'ueque saua tres ñaxari. Ca na'le, ca seuana so Pedro, ca sento'ot so'maxare quesaua quince na'xata'.

19Qam qaica ca liỹa seuana queso liỹa lelaatqaipi so qara'gaxala', qaisoota so Jacobo só'maq lqaỹa so Jesús.

20Ỹaatqajam se'taxachichiguiñi quiyim ỹaatqajam lliqueta dá'maq seretegueñi caqamiri, chaqai dajo ỹa'deenta ñi qota'a.

21Ca na' ime dajo, ca shicpegue' yi 'laua Siria chaqai yi Cilicia.

22Qam yi qarqaỹaripi, quiyí'maq shi'gue icoñiguit da na'qaatec queso Cristo quená'maq neetalec yi 'laua Judea, saqa' iuanapega aỹim.

23Ta'ta'a quiyim chaqai 'qaateguelco' quen aỹim co'quena' qohinac: “Só'maq ỹale ỹocanta'pe quen qomi' na'le, qam nagui ỹa'xatetac dá'maq leloxoỹaxac da npi'ỹaxac, dá'maq ỹahotaque iuagaxatac quen quesom.”

24Ca' qaimaqachintaco' quen ñi qota'a quedá'maq shintari'.

Gálatas 2

Saua liỹa' lelaatqa so Jesús ỹa'maxarente' so Pablo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca na' ỹovite' catorce ñaxari, ca lotqai liỹa saigue da Jerusalén, iỹaatac so Bernabé, chaqai sauec so Tito.

2Saigue da'maxare, ma' ñi qota'a ỹa'ue so iuanaxanaxac quiyim saigue da'maxare. Ca na' seueta'ñi yi Jerusalén, ca' 'ue so netaxaỹaxac, qam qaỹoỹooteta'oga quesó'maq mashic qaỹa'yiinchigui na'gaxalateripi. Ca sa'xatema dá'maq 'neeta dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa dá'maq sa'xatetac quena sqai judioipi. Shi'ntegue dajo, ma' se sa'maxaren quiyim sqaica ca 'negue nqohin dá'maq shi'gue so'ueetetac chaqai dá'maq so'ueetetac nagui.

3Qam vire'ta so Tito ma' ñauequeta'pegue' ma' so'maxare sqai judío le'ec, qam qaiyiita sqaica ca qohinapega quiyim qaỹa'ue quet ca netanaxaset na loshicmaxa.

4'Nesa ma' llic ma' 'vii naua sqai ỹaatqajam 'chichiriñi qarqaỹa' nalecqajansauguilo qomi', nañoxotesañi, ca ỹahosaque quiyim qaỹa'ue ca netanec na loshicmaxa. Na'maxare nalecqajno, qam chi na'ajnaxanaripi quiyim ỹa'ajan dá'maq shinqatari' quiyim qaica canchaqaica ma' ña'daqatau'a so Cristo Jesús, ca' ỹahotaque quiyim liỹa ñcoñiraxaguit na nelaataxanaxaquipi.

5Qam qomi' sqaica ma' qolaxa'ueguelo quet saua'maxare, ma' sahoqotaque quiyim qamiri sqai 'xañiuec dá'maq ỹaatqajam llicyaxac dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

6Ca' quiyauá'maq qaỹa'yiinchiguilo quiyim na'gaxalate' qaica ca ỹachaxane' dalaxaic napaxaguinataxanaxac caỹim, chaqai aỹim se ya'iitapigui cá'maq re'qoochigui 'neesari' yaua'maxare, ma' ñi qota'a se ra'iitapigui ca re'qoochigui 'ueenataxac.

7Ỹaatqajam ñaqa 'ue quet ca dalaxaic lapaxaguinataxanaxac caỹim. Ta'ta'a quiyim retane' quiyim chaqaiñi ñi qota'a ñí'maq yamaxalec quiyim sa'xat da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quena sqai judioipi, 'nejem da 'neeta queso Pedro quiyim qaỹamaxalec ỹa'xatem da na'qaatec na judioipi.

8Ca chaqaiñiita ñí'maq qota'a ỹo'uet quiyim aỹim nelaatec queso Jesús, qayilarelec na sqai judioipi, 'nejem so Pedro na' qailarelec na judioipi.

9Vichiguiño' saua Jacobo, Pedro, chaqai so Juan, sauá'maq paguec na'gaxalate', ỹa'deenda'a quiyim chaqaiñi ñi qota'a nañaañim dajo no'ueenataxanaxac. Ca necona'guita na'le qomi', ỹim chaqai so Bernabé. Ca' dajo qaneconaxac netanec quiyim chaqai qomi' niỹa', chaqai qaỹa'maxarenta quiyim qomi' so'ueenataxanaxaugui na mesqai judioipi, ca' saua'maxare, ca ro'ueenataxandougui na judioipi.

10Ta'ta'a quiyim qatalo qomi' quiyim se scouaqa'e na 'xoraiquipi, qam dajo chaqaida dá'maq 'xoic iuogoxo quiyim so'uet.

So Pablo ỹoviraqta'a na'le so Pedro quiyi Antioquía

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qam na' so Pedro quepegue' yi na'a' Antioquía, ca hua'anyi na'le, ca soviraqta'a, ma' ỹaatqajam se ỹa'maxañi dá'maq ỹo'ueetetac.

12Ma' na' ñaqai 'aueta lqui'ỹaxaua quen na sqai judioipi. Qam na' 'vii saua novite' ỹale' lelaatqa so Jacobo, ca' quiyi, ca noỹootec na'le so'maxare, ca tot lqui'ỹaxaua na sqai judioipi, ma' no'cha'a ná'maq ñaqai queetalec quiyim qaỹa'ue na netanaxaset na noshicmaxa.

13Ca só'maq liỹaripi judioipi mashic icoñiguit da na'qaatec que'uegue dá'maq ỹa'deenta se no'uen 'neetari' so Pedro, vire'ta so Bernabé que'uegue dá'maq 'neesari' saua'maxare.

14Qam na' seuanchigui dajo quiyim se nachiñiguit dá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ca' setaxaỹa'a so Pedro, iuanchigui nqaishin sá'ogue só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Shinac: “Qami', ma' qami' judío le'ec, qam quesaua liỹa' na'xata' 'ñiisari' ca sqai judío le'ec, ca mesqai 'ñiisari' ca judío le'ec. Qam ¿chi'neco' ma' viisaque quiyim na mesqai judío ỹadenaxat da no'ueenataxac na judioipi?”

Na judioipi 'nejem ná'ogue na liỹa qomyipi ca'lligui da lpi'ỹaxac

15Qomi', qomi' llaalqa na judioipi, chaqai sqai qomi' sauaqhuaqa, sqai shinqata na liỹa ỹoreta'oguit qomyipi.

16Qam qaiyiita sa'deenaq quiyim qaica ca 'oonoqui' qaỹa'maxarenta quiñi qota'a ma' ỹo'ueetetac na naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés, ma' qaidaata quiyim qoyiuelec so Jesucristo. Ca vichiguiño' qomi' quiyim seuaqlec so Jesucristo, ca ỹa'maxarente' qomi' ñi qota'a chicqochigui da qarpi'ỹaxac, ca' sqai chicqaugui quiyim qomi' so'ueetqatac na naqataxaquipi. Ma' sqaica cá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'a quiyim ỹo'ueetetac na naqataxaquipi.

17Ca' nagui qomi' no'm sahoqotaque quiyim ỹa'maxarente' qomi' ñi qota'a chicqochigui nqai'en so Cristo, ca re'oq quiyim qomi' qai'neete' qomi' sauaqhuaqa, ca ¿peeta'a chaqaiso' só'maq Cristo só'maq ỹo'uet quiyim qomi' sauaqhuaqa? ¡'E', hua'iquet!

18Ma' no'm sosogui ná'maq naqataxaquipi, ime, ca lotqai liỹa ño'xonshiguim, ca' quiyi, ca ỹaatqajam 'ue ca ỹasauaxaset.

19Ma' ỹim 'ec shi'gue yileu, qaiyi sqaỹim lelaatec ná'maq naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés. Ma' chaqaiso só'maq naqataxaquipi só'maq ỹo'uet quiyim yileu, qaiyi dá'maq ñachaalataxac taỹot ñi qota'a.

20Ma' ỹim 'eco' shi'gue yileu, iỹaatashiguim so Cristo na' qaipateno. Vichiguiño' ca mese ỹalamaxaret nagui dá'maq santañi ñachaalataxac, ca' chaqaiñi ñí'maq Cristo ñí'maq nachaatetaugui aỹim. Ca dá'maq ñachaalataxac nagui chicqochigui da ipi'ỹaxac queso llaalec ñi qota'a, ma' yi'xoren, ca nañaañiguit da lelauaxa caỹim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Ca se sa'maxaren quiyim lliỹoqa'piguit quet dá'maq lqouagaxa ñi qota'a. Ma' quet ishit ca 'óna quiyim qaỹa'maxarenta quiñi qota'a quiyim quiichi'nguilo naua naqataxaco chicqoro'ot so Moisés, ma' queta'le, ca' qaica quet ca 'negue da lelauaxa so Cristo.

Gálatas 3

Da naqataxaquipi loqo'm da npi'ỹaxac

1¡Aicuéra caqamiri Galacia lase', ỹaatqajam qaico' ca ra'deenataxanaxaguii! ¿Nega'ỹo' cá'maq ỹachi'iñi qamiri quiyim sqai viilec dá'maq na'qaatec ỹaatqajam lliqueta? Ma' quesó'maq 'avichiguiñi qara'qaataxanaxac ỹaatqajam sachaxanqa'tema qamiri so Jesucristo na' qaipateno queso qo'paq.

2Ñigo' ñaqai 'xachiim aỹim nagui cá'maq 'neeta dajo: Na' 'viichitac da naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca ¿chicqochiquio' na'le quiyim coñiguit so Espíritu chicqo'ot ñi qota'a? loqo'm ¿chicqochigui na' viilec da na'qaatec 'xahichigui?

3Ca' ¿chi'negue queta' 'ec tot qaica ca ra'deenataxanaxaguii? ¿Loqo'm 'ñiitapega quiyim quedá'maq chi na'ñaaqataxaguii, ca nalogoñi nqai'ñii dá'maq nachaalataxaguii chicqo'ot so Espíritu?

4Ca ¿qaico' ca 'negue dá'maq 'em quiyim 'xoic da re'xoriguii? ¡Saxanchi' chaqaiyi quiyim 'ue quet ca 'negue caqamiri!

5Ñi qota'a na' ỹaanema qamiri so ne'Espíritu, chaqai na' ỹachaxan ná'maq ỹo'uet na ne'laxa huauguilo nqai'ne' qamiri, ca ¿chi'neco' ma' ỹo'uet dajo? Ñi'maxare ỹo'uet, qam sqai chicqaugui quiyim qamiri 'viichitac dá'maq 'naac na naqataxaquipi. Ta'ta'a quiyim viilec dá'maq 'xahichigui na'qaatec.

6So Abraham ỹaatqajam 'uo' da lpi'ỹaxac quiñi qota'a, ca' quedajo lpi'ỹaxac chicqochigui quiyim ñi qota'a ỹa'maxarenta so'maxare. Ca ỹamata'gue huagaxaraic ỹale.

7Vichiguiño' 'maxaraic quiyim qamiri 'yiiñii quiyim ná'maq ỹaatqajam llaalqaipi so Abraham, chaqaina ná'maq 'ue na lpi'ỹaxac.

8Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a ma' shi'gue idaansa'a dajo quiyim qai'neeta ná'maq sqai judío laseripi, ca' ñi qota'a ỹa'maxarenta ma'le ná'maq 'ue ca lpi'ỹaxac. Ca' naua naneresañi na'qaatqa 'nerac queso Abraham quiyim: “Ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi 'ue ma'le ca nqouagaxa chicqotougui aqami'.”

9Ca vichiguiño' cá'maq huelec, ca 'ue da nqouagaxa, 'nejem so Abraham ma' huelec ñi qota'a.

10Ná'maq illiitagui da lpi'ỹaxac ná'maq naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, na'maxare tai'a dá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset. Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'nerecsa': “Ná'ogue ná'maq se ipacqajñigui ná'ogue ná'maq

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

naneretalec aso lere naneraxalate na naqataxaquipi, ca na'maxare hueetalec na chalego lecaic nouaxanaxaset quiñi qota'a.”

11Ca ỹaatqajam re'qoota quiyim qaica quet cá'maq qaỹa'maxarenta quiñi qota'a quiyim ỹo'ueetetac dá'maq 'naac na naqataxaquipi. Ma' naua naneresañi na'qaatqa 'neracsa': “Cá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'a ca'lligui ma'le da lpi'ỹaxac.”

12Da naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés se ỹalecqajno da npi'ỹaxac. Ta'ta'a quiyim 'naac: “Cá'maq ipacqajanchiguilo quiyim ỹo'ueete' naua'que nauajo, ca chicqaugui ma'le ca nachaalataxac.”

13Qam so Cristo quepaqataxanlgoto qomi' quedá'maq chalego lecaic qanouaxanaxaset quet chicqochigui so naqataxaquipi, ma' so'maxare npa'xanguit dá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset talgoto quet qomi'. Ma' naua naneresañi na'qaatqa 'neracsa': “Chalego lecaic ca nouaxanaxaset quiñi qota'a ná'ogue ná'maq qaicoñirashiguim queca qo'paq.”

14Ca 'uo' na'le dajo, qaiyi dá'maq lqouagaxa ñi qota'a ỹachaxantac na'le queso Abraham quiyim qoỹaanec quena mesqai judioipi, qam chicqochigui nqohin so Cristo Jesús; qaiyi qomá'ogue seconaxaguit so Espíritu Santo ỹachaxantac na'le ñi qota'a, chicqochigui nqai'en da qarpi'ỹaxac.

Na naqataxaquipi chaqai só'maq qaỹachaxantac

15Qamiri ỹaqaỹa', sa'ue da saloqojnaxana chicqochigui nqaishin ca chi na'deenaxac ca chaqai qom, 'neetasa': Ca qom no'm na'deene'e' ca liỹa, ca ỹo'uet aca lere, ca illilec ca na'deenaxac. Ca ma' ime qoỹiriñi, ca' qaica ca ishit quiyim se qaipacqajñigui, chaqai se ishit qanqo'naxatec.

16Qam nagui retañite', ñi qota'a na' 'vii naua ỹachaxanta'pe queso Abraham chaqai queso llaalec, ca' naua nerecse' la'qaatqa ñi'maxare sqai 'nerac: “ca qachaalaxai'pi”, 'ec quiyim 'xoic ca qomyipi 'neetapega. Ta'ta'a quiyim 'naac: “ca qachaalqui'.” Ca' dajo 'oonoqui' cá'maq 'neetapega, ca cá'maq qohintapega chaqaiso so Cristo.

17Ca' quedá'maq shinac 'neetasa': Ñi qota'a na' ỹa'ue so na'deenaxac queso Abraham, ca' ỹaanec da la'qaatec quiyim ipacqajanchigui ma'le. Ca vichiguiño' so naqataxaquipi chicqochigui so Moisés novi' na' ime'ueque saua cuatrocientos treinta ñaxari, qa' tot ishit quiyim ỹosogui sojo 'deenaxac, quiyim se ipacqajñigui quet dá'maq ỹachaxantac na'le ñi qota'a.

18Ma' quetqai dá'maq lame ñi qota'a chicqochigui nqai'en da naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca' totqaida quet dá'maq qaỹachaxantac. Qam dá'maq 'neeta quiyim ñi qota'a ỹachaxantac dajo queso Abraham, qam qaca aca laseuete nqai'en.

19Ca ¿nega'ỹo' cá'maq 'negue ná'maq naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés? Qaỹoqoto' na'le, ma' qaỹahotaque quiyim ichoxot na nasauaxaseteripi. Ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ro'ueenataxan na'maxare, qam lqodoquiaqa' ma'le ma' novi' cajo ñaalec cá'maq 'em 'ue da qaỹachaxantac. Na naqataxaquipi na' qaỹa'xat, ca chicqochigui nqohin na nelaatqaipi piguim laseripi. Ca' so Moisés, ca' chi netaxaỹaxanqajnec.

20Qam se qaipacaque ca netaxaỹaxanqajnec quena' qana'deena'pegue' ca 'oonoqui' qom. Ma' ñi qota'a qaiñiita 'oonoqui'.

Da lo'ueenataxanaxac na naqataxaquipi

21Ca dá'maq naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ca ¿npa'guenaxauo' dá'maq ỹachaxantac na'le ñi qota'a? 'E', mesqaida. Ma' quet qoỹaaneco' na'le ca naqataxac quiyim ca'laqataxan, ca' qaishit queta'le quiyim 'ue ca qaỹa'maxarenta quiñi qota'a quiyim ỹo'uet cajo naqataxac.

22Qam nauá'maq naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': ná'ogue na qom ncoñiiteguesec quena nasauaxaset. Ca' dajo 'neeta, ca' qaiyi quená'maq huelec, ca' ishit icoñiguit cá'maq ỹachaxantac ñi qota'a, chicqochigui nqai'en quiyim 'ue da lpi'ỹaxac queso Jesucristo.

23Na' saqa' novi' da npi'ỹaxac, ca' na naqataxaquipi qarcoñiretari', nauaanta'a quiyim qaichoxot quiyim qaipi'ỹa'a so Jesucristo.

24Ca ná'maq naqataxaquipi pa'aalgoto qomi' quiyim reloxoỹa'alo qomi', 'neeta'guelo qomi' ca ñaaqolqai'. Ca' qarapaxaguin, toco' ma' novi' so Cristo, ca' ma' seuaxalec so'maxare, ca' qaỹa'maxarente' qomi' quiñi qota'a.

25Ca' nagui mashic novi' da npi'ỹaxac, ca tot reloxaỹa'alo qomi' na naqataxaquipi ma' 'ec ca napaxaguinataxanaq.

26Ma' queda npi'ỹaxac, ca qamiá'ogue qamiri llaalqa ñi qota'a, ma' na'yiitau'a so Cristo Jesús.

27Qamiá'ogue ma' noxoñiu'a quiyim na'yiitau'a so Cristo na' qanachilaxane' qamiri, ca' quiyi, ca qoỹanaxanguilo qamiri dá'maq no'ueenataxac so'maxare, 'nejem nqohin ca re'qoochigui nooỹac.

28Ca' tot qaica quet cá'maq ỹoqa'a ca no'ueenataxac quena judío loqo'm quena sqai judío, loqo'm nelaatec loqo'm ca se nelaatec, loqo'm ca ỹale loqo'm aca 'aalo; ma' no'm na'yiitau'a so Cristo Jesús, ca' qamiá'ogue 'ec qamiri 'oonoqui'.

29Ca no'm qamiri lalamaxarete' so Cristo, ca' qamiri lalamaxarete' llaalqa so Abraham. Ca' coñiguit ma'le quiyim ralamaxarichii cá'maq ỹachaxantac ñi qota'a.

Gálatas 4

1Dá'maq 'neeta dá'maq shinac 'neetasa': Ca ñaalec no'm qaỹahotaque taalec ca lesallaxa ca leta'a, qam no'm ñaqai noctoqui', ca ca'maxare 'nejem ca chi nelaatec, 'eno'm llic quiyim lalamaxaret cá'ogue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Qam 'ue na qom cochiitapega so'maxare, chaqai idaanteguelec dá'maq no'ueenataxac so'maxare, chi ỹovireta'a ca na'xa'a laloqojnec so leta'a.

3Ca' chaqaida 'neeta coqomi'. Ma' na' 'ec ñaqai qomi' ñaaqolqai', ca qomi' qolqata'ueguelo naua chaqai qom la'deenataxanaxaco hueesalec na 'laua.

4Qam na' ỹovita ca laloqo', ca' ñi qota'a nela' so llaalec, ne'qaañi nqai'en caso 'aalo, chicqotougui nqai'en na judioipi ma' hueetaugui da lapaxaguinataxanaxac na naqataxaquipi.

5'Neeta dajo na' novi', ma' ỹahotaque ỹosou'alo qomi' queda lcoñiitaxanaxac na naqataxaquipi, qaiyi ñi qota'a icoñi'chiguita qomi' quiyim ỹaatqajam qomi' lalamaxarete' llaalqa.

6Ca' na' ichoxot ñi'maxare quiyim mashic qamiri llaalqa, ca' nelatalo qamiri so ne'Espíritu so llaalec quiyim tauguilo naua re'taxanatahi. Ca só'maq Espíritu roỹaxan, 'naacsa': “¡Qami' qota'olec!”

7Ca vichiguiño' nagui, ca' ỹaatqajam qami' llaalec ñi qota'a, ca totqai qami' na'ac. Ca ma' mashic qami' llaalec, ca ñi qota'a ỹaanem qami' ma'le ná'ogue ná'maq hueeto'ot ỹachaxantac, chicqochigui nqai'en so Cristo.

So Pablo ỹaatqajam 'ue da leuogoxo quena mashic icoñiguit da na'qaatec

8Quesom na' saqa' huañiỹapega ñi qota'a, ca' qamiri icoñiiteguese' ná'maq se re'xogui qanqouagaxaintacot, qam mese qota'olqaipi.

9Qam nagui mashic huañiỹa ñi qota'a, qam paguec la'maxa quiyim qohinac, ñi qota'a mashic ỹauanalo qamiri, ca ¿negue' quet cá'maq 'neeta quiyim lotqai pillii'ogalo quet naua napaxaguinataxanaxaco qaica ca lquesaxanqa', chaqai qaica ca 'netegue quiyim lotqai liỹa 'guiñiỹoto quiyim liỹa qamiri loiquenatqa?

10Ma' qamiri ñaqai 'viichitac quena' ỹovire'ga yi na'xa'a, shiriguiri, chaqai naua ñaxari.

11Ca 'xoic da ỹoqolonaxa quiyim dá'maq ỹo'ueenataxanaxac qaica ca 'negue caqamiri.

12Qamiri ỹaqaỹa', ñi'xoresentouguilo qamiri quiyim 'ñiita maỹim, ma' ỹim shinta maqamiri. Mesqai 'ec quiyim 'ue quet ca sauaxachii caỹim.

13Ma' qamiri mashic shi'gue 'yiiñii dá'maq 'neeta, na' 'aueta sa'xat caqamiri da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa. Shi'ntegue na'le dajo, ma' sauaxat 'ue ca hueetailec yalolaxa.

14Qam na' 'ue cajo yalolaxa, qam chi ñi'guenaxat. Qam mesqaida quiyim sqai coñiguit quet aỹim chaqai mese liỹoxoỹa'piguit aỹim. Ta'ta'a quiyim 'ñiita'gue aỹim ca chicqashiguim lelaatec ñi qota'a; 'ñiita'gue quiyim 'ec chaqaỹim só'maq Jesucristo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15Ca ¿negue' cá'maq taico' na'le cajo netoonaxagui? Ca' ỹim seshit quiyim so'uet ca ỹa'qaatec 'maxaraic caqamiri, 'neetasa': quetaxan qaishito' quiyim naqachii' naua chi nqochiri, ca 'ỹaañim aỹim, ca 'ec sqaica quet ca lqalaic.

16Ca' nagui, ca ¿'eco' qamiri ñpa'guenaxaua', quiyim ỹaatqajam llic dá'maq shinac caqamiri?

17Ca' najo qomyipi ỹaatqajam 'xoic da naquitaxac caqamiri, qam se no'uen da 'neeta'pegue. Ma' dá'maq ỹahotaque quiyim ỹoỹoote'ogalo qamiri coqomi', ca' qaiyi ma'le, ca' pacqajñiỹauec naua'maxare.

18Hua' 'nesa, ma' lo'yaxanec quiyim qanaquita'a ca niỹa. Qam quiyim 'maxaraic cá'maq qohinta'pegue, ca' qoyiquetalec, qam mesqaidaata quena' salequetauguilo qamiri.

19Qamiri ỹaalqolqa, lotqai liỹa sovirau'a da nqui'ic caqamiri, shintari' aca 'aalo quena' shim ne'qaañi ca llaalec; qam shiquetalco' da i'xoric, vire'to' ma' nalogoñi quiyim 'ñiitari' so Cristo.

20¡Saxanchi' salequetauguilo qamiri nagui, qaiyi ỹoqa'a ca seloxoỹaxane'tegue ca sa'xat quiyim salequetauguilo qamiri, ma' ỹim ỹaatqajam tot sa'den ca shinta caqamiri!

Qaraloqojnaxañigui aso Agar chaqai aso Sara

21Ma' qamiri viitaque quiyim 'guiñiỹot na naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés, ñigo' ñaqai choxochim dajo: ¿Peeta'a sqa 'yiiñii dá'maq reloqo'tegue da 'naac dajo naqataxaquipi?

22Ma' 'naac quiyim so Abraham dooso' saua llaalqa: so 'óna llaalco' aso la'a, ca' so liỹa llaalec asó'maq lalamaxarete loua, ca so'maxare se na'á.

23Da ne'xaỹoqsoxoc so llaalec aso na'á ỹaatqajam chaqaida dá'maq ne'xaỹoqsoxoc ná'ogue ná'maq re'qoochigui ñaaqaipioqui'. Qam co'na' ne'qaañi só'maq llaalec aso se na'á, ca' ipaquichigui dá'maq ỹachaxantac na'le ñi qota'a.

24Ca' dajo, chi qaraloqojnaxañigui. Saua dos 'aalo ñiguilo nqohine' saua dos 'maqataxaco. 'Óna so quesaua 'deenaxaco ñigui nqohin aso quemaralec ladocai leenaxat Sinaí, ca' chaqaso só'maq ñigui nqohin aso Agar. Ca ná'maq hueetaugui sojo 'maqataxac ne'qaañi, qam tai'a quiyim na'ac.

25Ma' aso Agar ñigui nqohin aso quemaralec ladocai leenaxat Sinaí na'ñi yi Arabia. Ca' chaqaso asó'maq ñigui nqohin yí'maq Jerusalén nagui, ma' yijo na'a' nagui 'neetari' aca na'á, chaqai qai'neeta ná'ogue na llaalqaipi.

26Qam se na'á yí'maq Jerusalén hueeta'gue da piguim, ca' qomi', qomi' llaalqa yi'maxare.

27Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Ỹaatqajam ra'maqaichiriñi qami' 'aalo ma' se co'ii', qami' ma' sqaica ca qachaalqui'; ỹaatqajam raualqai'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ma'le queda netoonaxaqui', ma' qami' sqai huañirapega ca nqui'ic quiyim co'ii'. Ma' cá'maq 'aalo nalate paguec ma'le ca llaalqaipi, mesqai 'nejem aca 'aalo 'ue ca loua.

28Qamiri ỹaqaỹa', qomi' llaalqa ñi qota'a ỹachaxanta'pe na'le, shinqajam so Isaac.

29Qam chaqaido' dá'maq 'neeto' na'le, quiyim só'maq ñaalec re'qoochigui da ne'xaỹoqsoxoc, ỹaatqajam ỹocanac só'maq liỹa ñaalec chicqo'ot da ne'xaỹoqsoxoc so Espíritu Santo, ca' chaqaida dá'maq 'neeta nagui qai'neeta coqomi'.

30Qam ¿negue' cá'maq 'nerac nauá'maq naneresañi na'qaatqa? Naua'maxare 'neracsa': “O'yirauec añí'maq na'á chaqai ñi llaalec, ma' ñí'maq llaalec añí'maq na'á se ishit quiyim nouanau'a ná'ogue ná'maq ỹa'maqatañi quiyim lalamaxaret nqohin ñí'maq llaalec ñí'maq llaalec añí'maq se na'á.”

31Ca chaqaida, qamiri ỹaqaỹa', mesqai qomi' llaalqa asó'maq na'á. Ta'ta'a quiyim qomi' llaalqa asó'maq se na'á.

Gálatas 5

Quiitalec quiyim qaica quepaxate' qamiri

1So Cristo ỹosou'alo qomi', qaiyi qaica ca qarquepaxat. Ca' na'ñaxachii quiyim quiitalec quiyim qaica ca rquepaxachii, ca tot liỹa pilliu'a quiyim qamiri quet na'aqa.

2Nagui, ca na'xaỹaxañiua'. Aỹim Pablo shinapegalo qamiri nagui, no'm 'maxariñita quiyim qaỹa'ue ca netanec na roshicmaxahi, ca' qaica ca 'negue nqai'ñii so Cristo.

3Ca vichiguiño' lotqai liỹa shinac dajo, quiyim canchaqaica qom no'm ỹa'ue ca netanec na loshicmaxa, ca' se ishit quiyim se ipacqajñigui ná'ogue ná'maq lelaataxanaxac so naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés.

4Qamiri ma' 'ñiitapega quiyim ỹacoñi'chiguita qamiri ñi qota'a ma' 'viichitac na lelaataxanaxac na naqataxaquipi, ca' noỹoochiuec queso Cristo, chaqai noỹoochiuec queda le'xorenataxanaxa ñi qota'a.

5Ma' qomi' sachigoxotqochigui so Espíritu Santo chaqai da qarpi'ỹaxac, ca' 'ue da qanaquitaxac quiyim icoñi'chiguita qomi' ñi qota'a.

6Chaqai no'm ña'daqatau'a so Cristo Jesús, ca' qaica quet cá'maq 'negue ca qom quiyim 'ue ca netanec na loshicmaxa, loqo'm sqaica. Qam dá'maq paguec 'ue ca 'negue quiyim 'ue ca qarpi'ỹaxac, chaqai quiyim dajo qarpi'ỹaxac ỹo'uet quiyim ñi'xorenaqta'.

7Qamiri ỹaatqajam 'maxaraic dá'maq 'ñiitari' na'le. Qam ¿nega'ỹo' cá'maq ỹo'uet quiyim totqai viilec dá'maq ỹaatqajam lliqueta?

8Dajo se lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ñí'maq roỹaxanalo qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9'Neeto' lotqai couahi'e quiyim "'eno'm cocho'qui' ca quena pe'taxachigui na pan, qam ishit pe'taxachigui cá'ogue aca naqaulata."

10Qam ỹim 'ue da ñaquitaxac queso qara'gaxala', chaqai caqamiri quiyim mesqai ỹoqa'a nqai'ñii ca ra'deenataxanaxaguii; qam ñi qota'a ỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset cá'maq canchaqaica sqai ỹaxana'pe qamiri.

11Qamiri ỹaqaỹa', dá'maq 'neeta caỹim, ma' quetqai ñaqai shiqueteguelec quiyim qaỹa'ue ca netanec na loshicmaxa na qom, ca' se yocantac quet nagui na judioipi; ma' queta' 'neeta dajo, ca' dá'maq na'qaatec quet na' qaipateno so Cristo se ro'o quet nqai'en na judioipi.

12Qam quená'maq qomyipi sqai ỹaxana'pe qamiri quiyim ỹilenta'pe quiyim 'viichii ca netanaxaset na roshicmaxahi, ¡saxanchi' ná'ogue nichaxaic na chi loshicmaxa, ca' yi!

13Ma' qamiri ỹaqaỹa' na' qaroỹaxanalo qamiri, qam ỹaatqajam qaỹahotaque qarosohiuec. Ta'to'o' no'm se nquipichilec dá'maq quiyim mashic qaỹosoorec qamiri, no'm pacqajñiỹauec quiyim quiita'pegue' da chi no'ueenataxac na qom. Ta'to'o' quiyim npa'xañii quiyim quiñi 'óna la'ac ca liỹa quedá'maq 'ñiitari' quiyim ne'xoriñiỹata'.

14Ma' ná'ogue na naqataxaquipi ỹomata'ta' da 'oonoqui' nelaataxanaxac: "Rauochitegue ca riỹa'e', 'nejem qami' quiyim chi nauochiralta'."

15Qam no'm chi na'guiita'ta' qamiri, ca' quiñi 'óna ỹa'ic ca liỹa, ca richilliỹaño', 'ase' no'm 'ec chi nomachitañi na riỹaripi.

Dá'maq chi no'ueenataxac ca qom chaqai dá'maq chaalataxac chicqo'ot so Espíritu

16Dá'maq shinac caqamiri 'neetasa': Ỹaatqajam quiita'pegue' so Espíritu Santo, qaiyi sqai quiita'pegue' dá'maq chi no'ueenataxaguii.

17Ma' dá'maq chi no'ueenataxac ca qom, ca npa'guente'e' so Espíritu chicqo'ot ñi qota'a, chaqai so Espíritu se icoñiguit ca no'ueenataxac ca chaqai qom. Ma' naua'maxare se neuojonta', vichiguiño' sqai shichii 'viichii cá'maq viitaque.

18Qam no'm chaqaiso só'maq Espíritu só'maq ỹashaxanta'pe qamiri, ca totqai viito'ot da lelaataxanaxac na naqataxaquipi.

19Ca' sqaica ca lqalaic quiyim qaỹa'den cá'maq ñaqai queeta'pegue' dá'maq chi no'ueenataxac, 'neetasa': lapaatapi'ñi' aca se loua, ỹo'ueetetac na rapio'qotaxan chaqai da lqo'itaxanqachic,

20chaqai nqouagaxaintacot na nqolaquipi, chaqai 'naxanaxai, chaqai da lauelgaxanaxac, lapetaxanaxac, chaqai da lco'ualaxanaxac, sqo ỹoxo'ña lauel, 'ue da naquitete'e quiyim 'ue ca ỹo'uet, chaqai lapoonta' na qomyipi quiyim ỹoỹoota'chi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Na'maxare pa'guenaxanaxai, lauataxanaxai, ne'taaxai, chaqai qui'ỹaaxai, chaqai 'ue na liỹa ỹo'ueetetac 'nejem dajo. Saqatalo qamiri, ma' shi'gue sa'xatetac dajo, quená'maq ñaq ỹo'ueetetac dajo, ca' se inoxona'a da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

22Qam da llaqtaxac so Espíritu Santo queca qom 'neetasa': ne'xorenataxanaxa, toonaxac, na'maxa, neualaxavic, nauotaxanqachic, neuagaxaric, chaqai naqamaxa,

23se nemaqajnaxai, chaqai netelalta'. Ca' qaica quet cá'maq naqataxac ishit quepaxate' nauajo.

24Chaqai ná'maq mashic lalamaxaret so Cristo, shi'gue 'ec pateno na loshicmaxa queso npatenaxala', liỹaatashiguim ná'ogue ná'maq chi lqo'itaxanqachic chaqai ná'maq loiquipi.

25Ma' dá'maq qanachaalataxac chicqo'ot so Espíritu, ca' qai'neeta saxanqac só'maq Espíritu quiyim qarashaxantac quecá'maq so'ueetaq.

26Sqai qomi' nemaqajnaxaqa, chaqai mesqai ñapetqata'ta', chaqai mesqai ñpa'guenqata'ta'.

Gálatas 6

Notauañita'ta'

1Qamiri ỹaqaỹa', no'm 'ue ca 'óna caqamiri ỹo'ma'guit ca lasauaxaset, ca' qamii ma' mashic ta'ñiguilo so Espíritu, ca' tauañii, qaiyi ne'laxashiguim. Qam chicqochigui nqai'ñii añi re'taxanatahi ca neneequesenaxaguii. Chaqai ca 'óna no'm ỹo'uet, qam netelañi, 'neeto' lotqai ca'maxare qai'neeta qai'guen.

2Quiñi 'óna notauante'e' queca li'ỹaac ca liỹa, ca cá'maq ipacqajanchigui dajo, ca' ỹomachigui da lelaataxanaxac so Cristo.

3Ma' no'm 'ue ca 'neetapigui lauel quiyim 'ue ca 'negue, quiyim qaica ca 'negue, ca' ca'maxare chi nayinteguelta'.

4Ca' quiñi 'óna chi nimitalta' quedá'maq chi no'ueenataxac, ca' quiyi, ca nauata'guit no'm ỹa'maqachiguiñi, qam quiyim queda chi no'ueenataxac, qam mesqai queca liỹa.

5Ma' quiñi 'óna i'xatetegueri' cá'maq chi li'ỹaac.

6Qam cá'maq qaỹapaxaguinegue da la'qaatec ñi qota'a, ca' nouane'te' ca napaxaguinatqo' quecanchaqaica louenec.

7'Neeto' chi nayiñiteguelta', ma' qaica ca ishit iualaxainari' ñi qota'a. Ma' cá'maq ỹanñi ca qom, ca' chaqaica cá'maq naqat ma'le ca laỹaxac.

8No'm 'ue ca qom ỹanñi dá'maq chi lqo'itaxanqachic na loshicmaxa, ca' dajo no'ueenataxac ỹo'uet ma'le quiyim naqat ca chi lelauaxa. Qam cá'maq ỹanñi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

cá'maq ỹahotaque so Espíritu Santo, ca' so'maxare ỹaanem quiyim naqat ca'maxare dá'maq chi lca'laxa sqaica ca lqodoc.

9Ca' vichiguiño' 'maxaraic quiyim se qarco'te'guesop quiyim so'ueetqatac ca ỹa'maqachiguiñi; ca no'm se qarco'teuec, ca ma' ỹovita ca laloqo', ca seconaxaguit ca laseue' cá'maq so'ueetqatac.

10Vichiguiño' quiyim 'ue ca seshitaq so'ueetaq, ca 'ue ca so'ueetaq ỹa'maqachiguiñi quená'ogue na qomyipi, qam paguec quená'maq chi qarpi'ỹaxauaripi.

Da naqataxac chaqai da pa'aatec niquinaxanaxac

11Ñaqai 'ajñii naua lecaigue' nauá'maq chaqai ỹirqa selatalo qamiri nagui.

12Na qomyipi ỹilenta'pe qamiri quiyim qaỹa'ue ca netanaxaset na roshicmaxahi, ỹahotaque dajo, ma' qaiyi se qaỹocana'pe quena liỹa qomyipi, souetapigui so Cristo na' qaipateno queso npatenaxala'.

13Ma' vire'ta ná'maq qaỹa'ue na netanaxaset na loshicmaxa se ỹo'uet ná'ogue ná'maq 'naac na naqataxaquipi. Qam ỹahotaque quiyim 'viichii ca netanec na roshicmaxahi, qaiyi nemaqajan na'maxare, ma' ishite' quiyim 'ue ca netanec na roshicmaxahi.

14Qam caỹim, sqaica ma' sa'maxaren quet quiyim ñimaqajan, ta'ta'a quedá'maq lelauaxa so qara'gaxala' Jesucristo na' qaipateno queso npatenaxala'. Ma' chicqochigui so npatenaxala' so Cristo, ca' caỹim 'ec ileu ná'maq 'ueenataxac hueetalec na 'laua, chaqai aỹim 'ec yileu quená'maq 'ueenataxac hueetalec na 'laua.

15Ma' no'm qomi' ña'daqatau'a so Cristo Jesús, ca' qaica quet cá'maq 'negue ca qom quiyim 'ue ca netanec na loshicmaxa, loqo'm sqaica. Ma' chaqaidaata da qanachaalataxac quiyim qaỹadalaxat, maxasa' 'ue ca 'negue.

16Ca ná'ogue ná'maq queetalec dajo ñicyaxac, chaqai ná'ogue ná'maq ỹaatqajam lalamaxaret ñi qota'a, ca' icoñiguit da na'maxa chaqai da ne'xorenataxanaxa.

17Ca' nagui taachi'ñi quiyim qaica quet cá'maq yquepaxatetac, ma' nauá'maq icoñirqate' na ỹoshicmaxa ichoxote' quiyim ỹaatqajam ỹim lelaatec so qara'gaxala' Jesús.

18Qamiri ỹaqaỹa', so qara'gaxala' Jesucristo ỹaanema qamiá'ogue da lqouagaxa. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Efesios

Efesios 1

So Pablo ilata aso lerecse só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Efeso

1Ỹim Pablo, ma' ỹimo' loỹaxanaxat ñi qota'a ỹauaaque quiyim aỹim lelaatec so Jesucristo. Ca' selatalo qamiri ana ỹerecse, ma' qamiri lalamaxarete' ñi qota'a chaqai viilec so Cristo Jesús, ñiita'ñi na na'a' lodegaxat Efeso.

2Sahotaque coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

Naua nqouagaxaco cá'maq mashic na'deetau'a so Cristo

3Semaqachinqatac ñi qota'a ñí'maq leta'a so qara'gaxala' Jesucristo, ma' mashic ña'daqatau'a so Cristo, ca' ñi'maxare ỹaanema qomi' ná'ogue ná'maq lqouagaxanaxat chicqo'ot nqai'en na piguim.

4Ñi qota'a qomi'o' lca'acse' chicqochigui nqai'en so Cristo na' saqa' ỹo'uet na 'laua, qaiyi seuqato'ot ñi'maxare quiyim co'teeta da qanachaalataxac chaqai qaica ca qarasauaxaset.

5Quedá'maq lqouagaxa, ca shi'co' ỹaqatqajantari' iconoxoguit quiyim 'eco' qomi' lalamaxarete' llaalqa, chicqochigui nqai'en so Jesucristo, nachiñi'chiguit nqai'en dá'maq shi'gue ỹahotaque quiyim 'ne'tegue.

6Ca' vichiguiño' se neme quiyim semaqachinqatac ñi qota'olec quedá'maq chalego lecaic lqouagaxa coqomi', ma' ña'daqatau'a só'maq lqo'itaxat llaalec.

7Quedá'maq chalego lecaic le'xorenataxanaxa, ca' ñi qota'a nca'laxaterec qomi', chicqochigui nqai'en da lelauaxa so llaalec, ca ỹapalaxate' caua qarasauaxasete'.

8Ñi qota'a ỹachaxan da le'xorenataxanaxa chalego lecaic, ỹaante'ema qomi' da na'deenataxanaxac quiyim 'ue ca sa'deenaq,

9chaqai ỹa'deenaxanaxanque qomi' dá'maq ỹahotaque ỹo'uet se re'xogui, dá'maq chaqaiñi ñi'maxare ỹahotaque quiyim ipaquichigui nqai'en.

10Ca' dajo ỹaatqajam qaica ca taỹa'gue, ta'ta'a quiyim ipaquichigui ma' ỹovita ca laloqo', ma' ñi qota'a ỹomato'ot ma'le quiyim so Cristo ỹoiquentac ná'ogue nanchaqaina, quená'maq hueeto'ot na piguim chaqai ná'maq hueetalec na 'laua.

11Quedá'maq quiyim ña'daqatau'a so Cristo, ñi qota'a shi'gue nca'au'alo qomi', qaiyi ñouanqau'a ma'le cá'maq ỹaanec ma'le ñi'maxare. Qam quedá'ogue dajo nachiñi'chiguit dá'maq ỹahotaque ñi qota'a, ma' ñi'maxare ñí'maq ỹo'ueetac ná'ogue nanchaqaina quená'maq ỹa'maxarenta.

12'Ne'tegue dajo, ca' qaiyi qarca'leuec qomi' ma' 'au seuaqlec so Cristo, qaiyi qaimaqachin ñi qota'a queda lecaic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Chaqai qai'neete' qamiri, na' 'xaiỹa dá'maq ỹaatqajam lliqueta na'qaatec, na' qaỹa'xat da rca'laxahi, ca' viilec so Cristo, ca' na'yiiu'a so'maxare, ca' 'ue ca netanec nqohine' qamiri, ca' qamiri lalamaxarete' ñi qota'a, chicqochigui nqohin so Espíritu Santo só'maq shi'gue ỹachaxantac ñi'maxare.

14So Espíritu Santo só'maq i'taxajñi quiyim seconaxaguit ma'le cá'maq ỹachaxantac ñi qota'a quiyim ỹaanema qomi' ma' ỹomat ñi'maxare quiyim ỹosouec ná'ogue ná'maq lalamaxareteripi, qaiyi qaimaqachintac ñi'maxare queda lecaic.

So Pablo rashiilaxanlec quiñi qota'a quiyim qoỹaanem da la'deenaxanaxa só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

15Vichiguiño' aỹim na'le, na' sa'den da rpi'ỹaxaguii queso qara'gaxala' Jesús, chaqai dá'maq re'xorenataxanaxahi quená'ogue ná'maq lalamaxaret ñi qota'a,

16sqai saxanñi quiyim saantegueshiguim da ña'aachic caqamiri, ca' salecqajantero qamiri quena' ñqouagaxaintac.

17Sashiilatac ñi qota'olec queso qara'gaxala' Jesucristo, ñí'maq chalego lecaic qareta'a, quiyim ỹaanema qamiri ca na'deenaxanaxa chicqo'ot nqai'en so Espíritu, qaiyi 'yiiñii cá'maq ỹachaxañiỹaxarom chaqai quiyim ỹaatqajam 'yiiñichigui dá'maq 'neeta ñi'maxare.

18Ca sashiilatac ñi qota'a quiyim coỹarigui yi ra'deenataxanaxaguii, qaiyi 'yiiñii cá'maq 'neeta ca naquitaxaguii quiyim qaroỹaxañiỹaxaua', chaqai dá'maq chalego lecaic nesallaxa ỹaanec ma'le ñi qota'a quená'maq lalamaxareteripi,

19chaqai chalego lecaic chaqai sqaica ca lqodoc da lquesaxanaxa dá'maq ro'ueenataxantac coqomi' ma' seuaqlec ñi'maxare. Ca' dajo nquesaxanaxa chaqaidaata dá'maq ỹachaxantac ñi qota'a qaica nqai 'nejem nqai'en da lquesaxanaxa,

20na' liỹa nca'laxatec so Cristo queso lelauaxa, ca nqa'xanaxanñi quena loic queda piguim,

21ca' pa'xanashiguim napacalec nqai'en ná'ogue na nquesaxanaxa, ná'maq relaataxanac, nashillipi, na'gaxalateripi hueeto'ot na piguim, chaqai ná'ogue ná'maq 'ue ca qaỹamata'gue, quenauá'maq seuqatauguilo na'xata', loqo'm quenaua naasaho na'xata'.

22Ná'ogue illo'oto naua lapiaate' so Cristo, chaqai chaqaisoota so Cristo ỹaanot ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim qaisoota 'ec lqahic ná'ogue na'maxare.

23Ma' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec chaqaina ná'maq loshicmaxa so Cristo, ca naloochiguiñi nqai'en so Cristo. Chaqai so'maxare naloqojonchiguiñi quená'ogue nanchaqaina.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Efesios 2

Qanca'laxaterec qomi' queda le'xorenataxanaxa ñi qota'a

1Ñi qota'a ỹaanema qamiri quiyim rca'laxauahi so Cristo, 'eno'm ñaqai viitaugui
na'le da nelauaxa sauaxat na se no'uen chaqai na nasauaxaset

2na' ñaqai viitaugui, ca' quiitalec dá'maq no'ueenataxac na qomyipi hueetalec na
'laua, 'viichitac ná'maq ỹahotaque só'maq relaataxantac na'ỹaapec se re'xogui
só'maq ỹa'ñaxat ná'maq se na'xaỹaxana ñi qota'a.

3Chaqai qomi' qai'neeta shinqatari' quen quesaua 'auaxaqa ñaxari, qolqata'pegue'
dá'maq chi qaramaanaxanqachic, so'ueetqatac dá'maq chi lqo'itaxanqachic na
qaroshicmaxa chaqai quedá'maq chi qara'deenataxanaxac. Ca' quedajo, ca'
ỹaatqajam 'chichiguiñi quet ca chalego lecaic qanouaxanaxaset quiñi qota'a,
shinqata ná'ogue na liỹa qomyipi.

4Qam ñi qota'a ỹaatqajam chalego lecaic da le'xorenataxanaxa ma' ỹaatqajam
ỹauoteguelo qomi',

5ca' ỹaanema qomi' quiyim qarca'laxaua so Cristo, ma' 'eno'm ñaqai seuqataugui
yi nelauaxa sauaxat na qarasauaxaseteripi. Qam chaqaida dá'maq chi lqouagaxa
ñi qota'a, ca' nca'laxaterec qamiri.

6Ñi qota'a qai'neeta liỹa nca'laxaterec qomi', qariỹaatashiguim nqai'en so Cristo
Jesús. Ime, ca qarqa'xanaxañi'ñi' so'maxare queda piguim.

7Dajo 'ne'tegue, ma' ỹahotaque ỹachaxan quenauá'maq naasaho na'xata' dá'maq
chalego lecaic le'xorenataxanaxa coqomi', chaqai da lqouagaxa coqomi'
chicqochigui nqai'en so Cristo Jesús.

8Ma' quedá'maq le'xorenataxanaxa ñi qota'a, ca' nca'lerec qamiri, chicqochigui da
rpi'ỹaxaguii. Qam dajo sqai qamiri chi ro'ueenachiguii, ta'ta'a quiyim chaqai
ỹaanema qamiri ñi qota'a.

9Mesqai chicqaugui cá'maq ỹa'maqachiguiñi ỹo'uet ca qom, qaiyi qaica quet
cá'maq ishit quiyim nemaqajan.

10Ma' qomi' lo'ueenatqa ñi qota'a, chaqai ñaxata'alo nqai'ne' qomi' so Cristo
Jesús, ma' ỹahotaque quiyim so'ueetaq cá'maq no'uen. Ma' ñi'maxare shi'co'
ỹahotaque quiyim so'ueetaq.

Da qara'maxa chicqo'ot so Cristo

11Ca' vichiguiño' no'viñita'gue dá'maq 'ñiitari' quen quesom, sqai qamiri judío
lase'. Ca vichiguiño' na judioipi ma' ỹo'uet na netanec na loshicmaxa na llaalqaipi,
ca' ỹa'ue dá'maq chaqai legaxanaxat, 'neetasa': 'ue netanaxaset. Ca' qamiri
ỹamata'guelo qaica ca netanaxaset.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ma' queca'maxare na'le qaica so Cristo caqamiri, ca' ỹoreta'ogalo na'le qamiri quena llaalqaipi so Israel, chaqai sqa 'yiiñii dá'maq 'maqataxac chaqai dá'maq ỹachaxantac ñi qota'a. Ca' viitalec najo 'laua, qam qaica ca naquitaxaguii, chaqai qaica ñi qota'a caqamiri.

13Qam nagui mashic na'yiitau'a so Cristo Jesús, ma' quesom qoỹore'talo na'le qamiri, qam nagui sqo ỹore'ogalo nqohine' qamiri queda lelauaxa so Cristo.

14Chaqaiso so Cristo só'maq ỹo'uet da qara'maxa. Ma' so'maxare ỹo'uet quena judioipi chaqai quena sqai judioipi 'ec neuo' laseripi, ma' mashic ỹamaxañi so lquepaxaset só'maq 'em se neuojonta' na qomyipi, ca ỹoreta'chi nqai'en.

15Ca' quesó'maq chi lalamaxaret loshicmaxa so Cristo, ca' lqodoc nqai'en so lelaataxanaxac na naqataxaquipi. Ca' ỹo'uet quená'maq judioipi chaqai quená'maq sqai judioipi quiyim ima'ta' 'ec neuo' laseripi, na'deu'a so'maxare. Ca' quedajo, ca' ỹo'uet da qara'maxa.

16Ca' quedajo 'neeta nqai'en so Cristo na' ileualec so npatenaxala', ma' ỹahotaque lqodoc só'maq neloquiaxac hueetauguilo naua dos ma' se neuo' laseripi. Ca ỹo'uet quiyim nemande'e' ñi qota'olec, chaqai ỹo'uet quena'maxare quiyim 'ec 'oonoqui' nqai'en.

17So Cristo novi', ca' ỹa'xat dá'maq no'uen na'qaatec chicqaugui da na'maxa quená'ogue, ca 'eno'm qoỹore'talo qamiri quiñi qota'a, qam 'nejem nqohin ma'le ná'maq judioipi ma' sqoỹoqaque quiñi'maxare.

18Ma' chicqochigui nqohin so Cristo, ca ná'ogue ná'maq judío chaqai ná'maq sqai judío quiyim ñqo'naxau'a ñi qota'a, chicqochigui nqohin so Espíritu Santo.

19Ca vichiguiño' qamiri 'eco' totqai ỹoqa'a ca chigoxoỹa'gue quiyim 'ec ỹoqa'a quet na ñiitalec 'laua. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam ra'aayaxauahi ná'ogue ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a, chaqai ỹaatqajam qamiri lauo' laseripi ná'maq llaalqaipi ñi'maxare.

20Qamiri 'ñiitari' ca 'imec, ca' qaillijlec qamiri só'maq no'xonaxanaxala' ỹa'auaxanyiñi saua lelaatqa so Jesús chaqai so letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a. Ca' chaqaiso só'maq Jesús 'eco' ca qa' nolliitañi cajo 'imec.

21Ca' sojo no'xonaxanaxala' chaqaiso so Cristo, ca' ñá'ogue ñí'maq 'imec qano'xontashiguim, ca' ỹaatqajam qaỹa'maxachichiriñi naua lahil, ca chi ỹovireto'o' quiyim 'nejem ca 'imec ta'chiguit quiyim qaimaqachintac so qara'gaxala' Jesús.

22Ca' qaican ỹapaguec caqamiri quiyim na'yiitau'a so Cristo, ca lapohiguit ná'ogue na liỹaripi, chi ỹovireta'a quiyim 'ec qamiri 'imec. Ca' neetaugui ñi qota'a queso Espíritu Santo.

Efesios 3

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

So Pablo qailarelec quiyim ỹa'xat da na'qaatec quena sqai judioipi

1Ma' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim aỹim Pablo ñqouagaxaintac. Ma' qaycoñiretari' sasoualec so Cristo Jesús, ma' sahotaque quiyim ra'maxaiñi qamiri, ma' qamiri sqai judío lase'.

2Ca' nalootañi quiyim 'yiiñii dá'maq lqouagaxa ñi qota'a na' yilarelec dá'maq so'ueetetac ma' ỹahotaque quiyim ra'maxaiñi.

3Ca' ñi qota'a ñi ỹachaxañim da leloxoỹaxac dá'maq se re'xogui lo'ueenataxanaxac, ca ya'deenaxanaxanegue, ca shi'gue 'ue ná'maq cocho'qui' shiriñi caqamiri.

4Ca ma' taxailec, ca' retañii quiyim ỹaatqajam sa'den dá'maq se re'xogui chicqo'ot so Cristo.

5Dajo se re'xogui ỹaatqajam qaica ca qaỹa'deenaxanaxanegue quesaua 'auaxaqa ñaxari. Qam nagui, ca' ñi qota'a ỹachaxanem ná'maq co'teeta lelaatqaipi chaqai na letaxaỹaxanqajanqaipi, chicqochigui nqai'en so Espíritu Santo.

6Dajo se re'xogui leloxoỹaxac 'neetasa': quiyim chicqochigui nqohin da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa quiyim ná'maq sqai judioipi qai'neeta icoñiguit dá'maq ỹachaxantac ñi qota'a, 'nejem nqohin ná'maq judioipi, chaqai qai'neeta ỹalecau'a so loshicmaxa so Cristo, chaqai qai'neeta ỹalecau'a ná'maq ỹachaxantac ñi qota'a queso Cristo Jesús.

7Ca' ỹaatqajam qaica ca sahotaque chi yi'laqac, qa' mashic qailarilec da na'qaatec. Qam da'maxare chicqochigui da lquesaxanaxa ñi qota'a.

8Ma' ỹim qaica quet cá'maq shinegue, ma' paguec ỹim cocho'qui' quená'ogue ná'maq lalamaxaret ñi qota'a. Qam ñi'maxare queda lqouagaxa, ca' pataxailec quiyim sa'xat da na'qaatec quena mesqai judioipi quedá'maq qaica 'nejem lesallaxa so Cristo.

9Ca' ñi qota'a ỹamaxailec quiyim sa'deenaxanaxanegue ná'ogue na qom dá'ogue dá'maq leloxoỹaxac dá'maq se re'xogui shi'co' nallaaqo' qoỹoxotetañi quiñi qota'a, ñí'maq ỹo'ueetac nanchaqaina.

10Qohine'teco' na'le dajo, qaiyi quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec chicqochigui ma'le quiyim ná'ogue ná'maq nquesaxanaxa chaqai ná'maq relaataxanac quena piguim iuana da la'deenaxanaxa ñi qota'a quená'ogue nanchaqaina leloxoỹaxaquipi.

11Ca' dajo ỹo'uet ñi qota'a, qam nachiñi'chiguit nqai'en dá'maq sqaica lqodoc ỹahotaque ñi'maxare, ca ipaquichigui imigui nqai'en queso qara'gaxala' Jesucristo.

12Chaqai chicqochigui so Cristo, ca' seuacqachiguiñi quiyim ñqo'naxau'a ñi qota'a, ma' 'ue da qarpi'ỹaxac queso'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca vichiguiño' saqatalo qamiri quiyim se reuallitegueñi ma' 'ue ñi'guenaxac sauaxate' qamiri. Ma' dajo chi ra'maxahi taỹauguilo qamiri.

Da le'xorenataxanaxa so Cristo

14Ca' vichiguiño', ca' ỹim sa'yiichiriñi naua i'cootal ñqouagaxaintacot ñi leta'a so qara'gaxala' Jesucristo,

15ñí'maq chicqo'ot quiyim qaicoñiguit da leenaxat quená'maq ỹoreta'oguit qomyipi neetalec na 'laua chaqai ná'maq lelaatqaipi hueeto'ot na piguim.

16Chaqai sashiilatac ñi qota'a quedá'maq chalego lecaic lesallaxa quiyim ỹaanema qamiri ca na'ñaxac chaqai ca nquesaxanaxa hueetauguilo nqai'ne' qamiri, chicqochigui nqai'en so ne'Espíritu,

17qaiyi so Cristo hueetauguilo naua re'taxanatahi chicqochigui da rpi'ỹaxaguii, qaiyi ra'ñi'iñi qamiri na'yiitalec da ne'xorenataxanaxa,

18ca' qaiyi qamiá'ogue ma' mashic coñiguit da na'qaatec shichii 'yiiñii dá'maq leca'gue, chaqai da ladoquejlec, chaqai da lishigui'ñigui, chaqai da lishicshi'megue dá'maq le'xorenataxanaxa so Cristo.

19Sashiilatac ñi qota'a, qaiyi 'yiiñii dajo ne'xorenataxanaxa, ma' da'maxare napacalec ná'ogue ná'maq seshitaq sa'deenaq, ca' qaiyi ma'le, ca' no'qaachiguilo qamiri queda no'ueenataxac ñi qota'a.

20Ca' nagui, ca' semaqachinaq ñi qota'a ñí'maq 'ue da lquesaxanaxa quiyim ishit ỹapacqajnauec cá'maq ỹo'uet quecá'maq sashiilaxanqataque, loqo'm ca sa'deenqataque, chicqochigui nqai'en da lquesaxanaxa hueetauguilo qomi', ro'ueenataxantac.

21Ca' vichiguiño' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec imaqachintac ñi qota'a, ma' na'deetau'a so Cristo Jesús. Ca' ¡chaqaida 'neetari' nqohin qaica lqodoc! Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

Efesios 4

Lapoonta' qomi' so Espíritu Santo

1Ca' vichiguiño' saqatalo qamiri quiyim na'maxachita ma' mashic qaroỹaxanalo qamiri quiñi qota'a, ma' qaycoñiretari', sasouetapigui so qara'gaxala'.

2Ca' qamiri neneequesenaxaqa, chaqai 'naxanaxaraqa, chaqai qamiri hualaqhuaqa, chaqai quiñi 'óna caqamiri i'xoren ca liỹa no'm 'ue canchaqaica.

3Nquipichiỹa'pegue' quiyim se neme lapohitagui da lotaanaxanaxac so Espíritu Santo, chicqochigui nqai'ñii da ra'maxahi dá'maq lapoota'ta' nqai'ne' qamiri.

4'Ue so 'oonoqui' noshicmaxa lapohitagui, chaqai 'oonoqui' so Espíritu Santo. Ca' qai'neeta roỹaxanalo qamiri ñi qota'a, qaiyi 'oonoqui' ca naquitaxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5'Ue so 'oonoqui' qara'gaxala', 'oonoqui' da npi'ỹaxac, 'oonoqui' da chilaxac,

6'oonoqui' ñi qota'a ñí'maq leta'a ná'ogue. Ñi'maxare ỹomatalec ná'ogue najo, chaqai ro'ueenataxantapouguilo qomá'ogue, chaqai qomá'ogue ỹalequetauguilo.

7Qam quiñi 'óna coqomi' 'maxaraic nqohin yí'maq laloqo' quiyim ro'ueenataxan cá'maq qoỹaanem, qanaloqojontagui cá'maq laloqo' nqai'en so Cristo.

8Vichiguiño' naua naneresañi na'qaatqa 'neracsa': So'maxare taigue da piguim, i'xateta sá'ogue so lcoñiitecseripi. Ca' ỹa'ue na ỹaanem quiyim ro'ueenataxana na qomyipi.

9Ca ¿negue' cá'maq reloqo'tegue cá'maq 'naac dá'maq "taashiguim queda piguim"? Dajo 'naac so'maxare nenojño' na'le quenajo paguec pa'aañi quena 'laua.

10Ca só'maq nenojño' na'le, ca' chaqaiso só'maq taigue da pa'aashiguim quena piguim, qaiyi ỹomata'ta' ná'ogue nanchaqaina.

11Ca' ỹa'ue na ỹaanem quiñi 'óna, 'ue na ỹaanem quiyim lelaatec so'maxare, chaqai 'ue na letaxaỹaxaquiripi nqai'en ñi qota'a, chaqai na liỹa ca' ỹa'xatetac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, chaqai 'ue ná'maq la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, chaqai na napaxaguinataxanaq.

12Ca' chaqaida 'ne'teco' na' ỹa'maxatetegueñi ná'maq lalamaxareteripi na' ỹahotaque quiyim ỹo'ueenataxanaxan, qaiyi noquiiguec na lalamaxareteripi so Cristo,

13chi ỹovireto'o' ma' qomá'ogue lapoỹata' da qarpi'ỹaxac chaqai quiyim sa'deenqata so llaalec ñi qota'a. Ca shinqatari' ca mashic ỹi, vire'to' ma' 'ec qaraloxoua so Cristo.

14Ca' totqai 'ec qomi' ñaalqolqai' quiyim chaqa'ma' ỹashaxanec ca la'deenataxanaxac, ca 'ec qaỹamaqata queca nonot quecanchaqai dalaxaic napaxaguinataxanaxac, vire'to' ma' qanaqajñi quená'maq 'ue da lco'ỹaxaric qomyipi ma' ỹahotaque so'maqac.

15Ta'ta'a quiyim sa'xatqatac ca lliqueta quedá'maq leloxoỹaxac ca ne'xorenataxanaxa, qolqatalec quiyim ñaqtetauec ná'ogue nanchaqaina quiyim ña'daqatau'a so Cristo ma' chaqaiso só'maq lqahic na noshicmaxa, qam sojo noshicmaxa chaqainaua nauá'maq qomi'.

16Ca' chaqaiso so Cristo só'maq 'em quiyim ná'ogue ná'maq noshicmaxa ỹaatqajam npataqa'ajta' chaqai inoque'ejta' chicqochigui quiyim ỹaatqajam necone'ejta' ná'ogue na louenqaipi; ca no'm 'maxaraic dá'maq 'neetari' cá'maq louenec, ca ná'ogue ñaqtetauec chaqai noquiiquetashiguim queda ne'xorenataxanaxa.

Dá'maq dalaxaic nachaalataxac ná'maq queeta'pegue' so Cristo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Ma' ỹim ña'deetau'a so qara'gaxala', ca' 'ue da shinac chaqai saqatalo qamiri quiyim totqai 'ñiita dá'maq 'neetari' ná'maq saqa' ỹauanapega ñi qota'a, ma' na'maxare queeta'pegue' ná'maq qaica ca 'negue chi la'deenataxanaxac,

18ca' 'ec palac da la'deenaxanaxa. Na'maxare sqai hueeto'ot da chaalataxac chicqo'ot ñi qota'a, ma' sqaica ca ỹa'den sauaxat da la'ñaxac añi le'taxanata.

19Ca na'maxare ỹaatqajam mashic tot qaica ca layiloxo, ca que'uegue da lamaanaxanqachic, chaqai nqo'ta quiyim ỹo'ueetetac ná'ogue nanchaqaina rapio'qotaxan.

20Qam qamiri se napaxaguinataxaguii na'le dajo quiyim quiita'pegue' so Cristo,

21no'm ỹaatqajam 'xaichigui dá'maq na'qaatec na'le queso'maxare, chaqai qaỹapaxaguinque qamiri so'maxare quiyim nachiñi'chiguit nqohin dá'maq lliqueta chicqo'ot so Jesús.

22Ca quedá'maq shi'gue 'ñiitari' quen, ca' lachii só'maq 'auaxaic no'ueenataxaguii ma' se ỹa'maxañi, chaqai qaỹachichiguiñi, ma' queeta'pegue' da lamaanaxanqachic quena se no'uen.

23Ta'ta'a quiyim dalaxachii da no'ueenataxaguii chaqai da ra'deenataxanaxaguii,

24ca' ñiiñi dá'maq dalaxaic chaalataxac dá'maq ỹaatqajam chicqochigui da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a, dá'maq ichoxot dá'maq ỹaatqajam 'maxaraic 'ueenataxac chaqai co'teeta.

25Ca' vichiguiño' nagui 'xañiñi ca na'majnaxaguii. Ca' quiñi 'óna ỹaatqajam lliqueta cá'maq ỹa'xat queca liỹa, ma' qomá'ogue 'ec ña'daqatau'a so 'oonoqui' noshicmaxa.

26Chaqai no'm 'ue ca ro'o, qam se ỹa'ue ca lasauaxaset; chaqai cajo lonogoxonaxac sqai queugui nqai'en cá'ogue ca na'xa'a.

27Ỹaatqajam qaica ca lligo nqai'ñii so na'ỹaapec.

28Cá'maq rocachitaco' quen, ca' 'maxaraic ỹaxanñi da locataxac; ta'ta'a quiyim ro'ueenataxan, qaiyi ishit ỹotauan cá'maq 'ue ca louenaxanaxa.

29Sqai 'xachii' naua se no'viiñi na'qaatqa, ta'ta'a quiyim no'ueenaxachii' naua ra'qaataxahi, qaiyi noquiicshiguim nqai'en chaqai ỹa'ue ca la'maxa cá'maq na'xaỹaxantapegalo qamiri.

30'Neeto' lotqai rachico nqai'ñii ñi Espíritu Santo chicqo'ot ñi qota'a. Ma' quiñijo Espíritu chicqochigui quiyim qaitane' qamiri, qaiyi qamiri lalamaxarete' ñi qota'a, chi ỹovireto'o' cá'maq na'xa'a quiyim ñi'maxare ỹaanema qamiri cá'maq ỹaatqajam naloochiguiñi nca'laxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

31Ca 'xañiñi dá'ogue da roquiiaxahi queca riỹahi, ná'ogue na nonogoxonaxac, chaqai quiyim ỹaualqatalec ca liỹa, loqo'm rishiuenaxantac, chaqai quiyim queetapegueu'a ca liỹa, chaqai ná'ogue na se no'uen 'xañiñi.

32Ta'ta'a quiyim qamiri 'xorenataxanaxaiqa chaqai huagaxaraqa. Ca' quiñi 'óna i'xoren ca liỹa quiyim 'ue ca lasauaxaset, 'nejem dá'maq 'ne'tegue na'le ñi qota'a na' i'xorene' qamiri chicqochigui nqai'en so Cristo.

Efesios 5

Dá'maq 'neeta quet cá'maq no'ueenataxac na llaalqaipi ñi qota'a

1Ma' mashic qamiri llaalqa ñi qota'a, ca' ỹaatqajam nquipichiỹa'pegue' quiyim 'ñiita ñi'maxare.

2Quiyim qamiri 'xorenataxanaxaiqa 'nejem so Cristo na' qare'xoren, ca' nañaanalta' quiyim ileualgoto qomi', 'nejem nqohin ca qagreta llaalec quiyim qaỹalauat, chaqai qaỹavigaxat, ca' qoỹaanot ñi qota'a. Ca namaañi'chiguit da lahita ñi'maxare.

3Ca' mashic qamiri lalamaxarete' ñi qota'a, ca no'uen quiyim totqai 'maxauguilo qamiri ca dequenaxac, chaqai ná'ogue na liỹa se no'uen, chaqai cá'maq ipita'a ca ỹoqa'a.

4Chaqai sqai 'xachii' naua na'qaatqa ỹo'ueete' ca nayiloxo chaqai ná'maq qaica ca 'negue, loqo'm cá'maq ỹo'uet ca naỹalliguiric. Ma' nauajo se ỹa'machiñi. Ta'ta'a quiyim qoỹaanot da 'aachicyaxac ñi qota'a.

5Ma' cá'maq ñaqai nocachita'guit aca se loua, loqo'm cá'maq ñaq ỹo'ueetetac cá'maq rapio'qotaxan, loqo'm cá'maq ñaqai queetalec quiyim ipiteta'a ca liỹa (ma' 'nejem cá'maq ñaqai nqouagaxaintacot ca nashiilec nqolac), ca' mashic 'yiiñii qamiri quiyim ca'maxare se inoxona'a ma'le da lo'ueenataxanaxac ma' ỹoiquentac ná'ogue najo ñi Cristo chaqai ñi qota'a.

6Qaica ca ỹayine' qamiri quenaua na'qaatqa qaica ca 'netegue, ma' chaqainaua nauá'maq se no'viiñi nauá'maq chicqochigui dá'maq chalego lichic lonogoxonaxac ñi qota'a quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset ná'maq se na'xaỹaxana ñi'maxare.

7Ca' vichiguiño' se lapohita'guit ná'maq 'neetari' dajo.

8Ma' quesom qamiri viitaugui na napalaxa, qam nagui ma' mashic na'yiitau'a so Cristo, ca viitaugui na lauaq. Ca na'maxachita 'ñiitari' ca qom hueetaugui na lauaq.

9Ma' na lauaq chaqaina ná'maq chicqochigui da ne'xorenataxanaxa, chaqai da lliqueta, chaqai dá'maq co'teeta chaalataxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Reuogoxoỹa'pegue' quiyim 'yiiñii ca leloxoỹaxac cá'maq ỹa'maxarenta so qara'gaxala'.

11Sqai coñiỹapegueu'a ná'maq qaica ca 'negue quená'maq ỹo'ueetetac ná'maq ñaqai hueetaugui na napalaxa. Ta'ta'a quiyim chaxañiuec, qaiyi qaỹa'den.

12Ma' ỹo'uet da nayiloxo quiyim chi qaỹa'xat dá'maq ỹo'ueetetac ỹoxotetañi na'maxare.

13Qam quena' ná'ogue nanchaqaina qaichoxotec quena lauaq, ca ná'ogue re'qoota, ma' ná'maq lauaq ichoxot ná'ogue.

14Vichiguiño' da na'qaatec 'naacsa': Ma' qami' ñaqai laqaite', ca' nelo'irec; ne'laxachirishiguim quena leuaxaiquipi, ca' coỹarelec qami' ma'le so Cristo.

15Vichiguiño' ỹaatqajam ỹajñita ca 'neeta ca na'maqataxaguii. 'Neeto' lotqai 'ñiitari' ca qaica ca ỹa'den. Ta'ta'a quiyim 'ñiitari' ca 'deenaxanqachaqaic.

16Ca' nquipichiỹa'pegueto naua na'xata' quiyim 'viichii cá'maq no'uen, ma' quenauajo na'xata' 'xoic na qaỹo'ueetetac so no'uen.

17Ca 'neeto' lotqai qaica ca ra'deenataxanaxaguii; ta'ta'a quiyim reuogoxoỹa'pegue' quiyim 'yiiñii cá'maq ỹahotaque so qara'gaxala'.

18'Neeto' lotqai rquiñiuguichii, ma' dajo tai'a quiyim na'laañi nqai'en ca qom. Ta'ta'a quiyim no'qaachiguilo qamiri queso Espíritu Santo.

19Chaqai quiñi 'óna quiyim retaxaỹa'pegue' ca liỹa, qam ỹahote'e quená'maq ỹoreta'oguit no'ueenaxanaxaquipi chicqo'ot so Espíritu. Chaqai machiỹauec ñá'ogue añi re'taxanatahi quiyim 'ueenaxañitac chaqai maqachiñitac so qara'gaxala'.

20Se neme 'ỹaañitacot da na'aachicyaxaguii ñi qota'olec quená'ogue nanchaqaina, ma' quiitalec so qara'gaxala' Jesucristo.

Da no'ueenataxague' caua noua' chaqai ca llaalquenaxanaxague'

21Ca' quiñi 'óna ỹaatqajam notauanta'guit ca liỹa, ma' ỹaatqajam 'ue nqai 'negue nqai'en ñi qota'a.

22Ca' aca 'aalo se napacalec ca loua, 'neeta'gue nqai'en dá'maq 'neetari' queso qara'gaxala' Jesús.

23Ma' cá'maq loua chaqaica cá'maq 'ec lqahic aca'maxare. Ma' chaqaida dá'maq dajo 'neeta so Cristo lqahic ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, chaqai qai'neeta nca'laxatec. Ma' chaqaina ná'maq 'eco' loshicmaxa so'maxare.

24Qam chaqaida dá'maq 'neeta quiyim ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec se napacalec so Cristo, ca' 'nejem aca 'aalo se napaqueteguelec ca loua quená'ogue nanchaqaina.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Chaqai cá'maq ỹale mashic 'on, ca' ỹaatqajam i'xoren aca loua, ca 'nejem so Cristo ỹaatqajam i'xoren ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca' ỹaanec da nachaalataxac ileualec na'maxare.

26Dajo 'ne'tegue, ma' ỹahotaque co'taxateta ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ỹahote'e na huaxaỹaq, chaqai naua la'qaatqa,

27qaiyi ma' ỹovita quiyim nachaxana'a nqai'en so'maxare ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca ỹaatqajam co'teeta, qaca aca lete, chaqai ca lesoỹaxa, chaqai canchaqaica 'nejem da'maxare. Ta'ta'a quiyim co'teeta chaqai naloochiguiñi.

28Ca ỹale quiyim mashic 'on, ca' ỹaatqajam i'xoren aca loua, 'nejem nqai'en dá'maq chi lqo'iichi quená'maq chi loshicmaxa. Ma' cá'maq nqo'ta aca loua, ca' i'xoren dá'maq chi nachaalataxac.

29Ma' sqaica quet cá'maq ishit ỹamaqa'gue cá'maq chi loshicmaxa. Ta'ta'a quiyim qui'ỹaxan chaqai cochiỹa. Ca' so Cristo chaqaida 'ne'tegue quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec,

30ma' chi loshicmaxa. Ca chaqai qomi' louenqa sojo noshicmaxa, 'ec qomi' la'aachi' chaqai lpi'naqa.

31“Ca' vichiguiño' quiyim ca ỹale ỹalat ca leta'a chaqai aca late'e, ca lauora aca loua. Ca cauá'maq dos, qam 'ec ca 'oonoqui'.”

32Ca' dajo sa'xatetac ỹaatqajam chalego lecaic da se re'xogui leloxoỹaxac, ma' dajo ỹa'xat da leloxoỹaxac so Cristo chaqai ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

33Qam qai'neeta 'naac quiyim quiñi 'óna caqamiri 'maxaraic quiyim i'xoren aca loua, 'nejem dá'maq quiyim chi ne'xorenalta', chaqai acá'maq 'aalo se napacalec ca loua.

Efesios 6

1Chaqai qamiri ñaaqaipioqui', dá'maq 'neeta ma' mashic coñiguit da na'qaatec, ca na'xaỹaxañiỹalo naua qata'allii, ma' dajo dá'maq ỹaatqajam no'uen.

2Ma' dá'maq 'auaxaic na'le queso naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés quiyim 'ue da qaỹachaxantac 'neetasa': “Se napaquiralec ca qataa'i' chaqai aca qachii'i',

3qaiyi ỹaatqajam qami' no'uen chaqai ladoc aca rqauaxagui'i' quena 'laua.”

4Chaqai qamiri ma' qamiri neta'al, sqai 'ooqochichii' caua qachaalaxahi. Ta'ta'a quiyim naquetashi'me' nqai'ñii da no'uen na'deenataxanaxac, paxaguiñita'gue quiyim huelec so qara'gaxala'.

5Chaqai qamiri nelaatqa na'xaỹaxañiỹa ca na'coori quenajo 'laua, se napaguiỹalec, richilli'a, raqamaxaita, shiquiaxam 'ueenataxañitacot so Cristo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Quiyim 'ueenataxañii, mese repaguitaque quiyim ỹa'ajanta'pe qamiri ca na'coori, qaiyi nqo'talo qamiri. Ta'ta'a quiyim 'ec qamiri lelaatqa so Cristo machiỹauec añi re'taxanatahi quiyim 'viichitac dá'maq ỹahotaque ñi qota'a.

7Quiyim 'ue ca 'viichii, ca' ỹaatqajam rasapchii'ta 'ec ná'maq quiyim 'ueenataxañitacot so qara'gaxala'. Mesqai 'ec ca qom nqai'ñii ca 'ueenataxañitacot.

8Ma' mashic 'yiiñii quiyim quiñi 'óna icoñiguit ma'le queso qara'gaxala' cá'maq laseue' cá'maq lo'yaxanec ỹo'uet, na'ac loqo'm se na'ac.

9Chaqai qamiri ma' qamiri 'cooro', qai'neeta denaxachiichigui dá'maq 'neetari' na relaataxahipi, sqai yiñitalec. Ñaqai 'yiiñi'a quiyim qamiri chaqai na'maxare viito'ot ñi qara'gaxala' ñí'maq neeta'gue da piguim, chaqai quiyim ñi'maxare qaica ca ỹapacqajnauec, ná'ogue naloqojne'ejta'.

Naua lo'goxonqate' se re'xoguilo cá'maq queeta'pegue' so Cristo

10Ca' nagui qamiri ỹaqaỹa', na'ñaxachiỹo', ma' mashic na'yiitau'a so qara'gaxala' quiyim chicqochigui da rquesaxanaxahi dá'maq chalego lquesaxanaxa so'maxare.

11Quepaqataxañiỹalo naua'que nauá'maq ro'goxonqachiri ỹaanema qamiri ñi qota'a, qaiyi ralohita'pegue' na layinaxanaxaquipi so na'ỹaapec.

12Ma' se seloquiaqata'pegue' ca chaqai qom qara'aajshaxaua, ta'ta'a ná'maq lquesaxanaxa se re'xogui na se no'uen hueeto'ot na piguim, ná'maq relaataxanac chaqai 'ue da lquesaxanaxa, chaqai ỹoiquentac ná'maq ñaqai hueetaugui na napalaxa quenajo 'laua.

13Ca vichiguiño' chaqa'ma' ñiiñi naua'que nauá'maq nquepaqataxanqate' quena roshicmaxahi ỹaanema qamiri ñi qota'a, qaiyi shichii nachaachiỹa'guit ca se no'uen ma' novi' quecajo na'xa'a. Ca ma' ime 'ñii'tegue dajo, ca na'ñaxachiñi.

14Ca' ỹaatqajam na'ñaxachichiguiñi, 'ec nosaachitagui dá'maq lliqueta, chaqai quepaqataxañiỹa da 'maxaraic 'ueenataxac, 'nejem nqai'en aca lquepaqataxanqate cana lotogue ca neetaho quena nouaataxanaq.

15Chaqai na'maxachitañi quiyim 'xachii da na'qaatec chicqaugui da na'maxa, 'nejem quena' na'maxajñi ca neetaho quena nouaataxanaq quena' ỹañiñi caua lapelate'.

16Qam quedá'ogue dajo, ca coñiỹa da rpi'ỹaxaguii, 'ec nqai'ñii aca nquepaqataxanqate quiyim ỹo'mat ná'ogue na novic ỹaviquetaugui lahinaxanqate so na'ỹaapec.

17Chaqai da rca'laxahi, 'neetari' nqai'ñii aca nado'ii lquepaxaset na rqahiguii. Chaqai coñiỹa da la'qaatec ñi qota'a, 'nejem nqai'ñii ca lecat ỹaanema qamiri so Espíritu Santo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Qam nqouagaxaiñii quiyim 'viichii dá'ogue dajo. Se neme ne'xorishiñitacot ñi qota'a, qam quiichigui nqai'ñii da rashiilaxanaxaguii so Espíritu. Ỹaatqajam nelohitec, qaiyi shichii 'viichii dajo. Se reuallitegueñi, chaqai nqouagaxaiñitalec ná'ogue ná'maq lalamaxaret ñi qota'a.

19Chaqai nqouagaxaiñitalec aỹim qai'neeta, qaiyi ỹa'vii caua ỹa'qaatqa ñi qota'a ma' setaqa, qaiyi ra'ñiigui na iuel quiyim sa'xat dá'maq se re'xogui quedá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

20Ma' ñi qota'a yila' ma' ỹauaaque aỹim letaxaỹaxanqajnec quiyim sa'xat dajo na'qaatec. Ca' chaqaida dá'maq 'em qaycoñiretari' nagui. Ca' nqouagaxaiñitalec aỹim ma'le, qaiyi se yo'chaalec ma' sa'xat da na'qaatec.

Da pa'aatec liquinaxanaxac so Pablo

21Ca' ñi Tíquico ñí'maq qanauochaxaua qarqaỹa chaqai qamaxaraic qarotaua queda lo'ueenataxanaxac so qara'gaxala', ñi'maxare ỹa'xat ma'le dá'ogue dá'maq shintari' chaqai quedá'maq so'ueetetac.

22Ca' vichiguiño' selatalo qamiri, qaiyi ñi'maxare ỹa'xatema qamiri dá'maq shinqatari' quenajo. Ca' quedajo, ca ỹa'ñaxate' qamiri ma'le.

23Ca' ñí'maq qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo ỹaanem na qarqaỹaripi da na'maxa chaqai da ne'xorenataxanaxa, liỹaata nqai'en da npi'ỹaxac.

24Ca' ñi qota'a ỹaanem ma'le ca no'uen llicyaxac cá'maq nqo'ta so qara'gaxala' Jesucristo quiyim se ỹoỹoota'a cá'maq lqo'iichi queso'maxare. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Filipenses

Filipenses 1

Qaicoñiretari' so Pablo na' ỹo'uet aso lerecse tai'a só'maq mashic huelec so Jesús na'ñi yi Filipos

1Ỹim Pablo chaqai Timoteo qomi' lelaatqa so Jesucristo, seraxañi ana qarelaata, tai'a nqaishinaq ná'ogue na qarqaỹaripi chaqai na la'gaxalateripi chaqai ná'maq lotauaripi quená'maq neeta'ñi na na'a' lodegaxat Filipos, ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a chaqai na'deetau'a so Cristo Jesús.

2Qamiri coñiguit ma'le da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

So Pablo nqouagaxaintalec só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

3Quena' so'lliinchi'chi qamiri, ca lotqai saantacot da ña'aachic ñi qota'a.

4Ca quena' ñqouagaxain, 'ue quen da ñitoonaxac quena' sashiilaxanteguelgoto qamiá'ogue.

5Ma' qamiri qai'neeta lliguiỹau'a quiyim 'xachii dá'maq na'qaatec, chicqochigui cá'maq 'auaxaic na'xa'a na' coñiguit da na'qaataxac so Jesús, chi ỹovireta'a nagui.

6Ca' ỹaatqajam se'taxachichiguiñi quiyim ñi qota'a, ma' mashic ỹo'uet dá'maq 'maxaraic lo'ueenataxanaxac caqamiri, ca' se neme quiyim queetalec ỹo'ueetetac, ỹovireta'a nqai'en cá'maq na'xa'a ma' liỹa novi' so Jesucristo.

7Ca 'maxaraic quiyim ỹa'deenataxanaxac dajo caqamiá'ogue, ma' 'ue da ỹoqo'iichi caqamiri, ma' nouañiỹau'a qai'neeta da qouagaxa chicqo'ot ñi qota'a, 'eno'm quiyim aỹim ncoñiiteguesec, loqo'm quiyim seloqoguit na nashillipi quiyim sqoshiilec dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, chaqai se'taxajñi quiyim lliqueta da'maxare.

8Ma' ñi qota'a ỹa'den quiyim ỹaatqajam yqo'talo qamiri, sahote'e dá'maq sotaxaraic le'xorenataxanaxa so Jesucristo.

9Ca quena' ñqouagaxaintac, ca sashiilaxantac quen quiyim nqo'neuec dá'maq ne'xorenataxanaxa hueetauguilo qamiri quiyim 'xoic ca ra'deenaxanaxahi qaiyi ná'ogue 'yiiñii,

10chaqai 'yiiñii nca'aiua'a cá'maq ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi. Qaiyi ỹaatqajam co'teeta da nachaalataxaguii, qaiyi qaica ca 'ue ca lasauaxaset ma' novi' so Cristo.

11Qaiyi so Jesucristo no'xataxachichigui ma'le da nachaalataxaguii quedá'maq 'maxaraic 'ueenataxac, qaiyi qaimaqachin dá'maq lecaic ñi qota'a.

Da ñachaalataxac lalamaxaret so Cristo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Qamiri ỹaqaỹa', ỹim sahotaque 'yiiñii quiyim dá'maq sovira'guit na'le, da'maxare 'ec ỹotauan da na'qaataxanaxac queda na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

13Ca ná'ogue ná'maq neetaho quena nouaataxanaq quená'maq reloqota'a na la'a' ñi nashi quena Roma chaqai ná'ogue na liỹaripi, ỹa'den quiyim aỹim ncoñiiteguesec sasouetapigui quiyim shiquetalec so Cristo.

14Ca na' qaỹa'den dá'maq 'neeta quiyim qaycoñiretari', ca sham ná'ogue na qarqaỹaripi na'ñaxat, ca' qaica ca no'chaaque quiyim ỹa'xat da la'qaatec ñi qota'a chaqai nqo'neuec da lpi'ỹaxac queso qara'gaxala'.

15Ca' llic quiyim 'ue na ỹa'xatetac so Cristo, qam queetaugui da lpa'guenaxanaxac chaqai da laquiitaxanaxac, qam 'ue na liỹaripi 'maxaraic da la'deenataxanaxac.

16'Ue na chi ỹa'xatetac so Cristo, ma' 'ue ca naquitetaque. Ca' se ỹaqamqata, ma' ỹahotaque quiyim lama'xa ypataxañi nagui ma' mashic ỹim ncoñiiteguesec.

17Qam na liỹa 'ue da le'xorenataxanaxa, ma' ỹa'den quiyim qaycoñiretari' ma' sqoshiiteguelec da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

18Qam ¿negue' quet cá'maq 'negue? Cá'maq canchaqai 'neeta, quiyim ỹaqamqata quiyim ỹa'xat so Cristo, loqo'm 'e'. Qam dajo ỹo'uet da ñitoonaxac quiyim qaỹa'xat so Cristo. Chaqai nqo'neuec ma'le ca ñitoonaxac,

19ma' ỹim sa'deenta quiyim qaicanqaida ma'le queda ñachaalataxac, ma' qamiri nqouagaxaiñitalec aỹim chaqai da lotaanaxanaxac caỹim so Espíritu Santo neetaquio' na'le so Jesucristo.

20Ma' ỹim dá'maq sahotaque chaqai da ñaquitaxac quiyim qaica ca ñayiloxontaque. Ta'ta'a quiyim qaica yo'chiitaque quiyim sa'qaataxantac, quiyim shintari' nagui chaqai quecá'maq saata'gue, qaiyi paguec re'oq caỹim dá'maq lecaic so Cristo, quiyim ñaq yca'leetauec, loqo'm quiyim mashic yileu.

21Ma' ca ilauaxa 'ec chi ỹaueguec ma'le, ma' dá'maq ño'ueenataxac hueetagui so Cristo.

22Qam no'm ñaq yca'leetauec, ca' ñaq so'ueenataxantacot so qara'gaxala'. Ca' se sa'den nega'ỹo' cá'maq sapacqajnauec.

23Ca' 'xoic da lqalaic quiyim ñca'aguilo daua dos. Ma' da liỹa ỹa'deenataxanaxac 'neetasa': Ỹim yishiitaque quiyim yileu, qaiyi shic, ca' sento'ot so Cristo. Ca' dajo 'eco' paguec la'maxa caỹim.

24Qam queda liỹa ỹa'deenataxanaxac 'neetasa': 'Eco' paguec la'maxa caqamiri quiyim ñaq yca'leetauec, ca salequetauguilo qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Ma' ỹaatqajam lliqueta nqaishin dajo, ca sa'den quiyim ñaq salequetauguilo qamiri. Ca' sotauañii quiyim nqo'ñiishiguim qamiri, qaiyi nqo'neuec ca netoonaxaguii queda rpi'ỹaxaguii.

26Ca' qaiyi lotqai liỹa salequetauguilo qamiri, ca' 'ue ca netoonaxaguii 'ỹaañitacot ca na'aachicyaxaguii so Cristo Jesús.

27Qaidaata quiyim nquipichiỹa'pegue' quiyim nachiñi'chiguit nqai'ñii dá'maq no'ueenataxaguii da na'qaatec qaỹa'xat queso Cristo. Ca' quiyim saiquena loqo'm qoỹoqo'ta ỹim, qam sahotaque quiyim 'ue ca ỹa'xaỹaxac quiyim ỹaatqajam quiijlec chaqai necoñii'jta' queda rpi'ỹaxaguii chicqochigui da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa,

28qaiyi se rqo'ỹoqochichii ná'maq pa'guenta'pe qamiri. Ca' dajo, ca' ỹaatqajam re'qoota quiyim na'maxare tai'a quiyim na'laañi, qam qai'neeta ichoxot dá'maq rca'laxahi. Qam dajo chicqo'ot ñi qota'a.

29Ma' qoỹaanema qamiri da na'aachicyaxaguii ma' viilec so Cristo. Qam sqaidaata quiyim viilec so'maxare, ma' qai'neeta viriỹau'a da re'xoriguii, soviỹalec so'maxare.

30Ma' qamiri chaqai ỹim dá'ogue da qaraloquiaxac. Chaqai shi'gue huañiỹa qamiri ca iloquiaxac na'le, chaqai nagui 'ue da ra'xaỹaxaguii quiyim ñaq seloquitac.

Filipenses 2

Da neneequesenaxac chaqai da lecaic so Cristo

1Ca no'm so Cristo ỹa'ñaxate' qamiri, chaqai da le'xorenataxanaxa lo'daxachiguilo naua qavilyi, chaqai so ne'Espíritu hueetauguilo qamiri, no'm 'yiiñii da no'daqainataxanaxac chaqai da nqouagaxa,

2ca 'maxaraic quiyim 'viichii ca ñitoonaxac quiyim niñiiquishiñitecta', necoñitagui da 'oonoqui' ne'xorenataxanaxa, 'oonoqui' ca ra'deenataxanaxaguii, chaqai 'oonoqui' cá'maq 'ñiitari'.

3Chaqai mesqai 'ue ca naquichitaque quiyim 'ue ca 'viichii chaqai quiyim nemaqajñii. Ta'ta'a ca ne'xoresenaxaguii, chaqai quiñi 'óna paguec gueme nqai'en ca liỹa queca'maxare.

4Chaqai qaica cá'maq chi nodaata'pegue' quet idaantaque cá'maq chi la'maxa. Ta'ta'a quiyim ỹahotaque quiyim ỹa'maxañi qai'neeta ca liỹa.

5Chaqai 'ñii'tegue dá'maq 'neeta'co' na'le da la'deenataxanaxac so Cristo Jesús.

6Ma' so'maxare 'eno'm mashic ỹantañi da no'ueenataxac ñi qota'a, qam se ipaca'pegue' quiyim 'nejem quet ñi qota'a.

7Ta'ta'a quiyim le'en illa'gue da lahi dá'maq chi no'ueenataxac, ca' neconaque quiyim 'ec ca na'ac co'na' ne'qaañi 'neetari' ca chaqai qom.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ca co'na' ỹantañi da no'ueenataxac na chaqai qom, ca' neneequesen. Ca quedá'maq quiyim na'xaỹaxanta, ca chi ỹovireta'a quiyim qaỹalauat, 'eno'm ỹo'uet da nayiloxo da lelauaxa na' qaipateno queso npatenaxala'.

9Ca' vichiguiño' ñi qota'a ỹaanem yí'maq paguec lecaic loma' chaqai da leenaxat paguec lecaic nqai'en quená'ogue,

10qaiyi ma' qara'xaỹaque da leenaxat so Jesús, ca ỹa'chi'iñi naua le'cootal ná'ogue na hueeto'ot na piguim, chaqai quena 'laua, chaqai na pa'aatañi quena 'laua,

11chaqai qaiyi ná'ogue ỹa'deena'a chaqai 'naac quiyim so Jesucristo ỹaatqajam na'gaxala', quiyim qaimaqachin ñi qota'olec.

Ná'maq queeta'pegue' so Cristo 'neetari' aca lcoỹerqate na qomyipi

12Ca' vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', quiyim chaqaida 'ñiitari' quiyim se neme na'xaỹaxañii'ta aỹim quena' salequetauguilo qamiri, ca' nagui, ca paguec quet na'xaỹaxañii'ta aỹim mashic qoỹoqo'ta aỹim. Ca nquipichiỹa'pegue' da rca'laxahi, ca niñiiquishiñii chaqai richilliỹañi.

13Ma' ñi qota'a ñí'maq ỹaanema qamiri dá'maq no'uen viitaque chaqai ỹotauane' qamiri qaiyi shichii 'viichii, ma' chaqaida dá'maq ỹahotaque ñi'maxare.

14Ca ná'ogue 'viichii, qam qaica ca retaqatac chaqai se nco'uaita'ta',

15qaiyi qaica ca 'ue ca lasauaxaset chaqai ca 'ue ca lo'maxac caqamiri. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam qamiri llaalqa ñi qota'a, co'teete' qamiri quiyim lliguitaugui na qomyipi hualoxonyipi chaqai nocqaiquipi. Qam naviguerec qamiri, ca' coỹarilec na'maxare, 'ñiitari' aca huaqajñi naviguec quena' napalñi,

16quiyim 'xachim da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa. Qaiyi ma' novi' so Cristo, ca' 'ue ca ñitoonaxac ma'le caqamiri. Sa'deentari' quiyim 'ue ca ñigui da ñamaqsoxoc chaqai da ỹo'ueenataxanaxac.

17'Eno'm 'ec saantaho da ñachaalataxac quiyim qaỹavigaxat, qaiyi qaỹalecqajnougui ca rachitaxanataxanqachii 'ỹaañitacot ñi qota'a queda rpi'ỹaxaguii, ca' 'ue da ñitoonaxac. Salecqajanto da ñitoonaxac caqamiá'ogue.

18Chaqai netooñii qai'neeta qamiri, nouañiỹau'a da ñitoonaxac.

So Timoteo chaqai so Epafrodito

19No'm chaqaiso so qara'gaxala' Jesús ỹa'maxarenta, ca' sahotaque sqaỹaloq sela' ñi Timoteo quiyim ra'ajnaxanalo qamiri, qaiyi 'ue ca ñitoonaxac ma' 'ue ca ỹa'xaỹaxac caqamiri.

20Ma' qaica quet cá'maq 'ue ca la'deenataxanaxac 'nejem aỹim, quiyim llic ỹahotaque quet ca ra'maxahi, qaiñiita.

21Ma' ná'ogue na liỹaripi idaantaque cá'maq chi la'maxa, ca' qaica quet cá'maq ỹauaaque cá'maq ỹahotaque so Cristo Jesús.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22Qam qamiri mashic 'yiiñii so Timoteo quiyim re'qoota da 'maxaraic no'ueenataxac chaqai dá'maq 'neeta quena' ñotauante'e' quena' sa'xatqatac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, 'neetari' ca ñaalec quiyim ỹotauantac ca leta'a.

23Ca' sahotaque sela' quiyim ra'ajnaxanalo qamiri, ma' sa'den negue' cá'maq shintari'.

24Chaqai aỹim 'ue da ñaquitaxac queso qara'gaxala' quiyim qaỹaloq ya'ỹa'alo qamiri.

25Qam peeta'a 'maxaraic qai'neeta quiyim sela' ñi qarqaỹa Epafrodito. Ỹotaua quena' seloquiaq queda qaro'ueenataxanaxac, chaqaiñi ñí'maq nelarii na'le quiyim idaanlec aỹim quenaua ỹouenaxanaxaco.

26Ma' 'xoic da lishoxo quiyim qamiá'ogue iuañiỹaxaua', chaqai 'ue da liyaxa ma' qamiri 'ue ca ra'xaỹaxaguii na'le na' ralola.

27Qam llic ralola na'le, ca' mashic sham ileu. Qam ñi qota'a nqouaguegue na'le so'maxare. Qam mesqaiñiita ñi'maxare, ma' qai'neeta nqouaguegue aỹim, qaiyi sqai paguec ca ỹachicoxo quedá'maq shi'gue ỹachicoxo.

28Vichiguiño' paguec sahotaque selatalo qamiri ñi'maxare, qaiyi qamiri 'ue ca netoonaxaguii ma' liỹa huañiỹa ñi'maxare, chaqai qaiyi sqailligueme' da ỹachicoxo.

29Ca ỹaatqajam 'xoic ca netoonaxaguii ma' coñiguit ñi'maxare, ma' qai'neeta huelec so qara'gaxala'. Chaqai se neme quiyim rauochigue cá'maq 'nejem ñi'maxare.

30Ma' ñi'maxare mashic sham ileu ma' ro'ueenataxantacot so Cristo. Chaqai ỹaañiguit da nachaalataxac da lichic na' yotauan quedá'maq qamiri sqai shichii yotauañiigue ma' qoỹore'talo qamiri.

Filipenses 3

Dá'maq ỹaatqajam no'uen ñicyaxac

1Ca' nagui qamiri ỹaqaỹarolqa, netooñita'gue so qara'gaxala'. Chaqai se se'miaqta'a quiyim liỹa shiriñi dá'maq shi'gue shiriñi, ma' 'xoic da lovic caqamiri.

2Rovichii'o' ná'maq 'neetari' ca pioq, ná'maq ỹo'ueetetac na se no'uen, chaqai ỹo'uet na nichaxauec quena noshicmaxa.

3Ma' ná'maq ỹaatqajam llic qaỹa'ue na netanec na loshicmaxa, ca chaqainaua nauá'maq qomi', ma' chicqochigui so Espíritu Santo quiyim ñqouagaxainqatacot ñi qota'a, chaqai ñitoonqata'gue quiyim qomi' lalamaxarete' so Cristo Jesús. Chaqai se spi'ỹaaqatapega na re'qoochigui qanetanec.

4'Eno'm ỹim qai'neeta 'ue quet cá'maq 'neeta quiyim spe'eetapegalo nauajo, ma' qaica quet cá'maq napacalec aỹim quiyim spe'eetapegalo naua'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ma' qaỹa'ue na netanec na ỹoshicmaxa na' ime ñi'qaañi quecaua ocho na'xata', ma' iuo' na Israel laseripi, sachicqaugui na llaalqaipi so Benjamín, naua ỹa'qaatqa 'nejme' naua la'qaatqa saua ita'al hebreo lase'. Ỹim salequetaugui na'le na qohinac fariseo, ma' ỹaatqajam quejlgoto naua naqataxaco chicqo'oto so Moisés.

6Ỹaatqajam 'ue da ñapacqajnaxac, ca vire'ta quiyim socanaxantapigui ná'maq mashic huelec so Cristo. Chaqai quedá'maq na'maqataxac da chaalataxac sqaica ca ishit quiyim 'ue quet ca ỹa'xat, ma' qaica ca ñapacalec quena naqataxaquipi.

7Qam naua'que nauajo quenauá'maq 'ue quen ca 'netegue nqaishin na'le, qam nagui qaica ca 'netegue nqaishine', ma' sapacqajnauec so Cristo.

8Qam mesqaidaata dajo, ma' ná'ogue ná'maq hueeto'ot quet aỹim qaica quet cá'maq 'negue nqaishin, ma' se nalo'guit nqaishin dá'maq 'neeta quiyim seuana so Cristo Jesús só'maq ỹa'gaxala'. Ma' chaqaiso só'maq Cristo só'maq 'em quiyim ná'ogue ña'laxatañi, chaqai ná'ogue 'neetari' nqaishin ca lete, ma' sahotaque ỹaueguec so Cristo,

9chaqai quiyim ña'deeta'guit so'maxare. Qam mesqai chicqaugui cá'maq chi ña'maqataxac quiyim shiquichi'nguilo naua laqataxaco so Moisés; ta'ta'a quiyim dá'maq 'maqataxac qoỹaanem quiñi qota'a cá'maq huelec so Cristo. Qam dajo no'uen qano'ueenataxac chicqochigui da qarpi'ỹaxac.

10Ma' sahotaque quiyim sauana so Cristo quiyim ñauata'guit caỹim da lquesaxanaxa na' nachipiaqtashiguim nqohin so nelauaxa, chaqai quiyim ñouanau'a da le'xoric, vire'ta ma' shinta so'maxare queso lelauaxa.

11Ma' 'ue da ñaquitaxac quiyim sovirau'a quiyim nachipiaqtashiguim nqohin aỹim so nelauaxa.

Da 'ñaaqataxac qaiyi qaỹovira'a cá'maq naloqojnec

12Ỹim se seshit quiyim shinac quiyim sovirau'a dá'ogue dá'maq sa'xatetac, loqo'm quiyim mashic yaloochiguiñi queda ỹicyaxac. Qam ỹim shiqueta, ma' 'ue da ñaquitaxac quiyim sovirau'a dá'maq 'em quiyim iconeu'a aỹim na'le so Cristo Jesús.

13Qamiri ỹaqaỹa', ỹim mesqai shinac quiyim mashic sovira'a dajo. Qam shi'ntegueyi, quiyim scoua'e ná'ogue ná'maq mashic sqoshaa'e, ca' ña'ñaxat, sha'apiguito' sovirau'a yí'maq hueeta'gue dá'maq seloxoỹa'gue,

14qaiyi sovirau'a cá'maq naloqojnec chaqai quiyim ỹaueguec cá'maq ỹachaxantac ñi qota'a quiyim roỹaxanta'lo qomi' queda piguim quiyim seconaxaguit, ma' ña'daqatau'a so Cristo Jesús.

15Ca qomá'ogue quiyim mashic 'chichiguiñi da qarpi'ỹaxac, ca' chaqaida dá'maq qara'deenataxanaxac. Chaqai no'm sham ỹoqa'a ca ra'deenataxanaxaguii, ca' ñi qota'a ỹa'deenaxanaxanque qamiri ma'le cá'maq 'ñiita'gue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Qam dajo shintapega no'uen quiyim chaqaida qara'deenataxanaxac, chaqai ỹaatqajam nachiñi'chiguit da qanachaalataxac dá'maq mashic shi'gue sovirqau'a.

17Qamiri ỹaqaỹa', denaxachii da no'uen ỹicyaxac, chaqai ỹaatqajam 'ajñita ná'maq que'tegue dá'maq no'uen qoyicyaxac dá'maq sapaxaguinaxaque qamiri na'le.

18Chaqai mashic 'xoic shinqatapegalo qamiri, qam qaiyiita liỹa shinac caqamiri chaqai vire'ta quiyim niñitesañi naua ỹachi', ma' mashic 'xoic na npa'guenaxaua da lelauaxa so Cristo na' qaipateno queso npatenaxala'.

19Ca ma' ỹovita ca lqodoc, ca qaiqa'viỹa'gue na'maxare ma'le. Ma' chaqai queeta'pegue' ná'maq chi lamaanaxanqachic na loshicmaxa, chaqai nemaqajanlec ná'maq ỹo'uet quet ca layiloxo, chaqai qainaata ỹa'deentapega ná'maq hueetalec na 'laua.

20Qam qomi' qara'a' da piguim, chaqai ñauaanqataque quiyim rapil queda piguim so qarca'laxaqui, só'maq qara'gaxala' Jesucristo.

21So'maxare ỹadalaxat ma'le na qaroshicmaxa ma' tai'a quiyim ileu, qaiyi shinqata só'maq chi loshicmaxa so'maxare 'ue da lauaq. Qam ỹo'uet ma'le, ỹahote'e dá'maq chi lquesaxanaxa quiyim ỹoiquentac ná'ogue nanchaqaina.

Filipenses 4

Se neme netooñita'gue so qara'gaxala'

1Ca vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', sahotaque ñauañiguita qamiri, ma' qamiri nauá'maq 'em 'ue da ñitoonaxac, chaqai qamiri 'ec ỹaueguec. Chaqaida 'ñiitari' quiitalec so qara'gaxala', qamiri ñauochaxaua'.

2'Ue da ỹaqataxac, ñi'xoresentouguilo caua Evodia chaqai aca Síntique quiyim neuojonta', 'neetasa'lo caua nqaỹa' quiyim nañaantetot so qara'gaxala'.

3Chaqai ma' qami' qamaxaraic ỹo'ueenataxanaxaua, ca shiñirapegaxaua' quiyim tauañi' cauajo qarqaỹa', ma' caua'maxare ỹaatqajam 'xoic da lotaanaxanaxague' caỹim na'le quiyim sa'xatqatac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, chaqai so Clemente chaqai so liỹaripi ỹo'ueenataxanaxauaripi. Caua leenqate' saua'maxare shi'gue qoỹeresalec aso nelere ñi qota'a nca'laxalate.

4Naua'que naua na'xata' netooñita'gue so qara'gaxala'. Liỹa sopilalec shinac: ¡netooñitac!

5Ca ná'ogue na qomyipi ỹa'deente' qamiri quiyim qamiri qouagaxanqachaqaqa, ma' so qara'gaxala' sqaỹaloq novi'.

6Chaqai qaica ca ỹachicoqochite' qamiri. Ta'ta'a quiyim ná'ogue 'ỹaañitacot ñi qota'a quena' nqouagaxaiñii. Shiilaitac, chaqai 'ỹaañitacot da na'aachiguii qai'neeta.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca' ñi qota'a ỹaanema qamiri ma'le da la'maxa napacalec ná'ogue na la'deenaxanaxa na qomyipi. Ca' dajo na'maxa quepaqataxanlec añi re'taxanatahi chaqai da ra'deenataxanaxaguii ma' na'yiitau'a so Cristo Jesús.

Ỹajñita ca leloxoỹaxac cá'maq ỹa'maqachiguiñi

8Qamiri ỹaqaỹa', dá'maq co'uaataxanta ỹaqataxac 'neetasa': ỹaatqajam ỹajñita ca leloxoỹaxac cá'maq lliqueta, chaqai ná'ogue ná'maq 'ue ca 'negue nqohin, chaqai cá'maq no'uen ñicyaxac, chaqai ná'maq qaica ca lalegue', chaqai ná'ogue ná'maq qaỹa'maxarenta, chaqai ná'maq no'uen ca na'qaataxac. 'Yiiñitapega ná'ogue ná'maq no'uen chaqai taiguit quiyim qaimaqachin.

9Chaqai ỹaatqajam 'viichii ná'ogue ná'maq sapaxaguinque qamiri, chaqai ná'maq ỹaqataxaquipi saanema qamiri, quená'maq 'xaichigui caỹim, chaqai ná'maq huañichigui so'uet; ca 'viichii. Ca' ñi qota'a ñí'maq chicqo'ot da na'maxa ỹalequetauguilo qamiri ma'le.

Aso lotaanaxanqate queso Pablo so Filipos laseripi

10Ca' 'xoic da ñitoonaxac queso qara'gaxala' ma' qamiri lotqai liỹa o'lliinchii'a aỹim. Qam mesqai shinac quiyim couahi'e aỹim, ta'ta'a quiyim qaica ca redaaqari quiyim yotauañii.

11Mesqai shinac quiyim 'ue ca ỹouenaxanaxa, ma' sa'den quiyim ñitoonta'pegue cá'maq 'ue caỹim.

12Ma' mashic seuana da ne'xoric, chaqai sanaỹa'gue quiyim qaica ca souentaque, chaqai sa'den ña'ñaxachiguit canchaqaica 'neeta, quiyim yquema', loqo'm yqopat, loqo'm quiyim qaica ca souen, loqo'm qaica canchaqaica caỹim.

13Seshit ña'ñaxachiguit ná'ogue, ma' Cristo só'maq ỹa'ue da iquesaxanaxa.

14Qam qaiyiita ỹa'maqachiguiñi quiyim qamiri yotauañii queda ỹouenaxanaxa.

15Ma' qamiri ñiỹa'ñi na Filipos qai'neeta 'yiiñii na' ñaqai chita'gue sa'xat da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa na' shique'e na Macedonia, ca quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec qaqamita nelaritac ana rotaanaxanqachii, ma' netooñita'gue da ỹotaanaxanaxac quiyim sapaxaguine' qamiri.

16Ma' na' ñaqai seueta'ñi yi Tesalónica, ca' qamiri shi'gue nelaritac quen aca rotaanaxanqachii quena ỹouenaxanaxa.

17Qam ỹim mesqacaata sa'deentapega aca ñotauanqate quiyim secoñiguit. Ma' ỹim qaidaata sahotaque quiyim noquiicshiguim da ro'ueenataxanaxaguii, qaiyi ishiuetene' qamiri ma'le ñi qota'a.

18Ma' ỹim mashic shi'gue paguec ana secoñiguit quecá'maq ñotauanaxac quet, ca cá'maq qanela' na'le queso Epafrodito aso'maxare ỹaatqajam nalau'a ná'ogue ná'maq souentaque. Ca' sojo rotaanaxanqachii aso'maxare 'nejem ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

nichiinaxanaxat lo'daxaraic lahita quiyim qaỹavigaxat, ca' qoỹaanot ñi qota'a, ca ỹa'maxarenta ñi'maxare.

19Ca' ñi qota'olec ỹaanema qamiri ma'le ná'ogue ná'maq liỹa viñitaque, ỹachigoxochichigui dá'maq qaica 'nejem lauaq lesallaxa hueeto'ot nqai'en so Cristo Jesús.

20¡Ca' ñi qota'olec se neme ma'le quiyim qaimaqachintac! Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

Dá'maq pa'aatec niquinaxanaxaquipi

21'Ỹaañim da iquinaxanaxac cá'ogue cá'maq lalamqateripi ñi qota'a huelec so Jesucristo. Naua qarqaỹa' iỹareta'pe ilate' da liquinaxanaxague' caqamiri.

22Ná'ogue ná'maq neeta'ñi najo ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a ila' da liquinaxanaxac, chaqai paguec ná'maq ỹalequetaugui na nalliripi ñí'maq lashi na nashillipi neeta'ñi na Roma.

23Ca' so qara'gaxala' Jesucristo ỹaanema qamiri da lqouagaxa. Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Colosenses

Colosenses 1

So Pablo ilata aso lere só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Colosas

1Aÿim Pablo, da ñilaataxac chicqo'ot ñi qota'a quiyim ÿauaaque aÿim lelaatec so Jesucristo. Iÿaatac ñi qarqaÿa Timoteo.

2Shiriñi najo ilaata tai'a na qamaxaraic qarqaÿaripi queso Cristo chaqai lalamaxaret ñi qota'a, neeta'ñi na na'a' Colosas. Sahotaque quiyim qamiri coñiguit da lqouagaxa ñi qota'olec chaqai ÿaanema qamiri da la'maxa.

So Pablo nqouagaxainteguelec ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

3Se qareme saanqatacot da qana'aachic ñi qota'a ñí'maq leta'a so qara'gaxala' Jesucristo quena' ñqouagaxainqateguelgoto qamiri.

4Ma' 'ue da qara'xaÿaxac caqamiri queda rpi'ÿaxaguii queso Cristo Jesús chaqai quedá'maq re'xorenataxanaxahi quená'ogue ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a.

5Ma' 'ue da naquitaxaguii quiyí'maq qaÿa'maxatetañi qaÿauaaque qoÿaanema qamiri ma'le quiñi qota'a hueeta'gue da piguim. Qamiri 'uo' na'le da naquitaxaguii co'na' na'xaÿaxañiÿa dá'maq ÿaatqajam llic na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

6Dajo na'qaatec dá'maq qaÿa'xatema qamiri na'le, chaqaida dá'maq noquiiquetashiguim, ca re'oq da laÿaxac quená'ogue na 'laua. Qaican ÿapaguec na'le caqamiri na' qaÿa'xatema qamiri da le'xorenataxanaxa ñi qota'a, ca 'yiiñii dajo quiyim chaqaida dá'maq ÿaatqajam ne'xorenataxanaxa.

7Dajo dá'maq ÿapaxaguinguelo' na'le qamiri so qanauochaxaua qarqaÿa Epafras. So'maxare lo'ueenataxanaxaua' qomi'. Chaqai caqamiri, ca' ÿaatqajam qamaxaraic lo'ueenataxanqajnec so Cristo.

8So'maxare noda'alo qomi' da qara'xaÿaxac caqamiri, chaqai quedá'maq re'xorenataxanaxahi chicqo'ot so Espíritu.

9Vichiguiño' qomi' quecá'maq na'xa'a na' novi' da qara'xaÿaxac, chaqa'ma' se neme ñqouagaxainqatalgoto qamiri, sashiilqatac ñi qota'a quiyim ÿa'deenaxanaxanque qamiri cá'maq ÿahotaque ñi'maxare, chaqai quiyim ÿaanema qamiri ná'ogue nanchaqaina na'deenaxanaxa quiyim 'yiiñichigui na se re'xogui chicqo'ot so Espíritu.

10Qaiyi shichii quiyim na'maxachita ma' chaqaida 'neetari' ná'maq lalamaxaret so qara'gaxala', quiyim se neme 'viichitac ná'maq ÿa'maxarenta so'maxare. Ca re'oq nqai'ñii dá'maq 'ñiitari' quená'ogue ná'maq no'uen 'viichitac, chaqai quiyim paguec 'yiiñita ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Chaqai sashiilqatac ñi'maxare quiyim ra'ñichiriñi nqai'ne' qamiri quedá'maq chalego lecaic lquesaxanaxa, qaiyi shichii na'ñaxachiguit ná'ogue quiyim 'xoic da reualaxaviguii chaqai da netoonaxaguii,

12chaqai 'ỹaañitacot da na'aachicyaxaguii ñi qota'olec, ma' ñi'maxare ỹa'maxatetañi ỹaanem cá'maq ỹachaxantac ná'maq lalamqateripi ma' ỹovita quiyim seuqataugui cá'maq lauaq ñi'maxare.

13Ñi qota'a naqata'alo qomi' na'le queso napalaxa qaratoiquentac, ca inoxonaqta'alo qomi' da lo'ueenataxanaxac so lqo'itaxat llaalec,

14ỹachigoxochichigui da lelauaxa so'maxare, ca' nca'laxaterec qomi', chaqai ỹapalaxat cá'ogue ca qarasauaxaseteripi.

Qanemane'e' ñi qota'a chicqochigui da lelauaxa so Cristo

15Ñi qota'a ñí'maq qaican iuana, ñi'maxare hueetaugui da re'qoochigui no'ueenataxac na'le so llaalec, só'maq 'auaxaico' na'le na' saqa'leca ná'ogue nanchaqaina.

16Ma' ỹachigoxochichigui so'maxare na'le, ca' ñi qota'a ỹo'uet ná'ogue nanchaqaina quená'maq 'ue quena piguim chaqai quena 'laua; ca' 'ue ná'maq se re'xogui, chaqai ná'maq re'qoochigui, chaqai na relaataxanac, nashillipi, na'gaxalateripi, chaqai na nquesaxanaxa se re'xogui; ná'ogue chicqochigui nqohin so'maxare. Chaqai ná'ogue chi lalamaxareteripi so'maxare.

17So Cristo chaqai'eno' 'ue na' saqa'leca nanchaqaina, ca' chaqaiso só'maq nolliitañi ná'ogue na'maxare.

18Qai'neeta chaqaiso so Cristo só'maq lqahic na noshicmaxa, ca na'maxare chaqaina ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. So'maxare chaqaiso só'maq ỹa'ue da lca'laxa na noshicmaxa. Ma' so'maxare 'au qanca'laxatec na'le queso lelauaxa, ca' qoỹana'ñi quiyim na'gaxala' ỹapacauec quená'ogue.

19Ma' ñi qota'a ỹahotaco' quiyim dá'ogue dá'maq chi no'ueenataxac imaagui so Cristo.

20Chaqai ñi qota'a qai'neeta ỹahotaque quiyim ỹachigoxochichigui so Cristo quiyim ỹa'ue da la'maxa ná'ogue nanchaqaina, quená'ogue ná'maq hueetalec na 'laua, chaqai ná'maq hueeto'ot na piguim. Ca ỹo'uet da na'maxa, ỹachigoxochichigui da lelauaxa so Cristo co'na' qaipateno queso npatenaxala'.

21Qamiri quesom 'ec ỹoqa'a ca chigoxoỹa'gue, ca quedá'maq 'neetari' añi re'taxanatahi ỹaatqajam npa'guenaxauahi ñi qota'a, ma' 'viichitac na se no'uen. Qam nagui ñi qota'a ỹo'uet quiyim huaqui'chiguita qamiri ñi'maxare,

22ỹachigoxochichigui da re'qoochigui lelauaxa so Cristo. Dajo 'ne'tegue, ma' ỹahotaque nachaalataxando qamiri, qam co'chiita quecá'maq hueete'e so'maxare, quiyim 'ec qaica ca ro'maxashichii chaqai ca rasauaxashichii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Qam quedajo, 'maxaraic quiyim na'ñaxachichiguiñi queda rpi'ỹaxaguii, 'ñiitari' aca qo'paq ỹaatqajam qoỹorichi'nguilo caua lpa'yii. Chaqai sqai 'xañiñi da naquitaxaguii chicqochigui dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa na' 'xaiỹa. Dajo dá'maq na'qaatec qaỹa'xatetac quenaua'que naua lahil na 'laua. Chaqai aỹim Pablo sotaanaxanegue quiyim sa'xat da'maxare.

So Pablo qailarelec quiyim reloxoỹa'a ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

24Ca' nagui, ca ñitoontac, ma' qamiri nauá'maq 'em quiyim 'ue da i'xoric, ma' quedajo, ca' nalogoñi nqaishin quená'maq chi ỹoshicmaxa dá'maq saqa' ỹovira'a na'le le'xoric so Cristo, quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec ma' chi loshicmaxa.

25Ca sovirau'a quiyim sedaanlec ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quedá'maq laqataxac ñi qota'a, ma' ỹahotaque quiyim ra'maxaiñi chaqai quiyim sa'xat dá'ogue dá'maq la'qaatec ñi'maxare,

26dá'maq la'qaatec se ỹa'deenaxanaxanegue só'maq 'auaxaic qomyipi quesaua 'auaxaqa ñaxari, qam nagui, ca' ỹa'deenaxanaxanegue ná'maq lalamaxareteripi.

27Ca quesaua'maxare ñi qota'a ỹahotaque quiyim qaỹa'den dá'maq lesallaxa 'ue da lauaq dá'maq ỹahotaque ỹaanem na mesqai judioipi. Ca' dajo na'qaatec quiyim so Cristo ỹalequetauguilo qamiri, ca' so'maxare chaqaiso só'maq ỹo'uet ca naquitaxaguii, qaiyi 'ue ca lauaxai' ma'le qamiri.

28Qomi' sa'xatqatac so Cristo. Ca' 'ue da qaraqataxac quená'ogue, chaqai ná'ogue sapaxaguinqatac, qaiyi ỹaatqajam ỹa'deenta ca leloxoỹaxac, qaiyi quiñi 'óna ỹaatqajam noquiiquetashiguim ma' na'deetau'a so Cristo.

29Ca' chaqaida dá'maq 'em quiyim ña'ñaxat, so'ueenataxan quedá'maq ỹa'ñaxac chaqai da iquesaxanaxa chicqo'ot so Cristo.

Colosenses 2

1Ma' sahotaque quiyim 'yiiñii quiyim ỹaatqajam ña'ñaxat seloquiteguelgoto qamiri, chaqai quená'maq neeta'ñi yi Laodicea, chaqai quená'ogue ná'maq se iuanapiguiỹa'.

2Ca' 'ue da iloquiaxac, ma' sahotaque quiyim ra'ñiiguilo na lauele', ca neconta' queda ne'xorenataxanaxa, chi ỹovireta'a qaica ca ỹouen nalogoñi da lpi'ỹaxac chicqochigui da la'deenaxanaxa, quiyim ỹa'yiinchigui dá'maq se re'xogui ỹachaxantac ñi qota'a, ca' chaqaiso so Cristo.

3Ma' chaqaiso só'maq ỹomata'ta' hueetaugui ná'ogue na na'deenaxanaxa chaqai da na'deenataxanaxac.

4Ca sa'xatema qamiri dajo, qaiyi qaica ca ỹayine' qamiri, 'eno'm 'ue ca 'maxaraqa caua la'qaatqa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ma' 'eno'm se salequetauguilo qamiri, qam 'ec salequetauguilo qamiri quedá'maq se re'xogui ño'ueenataxac. Chaqai ỹaatqajam ñitoonta'peguelo qamiri ma' 'maxaraic dá'maq 'ñiitari', chaqai quiyim sqai 'xañiuec da rpi'ỹaxaguii queso Cristo.

6Vichiguiño' quedá'maq 'ñiitari' na' coñiguit so qara'gaxala' Jesucristo, ca' chaqaida 'ñiitari' na'yiitau'a so'maxare,

7'ec 'vii lpa'yii da nachaalataxaguii na'yiitalec so'maxare, chaqai queda rpi'ỹaxaguii 'ec no'xoñiitalec so'maxare. Ma' chaqaida dá'maq qaỹapaxaguinguelo qamiri na'le, ca' se neme 'ỹaañitacot da na'aachicyaxaguii ñi qota'a.

Dá'maq dalaxaic chaalataxac chicqochigui so Cristo

8Rovichiỹari'o', 'neeto' lotqai quii'uegue ná'maq ỹahotaque rayiñii, ỹahote'e ná'maq na'deenaxanaxa huelec najo chaqai na sqai llic na'deenataxanaxac. Ma' na'maxare sqai chicqochigui so Cristo; ta'ta'a ná'maq chi no'ueenataxac na qomyipi, chaqai quedá'maq la'deenataxanaxac chaqainaata ỹa'deentapega ná'maq nanchaqaina re'qoochigui.

9Ma' dá'ogue dá'maq no'ueenataxac ñi qota'a ỹaatqajam hueetagui da nachaalataxac so Cristo.

10Ca' nagui ỹaatqajam no'qaachiguilo qamiri queda no'ueenataxac ñi qota'a, ma' na'yiitau'a so Cristo. So'maxare chaqaiso só'maq napacalec ná'maq nashillipi chaqai ná'maq nquesaxanaxa se re'xogui.

11Chaqai quiyim na'yiitau'a so Cristo, ca' qaỹa'ue na netanegue' qamiri; qam mesqai ná'maq re'qoochigui quena noshicmaxa, ta'ta'a quiyim na' qanca'laxaterec qamiri quena nasauaxaset queda lamaanaxanqachic na roshicmaxahi. Ca dajo dá'maq netanaxac na qom chicqo'ot so Cristo.

12Ma' cana' qanachilaxane' qamiri, ca' riỹahita'ñi' na' qarishiñiñi so Cristo. Ca' quedajo, ca' qai'neeta riỹahitashi'me' so'maxare na' liỹa qanca'laxatec, ma' viilec da lquesaxanaxa ñi qota'a ñí'maq liỹa nca'laxatec na'le so'maxare.

13Ma' qamiri quesaua 'auaxaqa ñaxari 'ec qamiri leuaxaqa sauaxat na rasauaxashichii chaqai sqaica ca netanaxashichii. Qam nagui ñi qota'a, ca' ỹo'uet quiyim rca'laxauahi so Cristo na' ỹapalaxat ná'ogue na rasauaxashichii.

14Ñi qota'a ỹapalaxat aso qara'uale só'maq ỹo'ueetetac da qanouaxanaxaset ma' se sepacqajnaxagui dá'maq 'nerac naua naneresañi naqataxaco. Qam ỹomachigui aso qara'uale, ca 'ec pateno queso npatenaxala'.

15Ma' so Cristo co'na' ileu na' qaipateno queso npatenaxala', ca' loxonec ná'maq nashillipi chaqai ná'maq nquesaxanaxa se re'xogui. Ca' qaỹauanchigui quiyim qaica ca 'negue nqai'en na' ỹauec 'ec lcoñiitecseripi na' rauegaxan.

Michiỹaque ná'maq hueeta'gue da piguim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca' vichiguiño' caqamiri qaica quet cá'maq qoyiqueteguelec caqamiri quecá'maq qanoxohi chaqai quecá'maq ni'chiigui, loqo'm quecá'maq nemaqachic na'xa'a, loqo'm queca dalaxaic shiraigo, loqo'm queca na'xa'a co'mataxaqui.

17Ma' ná'ogue najo chi lqui'i cá'maq novi' ma'le, qam dá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac chaqaiso so Cristo.

18Mesqai 'xañiigue quiyim rouootaxana'gue cá'maq raviguiguii ná'maq 'ec nañoxojñi neneequesenta chaqai nqouagaxaintacot na nelaatqaipi piguim laseripi. Ma' na'maxare tau'a quiyim ỹo'uet ná'maq se iuanapega chaqai pi'chigui queda nemaqajnaxac quená'maq chi la'deenataxanaxac.

19Na'maxare ỹoqota'oga queso Cristo só'maq lqahic na mashic icoñiguit da na'qaatec. Chaqai nqo'naxatetashiguim, ỹahotaque da lquesaxanaxa, chaqai ỹo'xonta' ná'maq ỹoreta'oguit louenqaipi, ipaquichigui nqai'en dá'maq ỹahotaque ñi qota'a.

20Ma' qamiri quiita'ñi' so Cristo na' ileu, ca' le'en dá'maq chi ra'deenataxanaxaguii quiyim 'yiiñitapega ná'maq re'qoochigui. ¿Chi'neco' ná'maq 'viichitac ma' 'ñiitari' ná'maq hueetalec na 'laua? Ca 'viichitac na napaxaguinataxaquipi

21ma' 'neetasa': “Sqai pochirau'a najo, totaxan a'qui' yijo, mesqai coñita cajo.”

22Ma' ná'ogue na qarapaxaguinataxanta'pegue, na'maxare 'ue lqodoc, ma' najo napaxaguinataxanaxaquipi chi lelaataxanaxac na qomyipi.

23'Nesa ma' llic quiyim ná'ogue najo 'ec quiyim ỹaatqajam 'ue ỹa'den cá'maq qom ỹo'uet. Ma' ilarelec da nqouagaxainaxac, neneequesenaxac, chaqai ỹo'uet da le'xoric na loshicmaxa. Qam na'maxare se ỹotauan quiyim nollaalta' queda lamaanaxanqachic na loshicmaxa.

Colosenses 3

1Ca' qamiri, ma' mashic shi'gue rca'laxauahi so Cristo, ca' daañiỹaque cá'maq hueeta'gue da piguim dá'maq neeta'gue so Cristo, nqa'xantañi, pa'aata'gue da loic ñi qota'a.

2'Yiiñitapegalo nauá'maq hueesa'gue da piguim; mesqai 'yiiñitapegalo naua hueesalec na 'laua.

3Ma' qamiri mashic relauaxauahi so Cristo, ca' nagui, ca dá'maq ỹaatqajam rca'laxahi queso'maxare nañoxoteso'ot ñi qota'a.

4Ma' chaqaiso so Cristo só'maq ỹaatqajam qarca'laxa. Ca ma' liỹa novi' nachaxan, ca' qamiri qai'neeta re'xoi' ma'le queso'maxare, ca' nouañiỹau'a da lauaq so'maxare.

Dá'maq ñauapec chaalataxac chaqai dá'maq dalaxaic

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca' vichiguiño' qamiri ỹaatqajam 'ec ileu nqai'ñii ná'ogue ná'maq no'ueenataxaguii hueetalec na 'laua: Ca' qaica quet cá'maq hueeta'piguit quet aca se loua, chaqai sqo 'viichii cá'maq rapio'qotaxan, chaqai sqai quiita'pegue' na rqo'itaxanqachiguii chaqai quená'maq se no'uen, chaqai se qo'itaxanqachaqaqa qamiri, ma' dajo 'ec quiyim qanqouagaxainot ca nashiilec nqolac.

6Ma' chaqainaua nauá'maq chicqochigui dá'maq chalego lecaic louaxanaxanaxac ñi qota'a quená'maq se na'xaỹaxana ñi'maxare.

7Chaqai qamiri 'viichitac quen ná'ogue najo quesó'maq 'auaxaic no'ueenataxaguii.

8Qam nagui 'xañiñi ná'ogue najo: nonogoxonaxac, nayiloxoc, ná'ogue na se no'uen, no'ooqotaxanaxac, chaqai naua na'qaatqa la'axaqa.

9Se na'majñiỹot ca liỹa, ma' shi'gue ỹochihe'oga dá'maq 'auaxaic no'ueenataxaguii chaqai quená'maq shi'gue quen 'viichitac.

10Chaqai mashic ñiiñi dá'maq dalaxaic 'ueenataxac, ca noquiiquetashiguim da nadalqataxac, chi ỹovireta'a quiyim 'nejem da no'ueenataxac ñi qota'a ma' chaqaiñi ñí'maq ỹo'uet, chi ỹovireta'a quiyim ỹaatqajam qaỹa'deenta ñi'maxare.

11Qam dajo mesqaida quet quiyim judío le'ec ca qom loqo'm quiyim mesqai judío, loqo'm quiyim 'ue ca netanec na loshicmaxa loqo'm ca sqaica ca netanec, chaqai ca ỹoqa'a ca chicqa'gue loqo'm ca se na'maxat, loqo'm ca na'ac loqo'm se na'ac. Ma' chaqaiso so Cristo qaisoota, ca' hueetaugui ná'ogue na qomyipi.

12Ma' ñi qota'a i'xorene' qamiri, ca nca'au'alo qamiri ma' quiyim qamiri lalamaxarete'. Ca no'uen quiyim qamiri qouagaxanqachaqaqa, 'naxanaxaraqa, sqai qamiri nemaqajnaxaqa, nemanataxaiqa chaqai hualaqhuaqa.

13Chaqai ỹaatqajam 'ue da reualaxaviguii queca riỹahi, chaqai sqai caapeguem no'm 'ue ca se no'uen qohine'tegue queca liỹa. Ca dá'maq 'ne'tegue so Cristo quiyim i'xorene' qamiri, ca' chaqaida 'ñii'tegue qamiri qai'neeta.

14Qam dá'maq ỹapacauec quená'ogue, quiyim 'xoic ca re'xorenataxanaxahi, ma' chaqaida dá'maq lapoonta' qamiri, chaqai nalogoñi nqai'en ná'ogue nanchaqaina.

15Ca' da na'maxa chicqo'ot ñi qota'a ỹoiquenta'pe nqai'ñii naua re'taxanatahi, ma' chaqaida dá'maq ỹahotaque ñi'maxare na' roỹaxanalo qamiri quiyim lliguiỹau'a so 'oonoqui' noshicmaxa. Ca' necoñitaque da na'aachicyaxaguii.

16Chaqai da lapaxaguinataxanaxac so Cristo no'qaachiguilo nqai'ne' naua re'taxanatahi. Napaxaguiñita'ta' chaqai ỹaatqajam 'yiiñii quiyim na'ñaxachita'ta'. Chaqai no'm 'ueenaxañii, qam 'viiñii ná'ogue na ỹoreta'oguit no'ueenqaipi chicqo'ot so Espíritu Santo. Chaqai chicqochigui nqai'ñii añi re'taxanatahi quiyim 'ỹaañitacot da na'aachicyaxaguii ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Chaqai quecá'maq canchaqaica 'viichii loqo'm quecá'maq 'xachii, ca ná'ogue 'viichii, qam quiichigui nqai'ñii da leenaxat so qara'gaxala' Jesús. Quiichigui nqai'ñii so'maxare quiyim 'ỹaañitacot da na'aachicyaxaguii ñi qota'olec.

Dá'maq no'ueenataxac ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim quelola ca liỹa

18Qamiri 'aallipi ma' mashic o'ñii, ca ỹaatqajam na'xaỹaxañii'ta ca rouahi, ma' chaqaida dajo dá'maq no'ueenataxac cá'maq mashic huelec so qara'gaxala'.

19Chaqai qamiri ỹalliripi mashic 'ue ana rouahi, ca' 'xoriñii aca rouahi, ma' se no'uen quiyim sqa 'maxachiỹa'gue.

20Chaqai qamiri ñaaqaipi, ỹaatqajam na'xaỹaxañii'talo naua qata'alli, ma' chaqaida dá'maq ỹa'maxarenta ñi qara'gaxala' qota'a.

21Chaqai qamiri ma' qamiri neta'al, mesqai 'ooqochichii naua qachaalaxahi, qaiyi mesqai ỹolaugui lauel.

22Chaqai qamiri ma' qamiri nelaatqaipi, ỹaatqajam na'xaỹaxañii'ta quecanchaqai 'naac ca na'coori quenajo 'laua. Mesqaidaata quiyim ỹa'ajanta'pe qamiri, ca' raqamaxaita, ma' viitaque nqo'talo qamiri. Ta'ta'a quiyim raqamaxaita, richilliỹañi quiñi qota'a.

23Ca' quecanchaqaica 'viichii, qam raqamaxaita, 'ec 'ueenataxañitacot so qara'gaxala', mesqai 'ec 'ueenataxañitacot cá'maq re'qoochigui qom.

24Ma' qamiri mashic shi'gue 'yiiñii quiyim ñi qara'gaxala' ỹaanema qamiri ma'le cá'maq ỹa'maxatetañi ỹahotaque ỹaanem ná'maq lalamaxareteripi. Ma' qamiri 'ueenataxañitacot so Cristo só'maq ỹaatqajam ra'gaxalari.

25Qam cá'maq ỹoueetetac ca se no'uen, ca' icoñiguit cá'maq se no'uen laseue' cá'maq ỹo'ueetetac. Ma' ñi qota'a qaica quet cá'maq ỹapacqajnauec quiyim nqo'ta ca qom queca liỹa.

Colosenses 4

1Chaqai qamiri 'cororipi, ỹaatqajam 'viichii cá'maq ỹa'maqachiguiñi, chaqai ỹaatqajam pacqajñiichigui ca nishiuetenaxac ca relaachiguii. 'Yiiñitapega quiyim qamiri qai'neeta 'ue ñi ra'gaxalari neeta'gue da piguim.

2Quiitalec sqai 'xañiñi da nqouagaxainaxaguii. Nelohitauec, chaqai 'ỹaañitacot da na'aachicyaxaguii ñi qota'a.

3Chaqai qai'neeta nqouagaxaiñitalgoto qomi', qaiyi ñi qara'gaxala' ỹo'uet quiyim qaica quepaxate' qomi' quiyim sa'xataq da na'qaatec, dá'maq se qaiuanapega na'le na'qaataxac so Cristo, ma' chaqaida dá'maq 'em ỹim ncoñiiteguesec nagui.

4Nqouagaxaiñii, qaiyi seshit quiyim ỹaatqajam sa'xateta dá'maq leloxoỹaxac dajo na'qaatec, ma' chaqaida dá'maq so'uet ma'le.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ỹaatqajam na'deenaxanqachiñii quena' taxaiỹa'pegue' ná'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec. Nquipichita'pegueto nauá'maq no'viiñi na'xata' quiyim 'ue ca redaaqari.

6Daañiỹaque quiyim se neme qanqo'talo chaqai qaimaqachinta'pe naua ra'qaataxahi, chaqai quiyim 'yiiñii cá'maq ỹaatqajam 'maxaraic leloxoỹaxac quiyim taxaiỹa'pegue' ca liỹa.

Da pa'aatec niquinaxanaxaquipi

7Ca ñí'maq qanauochaxaua qarqaỹa Tíquico, ñí'maq ỹaatqajam qamaxaraic qarotaua chaqai ỹo'ueenataxanaxaua quena' so'ueenataxanqot so qara'gaxala', ñi'maxare ỹaatqajam ỹa'xatema qamiri ma'le dá'maq shintari'.

8Vichiguiño' selatalo qamiri ñi'maxare, qaiyi ỹa'xatema qamiri dá'maq shinqatari', chaqai quiyim ỹa'ñaxate' qamiri.

9Ñi'maxare liỹaatac ma'le ñi Onésimo, ñí'maq qanauochaxaua chaqai qamaxaraic qarqaỹa, ñí'maq chicqotouguilo qamiri na'le. Ñaua'maxare ỹa'xatema qamiri ma'le dá'ogue dá'maq shinqatari' quenajo.

10Chaqai ñi Aristarco, ñí'maq ñcoñiitaxaua, ilatalo qamiri da liquinaxanaxac, chaqai qai'neeta ñi Marcos, ñí'maq lqaỹa liỹa ca Bernabé. Chaqai qamiri mashic shi'gue saqatetapegalo quiyim ma' ỹovitalo qamiri ñi Marcos, ca' quelolliỹa.

11Qai'neeta ilatalo qamiri da liquinaxanaxac ñi Jesús, Justo dá'maq liỹa leenaxat. Quená'maq judío laseripi icoñiguit da na'qaatec, qainauate' nauajo nauá'maq yotauanta'pe sa'xatqatac da na'qaatec ma' ñi qota'a ỹoiquentac ná'ogue najo, chaqai ỹahosaque da ỹa'ñaxac.

12Ilatalo qamiri da liquinaxanaxac ñi Epafras. Ñi'maxare qai'neeta lelaatec so Jesucristo, chaqai qai'neeta chicqotouguilo qamiri na'le. Ñi'maxare ỹaatqajam se neme nqouagaxainteguelgoto quen qamiri, qaiyi qaica ca se no'uen ra'deenataxanaxaguii. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam nañaañita quiyim 'viichii cá'maq ỹahotaque ñi qota'a.

13Ma' ỹim ỹaatqajam sauanchigui ñi Epafras ỹaatqajam 'ue da leuogoxo caqamiri, chaqai qai'neeta quená'maq neeta'ñi yi na'a' Laodicea chaqai yi Hierápolis.

14Chaqai ñí'maq qanauochaxaua Lucas, ñí'maq natarenataxanaq, ilatalo qamiri da liquinaxanaxac, chaqai qai'neeta ñi Demas.

15Viraqchii'a da iquinaxanaxac ca qarqaỹaripi na'ñi yi Laodicea. Iquinaxanaxac qai'neeta caca Ninfas chaqai quecá'maq mashic icoñiguit da na'qaatec lapooqo' yi la'a' aca'maxare.

16Ca' ma' ime taxailec qamiri najo ilaata, ca' larigue da Laodicea, qaiyi qaretaqalec qai'neeta ma'le quiyí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi'maxare. Chaqai taxailec qai'neeta ma'le aca ilaata chicqa'ñi yi Laodicea.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Chaqai 'ñiỹaco' ma'le dajo queca Arquipo, 'ñiỹapego' quiyim ỹaatqajam ipaquejlec ỹomachichigui dá'maq lo'ueenatec qoỹaanem queso qara'gaxala'.

18Ca' ỹim Pablo chaqai shiriñi dá'maq iquinaxanaxac selatalo qamiri. 'Neeto' couahi'e quiyim aỹim ncoñiiteguesec. Ca' ñi qota'a ỹaanema qamiri cá'maq no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Tesalonicenses

1 Tesalonicenses 1

So Pablo chaqai so nauegaxauaripi ilajta aso lere só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec Tesalónica laseripi

1Aÿim Pablo chaqai Silvano chaqai Timoteo selatalo qamiri ana ilaata na qarqaÿaripi quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi na na'a' Tesalónica, ná'maq na'deetau'a ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo. Ma' sahotaque quiyim coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

Ỹaatqajam naloqojnaxanaxat da lpi'ỹaxac yi Tesalónica laseripi

2Ca chaqai 'neetari' quiyim saanqatacot da qana'aachic ñi qota'a caqamiá'ogue, chaqai se scouaqa'ahi qamiri queda qanqouagaxainaxac.

3Ỹaatqajam ỹauanchiguilo qomi' ñi qota'olec quena' so'leentaxanqatac caqamiri, ma' 'xoic da rpi'ỹaxaguii quena' 'ueenataxañii, chaqai queda re'xorenataxanaxahi, ca' 'xoic da re'xoriguii, chaqai ỹaatqajam na'ñaxachii quiyim 'taxachichiguiñi da naquitaxaguii queso qara'gaxala' Jesucristo.

4Qamiri ỹaqaÿa', ñi qota'a ỹaatqajam ỹauoteguelo qamiri, chaqai ỹaatqajam sa'deenqata quiyim qamiri lca'acse'.

5Ma' na' qomi' sa'xataq caqamiri da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, mese nodaachiriñi naua chi qara'qaatqa, ma' qai'neeta da lquesaxanaxa so Espíritu Santo, chaqai ỹaatqajam sa'deenqata quiyim dá'maq sa'xatqatac ỹaatqajam lliqueta. Qamiri 'yiiñita dá'maq qana'maqataxac na' salecqatauguilo qamiri, ma' sahoqotaque quiyim ra'maxaiñi.

6Ca' qamiri quedá'maq 'ñiita ỹaatqajam quiijlec da qano'ueenataxac chaqai da no'ueenataxac so qara'gaxala' Jesús na' coñiguit da na'qaatec, ca' so Espíritu Santo ỹaanema qamiri da netoonaxaguii, 'eno'm 'xoic da re'xoriguii.

7Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim 'ue na ra'ilgoto chaqai ỹadenaxate' qamiri ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quená'maq neetalgoto yaua 'lauari Macedonia chaqai yi Acaya.

8Ma' qamiri chicqotouguilo quiyim qoỹoqo'tegue da na'qaataxac so qara'gaxala' Jesús. Chaqai sqaiyiita yi Macedonia chaqai yi Acaya, ma' qai'neeta na qomyipi neetalgoto naua qoỹoqote'ogalo 'lauari ỹa'den da rpi'ỹaxaguii quiñi qota'a. Vichiguiño' nagui se ỹouen quiyim liỹa sa'xatqatac dajo.

9Ma' chaqaina na'maxare ỹa'xatetac dá'maq 'neeta na' sovitaxalo qamiri, chaqai ỹa'xatetac dá'maq 'neeta da rquelolaxahi coqomi', chaqai dá'maq 'neeta na' quiỹa'ahi na nashiilec nqolaquipi, ca' quiilec 'ueenataxañiỹot ñí'maq ỹaatqajam qota'a nca'leetauec, mesqai chi nadenqatec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Chaqai na'maxare qai'neeta ỹa'xatetac dá'maq 'neeta quiyim huaanaxañitac quiyim rapil chicqashiguim so Jesús, só'maq llaalec ñi qota'a, só'maq mashic ileu, qam ñi qota'a liỹa nca'laxatec. Ca' chaqaiso só'maq nca'laxaterec qomi' ma'le quecá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset na qomyipi naỹalecna.

1 Tesalonicenses 2

Da lo'ueenataxanaxac so Pablo na' neeta'ñi yi Tesalónica

1Ma' qamiri qarqaỹa', ỹaatqajam 'yiiñita dá'maq 'neeta da qaroviraxac caqamiri mesqaida quet quiyim qaica ca 'negue.

2'Nesa ma' na' seuqata'ñi yi na'a' Filipos ỹaatqajam 'xoic da qanishiuenaxac, chaqai qaỹouaxanta'pe qomi', qam da'maxare mashic shi'gue 'yiiñita. Qam na' ñovitaxalo qamiri, ca' ñi qota'a qarotauan quiyim ra'ñiiguilo nqai'ne' naua qovilli' quiyim sa'xatqatapeguema qamiri dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa chicqo'ot ñi qota'a. 'Eno'm seuqataugui ná'maq 'xoic qanpa'guenaxac.

3Ma' qomi' sa'deenqata quiyim se so'maqatac quecá'maq sa'xatqatac, chaqai quiyim se ỹa'maxañi ca shinqata'pegue quiyim setaxaiqatac, chaqai se sahoqotaque quiyim sayinaxaitac.

4Ta'ta'a quiyim ñi qota'a ichoxote' quiyim ỹa'maxarente' qomi', ca' pataxalgoto qomi' quiyim sa'xataq da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa. Ca' chaqaida dá'maq sa'xatqatac. Se sahoqotaque quiyim imaqachinta'pe qomi' na qomyipi. Ta'ta'a quiyim sahoqotaque quiyim imaqachinta'pe qomi' ñi qota'a, ma' ỹa'ajanta'pe naua qare'taxanata.

5Qam mashic qamiri 'yiiñita quiyim se ỹauanapega llo'daqainqata'pe qamiri quecaua lo'yaxanqa qara'qaatqa, chaqai se ñañoxotqatañi quiyim sahoqotaque ñauegaq aca plata. Ca' ñi qota'a ỹaatqajam ỹa'deenta dajo.

6Se ỹauanapega sahoqotaque quiyim qaimaqachine' qomi' quena qomyipi, caqamiri loqo'm quecanchaqaica liỹa, ma' qomi' lelaatqa so Cristo. Qam qaiyiita sqai shicqateguelec dajo quiyim sahoqotaque qaidaañiguita qomi'.

7Ta'ta'a quiyim seneequesenqate' sichirqa'teguelo qamiri, 'ec aca 'aalo quiyim iỹaxatetac chaqai cochiitapega ca llaalqaipioqui'.

8Qomi' ỹaatqajam 'xoic da qarauochaxa caqamiri. Vichiguiño' sqaidaata queto' da na'qaatec chicqo'ot ñi qota'a saanqaema qamiri, qam vire'ta dá'maq chi qanachaalataxac, ma' paguec da qarqo'iichi.

9Qamiri qarqaỹa', no'viñita'gue quiyim ỹaatqajam 'ue da qaro'ueenataxanaxac chaqai ña'ñaxataq, ma' sahoqotaque quiyim ñauegaq ca qarepetaxanaxat. So'ueenataxanqatac quenaua na'xatari chaqai naua piri, ma' sahoqotaque quiyim qaica ca nesallaxantegueto qomi' na' senqatauguilo qamiri sa'xatqatac da la'qaatec ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ca' ỹaatqajam 'yiiñita chaqai ñi qota'a qai'neeta, queda qanachaalataxac ỹaatqajam co'teeta chaqai no'uen na' salecqatauguilo qamiri mashic coñiguit da na'qaatec. Mese sahoqai lligo ca qana'qaataxac se ỹa'maxañi.

11Chaqai qai'neeta 'yiiñii da qara'ñaaqataxanaxac chaqai quiyim lo'yigui lauel nqaishinaq quiñi 'óna caqamiri, 'nejem da 'neeta'gue ca neta'a queca llaalqaipi.

12Chaqai saqataxalo qamiri quiyim ỹaatqajam quiijlec da leloxoỹaxac ná'maq mashic queeta'pegue' ñi qota'a, ma' roỹaxanalo qamiri, qaiyi viriỹau'a nqai'en da lo'ueenataxanaxac ma' ỹoiquentac ná'ogue najo chaqai da lichoxoric.

13Ca' chaqaida dá'maq 'em quiyim saanqatacot da qana'aachic ñi qota'a, ma' na' na'xaỹaxañiỹa da sa'xatqatac la'qaatec ñi qota'a, ca' coñiguit, qam mesqai 'ñiita'gue ca chi la'qaatec ca qom, 'ñiita'gue quiyim qota'a la'qaatec. Qam lliqueta quiyim ỹaatqajam qota'a la'qaatec da'maxare, ma' re'oq da lo'ueenataxanaxac caqamiri na' viilec.

14Qamiri ỹaqaỹa', na' qaỹocanta'pe chaqai se qaỹa'maxata'que qamiri quená'maq chi qauori laseripi, dá'maq qohine'tegue qamiri chaqaida dá'maq qohine'tegue ná'maq queeta'pegue' ñi qota'a na'ñi yi Judea ná'maq huelec so Cristo Jesús. Ca na'maxare qai'neeta 'xoic da nocanaxac, qam dajo nocanaxac chicqaugui na chi lauo' laseripi judioipi.

15Chaqaina najo judioipi ná'maq ỹalauat na'le so qara'gaxala' Jesús, 'ne'tegue so 'auaxaic leta'allipi quiyim ỹalauat so letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a. Ca' chaqaina ná'maq ỹo'derauec qomi' na'le. Ỹaatqajam se nqo'ta ñi qota'a na'maxare, chaqai se ỹaqamaxat ná'ogue na qomyipi.

16Ma' quena' sahoqotaque quiyim sa'xataq da la'qaatec ñi qota'a quená'maq sqai judioipi, qaiyi ỹovira'oga da nca'laxa qai'neeta, ca lotqai se ỹa'maxaren quiyim sa'xataq da'maxare. Ca' quedajo, ca paguec noquigaxatec na lasauaxaset. Qam nagui, ca' ỹovita quiyim taalec dá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset chicqo'ot ñi qota'a.

So Pablo ỹahotaque quiyim liỹa ra'piicha so Tesalónica laseripi

17Qamiri qarqaỹa', na' cocho'qui' qolqa'ahi qamiri, 'eno'm se seuanaxalo qamiri, qam qaiyiita viitagui nqaishinaq añi qare'taxanata, chaqai 'xoic na qarishoxo quiyim qolaq, ca liỹa seuanaxalo qamiri.

18Ca' sahoqotaque saxaquena. Quená'maq ỹim, Pablo, 'xoic sahotaque saiquena, qam quena'le lotqai qaranaxat so na'ỹaapec.

19Ma' ¿negue' queto' ca ỹo'uet ca qanaquitaxac, chaqai ca qanetoonaxac? ¿Negue' queto' ca ỹo'uet ca la'maxa qouel queda ñitoonqata'pegue? Chaqaqamiri ma'le, ma' novi' so qara'gaxala' Jesucristo.

20Ajá'a, chaqaqamiri nauá'maq 'viichii ca la'maxa qouel chaqai ca qanetoonaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Tesalonicenses 3

1Ca' na' tot qaralo'guit da shinqata, ca' taachigui qouel quiyim qoqometa senqa'ñi yi Atenas.

2Ca' selaraq so qarqaỹa Timoteo quiyim ra'ỹa'alo qamiri. Ma' so'maxare lelaatec ñi qota'a chaqai qaro'ueenataxanaxaua na' sa'xataq da na'qaataxac so Cristo, ma' so'maxare ishit quiyim ra'ñaxachii chaqai quiyim i'taxajñi ca rpi'ỹaxaguii,

3qaiyi qaica ca neualñi da lpi'ỹaxac quena qane'guenaxaquipi. Ma' qamiri ỹaatqajam 'yiiñita quiyim sovirqau'a da qare'xoric quena qane'guenaxac.

4Ma' na' ñaqai senqatauguilo qamiri, chaqa'ma' sa'xatqatac quiyim 'xoic ma'le ca qane'guenaxac. Ca' chaqaida ipaquichigui, dá'maq mashic shi'gue 'yiiñii.

5Vichiguiño' ỹim, ma' mashic tot yalo'guit dajo, ca' sela' so Timoteo quiyim renataxanalo qamiri negue' ca 'neetari' ca rpi'ỹaxaguii, ma' mashic 'ue da itelaxa quiyim so na'ỹaapec ỹayine' qamiri queca se no'uen chaqai quiyim qaica ca ñigui nqai'en da qaro'ueenataxanaxac.

6Qam nagui mashic novi' ñi Timoteo chicqa'gue na Tesalónica, ca' noviraxatalo qomi' da lo'yaxanec qara'xaỹaxac queda rpi'ỹaxaguii chaqai da ne'xorenataxanaxa hueeto'oto qamiri. Chaqai ra'qaataxanalo qomi' quiyim 'xoico' quen da ro'leentaxahi coqomi', chaqai 'xoic da rishoxohi quiyim liỹa ñauanaqto qamiri. Chaqai qomi' qai'neeta 'ue da qarishoxo quiyim ñauanaqto qamiri.

7Ca' quedajo qamiri ỹaqaỹa', 'eno'm quiyim seuqataugui da qarouenaxanaxa chaqai da qane'guenaxac, qam qara'maqachiguiñi na' sa'deenaq dá'maq 'ñiitari' quiyim ñaqai na'ñaxachii'tegue da rpi'ỹaxaguii quiitalec.

8Ca' dajo 'ec dalaxaic nca'lerec nqai'ne' qomi' na' sa'deenaq quiyim saqa' 'xañiuec so qara'gaxala' Jesús.

9Ca' ¿negue' queto' ca shinqata'gue quiyim saanqatacot ca qana'aachicyaxac ñí'maq qota'olec caqamiri, ma' mashic paguelec dá'maq qanetoonaxac?

10Ca' vichiguiño' naua'que naua na'xatari chaqai naua piri ñqouagaxainqatacot ñi qota'a quiyim ỹasene'tema qomi' quiyim ñauanaqto qamiri, qaiyi sotauanaxe' qamiri quiyim ỹaatqajam naloochiguiñi da rpi'ỹaxaguii.

11Sahoqotaque quiyim chaqaiñi ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo qarotauan, qaiyi seshitaq sovitaxalo qamiri.

12Ca' ñi qara'gaxala' Jesús ñaxat nqai'en chaqai nqo'naxatec da re'xorenataxanaxahi quiyim ne'xoriñiỹata' chaqai ỹovira'oga nqai'ñii ná'ogue na qomyipi, 'nejme' qomi' quiyim ỹaatqajam qarauochaqate' qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ñi'maxare ỹotauanque qamiri quiyim ỹa'ñaxat ca ra'deenataxanaxaguii, qaiyi shichii quiyim nañaañiỹot chaqai sqaica ca rasauaxashichii hueeto'ot ñi qota'olec, ma' novi' so qara'gaxala' Jesús, liỹaatac ná'ogue na lalamqateripi.

1 Tesalonicenses 4

Da leloxoỹaxac ca chaalataxac quiyim ỹa'maxarenta ñi qota'a

1Ca nagui qamiri qarqaỹa', ñi'xoresenqa'toto chaqai saqataxalo qamiri, sahoqota'ahi da leenaxat so qara'gaxala' Jesús, quiyim quiijlec da leloxoỹaxac dá'maq sapaxaguinaxaque qamiri, qaiyi qaỹa'maxarente' qamiri quiñi qota'a, ca chaqaida dá'maq quiitalec, nqo'neetauec nqai'ñii.

2Ma' ỹaatqajam 'yiiñita ná'maq qaraqataxaquipi saanqaema qamiri. Da'maxare sachigoxotqo'tot so qara'gaxala' Jesús.

3Ma' dá'maq ỹahotaque ñi qota'a quiyim ỹaatqajam nañaañi'tot ñi'maxare, chaqai qaica ca lapaatapi'ñi' aca se loua caqamiri.

4Queca 'óna qom ỹouen quiyim ỹa'den ỹa'ue aca ỹaatqajam loua, chaqai netelalta', chaqai quiyim ỹauotegue aca loua.

5Se ỹa'maxañi quiyim ỹahotaque chi i'en aca 'aalo, se no'uen da lqo'iichi, 'nejem na qomyipi saqa' iuanapega ñi qota'a.

6Ca' qaica ca napacalec chaqai rayinaxanta'gue dajo queca lqaỹa, ma' so qara'gaxala' Jesús ỹaatqajam ỹouaxan ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac dajo. Ca' dajo dá'maq shi'gue sa'xatqatac quiyim rovichiỹa'guit.

7Ma' ñi qota'a roỹaxanalo qomi' quiyim co'teeta nqai'en da qanachaalataxac, vichiguiño' se ỹa'maxañi quiyim ñapio'xotaq da qanachaalataxac.

8Ca' vichiguiño' quiyim 'ue ca se ỹacoñiguit dá'maq napaxaguinataxanaxac, ca ca'maxare mesqaica ca chaqai qom ca se icoñiguit, ma' chaqaiñi ñí'maq qota'a ñi se icoñiguit, ñí'maq ỹaanema qomi' so Espíritu Santo.

9Ca' da leloxoỹaxac quiyim qaỹauotegue ca nqaỹa npi'ỹaxaua, ca tot ỹouen quiyim shiriñi, ma' chaqaiñi ñí'maq qota'a rapaxaguiñiigue quiyim rauochigue ca riỹahi.

10Ma' chaqaida dá'maq 'ñiita'gue quen quená'ogue na qarqaỹaripi na'gue da Macedonia. Qam qamiri qarqaỹa', ñi'xoresenqatouguilo qamiri quiyim da re'xorenataxanaxahi quiitalec, nqo'neetauec nqai'ñii.

11Nquipichiỹa'pegue' quiyim qaicanqaida caqamiri, quiñi 'óna quelolta'pegue' cá'maq chi lalamaxaret, chaqai ỹaconta'pegue' cá'maq chi lo'ueenatec. Ca 'eda dá'maq qaraqataxac na'le,

12qaiyi ná'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec lo'yaxanec nqai'en da na'qaataxaguii, chaqai qaica ca viñitaque.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Dá'maq loviraxac ma'le so qara'gaxala' Jesús

13Qamiri qarqaỹa', se sa'maxarenaq quiyim sqa 'yiiñii dá'maq 'neeta quená'maq mashic ileu, qaiyi sqa chigohita 'ñiitam ná'maq liỹa ma' sqaica ca naquitaxac.

14Ma' quiyim qomi' seuaqlec quiyim so Jesús ileu qam liỹa nca'leuec, ca' qai'neeta seuaqlec quiyim ñi qota'a liỹa nca'laxatec ma'le ná'maq queeta'ñi' quiyim huelec so Jesús, qaiyi liỹaatac so'maxare.

15Quedá'maq chi la'qaatec so qara'gaxala' Jesús se'taxataxañi dajo: Coqomi' ma' ñaqai qarca'leetauec ma' novi' so'maxare, se sa'auaq quená'maq mashic ileu.

16Ma' chaqaiso só'maq qara'gaxala' Jesús ma'le renotec quena piguim, naquetagui da lquesaxanaxa da nelaataxac, chaqai naquetagui da loỹaxanaxac ca lashi na chicqashiguim qota'a lelaatqaipi, chaqai da lelamaxa aca npe'te, ma' qaipe'taxanlec nqai'en najo ñi qota'a. Ca' ná'maq queeta'ñi quiyim huelec so Cristo, ca' liỹa nca'leuec nqohin.

17Ime, ca lotqai qoqomi' ma' ñaq qarca'leetauec, ca qai'xate' qomi' salecqatougui so'maxare quena naueguelec quiyim ñauanaxaguit so qara'gaxala' Jesús queda pa'aashiguim. Ca' quiyi, ca qaica lqodoc quiyim qariỹaatac so'maxare.

18Vichiguiño' quiñi 'óna caqamiri ỹotauanegue ca liỹa dajo na'qaatec.

1 Tesalonicenses 5

1Qam qamiri qarqaỹa', quecá'maq na'xa'a loviraxaqui dajo se ipacaque quiyim seraxañi.

2Ma' qamiri mashic 'yiiñita ca na'xa'a ma' novi' rapil so qara'gaxala'. Novi' so'maxare, ma' sqaica ca qaỹahotaque, 'nejem ca cuataxai quiyi pe.

3Ma' na qomyipi 'ne'teguesa' da la'qaatec: “Quená'ogue sqaicanqaida chaqai sqaica ca qaỹouetaque”, ca' novita ma'le ca nouaxanaxaset chalego lecaic chi ne'laqataxanto, 'nejem ca nqui'ic caca 'aalo quiyim ỹovita ca laloqo' quiyim co'o. Ca' qaica ca qohit.

4Qam qamiri ỹaqaỹa', totqai viitaugui na 'ec napalaxa quiyim i'laxate' qamiri cajo na'xa'a loviraxaqui so qara'gaxala', 'nejem ca cuataxai.

5Ma' qamiá'ogue viitaugui yi na'xa'a ma' re'qoochiguiñi, ma' sqai seuqataugui yi pe ma' napalaxa.

6Ca' vichiguiño' nagui se ỹa'maxañi quiyim 'ec selaxasqotegueñi, shinqata ná'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec. Ta'ta'a quiyim ñiloqotec chaqai sa'maxatqa'tegue da qoyicyaxac.

7Quená'maq laq, laq quiyi pe, chaqai ná'maq quiñiuguet, lquiñiuguetaxaqui yi pe.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Qam qomi' ma' seuqataugui yi na'xa'a, ca' ỹaatqajam sa'maxatqa'tegue da qoyicyaxac, ca' squepaqataxanaxa da qarpi'ỹaxac chaqai da qare'xorenataxanaxa, shinqatari' ca neetaho quena nouaataxanaq quena' ỹanñi aca lquepaqataxanqate cana lotogue. Chaqai ỹaatqajam 'ue da qanaquitaxac queca nca'laxa, ma' 'nejem aca do'o lauataxaqui quena' ỹanñi ca nouaataxanaq le'ec.

9Ma' ñi qota'a mesqai qom lca'acse' quiyim ỹa'ue ca qanouaxanaxaset, ta'ta'a quiyim sovirqau'a da nca'laxa, chicqochigui so qara'gaxala' Jesucristo.

10Ma' so'maxare ileualgoto qomi', ma' ỹahotaque qarca'laxaua, 'eno'm ñaq qarca'leetauec loqo'm mashic qareleu.

11Vichiguiño' notauañiỹata' chaqai quiñi 'óna ỹa'ñaxat ca liỹa, quiitalec dá'maq chaqai'en 'ñiitari'.

Da laqataxac so Pablo queso lqaỹaripi

12Qamiri qarqaỹa', ñi'xoresenqa'toto qamiri quiyim ỹaatqajam se napaguiỹalec na lo'ueenataxanqajanqaipi so qara'gaxala' Jesús quenauá'maq ra'gaxalachiri chaqai qatetapegalo qamiri.

13Ỹaatqajam rauochigue chaqai ỹaatqajam 'xoriñii, 'yiiñitapega da lo'ueenataxanaxac caqamiri. Quiitalco' da ra'maxahi, qaicanqaida caqamiri.

14Qai'neeta saqataxalo qamiri qarqaỹa' quiyim ỹaatqajam 'ñiỹapega ná'maq se nqo'ta ro'ueenataxan, chaqai 'ñaxachii ná'maq se ra'ñiigui na lauel, chaqai tauañii na se ra'ñi da lpi'ỹaxac, chaqai quiyim neualaxaviñi'te' ná'ogue na qomyipi.

15Chaqai richilliỹa'ta' quiyim qaica ca ỹopilaxajlec ca se no'uen ca liỹa. Ta'ta'a quiyim 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi quiñi 'óna caqamiri chaqai quená'ogue na liỹa qomyipi.

16Qaidaato' da quiyim ỹaatqajam netooñitac.

17Quiilco' quiyim se neme nqouagaxaiñitac.

18Quená'ogue ná'maq taalgoto qamiri 'ỹaañitacot ca na'aachiguii ñi qota'a, ma' chaqaida dá'maq ỹahotaque ñi'maxare caqamiri, ma' mashic viilec so Cristo Jesús.

19Sqo 'machii da lo'ueenataxanaxac so Espíritu Santo.

20Se ỹa'maxañi quiyim sqai coñiguit ca la'qaataxanaxac ca mashic qaỹa'qaataxanaxan quiñi qota'a.

21Qam 'guiñii ná'ogue, ca cá'maq ỹa'maqachiguiñi, ca' chaqaica cá'maq 'maxachii.

22Sqa 'iỹapegueu'a ná'ogue ná'maq se ỹa'maxañi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

23Ca' ñi qota'a, ñí'maq chicqo'ot da na'maxa, chaqaiñi ñí'maq co'taxate' qamiri, chaqai ỹa'maxajñi dá'ogue da no'ueenataxaguii, qaiyi qaica ca rasauaxashichii nqai'en, chi ỹovireta'a ca loviraxac so qara'gaxala' Jesucristo.

24Ma' ñí'maq qota'a roỹaxanalo qamiri, ỹaatqajam se napacalec ca la'qaatec, ca ipacqajanchigui ma'le dá'ogue dajo.

Da pa'aatec liquinaxanaxac so Pablo

25Qamiri qarqaỹa', nqouagaxaiñitalgoto qomi'.

26Quiñii ná'ogue na qarqaỹaripi, qam nqo'goxohi'e' chaqai 'xoriñii.

27Saqatalo qamiri nagui ma' ỹim lelaatec so qara'gaxala', quiyim qaretaqalec najo lere, 'qaatac nqohin ná'ogue na qarqaỹaripi.

28Ca' so qara'gaxala' Jesucristo ỹaanema qamiri ma'le ca no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2 Tesalonicenses

2 Tesalonicenses 1

So Pablo chaqai saua liỹa' ilajta aso lere so mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Tesalónica

1Aỹim Pablo chaqai Silvano chaqai Timoteo, ca' nagui qamiri ỹaqaỹa' selatalo qamiri ana lere ma' mashic coñiguit da na'qaatec ñiita'ñi na na'a' Tesalónica. Ma' qamiri mashic na'yiitau'a ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

2Ma' sahotaque quiyim coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

Ñi qota'a ỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset na sauaqhuaic ma' novi' so Cristo

3Qamiri qarqaỹa', qomi' se neme saanqatacot da qana'aachic ñi qota'a caqamiri. Dá'maq 'maxaraic shinqata'gue caqamiri, ma' noquiiquetauec da rpi'ỹaxaguii chaqai nqo'neetauec quiyim ne'xoriñiỹata'.

4Ca' vichiguiño' qomi' ỹaatqajam 'xoic da qaremaqajnataxanaxa caqamiri quena' sa'qaataxanqatapeguem ná'maq mashic icoñiguit da la'qaatec ñi qota'a, quedá'maq reualaxaviguii chaqai da rpi'ỹaxaguii re'oq caqamiri, 'eno'm viitaugui da nocanaxaguii chaqai da ne'guenaxaguii.

5Ca' quedajo, ca ichoxot ñi qota'a quiyim se ỹo'maac quiyim imit na qomyipi, ma' ỹahotaque quiyim noxoñiu'a qamiri cá'maq ñaqa naataho lo'ueenataxanaxac, dá'maq 'em 'uo' nagui da ne'guenaxaguii.

6Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim ñi qota'a ỹo'uet ca le'xoric ná'maq ỹahotaque na re'xoriguii,

7chaqai nco'mataxandec qamiri queda ne'guenaxaguii, chaqai qomi' qai'neeta queca na'xa'a ma' novi' so qara'gaxala' Jesús, ma' nachaxan chicqo'ot na piguim, naquetaugui na 'ec norec lauaq chaqai liỹaatac ná'maq chicqashiguim quesaxanaxaiquipi qota'a lelaatqaipi.

8Ma' novi' so'maxare, ca' ỹa'ue ca nouaxanaxaset ná'maq se ỹa'deenapega ñi qota'a chaqai se na'xaỹaxana da na'qaataxac so qara'gaxala' Jesucristo.

9Na'maxare ỹaatqajam chalego lecaic da nouaxanaxaset chaqai sqaica lqodoc. Qaỹo'daauec ỹaatqajam qoỹoqote'oga nqohin, qaiyi se iuana ca lauaq chaqai da lquesaxanaxa so qara'gaxala',

10quecajo na'xa'a ma' novi' so qara'gaxala' quiyim qaimaqachin quená'maq lalamqateripi chaqai qaimaqachin quená'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ma' mashic qamiri viilec dá'maq qomi' sa'xataq caqamiri.

11Ca' chaqaida dá'maq 'em quiyim qomi' ñqouagaxainqatalgoto qamiri, sashiilqatac ñi qota'a quiyim ỹa'maxate'teque qamiri mashic qamiri loỹaxanqate'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Chaqai sashiilqatac ñi qota'a, ma' ñí quesaxanaxaic quiyim ipacqajanchigui ná'ogue ná'maq no'uen viitaque qamiri, chaqai ná'maq 'viichitac queda rpi'ỹaxaguii.

12Ca' quedajo, ca qaimaqachin da leenaxat so qara'gaxala' Jesucristo queda nachaalataxaguii qamiri, chaqai so'maxare imaqachine' qamiri queda lqouagaxa ñi qota'olec chaqai ñi qara'gaxala' Jesucristo.

2 Tesalonicenses 2

Ca ỹale sauaqhuaic

1Ca' nagui qamiri qarqaỹa', quedá'maq loviraxac so qara'gaxala' Jesucristo ma' novi' lapooñiguita qomi' so'maxare, ca saqataxalo qamiri

2quiyim mesqai chaqa'ma' dalaxachii ca ra'deenataxanaxaguii, chaqai se ro'chii no'm 'ue ca na'qaatec 'ec chicqo'ot so Espíritu Santo, chaqai no'm 'xahitapega na na'qaatqaipi, chaqai no'm 'ue aca nelaata 'ec chicqo'toto qomi', ỹa'xatetac quiyim mashic novi' ca na'xa'a loviraxaqui so qara'gaxala'.

3Qam sqai 'xañiigue ca nayinaxaguii, ma' ma' saqa' ỹovita cajo na'xa'a, ca novi' ma'le ca npa'guenaxac ñi qota'a. Ma'le, ca' re'oq ca ỹale sauaqhuaic cá'maq tai'a quiyim ỹaatqajam ime nqohin.

4'Eca cá'maq pa'guenaxaua, ma' nachajñi, ca' npa'guene'e' ná'ogue ná'maq ỹodootac da leenaxat ñi qota'a, chaqai ná'maq qanqouagaxaintacot, chaqai ỹovireta'a quiyim nqa'xanlec ca qouagaxainqa' quena' qanqouagaxainot ñi qota'a. Ca' chaqaica cá'maq 'ec qota'a, chaqai 'naac chaqaica cá'maq qota'a.

5¿Sqo 'lliinchiỹo' na' llaq salequetauguilo qamiri chaqa'ma' shi'gue sa'xatetac dajo?

6Ca' nagui qamiri 'yiiñita dá'maq nolliitañi cajo ỹale sauaqhuaic quiyim saqa' nachaxan, toco' ma' ỹovita ca laloqo'.

7Ma' dá'maq hualoxonqaishic se re'xogui mashic shi'gue ro'ueenataxantac, qam chi nauaanta'a quiyim qanaqat dá'maq nolliitañi.

8Ca' ma'le, ca nachaxan cajo ỹale sauaqhuaic, qam so qara'gaxala' Jesús ỹalauatañi ma'le, ma' pe'tot quena lacat chaqai da lauaq da loviraxac.

9Da loviraxac cajo ỹale sauaqhuaic naquetaugui da lo'ueenataxanaxac so na'ỹaapec. Ca ma' novi', ca ỹaatqajam 'xoic lquesaxanaxa, ca ỹo'uet na netanqaipi chaqai na sqa iuanapega, qam chi lachoxonataxanaxac.

10Ro'ueenataxana ná'ogue na se ỹa'maxañi, ma' ỹahotaque ỹayin na qomyipi ná'maq tai'a da nouaxanaxaset sqaica lqodoc, ma' mashic se icoñiguit dá'maq na'qaatec lliqueta, ca' qaiyi nca'leuec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Vichiguiño' ñi qota'a ỹaxanegue da lo'maxac, ca' ỹo'uet quiyim huelec da na'maachic,

12qaiyi ỹaatqajam lodegaxat ca nouaxanaxaset ná'ogue ná'maq se nqo'ta dá'maq ỹaatqajam lliqueta na'qaatec. Ta'ta'a quiyim paguec nqo'ta dá'maq se no'uen.

Nca'acse' qaỹauaapigui quiyim qanca'laxaterec

13Qam qomi' se neme quiyim saanqatecshiguim qana'aachic quiñi qota'a caqamiri, ma' qamiri qanauochaxaua' qarqaỹa' queso qara'gaxala'. Ma' ñi qota'a nca'au'alo qamiri na' ñaqa 'avichiguiñi, qaiyi rca'lliuec. Qam dajo nca'laxa chicqo'ot so Espíritu Santo só'maq 'em quiyim qamiri lalamqate' ñi qota'a, chaqai chicqochigui nqai'en dá'maq ỹaatqajam llic na'qaatec dá'maq viilec.

14Ca' chaqaida dá'maq 'em quiyim ñi qota'a roỹaxanalo qamiri, ma' ỹahotaque quiyim coñiguit da nca'laxa chicqochigui nqai'en da na'qaatec sa'xatqatac, qaiyi viriỹau'a da lauaq so qara'gaxala' Jesucristo.

15Vichiguiño' qamiri qarqaỹa', na'ñaxachii quiilec chaqai se couahi'e naua qarapaxaguinataxanaxaco ỹaatqajam qamiri saanqaima, loqo'm quena' sahoqote'e qarelaata.

16Ca' chaqaiñi ñí'maq qara'gaxala' Jesucristo chaqai ñi qota'olec, quedá'maq lqouagaxa, ca qare'xoren, ca' sqaica lqodoc nqai'en da la'maxa qouel chaqai da 'maxaraic qanaquitaxac,

17chaqaiñaua ñauá'maq ỹa'ñaxate' naua re'taxanatahi chaqai rotauañigue quiyim shichii, quiyim 'xachii, chaqai quiyim 'viichii ná'ogue ná'maq ỹa'maqachiguiñi.

2 Tesalonicenses 3

Nqouagaxaiñitalgoto qomi'

1Ca dá'maq pa'aatec qara'qaatec caqamiri qarqaỹa' quiyim qouagaxaiñitalgoto qomi', qaiyi da la'qaatec so qara'gaxala' sqaỹaloq ỹovire'oga ná'ogue na qomyipi quiyim imaqachin icoñiguit, qaican ỹapaguec na'le caqamiri.

2Qai'neeta nqouagaxaiñitalgoto qomi', qaiyi qaica nqai 'negue coqomi' na qomyipi hualoxonyipi, ma' mesqai ná'ogue 'ue ca lpi'ỹaxac.

3Qam so qara'gaxala', ma' se napacalec da la'qaatec, ỹaatqajam nolliichiriñi qamiri, chaqai ro'ootaxanlgoto qamiri quena se no'uen.

4'Ue qanaquitaxac queso qara'gaxala' quedá'maq 'viichitac chaqai quiyim quiitalec 'viichitac dá'maq selaataxanaxalec caqamiri.

5Ca' so qara'gaxala' ỹotauane' qamiri quiyim nauachiỹa'guit da lqo'iichi ñi qota'a, chaqai quiyim 'ue ca reualaxaviguii 'nejem da leualaxavic so Cristo.

Dá'maq leloxoỹaxac da no'ueenataxanaxac

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Qamiri qarqaỹa', saqataxalo qamiri quiyim noỹoochiuec quecanchaqaica qarqaỹa quiyim se nqo'ta ro'ueenataxan, chaqai quecá'maq sqai quelec da qarapaxaguinataxanaxac saanqaima qamiri.

7Ma' qamiri 'yiiñita dá'maq 'ñiitari' quiyim quiitalec da leloxoỹaxac da shinqatari' na' salecqatauguilo qamiri. Ma' qomi' ỹaatqajam so'ueenataxanaq na'le,

8chaqai sqaica ca sa'guinaq ca loq quiyim se seshiuetenaq. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam so'ueenataxanaq, 'xoic na qaresoochi quenaua na'xata' chaqai quenaua piri. Ma' sahoqotaque quiyim sqaica ca 'ec nesallaxainta'pegueto qomi' caqamiri.

9Mesqaida quiyim sque'guenqateguelgoto qamiri quiyim qarotauañii. Qaidaata quiyim so'ueenataxanaq, ma' sahoqotaque quiyim quiijlec dá'maq qano'ueenataxac.

10Ma' na' seuqatauguilo qamiri, saanaxauec da qara'qaatec quiyim shinqac: ¿Qa' que'o' cá'maq se ro'ueenataxan?

11Ma' qomi' 'ue na sa'xaiqateguelec quiyim 'uo' na se ro'ueenataxan caqamiri. Ta'ta'a ỹalamqajlec quiyim qaica ca icona'pegue'.

12Ca' ma' qomi' lelaatqa so qara'gaxala' Jesucristo, ca' selaraxalec cajo qom chaqai saqataxa quiyim ỹaatqajam ro'ueenataxan, qaica ca taỹapigui lauel, qaiyi nauec cá'maq louenec.

13Qamiri qarqaỹa', se neme quiyim 'viichitac ca ỹa'maqachiguiñi.

14No'm 'ue ca se na'xaỹaxana da qara'qaatec hueetalec najo qoderecse lere, ca ỹaatqajam na'ijñii'tegue ca'maxare. Ca' ime, ca se naqachiiguit, qaiyi nayiloxon ca'maxare ma'le.

15Qam sqai 'ñiita'gue ca npa'guenaxauahi, ta'ta'a quiyim qachiỹa 'maxachii'tegue, 'ñiita'gue ca rqaỹahi.

So Pablo ỹahotaque quiyim qoỹaan ca no'uen ñicyaxac

16Ca' so qara'gaxala' Jesús, só'maq hueeto'ot da na'maxa, so'maxare ỹaanema qamiri ca ra'maxahi naua'que naua na'xata' chaqai quená'ogue nanchaqaina caqamiri. Ca so qara'gaxala' ỹalequetauguilo qamiri.

17Ỹim Pablo ỹaatqajam shiriñi najo iquinaxanaxac, sahote'e ana ñapoquena chaqai na ỹerec. Ca 'eda da shinta'gue ná'ogue ana ilaatallipi quena' seraxan.

18Ca' so qara'gaxala' Jesucristo ỹaanema qamiri ca no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

So Pablo ilata aso lere so Timoteo

1Aÿim Pablo, ÿim lelaatec so Jesucristo. Ca' dajo ñilaataxac chicqo'ot ñi qota'a ñí'maq qarca'laxaqui chaqai so qara'gaxala' Jesucristo só'maq ÿaatqajam qarpe'eet.

2Qami' Timoteo, 'nejem quiyim qami' ÿaalec, ma' ÿim chigoqchiro'ot da rpi'ÿaxaqui'. Selata qami' ana ÿerecse, ma' yishiitaque quiyim coñichiguit ca qouagaxa, chaqai ca ne'xorenataxanaxa, chaqai da neuagaxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Cristo Jesús.

Naqataxac queda napaxaguinataxanaxac quiyim se nachiñiguit dá'maq ÿaatqajam leloxoÿaxac

3Sahotaque quiyim qami' ñaqo ñira'ñi na na'a' lodegaxat Efeso, 'nejme' saua liÿa' na'xata' na' saigue da Macedonia, ma' 'uo' na rapaxaguinataxanta'pegue da mese leloxoÿaxac. Vichiguiño' sahotaque quiyim 'ñirapegalo caua'maxare quiyim totqai queesalec quiyim rapaxaguinataxansa'pegue dajo,

4chaqai sqa taiguit qana'xaÿaxana ca chi na'qaataxanaxac chaqai se neme da no'leentaxanaxac queso 'auaxaic qareta'allipi. Ma' da'maxare ta'ta'a ÿa'ue da co'uaxac qaica ca 'negue, chaqai se ÿotauan ca qom quiyim ÿaqamqata quedá'maq qoÿaanem quiñi qota'a quiyim 'ue da npi'ÿaxac.

5Ma' dá'maq 'neeta dajo nelaataxanaxac qaÿahotaque quiyim ñi'xoresenaqta'. Qam ca le'xorenataxanaxa ca qom chicqochigui aca le'taxanata co'teeta, chaqai qaica canchaqaica quedá'maq 'neetari', chaqai ca lpi'ÿaxac ÿaatqajam 'chichiguiñi.

6Ma' 'uo' na mashic ilamqauec quiyi ÿa'maqachiguiñi, ÿo'maqajnac na na'qaatqaipi sqaica ca 'negue.

7Na'maxare ÿahotaque quiyim napaxaguinataxanaq quiyim rapaxaguinataxanegue na laqataxaquipi ñi qota'a. Qam ÿaatqajam se ÿa'den dá'maq ÿa'xatetac, chaqai dá'maq rapaxaguinataxanta'pegue, 'neetapega quiyim ÿaatqajam chaqaida leloxoÿaxac.

8Sa'deenqata quiyim na laqataxaquipi ñi qota'a ÿaatqajam ÿa'maqachiguiñi, quiyim ÿaatqajam qaipacqajanchigui ca leloxoÿaxac.

9Ma' sa'deenqata quiyim na naqataxaquipi qaÿo'uet, qam sqa taalec nqohin ca ÿo'ueetetac ca ÿa'maqachiguiñi. Da naqataxac qaÿo'uet, qam taalec cá'maq pa'guenaxanaxaic, chaqai na se na'xaÿaxan, chaqai na hualoxonaq, chaqai na sauaqhuaic, chaqai na sqaica ÿauaaque ñi qota'a chaqai ná'maq mashic icoñiguit

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

da na'qaatec, chaqai na ỹalauat ca leta'a loqo'm aca late'e, chaqai quená'ogue na lauataxanaxai.

10Na naqataxaquipi imit ca qom nocachita'piguit aca ỹoqa'a 'aalo loqo'm hueeta'piguit ca chi nallishiua, chaqai ca rocacha ca liỹa, chaqai quena 'maatqaiquipi loqo'm ca ỹa'xat ca i'taxajñi qam la'maachic. Na naqataxaquipi imit ỹovira'oga ná'ogue ná'maq se na'xaỹaxana ná'maq ỹaatqajam 'maxaraic napaxaguinataxanaxac.

11Ma' dá'maq ỹaatqajam 'maxaraic napaxaguinataxanaxac ỹaatqajam nachiñi'chiguit da na'qaatec chicqaugui dá'maq ỹapaguec loyac nca'laxa, dá'maq chicqo'tot ñi qota'a ñí'maq qaimaqachintac. Ca' da'maxare ỹamaxailec quiyim sa'xatetac.

So Pablo ỹaanot da na'aachicyaxac ñi qota'a queda le'xorenataxanaxa

12Saanot da ña'aachic ñi qara'gaxala' Jesucristo, ñí'maq nañaañim da ña'ñaaqataxac quedajo, ma' ỹa'den quiyim yaqamqata, ca' pataxailec da lo'ueenataxanaxac.

13Ỹo'uet dá'ogue dajo caỹim, se ỹo'leenta'a quiyim shi'gue taateguelec nqaishin na ỹa'qaatec se no'uen, socantac chaqai seshiuentac. Qam ñi qota'a ma' ỹaatqajam i'xoren aỹim, ma' saqa' seuelec so Jesús, chaqai ỹaatqajam se sa'den dá'maq so'ueetetac.

14Vichiguiño' da lqouagaxa so qara'gaxala' ỹaatqajam 'xoic lecaic caỹim, chaqai liỹa da npi'ỹaxac chaqai da ne'xorenataxanaxa hueetauguilo qomi', ma' ña'daqatau'a so Cristo Jesús.

15Ca' dajo dá'maq ỹaatqajam lliquetam, chaqai qaica quet cá'maq sqai huelec quiyim so Cristo Jesús naỹa na 'laua, ma' ỹahotaque quiyim nca'laxatec na qomyipi hualoxonyipi, qam quena'maxare, ca' ỹim ná'maq ỹapacauec da iualoxonqaishic.

16Qam qaiyiita ñi qota'a yi'xoren, qaiyi caỹim 'auaxaic ỹachaxan so Jesucristo quena qomyipi da leualaxavic lodegaxat. Ma' ỹahotaque quiyim aỹim laloqojnaxanaxat, qaiyi ca qom quiyim ma' huelec so Jesús, ca' ỹacoñiguit da nca'laxa sqaica lqodoc.

17Ca vichiguiño' se neme quiyim semaqachinaq ñi qota'olec ñí'maq qarashi qaica lqodoc, ñí'maq tot ileu, chaqai se qaiuana, chaqai qaica 'nejem, chaqai 'deenaxanqachaqaic. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

18Timoteo, ma' qami' ỹaalec, ca saanem qami' da ỹaqataxac, qaiyi loquirelec yí'maq no'uen queda rpi'ỹaxaqui' chaqai qaica canchaqaica quedá'maq 'ñiite'. Pacqajñiterelco' ma'le da na'qaatec caqami' chicqaugui na'le na la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ma' mashic 'ue na ilamqauec, ca'e da lpi'ỹaxac, ma' sqai quelec lauel dá'maq ỹa'maqachiguiñi la'deenataxanaxac.

20Ca' chaqaida 'neete' saua Himeneo chaqai so Alejandro. Ca vichiguiño' saua'maxare saañiguita so na'ỹaapec, qaiyi sqai queesalec quiyim i'neesac ñi qota'a quenaua la'qaatqa.

1 Timoteo 2

So Pablo rapaxaguinataxanegue da qouagaxainaxac

1Dá'maq 'avichiguiñi ỹaqataxac 'neetasa': quiyim quiitalec da nqouagaxainaxaguii, qam qouagaxaiñilec ná'ogue na qom, chaqai 'ỹaañishiguim da na'aachiguii quiñi qota'a.

2Sahotaque qai'neeta quiyim qanqouagaxainlec na nashillipi leta'allipi chaqai ná'ogue na lotauaripi, qaiyi qaica canchaqaica coqomi', qaiyi qara'maqachiguiñi, ma' ỹaatqajam ñañaanqot ñi qota'a, qaiyi quená'ogue na qana'ajnaxac qaỹa'maxarenta.

3Ca' dajo qanqouagaxainaxac ỹaatqajam chaqaida leloxoỹaxac, ca' ỹa'maxarenta ñi qota'a ñí'maq qarca'laxaqui.

4Ma' ñi'maxare ỹahotaque quiyim ná'ogue nca'leuec na qomyipi, ỹovireta'a nqai'en quiyim ỹaatqajam ỹa'den dá'maq ỹaatqajam llic.

5Ma' 'oonoqui' ñi qota'a, chaqai 'ue so 'oonoqui' qom ishit quiyim nemanachite'tot nqai'en na qomyipi ñi'maxare. So'maxare leenaxat Jesucristo.

6Ma' so Jesucristo nañaañiguit da lelauaxa, ca' ishiueten so laseuete da lca'laxa ná'ogue na qomyipi, ca' dajo qaỹa'xat na' chi ỹovita cá'maq laloqo'.

7Ca' chaqaida dá'maq dajo quiyim ñi qota'a ỹa'ue quiyim aỹim la'qaataxanqajnec chaqai lelaatec, quiyim sapaxaguinegue da 'neeta da npi'ỹaxac chaqai dá'maq ỹaatqajam llic leloxoỹaxac ná'maq mesqai judío laseripi. Ma' ỹim mashic seuelec so Cristo, ca' ỹaatqajam llic dá'maq sa'xatetac. Se ña'majan.

8Vichiguiño' sahotaque quiyim ná'ogue na qomyipi quiyim nqouagaxain, ca' ỹachaxansashiguim naua laua', qam ỹaatqajam nachinchiguiñi añi le'taxanata, sqai hueeto'ot ca lonogoxonaxac, chaqai se nco'uaate'e' ca liỹa.

9Chaqai sahotaque quiyim na 'aallipi ỹaatqajam ỹa'deenta da no'ueetaxac. Na'maxateta, chaqai se nemaqajnaxai, chaqai mesqai maqachaqaic da netagaxac, chaqai se no'viichigui ca 'ueetaxat oro, loqo'm aca lo'yaxana 'ueetqate, loqo'm ỹo'uet aca neloxoqui qoỹoqota'a nqai'en.

10Chaqaidaata quiyim ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi, qaiyi 'ec no'ueetaxat. Ma' chaqaida da 'neetari' aca 'aalo queetalec ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qai'neeta sahotaque quiyim ana 'aalo ỹaatqajam i'maqata quena' na'xaỹaxana da napaxaguinataxac. Se ỹa'maxañi quiyim se na'xaỹaxan.

12Ma' ana 'aalo se sasenem quiyim rapaxaguinataxan queca 'xoic qomyipi, chaqai quiyim napaqueteguelec ca ỹale. Ta'ta'a quiyim i'maqatam.

13Ma' ñi qota'a 'au ỹo'uet so Adán. Ca co'na' ime, ca ỹo'uet aso Eva.

14Ca mesqai so Adán só'maq qaỹayin. Qasoota aso Eva qaỹayin. Ca co'na' qaỹayin, ca' 'uo' da lasauaxaset.

15Qam aca 'aalo nca'leuec no'm netela'a da lco'oxoc quiyim queetalec da lpi'ỹaxac chaqai da le'xorenataxanaxa, chaqai quiyim co'taxateta da nachaalataxac, chaqai netelalta'.

1 Timoteo 3

Dá'maq 'neeta ca no'ueenataxac na la'gaxalateripi ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

1Dajo dá'maq ỹaatqajam lliqueta: Quiyim 'ue ca ỹahotaque quiyim la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca ỹaatqajam no'uen no'ueenatec yí'maq ỹahotaque ỹo'uet.

2Vichiguiño' quiyim cá'maq la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec se ỹa'maxañi quiyim se no'uen cá'maq na'qaataxac. Chaqaidaata quiyim 'oono'lli' nqai'en aca loua, chaqai ỹaatqajam ỹa'maxate'tegue da llicyaxac, nelootec, chaqai qaica ca taỹapegueu'a. Ỹaatqajam se ishit quiyim se idaañiguit quet ca namaqategueri', chaqai ỹaatqajam ỹa'den da lapaxaguinataxanaxac.

3Chaqai mese ne'taaxai, chaqai mesqai 'aueteguelec ca lauelgaxanaxac. Chaqai mesqai queetalec quiyim imitete'e aca lauegue. Ta'ta'a quiyim huagaxaraic, chaqai hualaxauaic, chaqai se imitete'e aca lauegue plata.

4Chaqai ỹa'den quiyim ra'ilec ca la'a', chaqai ỹapaxaguin ca llaalquenaxanaxac quiyim 'xaỹaxanaxaraic chaqai ỹa'maxate'tegue ca liỹa.

5Ma' no'm 'ue ca se ỹa'den ỹashaxan ca lomashaxac, ca ¿negue' ca 'neeta'gue quet quiyim ỹashaxantac ná'maq mashic icoñiguit da la'qaatec ñi qota'a?

6Se no'uen quiyim na'gaxala' ca chita'gue icoñiguit da na'qaatec, 'neeto' ỹovira'a quiyim nemaqajan, ca' qanaqajñi queso se no'uen, ca 'nejem da ỹovirau'a nouaxanaxaset na'le so na'ỹaapec.

7Qai'neeta quiyim no'uen da na'qaataxac 'maxaraic quená'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec, qaiyi ỹaatqajam 'ue nqai 'negue nqohin, qaiyi se ilamqa'ñigui aca loqoinaxanaxaqui so na'ỹaapec.

Da 'neeta ca no'ueenataxac ca lotaua ca na'gaxala'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Qai'neeta na lotauaripi ca na'gaxala' ỹouen quiyim no'uen da na'qaataxac, chaqai se rayinaxan quecá'maq ỹa'xat, chaqai se ne'taaxai, chaqai sqai queetalec quiyim imitete'e aca lauegue.

9Chaqai ỹaatqajam quejlec dá'maq qaỹachaxanem lliqueta dá'maq qomi' seuaqlec, chaqai qaica canchaqaica quedá'maq 'neetari'.

10Chaqai 'au qai'guen, no'm qaica ca na'qaataxac se no'uen, ca qaigueme ishit lotaua nqohin ca na'gaxala'.

11Chaqai aca 'aalo qai'neeta ỹaatqajam no'uen da na'qaataxac. Mesqai la'axaqa lo'o', chaqai sqa ỹaaquioxoi, chaqai ỹaqamqata quená'ogue na lo'ueenataxanaxac.

12Ca lotaua ca na'gaxala' ỹaatqajam 'oono'lli' aca loua nqai'en, chaqai ỹa'den idaanlec ca llaalquenaxanaxac chaqai ca lomashaxac.

13Ma' ca lotaua ca na'gaxala' quiyim lo'yaxanec ca lo'ueenataxanaxac, ca ỹovireta'a quiyim qaimaqachin, chaqai se netelalec quiyim ỹa'xatetac da lpi'ỹaxac chicqo'ot so Cristo Jesús.

Dá'maq se re'xogui leloxoỹaxac quecá'maq 'neeta cá'maq seuaxalec

14Sahotaque qaỹaloq seuana qami', qam selata qami' najo ỹerecse,

15qaiyi no'm sqaua' sovi', qam 'yiiñite' cá'maq no'uen no'ueenataxac queca 'óna quena llaalqaipi ñi qota'a, ná'maq qohinac mashic icoñiguit da la'qaatec ñi qota'a ñí'maq ỹaatqajam nca'leetauec, ma' na'maxare nolliitañi dá'maq ỹaatqajam llic leloxoỹaxac chaqai quepaqataxanteguelec.

16Ca' sqaica ỹoqolliguit dá'maq se re'xogui leloxoỹaxac dá'maq seuaxalec ỹaatqajam chalego lecaic: Ñi qota'a na' nachaxan, qam ỹaatqajam chaqaida dá'maq re'qoochigui no'ueenataxac na qom; dá'maq shi'gue ỹa'xat so Espíritu Santo quiyim só'maq ỹaatqajam no'uen ỹale, chaqai qaiuanchigui quená'ogue na chicqashiguim qota'a lelaatqaipi. Chaqai qaỹa'xatem ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi, chaqai 'ue na huelec quená'ogue na 'laua, chaqai qaicoñi'chiguit queda piguim.

1 Timoteo 4

Ca qom totqai quelec da lpi'ỹaxac

1Qam so Espíritu Santo ỹaatqajam ỹa'xateta'guita naua co'uaataxante' na'xata', ca 'uo' ma'le ca totqai quelec da lpi'ỹaxac, queeta'pegue' na se re'xogui yinaxanaxaiquipi, chaqai na'xaỹaxantapega na napaxaguinataxanaxaquipi chicqo'ot na lelaatqaipi so na'ỹaapec.

2Chaqai na'xaỹaxantapega na qomyipi sqa ỹaataxalec chaqai 'maatqaic, chaqai quedá'maq la'deenataxanaxac tot qaica ca nauataque, 'eco' mashic qaỹavigaxat queca lecat pa'e.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Najo qomyipi se ỹa'maxaren quiyim 'ue ca 'on, chaqai 'ue na se ỹasen quiyim qaỹa'ic quena na'ic. Qam ñi qota'a ỹo'uet najo na'ic, ỹauaaque quiyim ỹa'ic ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec chaqai ná'maq ỹa'deenta da leloxoỹaxac ỹaatqajam llic, ca ỹaantecshiguim da na'aachic quena' que'e.

4Ma' ná'ogue ná'maq lo'ueenatec ñi qota'a ỹaatqajam 'xoic loyac chaqai mese lliỹoxosqa'piguit. Ta'ta'a quiyim seconaxaguit, ca saanqatacot da qana'aachic ñi qota'a.

5Ma' naua la'qaatqa ñi'maxare chaqai da qouagaxainaxac ishit quiyim co'teeta nqai'en ca na'ic.

Cá'maq ỹaatqajam no'uen lo'ueenataxanqajnec so Jesucristo

6No'm paxaguinataxañitegue dajo quena qarqaỹaripi, ca' ỹaatqajam qami' no'uen lo'ueenataxanqajnec so Jesucristo, chaqai ra'ñaaqataxanqachichi' naua na'qaatqa quedá'maq leloxoỹaxac da npi'ỹaxac chaqai dá'maq 'maxaraic napaxaguinataxaqui' qui'salec.

7Qalaxam se na'xaỹaxañita cá'maq chi na'qaataxanaxac huelecna chaqai na sqaica ca 'negue. Ta'ta'a quiyim raqamqaiterelec quiyim qui'salec ñi qota'a.

8Ma' dá'maq lpa'ataxaric na qaroshicmaxa 'ue da 'negue, qam qailligueme'. Qam no'm ỹaatqajam qoyiquejlec ñi qota'a, ca' ỹaatqajam 'ue da 'negue. Ma' ỹaatqajam chicqaugui da 'aachicyaxac queda qanachaalataxac nagui, chaqai quecá'maq chaalataxac ñaqa naata.

9Ca' dajo dá'maq ỹaatqajam lliqueta, chaqai ishit quiyim ná'ogue huelec.

10Ca' chaqaida dá'maq 'em so'ueenataxanqatac chaqai ña'ñaxataxaguit da qanishiuenaxac, ma' mashic selloqo'ot da qanaquitaxac ñi qota'a ñí'maq nca'leetauec, ma' chaqaiñi ñí'maq ỹahotaque quiyim nca'laxatec ná'ogue na qomyipi. Qam cá'maq ỹaatqajam huelec ñi'maxare, ca' chaqaica cá'maq qanca'laxatec.

11Ca' dajo ỹa'qaatec dá'maq qami' laataxañirelec chaqai paxaguinataxañitegue.

12Qam na'maxachite', qaiyi qaica ca se icoñiguit qami' ma' ñaqa qami' ne'necoqui'. Ta'ta'a quiyim qami' naloqojnaxanaxat quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, quedá'maq 'maxaraic retaxaỹaxaqui', chaqai dá'maq no'uen qayiquiaxaqui', chaqai da re'xorenataxanaxa'e', chaqai da no'ueenataxaqui', chaqai da rpi'ỹaxaqui', chaqai 'maxachitetegue da nachaalataxaqui'.

13Qam quiyim saqa' sovi', ca' qami' quiisalec quiyim taqaiseguelgoto naua la'qaatqa ñi qota'a quenaua lapoxoco, 'ñaxachisac na qarqaỹaripi, chaqai paxaguiñisac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ỹaatqajam quirelec 'viichi' dá'maq lo'ueenataxanaxac dá'maq qoỹaañiraxarom quiñi qota'a na' saua la'gaxalate' ná'maq icoñiguit da na'qaatec queda llilnataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹashil-lec qami'.

15Qam quiisalgoto quiyim ỹaatqajam ra'i'terelgoto nauajo, qaiyi ná'ogue iuana quiyim noquiiquetashiguim da no'ueenataxaqui'.

16Qam ỹaatqajam richilliralta' qami', ra'i'terelec dá'ogue dá'maq rapaxaguinataxanaxaqui', ỹaatqajam quiiterelec dá'maq sa'xatetac. Ca no'm 'viichi' dajo, ca ỹovireta'a quiyim qanca'laxatec qami' chaqai ná'ogue ná'maq na'xaỹaxantapega qami'.

1 Timoteo 5

Dá'maq 'neeta da lquelolaxa ca na'gaxala' quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

1Mesqai chaqa'ma' taqaira'a ca qo'xoic, ta'ta'a quiyim qaichireta quecá'maq qohinapega qohinta'gue cá'maq ỹaatqajam neta'a. Chaqai ná'maq ne'naqaipi, ca qohinta'gue ca ỹaatqajam nqaỹa.

2Chaqai aná'maq qo'xoi 'ñiisa'gue acá'maq ỹaatqajam qachii'i', chaqai aná'maq nequetegaxai 'ñiisa'gue aca rqaỹa'e', qaiyi qaica ca na'qaataxaqui' se no'uen.

3Otauañi' aca pa'ỹe acá'maq ỹaatqajam 'ue ca louenaxanaxa.

4Qam no'm aca pa'ỹe 'ue ca llaalec loqo'm laual, ca' caua'maxare ỹa'auaxane' idaandelec da chi no'ueenataxague', chaqai quiyim ỹotauane' ca chi lauote' le'ec, ỹo'leenta'a dá'maq notauanaxac quecaua leta'al, ma' dá'maq dajo dá'maq ỹaatqajam no'uen chaqai nqo'ta ñi qota'a.

5Ca aná'maq ỹaatqajam 'chichiguiñi pa'ỹe, quiyim ma' nodaachiguiñi, ca illo'ot ñi qota'a da naquitaxac, chaqai sqai ỹaxanñi da nqouagaxainaxac quenaua'que naua na'xata' chaqai naua piri.

6Qam aca pa'ỹe quelec quiyim se netelalta', 'nesa ma' ñaq nca'leetauec, qam mashic 'eco' shi'gue ileu.

7Vichiguiño' laataxañirelec qai'neeta da sa'xatetac, qaiyi qaca aca pa'ỹe 'ue ca na'qaataxac se ỹa'maxañi.

8Ma' ca qom quiyim se idaanlec cá'maq chi lauo' laseripi chaqai paguec quená'maq lalamaxaret llaalqaipi, ca' ỹit dá'maq ỹaatqajam npi'ỹaxac. Ca dá'maq 'neetari' paguec la'aaxa quecá'maq saqa' icoñiguit da na'qaatec.

9Ca cá'maq lomalate quiyim qoỹiriñi ana pa'ỹe, qanaata aná'maq napacalgoto caua sesenta ñaxari, chaqai quiyim 'oonoqui'o' cá'maq loua.

10Chaqai ỹaatqajam qaỹa'deenta quiyim ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi. Ca' 'eda dá'maq 'neetari' quet aca'maxare: quiyim ỹaatqajam idaanlec ca

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

llaalquenaxanaxac, chaqai quelola ca namaqategueri', chaqai qaica ca huapigui lauel quiyim idaañiguit na lqaỹaripi quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, loqo'm ỹotauan ca se ỹa'maxagui lauel, loqo'm canchaqaica liỹa lo'ueenataxanaxac ỹa'maqachiguiñi.

11Qam sqa lecqajñiuo caca lomalate ana pa'ỹe aná'maq saqa' ỹovite' caua niñaxari. Ma' quena' que'uegue dá'maq chi lqo'itaxanqachic, ca totqai quelec so Cristo, ma' ỹahotaque quiyim liỹa 'on.

12Ca' 'ue da lasauaxaset, ma' tot ipac quiyim quelec so Cristo.

13Vireta'a quiyim queetaguilo naua 'imqa, ca ỹovireta'a quiyim hualai. Chaqai mesqaidaata quiyim hualai, qam qai'neeta la'axaqa lo'o', chaqai nishitaxai, chaqai ỹa'xateta'pe nauá'maq tot ỹa'machiñi.

14Vichiguiño' sahotaque quiyim caná'maq pa'ỹe saqa' qo'oq, ca 'maxaraic quiyim 'on, ỹa'vii caua llaalqa, chaqai idaanlec ca la'a', qaiyi qaica lligo ca npa'guenaxaua quiyim 'ue ca inaqateguelec se ỹa'maxañi.

15Ma' mashic 'ue ana pa'ỹe mashic totqai quelec so Cristo, ta'ta'a quiyim queeta'pegue' so na'ỹaapec.

16No'm 'ue cá'maq mashic icoñiguit da na'qaatec ỹale loqo'm 'aalo quiyim 'ue aca lauo' lase pa'ỹe, ca 'maxaraic quiyim ỹotauan, qaiyi mesqai qanesallaxaren'e' quená'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, qaiyi na'maxare ỹotauan acá'maq pa'ỹe quiyim ỹaatqajam qaica ca liỹa pi'ỹa'gue.

17Ná'maq na'gaxalateripi quiyim ỹa'den da lcochaxac quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca'maxare ỹaatqajam qaỹauotegue chaqai qaỹotauan, pagueco' no'm quelec quiyim ỹa'xate' naua la'qaatqa ñi qota'a chaqai rapaxaguinataxanguelo.

18Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'nerac: “Mesqai qaỹa'ue lemicse' ca no'ueenataxanaxaqui ñii'lola quena' co'uelec nqohin na trigo quiyim qanaqat ana ala.” Qai'neeta 'naac: “Ỹa'maqachiguiñi quiyim qaỹa'ue aca nishiuete cá'maq ro'ueenataxantac.”

19Se na'xaỹaxañita cá'maq chi npa'guenaxac ca la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ta'ta'a no'm 'vii caua dos loqo'm tres caua ra'qaataxane'.

20Qam cá'maq queetalec sqai ỹaxanñi da leualoxonqaishic, ca' ca'maxare ỹaatqajam taqaira'a, 'qaatac nqai'ñi' ná'ogue na liỹaripi, qaiyi ỹa'den no'chi.

21Dá'maq ỹaqataxac saanem qami' nagui ỹaatqajam ỹauanchiguilo qomi' ñi qota'a chaqai so qara'gaxala' Jesucristo chaqai ná'maq nca'acseripi chicqashiguim lelaatqaipi ñi qota'a. Ca ỹaatqajam daañiterelco' ma'le da ỹaqataxac, mesqaica ca repagaxachi' chaqai ca rca'acshiqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22Mesqai chaqa'ma' coñira'a cá'maq viraque la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, 'neeto' lliquirau'a ca lasauaxaset ca liỹa. Ỹaatqajam richilliralta' quená'ogue na se ỹa'maxañi.

23Ma' chaqai 'neetari' quen quiyim vichisapigui na qavilli', ca' nagui, ca se nodaqajanchiriñi na huaxaỹaq ni'chiisapigui, vito' ca ni'chirigui quena lataxa, qam sqai 'xoic.

24Ma' mashic 'ue na re'oq na leualoxonqaishic quiyim saqa' ỹovita quiyim qaimit, qam 'ue ná'maq saqa' re'oq da leualoxonqaishic, toco' ma' ime qaimit.

25Qaican ỹapaguec quená'maq ỹa'maqachiguiñi no'ueenataxanaxac chaqa'ma' re'qoota. Ca' 'eno'm 'ue na saqa' re'oq, qam se ishit quiyim chaqai 'neetari' se re'oq.

1 Timoteo 6

1Quená'maq nelaatqaipi se ishit quiyim se na'xaỹaxana ca na'co', qaiyi qaica ca qaỹa'xat se no'uen queda leenaxat ñi qota'a chaqai quedá'maq sapaxaguinataxanqata'pegue.

2Chaqai no'm ca nelaatec 'ue ca na'co' quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca' paguec na'xaỹaxane'ta, ma' mashic lqaỹa lpi'ỹaxaua. Lama'xa no'ueenaxat cá'maq 'neetari', ma' cá'maq ro'ueenataxantacot qai'neeta icoñiguit da na'qaatec chaqai mashic nauochaxaua lqaỹa. Ỹaatqajam paxaguinataxañitegue chaqai 'xachi' dajo.

Dá'maq 'neeta dá'maq seuaqlec chaqai dá'maq qanetoonaxac

3Ca no'm 'ue ca rapaxaguinataxanegue cá'maq se leloxoỹaxac chaqai ca'maxare se nachiñiguit dá'maq 'maxaraic napaxaguinataxanaxac chicqo'ot so qara'gaxala' Jesucristo, chaqai quedá'maq qanapaxaguinataxac quedá'maq seuaqlec,

4ca' cajo qom nemaqajnaxai, qam qaica ca ỹa'den. Vichiguiño' lqo'itaxat quiyim nco'uaataguilo naua na'qaatqa, ma' 'eco' 'ue da ralolaxa. Ca' dajo chaqaida dá'maq chicqaugui da pa'guenaxac, co'uaxac, shiuenaxac, chaqai quiyim tot qoyiuelec ca liỹa,

5chaqai da napetaxanaxac qaica ca lqodoc. 'Eda da 'neeta na qomyipi quiyim mashic tot ỹalamaq da la'deenataxanaxac chaqai tot ỹa'den dá'maq ỹaatqajam lliqueta, ma' na'maxare 'neetapega quiyim chicqaugui da re'qoochigui nesallaxa quiyim icoñiguit da na'qaatec. Noỹoochirec ma'le quená'maq qom 'neetari' dajo.

6Llicsa ma' dá'maq leloxoỹaxac dá'maq seuaqlec ỹaatqajam chalego lecaic nesallaxa, qam quecá'maq qom ỹa'den quiyim netoonta'pegue cá'maq hueeto'ot.

7Ma' qomi' qaica ñi'xatqata na' ñovitaxa na 'laua, ca' 'nejem ma' soqolqa'e ana'maxare lotqai qaica ca se'xataq.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Vichiguiño' quiyim 'ue ca qonoq chaqai ca sanaxañi qotooỹac, ca' chaqaica chaqa'ma' ñitoonqata'pegue.

9Qam cá'maq ỹahotaque quiyim nesallaxanec se nalo'guit dá'maq ne'guenaxac, vire'to' ma' 'eco' lepachigui ma' paguelec na lqo'itaxanqachic quená'maq qaica ca 'negue. Ma' na'maxare na'axat ca qom, chaqai 'eco' iyinñi nqai'en, chaqai ỹovireta'a quiyim na'laxatañi.

10Ma' dá'maq nqo'iichi cana re'qoochigui plata, ca 'eco' lpa'a' ná'ogue ná'maq ỹaleque'ejta' se no'uen. Ma' mashic 'ue ná'maq imelec da lqo'itaxanqachic cana'maxare, ca' ỹaxanñi da lpi'ỹaxac, ca ỹovirau'a quiyim 'xoic na le'xoric quedá'maq chi nachaalataxac.

Qaỹaqata so Timoteo quiyim na'ñaxajlec da lpi'ỹaxac

11Qam qami', ma' mashic qami' lelaatec ñi qota'a, ỹaatqajam 'iichirapeguem ná'ogue na se no'uen. Quiisalco' quiyim na'maxachite' quiyim quirelec ñi qota'a queda npi'ỹaxac, ne'xorenataxanaxa, neualaxavic chaqai da neequesenaxac.

12Na'ñaxachirelec da rpi'ỹaxaqui', lo'qo'ichiriñi dá'maq nca'laxa sqaica lqodoc. Ma' chaqaida dá'maq 'em roỹaxañiraxaua' ñi qota'a, chaqai mashic ime quiyim nachaachiriñi 'xachisac da rpi'ỹaxaqui', chaqai mashic 'xoic ná'maq ỹa'yiinchigui qami'.

13Ca' nagui ỹauanchiguilo qomi' ñi qota'a ñí'maq ỹachigoqto'ot da lca'laxa ná'ogue nanchaqaina, chaqai ñi Jesucristo ma' ñi'maxare qai'neeta ỹa'xat da lpi'ỹaxac na' reloqota'guit so nashi Poncio Pilato. Vichiguiño' nagui selachi'

14quiyim na'xaỹaxañitalo naua ỹaqataxaco, chaqai sqaica ca ỹochira'a, qaiyi qaica ca na'qaataxaqui' se ỹa'maxañi. Chaqai qui'salec dajo, chi ỹovireta'a ca na'xa'a quiyim rapil so qara'gaxala' Jesucristo.

15Qam ma' ỹovita ca laloqo', ca' ñi qota'a ỹachaxan ma'le so'maxare, ma' ñi'maxare qaiñiita, hueeto'ot da na'maxa, chaqai da nquesaxanaxa. Ñi'maxare lashi na nashillipi chaqai la'gaxala' na na'gaxalateripi.

16Ñi'maxare ñí'maq qaiñiita se ileu, chaqai hueetaugui na lauaq hueeta'ñi yí'maq qaica ca ishit nqo'neu'a. Qaica ca qom ishit iuana. Sapacqajanqauec ñi'maxare quiyim semaqachinaq quedá'maq lquesaxanaxa sqaica lqodoc. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

17Chaqai ná'maq mashic ỹovita quiyim mashic nesallaxanec, ca' 'ñirapega quiyim se nemaqajnaxai, chaqai sqai hueetagui nqai'en ca naquitaxac da lesallaxa, ma' da'maxare sqai 'neetari'. Ta'ta'a quiyim illo'ot da naquitaxac ñi qota'a, ma' nca'leetauec ñi'maxare, chaqai ỹaanema qomi' ná'ogue ná'maq qarouenec, qam ỹapacauec nqai'en, ca lotqai ñitoonqata'pegue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18'Ñirapega na'maxare quiyim ỹo'uet cá'maq no'uen, qaiyi 'ec lesallaxa da'maxare quiyim ỹo'uet cá'maq ỹa'maqachiguiñi. Chaqai qaica ca huapigui lauel, ta'ta'a quiyim 'ue ca ỹaan lotaanaxanaxat.

19Qaiyi dajo nesallaxa se re'xogui ishit quiyim 'ue ca quitaxac quecá'maq ñaqa naataho, chaqai quiyim laueguec ca nca'laxa sqaica lqodoc.

Dá'maq co'uaataxanta naqataxac qoỹaanem so Timoteo

20Qami' Timoteo, ỹaatqajam cochi'to' ma'le dá'maq qaipataqairaxalec lo'ueenataxanaxac ñi qota'a. Chaqai se na'xaỹaxañita na chi na'qaataxanaxac huelec najo ma' qaica ca 'negue, chaqai da npa'guenaxanaxac chicqaugui dá'maq qohintapega na'deenaxanaxa, qam mesqaida.

21Ma' mashic 'uo' na que'uegue dajo na'deenec, ca' ỹit da lpi'ỹaxac. Ca' ñi qota'a ỹaanem qami' da no'uen qayicyaxaqui'. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

So Pablo ilata aso lere so Timoteo

1Aÿim Pablo, ÿacone'oga aÿim ñi qota'a, ma' ÿauaaque quiyim aÿim lelaatec so Jesucristo, quiyim sa'xatetac da nca'laxa shi'gue ÿachaxantac. Qam dajo nca'laxa ÿacoñiguit cá'maq mashic na'deetau'a so Cristo Jesús.

2Ma' qami' ÿauochaxat ÿaalec Timoteo, selata qami' anajo ÿerecse, ma' sahotaque quiyim coñichiguit ca qouagaxa, chaqai ca ne'xorenataxanaxa, chaqai ca na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai ñi qara'gaxala' Jesucristo.

Quiyim qaÿa'xatetac so Cristo

3Quiyi pe chaqai yi na'xa'a quena' ñqouagaxaintac, ca' so'leenta'oga qami'. Lotqai saantacot da ña'aachic ñi qota'a ñí'maq so'ueeteta'pe naua la'qaatqa, chaqai quiyim sa'deenta quiyim qaica ca ÿasauaxaset quiñi'maxare. Ca' chaqaida dá'maq 'neeta só'maq 'auaxaic ita'allipi.

4Quena' so'leente'te da noÿenaxaqui', ca sahotaque quen quiyim seuañiraxaua', qaiyi paguec no'qaachigui aÿim queca ñitoonaxac.

5Chaqai quena' so'leente'te dá'maq 'maxaraic rpi'ÿaxaqui'. Dajo no'uen npi'ÿaxac 'aue'tot aso rcomeena'e' Loida chaqai aso qachii'i' Eunice, ca' nagui sa'deenta quiyim hueeto'ot qami' qai'neeta dajo npi'ÿaxac.

6Vichiguiño' nagui saqata qami' quiyim nelouec nqai'ñi' da lo'ueenataxanaxac ñi lame ñi qota'a queca na' sashil-lec qami'.

7Ma' ñi qota'a se nañaanoxorom ca nqolonaxa, ta'ta'a da nquesaxanaxa, ne'xorenataxanaxa, chaqai ÿaatqajam sa'deenaq quiyim qaretelalta'.

8Vichiguiño' se rpocoqoirelec quiyim 'xachisac so qara'gaxala' Jesús, chaqai se rpocoqoirelec aÿim quiyim qaycoñiretari', sasoualec so'maxare. Ta'ta'a quiyim lliquirau'a ca ne'xoric quiyim sohiralec da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, quecá'maq taachi'ñi da rquesaxanaxa'e' chicqo'ot ñi qota'a.

9Ñi'maxare nca'laxaterec qomi' chaqai roÿaxanalo qomi' quiyim saanqot da qanachaalataxac. Qam mesqaida quiyim 'ue ca lo'yaxanec qaro'ueenataxanaxac, qam dajo chaqai 'ne'teguelo qomi' ñi'maxare, ma' ÿauoteguelo qomi', ma' mashic ña'daqatau'a so qara'gaxala' Cristo Jesús. Shi'co' qare'xoren ñi qota'a na' saqa'leca na 'laua.

10Ca' dajo le'xorenataxanaxa ñi'maxare ÿachaxan nagui, qam quiichigui nqai'en da loviraxac so qarca'laxaqui Jesucristo, só'maq napacalec da lquesaxanaxa so nelauaxa. Chaqai ÿachigoxochichigui da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, ca' chaqaida dá'maq re'oq nqai'en da nca'laxa tot ishit quiyim qaÿosogui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Ñi qota'a ỹanagui quiyim aỹim la'qaataxanqajnec quiyim sa'xatetac dajo na'qaatec. Chaqai ỹamaxailec quiyim sapaxaguin na mesqai judío laseripi.

12Ca' chaqaida dá'maq 'em 'ue da i'xoric. Qam se ypocoqotac, ma' sa'deenta só'maq hueeto'ot da ñaquitaxac. Chaqai ỹaatqajam sa'deenta quiyim so'maxare 'ue da lquesaxanaxa quiyim netela'a aỹim quedá'maq pataxailec, ỹovireta'guit nqai'en cá'maq pa'aatec na'xa'a.

13Quiiterelco' dá'maq llicyaxac dá'maq qami' saanem no'uen napaxaguinataxanaxac, chaqai quiisaugui da npi'ỹaxac chaqai da ne'xorenataxanaxa ma' qomi' qoỹaanema, ma' ña'daqatau'a so Cristo Jesús.

14Richilliro'o' dá'maq mashic pataxalec qami' ñi qota'a quiyim loqoira'a. Ca' qami' ỹotauan so Espíritu Santo só'maq mashic qomi' hueeto'oto.

15Qam mashic 'yiiñi' quiyim yalat yá'ogue yi na'ñi yi 'laua Asia, ỹalequetero saua Figelo chaqai so Hermógenes.

16Ca' ñi qara'gaxala' taalec nqai'en ca le'xorenataxanaxa na lauo' laseripi so Onesíforo, ma' so'maxare 'xoic la'ñaaqataxanaxac caỹim, chaqai se npocoxolec aỹim ma' ỹim ncoñiiteguesec.

17Ta'ta'a quiyim imitetaque aỹim, chi ỹovireta'a quiyim ỹanachiua' na' hueeta'gue na Roma.

18Ca' ñi qara'gaxala' ỹotauan ma'le quiyim ỹacoñiguit da le'xorenataxanaxa quecá'maq pa'aatec na'xa'a. Chaqai qami' mashic 'yiiñite' 'xoic lotaanaxanaxac coqomi' na' seuqata'gue na Efeso.

2 Timoteo 2

Cá'maq ỹaatqajam no'uen nale so Jesucristo

1Qam qami' ỹaalec, coñichiguit da rquesaxanaxa'e' queda qanqouagaxa dá'maq qomi' qoỹaanema ma' ña'daqatau'a so Cristo Jesús.

2Dá'maq ỹaatqajam 'qa'ichirigui caỹim quiyim shinac, chaqai 'xoic na 'qaachigui quena liỹa qomyipi, ca' chaqaida dá'maq pataqairelec ná'maq qomyipi quiyim piichira'a ỹapaxaguin ca liỹa.

3Qam qami' na'ñaxachichiguit ná'ogue na ne'xoric, 'ñiisari' cá'maq ỹaatqajam no'uen nale so Jesucristo.

4Ma' qaica ca nouaataxanaq le'ec queetalec cá'maq chi lo'ueenataxanaxac, ma' mashic hueeta'ñot da lelaataxanaxac ca nouaataxanaq lashi.

5Ca chaqai 'nejem ca qom quiyim mashic ỹalecau'a ca comitaxac, qam no'm se ipaquichigui nqai'en dá'maq leloxoỹaxac, ca' sqaica ma' 'ue quet ca laueguec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Chaqai cá'maq ro'ueenataxantac queca lanaxanqa', ca' chaqaica cá'maq 'au ỹacoñiguit ca laseue' ca laỹaxac ca lanecsec.

7'Yiiñisapego' da shinapega qami', ca' so qara'gaxala' ra'deenaxanaxañitegue dá'ogue dajo.

8'Neeto' lotqai coua'isaque so Jesucristo só'maq liỹa nca'laxatec ñi qota'a só'maq chigoxougui so nashi David. Ca' dajo dá'maq na'qaatec chicqaugui da nca'laxa dá'maq ỹim sa'xatetac.

9Ca' chaqaida dá'maq 'em ña'ñaxachiguit da i'xoric, ca' chi ỹovireta'a quiyim qaycoñiretari', qohinta'gue quiyim 'ec aỹim 'xoic ca ỹasauaxaset. Qam da la'qaatec ñi qota'a se ncoñiretari'.

10Vichiguiño' ña'ñaxachiguit ná'ogue nanchaqaina, ma' sahotaque quiyim na qota'a lca'acseripi ỹovira'oga da nca'laxa chalego loyac chaqai sqaica lqodoc. Dajo nca'laxa taỹoto qomi', ma' mashic ña'daqatau'a so Cristo Jesús.

11Ca' dajo dá'maq ỹaatqajam lliqueta: Quiyim qolqata'ñi' so Jesús, ca' qai'neeta qarca'laxaua so'maxare;

12quiyim 'ue ca qare'xoric, ca' qai'neeta salecqau'a ma'le ma' ỹoiquentac ná'ogue najo. Qam no'm shinqac se sa'deenaq so'maxare, ca' so'maxare qai'neeta 'naac se ỹauanapegalo qomi'.

13Chaqai no'm ñapacqalec ca qara'qaatec, qam so'maxare se napacalec ca la'qaatec, ma' ñi qota'a se nqo'in, chaqai se ỹadalaxat ca leloxoỹaxac.

Cá'maq no'ueenataxanqajnec ỹaatqajam qaỹa'maxarenta

14No'uenaxanaxañitegue dajo na qomyipi, ca ỹauanchigui qami' ñi qara'gaxala' ma' 'ñirapega quiyim ỹaxanñi quiyim nco'uaatapiguilo na na'qaatqaipi. Ma' dajo co'uaxac qaica ca 'negue. Chaqaidaata quiyim na'axat ná'maq na'xaỹaxantac.

15Ỹaatqajam nañaañitot ñi qota'a, 'ñiite'm ca no'ueenataxanqajnec ỹaatqajam ỹaqamqata. Ca' qaica ca nayiloxontaque, ta'ta'a quiyim ỹaqamaxateta ỹa'xat dá'maq na'qaatec ỹaatqajam lliqueta.

16Rovichira'alo naua netaxaỹaxaco chaqai hueralec najo, qaica ca 'netegue, ma' ná'maq ỹa'xateta'pe nauajo paguec iyinñi queda se no'uen.

17Chaqai naua lapaxaguinataxanaxaco noquiiquesauec, 'ec aca ne'neete noquiiquetauec ca lichiguec. Ca' chaqaida 'neete' saua Himeneo chaqai so Fileto.

18Ma' saua'maxare ỹoxorec, ỹite' dá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac, ma' 'nerac shi'gue ỹoxogue dá'maq quiyim qanca'laxatec ná'maq shi'gue leuaxaiquipi. Ca chaqaida dá'maq 'em mashic na'axat da lpi'ỹaxac na liỹa.

19Qam ñi qota'a mashic ỹa'yiñi só'maq 'eco' no'xonaxanaxala' queda lo'ueenataxanaxac, ca' qaica ca idaxan. Ca' so'maxare naneretalec so nerec,

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

'neetasa': “Ñi qara'gaxala' ỹa'deenta ná'maq mashic lalamaxat”; chaqai: “Ná'ogue ná'maq ỹodootac da leenaxat so Cristo ỹaatqajam ca'e ná'ogue na se no'uen.”

20Queca 'imec lodegaxat mesqaicaata ca nouenec lo'yaxanec chicqaugui na oro loqo'm ca plata hueetaugui. Qai'neeta 'ue na chicqaugui na qo'paq, loqo'm na 'laua. 'Ue na ta'chiguit 'ueetaxat, chaqai 'ue na chi nouenec.

21Ca no'm 'ue ca ỹahotaque ta'chiguit quiyim qaỹouenaxana queso qara'gaxala', ca' no'uen quiyim nco'taxat quená'ogue na se no'uen, qaiyi ishit qarouenaxana quecanchaqaica no'uen.

22'Iichirapeguem na lqo'itaxanqachic na nocchishic. Quiisalco' da lalamaxa da chaalataxac queda npi'ỹaxac, chaqai da ne'xorenataxanaxa chaqai da neuagaxa, 'neeta ná'maq ỹaatqajam co'teeta añi le'taxanata, roỹaxantacot da leenaxat so qara'gaxala' Jesús quena' nqouagaxain.

23Chaqai se na'xaỹaxañita na co'uaxaquipi, ma' qaica ca 'negue. Chaqai mashic 'yiiñite' na'maxare ma' chicqaugui da napetaxanaxac.

24Ma' cá'maq lelaatec so qara'gaxala' se ishit queetalec da lapetaxanaxac, ta'ta'a quiyim huagaxaraic quená'ogue na liỹaripi. Chaqai ỹa'den quiyim rapaxaguinataxan, chaqai 'xoic da leualaxavic,

25chaqai neneequesenta quiyim ralamqataxan quená'maq pa'guenaxantac, sha'apiguito' quiyim ñi qota'a netogochigui lauel nqai'en, ma' ỹahotaque quiyim ỹa'den dá'maq ỹaatqajam lliqueta,

26qaiyi 'ec nelouec, ca' qohit cañi loqoinaxanaxaqui so na'ỹaapec, ma' ỹahotaque quiyim coñirari', ca' ỹoiquentac quecá'maq sham 'neeta'gue.

2 Timoteo 3

Dá'maq no'ueenataxac na qomyipi quecaua pa'aaterec na'xata'

1Chaqai qai'neeta 'yiiñi' ma'le ma' nepalata ca nqodoc, ca' novirero naua na'xata' 'xoic lqalaigue'.

2Ma' da no'ueenataxac na qomyipi 'neetasa': chi nauotalta', chaqai queeta'pegue' da lamaanaxanaxa cana plata, nemaqajnaxai, napacqajnaxai, se no'uen na ỹa'xat quiñi qota'a, se na'xaỹaxana na leta'allipi, qaica ca ỹauaaque ca nqouagaxa, chaqai qaica ca ỹauaaque da na'qaatec.

3Ma'le, ca' se re'xorenataxan, chaqai se ỹauotegue ca liỹa, chaqai la'axaqa lo'o', se netelalta', chaqai qa'uaic, chaqai ỹaatqajam npa'guenaxaua dá'maq ỹa'maqachiguiñi.

4Chaqai 'laqataxanaxai, chaqai se illivigui lauel, chaqai ỹaatqajam 'xoic napacqajnaxac, queeta'pegue' dá'maq chaqai 'neetari', ca' sqai queeta'pegue' ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Na'maxare qaidaata quiyim 'naac queetalec da na'qaatec, qam se icoñiguit cá'maq ỹaatqajam lquesaxanaxa da'maxare. Ca' 'ena ná'maq rovichisa'a ma'le.

6Ma' quena'maxare 'ue na ỹovira'a ca na'a', ca' ỹayin ana 'aalo se noqoc chaqai naỹa'que naua no'ueenataxaco. Najo 'aalo queeta'pegue' ná'maq chi lqo'itaxanqachic,

7ỹaatqajam ỹahotaque 'ue ca ỹa'den, qam se ishit quiyim ỹa'den cá'maq ỹaatqajam lliqueta.

8'Nejme' saua 'viiquiaxaiqa Janes chaqai so Jambres npa'guenda'e' so Moisés. Ca' qai'neeta ma'le na qomyipi ỹaatqajam npa'guena'e' dá'maq ỹaatqajam lliqueta leloxoỹaxac. Na'maxare tot ỹalamaq da la'deenataxanaxac chaqai ỹit dá'maq llicyaxac da npi'ỹaxac.

9Qalaxam na'maxare sqoỹoxogue ma'le da llicyaxac, ma' sqaỹaloq qaỹa'den ma'le quiyim qaica ca ỹa'den. Qam na'maxare qohine'tegue dá'maq 'neete' saua dos npa'guenda'e' na'le so Moisés.

Só'maq pa'aatec laqataxac so Pablo queso Timoteo

10Qam qami' mashic 'yiiñite' dá'maq ỹapaxaguinataxanaxac, chaqai quedá'maq ỹa'maqachiguiñi shintari', quedá'maq sahotaque, da ipi'ỹaxac, chaqai da iualaxavic, ỹoqo'iichi, quiyim ña'ñaxachiguit ná'ogue nanchaqaina

11queda ñocanaxac chaqai da i'xoric. Chaqai mashic 'yiiñite' dá'ogue dá'maq qohine'tegue aỹim na' senta'ñi yi Antioquía, Iconio chaqai Listra, chaqai da i'xoric quenaua ñocanaxaco. Qam ñi qara'gaxala' nca'laxatec aỹim quená'ogue.

12Qam ỹaatqajam lliqueta quená'maq quejlec so Cristo Jesús, qai'neeta ỹovirau'a da le'xoric queda nocanaxac.

13Qam na hualoxonyipi chaqai na 'maatqaiquipi taata'nquira, noquiiqueta'guit ná'ogue na se ỹa'maxañi. Na'maxare rayinaxantac, qam na'maxare qai'neeta qaỹayintac.

14Qam qami' ỹaatqajam quiiterelco' da napaxaguinataxaqui' ỹaatqajam llic nqai'ñi', ma' qami' 'yiiñite' negue' cá'maq rapaxaguiñitegue dajo.

15Ma' na' ñaqaqami' noctoqui' chaqa'ma' 'yiiñi' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, ma' ishite' rapaxaguiñi' chaqai raviquira'guit da nca'laxa dá'maq chicqochigui da qarpi'ỹaxac queso Cristo Jesús.

16Naua'que naua nerecse' la'qaatqa ñi qota'a, naua'maxare ỹichiñi nqai'ne' so la'qaataxanqajanqaipi. Ca' naua'maxare ta'chiguit qarapaxaguinataxanque chaqai qaỹachaxan da leloxoỹaxac, chaqai quiyim qaỹa'maxajñi ca nasauaxaset, chaqai quiyim qaỹachaxan cá'maq lalamaxa dá'maq co'teeta qanachaalataxac,

17qaiyi cá'maq lelaatec ñi qota'a ỹaatqajam na'maxachichiguiñi quená'ogue, ca' ta'chiguit ỹo'uet canchaqaica no'ueenataxanaxac ỹa'maqachiguiñi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2 Timoteo 4

1Ca' dajo ỹaqataxac saanem qami' nagui ỹaatqajam ỹauanchiguilo qomi' nagui ñi qota'a chaqai ñi qara'gaxala' Jesucristo, ma' nac ma'le quiyim nachaxan quiyim nashi, ca' imit na qomyipi quená'maq nca'leetauec chaqai ná'maq mashic ileu. Ca 'xoic da ỹaqataxac caqami',

2quiyim ỹaatqajam 'xachi' da na'qaatec, nquipichira'pegue' quiyim 'ue ca redaaqachi' chaqai 'eno'm qaica ca redaaqachi'. Vire'ta quiyim shichi' ca qom, chaxañi' ca lo'maxac, qachita, chaqai ỹaatqajam neualaxaviñire'e' quiyim paxaguiñi'.

3Ma' 'uo' ma'le ca na'xa'a quiyim na qomyipi tot ishit na'ñaxachiguit cá'maq no'uen napaxaguinataxanaxac. Ta'ta'a quiyim quelec da chi lqo'itaxanqachic, ca' ỹahotaque quiyim 'xoic ca napaxaguinatqo' quiyim qaỹapaxaguinegue qaicaata cá'maq nqo'ta 'xaỹa.

4Ca' ỹapoguilo naua lque'la lauaco, qaiyi sqa 'xaỹa dá'maq ỹaatqajam llic leloxoỹaxac, ca' huelec ná'ogue nanchaqaina la'xaỹaxac.

5Qam qami' ỹaatqajam na'maxachite', chaqai na'ñaxachichiguit da re'xoriqui', quirelec 'xachisac da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, repaquiterelco' da ro'ueenataxanaxaqui'.

6Ma' da ñachaalataxac mashic qoỹaanot ñi qota'a, 'nejme' caua neuo' quiyim qaỹocorelec aca ncopatoxonaxalate, ma' mashic tot ladoc ca ñachaalataxac.

7Ma' mashic somat quiyim ñco'uaateguelec da ỹo'ueenataxanaxac, chaqai somat da ñalliquinaxac. Ỹaatqajam llo'qoochiguiñi da npi'ỹaxac.

8Ca' nagui nauaantaiguit ca ñishiue' quedá'maq lalamaxa da ñachaalataxac, qam dajo nañaañim so qara'gaxala' Jesús quecajo na'xa'a, só'maq se ỹo'maac quiyim imit ca qom. Qam mesqaỹimeta nañaañim, ma' qai'neeta ỹaanem ná'ogue ná'maq 'xoic lqo'iichi queca loviraxac.

Dá'maq naqataxac tai'ot so Timoteo

9Ỹaatqajam se naỹaloxoriñi' quiyim naquirepegue' najo, qaiyi ñauane'e' qami'.

10Ma' so Demas yalat, ma' ỹapacqajnauec na lqo'itaxanqachic quená'maq huelec najo, ca' taigue da Tesalónica. Chaqai so Crescente taigue da Galacia, chaqai so Tito taigue da Dalmacia.

11Chaqaiñiita ñi Lucas ñaq iỹaatac. Daañiraco' ca Marcos, ca naviquisa'pegue' ma'le, ma' ca'maxare ishit yotauan queda qaro'ueenataxanaxac.

12Ca' so Tíquico selategue da na'a' lodegaxat Efeso.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca ma' naqui', ca' quiyi Troas ne'xachi' aca ipooto, spo'aana'ñi na'le yi la'a' ca Carpo. Chaqai ne'xachi' ma'le caua ñilere, chaqai cauá'maq ỹaatqajam ỹeraxanaxalate.

14Ca lecat lo'o leenaxat Alejandro ỹaatqajam 'xoic na se no'uen 'ne'tegue caỹim, qam so qara'gaxala' ishiueten ma'le dá'ogue dá'maq 'ne'tegue caỹim.

15Qam qami' rovichiro'o' so'maxare, ma' so'maxare ỹaatqajam se nqo'ta da na'qaatec sa'xatqatac.

16Na' ñaqai chita'gue so'uet da itaxaỹaxac quiyim setaxaỹa'pegue' na nashillipi, qaica ca yotauan quiyim retaqalec aỹim. Ná'ogue yalat, qam no'uen quiyim ñi qota'a se ra'igui dá'ogue dajo.

17Qalaxam ñi qara'gaxala' Jesús yotauan, ca ỹo'uet ca ỹa'ñaxac quiyim yipaquejlec quiyim sa'xat da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, qaiyi 'xaỹa dajo ná'ogue ná'maq sqai judioipi. Ca' chaqaida 'neeta quiyim so qara'gaxala' nca'laxatec aỹim quesó'maq toxonaxai.

18Chaqai quepaqataxanlec aỹim quená'ogue ná'maq se no'uen, chaqai ỹoxojñi aỹim, qaiyi sovirau'a ca lo'ueenataxanaxac hueeto'ot na piguim. Ma' so'maxare hueeto'ot dá'maq qaremaqajnataxanaxac qaica lqodoc. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

Dá'maq pa'aatec liquinaxanaxac so Pablo

19Selata da iquinaxanaxac aca Prisca chaqai ca loua Aquila, chaqai ca lauo' laseripi ca Onesíforo.

20Ca' ca Erasto no'ueena'ñi yi Corinto, chaqai ca Trófimo ño'ueenaqta'ñi yi Mileto, ma' ralolaxaic.

21Riỹalli'saco' quiyim na'itquena ma' saqa' novi' ca no'oomaxa. Ilata qami' da liquinaxanaxac ñi Eubulo, Pudente, Lino, chaqai añi Claudia, chaqai ná'ogue na qarqaỹaripi.

22Ñi qara'gaxala' Jesucristo ỹalequetauguilo qamiri, chaqai ñi qota'a ỹaanema qamiri da no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Tito

Tito 1

So Pablo ilata aso lere so Tito

1Aÿim Pablo, aÿim la'ac ñi qota'a chaqai aÿim lelaatec so Jesucristo quiyim sotauan da lpi'ÿaxac na lca'acseripi ñi qota'a, qaiyi ÿaatqajam ÿa'deenta na'maxare dá'maq ÿaatqajam leloxoÿaxac dá'maq llic na'qaatec qomi' seuaqlec,

2chaqai qai'neeta ÿa'deenta da quitaxac queda chaalataxac sqaica lqodoc. Dá'maq ÿachaxantac na' saqa'leca na 'laua ñí'maq qota'a, ma' ñí se na'majan.

3Chaqai nagui ÿovita yi laloqo' quiyim qara'deenaxanaxanegue da leloxoÿaxac chicqochigui nqai'en da la'qaatec ñi qarca'laxaqui qota'olec, ca' pataxalec aÿim quiyim sa'xat da la'qaatec.

4Qami' Tito, shinta'gue quiyim 'ec qami' ÿaalec, ma' ÿim chicqo'ot quiyim 'ue da rpi'ÿaxaqui' dá'maq hueeto'oto qomi'. Selata qami' ana ÿerecse, ma' sahotaque quiyim coñichiguit ca qouagaxa, chaqai da ne'xorenataxanaxa, chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo só'maq qarca'laxaqui.

Dá'maq lo'ueenataxanaxac so Tito na' neeta'ñi ada delec Creta

5Na' ño'ueenaqta'ñi qami' ada delec leenaxat Creta, ma' sahotaque quiyim 'maxachiriñi ná'maq saqa' ÿa'maxañi, chaqai quiyim vite ná'maq la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quená'maq na'aateripi na'ñi. Ca' 'eda dá'maq shinac na'le:

6Ca la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec se ÿa'maxañi quiyim 'ue ca se no'uen na'qaataxac, chaqai 'oono'lli' aca loua nqai'en, chaqai icoñiguit da na'qaatec cá'ogue ca llaalqaipi qai'neeta, qaiyi qaica ca taalec se no'uen, sauaxat da no'ueenataxac chaqai quiyim se na'xaÿaxan.

7Ma' cá'maq qaipataxalec quiyim idaanlec ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca idaanlec ná'ogue ná'maq lo'ueenataxanaxaquipi ñi qota'a. Vichiguiño' ÿouen quiyim ÿa'maxate'tegue da nachaalataxac. Se ÿa'maxañi quiyim que'guenataxanaxai, chaqai sqai nocqaic, chaqai se ne'taaxai, chaqai se idaante'e quiyim retaxaÿa'pegue' ca liÿa, chaqai sqai queetalec quiyim imitete'e aca lauegue.

8Ta'ta'a quiyim quelolqachaqaic quiyim idaañiguit ca nouoq, chaqai nqo'ta quiyim ÿo'uet cá'maq ÿa'maqachiguiñi, na'maxateta, 'maxaraic da no'ueenataxac, co'teeta, ra'ijlec da nachaalataxac.

9Chaqai ÿaatqajam na'ñaxate'tegue dá'maq ÿaatqajam leloxoÿaxac da na'qaatec dá'maq mashic qaÿapaxaguinegue, qaiyi ishit quiyim ÿa'ñaxat ca liÿa, ÿahote'e dá'maq no'uen napaxaguinataxanaxac, ca' ishit taauec nqai'en ca loqollictaxanaxac na qollictaxanaxairipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ma' 'xoic na qollictaxanaxairipi quena judioipi, ma' se nachiñiñi naua la'qaatqa, chaqai ỹayintac na qom.

11Ca na'maxare ỹouentaque quiyim qaỹapoguilo naua laapi', ma' ỹaatqajam se neuojonta' nqai'en na neuo' laseripi, ma' rapaxaguinataxanta'pegue dá'maq se leloxoỹaxac, ma' chi imitete'e aca lauegue.

12'Uo' so ỹale 'deenaxanqachaqaic na'ñi yi Creta, so'maxare ỹa'xat ná'maq chi lauo' laseripi, 'neetasa' da la'qaatec: “Ná'maq Creta laseripi ỹaatqajam 'maatqaiquipi, chaqai yiloxoiquipi 'ec na iseripi, quemaraxauaiquipi, chaqai hualaiquipi.”

13Ca' ỹaatqajam llic dá'maq ỹa'xat. Vichiguiño' nagui ỹaatqajam viraqchira'a taqaira'a, qaiyi nachinñi da lpi'ỹaxac,

14chaqai qaiyi se na'xaỹaxana na chi na'qaataxanaxac lo'ueenatec na judioipi, chaqai na lelaataxanaxac ná'maq mashic ca'e dá'maq ỹaatqajam lliqueta leloxoỹaxac.

15Qam quená'maq co'teeta yi la'deenataxanaxac, ná'ogue nanchaqaina co'teeta. Qam quená'maq sqai huelec chaqai napio'o yi la'deenataxanaxac, ca 'ec qaica cá'maq co'teeta, ma' na'maxare vire'ta yi la'deenataxanaxac napio'o.

16Na'maxare 'naac ỹaatqajam ỹa'den ñi qota'a, qam dá'maq lo'ueenataxanaxac re'qoota quiyim se nachiñiguit dá'maq 'neetari'. Ỹaatqajam se qaishitaqchiguit chaqai se na'xaỹaxan, chaqai sqa taiguit cá'maq no'ueenataxanaxac ỹa'maqachiguiñi.

Tito 2

Dá'maq 'maxaraic napaxaguinataxanaxac

1Ca' quecá'maq 'xachi' ỹaatqajam nachiñi'chiguit dá'maq no'uen napaxaguinataxanaxac.

2'Ñirapega na qo'xoiquipi quiyim ỹaatqajam se iualaxaintalec da llicyaxac, se qaiualaxainari', na'maxateta, chaqai 'maxaraic da lpi'ỹaxac, queda lqo'iichi, chaqai da leualaxavic.

3Qai'neeta 'ñirapega ná'maq 'aalo qo'xoi quiyim ỹaatqajam ỹaỹajanta da llicyaxac quiyim queeta'pegue' ñi qota'a. Chaqai se la'axaqa lo'o', chaqai se ne'taaxai. Ta'ta'a quiyim ỹachaxan da no'uen 'ueenataxac

4quiyim ỹapaxaguinegue na saqa' qo'xoi 'aallipi, quiyim nqo'ta ca loua, chaqai nqo'ta na llaalqaipi,

5quiyim ỹaatqajam na'maxateta, chaqai co'teeta, chaqai cochiỹa ca lomashaxac, qouagaxanqachaqai, na'xaỹaxane'ta ca loua, qaiyi qaica ca se no'uen na'qaataxac taalec nqohin da la'qaatec ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Chaqai 'ñirapega na ne'naqaipi quiyim na'maxateta.

7Qam qami' qai'neeta chaxañi' dá'maq 'maxaraic na'qaataxaqui' quedá'ogue da ro'ueenataxanaxaqui'. Lamaxachite' ca 'xachi' quená'maq paxaguiñisac, sqai saguiriñisalec.

8Chaqai da rapaxaguinataxanaxaqui' ỹaatqajam lo'yaxanec nqai'ñi', qaiyi qaica ca na'qaatec se no'uen qaỹa'xatetac. Ta'ta'a quiyim nayiloxon nqai'en cá'maq pa'guenaxantac, ma' se ishit quiyim 'ue ca la'qaatec se ỹa'maxañi taalgoto nqai'ne' qamiri.

9Qachita ná'maq na'aquipi quiyim na'xaỹaxane'ta ná'ogue ná'maq lelaataxanaxaquipi ca na'co'. 'Maqataxanaxai chaqai sqai taxaỹaxai.

10Chaqai se rocachi. Qaidaata quiyim ỹaatqajam npe'eet, qaiyi ná'ogue iuana da no'ueenataxac quiyim 'xoic loyac nqohin da napaxaguinataxac quena' qaỹa'xatetac da la'qaatec ñí'maq qarca'laxaqui qota'olec.

11Ma' ñi qota'a ỹachaxanalo qomi' da lqouagaxa dá'maq chicqaugui da lca'laxa ná'ogue na qomyipi.

12Ca' dajo lqouagaxa ñi qota'a ỹapaxaguinque qomi' quiyim salataq ná'ogue na se no'uen chaqai da qarqo'itaxanqachic quená'ogue na huelec najo, quiyim ñaqai qolqatalec na 'laua, ca sa'maxatqa'tegue da qanachaalataxac, qaraqamqata, chaqai ñañaanqot ñi qota'a.

13Qai'neeta ỹapaxaguinque qomi' quiyim qolqatalec da qarauaanaxanaxac quiyim ñauaanqata'guit quiyim ỹovirelec ca laloqo' ca loyac cajo na'xa'a cá'maq qaỹachaxantapeguema qomi' cá'maq loviraxac quiyim naquetagui da lauaq cá'maq chalego lecaic qota'olec chaqai qarca'laxaqui Jesucristo.

14So'maxare nañan quiyim ileualgoto qomi', ma' ỹahotaque quiyim qarca'laxatec quená'ogue na se no'uen chaqai ỹaatqajam co'taxat da qanachaalataxac, qaiyi qomi' lalamqate' chaqai quiyim qarqo'ta so'ueetaq cá'maq no'uen.

15Ca' dajo dá'maq paxaguinataxañitegue. 'Ñaaqataxañisac chaqai se ro'chiralec quiyim lamqataxañi', qaiyi qaica ca napacalec qami'.

Tito 3

Dá'maq no'uen no'ueenataxac ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

1No'uenaxanaxañitegue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim se napacalec ná'maq nashillipi leta'allipi chaqai na lotauaripi. Ta'ta'a quiyim na'xaỹaxane'ta chaqai quiyim se resalla'ñiguit quiyim ỹo'uet canchaqaica no'uen no'ueenataxanaxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Se ỹa'xat ca se no'uen quiyim queeteguelec ca liỹa. Qaidaata quiyim 'xoic ca leualaxavic chaqai qouagaxanqachaqaic, re'qoota nqai'en da neneequesenaxac quená'ogue na qomyipi.

3Ma' qomi' qai'neete' quesom qaica ca sa'deenaq, ca' se ña'xaỹaxanaxalo naua la'qaatqa ñi qota'a. So'maqatajlec chaqai qolqata'pegue' da qarqo'itaxanqachic chaqai da qaramaanaxanqachic. Seuqataugui da se no'uen chaqai da npa'guenaxanaxa. Qomi' noquiiqate' chaqai chi ñoquiaaqata'ta'.

4Qam ñi qota'a ñí'maq qarca'laxaqui na' ỹachaxan da lqouagaxa chaqai da le'xorenataxanaxa quena qomyipi,

5ca qarca'laxatec. Qam mesqaida quiyim 'ue quet ca ỹa'maqachiguiñi qaro'ueenataxanaxac, ma' ñi'maxare chi qare'xoren. Ca qarca'laxatec chicqochigui nqai'en ca qanachilaxac dá'maq 'em quiyim 'ec dalaxaic qane'xaỹoqsoxoc chaqai dalaxaic qanachaalataxac chicqo'ot so Espíritu Santo.

6Chicqochigui nqai'en so qarca'laxaqui Jesucristo, ca' ñi qota'a ỹaanema qomi' so Espíritu Santo, ỹaatqajam no'xataxachichiguilo qomi'.

7Ca' quedá'maq lqouagaxa, ca ỹa'maxarente' qomi', ca' qaiyi seconaxaguit dá'maq ñauaanqata'guit chaalataxac sqaica lqodoc.

8Ca' dajo sa'xatetac dá'maq ỹaatqajam lliqueta. Ca' vichiguiño' sahotaque quiyim repaquira'a 'xachi' dajo, qaiyi ná'ogue ná'maq huelec ñi qota'a nquipita'pegue' quiyim ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi. Ma' dajo sa'xatetac 'xoic loyac chaqai ỹa'maqachiguiñi quená'ogue.

9Qam rovichira'guito' na co'uaxaquipi qaica ca 'negue, chaqai na na'qaataxanaxac queso 'auaxaic qareta'allipi, chaqai quiyim se qanachiñiguit ca niỹa, chaqai quiyim qanco'uaatapiguilo naua naqataxaco chicqoro'ot na'le so Moisés. Ma' da'maxare qaica ca 'negue chaqai qaica ca taiguit.

10No'm 'ue ca se neuojonta' nqai'en ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca' ỹaatqajam taqaira'a ca'maxare. Ca no'm se na'xaỹaxana qami' quiyim 'óna loqo'm dos 'ñirapega, ca' chaqa'ma' ỹochire'oga.

11Ca' quedajo chaqa'ma' 'yiiñi' cajo ỹale quiyim ỹit dá'maq ỹa'maqachiguiñi. Ma' dá'maq lasauaxaset chaqaida dá'maq re'oq nqai'en quiyim ỹo'maac.

Dá'maq naqataxac queso Tito

12Ma' selata qami' ñi Artemas loqo'm ñi Tíquico, ca' se naỹaloxoñi' quiyim naquirepegue' yi Nicópolis, qaiyi ñauanaqta', ma' sahotaque senta'anyi quena no'oomaxa.

13Ỹaatqajam nquipichira'pegue' quiyim tauañi' so Apolos chaqai so Zenas só'maq qoshiilec ca 'ue ca ỹasauaxat. 'Ỹaañima cá'ogue cá'maq ỹouensaque queda llicyaxague', qaiyi qaica ca ỹouene'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Chaqai ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec 'maxaraic quiyim ỹa'den ỹo'uet ca no'uen qai'neeta, chaqai quiyim ỹotauan ná'maq 'ue ca louenaxanaxa, qaiyi 'ue ca 'negue da nachaalataxac.

Dá'maq pa'aatec liquinaxanaxac so Pablo

15Ná'ogue ná'maq ñauequeta'pegue' qarqaỹaripi ilata qami' da liquinaxanaxac, chaqai da iquinaxanaxac quená'ogue na qanauochaxauaripi queda qarpi'ỹaxac. Ca' ñi qota'a ỹaanema qamiri dá'maq ỹaatqajam no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Filemón

Filemón 1

So Pablo ỹiriñi aso lelaata tai'a nqai'en so Filemón

1Ỹim Pablo, ỹim ncoñiiteguesec ma' sasouetapigui so Cristo Jesús. Ỹim chaqai ñi Timoteo selata qami' ana ilaata, qami' qanauochaxaua qarqaỹa Filemón ma' qami' qarotaua queda qaro'ueenataxanaxac,

2chaqai quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec lapooqo' na ra'aachi', chaqai 'nejem aca qarqaỹa Apia, chaqai ca Arquipo qarotaua queda qareloquiaxac.

3Coñiguit qamiri da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

Da le'xorenataxanaxa chaqai da lpi'ỹaxac so Filemón

4Se neme saantacot da ña'aachic ñi qota'a quena' so'leente'te qami' quena' ñqouagaxaintac,

5ma' 'ue da ỹa'xaỹaxac quiyim 'ue da re'xorenataxanaxa'e' chaqai da rpi'ỹaxaqui' queso qara'gaxala' Jesús chaqai da re'xorenataxanaxa'e' quená'ogue ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a.

6Sashiilatac ñi qota'a quiyim quená'maq mashic huelec ñi'maxare chicqochigui da rpi'ỹaxaqui' quiyim ỹaatqajam ỹa'yiinchigui da qanqouagaxa queso Cristo Jesús.

7Ca' 'xoic da ñitoonaxac, ña'ñaxatete'e' da re'xorenataxanaxa'e', ma' chicqochigui qami' quiyim ỹa'maqachigui na lauel ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

So Pablo rashiilaxan quiyim qai'xoren so na'ac Onésimo

8Ma' quedajo, 'eno'm mashic ỹim lelaatec so Cristo, ca' seshiteta quiyim 'ue ca selachiraxalec,

9qam qaiyiita ñi'xoresene'tot qami'. Ỹim Pablo mashic aỹim qo'xoỹom chaqai nagui ỹim ncoñiiteguesec sasouetapigui so Cristo Jesús,

10sashiila'e' quiyim qouaquitegue na Onésimo, ma' mashic llaalec da ipi'ỹaxac quenajo ncoñiitaxanaxaqui.

11Quesaua 'auaxaqa na'xata' ñi Onésimo qaica ca 'negue caqami', qam nagui, ca' ỹaatqajam npe'eet caqami' chaqai caỹim.

12Ca' sopilaqta qami', ca' coñichiguit, 'ñiisa'gue quiyim chaqaỹim ná'maq coñichiguit.

13Ỹa'maqachiguiñi quet quiyim ñaq ñolliitañi quet, qaiyi nimiiñiguit aqami' quiyim yotauan ro'ueenataxanot aỹim, ma' ỹim ncoñiiteguesec sasouetapigui quiyim sa'xatetac da na'qaataxac so Jesús.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Qam sqa soiquentac cá'maq so'uet quiyim se ña'deenqa'ajta', qaiyi cá'maq rqouagaxa'e' caỹim mesqai 'ec chicqochigui ca nepagaxallic. Ta'ta'a quiyim cá'maq chicqochigui qami' rqouagaxa'e' caỹim.

15Ca' sqoue quiyim ñi Onésimo qoshiiueco' na'le caqami', qam nagui, ca totqai ca'e qami', mashic pilliraxauot.

16Qam totqai 'neetari' ca ra'aqui', ta'ta'a quiyim paguec loyac queca na'ac, ta'ta'a quiyim nauochaxaua'e' rqaỹa'e'. Ỹim ỹaatqajam ỹoqo'itaxat, qam qami' paguec quet rqo'chita. Mesqaidaata quiyim 'neetari' ca ỹale, ta'ta'a quiyim 'neetari' ca rqaỹa'e' rpi'ỹaxaua'e' queso qara'gaxala'.

17Ca no'm chaqaida quiyim ỹim riỹa'e', ca' coñichiguit ñi'maxare, 'ñiisa'gue quiyim coñichiguit aỹim.

18Ca no'm 'ue ca lo'ueenataxanaxac se ỹa'maxañi, loqo'm 'ue aca la'uale caqami', ca o'laxañitegue caỹim.

19Ca' ỹim Pablo shiriñi da ỹa'qaatec quiyim seshivichiñi' ma'le. Sha'apiguito' viichigui qavilli' quiyim ñaqa 'ue aca ra'ualli'i' caỹim queda chi nachaalataxaqui'.

20Ajá'a, qami' ỹaqaỹa, ñaqai vite ca rqouagaxa'e' caỹim, ma' qami' ipi'ỹaxaua queso qara'gaxala'. Ñaq lo'daxachirigui na iuel, ma' qami' ỹaqaỹa ipi'ỹaxaua queso Cristo.

21Shiriñi dajo caqami', ma' sa'deenta quiyim qami' 'xaỹaxanaxaraic, chaqai sa'den quiyim 'viichi' dá'ogue dá'maq sashiilaxantaque, qam ỹapacauec nqai'ñi'.

22Chaqai chaqa'ma' qatqajañisari' ca ilaqsoqo', ma' sqoue sqaỹaloq sovita qami'. No'm qaicoñiguit ca nqouagaxainaxaguii, ca' ñi qota'a ỹo'uet quiyim ñauañiguita qamiri.

Da niquinaxanaxac chaqai da na'maxa pa'aatec

23Ilata qami' da liquinaxanaxac ñi Epafras ñí'maq ñcoñiitaxaua sasouqatapigui so Cristo Jesús,

24chaqai ñi Marcos, Aristarco, Demas, chaqai ñi Lucas, nauá'maq yotauanta'pe queda ỹo'ueenataxanaxac.

25Ca' so qara'gaxala' Jesucristo ỹaanema qamiri cá'maq no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Hebreos

Hebreos 1

Ñi qota'a retaqa chicqochigui nqai'en so llaalec da la'qaatec

1Queso 'auaxaic ñaxaripi ñi qota'a 'xoico' quen da letaxaỹaxac queso 'auaxaic qareta'allipi, qam ỹoreta'oguit na leloxoỹaxaquipi nqai'en quena' retaqa nqai'en so letaxaỹaxaquiripi.

2Qam nagui quenaua pa'aaterec na'xata', ca' retaqauguilo qomi', chicqochigui nqai'en so llaalec. Ñi qota'a chicqochigui nqai'en so llaalec na' ỹo'uet ná'ogue nanchaqaina, ca' chaqaiso só'maq pataxalec quiyim idaanlec ná'ogue na'maxare.

3Ca' chaqaiso so lqai'legaxa dá'maq lauaq ñi qota'a, chaqai so'maxare chaqaiso só'maq 'nejem da no'ueenataxac ñi qota'a, chaqai so'maxare só'maq nolliitañi ná'ogue nanchaqaina queda lquesaxanaxa da la'qaatec. Ca co'na' ime co'taxate' qomi' quena qarasauaxaset, ca' nqa'xanñi quiyim nashi queda loic yi nqa'xanqa' ñi qota'a queda piguim.

So llaalec ñi qota'a paguec lecaic quena nelaatqaipi piguim laseripi

4So llaalec ñi qota'a chi ỹovireta'a quiyim ỹapacauec quena nelaatqaipi piguim laseripi, ma' icoñiguit yi loma' paguec lecaic quena'maxare.

5Ma' ñi qota'a se ỹauana 'ue ca 'naapega quena lelaatqaipi piguim laseripi: Qami' na' qami' ỹaalec; saañiraxarom da rca'laxa'e' nagui. Chaqai sqaica ca 'naapega quena piguim laseripi: Ỹim shintari' ca leta'a so'maxare, chaqai so'maxare shinta'gue ca ỹaalec.

6Qam na' noviraxat so 'auaxaic llaalec quena 'laua, ca 'naaco': Ná'ogue na lelaatqaipi ñi qota'a queda piguim ỹa'dooto naua le'cootal so'maxare.

7Qam dá'maq 'neeto' na'le quena piguim laseripi, ca' ñi qota'a 'naaco': Ñi'maxare ỹo'uet na lelaatqaipi piguim laseripi 'ec nqai'en na nonot, chaqai na lo'ueenataxanqajanqaipi 'ec nqai'en na norec lauaq.

8Qam quesó'maq llaalec, ca 'naaco': Añi nqa'xanaxagui'i' quiyim qami' qota'a, ñi'maxare qaica ca lqodoc; chaqai da ro'ueenataxanaxaqui' quiyim qami' nashi, ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi.

9Qami' ỹaatqajam rqo'chita dá'maq ỹa'maqachiguiñi, chaqai ỹaatqajam se rqo'chita dá'maq se no'uen. Vichiguiño' ñí'maq qota'a caqami', ñi'maxare ỹocorelec aqami' quedá'maq chalego lecaic netoonaxac, ỹapacauec nqai'en quena nauegaxauachi'.

10Qai'neeta 'naaco': Qami' ná'maq ỹaatqajam qami' na'gaxala', 'auaxanchiriñi 'viichi' no'xoñirishiguim na 'laua, chaqai naua rqai'laqachichi' lo'ueenategue' na piguim.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qam na'maxare tai'a quiyim ime, qam qami' qaica ca rqodoqui', chaqai ná'ogue tai'a quiyim qo'oq, 'nejem ca chaqai nooỹac.

12Quiyim nañireta' 'ñiisa'gue meca nooỹac, chaqai na'maxare tai'a quiyim qaỹadalaxat, 'nejem ca nooỹac. Qam qami' chaqaidaata dá'maq 'ñiisari', chaqai da nachaalataxaqui' qaica ca lqodoc.

13Ñi qota'a se ỹauanapega 'ue ca 'naapega quena lelaatqaipi piguim laseripi: Nqa'xañiriñi quena ỹoic, toco' ma' sillo'oto naua qapiaachichi' ná'maq pa'guentac aqami'.

14Ná'ogue ná'maq nelaatqaipi piguim laseripi, na'maxare se re'xogui, ro'ueenataxantacot ñi qota'a. Na'maxare nelaatqaipi quiyim ỹotauan ná'maq icoñiguit ma'le ca nca'laxa.

Hebreos 2

Se ỹa'maxañi quiyim se qara'ijlec dá'maq llicyaxac da nca'laxa

1Ca vichiguiño' qomi' ỹaatqajam paguec sa'maxatqa'tegue quet da qana'xaỹaxanaxac quedá'maq sa'xaiqachigui, qaiyi se qarelamqauec.

2Ma' dá'maq na'qaatec qoỹaanec quesaua 'auaxaqa ñaxari chicqochigui nqohin so chigoxoshiguim qota'a lelaatqaipi, ca dá'maq ỹachaxan ỹaatqajam lliqueta. Ca vichiguiño' ná'maq 'ue na lasauaxaset chaqai se na'xaỹaxan, ca ỹaatqajam 'chichiguiñi qaỹa'ue na nouaxanaxaset.

3¿Huose'queto' qohite' qomi' no'm sqailligueme' ya'ỹoxolec dá'maq llicyaxac dá'maq chalego lecaic nca'laxa? Ma' chaqaiso so qara'gaxala' só'maq 'au ỹa'xato' na'le dajo nca'laxa, ca co'na' ime, ca lotqai qalam só'maq na'xaỹaxantapega so'maxare chaqai ỹaatqajam 'chichiguiñi nqai'en da na'qaatec. Ime, ca lotqai ra'qaataxanalo qomi'.

4Chaqai ñi qota'a qai'neeta 'chichiguiñi nqai'en dajo na'qaatec. Ca ỹa'vii naua netanqa, chaqai ná'maq ỹo'uet da ne'laxa, chaqai 'xoic na ỹo'uet quená'maq se qaiuanapega, chicqochigui nqai'en so Espíritu Santo quiyim ỹaanema qomi' ná'maq ỹoreta'oguit ỹoiquentac quecá'maq 'ne'tegue.

Da no'ueenataxac so Jesucristo chaqai 'nejem ná'maq re'qoochigui lqaỹaripi

5Ma' ñi qota'a se pataxalec da no'ueenataxanaxac na lelaatqaipi piguim laseripi quecá'maq 'laua sa'xatqatac.

6Ma' quenaua naneresañi na'qaatqa 'uo' so ỹa'xat na'le 'naaco': ¿Nega'ỹo' ca ỹale quiyim qami' qota'a quiyim o'lliinchira'a ca'maxare? Chaqai ¿negue' queto' cá'maq ỹale tai'a quiyim ileu quiyim 'yiiñisapega ca'maxare?

7Ca' chaqai cocho'qui' nqo'ñiichiguiño' na'le nqai'ñi' quena nelaatqaipi piguim laseripi. Qam ñi'ragui da lecaic chaqai da lemaqachic, chaqai 'ỹaañitem da lquesaxanaxa quiyim reloxoỹa'a ná'ogue ná'maq ro'ueenachiqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ná'ogue lli'ro'oto naua lapiaate'. Ca' mashic ná'ogue qaillo'oto naua lapiaate' na qom, ca' ñi qota'a sqaica quet cá'maq no'ueenaqtauec quiyim se qanollaañi quena'maxare. Qam qaiyiita saqa' seuanaxa quiyim ná'ogue na'xaỹaxana na'maxare.

9Qam qomi' seuanaxa so Jesús só'maq ñi qota'a paguec nqo'ñiichiguiñi nqai'en quena lelaatqaipi piguim laseripi, qam se ladoguec. Ca quedá'maq le'xorenataxanaxa ñi qota'a, ca ỹo'uet quiyim ileualec ná'ogue; ca' nagui qoỹanagui da lecaic chaqai da lemaqachic, ma' ỹovirau'a da le'xoric na' ileu.

10Ma' ñi qota'a lalamaxaret ná'ogue nanchaqaina 'ue, chaqai chaqai chicqo'ot ñi'maxare. Ca' ñi qota'a ỹahotaque quiyim ná'ogue na llaalqaipi nouanau'a da lauaq. Ca vichiguiño' ñi'maxare naloqojonchiguiñi nqai'en da no'ueenataxac so Jesucristo, só'maq lca'laxala' na'maxare, chicqochigui nqai'en da le'xoric.

11Ma' ná'maq qaico'taxat da nachaalataxac, chaqai só'maq quiỹoxontac, na'maxare 'oonoqui' ñí'maq qota'a quena'maxare. Ca vichiguiño' so llaalec ñi qota'a se nayiloxon quiyim roỹaxana 'naac lqaỹaripi.

12Ma' naua naneresañi na'qaatqa 'naac: Sa'xatetac qami' ma'le quena ỹaqaỹaripi, chaqai so'uen ca no'ueenec semaqachintac aqami', ma' sentañigui, ca lapoota'ta' quena mashic icoñiguit da na'qaatec.

13Qai'neeta 'nerac naua na'qaatqa: Ỹim ỹaatqajam spi'ỹa'a ñi qota'a. Chaqai lotqai liỹa 'naac: Nagui seuete'e najo llapoota'guit na ỹaalqaipi nañaañim ñi qota'a.

14Na ñaalqaipi 'oonoqui' ca qaỹachigoxochichigui. Na'maxare dá'ogue da no'ueenataxac; ca' chaqaida 'neeta nqohin so Jesús 'ec chaqai qom, qaiyi ishit ileu. Ca' queda, ca ishit ỹopoxoỹaxachigui só'maq hueeto'ot da nquesaxanaxa quiyim ralauataxan. Ca so'maxare chaqaiso so na'ỹaapec.

15Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim ỹosouec ná'ogue ná'maq 'ec ncoñireta'guit da lqolonaxa queda nelauaxa quedá'ogue da nachaalataxac.

16Dajo ỹaatqajam llic quiyim so'maxare sqa nac quiyim ỹotauan na nelaatqaipi piguim laseripi; ta'ta'a quiyim ỹotauan na llaalqaipi so Abraham.

17Ca' chaqaida dá'maq quiyim so'maxare 'ec nqohin dá'maq no'ueenataxac na lqaỹaripi, qaiyi ỹovira'a qamaxaraic chaqai hualaxauaic nashi quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a quiyim naqat na lasauaxaset na qomyipi chicqochigui dá'maq quiyim nañaanalta' quiyim qaỹalauat.

18Ma' so'maxare qai'neeta ỹovirau'a da le'xoric chaqai da ne'guenaxac, ca' nagui, ca so'maxare ishit ỹotauan ná'maq qaỹa'ue da ne'guenaxac.

Hebreos 3

So Jesús ỹapacauec queso Moisés

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', ma' mashic qamiri lca'acse' ñi qota'a chaqai roỹaxanalo qamiri quiyim qamiri lalamqate', ca ỹaatqajam ra'ijlec so Cristo Jesús só'maq nelaatec quiyim qara'gaxala' quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a chicqochigui quiyim seuaqlec da na'qaatec.

2Ma' so Jesús ỹaatqajam qamaxaraic quiñi qota'a, ma' roỹaxana quedajo no'ueenataxanaxac, ca 'nejem so Moisés ỹaatqajam ỹaqamaxateta da lo'ueenataxanaxac quiyá'ogue yi la'a' ñi qota'a.

3Ca' so Jesús 'chichiguiñi quiyim paguec qaimaqachin queso Moisés, ma' 'nejem nqohin cá'maq no'xonshiguim ca 'imec paguec qaimaqachin quecá'maq 'imec.

4Canchaqaica 'imec 'ue cá'maq lo'ueenatec; qam ñi qota'a ñí'maq ỹaatqajam ỹo'uet ná'ogue nanchaqaina 'ue.

5Ca' chaqaida 'neeta so Moisés ỹaatqajam ỹaqamqata quená'ogue ná'maq ỹo'uet quiyi la'a' ñi qota'a; dá'maq lo'ueenatec qaidaata quiyim ỹa'xatetac dá'maq ỹa'xat ñi qota'a ma'le.

6Qam so Cristo ma' ñaalec paguec ỹaqamaxateta da lo'ueenataxanaxac quiyi la'a' ñi qota'a, yijo na'a' chaqainaua naua qomi' naua'maxare, no'm qolqatalec ña'ñaxatqa'chiguiñi queda qarpi'ỹaxac chi ỹovireta'a ca lqodoc, ñitoonqata'gue ma' 'ue da qanaquitaxac.

Ca nco'mataxac na lalamqateripi ñi qota'a

7Ca' vichiguiño' quedá'maq 'naac so Espíritu Santo quenaua naneresañi na'qaatqa: No'm nagui 'xaiỹaque dá'maq 'naac ñi qota'a caqamiri,

8'neeto' ra'ñi nqai'ñii añi re'taxanatahi, 'nejem so 'auaxaic qomyipi na'le se na'xaỹaxan, chaqai i'guen na'le ñi qota'a huaalec yi 'laua qaica qom.

9Ca' yi hua'ñi na' yi'guen so 'auaxaic qataa'illipi, ca' quesá'ogue so cuarenta ñaxari iuana dá'maq shine'tegue na'le.

10Ca vichiguiño' so'ỹa na'le so qomyipi, ca' shinac: “Se neme da lo'maxac ma' queeta'pegue' da chi la'deenataxanaxac, chaqai se ỹa'maxaren iuanalo naua ñayicyaxaco.”

11Vichiguiño' so'ỹa na'le so qomyipi, ca' shinapega na'le so'maxare, quiyim se inoxona'a aỹim ma'le quiyim ñco'mataxaua.

12Ca' qamiri ỹaqaỹa', richilliỹaño', 'neeto' lotqai 'ue caqamiri hueetagui ca nonogoxonaxac añi le'taxanata, ca ỹahotaque sqai quelec ñi qota'a nca'leetauec ma' sqai huelec ñi'maxare.

13Ta'ta'a quiyim quiitalec na'ñaxachita'ta' quenaua'que naua na'xata', tomallaqai queete' naua na'xata' nagui. Qaiyi qaica ca qaỹayin caqamiri quena nasauaxaset, ca ỹa'ñaxat añi le'taxanata quiyim se na'xaỹaxan.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ma' no'm ña'ñaxatqachiguiñi qolqatalec da qanaquitaxac 'nejem na' ñaqai 'avichiguiñi, soviraxatqa'ta ca lqodoc, ca' ñouanqau'a ma'le da 'neeta so Cristo.

15Ma' da na'qaatec 'neetasa': Nagui no'm 'xaiỹaque da la'qaatec ñi qota'a, ‘neeto' 'ñaxachii añi re'taxanatahi 'ñiitam so qomyipi se na'xaỹaxan.

16Ca ¿nega'ỹo' só'maq se na'xaỹaxano' na'le na' 'xaỹaque da la'qaatec ñi qota'a? Sá'ogue só'maq naqateco' na'le so Moisés quiyi 'laua Egipto.

17Chaqai ¿nega'ỹo' só'maq ỹovite' cuarenta ñaxari quiyim qanoquii'a quiñi qota'a? Ca chaqaiso só'maq 'ue na lasauaxaset, ca so'maxare sá'ogue ileu huaalec yi 'laua qaica qom.

18Chaqai ¿nega'ỹo' cá'maq 'naapego' na'le ñi qota'a quiyim se inoxona'a ma'le ñi'maxare quiyim nco'mataxaua? Sá'ogue só'maq se na'xaỹaxan.

19Ca' sa'deenaq quiyim se inoxono' na'le, ma' se na'xaỹaxan.

Hebreos 4

1Ca' vichiguiño' nagui quiyim ñaqai qaỹachaxantac quiyim seshitaq senoxonaxauo quiyim qanco'mataxaua ñi qota'a, ca' qaretelañi, 'neeto' 'ue ca se inoxono ma'le caqamiri.

2Ma' qai'neeta mashic qaỹa'xatema qomi' da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, 'nejem qomi' na'le so'maxare na' qara'qaataxanem. Qam queso'maxare 'ec qaica ca 'negue da na'qaatec, ma' 'qaatapega, qam sqai huelec.

3Qam qomi' ma' mashic seuaqlec, ca qomi' senoxonaxauo ma'le queca co'mataxac 'neetapega na'le ñi qota'a na' 'naaco': Vichiguiño' so'ỹa na'le so qomyipi, ca' shinapega so'maxare quiyim se inoxona'a aỹim ma'le quiyim ñco'mataxaua. Qam ñi qota'a shi'co' ỹomat na'le da lo'ueenataxanaxac na' ỹo'uet na 'laua.

4Ma' 'ue na hua'ñi quenaua naneresañi na'qaatqa ỹa'xate' so pa'aatec na'xa'a quesaua siete na'xata', 'neracsa': Ñi qota'a nco'mateco' na'le quená'ogue na lo'ueenatqaipi na' ỹovire'oga so pa'aatec na'xa'a quesaua siete na'xata'.

5Ca lotqai liỹa 'naac yi naneretañi na'qaatec: Se inoxona'a aỹim ma'le quiyim ñco'mataxaua.

6Qam 'ue ma'le ca inoxona'a cajo co'mataxac, ma' só'maq 'auaxaic 'xaỹa da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa sojo qomyipi se ishit inoxono, ma' se na'xaỹaxan.

7Vichiguiño' ñi qota'a pilalec ichoxotetac cajo na'xa'a, ca' chaqaina najo na'xa'a. Ma' ñi qota'a ỹachigoxochichigui da la'qaatec so David na' shi'gom ỹoxe'ueque saua na'xata' quiyí'maq shi'gue naneretañi na'qaatec 'naacsa': Nagui no'm 'xaiỹaque da la'qaatec ñi qota'a, ‘neeto' 'ñaxachii añi re'taxanatahi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Ma' quetqai so Josué inoxona'a nqai'en ca nco'mataxac so Israel llaalqaipi, ca
¿negue' quet ca 'neeta quiyim ñi qota'a 'ue quet ca ỹiquetapigui liỹa na'xa'a?

9Ca' ñaqa 'ue cajo na'xa'a co'mataxaqui naataho, qaỹahotaque nco'mataxaqui na
lalamaxareteripi ñi qota'a.

10Ma' cá'maq inoxona'a ca nco'mataxac ñi qota'a, ca' nco'matec quena
lo'ueenatqaipi, 'nejem ñi qota'a na' nco'matec quena chi lo'ueenatqaipi.

11Ca' ña'ñaxataq, qaiyi senoxonaxau'a cajo co'mataxac, 'neeto' lotqai 'ue ca
queetalec da 'neetari'o' na'le so qomyipi se na'xaỹaxan.

12Ma' da la'qaatec ñi qota'a nca'leetauec chaqai 'ue da lquesaxanaxa. Chaqai
paguec llaaxa quená'ogue na lecat dos llaaxa', chaqai ishit ỹovirau'a na pa'aauo se
re'xogui quena qom chaqai quedá'maq hueetagui da nachaalataxac, vire'ta
ná'maq paguec pa'aauo quena qom; chaqai ichoxot ca na'deenataxanaxac, chaqai
quecá'maq 'ueenataxac hueetagui añi ne'taxanata.

13Qaica quet cá'maq ishit nañoxotetegueñi quiñi qota'a quená'maq lo'ueenatqaipi
ñi'maxare. Ma' ná'ogue na'maxare re'qoota chaqai ỹanetec nqai'en ñí'maq
ra'iitalec na'maxare, ñí'maq 'ue ca na'xa'a, ca ñachaataxau'a quiyim sa'xataq ca
qaro'ueenataxanaxac.

So Jesús só'maq ỹapacauec la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a

14So Jesús só'maq llaalec ñi qota'a chaqaisoota qaretaxaỹaxanqajnec quiyim
inoxona'a retaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Vichiguiño' ỹaatqajam ña'ñaxataq qolqatalec
dá'maq seuaqlec na'qaatec.

15Ma' só'maq qaretaxaỹaxanqajnec, so'maxare ishit i'xorene' qomi', ma' qaica ca
qarquesaxanaxa. Ma' so'maxare qai'neeta 'xoico' na'le da le'xoric, ma' 'xoic da
ne'guenaxaquipi ỹoreta'oguit, 'nejme' qomi', qam so'maxare qaica ca lasauaxaset.

16Vichiguiño' qaica quet cá'maq qaro'chiitaque quiyim ñqo'naxau'a yi nqa'xanqa'
ñi 'naxanaxaraic qota'olec, qaiyi nqouagueguelo qomi', chaqai queda lqouagaxa,
ca' qarotauan quiyim 'ue ca qareuogoxo.

Hebreos 5

1Ma' quiñi 'óna la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi qanca'au'a quena qomyipi
quiyim retaqalec nqohin na qomyipi quiñi qota'a, chaqai quiyim ỹaano ana
nachitaxanataxanqate chaqai ana liỹa qaỹavigaxat, qaiyi qaỹapalaxat na
nasauaxaset.

2Ma' na la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi qai'neeta qaica ca lquesaxanaxa,
'nejem na liỹa qom, ca' ishit 'ue da leualaxavic quená'maq qaica ca ỹa'den chaqai
na ỹo'meetac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Chaqai quedá'maq ma' sqaica ca la'ñaxac, ca na'maxare qai'neeta ỹaano aná'maq chi lachitaxanataxanqate quená'maq chi lasauaxaset quiyim ỹavigaxat, 'nejem quená'maq lasauaxaset na liỹa qomyipi.

4Qaica ca ishit quiyim nanoiquentac 'naac quiyim na'gaxala' quena netaxaỹaxanqajanqaipi; ta'ta'a quiyim noỹaxanaxat quiñi qota'a, ca ỹa'ue da lemaqachic, ca 'nejem nqai'en na'le so Aarón.

5Ca' chaqaida 'neeta nqohin so Cristo; so'maxare se nanoiquentac 'naac quiyim lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi, ta'ta'a quiyim chaqaiñi ñi qota'a ỹaanem da lemaqachic. Ma' chaqaido' dá'maq 'naaco' na'le: Qami' na' qami' ỹaalec, saañiraxarom da rca'laxa'e' nagui.

6Qaican ỹapaguec quedá'maq liỹa 'naaco' na'le quenaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a, 'neracsa': Qami' sqaica lqodoc quiyim qami' letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quiyim taqaira'pegue' aỹim, ‘nejem da 'neetari' na'le so Melquisedec.

7Co'na' so Cristo hueetalec najo 'laua ỹaatqajam nelamaxaren nqouagaxaintac, chaqai rashiilaxantac, noỹento'ot ñí'maq 'ue da lquesaxanaxa quiyim se ỹovira'a nqai'en da nelauaxa. Ca ñi qota'a na'xaỹaxana so'maxare, ma' so'maxare ỹaatqajam nomatalta' nañaanot ñi'maxare.

8Ca' so Cristo 'eno'm ỹaatqajam ñaalec, qam ỹovirau'a da le'xoric, ca' ỹa'den quiyim na'xaỹaxanta.

9Ma' so'maxare ỹaatqajam qanaloqojonchiguiñi da no'ueenataxac, ca ỹovirau'a quiyim chicqochigui nqohin dá'maq nca'laxa sqaica lqodoc quená'ogue ná'maq huelec so'maxare.

10Ca' ñi qota'a ỹanagui quiyim chaqaiso so la'gaxala' na netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim qaretaxaỹa'pegue' ñi'maxare, 'nejem na'le da no'ueenataxac so Melquisedec.

Da lichic queca mashic qaica da lpi'ỹaxac

11Ca qomi' 'xoic quet na sa'xataq quedajo, qam 'xoic lqalaic quiyim qaỹa'xateta da leloxoỹaxac da'maxare, ma' qamiri sqai viitaque quiyim 'yiiñii.

12Ma' mashic shi'gom nagui nalootañi quiyim paxaguinataxañitaiquet, qam qaiyiita viñitaque quiyim liỹa qaichoxochichiguilo nauá'maq se qalachi lapaxaguinataxanaxaco ñi qota'a. Ca' pillichigui quiyim ra'lliite'm qamiri, ca' viñitaque quiyim qane'taxañiguilo qamiri caua lo'i', mesqai ca ỹaatqajam resalli na'ic.

13Ma' ná'maq ñaqai ne'teetapiguilo naua lo'i', 'nejem ca noctoqui' ñaqai llipetac. Ca saqa' ỹovita quiyim ỹa'den cá'maq llicyaxac dá'maq no'uen 'ueenataxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ma' ná'maq ỹaatqajam na'ic ta'chiguit ná'maq qom mashic ỹi, ná'maq mashic ra'deenataxan, ná'maq mashic ỹa'den quiyim retan ca lo'yaxanec chaqai ca se no'uen.

Hebreos 6

1Ca vichiguiño' 'maxaraic quiyim qolqata, qaiyi sovirqata'a quiyim ỹiite' qomi'. Le'en dá'maq 'auaxaic qanapaxaguinataxac queso Cristo. Sqai pilac sa'xataxe' da 'neeta ca qom quiyim netogochigui na lauel queda 'auaxaic no'ueenataxac ma' tai'a da lelauaxa ca'maxare, chaqai queda npi'ỹaxac quiñi qota'a,

2chaqai da llicyaxac quiyim qanachilaxan ca qom, chaqai dá'maq quiyim qaỹashil-lec ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, chaqai quiyim pilac qanca'laxatec na leuaxaiquipi, chaqai ma' qanimit ná'ogue najo.

3Ca' qolqatalec dajo, no'm chaqaiyi ỹa'maxarenta ñi qota'a.

4Ma' ná'maq mashic shi'gue icoñiguit quiyim qaicoỹarelec da la'deenataxanaxac, chaqai mashic shi'gue i'guentac cá'maq lame ñi qota'a, chaqai mashic ta'ñigui so Espíritu Santo,

5chaqai mashic ỹa'yiinchigui da no'uen la'qaatec ñi qota'a chaqai da lquesaxanaxa cá'maq 'laua ñaqa naata,

6ca najo qomyipi, no'm liỹa pilac inoxonec, ca' tot ishit liỹa netogochigui lauel nqohin, ma' chaqaina ná'maq liỹa patentapego so llaalec ñi qota'a chaqai nachaxanta quiyim i'neetac.

7Ca' na'maxare 'neetari' na 'laua quiyim ni'chigui na ỹaxat quena' taalec. Ca no'm cajo 'laua lo'yaxanec ca laỹaxac ana la ca nanecsec quecá'maq ro'ueenataxanteguelec, ca' cajo 'laua icoñiguit da lqouagaxa ñi qota'a.

8Qam no'm quecajo 'laua ñaxat ana le chaqai ana peue, ca' qaica ca 'negue. Ca tai'a quiyim qaỹa'ue ca nouaxanaxaset quiñi qota'a, chaqai ma' ime, ca' qaỹavigaxat.

Da qanaquitaxac dá'maq ra'ñichiriñi nqai'ne' qomi'

9Qamiri ỹaqaỹarolqa, 'eno'm shinqa'tegue dajo da qaretaxaỹaxac, qam quená'maq qamiri ỹaatqajam chalego lecaic da nqouagaxahi liỹaata'ñi' nqohin da nca'laxa.

10Ma' ñi qota'a ỹaatqajam ipaquichigui nqai'en da la'qaatec, chaqai se coua'e dá'maq 'ñiitari' ma' chaxañita da re'xorenataxanaxahi quiñi'maxare quena' tauañii na qarqaỹaripi qarpi'ỹaxauaripi, dá'maq ñaqaida quiitalec 'viichitac.

11Qam sahoqotaque quiyim quiñi 'óna caqamiri queetalec dajo, ỹovireta'a nqai'en ca lqodoc quiyim chaqaidaata 'neetari', qaiyi ipaquichigui nqohin ná'ogue ná'maq naquichitaque.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Se sahoqotaque quiyim reualliñi. Ta'ta'a quiyim quiitalec denaxachii só'maq chicqochigui nqai'en da lpi'ỹaxac chaqai da leualaxavic, ca' ỹaconta'piguit dá'maq lalamaxaret ỹachaxantac ñi qota'a.

13Ma' ñi qota'a na' 'ue da ỹachaxan queso Abraham, quiyim i'taxajñi, ca' ñi'maxare chi nanecalta', ma' qaica quet cá'maq liỹa paguec lecaic quiyim ỹiga quet.

14Ca 'naaco': "Ỹaatqajam llic chalego lecaic ma'le da ỹoqouagaxa caqami', chaqai 'xoic ca qachaalaxai'pi sa'ue ma'le."

15Ca' so Abraham ỹaatqajam shi'gom rauaanaxantac, ca vire'to' na' icoñiguit só'maq ỹachaxantac ñi qota'a.

16Na qomyipi quena' i'taxajñi da la'qaatec, ca' 'ue na ỹiguelec quená'maq paguec lecaic quena'maxare. Chaqai no'm ỹaanec ca la'qaatec, ca' qai'taxajñi ca qaipacqajanchigui. Ca' qaica quet cá'maq liỹa qaỹa'xat.

17Vichiguiño' ñi qota'a nanecalta' co'na' i'taxajñi da ỹachaxantac, ma' ỹahotaque re'qoota nqai'en quená'maq icoñiguit ma'le cá'maq lalamaxaret qaỹachaxantac, ca ñi'maxare ỹahotaque quiyim ipaquichigui nqai'en cá'maq ỹachaxantac, se ỹadalaxat ca la'qaatec.

18Ca' chaqaida dá'maq 'neeta quiyim 'vii naua dos quiyim se ishit quiyim 'ue ca qaỹadalaxat, ca quenaua'maxare, ca ñi qota'a se ishit na'majan. Ca' quedaua'maxare, ca' ñi qota'a ỹo'uet quiyim ỹa'maxaguilo qovilli', ca ña'ñaxatqachiguiñi, ma' mashic shi'gue sedaanqataque quiyim quepaqataxanlgoto qomi', ca' seuaqlec quedá'maq qanaquitaxac ỹaanema qomi'.

19Dajo qanaquitaxac chaqaida dá'maq ra'ñichiguiñi chaqai nolliichiguiñi da qanachaalataxac, 'nejem aca nollaañi aca qom lahi' huaxaỹaqse. Dajo qanaquitaxac que'eentau'a cá'maq pa'aauo queca lapoxot aca no'ueenaxanaxaqui neeta'gue da piguim,

20só'maq inoxonouguio' na'le so Jesús, ca' ỹauategue ca qoyic. Ca' chaqaida 'neeto' na'le so Jesús, ca' ỹovira'a quiyim qaisoota qaretaxaỹaxanqajnec quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a, 'nejem da no'ueenataxac na'le so Melquisedec.

Hebreos 7

So Jesús netaxaỹaxanqajnec quiyim qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a, 'nejem na'le so Melquisedec

1So Melquisedec nasho' na'le quiyi Salem chaqai letaxaỹaxanqajnec na qomyipi quena' qaretaxaỹa'pegue' ñi qota'a ñí'maq ỹapacauec. Co'na' so Abraham rapil queso lauataq só'maq huaugui na' ỹalauat so nashillipi, ca' so Melquisedec ỹanaxachi'chiguit so Abraham, ca' ỹaanem da nqouagaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca' so Abraham ỹaanem 'óna queca diez louootaxanaxat ỹachigoxotaugui so lauataq. Ca' dajo neenaxat Melquisedec, dajo 'auaxaic 'naac “nashi naloochiguiñi da no'ueenataxac”; chaqai, ma' so'maxare nasho' na'le quiyi Salem, ca' dajo Salem 'naac “neuagaxa”, ca' dajo neenaxat qai'neeta 'naac “nashi queda neuagaxa”.

3Ca so'maxare re'oq quiyim qaica ca leta'a, chaqai aca late'e, chaqai quecá'maq 'auaxaic leta'allipi. Chaqai se qaỹa'xat quiyim ne'qaañi, chaqai quiyim ileu. Ca chaqaida dá'maq 'neeta so'maxare, ca 'nejem da no'ueenataxac so llaalec ñi qota'a. Ca so'maxare se neme netaxaỹaxanqajnec quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

4Ca' nagui 'ajñii da lecaico' na'le so Melquisedec, ma' só'maq 'auaxaic qareta'a Abraham ỹaanem yi 'óna quecaua diez louootaxanqate' queso nashillipi queso lauataq.

5Qam quenaua laqataxaco so Moisés ilarelec na netaxaỹaxanqajanqaipi llaalqaipi so Leví quiyim naqata'a añi 'óna queca diez quena lalamaxaret na qomyipi, 'eno'm chi lqaỹarinquipi chaqai llaalqaipi so Abraham qai'neeta.

6Qam so Melquisedec, 'eno'm sqa chigoxougui so Leví ni'ic, qam no'lau'a añi 'óna quecá'maq diez lalamaxaret so Abraham só'maq icoñiguito' na'le so ỹachaxantac ñi qota'a. Ca' na'le, ca' so Melquisedec ỹaanem da nqouagaxa so Abraham.

7Ca' qaica quet cá'maq ỹoqolliguit dajo quiyim cá'maq ỹaan ca qouagaxa paguec lecaic quecá'maq nqouaguegue.

8Nagui quenauá'maq qomi' quená'maq naqata'a añi 'óna queca diez quena lalamaxaret na qomyipi, na'maxare chaqai qomyipi tai'a quiyim ileu. Qam quedá'maq 'neeta so Melquisedec, naua naneresañi na'qaatqa ỹa'xate' so'maxare quiyim 'ec ñaqaiso nca'leetauec.

9Chaqai nagui ishit qohinac quiyim so Leví, chaqai ná'ogue ná'maq netaxaỹaxanqajanqaipi llaalqaipi so'maxare, quená'maq nagui 'ue aca no'lau'a quena qomyipi, ishiueteno' na'le aso no'lau'a so Melquisedec, na' qaishiueten queso Abraham.

10'Nesa ma' llic quiyim na'maxare 'ec nachaatetauo qai'neeta queso Abraham, ma' hueetagui na loshicmaxa na llaalqaipi so'maxare na' saqa' ne'qaañi, na' qaỹanaqta'guit queso Melquisedec.

11Na llaalqaipi so Israel na' icoñiguit so naqataxaquipi, qam chicqotougui nqohin so netaxaỹaxanqajanqaipi llaalqaipi so Leví, só'maq qai'neeta llaalqaipi so Aarón. Ca vichiguiño' quiyim najo netaxaỹaxanqajanqaipi quetqai ishito' quiyim nalogoñi 'maxaraic nqai'en da no'ueenataxac ná'maq queeta'pegue' na naqataxaquipi, ca se qaipacaque quet ca liỹa netaxaỹaxanqajnec sqai 'nejem da no'ueenataxac so Aarón, ta'ta'a quiyim 'nejem da no'ueenataxac so Melquisedec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ma' quiyim qaỹadalaxat ca netaxaỹaxanqajnec, ca' qai'neeta ỹouen quiyim qaỹadalaxat na naqataxaquipi.

13Ca' so qara'gaxala' só'maq ỹiquesapega naua naneresañi na'qaatqa na' 'naac dajo, so'maxare chicqaugui so liỹa ni'ic llaalqaipi so Israel, qam queso'maxare qaica quet ca chicqaugui quiyim netaxaỹaxanqajnec.

14Ma' ỹaatqajam qaỹa'deenta quiyim so qara'gaxala' chigoxougui so Judá ni'ic, qam so Moisés qaica ca 'naac na'le quesojo ni'ic na' ỹa'xat da 'neeta na netaxaỹaxanqajanqaipi.

15Ca' quedajo, ca' paguec ỹaatqajam ỹaatqata quiyim só'maq dalaxaic netaxaỹaxanqajnec re'oq, 'nejem da no'ueenataxac so Melquisedec.

16Qam se ỹovira'a quiyim netaxaỹaxanqajnec chicqochigui ca naqataxac quiyim ỹa'xat negue' ca ni'ic chicqaugui ma'le, ta'ta'a ca lquesaxanaxa ca chaalataxac qaica ishit ỹomat.

17Ma' dajo dá'maq 'naac na'le ñi qota'a queso'maxare: Se neme quiyim qami' netaxaỹaxanqajnec, ‘nejem ma'le da no'ueenataxac so Melquisedec.

18Ca só'maq 'auaxaic nelaataxanaxac qanosogoñi, ma' qaica quet cá'maq lquesaxanaxa chaqai qaica quet cá'maq 'negue.

19Ma' so naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés qaica quet cá'maq ỹa'maxajñi. Qam nimiiñiguit nqohin da qanaquitaxac, ca' paguec loyac, ca chaqaida chicqochigui quiyim seshitaq ñqo'naxau'a ñi qota'a.

20Ca' ñi qota'a na' ỹo'uet dajo, ca nallitalta' quiyim ipacqajanchigui da la'qaatec.

21Na liỹa netaxaỹaxanqajanqaipi qaica ca qai'taxajñi quiyim qaipacqajanchigui ca na'qaatec. Qam quedá'maq dajo, ca 'uo' na'le so na'qaatec quiyim ỹaatqajam qai'taxajñi quiyim qaipacqajanchigui. Ma' quiyaua naneresañi na'qaatqa qohinaco' na'le: Ñi qara'gaxala' nanecalta' quiyim i'taxajñi da la'qaatec, ca' sqaica ma' ỹadalaxat quet co'na' 'naac:

“Se neme quiyim qami' netaxaỹaxanqajnec, ‘nejem ma'le da no'ueenataxac so Melquisedec.”

22Vichiguiño' so Jesús chaqaiso só'maq i'taxajñi dá'maq 'maqataxac paguec loyac queso 'auaxaic.

23Só'maq liỹa netaxaỹaxanqajanqaipi ỹoviretalco' quiyim 'xoic, ma' ileueta'oguit, ca' se ishit quiyim queeta.

24Qam ma' so Jesús tot ileu, ca' se ishit quiyim 'ue quet ca liỹa taalec quet yi lo'ueenatec quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Vichiguiño' ishit quiyim qaica lqodoc nqai'en da lca'laxa ná'maq ỹachigoxochichigui so'maxare quiyim nqo'neu'a ñi qota'a, ma' so'maxare tot ileu, ca rashiilaxanlec quiñi qota'a na'maxare.

26Ca' vichiguiño' chaqaiso so Jesús só'maq 'oonoqui' qaretaxaỹaxanqajnec souenqataque quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a. Ma' so'maxare co'teeta, qaica ca se no'uen chaqai ca lasauaxaset, qaỹoỹootec quena sauaqhuaiquipi, chaqai qaỹavicshiguim paguec lishicshi'ma nqohin quena piguim.

27Mesqai 'nejem ná'maq liỹa lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi, ma' na'maxare ỹouen quiyim ỹalauat na iseripi, ca ỹaantapego naua'que naua na'xata' quiyim ỹavigaxat ana lachitaxanataxanqate, qaiyi qaỹapalaxate' naua chi lasauaxasete', ime, ca lot qalam na lasauaxaset na qomyipi. Qam so Jesús imaauec 'oonoqui' ỹaano so lachitaxanataxanaxat na' ỹaano dá'maq chi nachaalataxac.

28Da naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés ishit ỹanashiguim ca qom saqa' nalogoñi co'it. Qam dá'maq ỹaanec la'qaatec na'le ñi qota'a, na' ime'uegue so naqataxaquipi, ca ỹanashiguim quiyim nashi quena netaxaỹaxanqajanqaipi so llaalec só'maq qaica ca lasauaxaset.

Hebreos 8

So Jesús chaqaiso só'maq qoshiilgoto qomi' nagui queda dalaxaic 'maqataxac

1Ca dá'maq paguec ỹapacauec nqaishinaq quedá'maq sa'xatqatac, chaqaida dá'maq 'neeta da no'ueenataxac só'maq 'oonoqui' qaretaxaỹaxanqajnec. Nagui so'maxare nqa'xantañi queda loic yi nqa'xanqa' ñi qota'a queda piguim.

2Ca' chaqaiso só'maq qaretaxaỹaxanqajnec quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a quecá'maq ỹaatqajam lauo' ñi qota'a queda piguim, cá'maq 'imec chi lo'ueenatec ñi qara'gaxala', mese lo'ueenatec ca chaqai qom.

3Ná'ogue ná'maq lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi qoỹana'ñi yi loma', ma' qaỹouen quiyim ỹaantapego ana nachitaxanataxanqate chaqai ana qoỹaano quiyim qaỹavigaxat. Vichiguiño' so Jesucristo qai'neeta ỹouen quiyim 'ue aca ỹaano lachitaxanataxanqate.

4Quetqai so'maxare ñaqai hueetalec na 'laua, ca qaica ma' ishit quet quiyim netaxaỹaxanqajnec, ma' ñaqa 'ue ná'maq netaxaỹaxanqajanqaipi quiyim ỹaantapego ana nachitaxanataxanqate relaataxanlec so naqataxaquipi chicqo'ot so Moisés.

5Qam dajo lo'ueenataxanaxac na netaxaỹaxanqajanqaipi chi ladenqataxanaxac chaqai 'ec la'al cá'maq hueeta'gue da piguim. Sa'deenqata quiyim nadenqataxanaxac, ma' so Moisés co'na' sham ỹo'uet ca lauo' ñi qota'a, qam ñi'maxare 'naaco' na'le queso'maxare: "'Ajñite' ma'le, ca 'viichi' dá'ogue dá'maq no'ueenataxac. Denaxachichirigui cá'maq no'ueenataxac só'maq sachaxanem qami' na'le cada quemaralec ladocai leenaxat Sinaí."

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Qam paguec loyac da lo'ueenataxanaxac so 'oonoqui' qaretaxaỹaxanqajnec quiyim retaqalgoto qomi'. Ma' qaretaxaỹaxanqajnec quedá'maq paguec loyac 'maqataxac, chicqochiguilo nqohine' nauá'maq paguec loyaague' qaỹachaxanta'po' na'le.

7Ma' quetqai só'maq 'auaxaic 'maqataxac ỹa'maqachiguiñi quiyim ỹapalaxat na lasauaxaset na qomyipi, ca' se ipacaque quet quiyim qaỹadalaxat ca liỹa 'maqataxac.

8Qam ñi qota'a iuana quiyim se ỹa'maxañi da no'ueenataxac na qomyipi, ca' taachigui dá'maq ỹa'xato' co'na' 'ue da 'naac queso qomyipi quenaua naneresañi la'qaatqa: Ñi qara'gaxala' 'naaco' na'le: 'Uo' ma'le ca na'xa'a quiyim sadalaxat da ña'maqataxac quena na'ñi yi Israel chaqai quena na'ñi yi Judá.

9Qam totqai 'nejem so ña'maqataxac quesó'maq 'auaxaic leta'allipi na'maxare, quesó'maq na'xa'a na' secona da lqai'laxat quiyim ñaqata'a quiyi 'laua Egipto; ma' se ỹomachirigui so ña'maqataxac, vichiguiño' salat na'le so qomyipi, 'naac ñi qara'gaxala'.

10Cá'maq ña'maqataxac so'uet ma'le quena llaalqaipi so Israel ma' ime'ueque cauajo na'xata', 'neetasa' ma'le 'naac ñi qara'gaxala': Sellaagui ma'le yi la'deenataxanaxac na ỹaqataxaquipi, chaqai serelgoto ma'le añi le'taxanata. Ca ma'le, ca' ỹim qota'olec quena'maxare, chaqai na'maxare, ca ỹalamaxareteripi.

11Ma'le, ca' qaica quet cá'maq ỹapaxaguintac ca liỹa, se ỹapaxaguin ca nauegaxaua, chaqai ca lqaỹa, quiyim iuañiua', ỹim ra'gaxalarii. Ma' ná'ogue iuañiua' ma'le, ỹovira'a ná'maq qom qaica ca lemaqachic, chaqai ná'maq paguec qaimaqachin.

12Ca' sapalaxat ná'maq se no'uen ỹo'ueetetac na'maxare, chaqai tot so'leentapega ma'le na lasauaxaseteripi.

13Co'na' ỹa'xat ñi qota'a so dalaxaic 'maqataxac, ca ñi'maxare 'ec qo'oq nqai'en só'maq 'auaxaic; chaqai ná'maq mashic qo'oq chaqai mashic ite', ca na'maxare qaỹaloq imeuo.

Hebreos 9

So lauo' ñi qota'a quena 'laua chaqai cá'maq neeta'gue da piguim

1Ca só'maq 'auaxaic 'maqataxac 'vii naua no'ueenataxaco quena' qaimaqachin ñi qota'a, qam huaugui aca no'ueenaxanaxaqui neetalec na 'laua.

2Qam so no'ueenaxanaxaqui na' qaỹo'uet ỹaatqajam qaỹa'maxachichiguiñi, ca só'maq pa'aata'guit so 'auaxaic napoxonaxat, leenaxat noma' co'teeta. Ca' neeta'ñi aso ncoỹeraxanaxaqui chaqai so pan lomala' hueetalec na pan mashic qoỹaanot ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ca' queda lahi so liỹa napoxonaxat, ca' 'ue yi liỹa noma' leenaxat qaica ishit ỹovira'a.

4Hueetaugui aso ncopatoxonaxalate 'oro, aso'maxare ncopatoxolate na nichiinaxanaxat. Chaqai aso lahi' so naqataxaquipi, aso'maxare sá'ogue qaỹa'meenlec quena 'oro, so'maxare hueetañigui aso nehoma 'oro hueetagui so pan leenaxat nega'ỹo' ná'maq najo. Qai'neeta hueeta'anyi aso lashilete so Aarón só'maq liỹa no'ualauco' na'le, chaqai saua qari naneretalgoto saua na'qaatqa queso 'maqataxac.

5Ca' quena pa'aashiguim caso'maxare, ca' neesalec saua nadenqatqa qomi' reloqoso'ot ñi qota'a. Ca' naua laua' saua'maxare ipeguentalgoto só'maq hua'ñi quiyim qaỹapalaxat na nasauaxaset. Qam qomi' nagui se seshitaq quiyim ỹaatqajam sa'xataq dá'maq leloxoỹaxac da'maxare.

6Qohine'teco' na'le dajo na' qaỹa'maxajñi sojo 'imec, ca' na netaxaỹaxanqajanqaipi inoxontapougui naua'que naua na'xata' só'maq 'auaxaic noma' quiyim ỹo'uet da lo'ueenataxanaxac quiyim qaimaqachin ñi qota'a.

7Qam yí'maq liỹa pa'aauo noma' qaisoota so lashi na netaxaỹaxanqajanqaipi ishit inoxona'a, qam 'oonoqui' inoxono quiyi ñaaxa; chaqai quiyim inoxono, ca i'xatetauo na isecỹac leuoripi quiyim ỹaano, qaiyi qaỹapalaxat ná'maq chi lo'maxaseteripi chaqai ná'maq lo'maxaset na liỹa qomyipi.

8Ca quedajo, ca' so Espíritu Santo qara'deenaxanaxanegue quiyim só'maq 'auaxaic noma' ñaqai queeta quiyim qaro'ueenataxantapougui quiyim qaimaqachintac ñi qota'a. Ca' saqa' qaỹauachigui ca ñigo quiyí'maq liỹa noma' leenaxat qaica ishit ỹovira'a.

9Dá'ogue dajo 'ec ca chi naloqojnaxanaxaqui quenauá'maq na'xata' seuqatauguilo nagui. Ma' ná'maq nachitaxanataxanqate chaqai aná'maq liỹa qaỹavigaxat huaugui so'maxare quiyim qoỹaanot ñi qota'a, naua'maxare se ishite' quiyim nachinñi nqai'ne' da la'deenataxanaxac ná'maq queetalec dajo.

10Ma' da'maxare chaqaidaata dá'maq re'qoochigui nqui'ỹaxac, chaqai da 'taxac chaqai ná'maq ỹoreta'oguit quiỹoxoc, quená'maq chi no'ueenataxac na qaroshicmaxa. Ca' dajo ñaqa 'ue nqai 'negue, toco' ma' ñi qota'a ỹadalaxat da no'ueenataxac na'maxare.

11Qam nagui mashic novi' so Cristo, ca' chaqaisoota só'maq 'oonoqui' qaretaxaỹaxanqajnec quenauá'maq no'viiñi novite'. Qam acá'maq no'ueenaxanaxaqui ro'ueenataxantapougui so'maxare quiyim netaxaỹaxanqajnec, aca'maxare paguec loyac chaqai paguec 'maxarai, chaqai se no'ueenata quena qom, ma' sqai naalec na 'laua.

12Ca' so Cristo mashic inoxona'a yi noma' leenaxat qaica ishit ỹovira'a. Qam se ỹodoosauo caua leuo' ca quetaq llaalec chaqai ca huaqui llaalec, ta'ta'a quiyim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ỹaando sauá'maq chi leuo'. Ca' chaqaida 'neeto' quiyim imaauec 'oonoqui' inoxono, ca 'uo' na'le nqai'en da qarca'laxa sqaica lqodoc.

13Ma' nauá'maq leuo' na huaqui llaalec chaqai na quetaq llaalqaipi chaqai na lo ana huaqui llaale quena' qaỹavigaxat, ca qaỹochigoxolec ná'maq 'ec napio'o, na'maxare llic 'ue da lquesaxanaxa quiyim quiỹota chaqai quiyim co'taxateta ná'maq pa'aauec.

14Ca no'm chaqaida 'neeta dajo, ¡huose'quet sqai paguec lquesaxanqa' saua leuo' so Cristo! Ma' chicqochigui da lquesaxanaxa so Espíritu sqaica lqodoc quiyim so Cristo chi nañaanot ñi qota'a, 'nejem aca nachitaxanataxanqate quiyim ỹaatqajam co'teeta. Ca' saua leuo' co'taxate' yi qara'deenataxanaxac loma' quenauá'maq qarasauaxasete' rauecqataxansa'a da nelauaxa, qaiyi seshitaq so'ueenataxanqot ñi qota'olec se neme nca'leetauec.

15Ca' vichiguiño' so Jesucristo chaqaiso só'maq retaqalgoto qomi' nagui queda dalaxaic 'maqataxac. Ma' vichiguiño' 'uo' na'le da lelauaxa so Cristo, qaiyi qaỹapalaxate' saua nasauaxasete' hueesaugui só'maq 'auaxaic 'maqataxac, chaqai quiyim ná'maq mashic roỹaxana ñi qota'a ishit icoñiguit cá'maq lalamaxat qaica lqodoc ỹachaxantaco' na'le ñi'maxare.

16Ma' quiyim qaỹo'uet aca lere lomalate cá'maq nalamaxaret quiyim qoỹaan, qam ipaquetaque quiyim qaỹa'deenta ileu cá'maq ỹo'uet, qaiyi acá'maq lere ishit ipaquichigui nqohin cá'maq hueetalec.

17Ma' cajo 'maqataxac qaica quet cá'maq 'negue, no'm ñaq nca'leetauec cá'maq ỹo'uet, ta'ta'a quiyim mashic ileu.

18Ca vichiguiño' só'maq 'auaxaic 'maqataxac co'na' qaỹo'uet, qai'neeta ỹouen quiyim qaỹocoraqta'pe saua neuo'.

19So Moisés co'na' ime ỹa'xatem so qomyipi dá'ogue da laqataxaquipi ñi qota'a, ca icono' so qagreta laue toc chaqai aso lasote aso peue leenaxat hisopo. Ca illijñi quesaua leuo' na huaqui llaalec chaqai na quetaq llaalec ỹalequeta'guit na huaxaỹaq. Ime, ca' iñitaxajlec aso lere hueetalgoto saua laqataxaco ñi qota'a, chaqai sá'ogue so qomyipi.

20Co'na'le, ca 'naaco' queso qomyipi: “Nauajo neuo' chaqainaua nauá'maq i'taxachiñi da na'maqataxac ñi qota'a ramaxasoxonlec taỹauguilo nqai'ne' qamiri.”

21So Moisés qai'neeta iñitaxajlec queso leuoripi so no'ueenaxanaxaqui chaqai ná'maq qaro'ueenataxantapega hueetaugui so'maxare quena' qaỹo'uet da qouagaxainaxac.

22Ca' dajo llicyaxac na naqataxaquipi ỹa'xat quiyim sham ná'ogue ná'maq qaỹo'uet ỹouen quiyim qaỹahote'elo naua neuo' quiyim 'ue ca qaico'taxat. Chaqai qaica ca chi qaỹapalaxateta ca lasauaxaset quiyim se qaỹocoraqta'pe caua neuo'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Dá'maq nañaanaxac so Cristo ỹapalaxat na nasauaxaset

23Ca vichiguiño' 'ue da nouenaxanaxa queca qoỹaano quiyim qaiñitaxajlec, ca' qaiyi qaico'taxat na nouenqaipi, qam dajo ma' chi lqui'i cá'maq hueeta'gue da piguim. Qam na nouenqaipi hueeta'gue da piguim ỹouen cá'maq paguec loyac qoỹaano quiyim qaiñitaxajlec quena'maxare.

24Ma' so Cristo se inoxonougui aca no'ueenaxanaxaqui lo'ueenata ca chaqai qom, ma' so'maxare chi lqui'i acá'maq ỹaatqajam no'ueenaxanaxaqui. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam inoxonot na piguim, ca' nagui, ca inoxona'a ñi qota'a quiyim retaqalgoto qomi'.

25So la'gaxala' na letaxaỹaxanqajanqaipi na judioipi, so'maxare 'oonoqui' inoxona'a yi noma' qaica ishit ỹovira'a quiyi ñaaxa quiyim ỹaano qaiñitaxajlec nauá'maq se lalamaxarete' leuo'. Qam queso Cristo, ca' sqai piltalec quiyim nañaano.

26Ma' quetqai chaqaido' 'neeta dajo, ca 'xoic quet quiyim qaỹalauat chicqochi'ñi na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua. Qam nagui ma' mashic imiguilo nqohine' naua na'xata', ca re'oq so Cristo nachaxan 'oonoqui', ca' dá'ogue ỹomachigui. Ma' chi nañaanalta' so'maxare, qaiyi naqat ná'ogue na nasauaxaset.

27Ca' chaqai 'nejem quiyim ná'ogue na qom 'oonoqui' ileu, ime, ca nauaanaque ca na'xa'a quiyim qanimit ná'ogue najo,

28ca' chaqaida 'neeta nqai'en so Cristo quiyim 'oonoqui' nañaanalta', qaiyi naqat ná'ogue na nasauaxaset. Ime, ca' lotqai liỹa nachaxan, qam tot naqat na nasauaxaset, ta'ta'a quiyim nca'laxatec ná'maq nauaantaque so'maxare.

Hebreos 10

1Ma' da naqataxaquipi chicqo'ot na'le so Moisés 'ec chi la'al cá'maq chalego loyac naỹa'quena, ca' mesqai dá'maq ỹaatqajam no'ueenataxac. Ca' vichiguiño' na naqataxaquipi se ishit ỹa'maxajñi ca qom shim nqo'neu'a ñi qota'a, chicqochigui na qoỹaantapego nachitaxanataxanaxat naua'que ñaxari.

2Ma' quetqai ná'maq naqataxaquipi ishit nachinñi nqai'en ca qom, ca' na nachitaxanataxanqateripi tot qoyiquetalec qoỹaantapego. Ma' ná'maq 'ue na ỹaantapego, quiyima' qaico'taxat, ỹa'deenta quet quiyim tot qaica ca lasauaxaset.

3Qam dá'maq 'neeta najo nachitaxanataxanaxat chi ỹo'leenta'a nqai'en na lasauaxaseteripi quiyi ñaaxa,

4ma' naua leuo' na toorollipi chaqai na quetaq louaaripi ỹaatqajam se ishit naqat na nasauaxaseteripi.

5Ca' vichiguiño' so Cristo, co'na' ỹahotaque nacpegue' na 'laua, ca 'naaco' na'le quiñi qota'a: Sqai coñichiguit na nachitaxanataxanqateripi, chaqai na qoỹaantapego iseripi, ta'ta'a quiyim 'maxachiriñi na ỹoshicmaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Sqai 'maxariñi' na nachitaxanataxanaxat qaỹavigaxat quena iseripi, chaqai ana qoỹaantapego quiyim qanaqat na nasauaxaset.

7Ca na'le, ca shinac: “Nagui ñanac, sahotaque so'uet cá'maq vi'saque, qami' qota'olec, ma' chaqaida dá'maq ra'qaachiqui' naneretañi caỹim.”

8'Auaxaic 'naac so Cristo quiyim ñi qota'a se ỹa'maxaren chaqai se ỹacoñiguit na nachitaxanataxanqateripi chaqai na qoỹaantapego iseripi chaqai na qoỹaano qaỹavigaxat quiyim naqat na nasauaxaset, 'eno'm chaqaina ná'maq relaataxanlec na naqataxaquipi quiyim qaỹo'uet.

9Ca' na' ime, ca 'naac: “Nagui, ca' ñanac, ca qaiyi so'uet cá'maq vi'saque, qami' qota'olec.” Qam da leloxoỹaxac dajo 'neetasa': Quiyim qanaqat na nachitaxanataxanqateripi qaỹavigaxatetac, ca' ñigui nqohin dajo dalaxaic nachitaxanataxanaxat.

10Ca' ñi qota'a qarco'taxat, ma' so Jesucristo ỹo'ueeto' na'le dá'maq ỹahotaque ñi qota'a co'na' ỹaanec so loshicmaxa quiyim qaỹalauat, ca' imaauec nqai'en dá'maq qaỹahotaque.

11Ca' ná'ogue na letaxaỹaxanqajnec na judioipi quena' retaxaỹa'pegue' ñi qota'a, na'maxare queetalec da lo'ueenataxanaxac quenaua'que naua na'xata' chaqai queetalec quiyim piltalec ỹaantapego ana nachitaxanataxanqate, 'eno'm najo nachitaxanataxanqateripi se ishit naqat na nasauaxaseteripi.

12Qam so Jesucristo na' nañaanalta' sauaxat na nasauaxaseteripi, ca tot liỹa nañan. Ime, ca' nqa'xanñi queda loic ñi qota'a.

13Ca' quiyi hua'ñi, ca nauaanta'a ca na'xa'a quiyim qaillo'oto naua lapiaate' na npa'guenaxauaripi.

14Ma' so Jesucristo ỹachigoxochichigui aso 'oono'lli' lachitaxanataxanqate, ca chaqa'ma' sqaica lqodoc quiyim nachinchiguiñi da no'ueenataxac ná'maq mashic co'taxat.

15Chaqai chaqaiso so Espíritu Santo qai'neeta i'taxajñi coqomi' dajo, ma' dá'maq 'avichiguiñi la'qaatec 'neetasa':

16Ñi qara'gaxala' 'naac: Ca ña'maqataxac shi'ntegueyi ma'le quecauajo na'xata': Sellaaguilo añi le'taxanata naua ỹaqataxaco, chaqai shichiñi quiyi la'deenataxanaxac loma'.

17Chaqai ime, ca lotqai 'naac: Tot so'leentapega na lasauaxaseteripi chaqai ná'maq se no'uen ỹo'ueetetac.

18Ca' chaqaida 'neeta quena' qaỹapalaxat na nasauaxaset, ca tot qaỹouen ca liỹa nachitaxanataxanaxat quiyim qaỹapalaxat na nasauaxaset.

Ñoquiigaxau'a quet ñi qota'a

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Ca' vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', nagui, ca paguec qaica ca huapiguilo naua qovilli' quiyim senoxonaxau'a yi noma' qaica ishit ỹovira'a, chicqochigui nqohin na' qaỹocorerec saua leuo' so Jesucristo.

20Qolqatalec da dalaxaic qanayicyaxac, da ñicyaxac chicqaugui da nca'laxa, dá'maq ỹauategue so'maxare, ca'lauec nqai'en queso napoxonaxat na' ỹaanec dá'maq chi nachaalataxac.

21Ca' chaqaiso so Jesús só'maq chalego lecaic qaretaxaỹaxanqajnec reloqota'a ca la'a' ñi qota'olec.

22Ca' vichiguiño' ñoquiigaxau'a quet ñi qota'a, qam ỹaatqajam selloqochigui ca qaneneequesenaxac añi qare'taxanata chaqai ỹaatqajam 'chichiguiñi nqaishinaq ca qarpi'ỹaxac. Ma' ñi'maxare nachinñi nqai'en añi qare'taxanata, qaiyi totqai 'ec ñaqa 'ue ca qarasauaxaset, chaqai mashic nquiỹogoñi na qaroshicmaxa quená'maq no'uen huaxaỹaq.

23Ca' ña'ñaxatqa'tegue da qanaquitaxac quedá'maq seuaqlec, sqai saxanaxañi, ma' ñi qota'a ipacqajanchigui dá'maq ỹachaxantac ma'le coqomi'.

24Ca' sedaanqaque ca la'maqa' quiyim ñotauanqata'ta', qaiyi ñi'xoresenaqta' chaqai so'ueetaq cá'maq ỹa'maqachiguiñi.

25Sqai qolaxa'uegue dá'maq lanatec ná'maq se ỹalecapogo quenaua qalapoxoco. Ta'ta'a quiyim ña'ñaxatqata'ta' paguec nagui, ma' mashic sa'deenaq cajo na'xa'a loviraxaqui so qara'gaxala' tot qoỹoxoguit.

26Ma' no'm chaqai shinaxague qolqatalec dá'maq qarasauaxaset, quiyim ma' ime sa'deenaq dá'maq lliqueta, ca tot ishit quet quiyim 'ue quet ca qoỹaano quiyim qaỹapalaxat ca nasauaxaset.

27Chaqaidaata quiyim chalego lecaic da qana'xalenataxac ma' qaimit ná'ogue najo, chaqai ca chalego lauaq norec cá'maq ỹavigaxat, quiguiñi nqai'en ma'le ná'maq npa'guenaxauaripi ñi qota'a.

28Co'quena' 'ue ca se na'xaỹaxana na naqataxac chicqo'ot so Moisés, chaqai no'm 'vii caua dos loqo'm tres quiyim natene'ejta' ca la'qaategue' quiyim ỹa'xate' ca'maxare, ca' ca'maxare se qai'xoren quiyim qaỹalauat.

29Ca ¡huose'quet sqai hueetapigui qavillii quiyim paguec lecaic ca nouaxanaxaset cá'maq 'eco' co'ueetapigui so llaalec ñi qota'a, chaqai liỹoqa'piguita saua leuo', chaqai quiyim ishiuentac so ne'Espíritu ñi qota'a ñí'maq re'xorenataxantac! Sauajo neuo' chaqaisaua sauá'maq i'taxachiriñi da 'maqataxac, chaqai chicqochiguilo quiyim co'teete' nqohine' saua'maxare.

30Sa'deenaq quiyim ñi qara'gaxala' 'naac: “Chaqaỹim ná'maq so'uet ca nouaxanaxaset ca qom, chaqai chaqaỹim ná'maq seshiuetenaxan.” Chaqai

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qai'neeta 'naac: “Najo ra'gaxalarii ỹo'uet ma'le na nouaxanaxaset na lalamqateripi.”

31¡Chalego lichic quiyim seuqo'oto naua lqai'laqate' ñi qota'a ñí'maq chaqai 'neetari' nca'leetauec quiyim 'ue ca naqajñi!

32Qam o'lliinchiỹau'galo qamiri saua 'auaxaqa ñaxari na' ñaqai chita'gue qaicoỹarelgoto qamiri, na' ỹaatqajam 'ue da la'ñaxac qavillii quiyim na'ñaxachiiguit da re'xoriguii quedá'maq chalego lecaic ne'guenaxaguii.

33Ma' 'ue caqamiri na qaishiuentac, chaqai qaiuanchigui qaỹoqocatac, chaqai na liỹa nouanau'a da re'xoriguii quená'maq qohinta'gue dajo.

34Chaqai qamiri 'ue da re'xorenataxanaxahi quená'maq qaicoñiretari', chaqai vire'ta quiyim 'ue da netoonaxaguii quiyim na'ñaxachiiguit quiyim qarouootaxanegue ca roviñiguii, ma' qamiri 'yiiñita quiyim 'ue ca hueeta'gue da piguim roviñiguii paguec loyac chaqai sqaica lqodoc.

35Ca' vichiguiño' qaica ca ro'chiitaque, ma' chalego lecaic ma'le ca nishiuetenaxaguii.

36Qamiri viñitac quiyim 'ue ca la'ñaxac qavillii, qaiyi shichii 'viichii cá'maq ỹahotaque ñi qota'a, chaqai quiyim coñiguit cá'maq ỹachaxantac ñi'maxare.

37Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Sqaỹaloq novi' cá'maq naỹa'quena, ỹaatqajam sqaỹaloq, chaqai sqaica laỹaloxo.

38Qam cá'maq ỹim secoñi'chiguit quiyim chaqaica cá'maq 'maxaraic da no'ueenataxac, ca' da lpi'ỹaxac chicqochigui da lca'laxa. Qam no'm pilec, ca' se ishit quiyim ñitoonta'pegue ca'maxare.

39Qam qomi' sqai shinqata ná'maq pilec, ca' qaỹopoxoỹaxachigui. Ta'ta'a quiyim shinqata ná'maq 'ue da lpi'ỹaxac, qaiyi qaỹa'maxatetac da qanachaalataxac.

Hebreos 11

Da npi'ỹaxac

1Quiyim 'ue ca npi'ỹaxac, ca' chaqaida dá'maq ỹaatqajam 'chichiguiñi nqai'en quiyim seconaxaguit cá'maq ñauaanqataque, chaqai ỹaatqajam se'taxatqachiguiñi quiyim 'ue cá'maq se seuanaxa chaqaica cá'maq ỹaatqajam lliqueta.

2Só'maq 'auaxaic qareta'allipi nallaaqo' ỹaatqajam qaỹa'maxarenta quiñi qota'a, ma' 'uo' da lpi'ỹaxac.

3Chicqochigui da qarpi'ỹaxac quiyim qomi' sa'deenaq quiyim ñi qota'a lo'ueenatec ná'ogue na 'laua, ỹahota'ahi naua la'qaatqa. Vichiguiño' ná'maq seuanaxa 'ue nagui chicqochiquio' na'le cá'maq se re'xogui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ma' 'uo' da lpi'ỹaxac so Abel, ca' paguec loyac so lachitaxanataxanaxat caso lachitaxanataxanqate so Caín. Ca' ñi qota'a icoñiguit 'neeta'gue ca lo'yaxanec ca no'ueenataxac na' icoñiguit so lachitaxanataxanaxat. Ca 'eno'm tot qaica so Abel, qam da lpi'ỹaxac ñaqai queeta ra'qaataxantac.

5Ma' 'uo' da lpi'ỹaxac so Enoc, ca' qaỹaueguegue da piguim imaashiguim nqohin, se ileu. Ca' se qaỹanata, ma' qai'xat quiñi qota'a. Chaqai naua naneresañi na'qaatqa ỹa'xate' na' saqa' qaỹauec so Enoc shi'gue qaỹa'maxarenta quiñi qota'a.

6Qam qaica quet cá'maq qaỹa'maxarenta quiñi qota'a no'm qaica ca lpi'ỹaxac. Ma' quiyim qanqo'neu'a ñi'maxare, ca' ca qom huelec quiyim 'ue ñi qota'a chaqai quiyim ñi'maxare ishiueten cá'maq nimitaque ñi'maxare.

7Ma' 'uo' da lpi'ỹaxac so Noé, ca co'na' qaỹaqata quiñi qota'a so'maxare quiyim 'ue ma'le ca naatalec saqa' re'oq. Qam so'maxare ỹaatqajam huejlec, ca' ỹo'uet aso lahi' huaxaỹaqse, qaiyi nca'leuec so llaalqaipi. Ca ma' 'ue da lpi'ỹaxac so'maxare, ca re'oq nqai'en quiyim 'ue ca nouaxanaxaset ná'maq qaica ca lpi'ỹaxac hueetalec ana 'laua, chaqai ỹovireta'a quiyim ỹaatqajam qaỹa'maxarenta. Ma' ñi qota'a ỹaatqajam ỹa'maxarenta cá'maq 'ue ca lpi'ỹaxac.

8Ma' 'uo' da lpi'ỹaxac so Abraham, ca na'xaỹaxanto' na' qaroỹaxana quiñi qota'a, ca' eec quepegue' cá'maq shim qoỹaanem quiyim lalamaxaret quiñi qota'a. Ca'e yí'maq neetalec 'laua, qam se ỹa'den cá'maq taỹa'gue.

9Ca ma' 'uo' da lpi'ỹaxac so Abraham, ca' ỹovira'a neetalec só'maq 'laua qaỹachaxantapega quiñi qota'a, qam 'ec se lalamaxaret nqai'en ca 'laua neetalec. Ma' so'maxare neetaugui so na'daañi 'imcoqui'. Chaqai chaqaida 'neeto'o' na'le so Isaac chaqai so Jacob, ma' saua'maxare qai'neete' iconchiguit só'maq qaỹachaxantac.

10Ma' so Abraham nauaantaque ca na'a' qaica ishit ỹopoxoỹaxachigui, chaqai chaqaiñi ñí'maq qota'a ñí'maq no'viishiguim da no'ueenataxac, chaqai chaqaiñi ñí'maq no'xonshiguim.

11Chaqai aso Sara qai'neeta chicqochigui da lpi'ỹaxac, 'eno'm qo'xoỹom. Qam qaỹa'ue da lquesaxanaxa, qaiyi 'ue ca llaalec. Ca 'uo' na'le ca llaalec, ma' huelco' na'le ñi qota'a quiyim ipacqajanchigui cá'maq ỹachaxantac.

12Ca so Abraham, 'eno'm mashic ipalata'a ca lqodoc aca lqauaxaqui, qam ỹovirau'a quiyim 'xoic so llaalqaipi, 'nejem ana huaqajñi neeto'ot na piguim, chaqai 'nejem na lo'uaxanaxa hueeto'oto naua lahil aso huaaxai, se qaishit qanaloqochin.

13Sá'ogue so qomyipi nelliviñi, qam se icoñiguit ca qaỹachaxantapeguem quiñi qota'a. Qam 'ue da lpi'ỹaxac so qomyipi, ca iuana, qam qoỹoqo'ta, chaqai ma' mashic huelec, ca' chalego loyac nqai'en na' ỹa'ajantac. Ca chaqaida 'neeto' na'le so qomyipi co'quena' ỹa'xatetac quiyim se lalamaxaret la'a' najo 'laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ma' ná'maq 'neeta'gue dajo da la'qaatec, ca 'ec ichoxochichigui quiyim ñaq imitetaque ca lalamaxaret la'a'.

15Ma' quetqai ñaq ỹa'deensapega cá'maq 'laua chicqora'ñi, ca ishit quet pilda'a.

16Qam so'maxare ñaq ipaquetaque cá'maq ỹaatqajam lo'yaxanec lalamaxaret 'laua, cá'maq na'a' hueeta'gue da piguim. Vichiguiño' ñi qota'a se nayiloxonlec quiyim qaỹamata'gue qota'olec quesaua'maxare, ma' ñi'maxare shi'gue ỹaqatqajantari' ca na'a' lodegaxat ỹauaaque la'a' so'maxare.

17Qai'neeta so Abraham 'uo' da lpi'ỹaxac co'na' qai'guen quiñi qota'a, ca' ỹauec so Isaac quiyim ỹalauat chaqai ỹavigaxat, ca' ỹaanot ñi qota'a. Ỹaatqajam qaica ca huapigui lauel, ta'ta'a quiyim ỹaano so 'oonoqui' llaalec, 'eno'm chaqaiso só'maq ỹachaxantaco' na'le ñi qota'a, co'na' 'naac:

18“Chicqochigui ma'le ñi Isaac quiyim qami' 'xoic ca qachaalaxai'pi.”

19Ma' so Abraham ỹaatqajam ỹa'deenta quiyim ñi qota'a 'ue da lquesaxanaxa quiyim liỹa nca'laxatec na leuaxaiquipi. Ca dá'maq leloxoỹaxaco' na'le dajo, 'ec quiyim so Abraham liỹa icoñiguit so llaalec chicqochiguingui yi leuaxaiquipi.

20Ca' so Isaac qai'neeta 'uo' da lpi'ỹaxac, ca so'maxare ỹaanema da no'uen llicyaxague' saua llaalqa Jacob chaqai so Esaú.

21So Jacob qai'neeta ma' 'uo' da lpi'ỹaxac, ca co'na' mashic ileuetac, ca' ỹaanema da no'uen llicyaxague' saua laua', llaalqa so José. Ca ỹashiltalec na'le aso lashilete, ca' imaqachintac ñi qota'a.

22So José qai'neeta, ma' 'uo' da lpi'ỹaxac, ca ra'qaataxanem so lqaỹaripi liỹa llaalqaipi so Israel quiyim inoxonec ca'e ma'le yi 'laua Egipto, chaqai no'ueenaqtañi da la'qaatec quecá'maq qohinta'que ma'le caua lpi'naqa.

23Qai'neeta queda lpi'ỹaxague' saua leta'al so Moisés co'na' ne'qaañi, ca qoỹoxojño' na'le quecaua tres shiriguiri; ma' iuanta quiyim ỹaatqajam lo'yaxanec so noctoqui', ca se no'chita da la'qaatec so nashi quiyim qaỹalauat na ñaaqaipioqui'.

24Chaqai so Moisés ma' 'uo' da lpi'ỹaxac, ca co'na' mashic ỹi, ca se ỹa'maxaren quiyim qohinac llaalec aso llaale so nashi quiyi Egipto.

25Ta'ta'a quiyim ipaquetaque quiyim le'xoyaxaua queeta'ñi' nqohin so lalamaxareteripi ñi qota'a, sqai cocho'qui' quet ipita'a da lamaanaxanqachic quena se no'uen nasauaxaset.

26Chaqai 'ec paguec lesallaxa nqai'en quiyim 'ue da le'xoric se qaỹa'maxata'gue soualec so Cristo, sqai quiyim hueeto'ot yá'ogue yi lesallaxa yi Egipto, ma' ra'iitagui da lishiuetenaxanaxac ma'le ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

27Ma' 'uo' da lpi'ỹaxac so Moisés, ca' ca'e yi 'laua Egipto, se no'cha'a da lonogoxonaxac so nashi. Ỹaatqajam queetalec dá'maq chi no'ueenataxac, 'ec ra'iito'ot ñi qota'a ñí'maq sqaica iuana.

28Ma' so Moisés qai'neeta 'uo' da lpi'ỹaxac, ca' relaataxanlec so nqui'ỹaxac chicqochigui quiyim qanaqatec so Israel llaalqaipi quiyi Egipto. Chaqai relaataxanlec quiyim qaỹa'meene' naua lasomi' quesaua qagreta leuo', qaiyi só'maq qota'a lelaatec nalauataxanqajnec sqaica ca ỹovira'a quená'maq ỹi llaalec so Israel laseripi.

29Chaqai queda lpi'ỹaxac so llaalqaipi so Israel, ca' ishit pacta aso huaaxai, leenaxat Huaaxai Toc, 'ec nqai'en ca rashivijlec 'laua. Chaqai co'na' so Egipto laseripi sham pacta qai'neeta, ca' sá'ogue homac.

30Qai'neeta queda npi'ỹaxac, ca 'guiño' na'le so lapooque' yi na'a' Jericó, co'na' ime' saua siete na'xata' quiyim so Israel llaalqaipi ỹaqaletentac yi'maxare.

31Qai'neeta 'uo' da lpi'ỹaxac aso Rahab só'maq nanatqa lo'o', ca' se ileu, sqai queeta'ñi' só'maq se na'xaỹaxan. Ma' aso'maxare ỹaatqajam quelolalo' na'le saua la'ajnaxanqajanqa so llaalqaipi so Israel.

32Ca ¿negue' quet cá'maq liỹa sa'xat? Ma' mashic qaica ca idaaqa' quiyim sa'xat so Gedeón, so Barac, so Sansón, so Jefté, so David, so Samuel, chaqai queso letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a.

33Sá'ogue so'maxare chicqochigui da lpi'ỹaxac quiyim 'ue na loxonec naqajñi 'lauaripi, chaqai 'maxaraic da lo'ueenataxanaxac quiyim nashi, chaqai icoñiguit da ỹachaxantac lotaanaxanaxac ñi qota'a, ỹapogui na lap na sauaxaic leta'allipi,

34chaqai ỹo'mat na chalego lecaic norec, chaqai nañit quiyim qaỹalauat qaỹahote'e lecat. Chaqai na qaica ca lquesaxanaxa ỹovira'a quiyim quesaxanaxaiquipi, chaqai ỹovira'a quiyim 'ñaaxaiquipi queda nalauataxac, chaqai loxonec na npa'guenaxauaripi.

35'Uo' ana 'aalo liỹa icoñiguit na lasauaxanec liỹa nca'leuec. Chaqai 'uo' na ileu queda ne'guenaxac, qam se ỹa'maxaren quiyim qaỹosouec, ma' ỹahotaque quiyim liỹa qanca'laxatec quecá'maq paguec loyac nca'laxa.

36Chaqai na liỹa ỹovirau'a da ne'naxac, chaqai da nouaxanaxac, chaqai vire'ta qaỹahote'e na lequet quena ncoñiitaxanaxaqui.

37'Uo' na qaỹalauat qaỹodoota'a na qa', chaqai qaiconaqta'gue na lavinñi, qaillilec da ne'guenaxac, qaỹalauat qaỹahote'e lecat, chaqai taaguilo nodaatec ỹansañi naua loho chicqaugui na qagreta chaqai na quetaq loshicmaxa, ỹaatqajam 'ue da le'xoric, chaqai da ne'guenaxac, chaqai se qaỹa'maxata'gue.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

38Ca' sojo qomyipi sqa taiguit quiyim lauora na qomyipi hualoxonyipi hueetalec ana 'laua, ca saua'maxare chaqai queetalec na 'laua qaica qom, chaqai ana quemaralec ladocai, chaqai na lauac na 'laua, chaqai ana temaipi.

39Sá'ogue so qomyipi ỹaatqajam qaỹa'maxarenta quiñi qota'a, ma' 'ue da lpi'ỹaxac, qam se icoñiguit cá'maq ỹachaxantac ñi qota'a,

40ma' ñi'maxare 'uo' cá'maq paguec loyac ỹa'maxatetañi. Ỹa'deentapegalo qomi', qaiyi 'maxaraic nqohin da nachaalataxac so qomyipi, qam quiyim na'deita'gueta qomi'.

Hebreos 12

Ỹaatqajam ya'ỹoqotagui so Jesús

1Ca' vichiguiño' qomi', ma' mashic 'xoic na qom seuqatañigui re'qoota da lpi'ỹaxac, ca 'maxaraic quiyim saxanaxañi ná'ogue ná'maq qara'paxat chaqai ná'maq nasauaxaset qara'peetapigui. Ca ñi'guenaxashiguim, qolaxalec da qanalliquinaxac quedá'maq seloxoiqa'gue.

2Ỹaatqajam ya'ỹoqotagui so Jesús só'maq chicqo'ot da qarpi'ỹaxac chaqai nachinñi nqai'en. So Jesús ỹaatqajam na'ñaxachiguit da qohine'tegue na' qaipateno, chaqai se na'xaỹaxana dá'maq 'neeta quiyim nayiloxo lahi' dá'maq 'nejem dajo nelauaxa. Ma' ỹa'deenta quiyim ma' ime'uegue da le'xoric, ca 'ue ca netoonaxac chaqai ỹa'maqachiguiñi. Chaqai nqa'xanñi queda loic quiyi nqa'xanqa' ñi qota'a.

3Ca vichiguiño' ñaqai cocho'qui' 'yiiñiỹapega dá'maq 'neeto' na'le so Jesús na' na'ñaxachiiguit da neualaxainataxac queso qomyipi hualoxonyipi, qaiyi queeta da na'ñaaqataxaguii, se rolavitegueñi.

4Ma' caqamiri saqa'leca ca ỹovirau'a quiyim qaỹalauat quiyim reloquita'pegue' na nasauaxaset.

5¿Qamiri peeta'a mashic couahi'e da laqataxac ñi qota'a, 'nejem ca qom quiyim qatetapegalo caua lalamaxarete' llaalqa? Naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': Qami' ỹaalcolec, 'neeto' lotqai liỹoqoira'piguit da lapaxaguinataxanaxac ñi qara'gaxala' quiyim 'ec nelaxa qami', chaqai se nayiloxoñi' quiyim qaỹoviraqta'a qami'.

6Ma' ñi qara'gaxala' ỹaatqajam ỹapaxaguin cá'maq nqo'ta, chaqai ỹouaxan cá'maq mashic icoñiguit quiyim llaalec.

7Ca' qamiri na'ñaxachiiguit ca nouaxanaxaguii, ma' ñi qota'a 'neeta'guelo quiyim qamiri lalamaxarete' llaalqa. ¿Peeta'a 'uo' ca ñaalec quiyim se qaỹapaxaguin queca leta'a?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Qam ñi qota'a no'm se ỹapaxaguine' qamiri quedá'maq 'neeta'gue ná'ogue na llaalqaipi, ca' sqai qamiri lalamaxarete' llaalqa, ta'ta'a quiyim chaqai qamiri peua'.

9Chaqai qai'neeta na' ñaqai qomi' ñaaqaipioqui', ca' na qareta'allipi quena 'laua ña'xaỹaxanqa'talo quena' qarapaxaguin. Ca' ¿chi'negue queta' sqai paguec ña'xaỹaxanaxa ñi qota'a se re'xogui, qaiyi 'ue ca qarca'laxa?

10Saua 'auaxaqa re'qoochiguilo qareta'al cocho'qui' ỹapaxaguinque qomi' dá'maq ipeetera'a 'maxaraic 'ueenataxac. Qam ñi qota'a ỹapaxaguinque qomi' dá'maq ỹaatqajam qara'maxa, ma' ỹahotaque co'teete' qomi', shinqatam ñi'maxare co'teeta.

11Llic ma' qaica quet ca nouaxanaxanaxat qarqo'ta quiyim qaỹouaxane' qomi'. Ta'ta'a quiyim seuetaq quena' ñaqai chita'gue. Qam quena' ncopa, ca' re'oq dá'maq 'neeta da napaxaguinataxac ca qom quiyim ỹaatqajam na'xaỹaxanta. Ca da nachaalataxac ỹaatqajam co'teeta chaqai 'ue da la'maxa.

Da lichic queca qom no'm liỹoqa'piguit da la'qaatec ñi qota'a

12Vichiguiño' qamiri na'ñaxate' nqai'ñii naua rqai'laqachiri mashic nco'terec chaqai naua re'cootallii mashic tot ra'ñiiguelo,

13chaqai daañiỹaque so nayic ỹalamqata, qaiyi imeuec cá'maq nipia' se ra'ñiigue chaqai tot liỹa namaqatari'.

14Nquipichiỹa'pegue' daañiỹaque quiyim huaguii'chiguit ná'ogue na qomyipi, ỹaatqajam co'teeta nqai'ñii da nachaalataxaguii. Ma' no'm sqaica da lco'taxa da chaalataxac, ca' qaica ca iuana ñi qara'gaxala'.

15Richilliỹaño' quiyim 'neeto' 'ue ca se icoñiguit da lotaanaxanaxac ñi qota'a ỹachaxantac, qaiyi qaica ca 'nejem aca nanecse chim quiyim na'axat chaqai idoon nqai'en aca liỹa.

16Chaqai caqamiri qaica quet cá'maq nocachita'piguit aca se loua, chaqai se liỹoqa'piguit cá'maq chicqo'ot ñi qota'a. Ma' chaqaido' da 'ne'tegue na'le so Esaú: ñi'chiguito' nqai'en so 'oonoqui' na'ic co'na' imen dá'maq qaỹaqatqajantari' taalec queta'le so'maxare, ma' 'auaxaic ñaalec.

17Chaqai qamiri 'yiiñita dá'maq 'neeto' na'le dajo co'na' ime, ca co'na' ỹovita so na'xa'a co'na' so Esaú ỹahotaque icoñiguit só'maq no'uen ñicyaxac qoỹaanem queso leta'a, ca' se qaicoñiguit. Ca 'eno'm 'xoic noỹenaxac, qam tot ỹanata ca la'maqa' quiyim ỹadalaxat dá'maq shi'co' ỹo'uet.

18Sqai 'nejme' qamiri so llaalqaipi so Israel co'na' nqo'neu'a aso re'qoochigui qa' ladocai, ỹaviquetaugui queso norec lauaq, chaqai so napalaxa, chaqai so nonot lodegaxat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

19Chaqai sqai 'xaiỹa ca lelamaxa aso npe'te chaqai da lavillaxac ñi qota'a na' retaqatac quesaua'maxare. Ca só'maq 'qaataco' na'le, ca ne'xoresene'tot quiyim tot liỹa qaretaxaỹa.

20Dajo 'neeta ma' so'maxare se nalo'guit dá'maq naqataxac, ma' 'naaco': “Cá'maq co'ueu'a najo qa' ladocai, ca chaqa'ma' qaỹalauat, qaỹodoota'a na qa', loqo'm aca naqui; 'eno'm chi isecỹac, qam qaiyiita.”

21Ỹaatqajam chalego lichic só'maq qara'iita'a, vire'ta so Moisés 'naaco': “Ỹaatqajam yi'loxoltari' quena ỹoqolonaxa.”

22Qam qamiri mashic nqo'ñiu'a aso quemaralec ladocai leenaxat Sión, yí'maq na'a' lodegaxat ñi qota'a ñí'maq sqaica lqodoc nca'leetauec, yí'maq qohinac Jerusalén hueeta'gue da piguim, yí'maq hueete'e ná'maq ỹaatqajam 'xoic nelaatqaipi piguim laseripi,

23lapoota'ta' imaqachintac ñi qota'a, chaqai ná'maq lapoota'ta' llaalqaipi ñi qota'a ná'maq qoỹeretañi queda piguim. Ca mashic nqo'ñiu'a ñi qota'a ñí'maq imit ma'le ná'ogue, chaqai ná'maq lqui'illipi na qom huagaxaraic, ná'maq nachinñi nqohin quiñi qota'a.

24Ca mashic nqo'ñiu'a so Jesús ma' chaqaiso só'maq qaretaxaỹaxanqajnec quedá'maq dalaxaic 'maqataxac quiyim ña'maxataxa'e' ñi qota'a, chaqai quecá'maq hua'ñi ca qareletaxanalo saua leuo' so Jesús. Saua'maxare ỹaatqajam napacalgoto saua leuo' so Abel quiyim ra'qaataxanalo qomi'.

25Vichiguiño' ỹaatqajam richilliỹaño' 'neeto' lotqai 'ue ca se icoñiguit ñí'maq retaqatapegalo qomi'. Ma' sqaica ca qohit quesó'maq se na'xaỹaxano' na'le ñi qota'a na' qatetapega so qomyipi quenajo 'laua, ca ¿huose'queto' qohite' qomi' no'm se ña'xaỹaxanaxa ñí'maq qota'a neteltapegalo qomi' neeta'gue da piguim?

26Da lavillaxac ñi qota'a na'le ỹaatqajam i'loxol nqai'en na 'laua; qam nagui lotqai 'naac: “Lotqai liỹa i'loxol nqaishin, qam mesqainaata na 'laua, ma' qai'neeta na piguim.”

27Ca no'm 'naac “lot liỹa”, ca sa'deenaq quiyim ná'ogue ná'maq ishit i'loxol nqohin quená'maq lo'ueenatqaipi ñi qota'a qanaqat, ca no'ueenañi ná'maq sqaica ishit idaxan.

28Da lo'ueenataxanaxac ñi qota'a quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo, dá'maq ỹaanema qomi', chaqaida dá'maq se qaishit qaidaxan. Ca saanqatecshiguim da qana'aachic quedajo, chaqai semaqachinqatac ñi qota'a, ñañaanqa'tot, sa'deenqatapega cá'maq ỹa'maxarenta.

29Ma' ñi qota'olec 'neetari' ca norec ravicqataxan.

Hebreos 13

Dá'maq shinqata quet qaiyi qaỹa'maxarente' qomi' quiñi qota'a

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Quiñi 'óna sqai ỹaxanñi quiyim i'xoren ca liỹa 'neeta'gue ca ỹaatqajam lalamaxaret lqaỹa.

2'Neeto' lotqai 'ue ca coua'e quiyim quelolqachaqaic quecá'maq qaỹovira'a ca la'a', ma' chaqaida dá'maq chicqochigui nallaaqo' quiyim 'uo' quen na se ỹa'den quiyim ỹa'ue ca loma' la'qaañi nqai'en ca nelaatec piguim le'ec.

3Chaqai 'neeto' couahi'e na ncoñiitecseripi, 'ñiita'gue quiyim 'ec ncoñiitaxauahi. 'Yiiñitapega ná'maq se qaỹa'maxata'gue, ma' qamiri qai'neeta 'ue na roshicmaxahi ishit ỹovirau'a ca le'xoric.

4Chaqai quiyim ná'ogue se napacalec da leloxoỹaxac ca nouaỹaxac. Quiitalec quiyim 'maxachii'tegue dá'maq 'neeta ca nouaỹaxac. Ma' ñi qota'a ỹa'ue ma'le ca nouaxanaxaset na nedequenaxaiquipi chaqai ná'maq ỹadalaxat aca loua.

5Chaqai 'neeto' pacqajñiỹauec aca plata; ta'ta'a quiyim netooñita'gue cá'maq 'ue caqamiri. Ma' ñi qota'a 'naaco' quen: “Se iuanapega quiyim ñoỹootec caqami', chaqai se salachi'sac.”

6Ca' vichiguiño' se qaro'chaalec quiyim shinqac: Ñi qara'gaxala' chaqaiñi ñí'maq yotauan, ca sqaica ca yo'cha'a quena qom quecá'maq shim 'ne'tegue aỹim.

7Se couahi'e ná'maq ra'gaxalaripi ná'maq shi'gue ỹa'xatema qamiri da la'qaatec ñi qota'a; 'yiiñitapega dá'maq chicqochigui da nachaalataxac chaqai denaxachiichigui dá'maq 'neeta da lpi'ỹaxac.

8So Jesucristo se nadalaxat, sqaica lqodoc quiyim chaqaidaata 'neetari'.

9'Neeto' quiita'pegue' na ỹoreta'oguit se qaiuanapega napaxaguinataxanaxaquipi. Paguec la'maxa quiyim añi qare'taxanata icoñiguit da lquesaxanaxa chicqochigui da le'xorenataxanaxa ñi qota'a, mesqai da llicyaxac ca na'ic; ma' nauajo llicyaxaco na na'ic se iuanapega quiyim ỹa'maxajñi quet ná'maq queetalgoto naua'maxare.

10Ma' coqomi' 'ue qam ỹoqa'a aso qarcopatoxonaxalate só'maq se ishit quiyim qanaqata'a ca lahi na nachitaxanataxanqateripi queso letaxaỹaxanqajanqaipi na qomyipi quiyim retaxaỹa'pegue' ñi qota'a quená'maq reloqota'a ñi ñauapec lauo' ñi qota'a.

11Ma' só'maq lashi na letaxaỹaxanqajanqaipi na judioipi, ma' so'maxare ỹodouo na leuo' na iseripi quesó'maq noma' sqaica ca ishit ỹovira'a quená'maq nachitaxanataxanaxat, qaiyi qanaqat na nasauaxaseteripi. Qam na la'at na iseripi, quiyim qaỹavigaxat, ca' qaỹodouec queca qoỹoqote'oga queca qoyinta'ñi.

12Ma' qai'neeto' na'le so Jesús co'na' qaỹalauat pa'aatauec quiyi na'a' lodegaxat Jerusalén, qaiyi ishit quiỹouec na lasauaxaset na qomyipi, quiỹoxonalo sauá'maq chi leuo'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ca vichiguiño' ñqo'naxe'oga so Jesús hueeta'oga yi qoỹoqote'oga quiyi qoyinta'ñi, ca' qare'xoyaxaua quiyim se qaỹa'maxata'gue, shinqatam dá'maq le'xoric so'maxare.

14Ma' quenajo 'laua seuqatalec qaica quet cá'maq ỹaatqajam qara'a' quiyim sqaica lqodoc, ta'ta'a quiyim sedaanqataque ca qara'a' naỹa'quena ma'le.

15Vichiguiño' se qareme quiyim semaqachinqatac ñi qota'a, chicqochigui nqaishinaq so Jesucristo. Ca' dajo quiyim semaqachinqatac ñi qota'a, ca chaqaida dá'maq 'ec qarachitaxanataxanqate saanqatacot ñi'maxare. ¡Semaqachinqatac ñi'maxare, sahoqota'ahi naua qara'qaatqa!

16Chaqai se couahi'e quiyim 'viichitac cá'maq ỹa'maqachiguiñi, chaqai quiyim nouañii'te' cá'maq riỹahi quecá'maq 'ue caqamii, ma' dajo nachitaxanataxanaxac chaqaida dá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'a.

17Ỹaatqajam na'xaỹaxañitalo naua ra'gaxalachiri, chaqai nañaañiỹoto naua'maxare; ma' chaqainaua nauá'maq reloqota'alo da nachaalataxaguii, chaqai chaqainaua nauá'maq 'ue ca na'xa'a, ca' qainate' quiñi qota'a. Nquipichiỹa'pegue' quiyim 'maxaraic da lo'ueenataxanaxac chaqai se resallii, ma' no'm sqai 'neeta dajo, ca' qaica quet cá'maq 'ñiigue qamiri.

18Nqouagaxaiñitalgoto qomi', ma' qomi' qaica quet cá'maq huapigui qouel, ma' sahoqotaque quiyim ña'maxatqata quená'ogue.

19Ca ỹaatqajam souen ca nqouagaxainaxaguii, qaiyi ñi qota'a ỹo'uet quiyim sqaỹaloq liỹa salequetauguilo qamiri.

Da ne'xorenataxanaxa chaqai da pa'aatec niquinaxanaxac

20Ca' ñi qota'a ñí'maq ỹo'uet da na'maxa, ñí'maq liỹa nca'laxatec queso lelauaxa so qara'gaxala' Jesucristo, só'maq ỹapacauec la'gaxala' ana qagreta, ma' quesaua leuo' ca' i'taxajñi dá'maq 'maqataxac sqaica lqodoc,

21ca ñi'maxare ỹaatqajam naloqojonchiriñi qamiri, chaqai no'ueenaxat da no'ueenataxaguii quená'ogue, qaiyi 'viichii cá'maq ỹahotaque, chaqai quiyim ỹo'uet ñi'maxare coqomi' cá'ogue cá'maq ỹahotaque, chicqochigui nqai'en so Jesucristo. ¡Ca' se neme qaimaqachintac so Cristo! Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

22Qamiri ỹaqaỹa', ñi'xoresentouguilo qamiri quiyim na'ñaxachiiguit da ỹaqataxac caqamiri, ma' sqo vito'olqai' naua ỹa'qaatqa shichiñi selatalo qamiri.

23Ca' sa'qaataxanema qamiri quiyim so qarqaỹa Timoteo mashic shi'gue qaỹosouec. Ca no'm sqaỹaloq novi' quenajo, ca' iỹaatac ma' shicpegueto qamiri.

24Iquinaxanaxac ma'le quecaua'que caua ra'gaxalachiri, chaqai ná'ogue na qarqaỹaripi quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ná'maq chicqa'gue da Italia ila' da liquinaxanaxac caqamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

25Ca' ñi qota'a ỹaanema qamiri cá'maq no'uen qayicyaxaguii. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Santiago

Santiago 1

So Santiago ilata aso lere so neuagaxatetac qomyipi

1Aÿim Santiago, aÿim la'ac ñi qota'a chaqai so qara'gaxala' Jesucristo, selata da iquinaxanaxac na qomyipi quená'maq chicqaugui so doce llaalqaipi so Israel quená'maq neuagaxajlec ná'ogue na 'laua.

Dá'maq na'deenaxanaxa chicqo'ot ñi qota'a

2Qamiri ÿaqaÿa', ÿaatqajam necoñiÿaque da netoonaxaguii quena' viitaugui canchaqaica quena ÿoreta'oguit ne'guenaxaguii.

3Ma' mashic 'yiiñii quena' qai'guen da rpi'ÿaxaguii, ca' 'yiiñii quiyim nqo'neuec da reualaxaviguii.

4Qam nquipichiÿa'pegue' quiyim da reualaxaviguii ÿaatqajam naloochiguiñi, qaiyi 'ñiitam ca qom mashic qo'xoic, ÿaatqajam naloochiguiñi, qaica ca ÿouentaque.

5No'm 'ue ca 'óna caqamiri ÿouen ca la'deenec, ca ÿashiila ñi qota'a. Ca ñi'maxare ÿaan, qam se naloqojnañi, chaqai se ÿa'ue ca layiloxo ca qom.

6Qam ÿaatqajam 'ue ca rpi'ÿaxaguii quecá'maq ÿaxañiÿaque, qam qaica ca repeetaxanaxahi. Ma' ca qom chi lepeetaxanaxa quiyim 'ue ca roÿaxantaque, ca' cajo qom 'nejem ca lo'paxa ana huaaxai quiyim qaimaqata queca nonot quecanchi qaimaqata'gue.

7Ma' no'm 'ue ca qom 'neetari' dajo, ca' se ÿa'deenapega quiyim 'ue ca icoñiguit queso qara'gaxala'.

8Ma' ca qom quiyim nagui 'ue ca ÿahotaque, nete'e lotqai ÿahotaque ca liÿa, se ishit quegue ca 'oonoqui' no'ueenataxac.

9Ca qarqaÿa no'm ñaqai 'xoraic, queca'maxare no'uen quiyim ÿaatqajam netoontac ma' ÿovi' ca na'xa'a quiyim qaÿalamaxajñi quiñi qota'a.

10Chaqai cá'maq mashic nesallaxanec no'uen quiyim netoontac ma' ÿovita ca na'xa'a quiyim qanemanaxajñi. Ma' cá'maq mashic nesallaxanec, ca'maxare 'nejem aca peue lenoÿaxai, ma' mesqai queeta 'neetari'.

11Ma' quena' nenoxonshiguim añi ra'aasa, ca nqo'neuec na lpa'ÿaaxa na lauaq, ca' ana peue rashivi, ca ana lenoÿaxai najñi, ca imeho da loyac. Ca 'nejem ca nesallaxanec na'laugui ma'le da chi lo'ueenataxanaxac.

Ne'guenaxac ca qom quiyim qaÿayin

12Chalego loyac ca qom quiyim 'ue da leualaxavic quena' na'ñaxachiguit ca ne'guenaxac. Ma' ma' ca'laxatauec da ne'guenaxac, ca icoñiguit ca nishiue' 'ec

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

nado'inñi nqohin, da nca'laxa dá'maq shi'gue ỹachaxantac ñi qota'a quená'maq nqo'ta ñi'maxare.

13Ca no'm 'ue ca 'óna ỹa'deenta ca la'deenataxanaxac quiyim ỹo'uet ca se ỹa'maxañi, ca 'neeto' 'neetapega chaqaiñi ñi qota'a chicqo'ot ca la'deenataxanaxac. Ma' ñi'maxare se ỹa'deentapega quiyim ỹo'uet ca se ỹa'maxañi, chaqai se illilec ca 'óna quiyim i'guenegue ca se ỹa'maxañi.

14Chaqaidaata quiyim queca qom chaqai que'uegue da chi lqo'itaxanqachic queca se no'uen, ca chaqaida dá'maq 'em ỹovirau'a ca se no'uen.

15Ca' dajo nqo'itaxanqachic queda se no'uen, da'maxare chicqaugui ca nasauaxaset. Ca' dajo nasauaxaset ma' ỹovita ca laloqo' quiyim 'ec ỹi, ca re'oq quiyim 'eco' chicqaugui da nelauaxa.

16Qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', 'neeto' chi nayiñiteguelta'.

17Ná'ogue na ỹa'maqachiguiñi chaqai na naloochiguiñi quená'maq qoỹaanema qomi', na'maxare chicqashiguim chicqo'ot ñi qota'a, ñí'maq lo'ueenata na coỹarelec najo. Ñi'maxare se nadalaxatalta' chaqai se nqo'in quiyim 'ec chicqochigui ca la'al.

18Nañaanoxorom da qarca'laxa chicqochigui nqai'en da na'qaatec ỹaatqajam llic, ma' ỹahotaque quiyim qomi' la'auaxanqa la' quená'ogue na lo'ueenatec. Ma' chaqaida dá'maq ỹahotaque.

Dá'maq ỹaatqajam leloxoỹaxac cá'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

19Vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', quiñi 'óna caqamiri icona quiyim ỹaatqajam na'xaỹaxan, qam mese na'auashiguim retaqa, chaqai mesqai chaqa'ma' ro'o.

20Ma' ca qom nocqaic se ỹo'uet cá'maq ỹa'maxarenta ñi qota'a.

21Vichiguiño' 'xañiỹac ná'ogue ná'maq ỹo'maqajnac ca qom, chaqai ná'ogue na se no'uen. Qaidaata quiyim ne'xorishiñita coñiguit da la'qaatec ñi qota'a, dá'maq mashic qoỹanlgoto naua re'taxanatahi. Ma' dajo na'qaatec 'ue da lquesaxanaxa quiyim nca'laxaterec qamiri.

22Qam 'viichii cá'maq ỹapaxaguinque qamiri da na'qaatec, mesqai chi na'xaỹaxañitapega, ma' no'm 'ñiitari' dajo, ca 'eco' chi nayiñiteguelta'.

23Ma' cá'maq chi na'xaỹaxantapega da na'qaatec, qam se ỹo'uet da'maxare, ca 'nejem ca qom quiyim ra'ilec aca na'ỹoxolate, ca ỹa'ajan da 'neetari' ñi lashic.

24Ca iuana da lashicyaxac. Ime, ca' eec, qam chita'gue, ca' coua'e dá'maq 'neetari'.

25Qam cá'maq se coua'e da na'xaỹaxanaxac, ta'ta'a quiyim ỹaatqajam ra'ijlec dá'maq 'maxaraic naqataxac, dá'maq ỹo'uet quiyim qaica ca qarquepaxat, chaqai

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quejlec da'maxare, ỹo'ueetetac dá'maq 'naac dajo naqataxac, ca' cajo qom qoỹaanem quiñi qota'a da no'uen llicyaxac quecá'maq ỹo'uet.

26No'm 'ue ca 'neetapigui lauel icoñiguit da na'qaatec, qam se ỹa'den nollaañi ñi lo'legaxanaxat, ca'maxare chi nayinteguelta', ca dá'maq 'neeta quiyim icoñiguit da na'qaatec qaica ca 'negue.

27Ma' dá'maq 'ueenataxac ỹaatqajam co'teeta chaqai qaica ca hueetaugui nasauaxaset ra'ijlec ñi qota'olec, 'neetasa': ca qom ỹotauan ca na'peloq chaqai aca pa'ỹe hueetaugui ca ne'guenaxac, chaqai ỹaatqajam noyinguit ná'ogue na se no'uen huelec na 'laua.

Santiago 2

Se ỹa'maxañi quiyim qanca'atagui na qomyipi

1Qamiri ỹaqaỹa', ma' mashic viilec so chalego lecaic qara'gaxala' Jesucristo, ca' se ỹa'maxañi quiyim nca'aitagui na qomyipi.

2Ma' sqoue quiyim inoxondo caua dos qomi' caca ro'ueenaxanaxaguii, ca' ca 'óna neetaguilo naua napoquena aca nichicshaqate oro, chaqai caua loho ỹaatqajam lo'yaxanqa, ca' ca liỹa ỹansañi caua noho iterete'.

3Ca no'm paguec quelolliguit cá'maq ỹansañi caua lo'yaxanqa noho, ca' 'ñiỹapega: “Nqa'xañisanquio' ma'le ana lo'yaxana qa'xanaxaqui”, qam queca 'xoraic, ca 'ñiỹapega: “Qami' viise'e najo nachaachisañi, loqo'm nqa'xañisañi quena 'laua”,

4ca no'm 'ñiita dajo, ca chaqa'ma' nca'aitagui na qomyipi. Ca' dajo rca'axanaxaguii chicqaugui dá'maq se ỹa'maxañi ra'deenataxanaxaguii.

5Qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', ñaq na'xaỹaxañiỹa da ỹa'qaatec: Ñi qota'a lca'acsec na 'xoraic qomyipi quená'maq hueetalec na 'laua, ma' ỹahotaque quiyim 'ec nesallaxanec queda lpi'ỹaxac chaqai quiyim ỹalecau'a icoñiguit cá'maq ñaqa naataho lo'ueenataxanaxac ỹachaxantapeguem ná'maq nqo'ta ñi'maxare.

6Qam qamiri viitaque na layiloxo na 'xoraiquipi. ¿Peeta'a mesqaino' na nesallaxanqaipi ná'maq ỹa'ue da re'xoriguii? ¿Mesqaino' ná'maq ỹahoglentau'alo qamiri na nashillipi?

7¿Mesqaino' na'maxare ná'maq ishiuentac da lo'yaxanec leenaxat so Cristo dá'maq ỹaanema qamiri ñi qota'olec?

8No'm ipaquichigui nqai'ñii dá'maq ỹaatqajam naqataxac ma' chaqaida dá'maq 'naac yi naneretañi na'qaatec: “Rauochitegue ca riỹa'e', 'ñiisa'gue quiyim qami' nauochiralta'”, ca' 'viichisac dá'maq ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi.

9Qam no'm nca'aitagui na qom, ca' 'ue ca rasauaxashichii, soviỹalec da quiyim se na'xaỹaxañiỹa na laqataxaquipi ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ma' no'm ca qom na'xaỹaxane'ta dá'ogue da naqataxaquipi, qam 'oonoqui' ca napacalec, ca' ỹo'maqajnac dá'ogue da naqataxaquipi.

11Ma' chaqaiñi ñí'maq qota'a ñí'maq 'naac: “Se lapa'ira'ñi' aca se roua'e'”, qai'neeta 'naac: “Sqa lauataxañi'.” Ma' no'm 'ue ca se lapa'ñi' aca se loua, qam ralauataxan, ca chaqa'ma' se na'xaỹaxana na naqataxaquipi.

12Ca' qamiri, quiyim taxahi chaqai na'maxachita, 'ñiitari' ca quiyim qaimite' qamiri ma'le quena naqataxaquipi, ná'maq ỹo'uet quiyim qaica cá'maq quepaxate' qomi'.

13Ma' cá'maq se i'xoren ca liỹa, ca' chaqaida qohine'tegue. Ma' qaimit, ca' se qai'xoren. Qam cá'maq 'ue ca le'xorenataxanaxa, ca' qaica ca qohinegue, ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim qaimit.

Da npi'ỹaxac chaqai da no'uen lo'ueenataxanaxac

14Qamiri ỹaqaỹa', ¿negue' queto' ca 'negue queca qom quiyim 'naac 'ue ca lpi'ỹaxac no'm qaica ca lo'ueenataxanaxac ỹa'maqachiguiñi? ¿Peeta'a ishito' nca'laxatec dajo lpi'ỹaxac?

15Ma' no'm 'ue ca qarqaỹa ỹale loqo'm 'aalo ỹouentaque ca looỹac loqo'm ca lepetaxanaxat quiyi na'xa'a,

16ca quiyim 'ue ca 'óna caqamiri ishit 'naapega: “Mo'e', qui', qaicanqaida ma'le queda qayicyaxaqui', sqo viñire'e ma'le ca qatooỹaqui' chaqai ca qanoqe'”, qam no'm sqai ỹaanem cá'maq ỹouentaque, ca ¿negue' ca 'negue dajo?

17Ca' chaqaida 'neeta ca lpi'ỹaxac ca qom. No'm qaica ca ỹa'maqachiguiñi lo'ueenataxanaxac, ca da lpi'ỹaxac 'ec ileu.

18Qam no'm 'ue ca 'naac: “Qami' 'ue da rpi'ỹaxaqui', qam ỹim 'ue da ỹo'ueenataxanaxac ỹa'maqachiguiñi.” Qam ỹim shinac: “Ñigo' chaxañitem aỹim ca rpi'ỹaxaqui', quiyim qaica ca ỹa'maqachiguiñi ro'ueenataxanaxaqui'. Ime, ca' ỹim sachaxanem qami' dá'maq ỹa'maqachiguiñi ỹo'ueenataxanaxac chicqochigui da ipi'ỹaxac.”

19Qami' ỹaatqajam 'ue da rpi'ỹaxaqui' quiyim virelec 'oonoqui' ñi qota'a. Ca' dajo ỹa'maqachiguiñi. Qam dajo qai'neeta huelec na lelaatqaipi so na'ỹaapec, qam i'loxol quena lqolonaxa.

20Qam qami' sqa 'maxariñi', ca' ỹaatqajam qaica ca 'yiiñi', ma' no'm ca npi'ỹaxac sqaica ca ỹa'maqachiguiñi lo'ueenataxanaxac, ca' cajo npi'ỹaxac 'ec leuaxaic.

21Ma' ñi qota'a 'naapega quiyim ỹaatqajam lo'yaxanec ỹale so 'auaxaic qareta'a Abraham quedá'maq ỹo'uet na' inaxalec ada ncopatoxonaxalate so llaalec Isaac ỹauaaque lachitaxanataxanaxat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

22'Ajñi' da 'neeta so Abraham dá'maq re'oq nqai'en quiyim 'ue da lpi'ỹaxac quedá'maq ỹo'uet, ca' dajo lpi'ỹaxac ỹovira'a quiyim ỹaatqajam naloochiguiñi quedá'maq ỹo'uet ỹa'maqachiguiñi.

23Ca vichiguiño' ipaquichiguilo naua nerecse' na'qaatqa, ma' 'nerac: “So Abraham 'uo' da lpi'ỹaxac quiñi qota'a, ca quedajo lpi'ỹaxac, ca' ñi qota'a ỹa'maxarenta, ca' 'naac quiyim lo'yaxanec ỹale.” Ca' so Abraham qaỹamata'gue quiyim nauochaxaua ñi qota'a.

24Ca' ñaqa 'ajñii qamiri, ma' ñi qota'a ỹa'maxarenta qai'neeta ca qom quecá'maq ỹa'maqachiguiñi lo'ueenataxanaxac, mesqaidaata da lpi'ỹaxac.

25Ca' dá, 'neeto' na'le aso nanatqa lo'o', leenaxat Rahab; ñi qota'a ỹa'maxarenta, ca' 'naapega quiyim lo'yaxana 'aalo quedá'maq ỹo'uet. Ma' so'maxare la'qarañi nqai'ne' quiyi la'a' saua qaỹauaapigui na'ajnaxanqajanqa, chaqai ỹotauane' quiyim ỹoqa'a ca nayic queetere'uegue nqai'ne'.

26Ca' chaqai 'nejem na qaroshicmaxa quena' qaica na lacat, ca ileu, ca da npi'ỹaxac qai'neeta 'ec ileu quena' qaica ca re'oq ỹa'maqachiguiñi lo'ueenataxanaxac.

Santiago 3

Da no'ueenataxac ñi qaro'legaxanaxat

1Qamiri ỹaqaỹarolqa, 'neeto' 'xoic ca napaxaguinataxanaq caqamiri, ma' mashic 'yiiñii quiyim qomi' mashic sapaxaguinataxanqatac paguec lecaic ca qanouaxanaxaset ma'le, mesqai shinqata na qariỹaripi.

2Ma' qomá'ogue 'xoic na qaro'maxaquipi. Qam no'm 'ue ca se ỹo'maac quiyim 'ue ca ỹa'xat, ca' ỹaatqajam 'maxaraic ỹale, ma' ỹaatqajam ỹa'den quiyim nollaañi dá'ogue da no'ueenataxac.

3'Nejme' qomi' quena' sanaxagui na lap caua la'gaqa ca shipgaq, qaiyi na'xaỹaxanalo qomi' quiyim sashaxanqatac ná'ogue na loshicmaxa.

4Sa'ajnaq qai'neeta ana qom lahi' huaxaỹaqse. Ma' ỹaatqajam late'ogue' chaqai ỹaatqajam quesaxan ná'maq nonot ỹamaqata, qam só'maq lo'o ishit quiyim canchaqai 'neeta'gue ỹashaxantac, qam ỹaatqajam cocho'qui' so ỹashiltalcoqui'.

5Ca' chaqaida 'neeta ñi qaro'legaxanaxat. Ñi'maxare 'ec qaica ca lemaqachic quenaua liỹa' qarouenqa, qam napacqajnaxai quiyim retaqa. ¡Ca 'oochi lodegaxat ishit ỹavic, 'eno'm cocho'qui' ca norec, qam cá'ogue ỹavigaxat!

6Ca' ñi qaro'legaxanaxat 'neetari' meca norec. Ñi'maxare imaalec ná'ogue na se no'uen neetaugui na qaroshicmaxa, ca' na'axat ná'ogue na qaroshicmaxa. Qam dajo lauaq ỹachigoxotetapegueu'a ca norec sqaica lqodoc, ca' ỹavigaxatetac da qanachaalataxac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca qom ishit ỹo'xoiqachit ná'ogue na lashic na iseripi, chaqai na ỹo, chaqai na nqai'ec, chaqai na iseripi huaxaỹaqsec, chaqai mashic ỹo'xoiqachit,

8qam qaica ca ishit ỹo'xoiqachit ñi qaro'legaxanaxat. Ñi'maxare ỹaatqajam se no'uen, chaqai se nañaañiguit quiyim qoỹoiquentac, chaqai no'qajlec quená'maq ralauataxan.

9Ma' qaiñiita ñi qaro'legaxanaxat ta'chiguit quiyim semaqachinaq ñi qota'olec, chaqai quiyim seshiuenaq ca qom, cá'maq nadenaxatalta' ñi'maxare na' ỹo'uet.

10Quiñí'maq 'oonoqui' qodap quiyim chicqotapougui da qaremaqajnataxanaxac chaqai da qarishiuenaxanaxac. Qamiri ỹaqaỹarolqa, se ỹa'maxañi quiyim 'neetari' dajo.

11Aca 'oono'lli' ni'llivioxoqui quiyim ne'paxantashiguim ca huaxaỹaq, ca ¿ishito' quiyim lo'daxaraic ca huaxaỹaq, chaqai chim?

12Qamiri ỹaqaỹarolqa, aca hígo lashi, ¿peeta'a ishito' quiyim ma' 'ue aca la, ca' ñaxatec aca leenaxat aceituna? Chaqai aca nanecse uva quiyim ñaxatec aca la, qam ¿hígo? Ca qaican ỹapaguec caca 'oono'lli' ni'llivioxoqui se ishit chicqangui ca huaxaỹaq nochaua chaqai lo'daxaraic.

Dá'maq ỹaatqajam na'deenaxanaxa

13No'm 'ue ca 'óna caqamiri ỹajnaxaraic chaqai ỹaatqajam 'xoic ỹa'den, ca no'uen quiyim ỹachaxan da ỹa'maqachiguiñi no'ueenataxac chaqai da neneequesenaxac dá'maq chicqaugui da la'deenec.

14Qam no'm 'ue caqamiri ca hueetagui añi le'taxanata ca lauelgaxanaxac chaqai quiyim 'ue ca naquitetaque, ca sqa taiguit quiyim nemaqajan queda la'deenaxanaxa, ma' no'm 'neetari' dajo, ca chi rayinaxantac chaqai se icoñiguit dá'maq lliqueta.

15Ma' dajo mesqaida dá'maq na'deenaxanaxa chicqo'ot ñi qota'a, ta'ta'a quiyim na'deenaxanaxa huelec na 'laua, chaqai chi la'deenataxanaxac ca qom, chaqai chaqaiso so na'ỹaapec chicqo'ot.

16Ma' cá'maq hueeta'ñi ca npa'guenaxanaxa chaqai cá'maq 'ue ca naquitetaque, ca' chaqaica hua'ñi ná'ogue na se no'uen, chaqai qaica ca na'maxa.

17Qam quecá'maq hueeto'ot dá'maq na'deenaxanaxa chicqo'ot ñi qota'a, ỹaatqajam 'maxaraic da no'ueenataxac, chaqai hualaqhuaic, 'naxanaxaraic, chaqai 'xaỹaxanqachaqaic, 'xorenataxanaxai, chaqai ỹo'uet na ỹa'maqachiguiñi. Se nañoqotaxai chaqai qamaxaraic.

18Chaqai ná'maq nquipiteta'pegue' da na'maxa, chaqaina ná'maq ỹantegueñi da na'maxa, qaiyi no'uen da nachaalataxac na qomyipi.

Santiago 4

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Da nauochaxanqachic quená'maq huelec na 'laua

1¿Negue' ca chicqa'gue da neloquiaxac chaqai da pa'guenaxac caqamiri? Chicqaugui da se no'uen nqo'itaxanqachic quiyim se neme reloquitac hueetauguilo qamiri.

2Qamiri 'ue cá'maq viitaque, qam ma' sqai shichii 'ue caqamiri, ca' lauataxañii. Quecanchaqaica 'ue da rpa'guenaxanaxahi, qam ma' sqai coñiguit cá'maq viitaque, ca' pa'guenaxañii chaqai loguiitac. Qam se naqachiñii cá'maq viitaque, ma' sqa shiilahi ñi qota'a.

3Chaqai no'm shiilaxañiỹaque, sqai coñiguit, ma' se ỹa'maxañi da rashiilaxanaxaguii, ma' viitaque quiyim tau'a nqai'ñii dá'maq chi rqo'itaxanqachiguii.

4¡Qam qamiri sqa pacqajñiỹauec ñi qota'a! ¿Sqa 'yiiñio' da queca qom no'm que'uegue da lqo'itaxanqachic quená'maq huelec na 'laua, ca 'ec npa'guenaxaua ñi qota'a? Ma' canchaqaica qom no'm pile'oga da lqo'itaxanqachic quena huelec na 'laua, ca npa'guenaxaua ñi qota'a.

5'Uo' ca 'neeta, vichiguiño' yaua naneresañi na'qaatqa 'nerac: “So Espíritu Santo só'maq ñi qota'a ỹanauguilo qomi', so'maxare nqo'talo chaqai ỹauoteguelo qomi'.”

6Qam ñi qota'a quedá'maq chi lqouagaxa, ca' qarotauan. Ma' naua naneresañi na'qaatqa 'nerac: “Ñi qota'a reloxoiguit ca nemaqajnaxai, qam nqouaguegue ỹotauan ná'maq neneequesenaxai.”

7Ca' vichiguiño' ỹaatqajam nañaañiỹot ñi qota'a, ca ỹaatqajam na'ñaxachiiguit so na'ỹaapec, ca' so'maxare 'eetapeguema ma'le qamiri.

8Nqo'ñiỹot ñi qota'a, ca ñi'maxare nqo'ñiguita qamiri. Chaqai qamiri sauaqhuaiquipi nquiỹoiuec ná'maq mashic coñigui se no'uen. Chaqai qamiri ma' viitaque rqo'chiỹa ñi qota'a chaqai qai'neeta na huelec na 'laua, ca' co'taxachii' naua re'taxanatahi.

9Ỹaatqajam chigoita, chaqai nohiñii chaqai naualaxaiñii. Sqa ỹalliguiritac, ta'ta'a quiyim niñitesañi naua rachiri. Chaqai sqai huaguichiguiñi, ta'ta'a quiyim chigoita.

10Ne'xorishiñi'tot ñi qara'gaxala', ca ñi'maxare nanochishiguim quiyim choxoraiqa nqai'ne' qamiri.

Qaỹahotaque ca lasauaxaset ca nqaỹa

11Qamiri ỹaqaỹa', 'neeto' 'ue ca ỹa'xat ca se no'uen queeteguelec ca liỹa. Ma' ca se no'uen ca ỹa'xat queca lqaỹa, loqo'm ỹiquetapigui ca lasauaxaset, ca'maxare se no'uen da ỹa'xat quena naqataxaquipi chaqai napaqueteguelec. Chaqai no'm

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

qami' michi'sac na naqataxaquipi, ca 'nejem qami' cá'maq imitac na nasauaxaset, qam se na'xaỹaxañita na naqataxaquipi.

12Ma' 'oonoqui' ñí'maq ỹaanec dá'maq naqataxaquipi, ca' chaqaiñi ñí'maq imitac ná'maq nasauaxaset, chaqai chaqaiñi ñí'maq ca'laqataxan chaqai ralauataxan. Qam qami' ¿negue' queto' qami' quiyim michi'sac queca lasauaxaset ca riỹa'e'?

Se qaỹa'den ca huaugui ca liỹa na'xa'a

13Ca' nagui na'xaỹaxañiỹa da shinac, ma' qamiri quen ná'maq 'ñiỹac: “Nagui loqo'm nete'e saxaquerajo qolaqpegue' yi na'a' loqo'm yi liỹa. Ca ma' sovitaxa, ca senqa'ño'yi 'óna ñaaxa, sahoqe ca qaremeenec, qaiyi 'ue aca qarauegue.”

14Qam sqai huapigui qavillii quiyim sqa 'yiiñii negue' ca 'neeta ca liỹa na'xa'a. Ma' ¿nega'ỹo' ca 'nejem da nachaalataxac ca qom? Da'maxare 'nejem ca neue', ma' ncopaata re'oq, ca lotqai neuagaxatac.

15Dá'maq 'ñiỹaiquet 'ñii'teguesa': “No'm chaqaida ỹa'maxarenta ñi qara'gaxala', no'm ñaq qarca'leetauec, ca so'ueetqo' dajo loqo'm da liỹa.”

16Qam qamiri ỹaatqajam nemaqajnaxaqa naua ra'qaataxahi. Qam dá'ogue dajo maqajnaxac ỹaatqajam se no'uen.

17Ma' ca qom ỹa'den ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi, qam se ỹo'uet, ca' 'ue ca lasauaxaset.

Santiago 5

Qaỹa'xatem da naata'a le'xoric na nesallaxanqaipi

1¡Qamiri nesallaxanqaipi, ñaq na'xaỹaxañiỹa da ỹa'qaatec! Nohiñii chaqai naualaxaiñii quedá'maq naata'alo qamiri chalego lecaic re'xoriguii.

2Da resallaxahi mashic rocala, chaqai naua qatoohi lo'yaxanqa mashic qaichigue' cana lase.

3Ana qadamii oro chaqai plata mashic iterañi, ca' chaqaida dá'maq leteraxa ichoxot ma'le da rasauaxashichii, chaqaina ná'maq na'laxatañi ma'le na roshicmaxahi, 'neetari' ca norec. Ma' lapooñitañi na resallaxahi quenaua pa'aaterec na'xata' seuqatauguilo.

4Añí'maq rishiuetenaxanqachii se ipaguigui nqai'ñii quena qomyipi quená'maq ro'ueenataxantac naqatetac na la na qadañicshiguii, chaqañi añí'maq ro'laxanta'pegue' caqamiri. Ca' ñi qota'a ma' la'gaxala' ná'ogue na piguim laseripi, ca ñi'maxare 'qaatapega da laualaxac na 'ueenataxanaxairipi.

5Nagui quiyim ñaq co'viitalecna, ca' ỹaatqajam nañaañiguit ná'maq 'xoic lemaqachic chaqai na nqo'itaxanqachic. Nochaxarachichitac, 'ñiitari' aca nalauata huaca, qam nagui mashic ỹovita yi na'xa'a nalauataxaqui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Na' qamiri pataxailec quiyim 'viichii ca lasauaxaset ca qom qaica ca lasauaxaset, chaqai lauachii, qam chi nemanachi'chiguita qamiri na'maxare.

Da hualaxauenaxac chaqai da qouagaxainaxac

7Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', ỹaatqajam coñiỹa da neualaxauenaxaguii quiyim nauaañitaque ca loviraxac so qara'gaxala' Jesús. Ma' ca no'ueenaxasec quiyim ỹahotaque ỹacoñiguit ca loyac ca laỹaxac ca lanecsec, ca ỹaatqajam 'ue da leualaxavic, nauaanta'alo caua loviraxaqui' naua ỹaaqate'.

8Ca' coñiỹa da reualaxaviguii qamiri qai'neeta, se reualliñi, ma' da loviraxac quiyim rapil so qara'gaxala' tot qoỹoqaque.

9Caqamiri ỹaqaỹarolqa, 'neeto' 'ue ca queeteguelec ca liỹa caqamiri, qaiyi qaica ca qaỹa'ue ca lasauaxaset. Ma' ñi qota'a ñí'maq imit ma'le na nasauaxaseteripi, tot qaỹaloq novi'.

10Qamiri ỹaqaỹa', coñiỹa quiyim denaxachiichigui da le'xoric chaqai da leualaxavic so la'qaataxanqajanqaipi ñi qota'a na' qailarelec quiñi'maxare quiyim ỹa'xat da na'qaatec.

11Ma' qomi' sa'deenqata quiyim ỹaatqajam chalego la'maxa queca qom, ma' ca'laxatauec ca ne'guenaxac. Qamiri mashic 'xahitapega da 'neeto' da leualaxavic so Job, chaqai mashic 'yiiñii dá'maq 'ne'teco' ñi qara'gaxala' queso'maxare co'na' ca'laxatauec da ne'guenaxac, ma' ñi'maxare ỹaatqajam huagaxaraic chaqai 'xorenataxanaxai.

12Qam quená'ogue najo, qamiri ỹaqaỹa', 'neeto' quiyim 'ue ca ỹaanec da la'qaatec quiyim chicqo'ot na piguim ca nouaxanaxaset, loqo'm quena 'laua, loqo'm quecanchaqaica liỹa, quiyim 'ue ca ỹa'xat. Ta'ta'a quiyim saachii ca 'oonoqui' ca rasaataxaguii. No'm 'ñiỹac “Ajá'a”, ca' chaqaida nqai'ñii. Chaqai no'm 'ñiỹac “'E'”, ca' chaqaida nqai'ñii, qaiyi se ỹo'uet ca rasauaxashichii ñi qota'a.

13No'm 'ue ca 'óna caqamiri no'm 'ue ca nauateta'piguit, ca' nqouagaxain. Chaqai no'm ỹa'maqachiguiñi, ca ro'ueenaxantac, imaqachintac ñi qota'a.

14Chaqai no'm 'ue ca ralola, ca' qaroỹaxana na la'gaxalateripi ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim nqouagaxainlec chaqai qaỹa'men quena aceite, qaỹouen da leenaxat so qara'gaxala' Jesús.

15Ca no'm ỹaatqajam 'ue da lpi'ỹaxac ma' nqouagaxain, ca' da nqouagaxainaxac ỹomatec ca ralolaxaic, ca' ñi qara'gaxala' nachaalataxanñi. Chaqai no'm 'ue ca lasauaxaset ca'maxare, ca' qaỹapalaxat.

16Ca' vichiguiño' queca 'óna caqamiri ra'qaataxanem ca liỹa queca lasauaxaset, chaqai quiñi 'óna nqouagaxaintalec ca liỹa, qaiyi qaỹomaterec qamiri. Da nqouagaxainaxac ca huagaxaraic ỹale ỹaatqajam 'xoic lquesaxanaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17So la'qaataxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Elías, so'maxare qom 'neete'm qomi'. Qam na' nqouagaxain, ỹashiila ñi qota'a quiyim le'en ca ỹaxat, ca' qaica ca ỹaxat queuguilo saua tres ñaxari chaqai seis shiriguiri.

18Ca' ime, ca lotqai liỹa nqouagaxain, ca lotqai liỹa 'ue ca ỹaxat, ca ná'maq ñaxajlec na 'laua, ca lotqai 'ue ana la.

19Qamiri ỹaqaỹarolqa, no'm 'ue ca 'óna caqamiri ỹo'maauec quedá'maq lliqueta leloxoỹaxac, qam ca liỹa rapilo nqai'en,

20ca ỹaatqajam 'yiiñita quiyim quecanchaqaica rapilo nqai'en ca sauaqhuaic queca se no'uen llicyaxac, ca'maxare nca'laxatec queda lelauaxa ca sauaqhuaic, chaqai ỹo'uet quiyim 'xoic ca qaỹapalaxat nasauaxaseteripi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Pedro

1 Pedro 1

So Pedro ilata aso lere só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neuagaxatetac

1Aÿim Pedro, aÿim lelaatec so Jesucristo, shiriñi anajo ilaata, selata ná'ogue ná'maq neuagaxatetac, ná'maq sqai neetalgoto nauá'maq lalamaxarete' la'aate', ta'ta'a quiyim neetalgoto yaua 'lauari Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, chaqai yi Bitinia,

2quená'maq ñi qota'olec lca'acse', nachiñi'chiguit nqai'en dá'maq shi'co' ÿahotaque na' saqa'leca na 'laua. Chicqochigui nqai'en so ne'Espíritu quiyim ÿoÿoote'ogalo qamiri, qaiyi na'xaÿaxañiÿa, chaqai qaiyi co'taxate' qamiri, ÿahota'ahi saua leuo' so Jesucristo. Ca' coñiguit dá'maq chalego lecaic nqouagaxahi chaqai da ra'maxahi.

Dá'maq aquitaxac sqaica lqodoc

3Semaqachinqatac ñi qota'a, ñí'maq leta'a so qara'gaxala' Jesucristo, quedá'maq chalego lecaic le'xorenataxanaxa quiyim liÿa ne'qa'iñi nqai'ne' qomi' chicqochigui na' liÿa nca'laxatec so Jesucristo quiyi leuaxaiquipi. Dajo ÿo'uet da qanaquitaxac queda qanachaalataxac,

4chaqai ÿo'uet quiyim coñiguit ma'le cá'maq ralamaxarichii ÿa'maxatetañi ñi qota'a queda piguim, cá'maq se ishit quiyim qaÿopoxoÿaxachigui chaqai sqaca aca lete chaqai se ÿaso 'nejem ana lenoÿaxai.

5Ma' qamiri 'ue da rpi'ÿaxaguii quiñi qota'a, ca ñi'maxare quepaqataxanlgoto qamiri queda lquesaxanaxa, qaiyi viriÿau'a da rca'laxahi ÿahotaque ÿachaxanema qamiri quecaua pa'aaterec na'xata'.

6Ca' chaqaida dá'maq dajo dá'maq 'em quiyim 'xoic da netoonaxaguii, qam quedajo ma'le, ca' sqoue 'vii caua na'xata' 'xoic ca ne'guenaxaguii.

7Ma' da rpi'ÿaxaguii 'neetari' ca 'oro, ca' ÿouen quiyim qai'guen, qaÿahote'e ca norec, qaiyi re'oq cá'maq ÿaatqajam loyac. Da npi'ÿaxac quiyim ca'laxatauec ca ne'guenaxac, ca' paguec loyac queca 'oro, ma' ca'maxare tai'a quiyim imeuo. Ca' vichiguiño' da rpi'ÿaxaguii qamiri quiyim qai'guen, ca re'oq quiyim qaÿa'maxarenta chaqai qaimaqachin da loyac ma' ÿovita quiyim liÿa re'oq so Jesucristo.

8Ma' qamiri 'xoriñii so Jesucristo, 'eno'm sqai huañiÿa; chaqai quiyim viilec so'maxare nagui quiyim sqai huañiÿa, ca' ÿaatqajam chalego da netoonaxaguii chaqai da lemaqachic, ca da'maxare se ishit qaichoxochichigui,

9quiyim nachiÿa qamiri da lca'laxa da nachaalataxaguii. Ma' chaqaida dá'maq ÿovita da rpi'ÿaxaguii.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Só'maq 'auaxaqa ñaxari nallaaqo' so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a ỹaatqajam 'uo' quen da leuogoxo quiyim ỹa'den chaqai renataxan quecá'maq 'neeta dajo nca'laxa, chaqai ỹa'xatetac da lqouagaxa ñi qota'a ỹaanema qamiri ma'le.

11So ne'Espíritu so Cristo shi'gue ỹa'xatem so letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a dá'maq 'neeta ma'le da le'xoric so Cristo chaqai quiyim qaimaqachin ma' ime'uegue dajo. Chaqai saua'maxare ỹahosaco' quen quiyim ỹa'deene' nega'ỹo' cá'maq qom chaqai nega'ỹo' cá'maq na'xa'a huaugui só'maq ỹa'xateta'guit so Espíritu Santo neetaguilo saua'maxare.

12Qam ñi qota'a ỹa'deenaxanaxanque quiyim dá'maq ỹo'ueetesac saua'maxare se lalamaxarete', ta'ta'a quiyim taỹauguilo qomi'. Ma' dajo dá'maq qaỹa'xatema nagui qamiri quesauá'maq ỹa'xate' da na'qaatec chicqaugui da nca'laxa, chicqochigui da lquesaxanaxa so Espíritu Santo só'maq qanela' queda piguim. Ca' nauajo nauá'maq só'maq nelaatqaipi piguim laseripi qai'neeta ỹahotaque iuanchigui.

Ñi qota'a ỹahotaque co'taxat da qanachaalataxac

13Ca vichiguiño' ỹaatqajam 'maxachichiguiñi ca ra'deenataxanaxaguii quiyim 'ue ca 'viichii, chaqai ỹaatqajam 'ajñita. Ỹaatqajam machiỹalec da naquitaxaguii da lqouagaxa ñi qota'a quecá'maq ỹaanema qamiri ma'le ma' liỹa re'oq so Jesucristo.

14Ma' mashic qamiri ñaalqa 'xaỹaxanaxaraqa, 'xañiñi ná'maq 'viichitac quen quesom na' saqa' huañiỹa ñi qota'a.

15Ta'ta'a quiyim quiitalec dá'maq 'ñiitari' quiyim co'teeta da nachaalataxaguii, ma' ñí'maq qota'a ñí'maq roỹaxanalo qamiri ỹaatqajam co'teeta.

16Ma' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a 'neracsa': “Ỹaatqajam co'teeta nqai'ñii da nachaalataxaguii, ma' ỹim ỹaatqajam sco'teeta.”

17No'm qamiri 'ñiỹac qataa'i ñi qota'olec ñí'maq se nca'aatagui na qom quiyim nimit queca lasauaxaset, ca ỹaatqajam ro'chiỹa ñi'maxare quiyim ñaqai ñiitalec ana 'laua.

18Ma' ñi qota'a naqata'alo qamiri quedá'maq qaica ca 'negue chaalataxac no'ueenauguilo qamiri queso 'auaxaic qataa'illipi. Chaqai qamiri ỹaatqajam 'yiiñita dá'maq lesega'a dá'maq rca'laxahi se laseuete nqohin cá'maq tai'a quiyim imeuo, 'nejem aca 'oro loqo'm aca plata,

19ta'ta'a quiyim qarishiuetenaxanalo saua leuo' so Cristo só'maq co'na' qoỹaano quiyim qaỹalauat 'neetari' ca qagreta llaalec sqaica ca la'aqset chaqai qaca aca lete.

20So Cristo chaqai'eno' qaỹa'maxatetañi quiyim qoỹaano na' saqa'leca na 'laua, qam chaqainaquita nagui re'oq nqohin quenaua pa'aaterec na'xata', ma' qaỹahotaque quiyim ra'maxaiñi qamiri.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Ma' chicqochigui so Cristo quiyim qamiri viilec ñi qota'a ñí'maq liỹa nca'laxatec na'le so'maxare queda lelauaxa, ca' ỹaanem quiyim qaimaqachin. Vichiguiño' qamiri 'ue da rpi'ỹaxaguii chaqai da naquitaxaguii quiñi qota'a.

22Ca' nagui qamiri, ma' mashic na'xaỹaxañiỹa dá'maq na'qaatec lliqueta chicqochigui so Espíritu Santo, ca' nachinñi nqai'ñii da nachaalataxaguii quiyim ỹaatqajam 'xoriñii ca rqaỹahi. Ca' chaqaida quet 'ñiita'gue quiyim ne'xoriñiỹata', lliichigui añi re'taxanatahi chaqai quedá'ogue da rquesaxanaxahi.

23Ma' qamiri mashic dalaxaic ne'xaiñi, qam da ne'xaỹoqsoxoguii sqai chicqochiguilo caua re'qoochiguilo qata'allii, ma' ileue' caua'maxare. Ta'ta'a quiyim da ne'xaỹoqsoxoguii chicqochigui da la'qaatec ñi qota'a dá'maq nca'leesauec chaqai se imero.

24Ma' daua naneresañi na'qaatqa 'neracsa': Ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi 'nejem ana peue, chaqai da lemaqachic 'nejem aca peue lenoỹaxai. Aca peue ỹaso, chaqai najñi aca lenoỹaxai,

25qam daua la'qaatqa ñi qara'gaxala' chaqaidaata 'neesari', se imero. Ca' nauajo na'qaatqa chicqoraugui da nca'laxa chaqaida dá'maq qaỹa'xatema qamiri.

1 Pedro 2

1Ca' vichiguiño' 'maxaraic quiyim 'xañiñi ná'ogue na se no'uen, ná'ogue na na'maachic, chaqai sqai dos caua ra'deenataxanaxagohi, chaqai se pa'guiñitac ca riỹahi, chaqai sqai qamiri la'axaqa lo'o'.

2'Ñiitam ca noctoqui' chita'gue ne'qaañi, ỹaatqajam na'ñaxachii daañitaque caua no'i' se re'xoguilo qaica ca lalecte' quiyim iỹaxate' qamiri, ca' ma'le, ca 'ue ca rca'laxahi,

3no'm ỹaatqajam llic 'yiiñii quiyim huagaxaraic so qara'gaxala'.

So Cristo 'neetari' ca qa' nca'leetauec

4Ca vichiguiño' nqo'ñiu'a so qara'gaxala' Jesús, 'ñiita'gue ca qa' nca'leetauec. Sojo qa' só'maq lañijnec na'le so qomyipi, qam ñi qota'a nca'au'a chaqai 'xoic lovic nqai'en.

5Ca' qamiri qai'neeta 'ñiitari' ca qa' nca'leetauec, ca 'xañiỹac ñi qota'a quiyim ỹouene' qamiri, ca ro'ueenataxanalo qamiri queca lo'ueenaxanaxaqui se re'xogui, chaqai quiyim letaxaỹaxanqajanqa qamiri na qomyipi quiyim taxaỹa'pegue', quiyim nañaañi'tot ñi qota'a. Ca' 'ỹaañitapego na rachitaxanataxanaxachii se re'xogui, chicqochigui so Jesucristo, acá'maq ishit icoñi'chiguit ñi qota'a.

6Vichiguiño' naua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a qai'neeta 'nerac: Ỹim sellaañigui na Sión ñi 'óna ñí'maq 'ec qa' nollaañi ca 'imec; ñijo qa' ica'acsec chaqai 'xoic da lovic. Cá'maq huelec ñi'maxare, ca' se nayiloxontac.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Caqamiri ma' mashic viilec, ca' sojo qa' chalego da lovic, qam quená'maq sqai huelec, ca' ipaquichigui ma'le dá'maq naneretañi la'qaatec ñi qota'a: So qa' ỹañijno' na'le so 'imec lo'ollipi, ca ỹovira'a quiyim chaqaiso só'maq nollaañi ca 'imec.

8Chaqai qai'neeta ipaquichigui dá'maq 'naac: Ñi qa' nepoxolaxanaxala', chaqai ỹo'uet quiyim 'ue ca huaañi. Ma' saua'maxare repoxolaxane' co'na' se na'xaỹaxanta da na'qaatec. Qam dajo chi qohinegue quiñi qota'a quiyim 'neeta so qomyipi.

Ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a

9Qam qamiri ỹaatqajam qamiri ni'ic lca'acsec ñi qota'a, chaqai qamiri letaxaỹaxanqajanqa nqai'en na qomyipi quiyim taxaỹa'pegue' ñi'maxare ma' qota'a, chaqai co'teete' nqai'ne' qamiri chaqai qamiri lalamaxarete'. Ca dajo 'ne'tegue caqamiri, qaiyi 'xachii' nauá'maq chalego loyaague' lo'ueenataxanaxaco ñi qota'a, ñí'maq roỹaxana'alo qamiri na' viitaugui so napalaxa quiyim noxoñiu'a dá'maq chalego loyac lauaq ñi'maxare.

10Quesom sqai ỹalequetauguilo qamiri ñi qota'a, qam nagui, ca' ỹalequetauguilo qamiri ma' mashic qamiri lalamaxarete'. Quesom qaica ca i'xorenta'pe qamiri, qam nagui i'xorenta'pe qamiri ñi qota'olec.

Ỹaatqajam 'ueenataxañiỹot ñi qota'a

11Qamiri ỹaqaỹarolqa, ñi'xoresentouguilo qamiri, 'ec ỹoqa'a ca chigoxoỹa'gue nqaishin, quiyim sqai quii'uegue da se no'uen lamaanaxanqachic na roshicmaxahi, ma' na'maxare nco'uaata'pegue' da nachaalataxaguii.

12Ỹaatqajam 'maxaraic nqai'ñii da no'ueenataxaguii, na'maxachita quiyim lliguitaugui ná'maq saqa' iuanapega ñi qota'a. Qaiyi ná'maq se no'viiñi naua ỹa'xateta'pe nagui caqamiri, 'ec 'xoic nqai'en ca rasauaxashichii, ca' iuana ma'le dá'maq 'maxaraic 'viichitac, ca' imaqachin ma'le ñi qota'a ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim ñi'maxare imit na nasauaxaset quená'ogue najo.

13Ma' mashic viilec so qara'gaxala', ca se napaguiỹalec ná'ogue na ỹanashiguim na qomyipi quiyim lashillipi, paguec cá'maq lashi na nashillipi ma' paguec lecaic yi loma',

14loqo'm na nashillipi quená'maq lelaatqaipi ca'maxare, quiyim ỹa'ue ca nouaxanaxaset ná'maq se no'uen ca ỹo'ueetetac, chaqai imaqachin ná'maq ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi.

15Ma' ñi qota'a ỹahotaque quiyim qamiri 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi, qaiyi qaica ca lligo ca la'qaatec ná'maq qaica ca ỹa'den chaqai na hualoxonyipi.

16'Ñiitari' ca qom quiyim chi nanoiquentac, qam sqai 'ñiitari' ca nanoiquentac quiyim ỹo'uet ca se no'uen. Ta'ta'a quiyim 'ñiitari' caua ỹaatqajam la'aqa ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Qaica ca napaguiỹalec, 'maxachii'tegue ná'ogue na qomyipi. Chaqai 'xoriñii ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ro'chiỹa ñi qota'a, chaqai se napaguiỹalec ca lashi na nashillipi.

Qara'ijlec da le'xoric so Cristo

18Ca ná'maq nelaatqaipi ỹaatqajam na'xaỹaxane'ta na na'cororipi, mesqainaata ná'maq huagaxaraic chaqai quiyim ichiretac ca qom, qam qai'neeta cá'maq 'co' quiyim nocqaic.

19Ma' paguec la'maxa queca qom quiyim na'ñaxachiguit ca le'xoric quecá'maq qohinta'gue quiyim ỹa'deentapega ñi qota'a.

20Ma' no'm qamiri 'ue ca 'viichii se no'uen, ca' chaqaica ca ñiichigui quiyim qaỹo'uet ca nouaxanaxashichii, ca' sqaica quet cá'maq 'negue quiyim na'ñaxachiita'piguit. Qam no'm 'ue ca re'xoriguii quiyim 'viichitac cá'maq ỹa'maqachiguiñi, ca' na'ñaxachiguit, ca' dá maxasa' ỹaatqajam ỹa'maxarenta ñi qota'a.

21Ma' chaqaida dá'maq 'em roỹaxanalo qamiri ñi qota'a, ma' so Cristo 'ue da le'xoric sauaxate' qamiri quiyim ỹachaxan da leloxoỹaxac, qaiyi quiijlec da llicyaxac so'maxare.

22Ma' so'maxare qaica ca lasauaxaset, chaqai se ỹauanapega 'ue ca ỹayin.

23Co'na' qaishiuentac so'maxare, se rishiuenaxan; co'na' qaỹahotaque da le'xoric, qam so'maxare se ra'xalenataxan. Ta'ta'a quiyim nañaantacot ñi qota'a ñí'maq se ỹo'maac quiyim nimit ca nasauaxaset.

24Chaqaiso so Cristo i'xat sá'ogue so qarasauaxaset hueetaugui nqai'en so loshicmaxa, i'xatashiguim na' qaipateno queso npatenaxala', qaiyi le'en saxanaxañi da nasauaxaset, ca qolaxalec da 'maxaraic chaalataxac. So'maxare coñirqata, qaiyi remiiuec qamiri.

25Ma' qamiri quesom 'ñiitari' aca qagreta ỹo'meetajlec, qam nagui, ca' pilliỹot so Cristo só'maq ỹa'den netela'alo qamiri, 'neetari' ca neloxoỹaq cana qagreta, chaqai reloqota'a da nachaalataxaguii.

1 Pedro 3

Dá'maq 'neeta ca nouaỹaxac

1Qamiri 'aallipi qai'neeta, caná'maq mashic 'ue na loua, ỹaatqajam 'maxachii'teguelo naua rouari, qaiyi no'm 'ue ca sqai huelec da na'qaatec ishit quiyim huelec quedá'maq chi ra'maqataxanaxaguii, se ipaquetaque quiyim 'ue ca qaỹa'xat,

2quiyim iuana dá'maq ra'maqataxanaxaguii quiyim viilec ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Chaqai queca no'ueetaxat mesqai quená'maq pa'aatauec. Mesqai maqachaqaic nqai'en da netagaxac, loqo'm quiyim ỹanñi ca 'ueetaxat 'oro, loqo'm paguec loyac nqai'en aca neloxoqui.

4Ta'ta'a quiyim ỹanñi cá'maq chalego loyac 'ueetaxac quená'maq se re'xogui, viichigui nqai'en añi le'taxanata. Cá'maq no'uen 'ueenataxac 'ue da loyac chaqai da la'maxa, ma' chaqaida dá'maq ỹapacauec nqai'en ñi qota'a.

5Ma' chaqaida dá'maq 'ne'teco' quen da na'maqataxac so 'auaxaic 'aallipi quiyim mashic nañaanot quiyim queetalec ñi qota'a. So'maxare pi'ỹa'a ñi qota'a, chaqai ỹaatqajam huelec so louaripi.

6Ca' chaqaida 'neeto' na'le aso Sara, ma' ỹaatqajam na'xaỹaxane'ta so Abraham. Ca co'quena' roỹaxana, ca 'naaco' quen "ỹa'gaxala'". Qamiri qai'neeta viriỹau'a ma'le quiyim 'ñiita aso'maxare, no'm 'viichii ca ỹa'maqachiguiñi chaqai qaica ca ro'chiỹaque.

7Chaqai qamiri ỹalliripi quená'maq mashic 'ue ana loua, qai'neeta na'deenaxanqachin quiyim quelola ca louaỹaxac, chaqai se iualaxainari', ma' ỹa'den quiyim aca 'aalo sqailligueme' ra'ñi, qalaxam dá'ogue da nachaalataxaguii chicqochigui da lqouagaxa ñi qota'a quiyim ỹaanema qamiri. Ca' chaqaida dajo 'ñii'tegue, qaiyi qaica ca ỹa'paxat ca nqouagaxainaxaguii.

Ná'maq 'ue da le'xoric quiyim ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi

8Ca' chaqaida 'ñiitari' quiyim ne'xoriñiỹata', chaqai quiñi 'óna nqouaguegue ca liỹa. Chaqai ỹaatqajam qamiri 'xorenataxanaxaiqa quecanchaqaica qom, 'ñiita'gue ca rqaỹahi. Niñiiquishiñitecta', qaica ca napacqajan.

9Cá'maq se no'uen sqai pilaxachilec ca se no'uen, chaqai no'm qarishiviñii, qam sqai shiuenaxañii. Ta'ta'a quiyim 'ỹaañim ca no'uen ra'qaachiguii ca qom, ma' ñi qota'a roỹaxanalo qamiri quiyim coñiguit ca qouagaxa.

10Ma' naua naneresañi na'qaatqa 'neracsa': Cá'maq nqo'ta da nachaalataxac chaqai quiyim queetauguilo da loyaague' naua na'xata', ca' no'uen quiyim netela'a ñi lo'legaxanaxat, ca' se ỹa'xat ca se no'uen, chaqai sqai nahougui nqai'en ñi lap ca na'maachic.

11Chaqai noỹootec quená'ogue na se no'uen. Ta'ta'a quiyim ỹo'uet na ỹa'maqachiguiñi, ca' idaanaque ca la'maxa, ca chaqaica queetalec.

12Ma' ñi qara'gaxala' ỹaatqajam cochiỹa ná'maq ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi, chaqai na'xaỹaxane'ta da nqouagaxainaxac, qam se iuojon ná'maq ỹo'ueetetac na se no'uen.

13Ca ¿negue' quet cá'maq ishit ỹo'uet ca se ỹa'maxañi caqamiri, no'm 'viichitac ca ỹa'maqachiguiñi?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Qam 'eno'm 'ue ca re'xoriguii, qam quiyim 'maxachii'tegue da nachaalataxaguii, ca' 'ue ca ra'maxahi. Qaica ca ro'chiỹaque, chaqai sqaica ca rqo'ỹoqochichii.

15Ta'ta'a quiyim maqachiñii so Cristo quiyim la'gaxala' añi re'taxanatahi. Chaqai quiyim na'maxachitañi quiyim 'ue ca renachii quecá'maq 'maxaraic llicyaxac dá'maq naquitaxaguii, qam niñiiquishiñita chaqai se napacqajñii.

16Na'maxachita quiyim qaica canchaqaica huapigui qavillii, qaiyi ná'maq se no'uen ná'maq ỹa'xatetac quiyim mashic coñiguit da na'qaatec queso Cristo, ca nayiloxonlgoto ma'le nauá'maq chi la'qaatqa.

17Ma' paguec la'maxa quiyim 'ue ca re'xoriguii, qam quiyim 'viichitac cá'maq ỹa'maqachiguiñi, no'm chaqaida dá'maq ỹahotaque ñi qota'a, qam mesqaida quet quiyim 'viichitaiquet ca se no'uen.

18Ma' so Cristo queda le'xoric, ca' ileualgoto naua qarasauaxasete'; 'oonoqui', ca' chaqa'ma' imaauec nqai'en. So'maxare ỹaatqajam huagaxaraic, qam ileualgoto na'le qomi' quiyim qomi' hualoxona', qaiyi ỹauega'alo qomi' ñi qota'a. Ỹaatqajam qaỹalauat quesó'maq loshicmaxa, qam liỹa nca'leuec nqohin quesó'maq se re'xogui.

19Ca quesó'maq se re'xogui nachaalataxac qai'neeta eec quepegue', ca' ra'qaataxana queda nca'laxa só'maq nqui'illipi qaicoñiretari'.

20Sojo chaqaiso' só'maq qomyipi se na'xaỹaxano' quen nallaaqo' na' ñaqa 'ue so Noé, co'na' ñi qota'a chalego da lauaanaxanaxac, co'na' qano'xontecshiguim aso qom lahi' huaxaỹaqse, co'na' ỹovire'ta 'oocholqai' saua qomi' qanca'laxaterec queso huaxaỹaq.

21Ca' sojo huaxaỹaq chaqaido' da chilaxac nagui dá'maq ỹa'xateta'guit, ca' chaqaida dá'maq chicqochigui quiyim qarca'leuec nagui. Dajo chilaxac mesqai chicqaugui quiyim chi qaico'taxat na noshicmaxa; ta'ta'a quiyim qaỹashiila ñi qota'a quiyim co'taxat yi qara'deenataxanaxac loma'. Ca' qarca'laxatec chicqochigui nqai'en na' liỹa nca'laxatec so Jesucristo,

22na' taashiguim queda piguim, ca' nqa'xantañi queda loic ñi qota'a. Ca' ila' ná'ogue na lelaatqaipi ñi'maxare, chaqai na relaataxanaquipi, chaqai ná'maq nquesaxanaxaipi ỹoiquentac.

1 Pedro 4

Quiñi 'óna ro'ueenataxana cá'maq neme chicqo'ot ñi qota'a

1Ca' vichiguiño' quedá'maq 'neeto' na'le da le'xoric so Cristo quena loshicmaxa, ca' qamiri qai'neeta na'maxachitañi quiyim 'ue ca re'xoriguii. Ma' cá'maq ỹovirau'a ca le'xoric quena loshicmaxa, ca ỹalat na nasauaxaset,

2qaiyi naua'que naua na'xata' hueetapigui lauel dá'maq ỹahotaque ñi qota'a, ca' totqai queeta'pegue' da lamaanaxanqachic na loshicmaxa.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ca mashic nalootañi dá'maq shi'gue 'viichitac quesaua 'auaxaqa ñaxari dá'maq nqo'ta ỹo'uet ná'maq se iuanapega ñi qota'a. Ca' quesaua 'auaxaqa na'xata', ca' qamiri quiita'pegue' da namaanaxanqachic, quenanchaqaina quená'maq se no'uen, 'taxac, chaqai na nemaqachic 'xoic na naỹaac, sqa laỹa'gue da ne'taxaguii, chaqai nqouagaxaiñitacot na nqolac ná'maq se qaỹa'maxaren.

4Ca na'maxare la'loxon, ma' tot naviguiỹa'pegue' quená'maq ỹo'ueetetac se no'uen. Vichiguiño' 'ue na ỹa'xat se no'uen taalgoto nqai'ne' qamiri.

5Qam na'maxare quená'ogue ná'maq ỹo'ueetetac ỹa'xatem ma'le ñi qota'a ma' na'maxatetañi quiyim imit na lasauaxaset na qomyipi, quená'maq nca'leetauec chaqai quená'maq mashic ileu.

6Ma' ná'maq mashic ileu qai'neeta qaỹa'xatem da na'qaatec, qaiyi só'maq la'al ishit nca'leuec, 'nejem ñi qota'a nca'leetauec. 'Eno'm quiyim quenajo 'laua qaimit quet, qohinta'gue ná'ogue na liỹa qomyipi.

7Ca tot qoỹoqaque ca lqodoc ná'ogue nanchaqaina. Ca vichiguiño' sqai qamiri que'guenataxanaxaiqa. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam coñiỹa da nqouagaxainaxaguii.

8Qam quená'ogue ỹaatqajam ne'xoriñiỹata' qamiri, ma' da ne'xorenataxanaxa 'xoic na nasauaxaset ỹapalaxat.

9Nquelolliỹata' quenaua ra'aachiri, qaica ca se no'uen ca la'deenataxanaxac.

10Chaqai quiñi 'óna ro'ueenataxana cá'maq qoỹaanem quiñi qota'a, ỹa'maxate'tegue da lo'ueenataxanaxac quecá'maq reloqo'tegue ca lqouagaxa ñi qota'a.

11No'm 'ue ca retaqa, ca' caua la'qaatqa 'neete'm caua la'qaatqa ñi qota'a. Chaqai no'm 'ue ca qoỹaanem ca lo'ueenataxanaxac, ca ỹo'uet, qam ỹahote'e dá'maq lquesaxanaxa qoỹaanem quiñi qota'a. Chaqai quená'ogue ná'maq qaỹo'uet tai'a nqohin quiyim qaimaqachin ñi qota'a chicqochigui so Jesucristo. Ma' sqaica lqodoc da lauaq chaqai da lquesaxanaxa ñi qota'a. Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo.

Da le'xoric cá'maq queeta'pegue' so Cristo

12Qamiri ỹaqaỹarolqa, 'neeto' lotqai la'lliỹa'guit da lquesaxanaxa da ne'guenaxaguii taatalgoto qamiri quiyim 'ec sqai viriỹau'a quet.

13Ta'ta'a quiyim 'ue ca netoonaxaguii quiyim mashic nouañiỹau'a da le'xoric so Cristo, qaiyi qai'neeta 'xoic ma'le ca netoonaxaguii ma' daañiỹa'guit ca lauaq cá'maq loviraxac so'maxare.

14Ca no'm 'ue ca nelaxalo qamiri sovitapigui so Cristo, ca' chalego la'maxa caqamiri, ma' ñí'maq chalego lauaq ne'Espíritu ñi qota'a hueetalgoto qamiri. Saua'maxare se no'uen da ỹa'xatesac queso Cristo, qam qamiri maqachiñitac so'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

15No'm 'ue ca 'óna caqamiri 'ue ca le'xoric quiyim queeta'pegue' so Cristo, qam
'maxaraic quiyim sqai lauataxanaxai, loqo'm sqai cuataxai, loqo'm quiyim
ỹo'ueetetac ca se no'uen, loqo'm quiyim taatapegueu'a ca ỹoqa'a.

16Qam no'm 'ue ca 'ue ca le'xoric quiyim queeta'pegue' so Cristo, ca' sqa taiguit
quiyim nayiloxontac. Ta'ta'a quiyim quedajo, ca' paguec imaqachin ñi qota'a.

17Ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim qaimit na lalamaxareteripi llaalqaipi ñi
qota'a. Chaqai no'm dá'maq nimiitaxanaxac ỹovirouguilo qomi', ¿negue' cá'maq
'neeto' ma'le ca lqodoc ná'maq se na'xaỹaxana da la'qaatec ñi qota'a?

18Chaqai no'm ná'maq huagaxaraiquipi 'ue da lqalaic quiyim qanca'laxatec, ca
¿negue' cá'maq qohine'teco' ma'le ná'maq hualoxonyipi chaqai na
sauaqhuaiquipi?

19Ca quená'maq 'ue da le'xoric quiyim ỹo'ueetetac dá'maq ỹahotaque ñi qota'a,
ca' no'uen quiyim queetalec ỹo'ueetetac dá'maq ỹa'maqachiguiñi. Ca' ỹaañiguilo
naua napoquena ñi qota'a da nachaalataxac, ma' chaqaiñi ñí'maq lo'ueenatec. Ca'
ñi'maxare ipacqajanchigui ma'le da la'qaatec.

1 Pedro 5

Da naqataxac quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

1Nagui sa'ue da ỹaqataxac quená'maq la'gaxala' ná'maq mashic icoñiguit da
na'qaatec, ma' ỹim qai'neeta ỹim na'gaxala' shintam aqamiri, chaqai sauanchigui
dá'ogue dá'maq le'xoric so Cristo, chaqai qai'neeta shinta ma'le saua'maxare
ñouanau'a ca lauaq qaỹachaxan ma'le.

2Ỹaatqajam quelolliỹa 'maxachii'tegue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec
ná'maq mashic qaỹauaaque reloxoiqachicshii quiñi qota'a, 'ñiitari' ca neloxoỹaq
cana qagreta. Ỹaatqajam rasapchii'ta, 'viichitac dá'maq ỹahotaque ñi qota'a. Mese
repaguitaque quiyim qanetenteguelgoto qamiri qarelaritac chaqai se
naquichite'e aca plata. Ta'ta'a quiyim rasapchii'ta ca ro'ueenataxanaxaguii.

3Mesqai 'ñiita'gue quiyim 'ec ralamaxarichii acá'maq loxoita'a. Ta'ta'a quiyim
viitaque qaỹadenaxachichigui dá'maq 'ñiitari' quecá'maq loxoita'a,

4qaiyi ma' ỹovita quiyim novi' só'maq reloqota'a ná'ogue na la'gaxalateripi
ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, ca' coñiguit cá'maq nishivichii 'ue lauaq,
sqai 'nejem aca lishiuetenaxanqate ca chaqai qom, ma' ishit ỹaso 'nejem aca
qo'paq laue.

5Ca' chaqai 'neete'm, qamiri ne'naqa, ỹaatqajam na'xaỹaxañii'ta meca 'naac na
qo'xoiquipi. Chaqai quená'ogue na qom qaica ca napacqajan queca liỹa. Ta'ta'a
quiyim neneequesentecta', ma' naua naneresañi na'qaatqa 'neracsa': Ñi qota'a
quepaxat ca nemaqajnaxai, qam nqouaguegue ỹotauan ca neneequesenaxai.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ca niñiiquishiñii, 'guiñiỹoto naua laua' ñi qota'olec maq sqaica lqalanec, qaiyi ñi'maxare ỹalamaxachiñi qamiri ma' ỹovita ca laloqo'.

7Chaqai ná'ogue ná'maq 'yiiñitapega 'ỹaañiỹot ñi qota'a, ma' ñi'maxare ỹaatqajam 'ue da 'neeta caqamiri.

8Chaqai ỹaatqajam na'deenaxanqachiñii chaqai nelohitec, ma' so npa'guenaxauahi na'ỹaapec ronoqota'pegue', 'neetari' meca sauaxaic leta'a idaantaque quiyim 'ue ca loxonec.

9Qam quepaxachii, ỹaatqajam na'ñaxachilec da rpi'ỹaxaguii, ma' 'yiiñita quiyim na rqaỹairipi quenaua'que naua lahil na 'laua qaidaata dajo ne'xoric da hueetaugui.

10Qam ma' ime quiyim cocho'qui' viriỹa'guit dajo ne'xoric, ca' ñi qota'a nachiñiñi nqai'ne' qamiri, ra'ñichiriñi, quesaxanaxaqa, qaica ỹayogote' qamiri. Chaqaiñi ñi qota'a ñí'maq ỹaanema qomi' dá'ogue da lqouagaxa chaqai roỹaxanalo qomi' quiyim ñouanqau'a da lauaq sqaica lqodoc quiyim ña'daqatau'a so Jesucristo.

11Ca' chaqai ñi'maxare ñí'maq lalamaxaret da lauaq chaqai da lquesaxanaxa se neme. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

Dá'maq pa'aatec niquinaxanaxac

12Najo ilaata ỹiriñi nqaishin ñi Silvano ñí'maq ỹaatqajam qamaxaraic ỹaqaỹa. Sqo vito'olqai' naua ỹa'qaatqa, qam saqatalo qamiri chaqai se'taxatetegueñi da nqouagaxahi mashic coñiguit, ca' queda'maxare, ca' ỹaatqajam 'chiñi nqai'en da le'xorenataxanaxa ñi qota'a. Ca' ỹaatqajam quiitalec ma'le dajo.

13Na mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi na Babilonia ná'maq qai'neeta mashic lca'acseripi ñi qota'a, ilatalo qamiri da liquinaxanaxac, chaqai qai'neeta ñi Marcos ñí'maq shinta'gue meca ỹaalec.

14Ca' quiyim niquiñiỹata', ca nqo'goxoỹata' chaqai ỹaatqajam ne'xoriñiỹata'. Chaqai quiyim qamiá'ogue 'ue da ra'maxahi mashic qamiri lalamaxarete' so Jesucristo. Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2 Pedro

2 Pedro 1

Aso lelaata so Pedro ilata só'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

1Aÿim ÿeenaxat Simón Pedro, ÿim la'ac chaqai aÿim lelaatec so Jesucristo. Shiriñi ana ilaata tai'alo nqaishine' qamiri quiyim mashic viriÿau'a dá'maq chalego loyac rpi'ÿaxaguii 'nejem dá'maq npi'ÿaxac hueeto'oto qomi', ma' so qota'olec Jesucristo, só'maq qarca'laxaqui, so'maxare ishit ÿo'uet ca ÿa'maqachiguiñi.

2Sahotaque quiyim coñiguit da chalego lecaic qouagaxa chaqai da na'maxa chicqochigui quiyim mashic 'ue da 'yiiñii quiñi qota'a chaqai quesó'maq qara'gaxala' Jesús.

Dá'maq 'neetari' cá'maq queeta'pegue' so Cristo

3Ñi qota'a ÿachigoxochichigui dá'maq chi lquesaxanaxa quiyim ÿaanema qomi' ná'ogue ná'maq souenqataque queda qanachaalataxac chaqai quiyim ÿaatqajam ñañaanqot ñi'maxare, ma' ÿo'uet quiyim sa'deenaq so Cristo só'maq roÿaxanalo qomi', ÿahote'e da chalego lecaic lquesaxanaxa chaqai da chalego loyac lo'ueenataxanaxac.

4Ca' ÿachigoxochichiguilo nauajo nauá'maq 'em quiyim ñi qota'a 'ue da ÿachaxantac coqomi' chalego lecaigue' chaqai chalego lecaic ca lashivichaxac, qaiyi chicqochigui dá'maq qaÿachaxantac, ca' qamiri viriÿau'a quiyim nouañiÿau'a da no'ueenataxac ñi qota'a chaqai rayichii sqa lliguiguit ná'maq se no'uen namaanaxanaxa qanodolec na 'laua.

5Ca' vichiguiño' quedajo, ca' na'ñaxachii qotqajñiguit da rpi'ÿaxaguii dá'maq quiyim na'maxachita; chaqai queda na'maqataxaguii, ca ra'deenataxanaxaguii;

6chaqai queda ra'deenataxanaxaguii, ca' nichiñiÿalta'; chaqai quiyim nichiñiÿalta', ca' da reualaxaviguii; chaqai queda reualaxaviguii, ca' nañaañiÿot ñi qota'a;

7ca' queda nañaanaxaguii quiñi qota'a, ca' rqo'chiÿata' quiyim qamiri nqaÿa'; ca' queda nqo'iichi, da ne'xorenataxanaxa.

8Qam no'm 'vii dauajo caqamiri chaqai quiyim noquigaxachiuec, ca' ÿaatqajam 'ue ca 'negue da nachaalataxaguii chaqai ÿaatqajam 'ue ca 'negue quiyim huañiÿa so qara'gaxala' Jesucristo.

9Qam quecá'maq sqaicaua dauajo, ca 'neetari' ca qai'laq, loqo'm 'ec sqailligueme' neuanñi. Coua'e quiyim qanco'taxajñi ca 'auaxaic lasauaxaseteripi.

10Vichiguiño' qamiri ÿaqaÿa', mashic ime quiyim roÿaxanalo chaqai nca'au'alo qamiri ñi qota'a, ca nquipichiÿa'pegue' quiyim dajo ÿaatqajam 'chichiguiñi nqai'ñii caqamiri. Ca no'm 'ñii'tegue dajo, ca' tot qaica ma'le ca huaañi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Qaiyi ỹaatqajam qaica ca quepaqchiguita qamiri quiyim noxoñiu'a da sqaica lqodoc lo'ueenataxanaxac so qara'gaxala' chaqai qarca'laxaqui Jesucristo ma' ỹoiquentac ná'ogue najo.

12Vichiguiño' shiquetalec quiyim ño'uenaxanta'peguelo qamiri, 'eno'm shi'gue 'yiiñii' nauajo chaqai sqai 'xañiuec dá'maq lliqueta mashic hueeto'oto qamiri nagui.

13Ma' sa'den quiyim ỹa'maqachiguiñi nqaishin da'maxare, quiyim ñaqaỹim yca'leetauec, se yime saqatetapegalo qamiri quedajo naqataxac.

14Ma' so qara'gaxala' Jesucristo mashic ya'deenaxanaxanegue quiyim sqaỹaloq shique'e dá'maq re'qoochigui ñachaalataxac.

15Qam ỹaatqajam yiuogoq, qaiyi ma' ime quiyim yileu, qai'neete' qamiri se neme o'lliinchitapigui nauajo.

Sauá'maq iuanchiriquio' na'le da lecaic so Cristo

16Da napaxaguinataxanaxac saanqaema qamiri na'le na' sa'xatqatac da lquesaxanaxa chaqai liỹa rapil so qara'gaxala' Jesucristo, da'maxare sqa chicqaugui nqaishinaq cá'maq chi no'ueenatec na'qaataxanaxac. Ta'ta'a quiyim quenauá'maq qanqote' seuanqachigui na'le da lecaic so qara'gaxala'.

17Seuanqachigui na' ñi qota'olec ỹaanem quiyim qaimaqachin chaqai da lauaq. Chaqai so lavillaxac ñi qota'a na' 'ue da ỹa'xat chalego loyac na' 'naac: “Najo ná'maq ỹaalec ỹaatqajam ỹoqo'itaxat, chaqaida dá'maq 'em 'xoic da ñitoonaxac.”

18Ca' qomi' ỹaatqajam sa'xaiqa'ta so na'qaatec chicqo'ot na piguim, ma' qomi' qariỹaatac so qara'gaxala' na' qanetaxaỹa'ña quiñi qota'a, seuqatalec ada quemaralec ladocai.

19Qam qai'neeta 'ue da liỹa paguec 'chichiguiñi, ca' dajo chaqaida dá'maq la'qaataxanaxague' saua letaxaỹaxanqajanqa ñi qota'a mashic qoỹeretañi. Ca' qamiri 'maxaraic quiyim ỹaatqajam na'xaỹaxañii'ta dajo na'qaatec, ma' 'neetari' aca ncoỹeraxanaxaqui naviguec queca lapalqa', ỹovireta'a quiyim mashic richi'guit ca na'xa'a chaqai aca huaqajñi nete'ese nenoxonshiguim, ca' coỹarelgoto naua re'taxanatahi.

20Qam 'neeto' lotqai couahitaque dajo, quiyim qaica quet ca la'qaatec ñi qota'a quená'maq naneretañi, qaica quet cá'maq chi nodajlec quiyim ichoxot ca leloxoỹaxac.

21Ma' ná'maq letaxaỹaxanqajanqaipi ñi qota'a se ỹauana quiyim nodajlec quet ca ỹa'xat. Ta'ta'a quiyim saua'maxare ỹaatqajam nañaantetot ñi qota'a, chaqai quiyim ỹa'xate' ca la'qaatec ñi'maxare, ca' so Espíritu Santo retaxahi' nqai'ne' saua'maxare.

2 Pedro 2

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Ná'maq rapaxaguinataxanta'pegue da mesqai llic
(Judas 4-13)

1Qam queso llaalqaipi so Israel qai'neeta 'uo' quen na 'naac letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, qam na'majantac. Ca' chaqaida 'neeta nagui caqamiri 'ue ná'maq napaxaguinataxanaq 'maatqaic ỹalequetauguilo qamiri. Na'maxare ỹoxotesañi naua lapaxaguinataxanaxaco se no'viiñi, vire'ta quiyim noqollicte'e' so qara'gaxala' só'maq nca'laxatec na'maxare na'le. Ca na'maxare chi ỹo'uet quiyim sqaỹaloq qaỹo'uet ca nouaxanaxaset.

2Ca 'xoic ma'le na que'uegue dá'maq se no'uen llicyaxac na'maxare. Ca' chaqaina ná'maq sauaxat ma'le quiyim se no'uen ca qaỹa'xat quedá'maq ỹaatqajam no'uen ñicyaxac queda na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

3Ca' quedá'maq lqo'iichi quiyim qaishiuetentac, ca' ỹa'vii naua lapaxaguinataxanaxaco ỹodolgoto qamiri, qaiyi naqat aca qadamii. Qam se qohit quedá'maq nouaxanaxaset na'maxare, ma' mashic shi'gom qaỹa'maxatetañi dá'maq nouaxanaxaset na'maxare.

4Ma' ñi qota'a se ishit i'xoren só'maq lelaatqaipi piguim laseripi co'na' 'ue da lasauaxaset. Ta'ta'a quiyim inaxa'ña yi ncopatqo' na sauaqhuaiquipi, chaqai coñirañi queca napalaxa loma', ca' nauaanta'guit nqai'en ca na'xa'a quiyim qaimit ná'ogue najo.

5Qai'neeta ñi qota'a se i'xoren so 'auaxaic qomyipi. Ta'ta'a quiyim i'paxanlec nqai'en queso huaxaỹaq so qomyipi hualoxonyipi. Qam qaisoota so Noé nca'laxatec chaqai saua liỹa' siete qomi', ma' so'maxare rapaxaguinataxanta'pegue da co'teeta chaalataxac.

6Ñi qota'a qai'neeta ỹa'ue da nouaxanaxasete' saua dos na'aate' Sodoma chaqai Gomorra, copata'alo nasoochiriñi nqai'ne', vire'ta quiyim sá'ogue lo nqai'en. Ma' ỹahotaque laloqojnaxanaxat quená'maq qomyipi hualoxonyipi quená'maq no'ueenalec ma'le na 'laua.

7Qam nca'laxatec na'le so Lot, ma' so'maxare ỹaatqajam huagaxaraic ỹale, chaqai 'xoico' quen na nqui'ic quena' ỹa'ajantac dá'maq se no'uen loic so qomyipi hualoxonyipi.

8Naua'que naua na'xata' sojo huagaxaraic ỹale ỹalequetaugui so'maxare ỹaatqajam 'ue da lqui'ic añi le'taxanata quena' ỹa'ajantac chaqai 'qaatapega ná'maq se no'uen ỹo'ueetetac so qomyipi.

9Ca' chaqaida dá'maq 'neeta ñi qara'gaxala' quiyim ishit nca'laxatec queca ne'guenaxac cá'maq ỹaatqajam nañaanot ñi'maxare, chaqai ná'maq hualoxonyipi tai'a nqai'en da nouaxanaxaset ma' qaimit ná'ogue najo.

10Ñi qota'a paguec ma'le ca nouaxanaxaset nqai'en ná'maq queeta'pegue' na se no'uen lamaanaxanqachic quená'maq rapio'qotaxan chaqai liỹoqa'piguit da

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

lelaataxanaxac so qara'gaxala'. Na'maxare ỹaatqajam se na'xaỹaxan, chaqai qaica ca huapigui lauel, chaqai se no'chi quiyim retaxaỹa'guit ná'maq paguec da lquesaxanaxa se re'xogui.

11Qam vire'ta na nelaatqaipi piguim laseripi, quiyim na'maxare paguec da lquesaxanaxa quiyim relaataxan, qam se ishit quiyim 'ue quet ca ỹadeneguelec queca nouaxanaxaset najo nquesaxanaxa quiyim ỹauanchigui ñi qara'gaxala'.

12Qam najo qomyipi ỹaatqajam 'nejem na iseripi, ma' qaica ca la'deenataxanaxac chaqai queeta'pegue' da chi la'ajnaxanaxac; chaqai quiyim ne'qaañi, qam tai'a quiyim qaiconlec, ca' qaỹalauat. Chaqai se ichirac quiyim ỹa'xat cá'maq se ỹa'den, qam na'maxare ma' ileu 'nejem ma'le na isecỹac ca lelauaxa.

13'Xoic ma'le ca le'xoric, ma' ỹahotaque da le'xoric na liỹaripi. 'Neetapega ỹa'maqachiguiñi quiyim queetalec da lamaanaxanqachic, qam se ladoguec. Ỹaatqajam nayiloxo lahi' ma' chalego da laỹaac quena' ỹalequetauguilo qamiri quena' lapoiỹata'. Raỹaacotalec da layinaxanaxac caqamiri.

14Se ishit quiyim se nisha'a quet quiyim ra'ỹa'a aca 'aalo. Se nco'te'guesop na lasauaxaset. Chaqai ỹayinec ca qom quiyim qaica ca la'ñaxac, chaqai ỹaatqajam ỹa'den quiyim naqata'a aca lam ca liỹa. Najo qomyipi ỹaatqajam chalego lecaic da nouaxanaxaset hueetalec.

15Na'maxare ỹo'meetajlec, ma' ỹaxanec dá'maq ỹaatqajam 'maxaraic ñicyaxac, ma' ỹadenaxat da llicyaxac so letaxaỹaxanqajnec ñi qota'a, leenaxat Balaam, llaalec so Beor. Ỹo'uet ca se no'uen, ma' ỹahotaque 'ue aca lauegue.

16Na' ỹo'uet da lasauaxaset, ca' qanelaxa caso 'ashina sqaicaua la'qaatqa, qam na' retaqa, ca ỹahota'ahi naua qom la'qaatqa. Ca' se ỹasenegue quiyim queetalec da leualoxonqaishic so'maxare.

17Najo qomyipi 'ec aca ni'ỹa rashivigui tot qaica ca le'ec huaxaỹaq, chaqai 'ec ca naueguelec chi qaỹaỹoxonaxateta quena nonot. Chaqai taata'a nqohin quiyim qaillaugui cá'maq ỹaatqajam napalaxa sqaica lqodoc.

18Ma' nemaqajnaxai quena' retaqa, qam qaica ca 'netegue naua la'qaatqa. Ma' ỹachigoxochichigui da lamaanaxanqachic quenanchaqaina chaqai na se no'uen lamaanec na qom loshicmaxa, ca' ỹashaxanec ná'maq mashic qohitauec quená'maq ñaqai hueetaugui da no'maxac.

19Na'maxare ỹachaxantac dá'maq chaalataxac sqaicanqaida. Qam na'maxare, ca' na'ac quená'maq 'ueenataxac se no'uen, ma' ca qom na'ac quecá'maq ỹapacqajnauec que'uegue.

20Ma' ná'maq mashic iuana so qara'gaxala' chaqai qarca'laxaqui Jesucristo, ca' chaqaida ñiichigui quiyim qohitauec quena se no'uen quena 'laua, ime, ca no'm liỹa lepateta'piguita naua se no'viiñi, ca no'm liỹa ỹapacqajandauec que'ueque, ca' da no'ueenataxac ca'maxare paguec la'aaxa quecá'maq 'auaxaic.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

21Ca' paguec la'maxa quet quesaua'maxare quiyim se ỹa'deene' dá'maq no'uen ñicyaxac, mesqaida quiyim mashic ime ỹa'den, ca lotqai ỹaxanñi dá'maq ỹaatqajam qoỹaanem naqataxac chicqo'ot ñi qota'a.

22Qam ỹovita quiyim ipaquichigui só'maq na'qaatec quesaua'maxare: “Ca pioq pilac ỹa'ic ca lesalaxat, chaqai aca cos chita'gue qaiquiỹootac, lotqai pilac liỹa novinñigui ca nishaaxa.”

2 Pedro 3

Ma' liỹa rapil so qara'gaxala'

1Qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', najo aná'maq co'uaataxanaxai ỹerecse selatalo qamiri; quenaua dos ilaata sahotaque quiyim ỹaatqajam 'yiiñitapegalo nauajo ỹaqataxaco.

2Se couahi'e dá'maq la'qaategue' quesom sauá'maq letaxaỹaxanqajanqa ñi qota'a, chaqai da laqataxac so qara'gaxala' chaqai qarca'laxaqui Jesús dá'maq ỹapaxaguinque qamiri sauá'maq lelaatqa so'maxare.

3Qam qamiri se couahitaque ma'le dajo: ma' quecaua co'uaataxanaxaqa na'xata', ca' 'ue ma'le ca qomyipi i'neetac ma'le dá'maq coñiguit na'qaatec, ma' queeta'pegue' dá'maq se no'uen 'ueenataxac.

4Ca inate' qamiri ma'le: “¿Negue' cá'maq 'neeto' cá'maq qaỹachaxantac caqamiri quiyim liỹa novi' ca Cristo? Ma' shi'gue na' ileu so 'auaxaic qareta'allipi, ná'ogue chaqaidaata dá'maq 'neetari' shi'gue na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua.”

5Ma' na'maxare se ỹa'maxaren quiyim hueetapigui lauel quiyim na piguim shi'co' 'ue nallaaqo', chaqai quiyim queda lelaataxanaxac ñi qota'a ñaxatec na 'laua quena huaxaỹaq, chicqochigui nqohin na huaxaỹaq.

6Chaqai qai'neeta chicqochigui nqohin na huaxaỹaq queca nqodoc na' i'paxanlec nqai'en na 'laua, ca ná'ogue ná'maq hueetalec ana'maxare nimiichiguiñi nqai'en.

7Qam ná'maq piguim chaqai na 'laua ñaqa 'vii nagui, naua'maxare tai'alo nqohine' ca norec, qam qaiyiita chicqochigui da la'qaatec ñi qota'a. Cajo norec ỹavigaxate' ma'le naua'maxare, ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim qaimit ná'ogue najo, ma' qaỹomat ná'ogue na hualoxonyipi.

8Qam qamiri ỹaqaỹa', 'neeto' lotqai couahitaque quiyim quiñi qara'gaxala' 'ec 'oonoqui' na'xa'a caua mil ñaxari, chaqai caua mil ñaxari 'ec 'oonoqui' na'xa'a.

9Mesqaida quiyim ñi qara'gaxala' sqaua' ipacqajñigui cá'maq ỹachaxantac, ma' 'ue ná'maq 'naac dajo. Ta'ta'a quiyim 'ue da leualaxavic nauaantapegalo qomi', ma' se nqo'ta quiyim 'ue ca na'laañi. Ta'ta'a quiyim ná'ogue netogochigui na lauel.

10Qam ca loviraxaqui ma'le so qara'gaxala' ỹovita ma' sqaica ca qaỹahotaque, 'nejem ca cuataxai queetagui yi pe. Ca' ỹaatqajam qaica 'nejem ma'le ca lelamaxa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

na piguim ma' sogui, chaqai ná'maq hueeto'ot na piguim ỹavic ma'le queca norec, chaqai na 'laua qai'neeta ỹavic chaqai ná'ogue ná'maq hueetalec ana'maxare.

11Ca' nagui mashic sa'deenaq quiyim ná'ogue sogui nqohin ma'le, ca ¡paguec quet ca reuogoxohi quiyim ỹaatqajam nañaañiỹot ñi qota'a, 'maxaraic nqai'ñii da nachaalataxaguii!

12Ca nauaañita'guit ca na'xa'a loviraxaqui ñi qota'a quiyim imit ná'ogue najo, 'ec sqoỹoxoguit nqai'ñii. Cajo na'xa'a sogui nqohin ma'le na piguim, qaỹahote'e ca norec, chaqai na hueeto'ot na piguim quiguiñi ma'le nqai'en ca norec lauaq.

13Qam qomi' ñauaanqata'guit ca piguim dalaxaic chaqai ca 'laua dalaxaic ỹachaxantac na'le ñi qota'a, cá'maq hua'ñi ma'le quiyim ná'ogue na qomyipi 'maxaraic da no'ueenataxac chaqai huagaxaraic.

14Vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', quiyim ñaq nauaañita'guita cauajo, ca' ỹaatqajam reuogoxohi, qaiyi ma' novi' ñi qota'a, ca natenejlgoto qamiri quiyim 'ue da reuagaxahi, co'teete' naua re'taxanatahi, chaqai qaica ca rasauaxashichii.

15Ca' 'yiiñitapega da leualaxavic ñi qara'gaxala' coqomi'. Da'maxare tai'a da qarca'laxa. Chaqaida 'neeta dá'maq ỹiriñi na'le caqamiri so qanauochaxaua qarqaỹa Pablo na' ỹiriñi da la'deenec chicqo'ot ñi qota'a.

16Quesaua'que saua lerecse ỹa'xatetapeguema qamiri dajo. Qam 'ue na hua'ñi 'xoic da lqalaic quiyim qaỹa'den ca leloxoỹaxac. Ca' vichiguiño' ná'maq qaica ca ỹa'den chaqai na se ra'ñi da lpi'ỹaxac, ca' ỹoqa'a nqai'en ca leloxoỹaxac. Ca' chaqaida 'ne'tegue ná'maq liỹa naneretañi la'qaatqaipi ñi qota'a, qam quiyim 'ne'tegue dajo, ca' chi nqa'viinteguelta'.

17Vichiguiño' qamiri ỹaqaỹa', nagui mashic shi'gue ỹaatqajam 'yiiñita dajo, ca 'maxaraic quiyim richilliỹalta', qaiyi sqai quiita'pegue' da layinaxanaxac na qomyipi hualoxonyipi, qaiyi sqai 'xañiñi dá'maq mashic viilec.

18Qam reuogoxohi quiyim ỹaatqajam paguec huañiỹa so qara'gaxala' chaqai qarca'laxaqui Jesucristo, chaqai nañaqchitaugui da le'xorenataxanaxa. ¡Ca' qaica lqodoc quiyim qaimaqachintac so'maxare! Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1 Juan

1 Juan 1

Só'maq qohinaco' quen na'qaatec chicqaugui da nca'laxa

1Seraxañi dajo, ca selataxalo qamiri, dá'maq shi'co' 'ue na' saqa'leca na 'laua, dá'maq qomi' sa'xaiqachigui chaqai seuanqachigui quenaua qanqote', ma' ỹaatqajam sa'ajanqatac chaqai sepotqau'a quenaua qanapoquena. Ca' so'maxare chaqaiso só'maq qohinaco' quen na'qaatec chicqaugui da nca'laxa.

2Ca' sojo chicqaugui da nca'laxa nachaxan, ca' qomi', seuanaxa, ca' qomi' sa'xatqatac so'maxare. Ca' sechoxotqaima qamiri dajo nca'laxa sqaica lqodoc, dá'maq hueeto'oto' na'le ñi qota'olec, ca' nachaxanalo qomi' na'le.

3Sa'xatqatac só'maq seuanaxa qomi' chaqai sa'xaỹaxa, qaiyi qamiri na'yiiu'alo qomi', 'nejme' qomi' quiyim ỹaatqajam ña'daqatau'a ñi qota'olec chaqai so llaalec Jesucristo.

4Ca' chaqaida dá'maq 'em seraxañi dajo, qaiyi ỹaatqajam naloochiguiñi ca netoonaxaguii.

Ñi qota'a re'qojlec nqai'en ná'ogue najo

5Ca' dajo dá'maq na'qaatec ỹapaxaguinguelo na'le qomi' so Jesucristo, ca' qomi' sa'xatqaima qamiri: quiyim ñi qota'a re'qojlec nqai'en ná'ogue, chaqai qaica ca napalaxa hueeto'ot ñi'maxare.

6Ca no'm shinqac ña'daqatau'a ñi'maxare, qam no'm ñaqai seuqataugui na napalaxa, ca' ña'majanqatac quecá'maq sa'xatqatac chaqai quecá'maq so'ueetqatac.

7Qam no'm seuqataugui cá'maq re'qojlec, shinqatari' ñi qota'a ma' re'qojlec ca hueeta'ñi, ca hueeta'ñi, ca quiñi 'óna coqomi' ỹaatqajam na'deeta'guit ca liỹa, ca' saua leuo' so llaalec Jesucristo co'taxate' qomi' quená'ogue na qarasauaxaset.

8No'm shinqac qaica ca qarasauaxaset, ca' chi ñayinqateguelta', chaqai cá'maq lliqueta sqaica coqomi'.

9Qam no'm sa'xataxe' naua qarasauaxasete', ca' spi'ỹaaqa'a ñi qota'a quiyim ishit ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi, ca ñi'maxare ishit ỹapalaxat na qarasauaxaseteripi chaqai qarco'taxat quená'ogue na se no'uen.

10Qam no'm shinqac quiyim sqaica ca qarasauaxaset, ca 'ec 'maatqaic nqaishinaq ñi qota'a, chaqai sqai ỹaatqajam llic seuaqlec da la'qaatec.

1 Juan 2

So Cristo chaqaiso só'maq retaqalgoto qomi'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Qamiri ỹaalqolqa, ỹim shiriñi dajo, ca' selatalo qamiri, qaiyi qaica ca ỹo'uet ca lasauaxaset. Chaqai no'm 'ue ca 'ue ca lasauaxaset, qam 'ue só'maq ishit retaqalgoto qomi' quiñi qota'olec. So'maxare chaqaiso so Jesucristo só'maq ishit ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi.

2So Jesucristo chaqaiso só'maq chicqochigui quiyim qaỹapalaxate' naua qarasauaxasete', chaqai mesqoqometa, ma' qai'neeta quená'ogue na qomyipi hueetalec na 'laua.

3No'm ña'xaỹaxanqa'ta na lelaataxanaxaquipi ñi qota'a, ca' sa'deenaq quiyim seuanaxa ñi'maxare.

4Qam no'm 'ue ca 'naac: “Ỹim seuana ñi qota'a”, qam se na'xaỹaxanalo naua lelaataxanaxaco, ca' ca'maxare 'maatqaic chaqai da lliqueta sqaica queca'maxare.

5Qam cá'maq ỹo'uet da lelaataxanaxac ñi'maxare, ca' ỹovira'a quiyim ỹaatqajam nqo'ta ñi qota'a. Ca' chaqaida dá'maq 'neeta, ca' sa'deenaq quiyim ña'daqata'guit ñi'maxare.

6Cá'maq 'naac na'deeta'guit ñi qota'a, ca' da nachaalataxac 'nejem dá'maq 'neetari' na'le so Jesucristo.

Dá'maq dalaxaic nelaataxanaxac

7Qamiri ỹaqaỹa', dá'maq seretegueñi quiyim selatalo qamiri, mesqai dalaxaic nelaataxanaxac. Chaqaidaata dá'maq nelaataxanaxac coñiguit na' ñaqai chita'gue coñiguit da na'qaatec. Dajo ñauapec nelaataxanaxac chaqaida dá'maq na'qaatec 'xahichigui na'le.

8Qam qaiyiita dá'maq shiriñi 'ec cá'maq dalaxaic nelaataxanaxac, ma' ỹaatqajam da lliqueta re'oq na'le queso Cristo chaqai qai'neeta caqamiri. Ma' so napalaxa sham ỹoxe'uegue, chaqai mashic re'oq na lauaq ñí'maq ỹaatqajam re'xolec nqai'en ná'ogue.

9No'm 'ue ca 'naac hueeta'ñi ca qaica ca lapalqa', qam ñaq noquiaatapega ca lqaỹa, ca'maxare ñaqai hueetaugui na napalaxa.

10Cá'maq i'xoren ca lqaỹa, ca re'qojlec ca hueeta'ñi, ca' qaica quet cá'maq ishit ỹo'uet ca lasauaxaset.

11Qam cá'maq ñaq noquiaatapega ca lqaỹa, hueetaugui chaqai ñaqai queetaugui na napalaxa, chaqai se ỹa'den cá'maq taigue, ma' na napalaxa se neuanñi nqai'en ca'maxare.

12Qamiri ỹaalqolqa, selatalo qamiri ana ỹerecse, ma' ñi qota'a mashic ỹapalaxate' caua rasauaxashichiri, quedá'maq ỹo'uet so Jesucristo.

13Chaqai qamiri qo'xoiquipi, shiriñi dajo caqamiri, ma' viriỹau'a quiyim huañiỹa só'maq shi'co' 'ue na' saqa'leca na 'laua. Chaqai qamiri ne'naqaipi, shiriñi dajo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

caqamiri, ma' mashic qadoxoñiguii so na'ỹaapec. Shiriñi dajo caqamiri, ỹaalqolqa, ma' mashic viriỹau'a quiyim huañiỹa ñi qota'olec.

14Shiriñi dajo caqamiri qo'xoiqa, ma' viriỹau'a quiyim huañiỹa só'maq shi'co' 'ue na' saqa'leca na 'laua. Chaqai qai'neeta shiriñi dajo caqamiri ne'naqa, ma' qamiri quesaxanaxaqa, chaqai mashic coñiguit da la'qaatec ñi qota'a cañi re'taxanatahi, chaqai mashic qadoxoñiguii so na'ỹaapec.

15'Neeto' rqo'chiỹa na 'laua chaqai ná'maq 'ueenataxaquipi se no'uen hueetalec na'maxare. No'm 'ue cá'maq nqo'ta na 'laua, ca' se nqo'ta ñí'maq qota'olec.

16Ma' qaica quet cá'maq hueetalec ana 'laua quená'maq nanatqaipi se no'uen chicqo'ot quet ñi qota'olec, ta'ta'a quiyim chaqaina ná'maq 'laua hueetalec. Na se no'uen lamaanaxanqachic na qaroshicmaxa, ná'maq qarishoxo quiyim hueeto'oto qomi' ná'maq qarqo'ta quenaua qanqote', chaqai da maqajnaxac quenanchaqaina queda qanachaalataxac, ná'ogue najo ná'maq seuanaxa qaỹachaxantac, qam chaqai hueetalec najo 'laua.

17Qam na 'laua tai'a quiyim imeho, chaqai ná'ogue ná'maq namaanaxanqachic se no'uen hueetalec ana'maxare. Qam cá'maq ỹo'uet dá'maq ỹahotaque ñi qota'a, ca se neme queeta da nachaalataxac.

Dá'maq lliqueta chaqai dá'maq na'maachic

18Qamiri ỹaalqolqa, nagui mashic ỹovire'ogalo naua pa'aaterec na'xata'. Ma' qamiri shi'gue 'xahita'guit quiyim naata cá'maq npa'guene'e' ma'le so Cristo. Qam nagui mashic re'oq quiyim 'xoic ná'maq npa'guente'e' so'maxare, ca vichiguiño' sa'deenaq quiyim mashic seuqatauguilo naua pa'aaterec na'xata'.

19Saua'maxare inoxondec chicqotouguilo qomi', qam llic quiyim mesqai ỹaatqajam qariỹa'. Ma' quetqai ỹaatqajam qariỹa', ca' se noỹooterec quet coqomi'. Qam dajo 'neeta, qaiyi ỹaatqajam re'qoota quiyim ná'ogue mesqai qariỹaripi.

20Qam so Cristo ỹaanema qamiri so Espíritu Santo, ca' qamiá'ogue mashic 'ue ná'maq ra'yiiñiguii.

21Shiriñi dajo caqamiri, ma' mashic 'yiiñii dá'maq lliqueta, mesqai dá'maq quiyim sqa 'yiiñii. Chaqai 'yiiñita quiyim qaica ca na'maachic chicqau'a quet da lliqueta.

22¿Nega'ỹo' cá'maq 'maatqaic? Cajo chaqaica cá'maq 'naac quiyim so Jesús mesqaiso só'maq nashi nca'laxaqui. Ca' chaqaica cá'maq npa'guenaxaua so'maxare, ma' ỹoqolliguit ñi qota'olec chaqai qai'neeta só'maq llaalec.

23Ná'ogue ná'maq ỹoqolliguit so llaalec ñi qota'a, qai'neeta sqai hueeto'ot ñi'maxare. Qam ná'maq se ỹoqolliguit so llaalec ñi qota'a, na'maxare qai'neeta neeto'ot ñi'maxare.

24Vichiguiño' 'maxachii cañi re'taxanatahi dá'maq na'xaỹaxanaxaguii na' ñaqai chita'gue coñiguit da na'qaatec. Ca no'm dá'maq shi'gue na'xaỹaxanaxaguii

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

hueetagui añi re'taxanatahi, ca' qamiri qai'neeta na'yiita'guit ñi qota'olec chaqai so llaalec.

25Ca' chaqaida dá'maq ỹachaxantac na'le so Jesucristo quiyim ỹaanema qomi' da nca'laxa sqaica lqodoc.

26Shiriñi dajo, ma' mashic 'ue ná'maq ỹayinta'pe qamiri.

27Qam mashic coñiguit so Espíritu Santo só'maq ỹaanema qamiri so Jesucristo. Ca' tot repaguitaque quiyim 'ue ca ỹapaxaguine' qamiri, ma' chaqaiso só'maq Espíritu só'maq ỹapaxaguinque qamiri ná'ogue nanchaqaina, qam naua lapaxaguinataxanaxaco ỹaatqajam lliquete', mese na'maachic. Ca' chaqaida 'neetari' da nachaalataxaguii na'deetau'a nqai'ñii so Cristo, ma' chaqaida dá'maq lapaxaguinataxanaxac so Espíritu.

28Ca' nagui qamiri ỹaalqolqa, quiitalec quiyim na'yiitau'a so Cristo, qaiyi 'ue ca qarpe'e ma' ỹovita quiyim nachaxan, chaqai qaica ca qarayiloxo ma' novi' so'maxare.

29Ma' mashic 'yiiñii quiyim so Jesucristo ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi, chaqai qai'neeta 'yiiñii quiyim ná'ogue ná'maq ỹo'ueetetac na ỹa'maqachiguiñi ỹaatqajam llaalqaipi ñi qota'a.

1 Juan 3

Na llaalqaipi ñi qota'a

1Ñaqai 'ajñii dá'maq chalego le'xorenataxanaxa ñi qota'olec coqomi' quiyim qohinac qomi' llaalqa ñi'maxare, qam llic qomi' llaalqa. Vichiguiño' ná'maq ñaq ỹo'ueetetac na nanatec hueetalec ana 'laua se ỹa'deene' qomi', ma' se ỹa'den ñi qota'a.

2Qamiri ỹaqaỹarolqa, mashic qomi' llaalqa ñi qota'a. Qam saqa' qaỹachaxanoxorom cá'maq shinqata ma' novi' cá'naq nqodoc. Qam sa'deenaq quiyim ma' liỹa re'oq so Jesucristo, ca' shinqatam so'maxare, ma' seuanaxa ma'le dá'maq ỹaatqajam 'neetari' so'maxare.

3Ca' ná'ogue ná'maq hueeto'ot dajo quitaxac queso'maxare, ca' se ỹalliguiguit na se no'uen nqai'en da nachaalataxac, 'nejem nqai'en dá'maq 'neetari' so Jesucristo, ma' ỹaatqajam co'teeta da nachaalataxac.

4Qam ná'ogue ná'maq ỹo'uet ca lasauaxaset, na'maxare se na'xaỹaxana na laqataxaquipi ñi qota'a, ma' ca nasauaxaset 'ue, ma' se qana'xaỹaxana na naqataxaquipi.

5Ma' qamiri shi'gue 'yiiñii quiyim so Jesucristo nacpegue' ana 'laua, ỹahotaque naqat na qarasauaxaset, qam so'maxare qaica ca lasauaxaset.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Ca' vichiguiño' ná'ogue ná'maq ñaq na'deetau'a so'maxare, tot ỹo'uet ca lasauaxaset; qam ná'ogue ná'maq ñaq ỹahotaque na lasauaxaset, se iuana chaqai se ỹa'den so'maxare.

7Qamiri ỹaalqolqa, sqai 'xañiigue quiyim 'ue ca ỹayine' qamiri. Cá'maq ỹo'ueetetac ca ỹa'maqachiguiñi, ca huagaxaraic, ca 'nejem so Cristo huagaxaraic.

8Qam cá'maq ñaqai queetalec na lasauaxaset, cá ca'maxare lalamaxaret so na'ỹaapec. Ma' só'maq na'ỹaapec sauaqhuaic shi'gue na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua. Ca' chaqaido' dá'maq 'neeta quiyim novi' so llaalec ñi qota'a, ma' ỹahotaque ỹosogui dá'maq ỹo'ueeto' na'le so na'ỹaapec.

9Qaica quet cá'maq quiyim mashic llaalec ñi qota'a, ca' queetalec quet da nasauaxaset, ma' hueeto'ot da chaalataxac chicqo'ot ñi qota'a. Ca' se ishit quiyim queetalec da nasauaxaset, ma' mashic llaalec ñi qota'a.

10Chaqai qaỹa'den negue' cá'maq ỹaatqajam llaalec ñi qota'a chaqai negue' cá'maq llaalec so na'ỹaapec, ma' canchaqaica quiyim se ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi, loqo'm quiyim se i'xoren ca lqaỹa, se lalamaxaret ñi qota'a.

Quiñi 'óna ỹaatqajam i'xoren ca liỹa

11Ma' dá'maq na'qaatec 'au 'xahichigui na' ñaqai chita'gue coñiguit da na'qaatec 'neetasa': Quiñi 'óna i'xoren ca liỹa.

12Ca' qomi' sqai shinqata so Caín, ma' queeta'pegue' so na'ỹaapec, ca' ỹalauat so lqaỹa Abel. Qam ¿chi'neco' ma' ỹalauat? Ma' so Caín ỹo'ueetetac da se no'uen, qam so lqaỹa ỹo'ueetetac dá'maq no'uen.

13Qamiri ỹaqaỹa', 'neeto' re'laxahi quiyim noquii'alo qamiri ná'maq qomyipi ỹo'ueetetac na se no'uen hueetalec ana 'laua.

14Ma' qomi' mashic ñapagaxalec da nelauaxa, ca' ñqo'naxa da nca'laxa. Ca' dajo sa'deenaq, ma' se'xorenaq na qarqaỹaripi. Ma' cá'maq se i'xoren ca lqaỹa, ca' ca'maxare ñaqai hueetaugui da nelauaxa.

15Ná'ogue ná'maq ñaq noquiaatapega ca lqaỹa, lauataxanaxai. Chaqai qamiri 'yiiñita queca lauataxanaxai sqai hueetagui añi le'taxanata ca nca'laxa sqaica lqodoc.

16Sa'deenaq dá'maq 'neeta da ne'xorenataxanaxa quiyim so Jesucristo ỹaanec da nachaalataxac na' ileualgoto qomi'. Ca' qomi' quet qai'neeta saanaxauec quet da qanachaalataxac queca qarqaỹa.

17No'm 'ue ca 'óna coqomi' quiyim naloochiguiñi na louenqaipi queda nachaalataxac, ca iuane'ta ca lqaỹa ỹaatqajam 'ue da louenaxanaxa, qam se nqouaguegue ca'maxare, ¿negue' quet cá'maq 'neeta quet quiyim 'ue quet ca le'xorenataxanaxa quiñi qota'a hueetagui quet añi le'taxanata?

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Qamiri ỹaalqolqa, quedajo qare'xorenataxanaxa 'neeto' chi nodaachiriñi naua qara'qaatqa. Ta'ta'a quiyim ỹaatqajam 'chichiguiñi ne'xorenataxanaxa quiyim re'qoota nqaishinaq cá'maq so'ueetaq.

Qaica ca huapigui lauel ma' neeto'ot ñi qota'a

19Ca' chaqaida 'neeta quiyim qomi' sa'deenaq ỹaatqajam seuqataugui da lliqueta, ca' qaica ca huapigui qouel quiyim seuqato'ot ñi qota'a.

20Ma' no'm añi qare'taxanata re'oq nqai'en quiyim 'ue ca qarasauaxaset, ca' ñi qota'a paguec lecaic cañi qare'taxanata, chaqai ñi'maxare ỹa'den ná'ogue.

21Ca' vichiguiño' qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', no'm añi qare'taxanata qaica ca re'oq nqai'en qarasauaxaset, ca' ỹaatqajam qaica ca huapigui qouel quiñi qota'a.

22Ca ñi'maxare ỹaanema qomi' cá'ogue cá'maq sashiilaxanqaque, ma' ña'xaỹaxanqa'talo naua laqataxaco, chaqai so'ueetqatac ná'maq ỹa'maxarenta.

23Ca' dá'maq lelaataxanaxac chaqaida dá'maq quiyim seuaqlec só'maq llaalec Jesucristo, chaqai quiyim ñi'xoresenaqta', ma' chaqaida dá'maq ilarelgoto qomi'.

24Ná'maq na'xaỹaxane'talo naua naqataxaco, ca' na'deetau'a ñi'maxare, chaqai ñi'maxare na'deeta'guita caua'maxare. Sa'deenaq quiyim ñi'maxare hueetauguilo qomi', ma' ñí'maq ne'Espíritu ỹaanema qomi' qara'deenaxanaxan.

1 Juan 4

So ne'Espíritu ñi qota'a chaqai naua no'ueenataxaco so npa'guenaxaua so Cristo

1Qamiri ỹaqaỹarolqa, 'neeto' viilec ná'ogue ná'maq 'naac mashic qaretaqaugui quiñi qota'a, ta'ta'a quiyim 'guiñii, no'm chaqaiño' ñí'maq ne'Espíritu ñi qota'a ñí'maq neetagui, loqo'm 'e'. Ma' na 'laua mashic sham no'xalec quena 'maatqaiquipi quená'maq 'naac mashic qaretaqaugui quiñi qota'a.

2Ca' dajo dá'maq 'neeta ma'le quiyim 'yiiñii cá'maq neetagui ñi ne'Espíritu ñi qota'a: ná'ogue ná'maq llic nqai'en quiyim so Jesucristo ỹaatqajam qom, ca' chaqaina ná'maq neetagui so ne'Espíritu ñi qota'a.

3Qam cá'maq sqai 'neeta dajo nqai'en so Jesús, ca' sqai hueeto'ot so Espíritu chicqo'ot ñi qota'a. Ta'ta'a quiyim hueeto'oto naua no'ueenataxaco so npa'guenaxaua so Cristo. Qamiri mashic 'yiiñii naate' cauajo 'ueenataxaco. Hua', qam nagui mashic hueesalec ana 'laua.

4Qamiri ỹaalqolqa, qamiri lalamaxarete' ñi qota'a, chaqai mashic qadoxoñiguii na 'maatqaiquipi. Ma' ñi qota'a ñí'maq neetaguilo qamiri paguec lquesaxanaxa quesó'maq na'ỹaapec ỹoiquentac na qom hueetalec ana 'laua.

5Najo 'maatqaiquipi lalamaxaret na 'laua, ca vichiguiño' ỹa'xateta'pe nauá'maq huerelec ana 'laua. Ca' qana'xaỹaxana quena qomyipi ỹoiquenta'pe naua se no'viiñi huerelec na 'laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

6Qam qomi', qomi' lalamaxarete' ñi qota'a. Ca cá'maq iuana ñi'maxare, ca' na'xaỹaxanalo qomi'. Qam cá'maq se lalamaxaret ñi qota'a, ca' se na'xaỹaxanoxoua'. Ca' queda, ca' seshitaq sa'deenaq cá'maq hueetagui cá'maq llic no'uen 'ueenataxac chaqai cá'maq hueetagui ca 'ueenataxac 'maatqaic.

Ñi qota'a 'xorenataxanaxai

7Qamiri ỹaqaỹa', no'uen quiyim ñi'xoresenaqta', ma' da ne'xorenataxanaxa chicqo'ot ñi qota'a. Ná'ogue ná'maq 'ue ca le'xorenataxanaxa ỹaatqajam llaalec ñi qota'a, chaqai iuana ñi'maxare.

8Cá'maq sqaica ca le'xorenataxanaxa, ca' se iuana ñi qota'a, ma' ñi'maxare 'xorenataxanaxai.

9Ñi qota'a ichoxot da le'xorenataxanaxa coqomi' na' nela' so 'oonoqui' llaalec quena 'laua, qaiyi 'ue ca qarca'laxa chicqochigui nqai'en so'maxare.

10Dá'maq 'neeta da ne'xorenataxanaxa 'neetasa': quiyim mesqai qomi' ná'maq se'xorenaq ñi qota'a, ta'ta'a quiyim ñi'maxare ñí'maq qare'xoren. Ca' nela' so llaalec, ca' chaqaiso só'maq chicqochigui nqai'en quiyim qaỹapalaxate' naua qarasauaxasete'.

11Qamiri ỹaqaỹa', no'm chaqaida 'ne'tegue ñi qota'a quiyim qare'xoren, ca' qomi' qai'neeta ñi'xoresenaqta'.

12Ñi qota'a qaica ma' 'ue quet ca iuana. Qam no'm ñi'xoresenaqta', ca' ñi'maxare ỹalequetauguilo qomi', ca' da le'xorenataxanaxa ỹaatqajam nachinchiguiñi coqomi'.

13Dá'maq 'neeta quiyim sa'deenaq quiyim ña'daqatau'a ñi qota'a chaqai quiyim qomi' neetauguilo ñi'maxare 'neetasa': Quiyim ñi'maxare ỹaanema qomi' so ne'Espíritu Santo.

14Chaqai qomi' ỹaatqajam seuanqachigui, ca' sa'xatqatac, quiyim ñi qota'olec nela' so llaalec, ma' ỹahotaque nca'laxatec na qomyipi hueetalec ana 'laua.

15Canchaqaica quiyim ỹaatqajam llic nqai'en quiyim so Jesús chaqaiso so llaalec ñi qota'a, ca' da nachaalataxac hueeto'ot ñi qota'a, chaqai ñi qota'a hueetagui da nachaalataxac ca'maxare.

16Ca' quiyi, ca ỹovita quiyim sa'deenaq chaqai seuaqlec quiyim ñi qota'a qare'xoren. Ma' ñi qota'a 'xorenataxanaxai. Ca cá'maq hueetagui da nachaalataxac ca ne'xorenataxanaxa, ca' da nachaalataxac hueeto'ot ñi qota'a chaqai ñi qota'a hueeto'ot ca'maxare.

17Ca' sovitaxa quiyim nachinchiguiñi da qare'xorenataxanaxa, qaiyi ma' ỹovita ca na'xa'a quiyim qaimit ná'ogue na qomyipi queca lasauaxaset, ca' qomi' qaica ca huapigui qouel. Ma' qomi' nagui ñaqai seuqatalec ana 'laua, qam da qanachaalataxac 'nejem da nachaalataxac so Jesucristo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Cá'maq hueeta'ñi ca ne'xorenataxanaxa, ca' qaica ca nqolonaxa. Ta'ta'a quiyim dá'maq ỹaatqajam ne'xorenataxanaxa ỹo'da'oguiyi ca nqolonaxa. Ma' dá'maq nqolonaxa chaqa'ma' tai'a da nouaxanaxaset. Ca' vichiguiño' cá'maq ñaqa 'ue ca lqolonaxa, ca' saqa' nachinñi ca le'xorenataxanaxa.

19Qomi' se'xorenaq ñi qota'a, ma' ñi'maxare 'au qare'xoren.

20Qam no'm 'ue ca 'naac: “Ỹim se'xoren ñi qota'a”, qam ñaq noquiaatapega ca lqaỹa, ca' ca'maxare 'maatqaic. Ma' no'm se i'xoren ca lqaỹa quiyim ra'iito'ot, ca ¿huose'quet i'xoren ñi qota'a ma' se iuana?

21Ca ñi'maxare ỹaanema qomi' da lelaataxanaxac: Quiyim cá'maq i'xoren ñi qota'a, ca' i'xoren qai'neeta ca lqaỹa.

1 Juan 5

Mashic qodoxonec na se no'uen nanatqaipi

1Ná'ogue ná'maq 'ue ca lpi'ỹaxac quiyim so Jesús chaqaiso só'maq nashi nca'laxaqui, ca' llaalec ñi qota'a. Chaqai quiyim qai'xoren ca neta'a, ca' qai'xoren qai'neeta na llaalqaipi cajo neta'a.

2Quiyim se'xorenaq ñi qota'a chaqai ña'xaỹaxanqa'ta na lelaataxanaxaquipi ñi'maxare, ca sa'deenaq quiyim se'xorenaq qai'neeta na llaalqaipi.

3Ma' dá'maq ne'xorenataxanaxa quiñi qota'a, chaqaida dá'maq quiyim qana'xaỹaxane'talo naua lelaataxanaxaco. Chaqai naua'maxare se qalachi.

4Ma' ná'ogue ná'maq llaalec ñi qota'a loxonec ná'maq nanatqaipi se no'uen hueetalec ana 'laua. Ca' da qarpi'ỹaxac ỹo'uet quiyim qodoxonec na'maxare.

5Ca ná'maq 'ue da lpi'ỹaxac queso Jesús quiyim chaqaiso só'maq llaalec ñi qota'a, ca' qainaata loxonec ná'maq nanatqaipi se no'uen hueetalec ana 'laua.

Da na'qaataxac so llaalec ñi qota'a

6Da loviraxac so Jesucristo netanec nqohin na huaxaỹaq na' qanachilaxan, chaqai saua leuo' na' qaỹalauat. Se nodaatec na huaxaỹaq, ta'ta'a quiyim na huaxaỹaq chaqai na neuoripi. Ca' so Espíritu Santo chaqaiso só'maq ỹa'xat dajo, ca' ỹaatqajam lliqueta da la'qaatec.

7Ca' tres nauá'maq hueeso'ot na piguim ỹa'xate' dajo: ñi qota'a, chaqai só'maq qohinaco' quen na'qaatec, chaqai so Espíritu Santo. Nauajo tres, qam 'oonoqui'.

8Chaqai treeso' naua ỹa'xate' dajo quena 'laua: so Espíritu Santo, na huaxaỹaq na' qarachilaxanataxana, chaqai saua neuo' na' qaỹocoraqta'pe. Chaqai sauajo tres natene'ejta'.

9Ỹaatqajam seuaxalec da la'qaataxanaxac na qomyipi. Qam da la'qaataxanaxac ñi qota'a paguec lecaic, ma' da'maxare ỹa'xat da na'qaataxac so llaalec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Cá'maq huelec só'maq llaalec ñi qota'a hueetagui nqai'en añi le'taxanata dajo na'qaatec. Qam cá'maq sqai huelec ñi qota'a, ca 'ec 'maatqaic nqai'en, ma' sqai huelec dá'maq 'naac ñi'maxare quiyim ỹa'xat so llaalec.

11Dajo la'qaatec ñi qota'a chicqochigui nqai'en quiyim ỹaanema qomi' da nca'laxa sqaica lqodoc, chaqai quiyim dajo nca'laxa hueetagui so llaalec.

12Cá'maq hueeto'ot so llaalec ñi qota'a, qai'neeta hueeto'ot dajo nca'laxa. Qam cá'maq sqai hueeto'ot so llaalec ñi qota'a, ca' sqai hueeto'ot dajo nca'laxa.

Dá'maq pa'aatec naqataxac

13Shiriñi dajo caqamiri ma' mashic viilec so llaalec ñi qota'a, qaiyi 'yiiñita quiyim 'ue da rca'laxahi sqaica lqodoc.

14Ca' sqaica ca huapigui qouel quiñi qota'a, ma' qomi' sa'deenaq quiyim 'ue ca sashiilaxanqaque quiyim nachiñi'chiguit cá'maq ỹahotaque ñi'maxare, ca' na'xaỹaxanalo qomi'.

15Chaqai quiyim mashic sa'deenaq ñi qota'a quiyim na'xaỹaxana da qanqouagaxainaxac, ca qai'neeta sa'deenaq quiyim mashic seconaxaguit cá'maq sashiilaxanqataque.

16Ca no'm 'ue ca iuana ca lqaỹa quiyim 'ue ca lasauaxaset se ỹauequeta'a yi nelauaxa, ca' nqouagaxain. Ca' ñi qota'a ỹaanem da nca'laxa cajo nqaỹa, no'm quená'maq nasauaxaset se ỹaueca'a ca lelauaxa ca qom. Ma' 'ue na nasauaxaset ỹaueca'a ca lelauaxa ca qom, ca quecajo nasauaxaset sqai shinac quiyim qanqouagaxainlec.

17Ná'ogue ná'maq se no'uen, na'maxare nasauaxaset, qam 'ue ná'maq nasauaxaset se ỹaueca'guit ca qom da lelauaxa.

18Sa'deenaq quiyim cá'maq ỹaatqajam 'neeta'gue ca leta'a ñi qota'olec se ỹo'uet ca lasauaxaset, ma' so llaalec ñi qota'a cochiitapega, ca' so na'ỹaapec se quehocau'a.

19Sa'deenaq quiyim qomi' lalamaxarete' ñi qota'a, chaqai quiyim ná'ogue na qomyipi ná'maq hueetalec ana 'laua qoỹoiquentac queso na'ỹaapec.

20Sa'deenaq qai'neeta quiyim so llaalec ñi qota'a novi', ca' ỹaanema qomi' da qara'deenataxanaxac, qaiyi sa'deenaq ñí'maq ỹaatqajam qota'a. Qomi' ña'daqatau'a ñí'maq ỹaatqajam 'chichiguiñi, ca so'maxare chaqaiso só'maq Jesucristo, llaalec ñi qota'a. Chaqaiso so Jesús só'maq ỹaatqajam qota'a, chaqai chaqaiso só'maq nca'laxa sqaica lqodoc.

21Qamiri ỹaalqolqa, rovichii'o' canchaqaica liỹa chi qohinac quiyim qota'olec. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2 Juan

2 Juan 1

Da na'qaatec ỹaatqajam lliqueta chaqai da ne'xorenataxanaxa

1Ỹim, mashic aỹim ñauapec na'gaxala', shiriñi anajo ilaata, tai'a nqaishin aca qarqaỹa lca'acse ñi qota'a, chaqai na llaalqaipi ná'maq ỹaatqajam llic se'xoren. Chaqai mesqaỹimeta se'xoren, ma' qai'neeta ná'ogue ná'maq ỹa'den da na'qaatec lliqueta.

2Ỹaatqajam yqo'talo qamiri, ma' 'ue da na'qaatec ỹaatqajam lliqueta hueetaguilo naua qare'taxanata, chaqai chaqai 'neetari' se neme hueetauguilo qomi'.

3Ñi qota'olec chaqai so qara'gaxala' Jesucristo, llaalec ñi qota'a, ỹaanema ma'le qamiri da lqouagaxa chaqai le'xorenataxanaxa chaqai da neuagaxa. Ca coñiguit ma'le qamiri quiyim ỹaatqajam 'yiiñii da na'qaatec ỹaatqajam lliqueta chaqai quiyim ne'xoriñiỹata'.

4Ỹaatqajam 'ue na'le da ñitoonaxac na' 'vii caua seuanejlgoto quenaua qachaalaxai', ma' ỹaatqajam queesalec dá'maq na'qaatec lliqueta, ma' chaqaida dá'maq ilarelgoto qomi' ñi qota'olec.

5Ca' qami' ỹaqaỹa, nagui ñi'xoresene'tot qami' quiyim ñi'xorenaqta'. Dá'maq shiriñi nagui caqami' mesqai dalaxaic nelaataxanaxac, ma' qaidaata dá'maq qohinapegalo qomi' na' ñaqai chita'gue seconaxaguit da na'qaatec.

6Dajo ne'xorenataxanaxa chicqochigui quiyim ña'xaỹaxanqa'talo naua lelaataxanaxaco ñi qota'a. Chaqai da lelaataxanaxac chaqaida dá'maq shi'gue 'xahichigui na'le, quiyim 'xorenataxañii.

Ná'maq 'maatqaiquipi

7Ma' 'xoic na 'maatqaiquipi ỹouoxontac na 'laua quená'maq sqai huelec quiyim so Jesucristo ỹaatqajam qom na' novi'. Ca cá'maq 'neetari' dajo, ca' chaqaica cá'maq 'maatqaic chaqai npa'guenaxaua so Cristo.

8Ca' rovichiỹari'o' quedá'maq 'ñiitari', 'neeto' na'laañi ná'maq ro'ueenachiguii. Ta'ta'a quiyim coñiguit cá'ogue ca lashivichaxac.

9Canchaqaica quiyim paguec 'auapeguec quiyim se nollaalta' queda lapaxaguinataxanaxac so Cristo, ca' sqai hueeto'ot ñi qota'a. Qam cá'maq nollaalta' lo'qoochiguiñi da lapaxaguinataxanaxac so Cristo, ca hueeto'ot ñi qota'olec, chaqai qai'neeta hueeto'ot so llaalec.

10No'm 'ue ca ỹovitalo qamiri, qam no'm se ỹodootauo dajo napaxaguinataxanaxac, ca' sqai coñiguit queca ra'aari chaqai se niquiñi'e'.

11Ma' cá'maq niquine'e', ca' ỹalecau'a cá'maq se no'uen ỹo'ueetetac.

Dauá'maq pa'aaterec na'qaatqa

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12'Xoic quet ná'maq ỹa'qaatec caqamiri. Qam se sa'maxaren quiyim sahote'e aca lere ỹerecse, ca' selatalo qamiri. Ma' sahotaque sovira'alo qamiri, qaiyi ỹaatqajam setaxaiqa'ajta', qaiyi ỹaatqajam ỹovirichiguiñi ca qanetoonaxac.

13Na llaalqaipi añi rqaỹa'e', ñí'maq qai'neeta lca'acse ñi qota'a, ilajta qami' da liquinaxanaxague'. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3 Juan

3 Juan 1

Dá'maq 'maxaraic na'qaataxac so Gayo

1Ỹim, mashic aỹim ñauapec na'gaxala', selata qami' ana ỹerecse, ma' qami' ñauochaxaua Gayo, ma' ỹaatqajam llic qami' ỹoqo'itaxat.

2Qami' ñauochaxaua ỹaqaỹa, queda ñqouagaxainaxac sahotaque quiyim 'maxaraic ná'ogue ná'maq 'viichisac, chaqai quiyim qaicanqaida queda nachaalataxaqui', quiyim 'nejem dá'maq 'maxaraic no'ueenataxaqui'.

3Ma' 'xoic da ñitoonaxac na' 'vii saua qarqaỹa' novite', na' ỹa'xatesapiguim dá'maq raqamaxa'e', ma' ỹaatqajam qui'salec da na'qaatec lliqueta.

4Qaica quet cá'maq paguec ỹo'uet ca ñitoonaxac, ta'ta'a quiyim sa'den quiyim na ỹaalqaipi queetalec dá'maq ỹaatqajam lliqueta.

5Qami' ñauochaxaua ỹaqaỹa, ỹaatqajam 'maxaraic dá'maq 'ñiisari' quiyim quelollita na qarqaỹaripi, qam paguec la'maxa quená'maq ỹoqa'a ca chicqa'gue.

6Ma' na'maxare ra'qaataxantapeguem ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quená'maq senta'ñi, ỹa'xatetac da re'xorenataxanaxa'e' quena'maxare. Ca' qouaquiric tauañi' quecá'maq ỹouentaque, qaiyi liỹa quelec dá'maq llicyaxac. Qam quedá'maq 'ñiitetegue, ca' ỹa'maxarenta ñi qota'a.

7Ma' na'maxare queetalec da llicyaxac ro'ueenataxantacot so Jesucristo, ca' sqaca aca icoñiguit caná'maq lotaanaxanqate ná'maq se iuanapega ñi qota'a.

8Vichiguiño' qomi' ñomatqalta' quiyim sotauanaq na'maxare, quiyim sotauanaq queda la'qaataxanaxac quiyim ỹa'xate' da na'qaatec ỹaatqajam lliqueta.

Da se ỹa'maxañi no'ueenataxac so Diótrefes

9Ỹim 'ue aso shiriñi ilaata selata yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Qam ca Diótrefes se na'xaỹaxana da qarelaataxanaxac, ma' ca'maxare nqo'ta quiyim qaicaata na'gaxala' quiyi'maxare.

10Ca' vichiguiño' no'm shic, ca' ño'lashiguim da'maxare quedá'maq 'neetari' ỹa'xatetac na la'axaic chaqai na'majanteguelgoto qomi'. Qam se ỹa'maxagui lauel quedajo, ma' qai'neeta se icoñiguit ná'maq qarqaỹaripi ỹoviretapego. Chaqai ná'maq ỹahotaque icoñiguit na'maxare, ca se ỹa'maxaren. Ca' se ỹasenem chaqai ỹo'daauec ca'e nqai'en ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec.

11Qami' ñauochaxaua ỹaqaỹa, 'neeto' lotqai quire'uegue da se no'uen 'ueenataxac. Ta'ta'a dá'maq ỹaatqajam no'uen. Cá'maq ỹo'uet ca ỹa'maqachiguiñi, ca'maxare lalamaxaret ñi qota'a, qam cá'maq ỹo'uet ca se no'uen, ca' se iuana ñi qota'a.

Dá'maq no'uen no'ueenataxac so Demetrio

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ná'ogue ỹaatqajam lo'yaxanec da la'qaataxanaxac quena' ỹa'xatetac ca Demetrio, chaqai qai'neeta dá'maq na'qaatec ỹaatqajam llic ỹa'xat dá'maq no'uen no'ueenataxac ca'maxare. Chaqai qomi' qai'neeta sa'xatqatac dajo, chaqai qamiri 'yiiñita quiyim llic dá'maq sa'xatqatac.

Dauá'maq pa'aaterec na'qaatqa

13Ỹim 'xoic quet ná'maq sa'xat caqami', qam se sa'maxaren quiyim sahota'ahi caua ỹirqa.

14Ma' ñauaanta'a quiyim qaỹaloq ñiuanaqta', ca' ma'le, ca' ỹaatqajam setaxaiqa'ajta'.

15Ca' sahotaque quiyim 'ue ca reuagaxa'e'. Ná'ogue na qarqaỹaripi neeta'ñi najo ilata qami' da liquinaxanaxac. Qouaquiric 'ỹaañirec ma'le da iquinaxanaxac quiñi 'óna quena qarqaỹaripi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Judas

Judas 1

So Judas ilata aso lerecse só'maq loỹaxanqateripi ñi qota'a

1Ỹim Judas, ỹim la'ac so Jesucristo, chaqai ỹaqaỹa so Jacobo. Shiriñi anajo ilaata quená'maq loỹaxanqateripi chaqai ỹoỹoote'oga ñi qota'olec quiyim ỹauaaque lalamaxareteripi, ná'maq qaicochiitapega ma' na'deetau'a so Jesucristo.

2Sahotaque quiyim coñiguit cá'maq chalego nqouagaxahi, ra'maxahi chaqai ca ne'xorenataxanaxa chicqo'ot ñi qota'a.

Ná'maq rapaxaguinataxanegue dá'maq sqai llic

(2 Pedro 2.1-17)

3Qamiri ỹaqaỹarolqa, ỹaatqajam 'xoic da shinta quiyim shiriñi dajo caqamiri queda qarca'laxa hueeto'oto qomi'. Qam nagui, ca' seuana quiyim ỹouen shiriñi dajo caqamiri quiyim ñi'xoresentouguilo quiyim se neme loguilgoto daua qanapaxaguinataxaco dauá'maq mashic qoỹaanem ná'ogue ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a.

4Ma' mashic 'uo' na qomyipi queetou'gue da lachoxonataxanaxac caqamiri. Quená'maq shi'co' qaỹa'xateta'guit quenaua naneresañi la'qaatqa ñi qota'a quiyim tai'a dá'maq ỹaatqajam 'chichiguiñi nouaxanaxaset. Najo qomyipi ỹaatqajam hualoxonyipi, ma' icoñiguit da lqouagaxa ñi qota'olec, ca' iualaxain, queugui nqai'en da se no'uen lamaanaxanqachic na loshicmaxa, chaqai sqai huelec ñi qota'a ñí'maq qaiñiita qomi' lalamaxarete', chaqai so qara'gaxala' Jesucristo.

5'Eno'm mashic shi'gue 'yiiñii qamiri, qam sahotaque ño'uenaxanaxanguelo qamiri da 'neeto' na'le ñi qara'gaxala', ma' ñi'maxare naqata'a na'le quiyi Egipto so llaalqaipi so Israel, qam na'chaqai, ca' qaiyiita ileu nqai'en só'maq sqai huelec ñi'maxare.

6Chaqai só'maq nelaatqaipi quiñi qota'a piguim laseripi quená'maq se ỹaqamaxat ca loma', ta'ta'a quiyim ỹalat cá'maq lalamaxaret la'a', ca' ñi qota'a coñi', nauaanta'guit nqai'en cá'maq pa'aatec na'xa'a ma' qaimit ná'ogue najo, coñirañi quiyí'maq qaica 'nejem napalaxa.

7Qai'neeta so qomyipi na'ñi yi Sodoma chaqai yi Gomorra chaqai saua na'aate' sqoỹoqapigui, ca 'nejem só'maq nelaatqaipi piguim laseripi ma' nañaanguit da se no'uen lamaanaxanqachic na loshicmaxa, ca' que'uegue dá'maq leualaxainataxanaxac dá'maq se nachiñiguit quet dá'maq ỹaatqajam no'ueenataxac ca qom. Ca' qainaxañigui so'maxare ca norec sqaica lqodoc, ca' dajo naqataxac 'ec no'ueenaugui ná'ogue na qomyipi nagui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

8Quedá'ogue dajo, qam qaiyiita najo qomyipi queeta'pegue' na le'guemataxac, ca na'axat na loshicmaxa, ca se icoñiguit da lelaataxanaxac ñi qara'gaxala', chaqai ishiuentac ná'maq nelaatqaipi piguim laseripi.

9Qam só'maq lashi na nelaatqaipi piguim laseripi, leenaxat Miguel, co'na' reloquita'pegue' so na'ỹaapec, ro'ootaxanteguelec so loshicmaxa so Moisés, se ishit quiyim inaxalec ca nouaxanaxaset ỹahota'ahi naua la'qaatqa. Ta'ta'a quiyim 'naac: “Ñí'maq qara'gaxala' nelaxa qami' ma'le.”

10Qam najo ỹalliripi ỹaatqajam se no'uen ná'maq ỹa'xatetac, queeta'pegueu'a dá'maq no'uen ma' se ỹa'den. Qam dá'maq no'ueenataxac ỹachigoxotaugui dá'maq chi la'ajnaxanaxac dá'maq ỹa'den, 'nejem ná'maq ỹa'den na iseripi, qam qaica ca la'deenataxanaxac, ca' ro'ueenataxantapega, qam chi nqa'viinteguelta'.

11¡'Xoraiqolqa naua'maxare! Ma' queesa'uegue da no'ueenataxac so Caín. Ma' ỹahosaque ca lauegaxanaxague' cana plata, ca' ỹo'merac, 'nejme' so Balaam. Chaqai na'lerañi 'nejme' so Coré, ma' qaỹalauat, sauaxat da npa'guenaxac.

12Ỹaatqajam nayiloxo lahite' quena' ỹalequesauguilo qamiri quenaua rqui'ỹaxagohi quena' nouañitagui na qanoxohi. Quena' raỹaacosalec da lqui'ỹaxague' chaqai da ne'taxague', qaica ca na'xairaque, se ỹa'maxata'que naua la'qaatqa. Chaqai na'maxare 'ec cá'maq na'gaxala' chi neteltegueltа', qam 'nejem ca naueguelec sqai chicqaugui ca huaxaỹaq, chi qaỹaỹoxonaxateta quena nonot, chaqai 'ec aca qo'paq qaca aca la quiyim ỹovita ca laloqo', ỹaatqajam ỹasootam, ca' ỹovita qanaqat.

13Na'maxare 'nejem ca quesaxan lo'paxa aca huaaxai niñimlaxantecshiguim na lanatqaipi se no'uen 'ec ro'i, chalego la'aaxa nayiloxo lahi'. Chaqai na'maxare 'ec aca huaqajñi ỹit ca llicyaxac, ca' 'ue da nouaxanaxaset quiyim hueetaugui nqohin na qaica nqai 'nejem chaqai sqaica lqodoc napalaxa.

14Qai'neeta so Enoc só'maq hueetougui só'maq pa'aatec na' siete nqo'neuec nqohin so llaalqaipi so Adán, so'maxare ỹa'xat dajo na'le na' ra'qaataxan nqohin quiñi qota'a, co'na' 'naac: “Seuañi'chiguit ñi qara'gaxala' nauequeta'pegue' ná'maq canchaqa ỹoto'o' mil ná'maq lalamqateripi,

15quiyim imit ná'ogue na qomyipi, ca' ỹa'ue ca nouaxanaxaset ná'ogue ná'maq hualoxonyipi quená'ogue ná'maq se no'uen ỹo'ueetetac, chaqai quená'ogue na la'qaatec chalego la'aaxa qohinapega ñi'maxare quená'maq hualoxonyipi chaqai na sauaqhuaiquipi.”

16Na'maxare ỹaatqajam taxaỹaxaiquipi, chaqai queeteguelec na liỹaripi, chaqai qaidaata ỹahotaque quiyim qainaata ỹa'maqachiguiñi. Chaqai ỹaatqajam lo'yaxanqa naua la'qaatqa, chaqai neneequesenaxahi' naua la'qaatqa quiyim retaxaỹa ca liỹa qom, sha'apiguito' 'ue cá'maq naquitetaque queca'maxare.

Qaỹa'ue da naqataxac quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Qam qamiri ỹaqaỹarolqa, no'viñita'co' quiyim shi'gue quesom saua lelaatqa so qara'gaxala' Jesucristo,

18na' 'nerac caqamiri: “Quecaua pa'aaterec na'xata', ca 'ue ma'le ca qom chaqai i'naari' dá'maq na'qaatec qoyiuelec, ca chaqai queeta'pegue' ná'maq la'deenataxanaxaquipi se no'uen.”

19Ca' chaqaina ná'maq ỹo'uet quiyim shicchigui na qomyipi, ca chaqai que'uegue ná'maq ỹo'ueetetac na loshicmaxa, chaqai na'maxare sqai neetagui so ne'Espíritu ñi qota'a.

20Qalaxam qamiri ñauochaxaua' ỹaqaỹa', ỹaatqajam quiijlec dá'maq no'uen napaxaguinataxaguii viilec na'le. Nqouagaxaiñii queda lquesaxanaxa so Espíritu Santo.

21Chaqai sqai 'xañiuec da le'xorenataxanaxa ñi qota'a. Chaqai nauaañita'guit ca na'xa'a quiyim so qara'gaxala' Jesucristo quedá'maq lqouagaxa, ca' ỹaanema qomi' ma'le ca nca'laxa sqaica lqodoc.

22Ca no'm 'ue ca sqailligueme' huelec, ca ỹaatqajam 'xachita da leloxoỹaxac.

23Nca'laxachiuec, coñiỹa'pegue' quiyi taatañigui ca norec sham ỹavic. Chaqai 'xoriñii ná'maq liỹaripi, qam richilliỹaño', raqaiquia'guita naua loho, ma' qai'neeta ỹovirauguilo dá'maq se no'uen no'ueenataxac na'maxare.

Dá'maq pa'aatec nemaqajnataxanaxac

24-25Ñí'maq qota'olec qaiñiita chaqai qaica 'nejem da la'deenaxanaxa, ñí'maq qarca'laxaqui, 'ue da lquesaxanaxa quiyim cochiỹalo qamiri, qaiyi qaica ca huaañi. Qaca aca lete nqai'ne' qamiri, ca 'xoic ca netoonaxaguii nqai'en, ma' nachaalataxana'alo qamiri yí'maq chalego lauaq hueete'e ñi'maxare. Ca' ñi'maxare chaqai 'neetari' se neme da lauaq, da lecaic, da lquesaxanaxa, chaqai quiyim 'ue nqai 'negue nqohin ñi'maxare, chicqochigui so qara'gaxala' Jesucristo, chicqotañi nallaaqo', chaqai nagui, chaqai sqaica lqodoc. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Apocalipsis

Apocalipsis 1

Dá'maq 'neeto' na'le da leuanaxanaxac so Jesucristo

1Ca dajo dá'maq 'neeta da neuanaxanaxac ỹaanem ñi qota'a so Jesucristo, qaiyi so'maxare ỹa'deenaxanaxanegue na lelaatqaipi dá'maq sqaỹaloq re'oq. Ca' so Jesucristo ỹa'deenaxanaxanegue dajo leuanaxanaxac najo lelaatec Juan, chicqochigui nqai'en so lelaatec piguim le'ec.

2Ca' lliqueta dá'maq ỹa'xat quesá'ogue só'maq iuana, quiyim ỹa'xat na la'qaatqaipi ñi qota'a, dá'maq shi'co' i'taxajñi so Jesucristo.

3Chalego la'maxa quecá'maq retaqalec anajo lere, chaqai chalego la'maxa quecá'maq na'xaỹaxantac quiyim qaretaqalec dá'maq na'qaatec chicqo'ot ñi qota'a, chaqai quiyim ỹaatqajam huelec dá'maq qoỹeretalec anajo lere, ma' mashic tot qoỹoqaque ca lqodoc quiyim re'oq ná'ogue najo.

So Juan ilata aso lere saua siete 'lauari neetalgoto ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec

4Aỹim Juan, selatalo ana ỹerecse naua siete 'lauari neetalgoto ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quená'maq neetalec yi 'laua Asia. Qamiri ỹaqaỹaripi, sahotaque quiyim coñiguit da qouagaxa chaqai da na'maxa chicqo'ot ñi qota'a, ñí'maq chaqai'en 'ue, ñí'maq chaqai'eno' 'ue quen, chaqai ñí'maq sqaica lqodoc quiyim 'ue. Chaqai chicqo'ot na siete nelaatqaipi se re'xogui reloqotau'a yi nqa'xanqa' ñi'maxare.

5Chaqai qai'neeta chicqo'ot so Jesucristo só'maq netaxaỹaxanqajnec ishit qoyiuelec ca la'qaatec, chaqai chaqaiso só'maq 'au qanca'laxatec queso nelauaxa, chaqai chaqaiso só'maq lashi na nashillipi hueetalec ana 'laua. So Cristo só'maq qare'xoren, ca nquiỹoorec saua qarasauaxasete', quiỹoxonalo sauá'maq chi leuo',

6chaqai ỹo'uet quiyim qomi' nashil chaqai quiyim qomi' letaxaỹaxanqajanqa quena qomyipi quiyim so'ueenataxanqot ñi leta'a qota'olec. Ca' da lauaq chaqai da lquesaxanaxa sqaica lqodoc chaqai'en lalamaxarete' so qara'gaxala'. Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo.

7¡Ñaq ra'iiguit, na Cristo naquetaugui na naueguelec! Ca ná'ogue iuañi'chiguit ma'le, vire'ta ná'maq coñirqachit iuana ma'le. Chaqai ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi hueetalec ana 'laua ỹaatqajam noỹentagui ma' idaana'guit. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta ma'le.

8Ca' 'naac ñi qara'gaxala': “Chaqaỹim ná'maq ỹim 'auaxaic, chaqai spa'aatec”, 'naac ñi qara'gaxala' ñí'maq sqaica lqalanec, ñí'maq chaqai'en 'ue, chaqai ñí'maq chaqai'eno' quen, chaqai ñí'maq naata'quena ma'le.

Dá'maq 'neeto' na' qaiuana da lauaq so Cristo

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

9Ỹim Juan, ỹim rqaỹahi, ỹim salequeta'guita quiyim i'xoyaxaua' qamiri, queda lo'ueenataxanaxac ñi qota'a chaqai queda qareualaxavic ỹaanema qomi' so Jesucristo. Ỹim ncoñiiteguesec na'le, senta'ñi ada delec leenaxat Patmos, sasougui quiyim sa'xatetac da la'qaatec ñi qota'a, dá'maq shi'co' i'taxajñi so Jesucristo.

10Chaqai hueetougui so na'xa'a quiyim qaimaqachin so qara'gaxala', ca na' ỹovita aỹim so lquesaxanaxa so Espíritu Santo. Ca' 'ue so sa'xaỹaque nivillaxac ỹaatqajam lam, 'maqa'tegue da ilaq, da lelamaxa 'ec aca npe'te.

11Ca 'naac caỹim: —Ỹim ná'maq ỹim 'auaxaic chaqai spa'aatec, shintam aca la'auaxana na nerqaipi, chaqai aca pa'aatec. 'Chirelec maca lere dá'maq huañita. Ime, ca' lachitalo naua siete 'lauari neetalec ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyi 'laua Asia: neralec yi Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, chaqai yi Laodicea.

12Na'le, ca' ñaqalgoxoñi, ma' sahotaque seuana negue' só'maq sa'qaataque retaqatac. Ca na' ñamatashiguim, ca seuane'talo saua siete ncoỹeraxanaxaqui', ta'ta'a 'oro.

13Ca' quena lavinñi' saua siete ncoỹeraxanaxaqui', ca seuane'ta so 'ec so ỹale llaalec, qam saua loho novirerañi quenaua lapiaate', chaqai so nosaataxaqui 'oro naquejlec ana lotogue.

14Chaqai na lqahic laue ỹaatqajam ỹalagaq 'ec na qagreta laue lalagaxaic, loqo'm 'ec ana loñi. Chaqai naua nqote' 'ec norec lauaq.

15Chaqai naua lapiaate' qashilgue' 'ec na bronce nquiỹocsec chaqai nqatelecsec queca nqatelaxanaxaqui. Chaqai da lavillaxac 'ec da lelamaxa na lo'paxa ana huaaxai.

16Chaqai queda loic lo'qoota'alo saua siete huaqajñi. Chaqai quena lap chicqaugui so lecat ỹaatqajam ỹaxaraic, dos llaaxa'. Chaqai na lashic 'ec añi ra'aasa quena' ỹaatqajam quesaxan da lauaq.

17Ca na' seuana, ca' seuañi, 'ec yileu. Qam so'maxare ỹashil-lec aỹim, ỹahote'e da loic. Ca 'naapiguiỹa': —Totaxan ro'chi'i'. Ỹim na' ỹim 'auaxaic, chaqai aỹim ná'maq spa'aatec.

18Ỹim ná'maq yca'leetauec. Ma' yileu na'le, qam nagui, ca' sqaica lqodoc quiyim yca'leetauec. Ỹim llo'qoota'alo soiquenta'pe naua lauaatqate da nelauaxa chaqai quecá'maq lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi.

19Ca' 'chiriñi ná'ogue ná'maq huañichirigui, quená'maq 'ue nagui, chaqai quecá'maq 'ue ma'le.

20Ca' dajo dá'maq leloxoỹaxague' se re'xogui taỹauguilo saua siete huaqajñi huañichiriguilo llo'qoota'alo queda ỹoic, chaqai quesaua siete ncoỹeraxanaxaqui' 'oro: saua siete huaqajñi taỹaugui quiñi 'óna nelaatec quená'maq reloqota'a

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neetalgoto yaua siete 'lauari, chaqai saua siete ncoỹeraxanaxaqui' taỹauguilo sauá'maq neetalgoto yaua siete 'lauari.

Apocalipsis 2

Da na'qaatec tai'alo saua neesalec yaua siete 'lauari: Da na'qaatec tai'a nqohin yi Efeso

1'Chiriñi ma'le aca lere, ca' lachita ñi nelaatec reloqota'a yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi Efeso. 'Ñiraco': "'Neetayi da la'qaatec ñí'maq lo'qoota'alo ñaua siete huaqajñi queda loic, ñí'maq ỹouoxonta'pe naua lavinñi' ñaua siete ncoỹeraxanaxaqui' ta'ta'a 'oro:

2Ỹim sa'den ná'ogue ná'maq 'viichi'sac, chaqai seuana dá'maq na'ñaaqataxaqui', chaqai da reualaxaviqui'. Chaqai sa'den quiyim se ỹa'ñaxachigui qavilli' na loic na hualoxonyipi. Sa'den qai'neeta quiyim 'guiñi' ná'maq 'naac lelaatqaipi so Jesús, qam sqai llic, ca' 'yiiñi' quiyim na'maxare 'maatqaiquipi.

3Ỹaatqajam 'ue da reualaxaviqui', chaqai 'xoic da re'xoriqui', chaqai 'xoic da ro'ueenataxanaxaqui' caỹim, qam se rco'chirec.

4Qam ỹim 'ue dá'maq se sa'maxaren caqami', ma' mashic tot qaica só'maq ỹaatqajam 'auaxaic re'xorenataxanaxa'e'.

5Ca' vichiguiño' no'viñiraque cá'maq hua'ño' na' nachiriñi. Ca' ỹaatqajam netogochigui nqai'ñi' na qavilli'. Ime, ca lotqai liỹa 'viichi' dá'maq 'viichisaiquen na' ñaqai 'avichiguiñi. Ma' no'me', ca' sqaỹaloq shicpegue' aqami', ca' souootaxana'gue añi rcoỹeraxanaxagui'i' quiyi loma'. Qam no'm netogochigui na qavilli', ca' se souootaxana'gue.

6Qam 'ue dá'maq sa'maxarenta caqami'. Ma' roquia'ita dá'maq lo'ueenataxanaxac ná'maq queeta'pegue' da lapaxaguinataxanaxac so Nicolás, dá'maq ỹim qai'neeta yoquii'a.

7Ca cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca 'maxaraic quiyim na'xaỹaxana da la'qaatec so Espíritu Santo 'naapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, 'neetasa': Ca cá'maq rauegaxan ma'le, ca saanem quiyim ỹa'ic aca la adá'maq qo'paq chicqaugui da nca'laxa neetañigui na lavinñi yi lanaxanqa' ñi qota'a."

Da na'qaatec qailata só'maq neeta'ñi yi Esmirna

8'Chiriñi aca lere, ca' lachita qai'neeta ñi nelaatec reloqota'a yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi Esmirna. 'Ñiraco': "'Neetayi dá'maq 'naac ñí'maq 'auaxaico' na'le chaqai ñí'maq pa'aatec, ñí'maq ileuo' na'le, qam lotqai liỹa nca'leuec:

9Ỹim sa'den ná'ogue ná'maq 'viichisac. Seuana dá'maq ne'guenaxaqui' chaqai da re'xoriqui', 'eno'm ỹaatqajam llic qami' nesallaxanec. Chaqai sa'den ná'maq se

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

no'uen na'qaatqaipi qohinac caqami' quená'maq 'naac judío laseripi, qam sqai llic. Ta'ta'a quiyim loiquenatqaipi so na'ỹaapec.

10Qam se ro'chita dá'maq qohine'tegue ma'le caqami'. Ma' so na'ỹaapec 'ue ma'le ca coñi' cañi ncoñiitaxanaxaqui caqamiri, qaiyi qamiá'ogue qari'guiñii ma'le. Chaqai 'ue ca re'xoriguii ma'le quecaua diez na'xata'. Qam ỹaatqajam lo'qo'ichiriñi da rpi'ỹaxaqui', ỹovireta'a quiyim rillivi'. Ca ỹim saanem qami' ma'le da nca'laxa 'ec nishivichi'.

11Cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca' 'maxaraic na'xaỹaxana da la'qaatec so Espíritu Santo 'neetapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, 'neetasa': Ca cá'maq rauegaxan ma'le, ca' se ỹovira'a ca le'xoric queca co'uaataxanaxaic nelauaxa."

Da na'qaatec qailata só'maq neeta'ñi yi Pérgamo

12Qai'neeta lachita ma'le aca lere ñí'maq nelaatec reloqota'a yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi Pérgamo. 'Ñiraco': "'Neetayi da la'qaatec ñí'maq 'ue ñi lecat ỹaxaraic dos llaaxa', 'naacsa':

13Ỹim sa'den ná'ogue ná'maq 'viichi'sac, chaqai sa'den quiyim lliquisaugui ná'maq qomyipi qoỹoiquentac queso na'ỹaapec. Qam qaiyiita ỹaatqajam qui'terelec aỹim, sqai 'xañiriñi quiyim vi'relec aỹim, vire'ta quesaua na'xata' na' qaỹachigoxotetouguilo qamiri so qamaxaraic itaxaỹaxanqajnec Antipas quiyim qaỹalauat, quená'maq hueete'e so na'ỹaapec.

14Qam 'vii nauá'maq se yqo'talo caqami'. Ma' quená'maq ñi'sa'ñi Pérgamo ñaqa 'vii nauá'maq saqa' ỹaxañiñi da lapaxaguinataxanaxac so Balaam, só'maq 'naapego' na'le so Balac quiyim so Israel llaalqaipi ỹa'ic ná'maq nachitaxanataxanaxat mashic qoỹaanot ca nashiilec nqolac, chaqai quiyim queetalec da se no'uen lamaanaxanqachic na loshicmaxa, ca chicqochiquio' na'le ca lasauaxaset.

15Qai'neeta 'vii nauá'maq neesa'ñina quená'maq sqai ỹaxañiñi naua lapaxaguinataxanaxaco so Nicolás, nauá'maq se yqo'talo.

16Vichiguiño' netogochigui nqai'ñi' na qavilli'. Ma' no'me', ca' sqaỹaloq shicpegue' aqami', ca' ñco'ỹa'to ma'le naua'maxare, sahote'e na lecat chicqaugui na ỹap.

17Cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca 'maxaraic na'xaỹaxana da la'qaatec so Espíritu Santo 'naapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec, 'naacsa': Ca cá'maq rauegaxan, ca' ỹim saanem ma'le quiyim ỹa'ic cá'maq na'ic qoỹoxotetañi chicqo'ot ñi qota'a, leenaxat maná, chaqai qai'neeta saanem ca qa' lalagaxaic. Ca' quecajo qa', ca naneretalec ca dalaxaic leenaxat. Qam qaica ca ỹa'den, ta'ta'a cá'maq icoñiguit, ca' ỹa'den."

Da na'qaatec qailata só'maq neeta'ñi yi Tiatira

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Qai'neeta lachita ma'le aca lere ñi nelaatec reloqota'a yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Tiatira. 'Ñiracsa': "'Eda da 'neeta da la'qaatec na llaalec ñi qota'a ñí'maq 'nejme' ca norec lauaq naua nqote', chaqai naua lapiaate' 'nejme' ca lecat leenaxat bronce nquiÿocsec, 'naacsa':

19Ÿim sa'den ná'ogue ná'maq 'viichi'sac; sa'den da re'xorenataxanaxa'e', da rpi'ÿaxaqui', da ro'ueenataxanaxaqui', chaqai da reualaxaviqui'. Chaqai sa'den quiyim nagui paguec da ro'ueenataxanaxaqui' quecá'maq ñaqai 'avichiguiñi.

20Qam 'ue dá'maq se sa'maxaren caqami'. Ma' qami' 'xañisac añi 'aalo leenaxat Jezabel ma' 'naac letaxaÿaxanqajna ñi qota'a. Qam ÿayintac na ilaatqaipi queda lapaxaguinataxanaxac, ma' que'uegue nqai'en da nedequenaxac, chaqai quiyim ÿa'ic ná'maq nachitaxanataxanaxat mashic qoÿaanot ca nashiilec nqolac.

21Ca' ÿim mashic sa'ue so ledaaqa' quiyim netogochigui na lauel, ca' ÿaxanñi da no'ueenataxac. Qam se netogot, ca' sqai ÿaxanñi da nedequenaxac.

22Ca no'm sqai ÿaxanñi dá'maq ÿo'ueetetac añi'maxare, ca' ÿim illaañi nqaishin ca ralolaxa. Chaqai quiyim 'xoic ca le'xoric ná'maq hueeta'piguit añi'maxare.

23Chaqai salauat ma'le ná'ogue na llaalqaipi, qaiyi ÿa'den ma'le ná'ogue ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec quiyim ÿim sa'den ná'maq qoÿoqochi'ña na'deenataxanaxac chaqai da namaanaxanqachic, chaqai quiñi 'óna caqamiri icoñiguit ma'le cá'maq laseue' cá'maq ÿo'ueetetac.

24Qam ná'maq liÿaripi neeta'ñi na Tiatira caqamiri quená'maq sqai que'uegue najo napaxaguinataxanaxaquipi chaqai se ÿa'den ná'maq qohinac se re'xogui lo'ueenataxanaxac so na'ÿaapec, ca' ÿim shinac caqamiri quiyim qaica quet cá'maq liÿa senaxalgoto qamiri.

25Qam lo'xoichiguiño' cá'maq mashic coñiguit, toco' ma' ÿovita ca na'xa'a quiyim ñovi'.

26Qam cá'maq rauegaxan, chaqai quiyim queetalec ÿo'ueetetac dá'maq sahotaque quiyim qaÿo'uet, ÿoviraqteta'a ca lqodoc, ca' ca'maxare saanem da lquesaxanaxa quiyim ila' ná'ogue na ÿoreta'oguit qomyipi.

27Ca 'nejem dá'maq 'ne'tegue ñi ita'a caÿim quiyim nañaañim da iquesaxanaxa quiyim selaataxanac. Ca' ca'maxare reloqota'a ná'ogue na ÿoreta'oguit qomyipi, ÿahote'e ca nepon fierro. Iuagaxatetac, 'nejem nqai'en aca 'ueena 'laua.

28Saanem qai'neeta añi huaqajñi nete'ese.

29Cá'maq ÿa'den ca na'xaÿaxanaxac, ca' no'uen quiyim na'xaÿaxana da la'qaatec so Espíritu Santo quedá'maq 'naapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec."

Apocalipsis 3

Da na'qaatec qailata so na'ñi yi Sardis

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Qai'neeta lachita aca lere ñi nelaatec reloqota'a yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec na'ñi yi Sardis. 'Ñiraco': "'Eda 'neeta da la'qaatec ñí'maq no'qoota'alo daua siete no'ueenataxanaxaco se re'xoguilo chicqoro'ot ñi qota'a chaqai yaua siete huaqajñi: Ỹim sa'den ná'ogue ná'maq 'viichi'sac, chaqai quiyim mashic qami' leuaxaic, 'eno'm 'ue da lichoxoric aqami' quiyim qohinac rca'lli'sauec.

2Nelo'irec, ca 'ñaxachi' dá'maq ñaqa 'ue ro'ueenataxanaxaqui' dá'maq mashic sham imeuo. Ma' ỹim seuana quiyim dá'maq 'viichi'sac se ỹa'maxañi quiñi qota'olec.

3No'viñira'gue dá'maq napaxaguinataxaqui' coñichiguit na'le. Ca' netogochigui nqai'ñi' na qavilli'. Qam no'm se nelo'irec, ca' shicpegue' qami', qam sqa ỹaataq ca ỹoviraqa', shintari' ca cuataxai.

4Qam 'ue na qomyipi quená'maq neeta'ñi na Sardis se napio'xote' naua loho. Ca na'maxare ñauequeta'pegue' ma'le, ỹansañi caua noho lalagaxaqa, ma' chi no'ueenataxac nqohin.

5Ca cá'maq rauegaxan ma'le, ca' ỹañiñi nqohine' caua noho lalagaxaqa. Chaqai se sapalaxat ca leenaxat quiyim qoỹeretañi cayi lere nca'laxalate, ta'ta'a quiyim sa'xat quiñi ita'a chaqai quena lelaatqaipi piguim laseripi.

6Ca cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca no'uen quiyim na'xaỹaxana da la'qaatec so Espíritu Santo quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec."

Da na'qaatec qailata so na'ñi yi Filadelfia

7Qai'neeta lachita aca lere ñi nelaatec neeta'ñi yi Filadelfia. 'Ñiraco': "'Neeta da la'qaatec ñí'maq ỹaatqajam co'teeta chaqai lliqueta, ñí'maq hueeto'ot ada lauaatqate na lasom ñi lauo' so nashi David, ma' quena' ỹauachigui, ca' qaica ca ishit ỹapogui, chaqai quena' ỹapogui, ca' qaica ca ishit ỹauachigui:

8Ỹim sa'den ná'ogue ná'maq 'viichi'sac. Ca' sella'gue dá'maq loqoisa'gue ñi 'ec lasom nauatetagui qaica ca ishit ỹapogui ñi'maxare. 'Eno'm sqai 'xoic ca rquesaxanaxa'e', qam na'xaỹaxañiteta da ỹa'qaatec chaqai mesqai 'xochiriñi aỹim.

9Vichiguiño' ỹim ỹa'dooto nqaishine' aqami' naua le'cootal ná'maq queeta'pegue' so na'ỹaapec, ná'maq 'maatqaiquipi ná'maq 'naac judío laseripi qam sqai llic, qaiyi na'maxare ỹa'den ma'le quiyim se'xoriñi'.

10Ma' na'xaỹaxañiteta da ỹaqataxac quiyim 'ue da reualaxaviqui'. Ca' quedajo, ca so'ootaxanlec ma'le aqami' quiyim ỹovita ca laloqo' quiyim qai'guen ná'ogue na qomyipi hueetalec ana 'laua.

11Sqaỹaloq ñovi'. Lo'qo'ichiriñi ná'maq mashic hueeto'ot aqami', qaiyi qaica ca rouootaxana'gue ma'le ca raviguiqui'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ca cá'maq rauegaxan, ca' ỹim 'ec nqaishin aca nenojnaxa quiyim nolliitañi ñi lauo' ñi qota'olec, ca' totqa nac quiyi'maxare. Ca' quecaua'maxare serelgoto ma'le da leenaxat ñi qota'olec chaqai da leenaxat yi la'a' ñi'maxare, yí'maq dalaxaic Jerusalén chicqa'gue da piguim, chicqo'ot ñi qota'olec. Qai'neeta serelgoto ma'le caua'maxare ca dalaxaic ỹeenaxat.

13Cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca' no'uen quiyim na'xaỹaxana da la'qaatec so Espíritu Santo 'naapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec."

Da na'qaatec qailata so na'ñi yi Laodicea

14Qai'neeta lachita ana lere ñi nelaatec reloqota'a yí'maq mashic icoñiguit da na'qaatec neeta'ñi yi Laodicea. 'Ñiraco': "'Neetasa' da la'qaatec ná'maq ỹaatqajam lliqueta, ná'maq ỹaatqajam ipacqajanchigui ca la'qaatec, ñí'maq chicqochigui ná'ogue ná'maq lo'ueenatec ñi qota'a:

15Ỹim sa'den ná'ogue na 'viichi'sac. Sa'den quiyim sqai 'oometam qami' chaqai sqai qami' pa'e. ¡Saxanchi' qami' 'oometam, loqo'm pa'e!

16Qam ma' chi pa'iigui qami', sqai 'oometa qami' chaqai mesqai qami' pa'e, ca' yisalgue qami'.

17Ma' 'ñirac qami' nesallaxanec chaqai quiyim ra'maqaichiriñi chaqai quiyim tot qaica ca viñi'. Qam sqai huañita quiyim sqaica ca ra'maqachi'. Qami' 'xoraic, qaicanqaiyi, qami' qai'laq chaqai ñi'sauec.

18Ca vichiguiño' 'ue da ỹaqataxac nagui caqami', quiyim chigoxochiro'ot aỹim ma'le cá'maq shiujnaxañita cá'maq ỹaatqajam 'oro nqatelecsec, qaiyi ỹaatqajam qami' nesallaxanec, chaqai quiyim chigoxochiro'ot aỹim quiyim shiujnaxañiraque ca qatooỹaqui' lalagaxaic, ca ñi'riñi, ca po'irelec ná'maq ỹo'ueetetac na nayiloxo quiyim ñi'sauec, chaqai shiujnaxañiraque ca latate' naua nqochichi', qaiyi neuañiriñi.

19Ma' ỹim setaxaỹa'a chaqai salamaxat ca no'ueenataxac cá'maq yqo'ta. Ca' na'ñaxachi'o' chaqai netacocha'e'.

20Ñaqai 'ajñi', ỹim nagui seuete'e na lasom, soỹaxantac. Ca no'm 'ue ca 'xaỹa da ỹoỹaxanaxac, ca ỹauate'oga aỹim queca nasom, ca' senoxonougui ca lauo'. Ca qomi' nqui'ỹaxaua'.

21Ca cá'maq rauegaxan, ca' sa'ue ma'le ca loma' quiyi ñqa'xanqa' quiyim nashi, 'nejem aỹim ma' sauegaxan, ca ñqa'xanñi cañi nqa'xanaxaqui ñi qota'olec.

22Cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca' no'uen quiyim na'xaỹaxana so Espíritu Santo quedá'maq 'naapega ná'maq mashic icoñiguit da na'qaatec."

Apocalipsis 4

Da nemaqajnataxanaxa hua'gue da piguim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca' ỹim Juan, ca na' ime dajo, ca' ñidaanashiguim, ca' seuane'ta so lasom nauatetagui queda piguim. Qam sojo nivillaxac 'ec aca npe'te só'maq 'au netaxaỹa'ña aỹim, ca 'naapiguiỹa': —Nochirishiguim quenajo. Ca' sachaxañiraxarom dá'maq 'neeta ma'le najo.

2Ca na' noviriñi da lquesaxanaxa so Espíritu Santo, ca' seuana yi nashi nqa'xanqa' hueeta'gue da piguim. Ca' quiyijo qa'xanqa' 'ue so nqa'xanta'ñi.

3Ca só'maq nqa'xanta'ñi yi qa'xanqa' da lashicyaxac 'nejem na qa' qashilec leenaxat jaspe, loqo'm ana cornalina. Ca' naua lahil so qa'xanqa', ca' 'ue so qoñi'gue. Qam da lqashilegaxa 'nejem na qa' leenaxat esmeralda.

4Chaqai naua lahil sojo qa'xanqa', ca' 'vii saua liỹa' sauane'talo veinticuatro nashi nqa'xanaxaqui', ca' quesaua'maxare nqa'xantañiguilo so veinticuatro quesó'maq ỹaatqajam qo'xoiquipi, nodaachiguiñi lalagaxaic na looỹac chaqai ana nado'onsañi chicqaugui na 'oro.

5Ca' quesojo nashi nqa'xanqa' chicqotapegueu'a na nqai'legaxa, na nalataxa, chaqai na soxonaxallipi. Chaqai queda reloqota'uegue so qa'xanqa' ỹaviquetauguilo saua siete ncoỹeraxanaxaqui', qam na lauaq 'ec na norec lauaq. Qam saua'maxare chaqaisaua saua siete no'ueenataxanaxaco se re'xoguilo chicqoro'ot ñi qota'a.

6Chaqai queda reloqota'gue so qa'xanqa' qai'neeta 'ue so 'ec lachiugue richaauec chaqai richiichiguiñi. Chaqai quenaua lahil so qa'xanqa' hueesa'ñi saua cuatro ise' nca'leesauec no'qaachiguilo quenaua nqote' queda reloxoỹa'gue chaqai queda qoshiỹa'gue.

7So 'auaxaic quesauajo ise' nca'leesauec 'nejem na sauaxaic leta'a; chaqai so liỹa 'ec na tooro; chaqai so liỹa na lashic 'ec na qom; chaqai so liỹa 'ec na ho'ic ỹoota.

8Ca' sauajo cuatro ise' nca'leesauec da'ta'a seis laua' quiñi 'óna. Chaqai no'qaachiguilo quenaua nqote' quena pa'aauec chaqai quena pa'aauo. Chaqai quiyi na'xa'a chaqai yi pe sqai ỹaxañiñi quiyim 'nerac: Qami' maq ỹaatqajam co'chiite', qami' qara'gaxala' qota'olec maq sqaica ca qalañirac, qami' ná'maq chaqai'en 'ue qami', chaqai 'ue qami' nagui, chaqai naata'quena ma'le.

9Chaqai quena' sauajo ise' nca'leesauec imaqachine' da lecaic chaqai ỹaanot da na'aachicyaxac só'maq nqa'xantañigui aso qa'xanaxaqui só'maq sqaica lqodoc da nachaalataxac,

10ca' so veinticuatro qo'xoiquipi ỹa'chi'iñi naua le'cootal quiyí'maq reloqota'ñi so'maxare, ca' imaqachin só'maq sqaica lqodoc da nachaalataxac, ca' illiguiñi ana nado'ontañi quiyí'maq reloqota'ñi so qa'xanqa'. Ca' 'nerac:

11Qami' qara'gaxala' qota'olec, ỹaatqajam 'chichiguiñi quiyim coñichiguit da nauaq, da necaic, chaqai da nquesaxanaxa; ma' qami' ro'ueenachiqui' ná'ogue nanchaqaina, ma' chaqaida dá'maq vi'saque, ca' 'ue, ca' re'oq ná'ogue na'maxare.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Apocalipsis 5

Aso lere chaqai so 'ec qagreta llaalec

1Ca na'le, ca seuane'ta quesó'maq nqa'xantañigui aso nashi nqa'xanaxaqui lo'qoota'a aso lere queda loic 'ec lepate nqohin da no'ueenataxac, qoỹeretalec na pa'aauo chaqai na pa'aauec, chaqai qaỹapootagui quesaua siete netanaxanqate qaỹa'gaxanaxansañi.

2Chaqai seuane'ta so nelaatec piguim le'ec ỹaatqajam quesaxanaxaic. Nelamaxaren, renataxantac, 'naacsa': —¿Nega'ỹo' ca ishit quiyim ỹauachigui ada lere chaqai quiyim naqate' saua netanaxanqate?

3Qam vire'ta quena piguim chaqai quena 'laua chaqai quena pa'aañi quena 'laua ỹaatqajam qaica ca ishit ỹauachigui aso lere, vire'ta quiyim chi ỹa'ajan.

4Ca' ỹim ỹaatqajam 'xoic da ñoỹenaxac, ma' qaica quet cá'maq qaỹanata quiyim ishit ỹauachigui aso lere, vire'ta quiyim chi retaqalec, chaqai vire'ta quiyim chi ỹa'ajan aso'maxare.

5Ca na'le, ca' 'ue so 'óna queso qo'xoiquipi 'naapiguiỹa': —Totaxan queeta da noỹenaxaqui', ma' ñí'maq qaỹamata'gue sauaxaic leta'a chicqaugui so llaalqaipi so Judá, chaqai qai'neeta chigoxougui na lauo' so nashi David, ñi'maxare rauegaxan. Ca' ishit ỹauachigui ada lere chaqai quiyim naqate' saua siete netanaxanqate qaỹa'gaxanaxansañi.

6Ca' quena lavinñi so nashi nqa'xanqa', hueetañiguilo saua cuatro ise' nca'leesauec chaqai quena lavinñi so qo'xoiquipi seuane'ta so 'ec qagreta llaalec. Nachaatetañi, qam re'qoota dá'maq 'neeto' na' qaỹalauat. Siete saua lasote, chaqai siete nqote'. Ca' saua siete nqote' chaqaisaua saua siete lo'ueenataxanaxaco se re'xoguilo ñi qota'a sauá'maq qanelarrelec ná'ogue na 'laua.

7Ca' sojo qagreta llaalec icona aso lere queda loic só'maq nqa'xantalec aso qa'xanaxaqui.

8Ca na' icona aso lere, ca' saua cuatro ise' nca'leesauec chaqai so veinticuatro qo'xoiquipi ỹa'chi'iñi naua le'cootal quiyi reloqota'ñi so qagreta llaalec. Ca' queso qo'xoiquipi nodaachiguiñi 'ue ana liviigue chaqai lo'qoota'a ana 'taxaqui 'oro, no'qaachigui quena nichiinaxanaxat. Ca' najo nichiinaxanaxat chaqaina ná'maq nqouagaxainaxac ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a.

9Ca qaỹo'ueentac dajo dalaxaic no'ueenec, 'neetasa': Qami' 'iichichiguit quiyim coñita ana lere chaqai quiyim naqachi' naua qaỹa'gaxanaxansañi netanaqsete; ma' qaỹalauat na'le aqami', chaqai quesaua reuochi', ca' laseue' na' shiujnaxañitalo qomi', chigoxochiraugui ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi ỹoreta'oguit na la'qaatec, qaiyi lalamaxareteripi ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

10Ca 'viichi' quiyim qomi' nashil chaqai quiyim qomi' letaxaỹaxanqajanqa na qomyipi quiyim so'ueenataxanqot ñi qota'olec. Chaqai quiyim qareloxoiqatecsec ná'ogue na hueetalec na 'laua.

11Ca na' ime, ca' ñamatashiguim, ca sa'xaỹaque na ỹaatqajam 'xoic lavillaxac na nelaatqaipi piguim laseripi nachaatetaho naqallichinchiguiñi aso nashi nqa'xanaxaqui chaqai quesaua ise' nca'leesauec chaqai queso qo'xoiquipi. Qam ỹaatqajam qaica ishit naloqochin só'maq piguim laseripi.

12Qam ỹaatqajam nelamaxaren quena' retaqa, 'naacsa': Ñí'maq qagreta llaalec qaỹalauat na'le ta'chiguit quiyim icoñiguit da nquesaxanaxa chaqai da nesallaxa, da na'deenaxanaxa chaqai da la'ñaxac, da necaic, da nauaq, chaqai quiyim qaimaqachintac.

13Chaqai qai'neeta sa'xaỹa ná'ogue ná'maq lo'ueenatec ñi qota'a quená'maq hueeto'ot na piguim chaqai quena 'laua chaqai quená'maq pa'aatañi quena 'laua chaqai cana huaaxai chaqai quená'ogue ná'maq hueetaugui na'maxare, 'neracsa': Da nemaqajnataxanaxa, chaqai da necaic, chaqai da nauaq, chaqai da nquesaxanaxa, qaica lqodoc nqohin qoỹaanema ñí'maq nqa'xantañigui añi qa'xanaxaqui chaqai ñi qagreta llaalec.

14Ca' saua cuatro ise' nca'leesauec 'neraco' quen: —¡Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo! Chaqai so veinticuatro qo'xoiquipi ỹa'chi'iñi naua le'cootal, ca imaqachin ñí'maq qaica lqodoc da nachaalataxac.

Apocalipsis 6

Saua siete netanaxanqate

1Ca na'le, ca' seuanchigui na' só'maq qagreta llaalec ỹauachigui aso 'auaxai quesaua siete netanaxanqate, ca 'ue so sa'xaỹa quesaua cuatro ise' nca'leesauec retaqa, qam da lavillaxac 'ec ana soxonaxa: —¡'Antaso'o' ỹala'e', ñaqai 'ajñi'!

2Ca' ya'ỹa'a, ca seuane'ta so shipgaq lalagaxaic. Ca só'maq neetalec so'maxare no'qoota'a aso lo'xoshic. Ca so'maxare qoỹaanem aso nado'o na nashi. Ca' eec, qam chaqa'ma' rauegaxan, chaqai quiyim queeta da lauegaxanaxac.

3Ca na' só'maq qagreta llaalec ỹauachigui aso liỹa netanaxanqate, ca sa'xaỹa so liỹa quesaua ise' nca'leesauec, 'naacsa': —¡'Antaso'o' ỹala'e', ñaqai 'ajñi'!

4Ca nenoxonec so liỹa shipgaq letogaxaic. Ca só'maq neetalec so'maxare qoỹaanem da lquesaxanaxa quiyim rouootaxana'gue da neuagaxa quena 'laua, chaqai ỹo'uet quiyim na qomyipi nalauajta'. Ca so'maxare qoỹaanem so lecat lodegaxat.

5Ca na' so qagreta llaalec ỹauachigui aso liỹa netanaxanqate, ca lotqai sa'xaỹaque so liỹa quesaua ise' nca'leesauec, 'naacsa': —¡'Antaso'o' ỹala'e', ñaqai 'ajñi'! Ca na'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ya'ỹa'a, ca seuane'ta so shipgaq laueraxaic. Ca só'maq neetalec so'maxare lo'qoota'a aso lesallaqataxanaxaqui.

6Ca' 'ue so sa'xaỹaque nivillaxac 'maxañigui na lavinñi' saua ise' nca'leesauec, 'naacsa': —Qaicaata ca un quiloqui' quena trigo na'chiguit nqohin ca lo'ueenataxanaxac ca qom quiyi 'óna na'xa'a, chaqai 'nejem ca lashivichaqa' ca tres kilos cana cebada. Qam se qana'laxatañi na aceite na'ic chaqai na lataxa.

7Ca na' so qagreta llaalec ỹauachigui aso liỹa netanaxanqate, ca' sa'xaỹaque só'maq pa'aatec quesaua ise' nca'leesauec, 'naacsa': —¡'Antaso'o' ỹala'e', ñaqai 'ajñi'!

8Ca na' ya'ỹa'a, ca seuane'ta so shipgaq qoñooxoic. Ca só'maq neetalec so'maxare leenaxat nelauaxa. Ca' so coỹaretaho queso'maxare chaqaiso só'maq lqui'i cá'maq lapooqo' na leuaxaiquipi. Ca' qoỹaanem da lquesaxanaxa quiyim ỹalauat quiñi 'óna quenaua cuatro qomyipi quená'maq hueetalec ana 'laua, ỹahote'e na lauataq, chaqai na nqopaaxa, chaqai na nalolaxa, chaqai ná'maq retoxonac quena 'laua.

9Ca na' so qagreta llaalec ỹauachigui aso liỹa netanaxanqate, ca seuane'ta na lqui'illipi ná'maq qaỹalauato' na'le sauaxat quiyim ipaquichigui i'taxajñi nqai'en da la'qaatec ñi qota'a. So'maxare hueeta'ñi yi pa'aañi caso ncopatoxonaxalate.

10Na'maxare ỹaatqajam nelamaxaren quena' 'naac: —Qami' qara'gaxala', ỹaatqajam qami' co'teeta chaqai quiyim pacqajñichirigui ná'maq chaxañi'sac, ¿tegue' chaqai laquio' ỹovita ca laloqo' nqai'ñi' quiyim michi' ca nasauaxaset, ca vite ca nouaxanaxaset ná'maq ỹo'uet na'le da qarelauaxa quená'maq hueetalec ana 'laua?

11Ca na'le, ca' qoỹaanem na looỹac lalagaxaic. Ca' qohinapega quiyim cocho'qui' liỹa nco'matauec, toco' ma' nalogoñi ỹovita cá'maq naloqojnec quená'maq lqaỹaripi ro'ueenataxantacot so Cristo ná'maq taata'a quiyim qaỹalauat ma'le, 'nejme' saua'maxare.

12Ca na' só'maq qagreta llaalec ỹauachigui aso liỹa netanaxanqate, ca ya'ỹa'a, ca' 'ue so nalataxa idaxanac na 'laua. Ca naue' añi ra'aasa 'ec na nooỹac laueraxaic. Ca ñá'ogue ñi shiraigo toc, 'ec leuoripi.

13Chaqai ana huaqajñi najñi queda piguim, taalec na 'laua, 'nejem ana higo lashi najñi ana la ladala quena' qoyiquejlec queca nonot quesaxanaxaic.

14Ca' na piguim palac, 'ec ana lere quena' qalepajta'. Chaqai ná'ogue aná'maq quemaralec ladocai chaqai ana delec qaidaxan quena loma'.

15Chaqai na nashillipi quena 'laua nañoxojñi quenaua lauaco chaqai quena qa' quena quemaralec ladocai, liỹaatac ná'maq leta'allipi, na nesallaxanqaipi, na lashillipi na nouaataxanaq, ná'maq quesaxanaxaiquipi, chaqai ná'ogue ná'maq na'aquipi chaqai ná'maq se na'aquipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Ca 'naapega quena quemaralec ladocai chaqai ana qa': —'Irelgoto qomi', ca qarpataqairañi, 'xochiriñi qomi' quiñí'maq nqa'xantañigui añi nashi nqa'xanaxaqui, chaqai queda chalego lecaic nouaxanaxaset ná'ogue ỹo'uet ma'le ñi qagreta llaalec.

17Ma' mashic novi'o' ná'maq chalego lecaic na'xa'a nouaxanaxaqui ná'ogue, ca ¿negue' queto' ca ishit na'ñaxachiguit?

Apocalipsis 7

Só'maq mashic 'ue na netanec queso Israel llaalqaipi

1Ca na' ime dajo, ca seuane'talo saua cuatro nelaatqa piguim lase', nachaatesañi, hueeta'ñiguilo naua cuatro llico na nonot. Saua'maxare quepaxatesa'guit naua nonoochi', qaiyi se pe'terelec ana 'laua, chaqai ana huaaxai, chaqai ana qo'paq.

2Qai'neeta seuane'ta so piguim le'ec chicqa'gue da lqodoigue, lo'qoota'a aso letanaxanqate ñi qota'a ñí'maq nca'leetauec. Ca' sojo piguim le'ec ỹaualaq, qam ỹaatqajam netenegue da laualaxac quesaua cuatro nelaatqa piguim lase' sauá'maq iconchiguito' na'le da lquesaxanqa' quiyim na'axat na 'laua chaqai ana huaaxai. 'Naacsa':

3—Se na'axachii na 'laua chaqai ana huaaxai chaqai ana qo'paq, quiyim saqa' setanaq ná'maq lelaatqaipi ñi qota'olec, sahoqai aca netanaqsete huejlec nqaishinaq na latap.

4Ca' sa'xaỹaque ỹorete' só'maq mashic 'ue ana netanaqsete: Ciento cuarenta y cuatro mil quesá'ogue só'maq llaalqaipi so Israel.

5Ca' ỹovi' doce mil só'maq qaỹa'ue so netanec queso llaalqaipi so Judá, doce mil queso llaalqaipi so Rubén, doce mil queso llaalqaipi so Gad,

6doce mil queso llaalqaipi so Aser, doce mil queso llaalqaipi so Neftalí, doce mil queso llaalqaipi so Manasés,

7doce mil queso llaalqaipi so Simeón, doce mil queso llaalqaipi so Leví, doce mil queso llaalqaipi so Isacar,

8doce mil queso llaalqaipi so Zabulón, doce mil queso llaalqaipi so José, chaqai doce mil queso llaalqaipi so Benjamín.

Só'maq 'xoic qomyipi nodaachiguiñi lalagaxaic na looỹac

9Ca na' ime dajo, ca seuane'ta so ỹoreta'oguit qomyipi ỹoreta'oguit na la'qaatec, nachaatetañi quiyi reloqota'ñi so nashi nqa'xanqa' chaqai queso qagreta llaalec. Ca so'maxare ỹaatqajam 'xoic, mashic tot qaica ishit naloqochin, chaqai ỹantañi na nooỹac lalagaxaic, chaqai lo'qoota'a ana chavic laue.

10Sá'ogue netenegue da laualaxac, 'naacsa': Da qarca'laxa chicqo'ot ñi qota'olec, ñí'maq nqa'xantañigui añi nashi nqa'xanaxaqui, chaqai ñi qagreta llaalec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Chaqai ná'ogue ná'maq nelaatqaipi piguim laseripi nachaatetaho naqallichinchiguiñi aso qa'xanaxaqui, chaqai so qo'xoiquipi, chaqai saua cuatro ise' nca'leesauec. Ca' ỹa'chi'iñi naua le'cootal, ỹoviraqtera'guit naua lataapi' na 'laua quiyi reloqota'ñi so qa'xanqa', ca imaqachinsac ñi qota'a,

12'neracsa': ¡Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo! Da nemaqajnataxanaxa, da nauaq, da na'deenaxanaxa, da toonaxac, da necaic, da nquesaxanaxa chaqai da na'ñaxac, qoỹaanot ñi qota'olec, ca' da'maxare qaica ca lqodoc nqohin. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

13Ca 'ue so 'óna queso qo'xoiquipi yinat: —¿Nega'ỹo' ná'maq najo ná'maq ỹantañi na nooỹac lalagaxaic, chaqai negue' cá'maq chicqa'gue?

14Ca' ỹim shinac na'le: —Taque', qami' ỹa'gaxala', maq 'yiiñi'. Ca' so'maxare 'naapiguiỹa': —Nauajo nauá'maq ca'laxaterauec só'maq chalego lecaic ne'xoric. Ca naua'maxare quiỹo' naua loho chaqai lalagaxaqa nqai'ne', ỹahota'ahi saua leuo' ñi qagreta llaalec.

15Vichiguiño' hueete'e na reloqota'ñi na nqa'xanqa' ñi qota'a, chaqai ro'ueenataxantacot ñi'maxare quenaua'que naua na'xata' chaqai naua'que naua piri quiñi lo'ueenaxanaxaqui. Chaqai ñí'maq nqa'xantañigui añi nashi nqa'xanaxaqui ro'ootaxanteguelec.

16Ca tot ỹoviro'ot ma'le ca nqopaaxa chaqai ca laquip. Chaqai tot qaỹavigaxat cañi ra'aasa, chaqai tot nauata'guit ca npa'ỹaaxa.

17Ma' ñí'maq qagreta llaalec ñí'maq neetañigui na lavinñi yi nashi nqa'xanqa', ñi'maxare reloqota'a 'neeta'gue aca qagreta, chaqai ỹauega ca hua'ñi na ne'paxantashiguim huaxaỹaq chicqaugui da nca'laxa. Chaqai ñi qota'olec nquiỹouec ná'ogue na lachiripi quenaua nqote' na'maxare.

Apocalipsis 8

Aso pa'aatec netanaxanqate chaqai aso nichiinaxanaxat lahi' 'oro

1Ca na' so qagreta llaalec naqat aso pa'aatec netanaxanqate caso lere, ca 'uo' ca media hora nachicochiguiñi queda piguim.

2Ca na' ime, ca seuane'talo saua siete nelaatqa piguim lase', nachaatesañi, reloqoso'ot ñi qota'a. Ca saua'maxare qoỹaanema saua siete npe'tel.

3Ca na' ime, ca lotqai novi' so liỹa nelaatec piguim le'ec no'qoota'a so nichiinaxanaxat lahi' 'oro. Ca' nachaato caso ncopatoxonaxalate. Ca 'xoic so qoỹaanem nichiinaxanaxat, ma' qaỹahotaque ỹaano liỹaataho nqai'en na nqouagaxainaxaquipi ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a, qaillaalec aso ncopatoxonaxalate 'oro queda reloqota'gue so nashi nqa'xanqa'.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

4Ca' queda lqai'laxat so nelaatec piguim le'ec chicqochigui so nesalaxaripi, taashi'ma ñi qota'a, liỹaatashiguim na nqouagaxainaxaquipi na lalamaxareteripi ñi qota'a.

5Ca na'le, ca' so nelaatec piguim le'ec icona aso lahi' na nichiinaxanaxat, ca ỹemqot aso norec lpoqo hueetalec aso ncopatoxonaxalate. Ca' ỹocorelec na 'laua. Ca na'le, ca' 'ue na soxonaxallipi, chaqai na nalataxa, nqai'legaxaripi, chaqai i'loxol na 'laua.

So npe'tellipi

6Ca na'le, ca' saua siete nelaatqa piguim lase' na'maxachiñi quiyim pi'chiguilo saua lpe'tel.

7Ca na' pi'chigui aso lpe'te so 'auaxaic nelaatec piguim le'ec, ca' anac aso qalachi chaqai so norec ỹalequeta'guit na neuoripi, ca' qaỹocorelec ná'ogue na 'laua. Ca' ỹavic añi 'óna quecaua tres qo'pa', chaqai qai'neeta na 'laua 'vii naua lavicqate', chaqai na 'uaqapi ladala.

8Ca' lotqai pi'chigui aso lpe'te so liỹa nelaatec piguim le'ec, ca' 'ue aso qaỹamaxañigui aso huaaxai 'ec ana quemaralec qa' ladocai ỹaviquetaugui. Ca' 'ue na hua'ñi quiyim ñigui neuoripi cana huaaxai.

9Ca' quecaua tres, 'óna ca ileu quená'ogue ná'maq hueetañigui ana huaaxai, chaqai quecaua tres, 'óna ca ropoqogui nqohin caná'ogue ana qom lahi' huaxaỹaqse.

10Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec pi'chigui aso lpe'te, ca' najñi aso chalego lecaic huaqajñi, chicqo'ot na piguim, ỹaviquetaugui 'ec ana ncoỹeraxanaxaqui. Ca' 'óna ca tajlec quecaua tres quená'ogue na lachiuguellipi chaqai ná'maq hua'ñi na ne'paxantashiguim huaxaỹaq.

11Ca' aso huaqajñi leenaxat Chim. Ca 'óna ca lahi quecaua tres huaxaỹaq chim, ca 'xoic na qom ileu, sauaxat na huaxaỹaq paguec na lichimaxa.

12Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec pi'chigui aso lpe'te, ca 'om nalahi añi ra'aasa chaqai ñi shiraigo. Chaqai quecaua tres, 'óna añi 'om caná'ogue ana huaqajñi, ca sham lavinñi yi na'xa'a chaqai yi pe 'ue so napalaxa.

13Ca na' ime, ca' ñamatashiguim, ca' sa'xaỹaque so nelaatec piguim le'ec ỹootegueri' quena lavinñi na piguim, ỹaatqajam netenegue da la'qaatec, 'naacsa': —¡'Agai! ¡Ỹaatqajam chalego le'xoric ná'maq neetalec ana 'laua, ma' ilamiguilo daua npe'tel ma' qaipi'chiguilo quedaua liỹa' tres nelaatqa piguim lase'!

Apocalipsis 9

1Ca na' pi'chigui aso lpe'te so liỹa nelaatec piguim le'ec, ca seuane'ta aso huaqajñi shi'co' najñi, chicqo'ot na piguim, hueetalec na 'laua. Ca' asojo huaqajñi qoỹaanem aso lauaatqate aca tema lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca na' ime, ca ỹauachi'ña caso tema. Ca' quiyi, ca taashiguim na lesalaxaripi 'ec chicqaugui ca chalego lecaic nqatelaxanaxaqui. Ca' so lesalaxaripi aso tema, ca chicqochigui 'ue so napalaxa, ma' ỹapolec añi ra'aasa chaqai ná'ogue.

3Ca' quesojo nesalaxaripi chicqotougui aso 'xoic piñai, ỹouec, quelec na 'laua. Ca' aso piñai qoỹaanem quiyim 'ue na ledoonaxa 'nejem na pa'lotoxoic late'e hueetalec ana 'laua.

4Qaila', qam quiyim se na'axat na 'uaqapi, chaqai ana qo'paq, chaqai ná'ogue ana peue ladala hueetalec na 'laua. Ta'ta'a quiyim nodaqajantec ná'maq qom quená'maq sqaca aca letanaxanqate ñi qota'a quena latap.

5Qam se qaỹa'maxaren quiyim ỹalauat na qom. Ta'ta'a quiyim chi ỹo'uet da nqui'ic quecaua cinco shiriguiri. Ca dá'maq nqui'ic nqai'en queca qom 'ec dá'maq quena' qaỹa'caañi caca pa'lotoxoic late'e.

6Ca' quecauajo na'xata' na qom idaantaque ma'le ca lelauaxa, qam se ỹanata. Chaqai 'eno'm ỹahotaque ileu, qam da nelauaxa 'eetapeguem ma'le na qomyipi.

7Ca' aso piñai da no'ueenataxac 'nejem na shipgaq lauataq lo'o. Na lqahic neetagui aso 'ec nashi nado'o 'oro, chaqai na lashic 'nejem na qom lashic.

8Chaqai 'ue na laue 'nejem na 'aalo lqahic laue, chaqai naua loue 'ec na sauaxaic leta'a loue.

9Chaqai na loshicmaxa pootalec caso lauataxaqui 'ec fierro, chaqai naua lelamqa' naua laua' 'ec na lelamaxa na 'xoic nahoglena shipgaq na lo'o quena' i'guentaho queca lauataq.

10Ca na lqai'it ana'maxare 'nejem lqai'it ana pa'lotoxoic late'e, 'ue añi la'na, 'ue da ledoonaxa, qaiyi ishit na'axat na qom quecaua cinco shiriguiri.

11Ca' aso piñaipi 'ue so lashi só'maq neloxoỹaq queca lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi. Sojo nashi leenaxat quenaua hebreo la'qaatqa Abadón. Chaqai quena griego la'qaatqa Apolión, loqo'm lauataxanaxai.

12Ca ỹoxogue só'maq 'auaxaic ne'xoric lodegaxat, qam ñaqa 'vii caua liỹa' naate' dos.

13Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec pi'chigui aso lpe'te, ca' 'ue so sa'xaỹaque na'qaatec 'maxañiguilo saua cuatro lasote aso ncopatoxonaxalate 'oro neeta'ñi da reloqota'gue ñi qota'a.

14Ca' so na'qaatec 'naac quesó'maq nelaatec piguim le'ec só'maq pe'teetapigui aso lpe'te, 'naacsa': —So'irec ñaua cuatro nelaatqa piguim lase' qaicoñiretasa'lo neeso'ot na lahi aso lachiugue late'ogue' Eufrates.

15Ca na'le, ca' qaỹosoorec saua cuatro nelaatqa, qaiyi ỹalauate' ñi 'óna quecaua tres qomi' quená'ogue na qomyipi. Ma' chaqaido' dá'maq 'em qaỹa'maxatesañi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

quiyim ỹovita ca na'xa'a naloqojnec hueetougui ca shiraigo chaqai ca ñaaxa, ca qaleuote'talo.

16Ca' sa'xaỹaque só'maq ỹorete' só'maq nalauataxaiquipi neetashiguim quena shipgaq. So'maxare ỹovi' doscientos millones.

17Ca' chaqaida dá'maq 'neeta na'le queso iuanaxanaxac na' seuana so shipiguiripi chaqai só'maq neetalec. So'maxare hueetalec ana lotogue na lquepaqataxanaxat quena no'goxonaxat, 'ue na toc, icolaq, chaqai na qoñi na lashic. Chaqai na shipiguiripi na lqahic 'nejem na sauaxaic leta'a lqahic. Chaqai naua laapi' naquetapougui na norec, nesalaxaripi, chaqai na 'ec quiquiaxaic.

18Ca' quecaua tres, 'óna ca qaỹalauat quená'ogue na qomyipi, sauaxat saua tres se no'viiñi naquetapougui na lap na shipiguiripi: so norec, nesalaxaripi, chaqai so 'ec quiquiaxaic.

19Ma' da lquesaxanaxa sojo shipiguiripi hueetaugui na lap chaqai na lqai'it. Ma' na lqai'iteripi 'ec na nanaic 'ue na lqahic, ca' ishit quiyim ra'gaxana na lqai'it.

20Qam quená'maq no'ueenañi qomyipi se ileuapeguema saua nqa'viico, ñaqaina queetalec quiyim ỹo'ueetetac na se no'uen, chaqai sqai ỹaxanñi quiyim pe'eetapega na lelaatqaipi se re'xogui so na'ỹaapec, chaqai na nashiilec nqolac 'oro, plata, bronce, qa', chaqai na qo'paq, ná'maq se ishit reuanaxan, sqa 'qaa, chaqai se qaua.

21Chaqai qai'neeta sqai ỹaxanñi da lalauataxanaxac, da le'naxanaxac, chaqai da nedequenaxac, chaqai da locataxac.

Apocalipsis 10

So nelaatec piguim le'ec chaqai aso lliyo'lli'

1Ca na'le, ca' seuane'ta so liỹa nelaatec piguim le'ec ỹaatqajam quesaxanaxaic, chicqotashiguim queda piguim, hueetaugui so naueguelec, chaqai na lqahic hueetalec so qoñi'gue. Chaqai na lashic 'nejem na ra'aasa lauaq, chaqai naua lichil 'ec na norec lauaq.

2Lo'qoota'a aso lliyo'lli' nauatetagui. Ca' da lichi loic co'uelec nqai'en ana huaaxai, chaqai da nemaq co'uelec nqai'en na 'laua.

3Ca na'le, ca' ỹaatqajam netenegue da laualaxac. Qam da lavillaxac 'nejem na sauaxaic leta'a quena' ronoqo. Ca na' ỹaualaq, ca' siete saua soxonaxal ỹaxandec quiyim qara'xaỹa da la'qaategue'.

4Ca na' ime retaxahi' saua siete soxonaxal, ca' ỹim mashic sham shiriñi dá'maq 'nerac. Qam 'ue so na'qaatec sa'xaỹaque 'maxashiguim quena piguim, 'naacsa': — Totaxan 'chiriñi dá'maq 'nerac saua siete soxonaxal, qaiyi sqaica ca ỹa'den.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca na' ime, ca so nelaatec piguim le'ec só'maq co'ueetalec ana huaaxai chaqai na 'laua ỹachaxanshiguim da lqai'laxat loic quena piguim.

6Ca' ỹaanot da la'qaatec ñí'maq chaqai 'neetari' nca'leetauec, ñí'maq ỹo'uet na piguim, na 'laua, ana huaaxai, chaqai ná'ogue ná'maq hueetañigui na'maxare, 'naacsa': —Tot qaica quet cá'maq qanaỹaloqnaque.

7Ca ma' ỹovita ca laloqo' quiyim pi'chigui aca lpe'te so co'uaataxanaxaic quesaua siete nelaatqa piguim lase', ca' ỹovita ca laloqo' quiyim imigui da se re'xogui lo'ueenataxanaxac ñi qota'a, dá'maq shi'gue ỹa'xatem na'le so lelaatqaipi letaxaỹaxanqajanqaipi.

8Ca só'maq na'qaatec sa'qaataque na'le queda piguim, ca lotqai pilac liỹa retaqa caỹim, ca 'naacsa': —Mo'e', coñita ada lere nauatetagui lo'qoota'a da nelaatec piguim le'ec co'ueetalec ana huaaxai chaqai na 'laua.

9Ca na'le, ca shicpegue' so nelaatec. Ca' shinapega quiyim nañan aso lliyo'lli'. Ca so'maxare 'naac na'le caỹim: —'A. A'qui' ná'ogue. Ca' quena qadapi' chalego ma'le ca lo'daxa, 'ec na rapic li'i. Qam cana racoomi' ma'le, ca' chim.

10Ca na'le, ca' secona aso lliyo'lli' lo'qoota'a so nelaatec, ca' sa'ic. Ca' quena ỹap chalego lo'daxa 'ec na rapic li'i. Qam na' ỹoviriñi, ca' chimigui nqai'en ana yacoom.

11Ca na' ime, ca' lotqai qohinapiguiỹa': —Qami' lotqai liỹa pilliralec 'xachi' dá'maq 'naac ñi qota'a taỹaugui na ỹoreta'oguit qomyipi ỹoreta'oguit na la'qaatec, chaqai ná'ogue na ỹoreta'oguit nashillipi.

Apocalipsis 11

Saua dos la'qaataxanqajanqa ñi qota'a

1Ca na'le, ca' qanañaañim aso 'ec noqola late'e naloqojnaxanaxat. Ca' qohinapiguiỹa': —Ne'laxachirishiguim, ca naloqochiñi' da ladoqueta ñi lo'ueenaxanaxaqui ñi qota'a chaqai añi ncopatoxonaxalate. Chaqai naloqochiñi' ỹote' cá'maq hueetaugui imaqachintac ñi'maxare.

2Qam se naloqochiñi' yí'maq nasoxoc ñí'maq no'ueenaxanaxaqui, ma' qoỹaanem na ỹoqa'a na chicqa'gue. Ca na'maxare i'naari' ma'le yi chalego lecaic na'a' lalamaxaret ñi qota'a, ỹoviraqterauec saua cuarenta y dos shiriguiri.

3Ca' ỹim selate' ma'le saua dos ỹa'qaataxanqajanqa quiyim ỹa'xatesac aỹim quecaua mil doscientos sesenta na'xata', ỹansañi caua noho ná'maq ỹañiñi ca qom quena' 'ue ca lasauaxanec.

4Sauajo dos na'qaataxanqajanqa, chaqaisaua saua dos qo'pa' olivos chaqai chaqaisaua saua dos ncoỹeraxanaxaqui' sauá'maq qaillisa'ñi yi reloqota'ñi ñi qota'a ñí'maq la'gaxala' na 'laua.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

5Ca no'm 'ue cá'maq sham 'ue ca 'ne'tegue se no'uen, ca na'maxare chicqaugui na lap nqai'en na norec. Ca' ỹavicañi nqai'en ca npa'guenaxaua. Ca' chaqaida 'neeta nqohin ca lelauaxa cá'maq sham se no'uen cá'maq 'ne'tegue na'maxare.

6Nauajo na'qaataxanqajanqa 'ue da lquesaxanaxa quiyim ỹapogui na piguim quiyim qaica ca ỹaxat quecá'ogue cá'maq na'xataripi quiyim ỹa'xatesac da la'qaatec ñi qota'a. Chaqai qai'neeta 'ue da lquesaxanaxa quiyim ñigui leuoripi nqai'en na huaxaỹaq, chaqai quiyim ỹo'uet le'xoric na 'laua queca nouaxanaxaset, canchaqai ỹorete' nqai'en cá'maq ta'ñi.

7Ca noma' ỹomate' dá'maq ỹo'ueetesac, ca' nenoxonshiguim so isecỹac lodegaxat chicqa'ña yi lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi. Ca reloquia'to saua dos, ca loxonqa ma'le, ca' ỹalauate'.

8Ca ma' ileue', ca nichilnete', hueesa'ñigui nqohine' so nayic quiyí'maq lodegaxat na'a' Jerusalén, yí'maq hua'ño' na' qaipateno so qara'gaxala' Jesús, yí'maq chi qaỹamata'gue Sodoma, loqo'm Egipto.

9Ca quesaua tres na'xata' chaqai so lahi so liỹa na'xa'a qaỹa'ajanta'pe saua loshicma' saua'maxare quená'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi ỹoreta'oguit na la'qaatec, chaqai se qaỹasene' quiyim qaishiñiñi saua'maxare.

10Ca ná'ogue na qomyipi quena 'laua netoonta'peguelo quiyim qaỹalauate' saua'maxare. Ỹaatqajam chalego da netoonaxac, vire'ta quiyim quiñi 'óna ỹa'ue ca lame ilata ca liỹa, ma' sauajo ỹale' ỹa'xatesac da la'qaatec ñi qota'a, ca' saua'maxare ỹaatqajam 'ue da nqui'ic nqai'ne' quena qom.

11Qam na' ime' saua tres na'xata' chaqai so lahi so liỹa na'xa'a, ca' ñi qota'a liỹa nca'laxaterec. Ca' lotqai liỹa ne'laxachishiguim. Ca ná'ogue ná'maq iuanchiguilo saua'maxare, ca' ỹaatqajam chalego da lqolonaxa.

12Ca na'le, ca' saua dos na'qaataxanqajanqa 'xairaque so ỹaatqajam lam nivillaxac 'maxashiguim quena piguim, 'naapegalo: —Nochishiguim quenajo pa'aashiguim. Ca' tarishiguim queda piguim queesaugui so naueguelec, ca' so npa'guenaxauaripi ra'iitashi'meguelo.

13Ca na'le 'ue so ỹaatqajam quesaxanaxaic le'loxolaxa na 'laua, ca' quecaua diez 'imqa, 'óna ca 'guiñi quiyi 'imqaipi quiyá'ogue yi na'a'. Ca siete mil só'maq qom ileuo' na'le na' i'loxol na 'laua. Ca ná'maq no'ueenañi qom paguelec da lqolonaxa, ca imaqachintac ñi qota'a neetashiguim queda piguim.

14Ca' ỹoxogue na'le so co'uaataxanaxaic ne'xoric, qam qaỹaloq novi' ca liỹa.

Asó'maq pa'aatec quesaua siete npe'tel

15Ca' so pa'aatec quesaua siete nelaatqa piguim lase' pi'chigui aso lpe'te. Ca qara'xaỹaque so chalego lecaic nivillaxac queda piguim, 'naacsa': Da lo'ueenataxanaxac ná'ogue ná'maq ỹoiquentac na 'laua, chi ỹovireta'a quiyim

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

lalamaxaret ñi qara'gaxala', chaqai so nela' nashi nca'laxaqui; ñi'maxare qaica lqodoc quiyim ỹoiquentac na'maxare.

16Ca na'le saua veinticuatro qo'xoiquipi nqa'xantañigui ana nqa'xanaxaqui queda reloqota'gue ñi qota'a, ỹa'chi'iñi na le'cootal, ỹoviraqtera'guit na 'laua naua lataapi'. Ca' imaqachinsac ñi qota'a.

17'Neracsa': Saanqaem qami' da qana'aachic, qami' qara'gaxala' sqaica ca qalañirac, ma' chaqai'en 'ue qami', ñí'maq chaqai'eno' quen, chaqai ñí'maq naata'quena ma'le. Ma' mashic coñito' dá'maq chalego lecaic rquesaxanaxa'e' quiyim 'viiquiñi'sac ná'ogue najo.

18Ca na ỹoreta'oguit qomyipi ro'o, qam ỹovita ca laloqo' quiyim vite ca nouaxanaxaset. Chaqai qai'neeta ỹovita ca laloqo' quiyim michi' na leuaxaiquipi, chaqai quiyim 'ỹaañitem ca nishiue' ná'maq relaataxai'pi ỹa'xatesac da ra'qaachiqui', ná'maq ỹaatqajam nañaanot aqami' quiyim imaqachintac da qadeenaxachi', lodegaxat, loqo'm cocho'qui'. Chaqai ỹovita ca laloqo' quiyim lauachi' ná'maq ralauataxantac quena 'laua.

19Ca na'le, ca qaỹauatougui ñi lo'ueenaxanaxaqui ñi qota'a neeta'gue da piguim. Ca' ỹaatqajam re'qoota aso lahite' saua diez laqataxaco ñi qota'a. Ca' 'ue so nqai'legaxa, nalataxa, soxonaxallipi, so le'loxolaxa na 'laua, chaqai aso late'ogue' qalachi.

Apocalipsis 12

Aso 'aalo chaqai so isecỹac 'ec naanoc

1Na'le, ca' lotqai re'oq so chalego lecaic netanec hueeto'ot na piguim, 'neetasa': 'Ue aso 'aalo 'ec neloxoqui añi ra'aasa lepatetagui, chaqai co'ueetalec ñi shiraigo. Chaqai aso'maxare ỹantañi aso nashi nado'o neesagui saua doce huaqajñi ana roto.

2Qam asojo 'aalo 'manaxai, chaqai ỹaatqajam rachitata, ỹaualqatac queda nqui'ic, ma' sham co'o.

3Na' ime, ca' lotqai re'oq so liỹa netanec quena piguim, 'neetasa': 'Ue so chalego lecaic isecỹac, da no'ueenataxac 'ec na naanoc, toc, siete saua lqahigo', diez aso lasote. Chaqai quiñi 'óna quesaua lqahigo' neetagui ana nashi nado'o.

4Ỹahote'e so lqai'it, ca' ỹauogolenta ana huaqajñi quena piguim, ca' najñi nqai'en añi 'óna quecaua tres, taalec nqai'en na 'laua. Ca' sojo isecỹac nachajñi, reloqoto'ot aso 'aalo sham co'o, ma' ỹahotaque quiyim ma' ne'qaañi so noctoqui', ca' chaqa'ma' ỹa'ic.

5Ca' aso 'aalo ne'qaañi so llaalec ỹale, só'maq qaỹahotaque nashi ma'le, ca' ỹoiquentac ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi, 'ec ỹahote'e aca lelaataxanqate

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

fierro lo'qoota'a. Qam na'le, ca' qarouootaxana'gue so llaalec aso 'aalo, ca' qaỹodo'ñi yi nqa'xanqa' ñi qota'a.

6Ca' asó'maq 'aalo 'eet, quepegue' yi 'laua qaica qom, yí'maq hua'ño' ca loma' qaỹa'maxatetañi quiñi qota'a. Ca' chi qaiqui'ỹaxantac quecaua mil doscientos sesenta na'xata'.

7Ca na' ime, ca' 'ue so chalego lecaic neloquiaxac queda piguim, ma' so la'gaxala' na nelaatqaipi piguim laseripi, leenaxat Miguel, chaqai ná'ogue na lelaatqaipi reloquita'pegue' so isecỹac 'ec naanoc. Ca' so isecỹac chaqai so lelaatqaipi qai'neeta reloquitac,

8qam so'maxare qaica lovi'. Ca so'maxare qaica ca loma' queda piguim.

9Ca' chaqaida dá'maq 'neeto' na'le na' qaỹo'daauec so isecỹac chalego lecaic. Ca so'maxare chaqaiso' só'maq ñaauapec 'ec nanaic leenaxat Satanás chaqai na'ỹaapec, só'maq ỹayintaco' quen ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi hueetalec ana 'laua. Ca so na'ỹaapec chaqai so lelaatqaipi qaỹo'daauec, taalec nqohin na 'laua.

10Ca na'le, ca' sa'xaỹaque so chalego lelamaxa na'qaatec 'maqot na piguim, 'naacsa': —Mashic novi' da nca'laxa, chaqai da nquesaxanaxa quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo ñi qota'olec, chaqai da lelaataxanaxac só'maq nela' nashi nca'laxaqui. Ma' mashic qaỹo'da'oguiyi só'maq inaqateguelec na lasauaxaset na qarqaỹaripi, só'maq naua'que naua na'xata' chaqai naua piri reloqoto'ot ñi qota'olec.

11Ma' na qarqaỹaripi loxonec so'maxare, qaỹachigoxochichiguilo saua leuo' so 'ec qagreta llaalec, chaqai quiyim saua'maxare ỹa'xatesac da na'qaatec. Ma' se no'chi' quiyim na'laañi da nachaalataxague', ta'ta'a quiyim qaica ca liỹa ỹahosaque, qaidaata quiyim ileueralec da na'qaatec.

12Vichiguiño' nagui netooñi' qami' piguim, chaqai ná'ogue ná'maq hueeto'ot. Qam ¡ỹaatqajam chalego le'xoric ma'le ná'maq hueetalec na 'laua chaqai ana huaaxai! Ma' so na'ỹaapec ta'ñalo qamiri ỹaatqajam 'ue da lonogoxonaxac, ma' ỹa'deentari' quiyim sqaỹaloq ỹovita ca lqodoc ca naloqojnec so'maxare.

13Ca co'na' so isecỹac 'ec naanoc ỹa'den quiyim qanenaxañi quena 'laua, ca' ỹocanac asó'maq 'aalo 'uo' so llaalec.

14Qam aso 'aalo qoỹaanema saua dos late'el laua' na ho'ic, qaiyi ishit ỹo, taỹa yi chi loma' quiyi 'laua qaica qom, ca qoỹoqo'ta so 'ec nanaic. Ca' yí hua'ñi, ca chi qaiqui'ỹaxantac quesaua tres ñaxari chaqai so lavinñi so liỹa ñaaxa.

15Ca' so 'ec nanaic nesal, nahougui nqai'en na lap so huaxaỹaq ỹo'uet lachiugue, qaiyi ỹaỹoxonaxat aso 'aalo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

16Qam na 'laua ỹotauan aso 'aalo. Ma' na 'laua ỹauachigui na lap, ca ỹaqanñi sá'ogue so huaxaỹaq caso lachiugue lo'ueenata so isecỹac na' nesalegue.

17Ca' queda na'le, ca' so isecỹac ỹaatqajam ro'ỹa aso 'aalo. Ca so'maxare quepegue' nco'ỹa'e' ná'maq llaalqaipi no'ueenañi aso 'aalo, quená'maq na'xaỹaxane'talo naua lelaataxanaxaco ñi qota'a, chaqai ỹaatqajam quejlgoto nauá'maq ỹaatqajam lliquete' na'qaatqa ỹa'xate' na'le so Jesucristo.

Apocalipsis 13

Saua dos ise' leta'al

1Ime, ca' ñachajñi seueto'ot na lqodoc aso huaaxai. Ca seuañi'chiguit so isecỹac lodegaxat, chicqochiguiñigui aso huaaxai. Qam so'maxare siete saua lqahigo', chaqai diez aso lasote. Cañi 'óna lasote ỹantagui añi nashi nado'o, chaqai quiñi 'óna lqahic 'ue so neenaxat hueetalec ỹaatqajam npa'guente'e' ñi qota'a.

2Sojo isecỹac seuane'ta na'le 'ec na regat. Qam naua lapiaate' 'ec ana layoraxai late'e, chaqai na lap 'ec na sauaxaic leta'a lap. Ca' so isecỹac 'ec naanoc ỹaanem da lquesaxanaxa chaqai yi nqa'xanqa' quiyim nashi, chaqai ỹaanem da chalego lecaic lelaataxanaxac.

3Chaqai quena lqahic só'maq isecỹac 'ec 'ue so lcoñiraxa ralauataxan. Qam imeueco' na'le so lcoñiraxa, ca' ná'ogue na qomyipi quena 'laua ỹaatqajam 'ue da le'laxa, ca' quegue so isecỹac lodegaxat.

4Ca' qaimaqachin so isecỹac 'ec naanoc, ma' ỹaanem quiyim relaataxan so isecỹac lodegaxat. Chaqai qaimaqachin qai'neeta so isecỹac, qohinac: —¡Ỹaatqajam qaica nqai 'nejem ñijo isecỹac! chaqai ¿nega'ỹo' ca ishit relogui'e' ñi'maxare?

5Chaqai qai'neeta qaỹasene'tem quiyim se no'uen ca ỹa'xat quenaua na'qaatqa quiyim npa'guenta'to ñi qota'a, chaqai quiyim relaataxantac quecaua cuarenta y dos shiriguiri.

6Ca' chaqaida 'ne'tegue quiyim npa'guente'e' ñi qota'a; se no'uen na ỹa'xat queda leenaxat ñi'maxare, chaqai ñi lauo', chaqai ná'maq neeto'ot na piguim.

7Chaqai qai'neeta qoỹaanem so isecỹac quiyim nalauate'e' ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a, vire'ta quiyim loxonqaipi; chaqai qoỹaanem quiyim ila', ỹoiquentac ná'ogue na qomyipi ỹoreta'oguit na la'qaatec.

8Ca' sojo isecỹac ỹaatqajam qaimaqachin quená'ogue ná'maq hueetalec ana 'laua, quená'maq se qoỹeretañi ca leenaxat na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua, cacá'maq lere nca'laxalate hueeto'ot so 'ec qagreta llaalec shi'gue qaỹalauat.

9Ca cá'maq ỹa'den ca na'xaỹaxanaxac, ca 'maxaraic quiyim na'xaỹaxanchiguiñi.

10Ná'maq coñi' ca liỹa, ca na'maxare qai'neeta qaicoñi'. Chaqai ná'maq ralauataxana ca lecat, na'maxare qai'neeta qaỹalauat qaỹodoota'a ca lecat. Ca'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

vichiguiño' ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a ỹouen ca leualaxavic chaqai ca lpi'ỹaxac.

11Ca na' ime, ca' seuane'ta so liỹa isecỹac lodegaxat chicqotougui na 'laua, dos saua lasote 'nejem na qagreta llaalec. Qam da lavillaxac quena' retaqa 'ec ca isecỹac 'ec naanoc.

12Chaqai hueeto'ot da lelaataxanaxac só'maq 'auaxaic isecỹac, ca ỹa'ajantac nqai'en so'maxare. Ca' quiyi, ca na 'laua chaqai ná'ogue ná'maq hueetalec ana'maxare imaqachintac só'maq 'auaxaic isecỹac, só'maq qaileuapeguem so lcoñiraxa, qam imeuec.

13Qai'neeta ỹo'ueete' naua chalego lecaigue' netanqa, vire'ta quiyim chicqo'ot nqai'en na piguim ca norec, ca' taalec ana 'laua. Iuanchigui nqai'en ná'ogue na qomyipi.

14Ca' chicqochigui na netanqaipi ỹo'uet da ne'laxa, ca' qaỹasene'tem quiyim ỹo'uet iuanchigui nqohin só'maq 'auaxaic isecỹac, ca' rayinaxana quená'ogue ná'maq hueetalec ana 'laua. Ca relaataxanlec quiyim qaỹo'uet so nadenqatec lqui'i so isecỹac, só'maq 'uo' na'le so lcoñiraxa lecat lliguiñi, qam qaiyiita nca'leuec.

15Ca só'maq liỹa isecỹac qoỹaanem da lquesaxanaxa quiyim ỹa'ue da lca'laxa só'maq nadenqatec 'auaxaic isecỹac, qaiyi retaqa sojo nadenqatec, ca ỹo'uet quiyim qaỹalauat ná'ogue ná'maq se imaqachin so'maxare.

16Qam sqaidaata dajo. Ma' so'maxare ramaxasoxonlec qai'neeta ná'ogue na ñaaqaipioqui' chaqai ná'maq mashic leta'allipi, nesallaxanqaipi chaqai na 'xoraiquipi, chaqai mese nelaatqaipi chaqai na nelaatqaipi, quiyim qaỹo'uet ca netanec queda lqai'laxat loic, loqo'm quena latap.

17Chaqai sqaica ca ishit 'ue ca rishiujnaxana chaqai ca imen, no'm sqaica ca netanec, loqo'm ca leenaxat so isecỹac lodegaxat, loqo'm ỹovi' só'maq ỹorete' cá'maq leenaxat.

18Dajo ỹouentaque ca na'deenaxanaxa. Cá'maq 'ue ca ỹa'den, ca' retan ỹote' cá'maq ỹovi' só'maq isecỹac. Ma' da'maxare taỹaugui ỹote' ma'le ca qom leenaxat. Ca cá'maq ỹorete' cá'maq ỹovi' dajo neenaxat ỹovi' seiscientos sesenta y seis.

Apocalipsis 14

Da lo'ueenec so 144 mil qomyipi

1Ca na' ime, ca' lotqai liỹa ñidaanashiguim, ca' seuane'ta so 'ec qagreta llaalec co'ueetalec aso qa' ladocai leenaxat Sión, lapoota'guita saua ciento cuarenta y cuatro mil qomyipi. Ca sá'ogue qoỹeretalec na latap da leenaxat so 'ec qagreta llaalec chaqai ñi qota'olec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca na' ime, ca 'ue ca sa'xaỹaque 'maqot na piguim. 'Ec na lelamaxa na 'xoic lachiuguellipi, chaqai qai'neeta 'ec na lelamaxa aso soxonaxa quena' nouaxanaxanñi; 'ec da lelamaxa aca 'xoic neviiguellipi qaiviiquetapigui.

3Ca' ro'ueenaxantac, ỹo'ueentac da dalaxaic no'ueenec reloqotau'a yi nqa'xanqa' ñi qota'a, chaqai saua cuatro ise' nca'leesauec, chaqai queso qo'xoiquipi. Qaica ca ishit ỹa'den so no'ueenec, qaisoota só'maq ciento cuarenta y cuatro mil só'maq ỹovirau'a da nca'laxa quena 'laua.

4Ca' so'maxare só'maq se iuanapega aca 'aalo, chaqai co'teeta. Chaqai so'maxare só'maq coỹaretegueñi so 'ec qagreta llaalec quecanchaqa taigue so'maxare. Qanca'laxatec, qaỹachigoxotaugui na qomyipi hueetalec ana 'laua, 'ec nqohin aca 'auaxai nachitaxanataxanqate quiyim qoỹaanot ñi qota'a chaqai so 'ec qagreta llaalec.

5Chaqai so'maxare se iuanapega quiyim ncona'uegue quet ca na'maachic. Ca so'maxare sqaca aca lete, reloqotau'a yi nqa'xanqa' ñi qota'a.

Da la'qaataxanaxague' saua tres nelaatqa piguim lase'

6Ime na'le, ca' seuane'ta so liỹa nelaatec piguim le'ec, ỹoota quena lavinñi na piguim, i'xateta da na'qaatec sqaica lqodoc chicqaugui da nca'laxa, ỹahotaque ỹa'xatem ná'maq hueetalec ana 'laua, ná'ogue ná'maq ỹoreta'oguit na la'qaatec qomyipi.

7Ca nelamaxaren quena' retaqa, 'naacsa': —Ỹaatqajam 'ue nqai 'negue nqai'ñii ñi qota'a, 'ỹaañiỹot da remaqajnataxanaxahi, ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim ñi'maxare imit na nasauaxaset. Maqachiñii ñí'maq lo'ueenatec na piguim chaqai na 'laua, ana huaaxai chaqai na ne'paxantashiguim na le'ec huaxaỹaq.

8Ca co'uaataxan so liỹa nelaatec, ca 'naac: —Mashic huaañi noxona yi chalego lecaic na'a' leenaxat Babilonia, ma' quiñiuguet nqai'en ná'ogue na qomyipi, quiñiuguichigui da nedequenaxac.

9Ime, lotqai co'uaataxan so liỹa nelaatec piguim le'ec, nelamaxaren quena' retaqa, 'naac: —No'm 'ue ca imaqachin so isecỹac lodegaxat chaqai so nadenqatec lqui'i, chaqai nañan quiyim qaỹa'ue ca netanec quena latap, loqo'm quena lqai'laxat loic,

10ca ca'maxare ni'chigui nqohin dá'maq chalego lecaic nouaxanaxac ma'le chicqo'ot ñi qota'a, dá'maq qaỹa'maxatetañi 'ec hueetagui añi 'taxaqui dá'ogue da lonogoxonaxac ñi qota'a. Ca' qaỹo'uet ma'le ca le'xoric, qaỹodoota'a ca norec chaqai ca quiquiaxaic ỹaviquetaugui, ỹa'ajantac nqohin na lelaatqaipi ñi qota'a chaqai so 'ec qagreta llaalec.

11Ca' da lichaaxa dá'maq nouaxanaxaset qaica lqodoc, nichiitashiguim naua'que naua na'xata' chaqai naua piri quená'maq imaqachintac so isecỹac chaqai so lqui'i nadenqatec, loqo'm quiyim icoñiguit netanaqsete queda leenaxat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

12Ca' vichiguiño' ỹouen quiyim 'ue ca leualaxavic ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a, chaqai na'xaỹaxana da laqataxaquipi, chaqai ỹaatqajam ỹaqamqata quiyim quelec so Jesús.

13Ca' 'ue so sa'xaỹaque na'qaatec 'maqot na piguim, ca 'naapiguiỹa': —'Chiriñi dajo: “Ma' quenagui chicqochi'ñi quiyim chalego la'maxa quená'maq mashic ileu, queeta'ñi' quiyim huelec so qara'gaxala'.” Ajá'a, 'naac so Espíritu Santo, quiyim nco'mategue'sopa naua lo'ueenatqa, qam naua lo'ueenataxanaxaco se qaicoua'ahi.

Da naqataxanaxac hueetalec ana 'laua

14Ca na'le, ca lotqai ñamatashiguim, ca seuane'ta so naueguelec lalagaxaic. Ca' so naueguelec nqa'xantalec so 'ec ca ỹale llaalec ỹantañi aso nashi nado'o 'oro quena lqahic, chaqai lo'qoota'a so nichaqsoxonaxat ỹaatqajam ỹaxaraic.

15Ca' chicqotougui añi no'ueenaxanaxaqui so liỹa nelaatec piguim le'ec, ca ỹaualaxau'ga, netenegue da laualaxac, quesó'maq nqa'xantalec so naueguelec: —'Ueenataxañita na richaqsoxonaxachi'. Ca naqachi' ana la' ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim qanaqat ana la na nanecsec hueetalec na 'laua, ma' mashic ỹiita.

16Na'le, ca' só'maq nqa'xantalec so naueguelec quelec nqai'en na 'laua so lichaqsoxonaxat, ca' naqat na la na nanecsec quena 'laua.

17Ca na'le lotqai nenoxonec so liỹa nelaatec piguim le'ec chicqotougui ñi no'ueenaxanaxaqui queda piguim. So'maxare qai'neeta lo'qoota'a so lichaqsoxonaxat ỹaxaraic.

18Ca' nenoxonec so liỹa nelaatec piguim le'ec chicqojlec ada ncopatoxonaxalate, hueeto'ot quiyim ilarac so norec. Ca' netenegue da loỹaxanaxac na' roỹaxana só'maq lo'qoota'a so lichaqsoxonaxat, 'naacsa': —'Ueenataxañita na richaqsoxonaxachi' ỹaxaraic, ca lapooñi' ana laxale ana 'uva mashic ỹiita hueetalec ana 'laua.

19Ca' so nelaatec piguim le'ec quelec nqai'en so lichaqsoxonaxat na 'laua, ca' naqat ana 'uva quena 'laua. Ca ỹocorougui ca lahi' lodegaxat, ca qanelam na li'i. Ca dá'maq leloxoỹaxac dajo quiyim naỹa'quena dá'maq chalego lecaic da louaxanaxanaxac ma'le ñi qota'a.

20Aso 'uva qanelam na li'i, qam pa'aatauec nqohin quiyi na'a' lodegaxat. Ca' quiñi lapoonaxaqui nenoxonec na neuo', ca na'maxare ỹoviro'oto naua la'gaqa na shipgaq. Ca' da lecaguiñi so leuoripi ỹovi' trescientos kilómetros.

Apocalipsis 15

Saua nelaatqa piguim lase' i'xatete' saua siete pa'aaterec nqa'viico

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca seuane'ta quena piguim aso liỹa chalego lecaic netana ỹo'uet da ne'laxa: Siete saua nelaatqa piguim lase' i'xatete' saua siete pa'aaterec nqa'viico. Ca' quesaua, ca' ỹovita ca lqodoc ca lonogoxonaxac ñi qota'a.

2Seuana qai'neeta só'maq 'ec huaaxai richiichiguiñi na le'ec, ỹalequeta'guit na norec. Ca ná'maq ỹovirau'a quiyim se imaqachin so isecỹac lodegaxat chaqai so lqui'i nadenqatec, chaqai se icoñiguit ca ỹorete' so leenaxat so'maxare, sá'ogue nachaatetañi hueeto'ot na lemanaxa so huaaxai richaañi na le'ec, lo'qoota'a ana liviigue qoỹaanem quiñi qota'a.

3Ca' so qomyipi ỹo'ueentac da lo'ueenec so Moisés só'maq lelaatec ñi qota'a chaqai da lo'ueenec so 'ec qagreta llaalec, 'neetasa': Ỹaatqajam chalego lecaic chaqai da loyac ná'ogue ná'maq ro'ueenachiqui', qami' qara'gaxala', qami' qota'olec qaica ca qalañirac. Ỹaatqajam ỹalamqate' chaqai lliquete' naua nayigohi', qami' lashi ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi.

4¿Negue' queto' cá'maq se no'cha'a qami', qami' qara'gaxala'? ¿Negue' queto' cá'maq se imaqachin aqami'? Ma' chaqaqamite' qami' co'teeta, chaqai anac ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi, ca' imaqachin aqami'. Ma' qaiuanchigui quiyim sqaica ca se ỹa'maxañi quená'ogue ná'maq 'viichi'.

5Ca na' ime dajo, ca' ñidaanashiguim. Ca seuane'ta qaỹauachigui aso no'ueenaxanaxaqui neeta'gue da piguim, só'maq hueetauguilo saua qari sauá'maq naneretalgoto saua laqataxaco ñi qota'a.

6Ca' casojo no'ueenaxanaxaqui chicqoraugui saua siete nelaatqa piguim lase' sauá'maq i'xatete' saua siete nqa'viico. Ca saua'maxare chicqaugui na lino saua loho ỹaatqajam qashilgue', chaqai 'vii naua nosaataxaqui' 'oro queeterelec ana lotogue.

7Ca na'le, ca' 'óna quesaua cuatro ise', ca 'óna ỹaanem quiñi 'óna quesaua siete nelaatqa piguim lase' 'óna 'taxaqui 'oro, no'qaachigui quedá'maq chalego lecaic nqa'viic chicqo'ot ñi qota'a, ñí'maq sqaica lqodoc da nachaalataxac quenaua'que naua na'xata'.

8Ca' añi no'ueenaxanaxaqui ỹaatqajam no'xogui quena nesalaxaripi chicqaugui da lecaic chaqai da lquesaxanaxa ñi qota'a. Ca' quiyi, ca' sqaica ca ishit inoxono quiyi'maxare, toco' ma' imero saua siete nqa'viico i'xatesac saua siete nelaatqa piguim lase'.

Apocalipsis 16

Saua 'taxaqui' hueesagui daua louaxanaxanaxaco ñi qota'a

1Ca' 'ue so na'qaatec ỹaatqajam lam, 'maxougui añi no'ueenaxanaxaqui queda piguim, 'neetapegalo saua siete nelaatqa piguim lase': —Mohi, quii, co'taxachiguilo naua siete 'taxaquiripi, corilec na 'laua dá'maq chalego lecaic louaxanaxanaxac ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

2Ca só'maq 'auaxaic nelaatec, ca' co'taxachigui aso 'taxaqui, ỹocorelec na 'laua. Ca
ná'ogue ná'maq qom quená'maq 'ue na letanec so isecỹac lodegaxat chaqai
quiyim imaqachintac so nadenqatec lqui'i, ca' naashiguim ana chalego la'aaxa
le'neete chaqai chalego lqui'ic.

3Ca' so co'uaataxanaxaic nelaatec piguim le'ec eec, co'taxachigui aso 'taxaqui,
ỹocorelec ana huaaxai. Ca' na huaxaỹaq caso huaaxai 'ec na leuaxaic leuoripi. Ca
ná'ogue ileu ná'maq nca'leetauec le'ec aso huaaxai.

4Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec co'taxachigui aso 'taxaqui, ỹocorelec na
lachiuguellipi, chaqai na ne'paxantashiguim huaxaỹaq. Ca' ñigui leuoripi nqai'en.

5Na' ime, ca' sa'xaỹa só'maq nelaatec piguim le'ec ỹoiquenac na huaxaỹaq,
'naacsa': —Ỹaatqajam ỹa'maqachiguiñi dá'maq 'neeta nqai'ñi' da nouaxanaxaset,
qami' qara'gaxala', qami' qota'olec ỹaatqajam qami' co'teeta, ma' 'ue qami',
chaqai chaqai'eno' quen 'ue qami'.

6Ma' saua'maxare ỹocoraqta'pe saua leuo' sauá'maq lapoosapegueu'a qami'
chaqai ná'maq ỹa'xatetac da ra'qaachiqui'. Ca' nagui, ca ne'taxañirigui na
neuoripi; ma' chaqaida dá'maq ta'chiguit quiyim qohine'tegue.

7Qai'neeta 'ue so sa'xaỹaque 'maqateguelec ada ncopatoxonaxalate, 'naac: —
Ajá'a, qami' ỹa'gaxala', qami' qota'olec qaica ca qalañirac, ỹaatqajam lliquete'
chaqai ỹalamrete' naua leloxoỹaxaco da rouaxanaxanaxaqui'.

8Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec co'taxachigui aso 'taxaqui, ỹocorelec añi ra'aasa.
Ca' añi ra'aasa qoỹaanem quiyim ỹavigaxat na qom quena lauaq.

9Ca' ná'ogue ỹaatqajam ỹaviqueta nqai'en. Qam se netacocha, chaqai se
imaqachin ñi qota'a. Ta'ta'a quiyim 'ue na ỹa'xat se no'uen npa'guente'e'
ñi'maxare, ñí'maq 'ue da lquesaxanaxa quiyim ilate' naua nqa'viico.

10Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec co'taxachigui aso 'taxaqui, ỹocorelec yi
nqa'xanqa' quiyim nashi so isecỹac lodegaxat, ca ná'maq loiquenatec so'maxare
hueetaugui na napalaxa. Ca' na qomyipi chi ỹa'que'ta na laqa' quena nqui'ic.

11Qam qaiyiita sqai ỹaxanñi dá'maq se no'uen ỹo'ueetetac. Ta'ta'a quiyim se
no'uen na ỹa'xat npa'guente'e' ñi qota'a queda piguim, sauaxat ná'maq nqui'ic
chaqai ana le'neete.

12Ca' so liỹa nelaatec piguim le'ec co'taxachigui aso lo'qoota'a 'taxaqui, ỹocorelec
so huaxaỹaq caso lachiugue late'ogue' Eufrates. Ca' so huaxaỹaq caso lachiugue
quiguiñi, ca rashivigui. Ca' ỹo'uet llicta so nashillipi chicqa'gue da lqodoigue.

13Ca na'le, ca seuane'ta quena lap so isecỹac 'ec naanoc, chaqai quena lap so
isecỹac lodegaxat, chaqai quena lap só'maq 'neetapega letaxaỹaxanqajnec ñi
qota'a chicqauguilo saua tres nase' lecmaxaqa 'nejme' ana piyiloxoloxo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ca' sauajo sauá'maq lelaatqa so na'ỹaapec sauá'maq ỹo'ueetesac ná'maq chalego lecaic netanqaipi. Chaqai que', lapoondeta' ná'ogue na nashillipi quena 'laua, ỹa'maxatetañi queca chalego lecaic na'xa'a quiyim nalauate'e' ñí'maq qota'a sqaica lqalanec.

15"Ajñii, ỹim ñovi' ma' sqaica ca qaỹahotaque, shintari' ca cuataxai. Chalego loyac ma'le quecá'maq nelootauec chaqai cá'maq netela'alo caua loho, qaiyi mesqai neetauec, ma' no'me' na qomyipi iuana ma'le ná'ogue na loshicmaxa."

16Ca lapoonta' ma'le na nashillipi saua tres nase' lecmaxaqa quiyi lapooqo', ca' quenaua hebreo la'qaatqa qohinac leenaxat Armagedón.

17Ca' eec só'maq pa'aatec quesaua siete nelaatqa piguim lase', ca ỹocorelec na nonot, ca quiñí'maq no'ueenaxanaxaqui queda piguim chicqotougui so ỹaatqajam lam na'qaatec, 'naacsa': —Ca mashic ime.

18Ca na'le, ca 'ue so nqai'legaxaripi, nalataxa, chaqai soxonaxa, chaqai i'loxol na 'laua. Ca' so le'loxolaxa qaica nqai 'nejem da lquesaxanaxa, sqai 'nejem ná'ogue ná'maq le'loxolaxaripi na 'laua quecá'maq na' ñaqai chita'gue re'oq na qom quena 'laua.

19Só'maq chalego lecaic na'a' secta'chi, tres lahil nqohin. Chaqai ná'ogue na na'a' quena 'laua ná'ogue 'guiñi. Ca' ñi qota'a ỹo'leenta'a so chalego lecaic na'a' Babilonia quiyim 'ec ne'taxañigui ca nouaxanaxaset cá'maq nelata na'le ñi'maxare na' ro'o.

20Ná'ogue palac ana delec chaqai ana quemaralec ladocai qa'.

21Qai'neeta nac aso qalachi late'ogue', chicqo'ot na piguim, taalec na qom. Ỹovi' cuarenta kilos que'óna. Ca na qomyipi 'ue na ỹa'xat se no'uen quiñi qota'a quesojo nqa'viic caso qalachi, ma' mashic chalego lecaic dá'maq nouaxanaxaset.

Apocalipsis 17

Da nouaxanaxaset aso 'aalo ỹaatqajam nedequenaxai

1Na'le, ca' naari' so 'óna quesaua siete nelaatqa piguim lase' só'maq no'qoota'alo saua siete 'taxaqui'. Ca 'naapiguiỹa': —Ỹala'e' na'itquena, sachaxanem aqami' dá'maq nouaxanaxaset añí'maq 'aalo ỹaatqajam nedequenaxai, añi'maxare nqa'xantalec na huaaxaipi.

2Na nashillipi quena 'laua mashic niyiquiñiguit añi'maxare. Chaqai ná'maq hueetalec ana 'laua ỹaatqajam quichigui da dequenaxac, 'ec ca qom quiyim qane'taxañigui ca lataxa.

3Ca na' ñaq sa'ajantac só'maq iuanaxanegue nqai'en aỹim so Espíritu Santo, ca' so nelaatec piguim le'ec yauega yi 'laua sqaica qom. Ca' quiyi, ca' seuana aso 'aalo neetalec so isecỹac lodegaxat, toc, naneretalec ná'ogue na loshicmaxa na

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

nenqateripi se nqo'ta ñi qota'a. So'maxare siete saua lqahigo', chaqai diez aso lasote.

4Sojo 'aalo da lashicyaxague' naua loho ỹansañi tocalgoto, chaqai ná'maq ỹaatqajam toc. Nodaachiguiñi 'oro na no'ueetaxat, chaqai na qoỹoqota'a lo'yaxanec lashic qa', chaqai na qa' 'ec ỹaviquetaugui. Lo'qoota'a aso 'taxaqui 'oro no'qaachigui quená'maq qanaqaica'a chicqaugui da lapio'qotaxanaxac da nedequenaxac.

5Chaqai qoỹeretalec na latap so neenaxat se re'oq ca leloxoỹaxac. 'Neetasa': “Ana chalego lecaic Babilonia, late'e aná'maq nedequenaxaipi chaqai ná'ogue ná'maq qanaqaica'a quena 'laua.”

6Ca na'le, ca' yitan dá'maq 'neetari' aso 'aalo: quiñiuguetaxai, quiñiuguetqachit ná'maq leuoripi na lalamaxareteripi ñi qota'a chaqai ná'maq qaỹalauat, sauaxat quiyim ỹa'xatetac so Jesús. Ca na' seuanchigui dajo, ca' ỹaatqajam 'ue da i'laxa.

7Na'le, ca' so nelaatec 'naac caỹim: —¿Chi'negue ma' 'ue da re'laxa'e'? Ỹim sa'deenaxanaxanegue qami' dá'maq leloxoỹaxac se re'xogui aso 'aalo chaqai só'maq isecỹac lodegaxat neetalec, yí'maq siete naua lqahigo' chaqai diez ana lasote.

8Só'maq isecỹac lodegaxat huañita nca'leetauco' quen nallaaqo', qam mashic tot qaica. Qam qaiyiita liỹa nenoxonshiguim ma'le chicqa'ña yi lapooqo' na lqui'i na leuaxaiquipi, ma' saqa' ỹovita cá'maq ỹaatqajam lelauaxa. Ca cá'maq hueetalec ana 'laua quená'maq se qoỹeretañi ca leenaxat caso lere lomalate na ca'laxaiquipi na' ñaqai chita'gue qaỹo'uet na 'laua, ca' 'ue ma'le ca le'laxa ma' iuana so isecỹac lodegaxat só'maq nca'leetauco' quen nallaaqo', qam mashic tot qaica, qam lotqai liỹa rapil ma'le.

9Ca dá'maq shim sa'xat nagui, da'maxare ỹouen ca na'deenec: Saua siete lqahigo' taỹauguilo saua siete quemaralgoto ladocai sauá'maq nqa'xantalgoto aso 'aalo.

10Chaqai qai'neeta saua siete lqahigo' ñiguilo saua siete nashil. Cinco sauá'maq mashic nachiñi. Quesauajo nashil 'oonoqui' ñí'maq ñaq relaataxantac nagui quesaua'maxare. Chaqai cá'maq liỹa saqa' novi'. Qam ma' novi' cá'maq co'uaataxanaxaic quenaua'maxare, ca' sqaỹaloq imeuo.

11Só'maq isecỹac lodegaxat só'maq nca'leetauco' quen nallaaqo', qam mashic tot qaica, chaqaiso só'maq pa'aatec nashi; 'eno'm so'maxare ỹalequetauguilo saua siete. Ca ma'le, ca' ỹaatqajam ileu.

12Sauá'maq huañitalo diez lasote, saua'maxare diez nashillipi, qam saqa' taañi relaataxan. Qam ỹaconchiguit quiyim nashil, relaataxane' ma'le caso 'óna hora, chaqai qai'neeta relaataxan so isecỹac lodegaxat.

13Ca' sauajo diez nashil ỹaatqajam natene'ejta', ca' ỹaantema da lquesaxanaxa quiyim relaataxan só'maq isecỹac lodegaxat.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Ca' nco'uare'e' ma'le so 'ec qagreta llaalec, qam sqaica lovite', ma' so'maxare la'gaxala' na na'gaxalateripi chaqai lashi na nashillipi. Chaqai ná'maq lapoota'guit so'maxare noỹaxanqateripi chaqai nca'acseripi quiñi qota'a, chaqai ỹaqamaxatete' querelec.

15Qai'neeta 'naac caỹim so nelaatec piguim le'ec: —Só'maq huañita huaaxaipi só'maq nqa'xantalec aso nedequenaxai, na'maxare chaqaina ná'ogue na qomyipi ỹoreta'oguit na la'qaatec.

16Ca' saua huañitalo diez lasote so isecỹac lodegaxat se nqo'ta ma'le aso nedequenaxai. Ca' ỹaatqajam qaỹalat, chaqai neetauec nqohin, ca' qaỹa'ic na la'at, chaqai qaỹalataq ma'le queca norec.

17Ca' ñi qota'a viichigui nqai'en na lauel quiyim qohine'tegue cá'maq ỹahotaque ñi'maxare, na' na'deenta' quiyim ỹaane' da lquesaxanqa' quiyim nashi so isecỹac lodegaxat, toco' ma' imigui dá'maq la'qaatec ñi qota'a.

18Ca só'maq 'aalo huañita na'le chaqaso asó'maq chalego lecaic na'a' só'maq ỹoiquentac ná'ogue na nashillipi quena 'laua.

Apocalipsis 18

Da nanoxonaxac aso Babilonia

1Ca na' ime dajo, ca seuane'ta so liỹa nelaatec chicqotashiguim queda piguim, chalego lquesaxanaxa da lelaataxanaxac. Ca' na 'laua re'qojlec nqai'en queso lauaq.

2Ca' ỹaatqajam nelamaxaren ỹaualqatac, 'naacsa': —Mashic huaañi, noxona aso chalego lecaic na'a' leenaxat Babilonia. Ca' nagui, ca loma' na se no'uen lelaatqaipi so na'ỹaapec, chaqai nqañoqotqa' ná'ogue ná'maq se re'xogui lecmaxaiquipi, chaqai lco'vichaqa' ná'ogue ná'maq isecỹac ỹo, napio'o chaqai qanaqaica'a.

3Ma' ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi quena 'laua ỹaatqajam quiichigui nqai'en da nedequenaxac aso'maxare, 'ec quiyim qaiquiñiuguetqachit ca liỹa queca lataxa. Chaqai na nashillipi quena 'laua niyiquiñiguit aso'maxare, 'ec nqai'en aca 'aalo. Chaqai na nemeenaxaiquipi quena 'laua resalligui dá'maq chalego lqo'itaxanqachic se no'uen aso'maxare.

4Ca na'le, ca' sa'xaỹaque so liỹa na'qaatec 'maqot na piguim, 'naac: —Oquii'e najo na'a' lodegaxat qamiri ma' qamiri ỹalamaxarete', qaiyi sqa lliguiu'a da lasauaxaset, chaqai se ỹovire'galo qamiri ca nqa'viic.

5Ma' lapootañi na lasauaxaset ỹovirashiguim quena piguim. Ca ñi qota'a ỹo'leenta'a ná'maq se no'uen ỹo'ueetetac yi'maxare.

6Pilaxachilec yi'maxare cá'maq 'nejmo' na'le ca ỹaanem ca liỹa. Ỹapacauec nqai'ñii cá'maq pilaxachilec quecá'maq ỹo'uet. Chaqai lecqajñiỹata' ca 'taxat, ca'

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

ne'taxañigui, paguec lquesaxanaxa nqai'ñii quecá'maq chi ỹalecqajanta' yi'maxare quiyim ne'taxañigui ca liỹa.

7'Viichii ca nqa'viic chaqai ca le'xoric, chaqai 'nejem dá'maq 'neeta añi'maxare na' nañaañiguit da maqajnaxac chaqai da lishoxo. Ma' añi'maxare 'naac añi le'taxanata: “Quena senta'ñi ñqa'xantañi, aỹim nashi. Sqaỹim pa'ỹe, chaqai qaica ca i'xoric ma'le.”

8Ca' vichiguiño' quedajo, ca' queca 'oonoqui' na'xa'a, ca novi' ca nqa'viic: lelauaxa, lachitachic, chaqai lqopaaxa, chaqai qaicopata'a queca norec. Ma' qaica ca qalanac ñi qota'a, ñí'maq qara'gaxala', ñí'maq ỹa'ue da nouaxanaxaset.

9Ca ná'maq nashillipi quena 'laua quená'maq hueeta'piguit aso'maxare queda nedequenaxac chaqai queda lishoxo, noỹentagui ma'le chaqai ỹaualqateguelec, ma' ỹauanchigui so lesalaxaripi so ncopatoxoc aso'maxare.

10Qoỹorete'ogalo ma'le saua'maxare, ma' no'chita ma'le da nouaxanaxac. Chaqai 'nerac: —¡'Agai! ¡'Xoraỹole qami', ma' qami' ná'maq chalego lecaic Babilonia, yí'maq chalego lquesaxanaxa na'a'! Ma' ne'laqataxanto da nouaxanaxaset.

11Na nemeenaxaiquipi quena 'laua qai'neeta noỹenlec chaqai ỹaualqateguelec asojo na'a', ma' tot qaica ma'le ca rishiujnaxana na li'ỹaac so'maxare lemeenec.

12Na li'ỹaac 'oro, plata, na qa' lo'yaxanec, chaqai na qa' 'ec ỹaviquetaugui, chaqai ana lo'yaxana lepate lino, chaqai ana lepate seda, chaqai ana lepate tocalec na lashic, chaqai ná'maq ỹaatqajam toc; chaqai na ỹaleque'ejta' qo'paq lo'daxaraic na lahita, chaqai na nouenec qoñaalec na lashic, qo'paq lo'yaxanec, bronce, fierro, chaqai na lo'yaxanec qa' leenaxat mármol;

13chaqai na liỹa li'ỹaac na canela, chaqai ná'maq ỹaleque'ejta' lo'daxaraic na lahita, chaqai na nichiinaxanaxat, chaqai na qo'paq louaq mirra, chaqai na coraxat, chaqai na lataxa, aceite, chaqai lo'yaxanec 'aríña, chaqai na trigo; chaqai na iseripi ni'ỹaaquioxola', qagreta, shipgaq, nahoglena, vire'ta na na'ac ná'maq re'qoochigui qom.

14Qohinac ma'le quiyijo na'a': —¡Ca' tot qaca nagui aca lo'daxarai ala acá'maq ỹaatqajam namaañi' quen, chaqai ỹaatqajam na'laañi cá'ogue ca resallaxa'e' chaqai ca no'ueetaxachi' quen!

15Ca ná'maq qomyipi lemeenec quen najo, ỹachigoxotaugui da lesallaxa yijo na'a', qoỹoqota'a nqai'en ma' no'cha'a da nouaxanaxaset, noỹentac chaqai naualqategueñi.

16Ca' 'naaco' quen: —¡'Agai, chalego le'xoric yí'maq chalego lecaic na'a'! Ma' 'neetari' quen aca 'aalo ỹantañi acá'maq no'uen loxoqui lino, chaqai naua noho tocalgoto chaqai na ỹaatqajam toc, chaqai no'ueetaxat na 'oro, chaqai na qa' lo'yaxanec, chaqai na qa' 'ec ỹaviquetaugui.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

17Qam ¡ne'laqataxanto na'laañi cá'ogue ca chalego lecaic nesallaxa! Ca ná'ogue na nashillipi lo'o ana qom lahi' huaxaỹaqse, chaqai ná'maq li'ỹaac qomyipi, chaqai ná'maq huaxaỹaq lo'ollipi, chaqai ná'ogue ná'maq ro'ueenataxantac hueetañigui na huaxaỹaq, na'maxare qoỹoqote'oga.

18Ca na' iuane'ta so lesalaxaripi na' qaicopata'a yi na'a' lodegaxat, ca' ỹaualqagui, 'naac: —¿Negue' queto' aca liỹa na'a' 'nejem anajo chalego lecaic na'a'?

19Ca nemeetese'e naua lqahigo' quena 'laua, noỹentagui, rapooteseguelec, 'neracsa': —¡'Agai, ỹaatqajam chalego le'xoric yí'maq chalego lecaic na'a'! Ma' queda lesallaxa resalligui ná'ogue ná'maq 'ue ana looỹac qom lahi' huaxaỹaqse cana huaaxai. ¡Qam ne'laqataxanto quiyim ná'ogue na'laañi!

20Qam qami' piguim, chaqai qamiri lelaatqa so Jesús, chaqai ná'maq letaxaỹaxaquiripi ñi qota'a, chaqai ná'ogue ná'maq lalamaxareteripi ñi'maxare, netooñigue yijo na'a' lodegaxat, ma' ñi qota'a ỹo'uet da nouaxanaxaset yi'maxare, ma' sougui dá'maq 'ne'teguelo qamiri.

21Ca na'le, ca' so nelaatec piguim le'ec quesaxanaxaic nanojshiguim so qa' 'ec ná'maq chalego lecaic qa' nopoxoiqataxanaxat quena trigo. Ca' inaxañigui aso huaaxai, ca 'naac: —'Eda qohine'tegue ma'le ma' qanenaxañi yi chalego lecaic na'a' Babilonia, ca' tot qaica ma' liỹa quet qaiuana.

22Ca' tot qaica ca qara'xaỹa ma'le quenaua nayico yi na'a' ana neviigue chaqai na npe'te. Chaqai sqaica quet cá'maq ishit ỹo'uet canchaqaica no'ueenatec, chaqai tot qara'xaỹa ca lelamaxa ca nopoxoiqataxanaxat quena trigo.

23Chaqai tot qaiuana ca lauaq aca ncoỹeraxanaxaqui, chaqai tot qara'xaỹa quiyi na'a' ca laỹaac lemaqachic ca shilaq, 'eno'm nesallaxanqaipi quena 'laua ná'maq nemeenaxanyipi na'le, chaqai yiñi' ná'ogue ná'maq ỹoreta'oguit qomyipi queda qatoiquenataxanaxaqui'.

24Ma' quiyijo na'a' lodegaxat qaiuanalo naua leuo' ná'maq ỹa'xateta'pe naua la'qaatqa ñi qota'a, chaqai ná'maq lalamaxareteripi ñi'maxare, chaqai ná'ogue ná'maq qaỹalauat quena 'laua.

Apocalipsis 19

1Na' ime dajo, ca sa'xaỹaque so netenegue lavillaxac so 'xoic qomyipi, 'maxashiguim quena piguim, 'naac: ¡Semaqachinaq ñi qota'olec! Ma' da nca'laxa, da lauaq, chaqai da nquesaxanaxa lalamaxarete' ñi'maxare.

2Ma' ñi'maxare quena' imit na nasauaxaset ỹaatqajam quiichiguilo nqai'ne' naua leloxoỹaxaco dá'maq lliqueta. Ma' ỹo'ueeto' na'le da nouaxanaxaset asó'maq ỹaatqajam nedequenaxai ma' na'axat ná'ogue na qomyipi quena 'laua queda nedequenaxac; ñi'maxare ỹa'ue lovi' caso'maxare da lelauaxa na lelaatqaipi ñi qota'a.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

3Ime, ca' liỹa 'nerac: —¡Semaqachinaq ñi qota'olec! Ma' na lesalaxaripi da ncopatoxoc yijo na'a' sqaica lqodoc nichiitashiguim.

4Ca na'le, ca' saua veinticuatro qo'xoiquipi chaqai saua cuatro ise' nca'leesauec, saua'maxare nqa'paxanchiguit na 'laua. Ca imaqachine' ñi qota'a nqa'xantalec yi nqa'xanqa' quiyim relaataxan. Ca 'neraco' quen: —¡Ajá'a, chaqaida 'neeta dajo! ¡Semaqachinaq ñi qota'olec!

5Ca' 'ue so sa'xaỹaque nivillaxac 'maqateguelec yi nashi nqa'xanqa', 'naacsa': Maqachiñii ñi qota'olec, qamiá'ogue qamiri ma' mashic 'ueenataxañitacot chaqai ná'maq huelec ñi'maxare, quená'maq collo'olqaipioqui' chaqai ná'maq mashic leta'allipi.

Da lemaqachic so lashilaxac so 'ec qagreta llaalec

6Sa'xaỹaque qai'neeta so 'ec lavillaxac so 'xoic qomyipi, 'ec na lelamaxa na 'xoic lachiuguellipi, 'ec soxonaxa da lelamaxa, 'naacsa': ¡Semaqachinaq ñi qota'olec ñí'maq qara'gaxala' qaica ca qalanac, ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim ỹoiquentac ná'ogue najo!

7Ỹaatqajam saỹaaquioqotac, ñitoonqatac chaqai semaqachinqatac ñi'maxare, ma' mashic ỹovita yi laloqo' quiyim shilo ñi 'ec qagreta llaalec. Chaqai añí'maq loua mashic na'maxatetañi.

8Ma' ñi'maxare qaỹa'maxarenta quiyim no'uet ỹanñi ná'maq no'uen nooỹac lino, co'teeta chaqai qashilec. Ma' na lino taỹaugui da 'maxaraic nachaalataxac ná'maq lalamaxareteripi ñi qota'a.

9Ca na'le, ca' so nelaatec piguim le'ec 'naac caỹim: —'Chiriñi: “Chalego loyac quená'maq nalecseripi queca lemaqachic so 'ec qagreta llaalec ma' shilo.” Ca 'naac caỹim: —Dauajo dauá'maq ỹaatqajam lliquete' la'qaatqa ñi qota'a.

10Ca' sa'chi'iñi naua i'cootal, sahotaque semaqachin só'maq piguim le'ec. Qam so'maxare 'naac: —'E', sqai 'ñitetegue dajo. Ma' ỹim lelaatec ñi qota'a, shinta maqami' chaqai na rqaỹachi'ipi ỹaqamqata quiyim quelec dá'maq lliqueta ỹa'xat na'le so Jesús. Maqachiñi' ñi qota'a. Ma' dá'maq lliqueta ỹa'xat na'le so Jesús, chaqaida dá'maq ỹo'ueete' da lquesaxanaxa ná'maq ỹa'xateta'pe naua la'qaatqa ñi qota'a.

Só'maq neetalec so shipgaq lalagaxaic

11Ca na'le, ca seuana quiyim nauachigui na piguim, ca re'oq so shipgaq lalagaxaic. Chaqai só'maq neetalec leenaxat qamaxaraic chaqai lliqueta, quiyim nashi chaqai quiyim ỹa'maqachiguiñi da 'ne'tegue quena' imit na qomyipi.

12Saua nqote' ỹaatqajam ỹaviquetauguilo, 'ec na norec lauaq. Chaqai ỹantañi aso 'xoic nashi nado'ollipi. Chaqai 'ue so neenaxat hueetalec, qam qaisoota so'maxare ỹa'den.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

13Ỹansañi saua noho nqo'lecse' quena neuoripi. Chaqai da leenaxat so'maxare 'neetasa': La'qaatec ñi qota'a.

14Ca so'maxare qaicoỹareta'pegue' queso nalliripi piguim laseripi ỹantañi ná'maq no'uen nooỹac lino lalagaxaic chaqai co'teeta. Sá'ogue neetalec na shipgaq lalagaxaic.

15Chaqai na lap neetaugui so lecat ỹaatqajam ỹaxaraic, ca' ỹoda'a ná'ogue ná'maq ỹoreta'oguit qomyipi, chaqai ỹoiquentac, 'ec ỹahote'e aca lashilete fierro quiyim relaataxan. So'maxare imit ma'le na nasauaxaset quena qomyipi, 'nejem nqai'en ca nelam na li'i ana 'uva, co'vigui, ỹahota'ahi naua lapiaate'. Ca 'ec lataxa nqai'en ma' ne'taxañigui dá'maq chalego lecaic nouaxanaxaset chicqaugui dá'maq lonogoxonaxac ñi qota'a ñí'maq qaica ca qalanac.

16Chaqai so'maxare qoỹeretalec so lapo' chaqai na loteleta' dajo neenaxat: “Lashi na nashillipi chaqai la'gaxala' na na'gaxalateripi.”

17Ime na'le, ca' seuane'ta so nelaatec piguim le'ec nachaatetañi, co'ueetalec añi ra'aasa. Ca na'le, ca' netenegue da laualaxac 'naapega ná'ogue aná'maq ỹo ỹootac quena piguim: —Nanahiquena, lapoiỹau'a cá'maq chalego lecaic lqui'ỹaxanataxanaxac ñi qota'a,

18qaiyi a'guii na la'at na nashillipi, chaqai na nouaataxanaq lashillipi, chaqai na 'ñaaxaiquipi, chaqai na la'at na shipiguiripi, chaqai ná'maq qomyipi neetalec, ná'ogue na la'at na qomyipi, nelaatqaipi loqo'm se nelaatqaipi, cocho'qui' loqo'm ná'maq mashic lodegaxat.

19Na'le, ca' seuane'ta só'maq isecỹac lodegaxat chaqai na nashillipi quena 'laua chaqai ná'ogue na nalliripi. Lapoỹata', ma' ỹahotaque nco'ỹa'e' só'maq neetalec so shipgaq chaqai só'maq nalliripi.

20Ca' so isecỹac lodegaxat qaicoñi', liỹaatau'e' só'maq 'naaco' quen letaxaỹaxaqui ñi qota'a, só'maq qaiuanchiquio' quen nqai'en quena' ỹo'uet na netanqaipi se qaiuanapega. Ca' quedajo netanqaipi chicqochigui quiyim ỹayin ná'maq nañaañiguit so isecỹac lodegaxat quiyim ỹa'ue ca letanec so'maxare chaqai quiyim imaqachin so nadenqatec lqui'i. Ca só'maq isecỹac lodegaxat chaqai só'maq 'naaco' quen letaxaỹaxaqui ñi qota'a, saua'que nca'leesauec qainaxariñigui ca norec lavigaxat na quiquiaxaic.

21Ca só'maq liỹaripi, ca qaỹalauat, qaỹodoota'a so lecat neetagui na lap só'maq neetalec so shipgaq. Ca' ná'ogue ana qo'o quemategue ná'maq la'at saua'maxare.

Apocalipsis 20

So mil ñaxaripi

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

1Ca na' ime, ca seuane'ta so nelaatec chicqotashiguim queda piguim, lo'qoota'a aso lauaatqate yi lapooqo' na nqui'illipi, chaqai lo'qoota'a so chalego lecaic ncoñiitaxanaxat.

2Ca' sojo nelaatec ỹaconlec so isecỹac 'ec naanoc, só'maq ñauapeco' quen nanaic lodegaxat, ca' chaqaiso' só'maq na'ỹaapec chaqai Satanás, ca' coñirari' quesaua mil ñaxari.

3Ca inaxa'ña ca lapooqo' na nqui'illipi. Ca ỹapo'ña, ỹo'uet aso netanaqsete ñi lasom, ca tot ishit ỹayin ná'maq ỹoreta'oguit qomyipi, toco' ma' ỹovirerec saua mil ñaxari. Ca' ma'le, ca' liỹa qaỹosouec lecocho'qui'.

4Ca na' ime, ca seuane'talo saua nashi nqa'xanaxaqui'. Ca' quesaua'maxare nqa'xantañiguilo sauá'maq qoỹaanema quiyim ishite' imite' na nasauaxaset. Qai'neeta seuana na lqui'illipi ná'maq qaichaxaic na lqahic sauaxat ỹa'xatetac da la'qaatec ñi qota'a, dá'maq shi'co' ỹa'xat so Jesús. Saua'maxare chaqaisaua sauá'maq se imaqachine' so isecỹac lodegaxat chaqai so nadenqatec lqui'i, chaqai se ỹa'maxarene' quiyim qaỹa'ue ca netanec quena latap loqo'm quena lqai'laxat. Seuane'ta quiyim liỹa qanca'laxaterec, ca lotaua' so Cristo quiyim nashillipi quecaua mil ñaxari.

5Ca' chaqaiso só'maq 'auaxaic qanca'laxatec quesó'maq leuaxaiquipi. Qam só'maq liỹa leuaxaiquipi, ca' se qanca'laxatec, toco' ma' ime'ueque saua mil ñaxari.

6¡Chalego la'maxa quená'maq nouanau'a ma'le só'maq 'auaxaic nca'laqataxanaxac, chaqai lalamaxareteripi ñi qota'a! Ca tot qaỹovira'a quesó'maq co'uaataxanaxaic nelauaxa, ta'ta'a quiyim netaxaỹaxanqajanqaipi quena lalamqateripi ñi qota'a chaqai so Cristo. Ca' quiyi, ca' lotaua so'maxare quiyim nashillipi quecaua mil ñaxari.

7Ca na' ime ỹoxe'ueque saua mil ñaxari, ca' lotqai qaỹosouec so na'ỹaapec queda ncoñiitaxac.

8Ca' lotqai liỹa eec ỹayin ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi hueetalec ana 'laua. Ca' quepegue' ỹayin ñi Gog chaqai Magog. Ca lapoonta' quiyim nalliripi, ca' nalauat, ma' ỹaatqajam 'xoic yi'maxare 'nejem na lo'uaxanaxa hueeto'ot na lqodoc aso huaaxai.

9Ca' quiyi, ca' quelec ná'ogue na 'laua, ca nahiquinchiguiñi cá'maq hueeta'ñi na lalamaxareteripi ñi qota'a chaqai yí'maq na'a' lodegaxat nqo'ta ñi'maxare. Qam ñi qota'a nela' so norec chicqo'ot na piguim, ca' sá'ogue ỹavigaxat.

10Ca só'maq na'ỹaapec rayinaxantaco' quen queso'maxare, ca' qainaxañigui so norec lodegaxat lavigaxat na quiquiaxaic, yí'maq qainaxanquio' na'le so isecỹac lodegaxat chaqai só'maq chaqai 'naaco' quen letaxaỹaxaqui ñi qota'a. Ca' hua'ñi, ca' 'ue da le'xoric sqaica lqodoc quenaua'que naua na'xata' chaqai naua piri.

Dá'maq 'neeta da nimiitaxac ma'le na qomyipi queca pa'aatec na'xa'a

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

11Na'le, ca seuane'ta so chalego lecaic nashi nqa'xanqa' lalagaxaic chaqai só'maq nqa'xantalec. Ca' quiyi, ca' ỹaatqajam palac na 'laua chaqai na piguim, ca' tot qaica ca qaiuana quesaua'maxare, ma' pala'pe.

12Chaqai seuane'ta na leuaxaiquipi cocho'qui' chaqai na lodegaxat nachaatetañi, reloqoto'ot ñi qota'a. Ca qaỹauachiguilo saua lerel chaqai aso liỹa lere asó'maq lere naneretalec ná'maq qanca'laxatec. Ca ná'maq leuaxaiquipi qaimit, ca' qaishiueten quiñi 'óna quecá'maq ỹo'uet quená'maq qoỹeresalec saua lerel.

13Ca aso huaaxai ỹaano na leuaxaiquipi huaañigui aso'maxare. Chaqai so nelauaxa chaqai yí'maq lapooqo' na leuaxaiquipi ỹaano qai'neeta ná'maq hueeta'ñi yi'maxare. Ca sá'ogue qaimit, ca' qaishiueten quiñi 'óna quecá'maq ỹo'uet.

14Ca na' ime, ca' so nelauaxa chaqai só'maq lapooqo' na leuaxaiquipi qainaxariñigui ca norec lodegaxat. Ca' sojo norec lodegaxat chaqaiso só'maq co'uaataxanaxaic nelauaxa.

15Ca' sojo norec qainaxañigui só'maq se naneretalec ca leenaxat aso lere qoỹeretalec ná'maq mashic qanca'laxatec.

Apocalipsis 21

So piguim chaqai so 'laua dalaxaic

1Ca na' ime, ca seuane'ta so piguim chaqai so 'laua dalaxaic, ma' só'maq 'auaxaic piguim chaqai só'maq 'auaxaic 'laua pala'pe. Chaqai aso huaaxai tot qaca.

2Ca' ỹim Juan seuañi'chiguit so na'a' lodegaxat dalaxai Jerusalén, ỹaatqajam co'teeta, chicqashiguim queda piguim, ỹaatqajam chicqo'tot ñi qota'olec, ỹaatqajam qaỹa'maxachichiguiñi, 'ec nqohin da na'maqataxac aca nequetegaxai quiyim ỹovita o'ñiguit ca nauonaxaua.

3Ca' sa'xaỹaque so na'qaatec ỹaatqajam lam, 'maqot na piguim, 'naac: —Ñaqa 'ajñi', nagui ñi qota'olec ỹalequetaugui na qomyipi, ỹaatqajam lauoraripi. Na'maxare ỹaatqajam lauo' laseripi, chaqai chaqaiñi ñi qota'olec ỹalequetaugui yi'maxare, ca' lalamaxaret ñi qota'olec yi'maxare.

4Ñi'maxare nquiỹoorec naua'que naua lachi' ma'le yi'maxare. Ca' tot qaica ca nelauaxa, chaqai ca ỹenaxac, chaqai ca naualqategueñi, chaqai ca nqui'ic, ma' ná'ogue ná'maq shi'co' quen 'ue, qaica ime'uegue.

5Ca só'maq nqa'xantañigui aso nashi nqa'xanaxaqui 'naac: —'Ajñi', ỹim dalaxaic nqaishin ná'ogue nanchaqaina. Chaqai qai'neeta 'naac: —'Chiriñi, ma' nauajo na'qaatqa ỹaatqajam lliquete' chaqai ishit qaipi'ỹa'alo.

6Na' ime, ca 'naac caỹim: —Ná'ogue mashic ime. Ỹim ná'maq ỹim 'auaxaic chaqai spa'aatec. Ca cá'maq iuet ca laquip, ca' ñi'taxañigui ca ne'paxantashiguim huaxaỹaq chicqaugui da nca'laxa, qaca aca laseuete.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

7Ca cá'maq rauegaxan ma'le, ca' icoñiguit ma'le ná'ogue najo, 'ec nishiue' nqohin. Ca' ỹim ỹaatqajam ỹim leta'a qota'olec, chaqai ca'maxare ỹaatqajam ỹalamaxaret ỹaalec ma'le.

8Ca ná'maq qolonqaiquipi, chaqai ná'maq sqai huelgoto naua ỹa'qaatqa, chaqai ná'maq naqaigaxat, lauataxanaxaiquipi, chaqai na nedequenaxairipi, chaqai na 'naxanaxairipi, chaqai na nqouagaxaintacot na nashiilec nqolac, chaqai ná'ogue na 'maatqaiquipi, na'maxare tai'a nqohin quiyim qainaxañigui ca norec lodegaxat lavigaxat na quiquiaxaic. Ca' chaqaica ca co'uaataxanaxaic nelauaxa.

So dalaxai Jerusalén

9Ca na'le, ca 'ue so nacpegue' aỹim quesaua siete nelaatqa piguim lase', quesauá'maq no'qoosa'alo saua siete 'taxaqui' no'qaachiguilo quesaua pa'aaterec nqa'viico. Ca 'naac caỹim: —Ỹala'e', sachaxañiraxarom añí'maq napiitaxaua ñí'maq loua ma'le ñi 'ec qagreta llaalec.

10Ca quedá'maq iuanaxanaxac ỹachaxañim so Espíritu Santo, ca' so nelaatec piguim le'ec yavicshi'megue aso quemaralec qa' ladocai, ca' ỹachaxañim so chalego lecaic na'a' Jerusalén, ỹaatqajam co'teeta, chicqashiguim queda piguim, chicqo'ot ñi qota'a.

11Sojo na'a' hueetaugui da lauaq ñi qota'a, ca' da lqashilegaxa 'ec ná'maq no'uen qa' leenaxat jaspe, richaauec da lqashilegaxa.

12Ca' naua lahil yi na'a' 'ue so lquepaxaset lodegaxat chaqai ladocaic. Doce saua lasomi', quiñi 'óna lasom 'ue so 'óna neloxoỹaq piguim le'ec. Chaqai saua leenqate' saua doce llaalqaipi so Israel 'óna ca qoỹerelec quiñi 'óna lasom.

13'Vii saua tres lasomi' pa'aasa'gue da lqodoigue, tres queda rapiguim, tres queda 'guiñi, chaqai tres queda lauashiguim.

14Ca' so napoxonaxat queso na'a' lodegaxat qaỹo'xontalgoto saua doce qari, qoỹeretalgoto saua leenqate' saua doce lelaatqa so 'ec qagreta llaalec.

15Ca só'maq nelaatec piguim le'ec só'maq yitaxaỹaxantac quen, 'ue so lo'qoota'a naloqojnaxanaxat 'oro quiyim qanaloqochin yi na'a', saua lasomi', chaqai so lquepaqataxanaxat.

16Ca' yi na'a' nalo'ojta' da ladogaxa 'nejem dá'maq leca'gue. Ca' so piguim le'ec naloqochin na'le yi na'a' queso laloqojnaxanaxat. Ca na' qanaloqochin, ca' ỹovi' dos mil doscientos kilómetros da ladogaxa, da lishicshi'megue chaqai da leca'gue.

17Na' ime, ca' naloqochin so lapoxonaxat yi na'a', ca' ỹovi' sesenta y cuatro metros da lishicshi'megue. Ca' yijo ỹovi', ca' chaqaiyi yí'maq laloqojneguesec só'maq laloqojnaxanaxat na qomyipi só'maq raloqojnaxantapega so piguim le'ec.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

18Ca' sojo nquepaqataxanaxat, co'na' qano'xonshiguim, ca' qaỹahote'e na qa' leenaxat jaspe. Chaqai na no'ueenataxat so na'a' nodaachiguiñi 'oro, na'maxare 'ec na chaañi co'teeta richaauec.

19Ca sauá'maq qari no'xonaxalate' so nquepaqataxanaxat no'ueetaxat ná'maq ỹaleque'ejta' no'uen qa'. Só'maq 'auaxaic leenaxat jaspe, chaqai so liỹa leenaxat zafiro, chaqai so liỹa leenaxat ágata, chaqai so liỹa esmeralda,

20chaqai so liỹa ónice, chaqai so liỹa cornalina, chaqai so liỹa crisólito, chaqai so liỹa berilo, chaqai so liỹa topacio, chaqai so liỹa crisoprasa, chaqai so liỹa jacinto, chaqai so co'uaataxanaxaic qa' leenaxat amatista.

21Ca' saua doce lasomi' sá'ogue 'ue na lauaq, ma' no'ueetaxat na qa' 'ec ỹaviquetaugui, quiñi 'óna lasom nodaachiguiñi najo qa' na lo'ueetaxat. Chaqai só'maq nayic quiichiguiñigui na lavinñi yi na'a' ỹaatqajam nodaachiguiñi 'oro, 'ec na chaañi richaauec.

22Qam sqaica ca seuana no'ueenaxanaxaqui queso na'a', ma' ñi qara'gaxala' ñí'maq qota'olec sqaica lqalanec, chaqaiñi ñí'maq 'ec lo'ueenaxanaxaqui, chaqai qai'neeta so 'ec qagreta llaalec.

23Chaqai yi na'a' tot ỹouen ca lauaq añi ra'aasa chaqai ñi shiraigo, ma' chaqaida dá'maq lauaq ñi qota'a chaqai so 'ec qagreta llaalec coỹaresalec.

24Ca ná'ogue ná'maq ỹoreta'oguit qomyipi, quená'maq mashic qanca'laxatec, ca' ỹouoxontac yi na'a' lodegaxat, queetapougui na lauaq yi'maxare. Ca ná'maq nashillipi quena 'laua nodootapegueu'a ma'le da lecaic chaqai da lemaqachic yi'maxare.

25Chaqai naua lasomi' totqa pootaguilo quiyi na'xa'a. Ca' quiyi, ca' tot qaica ca pe.

26Nodou'a yi'maxare qai'neeta da lecaic chaqai da lemaqachic ná'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi.

27Qam se ishit inoxoneu'a yi'maxare ca ñaq napio'o, chaqai ca ñaq noqocatapiguilo naua se no'viiñi no'ueenataxaco, loqo'm naua na'majnaxaco. Qainaata inoxono ná'maq qoỹeretañi ca leenaxat aso nelere so 'ec qagreta llaalec, naneretalec ná'maq qaica lqodoc da lca'laxa.

Apocalipsis 22

1Ca' na'le, ca so piguim le'ec ỹachaxañim aso lachiugue co'teeta chicqaugui da nca'laxa; so le'ec huaxaỹaq richiichiguiñi, 'ec na chaañi, chicqau'a yi nqa'xanqa' ñi qota'olec chaqai so 'ec qagreta llaalec.

2Chaqai quena lavinñi só'maq nayic quiyi lavinñi yi na'a' lodegaxat, chaqai quenaua lahil aso lachiugue que'teguelo ana llaqtaxai ana qo'paq chicqaugui da nca'laxa. Doce 'ue ana la quiyi ñaaxa, quiyi shiraigo lotqai 'ue na ala. Chaqai ana

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

laue ana qo'paq qaỹouen quiyim qaratarenataxana quená'ogue na ỹoreta'oguit qomyipi.

3Ca quiyi ma'le, ca' tot qaica quet ca hueetalec ca nouaxanaxaset. Aca nqa'xanaxaqui ñi qota'olec chaqai so 'ec qagreta llaalec neeta'ñi yí'maq na'a', ca' na lelaatqaipi imaqachintac ma'le ñi'maxare.

4Ca' ỹaatqajam neuane'e' ñi'maxare, chaqai ná'ogue qoỹeretalec na latap na leenaxat.

5Ca' yi hua'ñi, ca' tot qaica ca pe ma'le. Ca ná'maq neeta'ñi yi'maxare, ca' tot ỹouen aca lcoỹeraxanaxaqui chaqai ca lauaq añi ra'aasa; ma' ñi qota'a ñí'maq qara'gaxala' coỹaretalec ma'le. Ca saua'maxare sqaica lqodoc quiyim nashillipi ma'le.

So Jesucristo tot qaỹaloq quiyim liỹa novi'

6Ca na' ime, ca' so nelaatec piguim le'ec 'naapiguiỹa': —Nauajo na'qaatqa ỹaatqajam lliquete', chaqai ishit quiyim qaipi'ỹa'alo. Ca' ñi qara'gaxala' qota'olec ñí'maq ỹo'uet da lquesaxanaxa ná'maq la'qaataxanqajanqaipi, chaqaiñi ñí'maq nela' so lelaatec piguim le'ec, ma' ỹahotaque ỹachaxanem na lelaatqaipi ná'maq sqaỹaloq re'oq ma'le.

7—¡Sqaỹaloq ñanac! ¡Ca' chalego loyac quecá'maq na'xaỹaxane'ta da la'qaatec ñi qota'a qoỹeretañi canajo lere!

8Ỹim Juan sa'xaỹalo chaqai seuanalo nauajo. Ca na' ime sa'xaỹalo chaqai seuanalo, ca' sa'dooto naua i'cootal só'maq piguim le'ec só'maq ỹachaxañima saua'maxare, sham ñqouagaxainot.

9Qam so'maxare 'naapiguiỹa': —'E', sqai 'ñitetegue dajo, ma' ỹim chi lelaatec ñi qota'a. Shinta maqami' chaqai só'maq rqaỹachi'ipi, só'maq letaxaỹaxanqajanqaipi ñi'maxare, chaqai ná'ogue ná'maq na'xaỹaxane'ta ná'maq naneretañi canajo lere. Nqouagaxaiñitot ñi qota'olec.

10Chaqai qai'neeta 'naac caỹim: —Sqai 'xochiriñi da la'qaatec ñi qota'a naneretañi canajo lere. Ma' mashic tot qaỹaloq ỹovita yi laloqo' quiyim imiguilo.

11Ca' vichiguiño' nagui cá'maq ỹo'ueetetac cá'maq se no'uen, ca' 'xañisac ñaq ỹo'uet. Chaqai cá'maq napio'xot da nachaalataxac, ñaqai queetalec da napio'qotaxac. Qam cá'maq huagaxaraic, ñaqai queetalec da leuagaxaric. Chaqai cá'maq nañaanto'ot quiyim queeta'pegue' ñi qota'a, ca' ỹaqamqata quiyim queetalec ñi'maxare.

12—Ajá'a, ỹim sqaỹaloq ñanac. Ca' ñi'xateta cá'maq ishiuetenaxanaxat quiñi 'óna quecá'maq 'neeta ca lo'ueenataxanaxac.

13Ỹim ná'maq ỹim 'auaxaic, chaqai aỹim co'uaataxanaxaic, aỹim 'avichiguiñi chaqai aỹim nqodoc.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

14Chalego la'maxa cá'maq quiỹo' caua loho, qaiyi ỹovirau'a ada qo'paq chicqaugui
da nca'laxa, chaqai quiyim ishit inoxontougui ñi lasom yi na'a' lodegaxat.

15Qam no'ueenauec ma'le ná'maq ỹo'ueeteta'pe naua se no'viiñi, chaqai ná'maq
ỹo'ueetetac ana le'naxanaxaqui, chaqai na nedequenaxairipi, chaqai na
lauataxanaxairipi, chaqai ná'maq nqouagaxaintacot na nashiilec nqolac, chaqai
ná'ogue ná'maq nqo'ta chaqai ỹo'ueetetac da na'maachic.

16—Ỹim Jesús, sela' na ilaatec piguim le'ec quiyim ichoxot ná'ogue najo
quená'maq mashic icoñiguit da na'qaatec. Ỹim 'ec llaqtaxai so nashi David. Chaqai
'ec ỹim huaqajñi vigaxarai nete'ese.

17So Espíritu Santo chaqai aso loua so 'ec qagreta llaalec 'nerac: —Anaqui'.
Chaqai cá'maq na'xaỹaxantac 'naac: —Anaqui'. Chaqai cá'maq ỹalauat ca laquip,
chaqai ỹahotaque ne'et, ca' nanac, ca' ne'et quiyi huaxaỹaq chicqaugui da
nca'laxa. Qaca nqohin aca laseuete.

18Ca' quená'ogue ná'maq na'xaỹaxantapegalo naua la'qaatqa ñi qota'olec
naneresañi canajo lere, ca sa'ue da ỹaqataxac: No'm 'ue ca 'ue ca ỹoqotqajno
quenauajo, ca' ñi qota'olec ỹoqotqajando queca'maxare nauá'maq nqa'viico
naneresañi canajo lere.

19Chaqai no'm 'ue ca 'ue ca naqata'a quenauá'maq naneresañi la'qaatqa ñi
qota'olec canajo lere, ca' ñi qota'olec rouootaxana'gue cá'maq qaỹaqatqajantari'
taalec ca'maxare cayi lere chicqaugui da nca'laxa chaqai quiyí'maq na'a'
ỹaatqajam co'teeta, yí'maq 'em qoỹerelec anajo lere.

20Ca só'maq ichoxote' nauajo 'naac: —Ajá'a, sqaỹaloq ñanac. Ajá'a, ca' chaqaida
'neeta dajo, nanaqui' qami' qara'gaxala' Jesús.

21Ca' qaidaata quiyim ñi qara'gaxala' Jesucristo no'ueenaxat ca qayicyaxaguii
qamiá'ogue. Ajá'a, ca' chaqaida 'neeta dajo.

© 1988, 1991, Sociedad Bíblica Argentina.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Pôr do sol no campo. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.